

F-735

Druž

BLAHOVĚST.

HLASY KATOLICKÉ.

—

vydavatele a redaktori:

Dr. FRANTIŠEK KRÁSL,

METROPOLITNÍ KANOVNÍK, SKUTEČNÝ KNÍŽ. ARCIB. KONSISTORNÍ RADA atd. atd.

A

Dr. KAREL VONDRUŠKA,

KOOP. U SV. HAVLA.

ROČNÍK XLIII.

1893.

— —

V PRAZE.

TISKEM A NÁKLADEM KNÍŽ.-ARCIB. KNIHTISKÁRNY ZA ROHLÍČKA A SIEVERSA.

Obsah ročníku XLIII.

Pastyřský list.

J. M. nejdůst. p. Edvarda Jana Nep., biskupa
Králové-Hradeckého 161.

Kázání a řeči.

a) Nedělní.

Na neděli třetí po zjevení Páně, 3.
Na neděli devítník, 17.
Na neděli první po devítniku, 33.
Na neděli druhou po devítniku, 36.
Na neděli první postní, 49.
Na neděli druhou postní, 52.
Na neděli třetí postní, 65.
Na neděli čtvrtou postní, 68.
Na neděli pátou postní, 81.
Na neděli šestou postní, 84.
Na neděli sedmou postní, 97.
Hod Boží Velikonoční, 117.
Na neděli první velikonoční, 129.
Na neděli druhou velikonoční, 145.
Na neděli třetí velikonoční, 147.
Na neděli pátou velikonoční, 164.
Na neděli šestou velikonoční, 195.
Seslání Ducha sv., 212.
Na neděli druhou po sv. Duchu, 229.
Na neděli třetí po sv. Duchu, 241.
Na neděli čtvrtou po sv. Duchu, 244.
Na neděli pátou po sv. Duchu, 259.
Na neděli šestou po sv. Duchu, 275.
Na neděli sedmou po sv. Duchu, 289.
Na neděli osmou po sv. Duchu, 290.
Na neděli devátou po sv. Duchu, 305.

Na neděli desátou po sv. Duchu, 321.
Na neděli jedenáctou po sv. Duchu, 324.
Na neděli dvanáctou po sv. Duchu, 337.
Na neděli třináctou po sv. Duchu, 342.
Na neděli čtrnáctou po sv. Duchu, 353.
Na neděli patnáctou po svatém Duchu, 356.
Na neděli sedmnáctou po sv. Duchu, 401.
Na neděli jedenadvacátou po sv. Duchu, 433.
Na neděli dvaadvacátou po sv. Duchu, 436.
Na neděli třiaadvacátou po sv. Duchu, 449.
Na neděli čtyřiaadvacátou po sv. Duchu, 465.
Na neděli pětadvacátou po sv. Duchu, 481.
Na neděli šestadvacátou po sv. Duchu, 485.
Na neděli sedmadvacátou po sv. Duchu, 497.
Na neděli první adventní, 499.
Na neděli druhou adventní, 515.
Na neděli třetí adventní, 529.
Na neděli čtvrtou adventní, 531.

b) Sváteční.

Nejsvět. jména Ježíš, 1.
Očistování Panny Marie, 19.
Zvěstování Panny Marie, 99.
Velký pátek, 113.
Na nebevstoupení Páně, 193.
Sv. Jana Nepomuckého, 209.
Nejsvětější Trojice Boží, 225.
Sv. Petra, 261.
Navštívení Panny Marie, 273.
Sv. Anny, 306.
Na nebevzetí Panny Marie, 340.
Sv. Andělů strážných, 369.
Narození Panny Marie, 385.
Jména Panny Marie, 389.

Sv. Václava, 417.
 Slavnost růžencová, 421.
 Všech Svatých, 452.
 Dušiček, 467.
 Neposkvrněného početí Panny Marie, 513.
 Na Hod Boží vánoční, 545.
 Sv. Štěpána, 549.
 Na konec roku občanského, 561,
 Slavnost Zjevení Páně, 565.

c) Příležitostná.

Dusil Fr.: Slavnost budoucího vzkříšení, 277.
Hakl Bohumil: Při svěcení oltáře bolestné Rodičky Boží v Miletině, 131.
 „ O pohřbu dp. Viléma Hrubého, faráře v Petroviciích, 165.
 „ O pohřbu dp. Jos. Muchy, faráře v Ohništaně, 402.
Dr. Kadeřávek Eug.: Před sv. zpovědí velikonoční, 177.
 „ Před sv. přijímáním velikonočním, 179.
Majer Al.: Při svěcení nového oltáře, 438.
Sedlák Mart.: K poutníkům Mariánským, 357, 373.
Seyvalter Fr.: Nad rakví zdárného mládence, 517.
Smělý Jos.: Promluva k poutníkům, 405.
Syllaba Fr.: K studující mládeži před svatým biřmováním, 309.
Tvrď Václav: Při svěcení nové budovy školní, 406.

Pojednání a úvahy.

Dobicer Jos.: Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech, 393, 410, 424, 441, 458, 472.
Halabala J. M.: Dobrý a zlý strom, 474.
Hille Jan: Děkaný chrám v Písku, 39, 56, 73, 88, 103, 120, 138, 154.
 „ Staré plebanie v dekanátu Bozenském, 475, 489, 502, 520, 535, 552.
Hora J.: Sv. Augustina: O víře ve věci, jichž nevidíme, 203, 231, 246.
Kaplan Ant.: Minulost a přítomnost, 105.
Dr. König Arthur: Katolický kněz před 1500 lety, 9, 24, 43.
Podstránský Jos.: Slova duchovního pastýře k snoubencům o povinnostech v stavu manželském, 6.
Rubricius Vil.: Život pravého křesťanského učitele národního, 58, 75, 91.
Sakař Jos.: Sbor „Bratří českých“ v Týně nad Vltavou, 553.
Tvrď Václ.: Filialní kostel v Pálči, 185, 199, 234, 248, 266, 282.

— Sv. Caec. Cypriana, biskupa Karthaginského: Kniha o Modlitbě Páně, 135, 151, 168, 182.
 — Sv. Augustina: O milosti a svobodné vůli, 264, 279, 294, 312, 328, 345, 362, 378.
 — Slovo o důvěře v Boha, 171.
 — O jednotě sv. Methoděje ve Vídni, 217.

Básně.

Na oslavu 50 letého jubilea biskupského Jeho Svatosti Lva XIII., 72.
Smělý Jos.: J. Em. ndp. Františku de Paula, kardinálu Schoenbornovi, Hymna na uvítanou, 257.
Zaletěl Prokop: J. B. M. ndp. Eduardu Brynychovi, biskupu v Hradci Králové, 39.
Čermák z Bohdanče: Z Cyklu písní: „Z duše k duši“, 42, 102.
Dvořák Xav.: Koledy, 5.
 „ Můj štít, 105.
 „ Slza, 395.
Dyrhon Jos.: Zpět či v před, 24.
Hakl Boh.: Sv. Benedikt a sv. Skolastika, 134.
 „ Cesty kříže, 137.
Kohout Fr.: Z hlubin duše, 423.
 „ Signum crucis, 443.
Kotrouš K. Th.: Otcí, 478.
Dr. Kovář M.: Dědeček, 87.
 „ Babička, 88.
 „ Sen sv. Josefa, 119.
 „ Ubozí, 167.
 „ K P. Marii Pomocnici, 294.
 „ K P. Marii Prostřednici, 294.
 „ K Matce milosrdenství, 298.
 „ K P. Marii Orodovnici, 392.
 „ K P. Marii Slitovnici, 392.
 „ Obětování P. Marie, 404.
 „ Proměnění Páně, 427.
 „ Útěcha s kříže na hřbitově, 491.
 „ Moc Boží, 502.
 „ Vzhůru srdce, 507.
 „ Otče náš, 519, 523, 534, 538, 551.
 „ Narození Páně, 568.
 „ Prosba za národ, 573.
Křivohlávek Fr.: Sen květinek, 216.
 „ Touha duše, 219.
 „ Novosvěcencům, 312.
 „ Boží Tělo, 409.
Potěhnik Al.: Judith, 441.
Šimon Jos.: Dva lidé, 246.
Třebský O. V.: Večer na Kalvarii, 150.
 „ Vždy Bůh, 455.
 „ Duše a květy, 472.
 „ Hvězda víry, 473.
Zaletěl Prokop: Můj život, 8.
 „ Moje jaro, 10.

Zaletěl Prok.: Mé přání, 22.

- " Dlouho-li? 123.
- " Zalkej každý, 154.
- " Snížek již sešel, 182.
- " Když přijde, 185.
- " Vstať jest, 199.
- " Vše na čas, 202.
- " Nikdo, nikdo nevzpomenul, 231.
- " Co květině, 248.
- " Lásky více, 279.
- " Neustupujme, 281.
- " Jen jásejte, 314.
- " Křížová cesta, 56, 327, 344, 361, 377.
- " Spojme všichni se, 489.
- " Vzhůru srdce, 494.
- *—* Vykoupení, 170.

Povídky.

- Brodský Boh.:* Přátelé lidu: Přítel liberál, 11, 27, 45, 60, 76, 92, 108.
- " Přítel advokát, 123, 140, 156, 172.
- Dostál Al.:* Pomníky bída, 220, 237.
- " Bez vstupenky, 267.
- " Slavnost smíření, 286.
- Sionský Fr. K.:* Na kraji srázu, 298, 315, 331, 348, 364, 380, 396, 412, 427, 444.
- " Od čísla k číslu, 491, 507.
- " Za chlebem, 524.
- " Mír duše, 538, 555.
- " Strýčkův Ježíšek, 556.
- Dr. Voves Hanuš:* Dva hroby, 251.
- Zaletěl Prok.:* Pro matičku, 460.

Dopisy.

- Ze Staré Boleslavi, 317.
- Z Ratenic, 414

Kronika.

- Z Hradce Králové, 143, 542.
- Z Olomouce 78, 176.
- Z Prahy, 30, 47, 63, 78, 94, 111, 126, 143, 158, 175, 190, 206, 222, 239, 254, 270, 287, 318, 334, 351, 383, 399, 462, 495, 511, 526, 541, 558, 576.
- Z Říma, 14, 47, 111, 206, 287, 415, 527.
- Ze Švýcarska, 431.
- Z Uher, 128, 176, 511, 527.
- Z Vídně, 47, 111, 128, 190.

Spolky katolické a dobročinné.

- Arimatejský spolek, 31, 63, 78, 127, 175, 223, 271, 318, 414.
- "Družstvo Arnošta z Pardubic" v Praze, 95, 110, 127, 159, 206, 223, 255, 270, 287, 303, 351, 367, 414, 431, 447, 478, 495, 559.
- "Kollej Arnošta z Pardubic, 319, 335, 569."
- Jednota pro dostavení chrámu sv. Víta, 302.
- Jednota k ustavičnému klanění se Nejsv. Svátosti oltářní, 240.
- Jednota katol. tovaryšů, 527, 558.
- Jednota blahoslavené Anežky, 191.
- Josefeum: Ústřední spolek dělnictva a služebnictva pod ochranou sv. Josefa, 13.
- Katolická jednota sv.-Václavská, 239.
- Spolek sv. Josefa, 222, 575.

Spisy redakci zaslané, oznámené i posouzené.

- Dr. Borový Klement:* Časopis katolického duchovenstva, 64, 111, 255, 495, 542.
- Fux Ad.:* Stručná methodika vyučování katolického náboženství pro učitelské ústavy, 495.
- Holub B.:* Odkryté poklady, 431.
- Kolískek Leop.:* Blahoslavená Panna Maria v příkladech, 271.
- Dr. Kryštofek Fr. X.:* Všeobecný církevní dějepis, 223.
- Dr. Lenz Ant.:* Socialismus v dějinách lidstva a jeho povaha a církev katolická, 47.
- Vlček Václ.:* Osvěta, 14, 112.
- Dr. Vondruška Karel:* Průvodce učňův, 48.
- " Rádce služebných, 128.
- " Kalendář duchovenstva československého na rok 1894, 399.
- K. F. V.:* Studie na vysokých školách pražských, na universitě a technice, 542.
- *—* Náš domov, 542.
- *—* Zlatá Praha, 64, 559.
- *—* Zlaté listky — Zlaté klasy, 431.

Osobní věstník duchovenský.

- 15, 31, 48, 64, 78, 96, 112, 128, 144, 160, 176, 191, 207, 223, 240, 256, 272, 288, 304, 319, 334, 351, 368, 384, 400, 415, 432, 447, 463, 480, 496, 511, 527, 542, 559, 577.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupectví.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na slavnost Nejsvět. Jména Ježíš.

„Nazváno jest Jméno Jeho
Ježíš.“ (Luk. 2, 21.)

Nejmilejší, dnes konáme slavnost Nejsvětějšího Jména Ježíš. A Ježíš — co to medle za jméno? Aj, toť jméno Toho, jenž za nás se narodil, žil, se modlil, jenž pro nás plakal, trpěl, krvácel a život svůj obětoval; toť Jméno Toho, jenž jest dobrý náš pastýř, náš přítel, náš otec, náš Vykupitel, náš král, naše všecko. Toto Jméno má nám tedy povždy býti tím nejkrásnějším, tím nejsvětějším a vši lásky nejhodnějším; jménem tímto mají se posvěcovati naše myšleni, naše přání, naše jednání, naše láska, naše utrpení. Pročež píše apoštol národů sv. Pavel v listu svém ku Kolosenským (3, 17.): „Všecko, cokoli činíte v slovu neb v skutku, všecko činite ve jménu Pána Ježíše Krista.“ Nuže, zachovejte se dle tohoto spasitelného napomenutí apoštolova také vy, duše drahé, a činite vůbec vše ve Jménu Ježíše; to pak se stává, když

1. v tomto Jménu den započnete,
2. v tomto Jménu den trávíte, a
3. v tomto Jménu den končíte.

Těmito slovy jsem vyřkl, jakým způsobem byste nejkrásněji každý den zasvětili a nevyvažitelných zásluh pro nebe získati si mohli. A tu doufám, že mne pozorně a nábožně vyslechnete, když v smyslu tom pokračovati budu v řeči své dnešní o nejsvětějším Jménu Ježíš.

Pojednání.

1. Začínajte každý den ve Jménu Je-

žíš; abyste to však dovedli, zachovejte se dle rady, kterouž vám podám.

a) Jakmile z nočního spánku se probere, obraťte první své denní myšlenky k svému Spasiteli. Nečinite to tak, jako přemnozí to činí. Jsou mnozí, jenž procitnuvše, na nic jiného nemyslí, než na práci svou, na své jmění a zboží, na předmět své hříšné lásky; první jejich uvítání nového dne jest slovo hořkosti, kléní a rouhání. Duše křesťanské, tak nečinite vy. Vy, opouštějice lože, vzhůru k nebi se povznete; Spasiteli svému, jenž vás nevýslovně miloval a všecku hanu, potupu a bolest pro vás snášel, k Němu směřuj první myšlenka vaše. Ano, moji milí, první denní myšlenky vaše buďte věnovány Spasiteli.

b) Vykonejte nábožnou modlitbu ranní. Poklekněte před obrazem Ukřižovaného, sepněte nábožně ruce a obětujte Spasiteli všechny myšlenky, všechny řeči a všechny skutky celého dne. Obětujte mu všeliké své starosti, všechny strasti své a všecka utrpení svá. Projevte mu ochotnost svou, že všechny své práce po celý den k Jeho cti a chvále chcete konati a všeliké nepřijemnosti že s úplným se mu odevzdáním chcete snášeti. Proste Ho o Jeho požehnání, o Jeho lásku, o Jeho ochranu.

c) Je-li možná, buďte přítomni oběti mše svaté. Při této oběti přináší Ježíš Kristus svou krev, své slzy, své zásluhy věčnému Otci, a v podstatě jest to zcela stejné, jsme-li krvavé smrti Kristově na hoře Kalvárii, nebo mši sv. přítomni. Ona krev, kteráž tam byla obětována, obětuje se též při mši sv.; ono tělo, jež tam bylo obětováno, také při mši sv. se obětuje, to je určitý článek víry církve sv. Přichází-li

tedy kdo každodenně na mši sv., tu před celou osadou dává to krásné svědectví, že v Spasitele věří, že Její miluje a v Jeho Jménu a k Jeho cti a chvále že den ten započítí chce. Než vím já, že vám všem nelze každodenně chrám Páně navštívit. Tu však každého rána aspoň v duchu před oltář Páně se postavte, zpomeňte si tu na jednorozenného Syna Božího, jenž rukou kněze se tam obětuje, zpomeňte si tu na Jeho lásku, na Jeho utrpení, na Jeho přebolestnou smrt, a prostě Její, aby z láskyplného srdce Jeho milosti a smilování v hojnosti vám prýštilo. — A takto započnete každý den ve Jménu Ježíš; ale vy máte též každý den v témž nejsvětějším Jménu ztrávit, a tu dejte pozor na tři věci.

2. Abyste, moji milí, celý den ve Jménu Ježíš ztrávili, tu především

a) pracujte ve Jménu Ježíš. Každému z vás jest jistá denní práce vykázána; neb „člověk rodí se ku práci a pták k létání“ (Job. 5, 7.). Pracujte pak ve Jménu Ježíš, t. j. z lásky k Ježíši a k Jeho cti a slávě. Pročež, křesťanský řemeslníku, když tě upomíná hodina tvá, bys šel za prací svou, jdi ve Jménu Ježíš. A když povinnost tvá volá tě, křesťanský rolníku, do polí, do lesa, do stáji, na mlat, jdi ve Jménu Ježíš. A když, hospodyně křesťanská, jitro dne nastávajícího na tvá domácí zaměstnání, na ošetřování tvých dítek tě upomíná, jdi ve Jménu Ježíš. A když, služebník křesťanský, bije hodina, kde započítí máš těžký úkol svůj, jdi ve Jménu Ježíš. Zpomínejte pak mezi denní svou prací na božského Spasitele a obnovujte často dobré mínění své, zvláště když práce velmi je obtížná, aneb když by netrpělivost zmocnití se vás chtěla. Rcete v duchu: Ježíši můj, ve Jménu Tvém, Tobě obětována budiž krušná doba tato. — Dále pak, abyste celý den ve Jménu Ježíš ztrávili,

b) bojujte také ve Jménu Ježíš. Jakož každý den nese sebou práci svou, tak přináší také každý den své boje; nebo „bojování jest život člověka na zemi“ (Job. 7, 1.). Všickni, vy, každodenně přicházíte k náhledu, že tu kráčíme po cestě nebezpečné. Sotva že jedno pokušení odešlo, již za ním hrne se jiné, jakož v zbouřeném moři vlna vlnu žene. Tu pak bojujte ve Jménu Ježíš. Nedůvěřujte se v boji svém sami v sebe, v sílu svou, ale v Ježíše se důvěřujte a přispění Jeho. K Jeho tedy srdci se utíkejte, když všeliká pokušení

zachvátí vás hrozí, když tělo, svět a ďábel vás lákají; k Němu volejte s dětinnou důvěrou: „Pane, Ty doprovázej mne do boje, Ty buď mým štítem a mou ochranou proti nepřátelům mým,“ a pak bojujte zmužile; neboť vy pak bojujete ve Jménu Ježíš a Ježíš bojuje s vámi a ve vás, a jistě jest vítězství vaše. — Konečně pak, abyste celý den ve Jménu Ježíš ztrávili,

c) trpte též ve Jménu Ježíš. Jakož ku práci a k boji, tak též k utrpení poskytuje se každodenně příležitost; neb „zaneprázdnění veliké stvořeno jest všem lidem, a jeho těžké na syny Adamovy“ (Sir. 40, 1.). Všim právem nazývá se země tato údolím slzavým. Však co tu počítí? Nejmilejší, trpte ve Jménu Ježíš, berte na se všelikou strast a bolest z lásky k Ježíši. Tiží-li vás starost, nastává-li vám všeliké soužení, pomyslete si: „Není učenník nad mistra, ani služebník nad pána svého“ (Mat. 10, 24.); pomněte pak na ty mnohé trapné doby, jakých Spasitel ve svémездеjším životě zažil, pomněte na ty slzy, které plakal, na ty bolesti, které snášel, a pak zcela oddaně, bez reptání z lásky k Ježíši sebe těžší křížek svůj neste. — Za dne tedy pracujte, bojujte, trpte ve Jménu Ježíš; ukončete pak též každý den v Jménu Jeho.

3. a) Děkujte u večer Spasiteli za Jeho lásku, kterouž po celý den vám byl prokazoval. Poklekněte opět v nelíbené nábožnosti před obrazem Ukřižovaného a děkujte mu za všechna jeho smilování. Děkujte mu, že se za vás i tohoto dne opět při mši svaté obětoval, že i tohoto dne u trůnu svého Otce za vás orodoval, že i toho dne na živě a ve své svaté církvi vás zachoval, a že zásluh svého utrpení a své smrti v nevystihlé své lásce účastna vás činil.

b) Proste za odpuštění, pakli jste během dne nějakého hříchuse dopustili. Při tak mnohé slabosti lidské a při tolikerém lákání se strany světa, těla a ďábla stává se často, že pochybíme, jak sv. Jakub píše: „Ve mnohem zajisté klesáme všickni“ (Jak. 3, 2.). Urazili-li jste tedy láskyplné srdce Spasitelovo nějakým hříchem, tu nechať spánek nepřimkne oči vašich, dokud byste nebyli prosili za odpuštění.

c) Ubírejte pak se s myslí nábožnou na odpočinutí. Spojte noční svůj odpočinek s oním krátkým odpočinkem, jehož božský Spasitel na této zemi byl okusil; zpomeňte si na tvrdé to lůžko, kteréž měl, jesličky při narození, kříž při smrti,

vzbudítež nábožné myšlenky v duši své, a v myšlenkách těchto hleďte usnouti. —

Když sv. Edmund, arcibiskup Kanterburský, za duň své mladosti vysoké školy navštěvoval, a jedenkrát s několika svými soudruhy na krásné louce se nalézal, tu vzdálil se dle svého obyčeje od vyražení jejích, vyhledal si místo osamělé a toužebně častěji k nebi pohlížel. Pojednou pak stál tu před ním kvetoucí, milostný mládenec a pravil: „Zdráv buď, můj milý příteli Edmundě!“ I ohlédl se s podivením oslovený, řka: „Já tě neznám a domýšlím se, že i ty neznáš mne.“ Načež odvětil mládenec: „Což, Edmundě můj, měl bych já ti býti cizincem, kdežto přec ve škole ustavičně po boku tvém meškám a v každém kroku tě provázím? Popatř, na čele mém stojí naznačeno, kdo jsem.“ I pohlédl tam Edmund zkoumavým zrakem a spatřil, kterak písmena J. N. K. J., což v naší řeči zní: „Ježíš Nazaretský, král židovský,“ u podivném lesku na čele mládencově se třpytí; a když klaně se na zem sklesl, pravil Pán: „To jest mé jméno, je máš hluboce do svého srdce vštípití, je máš milovati a ctíti, a každý večer na své čelo znamenati; neb to je Jméno spasení.“ Mládenec zmizel, Edmund ale choval v srdci svém tu nejvroucnější pobožnost k božskému Jménu Ježíš, a po celý život svůj snažil se slovem i skutkem rozšiřovati slávu Jeho. — A podobně snažte se také vy, slávu toho nejsvětějšího Jména hojně rozšiřovati. Zvláště pak hleďte Jména toho k svému prospěchu, k svému spasení použítí. A tedy šetřte bedlivě slov těch, jež jsem k vám dnes mluvil. Všecko ve Jménu Ježíš! V tomto Jménu započínejte každý den, v tomto Jménu každý den travte, v tomto Jménu ukončte den každý. Tak můžete nejlépe každý den zasvětití a Jméno svého Spasitele oslavovati. Někdy pak ten, jemuž každý den jste byli obětovali, rozkáže andělům svým, aby do věčného jeho království vás uvedly a korunu odplaty vás ozdobili. Amen.

Kázání

na neděli třetí po zjevení Páně.

„Jdiž, a jak jsi uvěřil, staň se tobě.“ (Mat. 8, 13.)

To, co nám dnešní sv. evangelium vypravuje, náleží zajisté k těm nejkrásnějším

a nejpohnutlivějším událostem, kterých se v popsání života milého Spasitele dočítáme. Velikým množstvím lidu doprovázen sstupuje Pán Ježíš s vrcholu hory od nábožného vyučování, a posvětiv cestu svoji divotvorným uzdravením člověka málo-mocného, vchází do města Kafarnaum. A hned při vchodu, hned u brány města přistupuje k němu muž v důstojnosti postavený, velitel vojenské posádky v Kafarnaum, jenž byl dle národnosti Říman, dle náboženství ale pohan. I přistupuje k Ježíši s úctou a pokorností hlubokou. A čeho pak asi pohledávati bude velmož římský u Ježíše chudého? Čeho bude pohledávati pohan, zjevením Božím neosvícený, u světa Spasitele? Hle, i on přichází s prosbou, ale nikoliv za sebe. Onemocnělému sluhovi svému vyhledává uzdravení a takovou důvěrou naplněn jest k Pánu, že žádost svoji ani v slovech prosebných nepředkládá a toliko v důvěrné prostotě beze všech okolkt praví, řka: „Pane, služebník můj leží doma šlakem poražený a zle se trápí.“ A co Kristus? Aj ten, jenž důvěru v sebe kladenou neoslyšel nikdy, ten podává odpověď laskavou, řka: „Já přijdu a uzdravím ho.“ Než setník neodchází. A proč pak asi ještě děle u Ježíše prodlévá? I viděti jest na tváři jeho, že novou prosbu přednáseti obmyšlí. A oč pak medle bude ještě prositi? Což mu snad nepostačila milostná odpověď Páně? Či snad pochybuje o naplnění slov Kristových? Nikoliv! Ale pokládá se za nehodného, pohostinu míti Ježíše v domě svém, klaní se před ním na novo a klade ruku na prsa v nejhlubší pokoře volá: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou: ale toliko rci slovem a uzdraven bude služebník můj.“ A takovéto přesvědčení, taková víra pohnula samého Ježíše; pročez také před zástupem svědectví co nejkrásnější o setníku pohan-ském a za odměnu takovéto důvěry doložil, řka: „Jdiž, a jaks uvěřil, staň se tobě.“

Nejmilejší, takováto důvěra živá nalezala vždy, jakožto i z dnešní události vidíme, velikou milost před obličejem Kristovým, když na této zemi mezi lidmi obcoval. Co však se mu tehdy líbilo na zemi, to také nyní před ním na nebi vzácné a příjemné býti nepřestalo. A tedy nejen radno, ale pro duše spasení nanevš prospěšno jest, abychom v důvěře v Boha neunaveně se cvičili. A pročez, aby tato Bohu milá ctnost v srdci našem se roz-

hojnila, hodlám lásky vaše pozorný učiniti na jeden zvláštní užitek, který z důvěry v Boha vyplývá. To pak se stane, když dokáží: Že důvěra sama sebou jako ctnost již poloviční jest pomocí v každé potřebě života.

Poslyšte mne bedlivě počínajícího ve jménu Páně.

P o j e d n á n í.

Prve nežli přikročím k tomu, bych láskám vašim přesvědčenosti o tom podal, že důvěra v Boha již sama sebou poloviční jest pomocí v každé nesnadné života případnosti; tu především uznávám za potřebné vysvětliti vám, v čem vlastně ona důvěra pozůstává. Důvěra v Boha pozůstává v tom pevném přesvědčení, že Bůh v každé potřebě, v každém soužení dle všemohoucnosti své nám spomoci může, dle své nevystihlé dobroty také spomoci chce a dle zaslíbení svého všem, kdož ho vzývají, skutečně spomůže; dále pak v tom přesvědčení nezvratném, že Otec nebeský všecky věci porádá, naše kroky řídí a bez jeho vůle a vědomí že nás nic ani milého ani protivného potkati nemůže. V tom zakládá se důvěra v Boha. Ona jest květ pevné, živé víry; ona jest ovoce hlubokého, náboženského přesvědčení, ona jest nejšlechetnější pocit srdce Bohu oddaného, jest pramenem útěchy v každém soužení a sama sebou již poloviční pomocí v potřebě všeliké.

Neboť jestliže člověk všelikou těžkostí skličeny a v nesnázi postavený takto u sebe pomyslí: „aj, vždyť stojím pod rukou Páně; ta ruka požehnaná sama tiseň tu přítomnou na mě vložila, bez jejího dopuštění ani vlas z hlavy nepadá, a ona svým věrným zahynouti nedá na věky,“ tak jestliže jakkoli sevřený člověk u sebe pomyslí: ó tu jistě jest, že mysl netratí, ale okem strachu prázdným stav svůj přehlédne, duchem pak neulekaným počne přemýšleti o prostředcích, jimiž by nastávající zlé odvrátil — a Bůh, od něhož jedině dobré rady a vnuknutí spasitelná pocházejí, ten Bůh takovému důvěrou zmúžilému srdci tím snáze myšlenku vnukne, jak by nejlépe dalo se užití nesnázi hrozící a strast svírající umírniti.

Tak to vidíme, moji milí, na pastýřském pacholíku Davidovi. Vy znáte tu událost, kterak totiž pacholík David zápasil s Goliášem. I byltě Goliáš velíkán Filištinský, kterého se celé vojsko israel-

ské děsilo. Když ale David do boje s ním vcházel, neměl proti strašlivému oděnci tomuto žádné zbraně kromě holi a praku; a tu zdálo se všem, že ubíhá v zahynutí nevyhnutelné. Než měl on nač se spolehat, měl on štít a meč mnohem silnější a ostřejší, nežli odpůrce jeho Goliáš. A štít tento a meč byla nezvratná důvěra v Boha. Proto také na posměchy Goliášovy odpovídal neohrožený: „Ty přicházíš ke mně s mečem, s kopím a pavezou; já pak přicházím ve jménu Hospodina . . . a dá tebe Hospodin v ruku mou a zabiji tebe.“ A srdci takovému, důvěrou silnému, bázní nedotknutému dal Hospodin radu dobrou, vnukl myšlenku výbornou. Kamínek nepatrný vložil do praku pacholík pastýřský, otočil prudce a vypustil — a hle, velikán důměle nepřemožitelný s lebkou roztrfštěnou klesá a umírá. — A takovýchto příkladů, kterak totiž důvěra v Boha pomáhá, mohl bych mnoho uvést. Než místo všech jiných uvedu jen ještě jeden z písem svatých. Statečná Judith, chtějíc vlast svou od strachu nepřátelského a od násilí vojska Holofernesova osvoboditi, vydala se na vykonání díla nesmírného beze všech prostředků a samojediná. Co však ji sprovázelo, byla důvěra v Boha, ta ji byla průvodcem a ochranou. Že uchovala mysl důvěrností statečnou a bázní nedotknutou, kladl jí Hospodin do úst slova důvtipná a vdechl jí do srdce myšlenku vítěznou, tak že ani na zdraví ani na poctivosti škody neutrpěla, s hlavou Holofernesovou pod pláštěm z ležení odešla a vlast svou osvobodila. Než k čemu příkladů tak vzdálených? Což nejsou podnes lidé, jenž by nebyli ovoce důvěry v Boha okusili? Vždyť snad mnohý jest i mezi námi, jenž buď sám na sobě neb na jiných zpozoroval, kterak pomáhá důvěra v Boha. Já sám znal jsem člověka, jemuž důvěra v Boha nemálo prospěla. Byl to poctivý řemeslník. Stalo pak se jedné noci, že rukou zlodějskou o patrnou částku svého jmění byl oloupen. I pátralo se z rána, zdaž by ztráta kde byla k nalezení, než nadarmo. Druhého pak dne šel, jakož v obyčeji mívál, do chrámu Páně na mši sv., a tu, jak sám mi vypravoval, důvěrně k Bohu se modlil, a hle, jaké tu slastné, dobré vnuknutí obdržel. I pravil, že se v něm bez ustání ozýval hlas: Jdi za město, tam ku kamennému lomu, a ve vyrovnaném kamení nalezněš ztrátu svou. Na to místo, pravil, jsem si dříve ani nepomyslí, když pak

jsem tam přišel a několik kamenů odhodil, potěšil jsem se nemálo, neb všechno zboží ukradené našel jsem tu. — Ó jisto jest, že srdce důvěrou v Boha silné a tedy bázně a málomyslnosti prázdné, takové srdce že bylo vždy a jest až podnes nejschopnější k pojmutí dobré od Boha myšlenky a rady spasitelné, jež by k odvrácení strasti a nesnází nastávajících posloužilo; ó jisto jest, že mysl v Boha se důvěřující jest nejlepší rádkyně a osvoboditelka člověka v dobách klopotných a okamženích těžkých. A proto, zejm., řekl jsem, že důvěra sama sebou jako ctnost poloviční jest pomocí v nesnadných života potřebách. —

Ó vzácný, skvostný jest to dar živá v Boha důvěra. Kdo věře a pevně v Boha doufá, ten v každé potřebě pomoc nejplatnější s sebou nosí. Protož také nesmírnou moc ctnosti této poznávali dobře všickni Duchem svatým osvícení mužové; proto již trpělivý Job volá: „Byť pak mne i zabil Hospodin, v něho doufati budu.“ A apoštol národů sv. Pavel, kterýžto platnost živé v Boha důvěry sám na sobě nejlépe poznal, dokládá ve svém listu k Římanům v slovech vítězných a radostných takto: „Jestli Bůh s námi, kdo proti nám.“ — Toliko člověk nevěřící, který zraků svých vzhůru nepozvedá a Boha na nebi nehledá, toliko pošetilec mudráctvím světa zkažený a kříže Kristova nepřítel, jenž řízení Boží upírá a věčnou prozřetelnost náhodou, osudem a během světa nazývá, ten jedině útěchu a platnost živé v Boha důvěry nepoznává a na sobě nezkouší. Jeho rouhavým pravidlem jest: „člověče pomoz sobě sám;“ a proto odstupuje od něho duch Páně, a Bůh, kterýž svou milost toliko pokorným a jej prosícím dává, ten radu a pomoc svou v těžké hodině odnímá od něho a v zoufalství vydává srdce jeho.

Tak tedy, zejm., novou opět dnes spatřujeme pohnutku, abychom ve víře se obnovili a horlivostí náboženskou abychom roznitili srdce svá. Neboť jen z víry živé rodí se statečná v Boha důvěra, kteráž v souženích jest přehojným pramenem útěchy a v každé těžké potřebě sama sebou již poloviční pomocí. Ó nespouštějme se tohoto spasitelného vesla na zbouraném mořiездеjšího života, a v Boha doufati, v něho důvěrovati nepřestaňme nikdy. S důvěrou v Boha a se srdcem pokorným podnikli a vykonali veliké věci lidé na oko nepatrní; ale bez důvěry v Boha a

při mysli hrdé zahynuli bídne i ti, jižto se moudrými a mocnými býti domnívali. S důvěrou v Boha vyšel prorok Daniel bez úrazu z jámy lví; ale ten, kterýž jej tam uvrhnouti velel, hrdopysný král Nabuchodonozor, ten bez důvěry v Boha při mysli pošetilé zahynul a ke tváři nerozumného hovaře jest ponížen. S důvěrou v Boha došla nenadále pomoci chudobná vdova Sareptská za dnů Eliáše proroka, když zároveň se synem svým již hladem umřítí se strojila; ale ukrutná královna Jezabel v tom samém čase bez důvěry v Boha, při mysli hrdé vzala konec bídny, ježto z oken paláců byla svržena a dravé zvěři k sežrání předhozena. S důvěrou v Boha přetrpěli stateční bratři Makabejští muky a soužení hrozná, tak že umírajíce pro víru otců svých Boha ještě radostně chválili; ale ten, kterýž je utrýzněné na smrt vydal, zlostný král Antioch, ten bez důvěry v Boha při mysli rouhavé zahynul strašlivě, tak že konečně z těla jeho červi se prýstili a z živého v bolestech maso jeho přšlo. —

Ó veliký a drahocenný jest klenot důvěra v Boha, s ní přebývá útěcha, požehnání, milost; ona sama sebou v potřebách těžkých jest poloviční pomocí, poněvadž mysl člověka nejschopnější činí k pojmutí dobré od Boha rady a vnuknutí spomocného na odvrácení strasti a nesnází nastávajících. Pročež, zejm., rouchem živé v Boha důvěry se odějme, v něm po celý čas života nezměnitelně choďme, a roucho to bude nám štítem pevným proti útokům strasti a soužení vezdejších, bude nám brněním nerozbitným proti strachům smrti v hodině poslední, bude nám posléze kmenem nesmrtnosti k věčnému životu tam na nebi. Amen.

Koledy.

Koledy, koledy,
sladké vy zvěsti!
nesete každému
v srdce kus štěstí.

Z růžoví vzpomínek
voničku vitou,
v zeleni naděje
celičkou skrytou.

Co duši tíží nám
jak mračno dolů,

sejmete na chvílku
aspoň jho bolů.

Pak hlava zvedá se
řasou smích kmitne;
jako když za jiskron
požárem chytne,

radostí, veselím
jiskří to duši —
kouzelné koledy!
kdo to jen tuší?!

Srdce vám otevru
pojdte, ó hosti!
pro štěstí věru mám
mista tam dosti!

Xav. Dvořák.

Slova duchovního pastýře k snoubencům o povinnostech v stavu manželském*).

Dle Gassnera vzdělal *Jos. Boh. Podstránský.*

Kř. snoubenci! Vy jste mně, duchov. pastýři, oznámili úmysl svůj, že chcete manželský sňatek uzavřít. Přesvědčil jsem se, že v tom není žádné překážky: ochci vám tedy ještě dáti naučení, jak se chovatí máte v tom stavu, který s pomocí Boží nastupujete. Vyslechněte mne s obzvláštní pozorností, majíce upřímnou vůli, plniti, co vám budu vykládati, ve jménu Páně. —

I. Především vězte, že manželství jest od Boha hned v ráji ustanoveno (I. Mojš. 2, 24.). Byloť ovšem následkem hříchu

*) Chvalný jest obyčej v církvi katolické, že snoubenci před ohláškami bývají zkoušeni z náboženství, aby počet vydali ze své víry a po ohláškách poučení o stavu manželském a jeho povinnostech. Toto cvičení snoubenců před oddavkami jest zajisté nejvyšší důležité a novomanželům velice prospěšné; proto horlivý pastýř duchovní se snaží, aby důkladné bylo. K tomu dává se navedení v studiích theologických a v knihách pastorálního bohosloví. Však ona povinnost je zvláště pro mladého kněze velmi choulostivá i veliké tu opatrnosti třeba; míním tedy, že tato promluva k snoubencům — dle Gassnera (Brautunterricht) vzdělaná — mladšímu duchovenstvu bude vhod, a křesť. manželům bude upomínkou na jejich povinnosti.

prvních rodičů všelijak porušeno; přece však nebylo a není národa bez manželského, rodinného života a Pán Ježíš člověčenstvo znovu poučil, jak má pravé manželství býti zřízeno a zachováváno, i povýšil manželství za svátost (Ef. 5, 32.), v které se snoubencům udílí milost, aby v manželství žili podle vůle Boží. Manželství jest tedy stav velmi ctihodný a svatý; jímž doplňuje se počet věřících na zemi a vyvolených v království nebeském. Uznáváte zajisté, m. m., že k tomu ctihodnému stavu třeba hodně se připravit. Šťastní snoubenci, kteří od mladosti žijíce bez úhony, mohou s nevinným srdcem přistoupiti k oltáři. Běda, kdo to činí v hříších, bez kajcnosti. Vy, m. m., pokud vás znám, v počestnosti v stav manželský vstupujete; nicméně třeba, byste všech pokleskův a provinění své mladosti litovali a k sv. zpovědi, již před oddavkami vykonáte, hodně se připravovali. Doufám také, že se berete z čistých ohledů a že po zralém, dobrém uvážení ruce a srdce k nerozlučitému svazku si chcete podati. Kdo při sňatku více dbá na časné statky, na krásu těla a jiné věci pomíjející nežli na ctnosti a jiné přednosti trvalé, zřídka bývají šťastni ve svém manželství.

II. Vy oba svolujíce, stojíte, m. m., na prahu svatyně; poslechněte již, jaké vám v manželství nastanou povinnosti.

Společné povinnosti manželské jsou obsaženy v slovech sv. Pavla: „Tajemství toto veliké jest a já pravím v Kristu a v církvi“ (Ef. 5, 32.). Co Kristus církvi prokazuje, to činí muž své ženě a jako církev v lásce Pánu se poddává, tak i žena drž se svého muže.

1. Především mají tedy manželé ve spolek se milovati láskou rozumnou, čistou a stále obětavou, což jen tehdy lze, jsou-li oba ctnostní a bohabojní. Takovou láskou proniknutí, musíte si, m. sn., nejen v domácích záležitostech raditi a pomáhati, nýbrž i jeden druhého v křesť. víře a mravech poučovati, napomínati a dobrými příklady si předcházeti. Jak by mohla žena mlčeti, vidouc, že manžel je u víře vlažný, v pití nestřídmý, hněvivý? a zdali muž laskavými, upřímnými slovy své manželky se nepohne a s pomocí Boží nedá se na pokání?

2. Ode dne svých oddavek plní manželé zákon, jenž se týká manželského lože. O této důležité věci nesmím vás, m. sn., nechat bez poučení. Snad že nebudete

míti více příležitosti o tom kdy co slyšeti, ježto veřejně nelze o tom mluvit. Slyšte tedy pozorně a uctivě, jaká je v tom vůle Boží.

a) Až budete svoji — do oddavek nejste ještě manželé — nebude pro vás tělesné obcování hříchem, nýbrž čin dobrý, Bohem posvěcený, jenž se konati má z lásky k Bohu v úmyslu k plození dítek. Svaté to právo mají manželé od samého Boha, kterýž hned k prvním rodičům pravil: „Rostež a množte se“ (I. Mojž. 1, 28.). Bůh tedy sám manžely k tomu povolal, aby množili počet věřících a vyvolených. Z toho poznejte, jak svatý to čin a že se vši úctou konati se má.

b) Toto manželské obcování bude podle slov písma sv. (II. Kor. 7, 27.) vaší povinností a nesní se odpírati, když toho jeden neb druhý slovy neb jinak patrně žádá. Nesvoliti nebo protiviti se bez důležité příčiny, je manželům těžkým hříchem.

c) Pro lidskou křehkost Bůh dopouští manželům tělesně obcovati, kdykoli se toho potřeba cítí; neboť jak dí apoštol: „Lépe jest v stav manželský vstoupiti, než páliť se“ (I. Kor. 7, 9.). Protož i tehdy, je-li žena požehnána nebo v pokročilém věku, smějí manželé pro lidskou křehkost spolu tělesně obcovati.

d) Svatost toho stavu a bázeň Boží káže, aby o velikých svátcích, v kajících dnech a když k stolu Páně přistupují, manželé tělesného obcování se zdržovali; avšak poslušnost jest i tu svatou povinností.

e) Povždy ale mají manželé v tělesném obcování býti střídmi a počestní, jako v přítomnosti Boží. Proto, m. sn., prostě Boha za dar střídmosti a zdrželivosti, abyste, až vám bude věku přibývat, obapolným svolením znenáhla vraceli se k čistotě.

f) Ještě vám musím připomenouti, že by bylo těžkým hříchem, jinak tělesně obcovati, leč způsobem, jak to Bohem rozkázáno, t. k plození dítek.

3. Pán velí manželům slovy sv. Pavla: „Poctivě buď v všech manželství lože neposkvrněné; nebo smilníky a cizoložníky souditi bude Bůh“ (Žid. 13, 4.). Proto zachovávejte, m. sn., až do smrti věrnost manželskou, již sobě u oltáře Páně slíbíte. Potlačujte záhy každé nečisté hnutí, každou žádost po jiné osobě a nechovejte se nikdy důvěrněji k osobám druhého pohlaví, zvláště v domácnosti k mladším služebným; nedávejte, pro Bůh! nikdy příčiny k žárlení. Chraňte se také všech necudných neb

dvojsmyslných řečí a žertů. Budete-li v chování svém i v řeči vždy obezřetní, k sobě přivětiví a laskaví, s pomocí Boží snadno se uchráníte hříchu, jenž nemá býti ani jmenován mezi křesťany (Ef. 3, 3.). Sami pohané měli nevěrnost manželskou v ošklivosti, křesťanům pak jest hřích ten mnohem těžší, ježto mají více poznání a více obdrželi milosti.

4. Budete-li se upřímně vespolek milovati, jako Kristus svou církev miluje, těšiti se budete z domácího pokoje. Hleďte drahý ten poklad všemožně si zachovati, sice vám stav manželský připraví nesitelné hoře, peklo na zemi. Proto „jeden druhého břemena neste“ (Gal. 6, 2.), buďte shovívaví a ústupní; pomněte, že každý člověk má své křehkosti a chyby. Bude-li mezi vámi kdy jaká mrzutost, brzo zapomeňte, co se přihodilo, neroznášejte jeden druhého; mírně, laskavě se domluvte a odpustte jeden druhému, aby Bůh i vám odpustil.

5. Jako jest Kristus stále se svou církví a i církev ho nikdy neopouští: tak i vy, m. sn., jsouce jedenkráte, spojení, musíte až do smrti spolu setrvati. „Opustí člověk otce svého i matku svou a přidrží se ženy své (a žena muže) a budou dva v jednom těle“ (Mat. 19, 5.; srv. I. Kor. 7, 10. 11.). Jest tedy povinností manželů, aby spolu až do smrti přebývali, v štěstí i v neštěstí aby se neopouštěli, aby v chudobě, v nemoci a v jakémkoli soužení ku pomoci si přispívali. To dobře, m. sn., uvažte a připravte se na trpké zkušenosti; nebo v stavu manželském bývá více hořkosti než sladkosti; však nezoufejte. Milujte se, přičiňte se, v Boha se důvěřujte a co se nedá změnit, trpělivě snášejte.

III. Jsou také zvláštní povinnosti manželů.

a) Především k vám se obracím, m. ženichu, slyšte!

1. „Muž je hlava ženy, jako je Kristus hlava církve“ (Ef. 5, 23.). Jako Kristus vládne církvi, tak muž po vůli Boží vládne ženě; ovšem má šetrně a laskavě poroučeti. „Muži milujte manželky své, jakož i Kristus miloval církev“ (Ef. 5, 23.). Pochybí-li v čem manželka, muž pouč ji v dobrotě a trpělivosti a co slabší hled jí poshověti. Nikdy, v žádné případnosti nemá muž právo ženu bít nebo trýzniti. Hanba ta padá na muže, ne na ženu; ovšem nemá žena muže k hněvu popouzet. „Milujte manželky a nemějte se trpce k nim“

(Kol. 3, 18.), „přebývajice s nimi podle umění jakožto mdlejší nádobě ženské uděluje cti, jakož i spoludědičkám milosti života“ (I. Petr. 3, 7.).

2. Jako hlava jest muž pánem ve svém domě a řídí celou domácnost. Dbejte tedy, m. ž., o to, aby ve vašem domě byl vždy a ve všem pořádek, aby v něm panovala kázeň a bázeň Boží. Mějte všechny vám svěřené k pilné práci, k etnosti a pobožnosti; avšak musíte jim v tom ve všem dobrým příkladem předcházeti. Jako muž je pánem, tak manželka je paní v domě; proto nesmíte ji nikdy za děvečku považovati a před čeládkou snižovati; máte s ní ve všem se raditi, umlouvati a dobré rady její také uposlechnouti.

3. Jako hlava rodiny jest muž i otcem všech domácích. Jako Kristus o svou církev má péči, tak i muž je povinen starati se o svou ženu a děti a čeho v domě třeba, opatrovati. Kladu vám tedy, m. ž., na svědomí: Buďte jako řádný muž vždy pilný, příčinlivý a šetrný. Kdo místo práce leží, zahálí, jen vyražení, zábavy hledá, často v hospodě sedá, karbanu, pití a jiným marnostem se oddává, těžce se prohřešuje nejen proti sobě, nýbrž i proti svým domácím: „Jestliže pak o své domácí péče nemá, zapřel víru a jest horší než nevěřící“ (I. Tim. 5, 8.).

b) Také vám, m. nevěsto, musím jako budoucí manželce několik slov zvláště na srdce vložit.

1. První povinnost manželky jest, aby svého manžela byla poslušna ve všem, co je moudré a není hříchem. „Jako církev Kristu, tak i žena ať je poddána muži“ (Ef. 5, 24.). „Ženy buďte poddány mužům, jakož sluší v Pánu“ (Kol. 3, 18.). Má-li žena příčinu v něčem odpirati, čiň to skromně, ve vši tichosti a pokud lze, mezi čtyrma očima. Je-li muž nějak rozhorlen, nejlépe když žena mlčí pro Boží pokoj a pomyslí, že je lépe křivdu trpěti než činiti nebo v svárech a různicích žíti.

2. Jiná hlavní povinnost manželky jest, aby byla pilná, pořádná, čistotná i šetrná. Jako církev věrně chová a svědomitě spravuje statky duchovní jí Kristem svěřené, podobně má žena tím, co muž snažně dobyl, svědomitě vládnouti a ve všem vydání moudře spořiti. Těžké odpovídání na se bere, pakli je nedbalá, nepořádná, mlsná nebo marnivá a činí mnohé, zbytečné náklady. Než při vši šetrnosti nesmí býti skrblá, lakomá, což působí do-

máci nespokojenost a ruší mír manželský. Zvláště nemá zapomínati na chudé, jimž podle možnosti má přispívati.

3. Dále nemohla by žena věrně plniti povinnosti stavu svého jako choť, matka a hospodyně, kdyby nebyla v pravdě nábožná a bohabojná. Vím, m. nevěsto, že jste zbožně vychována; nieméně ochotně přijmete ode mne upřímné napomenutí. Ráda se modlete ráno, v poledne i večer a často za dne mezi prací mysl svou k Bohu obracejte. Nešťastná jest žena, nehledá-li útěchy a pomoci v modlitbě. Navštěvujte také svědomitě v neděli a ve svátek služby Boží, a bude-li vám možno i všedního dne mše svaté se účastněte. Přijímejte často do roka sv. svátosti, v nichž zvláštní posily a útěchy nabudete.

4. Konečně nad to nade všechno mějte lásku, která jest svazek dokonalosti (I. Kor. 14, 4.); buďte ke svému manželovi vždy přívětivá, laskavá; chraňte se vši nevrlosti. Muži je třeba často útěchy, již hledá u své manželky, která, je-li mrzutá, nevrlá, urputná, nepřispěje k domácímu pokoji. Není divu, že muž nerad doma dli, pakli tu nenalezá spokojenosti. (Dokonč.)

Můj život.

Život můj — to jeseň časná,
přikvačí jež z nenadání
a mrazivým dechem svým
ničí všechno, ve hrob sklání.

Život můj — to jeseň časná
po kratinkém, parném letě,
uvadl — jak klas za sucha
beze zrna — hned pokvete.

Život můj — to jeseň časná,
před časem jež stromů spáli
plody slibné, kvítka pestré
v sadě, poli, na úvali.

Život můj — to jeseň časná,
v rubáš ježto halí chladný
kraj celický plný krásy,
plný něhy, černý, vlnadný.

Život můj — to jeseň časná,
plná rmutu, trudu, tísně —
s ní zmlkají ptactva zpěvy,
stichnou snad i moje — písně.

Prok. Zateřel,

Katolický kněz před patnácti sty let.

Napsal Dr. Arthur König.

§ 7. Ascese.

1. Kněz, který vážně pomýšlí, hřích v duších jemu svěřených skutečně překonati, musí dříve „nepřítele ve vlastní hrudi“¹⁾ mítí přemožena, „vlastní tělo ukřižováno“²⁾. Toto vítězství proti nepříteli ve vlastním táboře jest krásnější, nežli vítězství po krvavé bitvě. „Tak skvělé vítězství neslavil Furius nad Gally, Papi-rius nad Samnity, Scipio nad Numantii, ani Pompejus nad národy Pontu; oni přemohli jenom své tělo, kdežto naše Fabiola (v pokání a přemáhání sebe) zvítězila nad duchy temnosti“³⁾. Neustálé ovládání sebe jest právě ono „longum et quotidianum martyrium,“ jež Jeronym při sv. Paule⁴⁾ velebí.

2. Přisnost oproti sobě samému osvěd-čují a provádějí kněz především ohledně oděvu, jenž nesmí býti ušpiněný a nedbale upravený, ale tím méně smí nádherný býti; proto napomíná světec mladého kněze Nepotiana⁵⁾: „Chraň se mítí špinavý oděv nebo nádherný. Ozdoby a špiný musíme stejně se varovati; neboť ona zavání ješit-ností, tato marnivostí. Ani to není (u kněze) chvályhodno, nenosi-li lněné prádlo, nýbrž nemá-li na takové peněz. Jinak bylo by přímo směšným a nerozumným při plném měsíci chlubit se, že nemá kapesníku.“ Vnějšek nečiní asketu, nýbrž vnitřní smýšlení, jež velmi snadno vnikající marni-vostí pokazeno býti může. U mnicha v sa-motě žijícího nepřijde ovšem nikdy na krásu oděvu, ale vždy na pokoru a vnitřní čistotu. „Umazané šaty mají býti známkou čisté mysli; ošumělý oděv (mnicha) osvědčuj pohrdání světem — ale tak, aby duch ne-tonul v pýše a oděv a řeč aby si neodporo-valy“⁶⁾. . . . „Velmi snadno vplíží se i

v poušť pýcha“⁷⁾; pokora jest první ctnost křesťana⁸⁾.

3. Kdo chce býti pánem nad sebou samým, musí především smysly své stře-žiti. „Pět smysly přicházejí nepravosti jako okny do naší duše. Hlavní město a pevnost nemůže vzata býti dříve, dokavad nevníklo nepřátelské vojsko do jeho bran. Pohnutím smyslů jest duše poutána, uža-lárována viděním, slyšením, vůní, chutí a cite“⁹⁾. . . . „Tělesné smysly jsou jako koně, jež bez rozumu ku předu se ženou; duše však drží jako řiditel koni uzdy pá-dících. A jako koně bez řiditele střemhlav se řítí, tak rychle i tělo bez rozumu a krocení duše řine se v svou záhubu“¹⁰⁾. Rovněž musí rozum *jazyk* ovládati. „Chraň se též, aby jazyk tvůj a uši tvé žádostivý byly“¹¹⁾. . . . Zdržuj jazyk svůj pomluv, ostříhej řeči své a uvaž, že ve všem co o jiných mluvíš, svědomím svým jsi soužen a tímž sám jsi stížen, co na jiných ha-níš“ . . . „Tvou povinností jest, abys ne-toliko oči čisty zachoval, ale i jazyk. Nikdy nedělej si posměch ze vzezření paní, ani nevyzvídej, co v jiné rodině se děje. Dříve nežli Hippokrates začal své vyučování . . . zavázal žáky své přísahou k zachování tajemství“¹²⁾. Kněz miluj vůbec samotu¹³⁾ a mlčení. „I z marného slova budeme úcty klásti; a vše co nevzdělává poslu-chače, jest nebezpečno pro mluvícího. Či-ním-li nebo mluví-li něco (jako kněz), co jest hany hodno, vystupují ze svatyně a poskvřňují své jméno křesťanské, jimž se honosím; čím více ještě biskup“¹⁴⁾. Co u laika není žádnou nebo jen nepa-trnou chybou, to jest u duchovní osoby již velmi politování hodno. Proto též ob-zvláště chválí náš kněz na sv. Paule¹⁵⁾, že u svých řeholnic žvástavosti nikdy ne-trpěl — „a co mezi lidmi světskými za

⁷⁾ ibd. c. 4 (9).

⁸⁾ ep. 27 (108, 15) ad Eustoch., c. 7.

⁹⁾ advers. Jovinian. II. c. 7 (8).

¹⁰⁾ ibd. c. 8 (10).

¹¹⁾ ep. 2 (52, 14) ad Nepot., c. 17.

¹²⁾ ibd. c. 18 (15).

¹³⁾ ep. 1 (14, 10) ad Heliodorum, c. 9.

„O desertum, Christi floribus vernans. O soli-tudo, in qua illi nascuntur lapides, de quibus in Apocalypsi civitas magui regis extruitur. O eremus, familiaris Deo gaudens.“

¹⁴⁾ ep. 128 (64, 5) ad Fabiolam.

¹⁵⁾ ep. 27 (108, 19) ad Eustoch., c. 10.

¹⁾ ep. 1 (14, 2) ad Heliodorum, c. 2: „Ecce adversarius in pectore tuo Christum co-natur occidere.“

²⁾ ep. 13 (58, 2) ad Paulin., c. 1: „ple-nus venter facile de jejuniis disputat.“

³⁾ ep. 30 (77, 11) ad Fabiolam, c. 4.

⁴⁾ ep. 27 (108, 31) ad Eustoch., c. 14.

⁵⁾ ep. 2 (52, 9) ad Nepotianum, c. 11.

⁶⁾ ep. 4 (125, 7) ad Rusticum monach., c. 2.

nepatrné nebo za nic se nepovažuje, to považovala v klášterích již za něco velmi špatného.“ Kněz, jenž „nosí roucho Kristovo“¹⁶⁾, jako voják císařův stejnokroj, dělej úplna svoji povinnost, nebaž po chvále, neboj se pohany lidí a jednej jako apoštol, jenž přestal líbiti se lidem a stal se učenníkem Kristovým¹⁷⁾! „Při dobré i špatné pověsti, v pravo nebo v levo kráčí voják Kristův, nevypíná se při chvále, avšak i při haně nestává se málomyslným; maje bohatství nevypíná se, ani nesnižuje se v chudobě — on málo váží si radostného jako smutného“¹⁸⁾. Toť pravého askety sancta indifferentia.

4. Avšak knězi není též nikterak třeba marné chvály lidské vyhledávati, jenom líbí-li se Pánu. „A chceš věděti, jaké ozdoby Pán žádá? Buď opatrný, spravedlivý, střídmy a statečný . . . Toto čtvero-sprežení nechť tě jako řiditele povozu k cíli, ku Kristu, rychlým během přivede“¹⁹⁾! *Střídmost!* „Nechť není opilcem, poněvadž, kdo neustále jest u Nejsvětějšího a přináší oběť, nepije víno a opojné nápoje, ježto ve víně spočívá prostopášnost; biskup nechť pije tolik, aby ani nebylo možno pozorovati, že něco pil“²⁰⁾. Jak smutný obraz poskytuje opilý kněz, „který v zatemnělém rozumu svém brzy příliš hlasitě, proti důstojnosti stavu svého, se směje . . . brzy smuten při vzpomínce na něco ve vlykání a slzy propuká“ . . . nebo i k horšímu ku př. k zuřivosti a nečistotě stáhnouti se nechává“²¹⁾! Když apoštol ukázal, jakými býti musíme, přihládněme, jakými kněží nesmějí býti. Opilství náleží k ohavným věcem . . . „Lota, kterého Sodoma nepřemohla, přemohlo víno“²²⁾! Mírné požívání tím se nezapo-

vidá; „nepravím, že tento dar Boží má býti od nás zavrhován; Timotheovi, jenž byl nemocen žaludkem, dovoluje apoštol mírné pítí vína“²³⁾. Ale kněz nemá stále vínem páchnouti, tak že při políbení jeho mohlo by se o něm s oním mudrcem říci: „to není přec líbatí, ale víno pítí“! . . . „My však vyžadujeme míru v pítí v poměru k stáří, k zdraví a síle těla.“

(Pokračování.)

Moje jaro.

Nitro mé — to zimní byla krajina — tak nudná, smutná — vad a břichů závěj kryla vrstvu hrubou vášní, rmutná pod níž duše moje vřela chyb okovy spjata zcela.

Vyschly dávno slzí proudy, prchla červeň dávno tváří, slábly, chably všechny oudy, mdle jen, matně oko září, v líc se chladný sníh již klade, v srdce hrobu dech se krade. —

Nezná těchy, blaha, štěstí duch můj více, rmut jen hostí ve mysli se — na tom scestí dál se ženu beze ctností — ó zda i mně jaro zplane plné žití, síly ždané?!

Vzplálo! Pod křížem jsem klesl vysílením na svém scestí, ke Kristu jsem zrak svůj vznesl, Jenž každému spásu věští, kdo se k Němu s věrou vinou silnou, pevnou, bytí i — s vinou.

Pohled ten byl nitru mému paprsk jarní, teplý, vřelý — duši, srdci ledového síly skytl nové, celý ráj se s kouzlem svým vrací — břichu trůn se mžikem kácí. —

Roztály zas ledy, sněhy — v oku slza zas se třpytí

¹⁶⁾ ep. 58 (16, 2) ad Damasum.

¹⁷⁾ ep. 27 (108, 18) ad Eustoch., c. 9, krásné odpovědi sv. Pauly jednomu utrhači.

¹⁸⁾ ep. 2 (52, 13) ad Nepotianum, c. 16. Ovšem nesmí kněz k vůli působení svému ku všem žalobám mlčeti, proti čemuž i sv. Pavel v I. listu ke Korintským se obhajuje; rovněž sv. Jeronym proti podezřívání nečisté lásky k Paule a Eustochiovi; srovn. ep. 99 (45) ad Asellam.

¹⁹⁾ ep. 2 (52, 13), c. 16.

²⁰⁾ adv. Jovin. I. 20 (35).

²¹⁾ in Tit. 1, 7.

²²⁾ ep. 83 (69, 9) ad Oceanum, c. 4:

„venter mero aestuans cito despumat in libidines.“

²³⁾ ep. 2 (52, 11) ad Nepot., c. 14; srovn. Mat. 11, 19.; I. Tim. 5, 23.

lístosti, a plesu, něhy
na lici se růže nítí —
pokoj, klid se, štěstí zase
v nitro vrací — v plném jase.

Prok. Zaletěl.

Prátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal *Boh. Brodský.*

II.

Přítel liberál.

I.

„Vítám vás, kmotříčko, od slova Božího,“ pozdravila Koryčanská sousedka Sluková spolusousedku svou Nechvílovou, dohonivši ji na cestě z kostela Bučovickéhoho.

„Děkuji pěkně, vítám vás také,“ odpovídala oslovená. „Máme to krásné časy v tom svatém adventním čase. Cesta jest umrzlá, zimy skoro žádné a člověk jakoby šel na zábavu a ne do kostela.“

„Opravdu, divím se, že kostel není plnější. Jak jen mohou ti lidé ráno na loži se povalovati, když slyší na mši svatou ryzváněti. Já bych doma nevydržela za žádnou cenu.“

„Ba právě,“ přisvědčovala Slukové Nechvílová. „Kdyby to zvonili do hospody, snad by ještě lidé šli. Ale tak jsou teď časy. Hospody jsou plné až do rána, člověk slyší samé rozumy, ale žádné skutky. Věřte, není to dobře, když lidé zapominají na cestu do kostela. Za našich mladých let bylo také zle, teď však jest hůře a bojím se, že bude ještě hůře.“

„Bude, bude,“ přitakala Sluková. „Pozemky nemají ceny, ve vsi každý druhý je až po krk zadlužen, přes to však pýchy všude dost.“

„Inu, jinak to nemůže ani býti. Kdo není pyšným, svého si hledí a při tom starodávných zvyků se nezříká. Teď jsou však samé noviny, samá politika. Všude se křičí, jak je zle, ale žádný nepřiloží ruky k dílu. Jako by mělo s nebes zlato padati, tak teď si lidé počínají.“

„Kdo se nepříčiní, ten brzy musí nouzi trpěti. K penězům nepříjde nikdo lehce.“ Sluková si vzdychla. Věděla, co jim dalo lopoty, než dluhy zaplatili a statek do pořádku si přivedli.

„To jste mi najednou na něco vzpomněla,“ tlumeným hlasem začala Nechví-

lová. „Co říkáte tomu mladému Pěnkavovi? Včera povídala teta Koblížková, že si přivezl ze Slezska na osmdesát tisíc. To budou u Pěnkavů šťastní.“

„Osmdesát tisíc?“ divila se Sluková. „Já slyšela, že čtyřicet. Nu, bylo by i těch dost. Ale jak jen k nim přišel? Víte, sousedko, mně to na rozum nejde, proč tam v tom Slezsku nezůstal, když se mu tam tak bohatě vedlo. Mohl nadělati ještě více peněz. A pak to jest mi podivným, že šel domů. Co tady na vsi si takový pán počne? Snikým zde nemá příležitost mluvit, baviti se. Hospodářství nerozumí a kdyby rozuměl, nemůže přece sám práce se chopiti. Staří jsou ještě zdrávi, na statek čeká dcera co má správce někde u Tišnova, a jak to tedy vydrží tady na vsi?“

„Bůh sám ví. Povídala mi včera děvčka od Pěnkavů, že mladý pán po hospodářství běhá, všude dohlíží a na čeládku že je přísný. Dnes prý pojedje někam kupovat dříví, cihly, protože chce statek ze základů vystavět. Jsem žádostiva, jak to všechno dopadne.“

„Můj tatík povídal, že až v Koryčanech zahrabe hodně peněz, že odtud odjede. Ale jinak chválil ho velice. Jest prý s ním milé pohovoření a vypravuje prý věci, až člověku zrak a sluch přechází.“

„Prosím vás, viděl hodně světa, hodně zkusil, není se tedy co diviti. Ostatně,“ pokračovala tiše Nechvílová, „kdo ví, je-li všechno pravda. Žádný z nás tam nebyl a napovídati se může všelicos.“

„To jsem si také myslila,“ s úsměvem přisvědčila Sluková. „Uvidíme brzy, co se z toho ze všeho vyklube.“

Přicházely již k vesnici a proto se zamlčely. Pojednou však Nechvílová tukla Slukovou loktem.

„Podívejte se, tady jde zrovna proti nám,“ zašeptala a ihned tvářila se zcela lhostejně.

Skutečně potkaly po několika krocích toho, o němž po cestě mluvily. Pozdravily ho uctivě, on poděkoval a každý šel svou cestou dále. Ženy ještě se za ním ohlédly, pronesly nějaký malý úsudek a pak zašly každá do svého statku.

Pan Ferdinand Pěnkava šel cestou ven do polí. Byl to muž asi čtyřicetiletý, vysoký, statný, s vlasem poněkud již prošedivým. Dle sdělení jeho rodičů byl kdysi ve Slezsku řiditelem cukrovaru a poněvadž cukrovar ten byl prodán cizí společnosti, propustila dosavadní úředníky a do-

sadila úředníky své. Mezi propuštěnými byl také mladý Pěnkava. Poněvadž byl říditelem, dostal prý hodně peněz za odstoupení a s těmi přijel domů k rodičům.

Pěnkavovi měli v Koryčanech pěkný statek, bylo u něho asi dvě stě měr úrodných polí. Stavení sice bylo obyčejné, selské, ale vyhovovalo svému účeli. Starý Pěnkava byl spořádaný hospodář, lidé si ho vážili pro jeho moudrost a mírnost a jeho žena byla známa všem žebrákům a chudým jako dobrotisko.

Měli jen dvě dítek, dceru Marii a syna Ferdinanda. Marie provdala se asi před patnácti lety za hospodářského správce Pejšu, jenž byl přeložen až k Tišňovu. Syn studoval techniku a obdržel místo až ve Slezsku, kdež v několika letech stal se, jak staří vypravovali, říditelem cukrovaru.

Tento syn byl vždy chloubou svých rodičů. Jest to přirozené, že rodiče rádi se chlubí svým synem a Pěnkavovi, ačkoliv byli lidé skromní, přece nemohli se zdržeti, aby známým svým o svém synu nepověděli všechno pěkné a závidění hodné. Když jim syn psal, že se domů vrátí a tu trvale usadí, mrzeli se poněkud. Domnívali se, že by syn mohl se poohlédnouti po jiném místě. Lépe zajisté mu bude někde jako pánu, než doma na statku. Ztratí také tím čestné své postavení a vyhlídku, že by se mohl státí velmi bohatým.

Když však syn přijel, byli rádi. Viděli, jak každý na něho s úctou hledí, jak pozorně mu naslouchají a jak syn ukrytou chovává značnou částku peněz, jež odhadnouti nemohli. Syn vzbuzoval ostatně i úctu svých rodičů. Mluvil krátce, úsečně a nikdo mu nesměl odporovati. Hned první dny, prohlédnuv si hospodářství, oznámil rodičům, že z jara musí se vystavěti nové stáje a stodola, za dva roky pak obytné stavení. Od rána do večera procházel stáji, stodolou i stavením. Káral čeleď, že jest nedbalá, nepozorná a poroučel, dle čeho se musí na dále řídit.

Otec divil se, kde se v synovi ta láska k hospodářství vzala. Nikdy se jím nezbýval, hrubě mu nerozuměl a teď pojednou do hospodářství se vši chuti se hnál. Bylo mu to milé, poněvadž se těšil na odpočinek k stáru. Bezpochyby syna omrzela panská služba a chce užiti trochu svobody. Napadalo mu sice, že snad bude syn dělati si nároky na dědictví celého hospodářství, čímž by Marie musila se zříci naděje, že někdy ještě něčeho z do-

movy dostane. Věno své sice již dostala, měla však dítky a jak se rodičům zdálo, nevalně se jí dařilo, Pejša rád se napil, velkého pána dělal a na to na vše služba jeho nestačila. Než Ferdinand snad nebude takovým, aby jsa bohat, dosud mlád a silen chtěl ze jmění otcovského živ býti.

Pan Ferdinand doma poněkud zdomácněv, se sousedy počal se stýkati. Koryčany byla velká vesnice, položená v údolí při chobotu rozsáhlého rybníka. Byla považována za nejbohatší dědinu ve vůkolí a také skutečně aspoň částečně byla. Nechyběli ovšem ve vsi hospodáři, kteří byli obtíženi dluhy, přece však většina jich byli zámožnými, ba někteří i bohatými. Přes to však nepanoval ve vesnici duch pýchy. Lidé byli zbožní, prostní a spravedliví. Rádi dali se poučiti a v hojném počtu byli členy v hospodářském spolku, jenž se v Bučovicích, kam Koryčany farností patřily, nalézal. V obci samé panoval klid a mír, sousedé žili svorně mezi sebou a s ostatními vesnicemi, že se stala svornost ta celému okolí příkladem.

Na venkově rádi se lidé poučí a zkušenějšího poslechnou. Což divu, že pan Ferdinand vzbudil mezi svými sousedy živou pozornost. Věděl každý, že jest nad ostatní učenější, zkušenější a proto chtěli něčeho se od něho k svému prospěchu dověděti.

Sotva tudíž mezi ně do hostince vešel, ihned ho s radostí vítali, přední místo mu nabídli a po svém prostém způsobu vyptávatí se počali na život jeho.

Mladý Pěnkava ochotně vyprávěti počal o svých zkušenostech. Mluvil vážně, užíval hodně cizích slov a řeč svou uměl učiniti tolik zajímavou, že všichni ho s napjatou pozorností poslouchali. Všem na mysli jedna myšlenka tanula, že totiž musí býti velkým pánem. Mluvil pohrdavě o úřadech, sděloval rozličné případy, v nichž nad tím neb oním úředníkem zvíťežil.

„Lid za dnešních dnů jest velmi málo pokročilý,“ tak asi pravil mezi jiným, „příliš mnoho ještě hoví rozličným starým copům, kteří ho jen hyzdí a škodu působí. Rolníci neumí se ozvati, svá práva rázně hájiti a rozličných předsudků svých se zříci. K vůli pokoji ztrácejí svá práva, nechávají se vésti od lidí, kteří nemají buď vzdělání, buď nesvědomitě hledí dobroty rolnictva využítkovati. Chci vám podati příklad. Zdejší obec připojena jest k Bučovicům, vesnici menší než je sama. Kdyby

zdejší občané rázně zakročili, zvolili by si starostu zde, jenž by dozajista práva jejich mnohem rázněji zastával než Bučovický.“

„Pravda je to, že bychom o volbě vyhráli,“ vmísil se v hovor sedlák Sluka, „ale snad jest to takhle lépe. V Bučovicích jest škola, fara a tu jest to lidem pohodlnější.“

„Poslouchat kněze a učitele než svůj rozum,“ vskočil mu do řeči pan Ferdinand.

„Taci jste vy, lidé. V knězi vidíte svého nejvyššího pána, místo abyste se vynasnažili přinutiti ho, by on ve vás viděl své pány. On jest placen za to aby vám sloužil a proto máte se již jednou té své pokorné poníženosti k němu zbaviti. Kněží berou veliké poplatky od vás a to bezprávně. Proč se neozvete? Kdybyste ukázali, že se ho nebojíte, obrátil by a jinak se choval. Člověk může býti křesťanem, i já jsem křesťanem, nemusí však věriti všem těm bláhovostem, které z kazatelny povídají. Drží tím jenom lid, aby byl zatemnělý, nevědomý a aby slepě ho poslouchal. Když jsem byl ředitelem tož jsem jednoho takového panačka zkrotl. Čtěl aby dělníci cukrovaru chodili do kostela. V neděli mají prý dělníci odpočinek miti a služby Boží navštěvovati. Já však jsem řekl dělníkům, aby raději v neděli pracovali a peníze si vydělali, než aby marnými toulkami do kostela časem mrhali. Na to osmělil se ten bláhový kněz kárati o zotročení lidu nedělní prací. Počkej povídal jsem si, tohle mu oplatíš. Vyptal jsem se na něho a napsal do novin pěkný článek. Dal jsem do něho všechno, co by mu uškoditi mělo. To byla mela. Sháněl se, kdo to psal, chtěl žalovati, ale nechal toho. Za to však se mu celé okolí smálo a moji dělníci nedali se více od něho lapiti.“

Napil se, a sebevědomě díval se kolem sebe. Pozoroval na rolnících jakousi sklíčenost. Báli se mu odporovati, ale mnohý v té chvíli cítil v srdci svém odpor a nechtěl k tomuto muži, jenž se takovým hrdinstvím chlubil. Snad to pozoroval, poněvadž máchl rukou a významně se usmál.

„Starých zvyků nerad se člověk zřiká,“ pokračoval, „a teprve když se jich zřekne vidí, jak pošetile před tím jednal. Objednám nějaké noviny a budu vám je půjčovati, však vy za krátký čas budete jinak souditi. Zdejší pan farář sice mne za to rád miti nebude, ale ať ví, že již se lid

probouzí. Abych nezapomněl, jak to máte s tím rybníkem? Dnes jsem viděl panského hajného hnáti jakési husy do hájovny. Což se tu nesmí husy kolem rybníka pásť?“

„Někde jen,“ vykládal rolník Hrachovec. „Majitel panství dal nám náves a za to vyhradil si, kde se smí pouze dobytek pásť a napájeti. Abychom pak nenabyli všude práva, čas od času hajný husy zajme, zaplatí se z toho malá pokuta a jest dále pokoj.“

„Pásli jste tam někdy, kde vám nyní zakazují husy pásť?“ tázal se mladý Pěnkava.

„Někdy jsme pásli, protože však víme, že je to panský majetek nedělali jsme si z toho ničeho.“

Pan Ferdinand se dal do smíchu.

„Vyť jste pozadu o dvě stě let. Víte-li pak, že jste tím mohli získati celý rybník? Na to se vás musím ještě zeptati a poznám-li, že jest možné napravení chyby té, budeme panství žalovati.“

„S pány neradno se souditi,“ podotkl soused Nechvíle. „Mají více peněz a nezačnou soud, dokud nemají.“

„Od čeho máte své obecní jmění?“ uraženě se hájil mladý Pěnkava. „To vám užítku žádného nenese a proto, lépe je vynaložiti peníze na soud, z něhož nějaký užitek kyne. Vidím, že jste tu živi velice zatemněle a považují za svou povinnost vás se ujmouti, abyste dále netrpěli ztráty. Sejděte se některého dne a já si všechno sepišu. Nu a pak uvidíte, že my Slezáci se nedáme.“

Udeřil se do prsou a pyšně podíval se na sousedy. Někteří z nich hleděli na něho s tajným obdivem, jiní klopili zraky. Ale všichni čekali, jaké zázraky ten pan ředitel bude dělati. (Pokračování).

KRONIKA.

Z Prahy. „Josefeum:“ Ústřední spolek dělnictva a služebnictva pod ochranou sv. Josefa v Praze, od svého založení těší se stále větší přízni a důvěře nejen u obyvatelstva města Prahy, ale i celých Čech, ano i do ciziny dobrá jeho pověst pronikla. Uplynul teprve rok od zahájení jeho činnosti a již vykázati se může „Josefeum“ hojným počtem dobrých skutkův, jež prokázalo osobám řádným bez vlastní viny nezaměstnaným. Přes 800 lidí chudých, výživu nemajících našlo v ústavě tomto ochrany i

podpory a opatřena jim práce neb služba dle jejich schopností i povolání. Též pánům služobárcům poskytnuta jest jistota, že doporučení jsou jim lidé řádní, spolehliví, poctiví a pracovití a že každé chvíle naleznou zde pro své závary a domácnosti dostatečný počet schopných sil každé kategorie a obého pohlaví. Uznávajíce blahodárnou činnost „Josefa“ doporučujeme jej k vydatné podpoře šlechtých dobrodinců a lidumilů a přejeme jeho další činnosti hojného zdaru. Kancelář „Josefa“ nachází se na Uhelném trhu č. 423—I.

— **Členství.** Vdp. Dr. Frant. Xav. Kryštůfek, t. č. děkan c. k. české theologické fakulty přistoupil za člena Jednoty k dostavení chrámu sv. Víta s vkladem 200 zl.

— **Z c. k. pražské všeob. nemocnice.** Jako lonského roku tak i letos zdobí kapli tohoto ústavu pěkné jesle, loni pořízené, s vánočními stromy. Tak též umístěn tu poblíže překrásný obraz sv. rodiny, jejíž účta dle lonského ord. listu č. 21., dle přání sv. Otce věřícím s poskytnutím odpustků doporučena. Kaple, která dle výroku místodržitelského stavebního inženýra pro své vnitřní upravení a čistotu krásnou jest ozdobou ústavu, bývá zvláště o svátcích od rekonescentů častěji navštěvována, kteří tu zvláštní potěchy nalézají pohledem na krásné provedené obrazy křížové cesty před pěti lety tu od nynějšího duchov. správce zřízené. Vzrůstáním pražských předměstí a rozmnožením dráh do hlavního města ze všech končin směřujících, vzrůstá nápadně rok od roku počet nemocných, tak že v poslední době musela nemocnice dvěma budovami pro nemocné býti rozšířena. Počet nemocných lonským rokem k léčení do nemocnice té přijatých dostoupil výše 18.000! Jest tudíž rozsáhlá pražská všeob. nemocnice po vídeňské největší v celém Rakousku. Že služba duchovního při tak velikém počtu nemocných dosti obtížná jest, nahlédne zajisté každý. Co sem přichází osob nábožensky zanedbaných a nevěrců? Jakého tu často namáhání ze strany duchovního, by takové lidi připravil ku správě Boží, aby srdcem kajícím připravili se na cestu do věčnosti. Co času zabere návštěva nemocných v takém ústavu rozsáhlém, co tu trapných scén a v čas epidemie neštovic, skvrnitého tyfu i nebezpečí pro samu jeho osobu. Přejeme, by ve službě nemocných zasloužili nynější duchovní správce dp. farář B. Dolák, který m. m. své Abrahamoviny slavil, 25-leté kněžství a 15. rok v duchovní správě tohoto rozsáhlého ústavu, osvědčiv se v službě té když zvláště po 7 let za dob epidemie skvrnitého tyfu a neštovic samotný dnem i nocí službu konal, tudíž po tolika-

letech nejen u nemocných nýbrž i u pražského obecnstva, ano po všech téměř městech českých, kdykoli odtud nemocný některý v pražské nemocnici léčen byl. oblíbenou osobou se stal za svou posud tu vydatnou službu pro blaho trpících — Ad multos annos!

Z Říma. Poutnické výpravy, kteréž sem pořádány budou za příčinou biskupského jubilea sv. Otce, ohlašují se ze všech stran počtem vždy hojnějším. Pokud zjistiti jame mohli, přibudou poutníci z Anglicka, Španělska, Uher, Argentiny, Mexika a Paraguaye do Říma současně. Poutníci z Francie, Itálie a Německa přijedou do Říma po různých odděleních. Z Francie přijedou dva vlaky, z Itálie bezpochyby tři a z Německa rovněž tři. Pokud se týká Rakousko-Uherska, nelze jistého říci dosud nic. V Itálii vyloučili se Neapolitáné a celý jih ze všeobecné italské poutnické výpravy ku dni 19. února z příčiny té, že v Římě panuje tou dobou ještě chladné počasí. Oddělení toto dojede bezpochyby začátkem dubna. Mimo to jest ještě oprávněná čaka, že ze střední a jižní Itálie pořízen bude ještě druhý poutnický vlak pro ty, kteří v únoru dojeti nemohli. Vlastní velké poutnické výpravy, které budou jako zástupci celých zemí, budou přitómni od papeže sloužené mši sv. a přijati pak jiného dne ve slavném slyšení.

— **Tisíc dítek u papeže.** Tyto dny přijme papež ve slyšení 1000 z nejpřednějších římských rodin pocházejících, 10- až 12letých dítek a sice 500 chlapců a 500 děvčat, aby přijal z ruky těch maličkých Petrův halěr, který sebrali ze svých pokladniček za příčinou nastávajícího biskupského jubilea. Jeden chlapec a jedno děvče při té příležitosti papeže osloví, načež zahraje více chlapců několik kusů na harmonium. Lev XIII. promluví potom k rodičům, již s dítkami se dostaví a udělí pak všem apoštolské požehnání.

Literární oznamovatel.

— **„Osvěty“**, listů pro rozhled v umění, vědě a politice. Redakcí a vydáním Václava Vlčka. Číslo 1. má tento obsah: Věci polské. Slovanské tužby od Edvarda Jelínka. Cesta do nebe. Vesnický příběh. Vypravuje Karel Leger. Obrázky z Korutanska. Kreslí Gabriela Preissová. I. Lahku noc! Písecký primátor. Od Adolfa Heyduka. Papež Lev XIII. Píše Adolf Srb. Filosofie hraběte Lva Tolstého. Studie od prof. Josefa Mikše. Tomkův Dějepis města Prahy v novém vydání a mapy k němu. Od J. Kalouska. Výpravy ke zkoumání hlubin mořských. Podává

dr. Jaroslav J. Jahn. Z oboru výtvarného umění. Od Renáty Tyršové. Nové písemnictví: Básně. Posuzuje Frant. Zákřejs. — Na Osvětu předplácí se i s poštovní zásilkou do zemí rakousko-uherských: čtvrtletně 1 zl. 80 kr., půlletně 3 zl. 60 kr., celoročně 7 zl. 20 kr., jednotlivé číslo stojí 68 kr. Redakce a administrace: ve Vinohradech, v ulici Čelakovského č. 22. n.

— „*Tři povídky*.“ Napsal Bohumil Brodský. Zábavné bibliotéky vydávané a pořádané P. Bernardem Plačkem, sešit 12—18. V Brně 1892. Tiskem a nákladem knihtisk. bened. rajhradských. Cena 75 kr.

— „*Hříchy společnosti*.“ Sociální studie. Podává Rudolf Vrba. V Praze 1893. V komisi Fr. Řivnáče. Nákladem vlastním. Cena 30 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- vys. důst. p. Frant. *Micka*, sídelní kanovník na Vyšehradě, 30. pros. 1892, (nar. 8. listop. 1825, vysv. 29. července 1849);
p. Frant. *Vojáček*, far. v Olešné, 24. prosince 1892, (nar. 31. května 1825, vysv. 17. srpna 1850).

Jmenování jsou:

- p. Bened. *Stehr*, far. v Schreckendorfu v Kladsku, jmenován k. a. čestným konsist. radou;
p. Václ. *Erhart*, prof. nábož. na reálných školách v Rakovnicích;
p. Aug. *Fišer*, prof. nábož. na c. k. real. gymn. ve výslužbě v Plzni, a
p. Jan *Hulakovský*, prof. nábož. na c. k. real. gymn. na Smíchově, jmenování kníž. arcib. notáry.

Ustanovení jsou:

- p. Fr. *Bíca*, katech. na Kladně, za katech. na chmelářsko-hospodářské škole v Rakovnicích;
p. Jos. *Suchý*, neom., za zat. katech. na Kladně.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Ant. *Hruška*, b. vikář, děkan v Žamberku, 25. prosince 1892, (nar. 31. května 1823 v Chrásti, vysv. 25. července 1850);
p. Ant. *Pitter*, admin. v Kuněticích, 25. prosince 1892, (nar. 5. března 1854 v Josefově, vysv. 18. července 1880).

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Selichar*, katech. v Hlinsku, za far. do Kameniček;
p. Karel *Zocher*, koop. Vítkovický, za koop. Zacléře;

- p. Josef *Soukup*, koop. Brannský, za kapl. do Jilemnice;
p. Frant. *Růžička*, koop. Kaňský, za kapl. do Branné;
p. Jos. *Profous*, koop., za admin. v Žamberku;
p. Jan *Kavan*, kapl. Jilemnický, za prozat. katech. do Hlinska.

Uprázdňené místo:

Žumberk, fara patr. kníž. Frant. Josefa Aueršperga, do 5. února 1893.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenán jest:

- p. Fr. *Wagner*, def. a učitel nábož. v Karlových Varech, jmenován osob. farářem.

Ustanovení jsou:

- p. Martin *Durmwalder*, far. v Gersdorfu, za far. v Jetřichovicích;
p. Ferd. *Uslr*, far. v Udrči (arcidiec. pražská), za far. Schoenbornu;
p. Josef *Röttig*, admin. v Jetřichovicích, za far. v Gersdorfu;
p. Václav *Kettner*, kapl. v Markvarticích, za admin. tamže;
p. Max. *Ostermann*, def., za admin. v Sušanech;
p. Rich. *Veverka*, admin. v Schoenbornu, za kapl. v Benešově;
p. Jos. *Mannsfeld*, kapl. v Semilech, za kapl. v Rychnově;
p. Frant. *Cerman*, kapl. v Nabzí, za kaplana v Semilech;
p. Václ. *Macoun*, kapl. v Bullendorfu, za kapl. v Maffersdorfu;
p. Jar. *Schwarz*, kapl. v Maffersdorfu, za katech. tamže;
p. Jos. *Sabitzer*, kapl. v Benešově, za katech. v České Kamenici;
p. Jan *Saska*, neom., za kapl. v Nabzí.

V biskupství Budějovickém.

Jmenován jest:

- p. Aug. *Vrtilek*, vikář a farář v Dolní Vltavici, bisk. notářem.

Ustanovení jsou:

- p. Ant. *Lakmayer*, kapl. v Bavorově, za far. v Malém Ždíkově;
p. Frant. *Huňáček*, kapl. v Počátkách, za adm. děkanství tamže;
p. Václ. *Melichar*, kapl. v Žinkovech, za adm. tamže;
p. Max *Jelínek*, kapl. v Rychnově na Malši, za kapl. v Bavorově;
p. Aug. *Heeger*, děkan v Počátkách, odebral se na odpočinek.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě
vyšlo :

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejduš. kníž. arcib. konsistoře v Praze
dne 20. března 1891 čís. 2557.

Obsah: Pobožnosti denní. Pobožnosti nedělní a sváteční. Pobožnosti ku přijetí sv. svátostí. Pobožnosti dle roku církevního: I. Svátky a památné dny Páně. II. Slavnosti Mariánské. III. Slavnosti andělů a Svatých. Pobožnosti v rozličných potřebách života. Písně duchovní.

Cena váz. výtisku 50 kr.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla :

Kázání Bourdaloue-ova

S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, Panegyrika.

Z franciny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

S povolením nejduš. k. a. konsistoře Pražské

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtěžek věnuje se na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

Pozvání ku předplacení na ročník XLIII.

„Blahověst“ na nové čtyřicáté třetí pouti své po vlastech českoslovanských
1. P. 1893 bude přinášeti:

1. Kázání, homilie a výklady na všechny neděle a svátky roku církevního, jakož i četné řeči příležitostné.
2. Pojednání o časových otázkách náboženských, kterými bude čtenářstvu život celé církve zobrazen.
3. Prostonárodní pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém.
4. Výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické.
5. Vzdělavatelné příběhy ze života světcův a světic Božích, životopisy katolických výtečníků, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými.
6. Zprávy o životě, působení a osadách misijnářův katolických.
7. Vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému.
8. Povídky a obrazy ze života, legendy, básně a písně.
9. Zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské.
10. Dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách katolických.
11. Zprávy o všech spolcích, jednotách a ústavech katolických.
12. Drobnosti z praktického života, námítky a útoky protivníků.
13. Zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.
14. Osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých a moravských.

„Blahověst“ bude vycházeti v témž formátu a v tytéž dny jako léta předešlá. Předplatné na ročník XLIII., jehož první číslo vyjde 5. ledna 1893, přijímá expedice (kníž. arcib. knihtiskárna v Praze.) Předplácí se celoročně 3 zl. 50 kr., bez poštovní zásylky 3 zl. Nejlevněji předplatiti lze poštovní poukázkou; budiž však zřetelně na ní napsána adresa i poslední pošta předplatitelova. — Kdo nám dluhuje za ročník 1892, ty zdvořile a slušně žádáme, by nedoplatky zaslali administraci.

OBSAH: Kázání na slavnost Nejsv. Jména Ježíš. — Kázání na třetí neděli po zjevení Páně. — Koledy. (Báseň.) — Slova duchovního pastýře k snoubencům o povinnostech v stavu manželském. — Můj život. (Báseň.) — Katolický kněz před patnácti sty let. — Moje jaro. (Báseň.) — Přátelé lidu. (Povídka.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě n.
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3:—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání na neděli devitník.

„A vzavše, reptali proti ho-
spodáři.“ (Mat. 20, 11.)

Co medle říkáte, nejmn., těm dělníkům, kteří, dle slov dnešního sv. evangelium, pravě tu, když se jim umluvena mzda slušně a spravedlivě vyplácí, opovážlivě a nespokojeně proti hospodáři reptají? Věru ani nevím, zdali za tu svoji pošetlost zasluhují hněvu anebo posměchu? Než my ani jedním, ani druhým nebudeme je sti-
hati; neboť nejsou oni zajisté nic jiného, leč pravý a věrný obraz povahy lidské vůbec.

Ejhle, dokaváde onino dělníci zahál čivě na trhu lelkovali a nikdo si jich nevšiml, dokaváde bez práce, bez chleba a beze mzdy zůstávali: dotud byli krotcí a chovali se tiše a pokojně. Jakmile ale u štědrého hospodáře se nasýtí chlebem, zbujněla jim mysl, na svoji bídu předešlou zapomněli, bydlia dobrého si nevážíli a na místě povinnované vděčnosti počali reptati. Ó, pravý a věrný to obraz povahy lidské! Takový, zrovna takový je člověk. Na bídu minulou, na těžkosti přetrpěné lehkovažně zapomíná; bydlia přítomného, byť i sebe lepšího, nikdy dle zásluhy si neváží; že se mu za dnů minulých nejednou mnohem hůře než za přítomna vedlo, na to ani ve snu nevzpomene; do krivdy stěžuje si neustále a na místě vděčného uznání oddává se nespokojenosti, touží a dychtí výše. Bohu se rouhá a sebe nešťastným činí.

A tato žádostivá vada vladne pokolením lidským od jakživa. Nespokojenost

jest dědičná kletba člověčenstva. Než odkud pak pochází vada ta a kterak as možno ji odstraniti? Nemálo se napřemýšleli mužové pod sluncem nejvýtečnější o příčinách tohoto zlého a o prostředcích proti němu. Avšak přemýšlení o prostředcích zůstalo bez výsledku, a nespokojenost hněte lidstvo a trvá ve světě bez přestání. Co se pak týče příčin, tu ovšem nedalo se snáze něco důkladného udati. A vite, jaké by to as byly příčiny? I shodují se mínění všeliká v tom, že ona vada, kteráž dělníky v dnešním sv. evangelium k reptání proti hospodáři popudila, že ona vada hlavní příčinou jest obyčejné nespokojenosti lidské, a sice „nepaměť minulosti.“ A tomu skutečně tak, že totiž nepaměť minulosti nespokojenost mezi lidmi hlavně působí, o tom ku svému spasitelnému vzdělání hned se přesvědčíme. Spolehaje na obyčejnou bedlivost vaši, počínám ve jménu Paně.

Pojednání.

Jak již svrchu jsem podotkl, přemýšleli učení mužové, a mezi nimi také mnozí ze svatých otců církevních, jaké by as byly příčiny té obyčejné nespokojenosti lidské, a rozmanitá mínění o věci té pronášeli. Nejdůvtipněji ale udává příčinu nespokojenosti té sv. Bernard v slovech následujících: „Lidé,“ tak dí o en svatý muž, „lidé ze svých pěti smyslů ztratili zrak, a z darů duše ztratili paměť, oni ne-
hledí na to, čím jsou, a zapomínají, čím byli“, to jest: lidé sobě svého přítomného bydlia nikdy dle zásluhy a spravedlnosti neváží, na své mnohem horší postavení za minulosti zapomínají, a tato nepaměť

s onou nevážností působí hlavně všelikou nespokojenost.

Ano nepaměť minulosti zplozuje nespokojenost ve světě, jakož o tom hned z příběhu člověka prvního hojného přesvědčení nabýváme. Adam, praotec náš, dříve než jej Bůh stvořil a mocí slova svého k životu povolal, Adam, praotec náš, před zázračným skutkem svého stvoření nebyl nic. Když pak Bůh ve svém úradku člověka učiniti ustanovil, a tělu jeho z prachu země povstati velel, tu byl praotec náš kus mrtvé necitelné hlíny. Na to pak vdechl Tvůrce člověku prvnímu nesmrtelnou duši: a praotec náš Adam učiněn jest obrazem a podobenstvím samého Boha; a zrovna při tom povýšil jej Hospodin za krále země a všeho stvoření, aby totiž vládl nad rybami mořskými, nad ptactvem nebeským a nade všemi živočichy (Genes. 1, 28.). Ejhle, jaké to postupování v hodnotě a v blahobytu? Před věirem nebyl ničím, včera kusem hlíny a dnes již obrazem samého Boha a králem všeho tvorstva; i toté neslýchané hromadění štěstí na štěstí, blaha na blaho. A myslíte, že praotec náš při tom všem byl spokojen? a že si toho svého štěstí a blaha vážil? Aj, jemu nepostačovalo, býti obrazem Božím a králem všeho stvoření, on toužil výše — on chtěl roven býti Bohu. A poněvadž pekelný svůdce k velikosti Boha mu dopomoci sliboval, řka: „V kterýkoli den budete jisti z ovoce toho, otevrou se oči vaše, a budete jako bohové“ (Genes. 3, 5.), proto nešťastný praotec náš hřešil, od Boha odpadl, a sebe i nás v neštěstí vydal. Kdyby byl praotec náš pamatoval, čím byl, dříve než ho Bůh k životu a k vládě nade vším stvořením povolal, kdyby byl pamatoval na hlínu a na nic; pak zajiště byl by zůstal Bohu vděčen a se svým bydlem spokojen, výše byl by netoužil a svou i naši blaženost nezmařil. Avšak již jemu se přihodilo, co se nám až dotud stává; již on, abych se tak slovy sv. Bernarda vyjádřil, již on ze svých pěti smyslů ztratil zrak, a z darů duše paměť, on šťastně přítomnosti si nevážil, a čím byl dříve, na to nepamatoval; tato pak nepaměť a nevážnost zplodila nespokojenost, pak hřích a hřích jemu i nám záhubu. A v tomto ohledu jsme všickni praví a nemírající synové Adamovi. Svého bydla dle zásluhy a spravedlnosti si nevšímáme, na to, že se nám za minulosti nejednou mnohem hůře, než za přítomna vedlo, na

to nepamätujeme, odtud se sužujeme nespokojeností a nezřízenou touhou po bydle lepším, a ve škodu a v neštěstí ubíháme. O nedá se zajisté upříti, že nepaměť minulosti nespokojenost ve světě zplozuje. Pravda tato tak jasná jest a bezpečná, že písmo svaté svědectví o ní až člověku pohanskému do úst vložilo. Pohanský ten člověk byl Farao, král egyptský. Král tento, jak povědomo, povýšil Josefa, syna Jakubova, nade všechny dvořany a učinil jej po sobě v celém království osobou první za to, že šťastně vyložil sen jeho o sedmi úrodných a o sedmi neúrodných letech. I byl vděčný Farao, a za službu sobě i celé říši prokázanou také příbuzenstvo Josefovo obšťastniti chtěl. Učinil tedy k starému otcí Jakubovi a k synům jeho, bratřím to Josefovým, pozvání, aby do Egypta na dvůr královský se přestěhovali. Slova, kterýmiž je zval, uvádějí se v I. kn. Mojž. 45, 19. a 20., a zní takto: „Vezměte otce svého a pospěšte, abyste co nejdříve přišli. Aniž tam čeho nechávejte z nábytku svého, neboť všechna zboží egyptská vaše budou.“ Nejm., zdaž pak neznamenate v tomto pozvání Faraonovu něco podivného a jako nesmyslného? „Pospěšte, di Farao, všechna zboží egyptská budou vaše, ale z nábytku svého nic doma nenechávejte.“ Divná to řeč! Tu jim přislubuje všechny poklady bohatého Egypta a zrovna při tom napomíná, aby ze svého nábytku nic doma nenechávali. A k čemu to? Bratři Josefovi byli nuzní pastýřové — k čemu medle měli svůj nuzný nábytek bráti s sebou? Chatrné stany z velbloudí srsti, drsnaté sukně z nevydělaných ovčích kůže, hrubé dřevěnky s konopnými obvazky, mošny a pasácké hole: ten byl nábytek bratří Josefových! K čemu jim to mělo býti při dvoře královském? Nejm., tu Faraonovi samo písmo vložilo svědectví do úst na pravdu onu, že nepaměť minulosti hlavně příčinou lidské nespokojenosti bývá: a tedy bratřím Josefovým docela dobře nařídil, aby z nábytku svého doma nenechávali ničeho. Neboť chatrný nábytek měl jim býti neustálou upomínkou na jejich předešlý nuzný a chudobný stav, a to proto, aby sobě svého nastávajícího štěstí vážili a milostí sobě udělených aby se srdcem vděčným a s myslí spokojenou užívali. — A nyní, když jsme vyslechli svědectví lidská, poslechněme svědectví samého Boha; neboť ani nebeský Otec svým věčným slovem potvrditi neopomenul,

že nepaměť minulosti nejsnáze příčinou lidské nespokojenosti bývá. Žalmista Páně svatý král David měl na mnohá léta co dělati s rozličnými nepřátely. Konečně pak postěsilo se mu, že je potřel a moc svou královskou upevnil, jakož nebylo nikdy před tím. On prošel vítězně všecku krajinu až po Eufrat a připojil ji ku království svému, on daleko široko rozmnožil říši svou, avšak při tom všem ještě přemýšlel, jak by moc a slávu svou více rozšířil. A tu snadno se i žalmistovi božimu přihoditi mohlo, co se někdy praotci Adamovi přihodilo. Přílišné totiž dychtění po větší moci a slávě mohlo snadně neváznost dobrého bydla, nespokojenost a nevědek k Bohu v srdci Davidovu zploditi. Tomu ale chtěl sám Hospodin zabrániti, a tedy skrze ústa proroka Nathana dal výstrahu Davidovi v slovích následujících: „Já jsem vzal tebe z pastvy, kdež jsi chodil za stádem, abys byl vůdcem nad lidem mým.“ A toto upamatování bylo zajisté pro Davida nanejvýš spasitelné. Neboť možno dosti, že by marná ctižádost muže svatého o vnitřní pokoj byla připravila a Bohu nevěrným učinila; ale upamatování na minulost, kterouž mu sám Bůh tak důrazně učinil, to upamatování jej před časem od nespokojenosti uchránilo. „Já tě povolal,“ tak mluvil k Davidovi Hospodin ústy prorockými, „z pastvy, bys byl vůdcem lidu mého“ — jako by byl řekl: z poušti od dobytka uvedl jsem tě do paláce, z nuzného pastuchy učinil jsem tě králem, nošil jsi hůl a mošnu, a já ti dal korunu a žezlo: buď tedy spokojen s tím, co máš a nezapomínej nikdy, čím jsi byl. A touto tedy výstrahou sám nebeský Otec podává svědectví, že nepaměť minulosti nejsnáze příčinou lidské nespokojenosti býti může.

Pročež, nejmilejší, chceme-li ve všech případech života vnitřní spokojenost, tento vzácný klenot, uchovati, tu minulost svoji nikdy z mysli nespouštějme, a čím jsme dříve byli a jak se nám před tím vedlo, na to pamatujme povždy. Před nevelikou řadou let nebyli jsme ničím; Bůh nás k životu povolal, dal nám údý zdravé ku práci a hledání obživy potřebné, obdařil nás rozumem a světlem svatého zjevení svého nás osvitil, abychom jej poznati a svůj poslední cíl, své duše spasení hledati mohli. A tak život náš již sám v sobě jest dar vzácný a milost veliká, za kterouž Bohu srdcem vděčným a myslí spokojenou po všechny dny své děkovati

máme. Ó paměť minulosti jest nejlepší prostředek proti nespokojenosti; neboť ona paměť minulosti na oči nám stavi, že jsme mnohem méně byli i měli, nežli jsme a máme za přítomna, odkud vděčnost a nikoli reptání se rodí. Pročež i tu, když se nám zle vede, když obloha života našeho mrakem všelikých těžkostí a strastí se zatemňuje, i tu povždy nazpět do minulosti pohledme a prostředek tento poslouží nám tu nejlépe; neb tu snad shledáme, že jsme se nejednou v podobném, ne-li horším postavení nalezali, tu shledáme, že se nám častěji tak, ano snad i mnohem hůře vedlo, a že ten samý Bůh, kterýž nám tehdy klesnouti nedal, že ten samý Bůh ani nyní nám zahynouti nedopustí, a upomínka tato potěší srdce naše skličené, vzbudí v nás důvěru, roznítí vděčnost a v sebe prudčích bouřích života tichou mysl a pokojnou zachová, ano i tam na věčnosti úroky ponese; neboť blaze každému, kdo sobě dny minulé a s nimi všecka od Boha obdržená dobrodíní začasť a vděčně připomíná. I nebude zapomenuta pamětlivost taková u Boha a s odplatou věčného života se nemine. Amen.

Kázání

v den očistování P. Marie čili Hromnic.

„Viděly oči mé spasení Tvé, —
světlo k zjevení národů a k slávě
lidu svého israelského.“
(Luk. 2, 31. 32.)

Slavnost, kterou dnešního dne konáme, jest velmi stará v církvi svaté. Již leta Páně 492 Gelasius, papež římský, ji ustanovil, aby křesťany, kteří z pohanství k víře Kristově přestoupili a mnohé zvyky a slavnosti pohanské ještě provázeli, na lepší cestu uvedl. R. 688 papež Sergius I. nařídil, aby v ten den každoročně byl konán průvod se svícemi v městě Římě a to sice na památku onoho cestování, jež Maria Panna s Josefem a nevinátkem svým Ježíšem konala do chrámu Jerusálémského. Avšak r. 813 sněm církevní, konaný v Mohuči, tuto slavnost, by všeobecně konána byla, ustanovil a nařídil. Pamatujet tedy i nás na onu dobu, v kteréž Maria Panna nesla Ježíše, Syna svého, do chrámu v den čtyřicátý, aby ho postavila Pánu a vykonala oběť, zákonem Mojžíše ustanovenou,

aby tak očistěna byla, jak to zákon vyslovil. Proto nazývá se také dnešní slavnost očistování Panny Marie; nazývá se ale i slavnost hromnic od obřadu, jenž při velkých službách Božích se koná, svěcení svíci voskových, kteréž při bouři rozsvěcovati jest obyčej. Tímto svěcením stvrzuje církev sv. i výrok nábožného starce Simeona, kterýž zaslíbení měl od Boha, že neužří smrti dříve, dokažád by neužřel Krista Pána. I přišel právě v tu dobu v stánek Nejvyššího, když i Maria Panna, matka Kristova, obětovala Synáčka svého. I pojal jej na lokty své, velebil Boha a radostně zvolal: „Nyní propouštíš, Pane, služebníka svého v pokoji; neboť viděli oči mé spasení Tvé, kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí; světlo k zjevení národům a ku slávě lidu israelského.“ On nazval Ježíše světlem k osvicení a to i církev nejen slovy nám vštěpuje, ano i dnešním obřadem vyznačuje. Má však obyčej; nejen dnešního dne užívati světla v chrámu Páně, ale při každém takřka obřadu svém. Nebude tedy od místa, bádati a zodpovídati otázku: K čemu nás pamatuje světlo užívané při obřadech v církvi katolické?

Pojednání.

Od pradávných časů církev katolická při veřejných službách Božích, při udělování svatých svátostí, před stánkem Nejvyššího a při obřadech svých užívá světla. A to ne bez příčiny. Má přešlechtilé záměry, chtějí totiž v srdcích našich spasitelná předsevzetí a vznešené city vzbudit, chovati a upevňovati.

1. Především nám na paměť uvádí ony přemutné doby na počátku církve mezi židy a pohany. Pronásledováni byli apoštolové a křesťané první, a nebylo jim popráno veřejně se shromáždit a Bohu vzdávati díky za obdržení dobrodiní. Nesměli sejít se u veřejnosti, aby podílu brali na lámání chleba a čtení písma sv. a poslouchání slova Božího; neboť dostižení od pohanů byli vedeni před krále i vladaře, kteříž ukrutně s nimi nakládali, k smrti je soudili a katanům k usmrcení vydávali. Než to neoblomilo horlivost křesťanů. Nemohouce za bílého dne shromážďovati se, nelitovali noci, ale obětovali ji Pánu co milou oběť v spravedlnosti, v modlitbách a v utvrzování se v evangelium pokoje. Nemajíce zvláštních chrámů k účtě jediného Boha na nebesích zasvěcených a

nemohouce veřejně sejít se, činili to potajmu. V podzemních chodbách konali tajemství nejsvětější večeře Páně, aby nebyli znepokojováni, ač i tu přecasto od slidičů vladářských vypátrání a mukám i trápením vydáni bývali. Ale i to neohromilo sílu jejich. Věrně a udatně boj, ač velmi tuhý, bojovali, nehledíce na překážky, jež se jim v cestu kladly. Tři dlouhá století trvala mnohonásobná, nelidská tyranie křesťanů, jakž nám o tom letopisy svědčí, až přijavše sami mocnáři víru křesťanskou pronásledování křesťanů zamezovali. V těchto tak trudných okolnostech bylo nevyhnutelně třeba světla, kteréhož i napotom se používalo, když lepší dnové zavítali církvi Kristově. A církev svatá užívá při nejdražší oběti mše sv. až potud světla na oltářích svých a to proto, aby chom na víru pevnou prvních křesťanů se upamatovali a rozjímajíce zbožným srdcem jejich neunavenou horlivost, abychom všecky povinnosti svatého náboženství svědomitě konali a to tím více, jelikož nám, když Bohu sloužíme, nehrozí nátisk, protivenství, žalář, ani smrt, ale veřejně můžeme vstoupiti v stánek Nejvyššího a před očima tisíců osvědčovati, že jsme dobré a upřímné dítky Boží, jimž jest Bůh nade všecko. Ano tím více máme horliti po dokonalé účtě Boží, an v shromáždění křesťanstva mnohý vzor následování hodný nám se poskytuje, dáváje nový život duši i srdci našemu. Protož, křesťane, který lenivě sloužíš Bohu svému, který jen vyhledáváš dosti malé příčiny, již bys se od navštěvování chrámu Páně vymlouvati mohl; kdykoli pohledeš na světla, hořící na oltáři, zastyď se. Obzvláště vy, váhaví křesťané, jenž, majíce chrám Boží v místě, služby Boží, kázání a cvičení křesťanských zanedbáváte, aneb jen na oko, bez ducha horlivosti a pobožnosti je navštěvujete, zastyďte se. Jelikož ale tento stud málo by prospíval, přičiňte se, aby se stal spasitelný. Oblecte se v roucho horlivosti prvních křesťanů usilujíce o to, abyste nikdy neobmeškali služeb Božích, jež z poslušnosti k církvi svaté navštěvovati a pro spasitelné účinky, jež poskytují, sami vyhledávati máme. Účel tedy církve sv. při užívání světla jest: roznítili v srdcích křesťanských horlivost v dobrém; ale má i

2. neustále hlásati nám svatou pravdu, že Ježíš opravdové světlo světa jest. To již předoznamil nábožný Simeon dle svědectví dnešního sv. evangelium, řka: „Vi-

děly oči mé spasení Tvé, kteréž jsi připravil před obličejem všeho lidu, světlo k zjevení národům a k oslavě lidu israel-ského“ (Luk. 2, 31. 32.). A sv. Jan evangelista dí o Kristu Pánu: „Život bylo světlo lidí a světlo v temnostech svítí“ (Jan 1, 4. 5.). A opět dí: „Byl poslán člověk od Boha, kterémuž bylo jméno Jan; ten přišel na svět, aby svědectví vydal o světle, aby všickni věřili skrze něho“ (Jan 1, 6. 7.) A opět dí: „Bylo světlo pravé, osvětlující každého člověka, přicházejícího na tento svět“ (Jan 1, 9.). A toto světlo, o němž sv. evangelista zde mluví, jest slovo tělem učiněné, Ježíš Kristus. On jest vůdce k životu věčnému; neboť „nemůže žádný přijíti k Otci, leč skrze Syna.“ Kristus Ježíš zapudil temnotu nevěry, pověry, bludů a nepravostí; odpory, jež rozum náš nachází, pozorovav řízení světa a osudy lidské do-brotivě osvětlil, poukázav, že není žádného odporu v rozsudech Božích, „an co činí, dobře činí.“ Ježíš Kristus nejen zde pro tento svět cestu spasitelnou nám vykázal slovy i skutky svými; ale i tam hleděti nás naučil, co za hrohem nás očekává, kde vše, cožkoli nejistým se nám zdálo, úplně se vysvětlí. Mohl dobře o sobě říci: „Já jsem světlo světa.“ Táže se vás: Kdož jest, kdo by nás dokonale byl vyučil jako Kristus? Kdož jest, kdo by tak laskavě vše objevil, jako On? Marně namáhali se moudří tohoto světa, rozličné bludy poraziti; marně usilovali vyzkoumati rozumem svým všeliké potěšitelné lidu navěští. Ale práce jejich byla tak marná, jako plavců, kteří na skálu vrazili a ještě loď zachrániti chtěli. Jen Ježíš Kristus jest onen živý pramen, z něhož po celý věk svůj můžeme umění, útěchu a posilu čerpati. To chce nám vštípití církev sv. tím, že od křtu sv. až do skonání našeho používá světla, co znamení osvěcení našeho. Dítě přineseno ke křtu, obdrží svíci hořící na znamení, aby povždy v světle kráčelo; matka přicházející k obětování s dítětem do chrámu Páně, kráčí s rozžatou svící na znamení, že v Kristu Pánu chce s dítětem svým kráčet cestou spasení. A v hodinku smrti zaveden jest ten chvalitebný obyčej, obnášeti umírajícího hořící svíci. By však ten chvalitebný čin nestal se pověrou neplatnou, musí vždy nábožný úmysl s ním se spojit: aby Kristus, světlo živé a pravé stál při umírajícím a nedal jemu od Něho býti odloučenou. Tak, křestane, kdykoli při obřadech svatých užíš světlo hořící, zvo-

lej v duchu svém: Kristus světlo pravé, světlo věčné.

3. Ano, Kristus světlo věčné. To nám vyznačuje ona lampa, dnem i nocí hořící před svatostánkem. To jest ten příbytek, v němž neustále tělo Kristovo se ukrývá, k Jehož uctění i světlo to hoří. On jest všecko vším. Co cestovníku, jenž v širé tmě z cesty zbloudil a kalužinami s patrným nebezpečím se propracoval až k umdlení, jest světlo: to jest Ježíš Kristus nám bídým, hříšným lidem ve velebné Svátosti oltářní. On k nám všem, cestovníkům a poutníkům volá: Sem ke mně pojdte; přistřeší, obživu, pokoj a spásu věnuji vám, pakli od svých zlých cest ke mně se uchýlite. Střežiti vás budu před útoky nepřátel a lstivostí těch, jenž v temné noci bezbožnost kují. U Otce vyžádám vám odpuštění provinění vašich, pakli ustanete od hříchů svých, pakli pýchu odložíte a žádosti těla překonáte. Svě vlastní tělo, svou vlastní krev za pokrm podávám duším vašim, abyste života a spasení získali. Toť a takový hlas volajícího Ježíše. Tento hlas zavznívá k nám s oltářů Páně. Křestane, pozoruj tento hlas Krista Pána. Zachovej jej v pravověrném srdci svém; nebude to jistě ku zkáze tvé. Bys však rozpomenul se tohoto hlasu, pohledni na světlo před a na oltáři hořící. Nazývá se to světlo před oltářem světlo věčné a má nám připomenouti ono božské světlo, světlo věčné, jež proniká vnitřního člověka.

4. Ale ještě jeden význam má světlo užívané v církvi katolické. Má znamenati plápol lásky a zbožnosti, jenž v srdcích křesťanských neustále má plápolati. Láska jest nejpřednější příkazání křesťanství; neboť jen ten, který Boha nade všecko miluje a bližního jako sebe samého, jen ten dle slov samého Spasitele našeho naplnil zákon (Mat. 22, 40.). Pochází ale uskutečnění tohoto rozkazu Páně z člověka samého? Nikoli; všecka dostatečnost naše jest z Boha. „Beze mne nemůžete nic učiniti,“ praví sám Pán Ježíš. Jen ve spojení s Ježíšem vydáme ovoce dobré; s ním spojení dokonáme šťastně zákon a vůli Boží; s Kristem spojení staneme se pravými milovníky Božími. Jak jest ale to spojení možné? Když v šlépěje jeho vstoupíme, na Ježíše hledíme, světlo, kteréž rozžal, následujeme. Což abychom tím více myslí i srdci vštíplí, užívá při všech činech svých světla, abychom důkazy božské lásky a náchylnosti nezapomínali. Láska

však za lásku. „Jelikož všecko dobré od Otce světél pochází“ (Jak. 1, 17.), proto máme jej prositi a zraku svého i ducha povznášeti k Hospodinu. Tak jako plápol svíce vzhůru se pne a vznáší, tak má býti i srdce i mysl naše. Obzvláště pak za to prositi máme, abychom byli věrnými plniteli zákona Páně. K tomu vybízí i světlo; neboť jako z počátku jen malým hoří plamínkem, poněmáhle ale se vzímá; tak to má býti i v duši naší. —

Věduce nyní spasitelné úmysly církve svaté při užívání světla, hledme dle těchto úmyslů také jednati. Blaze nám, jestli dobře pochopíme úlohu svou. Budeme pak jistě šťastni, jako Maria Panna. Ona kráčela cestou pravdy v světle pravé víry. A tedy bylo jí snadno v době žalosti a zármutku zachovati pokoje svatého; neb důvěrně pohlédla k blankytu nebeskému a potěšení nalézala. Tak i my světlo víry pravé, kteréž jsme přijali od Krista Pána, neporušené zachovejme, ono nás povede radostnými i žalostnými cestami bez úrazu, bez nehody. Nechť pak se pokryje nebe oblaky temnošedými, nechť bleskové protivnosti sem a tam se mihají, nechť strašlivé hromobití urážek a potupy na nás se hrnou: budeme státi pevně, mohouce v víře pravé i důvěrně zaslíbeného zraku svého pozdvihnouti k nebesům a Otec dobrotivý a laskavý setře slzu s očí našich a útěchou naplní nitro naše. To však děje se jen člověku, který má světlo víry pravé, který jest a zůstává s Kristem. Ó dejž, Pane Ježíši, božský Spasiteli, aby blahodějně světlo Tvého svatého učení vždy nám zářilo, rozešli paprsky jeho v hlubokosti srdcí našich, zvláště když počíná v něm se šeriti, abychom s nábožným Simeonem mohli se těšiti na radost věčnou, abychom mohli jednou radostně volati umírajíce: Vidím Spasení mé, vidím světlo věčné, Krista, Pána mého. Amen.

Mé přání.

K otci chvatně, k matce každé spěje
dítěto zdárné na počátku roku,
a tu mnohá radosti se v oku
slza leskne rodičům, když přeje
jim vše dobré dítek vděčný cit:
v jich útrapách blaha, spásy svit.

I já spěji — syn tvůj, Otče svatý,
duší, srdcem ve dnešní den k Tobě

prosit Pána, by té kruté zlobě
zlomil ostří, v jejížto kruh klatý
spjat Jsi od těch, jichžto spása, česť
snahou tvou vždy bývala a — jest.

V náruč tvoji, Církvi svatá — máti,
spěje syn tvůj — zmírnit tvoji muku.
Za to, že's všem vždy pomocnou ruku
svou nabídla, za to máš teď káti —!
Ó Všemocný, nepřátely zhlad'
církve svoji a pokoj jí vrať!

Prok. Zaleťel.

Slova duchovního pastýře k snoubencům o povinnostech v stavu manželském.

Dle Gassnera vzdělal *Jos. Boh. Podstránský.*
(Dokončení.)

IV. Povinnosti manželů jako rodičů. Jestli vám, m. sn., v stavu manželském Bůh dítky svěří, budete mítí důležitou. svatou povinnost o jich časné a věčné dobro se starati.

Co se týče tělesného a časného dobra dítek, můžete hned před jich narozením k tomu přispívati, aby zdravý a silný byly t. svým dobrým chováním. Žena v stavu pozeňnaném má se chrániti přílišného namáhání, hněvu, lítosti a jiných naruživostí; muž pak má v tom čase velmi šetrně s ní zacházeti. Oba si musíte přát, aby se dítky šťastně zrodily a křtu sv. došly. Dítě samo sobě zůstavené, je bez pomoci; proto musíte hned po narození o ně zvláštní péči mítí. První pokrm, jehož matka dítěti nesmí odpírati, jest mléko mateřské. Bůh sám to tak zařídil a jen choroba matku omlouvá, nemůže-li kojiti. Když pak dítě matka odstavila, musí je přiměřeně krmiti, v čistotě držeti a vůbec pečovati, aby zůstalo zdravo.

Než mnohem větší cenu má duše než tělo; proto od prvního útlého věku hleďte své dítky dobře, právě křesťansky vychovávat. Dobré křesť. vychování dá mnoho práce a starostí, za to Bůh chystá rodičům nevýmluvnou odplatu na věčnosti. Proste, m. sn., Boha každodenně zvláště při mši svaté a u stolu Páně, aby vás k tomu dílu osvěcoval a sílil. Hned při manželském obcování mějte jako druhdy Tobiáš a Sára úmysl, abyste se těšili z dítek dobrých,

Bohu milých. Vaše ctnosti neb nectnosti přenesou se na dítky; hleďte tedy již k vůli dítkám, abyste vždy hodně, právě křesťanský smýšleli a jednali. Šťastné to dítě, ježto pod srdcem zbožným spočívalo a blahoslavena prsa, jichž požívají, první zárodky ctnosti a pobožnosti sálo! — Po porodu dítěte, děkujte oba Bohu, původci a dárci života, že člověk se narodil, volte mu kmotry rozšafné a bohabočné a hleďte, aby záhy křtu sv. došlo, by znovu se zrodilo k synovství Božímu a k blaženosti věčné. Potom musíte stále pečovat, aby dítě hned v útlém věku chráněno bylo všeho zlého, by zachovalo nevinnost, již na křtu sv. obdrželo. Když vám dítky dorůstají, ať neleží tam, kde vy spíte, aby nic neviděly, neslyšely, co by jich pohoršilo. Buďte v nich hned záhy cit stydlivosti; nenechte je ležeti obnaženy; od 3—4 let nenechte chlapce s děvčaty v jedné posteli spát. Mějte jich k tomu, aby studu šetřily při oblekání i když potřebu konají. Zvláště pozor mějte na čeleď, aby dítky vaše necudnými, mrzkými řečmi a příklady nebyly svedeny, pokaženy. Dávejte dětem i sami ve všem dobrý příklad, chraňte se, aby z úst vašich neslyšely slova pohoršlivá, nadávky, klení a pohoršení. Dále musíte své dítky v přísné, však rozumné kázni držeti. Učte je hned v útlém věku, aby vás na slovo poslouchaly. Poslušnost jest hlavní ctnost u dítěte; proto netrpte, krotte hned záhy svévoli dítek, důtklivě jich napomínejte a kárejte přísně každý vzdor a neposlušnost. Samo písmo svaté rodičům ukládá, aby své dítky napomínali a přísně trestali. „Shýbej šiji (synovu) z mládí a bij boky jeho, dokudž jest malý, aby se snad nezatvrdil a nevěřil tobě a měl bys bolest duše“ (Sir. 30, 12.). „Kdo šetří metly, nenávidí syna svého a kdo ho miluje, v čas jej tresce“ (Přisl. 19, 18. a 13, 24.). „Metla a karání dává moudrost, ale pachole, kterémuž se dopouští vůle jeho, zahanbuje matku svou“ (Přisl. 29, 15.). Těžké odpovídání budou mít rodiče, pakli jsouce slabí a shovívaví jako Heli, neb z opicí lásky dítky své náležitě netrestají. Pamatujte si v té věci dvojí: Netrestejte dítky nikdy v návalu prudkého hněvu, sice byste mohli vyjít z mezí a za druhé buďte v trestání vždy jednomyslní svorní. Pošetile jednají rodiče, jestli si v tom odporují, na př. tresce-li otec dítě, matka je zastává, chrání. Ovšem musí býti trest vždy rozumný a k provinění přiměřený.

Dále navádějte dítky své záhy k pravé zbožnosti: učte je znáti Boha a milovati Pána Ježíše. Zvláště pak matka má v útlém srdci dítek cit vděčnosti a lásky k Bohu vzbuzovati. Proto učte je brzo dělati kříž, Otče náš a jiné lehké modlitby říkati; však i sami, kdykoli se modlíte, číňte to s vroucí pobožností. Pobožné chování matčino snadno se vtiskne v měkkou duši dítěte. Rozmlouvejte s dítkem, dříve než do školy půjde, o Pánu Bohu, vypravujte mu o Pánu Ježíši a jeho nejblah. matce, upozorňujte ho často na anděla strážce. — Ejhle, jak vám, m. sn., třeba, abyste sami byli dobře vycvičeni u víře a byli právě nábožní. Nebo jak byste mohli dětem víru, ctnost, zbožnost vštěpovati, sami toho nemajíce?

Když vám dítky dospějou, posílejte je pilně do školy, aby se dokonale vycvičily v potřebných pro život vědomostech, zvláště pak v sv. náboženství. Však i doma škole napomáhejte: poučujte a napomínejte dítky ke všemu dobrému; zvláště hleďte, aby se hodně připravily k první sv. zpovědi a k sv. přijímání. Často jich napomínejte, aby se slušně, tiše a pobožně v kostele chovaly; pakli uvidíte neb uslyšíte, že tak nečiní, přísně jich pokárejte.

Když pak děti vaše vyjdou ze školy, mějte je k tomu, aby služby Boží pilně navštěvovaly a sv. svátosti hodně přijímaly; chraňte je před zlými, nemravnými společníky a sami jim sviťte příklady ctnosti a pravé, nepřetvářené pobožnosti. Budete-li museti své syny a dcery jednou vypraviti z domu na službu, do učení, na zkušenou do světa (na vandr) nebo k vojsku, napomínejte jich při každé příležitosti ústně i písemně, aby se Boha nespouštěli a právě křesťanský obcovali, jak se tomu v domě otcovském naučili.

Když se tak, m. sn., o dobré vychování svých dítek — dá-li vám je Bůh — budete přičiňovati a za ně se pilně modliti, Bůh zajisté upřímné snahy vaše bude žehnati, že vám budou čest a radost činiti; a když vás smrt neuprosná s nimi jednou rozvede, těšte se, že se shledáte šťastně na věčnosti, kde nebude více loučení.

V. Konečně vás musím, m. sn., ještě na některé povinnosti pozorny učiniti.

1. Budete-li mítí jaké služebné — čeládku, dělníky, tovaryše, učeníky — buďte k nim spravedliví a co se týče stravy a mzdy, číňte co je právě a slušné, nepřekládejte je práci, nevyhánějte je z domu,

kdyby se roznemohli. Tu se vám naskytne příležitost, že se jim za úctu a lásku, za pilné a věrné služby můžete odměniti a mnohé služby pro nebe si získati. Zvláštní péči mějte o jich spasení duše, dbejte na pořádek, držte kázeň, netrpte jim noční toulky a nebezpečné schůze. Přidržíte jich také, aby ranní a večerní modlitby nezanedbávali, v neděli a ve svátek službám Božím obcovali — kázání a mši sv. slyšeli — a v čas sv. svátostí přijímali. Však v tom ve všem jim dobrým příkladem předcházejte. Kdo pak se nechce kázni a řádu v domě vašem podrobiti, aniž dbá napomenutí, toho bez ohledu v čas propustte, sice byste cizích hříchů byli účastni.

2. K rodičům svým z obou stran musíte býti zdvořilí, přívětiví, laskaví a vděční; vůbec tak se k nim chovejte jako si přejete, aby se dívky vaše chovaly k vám. Dávejte jim ochotně a svědomitě, co si vymínili k své výživě. Zadržovati, skrácovati rodičům výměnek jest hřích do nebe volající. Mějte strpení s jejich slabostmi, hleďte jim vyhověti, jsou-li v stáří mrzutí, nevrlí; radte se s nimi a dobré rady jich poslouchejte; zvláště pak v chorobě, v nemoci laskavě jich ošetřujte. Bůh vám za to bude žehnati a dá vám pokojné, radostné stáří a dlouhověkost, jakož slibuje v čtvrtém přikázání.

3. Buďte také spravedliví, ochotní a úslužní k svým sousedům; nečiňte žádnému škody; raději křivdu neste, než abyste s kým v nepřátelství žili. Rádi, kde třeba, pomoci poskytujte a služby jiným prokazujte.

4. Posléz vám připomínám, abyste duchovní a světskou vrchnost pro Boha ctili a poslouchali. Navštěvujte pilně chrám Páně a buďte uctiví a vděční k svým duchovním, jichž útěchy a pomoci v nejdůležitějších záležitostech života máte zapotřebí. Buďte bez reptání poddáni také vrchnosti světské a pomněte, že není dobrým křesťanem, kdo není spolu věrným a poslušným občanem. Ve blahu vlasti a národa své vlastní blaho pokládejte. Však nezapomínejte, že pravá vlast naše je v nebesích, kam spolu, m. sn., ruku v ruce statečně krácejte.

Tak, zejm., vyložil jsem vám krátce povinnosti, ježto stav manželský ukládá. Nezapomínejte nikdy, co jsem vám pověděl s upřímností ve jménu a z rozkazu Páně. Modlete se pilně, aby vám Bůh po-

přál své milosti, abyste všechny své povinnosti horlivě a věrně plniti mohli. Chovejte se do času oddavek počestně a bohabojně. Nedovolujte si nic neslušného a ku přijetí svátosti stavu manželského hodně se připravujte. Konečně vás poručím do ochrany Nejvyššího a slibuji vám, že budu při mši sv. každodenně vás pamětliv, abyste v stav manželský v bázni Boží vkročili, v něm ctnostní a spokojení žili a po časném životě věčné blaženosti si zasloužili.

Zpět či v před?

(List z dějin národa českého nejnovějších.)

Otec našich život byl jen v upomínce velkých činů, jež kdys předek vykonal. Život jejich — tento věk náš v dětské plínce, — nebyl marným; neb nám život drahý dal...

Tož ty naše touhy, snahy, činy
táhnout musí v dávné mlhoviny?

v stopách otců je nám jíti dál?

Pouští prošli předkové, ne silou vlastní, Bůh je ved' Když reptali, jich nezhubil. V mnohou bídu skrušili je dnové strastní, mnohou ranou zdvih' se jejich pláč a kvíl. —

My, jich vnuci, stanuli isme tady,
zdali věku toho bídý, vnady
spoutat mohou vůli, rozvoj sil?

Pamětliví velké předků minulosti, se vzpomínkou pouště, přetrpěných béd, — těch nebudem' nikdy v živoře svém prosti! — do budoucna řídme zkoušený již hled!

Čím jsme nyní? — Čím však býti máme?

Na otázky tyto všech nám známé
odpovězme svorně: S Bohem v před!

Josef Dyrhon.

Katolický kněz před patnácti sty let.

Napsal Dr. Arthur König.

(Pokračování.)

O velkém významu pro tělesné i duševní zdraví a pro pokrok kněze v životě duchovním jest netoliko stálá *strídmost v jídle* ale i cvičení se v *postu*. Jovinian, magister luxuriae, tvrdil, že půst jakožto zdržování se jídla nebo ujma v jídle nemá větší cenu nežli požívání jich, jenom děje-li se s díkůčiněním. Oproti tomu provádí

Jeronym množstvím důvodů z písmá sv. a z rozumu učení církve o potřebě a záslužnosti postu po případě stále střídmeho jídla¹⁾. Již Adamovi uloženo takové přikázání zdrželivosti. „Blaženost ráje nemobla bez zdržení se pokrmu zajištěna (dedicari) býti. Pokud se postil, byl v ráji: jedl — a byl vyhnán“²⁾. Esau ztratil požíváním jednoho pokrmu požehnání zaslíbení. Zavrhuje-li apoštol (I. Tim 4, 3.) ty, již zakazují manželství a požívání jistých pokrmů, jež přece Bůh stvořil, nemá to půst vůbec, jež Pavel sám zachovával, odstraniti, nýbrž jen onen (Jovinianskému laxismu odporující) rigorismus zavrhnouti, jimž ku př. Marcion a Tatian všeobecnou zdrželivost požadovali. Právem připomíná se předobraz sv. Jana, jenž živil se kobytkami a medem lesním; dále čtyřicetidenní půst Spasitele a jak pohanský setník milosť, své obrácení almužnou a postem si zjednal. Střídmost duchovnímu obzvláště potřebná, pozůstává dle Jeronyma v tom³⁾, „abychom nepřijímali těžce ztravitelných ani nesnadno připravitelných pokrmů,“ nýbrž bychom spokojili se jednoduchou stravou, zeleninou⁴⁾ a ovocem. Rostlinou stravu Jeronym vůbec doporučuje, jakož i egyptští kněží a Esseni ji schvalovali⁵⁾ a docela Epikur praví: „Kde jest voda a chléb a podobné, tu se stalo přirozenosti zadosť.“ Na každý způsob však nikdy nesmíme jisti až k úplnému nebo k přílišnému nasycení, musíme spíše sem tam jídlo obzvláště večer si odříci⁶⁾. Co by to bylo za půst, na který bychom přeplněním se připravovali, nebo na nějž by přeplnění následovalo? „Toť nejprísnejší půst: voda a chléb; ale poněvadž nezjednává slávy a my všichni od chleba a vody jsme živi, považujeme to za zcela obyčejný půst“⁷⁾. Tím Jeronym naznačuje, že půst nemá ceny, nespojuje-li se s pravým vnitřním úmyslem, obzvláště s pokorou. „Tvůj půst budíž čistý, přiměřený a nikoliv pověrečný!“⁸⁾ Při postu záleží na dobrém

úmyslu a nikoliv na přísnosti. Opětne vyžaduje „moderata jejunia“⁹⁾. „Stanov sobě takovou míru postu, již můžeš snést!“¹⁰⁾! Stálá střídmost jest lepší, nežli občasný přísný půst. Střídme jídlo a stále lačníci žaludek má přednost před postem třídnů. Mnohem lépe jest každodenně málo, nežli někdy úplně se nasytiti. Ten dešť jest zajiště nejlepším, který zvolna na zemi padá; náhlý, prudký lijavec pustoší krajiny“¹¹⁾. V době čtyřicetidenního postu mají se ostatně všechny plachty napnouti; přece mají i tu mnichové a klášterní panny, ježto stále ujmu si čini, mírněji se postiti, nežli lidé světští, již při silné stravě před i po čtyřicetidenním postu mohou již něco doložit, „jako hlemýždi, již mohou z vlastní šťávy žiti“¹²⁾. Avšak při stálé ujmě, již klášterní panny mají si činiti, přikázáno jest tak se postiti, aby síly pro další cestu vystačovaly, aby při prvním chodu příliš rychle neběžely a pak na poloviční cestě se neschvátily¹³⁾. I mladistvý kněz Nepotian, který doma jako mnich žil, „upravil půst dle únavy nebo sil těla. On jedl při stole svého strýce, biskupa Heliodora, a jedl předložené tak, že rovněž obdivu se uvaroval, i zdrželivost zachoval. Při každém obědě pozůstávala jeho rozmluva v tom, že něco z písmá svatého uvedl v rozhovor, jemuž pak rád naslouchal a moudře na otázky odpovídal.“

§ 8. O čistotě

1. V každém stavu, v každém pohlaví má čistota přednost¹⁴⁾ (před všemi ctnostmi), ale pro žádný stav nemá tak veliký význam, jako pro kněžský. „Jako pokora, trpělivost, střídmost, nezištnost, jakož pohostinnost a dobrota u biskupa ve vyšší a laiky předstihující míře musí býti, tak zvláště čistota, mohu říci „kněžská čistota“ (pudicitia sacerdotalis), tak že duch kněze, který přesvaté tělo Kristovo má připravovati, netoliko nečistého skutku se zdržovati, nýbrž i nečistého pohledu a poblou-

¹⁾ adv. Jovinian. II. 7 (8) ff.

²⁾ ibd. c. 10 (15).

³⁾ ibd. c. 8 (10, 11).

⁴⁾ adv. Jovinian. II. c. 8, 9 (10, 11).

⁵⁾ ep. 13 (58, 6) ad Paulin., c. 3: „Crebrae vigiliae, et ventre vacuo saepius dormiendum.“

⁶⁾ ep. 2 (52, 12) ad Nepotianum, c. 15.

⁷⁾ ibd.

⁸⁾ Srovn. ku př. ep. 16 (127, 4) ad Principiam, c. 2.

⁹⁾ ep. 2 (52, 12) ad Nepotian., c. 15.

¹⁰⁾ ep. 10 (54, 10) ad Furiam, c. 4; ep. (71, 6) ad Lucinium: „atque otinam omni tempore jejunaire possimus!“

¹¹⁾ ep. 7 (107, 10) ad Laetam, c. 5.

¹²⁾ ibd.

¹³⁾ ep. 3 (60, 10) ad Heliodorum, c. 7.

¹⁴⁾ adv. Jovinian. I. c. 20 (35); ep. 11 (123, 8) ad Ageruchiam, c. 2.

zení myšlenky musí prost býti¹⁵⁾ Podo-
benství o pěti moudrých a pěti nemou-
drých pannách¹⁷⁾ vykládá Jeronym v ten
smysl¹⁸⁾, že jest panenství těla a ducha,
jichžto spojení teprve činí virginitas panen
moudrých. Přece však musí k tomu ještě
pravý úmysl přistoupiti; neboť „ne tak
panny světa, nýbrž ony, jež k vůli Kristu
pannami jsou, my velebíme“¹⁹⁾. I dle ducha
může panenství ztraceno býti. To jsou
špatné panny, panny dle těla, nikoliv dle
ducha — „ony nemoudré panny, jež ne-
měly olej v lampách a od ženicha byly
odloučeny“²⁰⁾. Idealem kněžství má býti
dokonalá virginitas carnis et spiritus. Než
jest též panenství pokáním znovu zjed-
nané²¹⁾. Sám Ježíš a Maria jsou dokonalý
obraz kněze²²⁾: „Kristus jest paníc, matka
jeho jest také panna: matka a panna. Ne-
boť při zavřených dveřích vešel Kristus
do síně; a v jeho hrobě, jenž byl nový a
ve velmi tvrdé skále vytesaný, nebyl před
tím nikdo pohřben... Maria pannou před
i po porodu. Tedy, jak jsme dříve řekli:
panický Kristus a Maria, panna, zasvětili
panenství obojího pohlaví; apoštolové²³⁾,
byli též buď panici nebo aspoň v manžel-
ství zdrželiví. Za biskupy, kněze a jáhny
byly buď osoby panické nebo ovdovělé
voleny, neboť jsou po svěcení věčně čisti.“

2. Tím větší jest bol a nelibost světa
nad pádem jáhna Sabiniána²⁴⁾, jenž s pan-
nou Bohu zasvěcenou z kláštera v Betlemě
tajně se scházel a ji unést zamýšlel, avšak
bylo mu v tom v čas zabráněno; byla to
„ona panna, jež v basilice sv. Petra zá-
vojem“²⁵⁾ Kristu byla zasvěcena a na sva-

tých místech ukřižování a z mrtvých
vstání Kristova opětne zaslibila Kristu
v klášteře žíti.“ Bolem přemožen volá Je-
ronym²⁶⁾: „Ó hanba! Nemohu dále. Slzy
vyhrkly před mými slovy a jak nelibostí
tak i bolestí jest duch můj tísněn. Kde
jest ono moře ciceronské výmluvnosti, kde
uchvacující proud Demosthenův? Nyní
jistě obě jste oněměly a jazyk váš ze-
mdlen“²⁷⁾.

3. Vnitřní a vnější nebezpečí, jež knězi
a jeho ctnosti hrozí, oceňuje zkušený učitel
církve zcela dobře; než, čím těžší boj, tím
větší odměna. Jistě mnohý považován jest
za čistého, jehož svědomí jeho z opaku
obviňuje. „Vzhledem k jiným ctnostem,
ku př. je-li někdo moudrý, zmužilý, spra-
vedlivý, mírný, pokorný, laskavý a dobro-
titivý, mohou též jiní souditi; jedině čistotu
zná jenom svědomí, a lidské oči nemohou
o tom rozhodovati, vyjímaje snad ty, již
jako nerozumná zvířata veřejně naruži-
vostem svým hoví“²⁸⁾. Má tedy též každý
dle svědomí svého rozhodnouti, hodí-li se
ku kněžství a je-li dosti zdrželivým. „Ó
jak mnohých domnělá čistota bude v den
soudný hanbou poskvrněna; ale též jak
mnohých podezřívána cudnost bude Bož-
ským soudcem korunována!“ A tato od-
měna opravdu stojí za boj, za mučen-
nictví; a „též věrně zachovávaná čistota
má své mučennictví“²⁹⁾. Avšak: „králov-
ství nebeské násilí trpí a jenom ti, kdož
násilí sobě činí, uchvacují je. Neužiješ-li
násilí³⁰⁾, království nebeské neuchvátíš.
Nebudeš-li bez ustání klepati, neobdržíš
tajuplný chléb (Luk. 11, 7.). Což není to
zpozditost, žádá-li tělo, co Bohu přináleží.
Zbav se, prosím tě, na okamžik žaláře
(těla s jeho žádostmi) a představ si od-
měnu za nesnáze zde na zemi, již oko ne-
vidělo, ucho o ní neslyšelo a jež ani na
srdce lidské nikdy nevstoupila. Jak slavný
bude onen den smrti, přijde-li ti vstříc

¹⁵⁾ Hieron in Tit. 1, 8.)

¹⁶⁾ Mat. 25, 1.; srovn. Hieron Comment.
k místu.

¹⁷⁾ ep. 22 (22, 5) ad Eustoch., c. 2.

¹⁸⁾ adv. Jovinian. I. c. 13 (26).

¹⁹⁾ ep. 22 (22, 5), c. 2.

²⁰⁾ Srovn. svrchu str. 12.; ep. 50 (48,
20) ad Panamach., c. 8: „Prima est virginitas
a prima nativitate, secunda virginitas a secunda
nativitate.“

²¹⁾ ep. 50 (48, 21), c. 8; srovn. Al. Schäfer:
„Die Gottesmutter in der heil. Schrift.“
Münster 1887.

²²⁾ Srovn. adv. Jovin. I., c. 14 (2).

²³⁾ ep. 48 (147) ad Sabinismu diaconum.

²⁴⁾ Zároveň dovidáme se z listu — c. 3

(6) — že pannám při skládání slibu byly vlasy
ostříhány.

²⁵⁾ ibd. c. 3 (4).

²⁶⁾ Dle adv. Jovin. I. c. 7 (13) jsou panny,
jež nehledíce k slibům, se vdávají, „non adulte-
rae quam incoestae.“

²⁷⁾ ep. 128 (64, 22) ad Demetriadem, de
veste sacerdotali.

²⁸⁾ ep. 8 (130, 5) ad Demetriadem, c. 2.
Podobně ep. 27 (108, 31) ad Eustochium, c. 14.

²⁹⁾ ep. 22 (22, 40 násl.) ad Eustochium.

³⁰⁾ adv. Jovinian I. c. 9 (16); ibd. c. 21
(36): „Quod alii postea in coelis futuri sunt,
hoc virgines in terra esse coeperunt.“

Maria, matka Páně, provázena sbory panen! . . . Pak bude oněch 144 000 panen a nejstarších citemy své držeti před trůnem Božím a novou píseň pěti. A nikdo nebude moci onu píseň pěti, vyjma onen počet; neboť jsou to ty, jež se s ženami neposkvřnili, neboť panickými zůstali. Jsou to ti, již následují Beránka, kamkoliv jde (Zjev. 14). Kdykoliv tedy chce tě marný lesk světa omámiti, kdykoliv vidíš ve světě něco skvělého, povznes se v duchu k ráji — začni býti tím, čím jednou budeš!“ — „Manželství zalidňuje zemi, panictví ráj.“ (Pokračování.)

Prátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napal Boh. Brodský.
(Pokračování.)

II.

Zázraky právě nedělal, ale celou osadou, ba celou farností notně zahýbal. Jeho zevnějšek, sebevědomé vystupování a zvláště pověst o tisících jež má ukryty, učinila ho hrdinou dne. Každý, kdo měl nějakou tíseň, horempádem utíkal do Koryčan k Pěnkavovům na radu. Kdo chtěl na sousedovi se vymstiti, druhého chytře osáliti, něco kupovati neb prodávati, každý skládal plnou důvěru v tohoto záhy všemocného pána. Stal se z něho poloviční advokát. Házel paragrafy na všechny strany, poškleboval se těm, kdož dosud s pokornou poklonou nepřišli, poštuchoval jednoho proti druhému, vyhledával rozličné zastaralé spory a znovu je ožívoval, raduje se při tom, když na rozličných místech počínal se chystati boj.

„Já jsem liberál, přivrženec svobodného zápasu,“ rád říkal. „Tím se tříbí názory, vítězí pravda a potírá se lež. Tmáři ovšem mne za to nepochválí. Ti chtějí, aby se vše v dobrotě rovnalo, odpouštělo se a nikdy nenastala bouřka. Bouřka však čistí vzduch a proto jen ať se to mele.“

Objednal si také časopisy liberální, to jest takové, ve kterých se za hlavní účel považuje tupení všeho na světě, ve kterých však se neukazuje cesta k lepšímu a dokonalejšímu, než co jest tupeno. Lidé čtou rádi vše a proto četli také s chutí noviny mladým Pěnkavou půjčované. Ne však u všech potkala se četba ta s náležitým výsledkem. Někteří odkládali po

několika týdnech časopisy s nevolí a více je čísti nechtěli, jiní s radostí chápali se názorů a zásad časopisy hlásaných.

Z těchto stala se věrná družina Ferdinanda, již on dovedl dobře využítkovati. Nejprve použil své samozvané moci proti duchovnímu správci. V tom čase totiž zemřel staříčkový duchovní správce a fara obsazena jiným knězem. Farníci chystali se nového duchovního správce náležitou poctou uvítati. Tomu se však mladý Pěnkava opřel.

„Nač dělati slávu člověku, který nám jest lhostejný?“ rozumoval před sousedy. „Co nám udělá, nechá si zaplatiti a osvětu dojistá šířiti nebude. Počkáme, až jaký bude.“

Skutečně ho poslechli a při příjezdu nového duchovního správce ukázalo se poprvé zaseté símě nesvornosti. Část farníků svého faráře vítala, část se ani neukázala. Mladému panu faráři bylo při tom úzko. Věděl, že přichází do vosího hnízda a že asi mnoho trpkého zakusí v novém svém domově.

Zasteskl si proto před několika sousedy. Ti mu přisvědčili a sami také doma s rozhorlením o tom mluvili. Vše dostalo se až k sluchu mladého Pěnkavy. Zamnul si vesele lúce.

„Tali jsme do živého,“ smál se škodolibě. „My ostatně tme vícekrát. Musím se přičiniti o to, aby se kněz nikdy a nikde mezi lidmi nemíchal, za pána lidí se nepovažoval a také aby lidé přestali s takovou opovržením hodnou uctivostí na něho se obracet. V kostele jest knězem, venku pak nemá nám ničeho co poroučeti. Ještě musíme panu starostovi řádně povědět, že bez vůle všeckého občanstva nesmí obec zastupovati, jako to činil při uvítání faráře.“

Aby starostovi to řádně pověděl, naskytla se příležitost záhy. Měla býti volba nového obecního zastupitelstva. Neunavně nabádal občany, aby volili starostu jiného, jenž by obec vedl podle zásad nového světa.

„Zvolte si někoho odtud z Koryčan,“ vybízel je. „Já s radostí mu pomohu. Nač má učitel býti obecním písařem a plést se do záležitostí, jež se jeho netýkají? My jsme pány učitelů, my je platíme a neposlouchají-li nás, máme právo se hlásiti o jiného, o lepšího. Já budu psáti vše zadarmo a uvidíte, že dovedu s úřady jinak zatočiti, než dosavadní starosta.“

Člověk jest nakloněn vždy více ke zlému než k dobrému. A je-li ke zlému ještě ponoukán, štván, tu snadno zapomene na svou čest a nechá se strhnouti k věcem, za něž by se býval dříve stýděl.

Záhy rozšířeno o starostovi hejno hanlivých pověstí. Ten vypravoval, jak podvádí obec, onen jak okrádá chudé, třetí jak nadřžuje pánům proti sedlákům a podobně. Než se přiblížily volby, učiněn starý starosta, jenž úřad svůj již přes dvacet roků ku spokojenosti všech zastával, osobností nenáviděnou. Ti, kdož mu zůstali věrni, naříkali pouze na tu nešlechetnou činnost nepřátel jeho, ale tito sháněli s horečným chvatem hlasy, aby zvítězili. Nelekali se ničeho, měliť dobrého mistra.

Snad by však byla stará strana zvítězila, ale dvě události pomohlo „liberální“ straně k značnému úspěchu.

Husy souseda Kačírka pásly se na panském majetku. Hajný je zajal a soused měl platiti pokutu.

„Nic neplatte,“ domlouval mu mladý Pěnkava. „Ať vás žalují. Pak se rozhodne, kdo má práva tam pásti. My zvítězíme, práva na rybník nabudeme a ukážeme, že se ani majitele panství nelekne.“

Kačírek dal se přemluvit i když mu lesník Sedláček, jenž měl rybník pod svým dozorem, vzkázal, aby se přišel pod dobrým srovnati, odpověděl, že nikam nepůjde a že pásti bude husy dále tam, kde se pásly.

Myslivec, muž na pohled hrubý, ale dobrosrdečný, se rozněval. Tušil, kdo asi v tom ruce má a proto nemeškal práva majitele panství, jež on zastupoval, hájiti úředně. Zašel si tedy k starostovi a tu si stěžoval na Kačírka žádaje, aby starosta rozhodl.

Starosta ovšem nebyl na rozpacích, co dělati. Věděl, že pozemek, kde se husy pásly, jest panský a proto odsoudil Kačírka k pokutě. Když rozsudek ten v Koryčanech oznámen, chopil se ho mladý Pěnkava.

„Vidíte, jaké zastání máte?“ popíchoval. „Starosta jest proto, aby hájil zájmy občanů a ne pánů. On má, i kdyby věděl, že páni jsou v právu, vždy hospodáře hájiti. Kdyby byl starosta zde, jistě by se to nestalo. Zde máte důkaz nejjasnější, že jest potřebí, aby konečně byl za starostu volen člověk povinností svých dbalejší, než jest nyní představený.“

Sousedé mu v tom příkyvovali. Nebylo by to zlé, kdyby mohli nabyti práva na

rybník. Nač pásti husy? Ať jdou, kam chtějí. Jestliže rybám škodí v rybníce, nemusí je tam páni míti.

„Víte co, pane Kačírku, odvolejte se z rozsudku toho a my podáme s vámi žalobu proti velkostatku,“ navrhoval Pěnkava, vida příhodnou chvíli.

„Bude mne to však stát peníze?“ minil Kačírek

„Nic vás to státí nebude, od čeho máme obecní jmění? Napišeme do účtů, že jsme spravovali cesty, že jsme měli jiná vydání a bude dobře, zaplatíme advokáta i útratv. K tomu jistě vyhrajeme a budeme prvními, kteří na pány zde dorostli.“

„Nu, to bychom mohli udělati,“ minili sousedé a pan Pěnkava uvolil se obstarati vše potřebné. Na starostu však hrnuly se nové stesky, že sousedy utlačuje a proto že sousedé více ho voliti nebudou. Když nadřžuje pánům, ať mu páni pomohou.

Tím učiněno postavení starostovo povážlivým. Zbýval tu ještě někdo, kdo svým postavením a vlivem překážel mladému Pěnkavovi a jeho záměrům. Byl to nový duchovní správce.

Ten vida, jak se mysle občanů bouří, jak povstávají nepřátelství, sváry a různice beze všeho podkladu, považoval za svou povinnost tu a tam hlasem svým boje utišiti. Vybízěl sousedy k mírnosti, rozvaze a střizlivosti.

„Ve vášni učiní člověk leccos, co ho potom mrzí,“ pravil jedenkrát po křesťanském cvičení k sousedům. „Nač se rozčilovati, nepřátelství počínati, když se tím ničeho nevyzíská. Nynější pan starosta jest muž ctihodný, obec jest v pořádku a nevím, bude-li moci nový lépe ji vésti, než ji vede starý. Nejsem přítelem křiků. Máte-li, sousedé, něčeho proti panu starostovi, pak mu to předneste mírně. Snad vás poslechne. A neposlechne-li, nuže spůsobem klidným volte si muže jiného. Aby však přitom čest jeho měla napadána býti, to se mi zdá býti nekřesťanské a nesoušedské.“

Mnozí přisvědčovali a odsuzovali také štvánici, jež počínala.

„Nuže vidíte, štvánici tou ničeho se nezíská, jen svornost se rozbije,“ pokračoval pan farář. „Máte tu jiné důležitější věci, o něž se starati bylo by velmi záslužno. Cesty v celé farnosti a zvláště kolem Koryčan jsou prabídné. Hyne tím vaše nářadí, váš potah. Budeme žádati, aby nám okresní výbor postavil novou

silnici. Každý, kdo bude chtít, něco na to přidá. Obce mají dosti jmění. Ať z toho jest poskytnuta podpora a nová silnice stane se vám dobrodíním. Nedaleko odtud jezdí dráha. Vy musíte až na nádraží do Pohoří. Kdyby nám řiditelství drah povolilo zde zastávku, oživne tím krajina a vy budete moci pohodlně kamkoli jeti, obchodníci sem častěji zavítají a i jinak vám zastávka stane se užitečnou. Toho se chopte a uvidíte, že vám to více prospěje, než všechny soudy, byť byste je i vyhráli.“

Osadníci nebyli dosud tak dalece svedeni, aby před hlasem svého pastýře duchovního neměli úcty. Proto rozvážná řeč kněze budila všeobecnou pozornost a v několika dnech dověděla se o ni celá farnost. Všichni s ní souhlasili, až na malé výminky. Ale tato výminka považovala se vlastně za jediné oprávněné pronášení rozsudek a úsudek v každé příčině.

Proto ovšem mladý Pěnkava nemínil mlčet. Aby veřejně proti panu faráři vystoupil, toho se bál. Ještě nebyl lid dle chuti jeho zpracovaný a proto bylo nutno s veřejným vystoupením proti němu počkati na dobu pozdější. Za to však mohl „liberálně“ napaden býti jinak.

Pan Ferdinand zavolal si jednoho večera do svého pokojíka čeledína. Tento byl mu tělem i duší oddán a mohl se tudíž na něho úplně spolehnouti. Dal mu nejprve přísně napomenutí, že nesmí o tom, čeho se doví, ničeho říci. Pak mu dal papír, pero a inkoust a poručil mu psáti, co mu bude do pera říkati. Mezi psaním čeledín několikráte se po něm ohlédl, on však tvářil se úplně lhostejným. Dopis pak zněl takto:

„Velebný pane!

To nemáte na tom dost, že stále chválíte starého představeného, chcete se ještě miehati do obecních záležitostí? Co je Vám po silnici, co na ni dáte? Co je Vám do železnice, vy nezkušený mladíku. Radíme Vám, abyste ustál, neboť nebudeme toho trpěti. My víme, kde jest váš vrchní úřad a nedáte-li pokoje, budeme mluvití více než dnes.“

Podpis nediktoval pan Pěnkava žádný. Poručil ještě čeledínovi, aby napsal adresu a pak ho znovu napomenuv, propustil. Přčetl si ještě jednou list, usmívaje se při tom vítězně.

„To mu dodá,“ radoval se, „a přejde

mu chuf dále o obec a občany se starati. Tím se ho zbavím a až přijde příhodná chvíle, jinak mu ještě zatopím.“

Psaní uzavřel a když čeledín jel do města pro uhlí, poručil mu je na poštu dáti.

Pan farář druhého dne obdržel dopis neznámou rukou psaný, nepodepsaný.

„Aha, zákeřnictví,“ pravil si hned. „Jako zloděj skrytě krade majetek lidí pozemský, tak nepodepsaný pisatel krade lidem majetek duševní, čest. Co pak jsem asi komu udělal?“

Četl dopis a tvář jeho nejprve oblila se růměncem nevole.

„To jest bídáctví!“ zasteskl si. „Tedy silnice a zastávka jsou zločinem, jsou s to zavdati příčinu k pohoršení? Nyní na vzdor nepovolím, abych těm duševním bídačkám ukázal, že se jich nebojím.“

Když však první nával rozhorčení minul, jinak uvažoval.

„Řikává se,“ sám u sebe uvažoval, „že vzteklému psu nejlépe se vyhnouti, z cesty. Kdo se vydává v nebezpečenství, zahyne v něm. Ti, kdož list ten psali, jsou lidé suroví, sprostí. Takoví jsou všeho schopni. Budou mne ostouzeti, pomlouvati a přisloví staré praví, že kdo statečně pomlouvá, vždycky něco najde. Vyhnu se jim. Ať tedy oni jednají, jak chtějí. Bůh jest spravedlivý a já doufám, že přece se přiblíží okamžik, kdy se pavda a lež ukáže.“

Psaní uschoval a pomodliv se za své nepřátely. Usedl ke svým zamilovaným knihám, aby v nich a z nich čerpal útěchy ve svých svizelích.

Když pan farář se o silnici a zastávce více nezmíňoval, hlásili se sousedé sami u něho, žádajíce, aby v té příčině pomohl jim pracovati.

„Nežádejte toho na mně, přátelé,“ prosil je kněz. „Víte, jak jsou mysle rozjitřeny a mohlo by se státi, že by se stala má osoba kamenem úrazu. Jednejte jen sami. Vždyť, když vyložíte vše druhým, dojistá vám pomoci neodeprou.“

Sousedé prosili dále, domlouvali, ale marně. Pan farář od svého předsevzetí neustoupil. Tím byl také osud silnice a železnice spečetěn. Řidníci nebyli dosti rázni, jeden čekal na druhého a než minul měsíc, odpočívala celá záležitost v prachu zapomenutí.

Pan Pěnkava mnul si ruce.

„Jen liberálně. Kdo neustoupí dobrovolně, ustoupí jinak. Dobře, že poslechl hned na první dopis. Neboť jinak byl bych

mu jich poslal více a noviny by proti němu ochotně uveřejnily nejeden článkuček. Jen liberalně, ať se to mele, já v té kaši neuvážnu.“

III.

Kaše nebyla ještě uvařena, teprve ji připravovali. Prvním krokem k tomu byly volby. Činnost páně Pěnkavova nesla ovoce. Nikdo nikdy nepamatoval tak bouřlivé volby, jaká byla tentokráte. Osobní vady, poklesky, chyby vynášeny tu na světlo, jen aby protivník byl mravně poražen a zostuzen. Doleháno na voliče prosbami i hrozbami. Kdo byl někomu něco dlužen, upamatován jest na dluh a dáno mu na vědomí, že buď musí voliti se stranou páně Pěnkavovou, nebo že bude mu dluh ihned vypovězen. Chudší voličové, kteří jaksi záviseli na milosti větších hospodářů dostali přímo rozkaz, jak se mají chovati. Od voličů přesporních úskokem vymámeny plné moci, ba i padělány, vědělo-li se, že se o tom nikdo nedoví. Věru, kdyby taková horlivost, čas a práce věnovány byly podnikům šlechtným, vysoko by obec nad jiné okolní vynikla.

Bohužel, prozatím nepřinášela činnost podobná ničeho více, než kyselost, hádky, vady a porušení staré poctivosti.

Přiblížil se den voleb. Pan Pěnkava mladší, pomýšleje již dříve na to, co se dítí bude, koupil na své jméno několik kusů polí a proto nyní jako oprávněný volič hrdě kráčel k volbě. Věrní přívrženci skupili se kolem něho, poslouchající posledních rozkazů jeho, aby je ochotně vyplnili.

Plán k volbě byl dobře připraven. Kdyby neměla strana „liberální“ naděje vítězství, měl se ztropiti nějaký hluk a výtržnosť, pro kterou by musila býti volba přerušena. Než by pak znovu vypsána býti mohla, doufal pan Pěnkava dostatečné množství hlasů sehnati. Ještě ve volební síni činěny poslední pokusy nátlaku na voliče. Většinou však byli již voličové rozhodnutí a proto při započeti volby mohly strany své přívržence lehkou spočísti.

Pan Pěnkava počítal a tu viděl, že většinu nemá. Scházely mu do ní tři hlasy. Bude-li moci od protivné strany tři voliče odloučiti, vyhraje. Věděl již, kteří to tři jsou a také hned přikročil k činu.

Volán zástupce velkostatku, aby odevzdal svůj hlas. Když přistoupil, aby list odevzdal, přistoupil ke stolu, kdež komise

seděla, mladý Pěnkava a pošeptal cosi jednomu členu komise, jenž patřil k jeho straně. Ten povstal a žádal předložení plné moci zástupce, jímž byl lesní Sedláček.

„Tu jest,“ pravil lesník a odevzdával svou plnou moc.

„Ta jest neplatná,“ ozval se Pěnkava, jenž do ní nahlédl. „Každý šlechtic užívá svého znaku na svých úředních listech a přivěsuje pečeti svou. Tato plná moc nesmí býti přijata.“

„Vždyť jest na ní kolek?“ bránil se lesník. „Vždy byla plná moc moje přijímána a správnou nalezena. Divná věc, že vy právě, pane Pěnkavo, tolik se o to staráte. Já voliti budu.“

„Pak podáme rekurs. Já jsem muž vzdělaný, a od nikoho se poučovati nenechám, rozumíte? My Slezáci se nedáme!“

Toho výkřiku užíval vždycky, kdykoliv chtěl své řeči zvláštního důrazu dáti. Moudří se tomu jen smáli a divili se, že člověk, jenž se za vzdělaného sám stále vyhláší, za svou pravou vlast se stydí.

Sotva slova svá dořekl, spustili přívrženci hluk a křik. Starosta, jenž se obával, aby se nestrhla nějaká šarvátka, rychle plnou moc lesníku vrátil.

„Myslím, sousedé, abychom tu plnou moc nepřijímali. Ať již dopadne volba jak chce, jen když bude pokoj.“

Na tato slova starostova členové komise souhlasně přikývli a darmo Sedláček se zlobil. Musil opustiti volební síň a hledati právo u vyšších úřadů rekursem.

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Vys. důst. pán Edvard Brynych, sídelní kanovník král. kolleg. kapitoly na Vyšehradě jmenován Jeho Veličenstvem 21. prosince m. r. biskupem v Hradci Králové. Nový nejduš. p. biskup narodil se dne 4. května r. 1846 ve Vlasevích u Pelhřimova, kdež jeho otec byl hospodářským správcem, studoval na gymnasiu v Jičíně a vstoupil potom do bohosloveckého semináře v Hradci Králové. Na kněžství byl vysvěcen dne 4. listopadu r. 1868, tedy ve 22. roce věku svého. Na to stal se kaplanem v Žluvicích u Nového Bydžova, a brzy na to kaplanem v Hradci Král., kde záhy upoutal k sobě pozornost jako horlivý kněz, vynikající vzácným vzděláním a rozhledem. Proto povolán za profesora pastýřského bohosloví, katechetiky a

methodiky na tamní bohoslovecké učeliště. Roku 1888 zvolen byl za kanovníka královské kolegiální kapitoly na Kr. Vyšehradě, kdež jako výborný kazatel stal se oblíbeným u veškerého obyvatelstva. Informační proces konán ve Vídni ve středu 12. t. m. Prekonisace papežská stane se 16. t. m. Konsekrace a intronisace budou v Hradci Králové před Velikonocemi. Jeho M. nejdůst. p. biskup bude pro své literární práce c. k. českou fakultou bohosloveckou v Praze jmenován čestným doktorem.

— **Katolicko-politická jednota pro království České** konati bude 22. t. m. občasnou valnou schůzi v Praze.

— **Svatokrádež.** V noci ze 3. ledna t. r. vloupal se neznámý zloděj do sakristie kostela nejsvět. Trojice v Podskalí, z té pak do kostela a ukradl tu více nádob posvátných. Na rohu ulice Svatotrojické a Oserovy staví se nový, vysokým plotem obklopený dům. Dle stop ve sněhu dostal se zloděj do zahrazeného stavení z ulice Oserovy, vzal tu řebřík, pomoci jehož dostal se přes zeď, vysokou asi 4 metry a vedoucí ke kostelu, načež vzal řebřík s sebou a nechal jej ležeti u kostela. Šel pak, jak dosvědčují stopy ve sněhu, ze zadu k sakristii, kdež postavil se na donesené kolečko a vylezl k oknu sakristie, jež umístěno dosti vysoko. Tu propiloval jednu tyč mříže a dostal se do sakristie. S okna sestoupil do sakristie přes prádelník, jenž stojí ve výklenku okenním. Zde rozlámal monstrance i kalichy na kusy, vzal jejich části, kteréž měl za zlaté a stříbrné s sebou, ostatní úlomky tu zanechal. Jak zjištěno ukradl 3 kalichy, 2 monstrance, 1 ciborium, 1 aspergil, 1 nádobku se sv. olejem, 2 stříbrné uvnitř pozlacené schránky na konsekrování hostií a 1 pacifikál. Všecky tyto věci byly po většině ze stříbra a silně pozlaceny. Dále vylomil zloděj dveře vedoucí ze sakristie do kostela a zacpal dveře z venčí do sakristie vedoucí mešními rouchy, aby z venčí do sakristie tak snadně vstoupiti se nemohlo. Na místě krádeže nalezena šedo zelená plyšová čepice, ocelová pilka po způsobu pilek zahradnických a svíčka. Zločin zpozoroval o 5. hod. ráno kostelník, vstoupiv do kostela, aby zvonil klekání. Za příčinou této svatokrádeže konala se z nařízení Jeho Emin. nejdůst. p. kardinála v témž kostele v pátek, v sobotu a neděli t. j. 6., 7. a 8. ledna t. r. třidenní pobožnost k usmíření Boha a uctění nejsv. Svatosti v tomto pořádku: Ráno: v 7 hod. služby Boží, po nich výstav veleb. Svátosti až do konce velké mše sv., která v 10 hod. sloužena. Odpoledne: ve 2 hod. opět výstav Nejsv. Svátosti, ve 4 hodiny v pátek kázání (P. Zima,

člen řádu sv. Benedikta v Lmauzích), v sobotu růženc, v neděli kázání (vdp. kanovník Kmoch, ředitel ústavu hluchoněmých). Ku konci každé sv. požehnání. Sám Jeho Emin. nejdůst. pán Kardinál byl přítomen této pobožnosti v neděli 8. t. m. Z věcí ukradených nalezeny byly necenné části v řece Vltavě nedaleko přístavu Zličovského; cenné nepochybně jsou již dobře uschovány.

— Spolek **Arimatejský** v Praze opatřil v měsíci prosinci m. r. rakev a rubáš k slušnému pohřbu 83 chudých křesťanů, a sice: ze všeobecné nemocnice 39, ze zemského blázince 5, ze zemské porodnice 2, z nemocnice milosrdných sester 21, z nemocnice milosrdných bratří 2, z umřelých kaplí 9, z vyšetřovacího vězení 4 a z městské věznice 1; z těch příslušelo ku Praze 3, na venek 80. — V tomto měsíci vzdává výbor spolkový díky za udělené milodary slavným okresním výborům v Berouně, Hořovicích, Lounech, České Lípě, Čes. Brodě, Počátkách, Hluboké, Nasavrkách, Karlových Varech, Jablonci, Jesenici, Zbraslavi, Březnici, Děčíně, Pelhřimově, Turnově, Klatovech, městskému úřadu Král. Vinohradů a slavné záložně v Unhošti. — Milodary jakož i příspěvky slavných okr. výborův a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P. Václav Kocián, kaplan u sv. Štěpána v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Matěj *Bláha*, far. v Kyjích a kn. arc. notář, 31. pros. 1892, (nar. 23. ledna 1827, vysv. 27. července 1851).

Jmenování jsou:

- p. Frant. *Meindl*, prof. nábož. při c. k. něm. gymn. na Malé Straně v Praze;
p. Václ. *Füssl*, prof. nábož. při c. k. gymn. ve Stříbře (Mies);
p. Jos. Maleček, prof. náb. na c. k. II. něm. reálce v Praze, jmenování kn. arcib. notáry;
p. Frant. *Převrtil*, far. v Tachlovicích, jmenován sekretářem k. a. vikar. úřadu Berounského;
p. Karel *Bedroš*, katecheta na české reálce v Karlíně, obdržel Synodalie.

Ustanovení jsou:

- p. Vojt. *Kašpárek*, neom., za spirituala v Pražské vychovatelně v Libni;
p. Václ. *Zimmermann*, koop. Hudlický, za far. v Lužné.

Uprázdňené místo:
Sídelského kanovníka při král. kolleg. kapitole
na Vyšehradě, od 30. pros. 1892.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Wenzel*, b. vikář a far. v Cvikově,
12. prosince 1892, (nar. 7. května 1842,
vysv. 29. července 1866);
p. Vinc. *Wünsch*, far. v Breuně, 16. prosince
1892, (nar. 21. dubna 1827, vysv. 25. čer-
vence 1852).

Vyznamenáni jsou:

- p. Dr. Fr. *Schindler*, c. k. unin. profesor ve
Vídni;
p. Dr. Jos. *Eiselt*, a
p. Dr. Vinc. *Luksch*, jmenování kon-ist. rady;
p. Vil. *Hikisch*, farář v Zákupcech, jmenován
správcem vikariátu Jablonného;
p. Dr. Jos. *Schindler*, prof. bohosloví v Lito-
měřicích, jmenován radou manž. soudu;
p. Ant. *Donát*, far. ve Valkeřicích, obdržel
exposit. canonice;
p. Jos. *Rejzek*, kapl. v Liberci, a
p. Jan *Stumpf*, katech. v Chomutově, obdržel
synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Václ. *Krupička*, far. ve Vel. Kostomlatech,
za děkana v Lysé;
p. Arnošt *Müller*, kapl. v Pavlovicích, za far.
v Merbolticích;
p. Dr. Jos. *Rydván*, benef. v Lysé, za admin.
ve Vel. Kostomlatech;
p. Karel *Kopal*, koop. v Lysé, za beneficiáta
tamže;
p. Jos. *Janeček*, kapl. ve Vel. Kostomlatech,
za kapl. v Lysé;
p. Josef *Hampl*, kapl. v Cvikově, za admin.
tamže;
p. Jos. *Hoffmann*, kapl. v Culumu, za admin.
in spir. tamže;
p. Jos. *Švec*, kapl. v Litoměřicích, za katech.
v Turnově;
p. Ant. *Buchta*, kapl. ve Weisswasser, za kapl.
v Řitonicích.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

- p. Aug. *Heger*, děkan v Počátkách, 7. prosince

1892, (nar. 18. srpna 1811, vysv. 25. čer-
vence 1837).

Ustanoven jest:

- p. Alois *Skála*, far. v Záchotině, za faráře
v Rynarci.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě
vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro kře-
stanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze
dne 20. března 1891 čís. 2557.

Obsah: Pobožnosti denní. Pobožnosti nedělní a
sváteční. Pobožnosti ku přijetí sv. svátostí.
Pobožnosti dle roku církevního: I. Svátky a
památné dny Páně. II. Slavnosti Mariánské.
III. Slavnosti andělů a Svatých. Pobožnosti
v rozličných potřebách života. Písně duchovní.

Cena váz. výtisku 50 kr.

V komissi nakladatelství Rohlička a
Sieversa v Praze, právě vyšla:

Kázání Bourdaloue-ova

S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, Panegyrika.

Z franciny přeložil

Martin Kabát, farář v Družici.

S povolením nejdůst. k. a. konsistoře Pražské

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtěžek věnuje se na založení chudinské nadace na
osadě Družecké.

OBSAH: Kázání na neděli devítník. — Kázání v den očistování Panny Marie čili Hromic. —
Mé přání. (Báseň.) — Slova duchovního pastýře k snoubencům o povinnostech
v stavu manželském. (Dokončení.) — Zpět či v před? (Báseň.) — Katolický kněz
před patnácti sty let. (Pokrač.) — Prátele lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika.
— Osobní věstník.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihárně.

Nedostlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktori:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupect.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Neděle I. po devítíniku.

„Vyšel rozséváč, aby rozsíval
símě své.“ (Luk. 8, 5.)

Nejdražší perla, kterouž nám přemilý Bůh z pokladu svého milosrdenství uděliti ráčil, jest zajisté svaté naše náboženství. Co svět světem jest, nebylo nikdy tolik útěchy v utrpeních, tolik odhodlanosti v nebezpečnostech, tolik střidmosti v požívání všelikých rozkoší a tak vznešeného, právě nebeského smyslu mezi lidmi, jakož viděti a pozorovati jest od té doby, co Ježíš Kristus, ten nebeský rozséváč, na zemi tuto přišel a drahocenné símě své rozsíl. Neb odkud by se na př. svatým mučedníkům bylo dostalo té srdnatosti a zmužilosti, pro viru v Ježíše Krista život svůj položiti, kdyby nebyli měli zaslíbení našeho sv. náboženství, že všickni ti, kdož Ježíše před lidmi vyznávají, také někdy od Něho před Otcem co věrní služebníci vyznání budou? Nejm., křesťanské náboženství to jest, kteréž ukazovalo předkům našim cestu, kterouž kráčeti měli, aby spasení došli. A vidíš-li, křesťane milý, člověka, jenž z mála svého, jímž vládne, almužny poskytuje a to s tak radostným srdcem činí, jakoby měl již zaslíbenou za to odplatu stonásobnou, tu věz, že náboženství Kristovo tak šlechetným duchem jej (opatřilo) nadohlo. A když opět jiného spatříš, jenž při své nevinosti ty nejhrubší potupy snáší a úst svých ani neotvírá, by hanu hanou, potupu potupou splatil; když vidíš, že konečně i těm žehná, jenž mu zlořečí; a tážeš-li se, odkud to, ó tu věz, že Kristus jest jeho mistrem,

Jeho utrpení a smrt že jest mu příkladem, jak i nevině lze trpěti.

Ó blahá, pozeňnaná, svatá moci náboženství křesťanského, tys již mnoho tisíc vyznavačů svých statečností a odhodlaností ozbrojilo, tys na tisíce rozličnými strastmi stísněných srdcí blahou útěchou naplnilo, tys tisícům bezpečným bylo vůdcem po nebezpečných stezkách vezdejšího života a jasně zářící hvězdou v tmavé smrti hodině. Ó perlo drahocenná, kdo tě dovede dle zásluhy ocenit a oslavit? Než odkud pak to, že to samé náboženství, jež takovou plnost útěchy, takový poklad nebeské moudrosti, a tak mnoho dobrého semene v sobě má, jež byvši do srdce člověka vloženo, ctnostným jej činí a blaženým: odkud pak to medle, že to samé náboženství vůbec tak málo blahých účinků působí, že v celku vždy jen málo vyznavačů jeho vskutku ctnostnými a blaženými se stává? Toť otázka, kterouž vám dnešního dne s pomocí Boží zodpovídati hodlám. Ukáži vám totiž, a to na základě dnešního sv. evangelium: Odkud to, že při vši blahodějně moci náboženství křesťanského, v celku jen vždy tak málo jeho vyznavačů ctnostnými a blaženými se stává.

Pojednání.

Kristus Pán započíná dnešní své podobení takto: „Vyšel rozséváč, aby rozsíval símě své; a když rozsíval, padlo jedno vedle cesty, i pošlapáno jest a ptáci nebeští sezobali je. A jiné padlo na skálu a vzešlé uvadlo, protože nemělo vláhy.“ Tak zní začátek dnešního podobení. A těchto posledních slov se uchopím především, a

první tu příčinu, za kterouž náboženství křesťanské při vši blahodějně své moci v celku vždy jen tak málo svých vyznavačů ctnostnými a blaženými činí, ze slov láskám vašim připomenu. Panatujte si tedy, že símě ono, kteréž na skálu padlo a pro nedostatek vláhy vzešlé uvadlo, to símě že znamená slovo Boží, kteréž do srdcí dítek vašich se seje, v nichžto ale zvadnouti musí, pakli jste dříve již půdu nezkyprili a mlékem náboženství Kristova nezvlažili. Neboť víte, vy rodičové křesťanští, víte vy to lépe, nežli snad vám to říci mohu, kterak totiž mladé, útlé srdce dítěte schopné a chytlavé je pro všecko, buď si to dobré nebo zlé; vy víte, kterak dítě každého slova, jež slyší, dychtivě se chápají, na smysl jeho brzo u toho neb u onoho se dotazují, a vše, co na odrostlých pozorují, rádi po nich dělají. Tak spořádal Bůh srdce dítěte, a jistě z těch nejmoudřejších úmyslů právě tak je uspořádal, a to mezi jiným zvláště proto, aby nebylo příliš obtížné rodičům, z dítek svých dobré a nábožné lidi a věrné služebníky Pána Ježíše Krista odchovati. Neboť na vás, rodičové křesťanští, na vás z největší částky záleží, zdaž símě, jež do srdce dítek vašich zaseti se má, zdaž v něm bude moci vzejíti a užitek stonásobný nésti, čili nic. Vás božský rozséváč, Ježíš Kristus, vyvolil si za první dělníky do své zahrady; na vás to je, abyste půdu srdce svých dítek ne nechali ležeti pustou, ale raději slovem i příkladem k tomu napomáhali, by dítky vaše již záhy se učily libovati si v dobrém a zlé v ošklivosti míti. Vy jste si na svědomí vzali nesnadnou tu povinnost, učiti dítky své nejen ruce spínati, nýbrž také srdce k Bohu zdvihati. Než této povinnosti zpronevěřují se rodičové mnozí, a toť ta první příčina, že sv. náboženství žádoucích účinků u tak mnohých svých vyznavačů nepřináší. Neboť vychovávání, právě vychovávání to je, kteréž zkypriti a svlažiti musí srdce dítěte, má-li růsti a ovoce nésti, símě náboženství Kristova, jež ve škole a chrámě se rozsívá.

Mnozí rodičové se diví, když poodrostlé dítky jejich málo lásky a přítulnosti k nim na jevo dávají, ač je pilně do školy odesílají a k návštěvě chrámu Páně přidržují; však ale nemáte se tomu co diviti, rozpo-
menete-li se, kterak neprozřetelně jste již tenkrát u přítomnosti svého dítky mluvili, již tenkrát, kde ono ještě nebylo schopno zlé od dobrého rozeznati. Pomněte

jen, kterak dítky vaše s jakousi ostýchavostí a s udivením poslouchaly vás, když jste snad o učitelích a duchovních úsudky své pronášeli způsobem takovým, kterýž vskutku s to nebyl, vzbuditi v dítěti vážnost k osobám těm. Dítě se domnívalo, že máte pravdu a učilo se tedy již záhy vaší vinou nenáviděti těch, kteréž milovati již tenkrát mělo se učiti. Když pak jste takto srdce svých dítek v skálu proměnili, tak že žádné lásky k duchovním svým dobrodincům pocítiti nemohou, kterak můžete tu očekávati, by to samé srdce vás milovalo tak, jak si přejete?

Mnozí rodičové se diví, když spatří, kterak odrostlé jejich dítky přílišnou náklonost k světským radovánkám a mar-
nostem prozrazují a v požívání jejich tu nejvyšší a jedinou radost nalezejí. Avšak politování hodní rodičové, nemáte se tomu co diviti. Rozpomeňte se jen, zdaž jste to sami nebyli, jenž jste dítěti již v nejútlejší mladosti pošetilou láskou zaslepeni vše dovolovali, co jen smyslnost dráždí a zalíbení v Bohu dusí. Ptejte se sebe samých, zdaž jste vy to sami nebyli, jenž jste dítky své v tom domnění, že jim nějakou radost způsobíte, do společnosti odrostlých brávali, do společnosti, kde se mnohé neprozřetelné a dvousmyslné slovo prohodilo, do společnosti takových lidí, jenž velmi málo na to dbají, zdaž království Boží neb království ďábla rozšiřují. Ptejte se sami sebe, rodičové zarmoucení, zdaž jste vy to sami nebyli, jenž jste svým dítkám v domnění, že jim nevýslovnou radost způsobíte, zdaž jste jim takřka na ruku nedávali, kterak by zevnější způsobností svou světu zalibiti a ku své duchovní zkáze na rozpustilostech odrostlých podílu bráti mohly. A to vše činili jste z lásky k dětem svým. Ale vaše láska byla slepá, neb jste nepozorovali, že jste rozsívali jed světa, kde jste símě Boží rozsívati měli. Vy jste nepozorovali, že takovýmto vychováváním srdce dítek svých dříve neb později zatvrditi se musí proti všemu, co jest dobré a mravné, slušné a Bohu milé. Odtud stalo se srdce dítek vašich skálou, na nižto mnohá jedovatá bylinka roste, na niž ale símě, kteréž Bohem ustanovení rozséváči rozsívají, růsti a zdařiti se nemůže. Pravda tato leží v slovech Kristových: „A jiné padlo na skálu, a vzešlé uvadlo, protože nemělo vláhy.“ Ba věru, uvadnouti musí símě náboženství svatého a vyznavače své ctnostnými a blaženými učiniti nemůže,

nalezá-li srdce, kteréž nekřesťanským vychováním pro vše dobré a šlechtné otupělo a zkamenělo. První tedy příčina, proč náboženství křesťanské při vši blahodějně moci své přec jen v celku tak málo vyznačů svých ctnostnými a blaženými činí, první ta příčina záleží zajisté v tom, že vychovávání dítek nebývá vždy křesťanské. —

Než ještě jiné toho bývají příčiny. A i na ty poukazuje Ježíš Kristus v podobení dnešního sv. evangelium; on praví takto: „Vyšel rozséváč, aby rozsíval símě své; a když rozsíval, padlo jedno podle cesty, i pošlapáno jest a ptáci nebeští sezobali je.“ A v těchto slovech leží ta druhá příčina, proč náboženství svaté předáoucích účinků u tak mnohých vyznačů svých nepřináší. A příčina tato jest: že svět opět ničí, co nebe dalo, že svět símě ctnosti a blaženosti ruší, kteréž rozséváč nebeský v srdce člověka byl zasel. Užívá pak k tomu cíli zlý tento svět především svůdných řečí. Ach, nemohu zamlčeti, pravda kaže mi mluvit i vyznati, že synové tohoto světa zvláště za dnů našich hanebně zneužívají jazyka svého. Nerozumné zvířátko neobdrželo od Boha daru řeči, neboť by jen k záhubě řeči své užívati mohlo. Tobě ale, človče, udělila dobrota Boží nejen dar řeči, nýbrž také dar rozumu a ty máš každého daru Božího moudře a dobře užívati. Než jak strašné jestí to, když ústa tvá místo k modlení ku klení, místo k žehnání k zlořečení se otvírají. Jak hrozné jestí to, když někdy z každého marného slova účet skládati máš, nyní ale zlomyslnost na zlomyslnost v řeči své hromadiš. Ó lépe by ti bylo, kdyby tě Bůh časně nešťastným byl učinil a toho vzácného daru řeči ti byl neudělil, aby tě věčně šťastným učinil, a ty někdy se všemi svatými a anděly Božími hlučně díky a chvalozpěvy propěvovati mohl.

A tyto bezbožné řeči bývají příčinou, že símě slova Božího padává podle cesty a pošlapáno bývá, dříve nežli kořínky pustiti a vzejíti může. Neboť takové řeči oloupí srdce lidská o všecku úctu k Bohu a jeho prikázáním, o všecku lásku k Ježíši a bližním, o všecko ovoce Ducha svatého, jeho milost; a srdce takových zlými řečmi svedených nešťastníků podobají se široké silnici, po nížto nepravost se prochází a ctnost a nábožnost zřídka kdy užítí se dá.

Mimo tyto svůdné řeči jsou to též zlé příklady synů tohoto světa, jenž símě nebeské již v zárodku udušují. Nebudu tu šířiti slov, neboť jeden každý sám na sobě toho okouší, jak slabý jest člověk a kterak snadno sveden bývá tím, co na jiných zlého spatřuje. A protože nemohu zamlčeti, pravda kaže mi mluvit, že zlé příklady, jakých za našich dnů s tou největší lehkomyslností se dává, že ty zlé příklady v království Božím škodu způsobují, kteráž za sebou táhne následky ty, nejsmutnější pro život časný i věčný. Ó běda tedy vám, jenž místo příkladů dobrých, příklady zlé dáváte, neboť vy jste tím vinni, že slovo Boží podle cesty padá a tu pošlapáno a od ptáků nebeských sezobáno bývá.

Konečně pak ještě jedna jestí příčina, za kterouž náboženství křesťanské při vši blahodějně moci své, vždy jen tak málo vyznačů svých ctnostnými a blaženými činí. Tato pak třetí příčina obsažena jest opět v podobení dnešním, a sice v slovech následujících: „A jiné padlo mezi trní a trní spolu vzrostlé udušilo je.“ Trní to je, kteréž s dobrým semenem spolu vzrůstá, mladistvé osení ale udušuje, prve nežli ještě ovoce přinéstí může. Ne bez hlubokého významu zvolil sobě Pán Ježíš podobení trní; neboť trní je to, na němž ta nejkrásnější kvítka rostou, ale také trní to je, na němž se člověk citelně raniti může. Jest tedy trní z jedné strany příjemné, z druhé pak strany nanejvýš nepříjemné a bolestné. A takové to trnové rostliny jsou totéž, kteréž símě Boží v srdci našem dusí, dříve než ovoce přinéstí může. A tímto trním v srdci našem jest: tělesnost a naruživost. Tělesnost, ta jen na to hledí, co buď příjemné jest a smyslům lahodí, neb na to, co užitek působí a prospěch přináší. Když tedy Kristus učí: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám a vezmi kříž svůj a následuj mne“ (Mat. 16, 24), tu proti učení tomu povstává hlas tělesnosti naší a nenávidí zapírání sebe samého, protože smyslům nelahodí a odvrhuje od sebe kříž, protože choulostivému ramenu přichází těžko, nésti jej. Když Kristus učí: „Království nebeské trpí násilí, a ti, kteříž násilí činí, uchvacují je“ (Mat. 11, 12.), tu opět pozdvihuje hlasu svého tělesnost naše proti učení tomuto a nechce nic věděti o uzdě, kterouž mu sv. náboženství klade, nechce nic věděti o oné svaté moci, kterouž člověk odtrhnouti musí srdce své od rozkoší světa, by ho na Boha, tu jedinou

pravou blaženost upoutal. Tělesnost hledí na to, co užitek působí a prospěch přináší. Když pak ale sv. náboženství učí: „Trp křivdu na zemi, abys za to odplacen byl na nebi; buď spokojen málem, abys někdy byl bohat: opust vše, co máš, a následuj Krista;“ tu o tom všem nechce slyšeti smyslnost, nechce ani křivdu snášeti, ani s málem se spokojiti, ani od marného zboží tohoto světa se odtrhnouti, ani Krista následovati. Smyslnost jest tedy ten jeden trn, který símě slova Božího opět udušuje, jakmile vzroste. Druhý pak trn jest náruživost srdce.

Neboť náruživost srdce jest to, kteráž ne zřídka ta nejlepší a nejkrásnější předsevzeti opět ničí. Uminíme-li si na příklad dosti pevně, že budoucně své bližní více urážeti nechceme, a naskytne-li se nějaká příčina k hněvu, slovo neb skutek, jímžto se uráží hrdost naše: tu strhne se v nás bouře náruživosti často prudce a strašně, a v zaslepenosti své dopouštíme se tak mnohé křivdy na bližním svém, že se z toho ani před Bohem ani před svědomím svým zodpovídati nemůžeme. Chceš-li ale, křesťane milý, předsevzeti svému, kterých činíš, věrným zůstat, chceš-li, aby símě království Božího v srdci tvém rostlo a ovoce neslo, tu musíš přiložiti sekeru na kořen srdce svého, musíš trní náruživosti vyplniti, aby království Boží v tobě opět neudusily. Ovšem že ti to bude přicházeti obtížné, starou a dlouho chovanou náchyllost přemáhati; ale, zmuž se, vždyť Bůh dává mocné své milosti všem, kdož jej o ni prosí; neboť dříve musíš jako Spasitel tvůj, nositi korunu trnovou a pak teprv můžeš korunován býti neuvadlou korunou života, kteráž složena jest všem těm, kdož dobrý boj bojovali. Amen.

Kázání

v neděli druhou po devítiku.

„Když se (Pán Ježíš) přiblížoval k Jerichu, slepý jeden seděl vedle cesty žebře.“
(Luk. 18, 35.)

Truchlivý a bídný jest stav člověka slepého; neboť nezří ničehož té slávy, kteráž poskytuje se zraku lidskému. Nespatří oblaky nebeské se sluncem zemi zahřívajícím a nebesa měsícem a tisícerymi hvězdami posetá; nevidí líbezně kvetoucí stromy,

květiny a byliny. Jeho oko nespatřuje tvář drahých rodičů, milených bratrů a sester. Před ním jest samá temnota, neustálá noc. Ničeho nemůže vykonávati a koná-li práci, jak je nedokonalá, jak malicherná. Nemůžeme tedy se diviti onomu slepci u Jericha, že seděl podle cesty, prose kolemjdoucích o slitování a podporu jejich; neboť k čemu jinému musí útočiště vzíti, není-li dary pozemskými od Boha nadán. Rcete při bedlivém uvážení těchto slov: zdali mnoho jsem proslovil řka: Bídný jest stav a život člověka slepého.

Než horší a bídnější jest slepota, která ne těla, ale ducha se týká; bídnější pravím; neboť vede nejen ku zkáze časné, ale i k záhubě věčné. Takový člověk tělesnými očima svými spatřuje přeúšlechtilé dílo Boží a vidí veškeru slávu Jeho; ale o něm platí: „vida nevidí;“ neboť příliš pohřížen jest v ty věci, které zabavily ducha jeho tak, že není s to na jiné myslet. Ovšem přerozličné jsou příčiny této slepoty ducha i rozumu; a o všech najednou pojednati jest nemožno. Než jedna z nepravostí, kteráž není poslední ale hlavní příčinou této pohromy ducha, jest nestřídmost a obžerství, jak sv. Petr Chrysologus praví: „Obžerství jest matka slepoty“ (Serm. 26. de fide dispens 6.). Ne bez příčiny právě dnešního dne uvádím původ slepoty duševní obžerství; neboť jsou, bohužel, mnozí křesťané, jenž sobě za zásluhu jakousi kladou, tyto tři dni, nazvané dni masopustní, nestřídmostí a opilstvím dokonati, kdežto bez rozdílu dny i času střídmost povždy se nám velí a přikazuje. Sám Kristus Pán praví: „Varujte se, aby snad nebyla obtížena srdce vaše obžerstvím a opilstvím“ (Luk. 21, 34). Podobně píše svatý Pavel k biskupu Titovi: „Ty ale mluv, jak se sluší na pravé učení: Starci ať jsou střízliví — podobně staré ženy aby byly rozšafné, čistotné, střízlivé — mládeň napomínej, ať jsou moudří“ (Tit. 2, 1. 2. 3. 5. 6.).

A tohoto hlasu abychom všickni věrně ostříhali, nejen v tyto dny, ale po celý věk svůj, abychom hleděli střídmosti a střízlivosti; ti pak, kteří snad až po tuto dobu nestřídmě živi byli na světě, aby zanechali též nepravosti veliké, okaži:

Proč nestřídmosti a obžerství varovati se máme? Jest zajisté:

1. samo v sobě ohyzdné,
2. podrývá zdraví těla, a
3. jest pramenem mnohých hříchů.

Pojednání.

Starí Římané, dokavád byli pohané, mívali obyčej, že při veřejných kratochvilích otroky své opili a pak je dětem svým ukazovali, pravice: Vizte, co působí nestřídmost a jak člověka zpotvoří. Proto také žádný k veřejnému úřadu nebyl u Římanů povýšen, kdo z nestřídmosti obviněn byl. A zajisté není ohyznějšího člověka nad opilce. Již pohled na něho samého jak se přiči duchu zdravému. Ten, jehož Bůh nadal zdravým rozumem, rovnou chůzí, z místana místo potáci sebou co člověk smyslů zbavený. Pohled na takového člověka a co o něm souditi můžeš? Zajisté nic jiného než co sv. Jan Zlatoústý o takovém praví, že jest více zvíře nežli člověk. Tato jsou slova, kteráž v kazatelské řeči své přednesl řka: „Nejprv mluvíti budu o ženách, neb nic není šerednějšího jako žena opilá. Krásu, ušlechtilost těla svého poruší a čistota očí podobá se mraku za slunečnými paprsky stojícímu. Jak ohyzná žena, která v opilosti své ani státi nemůže. Či — dokládá dále — mám mluvíti o mužích? Kdož škaredější nad muže opilého? On jest posměchem služebných, posměchem nepřátel, politován od přátel, opovržení všech hoden, více zvíře nežli člověk, neboť mnoho požívati jest vlastnost leopardů, lvů a medvědů“ (Hom. 27. in acta Apost.). Může li kdo zřetelněji o nestřídmosti psáti a lépe ohyznost její kresliti. Protož dí tentýž svatý otec: „Obtížný jest opilec každému. Slunce vychází a rozsílá paprsky své na všechny strany, volajíc každého ku práci. Rolník vychází s domácím náradím svým, kovář stojí u měchu svého, řemeslník koná dílo své, — opilec ale podoben zvířatům nečistým; od milého rána jen pokrmý a nápoje shání, a když jiní již dosti pracovali, on teprv s lože svého vstává, když slunce zapadá. Takto ztrátiv nejlepší část dne v temnosti, shledává věci své, kteréž pro minulou opilost nalézti nemůže. Z očí jeho neustále teče, z úst zavání a ubohá duše jako v loži pohřížena, tíží tělesnou nese jako slon.“ Tak pokračuje ještě dále sv. Jan Zlatoústý a líčí ohyznost člověka spitého. Což tedy divu, že dle slov svatého Augustina, „opilec od Boha jest nenáviděn, od andělů želen, od lidí posmíván, od ďábla oklamán, ode všech povržen“ (Lib. de poenitent.). A jak by neměl od Boha býti nenáviděn a od andělů politován člověk opilý. Vždyť o to jediné se

okrádá, co člověka od nerozumného zvířete dělí; a to jest rozum. Protož dobře dí žalmista: „Podoben jest nerozumným zvířatům a jim roven“ (Ž. 48, 13.). Takový pozbývá veškeré mravní síly své, neschopným se stáváje dokonati dílo, ku kterému Božský Stvořitel jej ustanovil. Protož dí sv. Petr Chrysologus: „Opilec nemá sebe samého v moci; on není člověk“ (Serm. 26. de fid. dispens.). Tedy i nepravost tato přičtena jest k hříchům smrtelným, an ten, kdo ji v sobě chová, lidskost svou zahazuje, Bohem opovrhne a smrt věčnou na se uvaluje. Protož praví sv. Augustin: „Mělo-li by k tomu přijíti, aby tebe kdo nutil, řka: Buď musíš píti aneb umříti; rádnější bylo by jistě, aby strážlivé tělo v náruč smrti vešlo, než aby duše nestřídmostí zemřela.“ Ale dokládá v tétěž řeči: „Kdo nachýlil se k obžerství aneb jiné k tomu přemlouvati se osmělil, za sebe i za jiné v den soudu věčného účet klásti musí“ (Serm. 232. de temp.). Přemítáme-li vše to na mysli své, nemusí-liž ošklivost opanovati mysl lidskou? nemusí-liž to býti pohnutkou, střežiti se nestřídmosti? Ó člověče, kterýž jsi až potuď kochal se v neřesti té, zkoumej, zkoumej bedlivě slova pronesená a čerpej z nich hojného užitku pro spásu duše své, abys získal opět krásu a ušlechtilost mravu svého.

2. Jest ale i jiná příčina, kteráž každého vybízí, hleděti si střídmosti, zanechati nestřídmosti a obžerství. Neboť každému milé jest zdraví těla, i stařec nerad žehná se s tímto světem, ale přeje sobě prodloužení lhůty pozemského života — přeje sobě stalého zdraví. A hle, jakkoli každý bez rozdílu, nestřídmosti i opilec na to myslí, aby dlouho žil na zemi, přec tento podrývá zdraví své. Jest svým vlastním zhoubcem, svým vlastním vražedníkem. Nevloží ovšem ruky své na sebe, aby ranou smrtelnou učinil konec životu svému; to se jemu ani nezdá; neboť omámen rozkoší, kterouž hledá v opilství svém, myslí na zachování sebe. Ale byt i jedním rázem nezahubil tělo své a je nevraždil, vraždí je znenáhla, připravuje sobě nemoc a brzkou smrt, a to jest též vražda tělesná. Že pravdivý tento výrok, uvidíme ze zkušenosti. Pohlédneme na opilce a toho, jenž vášni té slouží. Jeho hnědožlutá barva ukazuje nezdravotu, jest patrnou známkou nemoci. Tělo jeho slábne, údy jeho jsou zsinále. A to by nemělo býti podrývání zdraví? Řekne však mnohý, který, slouže té hříšné

vášni, má zdravé tělo a jest silný dosti, aby zanechal naruživosti své: U mne je výjimka; mně to neškodí. Každý, který by takto mluvil, byl by mnohem více politování hodný; neboť v něm byla by zatvrzelost a nepolepšitelnost. Což výroky písma sv. lhou nebo podvádějí? To zajisté mluvíti a mysliti žádný z nás sobě nedovolí. A vizme, co pismo sv. v té věci dí. V knize přísloví moudrý Šalomoun takto praví: „Komu ach, komu běda, komu různé, komu žaloby, komu rány zbytečné, komu také červené oči? Jistě těm, jenž se opozdují při víně, kteříž přicházejí okoušeti nápojů připravovaných“ (Přisl. 23, 29-30.). A dále dí: „Nápoj ten tak jako had štípne, jako štir se rozestře“ (v. 32.). A v knize Ekleziastikus čteme: „Nebuď nesyť v žádném jídle, aniž buď dychtivý na pokrm. Z mnohých pokrmů bývá zajisté nemoc a nestřídmost blíží se až k pěnokrevnosti“ (Sir. 37, 32. 33.). Nápodobně na jiném místě praví: „Sen zdravý jest při člověku, pozorujícím míry, vstává ráno a mysl jeho při něm jest“ (Sir. 31, 24.) a dále: „Vínem nedokazuj zmužilost nebo mnohých zkazilo víno“ (v. 30.). Co zde o víně, jakožto jedině známém toho času opojném nápoji se praví, to týká se všech nápojů bez rozdílu za našich časů. Protož sledujme výroky písma sv., uvažujce, že „zdraví duše i těla jest mírné pití“ (Sir. 31, 37.). Dobře v tom ohledu sv. Jan Zlatoústý porovnává člověka k stromu, řka: „Nevidíš-li, kterak stromy a květiny, jež nemírně se zalévají, od kořene hnijí. Tak i nepřeplňuj žaludka svého, aby života tvého kořen pokazen nebyl“ (Homil. 21. in acta Apost.). A jistý spisovatel, lékař jménem Leonardus Lessius ve spisu svém (Hygiastikon) praví, že všechny nemoce, jakož jsou: kaše, závrat, ujímání, mrtvice, padoucí nemoc, ospalost, dna a pakostnice, každé trháni údů jen v nestřídmosti základ svůj mají. Jak mnohý diví se neduhům svým, jsa sám příčinou jejich; neboť nepřichází nemoc vždy hned, ale přichází dosti brzo a jistě. I v tom ohledu jest povinnost tvá, křesťane, hleděti střídmosti, jež nemocí chrání.

3. Mnohem více však musí každého, kdož jen trochu citu v srdci svém chová, odstrašiti od nestřídmosti a obžerství pomnění, že nestřídmost jest původem mnohých hříchů; protož i hlavním hřichem se nazývá. Tak z obžerství plyne odvrácení se od Boha. A jak by mohlo jinak býti?

Zdaž pak schopen jest člověk opilý pomyslití na Boha; a Jej co nejvyššího Pána ctiti, Jemu se klaněti, Jemu za dary obdržené děkovati a Jeho za nové milosti prositi. Rcete pak sami: zdali tak bude činiti opilec a obžerný? Ó ten na Boha nepomyslí; jeho bůh jest plné břicho. Protož praví Mojžíš vnuknutím Božím o lidu vyvoleném: „Když požívati budou a nasytí se, obrátí se k bohům jiným a sloužiti budou jim a mnou pohrdnou“ (V. Mojž. 31, 20.). A Bůh sám ústy Oseáš proroka praví: „Já jsem je nakrmil a nasýtiti se, a pozdvihlo se srdce jejich; proto zapomenuli na mne“ (Oseas. 13, 20.). A jakož se dělo tehdaž, tak je až po dnes. Opilec zapomíná na Boha svého i na spasení své. Protož opomene Bohu sloužiti a rozkazy církve sledovati. A co z toho vzejde? Nic jiného nežli tupost a blbost ducha. Ne bez příčiny volá Spasitel náš: „Varujte se, aby nebyla obtížena srdce vaše opilstvím“ (Luk. 21, 34.). Dobře přirovnává sv. Augustin ducha člověka obžerného s tmavým, zakaleným zrcadlem; nebo jako v takovém nelze se shlédnouti, tak i člověk opilý a nestřídmý sám sebe prohlédnouti nemůže; neboť těžká hlava jeho a obtížený žaludek nedá jemu cos řádného podniknouti. Toto vše stvrzuje zkušenost. Pozorujme jen činy člověka nestřídmosti oddaného, zdali neshledáme na něm neschopnost, která často od pokolení k pokolení se sděluje. I dítky takových bývají tupé a blbé. A právě že udušen pravý cit dobra a že mysl járá jest zmařena, právě proto stává se, že není jisto, člověku oddanému opilství něčím se svěriti, neboť v opilství i tajemství poruší. Kniha přísloví na to poukazuje řkouc: „Kde opilství, tam není tajemství“ (Přisl. 31, 4.). Připočteme-li k tomu ony potupné řeči, kteréž opilec mluví, ony hádky, jež i mezi dobrými přátely vznikají, ony hněvy a sváry, kteréž od opileců vzdáleny nejsou, ona poranění, jež z hněvu a myslí, rozjitřené pitím, povstanou, ano připojíme-li k tomu i vraždy, které opilec sledují, kdož by neměl se hroziti šeredné nepravosti; a to tím více, an z opilství i skutkové hanební, smilstvo a zlé žádosti se prýští. Odvolati se mohou na zkušenost všech časů. A každý dobře smýšlející křesťan přisvědčí rozsudku mému: Obžerství jest původem mnohých hříchů. Naproti tomu střídmost dle slov církevního Otce, sv. Augustina, „střídmost tělo mírní a duchu síly poskytuje; onať seslabuje tělesné žádosti a upev-

ňuje čistou duševní touhu“ (Serm. 15. de Juad.). Chtíce mnohého zlého se uvarovati, varujeme se bedlivě obžerství. Neboť jak jsem v dnešní řeči ukázal, samo v sobě člověka zhanobuje, podřívá zdraví těla a přivádí jej k mnohým hříchům, a tedy smrt věčnou připravuje. Hleďme mírnosti a střidmosti, zvláště v tyto dny masopustní, užívajíce i dovolených radovánek jen tak dalece, aby tím neutrpěla duše naše. Neboť i věc dovolená může zneužíváním státi se nedovolenou. Buďme jeden druhému vzorem křesťanské mírnosti po celý život svůj. Ať nám na mysli vždy tanou příčiny, pro kteréž obžerství varovati se máme. A každý, kdož tyto bedlivě uváží, nebude moci než schvalovati úmysl sv. apoštolů i církve sv., jež nám svatý čtyřicetidenní půst ustanovila. Neučinila, ustanovivši nám čas postní, neučinila to církve ze zlého úmyslu, aniž proto, jako by snad ten neb onen pokrm za zlý, špatný a škodný chtěla prohlásiti, ale proto, aby-
chom tělo své, onoho hlavního odpůrce ducha lidského i Boha ponížili a v služebnost ducha uvedli. Tak i onen, až do třetího nebe vtržený sv. Pavel činil a křesťanům Korintským nabízel. Protož i v listu ku Kolossenským napomíná: „Umrtevete údy své, kteréž smyslné jsou“ a v listu k Římanům prosí: „pro milosrdenství Boží, aby těla svá vydali, jako živou, svatou, Bohu líbeznou oběť, a aby služba jejich byla rozumná“ (Řím. 21, 1.). Aj, křesť. milí, tentýž hlas chová i k nám církve svatá. Následujme ho hledíce střidmosti, aby nebyla zachváćena duše naše slepotou, nýbrž abychom, prohlédše, k spasení svému zřeli, jako slepec u Jericha spatřil spasení své, i my Ježíše, sedícího na pravici Boží, spatřiti za hodné uznání byli. Amen.

Jeho Biskupské Milosti nejdůst. Pánu

Eduardu Brynychovi,

biskupu v Králové Hradci.

Již dávno zář svou rozlévá
Tvé světlo v šir i dále —
již dávno všude jméno Tvé
po vlasti všichni znali . . .

Již dávno věděl každý snad,
jak vojn jsi Ty statný —
k boji za pravdu Kristovu
jak's rychlý, spěšný, chvatný. —

Již dávno věděl každý as,
co dobra zasel's v lidu —
jak's pro vlast, církve bojoval
nepřeje ni si klidu . . .

Proto Tě jistě povolal
Pán v čelo stáde své —
víť, že je dobře povedeš
a chráníť budeš zlého . . .

Víť, že Ty pro ně pracovat'
budeš ze vši své síly —
že nedopustíš, ovce Tvé
aby svedeny byly . . .

Proto též jásá, veselí
stáde se Tvoje celé —
ba národ celý, celá vlast
v radosti tone vřelé . . .

Dík vroucí k Bohu odsýlá
a spolu prosí nebe,
by dlouho, dlouho zachoval
Pán nám nebeský Tebe! —

Prok. Zaletěl.

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný *).

Podává Jan Hille.

Z různých chýžek rýžovníků
město potom povstalo;
vznadou bylo obchodníků
a tím značně zrůstalo.
Chlouby její nese jméno —
bohatým jest Pískem děno.

Hynek: Písek.

Na pravém břehu Otavském stával
původně rozsáhlý královský hrad Písecký,
o němž se zmínka děje již r. 760, že na
něm český kníže Neklan t. r. sídlil. V pozdějších letech povstalo při hradě podhradí,

*) Hlavní pomůckou k sepsání tohoto článku byla historická pojednání z pera prof. Matznera ve výročních zprávách c. k. vyšších reálních škol v letech 1878—1892, dále články a zprávy v místních listech v „Poutníku od Otavy,“ v „Píseckých listech“ a v „Otavanu,“ jakož i jednotlivá data v Palackého dějinách českých, v Tomkové Dějepisu Prahy, Jirečkové Rukověti, v Sborníku historickém, v Zlaté Praze (1888) a v různých českých a německých topografiích a posléze v Branišových dějinách umění středověkého v Čechách a j.

kteřé sloužilo za příbytky čeledi hradní. Nynější město založeno bylo zajisté za panování krále Přemysla Otokara II. a ohraženo bylo místy i trojí vysokou zdí s kulatými baštami a hlubokými příkopy, které v čas potřeby mohly naplniti se vodou.

Město samo tvořilo nepravidelný čtverhran, mělo původně jedno velké a jedno menší náměstí. Do města vedly tři brány. Kamenný most přes Otavu chráněn byl ještě dvěma věžemi mostními.

V téže době co město opevňováno, zbudován zajisté uvnitř města též velký nynější děkanský chrám P. Marie a poblíž hradu klášter dominikánský. Kolkolet města rozprostíraly se tehdy hluboké lesy bohaté na všelikou zvěř.

Tot obraz města Písku na sklonku XIII. století.

Z někdejšího tohoto opevnění zmizely během času brány a bašty, příkopy zavezeny a proměněny v příjemný park a tak pouze dosud viděti lze jen čtyry bašty a zbytky starých hradeb na straně severní při městských sadech a u bývalé putimské brány. Město zbaveno jsouc pout je svíracích rozšiřuje se stále utěšeně po obou březích řeky Otavy. Nyní čítá 773 domů s 11.559 obyvateli.

Nejstarší nadání kostela.

Výsadami králů českých zbohatlo město. I chrám zdejší rovněž bohatě byl nadán a mnohých výsad požíval.

Služby Boží konal v chrámu tomto již hned od jeho vystavění farář, který měl k ruce své několik vikaristů. Již roku 1316 byl zde farářem dr. Mikuláš a Ondřej, Mikuláš Albert a Fridrich řeč. Papa, vikáři.

Měšťané zamožní rádi také vynakládali jmění své k chrámu a k účelům zbožným.

Václav, měšťan písecký učinil nadání dne 5. listop. 1408 k oltáři Panny Marie v chrámě farním, vykázav oltářníkovi 9 kop gr. pr. ročního platu; za ředitele téhož oltáře zvolen kněz Petr z Písku, aby téhodně 4 mše sv. četl a ve svátky v rochetce při mši sv. a při hodinkách faráři assistoval. Kdyby jak on, neb jeho nástupce některé z těchto povinností zanedbal, ustanoveno, aby po každém zanedbání z důvodu jeho jeden groš skrze faráře Píseckého chudým žákům na chléb neb na pivo vydán byl. Tehdy také již škola v Písku bývala.

Jiný zamožný měšťan písecký Mikuláš

Volynský založil oltář sv. Prokopa a vykázal altaristovi r. 1394 osm kop. Prvním altaristou byl Trojan, kněz z Uhýnova a po jeho resignaci r. 1395 Václav Dobrman, scholastik kostela Boleslavského, ale t. r. změnil místo své s Petrem, knězem z Horažďovic a po smrti tohoto r. 1397 klerik Jiří.

Zakladatel této fundace přidal v poslední své vůli r. 1404 k nadání tomu ještě jednu kopu. R. 1409 dalo se z pozůstalosti Mik. Volynského na Marouškově gruntu 30 gr. oltářníkovi sv. Prokopa v Písku, což r. 1415 přeneseno bylo na zboží Hany, kteráž má 2½ lánu v téže vsi Smrkovicích.

Na levém břehu Otavy poblíž mostu vystavěl r. 1351 řád křižovnický s červenou hvězdou špitál. Karel IV. daroval k tomu bohatý farní kostel v Záhoří na zboží Zvíkovském, tak že přivtělen jest ke špitálu tomuto, aby důchody pod správou řádu obracovány byly na potřeby nemocných v témž špitále. Špitál ten, jak se zdá, brzy zanikl a Mikuláš Volynský jej zase obnovil a bohatě nadal.

Těž činí se zmínka o Petru z Malovic, že prodal nějaké platy neb zboží r. 1402 k oltáři sv. Kateřiny v kostele farním.

O právu podacím.

Právo dosazovati faráře k zdejšímu kostelu příslušelo původně králi. Tak praesentoval král po smrti plebána Otiboře r. 1371 Fridricha kněze z Chotěboře. Týž se r. 1379 poděkoval a změnil místo své se Zvěstoněm, plebánem v Dobrušce, který ale snad ani do Písku nepřišel, neboť v několika dnech změnil místo své s Ojřem, plebánem v Jaroslavicích v olomúcké diecési.

Po něm připomíná se farář Jan, který r. 1387 zemřel. Po jeho smrti stal se farářem Zdislav řeč. Canis (Pes, Chrt), který byl kanovníkem u sv. Apollináře v Praze, avšak r. 1396 pronajal farní obročí v Písku a odebral se do Prahy, kde byl proboštem u Věch Svatých.

R. 1406 Jan Lisý z Jehněda prodal Zdeslavovi a kostelu Píseckému nějaké zboží.

R. 1407 změnil Zdislav zdejší faru s Mikulášem z Lovosic. Týž farář ukázal se býti velmi lidumilným. Neboť s jeho povolením roboty, jimiž lid ve vesnicích Třepkově, Chlaponicích, Oldřichově a j.

zavázán byl faráři a kostelu Píseckému konati, avšak mnohdy utiskován byl, proměněn v roční plat 2 kop gr. pr.

Týž farář zastával v letech 1418—1419 u krále Václava IV. úřad písaře komory královské.

Za bouří husitských.

Zhoubné následky bludného učení mistra Jana z Husince počaly se záhy jevití také v Písku.

Již r. 1419 chodili obyvatelé měst Písku, Heřmaně, Vodňan, Netolic na tábory lidu, které husitští kněží na hoře Táboru blíže Bechyně pořádali a tu položen základ k Tábořským.

Jakmile se Písečtí dozvěděli o smrti krále Václava IV., již večer 20. srpna 1419 sbořili zdejší klášter dominikánský a mnichy povraždili, pak obrátili se také na špitál u mostu, Mikulášem Volynským obnovený, a spustošili ho.

Čtyřicet pak měšťanů katolických, kteří se takovému hroznému řádění na odpor postavili, z města vyhnali. V prosinci t. r. když skoro celé Čechy uznávali Sigmunda za svého krále, setrvali Písečtí v odporu proti němu, a proto také pokládal je král za odbojníky a nařizoval (10. února 1420), aby nikdo jim pomoci neposkytoval.

Ku pokoření Píseckých vypravil vojsko, které za pomoci některých měšťanů katolických města se zmocnilo. Ostatní pak katoličtí měšťané vrátili se opět do města; ale po bitvě u Sudoměře, kde Žižka porazil železné pány české (25. března 1420) přinuceni opět opustiti město.

Po vypuzení katolických obyvatelů zřízena v Písku řádná zpráva dle způsobu tábořského, obec pak zabrala jim veškeré zboží a statky a prodala neb darovala je přívržencům nové víry za škody ve válce utrpěné.

Od těch dob stal se Písek vedle Tábora hlavním střediskem husitství na jihu českém. Na hradě zdejším chována pověstná pokladna husitská „kaď“, do níž přispívaly všechny obce na udržování potřeb husitských. Správcem této pokladny byl Mat. Lauda z Chlumčan. Do Písku přicházel také Žižka častěji, aby zde voje své doplňoval. Na hradě Píseckém scházivali se náčelníci strany Tábořské a rokovali zde o věcech náboženských a politických.

Tehdy byli Písečtí ve spojení s výstředním bludařem *Martínkem Húskou*, a ten pro obec Píseckou sepsal několik trak-

tátův, z kterých některá místa zachovala se ve spisu Příbramově, jenž i artikule v latinském přehledu zachoval. Jaké hodnoty byly asi ony traktáty, dosvědčuje ta okolnost, že bratři čeští v listu k Rokycanovi osvědčovali se, „že přívržence své od Martinkových traktátův vystřihají.“

Vystřední tento bludař byl ještě s jedním svým tovaryšem, Prokopem jednookým, na rozkaz Žižkův v Roudnici dne 21. srpna 1421 do sudu zabedněn a tak upálen.

V Písku konán první valný sbor dne 24. února r. 1422, kdy jednali kněží s obcí Tábořských o zavedení lepší kázně mezi nimi i v bratrstvu a o uspořádání věci církevních i politických.

Shromáždění tomu předsedal *Mikuláš z Pelhřimova* řečený Biskupec. Na shromáždění tom když strana výstřední autoritou společného usnesení a uzavření svého počínala nahražovati opovrženou autoritu církve, utvořily se z ní pomalu sekty zvláštní a určité, z nichž jedna proslula později pod jménem Sirotků, druhá čelnější podržela jméno Tábořů. Příčina rozdělení byla ta, že většina toho shromáždění odtrhla se od učení, obyčejů a ustanovení Církve katolické více, nežli některým té strany a mezi nimi též Žižkovi líbo bylo.

R. 1424 byl v Písku knězem jakýsi Lukáš, jemuž poslal Matěj z Prachatic za 5 kop peněz falešných, které sám ve věži dělal.

Dne 21. března 1428 čten veřejně s kazatelny v městě Písku list mistra *Šimona Tišnovského*, v němž týž udává důvody, proč by se odřici měli přijímání pod obojí způsobou a navrátiti se k poslušnosti k papeži, jakožto jediné cestě ku spasení.

I po bitvě u Lipan (1434) setrvali Písečtí při straně Tábořské.

Stavba nové věže u děk. kostela.

Když r. 1441 (4. října) vyzváni byli Písečtí, abyúčastnili se synody v Hoře Kutné odbývané za tou příčinou, aby všickni Tábořité přistoupili k víře katolické, tu i oni odepřeli a sešli se s ostatními souvěrci v Táboře a podepsali uštěpačný a hanlivý list a poslali ho mistru Rokycanu.

Duchovním správcem v Písku byl toho času *Mikuláš Biskupec*, který měl spolu za kněze Kvirína, o němž šla pověst, že ra-

ději klekne před čertem nežli před velebnou Svátostí. Ale přece nevydali Písečtí svého správce, když r. 1443 vyzváni byli, aby tak učinili, ač obviněn byl z bludařství.

Když pak Jiřímu z Poděbrad svěřena byla správa celého království, snažil se on jednotu víry a obřadů ve smyslu Rokycanově mezi husity zavést, čemuž na odpor postavili se také Písečtí, nechtíce se odříci zvláštností Tábořských. Na pokorenění odpůrců vytáhl s velikým vojskem z Prahy r. 1452. Tábor nad očekávání se mu rychle vzdal a uznal jej za správce zemského.

K Písku přitřhl dne 15. září a položil se vojensky u Kestrán, hrozí Píseckým záhubou. Pročež oni brzo se umluvili s ním a potáhli v úmluvu také jiná města, načež Jiří vtáhl s vojskem svým do Písku a nejspíše na hradě Píseckém další vyjednávání se děla, načež Písečtí vydavše své kněze husitské, svých zvláštností se odrekli a služby Boží v ornátě sloužili a kázání dle řádu Rokycanova zavedli. Mikuláš Biskupec byl od Jiřího Poděbradského jat a uvězněn na Poděbradech, kdež r. 1459 zemřel.

Školy Písecké, které r. 1419 se odtrhly od university Pražské a v odtržení tom setrvaly až do toho dne, kdy Písečtí přijali mírnější učení strany podobojí, podrobily se vrchní správě university, pod kteroužto zůstaly až do války třicetileté.

Na památku této události byl zajisté kostel farní obnoven a uvnitř pěknými obrazy ze života Krista Pána a podobiznami svatých ozdoben. Na to také přikročeno k stavbě *nové věže* při kostele. Stavitelem jejím byl zdejší rodák *Mikuláš Písecký*, který r. 1458 dne 17. února přihlásil se ke zkoušce bakalářské a dne 21. března za děkana mistra Václava z Vrbna bakalářem vyhlášen jest. R. 1461 byl učitelem na Horách Kutných. Když věž r. 1489 dokončena byla, zasazena jest nad hlavním portálem kostela pamětní deska s nápisem latinským v kámen tesaným.

(Pokračování.)

Z cyklu písní: „Z duše k duši.“

XIV.

Já v mechu lesa jednou stál,
nade mnou kos si zpíval,

a tolik jsem si letět přál —
tu touhu často míval!

Tu paprsk zlata ke mně spad
a sepal duši moji:
v mé srdce úmysl se vkrad,
až se ho duše bojí!

S paprskem letět v moře hvězd,
a nevrátit se více
a vystavět tam tolik měst,
co hvězd je — na tisíce.

Pak svolat duše milouneké,
jež na rtech mají čisto;
by přiletěly hebounké,
že na hvězdách je místo.

Až poslední bych zavolal,
přec vrátil bych se dolu,
to duše — já bych přiklusal
a šly bychom tam spolu.

XV.

Už zas ti něco duše dám,
co pověděl jsem Bohu,
a plno toho v srdci mám,
že nevím, jak to zmohu!

Prosil jsem Pána, by nás dal,
kde červánek se chvěje,
ty kněžnou tam a já pak král,
na celé, věčné děje.

A vidíš — Pán mně přislíbil,
že místa jest tam dosti,
snad na tvář jsem ho políbil,
jak celují se hosti.

Pak ukázal mně krajů říš,
zas On políbil čelo,
já letěl pořád výš a výš
až v očích se mně stmělo.

Nuž duše má! to štěstí své,
rozdělme na dva díly,
ten jeden v mém, ten druhý v tvém
jsme navždy v srdci skryly!

XIX.

Já jednou myslel, že jsem sám,
když pospíchal jsem krajem,
a přemýšlel, co tobě dám,
když všecko voní májem.

Tu slyším táhnout divný zpěv,
že na kolena padám,
a vidím letět zástup děv,
k lazurným nebes vнадám.

V tom jedna k zemi nahlédla,
já poznal, duše, tebe,
jaks zavoj bílý nadzvedla,
než dostihla jsi nebe!

Já přemýšlel, co tobě dám?!
máš více než ty světy —
proto se chudý jenom zdám,
když hlídám tvoje květy.

XXIV.

Pryč zase půjdem do světa,
navštívit staré známé,
i tobo, jemuz prokvetá,
ta hlava z touhy samé!

Viš, to ten milý stařeček,
jak po nás všude kouká,
co vodi zástup dětiček,
a o lásce jim brouká.

Je to ten drahý lidem čas,
jenž s nimi rychle stárne,
jenž zbělí hlavě v podzim vlas,
zpět nevolej ho — marně!

On se ti nikdy nevrátí,
krok neudělal zpátky,
tvé dobré činy neztratí,
ti píše žití řádky.

A nesklameš ho ničím tak,
jako když ve stín padneš,
a zakrýváš si kříže znak —
s tou touhou chorá svadneš!

Čermák z Bohdanče.

Katolický kněz před patnácti sty let.

Napsal Dr. Arthur König.

(Pokračování.)

4. Čistota a askése patří k sobě jako sestry. Kdo zbytečným požíváním silných pokrmů a omamujících nápojů „lije olej do ohně,“ nechť se nediví, když vyšlehne; co oči viděly za dne, zaskví se pak o samotě v duši¹⁾. A tak těší tedy světec

¹⁾ ep. 4 (125, 11) ad Rusticum monachum, c. 5.: „oleum igni adjicias, et inter frequentiam

slepého kněze Abigaa²⁾ mezi jiným myšlenkou, že mnohým pokušením a nebezpečím unikl — lepší slepé, nežli chtivé oči! „Kdo ponese v šatu oheň a neshoří? nebo po řetavém uhlí bude choditi a nespálí se?“³⁾ Proto napomíná kněze Nepotiana⁴⁾, aby byl opatrný. „Velí-li úřad, abys vdovu nebo pannu navštívil, nevcházej do domu jejího sám . . . Sám nikdy neseď s osobou ženskou (solus cum sola) bez svědků. Máš-li někdy něco důvěrného pověditi, jest přece v domě někdo, jenž může býti přítomen.“ „Varuj se každé příčiny podezření, a všeho, co by jako pravda vyhlášeno býti mohlo, střež se, dříve než jest to vyhlášeno.“ Častých (vzájemných) malých dárků, jako šátků, pokrmů, dopisů všeho toho *svatá láska* nezná. Proto třeba *bďelosti a opatrnosti*! „Jest to známkou veliké ctnosti a pravé péče, překonati vrozené chtíče, v těle netělesně žiti, denně s tebou zacházeti a v tobě nepříteli stem očí dle bájky o Argusovi střežiti“⁵⁾. — „Snáze dá se odstraniti, co na zevnějšku jest upevněno; nebezpečnější jest *boj uvnitř*“⁶⁾!

5. V tomto boji nic není nebezpečnějšího nad klamnou *sebedůvěru*. „Pokud jsme v tomto slabém těle, pokud nosíme poklad v křehkých nádobách a duch bojuje proti tělu a toto proti duchu, potud není jisté vítězství. Nebo protivník náš ďábel obchází jako lev řvoucí“⁷⁾. Kdo domnívá se, že stojí, ať hledí, aby nepadl! Proto volá Jeronym k našemu mladému knězi Nepotianovi⁸⁾: „Nedůvěruj též své posavadní čistotě; neznáš světějšího nad Davida, ani silnějšího nad Samsona, ani moudřejšího nad Salomouna,“ kteří přece klesli. „Pomysli sobě vždycky, že kdysi žena obyvatele ráje (Adama) z jeho bydliště vylákala!“ Pokušení nebude se ti nedostávat; avšak často, chybí-li citelná pokušení,

puellarum per diem videas, quod nocte cogites.“ Srovn. ep. 22 (22, 8) ad Eustoch., c. 4.

²⁾ ep. 32 (76) ad Abigaum.

³⁾ Adv. Jovinian. I. c. 4 (7), dle Přisl. 6, 27.

⁴⁾ ep. 2 (52, 5) ad Nepotian., c. 6.

⁵⁾ ep. 10 (54, 9) ad Furiam de viduitate servanda c. 2.

⁶⁾ ep. 26 (66, 12) ad Pamach., c. 5: „in-testinum bellum periculosius est.“

⁷⁾ ep. 22 (22, 4) ad Eustoch., c. 2.

⁸⁾ ep. 2 (52, 5), c. 5.

jest největší nebezpečností. „Mýlíš se, bratře — píše potomnímu biskupu Heliodorovi“). — Mýlíš se, domníváš-li se, že křesťan vždycky může býti prost úkladů; právě tehdy můžeš býti nejvíce napaden, nemáš-li o úkladech ani tušení. Nepřítel náš obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by pohltil — a ty se domníváš, že jest pokoj? Čím více může kněz žíti v odloučenosti světa, tím lépe pro něho. Často však ne boj ale útěk před zlými příležitostmi jest svatou povinností, jako kdysi též Josef egyptský před ženou Putifarovou utíkal. „Vyznávám slabost svou“), bojujati nechci a sice právě pro naději ve vítězství, abych jednou o vítězství nepřišel. Utekli-li jsem, pohrdl jsem mečem; zůstávám-li státi, musím zvítěziti nebo podnouti. K čemu potřebuji však jistější dáti si uniknouti a po nejistém bažiti? Se štítem (bojem) nebo nohama (útekem) třeba unikati smrti. Ty (Vigilantie), jenž bojuješ, můžeš rovněž lehko býti přemožen, jako zvítěziti; já, ježto jsem utekl, nevítežím tím, že utíkám, nýbrž utíkám, abych přemožen nebyl. Spáti vedle hada není přece žádná bezpečnost. Jest sice možno, že mne neuštke, ale přece rovněž tak dobře jest možno, že mne jednou uštke!“ Avšak pokušení, jimž nemožno uniknouti, musí v pokoře modlitbou a pilnou prací překonána býti, jichž požehnání Jeronym Rustikovi z vlastní zkušenosti zaslibiti může⁹⁾, ježto on nyní sladké ovoce hořkého semene může požívat. Ostatně spočívá též v trpělivosti a poslušnosti přiměřená ochrana proti mravním nebezpečím. Tak umí vyprávěti o mnoho pokořeném mladíku v jednom egyptském klášteře. Jež opat jeho těžkým zkouškám v trpělivosti podrobil a tím pokušení zbavil.

6. Pojem světce o čistotě, zvláště o čistotě kněze, nabude však úplného objasnění teprve pojmem jeho *o povinnosti a radě*. Manželství vůbec, jak samo sebou se rozumí, nezavrhuje, jako učinili to gnostičtí Eukratité; avšak dává panenství před ním přednost, a obzvlášť vhodnými důvody obhajuje je proti bývalému mnichu Jovi-

vianu, „křesťanskému Epikurovi.“ Panenství vůbec a panictví kněze zvláště jest právě nápodobením velekněze Krista. „První Adam byl jednou, druhý (Kristus) nebyl vůbec v manželství“¹²⁾ — nebo aspoň jen v čistém manželství s církví¹³⁾. Proto jest též panický syn panny milovníkem panických duší; pročez panický „miláček, učenník“ Jan u Spasitele i před Petrem v mnohém měl přednost, tak ku př. že na jeho prsou při poslední večeři směl spočívati¹⁴⁾. Rovněž matka Boží jest dokonalým obrazem neporušeného, ustavičného panenství, jež při ní Jeronym s neobyčejnou znalostí písma proti upírání Helvidia¹⁵⁾ hájí. „Ty (Helvidie), tvrdíš, že Maria nezůstala pannou, já však ještě více tvrdím, že totiž sám Josef skrze Marii panickým zůstal;“ ode dávna jsou manželství, v nichž bylo dbáno zdržlivosti, považována za nápodobení manželství Josefova a vždy dají se mezi křesťany dokazati, jak to Jeronym ku př. o manželech Liciniovi a Theodoro praví¹⁶⁾.

7. Energicky ohražuje se vždy svatý kněz oproti výtce, jako by manželství co takové snižoval a panenství přednost dával. Avšak to není přece snižování manželství, jestliže před ním panenství přednost se dává! Se vši určitostí učí témuž sv. apoštol Pavel slovem i příkladem (I. Kor. 7, 38.): „Kdo vdává pannu svou, dobře činí; ale kdo nevdává, lépe činí.“ „Kdyby byl nechtěl doložiti „činí lépe,“ byl by nikdy nepředslal „činí dobře.“ Kde však jest dobré a lépe, tam nemůže pro dobré a lepší býti stejná odměna; a kde není stejná odměna, musí přec odměňované dary býti veskrz rozdílné. Rozdíl mezi manželstvím a panenstvím jest tedy jako rozdíl mezi „bonum et melius.“ Rovněž jako před man-

¹²⁾ adv. Jovin. I., c. 8 (15).

¹³⁾ ibd. c. 9 (16).

¹⁴⁾ ibd. c. 14 (26). Tyto důvody jsou v římském brevíři lekcemi 2. nokturnu na svátek sv. Jana ante portam Latinam (6. května). Srovn. ep. 16 (127, 5) Marcellae epitaph. c. 3: Joannes „matrem Salvatoris in sua recepti, ut hereditatem virginis Domini, virginem matrem susciperet.“

¹⁵⁾ adv. Helvidium obzvlášť c. 3 násl. (8—16) ohledně „bratří Ježíšových;“ c. 9. násl. (20 násl.). Přednost panenství před manželstvím. Srovn. A. Schäfer: Die Gottesmutter in der heil. Schrift Münster, 1887, str. 11—48.

¹⁶⁾ ep. 28 (71) ad Lucinium.

⁹⁾ ep. 1 (14, 4) ad Heliodor., c. 3. Srovn. ibd.: „Ego infelix victorem me putabo, dum capior?“

¹⁰⁾ ibd. c. 6.

¹¹⁾ ep. 4 (125, 12) ad Rusticum, c. 6. Vypravuje tu, že k přemožení smyslnosti své s neobyčejnou pílí učil se jazyku hebrejskému.

želstvím má přednost panenství, má vdovství před druhým manželstvím. „Druhého manželství si nepřejeme, avšak dovolujeme je“¹⁷⁾. To jest též základní myšlenka dlouhého listu ku vdově Ageruchii, již velice před druhým manželstvím varoval; rovněž k Furii a Salvině¹⁸⁾ vždy s tím odůvodněním, že svobodný člověk bezstarostněji Bohu sloužiti může¹⁹⁾. „Osoby žijící v druhém manželství nevylučujeme z církve, ale osoby v manželství napomínáme ke zdržlivosti“²⁰⁾. Vzorem stavu vdovského byla přítelkyně sv. Jeronyma, Paula (ep. 27 al. 108), které tak krásnou vzpomínku věnoval. Jako představená kláštera, v Betlémě ji založeného, zářila pannám sobě svěřeným všemi ctnostmi, ježto dnem i nocí Bohu sloužila. Volá za svědky (c. 1.) Ježíše a jeho svaté, jakož i anděla strážce sv. Pauly, že jeho chvála o této svaté panně úplně na pravdě se zakládá. Má tedy kněz paní nechati se snad předčítí? (Pokračování.)

Prátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal Boh. Brodský.

(Pokračování.)

Po chvíli přistoupil k volebnímu osudi hospodář jeden z Bučovic. Chtěl již listek odevzdati, když opět se pan Pěnkava hlásil.

„Tento pan nemá zaplacený daně, nesmí tedy voliti,“ zvolal rozhodně.

„Ano, nesmí voliti,“ volali po něm nohsledové.

Starosta podíval se soustrastně na souseda. Ano, neměl zaplacený daně a zákon mu odebral práva voliti. Jindy by si toho nikdo nevšímal. Volivali sousedé ze všech obcí a mnoho jich nemělo zaplacený, nikdo však proti tomu nebránil. Soused Žlábek, jemůž dnes se ta nehoda stala, byl muž pověstně hodný a poněvadž mu toho roku padl pár koní, byl v peněžních nesnázích. Nyní veřejně ku své hanbě musil odstoupiti. Sami nekteří z jeho odporců v té chvíli s ním cítili soustrast.

¹⁷⁾ ep. 54 (41, 3) ad Marcellam.

¹⁸⁾ Srov. ep. 11 (123) ad Ageruch; ep. 10 (54) ad Furiam; ep. 9 (79) ad Salvinam.

¹⁹⁾ Buže vysvětluje myšlenku tuto adv. Jo-vinnian I. c. 7 (13).

²⁰⁾ ep. 11 (123, 9) ad Ageruchiam, c. 3.

Ta však záhy ustoupila zvědavosti, jak to dopadne dále. Nyní byla rovnost hlasů a proto musil ještě jeden padnouti.

Starosta volal pana faráře. Ten přistupoval k starostovi, ale byl nucen se zastaviti, zadržel ho hlas páně Pěnkavův.

„Jest mi líto, ale musím proti volbě pana faráře rozhodně protestovati,“ pravil slaďounce. „Podle zákona má právo duchovní správce voliti v druhém sboru, jenž volil před námi a nikoliv v tomto prvním sboru.“

Kněz mlčky se na něho podíval. Mladý Pěnkava díval se mu drze do očí a škodolibě se usmíval. V síni nastalo hrobové ticho a téměř všichni cítili, že se v té chvíli něco stalo, co se státi nemělo. Až dosud byl kněz mezi nimi vážen, cťen a teď pojednou stala se mu taková urážka.

„Potřeboval jste mne, pane Pěnkavo odstraniti, abyste dokonal, co jste započal,“ řekl po chvíli kněz klidně. „Nuže, já vám překážeti nebudu. Veřejně však tuto povídám, že mi jest z té duše líto svatého pokoje a svornosti, jenž dnes bere za své. Či vinou, nevím, bojím se však, že jednou se to vše bude mstiti na původcích všech těch svárů. S Pánem Bohem.“

„S Pánem Bohem,“ vykřikl posměšně ze zastupu napilý Koryčanský hostinský Šmejkal, jenž byl nejhorlivějším cititelem Pěnkavovým. „Nám jest kněz jako jiný člověk, klaněti se před ním nebudem.“

Mlčky a pokojně vyšel kněz, nevší-maje si posměchu a pan Pěnkava se hlasitě zasmál.

„Ano, my liberálové hlásáme rovnost všem lidem,“ prohodil poloobrácen ke svým stoupencům. „Jest na čase, aby panství jistých lidí přestalo a lidem se zrak otevřel.“

Za obecné stísněnosti dokončena volba. Zvítězili „liberálové.“ Oni ovšem sami ani nevěděli, co to slovo „liberál“ znamená, pouze to jim bylo známo, že budou poslouchati mladého pana Pěnkavy. Byli volbou jako u vytržení. Hned se pilo, hodovalo a všichni těšili se, že nyní oni budou míti vládu obce v ruce.

„My jsme chlapici,“ volal hostinský Šmejkal, chodě mezi svými sousedy, jimž naléval. „My se nelekne nikoho, ani rohatého. Nelekli jsme se fořta, nelekli jsme se faráře. Ti mají asi zlost. Ale ať, my jsme liberálové.“

Neznaje významu slova liberál, říkal stále jen „liberál.“ Slovo to se mu velice zalíbilo, že ho stále opakoval.

„Dnes mají zlost, ale za měsíc budou mít strach,“ volal svobodomyšlný pan Pěnkava. „Nejen že jsme je porazili při volbě, my je musíme naučiti úctě k nám. My lid jsme moc, oni jsou nám podřízenými. Neradi se podají, ale podají se přece.“

„Ať žije pan řídící,“ křičel Kačírek a sklenicí ve vzduchu zašermoval, že až pivo z ní teklo.

„Ať žije,“ volali po něm druzí a tukali si s ním.

„Ať žije budoucí náš pan starosta,“ těžkým jazykem vyvolával Šmejkal.

Na to zvolání vyžádal si pan Pěnkava slovo.

„Pánové, dovolu, abych s vámi promluvil moudré slovo,“ pravil vážně. „Rád, tuze rád jsem mezi vámi a celý můj život náleží nyní vám. Ve všem chci vám raditi, pracovati pro blaho obce a pro pokrok občanů. Ale nežádejte ode mne, abych byl starostou. Nemám času ani chuti stále docházeti k úřadům a s nimi se hádati. Takové hádky jsou zbytečnými. Nový pan starosta, a já vám poradím, koho máte za starostu voliti, nepotřebuje s pány na úřadě mluvit. Od toho jest péro. Pérem budu pracovati stále a vykonám více, než abych se v úřad starosty uvázal. Proto Vás za to prosím, byste na mne jako na starostu nepomýšleli. Musil bych se vzdáti toho úřadu. Ostatně slíbili jste mi, že mne poslechnete a já se domnívám, že i v tomto ohledu se budete řídit dle mé rady.“

„Budeme, budeme,“ voláno ze všech stran.

„Děkuji vám, že jste tak hodni. Navrhují vám, byste pak volili souseda Strouhala za starostu obce politické. A za místního starostu volte pana Vyskočila.“

Až dosud byl místním starostou Sluka. Poněvadž však držel se stranou protivnou, měl býti ze své důstojnosti shoen. Když pan Pěnkava návrh svůj učinil, nebylo pochybnosti, že bude přijat. Byliť ubozí ti liberálové, čili dle Šmejkalova líderálové, jako ovečky, které jdou tam, kam je pastýř vede. Nevěděli sami, co chtějí a kam jdou, jen to věděli, že pan Pěnkava si toho přeje a že musí tudíž poslechnouti. Slovem liberálové označování byli za svobodné, svobodomyšlné, vlastně však byli nástroji jednoho, jenž jich velmi nesvobodomyšlně využítkovával. Běda by však bylo tomu, kdo by se byl odvážil něčeho podobného jim říci. Byli na svůj název velmi hrdí a nedopustili ani nejmenší urážky proti své straně.

Z dobráckých obyvatelů Koryčanských stali se bojovní hrdinové. Chlubil se jeden přes druhého svou udatností a hrdinskými skutky.

„Já jsem faráře potkal a ani jsem ho nepozdravil,“ pyšně vykládal Kačírek. „Smekl přede mnou sám a ten se divil, když jsem strčil ruce do kapes a šel svou cestou dále.“

Jak viděti, chlubili se pěknými věcmi páni „líderálové“ a hrdinství velké vykonali, neodpověděvše na pozdrav.

„A já zas jsem potkal fořta Sedláčka a postavil jsem se proti němu na stezku,“ chvátal soused Žaloudek se pochlubiti. „Čekal, že se vyhnu, ale já nic. Šel tedy kolem mne a já se mu dal do smíchu. Jářku, pane fořt, kdo jest větší pán, vy nebo já? Vy jíte panský chléb a já jím svůj. Já jsem v obecním výboru a teď se těšte, co vám uděláme. Jste pod námi a jak nebudete hodný, vypovíme vás z obce.“

Celá hospoda otrásla se smíchem.

„Jste chlapík,“ pochválil ho Pěnkava. „Když jsme tak pohromadě, mohli bychom také dnes promluvit si o tom soudu o rybník. Já se již na všechno vyptal u advokáta a ten mi pověděl, že všechno vyhrajeme, budou-li jen sousedé svědčiti. Proto se vás na to ptám dříve, než něco počneme. Víte, že se jedná o veliké právo. Budeme-li svorni, zmůžeme všechno. Kdo bude tedy svědčiti?“

„Já, já,“ volalo shromáždění.

„Dobře tedy. To zatřese pány, až my usedlíci Koryčanští podáme žalobu na vysocurozeného pána a jeho fořta. A vyhrajeme jistě, neboť já něčemu rozumím a paragrafů se nelekám. Když to nepůjde jinak, ztropíme takové pobouření, že se nás leknou a udělají nám, co budeme chtít. Zítra zajdu k advokátovi a s ním všechno sepišeme. To jest první rána do nich. Druhou ranou půjdeme na Bučovickou faru. Šlechtá drží s kněžstvem, protože toto pomáhá zotročovati lid. Bouchneme tedy do obou. To bude mela k nepopsání.“

Ještě dlouho jim vykládal své záměry. Rolníci křičeli mu sláva do ochraptění. Hostinský samým připíjením ztratil rovnováhu a klesnuv na lavici, dal se do spaní. Druzí zpívali, vyhrožovali celému světu a objímali mladého Pěnkavu, tykajíce mu a nazývajíce ho „příteli líderále.“ Darma je opravoval a říkal jim, aby neříkali líderál, ale liberál. Jich mysle byly již celé zmateny a rozum zmizel v pivě. Teprve

když hospodská, aby se jich zbavila, jim oznámila, že již nemá piva, rozcházel se domů. Nešli tiše a probudili celou ves.

Hospodář Sluka křikem probuzen vyskočil ven a tu teprve poznal, kdo to v noci bouří.

„Tohle je mi krásný pokrok,“ pravil sám k sobě. „Chce-li ten mladý Pěnkava takovým způsobem povznést obec, bude to u nás za několik let krásně vypadati. Zdá se mi, že by byl dobře udělal, kdyby byl zůstal se svými rozumy tam, odkud přišel.“

Šel domů, aby ulehl, nemohl však usnouti. Stále mu hlavou se míhala otázka, proč člověk, jenž sebe za vzdělaného vyhláší, jenž ve světě tak vynikající postavení zaujímal, pojednou nalézá zalíbení v tak málo chvalitebných věcech, v rozprávění totiž nesvárů a různic.

„Kdo ví, je-li zdravým,“ rozhodl a po chvíli usnul. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Em. nejdůst. p. František de Paula, kardinál Schoenborn, kníže arcibiskup pražský, nastoupí 28. t. m. cestu do Říma.

— **Za příčinou 50tiletého biskupského jubilea papeže Lva XIII.** ustavil se v Praze 20. t. m. zvláštní komitét, jenž vykoná všechny přípravné práce k uspořádání poutnické výpravy do Říma. Komitét, jemuž předsedá vdp. prof. Jan Drozd, učinil ihned následující usnesení: 1. Z Čech vypraví se zvláštní vlak z Prahy; směr jeho jízdy udán bude později. Vlak vypraven bude v druhé polovici měsíce dubna. Poutníci budou míti brzy po svém příjezdu zvláštní slyšení u sv. Otce. O výši cen jízdných zahájeno již vyjednávání; jisto prozatím však již dnes, že cena lístku k jízdě do Říma a zpět bude ještě nižší než byla r. 1888. Na poučenou a vyzvání širšího obcenstva vydáno bude co nejdříve zvláštní provolání, ve kterém bude vylíčeno nejen účel výpravy, nýbrž uvedeny budou zároveň všechny podmínky, za jakých pouti se účastniti lze a zároveň i podrobný průběh celé pouti. Kancelář sv. Václavské záložny v Praze přijímá a odpovídá na všechny dotazy poutnické výpravy do Říma se týkající, již dnes. — Vedle komitétu tohoto ustavil se zvláštní slavnostní komitét, kterýž uspořádá v den papežského jubilea, dne 19. února, zvláštní slavnost a bude pečovati zároveň o to, aby v ten den pořádány byly podobné slavnosti také mimo Prahu. Program této

slavnosti bude uveřejněn co nevidět. Předsedou komitétu slavnostního jest ndp. generální vikář dr. Fr. Hrádek.

— **Kláster blah. Anežky v Praze.** Aby tato budova, znamenitá v ohledu uměleckém, historickém a náboženském, od další zkázy zachráněna a pokud možná obnovena byla, sestoupil se v Praze přípravný komitét, v jehož čele jsou P. T. pp.: Dr. Václav Horák, generál a velmistr řádu křížovnického, předseda; Al. Babor, c. k. rada zemského soudu, I. místopředseda; Jan Zeyer, architekt, II. místopředseda; Ferd. Lehner, papežský komoří, jednatel; Fr. Ekert, farář u P. M. Sněžné, I. zapisovatel; Xaver Dvořák, katecheta na městské vyšší dívčí škole, II. zapisovatel; Václ. Honejšek, farář u sv. Haštala, pokladník; Vlad. Pér, městský radní, účetní. Komitét má na zřeteli nejen obnovu kláštera blah. Anežky, ale spolu usnesl se na tom, aby v klášteře tom zřízen byl asyl pro chudé mravně dělnice.

Z Vídně. (Odevzdání kardinálských klobouků.) Dne 1. února t. r. odevzdá císař pán ve svém dvorním hradu ve Vídni nově jmenovaným kardinálům Galimbertimu a Vaszarimu způsobem slavnostním klobouky kardinálské.

Z Říma. V tajné konsistoři papežské jmenováno 14 nových kardinálů, mezi nimiž byl též vídeňský nuntius Galimberti a arcibiskup ostruhomský Vaszary. Dále praekonisováno více arcibiskupů a biskupů, mezi nimiž též Jeho Milost nejdůst. p. Dr. Theodor Kohn, kníže arcibiskup Olomoucký. — Ve veřejné konsistoři papežské jmenováni dva noví kardinálové a praekonisováni biskupové, mezi nimiž byl též J. M. nejdůst. p. Eduard Brynych, biskup Králové-Hradecký.

Literární oznamovatel.

— *Podrobná osnova učení náboženství katolického* pro školy obecné a měšťanské. (Vyňato s povolením nejvyšší kníž. arcib. konsistoře z Ordinariátu ho listu arcidiecése Pražské.) Cena 20 kr. V Praze 1893. Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny. — Timto vydáním učební osnovy v kapesním formátu učiněno úplné zadość všeobecnému přání, jež ohledně formátu oproti vydání předešlému bylo projevoováno. Odporúčujeme vřele.

— *„Socialismus v dějinách lidstva a jeho povaha a církev katolická“* jediné schopná ku řešení sociální otázky. Napsal Dr. Antoniu Lenz, probošt královské kapitoly Vyšehradské. V Praze 1893. Nákladem Cyrillo-Methodějského

kněhupectví (G. Franc). Cena 2 zl. 40 kr. — Není dosud důkladnějšího a originelnějšího spisu o socialismu nad spis tento, jenž podává nám neobyčejného rozhledu v otázce sociální a skutečného její rozřešení. Odporujeme spis tento každému co nejvíceji.

— *Průvodce učňův.* Napsal Jos. Aufferberg, předseda tovaryšů v Lipšadtu. Autorizovaný překlad opatřil Dr. Karel Vondruška, kooperátor u sv. Havla v Praze. Schváleno nejduš. kníž. arcib. konsistoří v Praze dne 1. října 1892. Nákladem kněhupectví Cyrillo-Methodějského v Praze. Cena 10 kr.

— *„Křížová cesta“* dle pobožného kněze Leonarda a Portu Maur tio vzdělána od P. Františka Jakubky. Šestnácté vydání. V Praze. Tiskem a nákladem Rohlička a Sieverse v kníž. arcib. semináři. Cena 10 kr.

— Zábavné spisy Dra Vil. Baubergra. Pořádá Ant. V. Huml. Díl IV. *„Jeskyňe otce Blažeje.“* V Praze. Nakladatelství Rohlička a Sieverse. Cena 50 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jarosl. *Štětko*, far. v Předměstích, 10. ledna 1892, (nar. 1. července 1841, vysv. 4. listopadu 1863).

Jmenování jsou:

- p. Jos. *Kyselka*, prof. nábož. při c. k. českém vyšším gymn. v Truhlářské ulici v Praze,
p. Jos. *Havránek*, prof. nábož. při c. k. akad. gymn. v Praze, a
P. Vincenc *Petters*, převor řádu kříž. v Praze, jmenování kn. arcib. notáry;
p. Jan *Ježek*, prof. nábož. při c. k. českých reálných školách v Praze, a
p. Frant. *Syllaba*, prof. nábož. při c. k. reálném gymn. v Kolíně, obdrželi ex. osit. canou.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Moldan*, kapl. Cezlinský, za admin. v Olešně;
p. Václ. *Liška*, admin. Luženský, za kaplana v Hudčicích;
p. Bohumil *Jiráček*, koop., za admin. v Podolí;

- p. Frant. *Škrbek*, kaplan, za admin. v Předměstích;
P. Jos. *Marík*, kněz ř. křížov., za výpom. kapl. v Klučenicích;
p. Frant. *Čihař*, admin., za far. ve Vranově;
p. Ludvík *Čaboun*, kapl. Vršovický, za faráře v Roztokách.

Uprázdňená místa:

- Olešná*, fara patr. Max. Egona kníž. z Fürstenbergu, od 1. ledna;
Předměstce, fara patr. Jeho císa. Vys. Ludvíka Salvatora, arcivévody rakouského, od 13. ledna 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Vinc. *Erlebach*, katech. v Jičíně, za far. do Liskovic;
p. Ant. *Zámečník*, kapl. Nechanický, za koop. do Jablonce nad J.;
p. Bojisl. *Flum*, koop. Jablonecký, za kapl. do Golč-Jeníkova;
p. Alois *Novák*, admin. Liskovický, za admin. do Kostelní Lhoty;
p. Ant. *Rubík*, koop. v Bělé, za admin. do Kunětice;
p. Ant. *Petr*, kapl. Golč-Jeníkovský, za proz. katech. na měst. škole v Jičíně.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Kázání Bourdaloue-ova S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, anagyrika.

Z franciny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

S povolením nejduš. k. a. konsistoře Pražské

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtěžek věnuje se na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

OBSAH: Neděle I. po devítiku. — Kázání na neděli druhou po devítiku. — J. B. M. nejduš. p. Eduardu Brynychovi, biskupu v Králové Hradci. (Báseň.) — Děkaný chrám v Písku. — Z cyklu písní: „Z duše k duši.“ (Báseň.) — Katolický kněz před patnácti sty let. (Pokrač.) — Prátele lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktori:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předpláci se
v expedici a u
všech řádných
knihkupectí.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou — 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přís. XIV., 34.)

Řeči postní.

I.

„Otče, odpusť jim, nebo ne-
vědí, co činí.“ (Luk. 23, 34.)

Dnešní sv. evangelium ukazuje nám Ježíše Krista na poslední jeho cestě do Jerusáléma. Ačkoliv po celý čas pobytu svého veřejného osvědčil před svými učedníky, že jest od Boha poslán, ačkoliv po tři leta před lidem veřejně hlásal, že jest zaslibený Messiáš a slova svá četnými záznaky stvrzoval: nicméně v té době rozhodné, kdež „vyplniti se má všecko, což pověděno jest skrze proroky o Synu člověka“ (Luk. 18, 31.), nepoznávají ani učedníci ani lid slova Ježíšova, jsouce ranění slepotou — slepotou duše. A což divu! Vždyť očekávají, že je vykoupí z poddanství římského a lid israelský že bude opět národem slavným na světě; ano matka synů Zebedeových, apoštolů Páně, Jakuba a Jana, blíží se v téže době k Pánu Ježíši s prosbou: „Rei, ať synové moji sedí, jeden na pravici, druhý na levici v království tvém“ (Mat. 20, 21.). Přemítáme-li vše náležitě, budeme se jistě diviti, „že nerozuměli, co se pravilo“ (Luk. 18, 34.). Když ponejprv Pán Ježíš mluvil o svém utrpení, volal Petr: „Odstup to od tebe, Pane, to nestane se tobě“ (Mat. 16, 22.). Když po druhé ohlásil konec svého života, tu „všickni učedníci zarmoutili se náramně“ (Mat. 17, 22.), a když dle svědectví dnešního svatého čtení mluvil jim Pán tak zřejmě, že to každý pochopiti mohl, aj, skryto bylo slovo to před nimi. Proto aby

zhojil tuto jejich slepotu duše, uzdravil na cestě k Jerichu slepce, sedícího podle cesty a prosícího ápnlivě za slitování Páně. A proč, m. nej., nechává nám církev sv. předčítati ty události evangelické? Chce zajisté poukázati také nás, jenž také vstupujeme do Jerusáléma, ale do Jerusáléma nebeského a jsme poutníky toho života, abychom mysli své pozvedli ku Kristu a jeho sv. utrpení pro naše spasení; neboť jak dobře dí sv. Bonaventura: „Církev slaví dnes památku cesty Páně k potupné Golgotě.“ Ano, m. nej., jak sám byl předpovídal, stalo se: Vydán byl pohanům skrze národ svůj, ku kterémuž byl přišel, který jej ale nepoznal, ani nepřijal; posmíván byl od židů i pohanů; On byl bičován se svolením Pilátovým, tak že na celém těle jeho nebylo ani místočka zdravého; „nemá podoby ani krásy“ (Ješ. 53, 2.), „On byl uplván jakožto nejpovrženější z mužů, pohrdaný a potupený“ (v. 3.) a když s velikou zlostí a zavistí proti němu vystoupili, konečně vydán byl smrti nejpotupnější, smrti kříže. Ó, m. nej., kdož jest s to dostatečně vypsati všecku tu strast, kterou trpěti musil náš božský Pán a Spasitel! Než kterak sobě počíná? Snad hrozí svým protivníkům? Snad zlořečí těm, jenž jemu zlořečili? M. nej., jako v době svého vyučování každé příležitosti použil k našemu poučení, tak neopominá slávy Pán ani s trůnu kříže pronášeti spasná slova k našemu spasení. Pozastavme se, m. nej., při těch slovech Kristových, kteráž s dřeva kříže byl promluvil. Obral jsem si těch sedm slov Kristových jakožto předmět rozjímání v letošním svatopostním čase. Ó kéž bychom v nich hojného zdroje milosti na-

lezlí srdcím svým a svatými slovy Páně, jež v poslední době života svého byl vyslovil, posílnění a povznesení zvěděli pravdu slov téhož samého Pána, jenž byl o sobě pravil k svým učedníkům: „Jeden jest váš učitel Kristus“ (Mat. 23, 10.). Jest pak první slovo, kteréž vyřkl na kříži: „Otče, odpust' jim, nebo nevědí co činí“ (Luk. 23, 34).

O tom prvním slovu budiž naše dnešní rozjímání. Maria, matko milostivá, vypros nám hojného užítku z rozjímání tohoto.

P o j e d n á n í.

„Otče, odpust' jim, nebo nevědí, co činí.“ Pozorujice toto vyrčení Ježíšovo, shledáme, že v něm dvě věci se nalezá a sice: a) prosba a b) omluva.

a) Co se již prosby týká, zní: Otče, odpust' jim. Zvěstuje nám zajisté sv. evangelium, že, když Pán Ježíš byl ukřižován, „ti, kteří jej ukřižovali, rouhali se jemu ukřivujice hlav svých a říkajice: Ha, kterýž rušíš chrám Boží a ve třech dnech jej zase vzděláváš, pomoz sám sobě; jsi-li Syn Boží, s stup s kříže. Podobně i knížata kněžská posmívajice se se zákoníky a staršími, pravili: Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže; jestli jest král židovský, nechť nyní sstoupí s kříže a uvěříme jemu. Doufalť v Boha, nechť ho nyní vysvobodí, chceli mu; nebo pravil: Syn Boží jsem“ (Mat. 27, 40—43). Nežli však rouhavá slova jejich ustála, jimiž bodali láskyplné srdce Ježíšovo, prve nežli o svou milou pod křížem stojící máti se postaral, prve nežli svou vlastní tesknost Bohu Otci si požaloval a jemu se odporučil, prve prosí Otce svého nebeského, aby nepřičítal jim nepravost jejich, ale milostivě odpustil protivníkům a nepřátelům jeho. A, m. nej., proč učinil tak Ježíš Kristus trpící na kříži? Aby potvrdil, k čemu vždy napomínal, totiž abychom ve všech záležitostech života vezdejšího utíkali se tam, kde pomoc jistá a přezádoující jest — totiž k Otci nebeskému. On jest hotov vždy slyšeti hlasů našich, hotov vyplniti touhy naše, srovnávají-li se se svatým řízením světa a blahem naším. Otče, odpust'. Tak se modlí za ty, jenž usilují rozmnožiti bolesti usmrčení jeho. Nechce, aby je stihla kletba Otce nebeského, a proto se stává přímluvcem za hříšné dítky toho světa, aby zmírněn byl rozsudek spravedlnosti Páně. Jeho první vyrčení jest slovo k smíření

s Otcem nebeským. Zdali pak my, moji nej., následujeme vždy příkladu Ježíšova? Aj, on se utíkal k svému Otci nebeskému v traplivém potupení svém; a ke komu my běháme útočiště své? Kde my hledáváme ulehčení v trampotách svých? My se uzavíráme sami v sebe, jako by nám mohl rozum náš vydatné poskytnouti pomoci a podpory, zapominajice, co pravil Šalomoun, mudrc královský: „Doufej v Hospodina celým srdcem a na rozumnost svou se nespolehej“ (Přisl. 3, 5.). My se uchylujeme ve svých protivnostech k lidem, spolehajice v jejich moudrost, moc a sliby, a vidíme se častokráte sklamány. Lépe by nám příslušelo, kdybychom pěvce královského Davida uposlechli, jenž dí: „Lépe jest doufati v Hospodina, nežli naději skládati v člověka; lépe jest doufati v Hospodina, nežli naději skládati v knížatech“ (Ž. 117, 8. 9.). Nebo kdo doufá v Hospodina, nebývá zahanben. Učme se od svého božského Spasitele hledati Boha svého, učme se od něho utíkati se k Otci svému. Jaké to vznešené, velebné jméno „Otec!“ Než nikdo nemůže s prospěchem vysloviti jméno to, leč je-li veden duchem Božím: nebo pravi sv. Pavel: „Kterížkoli duchem Božím vedeni bývají, ti jsou synové Boží. Nepřijali jste — dí dále — zajisté ducha služebnosti opět k bázni, ale přijali jste ducha vyvolení synů,“ jako by řekl: Nepřijali jste takového ducha, abyste snad jen z otrocké bázně konali vůli Boží, nýbrž jste přijati za syny, právo máte syny Božími slouti a v též duchu volati: Abba, t. j. Otče.“ (Řim. 8, 14. 15.) V táž slova psal sv. Pavel i Galatům: „Poslal Bůh ducha Syna svého v srdce vaše volajícího: Abba, Otče“ (Gal. 4, 6.), což znamená: Bůh vám vstúpil toho dobrého ducha, jenž vás učí a povzbuzuje, abyste Boha za svého Otce uznávali a náležitě ho vzývali, to však nelze jinak, dí sv. Pavel, nežli když duch Páně nás vede ke skutkům zbožným, spanilým. A tyto jsou, jak sám zaznamenal: „Láska, radost, pokoj, trpělivost, dobrotivost, dobročinnost, dlouhočekání, tichost, věrnost, zdrželivost a čistota“ (Gal. 5, 22.). Mnoho-li z těchto ctností na sobě má, tak daleko postoupil v synovství Božím. Zkoumejme sebe, která z těchto ctností jest naší ozdobou, a mnoho-li z nich snad schází. Ne bez příčiny vyčítá skutky Ducha Páně: Láska, trpělivost, tichost. Jest to zajisté zcela souvislé se slovy Kristovými: Otče, odpust'! Nebo, m. nej., čím svědo-

mitějí kdo hledá ovoce ducha sobě přivlastniti, tím více zkusí, co sv. Pavel dí: „Ti, kteří chtějí nábožně žíti v Kristu Ježíši, protivností trpěti budou“ (II. Tim. 3, 12.), t. j. jinými slovy: Kdo chce žíti Kristu, bude mít nepřátely své, jako Kristus sám jich měl hojnost vzdor tomu, že všude všem dobře činil. Z ohledu toho druhu lidí vštěpoval všem svým učedníkům v dlouhé řeči na hoře: „Milujte nepřátely své, dobře činite těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám“ (Mat. 5, 44.). Čeho chtěl těmi slovy docíliti Kristus Pán u svých učedníků? Mám za to, že nic jiného, nežli čemu sám nejen učil, nýbrž i činil. Chce, abychom, kteří křesťany slujeme, také dle příkladu Kristova odložili hněv, nenávisť a odpor proti svým nepřítelům ze srdcí svých a tedy myšlenkám dobrým upravili srdce své, ale co v srdci cítíme, také zevnějšími skutky na jevo dali, pomáhající dle sil a schopností svých a za své protivníky se modlili. Jest to sice ten nejvyšší stupeň dokonalé lásky nepřátel, ale nicméně příkazání od božského učitele a osvědčení na Golgotě. Vlož i ty, křesťanská duše, k srdci svému ruky své a taž se, zkoumej se: Jak daleko jsi následovala Krista v milování nepřátel? A opomenul-liš, bratře a sestro v Kristu, toho vzoru následovati, rozpomeň se dobře, co v podobenství o nemilosrdném služebníkovi položil Pán co závěrek řeči své: „Tak učiní Otec můj nebeský vám, pakliže neodpustíte jeden každý bližnímu svému ze srdce svých“ (Mat. 18, 23.). Nelze mi ale také zatajiti to veliké zaslíbení, jež připojil Pán Ježíš rozkazu svému o lásce nepřátel, dokládaje: „Čiňte tak, abyste byli dítky Otce vašeho, který v nebesích jest, který nechává slunce své vycházeti na dobré i na zlé a dešti na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mat. 5, 45.). Pomniž jeden každý z nás, jak záslužné jest milování nepřátel, jest prosba za něho záslužnější zajisté, jak pravili pohané, nežli přemoci ohromného nepřítelů, záslužnější, jak praví sv. otcové, nežli nejkřutější ztýrání a zmrskání svého těla a nejprísnější zdrženlivost ode všech věcí toho světa. Pročež nezapomínejme nikdy příkladu Krista volajícího: Otče, odpusť — odpusť jim. Těmi slovy prosil božský Spasitel nejen za ty, kteří na Golgotě jej ukřižovali a jemu se rouhali a posmívali, ale též za nás, jenžto „hříchy svými na novo Syna Božího křižujeme a v posměch uvá-

díme“ (k Žid. 6, 6.). Hledme, abychom té prosby Kristovy stali se hodni a prospěchu jejího účastni. Otče, odpusť jim. Ta slova nechť pronikají mysli naše, obzvláště když pomníme i dodatku:

b) „Nebo nevědí, co činí.“ Jestli to omluva, s jakou předstupuje Syn Boží milý před Otce svého, abychom jednak důvěru v lásku jeho a milosrdenství upevnili.

Jako zdrcuje mysl hříšníka pomnění hříchů a spravedlnosti Boží, jež nešetří potrestati nepravost, tak povznáší pomnění: Kristus na kříži omlouvá a ospravedlňuje před Otcem nebeským. Ano snímá pomnění toto veškeru hříšnou bázeň a naplňuje bázní dětinnou k potěšení. Čili jinak mluví svatý Pavel, když pravil: „Kdo odsoudí? Kristus Ježíš? který umřel, ano z mrtvých vstal, který na pravici Boží sedí a za nás se přimlouvá?“ (Řím. 8, 34.) Ano, „jestli kdo hřešil, přimlouve máme u Boha, Ježíše spravedlivého“ (I. Jan. 2, 1.), tak miláček Páně praví. Jaké to potěšení pro tebe, bídný hříšníče! Syn Boží nepřipomíná Otci svému nebeskému tvou bezbožnost, ohyzdnost hříchu a jeho velikost; nýbrž omlouvá tvou slabost, tvou nepředloženost, tvou nevědomost před Otcem nebeským. Otče, oni nevědí, co činí. Skoro se strachem, m. nej., opovažují se činiti tu otázku: Bylo-li to možno, že nevědí, co činí? Kdyby věčná pravda to vyslovila a apoštol Páně to neztvrzoval říka: „Kdyby byli poznali (moudrost Páně), nikdy by nebyli Pána slávy ukřižovali“ (I. Kor. 2, 8); nebylo by lze pochopiti vyrčení Páně. Neboť slyšeli slova jeho, byli svědky tolikých zázraků a přec by nepoznali. Než i v tom vězí tajemství víry. Nezakládá se víra na jistotě a přesvědčenosti, jakouž tak rádi vyhledáváme ve všech věcech, sice by nebylo pražádné omluvy pro ty, kteří nepoznávají Pána. Než Bůh chce, aby víra naše byla spolu ozdobou člověka, byla ctností; proto obdařiv nás vůlí svobodnou, chce, abychom vůli svou sami se rozhodli, zdaž přijmouti míníme za pravdu vše, co nám Bůh zjevil, byť bychom toho i rozumem svým pochopiti nemohli a byť by to odporovalo i vůli vaší. Z toho vyplývá, že k věření potřebí i našeho chtění a k tomu zase, dle slov písma sv., milosti, kterouž dává Bůh těm, kteří uznávají svou málo-mocnost ve věcech spasení, k němu berou útočiště své. Protož shledáme vždy, že duše zbožné a ponížené u víře jsou pevné, lidé pak pyšní a zlomyslní bývají vrtkaví

a nezřídka vši víry zbaveni. Zvláštní odpor proti zjevení sv. kladou náruživostí lidské, kteréž dílem s vírou vesměs, dílem s jednotlivými články jejími se nesrovnávají, srdce lidské zatemňují a rozum zaslepují. Tak zaslepila pýcha nejvyšší kněze a zákoníky, lidské ohledy a časný prospěch Piláta; lakomství zaslepilo Jidáše, nevzdělanost lid israelský. A zrovna tak děje se každému hříšníkovi. Hřích zatemňuje srdce i rozum, že nevíme, co činíme, pospíchajíce k záhubě své. Může-li se ale taková nevědomost omlouvat? Pán Ježíš zdá se ji omlouvati v těch slovech: Odpust, nebo nevědí, co činí. Ale vezme, že to byla modlitba, kterouž Vykupitel konal za hříšníky; a proto že takto se modlil k Otci svému za nás, tedy možno, že nejen ti, kteří bez viny bloudí, mohou doufati odpustění, ale že i nejzatvrzejší hříšník ještě nalezne milost, pakli v sebe jíti a bludy cesty své zavrhnouti hodlá. Zůstane-li ale zatvrzelým, pak neomluví aniž ochrání jej nevědomost jeho, stávajíc se úplně zaviněnou. Jak by mohli jinak zlořečenci v pekle volati: „Cestu Páně nepoznali jsme“ (Moudr. 5, 7.). My pak vědouce, jak velkého dobrodiní nám prokázal Pán Ježíš, prose za nás a přimlouvají se za nás bídící hříšníci, abychom v nevědomosti nezahynuli; srdéčné díky vzdáváme svému Vykupiteli, jenž jest přimlůvčím našim u Otce, aby i na dále za nás se přimlouval a milostí svou a našim přičiněním milosrdenství Páně nám ujistil. Buďme ale také pamětlivi toho, abychom, jak nám učinil Pán Ježíš, i my podobně činili spolubližním svým. Co popíratí se nedalo, omlouval. Činíme my také tak? Zkušenost každodenní nás jinému učí. Pán Ježíš neukazoval Otci svému bezbožnost lidskou; ty ale, človče, na ni ustavičně poukazuješ a svého bližního tupíš. Pán Ježíš nepřipomínal ohyždnost hříchu, ty pak v každé době připomínáš ji bližnímu, aniž bys hleděl slovem laskavým jej vytrhnouti z kaluže, do níž se uvrhl. Pán Ježíš nevykládal Otci svému tíži hříchů, a ty zlatými vážkami vážíš každé slovo bližního svého a každý i sebe nepatrnější čin jeho. Pán Ježíš omlouvá nevědomost lidskou, ty pak zlé úmysly bližního v popředí stavíš a činy jeho vždy jen ve špatnou stránku vykládáš. Ó jak vzdálen jsi svého božského učitele! Jak zapomínáš, co v dnešní epistolním čtení jsi slyšel: „Láska dobrotivá jest, — láska nemyslí zlého“ (I. Kor. 13, 4. 6.). Kéž by

tobě vždy tanulo na mysli, čemu Pán Ježíš učí, řka: „Jakým soudem souditi budete, takým budete souzeni, a jakou měrou měřiti budete, takovou vám bude zase odměreno“ (Mat. 7, 2.). Zajisté čím mírnější bude rozsudek náš k bližnímu, tím mírnější bude ortel náš, když státi bude jednou duše naše na soudu Páně. Nás přešel příkladem a my jeho následovati máme. Nebylť podoběn farizeům a zákoníkům, jenž „seděli na stolici Mojžíšově, pravili a nečinili“ (Mat. 23, 2), On učil i činil, „On zajisté prosil za přestupníky“ (Jes. 53, 12.). A modlitba jeho byla požehnána. Nebo směle tvrditi můžeme: Modlitbou získal setníka pohanského a ty, kteří pod křížem stáli a volali: „Zajisté Syn Boží byl tento“ (Mark. 15, 39. a Luk. 23, 48.). Modlitbou svou získal ty tisíce, kteří napotom v den seslání Ducha sv. sklonili tvrdou šíji svou a našli milosrdenství v koupeli duše své. „Bylť vyslyšen, praví i sv. Pavel, pro svou uctivost.“ Nuže prosme i my, prosme za sebe, prosme i za spolubližní své, abychom vespolek byli spaseni. Ty pak, Ježíši, útěcho naše a přimlůvče náš, popřej, abychom smíření s lidmi, smíření našli také u Boha Otce svého, požehnaného na věky. Amen.

II.

„Amen, pravím tobě: Dnes ještě budeš se mnou v ráji.“
Luk. 23, 43.

Projdeme-li pismo sv., shledáme v něm, že Pán Ježíš při jeho narození a velikém ponížení ležel v jeslích uprostřed dvou zvířat; ve svém proměnění na hoře Tábor shledáme Jej uprostřed dvou mužů starozákonních, Mojžíše a Eliáše; a co budoucí soudce zvěstuje se nám uprostřed živých i mrtvých. Než, m. nejmn., i na dřevu kříže spatřujeme Pána Ježíše uprostřed dvou lotrů, jak dí pismo sv.: „Tedy ukřižováni jsou s ním dva lotři, jeden na pravici a druhý na levici“ (Mat. 27, 38.). Tak se naplnilo, co prorokem Isaiášem bylo předpověděno: „A s nešlechtnými počten jest“ (Jes. 53, 12.). A jako by z nich největší byl a kletby nejhodnější, ukřižovali jej uprostřed; „a on přece hříchy naše nesl a bolesti naše snášel“ (Jes. 50, 4.). „On raněn jest pro nepravosti naše a potřen pro nešlechtnosti naše; kázeň pokoje našeho na něm a zsinlostí jeho uzdravení

jsme“ (Jes. 53, 5.). Vina na něm shledána nebyla. Protož i Pilát místo nápisu viny, který se zločincům na tabulce nad hlavu stavěl, jediné seznání Pána Ježíše dal napsati těmi slovy: Ježíš Nazaretský, král židovský. I slyšeli jsme, m. nejmn., minulou neděli, kterak zákoníci strhli sobě posměch z nápisu a kterak tupili i samého Pána Ježíše i s lidem stojícím pod křížem. Avšak, jak dále vypisuje sv. Lukáš evang.: „Jeden z těch lotrů, kteří s ním viseli, rouhal se jemu, řka: Jsi-li ty Kristus, pomozíš sobě i nám“ (Luk. 23, 39.). Jako za dnů života svého přidržel se lupičů a vražedníků, zohaviv duši svou nepravostmi, tak i nyní druží se s těmi, kteří rouhají se Pánu Ježíši. Neuznává jeho moci, žádá, jako činí nemoudří lidé, na něm nějakého zázraku, a zaveden samoziskem, chce jen býti sproštěn muk a těžkostí kříže. A proto že neměl víry, protož minulé jeho bezbožnosti nepřicházejí mu na mysl, tím méně, aby jich litoval a jich se kál, nebo do vůle Boží se poroučel. Aj, toť živý, ale smutný obraz zatvrzelosti, již ani kříž a bolesti zlomiti nemohou, hrůzné to osvědčení mravní pravdy: Jaký život, taková smrt. Zcela jinak, co výminka od pravidla, počínal sobě druhý lotr! Vida bolesti Ježíšovy, příkladem trpělivosti jeho a lásky k nepřítelům pohnut, nespojuje řeči své s rouháním lidu, ale přemýšlí o své předešlé bídě, o své zkaženosti, o své nepravosti, a poznáv nešlechtnost svou i zasloužené tresty, ponízuje se před Ježíšem, nazývá je Pánem svým. Rouhání lidu jej více neláká, ano naopak, on horlí pro čest Ježíšovu, hodlaje zneuctění jeho zameziti a tak samoděk dospěl k bázni Boží, jež jest počátkem moudrosti. Slyšme jeho vlastní slova: „Ani ty se Boha nebojíš,“ pravil k druhému lotru, jsa v témž odsouzení. „Aj, my zajisté spravedlivě neb hodné věci za skutky béřeme, ale tento nic zlého neučinil.“ A obrátiv se k Pánu Ježíši, řekl: „Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého“ (Luk. 23, 40–42.). Neprosí, znaje nehodnost svou, aby přijal jej Pán do království svého, ale jako marnotratný syn v sv. evang. prosil, aby otec přijal jej ne za syna, nýbrž jen za jednoho z nádenníků; tak prosí i lotr na kříži jen o to nejmenší: „Pane, rozpomeň se na mne“ (Luk. 23, 42.). Hluboce klesl, stav se lupičem a vražedníkem; ale z jeho slov vysvitá, že víru v Boha dosud neztratil, nýbrž ji v srdci choval, ačkoliv ji

pramálo se řídil. Víra jeho, ač bezbožným životem zatemněná, nedala mu zahynouti, ale spíše nalézti spasení. Nebo slyšme řeč Páně plnou neskončeného milosrdenství, kterou mluvil k lotru visícímu na kříži: „Amen, pravím tobě, ještě dnes budeš se mnou v ráji.“ A to jest druhé slovo našeho božského Spasitele, kteréž na kříži promluvil; útěchy plné a oblažující zaslíbení, důstojno zajisté našeho dnešního rozjímání. Zkoumati tedy budeme a) celý obsah zaslíbení Páně, a b) osobu, již platilo zaslíbení toto, abychom z obého čerpali pravidla života svého.

Pane, plný milosrdenství a útěchy, stůj při nás, když slovo Tvé svaté zbožné rozjímati budeme.

P o j e d n á n í.

a) Dnes ještě budeš se mnou v ráji. Co tím slovem „ráj“ se vyrozumívá, vysvitá z toho, že duše Kristova, když se oddělila od těla, vstoupila do předpekli, kdež nábožní arcitocové a spravedliví starého zákona s toužebností očekávali příchodu Messiášova. Vzdor své spravedlnosti nemohly vejíti duše jejich do nebeské slasti, poněvadž stíženy byly hříchem prvotným, od něhož teprv smrtí Kristovou na kříži byly osvobozeny a očistěny. Zde v radosti, bez bolesti, ale v toužebnosti očekávaly, až jim zvěstováno bude jejich ospravedlnění. I vstoupil k nim Pán Ježíš a přinesl to radostné poselství a popráno jim bylo spatřiti Boha a Vykupitele svého tváří v tvář. Odtud pak duše jejich vzaty jsou do nebe, aby požívaly zaslíbení Otcova. Této radosti zaslíbil Pán trpící ještě na kříži i duši lotrově. Avšak tentýž podíl dán jest i nám všem lidem. I nám rajských slastí připovídal Kristus Pán. Komu z nás nejsou známa slova: „Ne každý, kdož mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo plní vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského“ (Mat. 7, 21.). Aj, to podmínka k dosažení blaženosti nebeské: plniti vůli Otce svého nebeského. A jaká jest ta vůle Boží? Slyšme apoštola Páně řkoucího: „Tať jest vůle Boží, posvěcení vaše“ (I. Tess. 4, 3.). Z těch slov patrně vysvitá úkol náš. Bůh chce, abychom byli svatými. „Svatí buďte, jako jsem svatý Hospodin, Bůh váš,“ tak mluvil k lidu israelskému (III. Mojš. 19, 2.), a „dokonali buďte, jako Otec váš nebeský dokonalý jest,“ tak volá Kristus

Ježíš všemu lidu (Mat. 5, 48.). To dokážeme, když oblíbíme sobě ctnost a spravedlnost a v ošklivosti mítí budeme všelikou nepravost. To dobře rozuměl svatý Řehoř, an di: „Nedospěje k velké odměně, kdo se neodvážá úsilí a namáhání“ (in moral.). A jakž mohlo by býti jinak? Vždyť sám božský učitel připomenul, řka: „Království nebeské násilí trpí a kteří násilí sobě činí, uchvacují je.“ Protož kdokoliv povinnosti své snad jen napolo vykonal aneb kdo snad zcela hříchu se oddal, rozpomeň se záhy, že hřích nevede k nebesům, a že třeba tobě, abys odstranil všechny překážky a všecka nebezpečení zlého. Jest třeba, abys uchopil se dobrých prostředků k uvarování hříchu, a aby ti na mysli vždy tanuly povinnosti tvé, jež tobě víra tvá i stav tvůj ukládají. Tak čině sám sobě násilí, budeš moci doufati, že z milosrdenství Kristova a ne ze zásluhy vlastní budeš „vyhledávati s bázní a s třesením spasení své“ (Fil. 2, 12.). A získáš naději blaženosti, kterouž Pán duši lotrově připověděl. Jen sobě nedělej jistoty, věda, že kluzké jest zdání lidské a podvodné, abys snad místo naděje nenaplnil srdce své opovážlivým spoleháním, což by zachvátilo tebe, poněvadž jest to hříchem proti Duchu svatému, a to vime: Ten se neodpouští, leč velmi těžce. — V ráji se mnou budeš! jako by řekl jemu: Tak, jako nyní na kříži visíš, se mnou trpíš a pro mne horlíš, tak budeš se mnou v ráji, v radosti a oslavovati budeš s anděly mými jméno mé. „Tak i my, jestliže jsme zemřeli s Kristem, věříme, že spolu také živi budeme s Kristem“ (Řím. 6, 9.). Neboť zdaž neřekl zřejmě: „Chci, aby, kde jsem já, byl i služebník můj? (Jan. 12, 26.) Zdaž nezvěstoval: „V domě Otce mého jsou přibytkové mnozí, jdu, abych je připravil vám. Ale až odejdu a připravím vám místo, opět přijdu a pojmu vás k sobě samému, abyste. kde já jsem, i vy byli“ (Jan. 14, 2. 3.). Ó díky a chvála budíž za tu milost našemu nejdobrotivějšímu Ježíši! Jeho lásky užítí, z přátelství jeho se radovati, podíl mítí na jeho oslavě, jej spatřiti v jeho slávě a velebnosti, jej poznati jak jest a zase od něho poznánu býti, toť ta odplata pro všechny, jenž i zde na světě s Ježíšem býti usilují. A co znamená to: Býti zde s Ježíšem? Nic jiného, nežli k němu obrátiti veškerá myšlení svá, jeho přikázání zachovávat, jeho následovati a jemu se obětovati. Tažme se všickni zde přítomní,

zdaž jsme učinili tak? Nač obyčejně myslíváme? čím se obíráme? komu srdce přináležá? svou čili vůli Boží konáme? Myslím, že málo pobloudím, když volám ve jménu nás všech: Ó Pane, přemálo jsme byli s tebou, přemálo jsme vyhledávali spojení s tebou. Než popřej, abychom poznali co dobrého, dokud čas jest, ještě dnes. Neboť dnové lidští plynou rychle jako voda a než se nadějeme, uplynul den, uplynul měsíc, uplynul rok a minulost zdá se nám jako věřejší den, který uplynul. Pomijitelnost času ale vybízí k pokání. Dnes, snad dnes jen ještě, tak usouzeno v radě božské; protož již moudrý Sirach napomínal: „Nemeškej obrátiti se k Hospodinu, a neodkládej den ode dne“ (Sir. 5, 8.). A žalmista Páně podobně připomíná: „Dnes, když uslyšíte hlas jeho, nezavrhujte srdci svých“ (Ž. 94, 8.). „Přijde noc, kdežto žádný nemůže dělati“ (Jan. 9, 4.). Ó, m. nejmn., jaké to důkladné přimlouvání ze zjevení Božího! Jak jsme ho až posud poslouchali? Projďme život svůj a čítejme hodiny, v kterých jsme mohli dobře činiti, a nečinili, oddavše se úplně hříšné zahálce. Čítejme hodiny, v kterých jsme konali povolání své jen na oko, beze vší horlivosti. A pak čítejme doby, v kterých dle dobrého vědomí a svědomí svého pracovali jsme pro Boha a pro nebe; — aj, jak jich bude málo; přemálo proti těm, které jsou navždy ztraceny. Než ještě jest čas, ještě snad neklepe kladivo poslední den, poslední hodinu; nuže tedy vzchopme se, aby nám v den nejposlednější mohla zníti slova Páně: Dnes ještě budeš se mnou v ráji. A vyrozuměvše nyní celému obsahu zaslíbení Kristova, poohlédněme se v zkoumání svém

b) po osobě, kteréž platilo to zaslíbení. A kdo jest ten, jemuž v lásce a všemohoucnosti své zaslíbil Pán radosti rajske? Jest to hříšník a) velmi veliký sice, avšak b) velmi kající.

a) Ale kterak stal se tak velikým hříšníkem? pomysli snad mnohý. Moji nejmn., jako v přírodě není žádného skoku, ale jedna věc dobře dopomáhá k jejímu vyvinutí; tak jest to i s mravní povahou člověka. Nestává se nikdo najednou ctnostným, ale ctnost ctností ruku podává a dobrý skutek jeden bývá základem druhého. A podobně jest to i s povahou hříšnou. Nebo z rukou Božích nevyšel nikdo zlý a zkažený; je-li kdo zkažen, stává se jím vlastní vinou svou — ne najednou,

ale znenáhla. Za dnů mladosti bujará krev nepovolí rozumného úsudku povážlivého člověka a mladistvá mysl stává se snadno lehkovážnou, nebývá-li spoutána přísností moudrou a rozumnou. Pakliže ale lehkovážnost nabyla převahy, tu nedbá potom napominání, a byť i sobě nejmilejších a nejoddanějších osob, a bývá-li lehkovážnost rozněcována svůdnými slovy aneb příklady dle světa a pro tělo a jeho žádosti zdánlivých přátel, jistých však pro duši nepřátel; tu nebývá divu, že společnost zlá zkazí dobré mravy a člověk octne se tam, kde snad nikdy nemyslí se octnouti, v hříchu a v nepravosti. A tak zajisté dělo se i s lotrem spoluukřižovaným na Golgotě. Podav se hříchu jednou a okusiv jeho časných okamžitých slastí, pospíchal k jisté záhubě své, stav se lupičem a zlodějem, buřičem a vražedníkem. V tomto stavu dostihlo jej rámě spravedlnosti světské a co povrhel člověčenstva zaslouženému trestu vydán. A hle tu se osvědčila milost Boží mocnější než všeliký hřích, který jej prve uchvátil. Ze srdce Ježíše ukřižovaného již prýští se milost, již připraviti chtěl smrtí svou na kříži veškerému pokolení lidskému. „Vykoupeni jsme, volá sv. Petr, drahou krví Kristovou, jakožto Beránka neviného a neposkvrněného“ (I. Petr. 1, 19.) a sv. Jan dí: „Krev Ježíše Krista očistuje od všelikého hříchu“ (I. Jan. 1, 9.). Nikomu tedy není třeba říkati, jako bratrovrah Kain pravil: „Veliká jest nepravost má a nemůže mi býti odpuštěna“ (I. Mojž. 4, 12.), aniž činiti jako Jidáš, kterýž si zoufal; ale utíkej se každý ku Kristu dle příkladu toho velkého hříšníka, lotra na kříži. Nebo, m. nej., ještě vždy žije ten laskavý Otec, kterýž vracejícího marnotratného syna svého nejen očekával, nýbrž jemu vstříc vyšel, „na jeho šíji padl a jej objímal“ (Luk. 15, 20.); ještě žije ten pastýř dobrý, jenž „ztracenou ovci úsilovně hledal, a nalezenou vložil na ramena svá“ (Luk. 15, 4.) Ještě žije ten starý Bůh, „jenž nechce smrt hříšníka, nýbrž aby se bezbožný odvrátil s cesty své a živ byl“ (Ezech. 33, 11.). Na věky jest ten, jenž praví: „Tak miloval Bůh svět atd. Neboť neposlal syna svého, aby svět soudil, nýbrž aby svět spasen byl skrze něho“ (Jan. 3, 16, 17.). Kdož slyše slova tato, neměl by podobně s důvěrou k Bohu se blížiti a doufati od něho odpuštění? Vždyť velmi veliký hříšník dosáhl nejen odpuštění hříchu a zaslouženého

trestu věčného, ale po odbytém trestu, jakýž mu přirkla spravedlnost světská, dosáhl i blaženosti nebeské.

β) Avšak, m. nej., nezapomínejme, že jako veliké byly jeho nepravosti, tak velké a upřímné bylo jeho pokání. Slyšeli jsme, kterak veřejně přiznává se k hříchům svým: „My zajisté spravedlivé aneb hodné věci za skutky bereme“ (Luk. 23, 41.). Slyšeli jsme také, kterak důvěra v Pána všemohoucího dodává jemu síly: „Pane, rozpomeň se na mne.“ Nebo nemoha změnití minulost svou, péci má v přítomnosti o budoucnost svou a snášeje, čeho zasloužil, odevzdává se Pánu na milost. A to byla příčina, že získal hojného ovoce proměnění mysli své. Tak i nám zaslíbil božský Spasitel, že dosáhneme odpuštění hříchů, odpuštění věčného trestu, že se staneme opět syny Božími a dědici království nebeského, jestliže budeme pravé pokání činiti. Tu pak se vyžaduje od nás, abychom pravou, vnitřní ošklivost měli nad hříchy svými, abychom hotovi byli, hříchu se varovati a byť by nám to sebe obtížnějším se zdálo, abychom odhodlali se napravit vše, čím jsme se proti bližnímu provinili a co nejvíce možná se přičinili, všecky urážky a potupení proti Bohu zameziti a zastaviti, abychom konečně všecko soužení co tresty Boží za hříchy naše zasloužené na se přijali a v trpělivosti snášeli dle vůle Boží. Tak učinil ten veliký sice, avšak opravdu kající lotr na kříži, a nelze naléztí milosrdenství leč tomu, kdož je v kajivosti následuje. Tažme se tedy ale přísně: Jaké bývalo naše pokání? a čeho se nám k těm podstatným věcem nedostávalo, to hledme sobě přiosobiti od této chvíle, abychom kajicně živi jsouce, z lásky ku Kristu hodni byli zachováni býti v laskavém srdci jeho. Když druhdy Josef egyptský nejvyššího číšníka krále Faraona prosil: Vzpomeň na mne, až se tobě dobře povede; zapomněl v úřad postavený číšník na pacholika židovského, kterýž mu tak šťastně sen vyložil. Ale zcela jinak činí Ježíš Kristus, když jej prosil lotr na kříži: Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého; tu velikému hříšníku, ale upřímnému kajícímu dává to nejradostnější zaslíbení, a tak utužil důvěru jeho; nebo „Hospodin má zalíbení v těch, kteří doufají v milosrdenství jeho“ (Ž. 146, 11.)

A protož v duchu poníženosti a pokory blížím se k trůnu tvého svatého milo-

srdenství a objímaje tvůj svatý kříž, volám kajicně: Pane, nevcházej v soud se služebníkem svým; rozpomeň se na mne, bidného hříšníka, abych ušel, milostí tvou provázen, soudu strašlivému, když mne k němu volati budeš, a hoden byl uslyšeti slovo, lotru kajicímu tak potěšitelné: „Dnes ještě budeš se mnou v ráji.“ Amen.

Kristus odsouzen.

(Z cyklu: Křížová cesta.)

V celé svojí moci, slávě
Pilát pontský na trůn sedá,
by rozhodl, zdali v právé
žaloba, již vřava zvedá
v drzé pýše — na Ježíše . . .

Ale ani stínu viny
nenalézá na Ježíši —
lid však hlučí: Svými činy
bouří on vše v celé říši,
ortel smrti — ať jej zdrtí!

By utišil tuto zlobu,
nevinného mrskat velí —
avšak darmo; ač podobu
nemá lidskou více, celý
zástup tím spíš' — hřmotí: Na kříž!

Na kříž s Kristem! V divém ryku
volá vřava; králem činí
on se našim, panovníku
rovnat našemu se míní,
hodno kříže — toho kříže!

Z bázně Pilát nyní liché
nevinného na smrt dává . . .
bez odporu, v mysli tiché
Kristus sběří se poddává,
jež jen žízni — jeho trýzní. —

Kristus bere kříž . . .

Již dosáhla, co mít' chtěla
chátra štvaná, v její ruce
Kristus nyní, z jeho těla
krev se řine v hrozné muce
téměř proudy — všemi oudy. —

Šarlat svatou krví jeho
prosáklý mu teď svláčejí,
v roucho halí nevinného
vlastní opět a se smějí
v divé zlosti — ó krutosti!

Jim nebylo na tom dosti,
vojáci že v ruku pravou
třtinu dali, v zběsilosti
korunu mu bodlinavou
spletli v spěchu — bez oddechu.

Jim ne dosti, mocí tlačí
v hlavu že mu ostny její,
až krev prudce trýská, dráči
ti se při tom nezachvějí —
ve tvář plijí — mu, jej bijí . . .

Když poličky zasypali
celého, že ani místa
nebylo zdravého, dali
kříž přetěžký teď na Krista —
již jej pní — touží zřít!

Prok. Zaletěl.

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný.

Podává *Jan Hille.*

(Pokrač.)

Kněží pod obojí.

Čechové pod obojí nemohše se nikterak dovolati ani doma slíbeného arcibiskupa ani v cizině biskupův, kteříž by ochotni byli světití žáky jejich na kněžství, požádali za tou příčinou *Luciána, biskupa Sanktuarinského*, který zdržoval se v posledních letech u hraběte Galevla v Mirandole v Modensku. Aby vyhověl přání Čechů odebral se r. 1482 do Čech — ale proti vůli papeže — s potřebným komonstvem a dokumenty, jimiž mu byla pojištěna biskupská moc a důstojenství.

Nejprve přijel k Petru Kaplířovi ze Sulevic na Vimperk, poslední týden v postě, odtud jel na Písek, kde s velikou slávou byl uvítán. Tu na velikou noc (7. dubna) sloužil mši pod obojí způsobou, rozdával večeri Páně a některý tisíc lidí birmoval. Zde také světil některé pod obojí na kněze, kteří sem k němu z okolních měst přijížděli.

Po několikadenním pobytu na faře Písecké, kdež dostalo se mu od obce Písecké stkvělého pohostinství, odebral se do Tábora, pak do Lipnice a do Hradce Králové a posléze do Prahy.

V následujících letech přešel sám k podobojí, stal se jejich biskupem, v kterémžto

úřadě přes mnohé nepříjemnosti jak se strany kněžstva i lidu tak i papeže setrval až do své smrti (1. března 1493) a pochován jest v kostele P. Marie před Týnem v Praze.

Z kněží podobojí, kteří v Písku působili, známe r. 1486 kněze *Bartoloměje* příjím Štastného ze Stříbra, staročeského knihpisaře.

R. 1492 byl *M. Martin* farářem kostela Píseckého.

Konsistoř, aby velké nouzi o duchovní podobojí odpomohla, posílala mnohé mladíky do Vlach, aby tam svěcení byli na kněžství a vrátivše se do své vlasti, zde opět by působiti mohli.

U faráře píseckého *Jana Grubacha* slavil r. 1516 své prvotiny, rovněž ve Vlaších vysvěcený kněz Václav Rosa, známý spisovatel svých pamětí.

Jan Beránek, farář Písecký odkázal kostelu zdejšímu 7 kop míš., koflík stříbrný, dva křížky stříbrné, 2 prsteny a 2 kousky na opravu mešního roucha.

R. 1529 byl zde farářem *Jan Eremita*, k němuž dán r. 1534 kněz Jan z Počátek, který se právě z Itálie vrátil.

R. 1532, v sobotu před nedělí provodní, hořelo město Písek, též zámek, předměstí za mostem. Skrze ten oheň sousedé znamenitě schuzeni a veliký počet jich na žebrotu se oddalo, nemohouce sobě jiné rady dáti; k tomu byla léta nešťastná s strany drahoty, že bylo žito po půl druhé kopě a okolo Písku po dvou kopách. Byl ten požár tak záhubný, že, jak tomu Vít Trajan ze Žatce nasvědčuje, více než 20 let k tomu potřebí bylo, než se město Písek zase z neštěstí tohoto zcela zotavilo.

Ačkoliv požárem tím do hrozně škody Písečtí upadli, přece když dvě léta na to uspořádána byla sbírka na monstranci, vynesla 130 kop a 3 gr., zajisté na dobu tu a poměry tehdejší suma to velmi značná.

K děkanu *Bartoloměji* dán r. 1540 za kaplana kněz Mikuláš z Klatov a r. 1542 byl zde kaplanem Jan Písecký, který se právě do rodiště svého vrátil po svém vysvěcení ve Vlaších.

Z rodáků píseckých doby tehdejší buďtež zde připomenuti *Václav Písecký*, mistr, prof. univ. a český spisovatel († 1511 morem ve Vlašských Benátkách), *Jiřík Písecký*, český spisovatel, děkan a rektor university Pražské († 1545) a zvláště *Jan Kocín z Kocinetu* nar. v Písku v únoru 1542, český spisovatel a překladatel. Zemřel 26. března 1610 v Praze a jiní.

Rovněž k faráři *Janu Krucigerovi* dán byl r. 1553 Adam z Berouna, vysvěcený v Benátkách za kaplana na 6 let.

Z některých památných událostí v Písku se sběhlých uvádíme zvláště:

Leta Páně 1555 v outerý v noci na středu po 10. hodině při skonání toho roku a nastání nového leta 1556 povětrí bylo veliké a pršal snih s kroupami — v tom se zablesklo a beze všeho pohřimování hrom udeřil na novou věž při kostele a krov na tré zapálil a když přístupu k hašení toho ohně nebylo, ta věž až do základů vyhořela a všickni zvonové se rozlili.

Roku 1556 dne 13. února narodil se v Písku Adam Skála ze Zhoře, registrátor při větších deskách zemských a otec slavného historika Pavla, (nar. v Praze 1583, † 1610).

R. 1565 počala obec písecká stavěti novou nádhernou budovu školní, ozdobenou četnými malbami a rýsováním na mokré půdě.

R. 1571 byl zde děkanem kněz Václav, který t. r. pochoval v kostele Čížovském rytíře Ludvíka Loreckého ze Lkouše a jeho dva syny, hrozně od poddaných Šamonických zavražděné.

R. 1564 bylo v Písku 270 domů, roku 1605 již 231 a 183 poddaných a r. 1618 bylo v městě 150 domů a na předměstí 111 domů a chalup.

Nadání fary Písecké.

Již od nepamětných dob bohatě nadána byla písecká fara. Již r. 1411 připomínají se ouroky a roboty jistých osadníků ve vsi Oldřichově, Chlaponicích, Třepkové a z předměstí píseckého blíž sv. Václava, které, jak se praví, od starodávna k faře písecké dávány a konány byly.

K těmto úrokům přičinila městská rada r. 1407, když ve špitále zvláštní duchovní beneficium zřizovala, náhradou za svolení tehdejšího faráře Zdislava, 2 kopy gr. č., které ve vsi Brusích byly vykázány.

Před r. 1547 šel plat k faře Písecké z těchto vesnic:

1. Ve *Voldřichově* osedlí byli tři: Hron, Mařík. Tito platili při sv. Jiří a sv. Havle, Malysky při sv. Martině, Hromnicích, sv. Jiří a sv. Havle, dohromady 7 k. 46 gr.

V ostatních vesnicích dále uvedených odváděli úrok při sv. Jiří a o sv. Havle:

2. V *Chlaponicích* bylo osedlých 6: Havel Kosovic, který měl dva grunty, Vaněk

Pánovec, Jan Vítkovic, Dašek a Rychtář; dohromady 14 k. 24 gr.

3. V *Třebkově* osedlých 6: Vaněk Lys, Petr Lys, Klíma Trmata, Vaněk Hřebíček, Janat na gruntu Jarošově a Mika Trmata; dohromady 10 k. 48 gr.

4. V *Petrovčích* osedlých 6: Nemoha, Bílek, Šamšola, Topka, Jan Trěl a Sláma, dohromady 9 k. 30 gr.

5. V *Brusích* osedlý jeden: Hála platil úroku ročního 2 k. 4 gr.

Uhrnem platili všickni osedlí (22) ve vesnicích k faře Písecké příslušných 44 k. 32 gr.

Mimo tento plat patřily k faře v těchto uvedených vesnicích 4 krčmy, pahrbky s porostlinami a sedláci povinni byli faráři vozit dříví. Ostatní roboty proměněny v stálý plat.

Obec Písecká platila z důchodu svého farářů: ročně na hotových penězích 120 kop. gr., žita 12 str., ovsa 14 str., pšenice 2 str., ječmene 2 str., másla 120 žejdlíčků, kaprův dva džbery, 1 kopu štik, jednoho krmeného vepře a dříví co potřeboval. Na faře stravovali se učitelové školy Písecké.

Za příčinou účastenství Píseckých v odporu proti králi Ferdinandovi zabaveny jsou obci písecké všechny její statky i fary Písecké a prodány většinou Adamu Řepickému ze Sudoměře a na Řepici. Teprve na mnohé prosby vrátil král Píseckým dne 8. května 1549 některé jejich privilegie a také postoupil jim na *vychování kněží, žáků a špitálů* tyto vesnice: Semice, Smrkovice, Putim, Hradiště s lesem, Držov, Voníkov, Vrcovice, Novosedly a Dobešice. V listině obdarovací zřejmě ale podotýká:

„Jestliže by nad platy při těchto vesnicích k faře a jiným kostelům na faráře a kněží, na žáky i na chudé lidi ve špitálech ukázané ještě co se nedostávalo, to mají Písečtí z jiných důchodů svých městských neb sami z sebe shírajíce dokládati a opatrovati.

Což ku kterému záduší peněz hotových k sobě jsou přijali, z těch ourok obyčejný ze sta kop šest kop dávati neb za ty sumy platu na dědinách a lukách k těm záduším koupiti neb ukázati mají, tak, aby kostely, služby Boží, farářové, žáci a chudí v špitálech dostatečněji opatrování býti mohli.

Však nad tím nade vším král sobě, dědicům a budoucím králům českým vrchnost pozůstavuje a každého roku od úředníkův ku přijímání a zase vydávání důchodův na vychování kněží, žáků a chudých ve

špitále z toho pořádné počty přijíti poroučí a dotčení úředníci nemají těch důchodův, ani což od lidí pobožných k těm záduším ještě dáno aneb odkázáno bude, jinam obracet než k dobrému těch záduší a špitálu, jakž co kterému oddáno, odkázáno a náležeti bude.“

Na památku toho dobrodiní králem jim uděleného založili Písečtí nový *hřbitov* mimo hradby městské na předměstí za mostem na zahradě, kterou jim král Vladislav r. 1516 spolu s pustým mlyništěm naproti obecnímu mlýnu, již tehdy Podskalským zvanému, dědičně daroval.

Uprostřed pak hřbitova vystavěli roku 1576 nový, prostranný *kostel* ke cti Nejsvětější Trojice, jak o tom svědčí nápis v kameni vytesaný nad hlavním vchodem chrámovým.

Paní Anna Kahounová, vdova po píseckém měšťanu Jiřím Kahounovi, dala r. 1575 ulíti nákladem svým u pražského zvonaře Brikiho krásný zvon a zavěsiti poručila do zvonice na tomto hřbitově postavené.

(Pokračování.)

Život pravého křesťanského učitele národního.

Úryvek z umění vychovatelského a vyučovatelského načrtl V. Rubricius.)

„Den každý s Bohem ráno hned začítí, svých povinností školních dbalým býti, před žáky předstoupiti s jasnou tváří, vždy modliti se s nimi v nebes klidu, září, všem předmětům učiti dobře, jasně, nedbalost trestat moudře leč i včasné, v pochvale, trestech počínat si spoře, nikomu nečinít marného hoře, na Spasitele obracet své zraky, s pomocí Jeho zla zahánět mraky, spět k ctnostem, jež mu víra jeho velí: takým buď život učitele celý!“

I.

Den každý s Bohem ráno hned začítí.

Staré jedno přísloví praví: „S Bohem počni v každé době, podaří se dílo Tobě.“ Toto přísloví vztahuje se sice na každou práci lidskou, již milost a požehnání Boží provázeti mají. Avšak měrou vrchovatou platí o těžké a zodpovědné práci vychovatelské. Zde jsou na místě slova žalmi-

stova: „Když Pán domu nestaví, marně lidé domu stavěti budou;“ též slova apoštolova: „Aniž ten jest něčím, kdož pěstuje, aniž ten, kdož zalévá, leč ten, který růsti dává — Bůh;“ jakož i slova básníkov: „Jen s hůry řine se veškero požehnání.“ Pravý učitel pamětliv jest slov Páně: „Naleznou mne ti, kdož časné ke mně se probouzí.“ Hned za procitnutí přináší Bohu pozdrav svého srdce slovy korunovaného pěvce: „Bože, Bože můj, k Tobě světlem jsem procitl a hned z rána u Tebe dli veškery myšlénky mé!“ I vzdává Bohu dík, že popřál mu klidu nočního, aby sebrati mohl všechny síly své. Za jitra denního, máť tolik Jemu co říci, tolikého Jemu si stěžovati a tolikere na Ném vyprositi — pro těžké své povolání! Pročež dbalým buď slov paedagoga mezi básníky řkoucího: „Modlitbě žádná se nevyhýbej, leč modlitby za červánkův zoře, té nezanedbej nikdy!“ Pravý učitel dobře ví, že nejlépe den počne Bohem, když hned z rána navštíví chrám Páně, kde pak nutné okolnosti místní, rodné neb domácí jemu toho nedovolují, tuť alespoň v myšlénkách zalétá v místa ta, jež předem k uctění a oslavě Boží jsou určena. Tímto způsobem nejlépe na vyučování se připraví, a Bůh dobrotivý hojněho dá požehnání jemu i těm milým, péci jeho svěřeným dětem.

II.

Svých povinností školních dbalým býti.

Práce školní jest prací opravdovou, prací důležitou. Jestliže jest vůbec nějaká práce, která kromě požehnání Božího potřebí má i láskyplného přemítání i hlubokého bádání a rozumování — jest to zajisté práce vyučovatelská a vychovatelská. Svědomitý učitel nespokojí se tím, že sdělal sobě dobrý plán učební a nebere jej teprve před hodinou vyučovací do ruky, nýbrž přemítá již před tím často a důkladně najmě v hodinách školní přípravě věnovaných o tom, čemu a jak v každé hodině vyučovati chce, jakož i kterak ústní poučky se cvičením písemným vhodně a s užitekem střídati se mají. Veškeré pomůcky vyučovací má již před počátkem vyučování uchystány. Tím způsobem může vyučování přesně počíti a bez zbytečného maření času v něm pokračováno býti.

Přesný počátek a přesné dodržení hodin vyučovacích — jest první základní a nezbytnou podmínkou každé zdárné práce

školské. Za opácného jednání jak mnoho drahého, ba nenahraditelného času do roka přichází ve škole na zmar! Jaká to zodpovědnost za jednání takové! Znamenitý jeden spisovatel francouzský vypravuje, jak hluboký dojem působilo na něho přísloví římské, které na jedné škole na číselníku hodin velikými literami napsáno uzřel. Prísloví znělo: „Transeunt et imputantur,“ t. j. (hodiny) uplynou a budou připočteny. Ať pak slova ta nejsou již napsána na hodinách škol našich, představme si je v mysl, ana nadepsána jsou nade všemi našimi rozvrhy hodin vyučovacích. Slova ta jsou zcela působivá, aby nabádala nás k přesnosti a svědomitosti té největší.

III.

Před žáky předstoupiti s jasnou tváří.

Veselá mysl jest pro učitele tím nej-skvostnějším darem Božím. Blaze mu, když zachová sobě tuto svou mysl veselou, a to láskou k svému povolání, zbožností své mysli a čistotou svého srdce až do nejpozdnějších dní života svého. Komu tento skvostný dar vychovatelský Bohem samým nebyl udělen, snažiti se má, by stálým cvičením sobě ho osvojil. Kdo daru onoho buď z nedostatečné lásky k svému povolání neb z jiných snad důvodů pozbyl, nechť úsilovně pracuje, by zpět ho opět získal. Důležitost veselé mysli ve škole uznána jest všemi paedagogy celého světa. Jistý starý, zkušený učitel praví: „Hlavní souhrn všech ctností učitelských jest láska a veselá mysl.“ Kdybych i jinak nevěděl, jak rychle duše jedna působiti může na duši druhou, jak naše zamlklost rychle i jiné zamlklými činí, ve své škole byl bych se tomu musil naučiti. Když tak vesele do své třídy vstoupím, tuť jsou děti moje praví andělíčkové, a vše daří se skvostně ba výtečně! Hleďte jen získati sobě pravé lásky a srdečné důvěry svých dětí! Za tím účelem musíte, vyjímaje případy, kdy špatné chování dětí vyžaduje pravý toho opak — vstoupiti mezi ně stváří veselou. Tak jest tomu skutečně. Učitel, který s mrzutým a zamlklým obličejem před dítky své předstupuje, činí je též mrzutými, zamlklými a k učení neschopnými. Tuto zamlklost a mrzutost sdílí rychle i dítky a ona odejímá jim, jak ze zkušenosti známo, veškeru chuť a lásku k učení. Těm pak, kdož od přírody samé obdařeny jsou skvostným darem mysli veselé, připomenouti

sluší, že musí sobě přisvojiti jistou míru opanování sebe sama, aby udrželi se v mezích veselosti dovolené a v mezích důstojnosti svého úřadu učitelského. Veselost ona nesmí býti přílišná a nemírná, aniž zvrhnouti se smí v tak důvěrné zacházení a mazlení se s dětmi, že by tito v krátké době vši vážnosti oproti nám pozbyli, což by velice neblahé následky v zápětí míti musilo. Při vši něžnosti, při vši veselosti nesmíme zapomínati, že něžnost ta sdužena býti musí s opravdivostí a veselost s patričnou měrou usedlostí. Tak, ano jen tak nejlépe kýženeho dojdeme cíle! (Dokonč.)

Přátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal *Boh. Brodský.*

(Pokračování.)

IV.

Tato myšlénka napadla mnoho lidí. Zvláště v okolních obcích občané a lidé vzdělanější často na vzájem tak se tázali. Neboť co slyšeli o mladém Pěnkavovi, nebylo k uvěření. Stále jen byl mezi soudy, je k poradám zval, nové a nové věci vymýšlel, tak že každého dne něco nového se o něm vypravovalo. Jeho přívrženci ovšem o něm říkali, že je to člověk, jemuž rovno není, ale nepředpojatý divák k tomu připojil, že mu rovno není v jeho nepokojnosti a podivnosti v chování.

Zvláště když dle chutí jeho povedla se volba starosty a obecní úřad přestěhoval se do Koryčan, nebylo v obci pokoje. Ve všem nalezl háček, proti všemu brojil a poroučel každému. Starosta byl pouze loutkou v rukách jeho a při schůzích mluvil jediné on.

Hned na poprvé učinil ve schůzi nové hrdinství, na něž byl velice hrdým.

Farní kostel totiž v Bučovicích byl v té době nově a nákladně opraven. Patron kostela věnoval na opravu tu několik tisíc a když vše bylo hotovo, měly býti nové oltáře a jiné nové věci v kostele posvěceny. Za tím účelem měl přijíti z vedlejší osady farní duchovní správce, jenž od svých představených obdržel rozkaz potřebné svěcení vykonati.

Bučovický pan farář věděl, že onen kněz nemá svých koní a jelikož na jeho farnosti měli sousedé koní dost, žádal v neděli s kazatelny věřící, aby světitele při-

vezli a odvezli. Ukazoval na velikou oběť, již pan patron chrámu Páně přinesl, tak že osadníci nemusili ničím přispívati a dovozovat, že zajisté i ta malá oběť již kostel od farníků žádá, jim za zásluhu bude připočtena.

Starosta Strouhal v této záležitosti netázal se o radu pana Pěnkavy a tento, jelikož v kostele nebyl — chodíval do kostela jednou za čtvrt roku, aby ukázal, že jest také „křesťanem“ — nemohl hned na počátku starostův úmysl překaziti.

Hůře však bylo v nejbližší schůzi obecního výboru, při níž starosta mezi jinými udával vydání dvou zlatých za povoz pro světitele. Pan Pěnkava hned byl na nohou.

„Pane starosto, vaše počínání bylo nezákonné,“ začal zhurta, „a já předem jménem poplatnictva proti tomu se ohrazuji. Patron má více peněz než my a chtěl-li opravy bez našeho schválení a vůle konati, měl si také ony dva zlaté zaplatiti. Já navrhuji, aby tyto dva zlaté nebyly do vydání přijaty a aby pan starosta platil sám.“

Starosta se zaškrábal na hlavě.

„Nu, když to musí býti, zaplatím je,“ řekl zaraženě. „Myslíl jsem, že pro dva zlaté nebude zle, jinde stojí je kostel více. Jsme tu sami katolíci a bylo by to snad hanba vzpírati se i tak malému vydání.“

„Hanba, nehanba,“ hněvivě odsekl pan Pěnkava. „Já znám zákony a nedám se nikým poučovati. Mám vás, pane starosto, rád, ale nutno jest hned na počátku ukázati barvu. Za nějaký čas žádalo by se od nás kdo ví co. Neplatte také ničeho, oznamte to však farnímu úřadu a ten musí zaplatiti. Znovu vám, pánové, připomínám, že náboženství a kostel jest pro nás věci soukromou a že nedopustíme, abychom se stali pobožnítkáři.“

Starosta slibil, že se dle přání Pěnkavova zachová, ačkoliv sám u sebe si umínil, že panu faráři ničeho o tom neřekne.

Avšak nebyl on sám, jemuž se to nelíbilo, byli tu ještě jiní, kteří potají odsuzovali počínání si Pěnkavovo. Veřejně se však proti němu postaviti báli a proto skrytě jen o tom mluvili. Přece však donesla se pověst o tom až k panu faráři.

„Tedy již ty dva zlaté pro čest chrámu Páně vynaložené ho mrzí?“ tázal se sám sebe. „Běda tomu, skrze koho pohoršení povstává. Nechci nikoho pohoršovati, zaplatím ty peníze sám.“

Vložil dva zlaté do obálky a poslal je starostovi s přípisem, že je posílá za povoz. Starosta je chtěl zprvu poslati zpět, rozmyslil si to však a ponechal si je. Byl rád, neboť v nejbližší schůzi tázal se Pěnkava se vši přisnosti, byl-li již farní úřad vyzván zaplatiti. Starosta přisvědčil a ukázal přípis.

„To jsme na něho dozrál,“ vítězně volal pan Pěnkava. „Vidíte, že vím, co smí býti a co ne? Nejsem nepřitelem páně farářovým, ani náboženství, ale spravedlnost jest nade všechno.“

Zatím důležitější starosti doléhaly na obec Koryčanskou. Žaloba proti velkostatku v záležitosti rybníka byla již podána, obsílky rozeslány a ustanoven den komise. Dříve než se den ten přiblížil, bylo v Koryčanech všeobecné rozrušení.

„Jak jen to dopadne?“ tázali se mezi sebou sousedé.

„Dobře,“ určitě tvrdili ctitelé Pěnkavovi. „To víte, do čeho se on pustí, všecko prorazí. Jest on učenější a zkušenější než všichni ti páni.“

„Je-li pak to pravda, že advokát naší strany žádal o sto zlatých zálohy napřed? Budeme-li to museti platiti, hodně se naplatíme.“

„Nač bychom to my platili,“ divil se hostinský Šmejkal. „Od čeho máme obecní jmění? Pan Pěnkava řekl hled Vyskočilovi, aby těch sto zlatých dal z místního obecního jmění. Až budou obecní účty, „vrazi“ se to prý do nich, že to nikdo nepozná.“

Skutečně se tak stalo. Advokát dostal sto zlatých a bylo dobře. Komise přijela a obcházela kolem rybníka. Sousedé Koryčanští v čele s panem Pěnkavou chodili s komisí. Vyšetřující soudce otazoval se na vše, inženýři měřili a všichni dělali sobě zápisky.

Pan Pěnkava nalézal se stále v popředí u samé komise, činil poznámky a chvílemi ohlížel se po sousedech, jako by se díval, vidí-li ho a slyší-li jeho řeči.

Členové komise záhy si všimli vystředního chování se mladého Pěnkavy. Počínal si, jak by mu celá komise byla k smíchu. Kdykoliv některý z komise něco prohodil, co nebylo Koryčanským po chuti, přidával k tomu pohoršlivé poznámky a směle volal, že to není pravda.

„Jest ten pan Pěnkava chlapík,“ šeptal soused Želízko chalupníku Borovskému. „Nebojí se žádného a zdá se mi, že ti páni mají před ním strach.“

„Mají, mají,“ přitakával Borovský. „No, vyhraje-li ten rybník, to bude pro naši obec štěstí. Budeme z něho voziti bláto, prodávati písek, loviti ryby, pástí kolem něho. Sám Pán Bůh sem toho pána přivedl.“

V tom vyrušení byli jakýmsi křikem. Pan Pěnkava se to hádal s jedním inženýrem. Inženýr totiž sděloval vyšetřujícímu soudci výsledek nějakého měření, ale pan Pěnkava ho zakřikl.

„To není pravda,“ volal z vysoka, „a já nedopustím, aby komise nadržovala velkostatku. Já tomu lépe rozumím, než pan inženýr sám a vím, že měření bylo chybné. Vy nás, pánové, neoklamete, my Slezáci se nedáme!“

„Podíval se zase po sousedech a hrdý úsměv zahrál mu kolem rtů.“

„Víte-li, vy člověče, kdo jsem, že se opovažujete mne urážeti?“ udiveně tázal se inženýr.

„Ano, jste císařský královský inženýr a já jsem bývalý řiditel cukrovaru,“ pyšně odpovídal Pěnkava.

„Do toho mi nic není, čím vy jste. Já pozoruji, že jste zde proto, abyste úřední komisi zlehčoval. Chováte se zde tak, jako byste těm rolníkům chtěl ukázati, jaký jste mudrc, ve skutečnosti byste však lépe udělal, kdybyste mlčel anebo sem ani nešel, poněvadž jenom lid jitríte a svým počínáním ukazujete, že chcete násilím komisi přinutiti, aby se řídila dle Vaší vůle. Já si podobné jednání zakazuji a neposlechnete-li, budu žádati, abyste byl přinucen jinak se chovati.“

„Mlčel jsem dlouho,“ ozval se předseda komise, „ale slova pana inženýra mně dávají příležitost pronésti svůj soud. Je-li vaše žaloba správnou, vyhraje i bez svých výstředností, není-li správnou, pak vám jednání takové ničeho nepomůže. Poněvadž však nás počínání vaše zlehčuje a zdržuje, prohlašuji, že při nejbližším se opakování komisi na vaše útraty přeruším, s vámi disciplinární řízení zavedu a k potrestání bezodkladnému poukážu. Pánové, pokračujte.“

Prohlášení předsedovo účinkovalo na hrdinského pana Pěnkavu jak studená sprcha. Počal se zmateně omlouvat a když viděl, že ho žádný neposlouchá, umkl.

„Mámerli vyhrati, musíte mlčeti,“ šeptal mu obhájce. „Já jsem tu proto, abych vás zastupoval a proto ponechte mně starost o celé řízení.“

Pan Pěnkava první chvíli byl všecek zmaten a sklíčen. Ale záhy setřásl se sebe dojem pokoření svého. Opět se usmíval a když nemohl veřejně, aspoň tlumeně mezi sousedy posměšné poznámky o prácech komise pronášel.

„Komise jest od pánů podplacena,“ tvrdil tajuplně. „My beztoho u okresního soudu nezvítězíme, ale to nic nevádí, půjdeme dále. Ve Vidni jistě vyhrájeme. Já si dám ke spisům své vyjádření, to je porazí. Jen je nechme býti. Mohl bych se jim opřít a musili by povoliti, ale k vůli svatému pokoji mlčím.“

U večer teprve skončena komise. Při světle již psal se protokol. Pan Pěnkava byl opět pln rozumu a musil býti stále okřikován. Konečně vše dokončeno. Rozsudek měl býti vyneseno po několika dnech, ale hned se vědělo, že rozsudek dopadne v neprospěch Koryčanských.

„Jakmile dostanete rozsudek, hned se odvolejte,“ poukazoval obhájci pan Pěnkava po straně.

„Rád tak učiním, musím však míti nové zálohy. Zaopatřte mi do zítřka dvě stě zlatých.“

„Třeba hned, jen posečkejte.“

Pan Pěnkava vzal stranou místního starostu Vyskočila.

„Máte v pokladně peníze?“

„Mám asi tři sta.“

„Jděte tedy hned domů a přineste dvě stě zlatých.“

„Co tomu však řeknou sousedé, tolik peněz!“ nejistě namítal Vyskočil.

„Prosím vás, nezlobte mne,“ durdil se pan Pěnkava. „Snad jsem tu já. Žádný neřekne ani slůvka.“

„Svobodný“ pan Vyskočil ochotně uposlechl rozkazu a šel a než pan obhájce odjížděl, spokojeně skrýval do kapsy dvě stě. Byly to peníze po většině domkářů a baráčníků, kteří měli pronajaty obecní pozemky. Za ty peníze se majitelé statku soudili. Bohatý pan Pěnkava byl tak šlechetný, že se za cí i peníze soudil. Obecní cesty byly vymlety, musilo se jimi jezdit s nebezpečenstvím života, přes potok na návsi byl hozen jen trámec, tak že mohl každý snadno do potoka spadnouti. Již dávno ozývaly se hlasy, aby byl udělán můstek, po němž by povozý mohly přejížděti, poněvadž se stalo mnoho případů, že za mrazu koně jedouce přes potok zamrzlý, se bořili, onemocněli, ba i zdechli. Obecním chudým vyměřována almužna

taková, že nemohli z toho žítí, že však musili po okolních obcích žebrotou před hladem se chrániti. Ale vše to bylo vedlejší, soud byl přední. Co starí nashromáždili, to mladí vesele vyhazovali. Pan Pěnkava prohlásil dva zlaté na kostel za nespravedlivé, sta na soud marně vyvolaný byl spravedlivý. A běda, kdo by se byl proti tomu ohradil. Tenkrát by se nejlépe ukázala ta liberálnost, svobodomyslnost. Byl by zahrnut výčitkami, hrozbami, posměchem a násilím by se provedlo, co by „liberálně“ povoleno nebylo.

Když se druhého dne sousedé sešli, oznámil jim pan Pěnkava lhostejně, že s panem starostou dal obhájci nových dvě stě zlatých.

„My vlastně jen ty peníze půjčujeme,“ poučoval je, „neboť dozajista vyhrájeme a pak musí velkostatek za nás také vše zaplatiti. Proto ať si každý počítá diěty, když byl k soudu volán. Naděláme jim notně výloh, že jim přejde do budoucnosti chuť někoho okrádati.“

Sousedé mlčeli. Bylo to jedno mlčeti nebo mluvití, neboť pan Pěnkava ve své liberálnosti žádný jiný návrh nepřipustil.

Jak předvídal, stalo se. Ti sousedé, kteří žalobu proti velkostatku podepsali, dostali v několika dnech od soudu výměry, kterým žaloba jich byla zamítnuta a oni odsouzeni platiti nejen své, ale i výlohy velkostatku.

Tomu se pan Pěnkava sice smál, ale sousedé byli zaraženi. Netěšil je tak nepříznivý výsledek soudu. Před panem Pěnkavou ochotně souhlasili, že u vyšších soudů vyhraji, ale sami u sebe tomu nevěřili.

„Jářku, ty sousede, nějak se mi to všechno nelíbí,“ povídal soused Jaroš svému příteli Konopkovi. „Soudce by sám sobě škodil, kdyby nespravedlivě rozsoudil, zvláště když ví, že beztoho bude podáno odvolání. Mně se zdá, že vyhrájeme jako Götz u Jankova.“

„Také se mi to zdá. Dobře předpovídal Sluka. On s Nechvílem a Hrachovcem žalobu nepodepsali. Teď se jen smějí a spokojeně na to hledí, jak my jsme v bryndě. Bojím se jen, abychom celý ten soud nezaplatili my. S tím obecním nejde mi to na rozum.“

„Musíme ovšem s tím mlčeti a snad to pan Pěnkava chytřeji provede, než soud.“

Na to pomýšleli mnozí, jen pan Pěnkava nikoliv. Ani mu na mysl nepřipadlo,

že by v tom se osmělil někdo brániti neb výtky činiti. Jeho domýšlivost zavedla ho daleko a probuzení mělo býti tuze nepříjemné. (Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Eminenci nejdůstojnější pán František de Paula, kardinál Schoenborn, kníže arcibiskup pražský, nastoupil 28. t. m. cestu do Říma k jubileum sv. Otce. Za tou příčinou shromáždilo se toho dne o 2. hod. v kostele sv. Salvátora téměř veškeré duchovenstvo pražské světské i řeholní, aby s Jeho Eminenci před nastoupením cesty pomodlilo se Itinerarium clericorum. Po něm odebral se Jeho Eminenci na nádraží státní dráhy, kamž doprovodili Jej ndp. biskup Králové Hradecký Ed. Brynych, nejdůst. metropolitní kapitola u sv. Víta a král. kolleg. kapitola Vyšehradská. O 3. hodině nastoupil Jeho Eminenci cestu do Vídně. Ve Vídni požehnal Jeho Emin. 4. t. m. sňatek knížete Františka Windischgrätze s hraběnkou Markétou Harrachovou. Odtud odjel Jeho Emin. 4. t. m. do Olomouce, kdež posvětil slavným obřadem ndp. Dra Theodora Kohna, knížete-arcibiskupa Olomouckého na biskupa u přítomnosti nejdůst. pp. Dra Salesia Bauera a Mnsgra Ferdinanda Kalouse, světícího biskupa pražského. Na to odebral se Jeho Emin. přes Vídeň do Říma.

***—* Nařízení v příčině biskupského jubilea sv. Otce v tomto měsíci.** Jeho Emin. nejdůst. Arcipastýř v příčině oslavy biskupského jubilea Jeho Svatosti papeže Lva XIII. ráčil naříditi: 1. Slavnost ta budiž v arcidiecési konána téhož dne, v kterýž sv. Otec své biskupské druhotiny v Římě slaviti bude, to jest dne 19. února 1893. S tím budiž spojeno i poděkování za šťastnou volbu sv. Otce, připadající na den 20. února, za kteroužto příčinou v direktáři na den 26. února zvláštní pobožnost nařízena jest. 2. O první neděli postní, dne 19. února, budiž ve všech chrámech zpívána mše sv. pokud možno slavným způsobem sloužena a k ní připojen chvalozpěv Ambrosianský „Te Deum.“ Ku slavným těmto službám Božím buďtež od správců duchovních místní úřady zeměpanské i autonomní v čas písemně pozvány. 3. Odpoledne řečeného dne budiž po dvě hodiny vystavena nejsvětější Svátost oltární, výstav pak zakončen budiž odpoledními službami Božími, při nichž konati se má Litanie o Všech Svatých s příslušnými modlitbami na poděkování Bohu za všechny sv. Otci našemu prokázané milosti a na výprošení další milostivé ochrany Boží i pro sv. Otce i pro

celou církev sv., péči jeho svěřenou. 4. Při kázání téhož dne buďtež věřící poučeni o slavnosti biskupských druhotin sv. Otce, jakož i o velikém významu jeho volby a povzbuzení ku vroucím modlitbám za blaho jeho i veškeré katolické církve. Ježto za příčinou biskupského jubilea sv. Otce Jeho Emin. nejdůst. náš Arcipastýř počátkem února t. r. do Říma se odeberé a tam delší dobu meškati bude, vybízí kníže arcibiskupská konsistoř v Praze spolu, aby duchovenstvo i věřící lid vroucími modlitbami naň pamatovali. Zejména budiž při každé mši sv. od 5. února až do návratu J. Eminenci připojena, pokud rubriky to připouštějí, collecta: Adesto Domine . . . (e missa pro peregrinantibus).

***—* Výroční zpráva spolku sv. Josefa Arimatejského v Praze.** Roku 1892 pohřbeno přispěním spolku ze všeobecné nemocnice 469, ze zemského blázince 117, ze zemské porodnice 15, z nemocnice Milosrdných sester 330, z nemocnice Milosrdných bratří 41, z nemocnice Alžbětinek 3, z umrlčích kaplí 84, z vazby vyšetřovací 28 a z městské věznice pražské 6; celkem 1093 osob. Příslušníků pražských bylo 55, venkovských 987; z Moravy 9, z Uher 8, z Dol. Rakous 3, z Haliče, Krajiny, Štýrska, Slezka po 1; neznámých 27. Od roku 1861 pochováno za pomoci spolku již 41.412 osob dospělých a mnoho dítek. — Členů čítá spolek 820; přispívají dle stanov aspoň 10 kr. měsíčně aneb 1 zl. 20 kr. ročně, někteří poskytují i více: 2, 3, 5, 10 až i 20 zl. ročně; též se mezi nimi nachází 65 členů tak zvaných „nesmrtelných“ t. j. takových, kteří jednou pro vždy složili větší obnos peněžitý, aspoň takový, aby úrok z něho dal nejmenší příspěvek roční. V roce 1892 vynesly tyto příspěvky členské 1267 zl. 35 kr.; na darech a odkazech se sešlo 471 zl. 10 kr.; 142 slavných okresních výborů darovalo 959 zl.; 39 založen 260 zl., náhrady pak z nemocnic obnášely 393 zl. 14 kr.; vydáno bylo za rakve 2135 zl.; správní výlohy obnášely 252 zl. 17 kr.; mzda sběratelova 235 zl. 20 kr. — Jelikož z 1093 osob přispěním spolku pohřbených, pouze 55 ku Praze příslušelo, 27 bylo neznámých, cizinců 24, na venkov ale 987 osob patřilo: patrně, jak velice nutno, aby také venkov svými milodary spolku Arimatejskému ochotně přispěl, a poněvadž spolku nelze členy po osadách venkovských hledati: obrací se výbor spolkový opět s důvěrou (k dobrodincům zvláště) k slavným okresním výborům, slavným občanským záložnám a podobným ústavům o laskavou podporu. Milodary lze nejvhodněji zaslati poštovní poukázkou: „Spolku Arimatejskému v Praze“ (doručiti P. Václavu Kociánovi, kaplanu u sv. Štěpána č. p. 567-II.)

Nevyplacená psaní s penězy působí spolku citelná vydání. Potvrzenka příjmu nebo kvitance se dle přání obratem poštou zašle.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchov.*“ číslo 1., roč. XXXIV., má tento obsah: Zákonná ustanovení rakouská o nových sídlech řeholníků a řeholnic. Zákonny církevní o závětech kněží. Hypnotismus. — Kronika: Mešní stipendia manualní nepodléhají dani z příjmů. Spolek sv. Josefa. O spolku sv. Josefa. Votivní mše o nejsv. srdci Páně v první pátek měsíce. Nový objev v katekombách. LXXII. schůze výboru Dědictví sv. Prokopa v Praze. — Literární oznamovatel pojednává o třech spisech.

— „*Zlatá Praha*“, přední illustrovaný časopis český, vydávaný nákladem knihtiskárny J. Otty v Praze, dospěla právě k 11. číslu svého desátého ročníku s bohatým obsahem textovým i obrázkovým. Zevnější úprava jest jako vždy nádherná a vkusná.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Jmenování jsou:

- p. Jindř. *Töpfer*, far. v Mittelsteine, jmenován kníž. arcib. čestným konsist. radou;
- p. Jan *Wolf*, kurát při chrámu P. minoritů v Kladsku, a
- p. Frant. *Paták*, far. v Uhříněvsi, jmenování kn. arcib. notáři.

Ustanovení jsou:

- p. Martin *Benda*, admin., za far. v Domaslavi (Böhm. Domaschlag);
- p. Václ. *Vála*, admin., za far. v Děpoltovicích (Tüppelsgrün);
- p. Vojt. *Hammerle*, admin., za far. v Trinksaifen;
- p. Ferd. *Schmidt*, kapl. v Boru (Hayd), za kapl. v Podolí;
- p. Jos. *Bronec*, kapl. Smolnický, za kapl. ve Vršovcích;

P. Bernard *Brand*, kněz řádu sv. Augustina, za realného admin. fary u Sv. Dobrotivé.

V biskupství Budějovickém.

Jmenován jest:

vys. důst. p. Dr. Petr *Špelina*, sídelní kanovník kathedr. kapitoly v Č. Budějovicích, jmenován děkanem téže kapitoly.

Ustanovení jsou:

- p. Fr. *Havrdá*, děkan v Chýnově, za děkana v Soběslavi;
- p. Alois *Spálenský*, fund. kapl. v Kraselově, za far. v Neurazu;
- p. Alois *Skála*, far. v Zachotíně, za faráře v Rynarci;
- p. Jan *Thir*, býv. interk. admin. v Rynarci, za admin. v Zachotíně;
- p. Frant. *Hůlka*, far. v Tučapech, za faráře v Nové Cerekvi;
- p. Frant. *Sobotka*, býv. admin. interk. v Nové Cerekvi, za admin. v Tučapech.

Upřázdňená místa:

Zachotin, fara patr. Jeho Emin. nejdůst. knížetecarcibiskupa pražského, do 25. února;
Tučapy, fara patr. p. Adolfa Pfeiffera, do 8. března t. r.

V komissi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Kázání Bourdaloue-ova

S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, Panegyrika.

Z frančiny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

S povolením nejdůst. k. a. konsistoře Pražské.

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtěžek věnuje se na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

OBSAH: Řeči postní: I., II. — Z cyklu: „Křížová cesta.“ (Básně.) — Děkanství chrám v Písku. (Pokrač.) — Život pravého křesťanského učitele národního. — Prátele lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Řeči postní.

III.

„Ženo, aj syn tvůj, aj matka
tvá“ (Jan. 19, 27.).

Rozpomeneme-li se na úvody předešlých dvou řečí postních, zdálo by se, jako by s Pánem Ježíšem na Golgotu nebyla došla leč nepravost a bezbožnost. Avšak není tomu tak. Nepochybuji, že ty ženy jerusalémské, kteréž plakaly po cestě nad Ježíšem, doprovodily jej až na Kalvarii; také nepochybuji, že se v davu lidstva shromážděného nalézali i tajní učedníci Ježíšovi, aby seznali, jak nespravedlivě nakládá lid i kněžstvo jeho s nevinným Ježíšem; ale láska jejich k Mistru nebyla dosti utvrzena. Jako apoštolové a učedníci vytrahovali a ze strachu nehlásili se k tomu, s nímž, dle slov svých, „přec na smrt jíti chtěli“ (Mat. 26, 36); tak i tajní učedníci drželi se zpět, bojíce se pomsty rozkáčeného lidu a zloby nejvyšších kněží i zákonníků. Avšak jeden z apoštolů Páně přece setrval. Byl to ten, jenž při večeři spočíval na prsou Ježíšových a první tápal se Pána Ježíše, Mistra svého, „kdo by jej měl zraditi“ (Mat. 26, 33.). Ten šel za Ježíšem do domu Kaiášova a slyšel v radě nejvyšší nespravedlivé obviňování, byl i svědkem rozsudku učiněného nad Kristem: „Hoden jest smrti“ (Mat. 26, 67.). A co viděl, o tom svědčil, to sdělil se sborem apoštolským, jenž boje se Židů společně byl v jednom domě i s Marií, Matkou Páně. On svědkem byl Ježíšova bičování a kterak smrt kříže vynucena na Pilátovi vladaři.

Tudy se stalo, že přines tu smutnou zprávu, že Ježíš bude vyveden z města a vně ukřižován; Maria, Matka Páně, bez prodlení pospíchala, aby aspoň ještě jednou spatřila tvář toho, jehož pod srdcem nosila a starostlivě odchovala. I setkala se s milným synem svým Ježíšem ubičovaným a trním korunovaným, kterak těžký kříž nese ku Golgotě. Láska mateřská nedala ji oddechu. I kráčí za Synem svým, vidouc, kterak pod jeho tíží opět a opět klesá a ukrutností katanskou k povstání přinucen jest. Viděla Maria, kterak Šimon Cyrenský donucen byl, aby pomohl nésti dřevo kříže, jež Židům i pohanům bylo ohavou a jehož se nikdo dotknouti nechtěl, aby se neposkvrnil. Viděla, kterak tělo Syna nejsvětějšího obnaženo, na kříž nataženo a tupými hřeby ku kříži bylo přibito, každá rána bylo nové bodnutí k srdci mateřskému. Konečně spatřila kříž pozdvížený a již nebylo nic v stavu udržeti matku sedmi-bolestnou. Nehledíc nebezpečí pohanění a postřekování, davem tlačí se ku kříži a za ni Magdalena, kteráž milosrdenství nalezla u Pána, dokud ještě mezi svými obcoval, ona hřišnice, již „odpuštěno bylo mnoho, protož mnoho zamilovala“ (Luk. 7, 43.) sobě napotom ctnost a život spravedlivých; za ní kráčí Maria Kleofášova, věrná služebnice Kristova a učednice jeho a konečně Jan, miláček Páně. S oddaností do vůle Boží stojí Maria pod křížem. Tak on sám zaznamenal na svědeckví pravdy: „Stály pak blízko kříže Ježíšova matka jeho a sestra matky jeho Maria Kleofášova a Maria Magdalena.“ Než neshlíží k nim ukřižovaný Pán. Máť on dílo důležitější, pro kteréž byl přišel na svět; musí nejprve

to dokonati. A protož prosí Otce nebeského za odpuštění všem svým nepřátelům; všem kajcům i Dismasovi přislubuje milosrdenství, a teprv když hříšníky obsloužil, padl zrak jeho pod kříž. A tu když ušel Ježíš matku a učedníka stojícího, kteréhož miloval, di matce své: „Ženo, aj syn tvůj.“ Potom di učedníkovi: „Aj matka tvá“ (Jan. 19, 25—27.). A to jest třetí slovo Pána Ježíše na kříži; jest to poslední vůle, drahocenný odkaz našeho božského Spasitele na kříži již již smrti blízkého. Závět tato týká se nás všech, a protož myslím, že nebude třeba vybízeti vás k pozorlivosti, když rozjímati budeme 1. slova Pána Ježíše k Marii Panně, 2. slova Pána Ježíše k Janovi.

Maria, sedmibolestná matko Páně, pros za nás.

Pojednání.

1. „Ženo, aj syn tvůj,“ toť první díl závěti Kristovy. Než komu z nás nenapadne to slovo: „ženo;“ proč ne „matko?“ Sv. Otcové rozličně uvádí příčiny. Jedni praví proto, aby ušetřil citu mateřského a nerozmnožil bolesti, jimiž uchváčena byla duše její. Jiní ale dokládají: Ležít v tom slovu: „ženo“ veliké tajemství. Jest zajisté Maria ženou výhradně a s významením. Eva v tom okamžení, když ortel smrti pronesen byl nad celým pokolením lidským, nazvána jest „matka živých“ (I. Mojž. 3, 10.); a Bůh v též hodině zaslíbil, že „nepřátelství položí mezi hadem a mezi ženou, mezi semenem jeho a semenem jejím“ (I. Mojž. 3, 15.). Čtyry tisíce let uplynuly, nežli zničen jest zápis, kterýž stál proti pokolení lidskému. V téže době anděl stál před druhou Evou, avšak ne již s mečem pomsty ku vyhnání, ale se slovem milosti ku spasení. Církev sv. v chvalo- zpěvu Mariánském prozpěvuje: S Gabrielem s nebe — Pozdravujem tebe; — Dej mír, zažej hněvy — Proměn jmeno Evy. A hle, andělem nebeským stalo se toto. Slovo „Eva“ zvrátilo se v radostné „Ave“ t. j. Zdráva buď. Tu k slovu andělskému druhá Eva šťastnější neposlušnost první Evy poslušností svou a odevzdáním se do vůle Boží přerušila, když pravila: „Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého“ (Luk. 1, 38.). Tím získala nám druhého lepšího Adama v Kristu Pánu a stala se pravou matkou živých, a tím matkou veškerého pokolení lidského, a proto i významně oslovil ji sám Pán: Ženo t. j. matko ži-

vých! S radostí vítáme toto tajemné vysvětlení; avšak bez prospěchu nenecháme i uvedenou příčinu první; že totiž ušetřiti chtěl citu mateřského, aby nerozmnožil tesklivost a bolest její. Myslíte si, moji nejm., že se to od Pána Ježíše dalo bez příčiny? Ó nikoli! Chtěl nás naučiti, že i my majíce rodičů ušetřiti, máme je, abychom bolesti jim nezpůsobili, nýbrž dobrým chováním a neošemetnou láskou spláceli lásku rodičů svých; ano nejen k rodičům svým, ale ke všem lidem abychom zachovali se dle příkladu jeho. Cinih jsme ale tak? Ó jak nerozvážni býváme v řečech svých, jak zúmyslně hledáme slov, jen abychom bližnímu svému způsobili mrzutost a popudili jej k hněvu. Jak často náhlí býváme v slovech svých, nehledíce, co by z nich pojiti mohlo. Jak naopak zase na slovo líní, když se jedná o to, zaméziti škodu, jež se bližnímu děje, a vytrhnouti jej z nebezpečnosti, do kteréhož snad nevědomky padá aneb odvrátiti jej od neštěstí, kteréž mu hrozí. Jak lehkomyslní býváme, kde bychom snad jedním slovem pomoci mohli a nepomáháme, jedním slovem mnoho dobrého způsobiti a přece nečiníme. Ó, zastydíme se za své nekřesťanské chování a učiníme to předsevzetí, že následovati budeme Krista Pána, plného šetrnosti k předražené matce své. Avšak nebyla to pouhá šetrnost, ale i upřímná soudilnost se strasti její. Mohla zajisté Maria volati s Jeremiášem prorokem: „Veliké jako moře jest patření mé“ (Pláč Jer. 2, 13.). To uznával Syn na kříži pňející, a protož jakž by neměl míti útrpnosti s matkou svou ten, jehož srdce útrpností lnulo ke všemu člověčenstvu? Či nenapomínal slovy svými: „Radujte se s radujícími a plačte s plačícími“ (Řím. 12, 15.). Nedi v podobenství o pastýři a o ženě: „Radujte se se mnou?“ (Luk. 15, 6. 9.) „Neplakal nad Jerusalemem, že nechtěl poznati den svého navštívení“ (Luk. 19, 41.). Není tedy divu, že útrpnost zářila se v srdci i v slovu jeho, a protož péči měl o matku svou. A jak činíváme my, vidouce strast a bidu spolubližních svých? Bývá srdce naše také plno útrpnosti a soudilnosti? Aj, jak bývá jedem naplněno, když vidíme štěstí spolubližních a závist hnusná vyplodí se ze žádosti nepřeměřené. Jak bývá srdce lhostejno při strastech bližního našeho, jako by pro něj nebylo ani jedinkého slova útěchy, potěšení a dobré rady. A přece na těch skutečích zá-

leží; vždyť jsou to skutkové milosrdenství duchovního, jež slíbenou mají velkou odplatu u Boha. Protož moudrý Sirach napomínal: „Neopouštěj plačících potěšením a s těmi, kteří kvílí, kvil“ (Sir. 7, 38). Zajisté polovic tíže spadne se srdce utrpeného, shledá-li v bližním svém upřímného a útrpného soustrastníka. Protož napomínal sv. Pavel: „Jeden druhého břemena neste“ (Gal. 6, 2.). Nechtěj tedy, milý křesť., připojit se k těm, jenž vyzulí citu křesťanského a pro bližního svého nemají slova úlevy; ale „máš-li rozum, odpověz bližnímu“ t. j. uděl mu rady dobré (Sir. 5, 14.), abys za malou cenu koupil sobě nebe, do něhož přístup zjednal nám Ježíš, božský učitel náš. Učil nás ještě s kříže, učil šetrnosti, učil soudilnosti, učil i lásce synovské a vděčnosti. Vždyť byl rodičům svým poddán po celý věk svůj a protož i na kříži tanuly mu na mysli všechny ty starosti, jichž Maria pro něho zakoušela. Znalť všechny bolesti, jež ji způsobilo hned jeho narození; znalť i všechny oběti, jichž schopno srdce materské. A hle, nyní dle rady Otce svého nebeského má opustiti tento svět a zanechatí matku svou osamělou a opuštěnou. To srdci synovskému není možno, a protož s kříže volá pln vděčnosti: „Ženo, aj syn tvůj,“ jako by řekl: Matko drahá, v brzku sice tebe opustiti musím a již mi nebude popráno, o tělesné potřeby tvé se starati, abych ti dokázal lásku a vděčnost svou; ale zde miláček můj, tomu tě odevzdávám, by o tebe pečoval z lásky ke mně, by ošetřoval poslední dny tvého žití a tak zmírnil bolest nad ztrátou mou. A hle, uředník radostně přijal matku Ježíšovu a 11 let po smrti Kristově věrně konal úřad svůj, až konečně losem smrtelníků navštívena byla matka Páně, již pak pochoval pod horou Olivetskou. Kéž bych byl s to svolati všechny ditky a postavit je pod křížem Ježíšovým, aby učily se od něho lásce a vděčnosti. Kéž bych obzvláště povolati mohl ty nezdárné, bohaprázdne a necitelné ditky, v jichž srdci vyhasla láska k rodičům, aby aspoň jedinká jiskřička lásky Kristovy padla do srdce nevďečného a ony prohlédly k povinnostem svým. Kristus stará se o svou milou matku; a mnohý syn a mnohá dcera ani k rodičům svým se nehlásí, když na živu jsou, jako by jim nicím nebyli zavázáni. A přece všem dětem volá stejně Bůh: „Kdož se bojí Pána, ctíti bude otce a jako pánům sloužití bude rodičům“ (Sir. 3, 8.) a opět: „Synu, pomáhej

v starosti otci svému a nepřiváděj ho k zármutku. Almužna tvá, otci učiněná, nepřijde v zapomenutí. V den souzení pamatováno bude na tebe“ (Sir. 3, 14. 15.). Než kolik jich shledáme za dnů našich, jenž by té úcty k rodičům měli? jenž by rodičů svých poslouchali? jenž by rodičům nápomoční byli? Nezná se syn, nezná se dcera k rodičům svým a obstarání jejich ponechávají jiným, a tak vidíme, že ditky, jež by mohly dobře uživiti rodiče své, po žebrotě posílají své rodiče aneb trpí, k své hanbě ovšem, že po žebrotě chodí. A opět shledáme, že nezná se dcera, nezná se syn k rodičům svým, máje přece dle povinnosti své závazky k rodičům svým. To, čehož rodiče sobě vymínili, jen s mrzutostí, hněvem a častokráte jen násilím dodávají rodičům svým, hledíce jim škoditi, kdy a jak mohou; ano často vidáme, že otec a matka musí opustiti příbytek, v němž se mozočili pro děti své, které jim ani místočka nepopřejou pod krovem, který pro ně byli upravili. A což teprv, když nemoc rodiče navštívila, aj tu se radují, že se zbaví obtíží svých a přeji si odchodu jejich raději dnes než zítra, aniž by se staraly o to, aby ulehčeno bylo těm, kteří je zrodili. Než odvrátme od toho hnusného obrazu zraky své pryč a pohledme k ukřižovanému Pánu. Kdos byl až potuď dobrým dítětem a následovals Ježíše, setrvej v následování jeho pro odplatu, kterouž mají ditky dobré; kdož ale byl dítětem nezdárným, před obrazem Ukřižovaného odřekni se bezbožnosti své a srdcem vděčným přilni k dobrodincům po Pánu Bohu největším, abys neminul se prospěchu duše své. Ježíš buď tobě příkladem syna zdárného, jenž i v smrti své měl péči o matku svou odevzdávaje ji Janovi, řekl jí: „Aj, syn tvůj“ (Jan 26, 17.). Ó matko bolestná, toť jest tedy podíl tvůj, toť jest poslední ustanovení Syna tvého nejmilejšího. Maria může směle volati jako druhdy Noemi, když po smrti manžela svého a synů svých ze země moabské vrátila se do Betléma, odkud s nimi vyšla. Pravila zajisté: „Nenazývejte mne Noemi t. j. pěknou, ale raději nazývejte mne Mara t. j. hořkou; nebo hořkostí mne naplnil Všemohoucí“ (Ruth. 1, 20.). I ona nazvána byla: „Požehnána mezi ženami,“ a hle nyní jest královnou mučedníků, nebo ne na těle, nýbrž na duši trpěla, jak nábožný stařec Simeon byl předpověděl: „A tvou vlastní duši pronikne meč“ (Luk. 2, 35.), „Syn Nejvyššího, požehnaný plod ži-

vota“ (Luk. 1, 33. 43.) visí na kříži stížen kletbou celého světa, a za toho svého Syna dostává jiného, jak sv. Bernard praví: „Služebníka místo Pána, učedníka místo Mistra, syna Zebedeova místo Syna Božího, pouhého člověka místo pravého Boha“ (de pass.). Než vizme Marii, matku Páně. Bez reptání podrobuje se moudrosti Boží, a jako druhdy volá i pod křížem: „Staniž se mi podle slova tvého“ (Luk. 1, 38.). Jaký krásný příklad dává nám Maria. Až posud dobrotivý Bůh jedná s námi dle své sv. rady; odnímá nám, co nám na světě milého buď beze vší náhrady aneb jiné méně potěšitelné nám poskytuje. Jednejme i my jako Maria velebnice moudrosti a dobrotivosti Boží a nezapomínejme, že přijde doba, kdy všechno, co nám nejmilější, budeme muset opustiti, všeho se zbavit; nebo nic nevezmeme s sebou, jen co dobrého jsme učinili.

2. Prozkoumavše první díl závěti, zkoumejme nyní druhý, jenž zní: „Aj, matka tvá.“ Tato slova mluvil Pán Ježíš k učedníku pod křížem stojícímu. Čím vroucněji miloval svého Mistra, tím větší byla jeho bolest. Viděl Pán bolest Janovu, viděl, jak rukama lomí nad ztrátou milovaného svého Pána a věděl, že i on bude potřebovati útěchy a souditelnosti a protož k tomu učedníkovi vece: „Aj, matka tvá,“ jako by řekl: Nenechám tě osiřelého, nenechám tě bez útěchy, ale odevzdávám tobě matku nejlepší a nejupřímnější. Miluj a cti ji, jako já jsem činival a buď jí vděčen za všechnu lásku a bolesti její, důvěřuj v ni zúplna a nikdy ji nezarmucuj. Než mýlil bys se, křesťane, domnívaje se, že tím pouze Janovi, miláčku svému, odevzdal matku svou. Maria, jak jsme slyšeli vykládati to sv. tajemství, jest i matkou naší, a my všickni byli jsme jí odevzdáni v Janovi. Také naši povinnosti jest, abychom, jako Jan, Marii za matku svou uznávali, ji milovali, ji ctili, ji následovali. Blaze každému, kdož tak učinil; neboť nikdo nebyl ještě opuštěn, kdo se matce své, Marii Panně, v ochranu byl doporučil. Sv. Teresie ve spisech svých takto se vyjádřila: Bylo mi asi 12 let, když mi zemřela matka má. Dobře se rozpomínám, kterak jsem byla zarmoucena při té myšlence: Osaměla jsem a mnoho, přemnoho jsem ztratila. A v zármutku svém vrhla jsem se před obrazem Rodičky Boží, naší milé paní a s pláčem mnohým prosila jsem, aby byla matkou a opatrovnící mou. Učinila jsem tak více

z dětinské sprostnosti; ale prosba má valně prospívala; neb jsem se stala pomocí přeslavné Panny účastnou ve všech záležitostech, v nichžto jsem se jí doporučila (in vita). A, m. nejm., kde brali apoštolové moudrosti, útěchy a síly nežli u Panny nejmoudřejší, u stolice moudrosti a královny apoštolů? Protož již prvotní sbory křesťanské a veliké účtě měli Marii, nazývajíce ji pannou ctihodnou a archou úmluvy. Protož sláva její zaznívá po veškerém oboru světa, a kde čest dává se Synu, tam chváli se a uctívá i jeho svatá máti. Protož opuštěný a stisněný bere k ní útěchu; vyzývá ji křesťan v pokušení postavený, plavec na pobouřeném moři a každý, jenž šťastnou smrtí chce vyjít z tohoto života, a hle, nikdo nebývá oklamán v důvěře své. Protož i my voláme, jak nás učí církev sv.: „Zdravas královno atd.“ a „Pod ochranu tvou utíkáme se atd.“ Amen.

IV.

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“

Mat. 27, 46.

Z písma sv. se dočítáme, že Hospodin vida ukrutné utiskování lidu israelského v Egyptě, poslal Mojžíše a Arona ku králi egyptskému, aby propustil lid ku slavení slavnosti a obětování Bohu svému na poušti. Ale když poslance své poučoval, zřejmě dal jim na srozuměnou, že srdce faraonovo vždy více se zatvrdí a že nebude myslet na to, propustiti lid z otroctví, v němž se nalezal. Protož upozornil Hospodin Mojžíše, že bude třeba zázraků, aby pohnul myslí královou, a poněvadž i tyto neprospějí, že bude muset sáhnouti k trestům proti Egyptskému. A hle, jak Hospodin předpověděl, stalo se. Zázraky nejen že nepohnuly králem, ale on nechal zakročiti proti lidu israelskému ještě větší přísností, nežli před tím. Však to vše jen ku zkáze Egypta se stalo. Hospodin vida, že vůle králova nedává se skloniti, ustanovil se na tom, že sešle tresty na Egyptské a hle deset ran, deset pokut vynaložil, aby farao poznal, že přece jest někdo, kdo poroučeti může i jemu. Mezi těmi ranami byla i tato: Řekl Hospodin Mojžíšovi: „Vztáhni ruku svou k nebi, a buďte tmy v zemi egyptské tak husté, aby makány býti nemohly. A stalo se. Tmy trvaly tři dny; žádný neviděl druhého a nikdo se nehnul z místa,

na kterémž byl; kdež pak koli bydleli synové israelští, bylo světlo“ (II. Mojš. 10, 21—23.). Tyto tmy egyptské byly však pouze předobrazem oné tmy, o nížto souhlasně mluví sv. evangelistové: „Od šesté hodiny staly se tmy po vší zemi až do hodiny deváté“ (Mat. 27, 45.) Aj v Egyptě trvaly tři dny, při ukřižování Ježíšovu toliko tři hodiny, ale po celém světě. O tom svědčí nejen evangelistové Páně, nýbrž i souvěcí pohané. V Aténách, v hlavním městě tehdaž slavného Řecka, muž slovutný v radě, nazvané Areopag, vida to neobyčejné znamení, zvolal: „Bud' umírá Bůh přírody, aneb svět rozhází se ze základů svých.“ Tento muž slul Dionys čili Divi Areopagita a přijav viru Kristovu, stal se otcem církevním učeností svou. A jemu podobně učenec a dějepisec řecký, jmenem Flegon, zaznamenal o nejhustším zatmění, které kdy pozorováno bylo. I slavný ve hvězdářství toho času národ čínský zaznamenal výminku tuto podivuhodnou. Neboť zatmění stalo se v takovém čase, kde dle přirozených pravidel a rozpočtu běhu slunce a postavení k ostatním tělesům nebeským zatmění možno není; stalo se při času velikonočním, kdež měsíc stojí v úplňku. A protož učenci všech národů zaznamenali událost tuto. Sv. Kateřina, panna a mučednice, hádajíc se smudrci pohanskými o pravdách víry Kristovy, co důkaz jeho Božství uvedla i ty tmy, jež staly se po vší zemi, a přesvědčila tím i získala pravdě mnohé. Truchlila zajisté i sama příroda nad Kristem a s Kristem, když necitelné srdce lidské odvrátilo se od Něho. Pán nebes i země visel mezi nebem i zemí uprostřed tmy hrozně pro hrůzu těch, kteří ukřižovavše jej, ještě jej tupili. Aj, jak pak umkla rota židovská! jak onéměl jazyk rouhavého lotra! A v tom svatém, řekl bych hrozném tichu ozývá se hlas slavný, velebný: „Eli, Eli, lama sabakthani“ t. j. „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil.“ A to jest čtvrté slovo Ježíšovo na kříži; jest to prosba k Otci nebeskému, již přednáší Ukřižovaný sám za sebe. Pojďme v duchu a vizme, kterak Pán Ježíš a) trpí mnoho zlého na těle a kterak b) trpí mnoho zlého na duši.

Otče nebeský, popřej nám milosti, abychom, jak jsme vyslechli první tři slova Ježíšova na kříži, i z tohoto vyrčení Páně vzali spasitelná naučení.

Pojednání.

a) Mnoho zlého trpěl Pán Ježíš na těle svém. Jeho utrpení začalo již v zahradě Jetsemanské, kdež ten, kterýž jej byl zradil, řekl jim: „Držte ho a vedte opatrně“ (Mark. 15, 44.), měliť zajisté příčinu; neboť Pán Ježíš často prošel zástupy, kteří zamýšleli zlé, dokavád ještě hodina jeho nebyla přišla. Proto pevně svázali jeho ruce, aby ani hnouti se nemohl, a s jásotem přivedli svázaného k Annášovi, jenž byl test Kaifášův. Tento vyptával se Pána Ježíše na jeho učení a jeho učedníky; a když Pán Ježíš pravdu pověděl, že veřejně a zjevně mluvil a vyučoval a že ti, kteříž ho stíhali, mohli by pověditi, co mluvil; tu jeden ze služebníků nejvyššího kněze, chtěje se Annášovi zalíbiti, dal mu políček, rka: Takli odpovídáš nejvyššímu knězi? Pán Ježíš ovšem se hájil proti takovému nakládání slovy poučnými: „Mluvil-li jsem zle, svědectví vydej o zlém; pakli dobře, proč mne tepeš“ (Jan. 18, 19—23.). To byl začátek ran a týrání, kteréž se chystalo Kristu. Neboť od Annáše veden byl svázán ku Kaifášovi, jenž byl toho roku nejvyšším knězem a tudy i předsedou soudu nejvyššího. Víme, že rada nespavedlivá odsoudila Pána Ježíše: Hoden jest smrti, protože se rouhal. Ale také na mysl přemítejme, co evang. vypravuje: „Tedy plili na tvář jeho a zášijky dávali jemu; jiní pak políčkovali jej říkajíc: Hádej nám, Kriste, kdo jest, který tebe udeřil“ (Mat. 26, 63—67.). Tu se vyplnilo, co byl prorok Isaiáš o Messiáši předpověděl: „Tělo své dal jsem bijícím a líce své rvoucím; tváři své neodvrátil jsem od lajících a plijících na mne“ (Is. 50, 6.). Ano sv. Lukáš dokládá, že „tvář zakryli a v tvář jeho bili“ (Luk. 22, 63.). A tak se dělo Pánu Ježíši po celou tu dobu, co byl souzen až do bílého dne, kdež se sešli starší lidu a knížata kněžská a vedli Ježíše k Pilátovi. Na mysl nám musí tahnouti ty křivé žaloby, kteréž proti Ježíši přednášeli, aby jen vynutili potvrzení smrti jeho. A Pilát zpečuje se vydati jim Ježíše, neshledávaje jednak z obžaloby žádné viny, jinak jsa upozorněn i manželkou svou: „Neměj ničehož se spravedlivým tímto, neboť jsem mnoho trpěla této noci pro něho“ (Mat. 27, 19.). Uslyšev ale, že počal učiti od Galilee, poslal Ježíše k Herodesovi, čtvrtníku galilejskému, jenž právě v Jerusalemě se zdržoval. Tento vyptával

se Pána Ježíše; ale Pán Ježíš jemu neodpovídal; také si přál viděti nějakého zázraku, ale Pán Ježíš žádného neučinil. I kázal jej tedy svléci z roucha jeho a obléci na potupu v roucho bílé, v něž blázni se oblékali a poslal jej zpět k Pilátovi. Pilát vida, že Herodes také neshledal na něm viny, chtěl přiměti lid pobouřený k propuštění Ježíše a protože odvolává se na jejich právo od osvobození z Epypta zachované, že totiž při Velkonoci mohou sobě vyžádati jednoho vězně na připamatování osvobození svého. I řekl: Kterého chcete, abych vám propustil: Barrabáš lotra, nebo Ježíše, jenž slove Kristus. A hle, svedený lid dává přednost lotru a usmrcení Ježíše žádá znova na Pilátovi. Pilát chápe se posledního prostředku a myslí ukrotiti jejich hněv, „vzal Ježíše a nechal jej bičovati“ (Jan. 19, 2.). Bičování byl trest přehrozný vykonaný na zločincích a to konali žoldnéři římsí. Nechci, m. nejmn., kresliti vám obraz bičování. „Žoldnéři spletli korunu z trní, vstavili ji na hlavu jeho a rouchem šarlatovým přioděli jej“ (Jan. 19, 2.). A když jej zbičovali, vyvedl jej Pilát, zbičovaného na celém těle a ukázal zástupu, řka: Aj, člověk! Však nic platno, ani ukrutné bičování a zsinále vzezření neshladilo rozdrážděnou krev svévolných kněží, ani lidu přistojícího; ale ještě více rozpálil ji, tak že bez přestání volají: Ukřižuj, ukřižuj ho. Pilát jej tedy vydává a Ježíš bere na sebe kříž, kříž přetěžký a nese jej na Golgotu. Slyšeli jsme již, kterak donucují Pána Ježíše, aby klesající zase povstal; a když na Golgotu došli, strhli necitelností dravců s těla Ježíšova jeho roucho a přischlé rány od strašného bičování. Slyšeli jsme dále, kterak rána ránu stíhá, aby tupé hřeby pronikly ruce i nohy a vnikly do kříže; a aj, nyní kříž se zapustil. Zatřásl se tělo Ježíšovo; ale zatřásl se i peklo, zajásalo předpekli, když kníže toho světa roztáhl rámě své, jako by celý svět obejmouti a k srdci svému laskavému přitisknouti chtěl. Aj, vizme tu drahou hlavu, trním korunovanou; nemá, kam by hlavy své položil. Rány na rukou i na nohou se zveličují, nemožnouc udržeti tíži těla a záněť hrozná působí nesmírnou bolest tělu Kristovu. A což není, jenž by ulehčil bolesti jeho? V zahradě posilňoval anděl, ale na Golgotě neozývá se hlasu potěšného ani s nebe, ani ze země. Hle, zdaž nepije ten nejhořčí kalich svého utrpení? A při všelikém tom

soužení tichý jako beránek, neotvíraje úst svých, aby bědoval a nařikal. Onť ví, že tak býti musí, že jest to vůle Otce nebeského, a protože, když za nepřátele své se pomodlil a v Dismasovi všem kajícím hříšníkům milosrdenství zaslíbil, když ty, jenž mu obzvláště na srdci leželi, obstaral a potěšil, pak teprv pamatuje sám na sebe, v důvěře neoblomné volaje: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Není to marný nářek, ale horoucí prosba „muže bolesti a znajícího nemoc“ (Is. 53, 3.). Vyznává svým provoláním, že jest pravý člověk a tudý schopen všelikých břemen, jimž tělo podlehá; proto také, že všechny jen možné bolesti a těžkosti snáší, jak to v duchu prorockém pěvec David v žalmu 21. naznačil, v kterémž vypisuje veškeru strast, kterou stíhati bude Spasitele světa, řka: „Bože, Bože můj, shlédniž na mne, proč jsi mne opustil? Bože můj, volám k tobě přes den, a nevyslycháš: i v noci, a ne k nemoudrosti sobě“ (Žalm 21, 2. 3.). „V těbe doufali otcové naši; doufali a vysvobodil jsi je“ (v. 8.). Celé toto chování Ježíšovo má býti zase pro nás pravidlem počínání našeho. I na nás přichází rozličné bolesti, neboť jim tělo podrobena jest od počátku; a v takové době nemáme zapomínati, co sv. Jakub pravi: „Je-li kdo z vás v soužení, modlí se;“ zajisté jako se dělo Davidovi důvěřujícímu a jako se stalo otcům všech věků, stane se i nám, doufali a vysvobodil jsi je. Avšak, moji nejmn., bývají bolesti a nemoci i předchůdci smrti, tak jak to vidíme na svém božském Spasiteli, který nás s kříže učí: Máš-li co proti bližnímu svému, smíř se s ním, abys nalezl milosrdenství také u Pána, před jehož soud snad brzo se dostaví duše tvá, aby zachována byla. Smířen s lidmi, hledej dále smíření s Bohem, čerpaje milost z pramene milosrdenství kajících přislíbeného a na kříži vydobytého, neodkládej stímto smířením na dobu poslední, aby místo milosrdenství nezachvátila tě spravedlnost Páně; nebo víš, „že strašlivé jest upadnouti v ruce rozhněvaného Boha.“ Smířen jsa s Bohem a posilněn milostmi svátosti pomazání nemocných, uveď do pořádku záležitosti své domácí ustanovuje co spravedlivého, abys mohl odejiti v spokojenosti a položit se bez strachu k otcům svým, neobávaje se, že by mohl kdo zlořečiti ustanovení tvému. Nezapomínej otce a matku žehnati dítkám, a dítky žádejte zbožné požehnání svých rodičů, vedouce,

že požehnání rodičů stává domy a zlořečení jejich bourá je. A když v pořádek uvádíš záležitosti své časné, nezapomeň přitom na duši svou, nespolehaje se na ty, jenž pozůstanou, že na tebe pamatovati a za tebe modliti se i obětovati budou; nebo věz, jestliže kde, platí to přísloví zde: Sejde s očí, sejde s mysli. A když i to jsi zařídil, pak nestarej se o ty věci, kteréž mimo tebe jsou; ale pamatuj na sebe, s sebou se zabývej a veškeré těžkosti, všecku bolest, všecko, byť i největší utrpení, poroučej Pánu, zbožně vzýváje o pomoc jeho, důvěrou Davidovou těše se: Doufali a vysvobodil jsi je.

b) Než nejen na těle, ale i na duši přemnoho trpěl Kristus. Vizme jej v duchu již v zahradě Getsemanské, která sám volá: Smutná jest duše má až k smrti, a protože modlil se, modlil se po třikráte, modlil se vroucně, ale čím déle se modlil, tím více zmáhala se truchlivost a tesklivost jeho, tak že jest „pot jeho učiněn jako krupěj krve tekoucí na zemi“ (Luk. 22, 40—44.). A jak neměla býti smutná svatá a nevinná duše jeho; vždyť věděl a znal celé své utrpení, věděl také, že krev jeho na mnohých bude zmařena a přec žádal sobě býti obětí za všechny. Avšak v Getsemani dostalo se mu konečně ulehčení; „ukázal se mu zajiště anděl s nebe, posiluje ho“ (Luk. 2, 43.). Ale zármutek na duši přestálý od té chvíle vždy novým se vystřídal, dokud neukončil život svůj. V zahradě vidí učedníka svého zrádce, jenž políbením vydává Mistra svého, prodaného za třicet stříbrných. Nemělo-li bolesti krváceti srdce Ježíšovo, když u věčnou zkázu viděl zabíhati toho, jehož byl vyvolil z 72, který s ním obcházel, jej slyšel, jeho zázraky a jeho lásku ke všem obdivovati mohl. „On vykročil z místa posluhování a apoštolství, aby odešel na místo své“ (Skut. 1, 24. 25.). A zdaž neměla truchliti jeho duše, když posměchem a potupami trpěli mu poslední okamženi od té doby, co jej jali, ostříhali, na smrt vyvedli a ukřižovali. V předešlých rozjímáních, ano i v dnešním slyšeli jsme ty rozličné úsměšky, jichž sobě dovolili farizeové a zákonníci, vojsko i lid. Neměla-li ztrápena býti duše Ježíšova, když Herodes pohrdal a posmíval se jemu i s vojskem svým? A nyní, když volá k Otci nebeskému slovy: Eli, Eli, činí si z něho opět posměch. Volá Eliáše, pravili mnozí: počkáme Eliáše, aby vysvobodil jej. Ó, m.

nejm., nedá se ani vypsati všecko to zlé, kteréž Pán Ježíš trpěl na duši své. A ve všech těch dobách není, kdo by potěšil. Trpěl je však za všecku zpronevěru, jakéž dopouštíme se proti Bohu. Slíbili jsme Bohu a slibujeme opět a opět, že jej budeme milovati, a přece milujeme všecko jiné více nežli Boha. Slíbili jsme a slibujeme opět, že mu budeme sloužiti, a přece na novo jej urážíme. Slíbili jsme a slibujeme, že se opravdu polepšíme, a vždy vracíme se zase k starým zvykům a příležitostem. Co David ve svých žalmech byl pravil, splňuje se také bohužel na nás: „Všickni odchýlili se, napořád neužiteční jsou; není, kdo by činil dobré, není ani jednoho“ (Ž. 13, 3.). „Odvrátivše se, nezachovali úmluvy, převráceni jsou jako otcové jejich v lučistě zkažené“ (Ž. 77, 57.). „Oni nepoznali cest svých, tak že jsem přísáhl v hněvu svém, že nevejdou do odpočinutí mého“ (Ž. 94, 11.). Aj, tak hněvá se nebe na bezbožného každý den, tak svolává hříšník na se pomstu Boží. Nikdo by neušel trestům Božím, protože nikdo nečiní úplně vůle Boží. Tu Kristus Ježíš vzav na se to těžké jeho nepravosti celého světa a vynesl na Golgotu; tu trpěl na duši bolesti nesnesitelné, kteréž jsme my zasloužili; trpěl, abych mluvil slovy sv. Jarolíma; trpěl muky zavrženců na kříži, aby nás z podobných muk vykoupil. Ó proto, m. nejn., když sevře duši naši těžkomyslnost, pátrejme po příčině její. Snad jest to zasloužený trest za hříchy naše, jež jsme spáchali a pak s trpělivostí vezmeme na sebe kříž zasloužený, prosíce Boha, aby nedal nám klesnouti v malomyslnost, ale posilil duši naši v boji, kterýž nám nastává, když budeme chtít opravdové polepšení své. V té době nastávajícího boje proti pokušení ďábelskému užíjme modlitby co důkaz nezvratný naděje své, nedáouce se ani strastí tou největší odtrhnouti od Boha, abychom s potěšením mohli volati, jako druhdy sv. Pavel: „Jist jsem, že nic — neodloučí nás od lásky Boží, která jest v Kristu Ježíši, Pánu našem.“

Avšak trudnomyslnost spasitelná nebývá jen podílem hříšníků poznávajících bídu duše své; i věrní sluhové bývají navštívení jakousi prázdnotou ducha, jako by pro ně nezkvetalo žádné radosti, žádné blaženosti. Zdáť se duši Bohu oddané často, jako by Bůh na ni byl zapomněl, od ní ruky své vztáhl, svou milost ji odňal,

ji opustil a takřka vydal jistému zahynutí. Pocitujít nábožné duše takové zdánlivé opuštěnosti zvláště tehdaž, když prve při svých cvičeních pocítili největší spokojenosti a radosti. Nezřídka stává se, že ďábel pokoušející neustále vnuká duši Bohu oddané nechuť k modlitbě, nechuť k navštěvování chrámu Páně, nechuť k přijímání sv. svátostí, nechuť k postu a jiným spásitelným věcem; zdá se duši, jako by vše bylo marné a její první účinkování bez prospěchu. Avšak setrvávajícím vrací se opět poklid a radost nepochopitelná, jež jest odměnou toho duševního boje. Nezřídka i těm nábožným duším Pán svou milost ještě zvláště nděluje a tak v svatém spojení zachovává. Než věz, duše křesťanská, že tento boj mravní bojovali více neb méně všickni, jenž sobě zamilovali Krista Pána. Odměny toho duševního boje byly přerozličné. Sv. Teresie také byla účastna zvláštního významání. Ona sama jej vypravuje v spisech svých: Podle dobrovitosti Páně měla jsem několikráté vidění. Spatřila jsem anděla v tělesné postavě a jeho tvář byla tak plamenná, že se zdálo, že z nejvyšších bytí musí, a ti, myslím, jsou Serafini zváni. I viděla jsem v ruce jeho dlouhý zlatý šíp, kterýž několikráté až do vnitra srdce vtiskl a když jej vytahoval, zdálo se mi, jako by též kousek srdce táhl. Bolest má byla náramná tak, že jsemúpěla, ale přitom byla rozkoš tak nevýslovná, že duše neuspokojí se, leda Bohem. A zdaž nevíme, m. nejmn., že plamennou lásku odplatil Bůh i sv. Františku Serafinskému? Víme, že anděl Boží zjeviv se tomu zbožnému muži, zakrýval svými křídly obraz Krista ukřižovaného a že vytiskly se veškeré rány na rukou i nohou jeho, i na prsou, z nichž časem i krev vytékala. Ty rány podržel na svém těle až do smrti své, způsobily jemu převelké bolesti, avšak způsobily i to potěšení, že podobnější jest Kristu. Neméně dočítáme se ze života sv. Kateřiny Sienské, že se jí zjevil Kristus, podáváje jí korunu zlatou a korunu trnovou. I zvolila ta svěťice korunu trnovou a vtiskla ji s horoucností na hlavu svou, řkouc: Ty víš, Pane, že chci v tomto životě tvého umučení býti účastná a že bolesti tvé jsou k radosti mé. Kéž by, m. nejmn., i srdce naše láskou k Bohu byla naplněna, aby chom hodni byli spojení s Ježíšem. Nedejme se tedy mýlit, když ve dnech žití našeho uchvátí nás bol tělesný aneb duševní, ale setrvejme, jak božský praví Spa-

sitel: „Kdo setrvá až do konce, spasen bude.“ A když se blížiti bude ta hodina poslední, v kteréž máme z toho světa odejiti, pak nelekej nás truchlivost, pakli nezaviněna, nýbrž s královským pěvcem volejme: „Když slábnou síly mé, neopouštěj mne, Hospodine“ (Ž. 70, 9.). Amen.

Na oslavu 50letého jubilea biskupského

Jeho Svatosti Lva XIII.

Proč křesťanů tisíce tisíců rety
se veselí, jásají v plese?
Zníť upřímné, vřelé a srdečné vzněty
i v chrámě i poli i lese.

Lev slaví jar padesát biskupství svého!
Nám blahostí zraky se tpytí
a v rozkoši ze srdce hlubiny svého
mu steleme na stezku kvítí.

Půl století tomu, co pastýř náš hlásá,
byv biskupskou ozdoben mocí,
že v Bohu a Církvi jen naše je spása,
tmou bez nich že bloudíme noci.

Duch veliký, mohutný, živěný vědou
v něm vzorem a příkladem září,
kdy srdce mu blaživé ctnosti vždy vedou,
jež lesknou se v oku i tváři.

Sám nadšený pěvec on vznešené lyry
nám velebu Trojice pje
a Pannu všech panen ctí ze světlé víry,
že k pomoci ctitelům spje.

Mus, vědy a umění pěstitel, ctitel,
Lev, miláček Boží i lidí
a dobra a krásna vždy nadšený přítel,
kéž ovoce zdařile sklídí!

Kmet jinošskou, mladistvou zachoval
Lev milěný křesťanů srdcí, [pružnost,
duch v myšlení, badání jeví vždy mužnost
a nedá se v jednání zvrci.

Sám problémů záhady přetěžké řeší,
a nabádá kněze i lidi;
jej námaha sílí a blaží a těší,
kdy výsledek zdárný sám vidí.

Vždy v útrapách života k nebesům vzhledá
a o pomoc potřebnou žádá,
a pod křížem zraky své ke Tvůrci zvedá,
by pohasla zloba i zrada. —

Kdo v světě kde katolík věrný a pravý,
kdo ku světlu víry line svaté,
spoj hlučné své hlasy cti, chvály a slávy
mu z myslí vši rozkoší vznaté!

Sem pojďte, vy horliví křesťané zbožní,
všech modlitba s naší ať sroste,
sem všichni, i bohatí, nuzní i mošní,
zde vzníceni Boha zaň proste!

V chrám vstupme my nadšení učňové jeho
a zapějme ve chvíli ranní
dnes horoucně z nitra a ze srdce všeho
a připojme k modlitbě přání:

„Stůj na skále, kde svatý Petr stál,
nám dlouho mužně dál a dál!

Hleď se skály té dolů, v šíř a výš
sem na věrné i v nebes říš!

Stůj na stráži, Ty světa pastýři,
ať víry zář se rozšíří!

Ať s věrou živá láska, naděje
vším lidstvem k spáse zachvěje!

Veď vzhůru nás svým vzorným příkladem
a ke Tvůrci raz cestu všem!

Nes mužně sám a uť i nésti nás,
co rmutů skytá žití čas.

Bůh síly potřebné dej snášeti,
co zloba času nese Ti.

Sil tělo zdravím Ti nám ku štěstí
a ducha květem svěžesti!

Trud, svízel odvrát, protivenství, žal,
a mírem oblaž dni Tvé dál!

Dej odměnu Ti hojnou za vše Bůh,
co dobra v žití sil Tvůj duch.

Vznět, pravdu, víru skytni slovům Tvým
a nadchni svatým ohněm svým,

Bys víry bludům statně odpíral,
je ducha silou potíral,

Bys svými zpěvy lásku ke Tvůrci
i k bližnímu i odpůrci

vždy budil Bohu ke cti na zemi
i s pomocníky se všemi.

Slyš, Bože dobrý, hlasy dítek svých
tam v jasném stanu v nebesích:

*Chraň Lva a opatruj ho v každý čas
a s Církví svou ho veď a spas!“*

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný.

Podává Jan Hille.

(Pokrač.)

Zbožné odkazy.

Zbožná mysl Písečanů měla vždycky
na zřeteli zvelebení a okrasu chrámů a
veškerého příslušenství vztahujícího se
k bohoslužbě.

Není téměř ani jedné poslední vůle,
pokud se na časy naše zachovaly, aby
kšaftující nebyl býval pamětliv kostelů;
v každém kšaftu nacházíme hojných od-
kazů. I na chudé nezapomenuto.

Václav Kropáč ze Strkova, vладыka,
jenž pocházel z Prahy, ale na počátku
XVII. století v Písku žil, odkázal r. 1524
chudým města Písku 800 kop gr. míš.

Anna Kozlinkova odkázala roku 1544
v pondělí po sv. Vavřinci k záduší díl
poli za braukou.

Jan Betoňský odkázal r. 1564 v pon-
dělí před památkou bl. P. Marie louku u
Smrkovic k záduší.

Rovněž Martha Švantlová v kšaftu ve
čtvrtek po sv. Kiliánu učiněném r. 1572
louku blíž Oldřichova.

Viktorín Laurín odkázal r. 1604 na
fundaci louku řeč „na rozhraní.“ Jeho
dcera Dorota Aletina odkázala tamže pole
„ad pias causas“ (r. 1605).

R. 1546 odkázal Pavel Písecký, kněz
v Praze, špitálu v rodišti svém v Písku
50 kop.

Jindřich Doudlebský z Doudleb od-
kázal kšaftem v neděli po sv. Dorotě uči-
něným r. 1613 obci Písecké statek a ves
Chýšku s celým příslušenstvím a k tomu
ještě 3000 kop gr. míš. hotové. To vše
učinil na milosrdné skutky a ustanovil
jistou část na kněze pod obojí a dle kon-
fessi české, na rektora neb žáky a školy,
pak na zaopatření 6 chudých ve špitále,
bytem, šatem, stravou.

Podobně pamatováno v závětech i na
kár literácký. Tvořiliť po příkladu jiných
měst i v Písku mužové v literním umění

zběhlí a v městě usedlí a velké vážnosti a vlivu požívající měšťané zvláštní družstvo, zvané kůr literácký. Oni měli dohled nad školou městskou a pěstovali především zpěv chrámový. Měli svá pravidla, protokoly a knihy a na kůru mívali krásně psané kancionály, z nichž písně vhodné vybírali a jimi služby Boží oslavovali. Kůr ten od zbožných měšťanů píseckých značnými nadacemi v pozemcích a odkazy obmýšlován byl.

R. 1605 v pondělí po neděli oculi odkázal Viktorín Laurín díl pole za branou Budějovicko literátům, dle nichž pole to dosud sluje „literácké.“

Rovněž bohatý měšťan písecký Matěj Vodňanský odkázal r. 1615 z hojného statku svého pěkné dary literátům kůru Píseckého.

Luteránští kazatelé.

Za vlády císaře Maxmiliána II. šířilo se v Čechách úžasné učení protestantské z Němec k nám přinesené. K nové víře přilnula strana pod obojí mezi šlechtou a městy zastoupená.

Obyvatelstvo Písecké, které jak současné tak i pozdější zprávy tomu nasvědčují, slynilo na ten čas neobyčejnou vzdělaností, jalo se za vlády téhož císaře poněhlou přistupovati od strany mírné pod obojí k učení protestantskému. A nová ta víra ujala se také mezi obyvatelstvem píseckým tak, že město Písek od pražské konsistoře pod obojí ve stížném listu k císaři Rudolfovi II. mezi některými jinými městy za zvláště neposlušné a odbojné prohlášeno a že nechce přijímatí rozkazy a vrchní řízení její, nýbrž že vydržuje luteránské kazatele.

Z luteránských kazatelů známi jsou:

Jan Tribulec z Libkovic, který se dostal odtud r. 1595 za faráře do Kolína. Byl ženat a zemřel téhož roku.

Viktorín Vrbenský přišel roku 1609 z Náchoda do Písku za děkana.

Mikuláš Hanslín byl r. 1608 předním správcem školy v Hoře Kutné a r. 1614 stal se děkanem píseckým.

I v okolí Píseckém bylo drahně luteránů.

V blízké Putimi byl protestantský farář jménem Sylván, po jehož úmrtí r. 1610 přidělen byl kostel Putimský co filiální k Píseckému.

V Záhoří byl r. 1619 farářem Jan Flaxius z Černčic a spolu senior děkanství Píseckého.

Na to přikvapily na Písek zlé časy! Měšťané Písečtí, jako kdysi jejich předkové zastávali zájmy husitské, tak i nyní pro víru protestantskou obětovali životy a statky a přivedli město na pokraj záhuby...

V letech 1618—1620 byl třikrát oblehán a dobyt a sice dne 26. srpna 1619 císařský vůdce Bouquoy město vydrancoval a zanechal zde posádku pod velením Dona Martina Huerty. Avšak již 6. prosince t. r. dobyl města zpět vůdce vojska stavovského Mansfeld a zajal Huerta.

Konečně přitáhlo před Písek spojené vojsko císařské pod Buquoyem a bavorské pod císařem Maxmiliánem.

Na vyzvání, aby se vzdali, dali rozhodnou odpověď, že žádného Ferdinanda neznají a na důkaz, že se brániti miní, poslali korouhevnicka na kostelní věž s praporem červeným, který jim vešele točil.

Na to z rána dne 30. září 1620 podniknut útok na město. Písečtí město své statečně hájili. Vidouce, že stavovské vojsko, které někde u Březnice zahálelo, městu ku pomoci nespěchá, vztýčili v městě bílou korouhev.

Rokováno o mír s vévodou bavorským. Avšak císařští položení jsouce táborem na straně severovýchodní, tam kde říká se na bělidle, kdežto vojsko bavorské tábořilo na jihozápadní straně na obou březích Otavy, nevěděli ničeho o vyjednávání, přelezli na straně severní hradby městské, vnikli do města a otevřeli bránu Budějovickou, již ostatní vojsko do města vniklo.

Vojínové rozlični odporem obyvatelstva vraždili napořád; povražděna netoliko celá posádka ale i všickni měšťané, mezi nimi purkmistr Zikmund Švantle. Takovou zběsilostí zuřili, že nešetřili ani pohlaví ani stáří.

Buquoy a Maxmilián dozvěděvše se o tom strašném vraždění, pospíchali do města, aby řádění tomu přítrž učinili. I zželelo se samému, mnohými válkami podobným výstupům již zvyklému Buquoyovi ubohých obětí divokých žoldnéřů, tak že s obnaženým mečem v ruce zabráňoval rozzuřeným vojínům, aby tak krutě nezačázeli s nešťastným obyvatelstvem; dva ze zuřivců vlastní rukou usmrtil, třetí jen s tíží ušel jeho meči. Avšak nebylo možno je ze vzteklosti jich žádnou měrou zadržeti ani ukrotiti; jen s velikou nesnází vyrval Buquoy ženy a děti z moci zdivočilých žoldnéřů a tak zakročením Buquoye

a Maxmiliána aspoň těchto ušetřeno. Celé město vydrancováno a ohněm zničeno; jen toliko hrad a některé pevně stavěné domy vyčnívaly ze zřícenin. Prvního října opustili Maxmilián a Buquoy Písek, zanechavše zde posádku. Vojsko české před nimi stále ustupovalo a teprv u Prahy na Bílé Hoře svedena hlavní bitva (8. listopadu 1620), která skončila úplnou porážkou českého vojska a útekem krále zimního Fridricha ze země. (Pokrač.)

Život pravého křesťanského učitele národního.

Úryvek z umění vychovatelského a vyučovatelského načrtl V. Rubricius.)

(Pokračování.)

IV.

Vždy modliti se s nimi v nebes klidu, záři!

Nikdy není krásné dětství krásším než za dětské modlitby. Umělecké znázornění dítěte, ano se modlí, jest nejkrásnějším výtvozem umění křesťanského. Zástup dětí ve škole nábožně se modlících skýtá úchvatný pohled. Je-li pravdou, že nábožná modlitba soukromá jest sváteční hodinou srdce, pak jest vroucí, nábožná modlitba školní mládeže sváteční hodinou celé školy. Blaze, třikrát blaze učiteli, který navádí děti k tomu, aby se řádně modlily. Tím zajisté navádí je k společenosti s Bohem, k němuž vždy srdce naše obráceno býti má, jako kvítka k zářným slunkům. Učitel, který nedovede toho, aby dětem lásku k modlitbě vštípl, který nedovede srdečně i vroucně s nimi se modliti, nezasluguje, aby zván byl učitelem. Jest radno, aby zákonem povolené modlitby školní s přiměřenými zpěvy nábožnými se střídaly. Tím nastane příjemná i užitečná rozmanitost v modlitbě, a veškerý tyto modlitby i zpěvy uchová dítě co drahý poklad pro život v srdci svém. Má-li však modlitba ta milost i požehnání nebes škole přinést, má-li vytrysknouti z ní svaté posvěcení dětem, i vyučování a výchově, a má-li konečně modlitba ta býti vzorem modlitbě domácí i chrámové, pak nechť pravý učitel pečlivě na to zření má, by konána byla s uctivým držením těla, pomalu, nábožně a s mírně podzvítěným hlasem. Řádné nacvičení modlitby školní

vyžaduje ovšem mnoho času i námahy i trpělivosti, leč vše to vyplatí se nám stonásobně.

V.

Všem předmětům učití dobře, jasně.

Zdárný výsledek vyučování závislým jest na tom, bylo-li vyučováno jasně čili nic. Kdo jasně chce vyučovati, musí napřed sám jasně mysliti, jakož i o to péči míti, aby děti jasných, určitých a pravých pojmů nabyly o věcech, jimž je učití chceme. Za tím účelem budiž vyučováno, tak, aby děti předem řádně a jasně na předměty vyučovací nazírali mohly a z toho řádného a jasného nazírání, aby obdržely řádnou a jasnou představu těchž předmětů. V mluvnici vždy z příkladu budiž pravidlo abstrahováno a nikdy naopak. Dítka buďtež naváděny, aby pronášeti dovedly správné úsudky a z nich vyvoditi uměly řádné závěry. Jasnost a určitost vyučování jest ovšem podmíněná i jasnými vědomostmi toho, kdo vyučuje. Pročež, kdož jiné učití chceš, sám stále se uč a jinými se poučovati dej, neboť není na světě člověk ten, kdož rozuměl by věcem všem, a kdo chce všemu rozuměti sám, ten má jistě v hlavě prázdný krám.

VI.

Nedbalost trestat moudře, leč i včasně.

Prospěch školního vyučování závislým jest též na vytrvalé pilnosti a stálé pozornosti žákův. Jest tudíž povinností každého pravého učitele, aby svěření své k těmto důležitým ctnostem vedl a v nich je utvrzoval. To stane se předem tím způsobem, když sám žákům svým vždy a ve všem vzorem jest neumorné pilnosti a nezměrné svědomitosti. Dále musí hleděti, aby živým a názorným vyučováním vzbudil zájem dětí k tomu, čemu je učití má a chce. Čím více lásky dovede učitel k učení u dětí vzbuditi, tím méně stěžovati si bude do jejich nepozornosti a lenosti. Jsou ovšem mnohé děti, jež jednak následkem zanedbané neb převrácené výchovy domácí nebo následkem chorobné vnitřní své tělesné indisposice buď nijak anebo jen s nesmírným namáháním k pilnosti a pozornosti přivedeny býti mohou. Nedbalých a nepozorných dětí jest bohužel v každé škole s dostatek. Zde především potřeby učitel, aby měl a to hned hodně mnoho

lásky a trpělivosti. Lenost odstraniti lze jen znenáhla, napomináním, povzbuzováním k pilnosti, probouzením dřímající ctižádosti, jakož i tu a tam malou odměnou. Jestli prostředkové tito nepomáhají, zakročiti lze i způsobem přísnějším, vždy ovšem v mezích rozumu a lásky. Bude-li i zde řídití se láskou a to trpělivou láskou i rozumnou, splní se na vás slova básníkov:

„Ně síle meče světoborné
leč síle lásky žehná Pán!“

(Dokončení.)

Prátele lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal *Boh. Brodský.*

(Pokračování.)

V.

Aby bázlivé sousedy poněkud „otužil“, objednal několik exemplářů rozličných radikálních časopisů mezi nimiž zvláště rozličné tak zvané „Selské“ a tyto mezi sousedy rozdal. V těchto časopisech panoval duch nebojácný. Liberálně a neliberálně napadáno bylo v nich všechno, co dosud lidu bylo svato a draho. Rukou nešetrou setírá tu ze života rolnického pel, jenž posvědčoval jich práci a snažení, jenž skytal jim milého kouzla, jež je učilo rodný statek svůj milovati, Boha se báti a jediné k němu se utíkat.

V těchto novinách mohli se Koryčanští naučiti nevážnosti k víře, ke svým vrchnostem duchovním i světským a přesvědčiti se, že může člověk mnoho si dovoliti, aniž by za to trestán byl. Pan Pěnkava počítal dobře a účinek novin těch byl záhy znatelný. Koryčanští sousedé přestávali milovati návštěvu chrámu Páně a pevněji přimknuli se ku svému vůdci.

Tento zjev zarmoutil správce duchovního a on se cítil povinna veřejně proti duchu, po jeho farnosti se šířícímu, se postaviti. Učinil tak vhodně s kazatelnou, obrav si v několika nedělích za předmět svých kázání časové potřeby svých oveček. Jednou kázal o falešných prorocích a falešné svobodě, po druhé o povinnosti věřících duchovní své pastýře poslouchati, ve třetím o záhubnosti špatného čtení.

Farníci věděli hned, komu toto otcovské napominání platí, byť se pan farář bedlivě vystříhal na jevo dáti, že slova

jeho patří Koryčanským. Kázání jeho mohla dobře kázána býti v kterékoli osadě, poněvadž nebylo v nich dotknuto ni v nejmenším žádného.

Ale jako když pastýř do stáda vrhne kamenem, ta ovečka, ku které kámen letí, úzkostlivě zvolá, byť jí ublíženo nebylo, tak se stalo v Koryčanech. Nikdo nebyl jmenován a hle, pan Pěnkava a po něm věrní jeho a čtenářové „selských“ časopisů byli ihned pobouřeni.

„My se od žádného tupiti nenecháme, my nikomu nedovolíme, aby nám předpisoval, jak se chovati máme,“ volal hned po prvním kárání pan Pěnkava, velice jsa rozlícen, když čeládka doma vypravovala, o čem toho dne kázáno bylo.

Druhé neděle byl hněv jeho ještě mocnější a po třetím kázání rozhodl se pomstíti se za „odvážlivost“ kněze. Hned obeslal své věrné a tu pln zášti a málomocného hněvu útočil na faráře.

„On nás vyzval k boji, my se boji tomu nevyhneme,“ volal bojovně. „Pohleďte jen na své soudruhy v selských časopisech, jak statečně napadají tu kněze, jenž se mezi ně míchá a poroučeti jim chce. Budeme následovati jich příkladů. Neposlechneli ani pak, obrátíme se na jeho představené. Pohrozíme jim, že od víry odpadneme, nebude-li na své povinnosti zapomínající kněz odvolán. Špatně zná Ferdinanda Pěnkavu, domnívá-li se, že před ním uteče.“

Soudruzi mu ovšem příkyvovali a pan Pěnkava sepsal do několika časopisů rozličné pěkné zprávy, v nichž statečně napadal pana faráře. Každá lež, pomluva, podezření bylo mu dobré, aby z ní mohl příčinu k útoku nalézt. Věru, že ubohý kněz ani sám sebe tak důkladně neznal, jak znal pan Pěnkava jeho. Kdo cizí zprávy ty, jež skutečně otištěny byly, přečetl a poměry Koryčanské neznal, divil se, jak může býti knězem člověk tolika nepravostmi potřísněný.

Sotva časopisy přišly, hned se pan Pěnkava postaral, aby dostaly se do rukou pana faráře. Nemusil toho ani on činiti. Přicházeli věrní přátelé jeho a s rozhorlením žádali, aby proti časopisům těm scudně vystoupil.

„Neučiním tak,“ rozhodl se pan farář. „Ničeho tím nedokážu, neboť lidé tak mrzčí ničeho by si z toho nedělali a radovali by se, že mne pohněvali. Vždyť sám Spasitel jest mi v tom příkladem. Jemu, jenž byl

Bůh, vyčítali, že s ďáblem ve spojení jest a On za to, dobrodiním je zahrnoval a za ně se modlil. Musím tedy i já snést klidně urážky jejich. Bohu patří pomsta a ne mně.“

Pan Pěnkava s dychtivostí čekal, jak pan farář odpoví na zprávy v časopisech. Odpověděl v neděli, kázaje, jak máme nepřátelům ze srdce odpouštět, za ně se modlit a jim za zlé dobrým se odplácet. Účinek kázání toho byl mocnější, než kdyby býval se proti útokům zjevně hájil.

„Místo aby mlčel aneb mužně se hájil, posmívá se nám,“ soptil pan Pěnkava. „Nuže odpovíme mu na jeho posměch jinak, mužně. Přestane z nás si žerty tropiti.“

Soudruhové jeho sice nevěděli, čím se jim kněz posmívá, ale pan Pěnkava to řekl a proto bylo to svaté. Za nějaký den zavolal je k sobě a tu dával jim k podpisu dvě listiny. Obě byly žaloby na duchovního správce, první k hejtmanství, druhá k jeho nejvyššímu představenému. V první žádal pan Pěnkava a soudruhové, aby hejtmanství panu faráři zakázalo pobuřovati lid, v druhé vyhrožovali, nebude-li duchovní správce odvolán, že přestoupí celá obec k pravoslavi. Byl pan ředitel blízko ruských hranic a proto chtěl dodat své žalobě ráz učenosti a důrazu.

V Koryčanech zapomínali nyní pomalu na své obvyklé práce. Byly stále schůze, ve kterých se živě rokovalo, hodně pilo a nejvíce hubovalo. Šlechta a kněží dostávali své díly, šlechta proto, poněvadž byl prohrán proces o rybník a musilo býti podáno odvolání k vyššímu soudu. Kněží pak proto, že kázal pan farář o tom, o čem často i Spasitel sám kázal o lásce k bližnímu. Stálým řečením páně Pěnkavovým sousedé upadli v jakousi malátnost. Byli nyní sami přesvědčeni, že vyhájí na celé čáře a nestarali se kterak a kdy.

Několik dní byl pokoj, když zase naskytlo se něco nového. Obdrželi totiž přípis od hejtmanství, v němž jim nejprve bylo sděleno, že si hejtmanství dalo kázání páně farářova předložit a tu že shledalo následující: V kázáních těch nejen že nebylo nalezeno ničeho, co by pokoj veřejný rušilo, ale ani toho, co by někoho v míře nejmenší mohlo urážeti neb v zahánění přiváděti. Proto nařizovalo hejtmanství, aby pisatelé se neodvážili vícekrát tak drzími lžemi úřady státní obtěžovati a klamati, sice že jich dopisy budou vydány státnímu žalobci, by s nimi po zákonu naložil.

„To jsem si myslil,“ povídal pan Pěnkava mrzutě. „Šlechta a kněží vládu drží a proto je hájí. Za to zatopí faráři někdo jiný.“

Čekal, že vrchní pastýř bude kárati duchovního správce a přinutí ho, aby se s nimi smířil. Ale odpověď nešla žádná. Napsal tedy pan Pěnkava o své újmě ještě jeden list, žádaje o rychlé vyřízení svého a soudruhů prvního podání.

Než obratem pošty byl tu list, v němž se žádostivým zrakům páně Pěnkavovým ukázal jeho dopis bez jediného písmena odpovědi. Žádná odpověď, také odpověď, říkává se a tak se také stalo v tomto případě. Pan Ferdinand mohl se domyslet, že asi vrchní pastýř drzým lžem v listu uvedeným nevěří, že svého podrizeného kněze zná a jemu více věří, než rozrušeným protivníkům jeho.

„Přestoupíme na pravoslavi,“ bouřil se pan Pěnkava. „Budu psáti do Ruska a odtamtud nám rádi pravoslavného kněze pošlou, ba budou ho také platiti. Já se postarám mu o byt. Sečítejte své rodiny a čeládku, abych mohl udati, kolik duší na pravoslavi obrátiti se chce.“

Sousedé zdrželi se toho dne poněkud déle v hostinci a odvahy jim proto nescházelo.

„Ženo, vstávej,“ budil soused Jaroš ženu, když se v noci domů vrátil. „Budeme počítati duše. Již nebudeme katolíky, ale pravoslavnými. Bratři Rusové pošlou nám sem kněze, vystaví tu kostel. Farář zlosti umře —“

„Kdybys si lehl, opilče, a mlčel,“ rozhodně pustila se do muže žena. „Je to do nebe volající, co děláte. Hospodářství leží ladem, dluhy rostou a jste samé soudy. Kdo vám co udělal? Vyvoláváte samé různice, nedáte nikomu pokoje a ještě se o víru budete starati? Jen se opovaž o tom ještě se zmíniti, uvidíš, co ti vyvedu. Teď jdi spat, aby se ti ten tvůj pravoslavný rozum vykouřil.“

Stejně krátce a někde ještě rozhodněji dopadly návrhy druhých mužů.

„Ať si jde ten pan Pěnkava mezi sebe rovně,“ bez ostýchání volala Kačirková. „Sedláky jen navádí, do soudů je tahá a myslí si, že Bůh ví jaké cti tím nedojde. Povídá si o něm celé okolí, že nemá zdravého rozumu, a že tak, jak on si počíná, nepočíná si žádný opravdu vzdělaný pán. Nedovolím, abys ode dneška do něčeho se míchal, sice si na něho dojdou a na veřejné ulici mu povím, že nemá rozumu a svědomí.“

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Biskupské jubileum Jeho Svatosti papeže Lva XIII. slaví se v Praze v týž den, v který je Sv. Otec v Římě slaví a sice v neděli 19. t. m. Toho dne slouží J. M. ndp. Mnsgr. Ferdinand Kalous, světitel biskup pražský o 7 hod. ranní slavnou pontifikální mši svatou v kostele sv. Salvatora, při níž přistoupí katolické spolky pražské ke stolu Páně. Odpoledne bude vystavena Nejsv. Svátost Oltární po dvě hodiny ve všech chrámech Páně. Večer o 7 hod. jest slavnostní akademie v Rudolfině s tímto programem: 1. Slavnostní předeбра, přednese kapelník metropol. chrámu a prof. konservatoře Josef Förster. 2. Tu es Petrus, sbor, přednese pěvecký sbor křesťanské akademie. 3. Slavnostní proslov vys. uroz. p. hraběte Jana Ledebura. 4. Papežská hymna, v řeči německé přednese pěvecký sbor křesťanské akademie. 5. Slavnostní proslov nejdůst. p. biskupa Králové-Hradeckého Eduarda Brynychy. 6. Národní hymna, v řeči české přednese pěvecký sbor křesť. akademie.

— **Joanneum.** Za příčinou bisk. jubilea Jeho Svatosti papeže Lva XIII. bude o půl 8 hod. ranní dne 19. února v ústavní kapli Joannea pro chovance téhož ústavu sloužena slavnostní mše sv., po níž chovanci zapějí papežskou hymnu. Odpoledne o 4 hod. vystavena bude k adoraci Nejsv. Svátost, kteréž adorace chovanci střídavě se účastní. Slavnost ukončí se o půl 7. hod. požehnáním a „Te Deum.“

— Spolek **Arimatejský** v Praze opatřil v měsíci lednu m. r. rakev a rubáš k slušnému pohřbu 98 chudých křesťanů, a sice: ze všeobecné nemocnice 47, ze zemského blázince 6, ze zemské porodnice 1, z nemocnice milosrdných sester 32, z nemocnice milosrdných bratrů 2, z umřelých kaplí 9 a z vyšetřovacího vězení 1; z těch příslušelo ku Praze 6, na venek 92. — V tomto měsíci vzdává výbor spolkový díky za udělené milodary slavným okresním výborům ve Veselí nad L., Libáni, Humpolci, Vildštejně, Nov. Bydžově, Král. Městci, Chomútově, Berouně, Říčanech, Jirkově, Kouřimi, Manetíně, Nové Kdýni, Král. Dvoře, Zlaticích, Královém Hradci, Ústí nad L., Střibře a záložnám v Žamberce, Ohlumci, Polici, Kolíně, Milevsku, Česk. Budějovicích, Dobříši, Přibyslavi, Náchodě a Dobrušce. — Milodary jakož i příspěvky slavných okr. výborův a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P. Václav Kocián, kaplan u sv. Štěpána v Praze.

Z Olomouce. Konekrace nejdůst. p. Dra Theodora Kohna, knížete-arcibiskupa Olomouckého vykonána v neděli dne 5. t. m. co nej-

slavněji. Slavnostního obřadu účastnili se čtyři biskupové, z nichž tři a sice kardinál Schönborn, arcibiskup (vídeňský světitel biskup) Angerer a biskup brněnský dr. Bauer vykonali obřad posvátný, čtvrtý pak pražský světitel biskup Mnsgr. Ferdinand Kalous celému svatému obřadu před hlavním oltářem při vyhrazeném klekátku obcoval. Dále byli přítomni opat Korčian z Rajhradu, zástupcové kapitoly brněnské (kanovníci Vojtěch a Kapusta) a kroměřížské a věrná kapitola olomoucká, přečetni zástupcové kněžstva, rodiče a příbuzní J. Milosti, čeští poslancové z Moravy, náčelníci úřadův civilních i vojenských a j. a nepřehledné množství věřícího lidu, jímž prostranná kathedrála byla přeplněna. Obřady církevní ukončeny po 1/4 12. hodině. Za hláholu zvonů celého města odejel J. M. s nejdůst. pp. konsekrátory J. Em. ndp. kardinálem Schönbornem, s arcibiskupem Angererem a biskupem Bauerem do svého paláce, kdež na půl 2. hod. odpol. uchystána byla velká tabule pro nejv. duchovenstvo a náčelníky úřadův civilních i vojenských. Před touto počala velká hostina v semináři pro duchovenstvo. K hostině v paláci prostřeno bylo pro 84 osoby. Hostiny účastnili se též rodiče J. Msti; a sice seděla po levici jeho matka a vedle ní otec; naproti seděl J. Em. nejdůst. p. kardinál, kníže-arcibiskup Schönborn. Při hostině proneseny přípitky, jež zahájil J. M. velmi nadšenou zdávicí na Jeho Svatost papeže Lva XIII. a na Jeho Veličenstvo císaře a krále. Jeho Milosti připil Jeho Emin. kardinál Schönborn a velmi krásným dojímavým přípitkem i arcibiskup Angerer. — Slavnostní nastolení J. M. ndp. knížete-arcibiskupa Dra Theodora Kohna vykonána v neděli 12. t. m.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanovení jsou:

- p. Jan Dušek, kapl. Mnichovický, za kapl. do Charvátce;
- p. Václ. Koukl, far. v Nov. Mitrovicích, za děkana v Spaleném Poříčí;
- p. Jos. Landa, admin. Roztocký, za kaplana v Ratnévsi;
- P. Moric Menzel, kněz ř. praemon., za real. admin. v Uševicích (Auschowitz).

Uprázdňené místo:

Místo sídeln. kanovníka při král. koll. kapitole na Vyšehradě, od 30. ledna t. r.

Jubilejní pouť do Říma.

Čechové, katolíci!

Jeho Svatost papež Lev XIII. bude slaviti dne 19. února 1893 padesátileté jubileum svého biskupství. Z této přeradostné příčiny neopomenul ústřední výbor Bratrstva sv. Michaela, řídě se vydaným pastýřským listem Nejdůstojnějších biskupů rakouských a vykonáváje svou stanovami vytknutou úlohu, sbíratí pro sv. Otce zvláštní milodary.

Katolíci všeho světa závodí v přinášení svých holdů Náměstku Kristovu; ve všech částích naší monarchie jeví se snaha, složiti Nejvyšší hlavě katolické církve důkazy dětinské lásky v podobě Petrova halíře k nohám; a tak přispěli také věřící naší uží vlastní s obětavostí, z hlubokého přesvědčení vyplývající, a dílem také s velkomyslností vynikající „hřivnou svou“ k „daru jubilejnímu,“ který odevzdá co nejdříve Jeho Eminenci, náš nejdůstojnější pan kardinál kníže-arcibiskup na stupních trůnu LVA XIII.

Ústřední výbor Bratrstva sv. Michaela považuje za svou povinnost, poděkovati nejprve vroucím „Zaplať Bůh!“ všem, kteří k této sbírce přispěli a tím svou nezlomnou věrnost a oddanost ku katolické církvi osvědčili.

Vznešená slavnost, kterou chystá se konati Otec křesťanstva, má však býti nad to zvelebena četnými poutnickými vlaky do Říma; a odpovídá to vysoké a neobmezené úctě katolického světa, kterýž, pokud jednotlivci to možno, naplněn je tužbou, osobně přiblížiti se slavnému nástupci na stoli Petrově, přijmouti jeho požehnání a vysýlati k nebesům zbožné modlitby za život a zdraví sv. Otce na těch místech posvátných, která vydávají svědectví pro božské poslání, velikost a moc církve katolické.

Předpokládaje, že také katolíci Čechové, jdouce za hnutím srdce svého, budou mítí přání, účastniti se takového vlaku poutnického, dovoluje si ústřední výbor Bratrstva sv. Michaela jménem svým a jménem pražských katolických spolků, s kterými se sdružil, uvésti ve všeobecnou známost, co následuje.

Společná výprava z Prahy podniknuta bude dne 13. nebo nejpozději 14. dubna, takže vlak dojde do Říma buď 16. dubna večer nebo 17. dubna ráno.

Z Prahy do Vídně pojedí se zvláštním vlakem severozápadní dráhy, tedy přes Lysou, Kolín, Jihlavu a Znojmo. Páni účastníci vlaku, kteří závčas se přihlásí, budou přistupovati na stanicích dráhy severozápadní, na které se přihlásí.

Z Vídně do Říma vypraven bude zvláštní vlak přes Št. Hradec, Lublaň, Cormons, Bolognu a Florencii.

Zpáteční jízda z Říma do Vídně vykonána bude routou touže, ale bude pětkrát přerušena. Kde, oznámeno bude co nejdřív.

Jízdné za celou tuto vykonanou cestu — z Prahy do Říma i zpět — obnášeti bude pro třetí třídu vozů 45 zl., pro druhou třídu 72 zl. a pro první třídu 110 zl. Ale v cenách těchto je zároveň již zahrnuta doprava z nádraží severozápadní dráhy ve Vídni až do hotelu, bude-li ve Vídni přenocováno, nebo doprava z nádraží severozápadní dráhy až na nádraží jižní dráhy, nebude-li ve Vídni přenocováno (prohlásí se to také co nejdřív), pak doprava z nádraží v Římě až do bytů, kteréž jak ve Vídni — po případě — tak i v Římě sprostředkovány budou.

Konečně budou účastníci vlaku poukázáni v přerušovacích stanicích jízdy zpáteční na dobré a doporučení hodné hotely. O vůdce v Římě, znalé všech památek tamních, bude postaráno měrou více než dostatečnou, jakož také uvědomí pořádací výbor ochotně a rád všechny účastníky, kteří si toho přáti budou, o poměrech v Římě, v Neapoli, v Assisi, Lorettě, Florencii, Bologni, Padově, v Benátkách, v Postojně, ve Štyr. Hradci a ve Vídni.

Poutníci budou přijati od sv. Otce hned v prvních dnech po příjezdu do Říma a sice ne ve Vatikáně, nýbrž v některé kapli velechrámu sv. Petra.

Pro zpáteční cestu z Říma bude možno užítí také rychlíků, ale tak, aby každého jednotlivého rychlíku neužilo najednou víc než 20 osob. Ti účastníci, kteří přáti si budou navštívit Assisi a Loreto, račež to oznámí dříve, aby jim jízdné listky vydány býti mohly. Příplatek, kterýž bude zapraviti dlužno při této cestě, tedy z Říma přes Foligno-Assisi, Foligno-Ancona, Loreto-Ancona, Bologna, není značný. Obnáseti bude asi 2 zl., 3 zl. a 4 zl. pro III., II. a I. třídu, při čemž arcit se předpokládá, že by asi 200 osob Assisi a Loreto navštívit chtělo, o čemž ovšem ani z daleka pochybovati nelze.

Co se týká ceny noclehů a stravy v Římě, řídí se celkem arcit nároky jednotlivcův. Ale na celé zaopatření stačí a to docela dobře 9 až 12 franků denně, při skromných nárocích, přirozeně také značně méně.

Kdyby bylo dosti účastníkův, opatřen by byl pro jízdu z Prahy do Vídně a z Vídně do Říma zvláštní spací vůz, avšak příplatek, jež by tu zapraviti bylo, byl by poměrně dosti značný a mohl by oznámen býti teprv později.

Na cestě do Říma, jakož také v Římě bude lze obědvati za ceny velmi snížené a bude k tomu také dosti času.

Z Vídně do Říma pojede vlak asi 40—41 hodin; vlak jedoucí z Vídně do Prahy bude potřebovati asi tolik času, jako rychlík.

Z těchto ovšem jen hrubých rysů naší pouti do Říma pozná zajisté každý, že postaráno o to, aby poutníci jeli ku převzácnému jubileu papežskému nejen lacino a pohodlně, nýbrž mohli se pokochati také největšími půvaby čarokrásné země italské.

Kdo by pouti římské účastniti se chtěl, račiž to co nejdříve ohlásiti slav. záložně sv.-Václavské v Praze, Řetězová ulice č. 223—I. a přiložiti také zároveň obnos za jízdu v té třídě, kterou si vyvolí. Na záložnu sv.-Václavskou budtež řízeny také všechny případné dotazy, které hned a s ochotou největší zodpovídány budou.

Doufajice, že učinili jsme na prospěch poutníků vše, co dosud bylo možná a jsouce přesvědčení, že jest v Čechách ještě hojně katolíků, kteří mají lásku ku sv. Otci nejen na jazyku, nýbrž i v srdci a že ji při tak vzácné nám dané příležitosti, jakou jest 50leté biskupské jubileum papeže Lva XIII., osvědčí také skutkem, podotýkáme, že vše, čehož ještě třeba bude, oznámeno bude veřejnými listy, a voláme s plnou důvěrou, že hlas náš oslyšán nebude: *Vzhůru k 50letému biskupskému jubileu papeže Lva XIII. do Říma.*

V PRAZE, dne 4. února 1893.

Jan hr. Ledebour, předseda spolku sv. Michaela. — Dr. Frant. Hrádek, gener. vikář a předseda slavnostního komitétu. — Jan Drozd, c. k. profesor, předseda komitétu poutnického. — Eduard Brynych, biskup královéhradecký, předseda Jednoty katol. tovaryšů. — Dr. Klement Borový, kanovník u sv. Víta, předseda Katolické Jednoty. — Dr. Frant. Krásil, kanovník u sv. Víta, předseda Jednoty sv.-Václavské. — Hrabě Karel ze Schönbornů, předseda Katolicko-politické Jednoty pro království České a předseda Katolické besedy. — Hrabě Karel Ervin Nostitz-Rhinek, předseda spolku sv. Vincence. — Dr. Rudolf Horský, předseda družstva „Vlast.“ — Dr. Karel Vondruška, předseda katolických akademiků družstva „Arnošta z Pardubic“ — Matěj Zahradnický, předseda kongregace Mariánské.

OBSAH: Řeči postní: III., IV. — Na oslavu 50letého jubilea biskupského Jeho Svatosti Lva XIII. (Básně.) — Děkanský chrám v Písku. (Pokrač.) — Život pravého křesťanského učitele národního. (Pokr.) — Přátelé lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník. — Jubilejní pouť do Říma. (Provolání.)

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupečů.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Řeči postní.

V.

„Žízním.“ (Jan. 19, 28.)

Slyšeli jsme v minulé řeči, že Ho-
spodin usiloval o propuštění lidu israel-
ského z Egypta a že ani zázraky ani de-
vatero ran, kterými navštívil Egyptské a
jichž vždy ušetřil israelských, nepřiměly
krále egyptského, aby se podrobil rozkazu
Hospodinovu. Protož povolav Mojžíše a
Arona, dal jim rozkazy, co by dále činiti
se mělo a co se stane od Hospodina, by
faraó lid propustil. „Svolav Mojžíš všecky
starší synů israelských, řekl k nim: Jděte
a vezměte beránka po čeledích svých a
obětujte fáse t. j. přejítí Hospodinu. A sva-
zeček izopu omočte krví, kteráž jest na
prahu a pokropte jí podvoje a obě veřeje;
žádný z vás nevycházej z domu svého až
do jitra; neboť půjde Hospodin bít Egypt-
ské a když uzří krev na podvoji a na
obou veřejích, pomine dvěře domu toho a
nedopustí bijící vjíti do domů vašich a
škoditi. A tyto obyčeje posvátné zachová-
vati budete i když vejдете do země zaslí-
bené“ (II. Mojš. 12, 21—25.). Byl to roz-
kaz od Hospodina pro lid israelský a činili
tak, kdykoliv přiblížila se doba, v kteréž
byli z Egypta vysvobozeni. Po rodinách
obětovali beránka velikonočního co obět
smíření za hříchy své. Bylo pak toto vy-
svobození z Egypta obrazem budoucího
vykoupení pokolení lidského z otroctví
hříchu a smrti. „Kristus Ježíš jest ten
nevinný a neposkvrněný beránek“ (I. Petr.
1, 19.), „v jehožto krvi obileni ujdeme

otroctví hříchu a smrti“ (sv. Aug. de red.).
Aj, viděli jsme všecku tu strast v duchu
svém, kterou na se vzal pro spasení naše.
Víme, že utrpěl v Getsemane, že vylil krev
svou při bičování a korunování, jakož i
při bolestném ukřižování. Slyšeli jsme,
kterak mnoho, přemnoho trpěl na těle svém
i na duši své. Bude-li nám tedy divno,
že tělo roznicené způsobilo palčivosti a
palčivost náramnou, nesnesitelnou žízeň?
Budeme se snad diviti, že „vypráhla jako
střepina síla jeho a jazyk přilnul k dásním?“
(Ž. 21, 16.). Vždyť tak David předpovídal
o Messiáši, na němž vyplnilo se vše, co
bylo předpověděno. Mohlo-liž tedy jinak
se státi, nežli jak bylo předpověděno? A
hle, nejen předpověděna těžkost, již sná-
šeti bude Messiáš, ale předpověděno také:
„A dávají za pokrm mi žluč a v žízni mé
napájeli mne octem“ (Ž. 68, 22.). Protož
i evangelista Páně o Kristu zaznamenal:
„Potom vida Ježíš, že všecky věci doko-
nány jsou, řekl: Žízním. Byla tu pak ná-
doba postavena plná octa. Oni pak houbu
plnou octa izopem obloživše, podali ústům
jeho“ (Jan. 19, 28, 29.). Izop, jak známo,
jest trpký jako žluč a jest to tedy nápoj
pro toho, který všem pomáhal, všude dobře
činil, žádaje, aby spomoženo bylo všem.
„Žízním;“ toť páté slovo Ježíšovo na kříži.
Pozastavme se při vyřčení tomto rozjíma-
jíce: Proč žíznil Spasitel náš na kříži?

Kdo chceš nasytití upřímnou žízeň duše
své s Kristem, popřej slovu zbožné pozor-
nosti. Ó Ježíši, přispěj nasytití žízeň naši!

P o j e d n á n í.

Ačkoliv Pán Ježíš i tělesně trápen byl
náramnou palčivostí a z ní pocházející

žízni, nicméně a to vším právem, žízeň ústy jeho vyjádřena se více vztahovala na duchovní žízeň nebo touhu, jižto zahořel. Bylo ale touhou jeho ve všem a vždy konati vůli Otce svého nebeského. To sám vyjádřil u studnice Jakubovy, kteráž byla blízko města samařského Sichar. Zde rozmlouval k podivení učedníků se ženou Samaritánkou, již byli nepřátely židů, ji poučoval a hřísný život ji vytykal. Učedníci odešli do města, aby nakoupili potřebných pokrmů a podávajice Pánu, uslyšeli z úst jeho významná slova: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal a dokonal dílo jeho“ (Jan. 4, 34.) a svatý Jan Zlatoústý k těmto slovům dí: „Co mu bylo pokrmem, když obcházel vyučuje na všech místech; to nyní stalo se jeho nápojem. Po tom dychtil, po tom žíznil“ (in Evang. Joan.). A protož mohl směle v době svého loučení se volati k Otci svému nebeskému: „Já jsem tě oslavil na zemi a dokonal dílo, kteréž jsi mi dal, abych činil“ (Jan. 17, 4.). A zajisté celý život Páně bylo nepřetržité pásmo důkazů poslušnosti k Otci nebeskému, a to pro nás, abychom následků své neposlušnosti zbaveni byli. Protož dobře zaznamenal sv. Pavel: „Jako skrze neposlušnost jednoho člověka hříšníci učiněni jsou mnozí, tak i skrze poslušnost jednoho spravedliví učiněni budou mnozí“ (Řím. 5, 19.). Ano Kristus Ježíš to jest, skrze něhož učiněni jsme spravedliví; On byl poslušen, „poslušen až k smrti, k smrti pak kříže“ (Fil. 2, 8.). A protož poddán byl zvav dle vůle Otce nebeského způsob člověka na se a jako člověk byl nalezen, poddán byl rodičům svým Marii a Josefovi, poddán byl veškerým podřízeným, poddán i nespravedlivým soudcům bez reptání. (Luk. 2, 51.). Kéž bychom tuto poslušnost Ježíšovu obrali sobě za vzor následování! Zkoumejme, jak jest to s námi a shledáme zajisté mnohé poklesky a mnohé zanedbání. Neboť reete, zdaž nám nebývá často za těžko zachovávatí příkázání? Zdaž nehledíme se všelijak uhnouti, když jedná se o to, abychom čest dali Bohu? A jak jsou přemnozí, kteří jen někdy podrobí se Bohu a kráčí v jeho příkázáních, kdežto v druhé době již se k Bohu nehlásí, kráčejíce cestou svou vlastní! To, m. nejm., není poslušnost pravá, křesťanská; tak nečinil předchůdce náš, Kristus Pán. On byl poslušen Otce svého nebeského a poddán těm, kteří měli moc zde na zemi. A jak jest to s námi? Aj, za dnů našich není

již poddanství; jest prý svoboda a ta jest pro každého. A co myslí tak mnozí tím názvem: svoboda? Podle ovoce poznáte je, pravil Kristus Pán; a hle, i my můžeme poznati, že svoboda ve smyslu lidu není nic jiného, nežli bezohledné, bezuzdné vykonávání vlastní vůle, vlastních chťičů a choutek a výsledek možno na mnohých spatřiti, kterak samou svobodou stávají se otroky svých nezřízených vášní, a tudy otroky světa i ďábla. Znam jen jednu pravou svobodu, která nevede ani k časnému ani k věčnému zahynutí, která poskytuje spokojenost a zaslubuje věčnou radost „a ta jest ona, kterou nás vykoupil Kristus“ (Gal. 4, 31.). Všecko ostatní jest klam, podvod a balamucení lidu. Tato svoboda v Kristu velí nám, ve všem poslušným býti Boha, jak to dobrý rozum a svobodná vůle za jediné vhodné uznává. Nuže, př. m., ta svoboda, jež sluje poslušnosti, budiž nyní heslem naším, abychom nebyli otroky hříchu, ale služebníky onoho „nebeského Jerusalema, kterýž svrchu jest“ (Gal. 4, 26) a kterýž uchystal nám Kristus Ježíš. A činíce takto, budou o nás platiti slova Kristova: „Blahoslavení, kteří lační a žízni po spravedlnosti; nebo oni nasyceni budou“ (Mat. 5, 6.).

Ale nejen proto žíznil Kristus, aby dopodrobna vykonal vůli Otce nebeského, ale též proto, aby smířil ty, jenž těžkým hříchem obžerství Boha urážejí a przní duši svou. Pravil jsem hříchem těžkým t. j. smrtelným; neboť každý, kdo požívá více nápojů, nežli třeba, ztropí velmi mnoho zlého. On zahazuje se pod nerozumné zvíře, otvírá bránu k zlořečení, nadávkám, k nestydatým řečem i skutkům, stává se podobným onomu zvířeti, kteréž v kalu a v blátě hledá rozkoš svou. Protož již moudrý Šalomoun napomínal takto: „Běda těm, kteří meškají při pití a snažni jsou u vypíjení číši! Vchází lahodně, ale naposledy jako had uštkne a jako bazilišek rozlije jed. Oči tvé hleděti budou na cizí a srdce tvé mluvití bude převrácené řeči a budeš jako ten, kterýž spí uprostřed moře a jako v sen pohřížený a díš: Bili mne a nebolelo mne, tahali mne a já nic necítí; kdy procitnu a opět naleznu víno?“ (Prisl. 23, 30–35.) Toť úplný popis ožralce, jaké tak často vidáváme. Těmi slovy vyjadřuje velké nebezpečí člověka, a že opilý jest ku potupě a k posměchu všem, avšak při tom necitelný jako dřevo. Všecko myšlení jeho jest na pití a na prostopášnost;

nebo praví sv. Jarolím: „Tělo rozpálené nápojem přetéká smilstvem.“ Což divu, že prorok Isaiás výstrahu dával israelským, rka: „Běda, kteří vstáváte ráno, abyste chodili po opilství a pili až do večera, tak že vínem hoříte; a opět: Běda, kteří jste mocní k pití a udatní k míšení nápojů opojných“ jako by řekl: Běda vám, kteří udatnost svou ukazujete v obžerství a v jiných hříších (Is. 5, 11. 22.). Toť i příčina, že sv. Pavel napomínal: „Neopíjejte se vínem (t. j. vůbec horkými nápoji), v němž jest chlípnost“ (Efes. 5, 18.). Avšak, m. nejm., obžerstvím vinni jsou také ti, kdož vyhledávajíce lahůdky, pohrdají stravou sytící; oni nejedí z potřeby, ale z přepychu, aby podráždili chťice své, aneb uzdu pustili žravosti své. I za ty trpěl Kristus žízeň neukrotitelnou, aby i ty získal příkladem svým Bohu. Moji nejm., zkuste sami sebe, zdaž nepřislušíme k jednomu nebo k druhým. Vězte, že obžerství vraždí tělo i duši. Protož Pán Ježíš nechtěl pít, když mu podávali nápoj; protož přemohl tělesnou žízeň svou, aby nás naučil, kterak bychom i my měli samy sebe přemáhati a tak chťice a žádosti své podrobiti Bohu i jeho sv. zákonu. Vizme božského Spasitele našeho! Na kříži ještě učil skutkem svým tomu, co učinil druhdy sám a poručil učedníkům svým. Víme zajisté, že postil se 40 dní a 40 nocí. A protož nebudu uváděti žádného jiného příkladu ani ze zákona Mojžíšova, kterýž v jisté dni přísné a v jiné částečné posty ukládal synům israelským, ani příkladu ze života pohanů, kteří chťice ukrotiti hněv bohů svých, postem se mořili; také nebudu uváděti rozličné příklady nábožných a Bohu oddaných duší; ale toliko jediné slovo Kristovo vstěpují v srdce vaše: Žizním; žizním, abyste nebyli trápeni věčnou žizní, jako onen nemilosrdný boháč v sv. evangeliu, o němž dí Pán, že prosil zřejmě: „Otče Abraham, pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj; neb se mučím v tomto plameni“ (Luk. 16, 24.). A hle, nedostalo se mu toho ulehčení a nedostane se také těm, jenž zde v obžerství trávili dny své, nehledíce k tomu, by přemáhali sebe a tím ulehčili Kristu, kterýž sám rozkázal: „Až ženich odejde, pak postít se budou učedníci moji“ (Luk. 16.). Nuže křest, kterémuž nyní za těžko odříci se i toho nejmenšího, pomni budoucnosti své; pomni, že za tebe trpěl Kristus, abys ty smířen byl s Bohem a

více neurážel a netupil pomazaného Páně. On když ještě obcházel s učedníky svými, před veškerým zástupem pravil: „A já když povýšen budu, potáhnu všecko k sobě“ (Jan. 12, 32.). Proto přišel na svět, aby nás všechny uvedl k Bohu a k spasení; ale dobře věděl Kristus Ježíš, že dříve musí dokonati dílo své a připravit srdce v oběť libeznou. To stalo se v té době, když obětoval tělo své i duši svou Otci nebeskému za nás. Nyní povýšen jsa pněl na kříži; nyní chtěl všechny obrátiti k sobě, aby byl hlavou jejich a oni údý jeho. A to třetí příčina, proč tak velika žízeň zmocnila se srdce jeho Hříšník i spravedlivý měl spojen býti s Vykupitelem svým, aby skrze něho spojení byli všickni v Bohu. Hříšník měl obrátiti se a živ býti, spravedlivý pak ještě více býti ospravedlněn. Než jak mělo se a má diti se obrácení hříšníka? Pozůstává v tom, aby zanechal nepravosti, kteréž sloužil a zvolil ctnost tomu zápornou, jižto pohrdal dříve. Jest to, jako by Kristus volal: Chci, abys ty, člověče pyšný, složiv pýchu, stal se poníženým, chci, abys smilníce stal se čistým a mravným; chci, zlostníku, abys nabyl trpělivosti a ty, zavistníku, laskavosti. Chci, abys lenivěe zahorlil v dobrém a ty, nekajceníku, abys uchopil se pravého pokání a slzami vnitřního bolu smáčel duši svou. Chci, abys lakomče štedrým se stal a zatvrzelé obměkčil mysl svou. Tak chci, abys konal hříšníce, a polepšením svým abys nasýtil žízeň a touhu mou. Avšak i ty, člověče, jenž dávno zanechal jsi hříchu a přesvědčil se, jak sladký jest Pán těm, jenž k němu útulně se vinou a polehčení od něho nabývají, i ty, jenž nyní se kocháš v spravedlnosti a kráčíš po cestách libých příkazů Božích, i k tobě volá Pán: Žizním po tobě, abys prospíval v dobrém a rostl v ctnosti. Od vás, dítky dobré, žádám stále poslušnosti k rodičům; vám manželům ukládám stále šetření manželské věrnosti; vám rodičové velím stále opatrování svých svěřenců; slovem chci a žádám, abyste „všickni ve mně jedno byli, jako já v Otci jedno jsem a všickni požívali z pramene vody živé, vyskakující k životu věčnému“ (Jan. 7, 38.); abyste mohli volati vesměs: „Jako srnec žádá po pramenu vod, tak žádá duše má po tobě, Hospodine“ (Žalm 41, 23.). Ó kéž by každý člověk tuto touhu a žádost měl po Bohu svém! Než zdaž tomu tak? Slyšme sv. Augustina o té věci řkoucího: „Jeden žizní po stříbru a zlatu,

druhý po bohatém dědictví, třetí po důstojnostech a sotva jeden nalezá se, jenž by říci mohl: Duše má žízni po tobě, ó Pane! Oni žízni, ale ne po Bohu“ (de vera poenit.). Ó jak všechny takové zahanbuje sv. Pavel, jenž snažně sobě žádal: „Žádám rozdělen býti a býti s Kristem“ (Tit. 1, 23.). Ale jak nám vypravuje sv. Leonard a Portu Mauritio, i on toužil neustále po Bohu a pročež uvykl volati: Ó můj nejsladší Ježíši, dejž mi tvou žizeň božskou, dejž mi žizeň, vůli tvou povždy konati. Vyhasni ve mne žizeň po marnostech, po důstojnostech, po bohatství a rozkošech tělesných. Znič ve mně všechny náklonnosti k světu a k jeho lásce, a vlij ve mne oheň lásky a milování tebe, abych po tobě toužil, jenž jsi dobro nejvyšší a vzdychal: Duše má touží po Bohu, po Bohu silném a živém, kdy se k němu dostanu. Ano, kéž bychom i my rozuměli toužiti tak po Bohu; pak bychom jistojistě pomohli žízni Kristu Pánu, žiznicím po našem spasení, jak to vyjadřuje sv. Bernard. Hleďme tedy ukrotiti žizeň Páně po nás, abychom ve věrné službě jemu se zcela odevzdali a přemáhající samy sebe, zvítězili nad náruživostmi svými majíce ujištění Páně: „Blahoslavení, jenž lační a žízni po spravedlnosti, oni nasyceni budou“ (Mat. 5, 6.). Nenechávejme klamati se světem, jemuž každá oběť, každé úsilí, každé přemáhání jest nemožné, vědouce, co praví sv. Jan Zlatoustý: „Nehledej úlevy a útěchy ve světě, neboť vždy nalezneš u něho, co Kristu podáno v úzkosti smrti, totiž žluč a ocet. Jsi-li milým služebníkem světa, nemine tě žluč a ocet; nebo nemá svět jiné odplaty pro věrné své. Budeš-li mu na odpor, také se ti do stane žluči i octa, ale bude pomsta světa, žeš mu sloužiti nechtěl. V takovém případě však vzpomeň sobě na Krista Ježíše na kříži žiznicího a octem a žlučí napájeného, abys okusiv s ním a pro něho nedal se oklamati světu“ (de pass.). Dobrá a pravdivá ta výpověď potvrzena všemi věky. Protož nikdy nezapomínejme na bolestné napojení Ježíšovo, ale dobře pamatujme: Proč on žízni neukojitelnou byl mučen, aby se nám dostalo za podíl, co On vám zaslíbil: „Blahoslavení, kteří lační a žízni po spravedlnosti, oni nasyceni budou“ (Mat. 5, 6.). Amen.

„Dokonáno jest.“ (Jan. 19, 30.)

Poučení Mojžíšem učinili Israelité, co poručil; izopem v krvi beránka omočeným natřeli podvoje a veřeje domů svých, očekávající, co se bude dít; neboť podle rozkazu Hospodinova, opásání a jako na cestu připravení hůl v ruce držíce jedli beránka. A když nastala půlnoc, pobil Hospodin všechno prvorozené v zemi egyptské, od prvorozeného faraona, kterýž seděl na trůnu jeho, až do prvorozené dívky a všechna prvorozená hověda. I vzešel křik veliký v Egyptě; nebo nebylo domu, v němž by neležel mrtvý. I zavolal farao Mojžíše a Arona a nutil je i s lidem svým, aby odešli rychle, sic všechny zemřeme. Vzal tedy lid skropenou mannu, prve nežli byla zkvášena, a svázav v pláště vložil na ramena svá. Malý hlouček vstoupil do Egypta; bylť to Jakob se svými syny a s čeledí jejich, jenž přišli za Josefem a vzdor tomu, že farao utiskoval lid, kázav posléze všechna pacholata israelská zahubiti, zmáhal se dle přípovědi Hospodinovy jako písek v moři a hvězdy na nebi, tak že po 440 letech odcházelo jich z Egypta 660 tisíc mužů, kromě dětí a ostatního lidu bezčistného. A tak dokonal Hospodin, co v radě své svaté byl ustanovil, že mocnou rukou svou vyvedl israelity z otroctví egyptského, v němž tak dlouho úpěli a v němž nad míru trýznění byli. A jako učinil s Israelskými, tak dokonává Bůh všeliké úmysly své a ustanovení svá dříve neb později, aby ukázal, že mocný jest a svaté jméno jeho. Tak provedl vykoupení Israelitů, jakož byl zaslíbil skrze Mojžíše, jakož i dokonal vykoupení, kteréž druhdy již v ráji byl zaslíbil rodičům prvním a kteréž opětoval skrze proroky své, aby zachována byla památka jeho po časy budoucí, až by přišla doba, kterouž ustanovil Pán. Doba přišla a vykoupení mělo se státi jediným Synem Otce nebeského, s ním rovné slávy a velebnosti. Slávu opustil, způsob služebníka na se vzal a dle ustanovení Otce nebeského podrobil se všem nátiskům, kteréž proroci předpovídali. Již vše vyplněno a jak jsme minulou neděli slyšeli, žádal napojenu býti octem s žlučí smíšeným, což když se stalo, praví evangelista Páně: „Když přijal Ježíš ocet, řekl: Dokonáno jest“ (Jan. 19, 30.). A to jest šesté slovo Pána Ježíše na kříži. Věnujme i tomuto

slovu nábožné pozornosti, abychom opět naučili se znáti část úkolu svého pozemského z příkladu Ježíšova.

P o j e d n á n í.

Slavně a velebně v posledních vteřinách života svého volá Kristus: Dokonáno jest; a) dokonán účel poslání jeho, b) dokonáno všecko trápení, c) dokonán i běh života.

a) Na svět přišel, jak sám pravil, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo; a protož o sobě dí: Já jsem pastýř dobrý a znám ovce své a znají mne mé. Pastýř dobrý dává duši svou za ovce své; nájemník pak, jehož nejsou ovce vlastní, opouští je, vidí-li vlka a nechrání jich před nebezpečenstvím, kteráž jim nastává. Pastýř dobrý dává duši svou za ovce své. Co pastýř dobrý vedl Ježíš Kristus ovce své t. j. duše Bohem Otcem svěřené po pastvách dobrých, vyučuje je slovem svým a stvrzuje příkladem učení své, aby ho následovati mohly. Vedl ovce po pastvách dobrých milostí svou, kterouž hojně rozléval i neduživcům, potřebným pomoci tělesné i hříšníkům, aby jim milosrdenství a ospravedlnění udělil. On vedl a vede je po pastvách dobrých, nasycuje je chlebem živým a krví nejsvětější Svátosti oltářní. On vedl a vede je po pastvách dobrých zřízením sv. církve, jejížto také my živi údové jsme. A co druhdy činil sám, to velí služebníkům svým, rozdávajícím tajemství Božích; aby duše lidské po všechny věky mohly ochráněny býti zlého a v dobrém utvrzeny. Díky Kristu Pánu, tomu milostivému pastýři duší našich. Kéž bychom od něho naučili se věrnosti v povolání svém také my. Či snad není povolán jeden každý z nás k jistým povinnostem, kteréž nevíží všech lidí vůbec, nýbrž jednotlivce? Ano, každý má své povolání, má svůj stav. Malí i velcí, bohatí i chudí, páni i podřízení, kněz, úředník, voják, rolník, nádeník, otec, hospodář, mistr, každý má jiné povinnosti, kteréž ale v celku směřují k tomu, aby sláva Boží se rozhojnila a blaho lidské hojně zkvétalo. Jsou ty povinnosti rozličné jako články dlouhého řetězu, kterýž v celku jest prospěšný, o jednotlivých člancích ale málo aneb nic nevzdává. Že se nikdo z konání povinností těch vyzouti nemůže, vysvítá z podobenství, jež Kristus Pán vyprávěl o hřivnách, jež člověk jeden urozený jdoucí do daleké

krajiny svěřil služebníkům svým. Vždyť víme, že nepodělil všechny stejnou měrou, ale rozličně podal hřivny své, jednomu pět, druhému dvě a třetímu toliko jednu. My víme, že první dva dobře s nimi těžili a pochvaly našli, třetí však nechav hřivnu ležeti a nestaraje se o její zárodnost, služebníkem nazván byl nepravým a že jemu odňala se hřivna a dána služebníkovi věrnému. Z toho podobenství učíme se, že s rozličnými dary, jichž nám prozřetelnost božská poskytuje dle neskončené moudrosti své, máme svědomitě nakládati, abychom si jimi mohli zakoupiti nebe, by i nám platila slova písma: „Služebníče věrný, jenž jsi nad málem byl věrný, nad mnohým tebe ustanovím, vejdi v radost Pána svého“ (Mat. 25, 21.). Nepostačí tedy, konati dílo své jen z polovice, bez ladu a skladu, nýbrž řádně, zúplna; ne lenivě ale horlivostí dítek Božích, pro Boha a ne pro slávu světa; neboť kdo slávy světa hledá, ztratí ji u Boha. Protož řekl Pán Ježíš: „Oslavuji-li já sebe sám, sláva má nic není; jestiž Otec můj, který oslavuje mne“ (Jan. 8. 54.). Protož cokoliv činíme, nehledejme zalíbiti se světu, ale Bohu, ve všem jemu čest a slávu dávajíce, abychom hojně odplaty nalezali v srdcích svých, zde spokojenosti srdce obdaření jsouce, tam blaženosti. Kristus jest nám v tom vzorem přešlechtilým; dokonalt účel svého poslání a protož volal též směle: „Dokonáno jest.“

b) Dokonal nejen poslání své, ale dokonal i všecko utrpení své. Projdeme v duchu celý život Krista Pána a co jest: Jedno pásmo utrpení. Již v dětství byla podílem jeho strast: Chudý chlév jest jeho příbytkem, sprosté jesle jeho prvním ložem. Před ukrutností Herodesovou musí utíkati do vzdáleného Egypta, tam cizincem býti, chudobně žíti z darů, kteréž štědrost třech mudrců od východu jemu poskytla. Za dnů mladosti v Nazaretu žil v chudobě, v zapírání sebe samého, jsa přidržován k práci těžké, kterouž jej živil pěstoun jeho, chudý tesař Josef. Pochlédneme-li se na veřejný život Kristův, aj, zdaž nebyl pln těžkostí a chudoby; vždyť poukázán byl na milodary, jež mu podávali chudí jeho učedníci; a kromě toho dosti nebezpečí a úskoků od farizeů a zákonníků, již nenáviděli Ježíše. A když počalo se připozdívati životu jeho, aj, od hory Olivetské, kamž se byl uchýlil po večeri k modlitbě, až na Kalvarii, kdež byl ukřižován, shledáme bolest a strast a

hrozné trápení. Vždyť jsme je vyslechli v tom sv. času postním v rozjímáních našich. Ale proč trpěl tak mnoho božský Spasitel? Chtěl všemu světu dokázati, že bída a úzkost jest stálým průvodcem člověka na tomto světě následkem hříchu prvotného, že jimi zkouší se ctnost člověka a neodkladná podmínka k dosažení království nebeského. Či neřekl Bůh hned v ráji: „Zlořečena bude země v díle tvém; prací mnohou jisti budeš z ní po všechny dny života svého?“ (I. Mojž. 3, 17.) Až podnes osvědčuje se nehoda ta na rolích našich, trní a bodláčí přináší, pakli člověk nehledí v potu tváři ji vzdělávati. A tak bude a zůstane až do skonání světa; nebo slovo Páně se nemění. Jest ale každá strast, každé soužení spolu zkušebným kamenem ctnosti; při něm ukáže se člověk, jakým v skutku jest. Protož dobře zaznamenal Šalomoun: „Jako zlato v ohni, tak skoumá Bůh spravedlivé, a jako oběť zápalnou přijímá je“ (Moudr. 3, 6.). Vše, co v zlatém kovu se nachází, musí býti vyloučeno, aby bylo jasné a čisté, sic by jinak nemělo ceny; a podobně jest také s člověkem. Sv. Pavel dosti vyjadřuje to osvědčení, říká: „Pokusení působí trpělivost, trpělivost zkušení, zkušení pak naději a naděje neklame“ (Řím. 5, 3.) A zajisté, kde se osvědčila ctnost Josefova lépe, nežli když od bratří prodán byl do Egypta, a když manželka Putifarova k hanebnému skutku jej naváděla? (I. Mojž. 37. c. a 39. c.), kde osvědčil Tobiáš starý svou oddanost do vůle Boží lépe, jako když byl raněn slepotou, nemoha ani obživu svou vyhledávati, ani skutky lásky konati jako dříve? (Tob. 2, 11.) Kde se osvědčila lépe trpělivost Jobova, jako když všeho statku zbaven, ztratil i dítky své a nejhorším vředem máje zohyzdělé tělo, třepinami škrábal rány své, leže na smetišti? A podobně i David mnohým křížem navštívený, právě v nich osvědčil lásku k Bohu, přijímaje všechny co trest Boží za provinění, co prostředek očišťující k životu věčnému. Ano soužení a kříž jest podmínkou křesťanského života, jest podmínkou k získání blaženosti nebesťanů. Či neřekl Kristus Pán k dvěma učedníkům jdoucím do Emaus: „Zdaž nemusel těch věcí Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své“ (Luk. 24, 26.). Zdaž podobně nenapomínal stoupence své: „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapřij sebe sám, vezmi kříž a následuj mne“ (Luk. 9, 23.). To také vykonali ti, kteří učedníky Ježíšovými netoliko

slouti, ale i býti chtěli. Vzali na se kříž veliký, kterýž na ně vložil Pán a nesli jej pro oslavu jména jeho k spasení svému, bedliví jsouce napomenutí sv. Pavla: „Mnohým soužením musíme vejíti do království Božího“ (Skut. 14, 21.). Nezapomínejme spolu, co Pán Ježíš v podobenství oboháci a chudém Lazaru řekl: „Rozpomeň se, synu, že jsi přijal dobré věci na tomto světě, a nyní musíš se trápiti“ (Luk. 16, 25.). kdežto Lazar ztrápený a sklíčený na světě, „přijat jest do lůna Abrahamova“ (Luk. 16, 20. 22.). Z toho patrno, že soužení a protivensství, které nás potkávají, nejsou bez užitku. Ona potvrzují víru v prozřetelnost božskou, odlučují duši od časných, často škodlivých věcí a nezřídka připravují požehnání těm, kteříž utrpením navštívení byli. Člověk soužením navštívený učí se teprv hledati pomoci tam, kde skutečně k nalezení jest, a spolehati v toho, „bez jehož vůle ani jedinký vlas s hlavy naší nesejde“ (Luk. 21, 18.) a v trpělivosti očekávati příchod nesnází a protiv, „aby zachoval duši svou“ (Luk. 21, 19.). Čím více ale obrátí se k Bohu, tím více odvracuje se od toho světa a těch věcí, které v něm jsou. On učí se pohrdati pomijejícími statky, aby získal nebeských. Na něm vyplňuje se pak, co božský Spasitel řekl: „Kde jest poklad tvůj, tam jest i srdce tvé“ (Mat. 6, 21.). Poklad nejmilejší jest mu Bůh, a protož věnuje jemu ochotně i srdce své. Tím stává se, co sv. Jan Zlatoústý pravil: „Soužení v rukou nebeského lékaře jsou nožem, jímž zkažené části tělesné odnímá, jež by úplnému uzdravení vadili“ (de reb. dis.). „Soužení,“ dí svatý Augustin, „jsou nástroje, jimiž duše nabývá větší síly, čím udatněji je snášíme“ (in serm. de pass.). Chceme-li však nějakého podobenství vyslechnouti, můžeme směle tvrditi, že duše, soužením navštívená, podobá se keři vinnému, jemuž zbytečná ratolesť byla odnata. Čím více tyto reví výrůstky bývají uřezány, tím více a lahodnějších hroznů keř přináší. Že podobenství toto nepokulhá, dosvědčují slova zkušného Davida, jenž prozpěvoval: „Podle množství bolestí mých v srdci mém, potěšování tvá obveselovala duši mou“ (Ž. 93, 19.). Dá se soužení také přirovnati ovoci ořechovému, jehož slupka trpká a hořká, odporná jest: kdož by ale proto zahodil ovoce celé? Vždyť chová v sobě jádro sladké. A tak stává se, moji nej., i lidem, jež Bůh soužením navštívil.

Trpkost soužení upříti se také nedá; ale má i zaslíbení hojná nejen pro život věčný, nýbrž i v této časnosti. Zkoumajíce písmo svatá, nalezneme přemnohé příklady, že po žalosti následuje radost. Tak došel Josef egyptský za odměnu své ctnosti důstojnosti a moci královské; Tobiaš za odměnu odevzdanosti nabyt zraků svého i hojnost jmění, aby mohl ještě více dobře činiti; Job nabyt dvojnásob svého statku, a Davidovi žehnal Pán v přičinění jeho. A, m. nej., zdaž křesťanství neposkytuje nám podobných výjevů? Rozdílne podává Pán dary své dítkám svým, aby odměnil zbožnou trpělivost jejich. Protož nereptejme nikdy a jako udatní bojovníci setrvejme, abychom mohli při skončení strastí volati radostně: Dokonáno jest, jako Pán Ježíš na kříži volal, dokonáváje umučení své.

c) Tímto ale dokonával i život svůj. Vše již bylo vyplněno, k čemu od Otce nebeského byl poslán na tento svět. Úkol svůj dokončil a písmo naplnil, a protož nyní k Otci svému navrátiti se měl. Tato doba již již nastává, kde duše Kristova od těla odděliti se a k nábožným arcicteům uchýliti se má. Také i nám, m. nej., nastane jistojistě to okamžení; kdy? to nejisté jest. Umřítí jest osud pozemšťana; duše musí se v době, ustanovené od Otce, odloučiti od schránky tělesné a musí vrátiti se k Otci, kterýž do těla ji vdechl. Doba ta jest rozhodná pro věčnost a protož velmi mnoho na tom záleží, jak člověk umírá, kterak dokonává. Buď dokonává co hříšník aneb co spravedlivý aneb lépe abych se vyjádřil o nás lidech, co kajcník a jiného rozdílu není. Než, m. nej., jak trudné a úzkostné jest dokonání hříšníkovo! Nevidí před sebou leč dlouhou, nepřehlednou řadu hříchů svých. Dokonal sice život vezdejší, ale byl to život bez ctnosti, život bez polepšení, život plný marnosti, život plný hříchů. Nyní pominuly ty radosti, kteréž jej druhdy lákaly; nyní vidí, že opustí všecko bohatství, jež byl nashromáždil a slovy písmo musí se rmoutiti: „Blázne, co jsi připravil, či bude?“ (Luk. 12, 20.) Pominula sláva a koření, jemuž uvykl v hrdosti své, a ti, kteří se mu druhdy kořili, posmívají se snad a ušklebují nemocnému. Pominuly všechny výmluvy a námitky a holá, nezvratná stává se před jeho očmi pravda. Dnové spasení, den navštívení pominul: milostí bylo pohrdáno; nyní není více místa milosti, ale spravedlnosti. Žádná nevane útěcha, žádná

ulehčení, naděje žádná. Dokonán jest život časný; ale nastává život věčný — v pekle. Ó jak zcela jinak umírá kajcník! Poznáv bludné cesty života svého, volá k Pánu o milost a milosrdenství a nalezá tím hojněji, čím více po ní bažil, čím více po dobrém toužil. On dokonává s upomínkami sladkými, že s milostí Boží hojně tížil a že v něm marná nebyla, jako sv. Pavel. On dokonává v té slasti, že „všelikou slzu setře Bůh s očí jeho, že smrti nebude více, ani kvílení, ani nářku, ani bolesti; nebo pominou tyto první věci“ (Zjev. 21, 34.). On dokonává boj s nepřáteli spasení svého; a těší se slovy apoštolskými: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonal, víru jsem zachoval; v ostatním uložena jest mi koruna spravedlnosti, kterouž v onen den dá mi Pán“ (II. Tim. 4, 7.). On dokonává boj práce, práce skrovné proti odplatě neslýchané. I on dokonává život časný, aby jej vyměnil s životem věčným, radosti věčnou.

Nuže, m. nej., jaký konec života přejeme sobě my? Chceme-li v svaté radosti a s potěšeným srdcem, musíme odhodlati se pro tu úzkou cestu, o kteréž praví Kristus Ježíš, že vede k nebesům, odhodlati se musíme k pravému a upřímnému pokání raději dnes než zítra, aby našel nás Pán připravené, když nás k soudu svému volati bude a popřál nám koruny spravedlnosti, kterouž nám přislíbil. Amen.

Dědeček.

„Mně stále,“ dí dědeček, „duší to hude, co bylo, co je a co potom as bude?
Co bylo, vše nebylo zářivý jas,
co dobrého nyní, to srdce mi těší,
však bývali časové horší a těžší.
Než po bouři vysvitne slunéčko zas.“

„Co truchlíš dnes, pověz nám, dědečku zlatý,
proč smutnou jsi žalostí vzpomínkou jatý?
Ó řekni, co tlačí tě, vnoučatům nám!“
„Co říci vám, drahé a milé mé děti,
když vzhůru mé tužby a myšlenky letí.
Své pohádky všechny jsem pověděl vám.“

I všechny své vzpomínky, dobré a krásné,
jsem vypravil vám, co kde zářily jasné,
a truchlivé věci v hrob vezmu si rád,
vždyť nemohu, nechci vám kaliti mládí.
Vám dni ať jen radost a veselí sladí!
Kéž stále jen štěstí chce vám se vždy smát!“

A dědeček dumal a podepřel čelo
a setřel si rosu, již oko se stkvělo,
mělť všechny nás ze srdce upřímně rád.
„Tíž cítím již, únavu, milené děti!
Žrím, smrti že pro mne již anděl sem letí,
a chápu: S ním nutno se na věčnost brát.“

A ve spánek dlouhý a hluboký klesna
k nám mluvil sladce, ač jako by ze sna,
co bylo, co je a co nastane zas.
„Tu bylo tak krásně, tu s vámi je milo,
tam krásněji bude, mé srdce vždy snilo,
tam krásněji,“ šepce, než stichl mu hlas.

B a b i č k a.

Babička shrbená u kamen sedí,
ve starý Nebeklič upřeně hledí.
„Nevidím, Mařenko, nevidím již,
stáří je člověku veliká tíž;
písmena sem a tam skáčí,
vyhaslé oči mi pláčí.

Přines mi, děvečko, v posvátné chvíli
růženec z kořene růže, mně milý!
Svatvečer vybízí k modlitbě dnes,
výroční den je, kdy dědeček kles
do hrobu tmavého záhy,
dědeček milý a drahý.

Musím se pomodlit, děvuško zlatá,
by se tam přimluvil, Panenka svatá
aby mne přijala v nebeskou říš,
(stáří je člověku veliká tíž),
bych se s ním shledala v říši,
kde se vše zármutky stíší.“

„Proč se jen rmoutíš?“ dí Mařenka v bolu.
„Máme tě rádi my všichni tu spolu,
babičko drahá, jen zvesel se zas!
Říkal nám dědečkův těšivý hlas:
Neplačte, děti mé zlaté,
ještě tu babičku máte.“

Babička z růžence modlí se hlasně:
Věřím a Otčenáš, Zdrávasy jasné,
Mařenka spojuje hlásek svůj s ní,
že to tak mile a libezně zní.
Stařenka najednou vzdychla.
„Proč pak jsi, babičko, stichla?“

Dr. M. Kovář.

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný.

Podává Jan Hille.

(Pokrač.)

Protireformace.

Císař Ferdinand II. stav se pánem
Čech přísně potrestal odbojníky. I Píseckým pro účastenství jejich ve vzpouře konfiskovány veškeré statky a dne 15. července 1623 zastaveno město s veškerým příslušenstvím komorou královskou *Donu Martinu de Hoëff-Huertovi*, císařskému plukovníku, pod jehož krutou správou snášeli velkého protivenství po čtrnácte let.

Muž ten, jenž vyšinul se z obyčejného krejčího a sprostého žoldnéře až na hodnost korouhevnického pána v Čechách, pocházel z Nizozemska z rodičů katolických, účastnil se bojů pod Maradasem v Itálii, pro svoji zmužilost povýšen byl r. 1609 do stavu šlechtického. Když vypukla válka třicetiletá, bojoval pod Buquoyem, byl při dobývání Písku a po bitvě Bělohorské vyslán byl od císaře Maxmiliána k císaři Ferdinandovi do Vídně se zprávou o vítězství. Pro své skutky válečné po r. 1621 vykonané jmenován císař. radou válečným a nejvyšším nad tisíci jezdcí.

Co správce statků skonfiskovaných uměl těžit ze statku lidu poddaného jak ve prospěch komory královské, tak zvláště jsa člověk lakotný a necitelný ve svůj prospěch, tak že v krátkém čase velice zbohatl. R. 1621 odevzdán mu statek Kolinecký.

Za příčinou reformování nekatolíků v Čechách poslán byl Huerta s vojskem do měst, kde ničeho nepořídili jiní jako Michna, Jeníček; nutil nekatolíky sliby úlisnými aneb pohrůžkami, vězením a tresty k víře katolické. Za výpravy ty napočítal si Huerta velkých sum peněz za císařem; pročež postoupeno mu v Praze několik domů, statek Měčinský v Klatovsku. V r. 1628 koupil Huerta Velhartice, Mokrosuky a Nemilkov.

Za platné služby domu Rakouskému vykonané povýšen byl r. 1628 do stavu panského. Oženiv se s ovdovělou Vejdovnou Multánskou, jejíž dceru Marii přijal za vlastní, zůstal na hradě Velhartickém, který obnovil. Odtud jezdíval velmi často do Písku a zůstal na hradě Píseckém, který obec na rozkaz jeho musela opravit.

Když Huerta stal se pánem Písku, smutný byl pohled na město. Byloť v městě 230 domů shořených a pustých a všech hospodářů v městě 15. Aby město zalidnil, povolával sem Huerta některé cizé osadníky a spáleniště jim velmi lacino přenechal, ba zakládal je i penězi.

První péči svoji věnoval kostelu a duchovní správě. Kostel byl rovněž spustlý. Okna vytlučena, dvře, zámky, stolice byly rozbité; nebylo zde kalichů, ornátů a ubrusů na oltáře; škola i fara spustlá.

By zbytek obyvatelstva píseckého na víru katolickou obrácen byl, přišel do Písku nejdříve jesuita Jan Hosius, po něm pak Adam Kravařský, člen téhož řádu.

Za prvního děkana ustanovil Huerta svého kaplana *Jana Batistu*. Služby Boží počaly pravidelně od neděle masopustní r. 1623.

Avšak malých radostí zažil v Písku první děkan. Měšťané si ho nevážili, nechodili na kázání, ani na naučení, ani k zpovědi. Na stížnost děkanovu poručeno rychtáři městskému, aby pilně k tomu dohlédl a lidi napomínal.

Na poručení knížete Lichtenšteina volány (27. dubna 1624) na radnici všechny osoby vyznání protestantského a přísně jim domlouváno, aby k víře katolické přistoupili.

Někteří, jak se zdá, přistoupili k víře katolické ale jen na oko a proto opět r. 1627 napomínání Huertou pod pokutou, aby hleděli, poněvadž již jednou k víře katolické se přiznali, přikázání církevní zachovávat.

Když pak přísněji na nekatolíky naloženo, tu mnozí opustili raději město. Statky jim skonfiskovány byly.

Kněží z počátku bývali na výživě v domech soukromých. Když r. 1628 fara opravena byla, převzal stravování kněží primátor Lukáš Vodňanský za nepatrný plat. Na výživu děkana přispěl Huerta několika sty zlatými. Zařídil školu a vykázal rektorovi ročního plat 50 kop a kantorovi 30 kop. Od roku 1622 působil v Písku jezuita Vojtěch Chanovský a kázáními jeho, hrozbami i tresty nuceno nekatolické obyvatelstvo přistupovati k víře katolické.

Ještě v letech 1635—1637 vedli si duchovní stesky na špatnou návštěvu kostela a chození k zpovědi. Někaký čas působili v Písku i mniši polští, kteří však pro ne-

zřízené živobytí své ve velké nevážnosti byli a veřejně jim přezdívalo.

Huerta v posledních letech života svého choval se k Píseckým mírně, nesoužoval nikoho a také jim nebránil v ucházení se o dosažení městských svobod. Památku svého přísného jednání hleděl zakládáním hojných náboženských a milosrdných nadání zahladiti. Z těch příčin obnovil v Písku dominikánský klášter, r. 1419 Husity zbořený; v děkanském chrámu Páně dal hlavní oltář, kazatelnu a varhany postaviti. Na oltář zasazena deska s latinským nápisem, jenž český zní as takto:

„V prach zadupav císař zlých odbůjcův
Ferdinand vlasti zástavu víry dal zpět,
Tuť veliký jeho vůdce Don Martin Huerta
láskou plápolaje k církvi a Pánu Bohu,
Oltář ten svědkem toho postavil pro doby
příští,
odkud do Plzně zlým byl nepřitelem vzat.
Zdar Ti, ó vůdce milý Bohu, že umřel's
zemí této,
vždyť žije stále a vždy jméno Huertovo
ctně!“

Filiálnímu chrámu Kestřanskému daroval pěkný obraz sv. Kateřiny se španělským nápisem. Klášteru Karmelitánskému daroval některé domy své, začož se mu museli klášterníci zavázati, že místo mu v kostelní hrobce postoupí a za jeho duši každoročně sloužití budou 103 mše sv. I hybernákům novoměstským zřídil některá zbožná nadání. Poddaným svým Velhartickým mnohé milosti a osvobození udělil.

Když pak Huerta dne 13. pros. 1637 zemřel, bylo tělo jeho dle přání jeho v kostele Hybernáckém pochováno před oltářem od něho zřízeným, vnitřnosti pak uloženy v kostele dominikánském v Písku.

Za správy dominikánů.

Po smrti Huertově přestávali Písečtí opět choditi k zpovědi. Ano i po smrti kazatele Rybasse, dominikána, nebylo ani té doby kněze v Písku, tak že museli kněží Jesuité z Bernartic druhou neb třetí neděli sem docházeti a služby Boží obývat.

Vdova po Huertovi domnívaje se, že bude po smrti manžela svého též vládkyní města ustanovila r. 1638 za děkana městského *Martina Valasského* z řádu kazatelského, který byl též převorem kláštera

píseckého. — Kostel městský netěšil se tehdy dostatečnému důchodu, nýbrž potřeby jeho zapravovány byly z výnosu hran. R. 1639 bylo ustanoveno, aby se při pohřbu platilo od „Dominikána“ 1 zl. a od malých zvonků 18 kr. Tři kusy zádušních polí ležely nejspíše ladem. Hřbitov, na kterém prve pochovávali se i jinověrci, došel r. 1642 nového posvěcení na usmířenou. Děkan měl mimo poplatky štolové slíbeno 100 dukátů z císařské pokladny, avšak příjem jich doznával průtahy mnohé a nemilé.

Ačkoliv se zdálo, že již veškeré obyvatelstvo přilnulo k víře katolické, přece neustále vybízeno v letech 1640—1646 k bedlivějšímu chození do kostela.

Na neustálé prosby Píseckých prohlásil císař Ferdinand III. majestátem daným v Řezně dne 23. července r. 1641 město Písek zase za město královské, povýšiv je do čtvrtého stavu, navrátil a potvrdil jim všechny jejich privilegie a obdarování, s tou však podmínkou, aby to navrácení jednomu každému bez ujmy a škody na jeho spravedlnosti bylo a na žádného jiného, kromě na ty měšťany a obyvatele města Písku, kteří by se s ním u víře svaté katolické římské srovnávali, se nevztahovalo.

A dne 22. ledna 1642 postoupena Píseckým k vydržování a chování děkana, školních a kostelních služebníků aneb jinak officialů, rychta Putimská se všemi lesy, kopaninami, proti zaplacení 3203 zl.

Když město dosáhlo předešlých svobod městských, živností a privilegií a části svých statků, počalo se opět ze ssutin zdvihati a po ukončení třicetileté války předešlého blahobytu se domáhati.

R. 1648 byl zde děkanem *Václav Palacký z Vernšteina*. Tehdy zajisté dokončena oprava valně pobořeného špitálu; a chudí sousedé počtem 12 zůstávali před tím v domě soukromém a živni byli dobrovolnými dary.

Za děkana a převora *Rafaela de Lanimec* udeřil r. 1655 blesk do věže, ji zapálil a zvony se rozlily.

Osada Písecká v XVII. století.

Dle svědectví děkana *Jana Malegia* z r. 1661 velkých zásluh o zalidnění města Písku po válce třicetileté získal si primátor městský *Mart. Alex. Troyer*, který prý mnohé vynikající učené muže katolické do města povolal.

Od r. 1665—1667 byl v Písku děkanem *Friedrich rytíř Bechyně* a r. 1668 do r. 1670 *Frantisek Ferdinand Čedík*, kanovník Vyšehradský.

Osada Písecká byla v ty doby velmi rozsáhlá. Před r. 1639 náležely k Písku ještě osady Záhořská, dále Oslavská, na Červené, kde býval jindy farářem zákoník Milevský, též nebylo duchovního a pak osada Křeštovická.

Když r. 1639 zřízena a vystavěna fara Zahořská, přiděleny všecky ty jmenované osady co filiální k Zahořské. Za války třicetileté náležela k Písku i osada Čížovská.

K Písecké farnosti pak náležely r. 1660 kromě města tyto ještě vesnice: Nepodřice, Pokratice, Tukleky, Hradiště, Putim s kostelem filiálním, Smrkovice, Dobev s kostelem filiálním, Kestřany též s kostelem filiálním, Dobešice, Zátaví, Kluky a Sudoměř.

Nejstarší matrika osady Písecké pochází z r. 1660. Město Písek čítalo r. 1655 v městě 87 domů, stavení zkažených 27, pustých 40, na předměstí 28, pustých 15, dohromady 198.

Co se vyzdvihnutých domů týče, osm prý toliko vystavěných stojí, ostatní chatrnými střechami kryty jsou, poněvadž oheň z r. 1651 přes 56 domů v prach obrátil.

V městě napočítáno t. r. 120 měšťanů a jich všech statek šacován na 37.747 kop 30 gr. mš.

R. 1660 narodilo se v Písku 47 dětí, na celé osadě 48. Zemřelo a pochováno v Písku 19 osob, sňatky vykonány tři.

R. 1655 obnášel náklad na děkana 286 zl. 38 kr., na správu hodin 17 zl. 40 kr., kantorům 51 zl., varhaníkovi 33 zl.

R. 1664 dáno děkanovi peněz hotových též na soli a pívě 324 zl., rektoru školnímu 35 zl., varhaníkovi od učení dětí na penězích, poněvadž domácí jest a vyživení svého při rodičích má, na čemž jiný nikoliv budoucně přestati moci nebude 35 zl. Zvoníkům a pulsantům ročně 9 zl. 14 kr.

R. 1674, za děkana *Celerina*, vrátil císař Leopold I. obci Písecké právo patronátní.

Památky zbožnosti.

Protireformaci přivedeny byly zbytky obyvatelstva píseckého na víru katolickou. Ovšem nešlo to zpočátku způsobem mírným; teprve později, když děkanové mírně a svědomitě nakládali s osadníky, tehdy

přilnuli Písečtí zcela k víře katolické. Mnozí z předních měšťanů upřímně starali se též o prospěchy církve, zakládali mnohá nábožná nadání, odkazovali dědiny k záduším, přistupovali k zbožným bratrstvům, stavěli kaple, kříže a sochy.

Velkou péči věnovali Písečtí ozdobě děkanského chrámu Páně. Hlavní oltář zbudovaný Huertou nepostačoval a proto ke cti a slávě Boží a P. Marie počata byla r. 1688 za děkana Šebestiána Šindlera, (1683—1694) stavba nového velkého oltáře. Oltář postaven jednak nákladem obce a záduší, jednak z dobrovolných darův, odkazův i pokut. Plán sestavil a práci tluhlářskou udělal Pavel Hávek, malíř plzenský Dominik Pinquet maloval obraz P. Marie a řezbářskou a pozlačovačskou práci provedl Bernart Geisler. Veškerý náklad na oltář obnášel 1089 zl. 28 kr.

R. 1688 obnoveno také bratrstvo literácké. R. 1693 zřídil měšťan písecký Jan Veselý oltář v kapli pod zvonici na hřbitově píseckém.

Veliká vroucnost a pobožnost k sv. Václavu, patronu a knížeti království českého, přiměla Píseckou obec k tomu, že za děkana Boh. Bílovského (1695—1701) uzavřela r. 1695 starodávňý kostel blíž města Písku ležící znovu vystavěti a po sobě věčnou památku učiniti. Ku kterémužto cíli a dokonalemu vystavění kostela dožádali Písečtí Jak. Ant. de Maggi, kníž. Švarzenberského stavitele, aby dílo to a práci na sebe vzal a zavázali se k tomu dáti potřebné materialie a za práci mu dáti zakázali se z důchodu záduší sv. Václava 800 zl rýn., pšenice 4 strychy, žita 12, ječmene 4, hráchu 3, ovsa 20 str., piva 6 sudů, másla 1 cent, sýra 2 centy a pro dělníky z každé várky řediny 1 sud.

(Pokračování.)

Život pravého křesťanského učitele národního.

Úryvek z umění vychovatelského a vyučovatelského načrtl V. Rubricius.)

(Dokončení.)

VII.

V pochvale, trestech počínat si spoře.

Odměna a tresty, toť ony prostředky vychovávací, o nichž snad nejvíce bylo i

mluveno i psáno. Není účelem našim zevrubněji pojednávat o nich. Jen několika slovy dotknouti se jich chceme. Ovšem nejlepším jsou školy ony, v nichž nejméně trestů se užívá, leč jest daleko větší počet škol, kde ani příklad, ani láska, ani rozhodnost učitelova nestačí a kde trestů užiti se musí. Leč buďme spoří v udělování i trestů i pochval. Časté tresty škodlivy jsou i vyučování i výchově. Musíme ovšem děti opravdově i přísně vychovávat, neboť vychováváme je ne pro školu leč spíše pro život. Přísné vychování dává životu pevné charaktery, kdežto rozmazlenou výchovou odchovává životu povahy chabé a nestálé, slabé a nesamostatné. Leč pravá a účinná přísnost s důvěrou býti musí s onou neposkvrněností vlastní povahy vychovatelovy, jež sám ve všem a všudy jako vzor beze vší úhony zde státi může, ona musí dále sdružena býti s láskou všemocnou, která i nejtěžší nejlhčím činí a jež jako něžný pramen stříbropěný z hrubé, drsné skály vytryskuje, ona konečně sdružena býti musí s onou nadpозemskou silou mravní, která ochotna jest obětovati vše i sebe sama miláčkům srdce svého. Z této, ano pouze z této přísnosti vypučí nesmrtelné kvítka věrnosti i oddanosti trvalé, jež podobno žárné růži z Jericha, vítězně vzdoruje palčivým vichrům pouště.

V příčině odměn platí táž zásada: Odměňuj rozumně a spoře! Přivětivě, uzralé slovo učitelovo, nepatrný — nicméně u dětí dosti závažný — důkaz jeho důvěry, výraz radostného překvapení z výkonu svědomitě i dobře provedeného, hlavně však blaživé poukazování na to, že dítě řádně vykonalo svou povinnost, což jest tou největší cti ve světě, vše to v nejčtetnějších případech buď úplně neb alespoň větším dílem nahraditi nám musí udělování odměny.

VIII.

Nikomu nečiníš marné hoře.

V každé snad škole nalezáme dítky tělem neb duchem slabé, opuštěné, chudé a choré. Dítky ty zasluhují lásky i péče pravého učitele měrou nejhojnější. Zde ano zde potřebí trpělivosti svrchované, aby troud doutnající nebyl udušen a třtina nalomena, by nebyla zlomena zcela. Právě o dětech těchto nebohých platí krásná slova: Stvořeníčka ta potřebují srdce šlechetného, k němuž těsně by se přivinula,

potřebují ruky dobré, na níž by se s láskou zavěsila, potřebují oka bdělého, k němuž by s důvěrou pohlížela, potřebují ramene silného, jímž by se bránila a chránila. A všim tím má ba musí jim býti dobrý jejich učitel. Jak hojně odměny kliditi bude šlechtěné srdce jeho zde i na věčnosti, když těmto dětem s laskavou něžností a s vytrvalou trpělivostí v ústřety přichází. Vždyť vrátil jim to, čeho svět jim odepřel, mír a klid jejich duše. Tuť zajisté, že dítky ty, nebo alespoň mnohé z nich, až dospějí v bouři života vezdejšího, žehnati budou té drahé jeho ruce slovy pěvce, jenž píše:

Ať kráčíš světem s mračnou skrání,
ať v září slávy zášti prost,
ty ruce žehnej do skonání,
z nichž mír a klid tvé duše vzrost!

IX.

*Na Spasitele obráť své zraky,
s pomocí Jeho zla zaháněť mraky,
spěť k ctnostem, jež mu víra jeho velí:
takým buď život učitele celý!*

Mladý učitel, který nastupuje prvé své místo, jest z pravidla pln lásky a nadšení k svému povolání, i jest pevně odhodlán, že za každou cenu i ohledně svého povolání, i ohledně svého života mravního na této výši stále se udrží. Avšak již po několika letech v nehlubším nitru jeho tajemný praví mu hlas, aby v tiché osamělosti hodinku nějakou věrně zpytoval ty nejtajnější zachvěvy svého srdce. A tu v této tiché svaté hodině zpytování sebe sama s úžasem shledá, že ten žár prvé jeho lásky velice vychladl. I jest pevně odhodlán, že oživi opět tu prvou svou lásku, ta prvá své předsevzetí. Aby pak neumdlával a nekolísal v tomto šlechtěném úmyslu svém, chce na kříž hleděti a Spasitele, na něm pnějícího, za vzor a příklad sobě vzíti. A vskutku ten tichý, dobrý Spasitel náš všech, onť bylť, jest a bude vždy tím nejlepším ideálem všech pravých lidu učitelů. Onť učí nás lásce k modlitbě, v níž nalezneme i sílu v těžkém svém povolání, i ochranu bezpečnou, i záštitu jistou oproti všem svůdným lákadlům tohoto světa. Onť učí nás veselosti, s níž něžnost jest věrně spjatá, onť učí nás horlivosti v povolání našem, jakož i neumorné pracovitosti, kteráž nikdy neustává v službě Boží i v službě trpícího člověčenstva. Onť učí nás oně shovívavosti, kteráž sklání se

až k slabostem a chybám dětí; onť učí nás mírnosti k chybujícím, klidu i rozmyslu v obtížných úkolech životních, neumorné činnosti, prostě všeho ukvapení; onť učí nás oně nesmělosti, kteráž bohatým jest pramenem trvalých radostí, jakož i oně skromnosti, kteráž nepachtí se po uznání velikého davu, leč v tichém a věrném plnění svých povinností hledá i nalézá vrchol všech rozkoší světských. Onť učí nás vznešené zásadě: „Milujte nepřátele své a dobře činite těm, kteří vás pronásledují; a kdo do tebe kamenem, ty do něho chlebem.“ Zdaž možno jen mysliti sobě zásad vznešenějších a schopnějších, by v ráj proměnily veškeru sociální bídu doby naší, jen když věrně budou námi plněny.

V kratičkém pojednání tomto hodlal jsem, jak svrchu uvedeno, načrtnouti prostické úryvky z všeobslhlé knihy „umění vychovatelského.“ Naleznete-li v směsici té alespoň kvítečko jedno, jež zalíbilo se vám, upřímně zachovejte je, prosím, jako věrnou upomínku dobrotivě ve svých srdcích *).

Prátele lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal Boh. Brodský.

(Pokračování.)

Když se druhého dne pan Pěnkava po pravoslavných duších sháněl, nenalezl ani jedině. Sousedé se vymlouvali, že nemají se ženami doma pokoje, ačkoliv sami vyspavše se považovali to za bláznovství, pro nic za nic viru měniti. Poněvadž pak k vůli sobě samému pro pravoslavného kněze psáti nemohl a nechtěl — bylot mu náboženství věci vedlejší — skončila se památná výprava proti panu faráři s rozhodným nezdarem.

Nezdar tento byl prvním znamením porážky velikého liberála. Další nezdary zvolna jeden po druhém se dostavovaly. Od krajského soudu, kamž bylo podáno odvolání z rozsudku v příčině rybníka, vyslána byla ještě jedna komise. Při té musil býti pan Pěnkava úplně tichým, neboť předseda komise hned z počátku ho rozhodně zakřikl.

*) Pramenem úryvku toho jest „Časopis katolických učitelů.“

Komise vše znovu vyšetřila, přesvědčila se, že rozsudek okresního soudu byl správný a odjela. Jen to nového nová komise přinesla, že žádal obhájce nová tři sta zlatých na žalobu. Rychle musily býti peníze sháněny od těch, kteří měli obecní jmění vypůjčeno a obhájce přijmuv peníze, ujišťoval, že výhra Koryčanské minouti nemůže.

Na nějaký čas zavládlo ticho v Koryčanech a pan Pěnkava jak by sousedům poprával oddechu, zabýval se domácími záležitostmi. Vše již bylo postaveno dle jeho přání, ale k překvapení starého otce se ukázalo, že syn nemá daleko ty peníze, jak se domníval. Musil na jeho žádost ještě tisíc zlatých ze záložny si vypůjčiti, aby výlohy se stavbou mohly uhrazeny býti.

K tomu počaly nepěkné zprávy od dcery přicházeti. Psala, že jsou stále v peněžních nesnázích a že muž její, Pejša, má mnoho nepřátel, kteří stále na něho žalují a o místo ho připraviti hledí.

Ne dlouho po druhé komisi dostali pojednou u Pěnkavů list, jenž je přivedl do velkého rozrušení. Správce žádala totiž, aby otec neb bratr rozhodně hned k ní přijeli, jelikož se stalo velké neštěstí. Správce Pejša se totiž zastřelil.

Pan Ferdinand ihned se vydal na cestu k sestře. Tu teprve poznal pravý stav věcí. Pejša žil příliš skvostně, vydával více než přijímal a když se nedostávalo, dlužil se. Dluhy rostly a proto snažil se je zaplatiti. Při tom zapomínal na to, co bylo jeho a pánovo. Poněvadž při tom i s lidmi krutě zacházel, postaral se neznámý jeho nepřítel, aby se pán vše dověděl. Přišli vyšší úředníci, zkoumali účty, zásoby, vyptávali se lidí a následek toho byl pro Pejšu zdrcující. Nejen že měl ztratiti místo, měl ještě soudně stíhán býti pro podvod a zpronevěření peněz.

Pejša rozhodl vše krátce. Nerozloučiv se ani se ženou, zastřelil se. Soud aspoň zabavil veškeren jeho nábytek. Pan Ferdinand doraziv k sestře, nevěděl, má-li sestru těšiti či hájiti ji před soudem. Teď ho hrdinství opustilo a všecek skličěn viděl, že sestra jeho se třemi dětmi stala se politování hodnou. Neměla jmění a nezbyvalo jí, než k rodičům se obrátiti. Co mohla ze zabaveného zachrániti, prodala a pan Ferdinand přijel domů s ní i s jejími dětmi.

U Pěnkavů bylo nyní smutněji než dříve. Starí rodiče beztoho hned dříve

s malou radostí patřili na synovy boje. Neschvalovaly je, neboť na venkově vyrostli a sestarali se a dle starodávného způsobu života živi byli. Sami jsouce zbožni, neviděli rádi synovy boje a zvláště boj jeho proti panu faráři na duši je pálil. Starý Pěnkava pozoroval, že lidé také počinání synovo odsuzují a bál se, aby jednou na syna nenařikali.

Teď jim k tajným starostem přibýly starosti o dceru a její rodinu. Stará matka tajně plakala a všecka zamyšlená po hospodářství chodila. Muž její skrytě vzdychal a mezi lidmi vejíti se ostýchal. Tušil, že asi všichni vědí, jak skončil zeť a bylo mu to hanba, že pro podvod si život vzal.

Také mladého to netěšilo. Cítil, že se stává osamoceným. Příliš se spoléhal, že ho lidé budou poslouchati a dle jeho vůle se řídit. Předvidal, že jeho soud asi špatně dopadne. Sám u sebe se sice omlouval a sváděl vinu na ty, kteří mu zprávu o rybníce podávali, než tajný osten výčitky, že on vlastně všecko popíchl, lidem výhru sliboval a dál a dále do soudu vlekl, ten osten v sobě zničití ne lovedl, byť na venek na sobě toho znáti nedával.

Netižilo ho však svědomí proto, že svornost rozbil, lásku mezi lidmi zkazil, mnohému zlému je naučil; jej nejvíce to mrzelo, že se svými myšlenkami neprozrazil a v očích sousedů tím na své váze ztratil. Věru, kdyby mohl vše to napravit, neostýchal by se třeba ještě úsilovnějších prostředků užiti, než k jakým až dosud sahal. Ba přemýšlel stále, kde by nalezl nějakého záchranného prostředku. Nemohlo mu nic napadnouti a tak skutečně sklesle přijal výměr druhé instance, jímž žaloba sousedů Koryčanských v záležitosti rybníka se zamítá a oni odsuzují se k zaplacení útrat.

„Toť by se peklo proti nám spiklo,“ pravil mrzutě mezi sousedy, „abychom nevyhráli. Uvidíme, jak Videň rozhodne. Stalo se již často, že tam zvraceny rozsudky všech úřadů podřízených.“

„Možná, možná,“ přikyvoval Šmejkal jak obyčejně napilý. Druzí mlčeli a mlčení to pro pana Pěnkavu znamenalo více, než sáhodlouhé řeči. V té chvíli cítil, jak se mu půda pod nohama trátí, jak klesá, stává se samotným. Nevesele rozešel se se sousedy.

„Prohrajeme-li, mohl by mítí tolik cti v těle a zaplatiti sám útraty,“ prohodil Konopka na cestě domů v hloučku sousedů.

„My prohrajeme a zaplatíme,“ určitě řekl Jaroš. „Ať si žádný nemyslí, že jest boháčem. Vždyť si na stavbu vypůjčil. Zavedl nás a my byli tak bláhoví, že jsme se zavéstí dali. Dobře nám tak. Ani ta prohra mne nemrzí, zaplatí se to z obce. Ale ta ostuda, již jsme si v celém okolí nadělali, mne páli. Pohněvali jsme si velkostatek, pány, celou osadu a kdo to nyní smeje? Uvidíte, že až nám bude nejhůře, pan Pěnkava nás nechá starati se o sebe. Eh, darmo na to myslet. Jsem rozhněván na celý svět, nejvíce pak na sebe.“

A teď teprve druzí sousedé začali. Až dosud se báli promluvit rozhodné slovo, ale teď když Jaroš začal, jeden přes druhého hlásili se se svými stesky, které by byly pana Pěnkavu mnoho nepotěšily.

„Vícekrát mne do ničeho nedostane,“ zařikal se Kačírek. „Dělá mudrce a co vlastně nám vymohl? Peníze obecní budou pryč, máme hněvy s celým světem a obec v nepořádku. Já včera na cestě k vrchám zlomil nápravu a koně div se mi nepobili. To je krásný rozum. S takovou moudrostí chtěl bych já býti také řiditelem. A kdo ví, byl-li jím. Jen z nás tahal rozumy. Zítra veškeré ty časopisy od něho vyházím a jak potkám pana faráře, za odpuštění ho poprosím.“

„Z jara bude volba, jen ať si to Bučovičtí zase vezmou tam, my tu starostu nepotřebujeme,“ minil Konopka.

Všichni mu přisvědčovali a dlouho ještě rokovali. Se smutnou náladou rozcházel se domů a věru že toho dne bylo málo lidí v Koryčanech, kteří by pana Pěnkavu nebyli poctivali jmény nepřilíš lichotivými. Bylo to však skryté. Nebyla však daleka doba, kde je měl pan Pěnkava slyšeti tvář v tvář.

(Dokonč)

KRONIKA.

Z Prahy. (Jubilejní pouť do Říma.) V příčině římské pouti sdělujeme se všemi, kdož se jí účastníti chtějí, následující bližší okolnosti.

Aby poutníci mohli před nedělí do Říma se dostat, jest třeba by udál se odjezd z Prahy již ve středu dne 12. dubna ráno (asi o 7. neb 8. hodině) tak že by ve středu odpůldne do Vídně asi o 5. hodině dojel. Vlak ten vyjede z nádraží severozápadní dráhy na Poříčí a pojedě přes Lison, Kolín, Kutnou Horu, Čáslav, Německý Brod, Jihlavu, Znojmo do Vídně. Ve

Vídní budou poutníci noclehovati, navštíví ve čtvrtek dne 13. dubna dopoledne chrám sv. Štěpána, kde budou pro ně konány služby Boží; po té budou před polednem obědvati a zrovna o 12. hodině odjedou jižní drahou z Vídně a pojedou nepřetržitě až do Lublaně, kde budou večeřeti. Tam bude trvati přestávka celou hodinu. Odtud pojedě se nepřetržitě až do Nabresiny, kdež se bude snídati. Opět přestávka jednu hodinu.

Z Nabresiny vlak nepřetržitě pojedě přes Cormons, Vlašské Benátky do Bologny, kde budou poutníci obědvati. Budeť tam dvě hodiny trvající přestávka.

Z Bologny pojedě se nepřetržitě do Florencie. Tam bude večere s přestávkou půldruhé hodiny, načež vlak přímo pojedě do Říma, kamž dojede 15. dubna mezi 8. a 9. hodinou ranní. Jak ve Vídní tak v Římě budou poutníci dovázeni do svých bytů povozy od pořadatelů vlaku najatými, za něž se nic více platiti nebude.

Pobyt v Římě ustanoven na osm až devět dnů, tak že 16. dubna prohlédnou si poutníci kostely Maria Maggiore a sv. Jana v Lateráně, odpůldne katakomby;

17. dubna Řím starověký a kostely vnitřního města;

18. dubna Řím za Tiberou a Ghetto;

19. dubna moderní Řím a galerie;

20. a 21. dubna čtvrť Vatikánskou (po případě též slyšení u sv. Otce);

22. dubna výlet do Tivoli.

Kdož hodlají navštívit Neapoli a Vesův, mohou to učiniti společně a třeba k tomu tři dnů. Pakli do 22. dubna by i papežská mše i slavnostní audience byla vykonána, mohli by v pondělí dne 23. dubna o 8. hodině ranní z Říma vyjeti, tak že by v poledne již byli v Neapoli, kdež by se obědvalo. Odpůldne by shlédli město a přístav.

V úterý dne 24. dubna ráno odjezd do Pompeji a na Vesův. Tam společný oběd; u večer návrat do Neapole.

25. dubna ráno výlet na ostrov Capri neb do Sorrente, odpůldne pobyt v Neapoli a večer o 10. hodině návrat do Říma.

K společnému výletu do Neapole třeba, by sešlo se 50 osob. Celý výlet do Neapole i s útratou za dráhu tam a nazpět a na Vesův a za všecko opatření bytem a stravou stál by jednotlivou osobu za I. třídu 130 franků, za II. třídu 120 franků (bez dráhy na Vesův za I. třídu jen 110 franků a za II. třídu 100 franků).

Na zpáteční cestě, již každý dle libosti všemi vlaky podniknouti může, budou možny delší zastávky ve Florencii, v Bologni, Padově, Benátkách, v Terstu, Adelsbergu (Postojně), bez-

pochyby i v Lublani a v Štýrském Hradci. Pro ty, kdož si přáti budou na zpáteční cestě navštívit Assissi a Loreto, budou vydány zvláštní lístky jízdní, na kteréž připlatí pro III. třídu 2 zl., pro II. třídu 3 zl., pro I. třídu 4 zl.

Na zpáteční cestě z Vídně do Prahy možno užiti pouze obyčejných vlaků, rychlovlaků pouze s malým příplatkem za III. třídu 50 kr., za II. třídu 1 zl., za I. třídu 1 zl. 50 kr.

Ti, kdož pojedou ze stanic od Prahy až Kolín do Říma, platí celý jízdní lístek za III. třídu 45 zl., za II. tř. 72 zl., za I. tř. 110 zl.

Kdož pojedou ze stanic za Kolínem až po Jihlavu (inclusive) platí za III. třídu o 1 zl., za II. třídu o 2 zl., za I. třídu o 7 zl. méně; kdož pojedou ze stanic za Jihlavou až po Znojmo, budou platiti na III. třídě o 2 zl., na II. třídě o 4 zl., na I. třídě o 15 zl. méně za cestu tam a zpět.

Ceny jízdy z Prahy atd. do Říma a zpět jsou levnější než ceny jiných podniků, které nemohou mimo jízdu podobných výhod poskytnouti, jako poskytuje tento poutnický vlak a také čas po Velkonocích od 12. dubna do začátku května jest velice ku pouti příhodný, an pobyť v Římě v tuto dobu bude právě nejsnadnější, jelikož již nebude Řím přeplněn jinými poutníky.

Aby na cestě i při společném obědě neb snídaní neb večeri poutníci snadno se dali roztržiti, bude míti každý železniční vůz odznak zvláštní barvy, každý cestující odznak v barvě svého vozu, tentýž odznak bude míti stůl, k němuž bude na cestě k snídaní, k obědu neb k večeri zasedati, štít téže barvy bude míti kočí vozu, do něhož bude cestujícíma na cestě do bytu vstoupati. Také zavazadla cestujícího obdrží též marku jeho barvy. Jen třeba, aby každý měl na silném papíru jméno své na zavazadlu na špagátu zavěšené.

Ve Vídni budou platiti cestující III. třídy za nocleh a snídaní 1 zl. 50 kr., cestující II. třídy 3 zl. a cestující I. třídy 4 zl.

V Lublani budou platiti za večeri bez nápoje 60 kr.

V Nabresině za snídaní 1 líru, v Bologni za oběd s vínem 2½ franku, ve Florencii za večeri s vínem 3 franky. K společným hostinám nebudou nemajetní poutníci zavazáni.

V Římě bude platiti každý dle ujednání se svými hostiteli od 7—12 franků denně za celé opatření.

Vlak tento poutnický bude však jen tenkrát vypraven, pakli se do 15. března přihlásí 200 účastníků a sice 125 poutníků III. třídy a 75 poutníků II. a I. třídy a pročež třeba, by záhy, pokud možno ještě tento měsíc únor

a na začátku budoucího měsíce se poutníci přihlásili. Každé další zařízení poutního vlaku a pouti se týkající, bude závčas poutníkům oznámeno. Před odjezdem z Prahy jakož i před odjezdem z Vídně učiněn bude poutníkům ústní výklad a poučení o tom, jak se pout bude konati. Také v Římě budou míti poutníci příležitost ku shromáždění se a zjednání si potřebného poučení o pobytu svém a zpáteční jízdě.

Další dotazy zodpoví ředitelstvo sv.-Václavské záložny v Praze, Řetězová ul. č. 223—I.

Poutní komitét.

***—* Padesátileté biskupské jubileum sv. Otce Lva XIII.** slaveno 19. t. m. po celém světě způsobem nejokázalejším. V Římě sloužil sv. Otec o půl 10. hod. v basilice sv. Petra jubilejní mši sv., již přítomni byli téměř všickni kardinálové, římsí preláti a na tisíce věřících. V těchto dnech přicházejí denně poutníci do Říma. — V Praze sloužil J. M. ndp. Msgr. Ferdinand Kalous, světitel biskup pražský o 7. hod. v chrámu Páně sv. Salvatora pontifikální mši sv., již byli přítomni bohoslovci a všechny katolické spolky pražské. — V metropolitním chrámu P. sloužil ndp. probošt Msgr. Dr. Eduard Tersch pontifikální mši sv., již byli přítomni Jeho c. k. Výsost p. arcivévoda Otto, pl. arcivévodkyně Marie Josefa a veškeré vyšší třídniectvo. — Večer toho dne konána v Rudolfinum slavnostní akademie, již počila přítomností svou veškerá elita pražská; J. Osv. p. hr. Jan Ledebur promluvil o zásluhách sv. Otce, za něž zasluhuje si oslavy, jež se mu po celém světě děje, J. M. ndp. biskup Královhradecký Eduard Brynych o sv. Otci jako učiteli národů.

***—* „Družstvo Arnošta z Pardubic“** Spolek akademiků katolických v Praze vykonal 18. t. m. velikonoční sv. zpověď v chrámu Páně sv. Klimenta a sv. Salvatora, načež v neděli 19. t. m. při jubilejní mši sv. v chrámu Páně sv. Salvatora, již sloužil J. M. ndp. světitel biskup Msgr. Ferdinand Kalous, přistoupil s ostatními katolickými spolky pražskými k sv. přijímání. Spolek akademiků katol.: „Družstvo Arnošta z Pardubic“ byl zastoupen nejčetněji ze všech katolických spolků pražských (124 členy), ano můžeme dobře říci, že tvořil dobrou polovinu všech přijímajících v chrámu Páně sv. Salvatora, vyjmemme-li z počtu pp. bohoslovce. Tuť jistě neklamný důkaz, jak řádné pány akademiky chová v sobě spolek tento a zároveň tu na jeví, že hoden jest spolek tento podpory všestranné. — Ke spolku přistoupili za členy zakládající: J. M. ndp. Eduard Brynych, biskup Královhradecký na Vyšehradě, Dr. Jos. Burian, sídelní kanovník na Vyšehradě, JUDr. Antonín

Randa, c. k. dvorní rada, JUDr. Jiří Pražák, rector magnificus české university, JUDr. Matěj Talíř, děkan fakulty právnické, JUDr. Emil Ott, JUDr. Josef Stupecký a JUDr. Albín Bráf, professoři c. k. české fakulty právnické v Praze, Th. Dr. Václav Horák, generál-velmistr řádu křižovníckého v Praze, Th. Dr. Jan Lad. Sýkora, c. k. prof. české fakulty bohoslovecké v Praze, Václav Nykles, farář u sv. Štěpána v Praze, Frant. Pohunek, kaplan u sv. Štěpána a redaktor „Vychovatele“ v Praze, Frant. Schoenbek, ředitel u sv. Anny v Praze; Jindřich Sekera, c. k. profesor v Praze, Jan Havlík, farář u sv. Mikuláše v Praze, Josef Ort, účetní záložny sv. Václavské v Praze, Fr. Ferdinand Warter, převor řádu Maltežského v Praze, Josef Ruml, duchovní správce u sv. Kateřiny v Praze, Jan Kačer, duchovní správce na Karlově v Praze, Václav Honejsek, farář u sv. Haštala v Praze, Josef Kyselka, c. k. profesor v Praze, Th. Dr. Karel Lev Řehák, farář u sv. Ducha v Praze, Karel Balcárek, kand. professury a vychovatel u Jeho Osv. p. hr. Karla Ervína Nostitze v Praze (bývalý člen spolku), Emil Dlouhý, kaplan u sv. Jindřicha v Praze, A. J. Cellerin a syn, tovarník v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Bernard *Boháček*, farář Třeboratický, 14. února 1893, (nar. 15. prosince 1820, vysv. 11. března 1844);
- p. Jos. *Macháček*, kněz jubil. a far. Račíněvský na odpoč. v Praze, 17. února 1893, (nar. 15. března 1812, vysv. 3. srpna 1836);
- p. Jos. *Tykal*, I. kapl. Volšanský, 17. února 1893, (nar. 30. ledna 1850, vysv. 18. července 1875).

Ustanoveni jsou:

- p. Karel *Pokorný*, kapl. Rakovnický, za kapl. v Peherách;
- p. Augustin *Ulrich*, kapl., za admin. v Třeboraticích;
- p. Jan *Černý*, kaplan, za admin. v Měděnci (Kupferberg);

- p. Julius *Rotta*, admin. v Spáleném Poříčí, za admin. v Nových Mitrovicích.

Uprázdňená místa:

- Měděnec* (Kupferberg), fara patr. p. Ferdinanda hrab. z Buquoy, od 10. února;
- Třeboratice*, fara patr. náboženské matice, od 16. února 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef *Zajíc*, far. Hněvkovický, na odpoč. na Novém Hradci Králové, 10. února 1893, (nar. 27. září 1829 v Marcinově, vysv. 25. července 1853).

Ustanoveni jsou:

- p. Ant. *Šindelář*, kapl. ve Zlonicích, za far. v Potštýně;
- p. Jan *Hnátek*, kapl. v Charvátci, za far. ve Váp. Podole;
- p. Dr. Adolf *Plešinger*, kapl. Poděbradský, za suppl. katech. na gymnasiu v Chrudimi;
- p. Em. *Teplý*, kapl. v Bělé, za zatím. katech. na střední státní škole v Kutné Hoře;
- p. Jos. *Havla*, koop. Oberaltstadský, za II. kapl. do Poděbrad;
- P. Mart. *Faulbach*, O. S. B., za koop. do Ném. Verneřovic;
- p. Jos. *Eltrich*, admin. Potštýnský, za koop. do Oberaltstad.

V komissi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Kázání Bourdaloue-ova

S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, Panegyrika.

Z frančiny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

S povolením nejždust. k. a. konsistoře Pražské.

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtěžek věnuje se na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

OBSAH: Řeči postní: V., VI. — Děleček. Babička. (Básně.) — Děkanský chrám v Písku. (Pokrač.) — Život pravého křesťanského učitele národního. (Dokonč.) — Přátelé lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihotiskárně.
Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se

v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Reči postní.

VII.

„Otče, v ruce tvé poručím
ducha svého.“ (Luk. 23, 46.)

Právě dozněly poslední zvuky výtek Pána našeho Ježíše Krista, v nichž připomíná všechna dobrodini, kteráž byl učinil lidu israelskému od počátku a jež tento splácel nevděkem a nenávistí. Během svatých rozjímání postních slyšeli jste, moji nejmn., kterak lid israelský od vůdců svých fariseů a zákonníků jsa sveden, nakládal s Pánem Ježíšem. Kdo jen dosti málo citu v srdci chová, nemůže lhostejně pomyslet na útrapy a bolestné utýrání božského svého Spasitele. A při všem jeví přece jen lásku a opět lásku. Za hříšníky prosil, hříšníky přijímá, spravedlivé péči své předražené matere odevzdává a pak teprve sám o sebe péči máje v důvěře nezvratné Bohu se poroučí v ochranu, pomoc od Něho čeká, aby dokonati mohl to slavné dílo, ku kterémuž sestoupil na tento svět. Šťastně vykonal povolání své a vida blížiti se tu poslední dobu, již v Getsemane se lekal, volá velikým hlasem: „Otče, v ruce tvé poručím ducha svého“ (Luk. 23, 46.). Podivná zajisté věc tato. Kdežto síla lidská zápasem smrtelným po těžké nemoci ochabuje, hlas lidský umdlévá a jazyk vypo- vídá službu svou, aj, hlas Krista Pána všemu světu mocně hlásá: „Dokonáno jest“ a síla jeho neumdlévá, dokud posledního slova svého nebyl pronesl: „Otče, v ruce tvé poručím ducha svého“ (Luk. 23, 46.). — Popřejtež mi, přát. mn., již jste sledo-

vali rozjímání v tomto sv. času postním popřejtež mi, abych s vámi dnes, v den veliký smrti Páně, rozebíral sedmé a poslední slovo, kteréž promluvil Kristus na kříži: „Otče, v ruce tvé poručím ducha svého,“ abychom naučili se umíratí řádně v Kristu.

Ukřižovaný pro spásu naši Ježíši! vzhlédni na nás milostivě, abychom, kteří jsme utrpení tvé zbožně prozkoumali, zkroutěně k smrti se připravili.

Pojednání.

1. Otče, toť to poslední slovo a spolu stvrzení, že Pán Ježíš jest Synem Božím. Ohlašoval tak hned anděl, když Marii P. zvěstoval narození Páně: Slouti bude Syn Boží. To osvědčoval Pán Ježíš při svém vyučování po tři léta před učedníky a vším lidem, který jeho učení poslouchal. To dosvědčoval též i svými skutky, které konal na oslavu Otce svého nebeského, a proto také v domě Kaifášově před vysokou radou vyznal a nezapřel, že jest Syn Boží, ač dobře věděl, že bude pro to tvrzení k smrti odsouzen. Proto také i na dřevu kříže Boha nazývá Otcem svým na potvrzení učení svatého: „Ježíš jest jednorozený Syn Boží.“ Pro tu svatou pravdu vydali apoštolové životy své, nedbajíce ani výsměšků, ani hrozeb, ba ani smrti, jak jim to Pán Ježíš předpovídal v době vyučování svého: „Svědectví vydávati budete o mne.“ Totéž učení svaté hlásali všickni Svati a Světice všech věků a národů. A když se událo přece, že povstali bludaři a falešní proroci, tu církev sv. věhlasem svým na sněmích církevních utvrzovala

to učení svaté a kázala i budoucím věkům, že Ježíš jest Syn Boží. Náboženství naše katolické tuto pravdu též na mysl stavi nám, jakož i veškeré učení svaté vždy a jednostejně připomínaje, že učení Kristovo netoliko rozumem chápáti a v srdci chovati máme, ale že třeba každému katoliku, aby víru svou též ústy vyznával a skutky utvrzoval. Jako pak apoštolové Páně a všickni praví křesťané nedali se mýlit ani výhrůžkami, ani sliby, ani mukami, ani smrti, tak přísluší i nám. Tažme se, ano přísně se tažme: jak daleko jest to s naší vírou? Zdali jest rozumná, zdali živá a stálá? Schází-li kterákoliv z těchto vlastností, nechlubme se pravou vírou, aniž se upokojme pro spasení své. Nelze doufati toho a nelze spasenu býti leč těm, kdož setrvají až do konce. Tak tomu učil sám Spasitel náš, tak tomu učili věrozvěstové jeho sv. apoštolové, tak nás tomu učí i církev sv. katolická, „ten sloup a utvrzení pravdy“ (I. Kor. 13.). Protož dokud čas, oželme krátkozrakosti své a provinilosti své a nastupme cestu pravé a svaté víry, abychom též ve skonání mohli býti potěšení, že Otec náš nebeský za své nás uzná a životem věčným odmění. Avšak víme ze slov apoštolských, „že ti, kteří chtějí zbožně živi býti, protivensství snášeti musí.“ A můžeme se tomu diviti? Vždyť božský Pán a Spasitel náš sám vyznal: „Jestli takto na zeleném dřevě, což teprve na suchém?“ Chtěl tím říci: Jestli mně jest trpěti takových protivensství, což očekávati může mé následovníky? A protož ujišťoval učedníky své a tím ovšem i nás, že pro jméno jeho mnoho trpěti budeme. A protož sv. Augustin dokládá, „že ten, kdož pro jméno Kristovo něčehož netrpěl, nemůže ani křesťanem slouiti.“ Ale Pán Ježíš slovem i příkladem poučil nás, že v době soužení utíkati se máme k Bohu, jenž jest Otec náš a jemu všechny své potřeby přednáseti a jemu všechna utrpení obětovati máme, jak on sám činil. Činíme tak? Bohužel ne. Vše spíše nežli vzíti kříž svůj a následovati Ježíše; vše spíše nežli v trpělivosti jemu se podobati. A přece musíme pomysleti, že co trpíme, podle zásluhy své trpíme a že lépe trpěti zde nežli na věčnosti. A protož myslí zbožnou také i my ve všelikém soužení svém volejme: Otče, neopust nás, ale stůj při nás, bysme šťastně přemohli a pak ovoce trpělivosti své zažili.

2. Když naši duši k soudu volati budeš, bychom též s Ježíšem Kristem volati

mohli: Otče, poručím duši svou tobě. Jest zajisté duše nejvzácnější díl člověka, nesmrtelná a draze vykoupená krví Kristovou. A proto vzácnější jest než to porušitelné tělo se všemi věcmi časnými a poklady světa, které přirovnává Pán Ježíš k trávě, „která bývá na oheň vržena a shoří.“ A přec lidé více váží si věcí časných, na nich zakládají blaho své a pro ně všeho se odváží, často i blaho duše nasadí, aby na světě žili v radosti, v hojnosti a slávě. Ó blázni a zpozdlí! Zapomínají, co božská pravda připomenula: „Této noci požádám duši tvou od tebe a co si nashromáždil, či bude?“ (Luk. 12, 20.) Zanechá zde člověk vše a ničeho nevezme s sebou ani z těch statků, ani z té slávy, ani čehokoliv jiného; nahý na svět přišel a nahý opět odchází; t. j. bez milosti Boží, a představí se před soud Boží, aby z úst soudce věčného slyšel: Odejdi ode mne, protože špatně užíval jsi hřivny svěřené. Bůh dává nám rozličné dary na zemi, abychom jimi těžili a z nich řádný účet vydati mohli. Blaze, kdož tomu určení porozuměl: koupí si nebe a zachová duši nesmrtelnou k radosti věčné. Jemu neplatí výtka Kristova: „Co platno člověku, kdyby celý svět získal, na duši své pak zkázu trpěl“ (Mat. 16, 26.). Nuže jak jsme jednali my? Oč pečovali jsme hlavně a stále? Se zahanbením pravím se sv. Augustinem: „Péče lidská nesahá dále, nežli jak daleko sahá svět s veškerými radostmi a rozkošemi jeho a vše ostatní oškliví se světu, poněvadž se to nesnáší s jeho libůstkami“ (de int. hum.). Toť to pravé přiznání; tak jest i za dnů našich. Svět jest v stálém odporu s Bohem, a tudy stává se nepřítelem Božím a tím samým i nepřítelem své nesmrtelné duše a spasení svého. Nejsme pak k takovému počínání stvoření, aniž proto Syn Boží přišel na svět, aby svět zahynul, nýbrž aby byl spasen. Nezbyvá tedy nežli obrátit se na cestu pravou a především se srdcem kajícím oželeťi poblouzení své a na starost vzíti duši svou nesmrtelnou, aby vinou naší nezhylnula, ale přišla k poznání veliké vznešenosti své, že jest nesmrtelná a proto že nikdy nezemře, aby se mohla s Ježíšem Kristem radovati věčně, aneb abychom umírajíce mohli duši svou odevzdati Bohu, jak to učinil božský Spasitel náš: „Otče, v ruce tvé poručím ducha svého“ (Luk. 23, 46.).

3. Neměl Pán Ježíš jakožto Bůh třeba odporučeti duši svou v ruce Otce nebe-

ského, poněvadž v jeho moci též jest život položití a život vzítí; ale učinil tak na svědectví, že jest Syn jeho nejmilejší, co němž se mu dobře zalíbilo a také neposlušnější; neb z poslušnosti k Otci svému nebeskému vzal na sebe tělo lidské, z poslušnosti ponižil se, vzav způsob služebníka na sebe; z poslušnosti podrobil se všelijakým soužením ba i smrti a opět z poslušnosti vracel se k Otci svému nebeskému, dokonav dílo vykoupení našeho. Chtěl ale také dokázati, že jest synem člověka, jak sám nejraději se nazýval a co takový nám ve všem roven, vyjímaje hřích, aby nás vyučil; též veškeré určení své z rukou Božích přijímati a s Davidem králem volati: „V rukou Tvých jest veškeren osud můj“ (Ž. 30, 16.). Zdaž tak smýšlíme, mluvíme a činíme? A není jinak možno ani radno. Vždyť každodenní zkušenost nás učí, že Bůh k nám nejvyšší dobrotitivý a štědrá ruka jeho, že otvírá se, „aby naplnila veliký živočichů požeňtím“ (Ž. 144, 16.). A měl by méně štědrým býti k nám lidem? Jen se přiznej, že veliký dar dobrý a výborný od Otce pochází, u něhož není ani proměnění, ba ani stínu proměnění a to zvětšuje důvěru naši, kterouž Otec nebeský nám vštěpuje a Syn Boží v nás utvrzuje po celý život svůj i v dobu skonání svého. S Boží dobrotitivostí spojena také všemohoucnost. Jako druhdy prorok Isaiáš napsal: „Hle, ruka Páně není skrácena, aby pomoci nemohla“ (Is. 59, 1.), tak o tom se přesvědčili lidé všech věků, tak to svědčí i doba naše. Vždy i v každé době musíme k důvěře připojiti i odevzdání do vůle Boží: Dáš mi, zač prosím, bude-li to k mému spasení. Vždyť Pán Ježíš taktéž prosil v zahradě Getseman-ské: „Ne má, ale tvá vůle se staň.“ A proč? Poněvadž mnohá věc, kterou žádáme, může býti sice dobrá, ale není prospěšná, a my to v krátkozrakosti své nevíme; ví to ale vševědoucí a všemohoucí Bůh, jemuž ničehož tajno není, jenž i do dávných věků zahlíží. A proto, chceme-li s prospěchem konati dílo své a dokázati, že jsme dobrými ditkami Božími, musíme takto jednati, jako Kristus předchůdce náš. On odevzdal duši svou v ruce Otce nebeského, dobře věda, že to počínání jest i záštitou všech zbožných a spravedlivých. Odvolávám se na dějiny starého i nového zákona i shledáme, že zvítězili jen ochranou Boží a stali se věrnými služebníky Božími, hodnými vejíti v radost Pána svého. Protož

Pán Ježíš porovnáváje své věrné s ovečkami řekl: „Nikdo nebude je moci vytrhnouti z ruky mé. Nikdo nemůže to, co mi můj otec dal, z ruky otce mého vytrhnouti“ (Jan. 10, 28.). Ejhle, tož zřejmý výrok a nepotřebuje žádného vysvětlení. Právě Pán Ježíš určitě, že ty věrné duše nikdo nemůže vyrvati, jestliže v ochraně Boží působí. Ale ovšem zcela jinak jest, jestli člověk vůlí svou se řídí a vrtkavým se stává; tuť ovšem podobá se dítěti, které z dozoru rodičů a pěstounů se vymaňuje, aby samostatně jednati mohlo. Podobá se nemocnému, který uvolňuje obvazky utažené, aby volněji mohl se pohybovati na lůžku svém, aneb nemocnému, který povolav lékaře, dle jeho předpisu jednati nechce. Tu není rady ani pomoci, a tak také ne člověku, který vedení Božímu vzdorovati chce. Lépe tomu rozuměl pěvec královský, jenž prozpěvoval: „Tvůj jsem, ó Pane, pomoz mi“ (Ž. 118, 94.). Ano, Tvůj jsem, volejme, vstávajice a lehajice, ale ať nejsou to holá slova, nýbrž mysl upřímná a přesvědčivá se, jak dobře jest odporučování duše své Bohu. Ať přijde pak ta neuprositelná smrt, ať požádá Pán duši naši, kdykoliv se mu líbiti bude, budeme připraveni. A to dej nám dobrý Pán Ježíš, jehož jsme byli na té bolestné cestě doprovodili a slova jeho na kříži rozjímalí.

Amen.

Kázání na den zvěstování Panny Marie.

O službě Boží.

„Neboj se, Maria; nebo jsi
nalezla milost u Boha.“
Luk. 26, 29.

Tam na rozsáhlé hladině mořské pohybuje se koráb, koráb plavících se dobrodruhů. Tmavá noc zahaluje nebe i vody, černé mraky se sbírají a sbíhají nad hlavou jejich, z dále zahřmívá temně a krátce, jednotlivé blesky se křížují na nebi, ozářující děsnou temnotu noční a plavící se blednou v tesklivém a úzkostlivém očekávání. Zatím čím dál tím bližší ženou se strašné ty mraky, hrom hlasitěji rachotí, hustěji sypou se blesky, rychleji poblesku následuje hromový praskot, živlové proti sobě zápasí, rozsápaní větrové zuří, vlny se věží a opět do propasti padají, koráb

sem tam jest zmitán, plavci hrůzou se chvějí v každém okamžení bledé smrti vstříc kráčejíce. Toť jest obraz života lidského, dříve než přišel Onen, jenž byl očekávání všech národů. Černá mračna nevěry rozprostřela se nad veškerou zemí, zašla hvězda naděje lepší budoucnosti, strašně zurily vlny bezbožnosti a neřestí, lidu veškerému záhubou hrozíce. Po čtyry tisíce let trvá strastný tento stav lidstva; a hle, tu bouře se tiší, obloha se vyjasňuje, vysvobození se blíží, anděl přichází, vstupuje do tiché komůrky, kdež Panna na modlitbách trvá, zvěstuje poselství, že se stane matkou dávno očekávaného Vykupitele, říká: „Zdráva buď milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami.“ Maria se leká, neví jaké by to bylo pozdravení? Než anděl vece dále: „Neboj se, Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha.“ Ó přestrasná Marie! tys mezi všemi dcerami lidskými byla ta jedina, jižto Bůh za matku Syna svého ráčil vyvoliti, tys to byla, jež nalezlas milost u Boha. Než, bratři a sestry v Kristu, Maria byla té milosti hodná, neb ona byla bez úhony, její veškeren život byl svatý, ona uvila libovonný věnec bohumilých ctností, ona věrně sloužila Bohu, a protož došla odměny své. Ó kéž by i nás tento příklad Marie ku podobné službě Boží vzbuzoval, tuť by i odplata naše byla hojná; neb není většího štěstí jako věrně sloužiti Bohu.

P o j e d n á n í.

Na smrtelném loži s veselou tváří osvědčoval sv. biskup Tomáš přítomným: „Věřte mi, bratři, na světě není nic vznešenějšího, jako sloužiti Bohu.“ A co tu pravil slavný tento sluha Páně, jest živou pravdou; a blaze každému, kdožkoliv máje touto pravdou srdce proniknuté, Bohu věrně slouží; neb není většího štěstí, jako sloužiti Bohu. Za šťastného se pokládá sluha, pakli se mu dostalo sloužiti pánu, o kterémž přesvědčen jest, že o blaho služebníků svých všemožně se stará a věrnou službu hojnou splácí odměnou. Tak za šťastného měl se Eliezer, že mu dáno bylo sloužiti v domě Abrahamově a vyhledávati prospěchu pána, on těšil se, že mu lzelo postarati se o nevěstu Isákovi, synu pána svého, on sloužil rád, neb Abraham byl mu otcem, byl mu přítelem. — A, nejm. v Kristu, kdož jest otcem našim nejdobrotivějším? Vypravuje se o Japánanech,

že když se jim evangelium kázalo, když vyučováni byli o kráse, velikosti a neskončené milosti Boží, když jim hlášáno bylo, jakých dobrodiní Bůh lidu svému prokazoval a prokazuje a obzvláště co pro lidi učinil, když Syna svého jim dal, aby za ně umřel, je vykoupil a spasil, že uslyševše to v sladkém prý vytržení zvolali: „Ó jak veliký, jak dobrotivý a laskavý jest Bůh křesťanův!“ A kdož by, nejm. v Kr., z nás nemusil taktéž zvolati? Neb snad nemáme dosti zřejmé důkazy svrchované dobroty jeho? Ach, člověče, co jsi, co máš, všecko jest ti darem propůjčeným dobroty a lásky stvořitele tvého. Poklady a statky, kterými vládneš, zdraví těla, důmysl rozumu, citelnost srdce, síla vůle, kterými vynikáš; moc, učenost a moudrost, kterými se leskneš, to vše jest dar svrchované dobroty a lásky Otce věčného. A kdož jest onen, jenž za hříchy a nepravosti tvé nelitoval Syna svého, ale aby smazal vinu tvou vydal jej na smrt kříže? Kdož jesti ten, jenž tě nechal zroditi se v církvi samospasitelné a čerpati z drahých pokladů milosti jí svěřených? Kdož jest onen, jenž ti mocné ochranné ruky své podává, abys v kališti neřestí neutonul, ale šťastně doplul ku přístavu věčnosti blažené? Ptáš se, kdo jest to? Ó jest to onen, jenž přebývá v oné výši nadhvězdné, kam ti ku zahanbení tvému i v lůně matky zbožné ještě spočívající nemluvnátko átlu rukou svou ukáže. Bůh jest to, on jest Otcem našim nejdobrotivějším, Pánem nejlaskavějším. A nyní rcete, zdaliž může býti většího štěstí, jako býti služebníky jeho? Než kterak se to stává, kterak se to srovnává s neskončenou dobrotou Boží, když hoře a trápení bývá častokráte hostem člověka a chléb slzami skropený pokrmem jeho? Zdaliž tenkrát nemáme pochybovati o dobrotě Boží? Ó nikoliv! Nenechte se, bratři a sestry v Kristu, svěsti přečastým výjevem tímto, nýbrž buďte přesvědčeni, že, kapá-li do číše radosti vaší někdy nějaká krůpěje hořkosti, a není-li vám štěstí příznivé, jakož žádá srdce vaše, že i touto tmavou cestou vede vás ku blahu ten, jehožto „prozřetelnost spravuje a pořádá všechny věci líbezně“ (Moudr. 14. 3.), pakli jen až do konce věrní v službě jeho nalezni budete.

Však nejen ona nesčíslná dobrodiní, nýbrž i odměna jistá a nevýslovná, jenž na věrné služebníky Boží čeká, musí nás ku vyznání přivést, že není šťastnějšího

člověka nad toho, jenž službě Boží se byl oddal. A kdož by pochyboval, že věrný sluha Páně dojde odměny, když sám Bůh služebníky své k radosti vybízí, řka: „Radujte se a veselte se, neboť odplata vaše hojná jest v nebesích.“ — Ano již zde na zemi odměňuje Bůh hojně služebníky své. Neb proč byl zachován Noe, když byla potopa zalila okršlek zemský? Že věrně sloužil Bohu. Proč byl vysvobozen Josef z rukou bratří závistivých a z úkladův hanebné Putifarky? Že věrně sloužil Bohu. Proč neopustil Hospodin starého Tobiáše ani v slepotě jeho, proč andělem Rafaelem navrátil mu zrak a syna ku štěstí přivedl? Že věrně sloužil Bohu. Než proč se ohlížíme po příkladech vzdálených, an dnešní den slavný krásné toho svědectví nám podává? Neb rei, ó Maria, proč tě poctil Bůh tak vznešeným poselstvím andělským, proč tě za požehnanou mezi ženami prohlásil Pán, zvoliv tě za matku Syna svého? Zajisté jen za tou příčinou, že jsi věrně sloužila jemu. Než mi však dovolu, bratří a sestry v Kr., jen jednu otázku a sice, kterak my až dosaváde jsme sloužili Bohu? My jsme sice sloužili, ale komu? Světu a jeho marnosti. Svět, rozkoš, poklady a statky byly pány našimi, jimž jsme otročili dnem i nocí. Za jakou odměnu? Za několik rozkošných okamžení, za bídný plísek a hrstku země, jenž kosti naše jedenkrátě krytí bude. Čarovnou jakousi mocí dorážel svět na srdce naše a vedrav se doň, uvrhl nás v bídnou porobu svou. Rozkoš, poklady a statky jeho byli pány našimi, jimž jsme otročili dnem i nocí. Či snad lépe odměňuje služebníky své? On slibuje, než nedostojí slovu svému; on volá k mamonáři, služ mně, miluj mne, miluj mé statky, šetři, mamoně, lakotě, ať zviš, jakou radostí obdařím tebe, až se budeš moci přebírat v hromadách stříbra a zlata! Služ mně, miluj mne, volal k mužů; miluj rozkoš, pij a jez, hraj a hejři, ať zviš, jakou vnaďou oslazují život lidský? Služ mně, miluj mne, volal k mládenci, ne-trap mysl svou, přej si, co věk přináší, užij vesele mladosti své, ať zviš, jakého kvítí mám pro tebe, kterak umím růžemi věnčit! Služ mně, miluj mne, volal k dívce oné, hezky se šať, studu nech, ten vyšel z mody, važ jsi známosti, kvasů a tanců, a kořiti se ti budou synové moji. Tak slíboval svět, než zdaliž pak dostal slovu svému? Jaké pak odměny se jim dostalo? Aj, popatř na lakomce! Na tváři vyschlé

svrkla se mu kůže a na jméno, na hrob jeho padati bude zlořečení a kletba lidská. A jaké odměny vzal onen zhýralec? Aj, o žebrácké holi, s chorým tělem potácí se ku hrobu. A kde jsou ty růže, kde to kvítí, ježto mládenci nešťastnému připovídal? Ach, ani na hrob nesměli mu je dáti. Kde jest odměna, kde jsou ty statky, jimiž dívku onu omámil? Hle, stížena bídou, strastí, potupou a hanbou, běduje nešťastnice. Tak splácí svět službu mu prokázanou. Než řekne mi snad mnohý, já nahlížím, že šťastný jest, kdo opovrhnuv světem, Bohu jedině slouží; ale kdo má všechna ta přikázání jeho zachovávat, an jsou příliš těžká a nesnadná. Já však odpovídám, že jsou rozkazové Boží snadní a blahodární. Nežádám však, abyste pouze slovu mému věřili, ale jděte a ptejte se, počnouce s panenskou matkou Ježíšovou, všech oněch věrných sluhů Páně, ježto z lásky ku Kristu mnoho trpěli, ptejte se jich; tažte se Ondřeje apoštola, jenž vise na kříži do třetího dne, nepřestal velebiti lásku Kristovu; tažte se Vavřince, jenž pečen jsa na rosti, s jasnou tváří za vrahy a za církev se modlil; ano tažte se těch mužův apoštolských, ježto vydavše se přes moře, rozhlašují evangelium mezi divochy na pouštích, zdaliž jim byl těžký zákon Páně, a já vím, že prve než dovedou to vysloviti ústa, jasný úsměv vám dosvědčí: „Jho Páně, že jest sladké, břímě jeho lehké.“ Ó bohdejž tedy, aby ona zlopo-věstná důměnka, že by život služebníkův Božích naplněn byl samou hořkostí a rozkazové Páně byli břemenem, byli jhem otrockým, docela ze srdcí našich byla vykořeněna, abychom nabyše smutné zkušenosti, kterak svět odměňuje služebníky své, nebědovali a sice již pozdě nebědovali, jako jistý Volseus, který jsa z rodu sprostého, všemožně se o to zasadil, aby lásku a důvěrnost Jindřicha VIII., krále Anglického sobě získal, čehož se mu v takové míře dostalo, že poznenáhla až k nejvyššímu důstojenství zemskému byl povýšen. I stal se Volseus jediným miláčkem královským, všechno se mu kořilo pro krále, a zdálo se, že spíše nebe i země pomine, nežli, aby důvěra králova k Volseovi pomínula. Slovem Volseus měl v rukou klíč k srdci královu, neb všechno byl, všechno mohl, všechno provedl. Ale jako nic pod sluncem nemá stálosti, i toto štěstí Volseovo došlo konce svého, nebo v stáří svém upadl v nemilost u krále, tak že všech

svých statků byl zbaven. Ano přišla doba, že i to lůžko, na kterémž staré jeho údy smrti se dočekať měly, jemu odňato bylo; tu zvolal v hořkosti srdce svého: Ach, ach mne bídneho! Kdybych byl tak věrně Bohu mému sloužil a jeho milosti tak horlivě hledal, jako jsem pečliv byl upevniti se v přízni krále mého, jistě by mne můj Bůh nyní v sešlém věku byl neopustil.“ Tak kvílel Volseus. Však pozdě, velmi pozdě, muži nešťastný, přišels ku poznání, že lépe jest sloužiti Bohu, nežli světu.

Pročež, bratří a sestry v Kr., abychom i my taktéž pozdě bycha nehonili, vstupme do řady věrných služebníků Božích, pokud nenastal večer, pokud Pán hotov jest přijmouti nás do díla na vinici své. Ty pak, ó Maria, vypros mocnou svou přímluvou u Syna svého božského, aby dle svrchovaného slitování svého paprskem světla osvitil rozum těch zaslepených, jenž dosaváde nechtěli uznati, že není většího štěstí, jako věrně sloužiti Bohu. Amen.

Z cyklu písní „Duše k duši!“

V.

V té duši je těch myšlének,
tak divných, někdy smutných,
a žití jako kamínek,
jenž padne do vln rmutných.

A kdybys hlavu rozmyslil,
tož zůstane ti prázdno,
Bůh obraz tobě nakreslil,
jej dokreslit je snadno.

Kol obrazu dej myšlénky,
a uvidíš se sama,
to lásky Boží praménky,
vždyť láska tvá je máma.

Ten obraz zlíbej častokrát,
to duše bude výskat,
pak přemýšlej si nastokrát,
nebudeš nikdy stýskat.

VI.

Já nevím, jak to mohlo být,
že srdce někdy spalo,
co z květů mělo věnec vít,
když nebe jemu stlalo.

Ten svět je k spaní unavil,
jenž tolik zničil lidí,
já také srdce nastavil,
a ono bodlák klidí.

A tluče pořád slaběji,
to bodlák srdce dusí
a tlačí k smrti závěji,
to dotlouci již musí!

VII.

V mou duši padl v létě květ,
co anděl v srdcích sbíral,
když vypučela jimi snět,
já květem slzy stíral.

Když oko mé se zachmuří,
hned květ si najdu v duši,
když zloba v nitru zabourí,
až srdce divně buší.

V ten květ se duše zadívá
a s cherubem si zpívá,
to vždycky, když se modlívá
a na hvězdy se dívá!

IX.

Mně duše touhou stonala,
či jak to má jen slouti?
to píseň na ni zvolala,
že půjdou spolu poutí.

A vydaly se do kraje,
kde jaká jen je chatka,
pojednou všecko doma je,
vždyť přichází k nim matka.

Na prahu každý vítá je,
a srdce své jim dává,
z písní si věnec splítaje,
v radosti výská, mává.

Ó Bože dej, by bylo tak,
by ty dvě šly vždy poutí,
to druhé zbude — samý brak,
jenž člověka jen rmoutí.

Čermák z Bohdanče.

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný.

Podává Jan Hille.

(Pokrač.)

Za děkana Václava Stuchlíka (1701—1707) udělal Pavel Reichl nadání k oltáři P. Marie při děkanském kostele. Týž děkan odkázal děkanskému kostelu bohatou svou knihovnu s tou podmínkou, aby ročně za spásu duše jeho čtyry mše svaté se obětovaly.

Za děkana a vikáře Václava Bezděky (1708—1734) mnohé pamětihodné události se sběhly. Na povzbuzení píseckých dominikánů zvolili si Písečtí r. 1713 za svého patrona papeže Pia V., roku předešlého za svatého prohlášeného a zavázali se t. r. 27. dubna za purkmistra Jana Kochana z Prachové, že vždy 5. května, v den to Pia V. zasvěcený, modlitbou, zpovědí a přijímáním svátosti Oltářní jakož i velkou mší sv. zpívanou v kostele sv. Kříže při klášteře dominikánském ho ctíti a oslavovati budou, aby svojí mocnou přímluvou město i celý křesťanský svět do své zvláštní ochrany přijal.

Toho času nastala na osení veliká neúroda, z čehož vznikla veliká drahota obilí, mezi chudým lidem nouze a hlad, pak pád dobytka hovězího, potom v Praze vypukla morová rána, na kterouž během pěti měsíců zemřelo jen v Praze na 45 000 lidí.

Tu zástupcové města znamenajíce, že by nebezpečná rána morová také již do kraje Prácheňského se byla vloudila a aby i oni prudkostí její střel nezakusili, z té příčiny pro ukročení hněvu Božího a odvrácení žalostivé metly tak zachování od všelikých nebezpečných příhod a nákazy, jednomyslně usnesli se v radním sezení dne 9. října 1713 postavit si na náměstí statui Neposkvrněného početí P. Marie s jinými sochami proti morové ráně patronův. Slavný ten slib přečten veřejně v děkanském chrámu Páně za velikého množství lidu při veliké mši sv. Dne 31. srpna 1714 položeny základy a slavnostně posvěceny. Když celá statue se všemi sochami svatých dohotovena byla, byla slavnostně místním děkanem dne 8. září na den slavnosti Narození P. Marie za hlučné střelby, při zvuku trub a hlaholu vlaských bubnů posvěcena.

Ku větší oslavě splněného slibu přidali Písečtí ještě jiný, zavázavše se jím

opět v chrámu Páně, že každou sobotu od pacholat školních netoliko litanie loreťanské, ale i také v přednější svátky a výroční památky bl. P. Marie, když bude k statui vedeno processí, ode všeho shromážděného lidu zvláštní k tomu cíli od píseckého měšťana J. Ant. Holuba složená píseň nyní i na budoucí časy zpívána býti má. Začátek té písně zněl:

„Vás ó svatí patronové, pobožně vzýváme,
Nejvěrnější ochráncové, vůbec vyznáváme,
Že Jste nás bránili, před morem chránili,
Vám díky vzdáváme.

Když v sedmnáct set třináctém roku Bůh
zem trestal,
Morem zase v čtrnáctém lid hubiti přestal,
Skrze Vaši přímluvu od toho neudu
Písek zdravý zůstal.

Za tu a jiné milosti Boha velebíme, že nás
z své dobroty
Chráníl, děkujeme, Vám též k počestnosti,
z povinné vděčnosti
Slib vyplňujem . . .“

Až do r. 1712 přidělen byl k osadě Písecké kostel v Kestřanech. Toho roku však zřízena zde samostatná farní administratura knížetem Adamem Frant. ze Švarcenberka.

R. 1725 zbudována na hřbitově svato-Václavském pěkná velká mešní kaple sv. Prokopa zasvěcená. Oltář přenesen byl sem do kaple z děk. chrámu Páně. Nad vchodem do té kaple čte se chronogram:

S. WencesLao largiente hIC ConstrUCTa
DatUr proCorI DIVo
CapeLLa haeC pro aeterno stabIT ho-
nore tUo.

R. 1730 spočítáno na celé osadě Písecké i s Putimskou celkem 2556 duší.

Zbožnými dobrodinci postavena socha sv. Floriána r. 1734 na „Kozím březku,“ jak jindy se náměstí sv. Floriánské nazývalo. Socha stávala původně uprostřed náměstí a byla teprve později postavena na nynější své místo.

Když r. 1691 císařem Leopoldem I. obci Písecké vráceny veškeré statky beze vší výhrady, tu na poděkování vykazala obec z důchodův svých r. 1697 děkanovi nejprve 50 zl. na chování kaplana, kteroužto summu zvýšila r. 1727 na 100 zl. V listině nadační vymínila si obec, „aby děkan každého dne nedělního a svátečního

v zdejší chrámu Páně ranní mši sv. pro čeleď městskou po celý rok sloužití dal a v tom případě, že by bylo místo kaplanské uprázdňeno, aby děkan stran přijetí nového kaplana měl zření na obec jakožto patrona, a bez vědomí a svolení žádného nového neustanoval, tak aby vždy dobré srozumění a svornost mezi panem děkanem a obcí imperturbate culturována byla.“

Dne 9. května r. 1740 sloužil děkan písecký *Václav Liška* (1735—1742) slavnou mši sv. v děk. chrámu Páně a po ní přikročeno k svěcení základů k velkolepé radnici. Stavba budovy i dvou věží s hodinami dokončena byla teprve roku 1765. V ní bývala domácí kaple sv. Kateřiny v roce 1767 posvěcena.

Dne 26. prosince 1740 povstal nenařadilý a nad paměť lidskou tři hodiny trvající vítr, který velikých škod v městě na staveních a chrámech Páně způsobil. Největší škody utrpěla malá věž, jejíž střecha prejšy pokrytá, úplně rozházena byla, tak že ihned musela býti opravena.

Dne 26. května 1741 dána na věž nová plechová báň. a do ní vloženy ostatky svatých a památní listina.

Původ votivní slavnosti.

Smutné časy nastaly Písečanům roku 1741; nebo když po smrti Karla VI. nastupovala na trůn Marie Terezie, tu Karel Albert, kurfiřt bavorský upíral jí práva nástupnictví. I spojil se s králem Francouzským a s pomocí jeho vtrhl v listopadu do Čech a s jedním oddílem přitřhl do Písku (12. listop.). Druhého dne opustil město a po vzetí Prahy, kdež korunován byl na krále Českého, odebralo se spojené vojsko bavorsko-francouzské pod velitelem Aubignem, k němuž později připojil se maršálek Broglie, do Písku; odtud postoupilo k Budějovicům, kde však stálo císařské vojsko pod velením velkovévody Františka Lotrinského. Před nimi ustoupila nepřátelská armáda zpět do Písku, aby zde přezimovala.

Vojsko císařské ale mezi tím přitřhlo k Písku a vyzvalo Broglia, aby se vzdal. Týž však odepřel. V těchto úzkostech, „že snad na nejvyšší obraně město k vypálení a k vyvrácení, jeho usouzení obyvatelé ale ku zkažení a zahubení přijíti musejí (zvláště když se rakouské vojsko k večeru 28. prosince ku všeobecnému útoku na město chystalo), v tak patrném nebezpečí v tru-

chlivém a žalostném stavu purkmistr a rada, též celé měšťanstvo města Písku, nemajíce kam své útočiště vzíti, mysle a srdce své k nebi pozdvihli a nejblahoslavenější Matku Páně v nově narozeného Spasitele Ježíše Krista, Marii Pannu za ochranitelkyni sobě zvolili, slibující, jestli že jim u Svého nejmilostivějšího Synáčka milost vyprositi a je od toho všeho nebezpečství a zkázy vysvoboditi ráčí, že jí za to každoročně povinnou vděčnost svou veřejnou pobožností prokazovati chtějí.“

A hle, Matka Páně se smílovala! Místní pověst dří, že když císařští učinili útok na město, tu prý nad městem se vznášela a tak svou přítomností je před záhubou zachránila.

Císařští utrpěvše skutečně nějakou porážku u brány Budějovické, odťáhli k Budějovicům. Druhý den na to ale poslal francouzský generál některé vojiny, aby shlédli, kam až rakouské vojsko ustoupilo. Ohledání to skončilo ale pro Francouze nešťastně. Při rybníku Beránkovci byli přepadeni a na místě 400 Francouzů pobito.

Po odtažení císařského vojska z krajiny Písecké zůstali Francouzové na dále v městě. Za příčinou kruté zimy povstávaly mnohé nemoce mezi vojskem. Zahynul též bavorský generál Karel Piesasque a pochován v kostele děkanském; nedlouho na to zemřel vojenský kněz bavorský z řádu Ježíšova P. Walpach a pochován byl vedle jmenovaného generála. 30. ledna 1742 zemřel též děkan *Václav Liška* a po něm 4. února kaplan *Tomáš Klas*.

Po úmrtí Lišky zvolen zdejší rodák *František Ledecký* (1742—1753) za děkana. Horlivý kněz ten byl milovníkem dějepisných příběhů a sám napsal zajímavou zprávu o pobytu Francouzů v Písku a uložil ji všem budoucím na památku v památní knihu děkanskou, již sám první byl založil a dost hojnými zprávami obohatal.

Město Francouzů zbaveno bylo teprve po jejich porážce u Zaháje dne 8. Juni 1742.

Po osvobození města Písku od Francouzů obnoven byl r. 1741 učiněný slib; aby však slib tento, (poněvadž Písečtí původně nepřáli zduaru vojsku rakouskému, by město, jak hrozil rakouský vojevůdce, nebylo zničeno a obyvatelstvo pobito), nezdál se proti vládním, připomenuto při jeho obnovení, že i osvobození města Písku od Francouzů r. 1742 obsahuje.

Slib v té příčině učiněný zní v tato slova:

„Pročež i my všickni obyvatelé tohoto král. města Písku i jménem budoucích potomkův našich nyní i na budoucí časy věrně slibujeme a připovídáme, že my na dokázání vděčnosti a lásky věrné své povinné poděkování, že matka Milosrdenství Maria Panna na poníženou prosbu naši při obležení města tohoto od škody, zkázy a záhuby nás zachovala i taký na budoucí časy, abychom my i město toto ode všeho zlého, nemoci, moru, hladu a války zbaveni a při sv. pokoji ustavičně zachováni byli, za nás mateřsky orodovati bude: Každý rok k stálejší, největší cti a slávě nejblahoslavenější Rodičky Boží Marie Panny, slavnou processí s nebesami a korouhvemi a nesením Mariánského obrazu při zvuku polnic, trub a bubnův po městě k její sv. statui a sv. patronův našich ku cti a na to slavnostnou mši, při ní ofěrou, pak „Te deum laudamus“ s požehnáním nejsvětější svátostí oltářní vykonati, k tomu potřebným tak jako i chudým almužny dva rýnské z obecního důchodu dáti chceme.“

Slib čili votum napsáno jest na zvláštní desce pod obrazem, na němž vyobrazen uprostřed plán města Písku a kolem ležení, jak vojska rakouského, tak i spojeného francouzsko-bavorského ze dne 28. prosince 1741. Slib končí chronogramem:

„Toho rokU kDyž FranCzaUske Vcgsko z Matene bILo V PIsKU, sLlib VÍznagI VÍernL.“

Vysoce důstojná konsistoř pražská svolila, aby v městě Písku za příčinou vota slavné byti a Te deum zpíváno byti mohlo. Povolení to týkalo se však jen té slavnosti. Na opětovanou žádost píseckého magistrátu, aby slavné processí po městě každého roku v měsíci červnu konati se mohlo, udělila opětně konsistoř pražská duchovní konsens a spolu také k té pobožnosti své otcovské požehnání.

Jakmile povolení přišlo, odbýváno magistrátní sezení dne 5. července 1744, v kterém dávný slib obnoven a uzavřeno, aby processí a pobožnost toho roku, poněvadž měsíc červen již minul, příští neděli (12. července) v největší horlivosti při vypalování kusův městských předsevzata a vykonána byla, v budoucnosti však má byti odbývána vždy tu neděli po 8. červnu.

První městská slavnost konána byla r. 1744. Slavné processí vedeno bylo po

obou náměstích k statui P. Marie na malém náměstí, při čemž radní městští nesli starobylý milostný obraz Pauny Marie Písecké, který v děkanském kostele za sklem se choval. Po dokonané slavnosti u statue navrátilo se processí do chrámu Páně, kde po té kázání, mše sv. a Te Deum bylo.

Slavnost ta koná se dosud každoročně v Písku. (Pokračování.)

Můj štít.

Nový žár se v srdce moje vrací,
jako vonná míza v starý kmen;
žal, jenž zapředl mne v resignaci,
v něm se kácí v popel utracen.

Těžké bělmo s oka náhle padá,
zase jasným okem patřím v dál,
kam má duše snívá touží ráda,
kde můj cíl jest, kde můj ideál.

Kříži Kristův stokrát potupený,
který šlapal posměch pohany,
oslavený nejsladšími jmeny,
tisíckrátě vroucně zlibaný!

Tys můj cíl, jen Tys mým ideálem!
byť bych Tebe třímál sám a sám,
Tys mým štítem v boji neustálém,
výš Tě nad hlavu svou pozvedám.

Vytrvat mám síly, lásky dosti,
o polednách slunce shasne spíš;
klesnu-li, jak Spartan v statečnosti,
tož jen mrtev na štít — na ten kříž!

Xav Dvořák.

Minulost a přítomnost.

„Bratři, jsme-li duchem živi
i duchem choďme.“

Epíš. k Gal. 25.

Časy se mění a lidé mění se v nich. Příslaví toto čím dále tím více nabývá většího a opravdovějšího rázu a platnosti. To nejlépe jeví se u našeho lidu venkovského; tam nejspíše posouditi můžeme rozdíl mezi lidem dřívějšího rázu a nynějším. Rozdíl ten nejpatrnější jest u vykonávání rozličných obřadů a výkonů domácích. Kam ztratily se ty dřívější krásné obřady rodinné, ty úctyhodné zvyky dědičné, ty

společné slavnosti a ušlechtilé duševní zábavy? Doby ty minuly, zašly, zmizely z obzoru zemského a nevrátí se bohužel nikdy více.

K poznání rozdílu mezi rodinným životem, pokud se týče zachovávání zvyků rodinných a to náboženství po většině se týkajících, nechť nám slouží doba adventní. V dobách dřívějších byl čas adventní zván všeobecně tempus clausum t. j. čas uzavřený pro všechny zábavy a radovánky světské a čas pilné a důstojné přípravy na příchod Spasitelův. Byl to čas přísného zapírání sebe a přípravy i pobožnosti horlivé, kdy v rodinách katol. zvláště u večer společné modlitby se vykonávaly, kdy překrásné a mysl unášející písně adventní se zpívaly, kdy zbožný hospodář zasedl za stůl na místo čestné a předčítal tu kterou stať z písma sv. Ale ten čas minul — za dob nynějších co uvidíme u mnohého hospodáře v čas adventní?

Místo čtení písma sv. uvidíme obyčejně hrát v karty, neb čísti uslyšíme některý pobuřující časopis, aneb dokonce nějaký nestoudný román sepsaný některým z našich neb francouzských spisovatelů děl podobných. Tak slaví se namnoze v nynějších rodinách českých posvátný advent. Zimní dnové prchají jednotvárně dále, až konečně nadejdou Vánoce, čas to radosti a plesání. Vánoce: již samo jméno to zní tak mile a příjemně, že každý mimovolně oddechne sobě a jakási sladkobolná vzpomínka vynoří se na povrch ze zašlé minulosti. Co dříve krásných obyčejů o svatvečer bývalo, jaké to krásné písně ozývaly se v každé sebe chudší chaloupce, jak živé cítil účastenství každý na krásném výjevu biblickém. Ale doby tyto čím dále tím více přicházejí v zapomenutí a nebude bohužel dlouho trvat, a nám zůstanou pomalu jen vzpomínky dnů těch krásných. Nyní dávno nepanuje nálada taková, aby z rozkošné této slavnosti vyzíral duch čisté pobožnosti (živé pobožnosti), živého účastenství při Narození Páně. —

Jaký jest rozdíl mezi zábavami večerními v dobách dřívějších a nynějších, o tom poučí nás různé ty slavnostní zábavy rázu moderního, kterých i v každé nyní vesnici i městečku, které následují příkladu velkoměst, hojnost bývá. Zábavy ty asi pořádány jsou proto, že lidé zahálějící doma, přirozeně již touží a toužiti musí

po zaměstnání a zábavě vhodné; zapomínají ovšem při tom na předky své, kteří v ohledu tom lépe vynikli. Měliť i oni zábavy a sice zábavy v pravém slova smyslu ušlechtilé, čtení to zábavných knih náboženského po většině obsahu a k tomu měli takovou zábavu doma, neutráceli peněz, nekazili si zdraví dýcháním protivného tabákového kouře a zápachu hostinského. Tažme se jenom některého rolníka po jeho účtech a shledáme, že veliká část svědčí o útratě po zábavách. Takto ovšem se nezmění národohospodářské naše poměry a změnití se nikdy nemohou, pokud i lid se nezmění a nový život nezapočne.

Pohledme nyní tak v masopustě, třeba jen okamžik, do některého maloměsta. Co medle spatříme? Inu spatříme různé ty masky, maškarády, aneb jak se to všecko nazývá atd. Tažme se sami sebe, co toho asi jest příčinou, kam že poděly se různé ty doby dřívější, kdy všichni cechové a spolkové v posledních třech dnech masopustních chodívali na tak zv. hodinky, kde zpěvem a modlitbami společnými uctívali Nejsv. Svátost Oltářní od časného rána až do pozdního večera. Ale nyní hodinky tyto pomalíčku přestávají, usínají spánkem zapomenutelnosti, a nebude asi dlouho trvat, kdy i obyčejí tomuto umíráčkem odzvoníme. Místo nich pak nastoupí kariery různé ty hry moderní — památka aneb vlastně obnovení toho, co i staří pohánští Římané měli: rovnajíť se moderní tyto masopustní zábavy cele Římským Cerealím, slavnosti to, která strojena byla na počtu bohyně Ceres.

Nastane popeleční středa. „Pomni člo- věče, že prach jsi a v prach se obrátíš,“ tak zní církevní formule při udělování popelce. Nahlédněme do Božího kostelíčka, mnoholi asi lidí jde si pro popelec? Ano jsou tam někteří přece. Tu vyskytne se asi otázka, proč tak poměrně málo lidí jde si pro popelec? Odpověď leží na snadě; nejdou tam mnozí zvláště mladí proto, že církevní formule uvádí jim mimoděk na mysl, čeho oni bojí se velice, totiž smrti.

Popeleční středa počátkem jest doby smutné pro každého katolíka, ale rovněž velevýznamné. Představiti sobě máme dobu tu, kdy Spasitel náš Ježíš Kristus připravovati se počal, aby smrtí svou na dřevě kříže dílo vykoupení dovršil. V dobách dřívějších ve všech rodinách katolických

toužebně dobu svatopostní očekávali. Vždyť víme z vypravování starších našich, jak s toužebností čekali okamžiku toho všichni, kdy hospodář poklekne před oltářem domácím a počne modlití se sv. růženec. Ostatní pak s ním poklekše se modlili. Jak krásný byl to asi pohled na klečící celou rodinu, na kvetoucí dítky i šedivé stařečky, ani jedněmi ústy chválili Boha v čas tak posvátný.

Zda chladné mohlo zůstat srdce pozorovatele v okamžiku takovém? Ale v dobách nynějších nespatriíme nic podobného v rodinách katolických a bývá to zjevem dosti obyčejným, že jsou lidé katolíci, kteří ani té krásné modlitby růžence neznají a tím méně se ji dovedou modlití. To ovšem spravedlivým zármutkem naplňuje srdce katolického křesťana každého, když vidí, jak mizí poněmhu dědictví po otcích našich, dědictví krásné, modlitba!

Svatopostní čas pomaličku zatím uběhne a nadejde sv. týden — Velikonoce. I ve přírodě vůkol nás nastává změna; místo šedivých mračen objevuje se modravá klenba, po ní pluje zlatožlutá koule sluneční, která teplem svým blahodějně působí na probouzející se přírodu. A nežli mine sobota bílá, kdy my slaviváme z mrtvých vstání Páně, slaví i příroda dokonale vzkříšení své. Upomínáme-li se poněmhu na minulé doby slavnosti velikonoční, jeví se nám a nemile se nás dotkne jakýsi podstatný rozdíl obou dob, přítomnosti totiž a minulosti. Co bývalo tu jindy těšení na krásné obřady církevní, jichž svědkem bývá každý sebe menší kostelík v pohorské víse. O tom ale všem nyní jen slabá vidina se zachovala; tážeme-li se po příčině toho, dostává se nám ze všech stran stejné téměř odpovědi: vymlouvají se lidé, že s nastávajícím jarem mnoho práce jest v polích, zahradách, na lukách atd. A jak bývalo dříve? Dříve nepracovalo se v posledních dnech velikonočního týhodne, ba ani po celý ten sv. týden od květné neděle počínajíc až do úterka po Božím Hodě. Ač ten celý týden se nepracovalo, přece mnohem lepší blahobyt panoval ve všech třídách obyvatelstva, kdežto nyní se myslí, že, kdyby se v těch několika dnech nepracovalo, přišel by sedlák na mizinu! Inu ovšem práce týdenní má zaplatiti to, co matka s dcerami o trhu v blízkém městě utrátily. To jest ta podstatná příčina, která však různým způso-

bem bývá zamlouvána, malována a která jako obrovský ještěr hledí plazením se blíže a blíže pohliti mnohou usedlost. Dokud doškové střechy kryly chalupy a domky dřevěné, dotud dobře bylo mezi lidem; ale kamenné stavby a břidlicové střechy nepřítelem jsou blahobytu!

I při práci každodenní ať polní ať domácí podstatný rozdíl se jeví; dnešního dne dávno nenalezneme, byť bychom prošli všude, takovou zbožnost, jakou dřívější lid se vyznamenával. Nyní zapomíná se všeobecně toho krásného přísloví, které bývalo vodítkem světců všech „Modli se a pracuj.“ Člověk ku práci jest zrozen a pracovati jest povinností každého. A tato práce tím větší má cenu, když konána jest myslí veselou; veselá pak mysl jest jenom ta, která modlitbou a zpěvem jest povzbuzována. Jednoduchý příklad: čeledín oral pole; při orání tom, jak zvykem bývá, hvízdal si různé písně; myslíte-li, že byly to písně snad nějaké marné a rozpustilé? Ó to zmýlili byste se velice. Bývaly to písně zbožné, katolické, které právě dovedly mysl obveseliti, srdce potěšiti, trudné chmůry, které často vznikaly, zaplašiti. Ó jak slušelo by mnohému venkovskému orači, kdyby místo písniček hanebných, místo zbytečného mluvení, místo protivného klení, modlitbou, zpěvem zbožným a mírným domlouváním sobě i koním, s nimiž oře, chuti ku práci dodával. Naše dívky zpívaly písně různé náboženské, především ale mariánské pracující doma i v poli; to bývalo dříve; či myslíte-li, že najdete i dnes něco podobného? Ano, neupírám, naleznete i nyní, jelikož zpěvumilovné pokolení ženské nerado beze zpěvu pracuje. Poslyšme jen, jaké jsou to asi písně? Jsou to namnoze bohopusté a nemravné, které velikou zálibou jsou nynějšímu pokolení. A co říci mám o ostatní době? Snadno si každý vše domyslíti může; v celku jest viděti, že velice změnil se život rodinný u porovnávání dob dřívějších a nynějších. Kam to as povede?

Dejž dobrotivé nebe, aby opět zavládly bývalé ty doby v národě svatováclavském, aby vrátily se ty krásné časy zašlých let!

Ant. P. Kaplan.

Přátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal *Boh. Brodský.*

(Dokončení.)

VI.

Po velikém rozčilení dostavuje se obyčejně zmalátnělost, omrzelost. A dostavili se k tomu ještě nějaká nehoda, těžko ubrániti se propuknutí nevole.

Pan Pěnkava rozechvěl všecko obyvatelstvo Koryčanské, popudiv je proti všemu na světě. Šli za ním slepě a on již jásal, že jest vítězem. Ale vítězství takové, jež založeno není na základech mravnosti a bázně Boží, jest nebezpečné. Jediný špatný krok a boří se ta uměle vystrojená budova jak domek, jež si děti z karet udělaly. Pan Pěnkava takový krok učinil. Pustil se do soudu a určitě tvrdil, že vyhraje. Výsledek měl ho buď učiniti na vždy velikým v očích vesničanů, nebo směšným a pohrdaným. Věděl to a obával se rozhodnutí.

Byla zima a sousedé většinou seděli doma. Pracovati nebylo co a proto jen tak nějaké správky doma konali. Jednoho dne ne dlouho po svatých Třech Králích běhal po polednách posel obecní po sousedech Koryčanských. Ke všem však nešel, pouze ty navštívil, kteří podepsali na domluvu pana Pěnkavy žalobu proti velkostatku. Všude se jen ve dveřích zastavil a vyřizoval:

„Že vás nechá pantáta představený pěkně pozdravovat a vzkazuje vám, abyste hned k němu přišel. Je pryč tu něco z Vídně.“

Na toto slovo nemeškal žádný a rychle se obléknuv, spěchal ke statku místního starosty Vyskočila. Na cestě v každém vystřídaly se různé dojmy. Co asi z Vídně přišlo? Vyhráli, či prohráli? Sotva však vešli do světnice, nebyli více na rozpacích.

Pan Pěnkava seděl u okna hlavu maje rukou podepřenou a zachmuřeně se díval před sebe. Celé jeho tělo povídalo, že prohrál a s ním že prohráli i oni. Bylo tu ticho a žádný mimo pozdravení nepromluvil ničeho.

Když byli všichni, obrátil se Vyskočil k panu Pěnkavovi.

„Tak již jsou tu všichni,“ řekl jaksi stísněně.

Oslovený vstal a vzal ze stolu jakési listiny.

„Milí přátelé,“ počal hlasem pokud mohl nejhlavnějším, „musím vám sdělit smutnou novinu. Pan doktor poslal nám dnes výměr vrchního správního soudu z Vídně, kterým jsme byli se žalobou svou úplně odmrštěni. Vím, že bude si mnohý mysliti, že jsem tím vinen já, avšak věřte mi, že nenesu žádné viny. Naše žaloba byla spravedlivá a hlavní vinu nese advokát. Špatně nás obhajoval a ještě si za to počítá hrozné peníze. Dále jsem přesvědčen, že velkostatek podplatil všechny soudy. Prosím vás, takoví páni mají známosti a k vůli nim udělá vláda, všechno. Ta teď drží se šlechtou a s kněžími a nás liberály odstrkuje.“

„Ale já zůstanu přece líderem,“ prohodil mezi sousedy Šmejkal.

„Já také, neboť takový nezdar nesmí zastrašiti nikoho. Rovněž prohrál soused Kačírek, jenž se byl pro své husy odvolal.“

„Tak?“ zdlouha spustil Kačírek. „Já myslil, že vyhraju, slíboval jste mi to, pane Pěnkavo.“

„Já vám neslíboval ničeho,“ podrážděně volal Pěnkava. „Povídal jsem, abyste si nedal od starosty ubližovati. Ostatně, snad byste nechtěl dělati křik k vůli čtyřiceti zlatým, jež máte platiti.“

„Jakže, čtyřicet zlatých, že mám platiti?“ rozkřikl se Kačírek. „Do pěkné kaše jste mne to přivedl. Tak moudrým jsem já také, abych věděl, že prohraju. Nemusil jste mne nutiti, abych se odvolával. Mám na to svědky, že jen na vaše domlouvání jsem se do soudu pustil a proto teď zaplatte vy.“

„Jste hrubým, sousede,“ z vysoka odpovídal Pěnkava, „a s hrubými lidmi nebudu se hádati. Výměr zní na vás a dělejte si s ním co chcete. Co pak teprve měli by říkati sousedé druzí. Advokát nám poslal účet, jenž činí osm set padesát jeden zlatý.“

„To jest hrozné! A to máme my platiti? Pěkně jste nám radil, pane Pěnkavo.“ Soused Jaroš vstal z lavice a počal přecházeti světnici.

Pan Pěnkava cítil bouři a snažil se ji utišiti.

„Nebudete platiti ničeho,“ konejšil ho. „Z obecních peněz seženeme osm set a těch jeden a padesát zlatých lehko mezi sebou sebereme. Vytýkáte mi, že já jsem tím vinen a řekl jsem vám, že nikoli. Ostatně, pánové, nejste malými dětmi a věděli jste sami, co podepisujete. Dříve

jste mi věřili a teď pojednou na mne se obrácíte. To není šlechetné od vás. Já nikomu neublížil a neublížím a prosím, aby také mně nikdo neublížoval. Navrhuji vám, abychom, když jsme tak pohromadě, udělali si obecní účty. Mám to již trochu se-stavené. Podepišme je, nikdo se po tom nebude shánět a soud bude zaplacen. Jinak ovšem bychom musili platiti rovným dílem, což by bylo mrzuté každému z nás.“

„To je na nás trest, že jsme se proti panu faráři stavěli,“ ozval se Konopka. „Ať si říká kdo chce co chce, udělali jsme několik kocourkovských skutků, na něž do smrti nezapomeneme.“

Pan Pěnkava se tvářil, jakoby slov těch neslyšel a připravoval rychle vše k účtům. Šlo mu to ku podivu snadno, jako by již dávno to měl promyšleno. Sousedé zatím po tichu mezi sebou roko-vali. Byli skličeni a uvažovali, co vše se může v budoucnosti ještě státi.

„Já ty účty nepodepišu,“ šeptal Jaroš Konopkovi.

„Já také ne. Mohli bychom s tím mítí opletačky.“

Vytrátili se ven a více se nevrátili. Zatím pan Pěnkava účty dokončil a nyní jal se jim je předčítati. Osm set jak se říká „klopiti“ není maličkostí, ale podařilo se mu to dobře. Vypočítal několik set na kámen do cest, za povozy, něco za došky na pastoušku, diěty sousedům, zálohy panu starostovi na rozličná vydání a osm set bylo pryč. Nezbyvalo v pokladně než několik krejcarů.

„Vidíte, sousedé, že jste se marně báli,“ usmíval se vesele. „Teď pojdte a podepište. Mimo to dáme každý po čtyrech zlatých čtyřiceti šesti krejcarech a budeme vyrovnáni. Jen co se nám naskytne příležitost, odplatíme se myslivci Sedláčkovi i velkostatku také bez milosrdenství.“

„Lépe bude, když dáme každému po-koje,“ zahovořil málomluvný soused Hruška. „Jest to pro naši obec hanba, že mezi námi je tak špatný člověk, jenž na pana fořta stále k jeho vrchnosti píše nepodepsaná psaní, v nichž ho ostouží a ze špatnosti obviňuje. Takový způsob jednání hodí se mezi malé děti a ne mezi muže. Byl jsem ondy v Boskovicích. Pan fořt tam celé společnosti dopisy ty ukazoval a hned všickni říkali, že jest to dozajista z naší vesnice. Raději bych se byl propadl, než abych nemusil býval poslouchati, jak o

nás za to soudili. Kdo má dosti odvahy proti někomu bojovati, ať to udělá veřejně, kdo však ne, ať mlčí.“

Šel podepsat účty na pana Pěnkavu ani nepohlednuv. Ten se rděl a bledl a v rozpacích ke stolu se sklonil, jako by mezi papíry něco hledal.

„To není hezké,“ prohodil také lhostejně, „za takového však my nemůžeme.“

Zatím sousedé podepisovali a mrzutě odcházeli. Všichni již byli podepsáni, jen ne pan Pěnkava.

„Vy to nepodepišete?“ tázal se Vyskočil.

„Nikoliv, mého podpisu není již zapotřebi,“ omlouval se pan Pěnkava. „Dostačí, když jest polovina občanů podepsána.“

Vyskočil v tom hned tušil nějaký háček, ostýchal se však přímo něco říci. Pan Pěnkava se s ním přátelsky rozloučil a odešel.

Sousedé, kteří od starosty odcházeli, musili jíti kolem statku souseda Sluky. Viděli ho státi mezi vraty s Nechvílem. Smáli se oba.

„Tak jste již vyhráli?“ volal na sousedy Nechvíl.

„Neposmívej se,“ hrozil mu Vondráček. „Nevíš, kdy se tobě také něco stane.“

„Inu, může na mne Pán Bůh všelicos dopustiti, ale abych byl tak slepým při tom, to zajisté nebudu,“ kurážně dorážel Nechvíle. „Kdy pak budou obecní účty? Rád bych se podíval, jsou-li v pořádku.“

„To jsi přišel pozdě, již jsou hotové.“

„Tak? Já jsem o tom zpraven nebyl. Musím tedy žádati okresní zastupitelstvo, aby účty ty samo prohlédlo.“

„Nech toho býti,“ lekl se Vondráček. „Budou z toho nové boje. Co se stalo, stalo se. Nejhuře by to potkalo jen nás.“

„Protože jste bázlivci,“ ozval se teď Sluka. „Proč posloucháte každého ve všem? Obec ubijíte proto, že z toho má jiný závahu. Já půjdu s Nechvílem. Nebudou-li účty v pořádku, ohlásíme to. Ať zaplatí, kdo chce. Smáli jste se nám ještě před rokem, my se však budeme smáti na posled a nejlépe. Obratse se proti tomu, kdo vás do soudů zatáhl a kdo účty skládal.“

Umysl Nechvilův záhy roznesl se po celé obci a působil v těch, kdož účty podepsali, vážný zmatek a strach. Teď také vytasil se Vyskočil se sdělením, že pan Pěnkava účty nepodepsal. Tato zpráva dovršila zděšení. Sousedé žádali Vyskočila,

aby účty zničil a svolal veškeré hospodáře k nové schůzi. Toho se však teprve Vyskočil bál, poněvadž se domníval, že by pak veškeré peníze, jež z obecní pokladny vydal, sám musil platiti.

Několik dní panoval tedy zmatek a občané byli pobouřeni více, než když začínali soud. Dříve však, než se na něčem usjednotiti mohli, přišel od okresního zastupitelstva rodka, aby předloženy byly účty obecní a aby se všichni na účtech těch podepsaní dostavili k okresnímu výboru.

„To čpí vězením,“ smál se Sluka. „Uvidíme, kdo bude platiti a kdo ne.“

Teď se rozhodli sousedé a dva s Vyskočilem šli k panu Pěnkavovi, aby ho vyzvali, by teď on sám celé záležitosti se ujal a hrozící nebezpečí odvrátil. Byli připraveni rozhodně s panem Pěnkavou mluvit a proto se zarazili, když jim starý Pěnkava sdělil, že syn kamsi odejel a teprve po týdnu že se vrátí.

„Uvidíte, že se více nevrátí,“ řekl Vyskočil k soudruhům, když vyšli ze statku. „Vlezli jsme do nastrojené léčky a pošetilost svou trpce odpykáme. Pojďte, svolám sousedy a řeknu vše upřímně. Nezbyvá nám, než peníze nahraditi, sice nás očekává ještě potupa v celém okolí.“

Jak řekl, tak se také stalo. Sousedé sešli se všichni a Vyskočil otevřeně přiznal se ke všemu. A poněvadž byl muž zámožný, založil ostatní a peníze do pokladny uložil. Pak jak se sluší nové účty udělali a s těmi k okresnímu výboru šli.

Zde, když sousedé oznámili, jak do soudu vtrženi byli a jak pan Pěnkava poroučel, aby obhájce z obecních peněz placen byl, spokojili se s nápravou a sousedům na srdce vložili, aby nedali se nikým ke krokům nezákonnitým strhnouti. Vysvětlili jim také dobře, co vlastně slovo liberál znamená a jak se ho zneužívá.

„Takový, jako byl pan Pěnkava, liberálem není, a kdo pravým liberálem jest, ten se tím nechlubí. Pravá liberálnost čili svobodomyšlnost znamená úctu k zákonům, vroucí vůli k plnění povinností a lásku k svým spoluobčanům. Jako však písma svatého zneužívá mnoho lidí k hájení špatnosti, tak také slova liberál zneužívá mnoho k zakrývání svých mrzkostí.“

Sousedé ochotně poučení přijali a se srdcem lehčím šli domů. Štálo je to poučení mnoho, byli však rádi, že se ještě k horším věcem nedali svěsti. Zapomněli

na své nepředložené skutky, ohodili do chrámu Páně a s druhými obcemi v míru žítí počali.

Pan Pěnkava skutečně se domů více nevrátil. Vida, že jeho liberálnost byla prohlédnuta a že by dále mnoho doma nepořídil, přijal místo úředníka v cukrovaru někde v Německu. Jeho pověsti o řiditelství a bohatství ukázaly se planými. Měl několik tisíc, když se domů vrátil, nenashromáždil je však z nějakého velkého služného, ale ze své „liberálnosti“, pro kterou byl svého prvního místa zbaven. Hledal totiž rovnost ve všem i v majetku a poněvadž byl úředníkem pouze podřízeným, nechťeli jeho liberálností rozuměti. Jak se mu v Německu vede nikdo nevěděl a nesnažil se dovědět. Jeho činnost v domovině dlouho tkvěla ve špatné paměti, ba stala se příslovečnou a vzpomínka na ní působila na rolnictvo více, než kolikere nejlepší kázání.

* * *

Uvedený tuto obrázek „liberála“ nezdá se býti pravdivým, bohužel však jest. Ostatně, kdo se s lidem stýká zvláště za dnešních dnů, má příležitost takových liberálů, jako byl pan Pěnkava, nalézt mnoho. Někteří jsou hloupější než on, jiní chytřejší. Běda, kde se povede takovému světlonoši něco skutečně provést, co lid buď má za nemožné, neb čeho sám odvážit se ostýchá. Takový stane se dozajista miláčkem a vůdcem neprozíravého lidu a strhne ho dále, než se stalo v Koryčanech. Nejhuře při tom jest vždy knězi. Proto tito strážcové na Sionu nechť bdí a se vši rozhodností postaví se na obranu lidu, dokud není pozdě.

KRONIKA.

Z Prahy. Ke spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ přistoupili za členy zakládající: J. B. M. dr. Em. Schöbl, biskup v Litoměřicích, Msgr. F. Lehner, farář na Král. Vinohradech, F. Žák, kaplan na Král. Vinohradech, J. Plizák, katech. u Voršílek v Praze, dr. E. Kadeřábek, c. k. prof. české fakulty bohoslovecké v Praze, A. Podlaha, adjunkt c. k. české bohosl. fakulty v Praze, dr. J. Sedláček, prof. c. k. české bohosl. fakulty v Praze, V. Švehla, kanovník a far. na Smíchově, K. Novotný, majitel mlýna a domů v Praze, P. G. Dvořák,

novicmistr na Strahově, dr. J. Krajan, advokát v Praze, Al. Nývlt, děkan v Holohlavech, P. E. Horníček, prof. v Benešově, V. Kovářik, hostinský ve sv. Václavské záložně v Praze, J. Žatecký, kupec v Praze, J. Lžičar, far. v Plumlově na Moravě, J. V. Kratochvíl, official v Praze, dr. Fr. Krásl, metrop. kanovník v Praze, dr. J. Sedlák, metrop. kanovník v Praze, dr. J. Pachta, prof. c. k. české fakulty bohosl. v Praze, F. Brusák, metrop. kanovník v Praze, dr. J. Zavadil, advokát v Praze, K. Fuchs, majitel domu v Praze, J. V. Friedmann, soukromník v Praze, z nichž jeden přistoupil za zakládajícího s obnosem 1000 zl.

— **Poutní vlak do Říma** vyjede z Prahy dne 12. dubna ráno, kdo této pouti účastníci se chce, přiblaš se nejdéle do 15. března v ředitelství sv. Václavské záložny v Praze. S přihláškou dlužno zaslati též obnos za cestu a sice jízdní cena z Prahy do Říma a zpět obnáší v I. tř. 110 zl., v II. tř. 72 zl., v III. tř. 45 zl.

— **Valná hromada Katolické besedy v Praze** bude se konati v neděli dne 12. března t. r. o 7. hod. večer ve vlastních místnostech (Řetězová ul. č. 223—I.). Pořádek rokování: 1. Čtení protokolu valné hromady ze dne 4. března 1892. 2. Zpráva o činnosti spolkové v roce 1892. 3. Zpráva pokladníková. 4. Zpráva revisorů účtů. 5. Volba čtyř členů do výboru, čtyř náhradníků a dvou revisorů účtů. 6. Volné návrhy.

— **Pouť do Svaté země.** Dne 11. dubna vypraví se z Mnichova poutní karavana do Palestiny. Cesta ona trvati bude celkem 61 dní a náklad na ni rozpočten na 800 zl. za osobu. Karavana ubíráti se bude přes Tyroly do Lorety v Itálii, kdež rozdělí se na dva díly. Jeden pojede přes Řím, druhý přes Athény; oba sejdou se zase v Alexandrii, odkudž po návštěvě Kahýry nastoupí prohlídku Svaté země, trvající asi 30 dní. Zpáteční cesta povede přes Cařihrad. Jako účastníci této výpravy přihlásilo se již 7 Čechů a kdo by ještě přál si na cestě té podíl bráti, nechť se přihlásí o bližší vysvětlení u P. Bedřicha Maška, katechety dívčích škol v Karlíně.

Z Vidně. Dne 7. března t. r. bude prý konána ve zdejším arcibiskupském paláci porada rakouských biskupů, již říditi bude opětne Jeho Eminenci nejdůst. p. František de Paula kardinál hr. Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský.

Z Říma. Dne 2. března t. r. vstoupil sv. Otec ve 84. rok svého života. Za tou příčinou odebral se sv. Otec toho dne do trůnního sálu, kde shromáždili se kardinálové, biskupové a

preláti. Kardinál Monaco La Valetta oslovil sv. Otce delší řečí, načež poukázal sv. Otec na tři památné dny života svého, totiž: den svého narození, své korunovace za papeže a svého jubilea a děkoval srdečně Prozřetelnosti Boží, že mu tak dlouhý věk popřála. Na to připomenul slavnosti, jež daly se na oslavu jeho jubilea a účast věřících, což velikou radostí jej naplňuje, poněvadž vše to jest jenom ovocem veliké úcty věřících k sv. Stolicí.

— Sv. Otec přijal v sobotu 25. m. m. v audienci Jeho Eminenci nejdůst. p. Františka de Paula kardinála hr. Schoenborna, knížete-arcibiskupa pražského, načež v neděli 26. m. m. přijal vele vyslance rakouského hrab. Revertera, prvního z vyslanců všech států, kterýžto odevzdal sv. Otci vlastnoruční blahopřejný list Jeho Veličenstva Františka Josefa I., drahoceennou skříňku se 100 tisíci franků od císaře a drahoceuný kříž od císařovny.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchov.*“ číslo 2., ročník XXXIV., má tento obsah: Kulturní boj v Prusku. Zákony církevní o závětech kněží. Hypnotismus. Vykład nových zákonů o kongruie duchovenstva v katolické správě duchovní. — Kronika: Elektrické osvětlení chrámův. K etymologii slova „missa.“ Egyptologie potvrzuje zprávy biblické. Rozhodnutí o výši úrokův. Soudy nad čarodějnicemi v Tyrolsku a jich odpárcové. Výkaz o vkladech členů Dědictví sv. Prokopa. — Literární oznamovatel pojednává o sedmi spisech.

— „*Renan a Didon.*“ Píše J. E. Hulačkovský. V Praze 1893. Cena 12 kr.

— „*První křesťané v Římě.*“ Obrazy z prvních dob křesťanství. Napsal Petr Kopal. Díl II. V Praze 1893. Cena 80 kr.

— „*Moravské národní pohádky a pověsti.*“ Sepsal a zaslal Jan Pleskáč, far. v Olešnici na Moravě a jiní. Svazek III. Z okolí olešnického a jiných. Cena 90 kr.

— „*Z pole i lesa.*“ Obrázky z mysliveckého života. Napsal Bohumil Brodský. Díl II. Cena 30 kr.

— „*Podobenství, paraboly a bájky.*“ Původně sepsal Karel Otman, farář Ořešský a kníř. arcib. vikář. Cena 70 kr.

— „*Zábavy večerní.*“ Sbírká zábavného a poučného čtení pro lid. Redaktor Vojtěch Pakosta. Ročník XIII. Čís. 3. Dílo 79, obsa-

huje: Staré panstvo. Obrázky z minulých dob. Napsal Bohumil Brodský. Cena 50 kr. — Čís. 4. Dílo 80. obsahuje: Zlatem vyvážená. Francouzsky napsal Charles de Castelmon. Přeložila J. Kuffnerova. Cena 35 kr. Všecky jmenované knihy vyšly tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny (V. Kotrba).

— P. Didona, kněze z řádu kazatelského sv. Dominika „*Ježíš Kristus*“, autorizovaný překlad od kněze Jana Ev. Hulakovského. Díl II. Sešit 8. Cena 50 kr. Tamtéž.

— „*Poklad křesťanského dítěte*“ čili naučení a modlitby pro děti útlého věku. S povolením nejduš. kníž. arcib. konsistoře v Praze. Tamtéž.

— „*Osvěta*.“ List pro rozhled v umění, vědě a politice. Redakcí a vydáním V. Vlčka Čís. III. Ročník 23. 1893. Obsah je velmi zajímavý a bohatý: Jak zavedeno rakouské císařství. Podává dr. Bohuslav Rieger. Sekerník. Povídka z Povltaví od Adolfa Heyduka. Filosofie hraběte Lva Tolského. Studie od prof. Josefa Mikše. Věci polské. Slovanské tužby od Eduarda Jelínka. Bramboříště. Od Karla Červenky. Syn země od Aloisa Škampy. Za štěstím. Román ze života vídeňských Čechů. Od Karla Klostermanna. Bývávalo. Od Fr. S. Procházky. Papež Lev XIII, píše Adolf Srb. Nové písemnictví: Básně. Posuzuje Frant. Zákrejs. Výpravná prosa. Posuzuje L. Čech.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Jan Ev. *Sachar*, kněz ř. křížovn. a farář u sv. Petra, 27. února 1893, (nar. 22 pros. 1821, vysv. 15. listop. 1846).

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

p. J. *Truhlář*, I. kapl. v Netolicích, 1. února 1893, (nar. 27. ledna 1851, vysv. 29. července 1875).

Vyznamenání jsou:

vdp. Fr. *Janský*, kanovník, jmenován kustodem kathedr. kapitoly v Budějovicích;
p. Dom. *Peuker*, bisk. sekretář a farář ve Vyš. Brodě, jmenován Vyšebrodským bisk. vikářem;
p. Ed. *Bilbauer*, far. v Rožmberku, jmenován osob. děkanem.

V komissi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Kázání Bourdaloue-ova

S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, Panegyrika.

Z franciny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

S povolením nejduš. k. a. konsistoře Pražské.

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtězek věnuje se na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejduš. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Obsah: Pobožnosti denní. Pobožnosti nedělní a sváteční. Pobožnosti ku přijetí sv. svátostí. Pobožnosti dle roku církevního: I. Svátky a památné dny Páně. II. Slavnosti Mariánské. III. Slavnosti andělů a Svatých. Pobožnosti v rozličných potřebách života. Písně duchovní.

Cena váz. výtisku 50 kr.

OBSAH: Řeči postní: VII. — Kázání na den zvěstování Panny Marie. — Z cyklu písní „Duše k duši!“ (Báseň). — Děkanský chrám v Písku. (Pokračování). — Můj štít. (Báseň). — Minulost a přítomnost. — Prátele lidu. Povídka. (Dokonč.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech dopředu
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupeců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání na Velký pátek.

„I stál lid, divaje se a posmívali se Jemu knížata s ním.“
Luk. 23, 35.

Jaký to podivný obrat v lidu! Před krátkým časem doprovázel ten samý lid Ježíše do Jerusáléma a provolával: Hosanna. Dnes v domě Pilátově již křičel: Ukřižuj ho. Před krátkým časem chtěl tentýž lid Ježíše učiniti králem, a dnes již potupnými posuňky a uštěpačnými slovy staví na hlavu Ježíšovu trnovou korunu, do hlavy ji vráží a v obličej Jemu plije na potupení. Nedávno, co Jej nazývali: Požehnaným, jenž se bere ve jménu Páně, a dnes u Piláta jej nazývají svůdníkem, rouhačem, rušitelem pokoje, a nejhanebnější smrti ortel nad nevinným prohlašují a od Piláta vynucují. Pilát chtěl Ježíše propustiti, ale obávaje se lidu, jenž počal hroziti: Propustíš-li toho, nejsi přítel císařův, potvrdil ortel smrti. Ježíš odsouzen a vydán k smrti! Ten, jenž po tři léta všem všudy dobře činil, jenž slovy i skutky bránu života otvíral — věčný Syn Boha Otce, Bůh i člověk musí zemřít. Ježíš, v Jehož tvář patří andělé, Jehož umučení předpovídali proroci, On vzal to těžké jho hříchů našich na sebe, pod touto tíží klesá, padá třikráte, až došed na místo popravni, Golgotu, vydává tělo své svaté v obět smíření za hříchy naše. Vidím v duchu tu ukrutnost, která se projevuje proti tělu Ježíšovu a zkormucuje ducha mého; neboť pohlédna do srdce svého a na skutky své, musím bolestně povzdychnouti: Toho kříže,

těch bolestí, těch sv. ran byl jsem i já vinen, můj nejmilejší Ježíši. Ty jsi trpěl za hříchy mé, ano což pravím, za hříchy mé i celého světa. Ty jsi snášel přehořké muky, abych já a celé pokolení lidské muk věčných zbaven byl. To, nejm., pomníme-li, nemusíme-liž zvolati: O den veliký, den znamenitý, den lásky a potěšení! Ale neméně mohu také zvolati: Den velikého tajemství! V dvojím pak ohledu tajemství dnes doplněna jsou. Tajemství to, že „dnes jednou obětí dokonalé učinil na věky ty, kteří jsou posvěceni“ (Žid. 10, 14.); tajemství také převeliké srdcí lidských otevřelo se. Vysvítá toto druhé ze slov textu nadřčeného: „Stál lid, divaje se a posmívali se Jemu knížata s ním“ (Luk. 23, 35.). Pozastavme se při těchto slovech, jež evangelista u vypravování umučení Páně byl zaznamenal a pozorujme zkoumavým okem ty diváky na hoře Kalvarii.

„Pozorování diváků přítomných při umučení a smrti Pána Ježíše.“ — Mnozi tu byli:

1. by Ježíše mučili,
2. by Ježíše tupili, ale
3. skromný počet, kteří by s Ježíšem útrpnost měli a Jej milovali.

Pane Ježíši, pro nás umučený! My stojíme nyní v duchu na potupné Golgotě, bychom pozorovali ty, kteříž s Tebou a za Tebou tam se ubírali, abychom poznavše povahy a jednání jejich, čerpali pro sebe spasitelné naučení. Kříží přesvatý, oči naše na Tebe jsou upnuty. Duch náš bude s Tebou se obírat, neb Ty jsi to sv. dřevo, na jakémž Spasitel světa pněl. Budiž přede vším od nás zbožné pozdraven!

P o j e d n á n í.

1. Veliký a nepřehledný byl zástup diváků, kteří vzdor času přípravního k Velikonoci za Ježíšem táhli na Kalvarii. Rozjitřená mysl, jakouž v lidu způsobili mstiví a úlisní fariseové, neochladila se po cestě, ano spíše ještě se zmnožila. Pohlédneme v duchu na jednání jejich. Sotva došli hory Golgoty, sotva složili na zemi kříž z Ježíše a Šimona Cyrenenského, již chápají se Ježíše. Z těla zsinalého, modřinami posetého a ranami přeplněného strhují oděv s krví slepený. Neohlížejí se na to, že všechny rány znova se otvírají, ani na to, že krev teče po těle Jeho. Zlostně a urputně trhají oděv z těla Páně. V duchu prorockém o lidu židovském předpověděl Bůh ústy Davida, jak čteme v žalmu (21, 14. 17.) o Kristu: „Otevřeli na mne ústa svá jako lev dravý a řvoucí“ a opět: „Obklíčili mne psi mnozí, rota zlostníků oblehla mne.“ Žalmista je přirovnává psům pomínutým, jenž trhají a škubou, kde co zastihnou. A činili zajisté tak židé. Odloživše všeliký cit lidský, hůře než divoši, ba hůře nežli mnohá nemá tvář sobě počínali; nebo i tato dobrodinci svému neubliží, ale střeží jej. Nemuselo-li takové jednání na těle i na duši soužiti Ježíše? Avšak to není vše. Ten četný zástup i jiným způsobem Jej mučil. Slyšme evangelistu řkoucího: „I dali mu píti vína, smíšeného žlučí, a když okusil, nechťel píti“ (Mat. 27, 34.). A proč nechťel píti? Jednak, že pravým vědomím chtěl ten kalich od Otce podaný až do poslední krapky vypíti, jednak i proto, že bylo dle slov písmna sv.: „Vino jejich žluč draků a jed hadů nejjedovatějších, neuzdravitelný“ (V. Mojž. 32, 33.). Odloživše tedy nápoje uchopili se Ježíše. Aj, jak natahují obě ruce Jeho, až v nich praskaly žily, ty svaté ruce, které neuměly leč žehnati a dobře činiti; nápodobně i ty sv. nohy, jenž od místa k místu putovaly, by tělesná i duchovní bída odstraněna byla ze srdcí a příbytků lidských. Již ruce katarské se pozvedují, kladiva pádná naráží ty tupé hřeby, které ruce i nohy Ježíšovy pronikají. Ó té ukrutnosti! Již se i pozveduje to potupné dřevo kříže. Již stojí na místě určeném a do země se zatlouká. Každé udeření nová rána do srdce Ježíšova, každé zarážení co nový hřeb do těla stryčného. Již tu mezi nebem a zemí pní Ježíš nejdobrotivější a co spatruje pod křížem? Lakotnost a žádost cizího statku.

Neb „když Jej ukřižovali, rozdělili roucha jeho a o oděv jeho svrchní, jenž byl setkaný, metali los (Mat. 27, 35.), aby se naplnilo, což předpověděno skrze proroka“ (Ps. 21, 19.). Tak zasazovali ukrutní židé jednu ránu po druhé, soužení chystajíce svému největšímu dobrodinci, který mnohými důkazy lásky své obdaril. Kdož jest mezi námi, jenž by necítil spolu s Ježíšem to přebolestné ukrutenství? Víím, že mysl vaše chvěje se při tom rozjímání. Než, př. m. v Kr., činíme my lépe božskému Vykupiteli svému? Ach, ba nečiníme. My sice netrýzníme skutečné tělo Jeho, my Jeho samého nepřibíjeme na kříž, my Jemu nepodáváme víno se žlučí, my nedělíme se o Jeho roucha, my nepozvedujeme a nezarážíme kříž Ježíšův. Pomníce ale slov písmna svatého, že „mnozí jedno tělo jsme v Kristu a jedni druhých údové v Ježíši Pánu našem,“ pomníce toho, díím bolestně: I my soužíme Ježíše. Hříšný člověče, smilstvu se oddáváš aneb cizoložství pášeš a tímto hříchem oloupiš se o nevinnost duše své, Ježíšem draze vykoupené; kdykoli bližního svého k hříchu svádíš a o čistotu srdce okrádáš buď slovy neb skutky, věz, jest to jako bys trhal oděv z těla Ježíšova. Kdykoli od Krista se vzdaluješ, nesloužíš jemu v náboženství; kdykoli od služeb Božích a přijímání sv. svátostí sám se vzdaluješ aneb jiné od toho zdržuješ, věz, že rány Ježíšovy otvíráš a tělo jeho rozdiráš. Kdykoli obžerství pácháš sám aneb i jiné k nestřídmosti vábíš, kterýmžto hříchem duši o milost a spasení okrádáš, tu soužíš Ježíše, jenž žízeň nejtrapplivější pro tebe trpěl. Když ty, dítě, rodiče své neposlušností k hříchu přivádíš; když ty, čeledíne, svého hospodáře hněváš; když podřízený svého představeného slovem neb skutkem k zlosti popouzí; slovem: kdykoli člověče zavdáváš příčinu k hádkám, rozepím, svárům, z nichž nepřátelství a různé pochází, věz, tu soužíš Ježíše ve svém bližním, podávaje mu žluč hadů nejjedovatějších. Když člověče svého bližního týráš neb jinak jemu ubližuješ, kdykoli saháš po statku cizím, když svého bližního okrádáš, lichvou jej utiskuješ, podvodu si hledíš aneb statku cizího zadržuješ, tehdaž trápíš a soužíš sice svého bližního, ale v něm trápíš i soužíš milého Ježíše. Ó tehdy vy všickni, jenž jste až posud svůdníky byli svých bližních, jenž jste opilství se oddali, k hněvu jiné ponoukali a krádeží se dopouštěli, vy všickni, pravím,

ustrňte se nad Ježíšem, který i vám chce žehnat, i vás učiniti chce šťastné, aj, ne-trapte, nesuzujte jej hříchy svými, ale raději k němu se přivíňte a dobrotivý a milostivý Ježíš promine vám.

2. Ale nebyli na Kalvarii pouze ti, kteří Jej mučili, nýbrž valný byl, ano četnější zástup, kteří Jemu se posmívali, Jej tupili. Pojďme a vizme, co svaté evangelium nám oznamuje. Čteme takto: „Ti pak, kteří chodili mimo něj, rouhali se Jemu, potřásajíce hlavami svými a říkajíce: Ha, ha, kterýž rušíš chrám a ve třech dnech jej zase vzděláváš. Pomozíš sobě sám, jsi-li Syn Boží, sstoupíš kříže.“ Tak podobně i knížata kněžská posmívají se Jemu se zákonníky a staršími (Mat. 27, 40. 41.), jeden druhému pravili: Jiným pomáhal, sám sobě pomoci nemůže (Mar. 15, 31.). Jestliže On jest Kristus, král židovský, nechať nyní sstoupí se kříže, ať užijeme a uvěříme. Doufali v Boha, nechť jej vysvobodí, nebo pravil: Syn Boží jsem (Mat. 27, 42. 43.). Posmívali se Jemu i žoldněři, přistupující a octa podávající Jemu a říkající: Jsi-li král židovský, spomozíš sám sobě (Luk. 23, 36. 37.). Také jeden z lotřů, kteří s ním byli ukřižováni (Mat. 27, 44.), rouhal se Jemu řka: Jsi-li ty Kristus, spomozíš sobě i nám“ (Luk. 23, 39.). Tak nám vypravují svatí evangelistové. Nuže, př. m. v Kr., co soudíte o těchto řečech zlo-pověstných? Schvalujete je? Víme, že neschvalujete. A kdož by mohl také chváliti potupování, posměch a rouhání proti nevinnému Ježíši. Jako druhdy prošel neohroženě skrze řady bezbožných židů, když jej chtěli svrhnouti s hory vysoké, aniž se Jej kdo dotkl; tak nápodobně byl by mohl i nyní, ač již na kříži přibit, pomoci sobě a sestoupiti. Ale v radě Otce nebeského jinak bylo ustanoveno a vůli Jeho plniti, proto přišel na svět. Co ale soudíte o slovu tom: Pak ti uvěříme? Zdali od srdce bylo praveno? Ó nikoli! Byla to planá slova, lichá řeč, marné žvastání. Ti, jenž tak mnoho skutků velkých a znamenitých viděli, jež činil Ježíš, tak že on sám na ně poukazoval, otázkaje se jich: Pro který z nich Jej chtějí usmrtni? ti, pravím, jenž byli svědkové Jeho zázraků, a přec neuvěřili slovům jeho, nebyli by ani tehdaž uvěřili, kdyby skutečně s kříže byl sestoupil. Tak uspořádáno bývá srdce zkažené. Vidouc nemožnost, ke všemu jest ochotno, ale jen slovem. Než kdo byli ti tupiči a posměvači? Knížata kněžská, zá-

konníci, starší lidu, nepřátelé to Ježíšovi; pak žoldněři uplacení a bezcitný vražedník spoluukřižovaný, pak lid nevděčný, rozdrážděný a necitelný, tupiči Kristovi lidé všeho druhu. O těch praví pismo: „Stál lid, dívaje se a posmívali se Jemu knížata s nimi“ (Luk. 23, 35.). Když, v Kr. shr., toto počínání si na hoře Kalvarii čtete aneb o něm slyšíte, vím, že nelibostí a snad hněvem naplňuje se srdce vaše a že snad, jako ženy Jerusalemské proléváte slzy nad Ježíšem. Než když pozoruji život křesťanů, musel bych mnohým z těch plačících volati: Neplačte nad Ježíšem, ale plačte raději nad sebou i nad dítkami svými. A oněm, jenž by snad v spravedlivém hněvu zrotili se na nepřátele Ježíšovy, kteří Jej tupili, těm bych snad musel volati: Nehněvejte se tak příliš na tu zlou rotu židovskou, která Ježíše ukřižovala a tupila; ale jeden každý z vás sám na sebe hněvej se. Neboť upřímně, ač bolestně, pravím: Nejsme my o nic lepší, nežli židé na Kalvarii. Oni posmívali se Ježíši, tupili Jej, rouhali se Jemu. A my? My činíme podobně. Přesvědčím vás o tom. Jak mnohý jest katolík, který s klením vstává, s klením na lože se ubírá. Jak mnohý jméno Boží bere nadarmo. Kříž, to znamení vítězství, jest mnohým jako židům pohoršení a jako pohanům posměchem; mnohý katolík stydí se jím se znamenati aneb toto znamení účtou svou pozdraviti. Slovo Boží, kteréž se zvěstuje, jest jedněm nemožností, druhým báhorkou, onino jím povrhují, tito úsměškem jej zprovází. Přijímání sv. svátostí, těchto studnic nevyvážitelné milosti, jedněm jest malicherností, jak říkávají ti přemoudřilci, pro sprostý lid a nevzdělaný, druzí sice o ně dbají a věří, ale přijímají je pouze na oko bez pobožnosti a roznicenosti ducha a tedy proti úmyslu Toho, který je pozůstavil. A jak se chovají mnozí k svým spolubližným? Což mám říci o té nenávisti, o pomluvě a na cti utržení, o tom posuzování jeden druhého? Či mám ještě dále ten smutný obraz líčiti, jakýž nám život katolíků poskytuje. Ó nechci déle při tomto počínání stoupenců Kristových se zdržovati; to ale nemohu mlčením opominouti, že až podnes mnozí v duchu i v pravdě volají: Stup [s kříže a my ti uvěříme, my tebe budeme následovati. Oni chtějí býti následovníci Kristovi, ale bez kříže, bez zármutku a utrpení. Poněvadž ale život křesťanský, dle slov sv. Augustina, nemůže býti bez kříže

a trápení, proto ukřižují hlav svých, pohrdají Ježíšem aneb jsouce dostižení nehodami, zlořečí osudu svému. Rcete nyní sami po bedlivém povážení: Jsme-li co lepšího nežli oni židé na Kalvarii? Nejsme, ach nejsme. Vědouce ale o hříšnosti své, zdaž nemáme příčiny plakati sami nad sebou, že jsme Ježíšem pohrdali a Jej potupili? Než jaké bude naše očekávání, když hříšníci jsme. Zdaž nemusíme zahynouti? Tak by ovšem bylo, kdyby Kristus Pán nebyl se slitoval nad dušemi našimi. A pojďte pod kříž sv., hříšníci. Hle, Kristus rozpjat na kříži, On nás všechny chce obejmouti na důkaz, že nás až posud nezavrhuje, ale času nechává k povážení a obrácení. O jak dobrotivý jsi Ty, Pane a Bože náš! My Tebe tupili a Ty nám odpouštíš, my Tobě se posmívali a Ty přívětivě nás chceš obejmouti, my Tobě se rouhali a Ty nás přec nechceš zavrhnouti, nýbrž obměkčiti chceš srdce naše, by podobno bylo malému počtu těch, kteří na Kalvarii Tebe doprovodili v útrpnosti, protože Tě milovali.

3. Netaž se dlouho, duše křesťanská, kteřížto asi byli. Kdo upřímně miluje za čas života, miluje i také v době soužení i v hodině smrti. Kdož ale miluje upřímněji dítě své, nežli rodičové. Protož nedivme se, že i Maria, kteráž na cestě s milým Synem tvým se potkala, že tato matka bolestná, sato živá mučednice, jak ji sv. Jan Zlatoústý nazývá, doprovodila Syna svého, aniž by od něho ustoupila. „Stála matka litující, pod křížem plačící, na němž Syn její pněl“ (Jan. 19, 25.). Spatřil ale též „pod křížem Ježíš toho učedníka, kteréhož miloval a kterýž při večeři spočíval na prsou jeho.“ A jakž mohl Jan, tento miláček Páně, jinak činiti. „Láska nikdy nevypadá a v lásce není bázně“ (I. Kor. 13, 8. a I. Jan. 4, 8.). Odhodlaně kráčel za Ježíšem tento miláček a hoden jest učiněn, zastoupiti místo synovské; nebo: „Aj syn tvůj, dí Pán matce své, a potom řekl učedníkovi: Aj matka tvá“ (Jan. 19, 26.). Jak svrchovaně odplatil Pán lásku Janovu; tak nápodobně všem spravedlivým a svým věrným odevzdal i matku svou, ba on ji učinil i matkou milosrdenství, by za hříšníky se přimlouvala, když by hněv Boží již hrozil záhubou jim, a tak nás všechny učinil syny matky bláhonosné. Avšak nejsou to ti jediní, kteří stojí pod křížem v útrpnosti a lásce. Stojí tam žena, jižto řekl Pán: „Odpouštějí se tobě hříchové tvoji, neb jsi mnoho milovala.“ Ona

druhdy veřejná hřišnice, jenž slícností těla svého a šperky marnými svět a služebníky jeho mámila, k hříchu a prostopášnosti vábila; ona sestra Lazarova to jest, o niž k Martě pravil Pán: „Ona nejlepší stránku vyvolila;“ ta stojí nyní pod křížem. Plápol živé lásky rozvírá srdce její, útrpnost projevuje skormoucená tvář nad Ježíšem, kterýž ji slovem svým od propasti pekelné uchránil a k blaženosti vyvolení synů byl uvedl. Než k těmto a ještě některým ženám, kteréž z Galilee sstoupily za Ježíšem a z daleka se dávaly, majíce rozervaná srdce svá bolestí, k těm čítám ještě jednoho diváka, kterýž na Kalvarii se nachází. Nepřišel on dobrovolně, ale k podobné odsouzen jsa smrti, spolu s Ježíšem byl na kříž pověšen. Nemůže on leč zraku svého obrátiti ku Ježíši; ale tím hlasitěji tluče srdce jeho litostí a kdo tluče, tomu se otevírá, klepajícímu jest otevřena brána radosti. Lotr, vrah, hřišník na kříž jest pověšen; ale dědice království nebeského pod večer sundávají žoldněři s kříže. Slyše tento rouhání všeho lidu i také lotra spoluukřižovaného, projevuje útrpnost s Ježíšem řka: „Ani ty se nebojíš Boha, ježto jsi v němž soužení. My zajisté spravedlivě trpíme, nebo hodnou pomstu za skutky své bere me; ale tento nic zlého neučinil. A na to dí k Ježíši: Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého. I řekl mu Ježíš: Amen pravím tobě, dnes ještě budeš se mnou v ráji“ (Luk. 23, 40—43.). O jak bohaté odplacuješ, nejmilostivější Ježíši, lásku k sobě! Lotr miloval a hříchy jsou jemu odpuštěny. Vražedník prokazuje lásku a Spasitel rce ortel, jak sv. Lev papež praví, ne jako by na kříži pněl, nýbrž jako by seděl na trůnu velebnosti své (in serm.). Hřích i pokuta hříchů jemu se odpouští a kajícímu život připovídá věčný. O jaké to štěstí, jaká to odplata lásky účinnivé. Budiž to pro nás hlasem volajícím, abychom i my složivše se sebe brimě hříchů, litost nad nimi pocítili, a tak ku Kristu Pánu celým srdcem přilnuli. Pak zajisté bude Ježíš Kristus také milostiv duším našim a jako Magdaleně kající poskytne potěšení těmi slovy: Synu, dcero, odpouštějí se tobě hříchové tvoji. Jsouce skrz náležité pokání uvedeni na cestu spasení, neobracujme se nazpět, ale přiložme ruku ku pluhu duše, pracující na poli vědomosti Boží, bychom tak milí byli Kristu Pánu, jako miláček Jeho. Takto v pravé, neúhonné lásce krácejíce

hodnými se staneme i mateřské ochrany matky Spasitele našeho Ježíše Krista, Marie Panny, jižto nás všecky odevzdal trpící a na kříži umírající Syn Boží. —

Nyní známe ty diváky při ukřižování Ježíše. Jedni tu byli, aby Jej mučili, mnozí, aby Jemu se rouhali a Jej tupili, a jen skrovný počet těch, kteří s Ním útrpnost měli a Jej milovali. Stojíce v duchu pod křížem, ku kterým bychom se přidali? Mám za to, že bychom přáli sobě rozmnožit ten počet skrovných milovníků Páně. Jest tomu tak? Uhodl jsem myšlení srdce vašeho? Pakli tomu tak, aj, tak pojďte s těmito přestastnými, pojďte a vrhněte se pod křížem svatým, na jakémž Ježíš Kristus skončil život svůj a v duchu poníženosti se mnou volejte: „Odvrát od nás, Pane Ježíši Kriste, vše, čím bychom Tebe znova křižovali aneb tupili; naplň srdce naše nejen litostí nad hříchy, nýbrž i dychtivostí po věcech spasitelných, bychom hodni byli i Tvého slitování i lásky Tvé. Ty bolestná matko Páně, ty předrahá matko naše, vzhledni na nás. My k tobě pospícháme, my k tobě voláme vyhnání synové Evy, v tomto slzavém údolí. Kristus, Syn tvůj, ustanovil tebe matkou naší; protož my k tobě vzdycháme lkající a plačící, budiž tedy matkou naší a svou mocnou přímlovou nakloň nám Ježíše Boha a Spasitele našeho. Ty pak, Otče nebeský, vzhledni, prosíme skroušeně, na čeleď svou, pro kterou jednorozený Syn Tvůj nehrozil se v ruce nepřátel dáti a smrt kříže podstoupiti, bychom všickni dosáhli spasení, skrze téhož Ježíše Krista, Pána našeho.“

A m e n.

Kázání

na den vzkříšení Páně

„Ježíše Nazaretského ukřižovaného hledáte? Vstalt jest; není ho tuto.“

(Mar. 16, 16).

Když Pán Ježíš na kříži dokonil dílo vykoupění našeho, tu jeden z tajných učedníků Ježíšových pospíchá k Pilátovi, žádaje, aby mu tělo Ježíšovo k pohřbení vydáno bylo. I svolil Pilát, když od setníka dostal jisté zprávy o smrti Krista. S Josefem z Arimatie spojil se jiný tajný učedník Nikodem, kterýž noční dobou přicházel k Pánu Ježíši, aby od něho vyučen

byl, a tito snavše tělo Pána Ježíše s kříže, položili jej do lůna matky bolestné Marie Panny a s drahými mastmi v plátno kmentové tělo ovinuvše, položili do nového hrobu, v němž nikdo položen nebyl. Fariseové, zákonníci a starší lidu dozvěděvše se o pochování do hrobu tohoto, také pospíchají k Pilátovi, žádajíce, aby dal hrob úřední pečeti pojistit a k hrobu stráž vojenskou postavit, poněvadž k obávání jest, že učedníci jeho přijdou, tělo z hrobu odnesou a pak hlásati budou: Vstalt z mrtvých. Vždyť to ten podvodník, ten svůdce lidu, ten buřič sám oznamoval, že „třetího dne z mrtvých vstane. Sbořte chrám tento a já třetího dne jej zase vzdělám; a po třech dnech zase vstanu“ (Mat. 27, 63.). Avšak marná starost, marná a zbytečná pečeť, marná i stráž vojenská, má-li zamezit z mrtvých vstání Páně; avšak velmi důležitá pro zjištění pravdy: „Vstalt jest.“ Neboť dočítáme se z písma sv.: „Že první den po sobotě, když právě slunce vycházelo, stalo se zemětřesení veliké; anděl Páně sestoupiv s nebe, odvalil kámen hrobový a stráž jako omráčená padá na zem a když se vzpamatovala, utíká do Jerusalema, aby pověděla zákonníkům a fariseům, co se právě bylo stalo. Anděl posadiv se na kámen, zvěstuje přichozím ženám a Maří Magdaleně: „Ježíše Nazaretského, kterýž byl ukřižován, hledáte? Vstalt jest, není ho tuto“ (Mar. 16, 16.). Toto učení o z mrtvých vstání Pána Ježíše čili o jeho vzkříšení jestiž pro nás velmi důležité, neboť jest: vzkříšení Pána Ježíše 1. základem naší víry a 2. základem naší nádeje.

Pojednání.

„Nevstal-li Kristus z mrtvých, marné jest kázání naše a marnáť jest i víra vaše.“ Tak určitě psal apoštol Páně v listu ku Korintským (I. Kor. 15, 14.) a určitěji vysloviti se nemohl o pravdě: Kristus vstal z mrtvých. Tímto svým vzkříšením dokázal, že jest ten skrze proroky od věků přislíbený Messiáš, že jest jednorozený od Otce a pravý Bůh, jak to osvědčovaly všechny okolnosti v životě Kristovém. Mohl v každé době odvolati se ke skutkům, kteréž konal na svědectví, že to, čemu učil, božská pravda jest; neboť to co činil, žádná lidská moc učiniti nemohla. On rozkazoval moři, vlnobití a bouřkám a utišily se; On bezpečným krokem jako po pevné zemi chodil po moři (Mat. 14.); On

dvakrát nasýtil mnoho tisíc lidu několika chleby a rybičkami, tak že ještě více pozůstalo (Jan. 6., Mat. 8.); On dal slepým zrak, hluchým sluch, němým řeč, chromým rovné údy, šlakem poražené uzdravil, malomocné očistil, ba i mrtvé vzkřísil k novému životu. Rcete, kdož jest s to, něco podobného podniknouti? Avšak On se osvědčil také vševědoucím; neboť dobře znal pomýšlení člověka; proto také vytýkal častokrát fariseům a zákonníkům říka: „Co o mně smýšlíte zlé věci“ (Mat. 9, 4.). Zpomeňme si také na zrádce Jidáše, na Petra i ostatní apoštoly, jak i jim dopodrobna oznamoval, co se s nimi díti bude, a vyplnilo se vše, co bylo předpověděno od Pána. Ačkoli celý život veřejný Pána Ježíše patrně a důkladně dokazoval jeho božské seslání, nieméně ty nejposlednější příhody života jeho byly dosti způsobily, aby změnilu cenu a závažnost jeho v očích lidských. Vždyť lid viděl, kterak ten všemohoucí z těžkostí svých si nepomáhá; viděli, že ten nejmoudřejší jako nějaký pošetilec a blázen jest zlehčován, potupován; viděli, že ten, jenž o sobě řekl, že na něm žádné viny shledáno býti nemůže, obviňuje se jako člověk společnosti lidské škodlivý a jako nějaký zločinec vydán smrti nejpotupnější, smrti kříže a to s dvěma zločinci v tu samou dobu ukřižován jest. Nebyla by mohla vzniknouti pochybnost o tom všem, což prve činil? Snad ti fariseové, zákonníci a starší lidu přece měli dobře, když proti němu se spolčili a k zasloužené smrti odsoudili? Snad měli dobře, když pravili: Není Syn Boží, ale pouhý člověk, nejvýš zvláštní mudro, zvláštní učenec, jehož ale poslouchati a následovati nechtěli, poněvadž se ve všech zásadách s nimi rozcházel? Rcete, zdaž by taková a podobná myšlénka nemohla ovládnouti v lidu, kdyby Pán Ježíš sám nebyl vyplnil, co na cestě k Jerusalemu byl předpověděl, že po všem přestálém soužení, po smrti své „třetího dne z mrtvých vstane?“ (Luk. 18, 31—33.) Ale Pán Ježíš roztrhl ty svazky smrti, povstal z hrobu, do nějž jej k odpočinku položili Josef z Arimatie a Nikodem, a ukázal se mnohým. I ta stráž vojenská musela hlásati: Vstala této chvíle z hrobu. Protož apoštol Páně sv. Pavel mohl dobře psáti: „Vydal jsem zajisté vám nejprve, což jsem i přijal, že Kristus umřel za hříchy podle písem, a že jest pohřben a že vstal z mrtvých podle písem, a že viděn

jest od Petra a potom od jedenácti, potom jest viděn více nežli od 500 bratrů spolu, z nichžto mnozí až dosavad žijí a někteří zesnuli, potom viděn jest od Jakuba, potom ode všech apoštolův, nejposléze pak ze všech jakožto nedochůdčete jest viděn také ode mne“ (I. Kor. 15, 3—8.). A když všechny připomenul, kteří Pána Ježíše viděli, pak káravým hlasem dí: „Poněvadž pak se káže o Kristu, že z mrtvých vstal, kterakž někteří mezi vámi praví, že vzkříšení z mrtvých není. Nebo není-li vzkříšení z mrtvých, ani Kristus nevstal z mrtvých. A nevstal-li Kristus z mrtvých, marné jest kázání naše, marná i víra vaše“ (I. Kor. 15, 12—14.). Proto také Pán Ježíš vytýkal učedníkům do Emaus jdoucím: „Ó blázní a zpozdili srdcem k věření všemu, co mluvili proroci! Zdaliž nemusel těch věcí trpěti Kristus a tak vjíti do slávy své?“ (Luk. 24, 25. 26.) Učinil však tak, aby hříšné pokolení lidské bylo vykoupěno, od zákona židovského osvobozeno, pravdou posvěceno a od záhuby hříchu obhájeno, tak aby předešlé svobody dítek Božích bylo účastno; nebo „jednou obětí dokonalé učinil na věky ty, kteříž posvěceni jsou“ (Žid. 10, 14.). A to mne vede k druhému oddělení řeči mé: Vzkříšení Páně jest základem naší naděje.

2. Pravda-li, že Pán Ježíš z mrtvých vstal, tedy musí býti i to vše pravdou, co nám zaslíbil. Tedy pravda jest, že Bůh jest dobrotivý a laskavý Otec, jehož nemusíme se báti jako otroci pána svého, nýbrž co dítky svobodné, vykoupěné Kristem, o nichž sv. Pavel zřejmě dí: „Nepřijali jste zajisté ducha služebnosti opět k bázni, ale přijali jste ducha vyvolení synů, v němžto voláme: Abba t. j. Otče. Nebo ten Duch svědectví vydává duchu našemu, že jsme synové Boží“ (K Řím. 8, 15. 16.). A protož máme se k Otci nebeskému utíkat, jemu veškeré těžkosti své poručiti a zcela do jeho vůle se odevzdati; nebo tak tomu chce sám božský Pán a Spasitel, když praví: „Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám. Proste a vezmete, aby vaše radost dokonalá byla“ (Jan. 16, 23, 24.). Dále také pravda jest, že boj člověka jest stálý, pokušení veliké, avšak „můžeme zvítěziti v tom, kterýž nás povolal, Otec,“ tak ujišťuje sv. Pavel. Čeho jest nám se báti, když pomoc máme přislíbenou od Pána? „Když jest s námi, kdož může býti proti nám?“ (Luk. 11, 23.) Pravda spolu jest, že i ten, který v po-

kušení poklesl, může zase povstati a nový život započítí v Kristu, když jen se podrobí všemu, co Kristus Pán od něj žádá. A co žádá od hříšníků: Čiňte pokání! K tomu při každé příležitosti vybízel spolu nás vyučuje, že to právě pokání pozůstává v litosti pravé, zpovědi zkroušené a úmyslu dosti činiti. Na nás jest, abychom zalíbení Boží opět získali a pak smrti lekati se nemuseli. Že nám jistě nastává, to vidíme často očima svýma; jen že si to málo k srdci bereme a málo o to dbáme, bychom v dobrém pokračující naději nesmrtnosti měli. A v té nás ubezpečuje sv. Pavel řka: „Musíš zajisté toto smrtelné obléci nesmrtnost a porušitelné neporušitelnost“ (I. Kor. 15, 53.), a pak nastane ona doba, kterouž připověděl Pán spravedlivé odplaty. Není-liž to naděje potěšitelná pro nás? Jak čerpáme z toho zdroje božského smilování? Pojďme a vizme.

Když se nám na světě vede špatně, co činíváme? Horšíme se na Pána Boha a reptáme proti jeho moudrému řízení; chce tvor moudřejší býti stvořitele a zapomíná, že vše jest přípravou pro onen život věčný, v kterémž „není ani slzí, ani nářku, ani bolesti; neboť tyto všecky minuly“ (Jan. 21, 4.). A když se nám vede dobře, když na nás štěstí, zdraví a radosti pozemské se usmívají, zdaž zpomínáme, že všecky ty věci jsou jako bublina mydlinová, kteráž brzo rozpraskne se a nic z ní nezbyde? Zdaž ale také užíváme těch štědrých darů, abychom si jimi zakoupili království nebeské? Když jsme hřešili, at jest ten hřích velký nebo malý, zdaž o to péči máme, abychom polepšením napravili, v čemž jsme se buď proti Bohu samému aneb proti bližním svým prohřešili? Aneb o polepšení a napravení ani dosti nedbáme? A když se blíží to poslední okamžení života, zdaž nežádáme usilovně, aby Bůh nás ponechal na světě, aniž bychom úmysl měli obnoviti života svého; aneb při smrti našich milých a drahých zdaž hořekujeme přes příliš, jako ti, kteří žádnou naději nemají pro život budoucí? Tak bohužel jednají přemnozí a uchylují se z té pravé cesty, kterou nám vykázal Pán Ježíš a pozbývají drahocenné naděje, kterouž nám zajistil vzkříšením svým. —

Tak tedy vzkříšení Páně jest základem naší víry a naší naděje. A proto především dbejme víry sv. a upevňujme ji pohledem ku vzkříšenému Pánu; ale podle víry budmež také živi, bychom všelikým

smýšlením a jednáním svým na jevo dali, že jsme věrní učedníci jeho. Ale radujme a veselme se také z té naděje, kterou nám pozůstavil. Varujme se hříchů čelících proti víře i naději a zamilujme si ctnosti pro tu víru a naději. Slovem, moudře užívejme dnů života svého pro tu víru a naději, abychom hodni byli pro tu víru a naději státi se spoludědici Kristovi v království nebeském. Amen.

Sen sv. Josefa.

(Legenda.)

Měl svatý Josef divný sen:

Zří různý lid, an hrne k nebes branám
se v zástupech; i pátrá ke všem stranám,
však krajanů zří málo jen.

I vypráví ten zvláštní sen

hned ráno Marii a Ježíškovi,
jenž v měkkých peřinkách si ještě hoví,
jsa jasným leskem ozářen.

I praví malý Božský Syn:

„Kéž jsem již mužem, bych jim hlásal slova,
jež z Boha Otce nitro moje chová,
by dal jim milost Hospodin.

Že Messiaše svého lid

znát nechce písmem předpověděného,
zřel u vidění ze sna prorockého
zrak tvůj a tušil jemný cit.

Sám tvrdý pohan uvěří,

žid vzepře se, by uznal Spasitele,
a syna z lidu jako svého nepřítele
v tvář bíčem hanby udeří.

Bůh tobě napřed ukázal,

co s nimi, se Synem se bude dítí,
což nebude tvé oko živé zřítí;
jen Mateř stihne krutý žal.“

I trápil Josef se a lkal,

co zkusí hany, trýzně, utrpení
Syn Boží za vše cizí provinění,
a chřadna v brzku dokonál.

Sen se mu v pravdě vyplnil:

Zřel proudem jíti k nebes jasné výši
lid národů všech, ze všech dálných říší,
z nichž málo který krajan byl.

Dr. M. Kovář.

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný.

Podává Jan Hille.

(Pokrač.)

Oslava 1000-letého založení města.

Předkové naši rádi čítávali v starých letopisech a kronikách. Z událostí zde vypravovaných brávali sobě poučení pro život, v čem by předků svých následovati a také jakých chyb a poklesků varovati by se měli. Ke čtení kronik pobízeli čtenáře sami sběratelé jich. Tak v úvodu jedné kroniky čteme:

„Od letopisů se nevzdaluj, neboť co jini s pilnou a dlouhotrvající prací sepsali, to ty v krátkém čase vynajdeš a nejenom dobrých lidí chvalitebným ctnostem učiti a jich následovati budeš moci, ale také zlých lidí mnohé zcestnosti i jich pokuty uzříš, od nichž ty se co nejpilněji vzdalovati hled, také v letopisech všeliké proměny lidské, nestálosti světa a povýšených těžké pády, jako v obšírném a v opravdovém zrcadle spatříš.“

Jinde dočítáme se: „Letopisové — nejlepší rádce jsou a beze všeho studu a zardění každému pravdu mluví.“ „Také toho užítku z čítání letopisů nabýváme, že co se týče poznání minulých věcí, jako bychom tehdejších věkův živi byli, tak tomu vyučení býváme.“

Ze všech kronik největší oblibě se těšila „Kronika česká“ sepsaná knězem Václ. Hájkem z Libočan a vydána v Praze r. 1541. V kronice té vypravoval Hájek jazykem přesným a slohem lehkým a snadno srozumitelným události a příběhy české, ovšem v většího dílu vymyšlené a zkomolené. I Písečané rádi v té kronice čítávali. Vždyť se tu dočítali o původu svého rodného města i mnohých okolních měst Potavských; dočítali se zde o někdejších rýžování zlatého písku, jakož i o některých válečných událostech, při nichž i Písečtí měli velkého účastenství.

O vzniku města vypravuje Hájek na listu 25. následující událost:

„Leta sedmistého šedesátého:

V zemi české veliká hojnost obilí byla, tak že se všickni divili a chlebuov měli do sytosti i chudí a z toho vydali se na hledání rozličných kovův a zvláště v stranách poledních velikú hojnost zlata nalézali.

Chudší pak při potocích z pískuov mnoho zlata vypírali, tak že z něho dělali veliké spausty a tím svú zemi velmi bohatili.

Pod tím jest vyobrazení jakéhosi města, které však v kronice vícekrát se opakuje a pak povídá dále: Času jednoho ssedše se spolu ti rýžovníci při jednom potoku, který šel od západu k východu slunce, mnoho zlata výborného v písku nalezli, a tu město sobě k bydlení založivše dal jemu jméno „Bohatý Písek.“

Někteří ovšem, kteří paměti spisovali, tak sú položili, že by na ten čas taková hojnost zlata okolo toho města byla, že sú mohli tři muži za jeden den hřivnu zlata udělati.“

A domnělá tato zpráva dala podnět Písečanům, že r. 1760 za děkana *Ignáce Josefa Šafaříviče* (1754—1770) přikročili k oslavování památky 1000-letého založení města Písku.

Slavnost sama konala se na den sv. Martina r. 1760. Ten den konáno slavné processí po náměstí a pak v děkanském chrámu Páně sloužena slavná zpívaná mše svatá. Děkan pozval k té slavnosti arciděkana krumlovského Františka Šulbacha, který při té příležitosti posvětil dva nové zvony pro děk. chrám Písecký. Bylť je přelil zde v Písku měšténin a rada pasovský Petr Jakominy nákladem asi 2000 zlatých z příspěvků zbožných předků.

Za téhož děkana zřízena v Putimi samostatná fara. Prvním farářem zvolen od píseckého magistrátu Jan Nep. Ackerman, rodák písecký.

Za doby děkana *Ant. Frankovského* (1770—84) padají reformy císaře Josefa II. Zrušeny tehdy bratrstva při kostelích píseckých založená, zakázány mnohé církevní slavnosti, přestalo pochovávaní uvnitř chrámu. Klášter dominikánský též zrušen a kostel uzavřen; rovněž kaple v městské radnici zrušena. Městské cechy vyzdviženy.

Když po zrušení řádu jesuitského přeloženo bylo r. 1778 z Klatov *gymnasium* do Písku, byl dne 9. listopadu t. r. slavným způsobem uveden sbor gymnasiálních professorů do nové budovy na malém náměstí. Celá slavnost zakončena slavnými službami Božími v děkanském chrámu P.

Osada Písecká až dosud patřící k arcidiecési Pražské, byla r. 1784 přidělena k nově zřízené diecési Budějovické.

Jiné pomníky zbožnosti.

I z této doby zachovaly se nám mnohé pomníky zbožnosti starých Písečanů. — Malé náměstí bylo již ozdobeno krásnou statuí P. Marie, jiné náměstí sochou sv. Floriána, na velkém náměstí zbudovaná nákladná kašna a jen most, po němž denně sta lidí přecházelo, postrádal zevnějších okras naší sv. víry. Toho nedostatku postřehli také zbožní Písečané a pro okrasu mostu a k povzbuzení věřících kolem jdoucích postavili r. 1770 sochu sv. Anny, pak r. 1771 sochu sv. Antonína po jedné straně; jim naproti *kříž* se sochami Panny Marie, sv. Jana a Marie Majdaleny a pak sochu sv. Jana Nep., pocházející zajisté z téže doby.

Starý kříž byl velice chatrný i obávali se předkové, aby nespádl do řeky a proto usnuli se r. 1791 za děkana *Karla Řídkého* (1784—1822), že postaví nový, pěkný kříž. Práce svěřena píseckému měšťanu a cínáři Václavu Hanzlovi. Mistr prý dal se ihned do práce. Sám se do hlíny položil a podobu svoji Kristu dal. Poněvadž ale několikrát se pohnul, pokazil své dílo a proto prý se z toho velice mrzel, tak že ve zlosti prý zaklel. Toho však hned litoval a s vroucím zápalem dokončil dílo vskutku mistrné. Když pak za modliteb a zpěvu postaven byl kříž na nynějším místě, veřejně před četně shromážděným lidem ze hříchů svého se vyznal a Spasitele za odpuštění prosil. Tak zní pověst písecká o Kristu na mostě kamenném.

Za mostem se nacházející *špitál* městský byl r. 1798 některými zbožnými Písečany obnoven a pro zchudlé měšťany vším potřebným opatřen a nadán. Při *špitále* jest mešní kaple sv. Jošta a sv. Alžběty.

Dne 27. března 1794 slavnostně otevřena hlavní, normální škola v Písku.

Z rozkazu císaře Františka I. byl bývaly klášterní kostel u sv. Kříže obnoven a službám Božím opět navrácen.

Nalehavá duchovní správa města i celé osady vyžadovala toho s množícím se obyvatelstvem, že již r. 1787 zřízeno bylo místo kooperatorské při děkanském chrámu Páně píseckém a za děkana *Vavřince Maška* (1823—36) rozmnoženo opět o jedno místo, tak že od té doby v duchovní správě pracuje děkan s třemi kaplany.

Za branou Budějovickou v těch místech, kde r. 1741 pobita byla část Francouzů,

postaven původně široký sloup. R. 1839 za děkana *Jos. Max. Schmellera* (1837—1846) postaviti dala Antonie Merglova r. 1839 novou, pěknou kapličku Neposkvrněného početi P. Marie. Ten den po městské slavnosti koná se k té kapličce fundální processí a spolu sloužena zde bývá také mše sv. Kromě této kapličky nachází se na předměstí Pražském starobylá kaple zasvěcená ke cti P. Marie Svatohorské, o níž se vypravuje, že již v předešlém století k ní poutníci jdoucí na Svatou Horu u Příbrami se zastavovali, od místních duchovních doprovázeni a opět po návratu vítáni.

V neznámých nám létech zbudovány byly ještě kapličky zasvěcené ke cti a chvále Rodičky Boží Panny Marie a sice jedna v městě, v místě tak řeč. na bělidle, jiná pak u silnice strakonické poblíž předměstí sv.-Václavského.

Zbožnost předků Píseckých hlásaly až do nedávna mnohé kříže postavené dílem v městě, dílem na předměstích, z nichž některé byly odstraněny, jiné menšími nahrazeny.

Zbožnost starých Písečanů hlásají dále ještě mnohé sochy P. Marie a sv. Jana Nep. ve výklencích domů postavené, jakož i obrazy svatých, jimiž průčelí mnohých domů městských jsou dosud ozdobeny.

Obnova děkanského chrámu Páně.

Tento duch zbožnosti v Písku dosud nevymizel. Ta sv. víra katolická po předcích zděděná, rodiči zbožnými vštěpovaná a vzhlasnými duchovními hlásaná, ta pevně zakotvena jest v srdcích v pravdě křesťanských. A jako předky naše chránila před mnohými pohromami, rovněž i dosud chrání zbožné duše, zjednává jim sv. mír a napomáhá k vezdejšímu blahobytu. A právě za posledních let, kdy mnozí snažili se tu sv. víru ze srdcí vyrvatí hlásáním bludných učení, ukázalo se zřejmě, že Písek jest oddán církvi katolické.

A víru tu vyznávají obyvatelé města i celé osady jak bedlivou návštěvou chrámů Páně, tak obzvláště hojným účastenstvím u příležitosti slavných církevních průvodů o Vzkříšení a o Božím Těle. I průvody, které konají se na den sv. Marka a o křížových dnech, pak na den sv. Floriána k soše téhož světce, na den sv. Jana Nep. a o pobožnosti po celý oktáv u sochy jeho na mostě konané, pak průvodů, které

o prostředních svátcích velikonočních a svatodušních jakož i na den sv. Václava konají se do chrámu sv.-Václavského a posléze průvodu na hřbitov v den Všech svatých a pobožnosti o dušičkách tamže konané, svědčí z četného účastenství o zbožnosti zdejšího lidu. Obzvláštní pak úctou vyznamenává se město Písek k Rodičce Boží, Panně Marii. Vždyť k uctění památky Jejího narození zasvěcen jest děkanský chrám. V tom chrámu chová se na oltáři milostný obraz P. Marie řečené písecké, o němž ještě v popisu kostela bude učiněna zmínka; k uctění P. Marie zbudovány ještě jiné dva oltáře a sice P. bolestné a P. Marie Lurdské i některá bratrstva jako sv. růžence a sv. škapulíře založena. Na malém náměstí vypíná se krásná socha P. Marie na vysokém podstavci a kapličky s obrazy P. Marie Budějovické, sv.-Horské, Klatovské a Podsrpské na všech hlavních silnicích vedoucích k městu svědčí, jak úcta Její v lidu zdejším zakořeněná jest. Veliké návštěvy těší se pobožnost k počtě Její konaná po celý měsíc květen v děkanském chrámu Páně.

Zbožná mysl obyvatelů zalétá i do dále a oslavuje Matku Boží i na mnohých místech poutnických. Tak každoročně spěchá průvod do nedalekých Skočic, do utěšeného Podsrpu, na milostnou Sv. Horu u Příbrami i Řimov, ač poněkud vzdálený, bývá navštěvován. Jednotliví poutníci nelekají se daleké i obtížné cesty do Marie Cell, aby i zde Nebes královnu pozdravili. Velikou manifestací katolickou bývá průvod, který každoročně koná se do starobylé Bechyně, do klášterního kostela františkanského, kde rovněž chová se u veliké úctě obraz Matičky Boží.

Sv. víra jeví se také tou velikou obětavostí, štědrostí k chrámům Páně v městě. Vždyť byly za předešlých děkanů *Mat. Tingra* (1847—1865), pak za *Jos. Diviše* (1866—1880) kostely písecké opravovány a okrašlovány mnohdykrát i na úkor dobré věci. Důkladného obnovení dostalo se zvláště chrámům píseckým za nynějšího velezasloužilého děkana a vikáře vdp. *Fr. Pecha*. Během posledních desíti let veliká změna stala se jak v děkanském chrámu, tak v hřbitovním a posléze v kostele sv. Václava. Veleduš. p. děkan podporován jsa obecním zástupitelstvem, městskou spoličnou, pak záložnou a obecníkem, které sdružilo se v komité mající za účel zvláště

důkladnou obnovu děkanského kostela, provedl žádoucí opravy tak, že památka jeho péče a snahy na dlouhá léta zachována bude. Zevně *děk. kostela* podniknuty sice pouze nejnutnější opravy, za to však uvnitř byl kostel celý vymalován, hlavní oltář, kazatelna, tři nové poboční oltáře zjednány, lavice, varhany opraveny; sochy sv. patronů a oltář Bol. P. Marie polychromován, nové kostelní dvěře pořízeny. Chrám ozdobený a mnohými krásnými věcmi, jež štedrá ruka dobrodinců chrámu věnovala, okrášlený, posvětil dne 19. června 1887 nejduš. p. biskup budějovický Dr. M. Říha za velikého účastenství zbožného lidu zdejšího i okolního.

Rovněž nádherně opraven byl chrám *Nejsv. Trojice*. Na hřbitově r. 1865 rozšířeném, zbudována a posvěcena byla roku 1882 hrobka rodiny Cafourkové s mešní kaplí.

Nákladem matice náboženské opraven skvostně a zcela novým oltářem hlavním a kazatelnou opatřen kostel sv. Václava. Na věž zavěšeny již r. 1882 nové dva zvony. Kaple sv. Prokopa důkladně obnovená (1890).

V nové budově gymnasiální zřízena již r. 1878 nová mešní kaple. Na oltáři nachází se nyní bohatě polychromovaná stará socha Neposkv. Početí Marie Panny, z někdejšího kláštera dominikánského pocházející.

I sochy na veřejných místech byly nově natřeny. Mnohé kříže postaveny poblíž města.

Péči nynějšího p. děkana pěstuje se v děk. chrámu Páně zpěv gregoriánský, za kterýmžto účelem založena jednota cyrilská a vydán již r. 1881 zvláštní zpěvník pro osadu píseckou. Při tom podotknouti sluší, že od r. 1851 působil v Písku jako ředitel choru věhlasný hudební skladatel Frant. Gregora († 1887).

Jako staralo se obecní zástupitelstvo o opravu kostelů, jemu co patronu svěřených, rovněž tak velkou péčí věnovalo povždy českému školství, na které zvláště v poslední době vynakládá veliké oběti.

Již r. 1844 zřízena byla v Písku opatrovna pro malé děti, pro sirotky založen před lety sirotčinec, který ale zanikl; r. 1857 vystavěna velkolepá školní budova na malém náměstí, v níž nyní umístěna jest národní škola s měšťanskou školou dívčí. Pro c. k. gymnasium a c. k. reálku zbudovány v novější době dvě nádherné

budovy na budějovickém předměstí, jiná též nákladná budova vystavěna na předměstí pražském pro rolnickou a lesnickou školu.

Na památku tisíciletého uvedení víry křesťanské do zemi česko-slovanských založeno bylo r. 1862 v Písku Dědictví sv. Ludmily čili *Zlatá kniha* dívek českých; účelem tohoto ústavu až do dnes blahodárně působícího jest vzdělávati dívky poučným a zábavným čtením, a k dosažení tohoto účelu vydávají se každého roku knížky české dvojího druhu: „Zlaté listky“ a „Zlaté klasy.“

O *chudé* pečováno tím, že založen fond chudinský a mnohé nadace, z jichž úroků každoročně se pilní žáci škol chlapeckých podělují. Aby dostalo se chudé mládeži potřebného ošacení, zřídil se za tím účelem zvláštní spolek, ale i každoročně obec, spořitelna, záložna a četní dobrodinci věnují větší obnos na podělení chudých dítek. V městském špitále rozšířena nadace o dvě místa. Pro chudé žáky středních škol založen podpůrný rovněž spolek.

Z *rodáků píseckých*, kteří se stavu kněžského věnovali a postavením svým i činností spisovatelskou vynikají zvláště ti: *Ferd. Bursík*, prelát premon. kláštera v Želivě (nar. 1827), *Fr. Daneš*, vikář na Peruci (nar. 1807, † 1892), *Rudolf Pfeiffer*, kanovník Budějovický († 1872), *Ignác Paták*, děkan v Morovicích (nar. 1821), *Frant. Pixa*, farář na Červené (nar. 1807, † 1884) a *Jos. Pixa*, děkan ve Vrbné nad Lesy († 1890) a mnozí jiní. (Pokrač.)

Dlouho-li...?

Od Prokopa Zaletěla.

Mijí bleskem dni, měsíce —
plynou ruče celá leta —
než se nadáš, dítko v muže,
muž vyspěje mžikem v kmeta...

Chvilkou zdá se roků řada,
když pohlednem' v žití zpátky —
tak prchavý a nestálý,
tak život náš jesti vrátký!

Dlouho-li to, zdá se tobě,
v matčin co jsem klín se vinul —
a zatím již běh tvůj zemský
hnedle celý prchl, minul...

Dlouho-li to, zdá se tobě,
co tatíček milý, drahý
celoval mne, k srdci tisknul —
on však dávno spí sen blahý...

Dlouho-li to, zdá se tobě,
s bratry co jsem, se sestrami
hrával sobě — zatím oni
starci jsou již, stařenkami...

Dlouho-li to, zdá se tobě,
co jsem plný zdraví, síly
z chaty rodné vyšel ve svět —
a již v hrob se tělo chýlí...

Slábne, chřadne — než se nadáš
v zemi svaté dřímat bude —
z mládí, slasti, statků, jmění
nic ti potom, nic nezbude...

Jenom ctnosti, skutky dobré
ty ti zbudou; tož hled' žítí,
abys jednou mohl Pána
tváří ve tvář věčně zřítí! —

Prátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal Boh. Brodský.

III.

Přítel advokát.

I.

Ohražuji se předem proti domněnce, jako bych v následujícím líčení dotýkal se všech pánů advokátů. Znáám sám mezi nimi mnohé, kteří jsou si vědomi svého svědomí a své cti. Vypravování mé, na zkušenostech spočívající a o pravdivé události se opírající, psáno jest za tím účelem, aby čtenářové obraceli se v potřebách právních k obhájcům, jichž jsem se výše dotekl. Vyskytují se na venkově tu a tam obhájcové, kteří místo hájení zákona snaží se zákon obejítí aneb vědomě svěřencům svým hned z počátku zákon celý nevy-světlí, ponechávajíce si tak volnost, při do nekonečna protahovati, byť se týkala věci malicherných. Známý jsou ty tvrdé, vzdorovité, neustupné lebky českých sedláků. Jediná jiskra postačí ku vzplanutí vášně, z které nevystřízliví, až mu značná vlastní škoda otevře oči. Slovo moudrého obhájce takovou vášně může rozplášiti, slovo nesvědomitého jen ještě mocněji ji zanítí. —

V Chabařicích přišel do dražby pěkný statek. Majitel jeho přetížen jsa dluhy, jež na statku již vázly, když ho po otci zdědil, dlouho bránil se úpadku. Dorostly mu však děti, dával jim značná věna, k tomu žena se mu rozstala a hospodářství očividně klesalo. Nadál se, že snad až se syn ožení, věnem své nevěsty statek udrží. Bohaté však žádné do prodlouženého statku se nechtělo, chudé nechtěl on a tak nastalo, co po léta zdržoval. Věřitelé doléhali a na konec vymáhali své pohledávky soudně.

Při první dražbě nikdo statku nekoupil, až teprve při druhé přihlásil se kupec: Byl to chalupník z vedlejší vesnice, Urban. Na svou chalupu měl kupce, nějaké sto měl také uspořeno a proto troufal si statek získati. Také ho koupil a lacino. Ani vypůjčovati si nemusil a místo chalupy měl najednou velký statek. ■

Závistníků měl dost. Ten i onen litoval, že ke dražbě také nešel. Zvláště však ti, kdož při tak laciném prodeji statku o peníze přišli — nestačilat kupní cena k zaplacení všech dlužníků — proti Urbanovi zášť pocítili.

„Okradl nás, okradl Režného,“ rozumovali mezi sebou. Režný, bývalý majitel statku, hned po dražbě trpce Urbanovi vytýkal, proč tak málo za statek podal.

„Milý příteli, kdybych byl nekoupil já, koupil by jiný,“ hájil se Urban. „Nejsem ani prvním, ani posledním, který statek ve dražbě lacino koupil. Kdyby se byli ještě jiní kupci přihlásili, nebýval bych mohl statku koupiti, jelikož jsem neměl více peněz, než co jsem za statek dal. Proto se nehněvejte a na mne nenaříkejte.“

Ale mírná slova u Režného nepomohla. Musil se vystěhovati ze statku a vzíti za vděk světničkou v podruží. Byla to náhlá změna a nejvíce bývalého sedláka rmoutilo, že nyní musil v nádeničině hledati svou výživu a patřiti na své bývalé soudruhy, kteří ve statecích hospodařili. Zapomněl na všechny ostatní příčiny svého úpadku a veškerou vinu Urbanovi přičítal. Tu i tam o něm ostré slovo pronesl a sousedé, litující ho, také kysele se na Urbana dívali.

Ale nový hospodář neměl času starati se, co kdo o něm povídá. Statek byl zanedbán, pole plna plevelu a pro přičinlivého člověka bylo tu všude práce dost. Urban, jenž z baráčka dopracoval se až do statku, neuměl zahálet. Ani se ale ve statku ještě neohráł a již začínal vše dle

své chuti řídit. Střechu novými došky opatřil, okna nová zasadil, plot vylepšil a na zahradě všechny parkosy, kř ví a suché větve ze stromů vyřezal.

Měl rád zahradu, poněvadž nesla užitek a krásčila stavení. Hned při své chalupě měl hojně stromů nasázeno a i po širokých mezích k polím stromy dal. Poněvadž byl podzim, po polní práci jámy vykopal nejen na zahradě, ale také kolem polí, by tam z jara stromy sázeti mohl. Nebyl z těch hospodářů, kteří jeden, dva stromy ročně osadí a tím se spokojující, nařikají, že stále stromy sází a stále žádného ovoce nemají.

Chabařičti pozorovali počínání Urbanovo se zvědavostí a nedůvěrou.

„Ten chce osázeti všechna pole stromy,“ povídal v hostinci rolník Koula k sousedům. „Napočítal jsem již dvě stě jam. Kde vezme stromky? Panečku, ty budou státi peníze.“

„Aspoň padesát zlatých,“ prohodil soused Plašil. „Inu, dobrá věc to jest, páni u dvora to také dělají. Loni dostali od sadařů osm set zlatých.“

„Co pak páni,“ pohrdavě řekl starosta Pilát. „Ti mohou něco takového dělati, ale sedlák? Stromy jenom v poli škodí. Nemůže se pak na pole jezdit. Stále aby se jen orývaly, bilily, vyfázávaly a na posled to kluci otrhají.“

„Kdyby byly stromy všude vysázeny, mělo by ovoce pokoj,“ bránil se Plašil. „Hleďte, já mám malý sad, dostal jsem však v zimě na šedesát zlatých za ovoce a ještě jsme pro děti kolik pytlů si nechali. Vyplatí se to a já Urbana za to chválím.“

„Což ty jsi mudrc,“ poškleboval se starosta. „Co však tomu řekne soused Nosek? Až stromy dorostou, budou také jeho poli škoditi.“

„Myslí jsem si to již,“ ozval se Nosek také tu přítomný. „Urban se mi však ohlašoval a povídal, že k mým polím nasází jen švestky a třešně, ty že mi stíniti nebudou.“

„Ano, nebudou! A mez není nic?“ Režný byl také v hospodě. Měl ještě nějaký zlatý za rozličné věci, jež před dražbou ze statku skrytě odklídil a prodal. Nemohl odvyknouti schůzkám se sousedy a i dnes přišel na sklenici piva. Slova svá pronesl s jízlivým úsměskem a významně na Noska zamrkal.

Ten nevěděl, co Režný svou otázkou

zamýšlí a díval se na něho tázavě. Režný se nuceně rozesmál.

„Nechápeš, brachu,“ řekl na oko lhostejně, „nebo nechceš chápati. Nu, já tě k ničemu nutiti nebudu.“

„Vždyť nic nevím? Viš-li, pověz to, však jsi tam byl hospodářem.“

„Dej na pivo, povím ti něco.“ Slova Režného napínala zvědavost Noskovu.

„Šenkýři, dejte Režnému piva, zaplaťm sám,“ volal na hostinského. „A ty povídej.“

„Urban dělá jámy na tvém,“ řekl důrazně Režný a blíže přisedl. „Široká mez u pole, kterému se říká „na palouce“ jest z polovice tvá a z polovice Urbanova. Můj tatík s tvým tatíkem se nepohodli při pálení na ni a srovnali se po dobrém. Můj tatík dal tvému k užívání mez k cestě, ale nikde to není zapsáno. Ty jsi nepásl ani na široké mezi, ani na mezi k cestě — já — nu nezlob se již proto na mne, nemám z toho beztoho ničeho — pásl na obou sám. Protože mne však Urban tak kradl, povím ti pravdu. Proč se má tu oztahovati a cizího užívati? Zakaž mu to, ať vidí, že si tu sedláci od chalupníka poroučeti nedají.“

„Kakraholte, to je mi pěkná mela,“ řekl starosta a zadrhal se za ušima. „Já myslel, že ta mez je Urbanova. Při komisi sem panu soudci také povídal, že ta mez je celá Urbanova.“

„To nic nevadí,“ horlivě domlouval Režný. „Vy jste to nevěděl a žádný vám nemůže míti za zlé. Ale Nosek, když to teď ví, byl by bláhový, aby na to jen tak poukal. Já býti na místě jeho, ani bych Urbanem nemluvil. Šel bych k advokátovi a žaloval bych Urbana. Ten by viděl, že je toho loket.“

„No, k advokátov. zrovna jíti nemusí,“ naláhal starosta, „ale může mu to říci mně. Já Urbanovi domluví, aby jámy hlázel a bude dobře.“

„Jo jo, u nás ve vsi nebylo nikdy žádného sousedství,“ polo smutně, polo dovatě prohodil Režný. „Domácího jen opiti, s cizím se mazlíti.“

„Prosím tě, mlč,“ osopil se na Režného Plašil. „Topil tebe někdo? Starosta má pravdu. K čemu hned advokát? Kdybys val svým holkám nebyl dával po dvou kých, mohl's sedět ve svém. A co ti za ony daly? Jsou obě ve statcích a nealy tě jíti do podruží. Stále na Urbana neš, jako by ti Bůh sám ví co udělal.

Buď rád, že se tvůj statek dostal do dobrých rukou.“

„Vida, vida Pepika, jak se cizozemce ujímá,“ štiplavě odsekl Režný. „Co je ti po Urbanovi? Chceš, aby Nosek mlčel a já také? Známe tě! Nosek dobře ví, jak jsi mu mez přiorával. Co sám jsi dělal, u jiného hájíš.“

„I ty, cikáne, že se nebojíš Pána Boha tak lháti,“ rozlobil se Plašil a pěstí na Režného zahrozil. „Já, že přiorával mez? Kdo pak žádal, aby sem přišel geometr a odměřil nám pole? Já to byl, protože jsi hned tenkrát Noska proti mně posazoval! Když bylo pole odměřeno, ukázalo se, že mně patří celá mez a pravou mez že Nosek rozoral. Proto buď hezky tiše. Chodíš od chalupy k chalupě a místo práce štveš proti Urbanovi. Styď se, dost již tě Pán Bůh potrestal, aby tě nepotrestal ještě více.“

Byla by snad povstala opravdová váda, kdyby starosta je oba nebyl zakřikl.

„Nehádejte se, kdo vás tu bude poslouchat? Uděláme to, jak jsem již řekl. Zavolám si Urbana a Noska a spravíme to doma. A teď ať již nikdo o tom nemluví. Šenkýři, dejte jsem karty, zahrajeme si.“

Sousedé dali se do hry, ale Režného slova starostova neupokojila. Seděl tu jako na trní a chvílemi se vždy po Plašilovi podíval zrakem plným nenávisti. Pověděl mu několik trpkých pravd do očí, které ho pálily. Nu, ještě nevyhrál, ještě Nosek neřekl k slovům starostovým ano. Jen jak půjde domů, promluví s ním jinak.

Jindy rád se díval na hrající, dnes však ho všechno pálilo. Přál si, aby již nechali hry a rozházeli se. Konečně přece se toho dočkal a hned za Noskem vyšel z hospody.

„Ten Noska ještě k něčemu poštv,“ řekl Plašil k starostovi, když Režný odešel.

„Neboj se, jsem tu já a mne Nosek poslechne,“ ujišťoval starosta. „Hned zítra si je předvolám a rarach by v tom musil býti, aby si říci nedali.“

Nemusil v tom však býti rarach, dostačil Režný, aby mír v obci rozvíklal. Na cestě z hospody chytil se Noska a znovu začal popichovati.

„Vidíš, jaké máš přátely?“ povídal tlumeně. „Nadržuji Urbanovi proti tobě. Plašil tě také řal ve své řeči, když o tom měření povídal. Myslí si, že to nevím, jak geometra podplatil, aby mu celou mez při-

Šel dále po boku selky a horlivě povídal, jak Urban si Noskovou mez přisvojiti chce. Vyšperkoval své líčení tak, jak by Urban chtěl hned celý Noskův statek

(Pokračování.)

Z Prahy. (*Missie.*) Z vůle a požehnáním Jeho Eminence, nejdůst. pana kardinála, knížete arcibiskupa pražského, našeho milovaného arci-

pastýře, konati se bude ve farnosti u sv. Ducha posvátná missie, a sice od soboty dne 18. března do úterka dne 28. března l. P. 1893.

Pořádek při této posvátné missii bude tentó:

V sobotu dne 18. března o sedmé hodině večerní konáno bude vzývání Ducha svatého a požehnání s nejsvětější Svátostí. Načež ihned bude první, úvodní kázání.

V obě neděle a ve svátek Zvěstování P. Marie budou kázání missionářů o 8. a 10. hod. ráno; po nich mše sv. Odpoledne o 3. hodině bude kázání a požehnání. O půl 7. hod. večerní bude výklad a modlitba růžence; pak kázání a požehnání s nejsv. Svátostí.

V dny všední bude vždy ráno o 7. hodině kázání, pak farní mše svatá. Odpoledne bude o 4. hod. kázání a sv. požehnání; o půl 7. hod. večerní výklad a modlitba růžence; pak kázání a požehnání s nejsv. Svátostí.

Ostatní mše svaté slouženy budou každého dne posvátných missií vždy od půl 6. hod. ranní.

Zvláštní slavnosti za přítomnosti církevních hodnostářů konati se budou vždy v době večerní. A sice ve čtvrtek o nejsvětější Svátosti; o svátku v sobotu o přeblahoslavené Panně Marii; na květnou neděli o sv. Kříži. V týž den bude o půl 7. hod. večerní kříž missionářský způsobem slavnostním posvěcen; načež následovati bude kázání a požehnání s nejsv. Svátostí.

Každého dne po dobu trvání posvátné missie jest celý den kostel otevřen, a jsou kněží přichystáni, svatou zpověď slyšeti. Každého rána při mši sv. kterékoliv lze připraveným ku stolu Páně přistoupiti.

Církev svatá uděluje plnomocné odpustky všem těm, kdo za příčinou této svaté missie svátosti hodně přijmou, a v tomto chrámu P. u sv. Ducha na úmysl sv. Otce nábožně se pomodlí.

Zakončí se posvátná missie v úterý dne 28. března o 7. hod. večerní kázáním, papežským požehnáním a slavnostním chvalozpěvem „Te Deum laudamus.“

— J. M. nejdůst. pán Eduard Brynych, biskup králové-hradecký odjede 18. t. m. z Vyšehradu do své biskupské residence v Hradci Králové, kdež bude 25. t. m. ve svátek Zvěstování Panny Marie od Jeho Eminence nejdůst. pána Františka de Paula kardinála Schönborna, knížete arcibiskupa pražského na biskupa posvěcen a slavnostně v úřad svůj uveden. — Praha rozloučila se s nejdůst. panem biskupem Ed. Brynychem způsobem valice okázalým, jak si toho Jeho záslužná činnost v plné míře zasluhuje. Tak družstvo „Vlast“ pořádalo v neděli 12. t. m. slavnostní večer za přelivového

účastenství přítelů nejdůst. pana biskupa, jak ze stavu kněžského, tak z obecnstva. Při tom odevzdány Jeho Milosti diplomy čestného členství družstva „Vlast“ a jednoty katol. mužů v Příbrami. Den na to 13. t. m. uspořádala „Jednota katol. tovaryšů“ slavnostní večer, při němž rozloučila se způsobem velice tklivým se svým vysoce zasloužilým předsedou a podala při tom důkaz, jak velikých zásluh Jeho Biskupská Milost si o spolek zjednala a jak velice si Jeho práce váží.

— Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze přistoupili za členy zakládající: dp. Josef Lžičar, farář v Plumlově s 1000 zl.; s obnosem 100 zl. přistoupili: vdp. Frant. Koč, děkan Král, kolleg. kapitoly na Vyšehradě, J. V. Kratochvíl, official v Praze, dp. Karel Tippmann, c. k. docent české bohoslovecké fakulty v Praze, JUDr. V. Popel, advokát v Praze, Celestin Pastor, c. k. professor v Praze, dp. Dr. Ant. Vřešťál, professor c. k. bohosl. fakulty v Praze, JUDr. Fr. Lad. Rieger, zemský poslanec v Praze, Ludvík Popel, majitel domu v Praze, Václav Zwiefelhofer, vychovatel J. Jasnosti knížete Jiřího Lobkovice v Praze, dp. Josef Havránek, c. k. professor v Praze, konvent Dominikánů v Praze, B. Stýblo, knihkupec a majitel domů v Praze, G. Francel, knihkupec v Praze, dp. Frant. Podhajský, farář ve Vys. Chvojnu, dp. V. Král, katecheta ve Vys. Mýtě, dp. Ant. Liebich, katecheta v Chrudimi, dp. Jos. Bernát, far. v Tereziíně, dp. Jos. Brtník, kaplan ve Zdicích, duchovenstvo vikariátu voticického, dp. Jan Kolčava, farář v Postelmově na Moravě, P. Methoděj rytíř Halabala, benediktin v Rajhradě, dp. Jan Letošník, far. v Čibuzi, dp. Jaroslav Bušek, kaplan ve Vejprtech, dp. Frant. Čáp, děkan v Záhoří u Písku, dp. Vinc. Nápravník, far. v Kování.

— Spolek Arimatejský v Praze opatřil v měsíci únoru m. r. rakev a rubáš k slušnému pohřbu 81 chudých křesťanů, a sice: ze všeobecné nemocnice 42, ze zemského blázince 11, ze zemské porodnice 1, z nemocnice milosrdných sester 19, z nemocnice milosrdných bratrů 2, z umrlých kaplí 3 a z vyšetřovacího vězení 3; z těch příslušelo ku Praze 1, na venek 80. — V tomto měsíci vzdává výbor spolkový díky za udělené milodary slavným okresním výborům ve Slaném, Roudnici, Liberci, Sedci, Mostě, Ném. Brodě, Smíchově, Voticích, Duchcově, Týně nad Vlt., Kutné Hoře, Hořicích, Chrudimi, Ouštěku, Semilech, Kolíně, Mnich. Hradišti, Dol. Královicích, Opočně, Lounech, Jáchymově, Dubé, Mělníku, Domažlicích, Karlíně, Úpici, Chebu, Vysokém nad J., Polici, Holicích, Chabařovicích, Horní Planě, Volyni, Trhových Svíněch, Čáslavi,

Milevsku, Kostelci nad Orli. a záložnám v Be-
nešově, Karlíně, Sedlčanech, Kladně, Holicích,
Táboře, Terezně, Úhl. Janovicích a Smíchově.
— Milodary jakož i příspěvky slav. okr. výborův
a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P.
Václav Kocián, kaplan u sv. Štěpána v Praze.

Z Vidně. Od 7. března konány v kníž.
arcib. paláci porady užšího komitétu rakouských
biskupů za předsednictví Jeho Emin. nejdušt.
pána Františka de Paula kardinála Schönborna,
knížete arcibiskupa pražského.

Z Uher. Biskupové uherští podali Jeho
Veličenstvu císaři pánu adresu, v níž pouka-
zují na neblahé důsledky a neoprávněnost ná-
vrhu zákona o civilním sňatku a žádají Jeho
Veličenstvo, aby nedopustil, by tato předloha
zákonem se stala.

Literární oznamovatel.

— „*Rádce služebných.*“ Sestavil Dr. K.
Vondruška, koop. u sv. Havla. Schváleno nej-
dušt. kníž. arcib. konsistoří v Praze dne 18.
ledna 1893 č. 464. V Praze 1893. Nákladem
Cyrillo-Methodějského knihkupectví (G. Franc).
Cena 10 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Wilibald *Gretzer*, jubil. kněz ř. kapucin.
na Hradčanech v Praze, 19. února 1893,
(nar. 2. října 1807, vysv. 22. července 1834);
- p. Frant. *Vítek*, farář v Skrejcích, 2. března
1893, (nar. 22. září 1829, vysv. 26. čer-
vence 1854).

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Sper*, admin., za far. u sv. Anny
(Annaberg);
- p. Ferd. *Stibinger*, kapl. Jesenický, za II. kapl.
v Olšanech;
- p. Václ. *Hruška*, kapl. Nebanický, za zat. kapl.
na předměstí v Chebu (Eger);
- P. Bruno *Witz*, kněz ř. praemon. v Teplé, za
kapl. v Habrových Kladrubech (Habakladrau);
- p. Jan *Šlěgr*, admin., za far. ve Slušticích.

OBSAH: Kázání na Velký pátek. — Kázání na den vzkříšení Páně. — Sen sv. Josefa.
(Báseň.) — Děkaný chrám v Písku. (Pokračování.) — Dlouho-li . . ? (Báseň.)
— Přátelé lidu. III. Přítel advokát. (Povídka.) — Kronika. — Literární oznamo-
vatel. — Osobní věstník.

Uprázdňené místo:

Skreje, fara patr. p. Max. Egona kníž. z Fürsten-
bergu, od 6. března 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Jmenován jest:

- p. Antonín *Hrubý*, kapl. v Polné, bisk. cere-
monářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Vilém *Chmelíček*, admin., za far. v Čech-
ticích;
- P. Martin *Faulhaber*, O. S. B., za kaplana
v Něm. Verneřovicích;
- p. Ferd. *Vlček*, koop. ve Žďirci, za kaplana
do Polné.

V komisi nakladatelství Rohlička a
Sieversa v Praze, právě vyšla:

Kázání Bourdaloue-ova

S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, Panegyrika.

Z franciny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

S povolením nejdušt. k. a. konsistoře Pražské.

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtěžek věnuje se na založení chudinské nadace na
osadě Družecké.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě
vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro kře-
stánské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdušt. kníž. arcib. konsistoře v Praze
dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupeců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli první po Velikonoci.

„Přišel Ježíš, stál uprostřed
a řekl: Pokoj vám.“

Jan. 20, 19.

Pokoj srdce převeliké jest dobro. A nenáleží k blaženým lidem ten, jenž vnitřního toho pokoje nepožívá. Což tedy divu, že Ježíš, přijda po svém z mrtvých vstání k učedníkům svým, jenž pro strach židovský ve večeřadle jednom byli zavřeni, řekl: Pokoj vám! Což divu, že pokoj žádal těm, kterýmž to svaté dal přikázání: „Milujte sebe vespolek, jakož já jsem vás miloval, aby poznal svět, že jste učedníci moji.“ Což divu, že vida radost všech nad shlédnutím jeho, opětovav jim slova: Pokoj vám. Vidí Ježíš mysl jejich upřímnou, vidí, že velice těší se všickni spatřice drahého Pána svého opět živého, a proto praví opět jim: Pokoj vám. „Jakož mne poslal Otec, i já vás posílám. A vdechna na ně řekl: Přijmětež Ducha sv. Kterýmž odpustíte hříchy, budou jim odpuštěny, a kterýmž zadržíte, budou jim zadržány“ (Jan. 20, 21—23.). Proč medle, rozm. v Kr., Ježíš Kristus dle svědectví sv. Jana v dnešním svatém evangeliu učedníkům, v nich ale všem jejich náměstkům, biskupům a kněžím, proč řekl: Kterýmž odpustíte hříchy, budou jim odpuštěny? Proč dal moc, lidem rozhršení hříchů udělovat? Proč? tážeš se, mileny bratře a sestro v Kristu? Věděl božský učitel náš, že člověk hříchů se dopouští, trátí vnitřní duše poklid; věděl, že nepokoj náramný má hříšník v srdci svém, a protož zůstavil prostředek, aby

všickni ti, jichžto hříchu tíže tiskne, kteříž pod břemenem vlastních svých hříchů lkají, odpuštění nepravosti a ulehčení života nalezli. Proto ustanovil v církvi své, na skále postavené, svátost pokání, aby člověk přijímaje ji, ztracený pokoj opět nabyt a tak obohacen milostí prospívali a vykoupení Kristova účasten býti mohli. Tomášovo srdce bylo plno nepokoje, když uslyšel, že všickni spoluúčedníci spatřili probodané ruce i bok Pána svého, který z mrtvých vstal. Znepokojená jest mysl, že sám také té milosti účasten nebyl. By ale přec z částky aspoň uspokojil srdce své, dlouho nechtěl věřit, že by skutečně milovaný Ježíš byl z mrtvých vstal. Hle, nepokoj, jenž mnohého stojí myšlení a potlačování. Z toho ale, rozm. v Kr., již možno vám posouditi, jaký jest předmět řeči mé. Chci totiž o pokoji srdce s vámi rozjímati a sice zvláště: „Jak veliké ceny pokoj srdce a vnitřní poklid jest.“ Vyslechněte mne s pozorností.

Pojednání.

Milé a rozkošné jest odpočinutí těla po těžké nějaké práci. A z toho lze také souditi, jak sladký a drahý pokoj vnitřní, poklid duševní býti musí; z toho lze nabyti přesvědčení, že velké ceny ona spokojenost srdce jest. A zajisté pokoj srdce netoliko sám v sobě zvláštní jest sladkost, nýbrž i jednu každou radost podporuje a možnou činí. Tak jen v srdci svém spokojený nalezne rozkoš uprostřed přátel svých, spokojený radost nalezá v přírodě a největší slast jeho jest požívání Boha. Recete sami, rozm. v Kr., byli-li jste veselí myslí

u prostřed věrných svých přátel, když zármutek uhnízdil se v srdci vašem? Jsouce nespokojeni, těšila vás pozorování krásné přírody? Tu zajisté každý z vás řekl by: Nikoliv, když žádost svírala srdce mé, když nepokoj duše se zmáhal, tu všechno bylo mi obtížností. Hledal jsem místečka, kdež bych našel spokojenost a hle, nenalezl jsem ho; hledal jsem přístav pro srdce mé pobouřené, a hle, marné bylo namáhání mé. Tak, zejm. v Kr., vyznati musí ten, jenž poklad spokojenosti byl nenalezl. Nuže tedy pokoj srdce jest přístav utěšený, po kterémž touží plavci a do kteréhož úsilně ženou lodičku ze bouřlivých vln mořských. Pokoj srdce jest milý dům otcovský, do kteréhož poutník z dálné země pospíchá. Pokoj srdce jest perla drahá, kterouž, aby kupec dosíci mohl, prodává všechny věci své. Pokoj srdce jest země předobrá, v kteréž každá bylinka se ujmá a překrásné vydává ovoce. Pokojné srdce jest to, jež duchové nebeští při narození Páně zvěstovali lidem prozpěvující: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ Pokoj srdce jest ale také to překrásné dědictví, o němž praví Kristus Pán: „Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám“ (Jan. 14.). Jak politování hoden jest tedy člověk, jenž srdečného pokoje nenaleznuv, hrůzou a strachem, prací, starostí a lopotáním zápasiti musí. A což jest toho příčina? Jsou to žádosti, které naplněny nebývají: nespokojenost ku př. lakomce, ctižádostivého atd. A pročez nespokojené srdce, nešťastné a bídné jest srdce, kterému ustavičně něco schází, kteréž ustavičně nad něčím musí se trápiti. Jediná žádost nesplněná jest trápením náramným a co těžký kámen leží na srdci. Člověk nespokojený sobě i jiným jsa obtížností z jednoho bláznovství ubíhá v druhé, z jednoho hříchu padá do druhého. Ahab byl králem mocným, že ale podle žádosti srdce nemohl dostati vinici Nabotovu, byl nespokojen a tak smuten, tak se hněval, že se na lůžko své položiv, odvrátil tvář svou a ani nejedl (I. Reg 21, 4.). Aman u velikém jest povýšení a důstojnosti; že ho ale vedle žádosti nábožný Mardocheus nectil, jemu se neklaněl, velice byl nespokojen v srdci svém a protož i náramnou měl těžkost. Řekl zajisté ženě své a přátelům svým: Nic netěší mne sláva a bohatství mé, nic mně neprospívá, že mne král nade všechna knížata vyvýšil, pokud viděti budu Mardochea, toho žida, sedati

u brány královské (Esther 5, 13.). Hle, zejm., žádosti činí nepokoj a srdce nespokojené; protož každý bedlivý měj pozor na žádosti své, aby neztratil poklidu vnitřního, bez něhož nešťastný člověk na tomto světě. Ale nestačí jen potlačit žádosti, nezáleží celá cena pokoje jen v přemožení jich, ale ještě poznáme velikou cenu, když shledáme, že pokoj ten pochází z dobrého svědomí.

Neboť když člověk dobrých skutků a předsevzetí sobě povědom jest, tu spokojen jest sám sebou, on pocituje radost a slast a užívá čistou a trvanlivou útěchu. Ano, kdyby i na něj přišla trápení a protivenství, kdyby i smrt hrozila jemu, snesitelné jest jemu protivenství a strach a hrůza smrti ta pomíjí a i toto rozloučení se světem jest jemu potěšitelné. Vždyť jej silí to sladké vědomí: Svědomí mé neposkvrnil jsem hříchem, nýbrž kráčeje cestou Páně, věrně zachoval jsem sv. jeho přikázání. Jak by tedy protivenství i smrt mohli jej strašiti a lekati. Jak by mohl se nadíti, že ti jej přemohou. Sv. Štěpán máje jasnou a libeznou tvář anděla, viděl nad sebou nebe otevřené, když lití nepřátelé vyhrožovali smrti, za ně se modlil, když ze všech stran kamení na něho házeli. Skrže pokoj dobrého svědomí mnohý nesl chudobu, potupu, žalář a ukrutné muky. Skrže pokoj dobrého svědomí mnohý již umřiti máje, čest a slávu prozpěvoval Bohu. Tak bratři Machabejští, když na rozkaz bezbožného krále Antiocha dřeni, osekávání a až k smrti pálení byli. Že Job trápení přehrozné stále a zmužile trpěl, toho on sám příčinu oznámil, řka: „Z ničeho mne po veškeren život můj nevinilo svědomí mé“ (Job 27, 6.). Nuže tedy dobré svědomí toť jest podpora silná, dobré svědomí jest útočiště pevné. Kde ale schází klenot tento, kde svědomí hříchem a nepravostí stížené jest, tu bída a neštěstí člověka. Neboť všude nosí červa, kterýž vnitřnosti jeho hryze, kterýž mu veškeren život a celý svět zošklivuje, červa, který každé nepatrné soužení nesnesitelné činí, ano k zoufalství ho přivozuje. David, cizoložství a vraždy nad Uriášem se dopustiv, pro nepokoj a úzkost srdce chřadl a těžkost svou vyznává řka: „Zemden jsem a potřín převelice. Zmitá se srdce mé a opustila mne síla má“ (Ps. 37, 9. 11.). Král Balthasar vida ruku na stěně píšící, pro zlé svědomí tak se ulekl, že se netoliko celá tvář jeho proměnila, nýbrž, že i kolena jeho jedno

o druhé se tlouklo. (Daň. 5, 6. Cfer. guog. I. Machab. 6, 10. o králi Antiochovi a Mat. 27, 5. o Jidáši.) —

Hle, to činí svědomí znepokojené. A proč, rozm. v Kr., pečuj jeden každý nejen aby žádosti jeho se nerozmáhaly, nýbrž pečuj i o dobré svědomí; neboť tito jsou, kteréž člověka mohou spokojeného a tedy šťastného učiniti. Pakli ale jest svědomí naše hříchem zprzněné, obraťme se k Bohu, v něhož se spolehajme, neboť i v něm jest jediná síla naše, skrze něho jediné můžeme naleznouti pokoj časný i věčný. Amen.

Ř e ě

*při svěcení oltáře bolestné Rodičky Boží
v Miletíně, 4. srpna 1889 o neděli 8. po
sv. Duchu, kterou měl Boh. Hakl.*

„Jestližeť pak synové, tedy i dědicové; dědicové zajisté Boží a spoludědicové Kristovi“ (Řím 8, 17.).

Výklad sv. evangelia dnešního jest vám, rozm. v Kr., znám. Bohatý člověk jest Pán Bůh; vladař jest člověk; statek, ježž zmrhal, jest milost Boží. Pochválil pán jen opatrnosti vladařovy, nikoli jeho nespravedlivost. Mammon, slovo syrské, modla bohatství, zde na bohatství samo; nazývá bohatství mammonou nepravosti, žeť jmění a bohatství v pravdě statek nepravý jest a nejnevěrnější; že bohatství snadno k nepravosti svádí a že velké jmění zřídka kdy spravedlivým způsobem nabyto bývá. Proto napomíná Spasitel: Čiňte sobě přátely z mammony nepravosti, t. j. skládejte sobě poklady v nebesích, aby, až zhynete, t. j. až budete v nebezpečí, zhnouti na věky, přijali vás do stanů věčných; tedy nevěste srdce svého na věci vezdejší.

A toť jest, co i sv. epištola dí (nebo epištola a evangelium vždy spolu souvisí): Dlužníci jsme, ne tělu, abychom podle těla živi byli, ale duchu; nebo budete-li podle těla živi, zemřete; pak-li duchem skutky těla mrtviti budete, živi budete; a toť výborně se hodí ku dnešní slavnosti naší, posvěcení oltáře Rodičky Boží. I tu máme mrtviti tělo a duchem choditi, t. j. cítiti bolesti Rodičky Boží; nepraví se, že měla bolesti těla, nikoli, nébrž ducha; Spasitel trpěl na těle i na duchu; ona nebyla ukři-

žována, nenesla kříže, ale trpěla vše s božským Synem svým. Všelika bolest, dříve než dotkla se těla Páně, pronikla srdce Matičky Boží. (Bern.)

A dále dí apoštol: Kterížkoli duchem Božím vedeni bývají, tiť jsou synové Boží; a dí, i synové Rodičky Boží. Nepřijali jsme zajisté ducha služebnosti opět k bázni, jako v zákoně starém; ale přijali jsme ducha vyvolení synů, v němž voláme: Abba! Otče — a tudy i matko! Ten zajisté Duch Boží, duch Kristův, vydává svědectví duchu našemu, že jsme synové Boží, i synové matky Ježíše Krista. Jestliže pak synové, tedy i dědicové, dědicové zajisté Boží a spoludědicové Kristovi; tedy i dědicové bolestí její.

Děti dědí po rodičích. Jsme synové Boží, dle člověčenství bratři Ježíše Krista, on našim spolubratrem, tedy i my synové Rodičky Boží, Marie Panny, i nás pod křížem v bolestech zrodila; jsme tedy i dědicové její, dědicové bolesti její.

Děti mají si vážiti dědictví rodičův. Že tak se dělo zde, důkaz onen oltář, ježž právě jsme posvětili, a kterýž zasvěcen jest památce sedmi bolestí Rodičky Boží. A dědictví to po Matce své ctili a dávno ctili i předkové vaši, neboť oltář ten dávno založen jest; důkaz, že ten, kdo založil jej, ctitelcem byl toho dědictví po Matce Páně, sedmi bolestí její; nebo, jak důst. váš pan farář mi sdělil, založen byl již r. 1608, tedy před 280 léty; teď obnoven; a při něm zřízena byla mešní fundace, která až dosud trvá. Jak v pamětní knize zdejší farnosti stojí, zřízen byl bratrstvem smrtelných úzkostí Krista Pána. Ach, toť krásné, důkaz, že tady vždycky byli, kdož ctili smrtelné úzkosti Krista Pána, a tudy i úzkosti Rodičky Boží; neboť obě souvisí a jedno bez druhého nelze ani mysliti sobě.

A nebyl jeden, nébrž mnozí, neboť mluví se o bratrstvu, což svědčí, že tady účta ku smrtelným úzkostem Páně, jejichž památku konáme vždy ve čtvrtek večer, když se po klekání zvoní, jakož i účta k bolestem Matky Páně vždycky byla a rozšířena byla, a tudy důstojno, abyste vstoupili v slépeje jejich.

A proto já, na oslavu dnešního dne a oltáře nově posvěceného chci promluvití o památce sedmi bolestí Rodičky Boží, jakož i odvoditi z nich zbožné úvahy a myšlenky; aby bolesti ty pronikly i srdce vaše a ono tím větší účtou k Matce Páně Bolestné se roznítlo.

„Eja matko, lásky zdroji, nechať žel mne s tebou spojí, nech se s tebou rozkvílím; ať mé nitro rozkochané, ke Kristovi láskou vzplane, ať se jemu zamilím.“

1.

Dítě ctí bolest rodičů svých; jako s nimi se raduje, tak s nimi i pláče; srdce dítěte jest ohlas srdce rodičů; tak jest a tak má býti; tak i sám Bůh tomu chtěl; daltě lásku přirozenou do srdce dítěte.

Proto i křesťané odjakživa ctili památku bolesti Matičky Boží, neboť jest i matka jejich. Trpí-li matka, jak by i dítě netrpělo? pláče-li matka, jak by i dítě neplakalo?

Proto i církve koná památku sedmi bolestí a to v pátek před květnou nedělí. Jest nápodobení památky utrpení Pána našeho Ježíše Krista (předzvěst velikého pátku); a skutečně naskýtá se ve starých knihách církevních pod jménem: *Compassio B. M. V.*, t. j. spoluutrpení blah. Rodičky Boží, Matky Páně. Slula též u některých spisovatelů církevních slavností omdlení (*spaasmos* — řecké), avšak nesprávně; neboť nikde v písmě sv. nestojí, že omdlela, padla, klesla, nébrž že stála a jako matka hrdinská statečně snášela, trpíc s ním a za nás — odtud královna mučedníků.

Že se vyčítá bolestí sedm, pochodí odtud, že sedm pokládáno za číslo svaté a stojí číslo určité za neurčité; v něm všechny bolesti Matky Páně zahrnuty jsou. Dle jiných od sedmi zakladatelův řádu Servitův ze 13. stol., jejichž památku koná církve 11. února, kteříž obrali sobě za úkol, o sedmi bolestech Rodičky Boží stále rozjímati a ji v bolestech její oslavovati.

Těch sedm bolestí neudává se však u všech stejně; dle jedněch jsou tyto: 1. když Pán Kristus s Matičkou svou před utrpením se loučil; 2. když od Piláta v posměšném rouchu, s trnovou korunou na hlavě a třtinou v ruce se slovy: „Ecce homo,“ „ejhle člověk“ lidu představen byl a ona dole mezi lidem stojíc to viděla; 3. když jej na kříž přibíjeli; 4. když octem byl napájen; 5. když pně na kříži zvolal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil;“ 6. když na kříži umřel a 7. když mrtev v náručí její ležel.

Jiní ještě jiných bolestí udávají; avšak nyní vypočítává se obvykle těchto sedm bolestí Matky Páně:

1. když božského Syna svého v chrámě

obětovala a Simeon ji byl předpověděl:

„A tvou vlastní duši pronikne meč;“

2. když s božským dítětem před ukrutným Herodesem utíkala do Egypta;

3. když Ježíše (12-letého) ztratila a 3 dni jej hledala;

4. když s božským Synem svým na cestě kříže se potkala;

5. když jej na kříži umíratí viděla;

6. když jej mrtvého v lůně svém držela; a

7. když jej mrtvého ku hrobu doprovodila.

I umění snažilo se bolestí Matky Boží uctít a je oslaviti: malířství, sochařství, hudba, zpěv i básnictví; zvláště malířství a sochařství. Neboť velmi zhusta naskytají se vypodobnění sedmibolestné (sedm mečů) Rodičky Boží a není snad chrámu katolického, kde by nebylo buď sochy, anebo aspoň obrazu bolestné Rodičky Boží; a bývá zhusta i v rodinách; a není dojista obrazu, ku kterému by věřící a zvláště matky, v úzkostech, utrpení postavené větší důvěry měly, než obraz Matěře Boží Bolestné; tak i zde; tu i oltář.

I básnictví oslavovalo Matku Boží bolestnou; kdož by neznal onu krásnou, ve světě katolickém oblíbenou píseň, kteráž sice původně v latině složená, i do češtiny a to kolikrát přeložena jest a kteráž začíná slovy:

„Podle kříže, plná žele,
stála Matka Spasitele,

kdýž Syn její na něm pněl;

duši její přebohou

zkormoucenou pro strast mnohou

přeostřý meč otevřel.“

Známat jest ve světě učeném pod jménem „*Stabat Mater*“ a opěvá se v ní bolest Rodičky Boží; kněz se ji modlí při mši svaté i u oltáře. Složil ji jeden zbožný mnich, Františkán, zvaný Jacobus de Benedictis, čili jinak vlasky Jacopone da Todi, ve vojvodství Spoleto († 1306). A k této krásné písni složil znamenitý vlašský skladatel Giovanni Battista Pergolese († 1736) znamenitou hudbu, kterážto právě hlavním a nejznamenitějším jeho dílem jest, poněvadž v ní, jak znamenitý učenec a výtečný posuzovatel Stau Denmaier dí, „něžnost citu uprostřed bolestí, libý úsměv v slzách, nebeská útěcha ve strážni, srdce rozdirající, tak znamenitě vyličeny jsou.“

Takto básnictví a hudba samy klestily cestu slavnosti „Bolestné Rodičky Boží,“

až ji církevní sněm Kolínský (1413 za biskupa Theodoricha) schválil a zavedl. Když pak papež Sixtus IV. zvláštní mešní formulár, t. j. modlitby a čtení ke mši, o slavnosti té byl vydal: papež Bene dikt XIII. na všecku církev ji rozšířil (1727).

Není sice slavnost sedmibolestné Rodičky Boží žádným svátkem veřejným čili zasvěceným, ale věřícím jest nade všechny svátky Mariánské milým. Důvod toho jest patrný; nebo kdo jest, jenž by netrpěl? nějakých péčí, bolestí, starostí neměl? Zvláště pak matky, mající mnoho starostí s dítkami svými, rády k Bolestné Rodičce Boží se utíkají; a tak se stává Bolestná Rodička Boží skutečně potěšením zarmoucených, útočištěm hříšníků, pomocnicí křesťanů. — Podruhé ještě v roce církevním koná se táž slavnost a to obyčejně o třetí neděli v měsíci září.

2.

Přistupme již ku krásnému, novému oltáři a rozjímajme k útěše své o sedmi bolestech Rodičky Boží, jak nyní obyčejně se vypočítávají. Jsoutě oltáře, obrazy, sochy, k tomu, aby mysl naši k nebeským věcem pozdvihovaly a v nás zbožné myšlenky a úmysly budily. Jest pak první:

a) Když stařeček Simeon Panně Marii, anaf právě božského Syna v chrámě obětovala, byl předpověděl: „A tvou duši pronikne meč!“ Veden byl Duchem Božím do chrámu; prosil Pána Boha, by neužřel smrti, až by uzel Pomazaného (Krista) Páně. I viděl jej, vzal na lokty své, děkoval Pánu Bohu za tu milost; pak obrátě se ku svaté Panně, pravil v duchu prorockém: „Položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohým v Israeli a na znamení, kterému bude odpíráno; a tvou vlastní duši pronikne meč, aby zjevena byla mnohých srdci myšlení.“

Ach, jak často možná jest o mnohém dítěti předpověditi: Položeno jest ku pádu — a matce: A tvou duši pronikne meč! Ó jak často srdce mnohé matky proniká meč bolesti pro dítě! bolest, horší, než dvoustrý meč! Ó tomu-li tak, víte, zarmoucené matky, ke komu se máte utíkati, ku Matce bolestné, útrpné; sem k oltáři Rodičky Boží, ona potěší, posilní vás.

b) A bolest druhá, když ukrutný Herodes chtěl zavraždit božské dítě. I ukázal se anděl Josefovi ve snách a pravil: „Vstaň, vezmi dítě a matku jeho a uteč

do Egypta, neboť jsou, kteříž hledají bez-životi dítěte.“ Tedy vstal a učinil tak. Ó jak bylo přesvaté Panně, když s božským děťátkem utíkati musila před ukrutníkem? Syn Boží když utíkal před hříšníkem? z vlasti do cizí země?

Až dosud mnohá matka musí utíkati před ukrutným Herodesem, a víte, kdo jest ten Herodes? hřích! A jest povinností křesťanské matky a to povinností nejsvětější, aby dítě od hříchu chránila a je zbožně vychovala a tu nemá, jako Matička Boží, lekat se žádných obtíží. Má utéci do Egypta: a víte, co Egypt? zde, chrám Páně, to místo bezpečné, oltář Rodičky Boží Bolestné, a jisti buďte, že ochrání vás.

c) A třetí, když Ježíše ztratila a jej hledala. Největší ztráta, jež člověka potkati může, jest ovšem, když ztratí Ježíše, Spasitele svého. A čím ztratí jej? hříchem! Každý má Ježíše Krista nositi v srdci svém, jak di apoštol: „Pána Krista posvěcujte v srdcích svých.“ Avšak člověk, křesťan-katolik, potud jen Pána Krista v sobě nosí, pokud nehřeší; hříchem jej ztratí, vypudí ze srdce svého; nebo apoštol di: „Jaké má společenství Kristus a Belial?“ mohou-liž v témž srdci zároveň býti Bůh a hřích? nemohou. A proto, ztrativ Ježíše, musíš jej hledati, kde? tam, kde Rodička Boží hledala jej, ve chrámě. Zde, ano zde jej najdeš, tam ve zpovědnici, kteráž, jak vidíš, zrovna pěkně vedle oltáře Matky Boží Bolestné postavena jest. Tam tě volá Ježíš: „Pojďtež ke mně všickni, kdož pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím.“ A aby úplně tě zabezpečil, že jsi našel jej, chce i tělesně i viditelně s tebou se spojit, tam, v nejsvět. Svátosti Oltářní; řekl: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.“

Anebo, jestli, ubohý otče, ubohá matko, ztratila svého syna, svou dceru, nemyslím tělesně, ale duchem, t. j. jestli syn, dcera, srdce své od vás, milí rodičové, odvrátili a za všecku péči, lásku, nevděkem vám splácejí: jestli oko vaše, náruč, srdce je hledá a vy, jako Matka Páně, s bolestí pravíte: Synu, dcero, proč jsi nám tak učinil? hle, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe. Ó pak přijďte sem, ubozí rodičové, k Bolestné Matičce Boží a potěšíte se! Ona učiní, abyste našli syna svého, dceru svou; učiní, že se navrátí, jako marnotratný syn a budete moci mluvit, jako onen otec: Tento můj syn byl mrtev a ožil, byl ztracen a nalezen jest.

d) Čtvrtá: Potkala božského syna svého na cestě kříže. — I ty, otče, matko, potkáte se snad na cestě života se synem, dcerou, že zohaveni jsou od lotrů, že jich ani poznati nemůže — a víte, kdo ti lotři jsou? hříchy! Krásná, slíčná, nevinná byla tvář dítěte vašeho. Svět, lotr, hřích ji zohavil k nepoznání. Ó kteraké to setkání bolestné, jako Matky Páně! Tomu-li tak, víte, kam jíti si postěžovati, požalovati. Sem přijďte, sem, k Bolestné Matce Boží! Ona bude cítiti s vámi.

Anebo, kdyby skutečně Bůh nějaký křížek složil na dítě vaše: neštěstí, nemoc, neduh, hanbu — ó jen přijďte sem, rozjímejte o bolestech Blahosl. Panny, a tíže spadne s vás a Matička přimluvou svou i pomůže.

e) A pátá: Když Pán Kristus na kříži umíral. Ó té bolesti nesmírné, kdož pochopí ji? Vizte, je-li bolest, jako bolest má!

Kdyby i vám, drazí rodičové, měli umírat syn, dcera, vaše snad naděje, útěcha, podpora: aj toť trudné; ó pojdte sem, požalujte, poplačte zde, ulehčí se! Povinni jste, dáti Bohu vše, čeho žádá, nic není našeho! Avšak hůře jest, když zemrou Bohu, hříchem, na věky! Tu teprv postěžuj Rodičce Boží! Sv. Blanka, královna francouzská, pravila ku synu svému: „Dítě, rač bych tě mrtvé viděla, než těžkým hříchem poskvrněné.“

f) Šestá: Když Krista Pána snáli s kříže a položili v lůno její. — I ty otče, matko, drželi jste snad mrtvolu milovaného dítěte v rukou svých. Ó toť ovšem smutné, bolestné! Pryč všecka námaha, všecka péče, všeliká služba.

Ale což jest bolest vaše proti bolesti Matičky Boží? kdož ji schopí, kdo vypíše? Právem klade jí do úst církev sv. slova: „Ó vy všickni, kteříž jdete cestou, pohleďte a vizte, je-li bolest vaše, jako bolest má!“ A tak se i vypodobňuje: s mrtvolou božského Syna svého v lůně svém.

g) A sedmá: Když Krista Pána kladli do hrobu. Ó kteraká byla žalost, kteraká tesknost Matky Páně na této poslední cestě, kterou konala s božským Synem svým — mrtvolou! Kdo vypíše bolest její.

A rovněž smutné bývá, když rodiče ukládají dítě své do hrobu — často jediné. Co mám říci? Ó pojdte sem a vizte tu matku bolestnou! Onať jediného syna kladla do hrobu a jakého Syna! Poklekni zde u oltáře, posteskní, požaluj; ulehčí se ti. Vstať

z mrtvých, nalezla jej ve slávě nebeské — tak i ty. —

Ó, rozm. v Kristu, často rozjímejte o sedmi bolestech Rodičky Boží! Jste děti její; ke komu se má utíkat dítě, ne-li k matce? a matka, ke komu se nejraději sklání, ne-li k dítěti svému? Aj, toť matka upřímná, citlivá, děti své vroucně milující. Trpělať s božským Synem svým i za nás. Ó otěme proto bolesti její. Čím více matka pro děti své trpí, tím ctihodnější jest. V bolestech k ní se utíkejme, vždy se potěšíme. Trpme s ní zde, budeme s ní se radovati jedenkrátě v nebesích. Amen.

Sv. Benedikt a sv. Skolastika.

V svatém hovoru aj tráví chvíli
Benedikt a sestra Skolastika;
po léta jak činít zvyklí byli —
jednou v roce jejich zrak se stýká.

Láskou čistou srdce rozplývá se
v slastné chvíli k Bohu, Kristu Pánu;
svatý hovor plyne — k duše spáse —
večer blizek, ach, kéž trvá k ránu!

Se sestrou tu milou brat se loučí —
duše svaté, nezkalené vinou;
„za rok,“ dí, „ta chvíle zas nás sloučí —
ach, jak rychle léta naše plynou!“

Však se nechce loučit svatá panna,
v brzce konec svůj zde býti tuší;
prosí bratra, by tu dočkal rána,
že Pán v brzce vezme její duši.

A se ulek' prosby té muž svatý;
dí: „Ach, sestro, těžké žádáš věci;
mimo cellu nelze pozůstatí —
víš, rád káže, doma býti všeci.“

Zkormoutí se v duchu Skolastika,
dlaněma, aj, skrývá smutnou tváří;
chýlí hlavu, Pána vyzývá, vzlyká —
a již nebe rdí se v blesku září.

A za bleskem deště hojně proudy
s blankytu se nebes dolů řinou;
brůza, jak by Boží byly soudy —
Bože, Bože, či to asi vinou?

„Ach, co počnu,“ otec zbožný stýská,
„jak se vrátím v milou cellu svoji?
vše se chvěje, dům i všecka viska —
ach, jak se zákonem věc se spojí?“

Zdvihá hlavu svatá Skolastika,
odkrývá tvář, plna slz jsou lice;
se stolu aj hojný proud slz stéká,
neprosí již Benedikta více.

A jme takto ku bratru se říci:

„Aj, ty neslyšel's mých proseb lkání;
nebes Pán, hle, vzhlédl na nyjící —
nyní jdi, již k noci den se sklání.“

„Ach, cos učinila, sestro milá“ —

svatý opat jemnou výtku činí;
„to ti odpusť Pán, tys vinna byla,
že zde trávit noc já musím nyní.“

A tak probdí noc tu v lásce svaté;
přítomni jsou jiní řádu bratří;
duše jich jsou čistou láskou spjaté —
nebes Pán aj s hůry na ně patří. —

Zirá z cely Benedikt den třetí —
aj tu holubinka bílá, čistá,
ku blankytu nebes vzhůru letí —
duše sestry — v slávu Pána Krista.

B. Hakl.

Svatého Caeciliana Cypriana *), biskupa
Karthaginského a mučedníka († 14. září
r. 258 po Kr.)

Kniha o modlitbě Páně.

Překlad dle Innšruckého vydání od Dra
H. Hurtera, S. J.

1. Výtečnost evangelických předpisů.

Předpisové evangeličtí, bratři nejmi-
lejší, ničím jiným nejsou, leč učením bož-

*) Sv. Hilarius kladl takovou váhu na toto dílko Cyprianovo, že v komentáru svém na evangelium Matoušovo (c. 5. n. 1.) k Cyprianovi se táhne těmi slovy: „Cyprian, muž svatě paměti, zbavil mne povinnosti, abych činil výklad o posvátné modlitbě.“ — K témuž poukazuje zároveň i sv. Augustin v obraně proti Pelagiánům. Tak na př. píše (de libero arb. c. 13.): „Napomínám pak lásky vaše, a velmi vám domlouvám, abyste pilně čítali knihu Cyprianovu, kterouž sepsal o modlitbě Páně a čemu s pomocí Boží porozumíte, i do paměti vštěpujete...“ atd. A jinde (de dono persev. c. 2.) dří: „Čítejte poněkud pozorněji její (t. modlitby Páně) výklad v knize sv. Cypriana, mučedníka, kterouž

ským, základy ku zbudování naděje, poslou ku zmohutnění víry, prostředky ku rozžehnutí srdce (lásky), vesly ku řízení cesty, záštitami při dobývání spásy: a (předpisové) ti zajisté, tím, že účelivé mysli věřících vzdělávají na zemi, ku království nebeskému je přivádějí. Bůh chtěl, aby mnohé věci povědiny a slyšány byly skrze proroky, sluhy jeho, než, čím důležitější jsou věci, které mluví Syn, o nichž slovo Boží, jež bylo v prorociích, vlastním výhovorem svědčí, a to již bez nařízení, aby se připravovala cesta přicházejícímu, nébrž sám přichází a cestu nám otvírá a ukazuje; abychom, kteříž jsme prvé bloudíce ve tmách smrti byli neprozřetelnými a slepými, osvíceni světlem milosti, nastoupili cestu života pod vůdcem a řiditelem Pánem.

2. Kdo učinil že žijeme, naučil nás i modliti se.

Ten, kterýž mezi jinými spasitelnými domluvami svými a příkazy božskými, jimiž lidu svému pomáhá k spasení, také dal vzorec modlitby, sám nás napomenul a vyučil, zač bychom měli prositi. Kdo učinil, že žijeme, naučil nás i modliti se, a to s podobnou blahosklonností, s jakouž nám i ostatní potřeby uštědřiti ráčil, abychom pronášejíce Otci prosbu a modlitbu, kteréž nás naučil Syn, snadněji byli slyšeni. Předpověděl (Jo. 4, 23.), že přichází hodina, kdežto praví ctitelé klaněti se budou Otci v duchu a pravdě, a naplnil, co dříve zaslíbil; bychom obdrževše skrze posvěcení jeho ducha a pravdu, dle návodu jeho také pravdivě a duchovně se klaněli. Nebo může-li býti duchovnější modlitbu nad onu, kteráž nám dána jest od Krista, od něhož nám i Duch svatý poslán jest? Která pravdivější před Otcem prosba, leč která od Syna, jenž pravdou jest, z úst jeho pronesena byla? Jinak tudíž modliti

o této věci složil a jejíž nápis zní „o modlitbě Páně“; i vizte, před kolika již léty a jaké to připraveny protidávky na budoucí jedy Pelagiánské.“ Procházaje pak (c. 8. nn.) jednotlivé prosby modlitby Páně, ukazuje, kterak Cyprian již napřed Pelagiány porazil výkladem jednotlivých proseb. I podotýká (c. 7. n. 13): „Kdyby nebylo i jiných dokladů, jediná tato modlitba Páně dostatečný dává doklad pro „milost“,“ kteréž hájíme, ježto nám ničeho nepozůstává, čím bychom se vynášeti mohli jako věci vlastní.“

se, než jak nás naučil, není pouhou nevědomostí, nébrž i vinou, ježto sám doložil a řekl: „Opouštíte přikázání Boží, abyste drželi ustanovení lidská“ (Mar. 7, 8.).

3. *Modlitba Páně jak působiva jest před Otcem.*

Modleme se tedy, bratři nejmilejší tak, jak nás naučil učitel Bůh. Milá a důvěrná to modlitba, prositi Boha z toho co jeho jest, vstoupiti k sluchu jeho modlitbou Kristovou. Necht pozná Otec slova Syna svého, když konáme pobožnost. Ten, který přebývá vnitř v srdci, necht jest i v hlasu. A je-li on našim přímlovčím u Boha za naše hříchy, pronášeje slova přímlovčího, když co hříšníci za své hříchy prosíme. Nebo jestliže praví (Jo. 14, 13. n.), že začkoli prositi budeme Otce ve jménu jeho, dá nám, čím spíše dojdeme toho zač prosíme ve jménu Kristově, budeme-li prositi jeho modlitbou?

4. *S jakou uctivostí a skromností se máme k Bohu modliti.*

Modlime-li se, budiž v řeči a prosbě naší kázeň plná pokoje a stydlivosti. Pomýšlejme, že stojíme před tváří Boží. Máme se zalibiti očím božským i držením těla i způsobem hlasu. Nebo jako nestydatý člověk dělává hluk svými výkřiky, takž napak uctivému sluší skromnými prosbami modliti se. Ostatně Pán svým učením nám přikázal (Mat. 6, 6.) v soukromí modliti se, v místech skrytých a oddálených, tož v pokojících, neb to lépe sluší víře; abychom věděli, že Bůh, jenž všude jest přítomen, všecky slyší a vidí a že naplní své velebnosti i v skrytá a tajná místa proniká (I. Cor. 4, 5.), jakož psáno jest: „Zdaliž jsem já Bůh (jen) zblízka, di Hospodin, a ne Bůh i zdaleka? Zdaliž se ukryje muž v skrejších: a já ho neužrím? Zdaliž nebe i země já nenaplnuji?“ (Jer. 23, 23. nn.) A opět: „Na všelikém místě oči Hospodinovy spatřují dobré i zlé“ (Prov. 15, 3.). A když se s bratřími v jedno scházíme a s knězem Hospodinovým oběti božské slavíme, máme býti pamětlivi počestnosti i kázně, abychom snad ani prosby své netajenými hlasy nepřemítali, aniž vynášeli hlučnou jakousi žvavostí žádost svou, kteráž skromně Bohu poručena býti má, poněvadž Bůh není posluchačem slov, ale srdce. Nesluší upomínati křikem Toho, jenž

myšlenky lidí prohlídá, jakž dokazuje Pán řka: „Co myslíte zlé v srdcích svých?“ (Luk. 5, 22.) A na jiném místě: „I zvědit všecky cirkve, že jsem já zpytatel ledví i srdcí“ (Ap. 2, 23.).

5. *Příklad Anny.*

Podle toho zachovala se a jednala Anna v první knize Královské, jsouc před obrazem cirkve; onať neprosila Pána hlučnou žádostí, nébrž potichu a skromně, v úkrytu srdce svého. Mluvila prosbou tajnou, avšak zjevnou vírou. Mluvila, nikoli hlasem, nébrž srdcem vědouc, že Bůh tak slyší; i dosáhla vskutku zač žádala, poněvadž důvěrně žádala. Nasvědčuje tomu Písmo, anož di: „Anna pak mluvila v srdci svém, a toliko rtové její se hýbali, a hlasu žádného nebylo slyšeti . . . A rozpomenul se na ni Hospodin“ (I. Reg. 1, 13. 19.). Podobně čteme v žalmích: „Co pravíte v srdcích svých, na ložech svých oželte“ (Ps. 4, 5.). Také skrze Jeremiáše totéž dokládá a témuž učí Duch sv. řka: „Rcete v srdcích svých: Tobě se sluší klaněti, Pane“ (Bar. 6, 5.).

6. *Pokorně třeba modliti se.*

Kdož pak se modlí, bratři nejmilejší, ať pamatuje, kterak se v chrámě s fariseem modlil publikán, jenž nepozdvihoval k nebi nestydaté oči svých, ani nevztahoval nevztahoval neslušně rukou, nébrž v prsa se tluka a hříchy vnitř ukryté vyznáváje, vzýval pomoc božského milosrdí. A zatím co fariseus sám v sobě si liboval, ten více posvěcen býti zasloužil, jenž taktose modlil, jenž nekladl naději spásy své ve vědomí své nevinnosti, ježto nikdo není nevinným, nébrž vyznav hříchy, pokorně prosil; i vyslyšel modlíciho se Ten, jenž pokorným odpouští. Což Pán ve svém evangeliu uvádí a praví: „Dva muži vstoupili do chrámu, aby se modlili: jeden fariseus a druhý publikán. Fariseus stoje, taktose sám u sebe se modlil: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, dráči, nespravedliví, cizoložníci, jako i tento publikán. Postím se dvakrát za týden, desátky dávám ze všech věcí, kterýmiž vládnu. Ale publikán, stoje z daleka, nechtěl ani oči k nebi pozdvihnouti, ale bil se v prsy své, řka: Bože, buď milostiv mně hříšnému. Pravímť vám, tento sstoupil do domu svého ospravedlněn nad onoho, nebo každý, kdož se povýšuje,

bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen“ (Luk. 18, 10. nn.).

7. Co se modlíti máme.

O tom, bratři nejmilejší, z božského čtení se poučivše, když jsme seznali, jakým způsobem k modlitbě přikročiti máme, poznejmež z učení Páně i co se modlíti máme. „Takto,“ praví, „modlíti se budete: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes, a odpusť nám naše vinny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. A neuvoď*) nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Amen“ (Mat. 6, 9. nn.).

8. Modlitba naše budiž pospolitou a vzájemnou.

Učitel pokoje a mistr jednoty nechtěl především, aby se modlitba dala ojedinele a soukromně, aby, kdo se modlí, neprosil toliko za sebe. Neboť neříkáme: Otče můj, jenž jsi v nebesích; ani: chléb můj dej mi dnes; také nikdo nežádá, aby toliko jemu odpuštěny byly vinny, anebo neprosí pro sebe sama, aby nebyl uvodín v pokušení a zbaven od zlého. Modlitba naše pospolitou jest a vzájemnou, a když se modlíme, nemodlíme se za jednotlivce, nýbrž za všechny lid, ježto všechny lid jedno jsme. Bůh pokoje a mistr svornosti, kterýž jednotě učil, chtěl, aby jeden tak za všechny modlil se, jak on sám v jednom všechny nesl**. Tento zákon modlitby zachovali tři mládenci v peci ohnivé uzavření, souhlasíce v modlitbě a svorni jsouce i podle souhlasu ducha. To dovozuje svědectví božského Písma, kteréž vyučujíc, jak se mají taci modlíti, uvádí i příklad, ježž máme při modlení následovati, abychom takovými býti mohli. „Tehdy ti tři,“ praví, „jako jedněmi ústy chválili a dobrořečili a oslavovali Boha“ (Dan. 3, 51.). Mluvili jako z jednéh úst, a ještě jich Kristus neučil modlíti se. A tudíž působivá byla řeč modlících se a měla výsledek, jelikož hodná byla před Pánem pokojná a prostá a duchovná modlitba. Takž shledali jsme i apoštoly s učedníky po Vstoupení Páně modlíti se. „Ti všickni,“

dí se, „byli trvajíce jednomyslně na modlitbě se ženami, i s Marií, matkou Ježíšovou, a bratřími jeho“ (Act. 1, 14.). Trvali na modlitbách jednomyslně, jevíce jak potřebu modlitby své, také zároveň i svornost: poněvadž Bůh, kterýž činí aby přebývali v domě jednomyslní nepřipouští v božský a věčný dům svůj leč ony, jichž modlitba jest jednomyslná.

9. Otče, pravíme, poněvadž jsme syny býti počali.

Jaká to, bratři nejmilejší, jsou tajemstva modlitby Páně, jak mnohá, jak veliká, v krátkou (sice) řeč sestavená, však v moci duchovně tak hojná, že naprosto ničeho není opomenuto, co by v prosby a modlitby naše, nebeské to nauky stručný obsah, pojata býti nemělo. „Takto,“ praví, „modlete se: Otče náš, jenž jsi na nebesích.“ Člověk nový, znovuzrozený a Bohu skrze milost jeho navracený „Otče“ praví na prvním místě, poněvadž synem již býti počal. „Do vlastního přišel,“ dí se, „a svoji ho nepřijali. Kolikž pak koli přijali jej, dal jim moc syny Božími býti, těm, kteříž věří ve jméno jeho“ (Jo. 1, 11. 12.). Kdož tedy uvěřil ve jméno jeho a stal se synem Božím, odtud má počítati, aby i díky vzdával, i se vyznával synem Božím, a jako otcem svým jmenuje Boha v nebesích, tak nechť mezi prvními hned slovy při svém zrození také přisvědčí, že se zřiká zemského a tělesného otce, a že jedině zná a mítí započal Otče, kterýž jest v nebesích, jakož psáno jest: „Kterýž řekl otcí svému a matce své: Neznám vás, a bratřím svým: Nevím o vás: i neznali synů svých. Ti ostříhali řeči tvé, a úmluvu tvou zachovali“ (Deut. 32, 9.). Podobně nařídil i Pán ve svém evangeliu (Mat. 23, 9.), abychom sobě nenazývali otce na zemi, jelikož, rozuměj, máme jednoho Otce, jenž jest v nebesích. A učedníkovi, kterýž učinil zmínku o otcí zemřelém, odpověděl: „Nech ať mrtví pochovávají mrtevce své“ (Mat. 8, 22.). Byl totiž řekl, že otec jeho zemřel, kdežto věřících Otec živý jest. (Pokr)

Cesty kříže.

Cesty kříže, cesty těžké,
byl bych vám se vyhnul rád;
kvítím hlavu chtěl jsem zdobit,
světa rozkoš v sebe ssát.

*) V orig. stojí: A nedopusť, abychom byli uvedeni v pokušení.

**) T. j., jak on sám jediný svým člověčenstvím hříchy všeho člověčenstva na se vzal.

Však tu vstříc, ach, Pán mi kročil —
trní diadém tvůj, zřím;
roucho — z nachu krve tvoji,
kříž — tvým trůnem královským.

A vši slávy zemské lesky
zmizely mým před zrakem;
obraz tvůj jsem v duši vtiskl,
hluboko skryl v srdci svém.

Cesty kříže, cesty sladké —
co tě, Pane, ctím a znám;
zkvétaj' na nich růže ráje —
z kříže radost sladkou mám. —
Z něm. B. Hakl.

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný.

Podává Jan Hille.

(Pokrač.)

Část místopisná.

Věže děkanského chrámu.

Vážně a velebně vypíná se nad skupení městských domů starý, děkanský chrám Písecký, svědek to někdejší slávy, úpadku i vzkříšení města. Od svého založení až po dnešní den utrpěl mnoho opravami a ač také všelijakými přístavky byl znetvořen, přece až podnes zachoval svůj původní ráz ze třináctého století.

Vystavěn byl v předchodním, těžkém slohu z románského do gotického a pozůstává z presbyteria a hlavní lodě, k níž přistavena po každé straně jedna poboční loď. Obě tyto poboční lodě zakončeny byly věžemi a sice jak se pravdě podobá věžemi stejně vysokými; teprve po nějaké pohromě, která stihla město, započato r. 1489 stavbou nynější vysoké věže, kdežto druhá věž zůstala nedokončena.

Menší věž jest vysoká 41·3 metrů a zakončena jest jehlancovitou věží. Původně také v ní viselo dvě zvonků, ale r. 1858 zřízena zvláštní věžka zvaná sanktusník nad presbyteriem. Jeden zvonek nese jméno Maria a druhý Josef.

Druhá věž jest 72 metrů vysoká a zbudována jest ze samých čtvercových kamenů. Stavitelem této věže byl Mikuláš Písecký, jehož podobizna v kámen vytesaná zachovala se při straně východní asi dva sáhy nad zemí. Sotva že stavba její

dokončena byla, udeřil do ní r. 1556 blesk, krov se na tří zapálil a věž až do základu shořela a zvony se rozlily. Za války třicetileté byla hrubě prostrílena a r. 1655 od ohně hromového opětně zkažena. Roku 1740 rozmetal vítr střechy na obou věžích. Na velkou věž dána na místě předešlé prejzové nová baň plechová. R. 1784 počala věž nahoře pukati a proto musela býti železnými sponami na všech stranách stažena.

Věž sama rozdělena jest na více pater. V přízemí sklenutém jest komora pro uschovávání kostelních věcí. V prvním patře jest malá komůrka, v níž umístěna jest knihovna někdejšího děkana píseckého Václava Stuchlika.

Po dřevěných schodech přichází se na zvonici. Zde visí tři zvonů. K východní straně visí zvon řeč. Sigmund, jehož latinský nápis hlásá, že zde v městě Písku přelit byl zvonářem pasovským mistrem Petrem Jacominem. Zvon ozdoben jest městským znakem, pak obrazem Pána Ježíše na kříži na jedné a na druhé straně obrazem P. Marie.

Na západní straně visí zvon zv. původně Poledník, pak sv. Dominik a nyní sluje sv. Jan Nepom. Nápis český zní:

„Leta panie MDCXL. měsíce října XVII. poctivá a šlechtetná matrona paní Regina Zdiarská, r žená Szwantlova, pozůstalá vdova po slovutném a vzácném p. Ondřejovi Zdiarském, miesstieninu a za mnoha let spoluradním zde v městě Písku tento zvon jest koupila a nákladem vlastním v toto místo zaviesiti dala a to jak prřednie ke cti a chvále Pána Boha, blahoslavené Panny Marie i všem Božím svatým tak potom na památku svou a svého celého rodu, aby ním při pohřbu chudých lidí darmo zvoněno bývalo.“

Zvon ozdoben jest obrazy svatých a Pána Ježíše na kříži a pak latinským nápisem:

„Me fecit Leonhart Löw von Nürnberg.“

Mezi těmi zvony visí uprostřed největší zvon řeč. Karel Velký, ozdobený obrazem téhož světece a městským znakem. Český nápis na něm zní:

„K větší cti a slávě Nejsvětější Trojice Božské a neposkvrněné rodičky Boží Marie Panny, též svatých patronů Xaveria, Donata a Floriána tento pod jménem s. Karla Velkého v letu Páně 1552 vyhotovený, v roku pak 1727 po nejprvé a

v r. 1760 po druhé rozpuknutý zvon, za času Clementa toho jména XIII. římského papeže a Františka toho jména I. římského císaře a Marie Terezie římské císařovny a české královny, děkan toho času byl velebný pán Ignatius Šafařovic vlastenec zdejší příčinlivosti magistrátu tohoto královského krajského města Písku nákladem důchodu obecního skrze mistra Petra Jaconiny, měšténina a radního Pasovského, zde v král. městě Písku přelítý jest, tehdáž královské město Písek od počátku svého 1000 roku stálo. V radě seděli toho času násled páni: Jan Brichta, král. richtář, Ignát Peyker, primas, Matěj Otto, Maxim Chvojka, Domin. Giresch, Jakub Valisch, Ant Lusk, Frant. Eckel, Václ. Svoboda, Frant. Wölner, Matěj Peck, Adam Javůrek, Jan Andris, Tomáš Paulin syndikus.“

Po schodech přijdeme odtud k obydlí hlásného. Ve zvláštní oddělené prostoře umístěny jsou pěkné velké hodiny. Staré hodiny pocházely prý ze zbořené věže hradu píseckého. Kolem celého příbytku vede pavláčka ohrazena kamenným zábradlím, z níž rozkošný pohled naskytá se oku pozorovatele na město dole rozložené i do dalekého okolí ohraničeného na jižním obzoru velikány Šumavskými.

Poznamenati dlužno, že v Písku zachovává se dosud starobylý zvyk, vždy časně z rána první květen hlučnými fanfarami na staré kostelní nástroje a lesní rohy z pavláčky věžní oslavovati. Podobně kdykoliv panovník do města zavítal, ohlašován příjezd jeho plesnými fanfarami. jako když dne 5. července 1743 zavítala do Písku císařovna Marie Terezie. Tehdy také ještě jakýsi tesařský tovaryš vylezl na špic velké věže děkanského chrámu a tam ve se le točil zemským práporem a střelou na oslavu císařovny. Tento starožitný způsob vítání zachoval se i když dne 2. září 1888 přijel do Písku k vojenským manévřům císař a král František Josef I. I tehdy na uvítanou vznešeného hosta zavzněly na pavláčce kostelní věže děk. chrámu radostné fanfary trub a kotlů.

Jiný starý zvyk jest tak zvané zvonění „na pokoj“ v době adventní.

Popis celého kostela.

Hlavní portál.

Presbyterium kostela děkanského obráceno jest k východu a zakončeno třemi stranami, s operacemi pilíři o dvou ustup-

kách. Ve zdi v pravo zazděn jest prastarý náhrobní kámen. Středem úzkého a dlouhého kamene táhne se kříž, mezi jehož rameny nahoře vytesán jest půlměsíc, v levo šestirohá hvězda. V dolejší části nalézají se v levo mezi rameny kříže slova: Eb. Ri., v pravo pak slovo Henl. Poboční levá loď ozdobena jest třemi štíty.

Střecha presbyteria i hlavní loď jest sedlová taškami krytá. Na střeše presbyteria jest, jak již shora praveno malá vížka s dvěma zvonky.

Presbyterium uzavřeno jest pěti stranami osmiúhelníka a osvětleno jest čtyřmi vysokými a nahoře zašpičatělými okny bez kružeb, kdež v pobočních lodích o polovici nižších než loď hlavní jsou na každé straně tři menší však poněkud širší okna, kdežto hlavní loď osvětlují dvě okna s každé strany.

Vchody jsou do kostela čtyři: jeden menší se strany východní, druhý velký se strany severní, ozdobený pěknými pruty, které sbíhají se nahoře v špic, dole pak jsou zvláštním způsobem vytvářené talířovité patky; pak jiný malý se strany jižní a hlavní velký portál se strany západní. I tento vchod ozdoben jest pěknými jednoduchými pruty, které nahoře v zašpičatělém oblouku se sbíhají.

Nad portálem jest čtvero kamenných skulptur, které, ač jsou z nepoddajného materiálu a zubem času mnoho utrpěly, přec o znamenitém cviku kameníka svědectví vydávají. Na prostřední čte se tento latinský nápis:

„Anno Domini MCCCCLXXXIX. fundatur turris per magrm. Nicolaum Piescensem; tuere ab hoste omni amantes noste“ (t. j. Leta Páně 1489 zakládá se věž skrze mistra Mikuláše Píseckého, od všelikého nepřítele chraň nás tebe milující.)

Mezi každým slovem, aby nesplynula dohromady, vytesáno nějaké znamení; hlava zvířecí, závora atd. V pravo vedle nápisu jest neforemné poprsí některého krále se stuhou, která se mu proplétá mezi ramenama. Nápis, který snad oznamuje jméno jeho, nedá se více přečísti. Snad jest to podoba krále Vladislava II. Jagailovce, za něhož se tato věž stavěla. Mimo to ještě dvě jiná poprsí a český lev.

V levo jest znak městský: hradba s věžemi a bránou, nad ní pak měsíc a hvězda.

Nad hlavním vchodem jest vysoké okno gotické rovněž bez kružby, v jehožto

vnější klenbě vytesány jsou lev, býk, orel, Spasitel kalich žehnající, pak dvě poprsí s obličejí k sobě obrácenými a rukama proti sobě vztaženými; mezi nimi, jak se zdá, kalich vysekán; mimo okno vytesána opět stuha jako nějaký znak a za tím poprsí lidské. Lev, orel, býk a posledně jmenované poprsí zdá se, že jsou odznaky evangelistův. Spasitel jest na vrcholi oblouku, odznaky tyto evangelistů v pravo, tři poprsí v levo. Stuhy pod tím snad obsahovaly jména evangelistů, ano na jedné lze rozeznati písmenu L (Lukáš).

Vstupmež nyní do vnitř chrámu.

Pět čtverhanných 4' silných sloupů dělí 66' dlouhou a 48' širokou prostorou, tak že prostřední loď toliko 24' široká jest, kdežto každá z obou pobočných lodí jen 12' široká jest. Stavba jest v celku těžká a romantiky v ní není až na několik konsolů, na kterých mohutní pasové spojující klenbu spočívají. Klenby uspořádány jsou tak, že dvěma polím lodí bokové odpovídá vždy jedno travée lodí hlavní. Pasy a žebra vycházejí od polygonálních přípor založených do hlavní lodě v římsách sudých pilířů, mají nad krycí deskou nosičů pěkné štítky a jsou pouze v hranách profilovány.

Kostel byl někdy ozdoben obrazy představujícími události ze života Spasitele jakož i obrazy svatých apoštolů a jinými událostmi ze Starého i Nového Zákona. Obrazy ty byly ale při malování chrámu dle návrhu důstojných mnichů benediktinů Emausských zamalovány a pouze ušetřeno jen tři obrazů sloupových. Zvláště pěkné obrazy svatých apoštolů na vítězném oblouku prostředně na kámen malované vzaly taktéž za své.

Malba kostela, kterou provedl budějovický malíř p. Frant. Jouja, neodporuje v celku slohu kostela, ač cihlovité malování trochu od něho se vzdaluje. Ozdobení výplně mezi pruty na klenbě se nacházejícími provedeno barvou nachovou a pokryto třpyticími se hvězdami.

Kostel položen jest kamennými plotnami. V podlaze chrámové nacházející se náhrobky byly z kostela vyzdvíženy a do hřbitovní zdi u kostela Nejsv. Trojice zasazeny. Náhrobníky ty opatřeny byly většinou nápisy latinskými a německými. V kostele pochovávali bývali až do času císaře Josefa II. zdejší děkanové a kněží zde v Pánu zesnuli, dále četní dobrodinci a příznivci tohoto chrámu. Za času fran-

couzské okupace zemřelý bavorský generál Karel Piesasque pochován 9. ledna 1742 proti oltáři Bolestné Panny Marie, vedle něho odpočíval bavorský kněz z řádu Tovaryšstva Ježíšova P. Valpach. V chrámu pochován též Mikuláš Štab, krajský hejtmán r. 1799 v Pánu zesnulý, Václav Helmingier z Klatov († 1762 23 září), Karel a Anna z Hohenburga a jiní.

Naproti presbyteriu na mohutné klenbě velkou a malou věž spojující, jest chor hudební. Na zábradlí choru rozděleném na 6 polí čtou se tyto úryvky ze žalmů:

1. Jak milí jsou stanové Tvoji Hospodine zástupů. Touží až omdlévá duše má po siních Hospodinových.

2. Blahoslavení (jsou), kteří přebývají v domě Tvém, Hospodine: (tiť) na věky věkův chváliti budou Tebe.

3. Chvalte Hospodina v svatyni Jeho, chvalte Jej v tvrzi mocnosti Jeho.

4. Blahoslavený národ, jemuž Hospodin jest Bohem jeho.

5. Doufejtež v něho všeliké shromáždění lidu, vylévejte před ním srdce svá: Bůh jest spomocník náš na věky.

6. Chváliti budu Tě, Hospodine Bože můj z celého srdce svého a oslavovati budu jméno Tvé na věky. (Dokonč.)

Přátelé lidu.

Obrazky z venkova. — Napsal Boh. Brodský.

(Pokračování.)

Starosta byl na dvoře, když manželé k němu přišli.

„Kam pak tak pohromadě?“ vítal je z daleka. „Snad ne na sebe žalovat?“

Zasmál se, ale pozoroval, že žert jeho Nosková nerada přijala.

„Jdeme si stěžovat na Urbana,“ spustila úsečně. „Krade nám mez a nenechá-li toho, půjdeme k advokátovi.“

„No, no, ještě není zle, pošlu pro Urbana a vyřídí se to doma,“ chlácholil ji starosta. „Hej, Toníku, doběhni k Urbanovi, aby sem na okamžik přišel.“

Synek starostův na zavolání otcovo se zvedl a běžel k Urbanovi. Ten po chvíli vešel do světnice. Pozdravil a bylo mu hned divno, proč se Nosková od něho odvrací a se mračí.

„Vzkázal jsem, sousede, pro vás, abyste se tuhle s Noskem domluvil v příčině široké meze u pole „na palouce,“ začal sta-

rosta. „Režný včera povídal, že polovice té meze patří Noskovi, polovice vám. Já sice toho nepamatuji a dosvědčiti musím, že té meze vždycky Režný užíval, ale říci nemohu, či doopravdy jest.“

„Či by byla, naše je,“ vyjela si Nosková. „Polovice dolní jest naše a my si na ní škoditi nedáme. Ať Urban jámy zahází a travou zaseje! Ne-li podívám se na to jinde.“

„Proč tak křičíte?“ popuzen odpověděl Urban. „Já o ničem do této chvíle nevěděl a nejsem žádný sudič, abych se nadarmo a pro maličkost soudil. Myslíte-li si však, že vám to pomůže souditi se, sudte se. Když mi byl statek odevzdáván, sám pan starosta před komisí řekl, že co on pamatuje, té meze Režný užíval. Ptal jsem se také svého nádvorníka, který jest ve statku již čtyřicet let, či ta mez jest a on mi řekl, že moje, že se tam vždy ze statku mého pásal dobytek. Abyste si však nemyslili, že stojím o cizí majetek, navrhuji vám toto. Na polovici nasázím stromy já, na polovici ať nasází soused Nosek. Každý budeme ze své polovice ovoce sklízeti a každý na své polovici pásati. Aspoň tráva na mezi tolik nevyprahne a mez bez užitku ladem ležeti nebude.“

„Kdo by se vás prosil o stromy,“ spustila opět Nosková. „Já na mezi stromy nechci. Řekněte nám krátce, zaházíte-li jámy nebo ne!“

„Nosková, buďte jiná,“ káral ji starosta. „Jak to Urban povídá, bylo by to nejlépe. Bude to dobré pro vás oba a aspoň se vyhnete soudům.“

„Co by dělali advokáti, kdyby se lidé nesoudili,“ špičatě odsekla Nosková. „Vy advokát nejste a proto nás nechte býti.“

Starosta se udiveně podíval na selku.

„Přišla jste sem snad, abyste mi tady jako chlapci činila?“ zvolal rozhněvaně. „Styď se Nosku, necháš tu ženu mluvíti, jako na návsi. Vy tady sousedko nemáte co dělati, jděte s Pánem Bohem domů ke kuchyni. A ty Nosku měj rozum.“

„Půjde se mnou domů,“ rozhodně křičela Nosková. „Když se zde nesmím mluvíti, budeme mluvíti jinde. Máme to pěkného pana starostu. Domáci usedlíky odstrkuje proti cizím. To je pěkný pořádek v obci. Jen pojď, pojď, sice uvidíš, co tobě ještě dám. S tebou by si tu dělali, co by chtěli, naposledy by ti střechu ze stavení vzali a ty bys mlčel. Ale zmátli se, tuze se zmátli. Já jim ukážu, budou-li nás okrádati.“

Mezi řečí muže za ruku ven táhla a Nosek všecek hanbou zapýřený nechal se vléci.

„Ta má jazyk, vidíte,“ zasmál se starosta, když ze světnice vyšla. „Ale ať si mluví. Vy jste nevinen a bude-li žalovati, zastanu se vás.“

„Děkuji vám, pane starosto, doufám, že mi hlavy vzítí nemůže. Stromky vysázím stůj co stůj, ať již případnou jemu nebo mně.“

Ještě chvíli hovořili a když starosta Urbana před stavení vyprovázal, spatřili již Noska se ženou spěchatí cestou k okresnímu městu.

„Že jdou již k advokátovi!“ ukazoval starosta. „Nu, půjdou-li k doktorovi Kulhavému, bude z toho soud k nepřekání. Nepřeji ani největšímu svému nepříteli, aby se dostal do rukou jeho.“

„Ať se soudí,“ klidně prohodil Urban. „Já soudu nezačal, ale dojde-li k němu, brániti se budu. Teď však musím na pole. S Pánem Bohem, pane starosto.“

„S Pánem Bohem“

Rozešli se.

II.

Noskovi skutečně šli k advokátovi Kulhavému. Sotva od starosty domu přišli, hned Nosková oděv na sebe házeti počala a muži poroučela, aby se také oblékal.

„Já jim dám, já jim ukážu, smí-li se krásti cizí mez,“ láteřila mezi oblekáním. „Kdyby mne to polovici statku státi mělo, nepustím. Kam jsem jen oči dávala, když jsem si tě brala. Abych sama o všechno se starala.“

Nosek jen poslouchal a mlčel. Cítil hněv proti Režnému, jenž všeho toho byl původcem. Ostatně však upadl v jakousi lhostejnost. Ať si dělá žena, co chce. Aspoň mu později výčitek nebude dělati. Ozýval se sice v něm hlas, že to nějak špatně se soudem dopadne, ale skoro si toho přál. Nebude ho aspoň žena moci vícekrát k něčemu podobnému nutiti.

Vyšel tedy s ní k městu. Nosková celou cestu povíдалa. Brzy hubovala na starostu, Urbana, muže, brzy opět těšila se, jak Urbanovi posvítí. Nosek jen tu a tam slovo prohodil a byl rád, když konečně do města dorazili.

„Abychom šli k Dohnalovi,“ řekl ženě na náměstí.

„Tot!“ utrhla se žena. „To je mi pěkný advokát. Na všechno se vyptává,

jak by ničemu nerozuměl a na konec řekne, abychom se po dobrém srovnali. Ke Kulhavému půjdeme.“

Šli. Pan doktor přivítal je velmi zdvořile a posadiv je na lenošku, sladkým hlasem se vyptávali jal, čeho si přeji.

Doktor Kulhavý byl zvláštní člověk. Postavy byl pomalé, poněkud shrbené, byl hubený a snědá jeho tvář byla pokryta řídkým, černým vousem. Malé černé oči nepokojně sem tam těkaly, rukama stále si brzy vousy, brzy vlasy hladil a naitech mu ustavičně tkvěl sladký úsměv. Byl postrachem soudcův, neboť kterou při on do rukou dostal, tu dovedl protáhnouti do nekonečna. Přijal každé obhajování, byť věděl hned, že jeho svěfenec úplně prohrátí musí a byť ubožák tím soudem celé své jmění ztratiti měl. Jakmile byla pře skončena, žádal na tom, koho zastupoval okamžité zaplacení svého účtu, a nestalo-li se tak, vymahal peníze ihned soudně. Lidé, ač ho znali dobře, ač věděli, že příliš dovedným obhájcem není, přece k němu chodili. Zvláště sudiči, či ti, kdož se svým protivníkem smířiti se nechtěli, našli v Kulhavém pravého muže dle chuti své. Žádný soud, který on zastupoval, neskončil se smírně a skoro žádný neukončil se u okresního soudu. Každou při hnal k nejvyšší instanci.

Pravým opakem jeho byl advokát Dohnal. Ten byl muž vzdělaný, šlechtitný a lidumilný. Jemu nebylo zastupování stran řemeslem, ale věcí čestnou a proto hned každého, kdož od něho žádal zastupování záležitosti nejisté neb nepravé, na cestu smíru poukazoval. Nesmířil-li se, pak ho dojistá neobhajoval. Obhájcem byl výtečným a komu slíbil, že vyhraje, vyhrál jistě. Lidem výloh svévolně nepřiděloval, k protahování soudů a tím také k množení kyselosti a různic mezi lidmi nepřipustil, jsa tak pravým právním přítelem lidu.

Nosková soudila se po smrti rodičů se svými sestrami o svůj podíl otecký. Tenkrát zastupoval ji Kulhavý a ona vyhrála. Těšilo ji tehdy, že Kulhavý nadělal sestrám hodně útrat a proto přála si i teď, aby Urban stejným způsobem byl potrestán.

Na vyzvání advokátovo jala se selka vypravovati, jakého „bezprávi“ dopouští se na ní a muži Urban svým úmyslem sázeti stromky u prostřed meze. Noskovi se sice zdálo, že žena to dobře nepovídá, ale musil mlčeti, byť se žena jeho svědectví za každým druhým slovem dovolá-

vala. Čím déle selka mluvila, tím horlivější se stávala její řeč. Byla všecka šťastna, že pan doktor mezi její řeči stále hlavou na souhlas kýval, nebo posuňky podivení své na jevo dával.

„Rušení držby,“ řekl rozhodným hlasem, když Nosková skončila. „Proti tomu jest paragraf x a y zákona ze dne . . . roku . . . a pokutuje se takový čin pokutou od desíti do tisíce zlatých nebo vězením. Zazaľujeme toho chlapíka. Přijde mu to draze. Vy jste v právu, vyhrajete, musíte vyhrát! A vás, paničko, jsem již jednou viděl.“

„Ano, jemnostpane, když jsem žalovala sestry, tak jsem tu byla.“ Selka se usmívala všecka blažena z oslovení doktorova.

„Ano, ano, pamatuji se. Těm jsme tenkrát dali, co?“ Zasmál se a prsty luskl.

Nosková smála se také a spokojeně na muže se podívala.

„A jak pak se vám teď vede?“ přátelsky otazoval se pan doktor.

„Děkuji, dobře,“ s přidechem pýchy chlubila se Nosková. „Máme při statku osmdesát strychů polí, dlouhú chvála Bohu nemáme a nějaké to sto na vrchu také již jest. Zlobí mne nejvíce, že Urban byl žebrota, chalupník a teď se mezi sedláky vetřel.“

„Nu, nic si z toho nedělejte, přijde mu to draze,“ těšil advokát a rukou na rameni jí poklepal. Měl ve zvyku tázati se každého, jak velké jmění má, aby věděl, jak daleko mu má do kapsy sáhnouti. Noskovům mohl sáhnouti hluboko a proto byl vtělená přívětivost.

Teprve po dlouhé době vycházeli manželé z jeho kanceláře. Selka jen zářila. Nemohla to ani vydržeti až by byli doma. Hned za dveřmi do muže štuchla.

„Vidiš, že bys beze mne byl pouhé nic?“ pravila sebevědomě. „Seděl jsi tam jako ukovaný a nebýti mne, ani by ten pán nevěděl, proč jsme tam přišli. Ale já mu to také řekla dobře. Teď je mu lehké vyhrát. Za několik neděl přijde Urban s prosem, ale ten si počká. Kdyby mu chtěli hodně útrat nadělati, aby musil ze statku se stěhovati. Za to bych dala věru stovku.“

„Nemluv tak ženo,“ okřikoval Nosek ženu. „Mně to všechno mrzí a nejlépe by bylo, když bychom mohli se nějak po dobrém dohodnouti. Víš, kdo stojí o cizí, přicházívá o své a k vůli kousku meze

soud začínati je skoro hanba. Vykřiči nás lidé za sudiče.“

Dobře, že to povídal ještě ve městě. Kdo ví, co by mu byla žena udělala. Teď sebou škubla a očima div muže neprobodla.

„Mlč a nezlob,“ zasykla. Co je ti po lidech? Přidají ti něčeho? Ty bys nechal rozkrásti kde co je a přivedl bys nás na žebráckou hůl. Budou-li ti lidé něco říkati, řekni, že to já chci. A řekne-li někdo mně takové slovo, budu ho žalovati. Teď pojď, darmo se po hospodě ohlížíš. Doma máš také co jísti a pít.“

Poslušně šel Nosek za ženou, v duchu dvojnásob hněvaje se na Režného, jenž to všechno spůsobil. Aspoň kdyby bývali šli k advokátu Dohnalovi. Pozdě nyní nahlížel, že ženě své v mnohém vyhovoval a sám konečně pod její vládu se dostal.

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin. nejdůst. p. František de Paula kardinál Schönborn, kníže-arcibiskup pražský, jenž, vraceje se z Říma, ve Vídní konferencím biskupského komitétu předsedal, vrátil se v pondělí 20. t. m. do Prahy.

Z Hradce Králové. (Příjezd J. M. nejdůst. p. biskupa Eduarda Brynycha.) Nový arcipastýř diecése této slavil svůj vjezd do svého sídelního města 18. t. m.; obyvatelstvo uchystalo mu uvítání velmi vroucí. Avšak i obyvatelstvo širého okolí dostavilo se v počtu přehojném, aby tvář v tvář spatřilo nového velepastýře svého. Že duchovenstvo místní i z celé diecése k památnému dni dostavilo se v počtu významu jeho příslušném, rozumí se samo sebou. Projevy úcty a sympatie, jakýchž předmětem byl nejdůst. p. biskup, utkví mu zajisté ve stále paměti a povznesou ducha jeho k oné výši a síle, jakých právě vrchnímu správci diecése královéhradecké tak vynikající měrou jest zapotřebí. J. M. nejdůst. p. biskup Ed. Brynych vyjel z Prahy ráno o půl 8. hodině osobním vlakem severozápadní dráhy a přibyl do Hradce o 11. hod. 17 min. Vždy věrné město stělní vyslalo mu své zástupce vstříc již do Oseku, aby tito pozdravili svého arcipastýře již v první stanici s delším zastavením, která leží v diecési jeho. Bylo to pět členů městské rady s nejstarším radním p. Vilémem Waldekem v čele, dále několik členů okresního zastupitelstva se starostou p. Janem Střemchou. J. M. nejdůst. p. biskup, jenž neměl o tom tušení, byl uvítá-

ním na nádraží osekém mile překvapen. V nejživějším hovoru s pány deputanty, pokud prostředně s nejdůst. p. biskupem jeli, vykonána další jízda do Hradce, kdež vlak ve zmíněnou již hodinu stanul. Peron nádraží byl již naplněn obecními, spolky, duchovními i civilními hodnostáři a prostranství před nádražím zaujal přechetný lid z města i okolí. Tak především dostavili se všichni členové nejdůst. kapitoly v talárech s vdp. kapitolním děkanem Prašingerem v čele, místní duchovenstvo s vdp. děkanem Musilem, profesorský sbor bisk. semináře. Z hodnostářů a úřadů světských byli zastoupeni: Brigadier a místní velitel generálmajor šl. Horák, okresní hejtman, místodržitelství rada p. Šolta, předseda krajského soudu pan Vondráček s několika rady a adjunkty, státní zástupce p. Rinda, ředitel c. k. gymnasia, škol reálných, paedagogia, škol obecných a četní vynikající měšťané. Když J. M. nejdůst. p. biskup vystoupil z vozu, oslovil jej jmenem kapitoly srdečně vdp. generální vikář Prašinger takto: „Pochválen buď Ježíš Kristus! Nejdůstojnější Vysoce urozený Pane! Vaše biskupská Milosti! Konečně se přiblížila toužebně očekávaná chvíle, kdež nám popráno otcovskou tvář svého nového nejdůstojnějšího vrchního pastýře spatřiti. Radostí svatou naplnění jsouce přicházíme s vroucí prosbou, aby Vaše biskupská Milost nejuctivější a ze srdce plynoucí uvítání a pozdravení naše blahosklonně přijati ráčila. Přicházíme také s neupřímnějším přáním, aby Otec nebeský první kroky, jakéž Vaše biskupská Milost do své diecése koná, nejdobrotivěji požehnati ráčil. Dominus benedicat primum accessum Reverendissimi ac Illustrissimi Antistitis nostri ad suam dioecesim. — Památným, na nejvyšším památným pro nás a celou diecési jest a zůstane den dnešní, neboť jest to den slavných a vznešených jmenovin. Vaší biskupské Milosti, a protož, jak jsme již dnes při nejsvětější oběti Boha vroucně vzývali, vznášíme opět k nebesům vřelé prosby, aby se Vaše biskupská Milost z upomínky na slavný tento den uprostřed svých věrných a oddaných oveček dlouhá léta radovati a těšiti ráčila — a aby dobrotivý Bůh všecky apoštolské práce, jakéž Vaše biskupská Milost pro nás a pro celou diecési konati bude, ku své slávě, k blahu svaté církve a k spasení nás všech požehnáním svým sprovázeti ráčil. — Blahopřejíce Vám pak ještě Nejdůstojnější Pane ke dni Vašich jmenin, poručíme se posléze do přízně a lásky otcovské Vaší biskupské Milosti a z hloubi srdce voláme: Bůh žehnej, Bůh opatruj, Bůh na dlouhá léta zachovejž nového nejdůstojnějšího, vysoce ctěného biskupa našeho Eduarda Jana Nepomuckého!“ — J. M. nej-

důst. p. biskup Brynych odpověděl vysocedůst. kapitole takto: Vysoce důstojní pánové! S pohnutým srdcem přijímám projevy sympatií, jakéž jste mi za příčinou mého příchodu do diecése mé vyslovili. Děkuji Vám za ně z plna srdce a ujišťuji Vás, že vznešený svůj úřad pastýřský vykonávati budu opřen o bratrskou Vaši součinnost a podporu. Považujte, vysoce důstojní pánové, příchod můj sem za výsledek rozhodnutí Prozřetelnosti Božské, jež nepatrného sluhu svého ku správě diecése této povolala. Vám pak, vysocedůstojný pane preláte, děkuji za blahopřání k jmeninám svým, jsa potěšen, že je dnes slavíte současně se mnou a k nimž ráče přijati i mé nejsrdečnější blahopřání.“ — Na to představili se Jeho Milosti jmenovaní již hodnostáři světští. Po těchto prvních uvítacích projevech vstoupil nejdůst. p. biskup do vozu a jel z nádraží k městu. Před ním jeli členové kapitoly, za ním světští hodnostáři. Obecenstvo po celé cestě nejdůst. p. biskupa co nejuctivěji pozdravovalo. Od počátku ulice spojující náměstí svatojanské s velkým až k biskupské residenci stáli špalírem studující všech středních, dále žactvo obecných škol. Od vjezdu do sídelní budovy po schodišti a korridorů až k dveřím appartementů nejdůst. p. biskupa stáli po obou stranách ctih. pp. alumnové. U samých dveří očekával J. M. sbor družiček, z nichž jedna jej případně oslovila a druhá mu podala krásnou kytici. Jeho Milost děkoval velmi srdečně za tento pozdrav srdcí mladistvých, načež setrval po drahnou dobu v komnatách svých v rozhovoru s duchovními i civilními hodnostáři, pokud jej tito až tam byli doprovodili. — Hradec Králové chystá se však ještě k imponantnějším projevům slavnostním na dnešní den, kdy Jeho Milost jest konsekrován. Budeť tu dlíti též nejvyšší pastýř království českého, aby vykonal posvěcení, a s ním nejdůst. pp. biskupové litoměřický a budějovický, jakož i — jak se s jistotou očekává — též J. Exc. pan místodržitel hr. Thun. J. M. nejdůst. p. biskupu Brynychovi byla nejen dnes, nýbrž budou zajisté i nadále otevřena srdce všech, neboť on přichází ve jménu Páně.

Literární oznamovatel.

— „*Biskupské druhotiny Lva XIII. léta Páně 1893.*“ Sestavil Th. Dr. Karel Lev Řehák, rytíř Božího hrobu v Jerusalemě a farář u sv. Ducha v Praze. Cena 15 kr. Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví (G. Franci).

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- p. Jan *Tvrzník*, far. Vlnoveský, jmenován kn. arcib. notářem;
- p. Josef *Růžička*, far. v Hrusicích, obdržel Exposit. canonice.

Ustanoveni jsou:

- p. Gustav *Láska*, kapl. v Plaňanech, za far. v Uhlíř. Janovicích;
- p. Karel *Kareš*, kaplan Jinecký, za admin. v Skrejích.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Stifter*, děkan na Hoříčkách, 18. března 1893, (nar. 11. května 1829 v Jaroměři, vysv. 23. července 1852).

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Hulata*, far. v Pěčíně, za faráře do Všestaru;
- p. Frant. *Jenček*, far. Zbislavský, za far. do Chotusic;
- p. Josef *Hlavsa*, admin., za faráře v Chotuticích;
- p. Bohum. *Paulus*, kapl. v Trutnově, za prozat. katech. na měst. škole v Trutnově;
- p. Josef *Špáta*, kapl. Chotusický, za prozat. katech. na měst. škole v Čáslavi.

Uprázdnená místa:

- Pěčín*, fara patr. nábož. matice, od 14. března;
- Zbislav*, fara patr. hraběte Oswalda Thuna, od 14. března;
- Hoříčky*, fara patr. kníž. Schaumburg-Lippe, od 19. března t. r.

OBSAH: Kázání na neděli první po Velikonoci. — Řeč při svěcení oltáře. — Sv. Benedikt a sv. Skolastika. (Báseň.) — Kniha o modlitbě Páně. — Cesty kříže. (Báseň.) — Děkanský chrám v Písku. (Pokrač.) — Prátele lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. ka-
ždého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktori:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli druhou po Velikonoci.

„Dobrý pastýř život svůj
dává za ovce své.“

Jan. 10, 11.

Nic nemůže více potěšiti a povzbuditi hříšného člověka, jako rozličné a milostné obrazy a podobenství, kteréž nám písmo svaté o milosrdném Bohu podává. Obrazové tito nám živě a zřetelně vyjevují, jak laskavě a otcovsky milosrdný Bůh s hříšníky nakládá. Jak často vidíváme Jej v obraze dobrého Otee, Jenž marnotratného zbloudilého syna s otevřenou naručí očekává, Jenž milerád přijímá všechny za přátely, syny a dědice království svého, kteří mu obětují srdce upřímné. Nejutěšnější však obrazem jest, ve kterém se nám ukazuje co dobrý pastýř, jenž vždy a všudy bedlivě hledá ovci ztracenou, a naleznuv ji, s radostí beře na ramena svá, aby ji donesl do bezpečného ovčince.

Ježíš Kristus sám nakreslil krásný ten obraz; On sám, jak praví dnešní sv. evangelium, nazývá se pastýřem dobrým, který život svůj dává za ovce své. Který pak hříšník může zůstat nepohnutý, když tento obraz sobě rozjímá? Kamenné musí býti srdce to, které nevšímavě opovrhne otcovským pozváním Jeho. — Když celý svět v nejhlubší bludy a bídý byl pohřížen, tu opouští jednorozený Syn Boží slávu nebes, přichází v podobě člověka na zemi, přes 33 let hledá a svolává rozptýlené stádo Boží, podporuje mdlé, hojí nemocné, křísí smrtelně raněné ovečky své. — Kdo sečte slzy a krvavý pot, který vycedil?

Kdo bolesti, které vytrpěl při obtížném úradu svém? Zde kříž jest živým toho důkazem. Na něm obětoval život svůj, aby stádu svému vydobyl život věčný. Až do posledního vzdechnutí miloval ovce své, a odcházeje k Otci svému, neopustil je, nýbrž zřídil církev a dal plnomocnost svou apoštolům, učedníkům a všem jejich nástupcům, přislíbiv jim, že s nimi zůstane a Duchem sv. je řídití bude až do skonání světa.

A že i tito nástupcové učedníků Páně, že i duchovní pastýřové vaši mnoho obětují pro vás, o tom promluví v dnešním svém rozjímání.

Pojednání.

„Jakož mne poslal Otec, i já posílám vás“ (Jan. 20, 21.). „Jdouce, učte všechny národy“ (Mat. 28, 19.). Tak pravil Ježíš Kristus apoštolům a učedníkům svým, kteří poslušni jsouce rozkazu Mistra svého, opustili všecko a po celém světě hlásali svaté evangelium. Jako sv. apoštolé, opouští každý kněz rodiče, dům a otčinu svou, ubírá se na místo vykázané, aby tam konal rozkaz Páně, hlásal slovo Boží, nemluvnátka křtem svatým uváděl do ovčince Kristova, hříšníky smiřoval s Bohem, nemocným donášel útěchu sv. náboženství, žehnal svazky manželské a k spasení přiváděl ovce sobě svěřené. Nechci vám zde vypočítávati, co všecko od kněze žádá těžký úrad jeho. Že jest připraven k duševním potřebám vašim ve dne i v noci, v zimě i v parnu, v moru a pádech smrti, jest vám všem povědomo. Že však duchovní pastýř i život svůj dává za ovce své, o tom nejlépe svědčí následující příklad.

V osamělém koutečku francouzské země byla v předešlém století malá, chudá osada, záležející ze 40 chaloupek, které kolem skromného kostelíčka svaté Agaty rozestavené byly. Chudobná byla vesnička, ale tím poctivější a pobožnější obyvatelé její. Kdo přišel náhodou v neděli neb ve svátek do kostelíčka toho, diviti se musel prostým vesničanům, vida při nich neporušenost mysli a nábožnost duše, s jakouž poslouchali slovo Boží, hlásané staříckým knězem, jež milovali všickni a etili co moudrého, dobrého otce svého. Dobrý tento pastýř obětoval se zcela, aby ve všem prospívaly svěřené mu duše. Bydlel v prosté chaloupce a přece nechtěl nikdy opustiti milované stádo své, když se mu podávalo výnosnější místo. Zdálo se mu věci nemožnou, aby se rozloučil s nábožnými osadníky svými. Hlomoz a hřmot ohavné a strašné revoluce francouzské dorazil však i do tohoto skrytého ráje. Jako jiných, došel i tohoto duchovního otce rozkaz, aby přísahal na konstituci, a nebude-li, aby opustil svůj úřad. Staříckého kněze ale nepostrašila výhrůžka; on nemohl přísahati, to mu nedovolovalo svědomí, zlehčiti práva církve a zákon víry; než — věrného stáda svého opustiti také nechtěl. Protož rozkázáno, aby byl potrestán. Vojáci z blízkého města táhli k chudé osadě, aby ubohého starce dle zákona odsoudili. Sotva se o tom do vesničky dostala pověst, shromáždili se sousedé kolem pastýře svého, a radili mu, ano nutili jej, aby se skryl na bezpečném místě, kteréž mu v blízkém lese, v domku uhlíře připravili. Hned na druhý den vrazilo 80 vojáků do osady sv. Agaty, aby faráře odvedli na popraviště. Poctiví vesničané nedbali na přísný rozkaz velitele, ale bezbožní buřiči vylomili dveře chrámové a zhanobili nejsv. stánek Boží. Mimo to prohlásil velitel vojenský, že může každý zastřeliti staříckého kněze, a kdo jej odevzdá úřadu, že obdrží za odměnu 20.000 fr. Pak zbořili kostel a celou osadu vypálili. Ještě toho dne dověděl se duchovní o tom hrozném neštěstí. Proto vyšel ze svého ukrytu, aby svěřence své potěšil. Jak se tu zhrozil, když na tom místě, kde stával chrám Páně, spatřil jen hromádku popele. Tu zastesklo si srdce, nohy klesly na zhanobeném prachu a s očí mu proudem kanuly slzy. I domlouval sousedům srdečně, proč tak mnoho obětovali pro zachování jeho, on že bez toho již dlouho na živě nebude. Strápení obyvatelé ujistovali ho

s pláčem, že jim tak velela jejich láska k němu. I přislíbil jim věrný pastýř, že se jim musí odměniti za lásku jejich. Dověděv se, že jest na hlavu jeho vysazeno 20.000 fr., odebral se po několika dnech do blízkého města a tázal se, zdali jistě ty peníze obdrží ten, kdo vydá staříckého kněze. Představený se zhrozil nad úmyslem ctihodného starce, a s ustrnutím se tázal: „Chceš snad ty sám býti zrádcem bratra svého?“ „Neptejte se,“ odpověděl on, „jen mi vyplatte přislíbenou cenu a já vám ho vydám.“ „Peníze obdržíš, jen přiveď kněze.“ „Nuže, dejte mi je hned; neboť já sám jsem farářem na osadě sv. Agaty. Zde mne ináte a odevzdejte mně soudu.“ Mezi tím sháněli se osadníci po svém knězi, aby jim jako obyčejně sloužil mši sv., avšak nadarmo. Tu přijíždí duchovní pastýř jejich k spáleništi, doprovázen jsa třemi vojáky, kteří jej nedávno hledali. Radosti ubohých osadníků nebylo konce; když se však utišili, začal k nim mluvití takto: „Moji drazí! přicházím s vámi se rozloučit. Nemohl jsem se dívatí na bidu a nouzi vaši; srdce mně pukalo lítostí. Vy jste všecko své jmění obětovali pro mne. Za to se vám musím odměniti. Zde přijmete 20.000 fr. a rozdělte se o ně. Já musím odejiti s těmito vojáky, snad vás již více nespátřím. Buďte s Bohem, bojte se Pána a setrvejte v dobrém až do konce. Nebojte se, mně se nic zlého nestane. Jsem všudy v rukou Božích. Zůstaňte vždy tak nábožnými a poctivými jako jste bývali a Bůh vás neopustí. Vzpomeňte si někdy na mne a přijmetež ještě naposled mé otcovské požehnání.“ Všickni hlasitě plačouce poklekli, i vojáci republikánští. Kněz pohlédl k nebi a žehnal přátelům i nepřátelům svým. Pak obrátil se k vojákům a pravil: „Nyní jsem váš!“ Tito odvedli jej do města nazpět a celá osada doprovázela věrného duchovního pastýře svého. Po tři měsíce byl stařícký kněz držán v žaláři, potom jej hodili do řeky a šlechtetný farář dokonal co mučedník lásky.

Křesťané, kdožkoliv jsi, rozpomeň se, že i tebe, draze vykoupenou duši tvou, miluje srdce duchovního pastýře tvého. V nakažlivých nemocích, kdy děti se štítí rodičů svých, kdy se bratr straní se bratra neb sestry své; kdy se často nechce hlásiti přítel k příteli svému; neštítí se duchovní nebezpečného zápachu nemocného, a ve dne, v noci, v zimě i v parnu přichází k loži tvému a klade v obět život

svůj, aby tě potěšil a připravil na věčnost. A ty bys neměl lásky k tomu, jemuž tak často srdce své otvíráš, kdykoliv tebe hříchové tíží? Nezasluhuje lásky ten, z jehožto úst slycháš slovo Boží? Ten, kterémuž odevzdáváš dítky své, aby je učil Boha znáti? Nezasluhuje lásky a vděčnosti ten, jenž tvé nemluvnátko zasvěcuje službě Boží, který snad žehnal i sňatek tvůj, z jehožto rukou přijímáš Tělo Páně? Ten, jenž snad brzy klásti bude ruce na hlavu tvou, když se ti blížiti bude hodina poslední? Křesťané, i kněz nechce a nemá býti bez přítele. Pročež pro lásku buďte všickni věrní synové a dcery jeho. Nezapomínejte na čtvrté přikázání Boží: „Cti (duchovního) otce svého i (sv. církev) matku svou, abys dlouho živ byl na zemi.“ Poslouchejte duchovních otců svých ve všem dobrém jako poslušné dítky; neboť oni u vás konají poselství Ježíše Krista. Milujte je a buďte k nim přívětivi a vděčni; nebo oni z lásky oddávají se vám k spasení draze vykoupených duší vašich. Zachovávejte naučení jejich a Bůh vám udělí svého požehnání. Amen.

Kázání

na neděli třetí po Velikonoci.

„Amen, amen, pravím vám, že kvíliti a plakati budete vy, ale svět se bude radovati; ale zármutek váš obrátí se v radost.“ (Jan. 16, 20.)

Všeliká rozmanitost příjemná jest člověku: toto přísloví starých Římanův skutečně jest pravdivé. Nebo kdyby všechno na světě v tom samém stavu beze vši změny zůstati mělo, řekněte sami, rozm. Kr., zdaž by nás tato ustavičná jednovárnost konečně neomrzela? Příjemná jest u př. sluneční jasnost; milé jest v temnosti oční odpočinutí po práci: ale kdyby ustavičně slunce svítiti mělo, omrzelo by nás to, rovněž tak, jako kdyby byla noc bez přestání, kdybychom ve tmách celý život svůj trávit museli. Proto nejmoudřejší tvůrce naší tak uspořádal, aby na této ustavičné změny panovaly. Den a noc, světlo a temnost, teplo a zima, radost i žalost neustále se střídají, aby nám život nejzdařejší příjemnějším se stal. A toto střídání jest nám nejen příjemné, nýbrž i nejvyšší užitečné. Či nezbujněl by každý sebe

dokonalejší člověk, kdyby ustavičně štěstí v náručí ležel a v slastech vezdejších se brodil? A naproti tomu, nezašel by těžkomyslností a zármutkem ubohý chudák, na nějž by se slunce radosti nikdy neusmálo? Tak ale, jak to nyní uspořádáno jest, byť by člověk sebe většího štěstí požíval, jen když se upamatuje, že naň v okamžení neštěstí přikvapiti může: zkrotne zajisté, a nepodlehne tak snadno chybám, které šťastní lidé obyčejně mívají. A naopak, kdyby člověk sebe větší úzkosti sevřen byl, obveseli se již při té myšlence, že to tak vždycky nezůstane, že přijde zase čas, kde z všeliké úzkosti vyvázne, kde srdce jeho radostí zaplesá, vráskovité čelo se vyhladí, tvář zasmušilá se vyjasní a oko žalostí zakalené rozkoší se zajiskří.

Toto rozvážení dává nám na ruku, jak bychom smysl dnešního sv. evangelia pochopiti mohli. Jest to částka té řeči, kterou Spasitel náš, Kristus Pán učedníkům svým držel, když se s nimi loučil, v níž jim své nastávající utrpení a jejich z toho následující zármutek, jakož i posléze jejich radost a plesání předpovídal. Nejdříve jim upřímnými slovy vyličil všechna Jemu i jim hrozící nebezpečnosti a trápení, a potom doložil k potěšení jejich: „Amen, amen, pravím vám, že kvíliti a plakati budete vy, ale svět se bude radovati, ale zármutek váš obrátí se v radost.“

A skutečně jak veliká byla radost zlo-myslných nepřátel Kristových při umučení a smrti Jeho: tak veliká žalost, strach a hrůza pojaly a svhaly úzkočné srdce jejich při slavném Jeho z mrtvých vstání; a naopak, jak předpověděno, zármutek truchlících učedníků proměnil se v krátkém čase v radost a plesání. A hle, bratři a sestry v Kristu, jak to bylo tehdy, tak až podnes s námi se děje, a protož jsou slova Ježíšova „vy se budete rmoutiti, ale zármutek váš obrátí se v radost“, jsou slova důležitá, slova prorocká, v nichžto nejen stav učedníků Páně, nýbrž i náš, i církve, i veškerého člověčenstva osud ustanoven jest. Co svět stojí a státi bude, po všechny časy byli, jsou a budou vedle plesajících vždy také zarmoucení, z čeho jedni se radují, nad tím druzí hořké slzy vylévají; a při tom co nejpodivnějšího jest, že jsou to obyčejně bezbožní, jenžto se radují, spravedliví naproti tomu a šlechetní lidé se rmoutí. Avšak ani jedno, ani druhé nemá stálosti; ani radost zlých, ani žalost dobrých netrvá věčně. Tuto důležitou

pravdu vzal jsem dnes za předmět našeho nábožného rozejmání, a budu s pomocí Boží mluvit:

I. o radosti zlých, a

II. o zármutku dobrých.

I.

Radosti, kterých bezbožní na světě požívají, jsou dvojího způsobu. Jedny jsou ty, kterých hříšník sám vyhledává; druhé však, které mu bez jeho přičinění a takřka samy od sebe přicházejí. Zde však budeme jen o těch radostech jednati, které bezbožník v nepravostech hledá a také obyčejně nalezá; o těch se přesvědčíme, že se proměňují v žalost.

a) Nemůže se zapřít, že každý hřích nějakou rozkoš s sebou přináší, sice bychom nemohli pochopiti, proč se lidé proti Bohu a Jeho nejsvětější vůli zpouzejí a rozličných přestupků se dopouštějí. Proč na př. narušivý piják, ačkoliv ví, že nestřídmi královstvím Božím vládnouti nebudou, přece tohoto ošklivého hříchu tak často se dopouští? Jaká toho jiná příčina, než onen veselý rozmar, do něhož jej opojení smyslu přivádí? Oddal by se kdo chlipnosti, kdyby mu žádnou rozkož nepůsobila? Vztahoval by nespravedlivý po cizém zboží své lakotné ruce, kdyby se tím stával chudším? Každá tehdy nepravost bezbožníkovy nějakou radost působí. Synové Jakubovi prodali nevinného bratra svého Josefa, a to proto, aby nasýtili svou žádost po marném zisku a závistné pomstě. Podobně se radovala ohavná cizoložnice Herodias, když před sebou na míse statou hlavu sv. Jana Křt. spatřila, proto, že tím její uražená hrdost a mstyžádostivost upokojená byla. A kdo jest v stavu popsati radost jizlivých nepřátel našeho Spasitele, když Pilát po dlouhém rozpakování konečně z císařského paláce ven vyšel a nad nevinným Ježíšem ortel smrti vyřkl? Ó jako bych viděl, kterak slepí vůdcové slepého lidu při tom radostně sobě ruce stiskli, jak sobě k vyvedení tohoto bezbožného skutku vespolek štěstí přáli; jako bych slyšel jejich veselé plesání, že se jim konečně podařilo, neohroženého hlasatele věčné pravdy, přísného tupitele jejich pokrytských mravů na kříž připraviti. A hle, co v živobytí a při smrti Pána našeho pozorujeme, opakovalo se i v živobytí jeho učedníků, opakovalo se a opakuje se v církvi Jeho a v celém pokolení lidském až podnes. Jen se nezpomeňme, kř. dr., na ty

nátisky, které prvním křesťanům jak židé, tak pohané způsobili. Peklo plesalo radostí, když se prolévali proudy krve křesťanské, když tisícové věrných vyznavačův Kristových mečům, hranicím, křížům, divoké zvěři, slovem: nesnesitelným mukám a hrůzným smrti obětováni byli. Tak plesal až podnes bezbožní z vítězství svého nad spravedlivými, až podnes se radují z vyplnění svých hříšných žádostí.

b) Ale kdyby tato radost hříšníkův sebe větší byla a sebe déle trvala, přece se konečně v zármutek obrátí. Radovali se sice zákonníci a farizeové, když milostného Pána našeho na kříži blednouti viděli: ale jak krátce bylo jejich vítězství! Ve třech dnech proměnilo se plesání jejich v zahanbení a strach, když totiž Ten, o němž se domnívali, že Jeho památku na vždy ze světa shladili, slavně z hrobu vyšel. Plesalo sice pohanstvo nad usmrcením tak četných zástupův Kristových; ale v tom samém okamžiku, když se domnívali, že víru křesťanskou úplně vypudili, klesli sami v nic, klesli, aby nepovstali nikdy více. A tak bych mohl od jednoho století k druhému až na náš věk ukázati, že nevěře, bezbožnosti a prostopášnosti na ně jakou chvíli vítězství bylo sice dopřáno, že ale po každé taková radost jen krátký čas trvala.

A co jsem nyní vůbec o nepřátelích víry a církve řekl, to platí též zvláště o jednotlivých bezbožných lidech. Kain se radoval, když vraždou odstranil nenáviděného bratra svého, ale brzo procitlo jeho svědomí a vnitřní nepokoj poháněl jej z místa na místo. Absolon se radoval, když viděl, kterak se lid proti otci jeho bouřil, a těšil se, že dosedne brzy na trůn královský, a hle, místo toho uvázl svými dlouhými vlasy na stromě a prohnán od Joaba kopím, bidně svůj život skončil. Radoval se i Jidáš, když za svou hanebnou zrádu obdržel krvavou mzdu, třiceti stříbrných; ale brzo se kruté peklo v jeho duši rozbouřilo, tak že povrhl penězi v chrámu, a aby svému trápení konec učinil, sám sobě život odejmul. Podobných příkladů jest i za našich časů dosti, z nichž patrně jest viděti, že, když si člověk hříchem nějakou radost způsobil, ta že dlouho netrvá, nýbrž v krátkém čase tím větší hořkost se proměňuje.

c) A jak by to mohlo jinak býti? Neoprávněným životem hubí člověk své tělo a odjímá mu čerstvosti, zdraví a síly. On se

vynasnažuje bližním svým na zdraví a statku uškoditi, trátí jejich vážnost a důvěru. Slovem: blaženost bezbožných jest, abych se tak vyjádřil, blaženost zvířete, které se sice nějaký čas dobře má, ale brzo k zabiti vedeno bývá. Protož praví nábožný Job: „To vím, že chvála bezbožných krátká jest a radost na okamžení“ (Job 20, 5.). A žalmista Páně píše: „Nechtěj zaviděti činícím nepravost; nebo jako tráva rychle zvadnou“ (Ž. 32, 1.). A dejme tomu, že by zlý člověk na pohled šťastným se býti zdál, jest ale skutečně blažen u vnitř duše své? Ó nikoliv; neboť on nepožívá žádného utěšeného pokoje; nemůže bez úzkosti a strachu zpomenouti na to okamžení, v němž jednou z tohoto světa na onen povolán bude; víť on, že jemu a jeho společníkům hrozí Spasitel, řka: „Běda vám, kteří se nyní smějete; nebo kvůliť a plakati budete“ (Luk. 6, 24.). Pročež, rozm. bratří a sestry v Kristu, byť by vám hřích sebe větší rozkoše přislíboval, neposlechněte tohoto svůdného hlasu, zůstaňte věrní víře a ctnosti, kdyby i dny vezdejšího života vašeho v samých obtížnostech a protivenstvích uplynouti měli. Přijďte zajisté jednou čas, že zármutek váš šťastně se skončí a žalost vaše v radost se promění, o čemž se přesvědčíte v dílu

II.

1. Jako živobyť hříšníka má své rozkoše, tak jest život ctnostného člověka protkáán rozličnými těžkostmi. Šlechtný člověk se totiž o nic více nestará, jako aby věrně a ochotně plnil vůli Boží a tak svědomí své zachoval čisté. Z té příčiny ale musí býti ustavičně jako na stráži, musí pořád sebe zapíratí a přede vším s sebou samým bojovati. Již tento zápas jest s mnohými nesnázemi spojen. Ale jak to teprv musí rmoutiti člověka citelného, když život svůj zkoumá a spatří, že na vzdor své dobré vůli, na vzdor svému přičinění, přece ještě mnohým vadám a křehkostí podléhá a že třeba v ctnostném životě sebe dále pokročil, přece ještě dosti šlechtným není. Nemusí tu žalostně zvati s apoštolem Páně, sv. Pavlem: „Nešťastný já člověk, kdož mne vysvobodí z těla smrti této!“ (Řím. 7, 24.) A co teprv nám říci o tom utrpení, které ctnostný člověk ze strany jiných lidí, ano někdy i od těch snáseti musí, od nichž by se toho nejméně nadál? Pravý lidumil nemá totiž dosti na své vlastní dokonalosti, nýbrž

všemožně o to pracuje, aby všechny ostatní spolubližní, s nimiž jej prozřetelnost Boží spojila, také ctnostnými a blaženými učinil. Proto poučuje, napomíná, těší, radí a pomáhá, kde a jak může, kdyby se to i s jeho vlastní škodou státi mělo. Jakou však odměnu za to k očekávání a obyčejně dosahuje: učí nás příklad toho nejsvětějšího, nejlaskavějšího Přitele lidu. Ježíš Kristus ukrutně byl pronásledován a na kříž přibit jedině proto, že jiné k vyšší dokonalosti a blaženosti přiváděl. To samé zkoušeli na sobě jeho učedníci, jak sv. Pavel praví: „My blázni pro Krista a opovržení, lačnící a žíznící, i nazí jsme, i poličkování býváme, i místa bezpečného nemáme; zlořečí se nám a dobrořečíme, rouhají se nám a my prosíme jich; jako smeti tohoto světa učinění jsme a jako povrhel u všech až dosavad“ (I. Kor. 4, 10.). A jako tehdyž, tak až posud pronásleduje svět své neupřímnější přátely, své nejlaskavější dobrodince, tak sice, že až podnes mají platnost slova sv. Pavla: „Všickni, kteří chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství trpěti budou.“

2. Však ale, právě toto vyjádření apoštolské dává všem, pro spravedlnost trpícím tu bezpečnou jistotu, že jsou Bohu příjemní a milí; a toto vědomí jest zajisté to nejsladší, co zde na zemi člověk okusiti může. Ptejme se jen kteréhokoli šlechtného člověka, jenž pro viru a lásku trpěti musí, zdaliž mu to těžké přichází: a on nám dosvědčí, že toho nelituje a že ho v tom potěšila slova Páně: „Blahoslavení lkající, nebo potěšení budou“ (Mat. 5, 3.). Chceme-li se ptáti apoštola Pavla, najdeme odpověď jeho v 2. psaníku Korintským, kdež praví: „Naplněn jsem potěšením, mám hojnou radost ve všelikém soužení našem“ (II. Kor. 7, 4.). Ptejme se konečně všech apoštolův, zdali jim to bolestné bylo, že na rozkaz rady Jerusalemské zmrskáni byli; a oni nám jednohlasně řeknou: „My jsme šli vesele ze shromáždění, radujíce se, že jsme hodni učinění, trpěti protivenství a pohanění pro Ježíše Krista“ (Skut. 5, 40.). I jest tu nějaký div, že svatí apoštolové také ostatních věřících k tomu nabízeli, aby v souženích trpěliví byli a z nich se radovali? Tak psal sv. Petr křesťanům: „Majíce podíl v utrpeních Kristových, radujte se, abyste i při zjevení slávy Jeho radovali se s plesáním; trpěti pohanění pro jméno Kristovo, blahoslavení budete; jestliže kdo jako křesťan trpí,

nestyď se, ale oslavuj Boha v tom jménu“ (I. Petr. 4, 13.). Odtud to přišlo, že první křesťané dle příkladu a napomenutí apoštolův při všem soužení byli plni útěchy a radosti; odtud ten pokoj duševní, s jakým popravíšti, mučírám i smrti kráčeli vstříc; odtud jejich radostí ozářená tvář, s jakou na nástroje svých muk hleděli; odtud ona rekovná síla duše, s kterou bohatstvím a důstojenstvím, sobě podávaným, pohrdli a raději smrt volili. Hle, jak mocně působila slova, jak Páně, tak apoštolů na mysl i srdce prvních křesťanů! A což pak ta slova již více takovou mocnost nemají? Či nežije již více tentýž starý Otec nebeský, Jenž zármutek apoštolův a prvních křesťanů v radost proměnil? Ó žijet podnes, utisknutý bratře, pronásledovaná sestro! On slyší vzdechy, které se z hlukosti prsou tvých vinou; On sítá ty slzy, které po straně nad křivdou tobě učiněnou proléváš; On tebe nikdy neopustí, kdyby i celý svět proti tobě se spiknul; co na tebe dopustí odporného, použije k rozmnožení blaha tvého; co tobě na tomto světě neodplácí, odmění tobě na onom mnohem jistěji a hojněji. Za to ručí nám sv. Pavel, řka: „Mám za to, že utrpení tohoto času nejsou rovna budoucí slávě, která se zjeví v nás“ (Řím. 8, 18.).

A proto nechť žádný z nás neodstupuje od sv. víry, od bohumilé ctnosti, od šlechetného života — ze strachu snad před zármutkem a soužením. Nebo ačkoliv mnohá trápení stíhají ctnostného, používá on přece zvláštních a velikých radostí, o nichžto bezbožník neví ničehož. Nenech se žádný z vás mýlití zdánlivou blažeností hříšných a bezbožných lidí. Nebo při vší zevnitřní veselosti nepožívají bezbožní pravého pokoje svědomí a míru duše. Zvolmež sobě raději za pravidlo života radu sv. Petra: „Kdo chce milovati život a viděti dny dobré, uchyl se od zlého a čin dobře, hledej pokoje a stíhej ho“ (Petr. 3, 10.). Hotovi budme, přidružití se k učedníkům Páně, jimž řekl Kristus: „Vy ovšem nyní zármutek máte; ale ten se obrátí v radost.“ Tak sobě získáme opravdovou a stálou blaženost, totiž: pokorné svědomí, přátelství rozšafných lidí, zalíbení a lásku Otce v nebesích. Amen.

Večer na Kalvarii.

(H. k.)

Štíhlých cedrů vůní prosycené, šumné hlavy zachvěly se dechem větrů, jak, když v pěnné moře

pozaletí bouře se svou hrůzou s horských tesů tak, že k výši nebes vlny dmou se hrozným jekem,

burácí vod rozpěněných nepočtené davy, pak se tříští od skal mořských, aby k nové hoře prostřed nesmírných vod spěly v rozkáceném plesu,

o ni tříštily se znova s mnohým vzdorem, vztekem . . .

Zachvěly se — neboť, hle! tam na kalvarské výši, mrtvé tělo Krista visí na potupném kříži — tělo Krista, jemuž zárná nebesa jsou říší, kteréž archandělé oslavují mnohou písní v hlučném plese — dřevu kříže přetěžkou je tíží a zem spráhlou, již sám stvořil, krví svatou třásní.

Soumrak právě s nebeských se snesl jasných krajů, spěchal zemí nevďecnou a širou ptáka letem, líbal v čelo zrádné, na němž zračila se kletba, judských plání, borů, niv a oliv pěstitele, spěchal přes údolí tichá do šumivých hájů, přes hlučivé vody v dál, . . . by prolét' střelou světem,

v němž již vybuje hřích — pekel vzdorných hříšná setba,

zastřel tělo zrádné, svatých nebes nepřitele, a pak opanoval vše i vražedníků chaty . . .

V tom však, v posled, slunka, dříve těšivého, zory prodraly se chmúrou černě rozestřených mraků, z nichž jak z výhně tryskly proudné steré jiskry, blasky,

a se dotkly golgotského vrchu mírné paty. Ozářily zsinanou tvář Krista, lotra vzdory, popatřily do jich bolem zbédovaných zraků, zanikly pak, jako v srdci lidském boly, stesky . . .

Kristus na kříži pněl, vztýčen mezi nebem, zemí, lotr po pravici, po levici. — Večer právě. — Ticho hrobové . . . až srdce zasténalo v nitru . . . Země zachmúřila tvář a nevydala zvuku, zasténala bolně, žalno s živočichy všemi, nezaspíval ptenec Tvůrci k ozdobě a slávě, nezapěl by ani tomu čarovnému jitru, kdyby se slávou a v nejzářnějším vstalo puku, jemuž zpíval od mládí své radosti a písně, nezachvěl se lid, jenž šumíval dřív sladkou bájí, neposkočil proudný potok přes balvanů druží, ba smrt' nevěstila, symbol smrti — noční sova. Vše pak v hrobě, v němž jen hrůza, strach a četné plísň . . .

Však, hle! tam, kde potok dravý krásné břehy
 vlínky hravé nese ladně prohloubenou struží,
 žena kráčí, muž a malé dítko — ráno vdova,
 sirotek — a nyní — díky Tobě věčné nebe! —
 zase muže má a dítko otce. Ten jde spolu —
 Barabáš.

Když všickni opustili smutnou horu,
 Maria i Jan a Kristus vypustil již duši,
 Barabáš jde, jemuž lásky zážeh nitro střebe,
 s rodinou jde, kleká u kříže a v hojném bolu
 slzy horké roní ten, jenž neznal vášní vzdoru,
 jemuž byl hlas svědomí jen pouští, lesní hluší,
 ruce vzpíná k Tomu, kterýž za něho byl lidu
 vydán a s ním ruce vzpíná slabé dítko, žena.
 Vyslyšel Pán prosby jejich, shlédl duše bídu,
 a jim odměnou dal stkvosty, nejvzácnější věna,
 pravou lítost nad hříchy a skalo pevnou víru.

Věky minuly a prchly skokem do vesmíru . . .
 Řady Barabášů rostou, jako bujné kvítí,
 a svět sténá, upí, hyne pod jich vraždnou rukou.
 Kalvarie každoročně stihá Krista mukou . . .
 Zdaž v nás, Barabášich hříchem, také víru vznítí?

O. V. Třebský.

Svatého Caeciliana Cypriana, biskupa
 Karthaginského a mučedníka († 14. září
 r. 258 po Kr.)

Kniha o modlitbě Páně.

Překlad dle Inpšruckého vydání od Dra

H. Hurtera, S. J.

(Pokrač.)

10. Bůh jest Otcem těch, kteří věří a skrze něho znovuzrození jsou.

Nejen k tomu máme, bratři nejmilejší
 přihlížeti a toho šetřiti, že voláme k Otci,
 jenž jest v nebesích, nýbrž, že k tomu
 ještě (něco) přidáváme a díme: „Otče náš,
 t. j. těch, kteří věří, kteří skrze něho po-
 svěceni a rodem duchovní milosti obno-
 veni, syny Božími býti počali. Toto slovo
 zajisté proniká a proklíná Židy, kteříž
 Kristem, jenž jim skrze proroky byl opo-
 vidán a prvotně k nim poslán, nejen ne-
 věrice povrhli, nýbrž jej i ukrutně zabili:
 ti již nemohou Otcem jmenovati Boha,
 jelikož je Pán zavrhuje a odsuzuje říka:
 „Vy z otce ďabla jste, a žádosti otce svého
 chcete činiti. Ten byl vražedníkem od po-

čátku, a nestál v pravdě; neb pravdy
 v něm není“ (Jo. 8, 44.). A skrze proroka
 Isaiáše v rozhorlení volá Bůh: „Syny jsem
 vychoval a vyvýšil: oni pak pohrdli mnou.
 Zná vůl hospodáře svého, a osel jesle pána
 svého: Israel pak mne nepoznal, a lid můj
 (mi) neporozuměl. Běda národu hříšnému,
 lidu obtíženému nepravostí, semeni nešle-
 chetnému, synům hříšným. Opustil Ho-
 spodina, rouhali se Svatému Israelskému“
 (Is. 1, 2—4.). Na důkaz jejich zavržení my
 křesťané, když se modlíme, říkáme „Otče
 náš,“ poněvadž našim býti počal, a Židů,
 kteří se ho spustili, býti přestal. Nemůžeť
 býti hříšný lid synem; nýbrž komu se
 udílí odpustění hříchů, těm se připisuje
 jméno synů a těm se zaslibuje věčnost,
 jakž Pán sám praví: „Každý, kdo činí
 hřích, služebník jest hříchu. Služebník pak
 nezůstává v domě na věky: a syn zůstává
 na věky“ (Jo. 8, 34. 35.).

11. Je-li Bůh Otcem, jako synové pospolu obcovati máme.

Jak veliká to štědrost Páně, jaká to
 náplň milosti a dobrotivosti jeho k nám,
 že chtěl, abychom takto modlitbu svou
 slavili před obličejem Božím, a Boha Otcem
 nazývali, a jako Kristus jest Synem Božím,
 tak abychom i my sebe syny Božími jme-
 novali. Na kteréž jméno by nikdo z nás
 v modlitbě sáhnouti se neodvážil, kdyby
 sám nám nebyl dovolil tak se modliti.
 Pamatovati tedy, bratři nejmilejší, a vě-
 dětěi nám třeba, že kdykoli Otcem Boha
 nazýváme, jako synové Boží jednatí máme,
 aby, jakož si my oblibujeme v Otci Bohu,
 tak aby se i jemu zalíbilo v nás. Mějmež
 obcování jako chrámy Boží, aby bylo znáti,
 že Bůh v nás přebývá. Skutkové naši ne-
 buďtež odlišnými od Ducha, nebo jakož
 jsme nebeskými a duchovními býti po-
 čali, tak nesmyslejme a nekonejme leč věci
 duchovních a nebeských, ježto i sám Ho-
 spodin Bůh řekl: „Kdožkoli oslaví mne,
 oslavím ho; kteříž pak mne potupují,
 budou zavrženi“ (I. Reg. 2, 30.). Také
 sv. apoštol dokládá ve svém listu: „Nejste
 svoji. Neb koupeni jste za velikou mzdu.
 Oslavujtež a noste Boha v těle svém“
 (I. Kor. 6, 19. n.).

12. Prosíme, aby posvěcení zůstávalo v nás.

Potom říkáme: „Posvěť se jméno tvé.“
 Ne že bychom žádali, aby Bůh posvěcován

byl modlitbami našimi, nýbrž žádáme, aby jméno jeho posvěceno bylo v nás. Ostatně kým by mohl posvěcován býti Bůh, jenž sám posvěcuje? Než, poněvadž on sám řekl: „Budete mi svatí, nebo svatý jsem já Hospodin“ (Lev. 20, 26), za to žádáme a prosíme, abychom posvěcení byvše na křtu, setrvali v tom, čím jsme býti počali. A za to se každodenně modlíme. Nebo třeba jest nám každodenního posvěcování, abychom, ježto každodenně hřešívame, hříchy své ustavičným posvěcováním sebe vyčišťovali. V čem pak záleží posvěcení, jehož se nám z milosti Boží dostává, to učí apoštol řkouci: „Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani měkci, ani samcicoložníci, ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani zlojaci, ani dráči nebudou královstvím Božím vládnouti. A takoví jste někteří byli: ale obmyti jste, ale posvěceni jste; ale ospravedlněni jste ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, a v Duchu Boha našeho“ (I. Kor. 6, 9. nn.). Posvěcení, praví, že jsme ve jménu Pána Ježíše Krista a v Duchu Boha našeho. Toto posvěcení, aby v nás zůstalo, za to se modlíme. A ježto Pán a soudce náš pohrozil člověku, jež byl uzdravil a obživil, aby více nehršel a nepřihodilo se mu něco horšího (Jan. 5, 14.), proto opakujeme tuto prosbu v stálých modlitbách, za to dnem i nocí želáme, aby posvěcení a obživení, jež z milosti Boží přijímáme, jeho příchrou zachováno bylo.

13. *Prosíme, aby přišlo království naše, od Boha nám zaslíbené.*

Následuje v modlitbě: „Přiď království tvé.“ Tím si přejeme, aby se na nás zjevilo také království Boží, jako jsme žádali, aby v nás i jméno jeho bylo posvěceno. Nebo kdy pak by nekráloval Bůh, či, kdy pak by u něho počalo býti, co vždy bylo a býti nepřestává? Za své tudíž království prosíme, aby přišlo, za ono, kteréž od Boha nám zaslíbeno a krví a umučením Kristovým bylo dobýváno; abychom slouživše prv ve světě, potom s králem Kristem kralovali, jakž sám slibuje a dí: „Pojďtež požehnání Otce mého, vládněte královstvím vám připraveným od ustanovení světa“ (Mt 25, 34.). Může však, bratři nejmilejší i Kristus sám býti královstvím Božím, po němž, aby přišel, toužíme, a jehož příchod, aby se nám brzo zjevil, žádáme. Neboť je-li on sám naším vzkríše-

ním (Jo. 11, 25.), ježto v něm povstáváme (I. Thess. 4, 13.), tak v něm i království Boží postřehovati lze, poněvadž v něm kralovati máme. Sličně prosíme za království Boží, t. j. za království nebeské, poněvadž jest i království zemské. Však kdo se již zřekl světa, povznešen jest nad pocty jeho a kralování. Protož kdo se Bohu a Kristu oddává, nežádá zemských, leč nebeských království. Ustavičně pak modliti se a prositi máme, abychom neodpadli od království nebeského jako jsou odpadli židé, jimžto dříve zaslíbeno bylo, jakž osvědčuje a stvrzuje Pán, řka: „Přijdou mnozí od východu i od západu a stoliti budou s Abrahámem a s Isákem a s Jakobem v království nebeském: synové pak království vyvrženi budou do temnosti zevnitřní: tamť bude pláč a skřípení zubů“ (Mt. 8, 11. nn.). Tím dává na jevo, že dříve byli syny království židé, dokavad i syny Božími býti nepřestávali. Jakmile odstoupilo od nich jméno otecké, odstoupilo i království. Tudiž my křesťané, kteříž jsme v modlitbě počali vzývati Boha Otce, prosíme také, aby k nám i království Boží přišlo.

14. *Modlíme se, aby byla vůle Boží v nás.*

Přidáváme dále a díme: „Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi,“ nikoli, aby Bůh činil co chce, nýbrž abychom my činiti mohli co chce Bůh. Nebo kdož může Bohu překážeti aby učinil co chce? Poněvadž však nám se od ďábla činí překážky abychom nenásledovali Boha ve všem, myslí svou i skutkem, tudíž modlíme se a prosíme, aby se v nás stala vůle Boží, a ta aby se v nás stala, k tomu potřebí jest vůle Boží, to jest jeho pomoci a příchrou; nebo nikdo není ve svých silách mocným, nýbrž skrze milost a milosrdenství Boží stává se bezpečným. Konečně ukazuje i Pán nestateč člověčenství jež nosil, a dí: „Otcě můj, jestli možný, ať odejde ode mne kalich tento“ (Mat. 26, 39.) a chtěje dáti učedníkům svým příklad, že nemají činiti vůli svou, nýbrž Boží, doložil řka: „Ale však ne jak já chci, ale jakž ty“ (ibid.). A na jiném místě dí: „Sstoupil jsem s nebe, ne abych činil vůli svou, ale vůli toho, kterýž mne poslal“ (Jo. 6, 38.). Jestliže Syn uposlechl a činil vůli Otcovu, čím spíše má služebník poslechnouti, aby činil vůli Páně, jakož i v listu svém Jan napomíná a vzbuzuje

k činění vůle Boží řka: „Nemilujte světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. Miluje-liť kdo svět, není lásky Otcovy v něm. Nebo všecko, což jest na světě, jest žádost těla, a žádost očí, a pýcha života, kteráž není z Otce, ale jest ze světa. A svět pomíjí a žádost jeho: ale kdo činí vůli Boží, zůstává na věky (jako i Bůh zůstává na věky)“ (I. Jan. 2, 15. nn.). Jestliž na věky zůstatí chceme, vůli Boha, jenž věčný jest, činiti musíme.

15. *Vůle pak Boží jest ona, kterou Kristus i činil i učil.*

Vůle pak Boží jest ona, kterouž Kristus i činil i učil. Pokornost v obcování, stálost ve víře, počestnost v slovích, v skutečích spravedlnost, v konání milosrdnost, ve mravích kázeň, křivdu neumět činiti a učiněnou umět snášeti, s bratřími pokoj zachovávatí, Boha z celého srdce milovatí, milovatí v něm to, že Otcem jest, báti se ho, že Bohem jest, nad Krista zhola ničeho výše neklásti, ježto ani on nad nás ničeho výše nekladl, lásky jeho se nerozlučně přidržovatí, při jeho kříži zmužile a důvěrně státi, a když se jedná o jeho jméno a čest, v řeči projevovatí stálost, kterouž ho vyznáváme, v hledání důvěru, kteráž nás dohromady svádí, v smrti trpělivost, kteráž nás korunuje. To jest spolutědicem Kristovým chtít býti, to jest příkázání Boží konati, to jest vůli Otcovu naplňovatí.

16. *Modlíme se, aby byla vůle Boží jako v nebi tak i na zemi, t. j. v duchu i v těle.*

Prosíme pak, aby se stala vůle Boží na nebi i na zemi, což obojí vztahuje se k dokonání naší zchovalosti a spásy. Nebo máme-li tělo své ze země a ducha s nebe, sami jsme zemí a nebem; a v obém, tož v těle i v duchu aby se stala vůle Boží, za to se modlíme. Jest totiž mezi tělem a duchem zápolení, a ježto se oba proti sobě navzájem nesváří, a každodenní se utkávání, tak že ne to, což chceme, konáme, poněvadž duch hledá věci nebeské a božské, tělo pak zemských a světských věcí žádostivo jest. A proto snažně prosíme, aby přispěním a pomocí Boží mezi těmito dvěma povstala svornost; aby, když v duchu i v těle vládnouti bude vůle Boží, duše, kteráž skrze něho obrozena jest, zachována byla. Tomu otevřeně a zjevně

nasvědčuje apoštol Pavel svým slovem: „Tělo,“ praví on, „žádá proti duchu, duch pak proti tělu: ty se zajisté vespolek sobě protíví, abyste ne, což byste chtěli, to činili. Zjevnít jsou skutkové těla, jež jsou: smilství, nečistota, nestydatost, chlipnost, modloslužba, čarování, nepřátelství, svárové, nenávisti, hněvové, vády, různice, roty, závisti, vraždy, opilství, žraní a těm podobné věci: o kterýchž vám předpovídám, jakož jsem prve pravil, že kdo takové věci činí, království Božího nedojdou. Ovoce pak ducha jest: láska, radost, pokoj, trpělivost, dobrotivost, dobročinnost, dlouhočekání, tichost, věrnost, mírnost, zdrženlivost, čistota“ (Gal 5, 17. nn.). A proto každodenními, ano neustálými modlitbami za to prosíme, aby se i na nebi i na zemi vůle Boží stala v nás, poněvadž ta jest vůle Boží, aby věci zemské ustoupily nebeským, a aby převahy nabýly věci duchovní a božské.

17. *Jiný tétěž prosby výklad.*

Lzeť tomu i tak rozuměti, bratři nejmilejší, že, ježto Pán přikazuje a velí i nepřátely milovatí a i za ty, kteří nás pronásledují, modliti se, máme prositi i za ony, kteří posud zemí jsou, a nebeskými ještě býti nepočali, aby se i v nich stala vůle Boží, kterouž Kristus zachovav a obnoviv člověka dokonal. Nebo nenazývá-li on více učedníků zemí, ale solí země (Mt. 5, 13.), a praví-li apoštol prvního člověka býti z hlíny země, druhého pak s nebes (I. Cor. 15, 47.), právem i my, kteříž podobati se máme Otci Bohu, jenž slunci svému vycházeti velí na dobré i na zlé, a déšť dává na spravedlivé i na nespravedlivé (Mt 5, 45.), tak dle rozkazu Kristova modlíme se a žádáme, že konáme prosbu za spasení všech; aby, jako se v nebi, to jest v nás skrze víru naši stala vůle Boží, že jsme s nebe, tak aby i na zemi, to jest v oněch nevěřících stala se vůle Boží, a oni, kteří po prvé zrození ještě jsou zemskými, počali býti nebeskými znovuzrozením z vody a z Ducha.

18. *Za chléb náš, to jest za Krista, aby nám byl dáván, každodenně prosíme, abychom se posvěcení jeho a těla nevzdalovali.*

Pokračující v modlitbě ždáme a říkáme: „Chléb náš vezdejší dej nám dnes.“ To lze i duchovně i prostě vykládati,

ježtoť i obojí výklad božsky užitečně dopomáhá ku spáse. Chlebem zajisté života Kristus jest; a tento chléb není všech, ale náš jest. A jako říkáme „Otče náš“ poněvadž jest otcem těch, kteří chápají a věří, takž také chléb zoveme naším, poněvadž Kristus jest chlebem těch, kteříž těla jeho dosahují. Za tento pak chléb, aby nám byl dáván, denně žádáme, abychom, kteříž jsme v Kristu, a večeri Páně každodenně co pokrm spásky přijímáme, upadnuvše v nějaký těžší hřích — v kterémž případě poněvadž zdržujeme a neúčastníme se a chléb nebeský se nám zapovídá — nebyli odloučení od těla Kristova, dle učení jeho a napomenutí: „Jáť jsem chléb živý, jenž s nebe sestoupil. Budeli kdo jísti z chleba tohoto, živ bude na věky: a chléb, kterýž já dám, tělo mé jest za život světa“ (Jo. 6, 51. n.) Když tedy praví, že na věky živ bude, kdo by z jeho chleba jedl, jakož patrné jest, že ti žijí, kteří těla jeho dosahují a svatě večere právem příúčastňování se přijímají, takž naopak obávati se třeba a modliti se, aby kdo, jsa zdržováním se odloučen od těla Kristova, nezůstal oddálen od spásky, neb on pohrožuje a dí: „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete mítí v sobě života“ (Jo. 6, 54.). A tedy za chléb náš, to jest za Krista, aby nám byl dáván, každodenně prosíme, abychom, kteříž v Kristu zůstáváme a žijeme, od posvěcení jeho a těla se neoddálili.

(Pokračování.)

Zalkej každý ...

Zalkej každý vlasti věrný synu,
zalkej hořce, neb máš tvoji — vlast
opět v hanu, potupu a bídu
vrhnout chtějí ti, již jenom vlást
sami touží nehledíce vlasti,
ale svojí slávy jen a slasti!

Co jim vlast je? Co jim lid ten dobrý?
Ach! jen nástroj k podlé slávě, cti!
Čím jim sláva rodné země, bratří?
Ničím! Je když bouřně jenom cti
zaslepenců četa, slávu volá,
pak jim „vlast, lid“ slova jsou jen holá!

Co jim štěstí, co jim bída lidu?
Co jim blaho rodné země, zdar?
V přepychu když sami jenom žijí

dosti mají — třeba všechno v zmar
spělo! Pane, toto ztresci plémě!
V kořist nedej naší jemu země! —

Prok. Zaletěl.

Děkanský chrám v Písku.

Nástin historicko-místopisný.

Podává Jan Hille.

(Dokonč.)

Vnitřní úprava kostela.

Nejpřednější ozdobou nově upraveného chrámu jest zajisté *hlavní oltář*, který provedl dle vlastního nákresu pan Jos. Krejčík, chvalně známý řezbář pražský.

Oltář jest přes 10 metrů vysoký a rozdělený na tři pole má v hlavních rysech podobu veliké štíhlé monstrance.

V hlavním poli sochy Panny Marie, sv. Jáchyma a sv. Anny znázorňují narození P. Marie. V pobočních hlavních polích nalézají se sochy slovanských apoštolů sv. Cyrilla a Metoděje. Dále nacházejí se na oltáři podle tabernákla sochy dvanácti apoštolů, nahoře socha ukřižovaného Spasitele, podle něho Matka Boží, sv. Jan Miláček Páně a sochy dvou andělů.

Oltář ozdoben jest hojně fiálami a sloupky, čisté imposantní gotiky XV. věku.

Dušené barvy celku: olivová, rudá a modrá umírněností svou příjemně na oko působí. Také polychromie všech soch jest účinná a pěkná. Tváře soch jsou významné a sličné a řádnost rouch velmi správná. Ornametika na vlysu hlavní římsy a dvířek tabernákulových vyniká jednoduchou, ladnou útvorností.

Vedle hlavního oltáře zhotovil pan Krejčík pro chrám Písecký ještě velmi pěknou *kazatelnu*, jež v hlavních částech se slohem oltáře se shoduje, avšak v některých podrobnostech se od něho liší.

Na kazatelně nacházejí se sochy: Krista jako dobrého pastýře, sv. Jana Křtitele, čtyř evangelistů, sochy pěti andělů hudbou a zpěvem Boha oslavujících. Barvitost architektonických částí i soch na kazatelně jest stejná s barvitostí hlavního oltáře, takže obě na pozorovatele velmi mile působí*).

*) Vyobrazení hlavního oltáře a kazatelny v děkanském chrámu Píseckém spolu s popi-

Oltář posvěcen byl nejdůst. p. Dr. Mart. Říhou biskupem budějovickým dne 19. června 1887, a kazatelna dne 20. června t. r. —

Ze závodu páně Krejčíkova pochází též v levé lodi umístěný oltář sv. Vojtěcha zhotovený v gotice XIII. věku. V krásně stylizovaném rámcí zasazen jest krásný obraz sv. Vojtěcha, malovaný na pozlacené a bohatě tapetované desce od mistra Sequense, umělce ve svém oboru na slovo vzatého. Plán oltáře sestavil slovutný stavitel velechrámu architekt Mokr. Oltář ten posvěcen v r. 1882. —

Na způsob tohoto oltáře proveden jest rovněž v gotickém slohu oltář Panny Marie zaaně Písecké v pravé lodi chrámové, jen s tím rozdílem, že na obou stranách oltáře umístěny jsou sochy českých světic sv. Ludmily a Anežky. Památný a drahocenný obraz P. Marie Písecké nalézá se uprostřed a pod ním viděti krásně a mistrně vyřezaný obraz města Písku podle nákresu ze 17. století —

O památném tomto obraze P. Marie, který nesen bývá o městské slavnosti, poznamenal písecký děkan Šafařovič k roku 1760. v pamětní knize děkanské toto:

„Jistý Causalus odkud by byl neznámo, který studoval v Praze a zpěvákem byl v benediktinském klášteře Emauzském, procházeje se jedenkrát v klášterské zahradě našel ve zdi díru; vida zeď dutou a domnívaje se, že by tam snad něco vyzelo, odstranil několik cihel; a našel tam obraz Panny Marie, který s velikou radostí přinesl k svému knězi představenému. Obraz ten zůstal u kněze dotud, až Causalus po skončených studiích svých odebral se chtěl jako syndikus do Písku. Tu vyžádal si na knězi obraz ten na památku. Jím obdařen odebral se do Písku a dokud živ byl, ve veliké úctě jej choval.

Umíraje daroval obraz děkanskému kostelu a vyznal, že mnohých milostí skrze Matku milostivou v tomto obraze ctěnou od Boha dosáhl. Též lid i celá obec ve všech potřebách zvláště veřejných dosud útočiště bere k tomuto obrazu a svou důvěru v něj vkládá.“

Obraz původně visel na zdi kostela až r. 1760 zbudován oltář a něj postaven obraz milostné Panny Marie Písecké v těžkém stříbrném rámcí.

Obraz tento pochází dle úsudků znalců z italské školy ze XIV. století. Tato přeskvrtná památka jest prý prací slavného italského malíře Tomasa da Mutina, který vynikl v letech 1334—1356 a pracoval po nějaký čas pro českého krále a císaře německého Karla IV. a jehož obrazy počítají se mezi nejzdařilejší svého času. Obraz ten jest jedna z nejznamenitějších a nejdrahocenějších památek netoliko města ale i celého kraje.

Madona s Ježíškem malována jest na dřevě ve zlaté půdě; tím více litovati musíme, že drahocenná památka jest velice porušena. Neboť před časy dána byla nějakému malíři k opravení, který neznaje ani základní barvy obrazu, obraz ten zcela jinými barvami, abych tak řekl zamazal.

Prozřetelnost Božská sama jaksi řídila nemotornou ruku opravovatele, že nedotekl se milostného obličej Madonny a Ježíška, které zachovány ve své původní kráse.

Též zbožná mysl některých, naráževši ve zlatou půdu obrazu mnoho hřebův, navěsila na ně korálův stříbrných peněz i hlavy P. Marie a Ježíška okrášlila nevkusnými plechovými korunkami. Po penizech na obraze zavěšených sáhla před lety zlodějská ruka a zmocnila se jich. Svatokrádež však byl na úteku postižen a dle zásuhly potrestán.

Všecky tyto zbytečné ozdoby byly nyní odstraněny a tak stkví se obraz v původní své kráse a dokonalosti.

Nový oltář posvětil způsobem slavným na den Všech svatých r. 1888 veledůst. p. děkan. Po vykonaných obřadech ujal se slova p. děkan a v krásné obšírné řeči vysvětlil původ obrazu, jakož i příčinu, proč slavnost Mariánská v Písku byla zavedena, při čemž poukázal, s jakou důvěrou předkové naši k ochránkyni města Panně Marii se obraceli.

Zároveň přečteno votum či slib, jimž se Písečané pro všecky budoucí časy zavázali slavnost P. Marie na památku města před nepřátelským vojskem francouzským konati.

Taktéž přečtena z doby té modlitba, kterou obyvatelstvo skoro před tímž obrazem vykonalo. Pak následovala kantáta a slavné služby Boží.

Ostatní oltáře v kostele jsou ještě tyto:

Oltář Bolestné P. Marie, založení prastarého, stával původně při třetím sloupu

sem od prof. A. Heyduka podáno v „Zlaté Praze“ roč. V. z 1888. č. 42. str. 808 a 816.

v hlavní lodi, nyní postaven do levé boční lodi poblíž oltáře P. Marie Písecké.

V pravé boční lodi jest oltář nový P. Marie Lurdské na místě starého oltáře P. Marie Růženecké též řeč. Stříbrné. Oltář ten posvěcen 17. listop. r. 1888.

Oltář sv. Kateřiny postaven nyní v téže lodi při straně západní pochází pryč z bývalé kaple na radnici.

Hlavní oltář od ostatního presbyteria dělí na místě starého dřevěného zábradlí nyní mříž z kutého železa, polychromovaná. Mříž tuto jakož i 12 velkých 50 cm. vysokých bronzovaných a dobře vyzlacených svíců věnovala kostelu správa písecké spořitelny.

Záložna pak opatřila pro kostel skvostný, velký dobře vyzlacený lustr na 35 světél.

U sakristie umístěn pěkný akkordion.

Varhany na choru přeloženy a obnoveny. —

Sochy sv. patronů, které před obnovou chrámu na konsolích v hlavní lodi umístěny byly a které pocházejí z druhé polovice 17. anebo 18. století, byly nádherně polychromovány a některé z nich postaveny v sakristii, ostatní pak v kapli sv. Janské, poněvadž by starodávnému slohu kostela křiklavě odporovaly.

Křtitelnice jest cínová a umístěna ve výklenku při samém oltáři P. Marie Písecké. Nemá archeologické důležitosti.

Lavice jsou dubové a byly při obnově kostela též opraveny. Dvěře u obou hlavních vchodů byly dle nového způsobu zařízeny s otvíráním na obě strany. Železné ozdoby od zámku na hlavních dveřích z tohoto chrámu zhotovené r. 1726, uloženy v městském museum, kamž rovněž dán starý velký orel, který někdy býval na klenbě presbyteria, pak starý podstavec pod kazatelnu a ještě jiné věci z děk. kostela tu pro památku uchovány.

Staré oltářní obrazy jako sv. Rodiny, pak Všech svatých a P. Ježíše zavěšeny dílem pod chorem, dílem nad zpovědníci v boční lodi.

Z posvátného nádobí připomínáme skvostnou gotickou monstranci před nemnohými léty pro kostel z odkazu pořízenou. Též mnohými skvostnými rouchy, baldachýnem bohatě ozdobeným jest nyní hojně zásoben.

V presbyteriu zasazena jsou nová okna zdobená malbou na skle, a ostatní pak okna rovněž skly barevnými nahrazena budou.

Posvátné šero, nádhera, skvělost a la-

hodnost slohu, vše to mocně působí na mysl vstupujícího do chrámu a pobízí ho k vroucí modlitbě.

Prvé nežli chrám obnovený opustíme, pozastavme se ještě v *kapli sv. Jana Nep.* úzce s kostelem souvisící. Přistavena jest k levé bokové lodi, odkudž po několika schodech přijde se do kaple samé. Má podobu kulatou a k zbudování ji věnovala 14. prosince 1740 paní Beatrix, vdova po píseckém měšťanu Karlu Hanzlíkovi obnos 1500 zl. Dne 18. dubna 1741. položen základní kámen, ale v práci se přestalo pro v pád Francouzův a Bavorů do Písku, až zase r. 1743. Stavba dokončena a posvěcena byla dne 16. května 1745.

Na klenbě kaple vyobrazeny jsou známé události ze života sv. Jana Nep. a proti vchodu vyobrazení města Písku ze 18. století. Pod vyobrazením čte se tento chronogram:

SÜb protecTione Vestra VobIs
DeVoti PiseCae In UrbeTUtIssiMI
strarUnt.

Vchod do kaple opatřen jest železnými, uměle pracovanými mřížovanými dveřmi. Oltáře v kapli té v čas svatého týhodne používá se též co Božího Hrobu. Socha sv. Jana Nep. z venčí kaple postavena stávala původně před vchodem ze severní strany do kostela a byla též r. 1887 opravena. —

Sakristie přistavena jest k levé straně presbyteria a jest zajisté z téže doby co kostel. I tato byla při obnově kostela vymalována a novým kredenčním stolem opatřena. Po zboření městských hradeb, které jindy při samém kostele stály a zavezezení příkopů jakož i po odstranění nepatřičných přístavek kostel hyzdících, zizkáno značně prostranství kolem kostela, které ještě i tím rozšířeno bylo když zbořena byla stará škola řeč. „na bakalářích,“ tak že nyní děk. chrám Páně stojí volně uprostřed rozsáhlého náměstí. Při straně východní stojí jednopatrová rozsáhlá budova děkanství, jejíž průčelí ozdobeno jest znakem král. města Písku.

Přátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal Boh. Brodský.

(Pokračování.)

Kus cesty přede vsí potkali Řežného. Šel jim naproti.

„Tak jak jste pořídili?“ tázal se nedočkavě.

„Bude to Urbana mrzeti. My vyhrájeme, on prohraje; zaplatí pokutu a útraty. Myslím, že na to několik stovek praskne.“

„Což vy jste nějaký advokát!“ lichotil jí Režný. „Já to vždycky říkám, že by vás měli roztlouci na prášek a dáti všem ženským užívat. Není vám rovna žádná široko daleko.“

„No, advokát se divil,“ řekla selka vypínavě. „Hned mi začal říkat: paničko a jak jsem to povídala, hned to psal. Je mu teď lehkou vyhrát, když jsem mu všechno pověděla.“

„Co tu stojíš Toniku, tak zaražen?“ jakoby káravě obrátil se Režný na Noska. „Já mítí takovou ženu, dávno bych ještě seděl ve statku a měl peněz jako želez. Dobrá žena, zlatý sloup domácnosti. Podívej se na mne, co ze mne je. Jsem žebrák, podruh. Ty nevěříš? Ale kdo vše zakusil jako já, ví, kde je tomu konec.“

„Říkám mu to celou cestu, že mne i sebe do hrobu nebo na mizinu přivede,“ zasteskla si selka: „Pojďte s námi poručila jsem holce, aby uvařila trochu polévky, než domu přijdeme, vezmete si tedy s námi.“

Bylo to od Noskové vyznamenání, že ho na polévku zvala. Jindy by mu bývala ani do stavení přijít nedala, dnes však byla ve velmi dobré náladě. Cestou skrze ves se hodně smála, aby lidé viděli, že se s dobrou vrací. Režný dovedl ji vyhověti a zajisté právem divila se čeládka, že dnes hospodyně po jídle si sedla a s Režným hovořila. Jindy sotva lžící položila, již po dvoře, stáji a polích běhala a čeleď do práce honila, sama za dva pracující.

Noskovi zprotivilo se konečně stále totéž poslouchati a vytratil se z vesnice. Nevesele kráčel po pěšině za ves s hlavou sklopenou, přemýšleje, co z toho všeho bude.

„Již jsi doma, advokáte?“ ozval se za ním hlas. Ohlédl se a spatřil Plašila. Vezl mrvu na pole a potutelně se usmíval.

„Nesměj se mi,“ nevrle odbýval ho Nosek. „Já advokátem nejsem a nebudu. Všechno spískal nešťastný Režný se ženou. Byli jsme u advokáta a on řekl, že vyhrájeme. Ale já bych raději nejpěknější jalovici z chléva ztratil, než bych se soudil.“

„Jdi, styď se, jsi muž?“ vážně domlouval mu Plašil. „Víš, že co děláš, jest

špatné, ale přece to děláš, poněvadž to žena poroučí. Já ji tak mítí! Zavřel bych ji do kuchyně, tam ať dělá paní.“

„Prosím tě pro svatý pokoj mlčím,“ rozpačitě vymlouval se Nosek. „K tomu advokát ještě namluvil, že jistě vyhrájeme, házel paragrafy, pokutami a žena by dala krk, že Urban prohraje.“

„Nevěř. Kulhavý není poctivý advokát. Měl jsi jít k Dohnalovi, to jest muž řádný a moudrý. Nejsem sice žádný advokát, zdá se mi však, že to nebude všechno v pořádku. Trvá to tuze dlouho s tou mezí, jsou na to svědci. Prohraješ-li bude tě to tolik státi, že bys si koupil několik korců polí, neřku-li polovici meze.“

Plašil zcela upřímně radil Noskovi a Nosek to nahlížel. Ale k rozhodnému činu se vzhopiti nemohl. Žena jím příliš ovládala a najednou svou vůli učiniti platnou. Sem tam Plašilovi slovem slíbil, že se nějak o ukonejšení sporu postará, když se však domů vracel, opustila ho veškerá statečnost. Mlčel doma a byl rád, že žena také mlčela.

Zatím Urban také na své vlastní hájení pomýšlel. Jakož na vsi přirozeno jest, stala se cesta manželů Noskových k advokátu předmětem všeobecného hovoru a rozboru. Každý pronášel svůj úsudek, záhy však téměř všichni přidali se k náhledu, že vyhraje Nosková. Soudí se sice jen pro půl jámy na mezi, povídali si, ale má pravdu. Zvláště Režný přičinil se, aby pověst tu dotvrdil. Nejen co mu selka povídala, ale také co mu vlastní obrazotvornost našeptala roznášel od stavení k stavení.

Když Urban se všech stran slyšel úsudky o své při s Noskovými, nemínil zahálet. Druhého dne se oblékl a šel do města na poradu. Zamířil k panu doktorovi Dohnalovi. Znal ho již dávno, důvěřoval mu, a věděl, že dle jeho rady může bezpečně jednati.

Doktor Dohnal, vysoký, statný pán s tváří plnou a dobráckou přivítal Urbana a tázal se proč přichází.

Krátce a jasně pověděl Urban vše, ale pan doktor nebyl spokojen. Musil mu to povídat ještě jednou, dvakrát, on se při tom na všechny podrobnosti, vedlejší okolnosti vyptával a pak teprve byl spokojen.

„Nebojte se, Urbane,“ řekl po té klidně, „naše pře jest jasná, pro vás příznivá, nezamlčel-li jste mi ovšem něčeho. Vás znám a proto vám také něco upřímného řeknu. Kdybychom se chtěli souditi, vyhrájeme

mez celou, poněvadž dlouholetým užíváním prošla v majetek vašeho statku. Ale víte, že křesťanu se nesluší toužiti po cizím majetku. Až přijde ku stání, vyrovnejte se. Dejte polovici meze Noskovi a slibte mu, že zaházíte jámy, když vám na pomoc pošle jednoho dělníka k zaházení a pak k vykopání tolíka jam jinde, kolik jste jich zaházeli. Tím vykonáte dobrý skutek, zabráníte soudům a nebude na vás nikdo naříkati. Vidíte, že tak uděláte?”

„Udělám, pane doktor, a rád, svoloval Urban. Mrzí mne to všechno, protože mám jiné starosti, než abych se soudil. Jen bude-li Nosek spokojen.“

„Promluvím s ním sám o stání. Byl by bláhový, kdyby samovolně do soudu se hnal a prohrál. Jděte jen s Pánem Bohem domů, se žádným nemluvte, neboť lidé nadělají více pletich a mrzutostí, než užitečno jest.“ Upokojen šel Urban domu. Ulehčilo se mu a byl rád, že aspoň může bez starostí pracovati. Ve vsi sice na něho doráželi, chtějíce se dovědět, jak u doktora pořídil, ale Urban se vždy vytočil.

„Až o stání se to vysvětlí,“ řekl každému.

„Bojí se,“ vítězně roznášel Režný. „Ten se brzy bude z Chehařic stěhovati a kdo ví, zbyde-li mu na chalupu.“

Konečně přišel do vsi úřední posel přinášeje obsylky k soudu. Obsylek bylo hodně. Nosek udal několik sousedů jako své svědky, Urban také tři, starostu, Plašila a nádvořníka. Když ráno v den soudního řízení odcházeli všichni do okresního města, vybíhali lidé ze stavení a dívali se na svátečně oděné svědky a rozvaděné strany.

„Kdo asi vyhraje?“ letělo od úst k ústům.

„Žádný,“ mínil některý. „Bude to oba státi hodně peněz a pak se smíří.“

„Nosek vyhraje,“ tvrdil jiný. „Advokát mu to řekl.“

„Kulhavý slíbí všechno. Měli se doma vyrovnati.“

„Noskovi nechtěli.“

„Urban nechtěl.“

Věru že ve vsi byl soud mnohem hlučnější než v okresím městě. V určitou hodinu byly obě strany zavolány do kanceláře, kde již oba obhájci se nalézali. Soudce přečetl žalobu Noskovu a vybědl obě strany aby se smířili.

Hned na to ujal se slova Dohnal a slovy upřímnými vybízel Noska a jeho

ženu, aby přijali jeho návrh, ježž byl hned Urbanovi učinil. Nosková mezi řečí jeho dívala se na doktora Kulhavého, pozorujíc co tomu asi říká. Usmíval se a z jeho úsměvu vyzíral posměch. To jí dalo odvahy.

„My, slavný soude, jámy nekopali a nebudeme je zahazovati,“ řekla ostře. „Mez je od starodávna naše a nedáme si ji vzíti.“

„Milá hospodyně, lépe byste udělala, kdybyste mlčela a nechávala mluvití muže,“ káravě napomínal ji pan doktor Dohnal. „Muž je hlavou rodiny a jak vidím, nemá soused Nosek do marných soudů příliš chuti.“

Prosím, aby paní Nosková nebyla urážena, „ozval se Kulhavý a rukou vousy si přejel. „Pokud ji znám, jest to panička velmi moudrá a rožšafná. Co řekla, jest pravda. Kdo držebnost porušil až na svůj náklad pořídí opravu. Jinak prohlašuji, že na smír naše strana nepřistoupí.“

Pan doktor Dohnal se usmál a soudce jinam se obrátil, zakrýváje také úsměv.

„Nuže, nechť jsou svědci vyslechnuti,“ řekl pan Dohnal a soudce hned počal se vyptávati nejprve stran sporných a pak svědků. Pan doktor Kulhavý stále svědkům do řečí se míchal, svědky Urbanovy přerušoval a je mátl, tak že musil býti volán k pořádku. Nedělal si z toho mnoho a pokračoval ve svém jednání dále.

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Pořádek při kanonické visitaci ve vikariátu Českobrodském I. P. 1893. V pondělí dne 17. dubna odjezd z Prahy raním vlakem přes Ouvaly do Tuklat. V Tuklatech v 8 hod. mše svatá, kázání, svátost biřmování, zkouška z náboženství žáků škol filiálních. Odpoledne zkouška žáků školy domácí. Odjezd do Českého Brodu. V úterý dne 18. dubna v Českém Brodě v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování. Ve středu dne 19. dubna v Českém Brodě v 8 hod. mše sv., kázání, zkouška z náboženství. Ve čtvrtek dne 20. dubna v Stolmíři v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. Odjezd do Přistoupimi. V pátek dne 21. dubna zkouška z náboženství žáků z Kšel a Předhvozdi. V Sobotu dne 22. dubna v Přistoupimi v 8 hod. mše svatá, kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství

žáků domácích. V neděli dne 23. dubna ve Viticích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství žáků domácích. Odpoledne ve 4 hod. křest, cvičení, sv. požehnání, zkouška z náboženství žáků škol filiálních. V pondělí dne 25. dubna v Tismicích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. Odpoledne odjezd do Lstiboře. V úterý dne 25. dubna v Lstiboři v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství žáků škol domácích i filiálních. Ve středu dne 26. dubna v Poříčanech v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. Odpoledne odjezd do Skramníku. Ve čtvrtek dne 27. dubna v Skramníkách v 8 hod. mše sv., kázání, svátost biřmování, zkouška z náboženství žáků domácích a z Milčic. V pátek dne 28. dubna v Chotouni (filiálce) v 8 hodin mše svatá a zkouška z náboženství. V Sobotu dne 29. dubna v Kounicích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. Odpoledne odjezd do Bříství. V neděli dne 30. dubna v Bříství v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství žáků domácích a z Mochova. Odpoledne ve 4 hod. křest, cvičení, sv. požehnání, zkouška z náboženství žáků z Velenky. V pondělí dne 1. května ve Vyšerovicích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. V úterý dne 2. května v Přerově v 8 hodin mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. Odpoledne odjezd do Tuklat. Ve středu dne 3. května v Onvalech v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. Ve čtvrtek dne 4. května na Hradešíně v 8 hod. mše svatá, kázání, sv. biřmování. Odpoledne zkouška z náboženství žáků z Příšima a Doubravčic. V pátek dne 5. května ve Škvorči v 8 hod. mše sv., zkouška z náboženství žáků tamních a dvou tříd z Střebohostic (z osady Sluštické). V Sobotu dne 6. května v Slušticích v 8 hod. kázání, sv. biřmování, zkouška z náboženství. Odpoledne odjezd do Prahy.

— **K pouti římské.** Dle zprávy právě z Říma došlé ustanovil svatý Otec Lev XIII. slyšení českých poutníků na den 26. dubna.

Z té příčiny odkládá se odjezd poutníků z Prahy ze dne 12. dubna na den 17. dubna a z Vídně ze dne 13. na den 18. dubna. Odjezd tedy vlaku poutního z Prahy určitě dne 17. dubna, v pondělí o 8. hodině ranní z nádraží severozápadní dráhy blíž bývalé poříčské brány. Odpůldne dorazí vlak do Vídně, kde pohodlně a v čas poutníci se dostanou do svých bytů.

V úterý dne 18. dubna bude ráno o 9. hod. ve chrámu sv. Štěpána mše sv. pro poutníky.

Odjezd poutního vlaku z Vídně, všechny poutníky z Čech a Moravy do Říma vezoucího stane se určitě v úterý dne 18. dubna o 1. hod. 10 min. po poledni.

Žádoucnou bude, by všickni poutníci již po 12. hod. byli na nádraží jižní dráhy a tam se rozdělili v skupiny do rozličných vozů. Pro účastníky z Prahy jedoucí bude v neděli dne 16. dubna o 6. hodině večer zvláštní schůze v místnostech Katolické besedy v domě sv. Václavské záložny, kde se jim program a postup cesty vyloží a kde se budou moci poutníci blíže seznati. K žádosti poutníků obstará sv. Václavská záložna výměnu vlašských peněz. Poutníků až potud se přihlásivších a zaplativších je až do dnešního dne 290. Program pobytu v Římě zůstane nezměněn.

Poutní komitét.

— **Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“** v Praze přistoupili za členy zakládající p. t.: J. M. Dr. Theodor Kohn, kníže arcibiskup Olomoucký, Tomáš Confal, farář ve Veltrusích, Jan Mikulka, kaplan ve Znovorách, Jos. Barvíř, farář v Bystrém u Nového Města n. M., Jan Mikan, kaplan v Přelouči, Anton Foret, kaplan ve Světle n. Sáz., Ferdinand Schmidt, kooperátor v Podolí u Prahy, P. Alois Slovák, kooperátor v St. Brně na Moravě, Vavřinec Jakeš, farář v Slovincích u Lišova, Dr. Tomáš Korec, kooperátor v Horním Újezdě u Kojetína, Frant. Hladík, farář v Březině, Pavel Pavelka, farář na odp. v Lišni u Brna, Vojtěch Kameš, farář v Chřenovicích, Jan Kraus, farář v Bělci, Jos. Fidler, kaplan ve Vetlí, Karel Bobrovský, far. v Hermanšlaku na Moravě. Za členy přispívající, p. t.: JUDr. Jindřich Šolc, starosta král. hl. města Praha 5zl., Čeněk Gregor, I. náměstek starostův v Praze 2 zl., JUDr. Jan Vlček II. náměstek starostův v Praze 3 zl., Adolf Zvonek, ingénieur v Praze 1 zl., Jaroslav Půst, kaplan u sv. Haštala v Praze 1 zl., Josef Tomšů, kaplan u sv. Haštala v Praze 1 zl., Vilém Želisko, obchodvedoucí v Praze 1 zl., Antonín Matyáš, sekretář křesťanské v Praze 1 zl., Jos. Schlecht, majitel domů v Praze 1 zl., Ludvík Strahl, učitel u sv. Havla v Praze 1 zl., Václav Stejskal, kaplan u sv. Mikuláše v Praze 2 zl., Konvent Milosrdných Bratří v Praze 1 zl., Ant. Pipota, farář na odp. v Žižkově 2 zl., Ant. Herout, kaplan ve Voššanech 1 zl., Dr. Ant. Víšek, farář u Nejsv. Trojice v Praze 2 zl., G. Kodrnlé, kaplan u sv. Vojtěcha v Praze 1 zl., Dr. Lev Schneedorfer, prof. bohosloví v Praze 1 zl., Jakub Duffek, kaplan u sv. Ducha v Praze 1 zl., Al. Mlčoch, kooperátor u Nejsv. Trojice v Praze 1 zl., Kolej Jesuitů v Praze 2 zl., Václav Šproc, koop. v Karlíně

1 zl., Alois Foret, kooperátor v Karlíně 1 zl., Jos. Marat, sekretář řádu křížovnického v Praze 1 zl., Ant. Melichar, farář u sv. Františka v Praze 2 zl., Ant. Vaněček kaplan u sv. Františka v Praze 1 zl., Jos. Karpfinger, kapl. u sv. Františka v Praze 1 zl., Dr. Gahriel Pecháček, prof. bohosloví v Praze 2 zl.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Ferd. *Büll*, far. v Halsu, 15. března 1893, (nar. 3. února 1827, vysv. 29. června 1852).

Vyznamenání jsou:

p. Jan *Runt*, správce vik. úřadu Rakovnického a far. v Kolečovicích, jmenován skutečným vikářem Rakovnickým;

p. Karel *Köhler*, far. na odpoč. v Toužimi, obdržel Exposit. canonice.

Ustanovení jsou:

p. Josef. *Fabian*, admin. v Uhlř. Janovicích, za kaplana v Plaňanech;

p. Jan *Kabeš*, koop., za admin. v Halsu;

p. P. Rudolf *Čapek*, kněz ř. křížovn. a dosud kapl. v Kinžperku, za katech. ve Fischern u Karlových Varů.

Uprázdňená místa:

Hals, fara patr. náboženské matice, od 18. března;

Nová ves (Neudorf) vik. Planský, fara patr. p. Jana Arnošta hraběte z Berchen-Haimhausen, od 29. března 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

p. Vilém *Hrubý*, děkan a far. v Petrovicích, dne 26. března 1893, (nar. 23. února 1824 v Branně, vysv. 25. července 1849).

Ustanovení jsou:

p. Jan *Vaněk*, katech. škol měšť. v Trutnově, za far. do Dušejova;

p. Frant. *Donát*, kapl., za admin. ve Zbislavi;

p. Stanisl. *Hlína*, kapl. za admin. v Hoříčkách;

p. Fr. *Stejskal*, koop. Krásnohorský, za koop. do Zbislavi;

p. Otok. *Radouš*, koop. Prosečský, za fundatistu do Kyšperka;

p. Boh. *Beránek*, adm. Podolský, za kapl. do Vejvanovic;

p. Václ. *Břeský*, koop. Štěpanický, za koop. do Nechanic;

p. Vinc. *Procházka*, koop. Vejvanovický, za koop. do Štěpanic;

p. Václ. *Šitina*, koop. Věstarský za kapl. do Hoříček.

Na odpočinek vstoupil:

p. Ignac *Lhota*., far. v Kostelní Lhotě.

Uprázdňená místa:

Petrovice, fara patron. hrab. Jana Harracha, od 27. března;

Kostelní Lhota, fara patron. nábož. matice od 1. dubna 1893.

V komissi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Kázání Bourdaloue-ova

S. J.

Díl IV.

Řeči postní o umučení Páně, Panegyrika.

Z frančiny přeložil

Martin Kabát, farář v Družici.

S povolením nejduš. k. a. konsistoře Pražské.

(435 str.) Cena 2 zl.

Výtěžek věnuje se na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejduš. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

OBSAH: Kázání na neděli druhou po Velikonoci. — Kázání na neděli třetí po Velikonoci. — Večer na Kalvárii. (Báseň.) — Kniha o modlitbě Páně. — Zalkej každý ... (Báseň.) — Děkanský chrám v Písku. (Dokonč.) — Přátelé lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Edvard Jan Nep.

z Boží a Apoštolské Stolicе milosti
biskup Králové-Hradecký

vzkazuje všem věřícím svého biskupství první
pozdravení a požehnání.

„Velebí duše má Hospodina a
zplesal duch můj v Bohu Spa-
siteli mém. Veliké věci mi učinil
ten, jenž mocný jest a jehož
jméno svaté.“

(Luk. 1, 46, 47, 49.)

Tak velebila Boha ponížená a ne-
patrná druhdy panna, nyní však k nej-
vyšší důstojnosti mateřství Božího po-
vznesená, Sobě z toho nic nepřičítá, za
vše jen Hospodinu děkuje; veliké věci
učiněny jsou jí, ale ona zjevně praví, že
učinil jí je ten, jenž mocný jest a jehož
jméno svaté.

Nejmilejší! Myslím, že nejlépe uči-
ním, když v první své promluvě k vám
vznesený příklad Rodičky Boží následo-
vati budu. I se mnou — jak rád vyzná-
vám — nehodným a hříšným člověkem
veliké věci učinil ten, jenž mocný jest.

K důstojnosti nástupce apoštolského
povýšil mne, plností kněžství novozá-
konního obdařil mne Hospodin; Koře se
nevyzpytatelné moudrosti a moci jeho za
vše, co se mnou učinil, jen jemu děkuji,
vše jen jemu přičítám, a proto se srdcem
pohnutým a vděčností naplněným volám:
Velebí duše má Hospodina, neboť veliké
věci učinil mi ten, jenž mocný jest,
a jehož jméno svaté.

I.

Moji milí! Povelebiv takto, jak sluší
Boha, od něhož každý dar dokonalý při-
chází (Jak. I, 17), obracím se k vám.
Velikou útechou naplňuje mne to, že ne-
přicházím k vám cizí; naopak přicházím
k vám domů. Neboť hle! V diecési krá-
lovéhradecké jsem študoval, školy latinské
čili gymnasium odbyl jsem v Jičíně, boho-
slovně a přípravu ku stavu kněžskému
vykonal jsem v semináři v Hradci Krá-
lové; v biskupském chrámu Páně králová-
hradeckém jsem byl birmován, tam přijal
jsem svěcení nižší, podjahanství a jahen-
ství; konečně dne 4. listopadu 1868 v kapli
biskupské v Chrásti vysvěcen jsem byl
na kněžství. Na to poslán jsem byl za
kaplana do Žlunic u Nového Bydžova,
ve vikariátě kopidlenském, kdež jsem
u prostřed lidu, jež jsem si z celé duše
zamiloval, pracoval po osm bez mála let,
totiž až do října 1876. Na to povolán jsem
byl za kaplana do Hradce Králové k bis-
kupskému chrámu Páně. — Poslušnost
k vrchnímu pastýři nedala ovšem jinak,
musel jsem jíti. Ale s jak těžkým srdcem
jsem šel! Kněz za dnů našich nebývá ode
všech milován, ale ke cti tehdejších osad-
žlunické farnosti, z nichž mnozí ještě žijí,
budiž tu řečeno, že slzely oči mé, že pla-
kali dobří osadníci, když jsem odchádníků
zel. Srdce naše srostla jako vjedno; uzná-
vali, že jsem je chtěl mítí blaženými
a šťastnými. Opakuji, těžké bylo loučení
s tichou, vesnickou osadou; vždyť bylo
mým jediným přáním zůstatí až do smrti
duchovním správcem na prosté, od hluku
světského vzdálené, osadě vesnické, pra-

covatí pro lid v tichosti a úkrytu a třebaš i v zapomenutí, ale pracovatí pro lid, kterému jsem věnoval srdce své. — V Hradci Králové jsem byl kaplanem jeden rok, neboť hned počátkem října 1877 ustanoven jsem byl učitelem čili profesorem těch, kteří se učili na kněžství v semináři králové-hradeckém. Rád, velice rád učil jsem ty mladé muže, porozuměli jsme si brzy a ctihodní posluchači moji, nyní již důstojní kněží, odměňovali skrovné snahy mé tím, že s nadšením a láskou odcházeli mezi vás, že si vás a působení pro dobro vaše zamilovali dříve, nežli mezi vámi byli. Jedenácte let učil jsem nastávající kněze. Čechy i Němce, ale všechny nás sjednocovala svatá víra, kterou se zápalem a s láskou k lidu až do smrti šířiti jsme si umiňovali. — Drahá mi tedy byla ta stolice učitelská v semináři králové-hradeckém, ale po lidu se mi stýskalo přece. Abych této touze srdce svého vyhověl, jezdíval jsem o svátcích a prázdninách k dobrému lidu do různých far, a laskavostí pánů farářů přáno mi na přemnohých místech v diecési králové-hradecké mluvití skazatelen k zástupům, dychtícím po slovu Božím. Stalo se to vše — jak teprv nyní s pohnutím vidím — řízením Prozířetelnosti Boží, aby nový váš biskup mohl s radostí dnes volati: Přicházím k vám domů, vdyť přemnozí znáte mne osobně, a v mnohých farách znám zase já mnohé jménem a osobou.

Předrahe ovečky moje! Svatý Pavel napemíná: Kdo se chlubí, v Pánu se chlub. (II. Kor. 20; 17.) Odpusťte, že ještě něco připomenu, co od Pána uděleno mi jest. Před Bohem pravím: Zamiloval jsem si lid katolický upřímně, ale bylo mi líto, když nepřátelé kříže Kristova (Phil. 4. 18) usilovali ovikloti jeho víru, vyrvati mu ze srdce to, co jedině těší v životě i v smrti, totiž naději v život věčný, a strhnouti jej k životu nepořádnému, záhubnému. — To pohnulo mne nemluvití k lidu pouze ústy, ale mluvití k němu i přem čili tiskem, mluvití k němu knihou. Bohu díky! Dobry lid chopil se knih a knížek těch rád a četl a čítá v nich horlivě. Když tedy takto vše se dalo, jak pak bych mohl ustáti od mluvení k lidu katolickému, když mne Bůh ze stolice učitelské poslal na Vyšehrad ku starobylému chrámu Páně tamnějšímu? I tam dano mi mluvití k lidu katolickému; postaven jsem tu byl opět na kazatelnu —

ba více, z vůle nejdůstojnějšího vrchního pastýře jsem byl učiněn vůdcem Jednoty katolických tovaryšů, kdež v neděli večer dano mi bývalo mluvití k mladým řemeslníkům a učiti se milovati i lid dělnický a o něj se starati. Krom toho byl jsem z vůle téhož nejdůstojnějšího arcipastýře svého učiněn ředitelem spolku bl. Anežky české. To jest spolek, ve kterém šlechetné paní a dívky stavu měšťanského, učitelského, a šlechtického starají se o chudé. Ó jak děkuji Bohu! Dal mi z bližšího poznati, co jest chudoba, dal mi milovati ubohou, často i mravně skleslou chudinu. I v tom spolku dal mi mluvití k duším dobrým stavů nižších i nejvyšších. Ale ani tam nedopustil Bůh, abych zapomněl na lid vůbec, na lid krajů vašich. I na Vyšehradě psal jsem pro vás, i s Vyšehradu přicházel jsem do diecése této, mezi vás. A — nyní vrátil jsem se k vám, abych zůstal s vámi již až do smrti. Nuže! Doufám, že smím říci, že jdu domů, že jdu mezi své. Mohu to tím více říci, jelikož ti, kteří mně ze všech lidí nejdražšími byli, totiž zbožný otec, dobrá matička moje pochování jsou v diecési králové-hradecké, v staroslavné Hoře Kutné, v mém nejvlastnějším domově a sice na hřitově u Matky Boží.

Není mi ovšem neznámo, že mám také odpůrce neb nepřátele. Ale můj Pán a Spasitel Ježíš Kristus měl taky nepřátele, a tak kruté, že ho až před soud hnali, za zločince jej vyhlásili a horším nad Barabášem lotra a vraha jej vykřičeli, lid proti svému největšímu dobrodinci rozešťvali a na kříž přibíli. A proč to tak učinili? Protože hlásal pravdu, která se jim nelíbila, protože ji hlásal neohroženě, bez ohledu na jejich osoby. — Nuže! Což divu, že i biskup váš za to, že hlásal to, co Kristus hlásal, že přem hájil to zač Kristus na kříž šel, že bez ohledu na osoby ukazoval vám, kdo vám škodí nejvíce, když ve vás oviklává viru svatou — což divu, že tedy i biskup váš má své odpůrce. Ale biskup váš následuje Ježíše Krista Pána a Spasitele vašeho a volá: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ (Luk. 23 34.) Biskup váš ví, že je-li někdo odpůrcem jeho, že takový obyčejně jen z neznalosti pravdy to činí, A za takové bych tím více volal k Bohu: „Pane, nepokládej jim toho za hřích. (Šk. ap. 7; 59.) A srdečnou mou touhou jest, právě takovému prokázati dobrodiní největší;

právě takovému bych, kdyby možno bylo, otevřel srdce své, aby poznal, že není v něm hořkosti a zášti proti nikomu, nýbrž jen láska k lidu upřímná, a nyní to smím již říci, láska otce k synu bloudícímu, a srdečné odpouštění.

II.

Moji drazí! Již tedy jsem mezi vámi. Co asi míním učiniti mezi vámi? Slovy svatého Pavla apoštola promluví k vám: tentě napsal totiž ku Korintským: „Já přišel k vám, bratří, nepřišel jsem s vyvýšeností řeči neb moudrosti, zvěstuje vám svědectví Kristovo. Nebo usoudil jsem, že bych co jiného mezi vámi uměl, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného. A já v mdlobě a v bázni i v strachu mnohém byl jsem u vás. (I. Kor 2; 1, 2, 3.)

Moji drazí! Ve vážné době nastupuji úřad svůj biskupský. Jako svatý Pavel napsal ku Korintským, tak vyznávám i já. V mdlobě, to jest se slabostmi lidskými, — v bázni, že nedostojím tak velikým povinnostem, — v strachu před účtem, jež budu ze svého biskupování skládati Bohu: tak přicházím k vám. Ale co mne sílí, to jest to, že při mém vyvolení, ba v celém životě, jeví se nápadně podivné řízení a vedení Prozřetelnosti Boží. Bůh to chtěl — to jest to slovo, které mně dodává síly a důvěry.

S důvěrou v Boha přicházím tedy k vám, a sice chci následovati svatého Pavla. Ne, s vyvýšeností řeči, ani ne s moudrostí světskou, ale zvěstovat svědectví Kristovo přicházím k vám. A nic jiného nežádám si uměti mezi vámi, než Ježíše Krista, a to ukřižovaného.

Nejmilejší! Ve vážené tedy době přicházím k vám; v době, která v mnohých věcech sice velice pokročila, ale v době, které jak sami nepřátelé náboženství neupírají, něco schází. V národech jest jakýsi nepokoj, jakýsi rozruch; vše hledí k budoucnosti, od budoucnosti čekají nějakou pomoc, nějaký lék choré společnosti lidské. Ale před očima mnohých skryto jest, co lidstvu nyní vlastně schází. Schází nám Ježíš Kristus. Kristus schází v tak mnohých zemích zákonům, Kristus schází mnohde školám, rodinám, obcím, národům. Již nespravuji se ve všem a všudy národové naukou Ježíše Krista. Lidstvu se se hledělo namluviti, jen až se zřekne Krista, pak že teprv nastane blaho a štěstí

a pokoj. Zatím ale každý jen poněkud soudný vidí, že se vše děje naopak. Mravnost klesá, lidstvo s obavou hledí vstříc budoucnosti, která, dle soudu samého svatého Otce našeho, nám chystá bouře děsné, převraty zkázonosné, spousty nesmírné. Nejhorší pak věci jest to, že mnozí, kteří mají vliv na národy, všude jinde, jen ne v Kristu hledají odvrácení neštěstí na nás se valícího. Moji drazí! Nyní mi tedy snad již rozumíte, nyní snad již vám zřejmo jest, proč si přeju uměti mezi vámi jen Ježíše Krista. O kéž bych tedy mohl navrátiti všem Krista, kéž bych mohl k tomu působiti, aby v mé diecési všude a ve všem rozhodoval Kristus! pak by bylo brzy napraveno vše, co škodného stalo se tím, že odcizili se mnozí Kristu, pak bychom mohli klidně hleděti vstříc budoucnosti.

Nejmilejší! Těžká to ovšem úloha! Víím, že život můj nebude pokojným budou-li chrániti vám statky nejdražší, Ježíše Krista totiž, jeho učení, jim ku blahu lidstva zavedené náboženství. Víím, že bude proti mně bojováno. Ale mám snad utéci z místa, na které mne postavil Bůh, jako voják zbabělý? Tak s pomocí Boží nehodlám učiniti nikdy. Jen o to se jedná, abyste vy, kterým na náboženství záleží, mne podporovali; ano se mnou bojovali. Ale jakou máme zbraň, — tážete se snad? Proti slovu máme slovo, proti knize neb listu musíme dáti knihu neb list, proti spolku musíme postavití spolek, pro činnosti činnost; proti penězům peníze, proti zášti a fanatismu musíme dáti lásku a klidnou odhodlanost. — Víím, že odpůrci jsou silnější; víím, že mezi námi jest mnoho neuvědomělých, ospalých, bázlivých, na dvě strany kulhajících; víím, že strašnou zbraní leckterých odpůrců Kristových a církve naší jest posměch a tupení a pomluva a lež, — ale jednu zbraň nemají; jest to modlitba. Té musíme užívatí více, než posud. Po Bohu pak musíme denně zvývati Rodičku Boží, o níž krásně dí církev naše, že Ona to jest, která všecky bludy potírá ve veškerém světě. Svaté patrony země české musíme si získati za spojence. Mezi nimi však budiž obzvláště vůdcem naším svatý Jan z Nepomuku, jež biskup králové-hradecký, hrabě z Blümegen r. 1772 za patrona diecése naší vyhlásil. Ta věc přišla poněkud v zapomnutí, ale rokem letošním budiž obnovená. Na sklonku století čtrnáctého, když

netušila země naše, jaké bouře jí přinese století patnácté, dal život svůj tento svatý mučeník za věc přesvatou, — a byl tak od Boha učiněn ochráncem země české v dobách nejhroznějších. Na sklonku století devatenáctého běže nový biskup váš do rakou berlu pastýřskou, na sklonku století, jež předpovídá nám v století budoucím bouře a rány děsné. Nuže, na sklonku toho století budiž obnovena úcta svatého Jana Nepomuckého jako patrona diecése naší.

Mojí milí! Dnové jsou zlí (Ef 5; 16), doby jsou nebezpečné, jedná se o Krista, jedná se však též o základ, na němž spočívá blaho národa každého, na němž spočívá i trůn našeho císaře, krále a pána. Proto volám: Vzdejme se nečinnosti! Jděme zmužile vstříc odpůrcům Kristovým! S námi je Bůh! Heslem našim jest svatý Jan z Nepomuku! Nad námi stráž mocnou drží svatí patronové naši.

Ku konci prosím vás, nejmilejší, modlete se i za mne, jakož i já modlím se za vás. Modlete se za svatého Otce našeho Lva XIII.; modlete se za Jeho Veličenstvo, císaře a krále našeho Františka Josefa I. Buďte, prosím vás, pravými katolíky: tím budete i nejlepšími občany; odrážejte útoky nevěry a bludů: tím prospíváte i svému milovanému panovníku i své vlasti i svému národu.

Pán tedy buď s vámi. „Setrvejte ve víře a lásce“ (I. Tim. 2; 16:) „Milost Pána nšeho Ježíše Krista budiž se všemi vámi.“ Amen. (Apok. 22. 21).

Dáno v Hradci Králové, dne 25. břez. na den zvěstování Panny Marie r. 1893.

† Edvard Jan Nep.,
biskup.

Homilie

na neděli pátou po Velikonoci.

„V ten den ve jmenu mém
prositi budete.“

Jan. 16, 26.

Vypravuje se o jednom sv. biskupu, že když cestu přes moře na korábu konal, častěji vkročil mezi plavce a veslaře v tom spasitelném úmyslu, aby je ponaučil a k dobrému napomenul. Ačkoliv tito lidé hrubí byli a nevzdělání, přece se k němu hrnuli, obsloužili jej a rádi ho poslouchali. Jed-

noho dne právě v tu hodinu, kde jim biskup slovo Boží hlásal, vyskytla se na moři ryba neobyčejné velikosti. I zapominají hned všickni, jakoby se byli umluvili, na svatého muže, a jeho libé učení, chystají sítě a pouštějí se na lov. O jaká to podivná najednou změna. Místo tichých a pokorných posluchačů slova Božího, neuvídíme, kamkoliv oko naše pohledne, nic, než lid plný dychtivosti a žádosti, neuslyšíme nic, než hlahol, křik a volání. I stalo se, že rybu šťastně ulovili, a po skončené práci vracejí se s náramným povykem zpátky na koráb. Opět se naskytuje nové divadlo. Všecka jejich starost záleží nyní v tom, aby ulovenou rybu upekli a připravili, a když to v několika okamžicích učinili, usazují se. Již pak sedí, pijí, hrají, mluví v smích oplzlé řeči, zlořeči také mezi tím, provozují všelikou prostopášnost, a to tak nezpůsobně, tak nezbedně, že bychom se, kdybychom to spatřili, lehko domýšleti mohli, že nemáme více před sebou ten hravý lid, nýbrž že se nacházíme ve společnosti nerozumných zvířat.

Však hle! najednou vystupuje černé mračno, hrozná bouře se blíží, již strašlivý vích zachvacuje koráb jejich. Tu se moře až k nebi zdvihati začne, tu se otvírají hlubiny, hrozí je hned pohltnuti, hned zase vzhůru je vyhazují, tu jimi zas vítr zmitá, až praská všecko, jakoby se koráb na tisíc kusů měl roztržiti. Kam se najednou poděla radost a ples? Kam žerty a rozpustilost? O jak nyní pracují, jak se namáhají, aby se brzy k přístavu a k pevné zemi dostali! Však nadarmo. Poslední naděje, kotvice totiž korábu, kterou pustili zrovna do moře, utrhla se násilím bouře, a utonula v hlubině. Nyní teprv pustila ony rozpustilce všecka zmužilost, oni blednou, trnou strachem a vzpomínají na Boha. Z té příčiny hledají opět svatého muže, padají mu k nohám, a prosí úpěnlivě o velmocnou přimluvu. A hle! On se s námi modlí, bouře přestává, všickni jsou zachováni.

Nuže, rozm. br.! není to rázný obraz vezdejšího života? Komu se tento koráb více podobá, než vezdejšímu životu. Kdož jsou oni plavci, než my lidé? Kdyby se někdo z nás z nějakého vzdáleného místa na tento svět díval, nespatrił by to samé divadlo, ty samé změny jaké jsme spatřili my, když jsme z daleka hleděli na onen koráb. A prostřed oněch plavců stojí

sv. biskup, na nějž oko naše s potěšením patří, jest to mírný všech lidí učitel a mocný jejich přímluvčí. Než nemáme i my na světě mezi sebou strážce a ochránce bedlivého, samého Spasitele našeho Ježíše Krista, jenž nás zachoval a ve všech světa protivenstvích a bouřích nejjistějšího nám útočiště dopravá? O kéž bychom často, a důvěrně v modlitbu k Němu se utíkali! Kéž bychom slova jeho poslušni byli, a nikdy obzvláště když se s protivnými příhodami tohoto světa setkáváme, na něho nezapomínali. Hle, rozm. v Kr., církev sv. v těchto křížových dnech hojnější a sjednocení všech věřících modlitby a prosby k nebi vysílá a prosí tím mocněji, čím více na požehnání Božím záleží v tom čase, když chléb a obživa celého roku vám všem roste na polích. Není vám, jako byste slyšeli hlas volajícího Spasitele: „Amen, amen pravím vám, v ten den ve jménu mém prositi budete?“

Ano, rozm. bratři a sestry v Kr. Modlitba jest dobrým znamením v našem životě, a to z té příčiny, poněvadž dosvědčuje, že Bůh zvítězil v srdci lidském. Toť se ovšem zdá mnohému na první pohled temné a nepochopitelné; avšak čím dále o tom přemýšlíme, tím světlejší se nám stává pravda tato, až konečně s nábožnou radostí zvoláme: „Ano, svrchovaný Pane náš, v modlitbě, v upřímné, čisté a vroucí modlitbě boží vítězství tvé nad námi, neb když se hříšný a zbloudilý člověk začíná modlit, toť opět zvítězila Tvá sv. milost nad ním a s radostí oslavují v nebi vítězství toto andělé tvoji!“

„Tys zvítězil,“ slyším zde volati jednoho, jenž odložil vzporu proti Bohu a sv. církvi Jeho a po dlouhém čase opět přichází sem do domu Božího, a pokleknuv před Spasitelem přítomným v Nejsv. Svátosti Oltářní a sepnuv ruce modlí se jako ondy v dětském věku, když tak srdečně a upřímně k Bohu se modlival: a hle! opět se stal synem, anto byl tak dlouho cizincem a protivníkem.

„Tys zvítězil,“ slyším volati druhého, jenž po mnohá leta v trpkém žil hněvu a nepřátelství, až konečně těžkou nemocí postižen, na bolestné lůžko uvržen byl. Aj, tu jej navštěvuje nebeský přítel a slitovník jeho, žádá a nabízí jej, aby dřív než vejde pod střechu srdce jeho, zanechal hněv a nepřátelství a smířil se s nepřítelem svým. I uposlechne hlasu Vykupitele svého, dá výhošť hněvu a přijímá do srdce Pána

míru a pokoje. Ó jak hojnou za to obdržel odměnu lékaře nebeského. Nabyv pokoje, jakého svět dáti nemůže, nabyt též odpuštění a důvěry v Boha, nabyt též i jiné ještě milosti, že se ústa jeho otevřela modlitbou synovskou.

Proto také prosili učedníci Páně božského Mistra svého: „Pane, nauč nás se modlit.“ Nepravili: „Nauč nás, jak bychom krotili hady a štíry, uzdravovali nemocné, chodili po vlnách mořských, nýbrž prosili jen o tu jedinkou věc: „Nauč nás se modlit.“ A o to samé žádáme i my, Bože a Slitovníče náš. Modlitba to byla, která připravila srdce apoštolů na příchod Ducha sv., modlitbou i v našem srdci zapuzeny budou mdloby a mráкоты života starého, abychom již započali život jiný, život svatý a Tobě příjemný. Amen.

Řeč o pohřbu

dp. Viléma Hrubého, čest. děkana a faárře v Petrovicích u Nechanic, 29. března 1893, již měl Boh. Hahl, děk. a b. vik. Hořícký.

„Spravedlivý, byl-li by . . . smrti zachvácen, v občerstvení bude.“ (Moudr. 4, 7.)

Bylo r. v Kr., r. 1847, kdy vstoupil jsem do kněžského semináře v Hradci Králové; tu krajané brzy seznámili jsme se; tam stávali jsme, obyčejně denně po večeri, v jídelně u jednoho sloupu a přátelským hovorem pobavili se; dva z nich zesnuli v Pánu již dříve, třetí jest ten, jež právě doprovázíme ku hrobu, a čtvrtý, poslední, jsem já z toho čtverolistku, jemuž připadla smutná povinnost, prokázati poslední službu lásky třetímu, promluvit nad rakví jeho a uložití schránu jeho tělesnou do hrobu. Před tím neznali, nikdy neviděli jsme se; ale srdce naše přilnula k sobě. Cesty naše dělily se; ale po létech opět sešly jsme se; a tu kázal jsem mu o installaci a dnes — o pohřbu.

Dp. Vilém Hrubý, váš dosavadní farář a otec duchovní, nar. se ve Branné, slavné to osadě mezi Jilemnici a Vrchlabím, 23. ún. 1824, na kněžství posvěcen nd. p. biskupem Karlem Borr. Hanlem 25. července 1849, skonál v Pánu, opatřen sv. svátostmi, na květnou neděli v poledne 26. břez. 1893. Byl tedy stár 69 let a 1 měsíc; ve správě duchovní 44 léta

bez 4 měsíců. Kaplanoval na rozličných místech; farářem v Poniklé, v horách a posléze zde, as 15 let. Vyznamenán za věrné služby své několikrát; posléze, před několika léty, i čestným děkanem jmenován.

Co r. v Kr. mluvíti mám? raději mluvil bych slzou, než slovy; ztratit jsem věrného spolubratra, přítele. Přece tak učiniti musím, na počest a z vděčnosti, za jeho lásku a přízeň. Promluvíme o něm o čechu a vlastenci; a o knězi a pastýři duchovním.

1. Byl v Pánu zesnulý upřímný Čech a vlastenec. Rodák ze Branné, v Krkonoších, kteráž jest majorátním statkem slavného rodu hrabat z Harrachů, kdež mají i rodinnou kryptu svou, i nadační špitál pro 12 starců a stařen ze svého panství a starobylý zámek. Tu býval as v létech 40tých farářem i horlivý vlastenec a spisovatel, Josef Mirovít Král, kterýž byl nepochybně i příčinou, že zesnulý do studií přišel, študoval v Broumově, německy; tehdejší všecky školy byly německé a neponěměl se; ano právě byl Čechem a vlastencem velmi horlivým.

Záhy, a to již v semináři, stal se členem Matice české. Slynul tehdejší seminář Kralohradecký horlivostí vlasteneckou, a to zvláště mezi studujícími bohoslovci. Tehdejší Musejník obsahuje v zadu mezi přistouplými členy celé sloupce bohoslovců kralohradeckých, kteří s náramnou obtíží na ústech si utrhuje, strádali pracně ten některý zlatý, aby do Matice vstoupiti mohli. Jeden z nich a to jeden z nejhorlivějších byl v Pánu zesnulý, kterýž i mne povzbudil a k tomu přiměl, abych i já do Matice vstoupil, což jsem milerád učinil. Vědět, že knězi třeba, se vzdělávati a k tomu že třeba pomůcek. Rty kněze mají ostříhati umění a z úst jeho hledati budou zákona (moudrosti). Malach. 2, 7.

Věda, že kněz má šířiti dobré čtení i mezi lidem, přistoupl záhy též za člena ku Dědictví Svatojanskému, jež, dávno založeno byvši zbožným býv. Jusuitou, Ant. Hanykýřem, má účelem, vydávati dobré, katolické spisy ku poučení lidu, hlavně obsahu náboženského. A r. 1856 přistoupl rovněž ku dědictví Cyrillo-Methodějskému v Brně na Moravě, kteréž má též účel, jako Dědictví Svatojanské, jenže s oborem rozsáhlejší. Vydávát spisy ne obsahu právě náboženského, též

zábavného a poučného, ale v duchu katolickém.

Žet pak kněz i mezi dítkami dobré spisy pro mládež šířiti má, záhy složil 100 zl. do Dědictví Maličkových v Hradci Králové, a stal se tak spoluzakladatelem jeho. — Podporoval litteraturu vlasteneckou, jak na chudých štacích možno mu bylo. — Vždy zajímaly jej osudy národa a v nich vždy měl horlivý podíl. — Tak v pravdě byl ryzí Čech a vlastenec, věrný a upřímný, jak vždy dávali mu svědectví všickni spolužáci jeho.

2. Kněz a pastýř duchovní. Po vysvěcení poslán jest za kaplana na patronát Jeho Osvícenosti pana hraběte z Harrachů na Jilemnice a pracoval tu na několika místech; nejprve tuším rok v Roztokách u Jilemnice, pak poslán do Jilemnice, pak poslán do Jablonce nad Velkou Jizerou na témž patronátě a do Roketnice, vše v h. rách, v Krkonoších, až, kdy uprázdňena byla fara v Poniklé, Jeho Osvícenosti tam za faráře presentován jest. Vše ty štače byly obtížné a studené a tam také z veliké části nechal své zdraví. Sám jedenkrát vypravoval, kterak, jda jednou v zimě k nemocnému do daleké vesnice, na náledí sklouzl a s krvácející hlavou domů se vrátil. Tam správa duchovní velice je pracná a obtížná. Proto také občané poněkud, uznávajice jeho zásluhy, zvolili jej čestným občanem své obce a Jeho Osvícenost, vznešený pán patron, když se uprázdnila fara zdejší úmrtím d. p. děkana Brachensbauera, presentoval jej do Petrovic.

Zde tedy mezi vámi dlel o to as 15 let, váš duchovní otec, váš pastýř. Nyní doprovázíte jeho mrtvolu. Co a jaký byl mezi vámi, sami lépe víte, než já. Nechybím jistě, řeknu-li, že byl tichý a mírný, pamětliv jsa slov božského mistra: Učte se ode mne; jsem tichý a pokorný srdcem. — Byl dobrosrdečný a šlechetný; nikdo nemůže říci, že by jej byl kdy utiskl. — Byl mlčelivý a trpělivý, neháje hřmotem a násilím práva svého; ano stala-li se mu i křivda, raději ji snesl, nežby byl snad mocně statku svého se domáhal, věda, že řekl Pán: Udeří-li tě kdo v pravé líce, nastav mu i levé; a chtěl-li by ti bráti plášť, nech mu raději i sukni. Nedej se přemoci zlému, ale přemáhej zlé dobrým. Byl milovník žertů a šprýmů nevinných a sám i žert nevinný rád pronesl. — Byl přející a pohostinný,

snad až nad míru a nad síly své; proto žádného jmění nezanechává. A což já znám vše krásné vlastnosti jeho! znáte je lépe, než já; přebývalť hezkou řadu let zde mezi vámi. Budiž mu vděčná paměť!

Jestliže teď, poslední léta, nemohl rozvinovati takovou činnost mezi vámi, jako za let prvních, nedivte se, bylť stařec, téměř sedmdesátník! Nechal zdraví své z větší části na horách; a což má starý, zasloužilý kněz od církve býti opuštěn? máť zhynouti snad hladem? Hodenť jest dělník mzdy své! Jest povinna církev, dožítí jej do smrti, jako děti rodiče; a církev? — jste vy — věřící.

Zde stával, Nejmilejší, a hlásával vám slovo boží; tam u oltáře — a přinášel za vás nejdražší oběť; odtud spěchával ku nemocným a nosil poslední útěchu a posilu; tu přijímal dítky vaše do církve na křtu svatém; tam sedal ve zpovědnici a ulehčoval stísněnému srdci vašemu; tam ve škole vyučoval vaše dítky pravdám svatého náboženství; tu za vás a s vámi se modlival; — ó zdaž není to stařec cti-hodný? zdaž není cti-hodný ten, jenž svatými věcmi vám sloužil?

Ó jistě mohu s tohoto sv. místa směle se vás tázati: Kdož jest, jemůž by byl ukřivdil? Nikdo není; ale vím, že dosti jich jest mezi vámi, jimž posloužil, poradil, dobrodiní prokázal!

Nezanechává vám žádných slavných a stkvělých památek; neposkytovalť mu fara vaše prostředkův k tomu; ale jednu památku vám přece zanechává a to tu nejkrásnější, nejvzácnější! A jest to tento chrám Páně, — ozdobený, opravený! Ovšem hlavní oltář pořídili jste si sami, což jest vši chvály a všeho uznání hodno! A ostatní chrám opravil slavný hraběcí patronátní úřad; ale kdo se o to staral kdo za to prosil, kdo neustál, až věc provedena byla? Byl to v Pánu zesnulý, cti-hodný váš duchovní pastýř.

Ó přistuptež k rakvi té a pocelujte v duchu naposledy tu ruku, která vám žehnávala! ukoňte se té postavě, která cti-hodna byla! — Přijmětež ode mne srdečný dík všickni, kdož jste mu v dlouhé jeho chorobě s láskou a trpělivostí křesťanskou sloužili; jakož i vy, kdož přišedše ku pohřbu jeho, na poslední cestě jeho jej doprovázíte, byste ho k poslednímu odpočinku zde uložili. Bůh budiž vám za každý krok hojným odplatitelem!

Skonal v Pánu na květnou neděli v poledne; tedy téměř v tu chvíli, kdy koná se po veškeré katolické církvi slavný průvod s posvěcenými ratolestmi na památku slavného vjezdu Páně do Jerusalema. Kéž účastnil se též toho průvodu v nebesích, kéž dána palma vítězství i tam v ruku jeho, kéž šel vstříc Kristu Pánu s anděly a dítkami svatými, kéž propěvoval Spasiteli: Požehnaný jenž se bere ve jménu Páně, Hosanna na výsostech — a oblažoval se na věky věkův! — Amen.

U b o z í.

Na rohu dvou ulic, kde se větru vlny rvaly v plese, večer cosi hne se.

Za dne dívka uslzená, s níž tam štkala vetchá žena, kvílí, lká a sténá.

Hadřík lehký proti chladu, jenž sem věje od západu, nechrání jí v zadu.

„Almužnu!“ ret její prosí, slzí proud jí oko roší. Smiluje se kdosi?

Marně čeká. Unavení v kolébá ji v lehké snění, až ji vzbudí chvění.

Procitne. A koho vidí? Toho, ubohé jenž lidi pod přístřeší klidí.

Vede zkrhlou do vězení. Tam je v teple ulevení: chleba kus a snění.

„Kde je matka?“ — Jinde stála, podpory by vyžebřala, byť jen byla malá.

Za nedlouho přivedena vdova celá vyděšena, bleďa jako stěna.

Táž je obě jizba kryje. Máť se k dceři pod houň vryje, s níž tu šťastna žije.

Ze sta v pravdě jedna žena,
která strádá zubožena.
„Chléb a šat!“ k vám stená.

Dr. M. Kovář.

Svatého Caeciliana Cypriana, biskupa
Karthaginského a mučedníka († 14. září
r. 258 po Kr.)

Kniha o modlitbě Páně.

Řeklad dle Inpšruckého vydání od Dra

H. Hurtera, S. J.

(Pokrač.)

19. Máme prositi za chléb denní a žádosti proseb nevztahovati na dlouhý čas.

Však lze tomu i tak rozuměti, že kdož jsme se zřekli světa a bohatství jeho i slávu jsme důvěřující v milost duchovní zavrhlí, za pokrm toliko žákati máme a za výživu, ježto nás učí Pán a dí: „Kdo se neodřekne všech věcí, kterými vládne, nemůže býti mým učedníkem“ (Luc. 14, 33.). Kdo tedy počal býti učedníkem Kristovým, a dle slov mistra svého všeho se odříká, za denní má prositi pokrm a nemá vztahovati, žádosti prosby své za daleký čas, nebo opět Pán předpisuje a praví: „Nepečujte o zítřejší chléb: nebo zítřejší den pečovati bude sám o sebe; dostiť má den na lopotě své“ (Mt. 6, 34.). Právem tudíž žádá sobě učedník Kristův stravy na den, jelikož se mu zapovídá pečovati o zítřek; nebo odporuje sobě a přiči se, abychom přáli sobě dlouho žiti ve světě my, kteříž prosíme, aby království Boží přišlo rychle. Tak napomíná nás i svatý Apoštol uspůsobuje a upevňuje naděje naší a víry stálost: „Nic jsme“, praví, „zajisté nepřinesli na tento svět: bezpochyby, že také nic odnésti nemůžeme. Nebo kteříž chtějí zbohatnouti, upadávají v pokušení a osidlo ďáblovo, a v žádosti mnohé neužitečné i škodlivé, kteréž pohřbívají lidi v zahynutí a v ztracení. Kořen zajisté všeho zlého jest žádostivost, již někteří puzení pobloudili od víry, a uvedli se v bolesti mnohé“ (I. Tim. 6, 7. nn.).

20. Kristus učí, že bohatství nejen zavržení hodné ale i nebezpečné jest.

Učí (Pán) že netoliko zavržení hodné, nýbrž i nebezpečné jest bohatství; že v něm

vězí kořen oslňujících zlověcí, slepotu myslí lidské tajným úkladem klamajících. Odtud i bohatce pošetilého, jenž shání statky světské a hojností přebývajících úrody se vynáší, odsuzuje Bůh, řka: „Nesmyslníče, této noci duše tvé požádají od tebe; co jsi pak připravil, či bude?“ (Luk. 12, 20.). Radoval se pošetilý nad plody, a měl této noci zemřiti; a komu život docházel, ten sháněl pokrm do přebytku. Naproti tomu však učí Pán, že řádným a dokonalým je ten, kdo všechno co má prodav, a chudým k užívání rozdav, poklad sobě uloží v nebesích. (Mt. 19, 21.). Ten, praví, že ho může následovati a k slávě utrpení Páně se připodobniti, kdo připraven jest a podpásán a žádnými osidly starostí domácích není opleten, nýbrž kdo prost a svoboden statků svých dříve k Bohu předeslav, sám také následuje. K tomu aby jedenkaždý z nás mohl připravovati se, nechť takto se učí modlití se a dle zákona modlitby poznávati, jakým býti má.

21. Kdo má Boha, ničeho nebude postrádati, ač-li Bůh jeho nepostrádá.

Nemůžet zajisté nedostávati se spravedlivémuездеjšího pokrmu, ježto stojí psáno: „Nebude Hospodin sužovati hladem duše spravedlivého“ (Prov 10, 3.). A opět: „Mlád jsem byl, a sestaral jsem se: ale neviděl jsem spravedlivého, aby byl opuštěn, ani semene jeho, aby hledalo chleba“ (Ps. 36, 25.); podobně i Pán ubezpečuje a dí: „Nepečujte tedy říkajice: Co budeme jísti, aneb co budeme pít, aneb čím se budeme odívati? Nebo toho všeho pohané hledají. Víť zajisté Otec váš, že toho všeho potřebujete. Hledejte tedy nejprv království Božího a spravedlnosti jeho: a toto všechno bude vám přidáno“ (Mt. 6, 31. nn.). Hledajícím království a spravedlnosti Boží slibuje, že všechno bude přidáno. Nebo jako Bohu všechno náleží, tak ten, kdo Boha má, ničeho nebude postrádati, ač-li jen Bůh jeho nebude postrádati. Tak Danieli z rozkazu krále v jámě lvové Bůh stará se o oběd a mezi šelmami hladovými a neškodícími muž Boží sytí se (Dan. 14, 33.). Podobně krmen jest Eliáš na útěku (III. Reg. 19, 8.); a na poušti, kdež krkavci mu slouží a ptáci přinášejí pokrm, živěn jest mezi pronásledováním (III. Reg. 17.). Než, ó té zlořečené ukrutnosti lidské zloby! Šelmy od-

pouštějí, ptáci nakrmují*), a lidé ukládají a zuří.

22. Opatření pokrmem prosíme za odpuštění viny, aby si žádný v sobě neliboval, jakoby byl nevinný.

Potom i za hříchy své se modlíme řkouce: „A odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme vinníkům našim“. Opatření jsouce pokrmem, prosíme i za odpuštění viny, aby, koho Bůh sytí, Bohu žil a nepečoval toliko o přítomný a časný život, nébrž i o věčný; tohoto pak dosíci lze prominutím hříchů: kteréž Pán dluhy nazývá, jakož i o svém evangeliu dí: „Všecken dluh odpustil jsem tobě, nebs mne prosil“ (Mat. 18, 32.). Tak potřebné, jak prozřetelné a spasitelné to přimnutí že jsme hříšníky, nebo nuceni jsme za hříchy prositi, aby, když sobě odpuštění od Boha vyprošujeme, duch rozjímal o svém svědomí. Aby si žádný neliboval v sobě, jakoby byl nevinný, a vynášeje se tím, aby více nehynul, tudíž dává se mu na vědomí a um, že každodenně hřeší, neb se mu káže, aby se každodenně modlil za hříchy. Tomu konečně i Jan v listu svém učí řka: „Díme-li, že nemáme hříchu, sami se svádíme, a není v nás pravdy. Pakli vyznáme hříchy své, věrnýť jest (Bůh) a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše“ (I. Jo. 1, 8.). V listu svém obojí zahrnul, i že máme prositi za hříchy, i že dojdeme odpuštění, když prosíme. Protož pravil Hospodina věrna býti ku odpuštění hříchů, jenž víru svého zaslíbení zachovává. Nebo jakož nás učil modliti se za viny a hříchy, tak slíbil, že následovati bude otcovské milosrdenství a odpuštění.

23. Zákon dle něhož se nám hříchové od-pouštějí.

Připojil (Pán) zajisté a přidal zákon, zavazuje nás pod jistou podmínkou a slibem, abychom potud žádali sobě odpuštění hříchů, pokud i sami vinníkům našim odpouštíme, vědouce, že nelze nám, když za hříchy prosíme, dosíci čeho žádáme, jestliže se sami k vinníkům našim stejně nezachováme. Protož i na jiném místě takto se pronáší: „Jakou měrou měřiti

*) V orig. jakási hříčka slovní: „Ferae parcut, aves pascut.“

budete, takovou bude Vám zase odměřeno“ (Mt. 7, 2.). A služebník onen, jenž obdržev od pána svého odpuštění všeho dluhu, nechtěl též sám spoluslužebníku svému odpustiti, do žaláře odsouzen jest. On nemínil prominouti spoluslužebníku svému, ztratil to, co jemu od pána prominuto bylo (Mt. 18.). Což ještě důrazněji předkládá Kristus ve svých přikázáních, s větší ještě váhou svých soudů: „Když se postavíte k modlení“, praví, „odpouštějte, máte-li co proti komu: aby i Otec váš, kterýž jest v nebesích, odpustil vám hříchy vaše. Pakli vy neodpustíte: ani Otec váš, kterýž v nebesích jest, neodpustí vám hříchů vašich“ (Mar. 11, 25 nn.). Výmluvy tobě pro den soudu nezbyvají žádné, ježto podle vlastního nálezu souzen budeš, a co způsobíš, to i sám trpěti budeš. Neboť Bůh žádá, aby v domě jeho byli smírliví a svorní, jakož i jednomyslní, a jakými nás učinil při druhém zrození, takovými chce abychem setrvali, tož obrozenými; bychom počavše býti syny Božími, v Božím pokoji zůstali a kteříž jednoho ducha máme, jednu bychom měli i duši i jeden smysl. Vždyť ani oběti Bůh nepřijímá od člověka svárlivého, nébrž vrátiti se mu káže od oltáře a dříve smířiti se s bratrem svým (Mt. 5, 23. n.) aby smírnými modlitbami i Bůh mohl usmířen býti. Obět Bohu větší jest pokoj náš a bratrská svornost a dle jednoty Otce a Syna a Ducha svatého lid sjednocený.

24. Smířlivých modlitba jediné Bohu příjemna jest.

Aniž pak při obětích, kteréž Abel a Kain první přinesli, shlížel Bůh na dary, nébrž na srdce jejich, aby dar onoho oblíbil sobě, v kterého srdci se mu zalíbovalo. Abel smířlivý a spravedlivý, tím, že nevinný Bohu obětuje, dává i ostatním naučení, aby, kdykoli na oltáři dar obětují, podobně přicházeli s bázní Boží, v jednoduchosti srdce, se zákonem spravedlnosti, s pokojem svornosti. Právem onen, byv při oběti Boží takovým, sám později obětí Bohu učiněn jest, tak že první mučedníkem se prokázav, slávou krve své přiučastnil se umučení Páně, ježto i spravedlnost Páně měl i pokoj. Takoví zajisté od Boha korunováni bývají, takoví v den soudu s Pánem souditi budou. Ostatně, kdo nesvorný a svárlivý jest a pokoje s bratry nemá, podle toho,

což svatý Apoštol a písmo svaté dosvědčuje, i kdyby pro jméno Kristovo zabít byl, nemohl by ujíti vině svárливosti bratrské, poněvadž, jak psáno jest: „Kdo nenávidí bratra svého, vražedník jest, a vite, že žádný vražedník nemá života věčného v sobě zůstávajícího“ (I. Jo. 3, 15). Nemůže býti s Kristem, kdo volil spíše býti následníkem Jidášovým, než-li Kristovým. Jaký to hřích, když ani křtem nemůže býti smyt? Jaký zločin, nemůže-li ani mučednictvím býti usmířen.

25. *Ničeho proti nám nezmůže protivník, leč by mu Bůh prvé dopustil.*

Také nás nutně Pán má k tomu, abychom v modlitbě říkali: „A nedopust, bychom uvedeni byli v pokušení (A neuvod nás v pokušení).“ V této části dává se nám na jevo, že ničeho proti nám nezmůže protivník, leč by mu Bůh prvé dopustil; aby všechna naše bázeň a zbožná oddanost a zřetel k Bohu byl obrácen, ježto při pokušeních našich zlo žádného práva nemá, leč by moc odonud byla dána. Dokazuje to písmo božské, jež dí: „Přitáhl také Nabuchodonosor, král babylonský k Jerusalemu, aby dobýval ho, [i dal je Bůh v ruce jeho]“ (IV. Reg. 24, 11.). Uděluje se pak zlu moc proti nám podlé hříchů našich, jakož psáno jest: „Kdo vydal v rozchvátání Jakoba a Israele zhoubečům? Zdali ne Hospodin sám, proti němuž jsme hřešili? a nechtěli po cestách jeho choditi, aniž poslouchati zákona jeho. A protož vylil na něj rozhněvání prechlivosti své“ (Isai 42, 24.). A podobně, když Šalamoun hřešil a od přikázání a cest Hospodinových se odchýlil, stalo se, že: „vzbudil Hospodin protivníka Šalamounovi“ (III. Reg. 11. 14.).

26. *Moc však proti nám uděluje se mu dílem ku potrestání, dílem ku slávě. Touto prosbou připomíná se nám zároveň slabost naše.*

Moc pak z dvou příčin uděluje se proti nám, jednak ku potrestání (nás), hřešíme-li, jednak ku slávě, zkoušeni-li jsme: tak vidíme že se to stalo při Jobovi, jak dosvědčuje Bůh a praví: „Hle, všechny věci, kteréž má, v ruce tvé jsou: toliko na něj nevztahuj ruky své“ (Job. 1, 12.). A Pán v evangeliu svém praví

v čase svého utrpení: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby nebylo tobě dáno s hůry“ (Jo. 19, 11.). Tím pak, že se modlíme, abychom nepřišli v pokušení, připomíná se nám nestateč a slabost naše, neboť modlíme se tak, aby se nikdo nelslušně nevynášel, aby si nikdo hrdě a domýšlivě čeho nepřiosoboval, aby nikdo nepokládal u sebe slávu vyznání neb utrpení za svou, ježto Pán sám učil nás pokore, an pravil: „Bděte a modlete se, aby nevešli v pokušení. Duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno“ (Mar. 14, 38.); a to proto, aby nám, když předěšleme pokorné a podrobené vyznání a a všechno vzdáme Bohu, z milosti jeho uděleno bylo, začkoi snažně s bázní a poutou Boží žádáme.

27. *Poslední prosba namířena proti všemu, co proti nám podniká nepřítel náš.*

Po všem tom při dokonávání modlitby přichází závěrek, jenž všechny žádosti a prosby naše úhrnem krátce uzavírá. Nejspíše totíž díme: „Ale zbav nás od zlého“, zahrnujice tím všechna protivenství, kteráž proti nám na tomto světě podniká nepřítel; před nimi lze důvěrně a pevně bezpečiti se, jen když nás Bůh ochrání, jen když pomoci své poskytne prosícímu a vyzývajícímu. Jakmile pak vyřkeme, zbav nás od zlého, ničeho již více nezbyvá, zač bychom ještě prositi měli, nebo jednou prosíme za ochranu Boží proti zlu; a té když dosáhneme, proti všemu, co ďábel a svět na nás strojí, bezpečně a jistě stojíme. Nebo jaký strach ve světě tomu, kdo Boha za ochránce má? (Dokonč.)

Vykoupení.

Již mizí bázeň, bašta starých říší,
a lidstva hlas, jenž volá: Vstaňte! slyší,
i věží stín i žalářů strop kles.
A tyran hle, teď o svůj trůn se třese,
an lidu brud, teď čistou láskou dme se,
a kde zněl nářek, radost dlí a ples.

Už nebloudíme v strachu nad propastí,
v svém myšlení již nedáme se másti,
a neměníme jako hračku cíl.
Nám nadšení a naděj z očí svítí,
my rozumíme, co je smrt i žití,
my víme, proč nás Kristus vykoupil.

Hle, déšť a tma a zimy kruté mrazy,
a v mracích děsný blesk, jež skála srazí,
i moře, poušť a hvozdu černý pruh,
i klenba hvězdná, pták, jenž v křoví jásá,
i strom, jenž svadlý květ se křtící stráše,
— to ústa jsou jen, jimiž mluví Bůh.

Kdo chtěl by záštit ještě lovit v zmatku,
kdo chtěl by lidstvo ještě vésti v jatku,
kdo chtěl by v hněvu bloudit zaslepen?
Hle, se všad věčná láska k nám se dívá,
nuž tartaru tma rozkotej se lživá, —
a láska svít nám v nekonečný den!

Slovo o důvěře v Boha.

Od P. *Methoděje Halabaly*, benediktina
Rajhradského.

Svatá církev katolická nás učí, že všichni lidé bez rozdílu jakož i všichni národové k svatosti povolání jsou, a že tedy jedenkaždý z nás Slovanů nebeského království účasten býti může. Popřejž nám toho Bůh. Sám Kristus Ježíš jasně nám to vyjádřil, pravě, že Bůh nechce smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl na věky. Čím to tedy, že jenom tak malá hrstka křesťanů kráčí po úzké cestě vedoucí k nebi, ale naproti tomu, že tak silný zástup po široké se hrne do věčné záhuby? — Tuším že hlavního toho příčina v tom, že nemáme pevné důvěry v Boha. Aj, či že ne? — Většina zajisté katolíků našeho věku ráda spoléhá sama na sebe, a to výlučně; nikterak neočekávajíc ani nepožadujíc pomoci a požehnání s nebe. Toť hrubá chyba. Neboť, poněvadž vůbec známo jest, že pouhé síly lidské k blahu pozemskému a věčnému spasení nepostačují, ano milosti Boží k tomu nevyhnutelně třeba; tuť patrné, že člověk nemající pevné důvěry v Boha, na těle i na duši chřadnouti musí.

Je tomu asi tak, jako kdyby některý loďník či rybář bez vesla na moře se pustil, ačkoli pozoruje a ví, že se nebe i moře k nebezpečné bouři chystá. Dozajista jeho chatrná lodička brzo i s ním ve vlnách utone. Není-li pravda, že by ten loďník nesmyslně jednal? A přece křesťan nemající důvěry v Boha ještě nesmyslněji jedná.

Ale vlažní u víře katolické mají na sto výmluv pohotově; i praví: „Dejte mi s tou důvěrou svatý pokoj. Já se starám

o svou živnost, a nemám kdy, abych na něco jiného myslel. Vždyť je to bez toho nadarmo. Dobře prý kdosi volal na všece tonoucího, a bolestně v úzkosti smrtelné vzývajícího nejsladší jméno Ježíš: Aj věru, spust se Krista, a zachyť se vrby. Toť bohaprázdne rouhání. Člověče poznej a uzněj, že jsi celý s tělem i duší, se vším statkem, se všemi tvory a veškerým světem v rukou Božích. Bůh jest tvým pánem, tys jeho poddaným. A jestli tuto věčnou pravdu zapříti se opovážíš, mnoho zlého na světě, a jistě více na věčnosti proto zakusíš. Bohu sloužiti, znamená nad světem vládnouti. Kdo však vládě Boží odporuje, světu a ďáblu, a vlastním narušováním otročí. Buď jedno anebo druhé. Oboje se vylučuje, a třetí věci nestává. V Boha tedy pevně důvěruj, o duše křesťanská, jeho svaté vůli s celým srdcem se podrobuj; tím neztratíš vysoké ceny své, tím naopak zahájíš svobodu a neodvislost svou.

Proto někteří chytráci oloupiti vás chtějí o nejdražší klenot váš, o pevnou důvěru v Boha, aby vás snadněji časné i věčné zahubiti mohli. Oni nechtějí, abyste Bohu sloužili, ale vyhradně jim. Bohu se nemáte klaněti, ale před nimi otrocky zem lízati. Kdoby nevěděl, kam ti nevěrci směřují. Oni chtějí zotročiti národ slovanský. Bohdá, že se jim to nepoštěstí. Buďme všichni svorní, důvěrujme v pomoc Boží. Požehnání jeho nás pak nemine. Hvězda slávy opět se národu slovanskému vůbec a českému zvláště jasně na nebi zablýští. Po smutných dobách národního ponížení, nastanou doby slávy a vítězství. Pán budiž s námi.

Jako pevného vesla držte se všichni pevně důvěry té v Boha, a svoboda církve a národní nám neujde. Pracujte však každý v oboru svém úsilovně, aby se to jistotně vyplnilo. Žádný ať nevloží ruce do klína, jako by už vše hotovo bylo. Nemysli, že třeba jen k stolu přisednouti, a bez potu a práce ihned sladkého ovoce a pokrmu požívati. Nikoli! Bez práce nejsou koláče!

Práce lidská a požehnání Boží vespolek se doplňují, a z obého nám zkvete blaho. Důvěra však v Boha dodává síly. Ejhle, jak milostně vás k sobě volá Spasitel světa: „Pejďtež ke mně všichni, kteří pracujete, a obtížení jste a já vás občerstvím.“

Prátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal *Boh. Brodský*.

(Pokračování.)

Po nějaké hodině byl výslech skončen a soudce hotovil se k vynesení rozsudku, když tu žádal pan Kulhavý za slovo.

„Jménem žalujících žádám za odročení líčení, jelikož předvedu ještě několik svědků, kteří k vyjasnění celé záležitosti znamenitě přispějí.“

Na tato slova obrátil se pan Dohnal k němu a cosi německy mu povídal Pan Kulhavý pohrdavě pokrčil rameny a znovu česky opakoval svou žádost. Soudce chtěl nechtěl musil žádosti jeho vyhověti a sváříci se sousedé hrnuli se ze síně ven. Věděli tolik, kolik věděli když sem šli, pouze Nosková byla radostí naplněna.

„Viděls, jak ho německy prosil, aby se smířil?“ pravili radostně. „Nepovolil a dobře udělal, já bych mu bývala ani nedovolila. Urban je celý blbý. Počkej chlapíku, ty zbledneš ještě více.“

V tom volal na Noskovou doktor Kulhavý. Ochotně běžela k němu. Pan doktor ji vzal za ruku a vedl kousek dále.

„Chci Urbanovi nadělati hodně výloh proto jsem stání odložil. Řekněte mi ještě někoho od vás, kdo o té mezi něco ví, aneb aspoň některé starší lidi. Udám je za svědky.“

Selka nebyla na rozpacích a hned jich povídala celou řadu. Pan doktor si je zapisoval a pak ještě chvíli s ní hovořil.

„Lezou ke kříži,“ povídal tajuplně. „Ale nedáme se jim. Vy se mi paní Nosková libíte, vy byste měla býti mužem, to by z ves byl advokát. Před svým mužem ani raději ničeho neříkejte. Zdá se mi, žeby měl rád po soudu. Nepamatuje, že ho jiný také šetřiti nebude.“

To byla voda na mlýn selky. Rozpovídala se široce a dlouze, co již od svého sňatku s mužem zkusila, jak o všechno starati se jí jest a jiného mnoho, až pan doktor počínal býti netrpělivým. Neposlouchal ji, počítal však, mnoholi mu za dnešní stání připadne a mnoholi ještě vyzíská. Tu chvíli, již se selkou na náměstí strávil, také již do svého účtu jako „poradu“ vepočel.

Konečně si Nosková odlehčila a spěchala za mužem. Řídila se radou obhajcovou a celou cestou nápadně mlčela. Ostatně tím muže příliš nepohňovala. Byl

rád že má aspoň pokoj. Bez toho dnes byl nevrlejší než kdy jindy. Ráno se těšil, že do večera se vše skončí a zatím nastaly nové odklady a průtahy. Mrzelo ho, že se starosta a Plašil na něho útrpně a jaksi s úsměchem divají, poněvadž cítil v sobě skutečně, že potupy zasluhuje. Jest již v domě ničím, žena sama ho před úřady a před celým okolím ostouzí.

Když šli přes ves, viděl, že všude již sousedé odnešním stání rokní. Svědci je předešli a po vsi pověděli jak to skončilo.

„Mají prý nové svědky“, povídal Plašil v hloučku rolníkův. „Rád bych věděl které. Já jsem se starostou ze vsi nejstarší a každý musí povídati tak, jak jsme povídali my. Vždyť dnes i Režný u soudu se divně otáčel. Zpočátku sem tam hleděl to vykláčekovati, ale obrátil, když odpřisahal. Urban jest hodný muž, počínal si spravedlivě a mírně, ale Nosková jest saň. Chraň Pán Bůh každého takové ženy. Ta by se tomu advokátovi hodila.“

„Píchá ji dobré bydlo“, dosvědčoval chalupník Rozkošný. „Mají nějakou tu zlatku na vrchu a od té doby se jí chytíla mamona. Když jde do kostela, neví, jak má hlavu nésti a aby jí staré hospodyně z lavice ustupovaly a dotknouti se jí bály. Jen kdyby chtěli mne také za svědka zavolati. Pověděl bych jim to důkladně a já do očí bych řekl, že na ni patří trest Boží.“

Nosková právě šla okolo. Neslyšela sice, co si sousedé povídají, tuze však přívětivě tváře neviděla. Ohrnula pohrdavě rty a hlavu výše zvedla.

„Žebrota,“ pomyslíla si, „všichni mají dluhy, jen my jsme páni. Mně říká doktor paničko, protože na mne vidí něco jiného, než na nich. Ať se zlobí ještě více, jen když ona se jim může vysmáti.“

Zlobili se skutečně na ni zle. V několika dnech byl v Chabařicích zase úřední posel. Tentokrát přinášel obsýlek více než poprvé. Kde jaký hospodář, ať to byl již sedlák, chalupník nebo domkář, každý se měl dostaviti. Celá ves reptala, ba Rozkošný si doběhl k Noskům.

„Jářku, selka, co to má býti?“ začal nepřilíš zdvořile: „Mám jíti k soudu za svědka. Nač mám svědčiti? Že je mez Urbanova? To tam nemusím já jíti, ví o tom celá ves. Ale já nemám kdy zahálet, nikdo mi mé proměškání nezaplatí. Zaplatte mi tedy vy a ne-li řeknu těm

pánům u úřadu, že vy první patříte do kriminálu, protože bouříte ves. Jen se na mne nesápejte, neleknu se vás a povím to ještě jednou. Vy jste hodná hospodyně, hanba, děláte jako chlap a ne jako ženská. Již si na vás děti prstem ukazují. No, počkejte, já vám zatopím. Chodíte jako pávice a myslíte si, aby každý před vámi se klaněl, celá ves však ví, že jste Boha prázdná ženská. Teď jsem vám řekl, co jsem chtěl. Žalujte mne.“

Obrátil se a klidně odešel. Nosková div rozumu nepozbyla. Křičela, volala na čeledě muže, na lidi a při tom rukama lomila. Nosek se jí až ulekl, když do světnice ze chléva přiběhla.

„Já jsem ubohá, nešťastná trpitelka,“ křičela plná málomocného hněvu. „Na mne smí každý přijíti a zostuditi mne a muž to nechá býti. Proč jsem já zoufalá Marta se jen vdávala, kam jsem oči dala. Ach moji milovaní rodiče, drahé sestřičky, kdybyste viděli co vaše dítě musí zakoušet, krvavé slzy byste ronily.“

Čeládka dívala se na hospodyně se stajeným dechem. Nemyslili jinak než že selka zbláznila. Až když Nosek blíže k ní přistoupil, za ruku ji ujal a chlácholiti počal, zanechala nářku.

„Jdi mi z očí. Ty jsi muž? Taková žebrota sem přijde a mne tu vyčini, až div do mdlob nepadnu a ty si chodíš po světě. Uteku od tebe. Zaplať mi mou polovičku, půjdu od tebe dnes ještě, hned. Slyšeli jste, co tu Rozkošný povídal?“

Obrátil se na čeládku. Tváře jí jen hořely a z očí zlost se blýskala. Čeleď díla sebe zaraženě. Žádnému nechtělo se do řeči.

„Budete-li pak mluvit!“ rozkřikla se vala se na ně. Jste takoví, jako hospodář, k ničemu nejste dobří, jen k jídlu.“

„Proč nás plísnete,“ hájil se čeledín. „Pracoval jsem s druhými ve stodole. Křik jsme slyšeli, ale nevšímali si toho. A nejsem-li k ničemu, jen k jídlu, mohu jíti odtud. Já vždycky místo si najdu a chleba bez nadávek si vydělám.“

„Jen si táhni a můžete táhnouti všichni, jste beztoho lenoši. Pro vás statek nespadne a čeládky dostanu, co budu chtít.“

Čeleď nedala se pobízeti. Čeledínové a děvečky hned se oblékali a strojili se k odchodu. Nosek se toho lekl. Svátky byly přede dveřmi. Koho nyní dostane? Aby sám dobytek poklízal, mlátil, řezanku

řezal a snad i dojl. Vyšel ven a chlácholil služebné, aby si nic z řeči ženiny nedělali a zůstali.

„Vy jste, hospodáři, hodný člověk,“ řekl čeledín, „ale vaše žena jest, odpusť mi to Pán Bůh, ďábel. Dostali jsme od ní již dost jindy a nepotřebujeme za potivou práci uoslouchati nadávání a vyčítání jídla. Ať jen to zkusí s jinými, uvidí, bude-li jí někdo dělati zázraky. Já tu nezůstanu, ani kdybyste mi stovku slibovali.“

Druzí souhlasili s čeledínem a za hodinu odnášel si každý své věci někam ke známému do vsi. Teď to polekalo i selku. V tak velkém hospodářství bez čeledína bez děvečky býti nemohla. Poroučela tedy muži, aby šel k starostovi a ten aby čeládce poručil, že nesmí odcházeti.

„Jdi si tam sama,“ rozhněval se Nosek, v němž konečně také krev vzkypěla. „Ty jsi je vyhnala, mohou tedy svobodně jíti. Čeledín řekl, že jsi ďábel a měl pravdu.“

Vyšel ze světnice a bouchnuv dveřmi, šel do hospody.

V celém statku zůstala selka sama. Dobytek ozýval se hlady ze stáje, plotna byla studená, ve stodole obilí nedomláčené, muž pryč, čeleď pryč a Nosková nevěděla co počíti. V té chvíli napadlo jí, že tím vším vinen soud. Již se ozýval jí v prsou hlas, že by snad bylo lépe nechati soudu a s Urbanem se vyrovnati.

„Na vzdor toho nenechám,“ dupla si. „Všechno přemohu aby věděli, že jsem svá.“

Jídla navařila a běžela do stáje. Pracovala do strhání, dokud aspoň poněkud dobytek nepoklidila. Kdyby aspoň muž byl doma. Nevyplatí se mu to však, až přijde domů. Po polednách chudou jednu ženu sehnala, aby jí pomohla. Něco málo pojedla a zase v běhu po statku běhala.

Když muž ani k večeru nepřicházel, umínala si jíti za ním. V tom však Nosek vrávorl do dvora. Na zlost pil, až se opil.

Uvítání měl ovšem šťastné, ale tentokrát selka přestala dříve, než jindy činila. Postavil se proti ní muž s hrozivými posuňky.

„Ženo, mlč,“ houkl na ni, „sice...“

Nosková se obrátila a šla do komory. Hospodář vešel do světnice a ulehnuv, záhy spal.

III.

Selka v komoře přemítala, jak se muž probudí. Bála se, aby ráno opět jí nevyhrožoval. Bylať Nosková zbabělá a kdyby její muž byl jen poněkud rázným, nebyval by se dal tak ovládati.

Ale Nosek ráno se probudiv pocítil strach, že asi od ženy hodně bude plísněn. Proto rychle se oblékl a spěchal na dvůr, aby v práci se ženě vyhnul. Kdykoliv žena kolem něho šla, po očku se na ni díval. Viděl, že se zle mračí a hrozivě blesky s očí svých po něm vrhá. Vzdychal si, že asi bude hodně plísněn. Zatím však žena jiný trest na něho si vymyslila.

Když byl čas k snídani, šel do světnice. Viděl, že jest plotna studená.

„Co chceš?“ osopila se na něho selka.

„Snídání,“ stísněně ozval se muž.

„Nevařim žádného. Vem si chleba. Včera jsi užíval dost, dnes to ušetříme. Nemám času vařit, když jsi ty tak pracovitý hospodář, že necháš o celé stavení starati se mne. Jdi a sežeň nějakého nádenníka a nádennici. Pak budu vařit.“

S těžkým srdcem šel Nosek vyplnit rozkaz ženin. Dlouho nemohl nikoho sehnati. Po vsi rozkřiklo se již, jak se selka s čeládkou rozešla a statek Noskův uveden byl u všeobecný posměch. Žádný nechtěl do statku jíti na práci a Nosek musil slíbiti, že tajně sám něco přidá, aby přece někoho sehnal. Po několika hodinách přivedl pomocníky a za odměnu dostalo se mu výčitky, že beztoho v hospodě zase seděl a pil.

Ač měli teď pomoc, přece jen nebylo lze vše ve statku tak vésti, jako dříve a hospodyně s hospodářem musili dvojnásob pracovati.

Den před štědrým dnem bylo druhé stání. Šla téměř celá ves. V okresním městě dívali se na ten průvod se smíchem a zvláště pozorována Nosková, o níž pověst až sem dolétla. V soudní síni začalo líčení a hned na počátku činil opět pan doktor Dohnal návrh na smír. Ale pan Kulhavý odmítl.

„Žalující jsou v obecnstvu v podezření, že soud sami vyvolali,“ pravil, „nutno jest tedy, aby se celá záležitost vysvětlila a oni byli očištěni. Jménem jich nepřistupuji na smír a prosím o pokračování.“

Přistoupeno tudíž k vyslýchání svědků. Soudce sám u sebe se divil, proč tito

svědci předvoláni byli od Noskových. Vypovídali všickni ve prospěch Urbanův a proti Noskovým. Poněvadž jich bylo mnoho a pan doktor Kulhavý stále výslech přerušoval, protáhlo se líčení až do odpoledne. Všickni si oddechli, že aspoň teď již se skončí ty stálé pochůzky a svědectví.

Ale pan doktor Kulhavý v čas počil je o něčem jiném. Sotva výpovědi posledního svědka byly zapsány, žádal aby se před vynesením rozsudku odbývala komise na místě činu, to jest na široké mezi u pole „na palouce“ v Chabařicích.

„To jest přece zbytečno. Co tam budeme dělati?“ Soudce sám již nemohl snést toho, aby na jevo nedal svou rozmrzelost.

„Pane okresní soudce, zákon to dovoluje, držím se jen zákona a prosím, aby vyjela ven komise k ohledání sporné meze.“

„Týráte soud marnými věcmi,“ pověděl soudce přímo advokátu do očí.

„Soud jest proto, aby soudil, já abych obhajoval. Já neporoučím slavnému soudu a nechám se od slavného soudu sám poručníkovati.“

Soudce nechtěl s ním dále hovořiti a pan doktor Kulhavý u vítězoslávě vyšel ven.

„Člověk se nesmí těch pánů v uniformách báti,“ povídal na hlas, aby ho všichni Chabařičtí slyšeli. „Poplatníci proto platí, aby jim úředníci za to posloužili.“

Nosková nemohla již se přemoci a tlačila se k obháji. Nějak ji ten soud dnes netěšil, protože svědci zle o ní mluvili. Zvláště chalupník Rozkošný vyplnil svou hrozbu a začal o selce povídati tolik pěkného, že ho až soudce zakřikl, při tom však na selku se obrátil.

„Každý si na vás stěžuje a jak já pozoruji, přejete si jediné vy soudu. Měla byste býti rozumější a lepší křesťankou.“

Tato slova Noskovou zmátla. Pan soudce byl v jejich očích příliš mocný pán a lekla se, aby neměl snad zlost proti ní, ze které by mohl nepříznivý rozsudek vynésti. Když však slyšela, jak pan doktor panu soudci se postavil a nad ním vyhrál, všechna tiseň z ní spadla. Nemohla se dočkati, brzo-li se k němu dostane.

„Jsem celá potěšená,“ pravila vesele. „Pan doktor to umí. Pan soudce takový pán a musí mlčeti. Jen ať jede ven na komisi, nemá býti tak pohodlný. Aspoň

se přesvědčí, jací lidé u nás jsou a jaké bezpráví se nám děje.“

„Ano, máte pravdu,“ přisvědčil jí obhájce. „Ale na něco vás musím upozorniti. Soudce, jak jste sama viděla, mluví stále s doktorem Dohnalem a možná, že jest od toho přemluven, aby vynesl rozsudek proti vám. Bylo to lze pozorovati také z toho, že nechtěl, aby komise se konala. Že jsem mu rovně do očí pravdu pověděl, bude mítí dvojnásobnou zlost a snad vás odsoudí. Z toho si však ničeho nedělejte. Podáme to výše a tam jistě vyhraje. Jen mi důvěřujte.“

„I já věřím,“ ochotně přikyvovala Nosková. „Já vždycky říkám, že panu doktorovi není vůkol rovno. Již jsem tuhle byla celá nešťastná z toho soudu. Muž, sousedé a kde kdo, jen mně vinu dával. Pomyslíla jsem si, kdybych měla prohrát, že bych té hanby ani nesnesla.“

„Jen si z toho ze všeho nic nedělejte,“ těšil ji pan doktor. „Ukážeme všem, že se nedáme.“

Selka obrátila se zvolna k domovu. Nechtěla jíti s ostatními, poněvadž od nich žádné chvály neočekávala. Celou cestou opakovala si slova, kterými pan doktor Kulhavý se panu soudci na odpor postavil a pro tato slova doufala pevně, že obhájce její vyhraje. Neboť, neboji-li se ani soudce, musí býti moudřejší nad něho.

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Eminencí nejdůst. pán František de Paula, kardinál Schoenborn nastoupí v pondělí 17. t. m. visitační cestu ve vikariatu Česko-Brodském.

— **K pouti římské.** V Praze přihlásilo se ku ponti bratrstvem sv. Michala archanděla pořádané 362 poutníků. Dalších přihlášek naprosto nemožno více v Praze přijímati. Všech poutníků bezpochyby bude kolem 400 osob, počítaje v to osoby z Čech, které mimo tento poutní vlak buď již do Říma se odebraly neb jinými cestami do Říma se odeberou. Technickým vůdcem vlaku bude Dr. Russell z Vídně, cestovním maršálkem prof. Jan Drozd, starosta Svatojáclavské záložny v Praze; vůdcem a představitelem poutníků při audienci u sv. Otce bude J. J. kníže Zdenko z Lobkoviců. Mimo to účastní se pouti hrabě Ferdinand Chotek, ma-

jitel velkostatku a někteří čelní hodnostáři duchovní. V neděli dne 16. dubna o 6. hod. večerní bude v katolickém spolkovém sále v domě Svatojáclavské záložny č. d. 223—I. v Řetězové ulici schůze poutníků, kteří z Prahy vyjedou a kterých celkem okolo 200 (neb ostatní budou přisedati na stanicích od Prahy do Vídně, mnozí také až ve Vídni na nádraží jižní dráhy). Cestovní maršálek prof. Drozd vyličí v krátkosti průběh a hlavní okolnosti pouti. Po té již se budou moci poutníci sestoupiti ve skupiny, podle kterých se rozdělí na cestě do železničních vozů a sdruží se pod svlátními vůdci, kteří jim budou rádcí na cestě. Restaurátér v Svatojáclavské záložně připraví vše k uhostění jich v ten večer v místnostech sálu i v místnostech Katolické besedy. V pondělí pak dne 17. dubna ráno sejdou se poutníci na nádraží severo-západní dráhy na Poříčí, odkud zvláštní poutní vlak vyjede v 8 hod. 10 min. ráno a zastaví se pak v oněch stanicích, kde další poutníci budou přistupovati a sice v Lysé, odkud odjede v 9 hod. 13 min. dopol., v Nymburku v 9 hod. 32 min., ve Velkém Oseku v 10 hod., v Kolíně v 10 hod. 12 min., v Sedlci u Kutné Hory 10 hod. 26 min., v Čáslavi v 10 hod. 40 min., v Golčově Jeníkově v 11 hod. 1 min., v Německém Brodě ve 12. hod. 13 min. odpůldne, v Jindřavě v 1 hod. 25 min., (po zastávce 36 minut k vůli společnému obědu poutníků, na který se již dříve a pak mezi jízdou budou vydávati lístky za cenu 1 zl. r. m.), v Starči Třebíči ve 2 hod. 21 min., ve Znojmě ve 3 hod. 51 min., ve Vídni v 6 hod. Po té ihned dopraveny budou poutníci povozy do bytů komitétem jim objednaných. V úterý dne 18. dubna budou o 9. hod. ranní služby Boží pro poutníky v chrámu Páně u sv. Štěpána. V 1 hod. 10 min. v poledne pak odjede vlak s poutníky z nádraží jižní dráhy, když se byli dříve podle vozů sešupili a všechny další poukazy, lístky a zvláště poučení o tom, jak jim si jest počínati v Římě, obdrželi. V příčné audience u sv. Otce a zvláštních pobožností poutníků vydána jest římským komitétem zvláštní instrukce, jež poutníkům v českém i německém textu bude doručena.

— **Spolek Arimatejský** v Praze opatřil v měsíci březnu t. r. rakev a rubáš k slušnému pohřbu 94 chudých křesťanů, a sice: ze všeobecné nemocnice 51, ze zemského blázince 5, ze zemské porodnice 1, z nemocnice milosrdných sester 25, z nemocnice milosrdných bratrů 2, z nemocnice Alžbětinek 2, z umřelých kaplí 4, z vyšetřovacího vězení 3 a z městské veznice 1; z těch příslušelo ku Praze 2, na venek 90. — V tomto měsíci vzdává výbor spolkový díky za

ndělené milodary slavným okres. výborům v Černém Kostelci, Sušici, Šluknově, Vyšším Brodě, Lomnici, Žel. Brodě, Kladně, Libochovicích, Kadani, Písku, Vys. Mýtě, Žatci, Náchodě, Polné, Bechyni, Strakonici, Horažďovicích, Přimdě, Mladé Boleslavi, Nové Pace, Falknově, Stříbře, Benátkách, Chlumci, Pacově, Rakovníku a záložnám: I. občanské v Praze, v Kouřimi, Nymburku, Kolině, Polné, Soběslavi, Roudnici, Čes. Brodě a Jindř. Hradci. — Milodary jakož i příspěvky slav. okr. výborův a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P. Václav Kocián, kaplan u sv. Štěpána v Praze.

Z Olomouce. Jeho Milost nejdůst. p. Dr. Theodor Kohn, kníže-arcibiskup Olomoucký odebral se 10. t. m. ad visitanda limina ss. apostolorum v Římě.

Z Uher. (Vražedný útok na kardinála-primasa.) Na kardinála knížete primasa Vazaryho učinil bývalý jeho správce sklepů Csolit vražedný útok. Zlosyn ozbrojený nožem, chtěl se na primasa vrhnouti, avšak sekretář primasův jej zadržel. Primasovi nestalo se ničeho, avšak sekretář utrpěl pět těžkých ran. Když útočník byl zatčen a veden na policii, pravil, že lituje nezdaru svého vražedného pokusu; jen smrti primasovou byl by prý ukojil svoji touhu po pomstě. Také litoval, že nemohl si po nezdařeném atentátu podřezati krk. Ostatně prý ještě vykoná později, co nyní se mu nepovedlo. U zatčeného nalezena byla břitva, kterou sám se chtěl usmrtiti. Dále si stěžoval, že primas zachoval se k němu prý nespravedlivě, když ze služby ho propustil. Sloužil jedenáct roků a nikdy se prý ničím neprovinil. Ze služby propuštěn byl bez všeliké podstatné příčiny. To vše primasovi pověděl a prosil jej, aby ve službě ho ponechal. Primas jeho proseb nedbal a proto prý uvažoval, že nyní všemu jest konec a že nezbývá, než odhodlati se k zoufalému činu. Zranění primasova sekretáře dra Kohla jest dost nebezpečné; byl zaopatřen svátostmi umírajících. Csolit byl jen proto od kardinála-primasa ze služby propuštěn, poněvadž v době, co mu sklepy byly svěřeny, ztratilo se 350 lahví šampaňského vína.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- P. Norbert *Diviš*, rektor koleje řádu Piaristův v Benešově, jmenován k. a. notářem;
- p. Ant. *Dittrich*, far. v Štědré, obdržel expositorium canonice.

Ustanovení jsou:

- p. Václav *Kindl*, koop. Maršovický, za kapl. v Jesenici;
- P. Josef *Mařák*, kněz ř. křížov., za výp. kapl. u sv. Petra v Praze;
- P. Josef *Klouta*, kněz ř. křížov., za kaplana v Králově Chlumu (Königsberg);
- p. Jan *Knotek*, kapl. ve Válci, za admin. v Radošovicích;
- p. Ondřej *Wagner*, far. Radošovický, za far. v Nahořeticích.

Uprázdňené místo:

Radošovice (Reschwitz), fara patr. náboženské matice, od 4. dubna 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Čančara*, děkan v Lužci, 2. dubna 1893, (nar. 11. listop. 1811 v Křovicích, vysv. 25. července 1836);
- p. Vinc. *Möhwald*, kapl. ve Vrchlabí, 3. dubna 1893, (nar. 22. pros. 1859 v Heidelbergu, vysv. 11. července 1886).

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Kuřil*, far. v Rohozné, za faráře do Chotěšic;
- p. Jos. *Gabriel*, koop. v Rokytnici, za admin. do Pécina;
- p. Alois *Novák*, koop., za admin. v Kostelní Lhotě;
- p. Lamb. *Vichta*, koop., za admin. v Petrovicích;
- p. Jan *Štěpek*, koop., za admin. v Lužci;
- p. Jos. *Brett*, za defn. katech. škol měst. v Úpici.

Uprázdňená místa:

Lužec, fara patr. hrab. Octaviana Kinského, od 2. dubna;

Rohozna, fara patr. těže obce, od 4. dubna 1893.

OBSAH: Pastýřský list J. B. M. Edvarda Jana Nep. — Homilie na neděli pátou po Velikonoci. — Řeč o pohřbu dp. Viléma Hrubého. — Ubozí. (Báseň.) — Kniha o modlitbě Páně. (Pokrač.) — Vykoupení. (Báseň.) — Slovo o důvěře v Boha. — Prátele lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktori:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Řeč

*před sv. zpovědí velkonoční konané
k mládeži studující,*

od fil. dra Eug. Kadeřávka.

„Ejhle, člověk“ (Jan 19, 5.).

Jistý studující máje se odebrati za svým povoláním z domova prosil matku, aby mu koupila zrcadlo, které by ukazovalo, zdali jeho zevnějšek jest slušný a v pořádku. Matka schvalujíc úmysl jeho koupila mu zrcadlo; avšak podotkla: Milý synu, dbáti máš nejen o tělo, aby bylo řádně upraveno, ale také o duši, a to mnohem více, poněvadž na kráse duševní všecko záleží. Proto ti ještě jedno zrcadlo koupím pro duši, t. j. obraz Ježíše Krista ubičovaného a od Piláta lidu s těmito slovy představeného: Ejhle, člověk. Buďeš-li odvažovati se činu, který by duši tvou hyzdil a krásy zbavil, volati bude Ježíš Kristus z tohoto obrazu, že je to hřích, že pro takový čin byl ubičován, že tato muka podstoupil z lásky k tobě, abys duši svou zachoval čistou a krásnou, že tím hříchem bys jej zarmoutil, že by o Tobě říci nemohl: Ejhle, člověk dokonalý. Tak pravila matka a koupila svému miláčku obraz „Ejhle, člověk.“ Jako matka rodná svého syna, tak i matka duchovní, církev, nás napomíná zvláště v době svatého postu, abychom pozorovali Krista Pána ubičovaného a v něm se vzhlíželi jako v zrcadle. A proč tak činí zvláště v době svatopostní?

„Bez víry nelze Bohu se líbiti“ (Žid. 11, 6.). Chceš-li tedy, milý příteli, plnit

vůli Otce nebeského, chceš-li přispívati k slávě Boží, chceš-li se státi člověkem právě dokonalým, právě blaženým: musíš za neklamnou pravdu míti, cokoli církev katolická k věření předkládá, poněvadž to Bůh zjevil. A není pochybnosti, že podržeti chceš poklad nejdražší, víru katolickou, které se ti dostalo na křtu sv., kterou v tobě pěstovala matka, ve které zdokonaliti tebe se snaží církev a škola. Chceš snad věděti, co se stane s národem anebo jednotlivcem, jenž víry katolické se zřekl? Odpověď nalezněš v dějinách nestranně psaných a ve zkušenosti pečlivě uvažované. Avšak nechci nyní vás, m. př., kormoutiti líčením hluboké bídy, do které vrhá nevěra; raději připomínám, že rozum náš soudí-li správně, víru katol. ochotně přijímá a z ní velikých prospěchů nabývá, jelikož mu víra znamenitě k tomu slouží, aby pravdu poznal. Ó jakou radost, spokojenost a blaženost cítí, kdo víře katolické řádně rozumí a ji svým majetkem nazývá! Moudrost se pokládá vším právem za majetek cennější než peníze, polnosti, domy, drahokamy, nádherné šaty, krásný nábytek; avšak víra katol. jest moudrost nejvyšší, které člověk nabytí může. Proto si ji vážme, Kristu Pánu děkujice, jenž nám ji z nebe přinesl, a pečlivě zpytujeme své svědomí, zdali také pro naše hříchy proti víře Kristus Pán nebyl bičován, zdali jsme vždy věrni byli víře, zdali jsme o víře nepochybovali, zdali jsme svévolně nečetli spisů, jež víru katol. a mravnost podrývají, zdali jsme se nestyděli býti katolíky, zdali jsme se učili rádi a pilně náboženství.

Avšak víra jediná nestačí; neboť praví

tentýž apoštol Páně: „Naději jsme spaseni“ (Řím. 8, 24.). Také by víra byla bez ceny, kdyby nebyla plodnou. A věru z víry se rodí naděje. Neboť víra nás učí, že Bůh netoliko nám dal, čím jsme a co máme, nýbrž také nás zachovává a k cíli, t. j. k dokonalosti a blaženosti vede, že Bůh sám sebe nám předkládá za cíl nejvyšší a za předmět blaženosti a že nám slíbil pomoci, abychom se k němu dostali jako jeho synové a dědicové milování. Milí přátelé, kdo z vás by nechtěl Boha milovati maje na zřeteli dobrodiní, jež nám Bůh prokazuje? Kdo z vás by nechtěl z nich se radovati a je s velikou toužebností očekávati? Ale budeme netoliko, co Bůh nám slíbil, očekávati, ale také za to prositi, jako dítky své rodiče prositi mají za to, co jim rodičové ochotni jsou dáti. Ale když nám poskytuje Bůh pomoci, abychom se stali dokonalými, nesníme býti nečinnými, nýbrž s milostí Boží spolu působiti; neboť praví staré přísloví: Ora et labora. A to vše, co jsem nyní pravil, tvoří křesťanskou naději, kterou kdo má, také se bojí, aby se nevzdálil od Boha, svého cíle nejvyššího, aby nepozbyl Boha, svého nejlepšího dobra, aby se nestal nehodným lásky Boží, aby se nezbavil pomoci Boží, bez které dosíci nemůže své dokonalosti a blaženosti, zkrátka aby nezhřešil. Zdaž takovou naději může rozum náš neschváliti? Ó jak utěšený jest život lidský, spočívá-li na naději, které člověk postrádati nemůže po čas své pouti pozemské a která jej provází také za hrob! Ale naopak kdo vypíše, jak nešťasten jest, kdo této naděje se zbavuje! Pročež děkujte, m. př., Kristu Pánu bičovanému, že nám tuto naději svým umučením zjednal, a majíce na paměti, že vás tento Syn Boží vidí, zpytujte své svědomí, zdali jste tuto naději vždy měli, zdali jste Boha pokládali za nejvyšší dobro a po něm bažili, zdali jste nelnuli k statkům pozemským, jako k cíli poslednímu, zdali jste za svou dokonalost a věčnou blaženost, jakož i za prostředky k tomu vedoucí Boha prosili, zdali jste opovážlivě se nespolehali na milosrdenství Boží zdali jste svým vlastním silám příliš nedůvěřovali, zdali jste se báli hříchu, jenž nás okrádá o pravou dokonalost a věčnou blaženost?

Skládáme-li svou naději v Bohu, tu již jej milujeme; ale taková láska není ještě dokonalá, jakou od nás žádá víra katolická, která nám předpisuje: Milovati

budeš Pána Boha svého z celého srdce a z celé duše své a ze vši mysli své. A víra katol. tuto lásku dokazuje učíc, že jest Bůh nesmírně dokonalý v každé příčině a že proto naší lásky, našeho zalíbení jest hoden měrou nejvyšší. Věru kdo rozumně uváží, co jest Bůh, zdaž může, nemá-li srdce zlé, zkažené, jej nemilovati? Než tato láska provázena býti má zárukou, který probouzejí hříchy, jimiž Bůh nejvyšší jest uražen a bázní synovskou, jež nás odvrací od všelikého hříchu, zvláště však snahou, jež nás pobízí plniti povinnosti k Bohu. Proto nedáváme-li svým životem na jevo úctu, kterou od nás žádá velebnost Boží a vážnost těch, kteří jsou na místě Božím, t. j. rodičů a představených jak duchovních, tak světských: nemáme lásky k Bohu a jsme duchovně mrtvi, poněvadž jediná láska uděluje života. Proto majíce před očima Krista ubíchaného, který nám tuto lásku dojemně a vroucně poručí, této lásce slovem a příkladem učí, tuto lásku skrze Ducha sv. do srdcí vlévá, zpytujte své svědomí, zdali jste Pána Boha nade všechno milovali, jej ctili, jemu sloužili, zdali jste povinnosti náboženských patřičně šetřili, zdali rodičů a představených náležitě jste si vážili, zdali jste plnili příkázání Boží a církevní a řád disciplinární.

Kdo však miluje Boha, musí také milovati sebe a bližního, poněvadž jsme od Boha stvořeni k jeho podobnosti a obrazu, poněvadž jsme od Krista Pána vykoupeni, poněvadž jsme od Ducha sv. posvěcováni, poněvadž jsme schopni blaženosti nebeské. A věru kdo by sám sebe nemiloval? Než ať tak činí každý, jak to předpisuje náboženství křesťanské, totiž plněním povinností k sobě, pečováním o duši a tělo, životem ctnostným. Z těchto ctností, zvláště podotýkám cudnost panickou, velmi krásnou a hlavní ozdabu mládeže studující.

A co mám říci o lásce k bližnímu? Ať mluví za mne písmo sv.: „Praví-li kdo, že miluje Boha, nemiluje-li bližního, jest lhářem.“ Ba i dlužno říci, že kdo nemiluje bližního, nemiluje ani sebe. Tak velice záleží na lásce k bližnímu, která se jeviti má smýšlením, řečí a skutkem, která záleží v konání povinností, jež náboženství křesťanské ukládá. Ó jak jest tedy záhodno znáti povinnosti tyto podle učení církve katolické a následovati božského příkladu Krista Pána! Proto patřice na tvář Krista Pána bičovaného, neméně bedlivě zpytujte

své svědomí, zdali jste nepochybili co do povinnosti k bližnímu.

Tímto způsobem až prozkoumáte všechny záhyby srdce, probuďte upřímnou a dokonalou lítost, že jste Pána Boha, nejvyšší dobro, nejlaskavějšího otce, spravedlivého soudce, urazili, že jste svými hříchy Krista Pána na kříž přibili, že jste v sobě chrám Ducha sv. znesvětili. A zajisté pevně si také umíníte, že svůj život s pomocí Boží a na přímluvu Panny Marie a patronů českých polepšíte a všech příležitostí k hříchu se varovati budete. Ó kéž zpověď vaše slouží ke spasení, aby Kristus Pán o každém z vás, m. př., říci mohl: Ejhle, člověk dokonalý! Amen.

Ř e ě

*před sv. přijímáním velkonočním konaná
k mládeži studující*

od fil. dra Eug. Kadeřávka.

„Kdo jí chléb tento, živ bude
na věky“ (Jan. 6, 59.).

Vykonavše řádně sv. zpověď chcete přistoupiti k stolu Páně, abyste přijali nejsv. Svátost oltářní, tělo Syna Božího, našeho Spasitele. A tento váš úmysl, m. př., chvály jest hoden, poněvadž spočívá na důvodech velmi vážných. Když marnotratný syn k otci se vrátil a s ním se smířil, otec vystrojil synovi hostinu. Podobně jedná Bůh, s kterým jste se ve svátosti pokání smířili; On vám strojil hostinu, aby dokázal, že skutečně jste jej svou zpovědí řádně vykonanou smířili, aby svou radost a spokojenost dal na jevo. A jaká to hostina! Nepravím: královská, ale božská; neboť Syn Boží dává své tělo vám za pokrm. Kdo může vypsati, jak vzácný to pokrm.

Hříchem, který Boha uráží a hněvá, jste se odloučili od Boha, hříchem, který bližnímu činí krivdu, jste se odvrátili od bližního; nyní když vám jsou odpuštěny hříchy, máte opět se spojití s Bohem a bližním; a to se stane v nejsv. Svátosti oltářní, ve které se spojíte s Kristem Pánem svazkem nejněžnějším a nevyhnutelným, ve které se spojíte u společného stolu Páně s bližním, abyste opět měli lásku, jakon Kristus Pán od vás žádá, ve které láska vaše k Bohu a bližnímu vzplane září čistou. — Kristus Pán, jak nám vy-

pravovalo sv. evangelium předešlou neděli, nasýtil zázračně zástupy hladové pěti chleby a dvěma rybami, poněvadž se nad nimi slitoval. I vy, m. př., jste hladovi, t. j. pomoci potřebni, jelikož nemůžete sami se udržeti ve stavu milosti, do kterého jste přivedeni sv. pokání, sami nemůžete se uchrániti před pokušením a hříchem, sami nemůžete ctnostmi se cvičiti a prospívati, sami nemůžete býti duchovně živými. Potřebujete chleba života, kterým byste živi byli nejen pro život vezdejší, ale i věčný. A tento chléb života vám podává v nejsv. Svátosti oltářní Ježíš Kristus, jenž nad vámi se slitoval; On jest Pánem života, neboť když na kříži umřel, opět z mrtvých vstal; nepochybujte tedy, že vám v nejsv. Svátosti oltářní život duchovní uděluje skrze své z mrtvých vstání, jež brzy slaviti budeme. Přistupte tedy k stolu Páně, abyste účastni byli vzkříšení Páně duchovním způsobem, abyste duše své ozdobili ctnostmi, ve kterých život duchovní záleží, zvláště pak těmi, jež mladíka studujícího nejvíce zdobí, pilností, mravností a zbožností. A že jest vám velice potřebí, abyste Krista Pána při sv. přijímání za tyto ctnosti prosili, choť vám touto řečí dokázati. —

Není statku pro nás dražšího nad život. Ale poněvadž sestává každý z nás z duše a těla, nastává otázka, o kterou část se musíme starati více, aby žila? Odpověď na tuto otázku jsem slyšel, když jsem chodil do druhé třídy gymnasia. Neboť tehdy jsem četl v latinské čítance: Non vivimus, ut edamus et bibamus, sed edimus et bibimus, ut vivamus. A později ve studiích gymn. jsem slyšel, že tělo jest služebníkem, duše pani, vládyně. Zdaž i vy, m. př., jste neslyšeli totéž? Tedy ačkoli nesmíme zapomenouti na tělo a pečovatí musíme, aby bylo zdravo a silno, chceme-li, aby duši prokazovalo služby potřebné a nevyhnutelné: přece hlavní péči obrátiti musíme k duši; neboť na jejím životu nám záleženo býti musí hlavně a přede vším.

Než jak se starati budeme o život duševní? Dobrotivý Bůh nám dal rozum, kterým jemu se podobáme a kterým podstatně se lišíme od zvířat. Rozum tedy máme obohacovati, abychom vedli život, kterým bychom se podobali Bohu a kterým bychom se lišili od zvířat. Kdo tedy rozum svůj neobohacuje vědomostmi, kdo se neučí, jak se má učit, kdo jest nedbalý

ve studiích, kdo se stará pouze o tělo a smyslné požitky: ten v sobě hanobí obraz Boží, ten se snižuje ke zvířatům, ba i pod zvířata, ten pozbývá své důstojnosti lidské. Takový nedbalec nepřítelem jest sám sobě největším; neboť se okrádá o dokonalost, která záleží v moudrosti, a spokojenost a blaženost velmi ušlechtilou, která se prýští z bohatých vědomostí. A co máme říci o vlohách, které zakopává, o drahém čase, který maří bez pravého užítu, o rodičích, kteří naň vynakládají, co mají, kteří se o něj pečlivě starají, kteří jej napomínají a svou přičinlivostí dávají dobrý příklad, kterým se odměňuje tím, že je zarmucuje? Ó zdaž nemá takový nedbalec kamenné srdce ke svým rodičům? Ó zajisté vy, m. př., ošklivost cítíte, když si představujete nedbalce, jenž o svou budoucnost se nestará, jenž zapomíná, že svým prospěchem vědeckým prospěti má také společnosti lidské. Jsem přesvědčen, že vy, m. př., chcete rozmnožiti počet žáků pilných, kteří všem předmětům předepsaným rádi se učí a kteří nezapomínají, že náboženství jest v řadě předmětů první. Ó milujte předmět tento, neboť jedná o Bohu, jehož důkladně znáti má každý člověk. Těšte se na všechny hodiny vyučovací, ale zvláště na hodiny, ve kterých nabytí můžete známosti o Bohu.

Než řekne snad někdo: Jest mnoho překážek, jež pilnosti brání. Ano, máš pravdu. Nepřítel má pilnost mnoho. A k těmto nepřítelům pilnosti druží se také lež, která chce vyvrátiti náboženství křesťanské. Než znám vydatný prostředek proti nepřítelům pilnosti a proti nepřítelkyni náboženství křesťanského. A to jest nejsv. Svátost oltářní, kterou hodláte přijmouti. Přijměte ji hodně a prostě Krista Pána, abyste přemáhali překážky pilnosti a ducha živého a tak abyste byli duchovně živi a účastni vzkříšení Páně.

Co byste, m. př., řekli o stromu ovocném, který sice kvete, ale nikdy ovoce nepřináší? Zajisté byste ho neuznali užitečným. Podobný soud by platil o studující, jenž s pilností nespojuje mravnost, poněvadž pilnost porovnatí možno s květem, mravnost s ovocem. Oběma očima se dívati máme, oběma nohama choditi máme. Kdo však jest jenom pilný a ne spolu mravný, ten se dívá jenom jedním okem, ten chodí jednou nohou. Podobně bychom pošetilým nazvali toho, jenž by chtěl býti mravným a ne spolu pilným; neboť ku

mravnosti nezbytně náleží pilnost, a mravnost jest lichou a prázdnou, neopírá-li se o moudrost, které nabyti nelze leč pilností. A proto milujte oba skvosty, jež krásí jinocha studujícího; jeden skvost nemůže býti bez druhého, úzkým svazkem spojeny jsou rozum a svobodná vůle; rozum předpisuje a svobodná vůle vykonává. Věru není-li této shody, pak čím větší vzdělanost rozumová, tím jest ošklivější, poněvadž mravnost udílí vzdělanosti ceny; tím také jest větší nemravnost, poněvadž kde má býti mravnost a není, tam jest nemravnost.

A tuto shodu žádá od nás Bůh, jenž nám dal svobodnou vůli. Proto jenom ten plní, co Bůh žádá, kdo svobodnou vůli prokazuje konáním dobrého, jež mu rozum předkládá. Zdali jinak se líbiti může člověk Bohu? A přece musí nám na zalíbení Božíma býti nejvíce záleženo. S tímto zalíbením Božím spojena jest pravá svoboda. Každý chce býti svobodným; ale zdali pak volí patřičný prostředek? Bohu žel, nikoli. Mnohý hledá svobodu v nevázanosti, nemravnosti, opomíjení dobrého, páchání zlého. Čeho však dosahují tímto způsobem? Mrzkého otroctví duševního, jež daleko jest horší, než otroctví tělesné.

A jaká mravnost se požaduje od studujícího jinocha, jenž má rozum a jej patřičně vzdělává? Právo přirozené vám, m. př., ve svědomí dává o ní svědectví a náboženství křesťanské vás k ní vede. Važte si velice mravnosti křesťanské; neboť vznešeností vyniká, činí člověka právě dokonalým a blaženým a není nesnadnou silám lidským, poněvadž jest člověku zaručena pomoc Boží. Věřte mi, m. př., že snáze jest život řídití podle náboženství křesťanského než proti němu jednati, poněvadž Bůh člověka v náboženství křesťanském k sobě táhne. Učte se tedy pilně mravnosti křesťanské a prokazujte ji ve svém životě. Z povinností vašich připomínám zvláště a jmenovitě lásku k rodičům, úctu k představeným duchovním a světským, tedy také k pánům profesorům, střídmost v jídle a pití, čistotu panickou, laskavé obcování se spolužáky, šetření disciplinárního řádu.

Než říká mnohý: Povinnosti křesťanských jest mnoho a nepřekonatelné obtíže činí je nemožnými. Na to odpovídám: Tomu, kdo miluje, nic není obtížno; z lásky se prýští čistá mravnost beze všeho nucení. Proto abyste láskou byli naplněni a láskou

k mravnému životu byli vedeni, přistupte k oltáři, abyste přijali Ježíše Krista, pramen lásky nejušlechtilejší, lásky k Bohu, k sobě a bližnímu. Nebudete sklamáni, budete-li Syna Božího prositi za lásku; neboť právě proto přišel mezi nás, aby nám udělil lásku, ve které jest život, aby nás nejen učil povinnostem života mravného, ale i nám pomáhal, bychom je plnili; právě proto umřel a z mrtvých vstal, abychom v nejsv. Svátosti oltární z něho čerpali život, který v lásce záleží.

Jestliže duši, rozumem a svobodnou vůlí opatřenou, máme od Boha a pro Boha, jestliže rozum nás vede ku poznání Boha stvořitele, zachovávatele a vůdce k poslednímu cíli a svobodná vůle šetřiti má zákonů od Boha daných: co jiného zbývá jinochu studujícímu, než aby k pilnosti a mravnosti připojil třetí ctnost, zbožnost? Pilnost jest počátkem a základem, mravnost výsledkem a stavením, zbožnost korunou a vrcholem. Všecky tři ctnosti zdobiti musí život náš, má-li býti dokonalý a blažený; žádná z nich nesmí scházeti. Jestliže tuto pravdu rozumně uvážíte, m. př., nebudete váhati vyznati, že jest zbožnost ozdobou studující mládeže, a to největší a nejnutnější. A věru co jest člověk bez Boha? Stromem, jemuž všechny kořeny jsou podtaty, rybou na suchém břehu, oběžnicí bez stálice. Náboženstvím liší se člověk od zvířete; pročez nemá-li člověk náboženství, přestává býti člověkem a klesá ke zvířeti, ano i pod zvíře, jelikož pozbývá své důstojnosti. Jaká to pošetilost, nehlásí-li se syn k otci svému laskavému! Vy zajisté, m. př., takovou pošetilost nechválíte a pevný úmysl máte Boha uznávati svým pánem nejvyšším, otcem nejdobrotivějším a soudcem spravedlivým, Boha ctíti, Bohu sloužiti.

A jak byste Bohu sloužili? Tomu vás učí Bůh sám v náboženství křesťanském; poněvadž tomuto náboženství rádi se učíte, není potřeby, abych já vám tyto povinnosti vykládal. Než přece zmiňuji se o modlitbě, mši sv. a sv. svátostech. Nemějte, m. př., nikdy za to, že člověku vzdělanému nesluší modlitba; neboť člověk vzdělanější může a má Boha lépe znáti než méně vzdělaný, může a má více sobě býti vědom povinnosti, která mu káže Boha modlitbou ctíti, Bohu modlitbou děkovati, Boha modlitbou prositi, Boha modlitbou usmířovati. A co mnohého člověka odvrací od modlitby?

Pýcha. Pýcha však s pošetilostí jest spojena. Následujte muže vzdělané — a těch nepostrádá společnost křesťanská — kteří nemajíce v sobě pýchy pilní jsou modlitby. Jiná povinnost nám káže obcovati mši sv., která jest středem a srdcem veškeré bohoslužby křesťanské, z něhož vychází životní síla do veškeré církve Kristovy. Nezapomínejte, m. př., na mši sv., zvláště, jak přikázání Boží a církevní velí, v neděli a ve svátek, a přisvojujte si bohatých účinků oběti, která se při mši sv. přináší. Z oběti mše sv. prýští sv. svátosti, které Kristus Pán založil k našemu spasení. Jich buďte pilní a přijímejte je patřičně, abyste došli spásy, kterou vám Kristus Pán podává ve sv. svátostech, zvláště pamatujte na svátost pokání a oltární; bez nich nestanete se dokonalými a blaženými. I kdybyste se nedopustili těžkého hříchu, můžete se zpovídati ze všedních; a kdybyste se nedopustili ani všedního hříchu, můžete se zpovídati z hříchů předešlého života. Potřebu svátosti pokání uznávali a uznávají mužové svatí a sv. Otec, hlava církve, chodí ke zpovědi často a klekne ke zpovědnici, ve které sedí obyčejný kněz. A jako pokrmu potřebujete pro tělo, tak opět poskytnutí pokrmu duši své v nejsv. Svátosti oltární.

Ale člověk, tvor omezený a konečný, tvor slabý a chybám náchylný, má sloužiti podle učení křesťanského Bohu, Pánu svrchovanému a nekonečnému! Kterak učiní, aby služba jeho se líbila Bohu? Jděte ke stolu Páně a prostě Ježíše Krista, jehož přijmete, aby vám pomohl. On vám milostí své neodepře, vy pak konati budete službu Boží řádně, jak ji od Vás žádá náboženství křesťanské.

Když tedy víte, m. př., zač Krista Pána prositi máte, chcete-li těch milostí od Něho dosáhnouti, probuďte viru v Ježíše Krista v nejsv. Svátosti oltární, jakou má církev katolická, rozněcujte v sobě touhu po Ném a naději svou skládejte v Něj, věnujte Mu svou lásku a litujte ještě jednou svých hříchů. Takovým způsobem kéž byste hodně přijali tělo Páně a účastnými se stali života vzkříšením Páně nám zjednaného. Amen.

Snížek již sešel . . .

Snížek již sešel,
ledy též ztály —
vesna se milá
vrátila z dáli . . .

Slunéčko zlaté
jasněji svítí
a z lůna země
ven láká kvítí . . .

Koberec pestrý
s zeleným polem
kraj celý jesti
s lučinou, rolem. —

Nad nimi k výši
nebes se nese
skrývánek malý
v trylkovém plese. —

K němu se druží
zpěváků rady,
jichž zpěvem plné
lesy i sady . . .

I v domy, chýše
zaletnou čile,
kde hnízdo jejich
staré, tak milé. —

Lákají k sobě
ven zpěvem jarým —
šveholí sdílně
známým svým starým . . .

A člověk slyše
takové písně,
i sám se prostí
té zimní tísně. —

Nový hned život
v nitru svém cítí —
pod širým nebem
stále chce býti . . .

Tam jest mu volno,
blaze, tak sladce,
jak když se tulil
co dítko k matce . . .

Ty něhy, krásy,
ty zpěvy čaré
i jeho nitro
rozpějí jaré . . .

Velebí Boha
a v duchu spěje
tam, kde Ten sídlí
o Němžto pěje. —

Tam se mu klaní
a jeho chvály
nese dech jarní
ve šř i dáli . . .

Prok. Zaletěl.

Svatého Caeciliana Cypriana, biskupa
Karthaginského a mučedníka († 14. září
r. 268 po Kr.)

Kniha o modlitbě Páně.

Překlad dle Inpšruckého vydání od Dra

H. Hurtera, S. J.

(Dokončení.)

38. *Veškeru prosbu naši Bůh v spasitelná krátká slova uvedl.*

Což divu, bratři nejmilejší, že takovou
jest modlitba, kteréž nás Bůh naučil, jenž
svým učením veškeru prosbu naši v krátká
spasitelná uvedl slova? To již skrze
Isaiáše proroka bylo dávno předpověděno,
jenž pln Ducha svatého o velebnosti Boží
a lásce mluvil: „Dokonání ukřácené,“ řekl,
„rozvodní spravedlnost. Dokonání zajisté
a ukřácení Pán Bůh zástupů učiní upro-
střed vsí země“ (Isai 10, 22. 23.).*) Neb
když Boží slovo, Pán náš Ježíš Kristus
ku všem přišel a učené zároveň i neučené
shromažďuje každému pohlaví i věku při-
kázání spásy vydal, přikázání svá v zna-
menitou uvedl stručnost tak, aby paměť
učících se nauce nebeské neumdlévala,
nýbrž aby tomu, čehož jednoduché víře
potřebí, rychle se přiučila. Tak, když učil
co jest život věčný, tajemství života toho
vyjádřil velice, ano božsky krátce, řka:
„Tentoť jest pak život věčný, aby poznali
tebe, samého pravého Boha, a kterého

*) Tak podlé vulgaty, dle níž uvádíme
všecky biblické citáty sv. Cypriana. Jeho citáty
druhdy se liší od přijatého textu vulgaty, ač
nikoli dle smyslu. Tento výrok Isaiášův cituje
nás auctor takto: „Slovo dokonávající a ukra-
cující v spravedlnosti, nebo řeč ukřácenou učiní
Bůh v celém okršlku země.“

jsi poslal, Ježíše Krista.“ (Jo. 17, 3.). Podobně když ze zákona a Proroků odvozoval první a největší přikázání: „Slyš,“ pravil, „Israeli, Pán Bůh tvůj jeden jest: a milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, a ze vši myslí své. To jest první přikázání. Druhé pak jest podobné tomu: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého“ (Mar. 12, 29. nn.). „Na těch dvou přikázáních všecken zákon záleží i proroci“ (Mt. 22, 40.). A opět: „Všecko tedy, cožkoli chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim. Toť zajisté jest Zákon i Proroci“ (Mt. 7, 12.).

29. Netoliko slovy, nýbrž i skutky nás Pán učil modliti se.

Netoliko slovy, nýbrž i skutky učil nás Pán modliti se, sám se často modle a prose, a co bychom činiti měli dotvrzením příkladu svého ukazuje, jakž psáno jest: „On pak odešel na poušť, a modlil se“ (Luc. 5, 16.). A opět: „Vyšel na horu k modlení, a přes noc trval na modlitbě boží“ Luk. 6, 12.). Jestliže on se modlil, jenž bez hříchu byl, čím více mají se modliti hříšníci? A jestliže on po celou noc ochotně bděl na ustavičných trval modlitbách, čím spíše máme my v hojných modlitbách noc probditi?

30. Modlival pak se nikoli za sebe, nýbrž za nás.

Modlival pak se Pán a prosil nikoli za sebe, nebo zač by, jsa nevinný, pro sebe se modlil, nýbrž za hříchy naše, jakž sám dokládá pravě k Petrovi: „Aj, satan žádal o vás, aby (vás) tříbil jako pšenici: ale já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá“ (Luk. 22, 31. 32.). A později za všechny prosí Otce, a dí: „Neprosím pak toliko za ně, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich uvěří ve mne: aby všichni jedno byli, jako ty, Otče ve mně, a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli“ (Jo. 17, 20.). Veliká to Páně pro spásu naši dobrotnost a spolu laskavost, když, nemaje dosti na tom, že nás krví svou vykoupil, ještě za nás hojně i prosil. Vizte pak, jaká byla prosícího žádost; jako totiž Otec a Syn jedno jsou, tak abychom i my v jednotě trvali. A dle toho lze pochopiti i velikost hříchu, když někdo ruší jednotu a mír, ježto se i za to modlil

Pán, chtěje totiž, aby lid jeho takto spasen byl a v pokoji žil, věda, že nesvornost do království Božího nechvází.

31. Bdělým a pozorným duchem modliti se třeba.

Když pak se postavíme k modlitbě, bratři nejmilejší, máme celým srdcem bdíti a přihlížeti ku prosbám. Všecko myšlení tělesné a světské odstupiž a tenkrát ať se duch ničím nezabývá leč tím jedině, zač prosí. Protož i kněz před modlitbou, předsilaje předmluvu, připravuje mysl bratříslovy: „Sursum corda“ (zhůru srdce); aby se lidu odpovídajícimu „habemus ad Dominum“ (máme ku Pánu) připomenulo, že na nic, leč na Pána mysliti má. Zavřeno budiž srdce před nepřítelem a jedinému Bohu budiž otevřeno a nedopusť, aby nepřítel Páně měl k němu přístup v čase modlitby. Onť totiž vkrádá se často a vniká do něho a lehounkým klamem prosby naše od Boha odvrací tak, že něco jiného máme v srdci a jiného na jazyku, kdežto s celou napjatostí k Pánu má nikoli zvuk hlasu, nýbrž duch a mysl modliti se. A jaká to netečnost, dáti se odciziti a uchvátiti myšlenkám nevhodným a světským, když se k Bohu modlíš, jakobys měl nač více mysliti, leč na to, o čem s Bohem rozmlouváš? Jak pak chceš, aby tě Bůh poslouchal, když sám sebe neslyšíš? Chceš, aby Bůh byl tebe pamětliv, když se modlíš, an ty sám sebe pamětliv nejsi? To jest před nepřítelem naprosto se nestřežiti: to jest, mezi tím co se k Bohu modlíš, velebnost Boží nedbalostí modlitby urážeti: to jest bdíti očima a srdcem spáti, kdežto má křesťan i když očima spí, srdcem bdíti, jakož psáno jest v osobě církve mluvící Pisni Šalamounově: „Já spím, ale srdce mé bdí“ (Cant. 5, 2.). Protož starostlivě a opatrně napomíná Apoštol, řka: „Na modlitbě trvejte, bdíce v ní“ (Col. 4, 2.), a tím nás učí a ukazuje, že obdržeti mohou zač Boha žádají ti, které Bůh spatřuje při modlitbě bdíti.

32. Bez výsledku zůstává žádost, když Boha dochází modlitba prázdná.

Modlíce se pak, ať nepřichází k Bohu s prosbami bezplodnými a nahými. Nepůsobiva jest žádost, když Boha uprošuje modlitba prázdná. Nebo, jestliže každý

strom, který nenese ovoce, vyfat a na oheň uvržen bývá (Mat. 7, 19.) tak ovšem i slova nemající ovoce nemohou Boha získati, ješto žádným skutkem nejsou opatřena. A proto učí Písmo božské řkouc: „Modlitba s postem a almužnou lepší jest“ (Tob. 12, 8.). Nebo ten který v den soudu za skutky a almužny dá odplatu, i dnes jest laskavým posluchačem toho, jenž k modlitbě přistupuje se skutky. Tak zajisté Kornelius setník když se modlil, zasloužil býti slyšenu. Nebo mnohé almužny činil lidu a vždycky se modlil Bohu. K němu, an kolem hodiny deváté se modlil, všel anděl a svědectví vydal o jeho díle řka: Kornelie, modlitby tvé a almužny tvé, vstoupily na paměť před tváří Boží“ (Act. 10, 4.).

33. Rychle vstupují k Bohu modlitby, jež dobré skutky odporučují

Rychle modlitby vstupují k Bohu ony, kteréž Bohu předkládají zásluhy našich skutků. Tak i Rafael anděl byl Tobiašovi stále se modlicimu a stále jednajícimu za svědka, neb dí: „Skutky Boží zjevovati a vyznávat, poctivé jest. Když jsi se modlival s pláčem, a pochoval mrtvé, a nechával oběda svého, a mrtvé ukrýval jsi přes den v domě svém, a v noci pochovals je, já jsem obětoval modlitby tvé Pánu. A žes byl příjemný Bohu, potřebí bylo, aby pokušení zkusilo tebe. A nyní poslal mne Pán, abych tebe uzdravil a Sáru manželku syna tvého od dábelství vysvobodil. Já zajisté jsem Rafael anděl, jeden ze sedmi, kteříž stojíme před Pánem“ (Tob. 12, 7. 12—15.). Také skrze Isaiáše napomíná Pán a podobně učí, řka: „Zruš svazky bezbožnosti, rozvaž snopky obtěžující: propust ty, kteříž utištění jsou na svobodu a všelike břímě roztrhni. Lámej lačnému chléb svůj, a nuzné i pocestné uveď do domu svého: když uziš nahého, přioděj ho, a tělem svým nepohrdej. Tehdáž se vyrazí jako jitro, světlo tvé, a zdraví tvé spíše vzejde, a předcházeti bude tvář tvou spravedlnost tvá, a sláva Hospodinova shromáždí tě. Tehdy vyzývati budeš a Hospodín vyslyší tě: volati budeš, a řekne: Ať, tu jsem“ (Is. 58, 6. nn.). Že přibude, slibuje, a dí, že vyslyší a ochrání ty, kteří zruší svazky bezbožství ze srdce a dají almužny mezi domácí Boží podlé příkázání jeho, a jestliže poslouchají v tom, co Bůh

poroučí aby se stalo, sami také zaslouží od Boha slyšenu býti. Svatý apoštol Pavel, když v potřebě a soužení obdržel podporu od bratří, nazval dobré skutky, jež se konají, obětmi Božími. „Naplněť jsem,“ dí, „přijav od Epafrodita což jste poslali, vůni sladkosti, oběť vzácnou, libou Bohu“ (Phil. 4, 18.). Nebo kdykoli se kdo smilovává nad chudým, Bohu na úrok půjčuje (Prov. 19, 17.); a kdo dává nejmenším, Bohu dává, (Mt. 25, 40.), duchovně Bohu vůni sladkosti obětuje.

34. Jisté hodiny modlení za starodávna šetřeny byly.

Co se slavení modliteb týče, shledáváme, že s Danielem tři mládenci ve víře statní a v zajetí vítězně zachovali hodinu třetí, šestou, devátou, a to ku tajemství Trojice, kteráž v posledních časech zjevena býti měla. Nebo i když první hodina ku třetí přichází, dokonané číslo trojice ukazuje. Podobně když k šesté čtvrtá dochází, druhou činí trojici. A když po sedmé devátá se naplňuje, po trojnásobných hodinách trojice dokonala se čítá. Tyto časy hodinové již dříve služebníci Boží duchovně určovali a zachovávali je, v ustanovených a zákonitých dobách na modlitbě trvající. I ukázalo se potom, že to druhdy byla tajemstva, když se prve spravedliví tak modlivali. Nebo na učedníky v hodinu třetí vstoupil Duch svatý, kterýž splnil milost zaslíbení Páně. Dále Petr v šestou hodinu na ponebí domu nahoru vystoupiv, znamením a spolu i volajícím hlasem Božím poučen jest, že má všecky k milosti spasení připouštět, an býval dříve stran očistění pohanů na rozpácích. A Pán v šestou hodinu ukřižovaný, v hodinu devátou hříchy naše krví svou smyl, a aby nás vykoupiti a obživití mohl, tu právě vítězství své umučením dokonál.

35. Doby i tajemství modlitby nyní rozmnožila se.

Pro nás však, bratři nejmilejší, vedlé hodin v starožitnosti šetřených, nyní rozmnožily se i doby i tajemstva modlitby. Neb i ráno modliti se třeba, aby se vzkříšení Páně ranní modlitbou oslavovalo. K tomu poukazoval někdy Duch svatý v žalmích, pravě: „Pozoruj hlasy modlitby mé, králi můj a Bože můj. Nebo k tobě

se modliti budu: Hospodine z jitra vyslyšíš hlas můj. Z jitra postavím se před tebou a patřiti budu k tobě.“ (Ps. 5, 3—5) A opět skrze proroka mluví Hospodin: „Ráno povstanou ke mně, (řkouce): Pojďte a navratme se k Hospodinu“. (Os. 6, 1.) Dále při slunce západu, když ustupuje den, nutí nás zas modliti se třeba. Nebo, poněvadž Kristus sluncem pravým jest a dnem pravým, když slunce a den světla zachází, a my se modlíme a želáme, aby světlo nad námi z novu vzešlo, prosíme za příchod Kristův, jenž nám světla věčného poskytne milost. Kristus pak, že, jak praveno, dnem jest, dokazuje v Žalmech Duch svatý. „Kámen“, praví, „kterýž zavrhl stavitelé, ten učiněn jest v hlavu úbelní. Od Hospodina stalo se to a jest divné před očima našima. Tentž jest den, kterýž učinil Hospodin, veselme se a radujme se v něm.“ (Ps. 117, 22 nn.) Neméně, že i sluncem nazván jest, Malachiáš prorok svědčí, řka: „Vzejde vám bojícím se jména mého Slunce spravedlnosti a zdraví bude v křídlech jeho.“ (Mal. 4, 2.) Jestliže v písmách svatých sluncem pravým a dnem pravým jest Kristus, žádná hodina u křesťanů nevyjímá se, v níž by neměli hojně a stále Bohu se klaněti; nebo kteří v Kristu, to jest v slunci a dni pravém jsme, trvejmež celý den v prosbách a modleme se a když dle zákonů světa k vystřídání se blíží a z novu nastává noc, modlícím se nic zlého se státi v nočních temnotách nemůže, poněvadž synům světla i za noci den trvá. Nebo kdy pak jest bez světla ten, jenž světlo v srdci svém má? Aneb kdo postrádá slunce a dne, je-li mu Kristus sluncem a dnem?

36. Dnem i nocí třeba se modliti.

Jakož pak v Kristu, to jest v světle vždy trváme, nuže ani v noci nepřestávejme se modliti. Takž Anna vdova, kteráž bez ustání stále se modlila a bděla, řvala v milosti Boží, jakož psáno jest v Evangelii: „Nevycházela,“ praví se z chrámu, sloužíc (Bohu) posty a modlitbami dnem i nocí.“ (Luc. 2, 37.) Kéž to zablédnou jednak pohani, kteří ještě nejsou svíceni, jednak židé, kteří opustivše světlo, v tmách zůstali. My, bratři nejmilejší, teříž stále v světle Páně trváme, kteříž amatujeme a držíme se toho, čím jsme, bdrževše milost, býti počali, připočítáme oc za den. Věrme, že stále chodíme ve

světle, aniž nám překážejte tmy, z nichž jsme vyvázli. Nemějtež prosby v hodinách nočních úhony, aniž ztraceny buďtež modlitby pro váhavost a nedbalost. Skrze smilování Boží duchovně znovustvoření a znovuzrození vypodobňujme to, čím jednou býti máme. Jakož v království budeme míti bez nočního přetržení samý den, tak v noci jako ve světle bděme. Jako na vždy modliti se a díky činiti Bohu budeme, tak již ani zde se modliti a díky činiti nepřestávejme.

Když přijde...

Když přijde vonný květen máj,
měsíc to Matky Páně,
když v snivý blaha, štěstí ráj
mění se doly, stráně —
když oltář každý, kaplička
opojnou vůní dýše,
kde Krista Pána Rodička
trůní, a z věží výše
zvony zvou večer v chrám
pospíchám ruče tam. —

Zemdlené tělo únavou
denní námahy, práce
osvěží písní jásavou —
okřeje v mžiku, krátce;
duch také ruče vzpruží se
ztrápený, chvály pěje,
jež chrámem mocně vlní se —
nitro se celé chvěje . . .
blaho a štěstí, jas
v duši se vrací zas . . .

Ten zástup zbožný, věřící
na všecky jak by strasti
zapomněl — pohled blažící
na lid ten plný slasti . . .
zde boháč vedle chudáka —
tam pán zas vedle sluhy . . .
než libý všechněch otřásá
zpěv hrudí; zde bratry, druhy
všickni -- nebeská Mát
lásku je učí znát . . .

Prok. Zaletěl.

Filiální kostel v Malém Pálči.

(Napsal Václav Tvrdý.)

Malý Páleč — Páleček nazývá se ves
nad potokem Zlonickým, nedaleko vrchu

Kuřidla jmenovaného, asi 4 kilometry na západ od Zlonic vzdálená.

Dle nejnovějšího sčítání má Malý Pálec 60 domů se 324 obyvateli českými (v nichž 5 židů). Malý Pálec, v němž nákladem kněžny Karoliny Kinské r. 1820 zřízena byla škola, od r. 1885 na dvoutřídní rozšířená, má úhledný kostelík, zasvěcený památce navštívení Bl. Panny Marie a přidělený co filiálka ku farnímu kostelu Zlonickému.

A) Páni a faráři Malo-Pálečtí.

R. 1349. dostal se Pálecěk v poddanství kláštera Benediktinů Břevnovských. *)

Od koho ho koupili, není mi známo. V registrech klášterních statků z r. 1406. nalézáme, pak poznámku, že z Malého Pálečku se odvádělo klášteru ročně 21 kop, ve dvou lhůtách, a sice o sv. Jiří a o sv. Havle po 10½ kopě; ze zahrady nějaké platilo se jednou v roce 18 grošů, kuřat pak dávano bylo klášteru 104. Na berni uloženou celému království, příspěťi měli Pálečtí 10½ kopami. **)

Osadníci Pálečtí náleželi tedy pod pravomoc kláštera Břevnovského, ale o podací kostela jejich, který jistě již ve XIII. století farním byl, dělili se řeholníci Břevnovští se sousedy svými — rytíři z rodu Kekule na Strádonicích a s rytíři z rodu Zubakova na Čeradicech. Tak uvádějí nám knihy errekční, že r. 1392. dosazovali faráře ke kostelu Pálečskému rytíři Oldřich Kekule ze Strádonic a Petr Zubak z Čeradic, r. 1406. opat Břevnovský a r. 1415. opět bratři Jan a Václav Kekule.

Konvent kláštera Břevnovského netěšil se ale dlouho panství svému nad M. Pálčem.

Nastala bouřlivá léta zhoubných válek Husitských a s mnohými kláštery ve vlasti naší vzal za své i klášter Břevnovský, spálen byv r. 1420. od rozrušených Táborů.

Statky klášterní rozdal císař Sigmund potřebuje peněz. Pálecěk zastaven byl téhož roku od Sigmunda Hořešovcovi ***); v podacím kostelním udrželi se však nicméně rytíři Kekulové ze Strádonic, dělíce

se o právo to s Hořešovcem a později s Brozanskými z Vřesovic.

Znak Kekulů ze Strádonic tři žabky spojené zachován do dnes zasazený z venčí nad postranními dveřmi kostela.

Několik usedlostí v Malém Pálči bývalo částí statku Kobylnického, k němuž náležela tvrz a ves Kobylníky s dvorem poplužním, ves Čeradice se dvorem Moraň a díl Pálečku. Po Hořešovcích dostal se ten díl i se statkem rytířskému rodu Brozanských z Vřesovic a po nich Elsnicům z Elsnic. Když pak Bernard starší Elsnic, někdy komisař při direkci stavů povstálých, odsouzen byl po smrti své, vedle královské výpovědi ze dne 18. srpna 1623 třetiny svého jmění, zabaven mu byl vedle jiných statků také statek Kobylnický se vším příslušenstvím a prodán spolu se vsí Radošínem, se dvorem poplužním a vinicí — pod sumou odhadní se všemi svrsky a nábytky, obilím i dobytkem Karlu Bedřichu Platejsovi z Plattensteina za 27.250 zl. r., ze kteréž sumy on dědicům Elsnicovým Janu Jindřichovi, Buriánovi a Bohuslavovi dvě třetiny lehkými penězi zaplatil *).

Ostatní díl Pálečku náležel ke statku Strádonickému a byl podán rytířům Kekulům ze Strádonic. Když pak i tento tvrz se statkem skonfiskována byla, ocitli se obyvatelé tohoto dílu v podanství pána z Bleilebeny, kterýž však je brzy prodal Walkaunům z Adlar k panství Zlonickému.

Měli tedy Malo-Pálečtí pány dvoje. Jedni poddáni byli ku Zlonicům, druzí ku Kobylníkům. Když pak později kapitola Pražská koupila statek Kobylnický, připojila ho k panství Vranskému.

Jak výše již zmíněno byl již ve XIII. století v M. Pálči farní kostel, zasvěcený památce sv. Alžběty (vlastně P. Marie navštívivší Alžbětu). Stával na těchže místech co nyní, ale byl prý o maličko menší; kolem kostela býval hřbitov. Kde fara stávala, paměti se nezachovalo. Z farářů Malo-Pálečských jen několik jest známo. Nejstarší známý farář jmenuje se Beneš, příjmím Lossus, kterýž spravoval osadu svou od r. 1363—1392 tedy plných 29 let. Týž vystoupil spolu s vikářem (kaplanem) svým Mikulášem z Mostu při gener. visitaci, konané dne 10. prosince 1379 co žalobník proti plebánovi zlonickému Mikuláši Stupovi. Sám však také všecko v pořádku neměl. Chyběla mu statuta syno-

*) Tomek: Dějepis Prahy III., 95.

**) Emler: Deset urbárů českých z doby před válkami Husitskými, str. 215.

***) Hyšman a Paroubek: Okresní hejtm. Slanské, r. 1887 str. 85.

*) Bilek: Dějiny konfiskací, str. 95.

dální, křtitelnici neměl opatřenou zámkem a osadníci jeho si stěžovali, že pan plebán kaplana, jak by měl, stále si nechová. Kaplan pak nemohl se vykáhati svými formáty a vymlouval se, že je zanechal v Hoštce*).

Beneš Lossus vzdal se potom dobrovolně fary své a „slovutní rytířové Oldřich řečený Kekule ze Strádonic a Petr z Čeradic,“ dle práva jim pro ten případ náležejícího — (střídalit se totiž v osazování plebanie s opatem Břevnovským) — vyvolili sobě za faráře Mauricia z Charvátec, jemuž tehdejší gener. vikář arcibiskupský Jan z Pomuka dne 6. května 1392 potvrzení udělil**). — Plebán Mořic zemřel někdy počátkem r. 1406. Po smrti jeho dosadil Diviš, opat Břevnovský s vědomím Jana, syna Oldřicha Kekule a Petra Zubaka z Čeradic rytířů, za faráře kněze Bartoše z Příbrami, kterýž potvrzen v úřadě svém od Adama z Nezetic, gen. vikáře dne 2. dubna 1406***).

Novému plebánovi však nechtělo se v Pálečku líbiti a proto brzy vyjednával o změnu s Janem, oltářníkem kostela Vyšehradského. Dohodnuv se s ním, prosil o povolení k změně té opata Břevnovského, kterýž mu je dáti hotov byl. Ale tu postavili se na odpor páni Jan Kekule ze Strádonic a Petr Zubak z Čeradic a vzavše si obhájce Mistra Jakobína z Krnové prosaditi chtěli, aby do Pálečku za faráře dán byl ne Jan oltářník Vyšehradský ale Aleš, kněz kostela Pražského, Panny Marie před Týnem. Po dlouhém sporu o to vedeném, rozhodl Jan Kbel, gen. vikář arcib. a mocí svou schválil změnu Bartošovu a potvrdil Jana oltářníka Vyšehradského za plebána Pálečského dne 11. května 1407†).

Po osmi létech postoupil Jan faru svou se svolením pana Žibřida (Zyffrida), opata Břevnovského a rytířů Jana a Václava bratří, řečených Kekule Ondřejovi plebánovi kostela sv. Pankráce u Vyšehradu a sám, jak se zdá, na jeho faru se odstěhoval.

Ondřej potvrzen byl na faru Pálečkou dne 23. srpna r. 1415. Jaké osudy ho

stihly dá se snadno uhadnouti. Plebanování jeho spadá do nejbouřnější doby v dějinách naší vlasti — do doby válek husitských. Klášter Břevnovský byl brzy z počátku válek těch vypálen, mniši dílem zahrnání, dílem usmrcení — a rytířové Strádoničtí, zvláště starší Jan příjmím Hříč Kekule ze Strádonic byli přivrženci a podpůrci nového učení Husova. Snadno se domyslíme, že kollátoři obročí Pálečského následovali příkladu souvěreů svých a vyhnavše plebána katolického, osadili si faru plebánem své strany. Aspoň Ondřej jest posledním nám známým plebánem katolickým — po něm spravovali kostel M. Pálečský kněží utrakvističtí. Ale jak dlouho? — těžko dopátrati! Možno, že pro nedostatek kněžstva jak katolického, tak utrakvistického; — jako mnohé jiné fary i Pálečská v XVI. století opuštěna byla.

Ani po reformaci katolické nebyl M. Páleč osazen knězem a v kostele jeho snad po dlouhá léta ani služby Boží konány nebyly; — leda jest-li sem kdy missonář zabloudil! — Teprve kolem r. 1660 dostalo se kostelu přísluhy aspoň pravidelně občasné a osadníkům stálého duchevního správce tím, že M. Páleč přidělen co filiálka ku farnímu kostelu v Zlonicích.

Kostel Pálečský po tak dlouhou dobu postrádaje správce svého znenáhla pustnul a konečně již i ssutí blízek byl. Nebylo také divu! Co bouři přehnalo se přes střechu jeho! Bouře Husitská se všemi svými následky, bouřné války třicetileté, za nichž Malo-Palečtí několikráte navštívení vojskem jak císařským — tak nepřátelským. Ano i sám strašný Panýr, když koncem léta 1639 v nedalekém městečku Vraném tábor svůj rozbil — návštěvu nějakou Malo-Palečským poslal. Podivno, že kostelíka lupičové ti ušetřili. Nebylo asi v něm čeho loupiti a za boření a pálení — jim nestál! — Když pak po míru Westfálském po Čechách všeobecná nouze a bída se rozhostila — nebylo možno ani pomysleti na obnovení a opravení kostelíka! — Kostelík jmění žádného neměl, a inventář jeho se skládal, jak uvidíme, po většině z věcí darovaných od dobrodinců anebo zakoupených z almužen.

(Pokračování.)

*) Zpráva Pavla z Janovic archidiakona Pražského o visitaci dekanátu Rakovnického, r. 1379. Opis v městském archivu Pražském 172, fol. 69. b.

**) Libri Confirmationum V. F. IX.

***) Libri Confirmationum VI. G. XIX.

†) Libri Confirmationum VI. I. VI.

Prátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal *Boh. Brodský.*

(Pokračování.)

Počínání si obhájcovo pomátlo však také všechny Chabařícké. Před soudem vždy cítili hlubokou úctu a soudce považovali po velebném pánu za nejváženější osobnost v celém okrese.

„Jest všemi mastěmi mazaný a liškami podšitý,“ povídal o něm sedlák Krotký druhým svědkům.

„Ale pana soudce to mrzelo,“ vykládal baráčník Čapek. „Postavil se proti němu, jako by sám byl soudcem. Inu líná huba holé neštěstí.“

„Naposledy přece Urban prohraje,“ rozumoval polosedlák Burka. „Takový prohaný advokát najde pojednou nějaký paragraf a je soud u konce. Nepřeju to Urbanovi. Ten by si poplatil. Již jsou dvě stání a teď k tomu ještě komise. Počítám, že to může státi na tři sta.“

„Jen bude-li dost. Věru že ta mez nestojí ani za třicet zlatých a teď pro ní vyhodí se do vzduchu tolik peněz.“ Sedlák Krotký si vzdychl a počítal, jak by za tolik peněz mohl vystavěti si celou stodolu, které potřeboval a na niž peněz neměl.

„Nu, budeme vzpomínati na ten soud. Jsem již dost starý, ale nepamatuji nic takového.“ A Burda vykládal, kdy se jaký soud v Chabařících odbyval a jak dopadl.

„Bude to rána pro Urbana. Jest začátečník, peněz nazbyt nemá, do začátku všechny peníze vrazil a teď si musí dlužit. Kdo však začne se dluhy, běda mu. Ten nejlépe udělá, když všechno prodá a ujede do Ameriky.“ Baráčník Čapek soudil dle svého bratra, jenž již asi před dvaceti roky utekl z prodluženého statku do Ameriky.

„Nebude jistě stromky sázeti,“ zasmál se kdosi ze zástupu a tím obrátil hovor na jiný předmět. Někteří počínání Urbanovo chválili, jiní je zavrhovali. Zapletli se v hovor jiný a než přišli k Chabaříčům na soud zapomněli.

Až doma zase se o soudu mluvit počalo. Kdo nějakou práci doma svou nepřítomností zanedbal — a před svátky jest vždy práce dost — ten si na soud stěžoval, či musil poslouchati stěžování si domácích.

U Nosků také musili po svém návratu pracovati o překot. Jiní šli již spat, když ve statku teprve večereli. Večereli mlčky, žena ze vzdoru, muž z tísně. Špatně blížily se svátky, málo radostnými se býti jevily. Noska celý svět mrzel a Nosková ze samé nedočkavosti, aby soud již byl skončen, byla také mrzutá. Viděla již v duchu Urbana ku posměchu celé obce jámy zahazujícího a ze statku se stěhujícího.

Nepohnuly jí ani svátky vánoční, jež jsou svátky radostnými, svátky pokoje. Poslouchala sice slova: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Ona dobré vůle nebyla a pokoje neměla. Zdálo se jí, že všichni lidé nepřátelsky se na ni dívají a všechno zlé jí přejí. Proto cítila také hněv proti všem a co jim přála, věru že pěkným nebylo. Byla skoro ráda, že svátky uplynuly. Mělať plné ruce práce a ve svátek se ostýchala pracovati již pro pomluvy lidské.

Ale s uplynuvšími svátky dostavily se také známky soudu. Přišly obvyklé obsýlky naznačující, že v deset hodin v určitý den odbývati se bude komise u sporné meze. Chabaříce poněkud upokojené znovu rozbouřeny byly známkami blízkého se soudu.

Několik dní před odbýváním se komise panovaly vánice a každý se domníval, že bude komise odložena. Ba sám pan doktor Kulhavý žádal, aby bylo posečkáno, jelikož mez bude zaváta.

Tentokráte si však opět postavil hlavu pan soudce.

„Ženete-li soud s takovou nesvědomitostí ku předu, nuže staň se,“ prohlásil pevně „Je-li mez zaváta, zjednáme lidi a dáme ji odházeti.“

A tak se také stalo. Když komise do Chabaříce přijela a k mezi se odebrala, sama Nosková si vyjela, že z toho nemůže býti nic, jelikož na mezi nebylo kromě velikých závějí viděti ničeho.

„Vy mlčte, máte ostrý jazyk,“ přísně okřikl ji soudce. „Tu já poručím. Přejete-li si tak houževnatě soud, bude dobře, když se vám dostane naučení. Pane starosto, zjednejte na útraty žalujících manželů Noskových hodně lidí, ať sníž odházi. Budou dobře zaplacení.“

Nosková sklíčeně se podívala na svého obhájce, ten však mlčel.

„Pojďte, pane doktore, půjdeme zatím do hostince,“ vybídl soudce doktora Do-

hnala. „Pan starosta pro nás pošle, až bude sníh odstraněn.“

Zašli do hostince a na mezi počal zástup lidí pracovati. Sama Nosková chopila se lopaty a házelá sniž, až ji pot tekli po skráních. Sevřené její rty svědčily, že centokráte slovo pana soudce působilo ji mrpkou chvíli. Hněvala se na svého obhájce, že mlčel a umínala si mu to ve vhodné chvíli vytknouti.

Po několika hodinách pilné práce byl sníh z meze odstraněn a komise znovu se postavila. Svědkové zimou se již tetelili, neboť nechtějící příchod komise propáště, a meze po celou dobu čekali.

Jednání bylo krátké, neboť nic nového se tu nikdo nedověděl. Jámy byly udělány prostřed mezi a Urban opakoval, že dobré vůle ponechá dolní polovici meze Noskově, jenž s ním však musí společně odházeti jámy, poněvadž o tom věděl, když jámy byly kopány a nebránil tomu. Útraty soud ovšem že hraditi nebude, poněvadž svévolně soudu nevyvolával, pro dorou vůli však že svého právního zástupce platí.

Nosková, valně ve svém zanicení vyvoláváním sněhu vychladlá, byla by snad centokráte k takovému smíru přistoupila. Ale panu doktoru Kulhavému zdálo se to být ještě příliš brzy. Chtěl, aby Urban odlatil veškerý útraty, jámy aby zaházel, a na mezi vůbec, tedy ani na svém stromě nesázal. Ne-li, ať prý soud svou cestou dále, on Kulhavý, že se neleká.

„My také ne,“ prostě řekl pan doktor a obrátil se k odchodu.

Tak skončila komise. Nikdo nevěděl o čeho a teprve rozsudek, jenž měl býti po několika dnech přenesen a stranám doručen, měl zjednatí světlo v celé záležitosti. S tlukoucím srdcem a nepokojem myslí své čekala každého dne Nosková, přináší-li jí již nějakého dopisu. Tého dne konečně doručil jí posel lístek doktora Kulhavého. Vybízal ji, aby od ráno druhého dne v důležité záležitosti ho navštívila. Sdělil prý jí rozsudek svého soudu, jenž mu byl jako právní zástupci doručen.

Nosková hněvala se na obhájce. Proč nesdělil hned, jak rozsudek dopadl? Nechla po celou noc spáti, přemítajíc, vyje-li, či prohraje. Muži ani ničeho nevěděla a sotva se svítalo vstala a na cestu vyhystala.

„Půjdu si koupit na sukni,“ řekla mu suše, „dej zatím tu na všechno pozor a nechoď do hospody.“

Hospodář byl rád, že bude mít aspoň chvíli pokoj a proto s radostí viděl ženu odcházeti. Doma vše zařídil a pak na okamžik vyšel si mezi vrata statku. Stál tu chvíli, když spatřil pojednou starostu kolem chvátati. Sotva starosta Noska spatřil, popošel blíže a zastavil se.

„Tak co tomu říkáš, Toníku?“ ptal se s úsměchem.

„Čemu?“

„Nestav se nevědomým, vždyť dobře víš, že tu má Urban také rozsudek. Nemusilo to tak daleko dojít, kdyby byla měla tvá žena více rozumu.“

„Co se stalo?“ zvědavě a se strachem tázal se Nosek a k starostovi došel. „Jak to dopadlo? Já o ničem nevím. Žena šla ráno do města kupovat si sukni a neříkala ničeho.“

„Holečku, ta již o tom věděla a běžela na advokáta. Prohráli jste všechno. Mez je přisouzena Urbanovi a veškeré útraty musíte platiti vy. Je toho prý na mnoho set.“

„Pro Kristovy rány, já vždycky říkal, že nás ženina tvrdohlavost do neštěstí přivede,“ hořekoval Noska. „Víte to jistě, pantáto?“

„Jistě, četl jsem rozsudek,“ dotvrzoval starosta. „Ale víš, ty jsi sám tím také vinen. Proč jsi ženy poslouchal? Ty jsi muž a pán v domě. Neměl jsi povolovati hned z počátku. Teď jest pozdě bycha honiti.“

„Co jsem měl dělati?“ naříkal si smutně Nosek. Chtěl jsem mít v domě pokoj a proto jsem mlčel. K tomu Režný stále poštíval a popichoval. Mně žena ne-přeje sklenici piva a sama sta advokátům rozhází. Věru, že kdybych se zbláznil, žádnému by to nemohlo býti podivným.

„S takovou řečí přestaň,“ káral ho starosta. „Není ještě pozdě a několik set statek ti nezabije. Ale, příteli, teď začni jinou. Jakmile žena bude zase chtít poroučeti, ukaž, že jsi muž. Ať jest několik mrzutostí, ani jinak to býti nemůže, máš-li tvrdohlavou hospodyní k rozumu přivést, ale tím obrátíš hospodářství na sebe. Teď jakobys byl ve vlastním domě čeledínem. Soušedé se ti smějí a proč ty máš toho snášeti.“

„Děkuji vám, pantáto, a poslechnu vás,“ upřímně sliboval Nosek. „Bojím se

jen, že žena zase něco s advokátem kuje. Snad abych se za ní pustil.“

„Máš dosti času až ráno. Jakmile se selka vrátí, hned na ni udeř, ať ti poví, co ve městě dělala. Chceš-li, můžeš přijít ke mně, povím ti, jak si máš počínati. Teď pospíchám. S Pánem Bohem.“

„S Pánem Bohem, pantáto,“ volal za ním Nosek a šel zpět do statku. Přemýšlel o slovech starostových a čím déle o nich přemýšlel, tím více poznával pravdu slov jeho. Ano, jest doma jen čeledínem. Žena vším vládne, jako by si jeho byla vzala z bíd a zatím do statku pouze tisíc zlatých přinesla. Nosek byl si vědom, že není zlým člověkem. Nepije nestřídmě, nehraje odvážné hry, pracuje ode tmy do tmy; proč tedy se má nechávat od ženy poručníkovati ku své hanbě? Často by bývalo lecos pro hospodářství velmi výhodným, kdyby se to bylo udělalo dle jeho vůle. Ale žena nedala, dle svého vše zařídila a při nepříznivém výsledku na muže vinu svalovala.

To musí přestat. Nosek vzpomněl si, jak se žena lekla, když ondy z hostince přišel a zhurta se na ni obořil. Snad touto cestou podaří se mu zkrotiti vášně její a vrátiti mír do stavení. Uminil si hned dnes začít a úmysl svůj tak dlouho prováděti, dokud vše nezmění. (Dok.)

KRONIKA.

Z Prahy. K rozkazu Jeho Eminence Nejdůstojnějšího Arcipastýře našeho ustanovuje se tímto, aby při vikariátních poradách pastýřských roku 1893 pojednáno bylo o těchto dvou otázkách:

1. Které jsou církevní předpisy v příčině zařízení svatostánku?

2. Které církevní předpisy byly vydány v příčině zřízení a používání hřbitův, při čemž budiž vzat zřetel na rozdíl mezi náboženskými a obecními hřbitovy dle státních v Rakousku platných zákonů?

— **Poutníci římsí** odjeli z Prahy v pondělí 17. t. m. V neděli dne 16. t. m. sešli se o 6. hod. večerní v místnostech záložny sv. Václavské, kdež uvítal je ndp. gener. vikář Fr. Hrádek a přál jim šťastnou cestu do Říma, kde tolik pro nás svatých památek a kde žije dobrý otec náš, sv. Otec Lev XIII., jehož jubileum právě slavíme. Přednes jeho nesl se tónem tak vřelým a tak srdečným, že bylo zřítí v očích

přemnohých posluchačů i slzy. Mluvil ze srdce a proto šlo to i k srdci. Češi jako Němci vřelý dík mu vzdávali a všichni byli jeho milou jeho vroucností, jeho láskou unesevi a okouzlení. Tlumočníkem jejich stal se vdp. prof. Jan Drozd jenž vzdav nejuctivější díky všech za milou a nadšenou promluvu, požádal zároveň ndp. gen. vikáře, aby za blahopřání a požehnání J. E. nejdůst. p. kardinálu jménem jich všech aktivně a vřele poděkoval. Na to ujal se slova technický vůdce vlaku p. dr. Russel z Vídně, kterýž podal poutníkům hojně praktických pokynů. Na to druhého dne odjeli poutníci o 8. hodině 10 min. ranní dráhou severozápadní. Na nádraží dostavilo se mnoho obecenstva, aby s nimi se rozloučilo. Do Říma přijeli poutníci ve čtvrtek 20. t. m. po polednách.

— **25leté jubileum** slaviti budou letošního roku následující dne 25. července 1893 na kněžství v Praze ordinovaní p. t. pp.: Blažek František, farář v Krásné Hoře, Brusák Frant. metropolitní kanovník u sv. Víta, Brzek Václav farář u sv. Jana nad Skřejšovem, Buchar Jos. farář v Krutech, Commerši Josef, farář v Pannenském Týnci, Čtvrtečka Pius, inspektor v Polici, Dolák Bernard, farář a I. duchovní správce v c. k. pražské všeobecné nemocnici, Füssl Václav, prof. náboženství ve Stříbře, Guntner Josef, děkan a vikář v Mostě, Haaser Heřman farář v Čestíně, Hatle Adrian, dr., prof. v Budějovicích, Klíma František, farář ve Voseku Kohout Edvard, farář na Milířích, Krupka Karel farář v Mýtě, Laurer Albert, farář v Úterý Lerch Václav, farář v Hor. Stupně, Nosek Fr. farář v Petrovích, Radl Josef, farář v Lomnici Rott Václav, farář v Novém Strašecí, Řehák Karel, dr., farář u sv. Ducha v Praze, Smělý Josef, farář v Ratenicích, Šilha František, farář v Arnoštovicích, Šucha Jan, farář v Popovičkách Trautmann Hugo, farář v Ruprechticích, Tvrzník Jan, farář a vikar, sekretář ve Vlnovsi a Uzdá Josef, farář v Klobukách.

Z Vídně. (Biskupské konference.) Dne 17. t. m. v poledne sešel se užší komitét biskupů ve Vídni, zvolený poslední biskupskou konferencí za tím účelem, aby radil se o katechismu. Porady se účastnili kníže arcibiskup, Haller kníže biskup Missia a biskupové Bauer a Binder.

Literární oznamovatel.

— „**František Sušil.**“ České Album Sběrka podobizen předních spisovatelů a spisovatelek českých, učenců, mužů i žen práce, kteří život svůj zasvětili povznesení národa svého po

řádané Karlem V. Raisem a vydávaná Jos. R. Vilímkem, nakladatelstvím v Praze, přináší v 17. sešitě řady II. velice zdařilou podobiznu nadšeného sluhu Páně, věrného Čecha a lidu moravskému zcela oddaného kněze Františka Sušila. Lze ji dostati za 35 kr. Vele důstojné duchovenstvo jistě okráší příbytek svůj obrazem tohoto vzorného kněze-Čecha.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Vojtěch *Weicher*, jubilár a far. na odpoč. na Smíchově, 29. března 1893, (nar. 31. pros. 1806, vysv. 3. srpna 1834);
- p. Bened. *Stehr*, jubilár, k. a. notář a čestný konsist. rada, far. v Schreckendorfu, 12. dubna 1893, (nar. 7. dubna 1817, vysv. 8. ledna 1843);
- p. Vojtěch *Ebenstreit*, k. arc. notář a farář v Svěmyslích, 12. dubna 1893, (nar. 15. listop. 1836, vysv. 28. července 1861);
- p. Karel *Köhler*, jubilár a pens. farář Bleistadtský, 16. dubna 1893 v Toužimi (nar. 29. srpna 1809, vysv. 6. dubna 1834).

Vyznamenáni jsou:

- p. Jos. *Kuchynka*, far. v Stodulkách, a
- p. Jos. *Kyselka*, c. k. gymn. prof., jmenování sídelními kanovníky král. koleg. kapitoly Vyšehradské.

Ustanoveni jsou:

- p. Frant. *Hlavsa*, admin. in spirit. v Kladrubech (Kladrau), za far. v Pořejově (Purschau);
- p. Jos. *Dyrhon*, admin. v Pořejově, za admin. in spirit. v Kladrubech (Kladrau).

Uprázdňené místo:

Svěmyslce, fara patr. Jeho císa. Vys. arcivévody Ludvíka Salvátora Toskánského, od 15. dubna t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Václ. *Fuchs*, b. vikář, notář, far. ve Vrajetu (Freiheit),
- p. Ign. *Bílek*, b. vikář, notář, děkan v Bartošovicích, a
- p. Frant. *Kvěch*, b. vikář, děkan ve Svinčanech, jmenování čestnými konsist. rady;
- p. Ign. *Gabriel*, býv. b. sekretář a ceremonář, jmenován bisk. notářem.

Ustanoveni jsou:

- p. Vil. *Sladomel*, admin. Chotěšický, za koop. do Vrsce;
- p. Jos. *Havla*, kapl. Poděbradský, za admin. do Rohozné;
- p. Ludvík *Jelen*, koop. Vrsecký, za II. kapl. do Poděbrad;
- p. Ign. *Lhota*, far. Kost. Lhotský na odpoč., za fundatistu do Obory.

Zachovejme klášter blah. Anežky Přemyslovny!

Máti vlasti zaznamenala šťastné dni života svého do knihy dějin lapidárním písmem památníků stavitelských. Historické budovy jsou listinami archivu rovněž velkolepého jak důležitého. Zničení listiny monumentální jest pro národ vzdělaný ztrátou nenahraditelnou. Sbořiti památník architektonický znamená vytrhnouti list z knihy dějin vzdělanosti a osvěty české.

Na Františku blíže stříbropěnné Vltavy stojí památník, k němuž lne srdce každého vlastimila, klášter bl. Anežky. Lilie z rodu Přemyslovců jej zbudovala za svatostan, v němž žila, zemřela a pohřbena jest. K významu historickému druží se nemění důležitost umělecká. Klášter bl. Anežky jest neocenitelnou perlou slohu přechodního a to v královské Praze jedinou.

Labyrint této části staré Prahy za krátkou dobu zmizí s povrchu zemského. U prostřed budov domů novověkých zůstane státi jediný pamětník, nad jehož hlavou přešlo půl sedma sta let klidných a bouřlivých, šťastných i smutných.

Pomníku tak významnému národ český nedá zahynouti! Praha nebyla by Prahou bez kláštera na Františku. Řetěz dějin umění výtvarného byl by přetržen, kdyby postrádal článku, který spojuje ctihodné období románské se slavnou dobou české gotiky.

Aby jediný toho druhu klenot Praze a vlasti byl zachován, zřídila se „Jednota pro obnovu kláštera bl. Anežky v Praze,“ jejíž účelem jest zachránění a postupné obnovování památného svatostanu, aby svým časem sloužiti mohl za asyl katolických dělnic. Jelikož klášter za Josefa II. zrušený nyní jest majetkem osob soukromých, nastává Jednotě přede vším úkol, aby budovy nejprve koupila, koupené slohově obnovila a potom účelu vytyčenému věnovala, k čemuž vyžadovati se bude nákladu velmi značného. Za tou příčinou doufá Jednota jednak ve vydatnou pomoc státu, země, okresů, královské Prahy, jakož i jiných měst a obcí, jednak v dobročinnost záložen, spolků a jednotlivců, kteří věkového památníku pamětlivi budou dary, odkazy a členskými příspěvky svými*).

Národ nikdy neodepřel pomoci své, kdykoli šlo o zachránění památky veškerenstvu milé a vzácné. Milý jest každému vlastimilu klášter bl. Anežky, jelikož jej zbudovala a životem svým posvětila světiце z rodu Přemyslovců od nás všech milovaná. Vzácný jest každému vlastimilu klášter bl. Anežky, jelikož jest skvostem uměleckým, z něhož září dávnověká vzdělanost národa našeho.

Srdce lidu českého naděje naší nesklame. K národu v zemích koruny svato-Václavské volá „Jednota pro obnovu kláštera bl. Anežky v Praze“ s důvěrou:

Zachovejme a obnovme klášter bl. Anežky Přemyslovny!

Prozatímný komitét:

Dr. Václav *Horák*, generál a velmistř řádu křižovnického, předseda. Al. *Babor*, c. k. rada zemského soudu, I. místopředseda. Jan *Zeyer*, architekt, II. místopředseda. Msg. Ferd. *Lehner*, papežský komoří, tajemník. Fr. *Ekert*, farář u P. M. Sněžné, I. zapisovatel. Xaver *Dvořák*, katecheta na městské vyšší dívčí škole, II. zapisovatel. Václ. *Honejšek*, farář u sv. Haštala, pokladník. Vlad. *Pér*, městský radní, účetní. Jan *Herain*, c. k. konservator a stavitel. Dr. Karel *Chytil*, kustos umělecko-průmyslového musea. Jan *Koula*, prof. české techniky. Dr. Matěj *Kovář*, c. k. professor. Jos. *Novák*, c. k. prof. na Smíchově. Václ. *Smělý*, ředitel měst. školy, Josef *Šauer* z *Augenburku*, c. k. professor. Karel *Taubenek*, učitel na Smíchově. Jos. *Vávra*, c. k. professor.

Ustavující valná hromada Jednoty bude ve středu dne 10. května t. r. o 6. hod. odpo. v sále svatováclavské záložny. Přistupující k Jednotě pp. členové račte se přihlásiti u některého z uvedených členů komitétu anebo před zahájením valné hromady v udané místnosti. Pánové a dámy, kteří by chtěli vzítí na se úkol jednateľův a jednatelek, totiž sbíratí příspěvky pro Jednotu, račte týmž způsobem se přihlásiti.

*) § 5. stanov (schválených vnesením veleslav. c. k. místopředsedství ze dne 24. března 1893 čís. 37824) zní: Členové jsou: a) zakládající, kteří jednou pro vždy alespoň 2000 zl. složí nebo ročně nejméně 100 zl. přispívají; b) čestní, jež pro zvláštní zásluhy o účel jednoty k návrhu řiditelstva zvolí valné shromáždění; c) skuteční, kteří jednou pro vždy nejméně 200 zl. složili nebo ročně aspoň 10 zl. přispívají; d) přispívající, jejichž roční příspěvek jest alespoň 5 zl.; e) podporující, kteří ročně alespoň 1 zl. přispívají.

Obce, ústavy, jednoty a jiné právní osoby mohou se státi členy kterékoli výše uvedené třídy. — Přijme-li řiditelstvo příspěvek ve hmotách, nabývá tím dárce práva, aby dle peněžité ceny svého příspěvku dosáhl členství.

OBSAH: Řeč před sv. zpovědi velikonoční konaná k mládeži studující. — Řeč před sv. přijímáním velikonočním konaná k mládeži studující. — Snízek již sešel . . . (Báseň.) — Kniha o modlitbě Páně. (Dokonč.) — Když přijde . . . (Báseň.) — Filiální kostel v Malém Pálci. — Prátele lidu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník. — Provolání.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se

5., 15. a 25. každého měsíce.

Redakce:

ve farním domě u sv. Havla č. 539-I.

Expedice

v knížecí arcib. knihtiskárně.

Nedošlá čísla reklamujte v nezalepených nefrankovaných dopisech nejdéle v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se

v expedici a u všech rádných knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní předplacení se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Kázání

na slavnost nanebevstoupení Páně.

„A zajisté Ježíš když domluvil, vzat jest do nebe a sedí na pravici Boží.“

Mar. 16, 19.

Vstalt jest Kristus, Spasitel náš! Tuto zprávu zvěstoval jsem Vám před čtyřiceti dny z tohoto místa posvátného. A stoje na témž místě dnešního dne, to radostné poselství zvěstuje: „Ježíš vzat jest do nebe!“ Čtyřicet dní pobyl se svými učedníky po svém slavném vzkříšení, a mnohá potřebná zařízení učinil pro blaho naše. Neb v té době přišed zavřenými dveřmi k učedníkům odevzdal jim tu samou moc, kterouž od svého Otce byl obdržel, by po jeho odchodu k Otci zařídili vše čehož by třeba bylo věřícím. „Jakož mne poslal Otec, i já posílám vás“ (Jan. 20, 21.). V té čtyřicetidenní lhůtě vdechnuv na ně, svěřil jim moc, odpouštětí hříchů a zadržení. „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterým zadržíte, zadržány jsou“ (Jan. 20 22.). V tom čase učinil je svými poslanci mezi veškeré národy světa a nadal moci, učiti a křtíti. „Jdouce učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Duchu Sv.“ (Mat. 16, 18 et Jan. 21, 15 atd.) V době pak poslední pokárav jejich nedůvěrnost a příkázav, „aby z Jerusalema neodecházeli, dokud by nebyli naplněni Duchem Sv.“, rozloučil se s nimi. Slovem v té době učinil miléný Pán Ježíš co uznal za potřebné pro církev svou. A když v den 40tý vyvedl své učedníky na horu Olivetskou, „tuť domluviv, vyzdvížen jest

před očima jejich a oblak světlý přijal jej od očí jejich“ (Act. 1, 9.). Kdož popíše bol, jenž obklíčil srdce apoštolské tu když viděli mistra, an se povznášá vzhůru, doprovázen sborem andělským, postupuje ze své vlastní síly? Kdož zármutek může dosti vyličiti, když viděli, an od nich ubírá se Ten, jemuž k vůli „z pouhé lásky všeho jiného se odřekli“.

Jako omráčení stáli, hledíce do nebe a vidouce jdoucího na nebe. Nemo-houce následovati tělem, následovali aspoň očima a srdcem. — Dnes církev sv. nám připomíná dobu tu vznešenou. Jestif nám, dí sv. Bernhard, „den dnešní i slavný i radostný. Slavný; neb se vzdává Kristu veliká oslava; radostný; neb nám pojišťuje i naše oslavení. Jeť to zajisté doplnění ostatních slavností; jeť to šťastné ukončení veškerého cestování, jakéž Syn Boží na zemi konati ráčil. Neboť Ten, jenž sestoupil, Onť jest, který i vstoupil nad všechna nebesa, aby naplnil všecko“ (Efes. 4, 10) (in Asc. Dni serm. 2.). Žeť pak v naše oslavení, dosvědčuje sv. Augustin řka; „Vzkříšení Páně naše nádeje; na nebe vstoupení naše oslava“ (de temp. serm. 175.). A toto radostné povýšení pojala církev sv. hned od počátku v snešení Apoštolské a zvěstuje až podnes v šestém článku víry: „Vstoupí na nebesa, a sedí na pravici Boží (Mar. 16, 19.). Proč ale připojuje slova: Sedí na pravici Boží? Ne bez příčiny! Neboť mají slova ta: „Ježíš sedí na pravici Boží“ velký význam. Onať jsou poučná a potěšitelná, což následujícími způsobem ukážu, an s vámi rozjímati budu: 1. Co ta slova vyznávají a 2. co v nás působiti mohou a mají.

Pojednání.

Slova: Ježíš sedí na pravici Boží berou se v náboženském ohledu trojnásobným způsobem a sice: Též má rovné moci a umění s Bohem Otcem; a proto s Bohem Otcem veškeren svět řídí a spravuje požívaje rovné slávy a stejné úcty jako Otec nebeský.

Zkoumejme jen slova, která On sám řekl učedníkům svým: „Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi“ (Math. 28, 18). Znamenat pak na východu tato nejvyšší moc právě povýšenosti kterou král vyznamenává ty jimž svěřil úřad nejvyšší. Pripomeňme sobě Josefa Egyptského, kterak Farao i jméno jeho proměnil nazýváje osvoboditelem veškeré země a kterak řízení země Egyptské zcela odevzdal, jediný trůn sobě ponechávaje (I. Mojž. 41, 40.). Tak dle slov Krista Pána snad i moci na zemi ba i na nebi jako sv. Jarolím dobře praví: „Totot jest milý Pane všechna moc a všudy; všechno co chceš, činíš mocně i na nebi i na zemi i v propastech. Nic není co by se Tvé vůli protivilo; v tobě i z tebe a skrze tebe jsou všechny věci“ (o sv. svátostech) jak to též sv. Jan naznačil v svém evangelium napsav: „Všechny věci skrze něho učiněny jsou a bez něho není nic učiněno což učiněno jest (Jan 1, 3.). Ano, vše jest dílo rukou jeho, nebe a země a všechno což jest, ale on také všechno řídí a zachovává, co nás a našeho spasení se týká. A proto také podává nám svých prostředků, jimiž bychom mohli Otcí nebeskému zalíbiti se, osvědčuje tímto svou neskončenou moudrost, jižto vede nás cestou bezpečnou. Avšak v obyčejném životě říkáme takovému člověku, jenž zná i tajné plány svého bližního a bezpečně ví o jeho podnicích a úmyslech, že jest jeho pravou rukou bez ohledu ať jest to mocný tohoto světa aneb i ten nejchudší člověk. A hle podobně shledáváme na Pánu Ježíši a protož mohl říci směle: „Nikdo neviděl Otce, jen jednorozený od Otce, kterýž v lůně Otcovu jest a ten to vypravoval“ (I. Jana 8, 18) totiž vyučoval nás, co o Bohu Otcí věriti nám třeba a jak si počínati máme, abychom vůli poznali také plnili. Pán Ježíš vyučoval také nás slovy i skutky, čehož věriti musíme o jeho božském poslání. A co hlásal sám o sobě? Slyšme slova, která zapsal Evangelista Páně sv. Jan: Otec tak pravil: „veškerý

soud odevzdal Synu, aby všichni Syna ctili jako Otce. Kdo nectí Syna, nectí ani Otce kterýž poslal jej (Jan s. 22, 23.). Zcela zřetelně a určitě vyslovuje se božský Pán a Spasitel náš, že mu jakožto Synu Božímu a Bohu samému přísluší ta samá úcta, jakouž Otcí nebeskému vzdáváme a odůvodňuje to těmi slovy, že mu Bůh odevzdal veškeren soud. Veřejně dotvrzoval i také Petr: „Přikázal nám kázati lidu že jest ustanoven od Boha soudce živých i mrtvých“ (10, 42.). Sv. Ambrož u výkladu těch slov praví: „Protože Otec veškeren soud odevzdal Synu; proto se praví, že sedí na pravici Boží jako soudce“ (coment. in epl.). A sv. Augustin též stvrzuje řka: „Sedí na pravici Boží znamená soudní moc, jež jeho majestátnosti nikdy neschází, aby odplatil každému podle zasluh jeho (č. 7 de symb.). „tam v té svrchované blaženosti, kdež jest spravedlnost a mír a radost“. K vyznačení této povinné úcty církev sv. propěvuje zde na zemi: „Sláva Bohu Otcí, Synu, též i Duchu sv.; jakož byla na počátku nyní vždycky až na věky. Amen.“ Tímto oslavováním končí veškeré prosby své i zpěvy radostné. Nuže, připojme i my hlasu svého, abychom čest vzdávali Otcí i Synu, jenž sedí na pravici Boží, jsa ve všem Bohu Otcí roven a též i Duchu Svatému posvětiteli našemu, jakž tomu právě přiučuje církev sv. v slovích článku víry: Ježíš Kristus sedí na pravici Boží.

Vědouce pak úplný obsah a význam těchto slov zkoumejme dále: „Co slova ta v nás působiti mohou a mají?“ Bedlivě zkoumaje, shledal jsem, že učení: Ježíš sedí na pravici Boží, mocně působí na spokojenost i na ctnost.

A jakž by neměl nalezati spokojenosti křesťan, kterýž celým srdcem proniknut významem těchto slov? Jsa Bohu ve všem roven má i všechny vlastnosti s Bohem Otcem a tudíž jako všemohoucí pomoci může ve všech potřebách našich. O tom svatí a svěťice Boží bez rozdílu stavu a stáří svědectví vydávají a protož sv. Ambrož v řečích svých dobře pronesl se: „Vše máme v Kristu a Kristus jest nám vším. Žádáš-li zlečiti ránu, jest lékařem; pak-li zimničnou palčivost trýzněn jsi, on jest pramenem; nespravost-li tíží tebe, on jest spravedlnost; potřeben jsi pomoci, on jest síla; smrti-li se bojíš, on jest život; utíkáš-li před temnotou, on jest světlo; toužíš-li po nebi, on jest cesta; hledáš-li po-

travu on jest pokrmem. Cokoli žádati a potřebovati budeš v něm najdeš.“ (in serm) Podobně se odvolávám na sv. Augustina, kterýž v spisu svém nazvaném: „samoreči“ tak praví sám o sobě: „Rmoutil jsem se a tys mne potěšil; zoufal jsem si a tys mne posilnil; padl jsem a tys mne posilnil; padl jsem a tys mne pozdvihl; stál jsem a tys mne držel; chodil jsem a tys mne provázel; přišel jsem k tobě a tys mne přijal; spal jsem a tys mne ostříhal; volal jsem a tys mne uslyšel.“ (Solilog. ad D č. 13.) Kdož by mohl v takovém působení pozbyti spokojenost a to tím více, jestližeť sobě připomeneme, že jako vševědoucí zná potřeby naše, jako všudypřítomný vidí tu mnohou slzu, kterou roní, oči naše a jako nejvyšší dobrotivý pomoci tak chce. „Setře Bůh všelikou slzu z očí našich a nebude pláče ani nářku ani kvílení ani bolesti nebude více (Apoc. 21, 4.) Tato myšlenka těšila svaté a vyvolené Páně tak, že v souženích neochabovali, ale šťastně zvítězili. Protož pranic nedivím se slovům, kteráž čteme v životopisu sv. Polykarpa biskupa a mučedníka Páně. Byl už starcem, když vladaři pohanskému k soudu byl vydán. I hrozil mu vladař upálením, nebude-li Kristu zlořečiti. A co mu na to řekl? Slyšte: „Od let již Pánu Kristu sloužím a nikdy mi nejen neublížil, anobřz velikých milostí mi uděлил; jak bych mohl já tak nevďčným býti, a a tomu dobrotivému Pánu se zpronevěřiti? A tak soudili po všechny doby praví křesťané. Nuže tak číňme i my, bychom od toho krásného jména zasloužili, a tím získali spokojenosti drahocenné, kteréž ve světě marně hledati budeme, poněvadž je to odplatou za přičinění naše aneb jiným slovem odplatou za naši ctnost. V ctnosti prospívati jest úkol nás vezdejší; ale té protivuje se každý hřích, jehož pozemčaná dopouští se. Jest však následek hřichu, že pozbývá spokojenosti na světě ba i blaženosti po smrti. A přede obojí touha zapísána jest v srdci každého člověka. Nic však méně byla by to hrozná opovážlivost, chtít setrvati v hřichu svém a při tom chtít dosáhnouti spokojenosti. To možná není. A proto chceš-li býti spokojeným musíš býti ctnostným. A poněvadž hřích tomu všemu brání, musíš křest. nejprve odložití hříchů svých zvláště těžkých aneb starého zvyku svého a musíš obleci nového člověka, který by kráčel v upřímnosti a v přesnicích pravdy: takto

čině můžeš očekávati, že zavítá spokojenost do srdce tvého, která jest jako nástin oné blaženosti, kterou K. J. připravil všem těm kteří jej milují.

Vždyť sám naznačoval, že proto odejde k Otci svému, aby tam připravil příbytek pro nás. „U Otce mého mnoho příbytků jest a jdu, abych připravil Vám (Jan 14, 2). Ale chceme-li toho příbytku naleznouti, musíme dbáti, k čemu vybízí Apoštol Páně sv. Pavel řka: „Všeliký pak kdo v boji bojuje ode všech věcí se zdržuje; a oni zajisté aby porušitelnou korunu vzali, my pak neporušitelnou. (I Kor. 9. 25.) Bojujme boj dobrý proti hříchu a žádostem jeho připomínajíc sobě onen soud budoucí, kterýž Otec odevzdal Synu. Ty se lekáš té myšlenky? Pak věz slova potěšitelná, která sv. Pavel v listu k Římanům zaznamenal: „Kdo bude souditi? praví Ježíš Kristus, kterýž umřel, i také přimlouvá se za nás. (Řím. 8, 34.) Co se tedy lekáš hříšnice, praví sv. Tomáš z Vilanovy, jestliže jen hříchu svého nenávidíš? Vracíš-li se kajícně, kterak by mohl tebou povrhnutí ten, kterýž s nebe sestoupil, aby tě vyhledal před sebou utíkajícího (de virt. xi c. 3.).

O božský Spasiteli, táhni nás tedy k sobě jak's to přislíbil před smrtí svou, očist' duše naše a naše myšlenky a žádosti odluč od prachu světa, bychom těch věcí, které vzhůru jsou hledali tam, kde sedí Ježíš na pravici Boží. Volejme často se sv, Bernardem:

O Jesu jenž jsi naše slast,
Dej sebe nám i rajskou vlast;
Tam nás blaž tvého oka zár,
Kde patřín býváš tváří v tvář.

(Z písně: Jesu dulcis memoria.)

Amen.

Kázání na neděli šestou po Velikonoci.

„Nejmilejší, buďte opatrní a bděte na modlitbách.“

I. Petr. 4, 7.

Jestliže kdy té výstrahy apoštolské bylo potřebí, jest to zajisté za dnů našich, kde bezbožnost a nevěra všecko popírá, co rozum lidský chápati nemůže. Neboť jsou mnozí, kteří moci nadpřirozené neuznávajíce ji v pochybnost uvádějí. Pozoru-

jíce velikou část člověčenstva, skoro bychom museli uvěřiti, že přišly ony doby, kteréž Apoštol Juda, přijímám Taddeáš, posledními časy byl nazval, a o kterých v tato slova praví: „Vloudili se (totiž mezi věřící) někteří lidé, bezbožní, kteří Boha našeho milost obracují v rozpustilost a jediného panovníka a pána našeho Ježíše Krista zapírají. Ti potupují a nevědí co a to, co jako nerozumná zvířata vědí, v tom se porušují. Ti jsou mračna jalová, od větru hnána; stromové uschlí bez ovoce, dvojnásobně mrtví vyvráceni z kořene; vlny bouřlivé mořské, vyhazující své hanebnosti; hvězdy bludné, kterýmž mráčky temnosti na věky zachovány jsou.“ (Jud. 1, 4. 10. 12. 13.) A povážice bedlivě slova tato písma sv. musíme přisvědčiti, že mnozí křesťané katoličtí jsou stromové uschlí, jenž neosvědčují o sobě, že by v nich bylo života katolického; jsou mnozí hvězdy bludné, takoví totiž, jež povýšení jsouce, měli by jiným svítiti co hvězdy, jsouť ale bludičky vrtkavé a nestálá světýlka v zahynutí vedoucí; jsou mnozí podobní vlnám mořským pobouřeným, kteří nemajíce pravého přesvědčení u víře, vyvrhují ze sebe hanebné smýšlení své.

A mnozí jsou, jenž vše, co svatého a božského jest, porušují a v pochybnost uvádí. Nejen učení, ale i nevzdělání pouští se v posuzování pravd Božích a zlehčují je. Nemním, že by snad mezi vámi taci se nacházeli! Nedomýšlím se, že by v tomto shromáždění byli katolíci, jenž by pravdy božské zlehčovali! Na mysl mi přichází toliko to, aby i budoucně žádný nestal se pochybníkem aneb nevěrcem a protož umínil jsem sobě řečiti o tom:

Kde původ pochybování ve víře a nevěry hledati se musí?

Slyšte mně duchem zbožným!

Pojednání.

Nevěra jest výrůstek pochybnosti ve víře. Neb kdo nějaký článek učení Kristova v pochybnost uvádí, ten neuznává ani božskou, ani lidskou autoritu, a věří jen tomu, co rozumem svým proniknouti může. Pochybnost každá vede k hloubání; jelikož ale síla rozumová k proniknutí nestačí, z nich těžce se vyplétá a nevěra článku toho jest jista. Zavrhnuv jedno učení, v brzké i druhé, shledá nepodstatné jím i třetí pravdivosti pozbývá a tak

celá budova učení svatého nad zaslepeným rozumem se shrkne. Toť osud jednoho každého, jenž pochybováním učení Kristova podal místa v srdci svém. Než odkud vznikají tak mnohé pochybnosti v křesťanech? Buď náboženství samo původem jest pochybnosti aneb vinna leží v křesťanech pochybnostmi zachvácených.

1. Co se již prvního týká, táž se: Zavdává náboženství svaté příčinu o té neb oné pravdě zjevené pochybovati? Odkud učení to pochází? Kým jsme je přijali? Jaké důkazy máme pravdivosti jeho? Mnohých věru otázek ale snadno zodpovídáných.

Od Boha samého vyšlo učení svaté, kteréž v rozličných dobách na rozličných místech již v starém zákonu skrze zvolené muže svaté v rozličných obrazech bylo předznamenáno. Když pak přišla plnost času, tu opustiv sídlo věčné jednorozený od Boha všel na tento svět, však nikoli, aby zákon zrušil, Bohem již daný, nýbrž, aby jej doplnil. Tu veškerá proctví starozákonná počínají se stvrzovati vůči hledě, všem víra spasení se zvěstuje a pravda věčná, vydávaje se v obět za kleslé pokolení lidské, učení prohlášené potvrzuje krví svou. Došed Bůh a člověk Ježíš Kristus, dvanáctero poslancům velí hlásati učení, kteréž přijali od něho. Nejsou to učení toho světa, před nimiž skryto zůstalo slovo Páně; nejsou to cvičení světaznalci ale chudí, neučení rybáři, jenž ve jménu Páně rozdělují se do všech končin tehda známého světa, aby zvěstovali evangelium, ono radostné poselství všemu stvoření. Neohroženě pozvedují hlasu svého a tisíce hrnou se k nim, aby přijali učení, jež tak mocně odporuje všeliké smyslnosti. Chudí i bohatí, nízcí i vznešení, učení i neučení berou na se jho Kristovo, kteréž sladké a bříme, kteréž lehké jest v Kristu. Počet věřících valně se množí. Židé i pohané nemohou déle snéstí rozšíření křesťanstva. Zničeno musí býti to učení, jež kácí modly naše, tak volají pohané, usmrceni ať jsou, jenž odporují zákonu Mojžíšovu; tak dí rozhořčení židé. A tisíce a opět tisíce krvácí pod mečem katovým, krev nevinná vylévá se na popravistiích, popel upálených metá se do vody, aby byl odnešen, pronásledování a ukrutenství hrozné veliký počet k smrti vyvádí. Nic naplat! Jest to dílo božské, kteréž se zmařiti nedá a noví tisíce hlásí se k praporu kříže tak,

že veliký Tertullian v sv. podivení volá: Krev mučedníků jest símě křesťanstva.

Můžeme my, jenž od oněch hrozných časů více nežli 15. století žijeme, můžeme pochybovati o pravdivosti tohoto učení svatého? Hle ze všech bouří a útisků vyšla šťastně vítězně. Zkoumání a vyšetřování nejmoudřejších mužů osvědčilo podstatnost toho učení a mudrcové tak jako chrabrí vojíní uvěřili v Krista. Zajiště, kdokoli, ovšem prázden všech předsudků a nejsa zaslepen smyslností, náboženství svaté bystrým proniká okem, vyznati musí, že v něm ne lidská moc ale síla nadlidská, síla nadpřirozená, síla boží vládne. Kdo tedy pochybuje o nějakém učení svatém, ten i Boha samého vinní ze lži, upíraje pravdomluvnosti jeho. Vinní-li ale církev, že by ona od pravého učení ustoupila, ten i Kristu Ježíši řídící moci v církvi svaté popírá a jeho slova jimiž neomylnost cíkvi přirůknul, v pochybnost uvádí. Kdo, pravím, pochybnostem u víře se oddal, ten jak pravdomluvnost, tak i náhled a úsudek oněch millionů lidí zlehčuje, jenž po 18 století učení svaté Kristovo vyznávali, hájili a smrti také svou potvrdili. A může-li proťakového pochybníka na světě ještě býti něco věrohodného? O jak pravdivá jsou slova žalmisty řkoucího: Jen blázen praví v srdci svém: Nenít Boha. Tato slova spolu poukazují, kdež původ veliké pochybnosti a z ní plynoucí nevěry hledati musíme. Ne zjevení Boží, ne náboženství svaté, nýbrž srdce lidské bývá původem pochybování ve víře a nevěry.

2. Dobře v tom ohledu dokládá též žalmista: „Vespolek zkažení jsou, záhubných skutků oni se dopouští, není žádného, kdo by činil jen něco dobrého. (Ps. 13, 1. 3.) Hrob otevřený jsou ústa jejich, ústy svými lstivě jednali, hadí jed poděrtý jejich. Ústa jejich naplněna zlořečením a hořkostí; rychlé jsou nohy jejich k proévání krve. Záhuba a neštěstí na cestách jejich, neb nepoznali cestu pokoje; bázně Boží není před očima jejich.“ (Pš. 13, 5—7). Ejhle jak zřetelně vyjadřuje tuto příčinu pochybnosti mravní náboženské. — Náboženství ukládá povinnosti činné úkazy, jenž obmezují smyslnost. Náboženství velí milovati Boha nade všecko a emu samému sloužiti; církev svatá ale stanovuje, kdy a jak tuto úctu na jevo áti máme. Ale jak mnohého zdržuje pododlí, těmto požadavkům zadost učiniti.

Aby ale některé výčitky pominuly, tu omlouvají se: Nechci na odiv nésti poboznost svou, Bohu sloužím upřímně v srdci svém, a to mohu všady a povždy. Proč tedy bych chodil do shromáždění křesťanského? Směle by se mohlo každému takto mluvícímu odvětiti: Ty myslíš, ty pamatuješ na Boha? Nechci toho naprosto upírati, možné že pamatuješ, ale předce pochybuji. Obvyčejně se stává, že takovito lidé pamatují na Boha, když jej potupují a jeho svaté řízení proklínají. — Opět ukládá náboženství sv. milovati bližního, velí cizí statek v účtě míti, podvedu, lsti a nespravedlnosti se střežiti, se přemáhati, tělo a žádosti jeho umrtviti. Tu se opět mnohému nezdá sledovati hlasu náboženství volajícího: Buď poslušěn Bohu, neb nejsi pro tento svět, ale pro věčnost; nesmrtelná jest duše tvá, jiného života čekáme, zde jsme jen poutníci; tam bude soud, odplata i trest. Toť hlas náboženství! Ale jak ruší požívání veškerých radováněk tohoto světa! Aby umlklo svědomí, onen vůdce bezpečný, počíná se pochybovati. Ovšem chybují, ale snad jest Bůh dobrotivější než mi víra oznamuje; vždyť jest milosrdný, on mně odpustiti musí, jinak by přestal milosrdným býti. A snad není věčnosti, snad není trestu aspoň tak hrozného, vždyť jest Bůh láska a laskavý nemůže tak přísným býti a tak samým snad užívá toho, co svět podává, pochybuje a klesá v nevěru, jen aby žádostivosti své hovětí mohl. Hřích a žádosti hříšné jsou původem pochybnosti a zrůstající z ní nevěry.

Pozorujte, bratři křesťané, takové, jenž o pravdách sv. víry katolické pochybují, aneb což horšího, nevěře již snad propadli, medle čeho shledáte? Oddáni jsou náruživostem, jimžto slouží, jenž pravé badání a poznání sv. pravdy zamezují. A bytby tito pochybníci sebe více stvrzovali, že smýšlí počestně, že jsou lidé počestní, pozorující shledáte, že jejich počestnost jen na tak dlouho trvá, dokud vyzrazení se obávají; přestane ale, pakli není se čeho obávati. Vždyť takovým lidem jen o to jde, aby jméno lidí počtivých zahájili, když víry pozbyli; o pravé ctnosti počestnosti nemají ponětí. A což divu! Vždyť sami snad o víru v Boha vševědouceho, o víru v odplatu a trest se připravili. Protož i na nich lze pozorovati, že o pravé ctnosti uštěpačně mluví za nemožnost ji prohlašující, ano že když příležitost se

jím poskytuje tajná, na všelikou poctivost zapomenou, hříchům v náruč se vrhouce. Dobře dí sv. Jarolím: „Velmi nejistá jest poctivost, jež se nezakládá na bázni Boží. Poctivost bez ctnosti jest těkavá bludička. A žeť ta zásada počestnosti nemá pravé podstaty a že ti, jenž jí se vychloubají nejsou a nebývají takovými, jakými by rádi se zdáli, prohledá z činů jejich. Kde jest poctivost za dnů našich, kde jistě každý tak nazván býti žádá; proměnila se v nevěru a podvod; neníť pravé upřímnosti mezi přátely; sliby a závazky buď se neplní buď jen násilou vymahány býti musí; mládež rozpustila, lože manželské tu a tam poškrvněné, jmění a nábytek v nebezpečí; čest a dobré jméno za hračku dětskou se považuje a předc chce celý svět býti poctivým nazván. Odkud to; není tu náboženství. Jsouť ovšem mnozí, kteří učení svaté ze srdce svých nezapudili a bývají jim na tom záleženo, aby mezi lidem pozornosti zbudili a za hlavy osvětlené držani byli. Jak toho začít. Lehké tu pomoci. Co tisíce a millioni lidí za pravé uznali, to se zavrhně; co nepoznává, to zlehčuje; co v sobě ani nechová, toho se vzdaluje, a pakliž ten neb onen obřad se nelíbí, kárá se víra a osvětlený člověk jest na místě. Pakliž tolik světské srdatosti, veřejně vystoupili a proti církvi, službě Boží a o služebnících potupně mluví; aj tu hršina, tu vzor osvěty; a běda každému, kdož by takové smýšlení a jednání chtěl pokárati. Jakých tu potupení na se uvažuje!

Tak daleko klesli křesťané, klesli katolíci.

Než, bratři a sestry v Kristu, proto netřeba nám zoufati. Ovšem domýšlí se mnozí, že křikem svým a potupením církve Kristovu z gruntu vyvrátí; než ten, jenž pravil: „Brány pekelné nepřemohou ji, bude držeti slovo své.“ Vždyť sám pravil: „Nebe i země pomínou, ale slova má nepomínou. „Budeť on církev svou hájiti, jakož připověděl.

Však ale i my pevně se držíme pravdy Bohem nám zjevené, hledíce plniti svědomité rozkazy církve, kteráž jest sloup a utvrzení pravdy. Vždyť není dosti na tom, abychom jen víru svatou Kristovu ústy svými vyznávali a hájili, ale též potřebí, abychom dle ní žili, jinak bychom byli podobni oněm nemoudrým pannám evangelickým, kteréž vyšeďše vstříc ženichu svému, vzavše lampy nevzaly oleje s sebou,

a pak vyloučeny byly od hodů připravených těm, jež připraveny nalezeny byly. Nechme pokřikovati smělé křiklouny; ať tupí ošemetní pochybníci: víru naši pravou potupení nepodvrátí. Abychom ale sami o víru se nepřipravili, původa pochybnosti a prýstíci z ní nevěry, jenž jest hřích, bedlivě se střežme. Pomněme, že jen hříšník dle slov. sv. Augustina sobě přeje, kdyby nebylo soudce spravedlivého, jelikož by pak samolibě beze vší bázně, beze všech výčitek svědomí mohl sloužiti hříchu svému. Žádný. praví tento od hříšného života, jenž k pochybnostem jej uvedl u víře navracený a pak Bohu a jeho svaté víře celou duší oddaný Augustin, jehož co církevního učitele, nadaného hlubokou moudrostí a vyvoleného Páně ctíte, žádný, praví, neupírá Boha leč ten, pro něhož by dobré bylo, kdyby Boha nebylo. Spravedlivému a ctnostnému to vedení: nade mnou vládně dobrotivý a všemocný Bůh, ta myšlenka: nade mnou ředitel a soudce všeho rozumného tvorstva; právě to jest mu největší útěchou, i podporou činů jeho. Jen hříšník pohřížený v proudu náruživosti svých, volá: „Neníť Boha.“ Však jinak jest jemu, když hříšná rozkoš jej opustí a prázdnota duše se objeví. Tu volá vnitřní jemu hlas: Jestli Bůh mstitel všeho zlého.

Nechcť vás k loži smrtedlnému pochybníka a nevěrce uvést, ani mnohými slovy osvědčovati, jaký zápas strašlivý jemu nastává v době, když volá Pán. Jen to myslí vaši představuji, jak ruce spíná k tomu, jež zlehčoval, a jak při všem volání o pomoc Svrchovaného přece zoufá. O strašlivé pomnění, dosti mocná pohnutka víry svaté držeti se pevně, zvláště mých učení sobě připomínati, jenž hřích valně zamezuje; pomnění jistě smrti, spravedlivého soudu.

Připomínajice sobě smrti, hleděti budeme očima duševními více pravd božích nežli náhledů lidských se přidržíme. Však ale častými modlitbami dárce všeho zjevení žádejme, aby sílil duševní slabost naši, aby sílil snahu naši. Pak zajisté nepobloudíme, ale toho se držeti budeme, co vždy, vsady a po všechny věky věreno bylo, zvrhnouce náhledy lidské, kteří sotva vznikli, zase hynou. A z toho ohledu slovy apoštolskými volám: „Buďte opatrní a bděte na modlitbách.“ Ano, modleme se za všechny nepřátele církve sv. katolické, aby Bůh světlem pravdy věčné je osvititi

a na cestu spasení uvéstí ráčil; modleme se, aby i hříšníci k Bohu se obrátili, káli se a tak říše nebesťanů vždy více se množila Amen.

Vstalt jest.

Od Prokopa Zaletěla.

Třetí den již, co Báh — člověk
jedna jizva, jedna rána
v hrobce dlí, jež od vojenské
stráže pilně jest hlídána.

Třetí den již, o němž řekl
Kristus, že zas z mrtvých vstane —
a proroctví to as mnohým
živě teď na mysli tane.

Proto kámen převeliký
přivalili a pečeti
opatřili hrob Ježíšův
a i stráží židě kleti . . .

Než vše marno! Sotva svitlo
dne třetího časné ráno,
zachvěla se země prudce,
hrůzou všecko polekáno . . .

A touž dobou vyšel živý,
vyšel slavný Kristus z hrobu —
naplniv, co předpověděl . . .
a překonav smrti zlobu. —

A zároveň anděl s nebe
stoupiv kámen poodvalil —
posadil se na něm v jase,
jenž oslnil stráž a zmámil.

Jako mrtví k zemi klesli —
hrůzou, bázní jen se chvěli . . .
a přisedše zase k sobě
v zmatku tryskem k městu spěli. —

Tam hned rada vysoká se
sešla, trne zprávou stráží,
slovo každé zklamaným se
mečem ostrým v nitro vráží.

Co teď činit? Však již vědí!
Podplatí stráž — a když spali,
řeknou strážní, přišli lidé
a Ježíše z hrobu vzali.

Té chytrosti! Vojín spíci
ví, co kol se něho děje! —

Místo trestu za svůj útěk
na dar velký teď se směje . . .

Než ni tento podvod drzý
nespomohl; příšlyt k hrobu
ženy zbožné, chtěce mazat'
tělo Krista, v ranní dobu.

A hle! kámen odvalený
od hrobových ode dveří —
všedše tamo zmourtily se,
sotva zrakům vlastním věří.

Hrob jest prázdný — jaká bolest! —
Však ta ruče v slasť se mění,
anděl v rouše skvoucím těšit
ženy lehké v sladkém pění:

Nebojte se! Vy hledáte
Ježíše Nazaretského.
Vstalt jest! Jděte a povězte
učedníkům hned to Jeho!

Vstalt jest! Od úst k ústům letí.
Vstalt jest! Ví již každé dítě.
Vstalt jest Ježíš Nazaretský
třetího dne na usvitě. — —

Filiální kostel v Malém Pálči.

(Napsal Václav Tvrdý.)

(Pokračování.)

B) Jméni a příjmy kostela.

Kniha účtů zádušních uvádějí první počet držaný 30. května 1691 u přítomnosti faráře zlonického Petra Josefa Minicha, hejtmana zlonického Litmíra Lukáše Fremunda a kobylnického správce Bernarda Nekha (?) výslovně nařiká, že „przedessle dawnych cziasów kdeż pamietnika ziadneho negni aby gaky poczet drzian byl“ — a proto uvádí za příjem kostelní „toliko czo praeter propter se wyskaumatj mohlo.“ — „A sice: almužny a za svičky 2 fl. 58 kr. 1 den., starý rest wedle zdání za Janem Tlustým někdy z uzywagiczych Poly zadussnich 1 fl. 23 kr., Pavel Poplhan nyní Charwat 2 fl. 20 kr. Z niakeho kausku Pole czo G. M. Panj (titul) ke dworczy uzywala 37 kr. 3 den., Girzi Ganda stareho restu 2 fl. 20 kr., Wacław Petr ko-stelnik od 52 leta z 1 krawy na kteraužto Summu odwed dle sprawy geho Swagr za 6 leth przedessle 1 fl. 33 kr. Rest 7 fl.

22 kr. Z gruntu Sirowitkowskeho Tlustyho 1 krawa zie G. M. Panj uziwati raczila, nietzo tiech poly, odwozuga totiž za 2 leta 36 kr. Z tehoz statku paleczky Ssaffarz zie polí uziwal 21 kr. Item Ssaffarzi dwa a ssenkysz paleczky 9 kr. 3 den. Czo Gegi M. Pani Stara odkazati raczila k temuz Zadussi Malo Paleczkemu tuto se w przigem uwadi 50 fl. Od neboztika Warhanika odkazanych czo Woprssal Lysowsky od niego se wypuczil 6 fl.“ — sumou činil všechen příjem kostela 74 zl. 7 kr. 1 den.

Odečteme-li od tohoto příjmu vydání téhož léta učiněná, kostelníkům za pivo při držaném počtu 30 kr. a panu faráři a správci za oběd 45 kr., zůstalo tenkrát na hotově i na dluzích 72 fl. 52 kr. 1 den.

Krávy železné náležely ku kostelu Pálečskému tehdy tři: na gruntu Václava Petra, kostelníka, na pustém gruntu Sirowitkovském a dle svědectví Pavla Vitovic, starce 70. letého, na statku Streyblovém. Tele, kteréž se od této krávy odstavilo přijal Matěj Ssreger, který tehdy na chalupě v Strádonicích byl a z téhož platiti na budoucnost se zavázal. R. 1742 měli pak krávy ty na svých gruntech Matěj Brožovský (1747 Jan Ssreyer, 1780 Tykal) Melichar Skřivan (1780 Jan Malipetr), Tomáš Skřivan a Václav Opat — a odváděli z nich ročně po 17 kr. 3 den.

Inventář kostela Malo-Pálečského byl velice chudý. Když farář Zlonický Křištof Aug. Novák, kostel M. Pálečský za filiálku přijímal našlo se všeho všudy: 1 starý strakatý ornát, 1 stará alba, 4 antipendia modrá na tři oltáře a na kazatelnu, 1 cymbál, 11 šátků na kámen a pod kalich, 1 ručník a 3 ubrusy na oltáře. Starý stříbrný kalich díla starožitného dal Novák uvnitř pozlatiti.

Nástupce Novákův Petr Minich, jenž všemožně o zvelebení kostelíka Pálečského se staral, pořídil některé nejpotřebnější věci z almužen a malých svíček. Tak už r. 1690 měl kostel nový missál (za 9 fl.), evangelium, nové portatile nebo kámen pod kalich bílé barvy (za 5 fl.), dva stoly, jeden pro regál, druhý do sakristie, sesli, konvičky cínové s talířkem a dvě modré korouhve. Dále nový ornát bílý a červený damaškový, nový ornát černý „serocátový“ (?), bursu pro kalich jednu barvy červené a bílé, druhou černou a dvě vela — černé a žluté, korporály 4 a velkou truhlu pro kostelní věci.

Mimo tyto zde uvedené věci dostal

kostel darem: bursu modrou s hvězdičkami a takové též velum pro kalich od pí. Kateřiny Ostrovské a velký šátek s krajkami pod kalich od pí Magdaleny Chládkové, písařky Zlonické.

Kostelníky byli r. 1690. poddaní Zloničtí: Pavel Vitovic, Václav Bezchleba, Mates Sreyer a poddaní Kobylničtí: Václav Poplham a Jakub Říha — ti dostávali ročně při držaném počtu z příjmu kostelního na pivo 36 krejcarů.

Zvoníky ustanoveni r. 1690. Václav Bezchleba, poddanny zlonický a Pavel Poplham, Šimon Tlustey, Václav Kluban, pod. Kobylničtí. Měli dostávat od ostatních sedláků a chalupníků jichž všech bylo 20 po 10 kr. od každého — na rozdělení za bedlivou práci svou, kterouž konali, povinni jsouce zvláště každý den třikrát Ave Maria zvoniti. Vedle zvonění svěřeno jim také hrobnictví.

Ku záduší Malo-Pálečskému náležely r. 1690. osadou následující vsi: Malý Páleč, Čeradice (v nich dva osedlí a tři chalupníci) mlýn a dvůr v Strádonicích, čtyři chalupy v Bažalkách (nyní též Strádonice) a v Moráni dvůr panský náležející ke Kobylníkům.*)

Tento malý počet farníků po většině schudlých a na spustlých gruntech ušedlých nemohl ovšem valně přispívati k udržení a zachování kostela. Záduš sama také žádného jmění neměla; pole, která při M. Pálci byla, náležela faráři Zlonickému (výměrou 26 kop a 25 záhonů) a proto pomáháno chudému záduší různými koupěmi, dary a pokutami.

Pro zajímavost jejich a zvláště ku poznání tehdejších poměrů některé z nich uvedeme: a) Koupě. R. 1721. odprodala Kateřina Skřivanka podíl svůj a matky své Estery, každý po 35 kopách 21 gr. a 4 a tři čtvrtě den, kteréž měly na statku Martina Červenky v Zlonicích, záduší Malo-Pálečskému za 4 zl. 40 kr.

*) V třetí knize pokřtěných od r. 1776 počínající udává farář Mrázek ve zvláštním Pro Memoria, že k Malo-Pálečskému filiálnímu kostelu náleží: ves M. Páleč, dvůr, ovčín, mlýn panský v Strádonicích, Bažalka (ty domky u mlýna) a Strádonice. Z Čeradic dvůr panský (Morán), mlýn a čtyři sedláci a sice Lin, Czabunek, poddaní Vranští a Schroyer s Kratochvílem, jakož i dva domkáři Wich a Černý, poddaní Zloničtí.

b) Dary a odkazy; R. 1649. daroval kostelu Pálečskému p. Jan Chládek, tehdy purkrabí Zlonický positiv se 6 mutacemi.

R. 1723. odkázal farář Kikowský 20 zl.

R. 1747., 28. dubna odvedla vdova po † Jakubovi Rubšovi, někdejší rychtáři Pálečském, od něho odkázaných 15 zlatých.

Téhož léta jistý dobrodinec daroval kostelu 40 zl. a jiný dobrý přítel 100 zl.

R. 1784. Zlonický Franz Janský počal spláceti předešlou svou manželkou Annou odkázaných 50 zl.

R. 1749. Jistý dobrý přítel opět daroval 60 zl. Martin Krakeš z Bilichova, máje po svém zemřelém otci na gruntě Jiříka Třesky v Zlonicích nápad v obnosu 5 kop a 15 gr., týž kostelu odkázal. Také Mařena vdaná za Jana Hrádka do Beřovic týmž způsobem 2 kopy 43 gr. a 3 a půl den záduší odkázala.

R. 1757. Rektor školy Zlonický Václav Horálek kostelu šaty ženské odkázal za kteréž od J. M. P. Vicariusu strženo bylo 25 fl. 30 kr.

V následujícím roce strádonický šafář Matěj Procházka z poslední vůle odkázal 36 zl. 46 kr. a jiný dobrodinec prostřednictvím kaplana Jana Ferberta daroval jeden dukát, v ceně 4 zl. 12 kr.

R. 1762. Alžběta Hickyšová ze své poslední vůle odkázala 30 zl., kteréž ji byl punčochář Hibner dlužen a jež týž dlužník v témže létě kostelu hotově odvedl.

Václav Černý neb Vošoust odkázal 41 fl. 51 kr. a tři čtvrtě den. Dorota Brožovská, jsouc zmrhaná dobrovolně darovala 17 zl.

Největší odkaz ovšem učinil kostelu farář Svoboda, postoupiv všecken od sousedů zlonických, brečtanských a bakovských dlužný desátek, vybíhající na 669 strychů a 1 větel, a to tak, aby ho dle možnosti področně bez interesse spláceli, počítajíce 1 strych po 1 fl. 40 kr.

Chudičský kostelík Pálečský měl tedy dosti dobrodinců. I špitálník zlonický Václav Černý, umíraje, úspory své v obnosu 16 fl. 30 kr. mu odkázal. Vrchnost pak vedle jiných darů, jichž níže vzpomeneme dala mu své včely v revíru bilichovském chované, z nichž užitek co rok, dlouho znamenán a počítán byl v příjmech kostelních.

c) Zvláště zajímavý obrázek tehdejších poměrů společenských a mravnosti nám

poskytují pokuty, kteréž nazvíce jménem pokání mnozí poddaní zloničtí do truhlice zádušní odváděli.

Ze mnohých jen některé uvedeme.

R. 1700 Jistý vozka, že bez povolení ve svátek obilí nakládal, pokuty dal 1 zl. 8 kr. Josef Koudelka z Pálečku zmeškal (1732) duchovní povinnost svou; jmenem pokání složil za to 45 kr.

Matěj Hamtík ze Zlonic nočního času karty hrál, přistížen pokuty dal (1736) 1 zlatý.

R. 1737. Že jistý pacholek z Votrub poddanou Zlonickou o čest připravil, pokuty složití musil 3 zl. 30 kr.

1738. Pekař zlonický s kolářem hádku měl; pokuty dal 54 kr.

Při zlonickém posvícení r. 1740 nezbedná chasa velkou pranicí způsobila, za což jmenem pokání k záduší Malo-Pálečskému složití musila 11 zl. 5 kr.

1742. Dva hokynáři na vzdor zápovědi do Prahy 2 větele a 2 čtvrtce soli nesli; — sůl jim odňata a ve prospěch záduší za 3 zl 7 kr. 3. den prodána.

Pacholci panští votavu na louce žižické k záduší dolinskému patřící skrmili, za to pokuty dali 6 zl. 25 kr.; kteréž se k záduší Pálečskému věnovaly.

1743. Jistý soused farský, za učiněnou škodu velebnému panu faráři, pokuty dal 1 zl. 10 kr.

Jistá osoba, proti šestému Božímu prikázání zhřešivši, pokuty dala 3 zl. 30 kr.

1744. Malo-hořešovský šenkýř z jiného panství pivo vzal a šenkoval; za to pokuty složil 1 zl. 45 kr.

1745. Chrzínský šenkýř za to, že pivo neměl, pokutován 1 zl. 30 kr.

Jan, syn Jiříka Kulhavého ze Strádonic, utekl z vojny a prodejem tabáku se živil. Když pak pro něho z kanceláře vyslaní přišly, aby ho jako utečence jali — přehnul od otce, zanechav tam tabák, kterýž ve prospěch záduší za 5 zl. 49 kr. prodán byl.

Zlonický šenkýř Grantwer, že proti zápovědi dne 27. září muziku měl, pokuty dal 3 zl. 30 kr. Hudebníci kteří tehdy u něho hráli 30 kr. zaplatili.

Velvarský právní posel nevině zbil skurského občana Chládku; za to složil pokání 2 zl. 20 kr.

1746. Skurský šenkýř Josef Bečvář z důležité příčiny pokání složití musel 20 kop 23 zl. 20.

Zlonický zámečník Kristián Herfurth za to, že zahradníku vel. p. faráře zdejšího jistý podezřelý klíč spravoval, pokuty složil 3 zl. 30 kr.

Václav Drsek, švec zlonický, že od téhož zahradníka panu faráři ukradené obilí koupil, záduší Pálečskému pokuty dal 8 zl. 10 kr.

František Jezvina, krejčí z Dřínova, věděl o tom zle zachovalém zahradníku avšak neoznámil, — za to mu uložena pokuta 20 kop. Že ale nebyl s to, pokutu takovou v hotovosti složit, vzat mu podíl od jeho manželky, pocházející na gruntě Šlegrovském v Lisovicích a farářem přiknut kostelu Pálečskému (20 kop 23 zl. 20 kr.).

1748. Josef Rubeš z Pálečku v hospodě vyšinské se hádal a šenkýře zbil; pokuty dal 1 fl. 10 kr.

Frant. Janský s mládcem myslivce zlonického hádku a pranci měl; takovou též pokutu složil.

1749. Šimon Šreyer, šafář želevčický pokutu 2 zl. 20 kr. složit musel za to, že po nějaký čas přechovával ve dvoře a panskou píci krmil dvě krávy, kteréž náležely dceři jeho do Víтова vdané.

1750. Jan Václav Janský soused zlonický šenkýře na cti utrhoval a ji na cestě zbil, začež pokuty dát musil 5 zl. 50 kr.

Vojtěch Štastný ze Šlapánic v Poštovické hospodě o posvícení se svými syny pranci začal a škodu na oknech a kamnách učinil; pokuty dal 3 zl. 30 kr.

1753. Od šlapanického rychtáře, že nerovné srovnání mezi křesťanem a židem učinil, pokuta 1 zl. 10 kr.

Zloničtí řemeslníci nedělního času v Tmání hádku a povyk učinili; pokuty dali 2 zl. 55 kr.

Šlapanický žid v postě muziku držel — pokuty dal 1 zl. 10 kr.

1761. Bývalý rychtář zlonický v příčině jistého přestupku proti Božímu přikázání, pokuty složil 20 fl.

1763. Tmáňský soused Jan Sedlák, poddaný slanský „poháněl v hospodě tmáňské při truňku poctivý cech dobytka ovčího“, za to pokutován na penězích, z čehož 15 kop (17 zl. 30 kr.) záduší M. Pálečskému darováno bylo.

Kromě těchto zde uvedených mnohé jiné pokuty zaznamenány jsou v knize účtů zádušních, zvláště za učiněné škody v polích, za hradách, Bilichovském lese, jiné ad

placandam divinam Majestatem v příčině jistého spáchaného hříchu. Celkem vybráno bylo na pokutách pro kostelní pokladnici 280 zl. 8 kr. a 3 denáry.

Leč zdá se, že ne všechny pokuty do knihy účtů zanešeny byly.

Mělť chudý kostelík Pálečský nespolehlivého účetního — či snad byl docela spronevěřilý? Kniha účtů zmiňuje se jen o některých pohledávkách, které panu Lounskému nahražovati bylo. Mimo jiné praví se výslovně, že pan Lounský za sebou zanechal a kam patří neodvedl 5 zl. z oněch 113 zl. které zlonický rychtář Matěj Třeska Dorotě Brožovské složit musel; a pak též 20 zl. které Frant. Červenka k záduší odkázal a p. farář odvedl, pan Lounský do příjmů nezanosl. — Proto mu úřed ten vzat a počty kostelní svěřeny r. 1763. nějakému Gottfriedovi a po roce Tomášovi Kolovrátkovi, kterýž je dlouho a správně vedl. — (Pokrač.)

Vše na čas.

Smutný to syn, špatná dcera,
již rodičů nezastanou
slyšíce, jak neprávem je
lid uráží podlou hanou. —

Zvrhlejší jsou ještě děti,
které samy tupí, haní
otce svého, máti dobrou —
ó jak srdce ty jich raní! . . .

A takových podlých synů,
dcer takových co jest nyní!
Hrozno v pravdě, děsno říci,
co vše oni a jak činí. —

Otce svého nebeského,
plného k nim laskavosti
urážejí, kde jen mohou —
a to s jakou krutou zlostí!

A což teprv tu matičku
dobrou naši — církev svatou
ó jak drzou lži špinějí —
jakou hanou podlou, klatou!

Vše nejhorší na ni svalí —
a proč asi? Svoje činy
hříšné by tak omluvili
a zdáli se — beze viny . . .

Však vše na čas! I lži vaše,
byť i sebe horši byly,
objeví se jednou jistě,
by vás samy odsoudily. —

Pak ta hana, ta potupa
v plné míře na vás padne —
takt' mstil vždycky a mstit' bude
Pán nebeský — plémě zrádné...
Prok. Zaletěl.

Kniha sv. Aurelia Augustina

O víře ve věci, jichž nevidíme*).

Přeložil J. Hora.

Hlava první.

Lidé mnohemu věří, co nevidí očima.

1. Jsou, kdož se domnívají, že víře křesťanské proto spíše jest se vysmívati, než ji vyznávat, poněvadž v ní nedovozuje se věc, kteráž jest viditelná, nýbrž poroučí se víra ve věci, jichž viděti nelze. Abychom tedy vyvrátili mínění těch, kteří sobě moudřími se vidí nechtěli věřiti věcem neviditelným, dokážeme, že přece věřiti nutno lidským myslím i ve věci neviditelné; ač nikterak nejsme sto, bychom lidským rozumem dokázali věci božských. Nejprve jest nám připomenouti těm, kteréž pošetilost tak daleko zavedla co se týče očí tělesných, že nemají za to věřiti tomu, čehož jimi nepozorují, jak mnohým věcem nejen věří, nýbrž i vědomost mají o nich, jichž takovým zrakem viděti nemohou. Takových věcí ač bez počtu jest v mysli naší, jejíž přirozenost jest neviditelná, ať o jiných pomlčíme, víra sama již

věříme, myšlenka již poznáváme zda čemu věříme či nevěříme ač načisto jest odloučena od oněch pohledů očí, co tak čirého jasného, co tak jistého jest vnitřnímu nazírání myslí? Proč tedy nevěřili bychom tomu, čehož tělesnými očima nevidíme, kdyžtě nade všechnu pochybnost zřejmo, že věříme neb nevěříme i tam, kde očí tělesných upotřebiti nemůžeme.

2. Odvěti, co v duchu jest, poněvadž duchem samým poznati můžeme, není nám třeba očima tělesnými poznávati: čemuž však vy dite bychom věřili, ni venku neukazujete, bychom očima tělesnými to poznali, ani není uvnitř v duchu našem, bychom to uzřeli myšlením. Toto praví, jakoby kdekdo sobě přikázáno měl věřiti, jakoby před očima měl čemu věřiti. Pročež ovšem věřiti nám jest též něčemu pozemskému, čehož nevidíme bychom si zasloužili viděti věci věčné, jimž věříme. Kdožkoli jsi, který nechceš věřiti leč co vidíš, ejhle přítomná těla očima tělesnými vidíš, přítomné smýšlení a myšlenky své, poněvadž v duchu tvém duchem samým je vidíš: rei mi, zapřísahám tě jakýma očima vidíš přítelovo smýšlení? Žádného zajisté smýšlení nelze nám viděti očima tělesnými. Či i toto vidíš duchem svým co se děje v duchu cizím? Nevidíš-li, proč splácíš lásku přítelovu, jestliže tomu nevěříš, čeho nemůžeš viděti. Řekneš snad že smýšlení druhého ze skutku jeho poznáváš? Nuže skutky hodláš viděti a slova slyšeti, přítelovu však smýšlení nechceš věřiti, poněvadž jeho ni viděti ni slyšeti nemůžeš. Neboť smýšlení ono není ni barva, ni předmět, aby oči je viděly, ni zvuk písní, by uši je pojaly; a není tvou vlastní myšlenkou, bys svým srdcem je ucítil. Pročež nezbyvá nic jiného, než aby věreno bylo tomu, což ani neviděno, ani neslyšeno, ani uvnitř v srdci nespátřeno, by život tvůj pust beze všeho přátelství nebyl a sdělené přátelství navzájem od sebe odplaccváno nebylo. Kde jest tedy o čem pravíš, že není tobě věřiti čehož jsi neviděl ať zevnitř smyslem, ať uvnitř duchem? Ejhle velmi rád myslí svou věříš tomu co v mysli cizím se skrývá; a kam nepronikáš bystrostí smyslů a ducha, nabízíš víru. Obličej přítelův smysly svými vidíš, víru svou duchem svým, ale přítelova věrnost není uznávána od tebe, není-li v tobě navzájem ona víra, již věříš, čehož v něm nevidíš. Ač člověk může i klamati napodobuje přátelství, zakrýváje

*) Sv. Augustin napsal traktát tento kolem r. 399 a to tehdy, jak sám říká, kdy umíral starý svět, kdy světová budova říše římské se bořila a lidstvo strádalo bédami nescísnými. Proto není s podivem, že za takové doby slunce jasné pravdy zakrýváno a zakalováno bylo, zvláště od Manichejců, vždyť totéž děje se i za našich dnů. Sv. Augustin, jenž tak dlouho pídil se po pravdě, v níž není proměnění, aniž z proměnění zastínění (Jak. 1, 17.) nemohl toho snést, by ji jasné tváře mraky předsudků a vášní zastínovány byly. Proto hájil jí tímto traktátem proti těm, kdož tvrdili, že nerozumno věřiti věcem, jichž vlastníma očima neviděli, jak to víra křesťanská prikazuje.

špatnost; nemá-li v úmyslu škoditi, přece se přetvařuje prospěch nějaký od tebe očekává, poněvadž lásky nemá.

3. Praviš však, že proto věříš příteli, jehož srdce viděti nemůžeš, poněvadž zkusil jsi jej ve svých potřebách, a jakého ducha měl ve tvých nebezpečích seznal jsi, když tebe neopustil. Či tedy, by přátelská dokázána byla k nám láska, zdá se ti, že třeba jest přáteli si nešťestí? Podle toho nebyl by žádný z přátel nejvěrnějších šťastným, nebyl-li dříve nešťastným; jestže totiž nemohl by se těšiti z lásky přítelovy, seznáme, leč by jeho bolesti neb strachem byl dříve souzen býval. Jak tedy přáteli si možno onoho štěstí, jež rodí se z pravého přátelství a ne spíše jeho se obávati, kteréž nemůže způsobiti leč nešťestí? A přece pravdivo jest, že přítele můžeme míti i ve štěstí, zkusiti ovšem bezpečněji v nešťestí. Ba ani, bys jej zkusil, do nešťestí bys nevrhl se, kdybys jemu nevěřil. A tím když se vrháš do nešťestí, bys jej zkusil, věříš dříve než zkoušíš. Neboť jistě, nemáme-li věřiti věcem, jichž jsme neviděli, jakým právem věříme srdcím přátelských, ač nedokonale prozkoumavým; ba ani když jsme je ve svém nešťestí osvědčenými seznali, nevidíme také jich k sobě lásku jako spíše v ni věříme; ovšem je-li veliká víra můžeme v jistém smyslu říci, že vidíme očima to, co věříme; proto zajiště musíme věřiti, poněvadž viděti nemůžeme*).

(Pokračování.)

Prátelé lidu.

Obrázky z venkova. — Napsal *Boh. Brodský*.

(Dokončení.)

Netušila zajisté Nosková, jaké uvítání se jí doma chystá. Měla jiných starostí plnou hlavu. Hned jak do města šla, nemohla se rozveseliti a předtuchu zlou zaplašiti. Pospíchala seč mohla a přišla do kanceláře, když pan doktor Kulhavý právě také vycházel.

Spatřiv Noskovou, běžel k ní a ruku podával.

„To jste hodná, že jdete, paní Nosková,“ spustil vesele. „Dnes se zasmějete. Já jsem dobrým prorokem. Jak jsem vám

již dříve pověděl, stalo se. Pan soudce měl na mne zlost, že jsem se mu opřel a odsoudil nás. Ale to jest jako výhra. Ještě dnes podáme odvolání k vyššímu soudu. Zavolal jsem vás sem proto, abyste se neděsila, až protivná strana svým vítězstvím se bude chlubit. Takové vítězství, žádné vítězství. Lidé jsou však hloupí, věří hned všemu a nadělají z toho mnoho řečí. Snad již také u vás o tom vědí. Viděl jsem, jak včera pan doktor Dohnal posýlal posla k Urbanovi s rozsudkem.“

„Nevěděla jsem ničeho,“ teskně odpověděla selka. „To je neštěstí. Co bychom musili platiti, kdybychom prohráli?“

„Proč se ptáte? Řekl jsem vám, že neprohrájeme. Vy jste statečná a rozsačná paní a proto nemluvte o nešťestí. Kdo se směje naposled, ten se směje nejlépe. Urban to zaplatí. Myslím, že na to sotva čtyři sta stačí.“

„Rodičko Boží, to je peněz,“ lekla se selka. „Snad abychom toho již nechali. Urban ať zaplatí polovic a my také polovic.“

„Co vás to napadá!“ zasmál se obhájec. „Urban nemá rozumu a kdybyste mu řekla, že má polovici platiti, řekne, že se bojíte a nedá ničeho. Odvolání bude stát několik zlatých a stojí to za to tak malé vydání učiniti, abychom nemusili hraditi vydání velké. Jen se na mne spolehněte a nechte mne jednati. Jsem přece právník a vím, jak to dopadne.“

„Kdyby jen té ostudy nebylo,“ vzdychla si selka. „Vysměje se nám kde kdo.“

„Copak lidé, ti se vysmějí každému. Jednou se smějou tomu, po druhé jinému. Nevšímejte si jich a to nejlépe uděláte.“

S těžkým srdcem ubírala se Nosková od advokáta. Stavila se ještě u kupce, aby něco koupila a tím pravou příčinu své cesty do města zakryla a pak volně šla domů. Muž ji viděl z daleka a v první chvíli zmocnil se ho starý strach před ženou. Připomenul si však slova starostova a zamračen očekával ženu.

Když vešla do světnice, sotva muže pozdravila. Odkládala sváteční šaty a chtěla ze světnice odejiti.

„Počkej, ženo, mám s tebou co mluvíti,“ křikl na ni Nosek prudce. „Co jsi ve městě dělala.“

Selka obrátila se k muži udiveně, hned se však lekla. Viděla hospodáře rozčepýřeného a hrozivě se k ní blížícího. Již kolik let se takhle k ní choval.

*) Místo toto, poněvadž porušeno, přeložili jsme dle výkladu Morelova (Elem. crit. p. 367.).

„Vždyť jsem ti to řekla ráno, že jsi jdu kupovat na sukni,“ odpověděla mu také ostře. „Ostatně, co je ti po tom, hledíš si svého.“

„Tak se mnou mluvíš?“, houkl nyní hospodář zlostně a nohou dupl. „Dnes se skončilo tvé panství, teď budu zase já dělati pána. Ani slovo, sice půjdeš hned ke svým rodičům. Není ti hanba, že jsi mě i sobě způsobila takové ostudy v celém kraji? Proč nám advokát neposlal rozsudku? Tys byla u něho, cos tam dělala? Mluv ale mluv pravdu, nenechám se déle oklamávat.“

„Měj rozum a nekřič tolik,“ klidně povídala žena. „Povím ti vše. Byla jsem u advokáta. Řekl, abychom si z toho ničeho nedělali, že jsme prohráli. Udělal to soudce ze zlosti, že se mu pan doktor postavil. U vyššího soudu prý vyhraje. Slibil mi to jistě a proto mlč. Dříve jsi se o nic nestaral a teď najednou začínáš křik, jakoby ti šlo o hlavu.“

Selka ke konci své odpovědi dostávala odvalu a mluvila ostře. Doufala, že muže zakřikne. Ale tentokráte muže nepoznávala.

„Dost, ani slova více. Ty jsi soud začala sama, ty jsi ho budeš platit sama,“ důrazně zakřikl ji muž. „Já ti byl zbytečný, šla jsi do města, obelhala jsi mne, abys mohla za mémi zády nově různice strojiti. To se ti však nepovede. Starosta bude hned psáti k soudu, že já o ničem nevím, žádného odvolání nepodávám a všechno že tudíž tebe samotné se týká. Styď se. Děláš hanbu mně a o tobě již lidé na kolik hodin cesty si povídají, že jsi sudička a žena, které rovno není ve zlosti a ve vyhledávání svárů. Tím trpí také má čest, což já trpěti nebudu. Buď obrátíš a budeš ve všem poslouchati mne, aneb sebeř své věci a jdi k rodičům. Život s tebou jest k nevydržení a musí se obrátiti buď po dobrém, nebo po zlém. Jdi, odstroj se a chop se práce! Svou neřízeností vyhnala jsi čeled, pracuj teď. Dobytek ve stáji je nepoklizen; já to dělati nebudu! Mám také hlad, chci jísti a to brzy. Kdo má času choditi po soudech, musí miti také času ku práci!“

„To jsem si za své dření a svou starost vysloužila,“ rozplakala se žena. „Teď mne muž z domu vyháni. Ach já nešťastná. Kdo mne tu polituje? Všichni

proti mně štvou, protože hájím svého majetku. Raději kdyby mne Pán Bůh k sobě povolal.“

„Nehřeš a nepřetvařuj se,“ bouřil Nosek dále. „Také já jsem nezahálel a přece jsi mne stále týrala. Nevyháním tě, budeš-li moudrou a nebudeš-li chtít i mně rozkazovati. Bez meze byli jsme živi dříve a budeme živi i dále. Vícekrátě však nesmi se něco podobného státi. Jdu k starostovi, aby psal k soudu, že nechceme žádných soudů více. Než přijdu, ať mám jídlo přichystáno!“

Vyšel ven a mířil k starostovi. Selka po jeho odchodu chvíli stála na rozpacích. Hněv jí lomcoval a přece opět ozýval se v ní hlas, že muž má pravdu. Co dělati? Má jíti k rodičům? Nevede se jim valně a mimo to nežila s nimi ve veliké lásce. Stále u nich by býti nemohla. A co by si počala s dětmi? Neviděla vyhnutí. Vypukla v hněvivý pláč a rychle připravovala oběd a poklízela v hospodářství.

Nosek skutečně u starosty žádal, aby odvolání k vyššímu soudu bylo odvoláno.

„Poslechl jsem vás, pantáto, a zdá se mi, že jste mi dobře poradil,“ přiznával se. „Uvidím, až přijdu domů, co bude žena dělati. Dal jsem ji na vybranou, buď aby poslouchala, aneb aby šla k rodičům.“

„Povolí, holečku, povolí,“ usmíval se starosta. „Vždyť její rodiče sami nemají ji rádi. Mluvil jsem před několika dny s jejím tatínkem a on na ni nařikal a tebe litoval, co s ní zkusíš. Jen ty nepovol, sice se vrátí všechno do starých kolejí.“

Napsal Noskovi, čeho si přál a sedlák šel s lehčím srdcem domů. Na cestě potkal Urbana. Šel k němu a podával mu ruku.

„Nehněvejte se sousede, na mne,“ prosil ho vřele. „Já za nic nemohu. Byl jsem příliš slabý na ženu, ale teď to přestane. S bázní Boží užívejte meze dále a bude pokoj.“

„Netoužím po vašem majetku a mile rád vám dolní část ponechám,“ upřímně hlásil se Urban. „Jest mi líto těch peněz, jež soud stál a toho špatného příkladu. Pan doktor Dohnal řekl hned, že váš advokát zúmyslně soud protahuje, aby více od vás vyzískal, ačkoliv věděl, že musíte prohráti. Nebýti toho, dávno bychom již se byli v dobrotě srovnali.“

„Vím to, vím, Bohu žel, že pozdě,“ smutně přítakal Nosek. „Zaplatím vše a o mezi nechci ani slyšeti. Hněval bych se, kdykoliv bych na ni přišel. Ten můj advokát nemá srdce a má žena rozumu a tak zavlekli to hodně daleko. Nu, doufám, že proto budeme my dva přece přátely.“

„Ba budeme a dobrými. Nedělám si z toho mnoho, co vaše panímáma o mně po vsi natrouslila, protože se lidé přesvědčili, kdo jest vinen.“

Nosek se omlouval a znovu prosil Urbana za odpuštění. Chvilí si ještě popovídali a pak se rozešli.

Zvědavě vešel Nosek do svého statku. Byl žádostiv jak se žena bude chovati. Musil se pousmáti, když ji viděl v plné práci šem tam pobíhati. Hned jak vešel, na stůl strojila a jídlo nesla.

„Pojď jíst,“ pravila mírně a sama k němu si přisedla. Mezi jídlem nehovořili a ani po jídle o soudu žádný z nich o této trpké záležitosti se nezminil. Nosek cítil, jak jest mu volno a blaze v přesvědčení, že se nemusí již ženiny zlosti báti. Vyšel na dvůr, poručil, co se má dělati a sám se dal do své obvyklé práce.

Třetího dne přinesl posel dopis od pana doktora Kulhavého. Pan doktor divil se v psaní, proč nechť manželé pokračovati v soudu, jež by dojistá vyhráli. Slovy na pohled vřelými domlouval jim, aby své rozhodnutí odvolali a k němu přišli. Kdyby však přece nechali se od jiných lidí přemluvíti a soud obnoviti nechťeli, měli mu výlohy soudem vzniklé do tří dnů zaplatiti a sice: pro pana doktora Dohnala dle jeho účtu čtyřicet zlatých, pro soudní komisi dvacet zlatých a jemu, Kulhavému tři sta třicet zlatých.

Tento účet zkontrol selku dokonale. Viděla, že pan doktor svědomitě počítá si každé slůvko, jež s ní promluvil. Veškerá laskavost obhájce byla zaplacená a selka cítila zahanbení při vzpomínce, že pan doktor vlastně žerty si z ní tropil a pošetilosti její k svému prospěchu využíval.

Chvilí němě stála nad listem. Pojednou přistoupila k muži.

„Prosím tě, Toničku, odpusť mi vše,“ řekla vřele a oči se jí zalily slzami. „Chybila jsem a uznávám svou vinu. Vícekrát tě k ničemu nutiti nebudu.“

Tak jsi hodná,“ vesele se zasmál Nosek a ženu k sobě přivinul. „Stojí tě to poznání čtyry sta, ale dal bych býval

dříve rád jednou tolik, kdybych byl mohl tebe k tomuto poznání přivést. Zítra pošlu doktorovi peníze. Ať si vezme na svědomí tvé i jiných ošálení. My, dá Bůh, přičiněním svým znovu jich vyzískáme.“ —

Nikdy ještě tak rád neplatil Nosek jako tentokráte. Koupil si domácí spokojenost a ta ho více těšila než tisíce. Nosková nezůstala pouze při slibu, ale na započaté dráze pokračovala. Někdy ovšem stará vášnivost její propukla, ale záhy zmizela. Čeládka si hospodyně váží, lidé počínají selku milovati a Urban nepřeje si do smrti lepších sousedů než jakými jsou Noskovi.

Dvěma pouze nelíbila se změna selčina. Byl to Rezný, na něhož se sesypaly výčitky všech. Nikdo ho ani do práce přijmouti nechtěl a nezbývalo mu než jíti do dvora nádeničit za malou mzdu. Druhým byl pan doktor Kulhavý. Rozkřiklo se po celém okresu, jak hanebně podvedl Noskovy a lidé se svými záležitostmi obračeli se k panu doktorovi Dohnalovi. Pan Kulhavý viděl, že mu v té krajině růže více nepokvetou a proto vyhlédl si jiné město, kamž se odstěhoval, aby opět tu lidem své služby nabízel. Najde ovšem i tu lidi sudiče, kdo ví však nepodaří-li se mu přivést je do větší ještě škody, než se stalo Noskovým. Není každý přítelem lidu, kdo mu lichotí a vášně jednotlivců rozdmýchuje, ale kdo je skutečnému prospěchu nabádá.

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Eminencí nejdůst. pán František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský vrátil se v pátek 5. t. m. z visitační cesty ve vikariatu Česko-Brodském zpět do Prahy.

— **Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“** v Praze přistoupili za členy zakládající p. t. pp.: Fr. Vyplel, farář v Staré Vsi na Moravě. P. Jos. Puchta, kněz řádu křižovnického a farář v Klučenicích. Frant. Karel Lucek, koop. v Polstu. Theodor Káčer, farář v Ostružné. Jan Ev. Němeček, děkan v Náchodě. Jan Blažek, farář v Kostelci Vrbatově. P. Adolf Wagaer, kněz řádu prae-monstrátského v Hradišti. Frant. Brabec, farář v Ratajích. Josef Pokorný, farář v Dobřichově. Jan Šebestík, farář v Černotíně na Moravě. Jan Pecánek, farář v Středoklukách a Fr. Kvítek,

gymn. profesor v Třebíči. — Za členy přispívající přistoupili: vsdp. dr. M. Karlach, sídelní kanovník na Vyšehradě 3 zl. A. M. K. 2 zl. Konvent Emauzský 1 zl. Dpp.: Ludvík Škrda, farář u sv. Jakuba v Praze 1 zl. Jos. Houžvička, far. na Žižkově 3 zl. JUDr. Jan Kühn, advokát v Praze 2 zl. Petr Špička, kaplan u sv. Petra v Praze 1 zl. J. Christ, kaplan u sv. Petra v Praze 1 zl. Bedřich Hingst, farář v Karlíně 1 zl. Ludvík Fiala, katech. v Karlíně 1 zl. Ludvík Kulhánek, katech. v Karlíně 1 zl. Bedřich Mašek, katech. v Karlíně 1 zl. František Dusil, koop. na Vinohradech 1 zl. Fr. Janků, hlavní farář u sv. Jindřicha v Praze 3 zl. Dr. Josef Doubrava, ředitel kníž. arcib. semináře v Praze 3 zl. Alois Soldát, víceředitel kníž. arcib. semináře v Praze 1 zl. Ed. Šittler, provisor kníž. arcib. semináře v Praze 1 zl. J. Kohl, pokladník v Praze 1 zl. E. Herčík, účetní v Praze 1 zl. J. Farský, kamenotiskárna v Praze 1 zl. Dr. Josef Tumpach, docent fakulty bohoslovecké v Praze 2 zl. Jiří Luscánski, kanovník a ředitel lužického semináře v Praze 2 zl. Dr. Jan Masopust, kandidát advokacie v Praze 1 zl. Dom. Hora, kamenotiskař v Praze 2 zl.

Ve řádné valné hromadě dne 22. dubna t. r. konané, byli jmenováni čestnými členy družstva: J. M. ndp. Th. Dr. Frant. Salesius Bauer, biskup Brněnský; slov. pán JUDr. Ant. Randa, c. k. dvorní rada a profesor právnické fakulty v Praze; ndp. Th. Dr. Antonín Lenz, probošt král. kolleg. kapitoly na Vyšehradě; slov. pán JUDr. Václav Popel, advokát v Praze a Th. Dr. Jan Řehák, děkan katedrální kapitoly v Litoměřicích.

Z Říma. Poutníci čeští byli 26. m. m. přijati od sv. Otce, papeže Lva XIII. v audienci, při níž oslovil kníže Zdenko Lobkovic Svatého Otce vzletnou řečí latinskou, načež Sv. Otec odpověděl: Rozmilí synové! Velice Nás těší ono nadšení zbožné vále, které vás, jak sami vyznáváte, sem přivedlo, abyste Nám upřímnou oddanost jménem svým i krajanů svých projevíli. Že vás zde dnes spatřujeme, rozdílné sice národnosti a stavem, ale jedny duchem a smýšlením, přičítáme jednotě a moci víry katolické, kteráž beze všeho rozdílu míst a osob všudy a ve všech panuje táž a myslí všech poutem nerozlučným pojí tak, že jeden celek ze všech činí. A zachovávali-li se této svornosti obraz v životě občanském tak, jak nutno, jaký div, že tak veliký prospěch přináší blabu obecnému. Než není příhodnějšího prostředku, který by lidi vespolek pojil a upřímnou a pevnou v občanstvu plodil svornost, jak sami víte, nad náboženství, z kterého vychází spravedlnost a láska. Nábo-

ženství, díme, které sice nemálo a ne lehkými nehodami za předků vašich bylo zkoušeno, ale kteréž jste přece převelikým dobrodiním Božím čisté a neporušené až podnes zachovali; tomuto náboženství jediné a přede vším přednost dávati máte podle slavného příkladu svých předků. Jako ovšem nikdy dříve Čechové nepostrádali pomoci a péče apoštolské Stolice, aby neporušené náboženství zachovávatí mohli, tak i v budoucnu nížádným způsobem jí postrádati nebudou. My jsme zajisté ničeho neopomenuli konati v té věci, seč jsme byli; nebo jestliže jsme vyvoleným z Čech bohoslovcům zaopatřili v Římě vlastní dům, zaopatřili jsme jej právě za tím účelem, aby pokladů zbožnosti a vědění v tomto městě nashromážděných u vás doma pak využítkovali a víry katolické, hojným potem sv. Cyrilla a Metoděje zaseté, pilně a neunnavně hájili a ji rozmnožovali. — Pokud můžete, rozmilí synové, hleďte podporovati snahu a péči Naši a zejména způsobujte, aby tato vaše oddanost k Stoliči apoštolské netoliko neochabovala, nýbrž den ode dne rostla. O blahu však a štěstí Čech toto na myslí mějte: Šťastné všechno dařiti se vám bude, pokud zbožnou láskou vzývati budete ochrankyni království (palladium regni) Rodičku Boží; jakož věřím, že cttí ji budete, dá-li Bůh, ustavičně. My pak Boha snažně prosíme, aby po mnoho ještě let zachovati a bohatě oblažiti ráčil nejjasnějšího císaře-krále vašeho a rod jeho vznešený, jakož i biskupy, veškeré kněžstvo a všechny stavy obyvatelstva vašeho. Podobně vám, kteříkoli jste přítomni i rodinám vašim udílíme s největší láskou apoštolské požehnání na vyprošení darů nebeských a jako důkaz Naší přízně.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Dengler*, farář v Perninku (Barringen), 16. dubna 1893, (nar. 29. dubna 1843, vysv. 15. července 1866);
- p. Leop. *Pauscher*, far. v Leštanech (Lichtenstein), 17. dubna 1893, (nar. 2. února 1822, vysv. 1. srpna 1847).

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Hodinář*, kapl. Vinofský, za admin. ve Svémyslicích;
- p. Frant. *Bureš*, kapl., za admin. v Leštanech;
- p. Pavel *Gebhard*, far. Lokotinský, za admin. (excurriendo) fary v Radošovicích (Reschwitz);

- p. Alois *Cervenka*, kapl. v Abertámech, za admin. v Perninku;
p. Ant. *Brož*, koop. Michelský, za faráře v Podolí.

Uprázdňená místa:

- Lešťany* (Lichtenstein), fara patr. pana Karla Jindř. kníž. z Löwensteinu, od 19. dubna;
Pernink (Bärringen), fara patr. Jeho cís. Výs. p. arcivévody Ferdinanda IV. Toskánského, od 19. dubna 1893).

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Aug. *Dostálek*, far. v Libštátě, 22. dubna 1893, (nar. 6. prosince 1840 v Litomyšli, vysv. 25. července 1865);
p. Frant. *Kouřilek*, far. Hnátnický na odpoučinku v Hnátnici, 23. dubna 1893, (nar. 28. listop. 1814 v Kutné Hoře, vysv. 25. července 1838).

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Pfeffer*, far. Pertoltický, za faráře do Žumberka;
p. Vojt. *Balcar*, admin., za far. v Radhošti;
p. Jos. *Klapka*, kapl. v Trhově-Kamenici, za kapl. do Potěch;
p. Jan *Zítka*, koop. Žumberecký, za koop. do Trhové Kamenice;
p. Ant. *Mrkvička*, kapl. v Potěchách, za I. kapl. do Žleb;
p. Václ. *Šafránek*, kapl. Žlebský, za admin. do Pertoltic;
p. Frant. *Holman*, kooperator, za admin. ve Schwarzenzthal;e;
p. Václ. *Trojan*, koop., za admin. v Heřmanicích.

Uprázdňená místa:

- Pertoltice*, fara patr. knížete Auersperga, od 24. dubna;
Libštát, fara patr. kníž. Trautmannsdorf-Weinsberg, od 24. dubna;
Schwarzenzthal, fara patr. náboženské matice, od 1. května;
Heřmanice, fara patr. knížete Lichtenšteina, od 1. května t. r.

V biskupství Budějovickém.

Ustanoveni jsou:

- p. Matěj *Šindel*, koop. v Petrovictch, za admin. interkal. tamtéž;
P. Hugo *Gabriel*, kněz ř. cisterciackého kláštera Vyšebrodského, za kapl. v Rožmitále (Rosenthal);
P. Rehoř *Fürst*, kněz ř. cisterciackého kláštera Vyšebrodského, za kapl. v Malšinech;
p. Josef *Rybička*, kapl. v Horšově Týně, za katech. na měšť. dívčí škole v Domažlicích.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Obsah: Pobožnosti denní. Pobožnosti nedělní a sváteční. Pobožnosti ku přijetí sv. svátostí. Pobožnosti dle roku církevního: I. Svátky a památné dny Páně. II. Slavnosti Mariánské. III. Slavnosti andělů a Svatých. Pobožnosti v rozličných potřebách života. Písně duchovní.

Cena váz. výtisku 50 kr.

P. T.

Počínaje 1. květnem prodávám na pražském zvěřinářském trhu (číslo 4S6—I.) zvěřinu, za mírnou cenu. Objednávky z venkova vyřídí se co nejrychleji, v bezpečném obalu.

A. Leisnerová

(dříve Metelková).

OBSAH: Kázání na slavnost nanebevstoupení Páně. — Kázání na neděli šestou po Velikonoci. — Vstát jest. (Báseň.) — Filiální kostel v Malém Pálči. (Pokrač.) — Vše na čas. (Báseň.) — O víře ve věci, jichž nevidíme. — Prátele lidí. Povídka. (Dokončení.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na den sv. Jana Nepomuckého.

„Mlčenlivý a rozumný ctěn
bude“ (Eccles. 21, 31.)

Jindřich VIII., král anglický, poskvrnil své srdce, svou pověst a trůn svůj přehroznými ohavnostmi, a neslýchanými ukrutnostmi. Ano, on v bezbožnosti své tak daleko pokročil, že se za papeže ve svém království vyhlásil. V takovémto počínání králově ujal se irský kněz, jménem Thavers věci svaté, a vydal tajně spis, ve kterémž celému Anglicku nevyvratitelnými důvody dokázal, že toliko jedině papež, jakožto náměstek svatého Petra, pravou a jedinkou viditelnou hlavou církve katolické jest a co takový ctěn býti musí. Poněvadž pak spisem tím pravda zvítězila a král byl zahanben, pátralo se neumdleně, kdo by té knihy byl původcem, až konečně byl vyzrazen. Však Jan Travers nestyděl se za pravdu, kterou hájil, bez prodlení se přiznal, a pozdvihnuv tři prsty ruky pravé vyznal, řka: „Tyto prsty psaly tu knihu.“ I bylť bez odkladu odsouzen k upálení. A aj! když tělo jeho v ohni všecko již bylo tráveno, ty tři prsty ku podivení všeho lidu zůstaly neporušeny. — A cos podobného spatřila před věky dávnými i milá, krásná vlast naše česká; podobné události byla někdy svědkem starobylá, slavná Praha naše. Ona chovala v lůně svém muže dobrého, muže ctnostného, kněze horlivého, kterýž, že věrně stál v povolání svém, že nechtěl hříšné žádosti králově učlniti žádost a zpověď královny zraditi, stal se obětí ukrut-

nosti krále pošetilého, naleznuv chladný hrob ve vlnách vltavských. A aj, ten jazyk, který nechtěl zlomiti, pečet mlčenlivosti, ten jazyk chová chrám Svato-Vitský až po dnešní den ku podivení všeho lidu čerstvý a neporušený. A kdo byl muž tento? I byl vlastenec náš, bratr náš, Jan z Nepomuku, jenž mlčenlivostí jazyka svého slavnou korunu mučedlnictví si vydobyl a mocným našim patronem se stal. Ejhle! kterak velice oslavil Bůh sluhu svého darem jazyka, tak že nyní mezi vyvolenci Božími stkví se co hvězda krásná. Však on toho také zasloužil; neb on věda dobře, jakého dobrodiní dostalo se mu darem jazyka, užíval jej toliko k dobrému, k oslavení Božímu, a protož splněna na něm byla slova písma svatého: „Mlčenlivý a rozumný ctěn bude.“ Kéž bychom, Nejm.! i my příkladem tohoto muže svatého, jehož památku dnešního dne každý věrný Čech radostně světí, kéž bychom všickni příkladem jeho povzbuzeni, taktéž jazyka svého jen k dobrému užívali! K tomu pak nemálo nám prospěje, když uvážíme:

„že velkým darem jazyka oslavil nás Bůh a jazykem tudy, že má slaven býti od nás Bůh.

Doprovázejtež mne obvyklou ducha pozorností, když promluví dále ve Jmenu Páně.

I.

Převznešenými dary obmyslil přemilý Bůh náš člověka podle duše i těla. A mezi těmito dary jest také dar jazyka, dar řeči. Tímto darem oslavil Pán člověka velice; neboť prostředkem jazyka lidského působil

Hospodin veliké skutky v lidu svém, darem jazyka otevřel nám poklad přehojných radostí a slasti! O jak mnoho dobrého bylo od jakživa řeči ve světě způsobeno a k místu přivedeno! Řeči dáno bylo lidem, poznati pravdy ty nejvznešenější. Proroci mluvili a svět poznal nejsvětější vůli Boží; vtělený Syn Boha živého mluvil, a řeč Jeho vstúpila nejsvětější náboženství v srdci lidském. Toto svaté Jeho náboženství živou řeči rozšířili svatí poslancové Jeho po celém okráslku světa, řeči živou až po dnešní dobu rozšiřuje svatá církev království Boží po vší zemi. Živou řeči dostalo se i nám pokladu toho nejvzácnějšího. Či rcetež, duše drahé! kterak jste přišli ku poznání pravdy Bohem zjevené? Zdali ne tím samým prostředkem, jazykem lidským? Již co malé dítky, sotva že jazykem počaly jste vládnouti, pronesly jste často ono mnohovýznamné jméno „Bůh“ a volali jste k němu: „Otče náš!“ A kdo vás tomu naučil? Aj, byltě to libý hlas matek nábožných! Jazyk jejich učil nás znáti Boha, a svatou Jeho vůli plniti. Ano, jedním slovem: co jste a čím jste z ohledu náboženství, tím stali jste se na větším díle jazykem rodičů, učitelů, kazatelů. O tom, kdybys mluvití mohl o tom svědectví to nejkrásnější dal bys nám ty chráme Svato-Havelský ve staroslavné Praze naší. Ty bys pověditi mohl, kterak jazyka darem oslavil nás Bůh.

Mezi tvými zděmi konal někdy Pán skutky veliké, ty však krajané náš, svatý Jene z Nepomuku, tys vyluvným jazykem svým stal se požehnaným nástrojem v ruku Jeho. Tys kázal, a slova tvá prorazili ledovou kůru srdcí, mnohých a na tisíce hříšníků bili se kajicně v prsa svá a odcházeli ospravedlněni, Tvou řeči pohnut navracoval čtvernásob mnohý Zachheus nespravedlivý; tvou řeči proniknutá odcházela slzami kajicnosti skropená mnohá světačivá Magdalena; tvou řeči ulehčilo se mnohemu srdci hořem sevřenému; tvou řeči vyjasnila se mnohá tvář zasmušilá. O vzácný dar Boží jest řeč, jest jazyk, jím veliké věci působil Pán a působí podnes, jím velkých dobrodiní dostalo se lidem a dostává až podnes, ním velice oslavil nás Bůh. Neb ohlédněme se jen ještě na sebe a považme, jak mnohá radost a slast plyne nám odtud, že rozvázal nám Pán svazek jazyka našeho.

Matko milá! jaká to radost pro tebe, když plačící nemluvnátko jemným hlasem

tvým upokojené s libým úsměvem k materskému tvému srdci se vine! Jaká to útěcha pro tebe hořem a zármutkem skliččený B, skliččená sestro! když srdce své, bolem sevřené, útrpnému bratru neb příteli, útrpné sestře neb přítelkyni, svou řeči, tím klíčem divotvorným můžeš otevřít, s nimi se potěšiti, a rady a pomoci u nich hledati! Jaké to štěstí pro tebe, chudáku a nuzáku, že slovy živými vyličiti můžeš stav svůj bídný a srdce svých často necitelných bližních pohnouti k útrpnosti! A když hříšná nenávisť, černý nevděk před světem tě hanobí, cti tvé, dobrého jména a práva tvého se dotýká, jak potěšitelné a prospěšné to pro tebe, že máš jazyk, že máš řeč, jižto jména dobrého, cti a práv svých hájiti ti lze! A naopak jak dvojnásobně cítili bychom všeliké nesnáze života vezdejšího, kdyby němotou svázán byl jazyk náš! Všílikou bolest svou museli bychom v útrobách srdce svého skrývati a tajiti, nemohli bychom postěžovati sobě, nemohli bychom srdce své před miláčky svými otevřít, nemohli bychom jim pověditi, co mysl a srdce naše souží a trápi, společnost lidská byla by nám pouští, domov trapným žalářem! O díky svrchovanému za ten dražocený dar, a jakož jazyka velikým darem oslavil nás, tak na důkaz vděčnosti budiž On jazykem slaven od nás.

II.

Svatý Antonín, opat říkával, že jedna každá stvořená věc na člověka trojím hlasem volá: Vezmi! Odplat! Varuj se! První hlas jest: „Vezmi“ a přijmi ode mne dobrodiní k užítku svému. Přijmi, volají nebesa, od nás světlo; přijmi, volá povětrí, ode mne dechnutí; vezmi, volá oheň, ode mne horkost; vezmi, volá voda, ode mne občerstvení; vezmi, volá země, ode mne potravu pro sebe i pro dobytek svůj. Druhý hlas jest: „Odplat“. Buď vděčný dobrodinci svému, a stvořiteli mému, kterýž mne stvořil k užítku tvému. Pohleď, já jsem Stvořitele svého poslušná, činím to, k čemuž stvořena jsem. Buď jeho i ty poslušný, a užívej mne k jeho cti. Třetí hlas jest: „Varuj se“. Varuj se trestu, kterýž přijde na nevděčné. Nebudeš-li Pánu Bohu vděčný a nebudeš-li nás dobře užívat, povstaneme někdy, my stvořené věci, proti tobě, k odsouzení ne-

vděčnosti tvé. — Vezmi! Odplat! Varuj se! Uvážení hodná to slova. Obratmež je na ten převelký dar jazyka. O prvním tomto slovu není mi zapotřebí slov šířiti, neb tento vznešený dar přijali jsme všichni milerádi z rukou Stvořitelových, a jakou nevýslovnou radostí přijal by jej onen, jehožto jazyk až dosavade trapnou spoután jest němotou. Než uvažme druhé slovo: Odplat! A což pak znamená slovo toto? Nic jiného, rozm. v Kristu! než abychom jazyka svého jen ku cti a k oslavení Boha svého užívali. Neb, o Pane na vysostech, zdaliž jsi i proto nerozvázal jazyk náš, abychom tobě chválu vzdávali, a díky činili? O zajisté! Dobře, dobře teď měl moudrý Sirach říka: „Dal mi Pán jazyk, mzdu mou, a v něm chváliti jej budu“. Nuže chvalmež a oslavujmež Boha svého, vstávaje a lehaje dobrořečme Hospodinu, volejme s královským žalmistou jeden každý: „Pane rty mé otevřeš: a ústa má zvěstovati budou chválu tvou! Než Bože! jaké pak cti a chvály dostalo se ti od mnohého snad i mezi námi zde shromážděnými, jehož jazyka darem jsi pocitil? Ach! místo slávy, dostalo se ti potupy. Neb snad ctiš tvůrce svého, když to nej-světější jméno jeho, před kterýmž veškeré koleno nebeských zemských a pozemských klekati má, při každé malichernosti z úst svých vypouštíš? Ctiš Boha svého, když ve jménu jeho křivě svědčíš a přísaháš? Ctiš a chváliš Pána svého, když vše což svatého jest, tupíš, v úsměch uvádíš, haniš, a zlehčuješ? Ctiš Boha svého, když lživá, zločinná, rouhavá, nestydatá a mrzská slova ústy svými pronášíš? Ctiš Boha svého, když duši svou, nejdražší krví Kristovou vykoupenou k obrazu Božímu stvořenou pro marný zisk, při každé nepatrné věci zatracuješ a proklínáš. Však daleko bych se uchýlil, kdybych vypočísti měl všechny ty způsoby, jimiž tak často jazyka svého zneužíváme, an každé marné prazdné slovo urážkou jest toho nejsvětějšího. Však jednoho ještě mlčením opomenouti nemohu, a sice onoho zlopověstného vesměs rozšířeho neduhu, jenž jest pomluva a na cti utrhaní, kterýmž bližní o čest a jméno dobré, to nejdražší bohatství, připravujeme. O kéž by jeden každý uvážil, kterak tímto hříchem zneužívá daru řeči! Zde chybil, padl ze slabosti, křehkosti nešťastný bratr, a již poklesek jeho jde z úst do úst, každým okamžením vzrůstá a již celá osada, celý svět ukazuje

naň prstem co na zloděje, podvodníka, milníka vraha. Kde ve svornosti a svatém pokoji žijí přátelé, tam mezi věrnými manželi panuje svornost a mír, a aj tu pláží se k nim jazyk utrhačný, a již jsou přátelé rozdvojeni, srdce manželovo od manželky odvráceno, a sváry, rŕznice a rozbroje způsobeny. Než nač mluví, proč se namáhám, vždyť řekne mnohý, toť jsou jen maličkosti, čím pak bychom ten Boží den strávili, o čem bychom mluvili, kdyby nebylo vad a chybiček bližního, a pročez, bohužel, snad mnohý, jenž nyní Jana svatého, co obhajitele dobrého jména a cti vzývá, sotva že se obrátí, již opět svými jedem napuštěnými zuby na cti a dobrém jménu bližního hlodati bude, ba ani v chladné zemi spočívajících bratři a sester neušetří na pokoji nenechá.

Než já připomínám ještě jednou nadřečená slova! Vezmi! Odplat! Varuj se! Vzali jsme všickni, zdali odplácíme, toť rozdráždí svědomí naše. Pakli jsme nezpláceli varujme se trestu, jenž přijde na nevděčné. Jestli že jsi teď jazykem svým až dosavade Boha neoslavoval, ale ku zkáze bližního jej užíval, naprav v čems chybil, a polepši se, sice trestu neujdeš. Neb mstitele činí svých, svědomí své, nosíš dnem i nocí sebou, a tento vnitřní nestranný soudce musí tě souditi a trestati. A byť bys je ve viru marnosti světských ukonejšil, byť by se e delší čas dřímalo a spalo, probudí, ozve se jednou dojista, a pak tím hůř tobě, pak hrozně bude ti dělati výčitky, a tebe hrýzti, děsiti a mučiti bude. I představí tobě všechny ty, kterýchž jsi nestydatými a mrzkými řeči svými o drahý klenot bohumilé etnosti oloupil; na paměť ti uvede všechny ty, kteréž jsi pošpinil, očernil, zlehčil, potupil, o čest a dobré jméno připravil; připomene ti všechny ty slzy, kteréž jsi jiným z očí vymohl, a ty slzy co oheň palčivý pálení budou duši tvou. A tam jest onen spravedlivý soudce a mstitel všeho zlého, který tě bez trestu nenechá, když tvůj vlastní jazyk co žalobník proti tobě povstane před soudnou stolicí jeho. Tenkráté práti sobě budeš, bysi byl zůstal němým, by nebyl nikdy býval rozvázán jazyk tvůj, než aby si byl klením, zlořečením, lži, pomlouváním, rouháním, pohoršlivými a nestydatými řeči, křivými přísahami Boha svého kdy urážel! Však pak bude již pozdě, neslituje se nad tebou Bůh,

nebo ty jsi horší než dravé zvíře. Lev lva, vlk vlka nežere; toliko ty nešlechtný člověče si toho nejsvětějšího nešetříš, a bližního svého, jenž jest tvor z vlastního rodu tvého a pokolení, jedovatými zuby trháš. Usta tvoje a to pravím se svatým Bernardem, horší jsou než peklo. Nebo peklo pohlcuje toliko zlé: usta tvá ale také dobré; peklo jen mrtvé, ty ale mrtvé i živé. A trest Boží by tě minul? Já mlčím, ale duch svatý mluví ústy sv. Pavla „že, kteří takové věci činí, hodni jsou smrti.“

Pročež nej. v Kristu abychom někdy pozdě bycha nehonili, a tím samým, čímž nás tak velice oslavil Bůh, jedenkráte odsouzení nebyli; užívejmež jazyka svého k službě, ku cti a slávě Tvůrce svého, „udělejmež dle slov pisma svatého, ústům svým dvěře a zámky, a slovům svým učinímež váhu, abychom snad neklesli jazykem, a nebyl pád náš neuzdravitelný k smrti. Pakli jsme klesli jazykem svým, a mnohá záloha a kletba řeči naší svedených a ze cti a dobrého jména zloupených před trůnem tvým o Bože! na nás žaluje a o pomstu k tobě volá; o tuť odpusť milosrdný Otče provinění a smaž viny naše, neb my nechceme více jazyka svého k tvé urážce a ku zkáze bližního užívatí.

Ty však milý patrone náš Jene z Nepomuku, nezapomeň svých, ačkoliv nehodných, krajanů, přednes prosby naše před trůnem velebnosti Božské, a svou mocnou přimluvou je podporuj. Ty budiž strážným andělem naším, abychom jazykem svým nezbloodivše, ve všech případnostech rozumně jej užívali, a tak jako na tobě, tak též i na nás splněna byla slova: Mlčenlivý a rozumný ctěn bude. Amen.

Kázání

na den seslání Ducha svatého.

„I stal se rychle zvuk s nebe, jako přicházejícího prudkého větru — a naplnění jsou všickni Duchem svatým.“

Sk. ap. 2, 2 - 4.

„Nenechám vás sirotků... ale prositi budu Otce, a jiného utěšitele dá vám. Ducha pravdy, tent vás naučí všem věcem, a připomene vám všecko, cožkoli jsem mluvil vám.“ Tak ku potěše učenníků

svých milých mluvil Spasitel náš již před smrtí svou (sv. Jan 14). Toto pak zaslíbení obnovil na krátce před zázračným na nebe vstoupením svým, přikazuje jim, aby neodcházeli z Jerusáléma, dokudž by nepřijali moc Ducha Svatého, přicházejícího na ně. Šetříce rozkazu mistra svého a Pána, opouští horu olivetskou, vracejí se do Jerusáléma, kdežto pospolu na jednom místě při zavřených dvéřích splnění zaslíbení Kristova čekají. Bázeň a tesklivost, zármutek a málomyslnost svírá je, a pro strach před nátlaky od židů netroufají sobě ani prah obydlí uzavřeného překročiti, jedině na modlitbách při společné pobožnosti se potěšují, myslí sobě dodávajíce. A hle! Pán jest věrný, plní co slíbil.

Devátý den ku konci se chýlí nastává desátý, padá devátá hodina ranní, a aj! obloha nad Jerusálemem se temní, vichřice prudká povětrím skučí, bouře rachotí, až se otrásají základy domu, kdež trvají apoštolové shromáždění, jazykové ohnivi kmitají na každém z nich — a naplnění jsou všickni Duchem svatým. Než proč přichází Duch lásky a pokoje tak hlučně? Vždyť pak druhdy tak mile a libě co houbice tichá vznášel se u Jordánu. Aj! nebyl to on, jenž tak strašně zuřil, ale byl to duch jiný, kterýž násilně vypuzen byl z prostory, v kterémž Duch svatý uhostiti se měl. Jako voda a oheň šumí a syčí, když jeden tento živel druhého se dotýká, tak též jevil se duch světa, když s duchem pravdy na bojiště vstoupil. A válečný onen ryk těchto duchů mocných. Ducha svatého a ducha světa, nerozlehá-li se hlasitě až podnes? V krutém boji stojí oba vůdcové tito se vši všečnou mocí proti sobě. Bojují s pevnou a britkou zbraní s napnutím všech sil svých. A oč zápasí obapolně tak prudce? O jakou cenu? O naši duši! Oba činí své požadavky na ní, Duch sv. vlastní si ji co krví Kristovou vykoupenu a svou milostí posvěcenou, Duch pak světa chce platnost dáti svému vítězství v ráji.

Nejm.! Kterak skončí se boj tento? Na kterou stranu padne vítězství? Tuť nerozhodne ni síla duchů bojujících, ni pravost boje, tuť jedině rozhodnouti musí naše svobodná vůle. A tudy jedni drží se strany Ducha svatého, druzí Ducha světa.

Kterak pak, as, táží se nyní, stojí boj tento za dnů našich? Na kterou stranu kloní se vítězství? Kde jest většina? Na

tuto otázku dovedete si odpověď dáti sami, když v dnešní své řeči I. v. ukáží:

1. jaké ovoce přináší Duch svatý; a
2. jakým ovocem honosí se svět nyní.

Neb jako podle ovoce poznati lze strom, tak též dle ovoce, kteréž vám předložím poznáte, jakým duchem nadchnut jest svět tento.

Pomahej nám a řiď nás božský utěšiteli Duše svatý, aby dnešní toto rozjímání naše k tvé cti a slávě, k našemu pak spasení prospělo a posloužilo. Slyštež mne s obyčejnou pozorností a trpělivostí.

I.

Kolibřík, čili medossav, ptáče to ze všech druhů ptactva nejmenší, často prý k velebnému slunci vzhůru pohlížel, tou žádostí jsa puzen, aby lesk jeho a skvostnost z blízka pozorovati mohl. Než kolikrátekli vzhůru se povzněl a cíle přání svého odvážně dojíti se snažil, povždy marné bylo namahání jeho; neb neměl síly, by v tak nesmírnou výšku se povzněl. I mrzut. jsa nad nemožností pokusu svého, prolétoval aj sem tam, tuť však z nenadání setká se v letu s ním orel. I bez rozpaku usadí se ubohý, slabý kolibřík na záda orlova a tento nepozoruje ni tíži jeho, vznáší se s ním až k slunci vznešenému, a přivodí jej bezpečně k cíli právě jeho a touhy. — Olověče mdlý a slabý! tímto ubohým a slabým ptáčkem jsi ty! Ty kojíš v sobě vřelou touhu, povznést se vzhůru, tam k blankytu nebeskému k slunci spravedlnosti božské; však cítě mdlobu svou, uznáváš, že dostatečná není síla tvá. A kdo ti tudy dopomůže k naplnění touhy své? Aj! tuť přilétá orel nebeský, Duch svatý, a bezpečně, proti všem nepřátelům spasení tě háje, nese tě mocí nebeskou na perutích sílící milosti své k cíli tvého přání vroucího.

Neb rcetež Nej. Kdo bude dle slova neomylné pravdy božské patřiti tváři v tvář Boha svého v království nebeském? Jen ten, kdo plní vůli otce nebeského, jen ten, kdož či-tého jest srdce, jen ten, kdož pamětliv slov Hospodinových: „Svatí buďte, jako já svatý jsem (1 Pet. 1, 16. 3 Moj. 11, 15) bezúhonný a svatý život vede. Však kdož jest, jenž by spolehaje se na sílu svou u prostřed tolikých spasení svého nepřátel, duši svou beze vší pohromy čistou a hříchem nedotknutou zachoval,

an ani dostateční nejsme mysliti něco sami z sebe, jakožto sami z sebe? Ach, my víme dobře, že slabi jsme, známe nedostatečnost svou, a tudy ohlížíme se po pomoci vyšší, kteréž nám však beze vší zásluhy onen štědrý všeho dobra dárc pro zásluhy Kristovy působením Ducha svatého způsobem rozmanitým uděluje. A blaze tomu, kdo milostnému vánku Ducha svatého se nepřičí a nevzdoruje, kdo libý šepot jeho slyší, srdce své mu otvírá a s milostí jeho věrně spoluúčinkuje; neb tenť jest krásným a ušlechtilým stromem v zahradě boží, jenž hojného nese ovoce spanilých ctností křesťanských, kteréž mu cestu k blaženému věčnosti klesí. —

Než kteraké pak již ovoce zraje tam, kde Duch svatý ohněm lásky půdu srdce zahřívá, a světem božské pravdy mysl osvěcuje? Onť jest Duch lásky a svatosti; a protože kdekoliv ona holubice nebeská se uhostí, všude lásku a svatost plodí a vůkol sebe šíří.

Neb dle svědectví apoštola národů sv. Pavla (ku kal. 5, 22. 23) ovoce Ducha svatého jest: „lásky, radost, pokoj, trpělivost, dobrotivost, dobrota, dlouhočekání, tichost, víra, mírnost, zdrženlivost a čistota.“

Žádáte-li pak si toho míti důkazy, o tuť jediný pozorný pohled na první stádece Kristovo postačí, a sužasnutím diviti se budete mocí a síle, kterouž objevil Duch svatý v srdci a myslí prvních vyznávačů Kristových. Neb jací pak byli apoštolové, prvé než na nich splněna byla přípověď Páně, prvé než sstoupil na ně utěšitel Duch svatý? Patrně jevíly se na nich známky nakažené přirozenosti lidské; srdce jejich lpělo na mrtvé hrudě zemské, byliť jsou ziskuchtiví, žárliví, hádající se o nepatrné přednosti; k tomu, ač tolikých skutků všemocnosti božské očitými svědky byli, předce často předstírali jim musil Pán nevěru jejich, ach! ani té, hluboce důstojnost lidskou snižující mstyžádosti prosti nebyli, an nehostinské obyvateli Šamařské ohněm s nebe zničití si přáli. A nyní div divů! jaká to změna stala se s nimi, ani duchem svatým jsou naplněni? Svět s marností svou se jim oškliví, vším pohrdají, Bůh toliko, jeho čest a sláva jest jim nade všecko; pro Boha a spasení bratří svých opouští domov a vlast svou, pro Boha podstupují cesty daleké, pro Boha milerádi snášejí pohánění, trpí pro následování, trpké vězení,

muka hrozná, smrt ukrutnou! Odkud Nej. ! tato změna? Odkud tato láska jejich k Bohu a k bližnímu, odkud ta podivuhodná obětavost pro spasení lidské, odkud ta jejich mírnost, tichost a trpělivost v tisícerych nesnázích, v mukách a smrti? Aj, bylot to ovoce divotvorného Ducha svatého, jímžto dnešního dne naplnění jsou byli, toho Ducha, který dle slov sv. Řehoře V.: „pojme hudec na citeru, a promění jej v žalmistu Páně; naplní rybaře, a povýší jej za apoštola; rani bleskem zúřivce, a učiní jej učitelem národů; naplní publikána, a odkáže mu úřad apoštolský.“

Než snad toliko v apoštolech, kterýchž Kristus Pán za nástupce své byl povolal, snad jenom v těchto vyvolených nádobách působil tak blaze Duch svatý, uděliv jim nad to ještě mnohých jiných mimořádných darů, jakýchž k rozšiřování církve svaté třeba jim bylo? Nikoliv; neb ohledněme sa jen na prvotiny církve křesťanské v Jerusalemě, a pozorujmež skutky jejich. Slyšmež jaké svědectví o nich podává sv. Lukáš ve skutech apoštolských. „Oni,“ tak praví, „trvali v učení apoštolském, a v zdílnosti lámání chleba, a na každý den trvajíce jednomyslně v chrámě, a lámajíce po domích chleby, přijímali pokrm s veselím a s prostností srdce, chválíce Boha, a majíce milost u všeho lidu... Všeho pak množství věřících bylo jedno srdce, a jedna duše: aniž kdo něco z toho, co měl, pravil býti svým, ale všecky věci jim byly společné.“ Ano, svatost jejich byla tak skvělá, že kdož je viděl, nejhlubší úctou k nim byl dojat, tak že dle svědectví téhož sv. Lukáše: „jiný žádný neosmělil se připojiti se k nim: ale lid je velebil.“ Odkud medle, táži se vás, odkud tento svatý a bohumilý život těchto prvních vyznavačů Kristových, na jichžto zatvrzelost a tvrdšíjnost často Spasitel náš si stěžoval, kterýmž hrubou jejich nevěru předstíral, pléměm ještěřčím je nazýval? Bylť to Duch svatý, jehožto chrámem učinění byli na křtu svatém, byl to Duch sv. jenž v nich chtění a dokonání působil podle dobré vůle své. —

Tento však Duch sv., jenž věje, kudy chce, nebyl toliko na jedno místo upoután. I zaletěla ona holubice božská i do jiných krajín, k národům jiným; a kdekoliv simě sv. Evangelium se rozsivalo, všude zúrodnila hloží a roštím hnusných neřestí za-

rostlou půdu srdcí lidských, tak že toho nejkrásnějšího ovoce vydávala. —

S ošklivostí a s opovržením odvrátiti se musí každý, v němžto všečen jemnější cit není udušen, od do nebe volajících ne-spravedlností a neřestí, jimiž pohanští národové ve své zaslepenosti důstojnost lidskou hanobili. Neb jaká to musila býti mravní zpousta, když uvážíme, kterak sám Apoštol Páně sv. Pavel v listu k Římanům takto napsal: „A změnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu porušitelného člověka, i ptactva i čtvernohých hověd, i zeměplazů. Protož vydal je Bůh v žádosti ohavné. A jakož nedbali míti Boha v známosti? (tak) vydal je Bůh v převrácený smysl, aby činili co nesluší, jsouce naplnění vši nepravostí, zlostí, smilstvem, lakomstvím nešlechtností, plni závisti, vraždy, sváru, lsti, šibalství, (jsouce) nadymači, utrhači, Boha nenávidící, hanliví, pyšní, nadutí, nalezači zlých věcí, rodičů neposlušni, nemoudří, rozpustilí, bez přívětivosti, nedrženliví smluv, bez milosrdenství: kteřížto poznavše spravedlnost boží, nerozuměli, že kdo takové věci činí, hodni jsou smrti.“

Tak je popisuje apoštol. A nyní když obdivujeme skálo pevnou jejich víru, od které ni sliby, ni vyhrůžky, ni muka, ni hranice, ni meče odvrátiti s to nebyly; když nyní se dívíme jejich pobožností a horlivostí, s kterouž, jsouce ze všech stran pronásledováni, za soumraku v podzemních skrýších k službám božím se scházejí; když žasneme nyní nad srdnatostí a statečností tisíců mučedníků a vyznavačů, nad nedotknutou čistotou čestných zástupů paniců a panen: když nyní vidíme, kterak nejsvětější blaženost nalezájí v tom, když se zdržují toho, bez čeho, jak se jim zdálo, nemohli prvé živi býti; když nyní slyšíme, kterak tentýž apoštol Pavel pochvalně o nich svědčí, řka: „Byli jste zajisté temnost, nyní pak jste světlo v Pánu“ (k Eph. V. 8.), kde než u Nejvyššího máme hledati příčinu toho tak velkého neočekávaného převratu v srdci jejich? kde jinde, než v zázračném působení Ducha svatého, jak di tentýž sv. apoštol: „A takoví jste někteří byli, ale obmyti jste, ale posvěceni jste, ale ospravedlni jste ve jménu našeho Ježíše Krista, a v Duchu Boha našeho“ (1 kor. 6, 11.). — O blaze působil Duch sv. u apoštolů, blaze působil u židů, blaze působil u pohanů, jenž pod praporek Kristův byli se přidružili! On roz-

horlil svaté apoštoly, posilnil svatých mučenníků, utvrdil svaté vyznávače, a příčinou byl čistoty panen svatých. Pokání kajících, svátost svatých, všecka zbožnost, všeliké dobré vnuknutí, každý svatý a ušlechtilý úmysl, všecko, což kdy dobrého a svatého lidem do srdcí vstoupilo, od Ducha svatého přišlo. A tak jako tenkrát působil, tak působiti povšechny věky jest úkolem jeho. — Ač, křesťané drazí! že vděčností a láskou plápolá srdce vaše k Bohu, jenž dle neskončené dobroty, na veleslavný dnešní den památný, splniv přípověď jednorozeného Syna svého, Ducha svatého nám dáti ráčil, kterýž proměnil veškerou tvářnost země, tak krásného ovoce pro časnost i věčnost přináší? Než zdá se mi, jakoby jste nedůvěřovali slovům mým, jakoby jste o tak blahém působení Ducha svatého za dnů našich pochybovatí chtěli? Zdaliž důminka vaše není klamná, toť seznáte z dílu řeči mé druhého. Však věztež, neshledáme-li ovoce žádného, že tenkrát jest vina naše. Nadarmo sesílá Bůh dešť úrodný a sluneční teplo, jestli nepřipraví rolník náležitě pole; a tak ladem ležeti zůstává milost Ducha svatého, jestli ji člověk nepovolí, jestli zahálí, spolu s ní nepracuje, a neb pakli ji dokonce odporuje; neb milost Ducha svatého neruší svobodnou vůli lidskou. Obnovtež již pozornosti a trpělivosti své, když v dílu II. l. v. předložit se vynasnažím ovoce, kteréž pěstuje svět nynější.

II.

V jistém francouzském městě povolali jednoho času měšťané pozlačovače, by s nimi své mínění ohledně obnovení jisté sochy zdělil, zdaliž zcela neb toliko z částky opravy zapotřebí má. Bylať to dřevěná socha, představující, kterak archanděl Michael nad drakem pekelným byl zvítězil. Muž onen, jsa jiného vyznání náboženského, posuzoval sochu toliko co znalec, a shledal, že malba na onom draku ještě skoro zcela jest neporušena, ne však na osobě hlavní; a zdělil mínění své takto: „Das jest ještě zcela dobrý, archanděl musí býti opraven“. Ač tato odpověď poněkud podivně zní, má i pro nás povážení hodného významu, poukazující na bídný a smutný stav života duchovního.

Což vyššího, svatého, nebeského jest, a spasitelného; toho se nevšímá, to se zanedbává, mravnost klesá, a zachází; co

zatím hříšnost vždy patrněji se jeví a se zmáhá. Ač das jest ještě zcela dobrý, archanděl musí býti opraven.

Neb ohledněmež se jen duchem nestranným vůkol sebe, a patřmež jakého ovoce přináší svět nynější? Lahodí ovšem ovoce jeho smyslnosti lidské, než ukrývá jed jizlivý v sobě, jenž život duševní otravuje a k nešťastné věčnosti přivodí. Neb od stromu zlého, nelze se nadíti ovoce dobrého, strom pak onen, kterýž svět tento vši pilností pěstuje, jest pýcha života, žádost očí, žádost těla; to jest ten trojvětvý strom, jenž daleko široko kořeny své zarazil, a simě slova zrušil ušlechtilých ctností duší, a vzniku jim nedává, to jest ten trojvětvý strom, jehož daleko sahající stín temnosti se zahaluje, mysl lidská rouškou se zatemňuje a srdce chřadne a stydne.

Ve starodávném národu řeckém, kterýž nesmírné množství velkých a malých bohův a bohyň ctil a vzýval, byla pověst o velikánských lidech zemských, jenž prý ve své rouhavé bujnosti hory na hory stavěli, chtěje do výšin nebeských vylézt, a nejvyššího boha Jupitera s trůnu svrhnutí; Jupiter však, domělý bůh hromů a blesků, všecky prý pomlátíl a rozdrtil. Jest to ovšem pouhá myšlenka pohanská, nic však méně vidím zde pravdu naznačenou, kteráž i za dnů našich světle patrně se jeví. Vidím zde ustavičný boj pýchy a zlomyslného vzdoru lidského proti tvůrci a Pánu svému. Jsouť totiž i za našich časů lidé, jenžto v směšné pýše své za velikánské obry se považují, jenž proti trojjedinému Bohu povstávají, proti němu reptají, učení svaté mudrují, ustanovení božská i církevní tupí, haní: svaté obřady v posměch uvádí, kdežto snad, ni pluhu svému, ni řemeslu a obchodu nerozumí. A odtud ta vlažnost a chladnost u víře, odtud lenost v službách božích, odtud zneuctívání neděl a svátků odtud pohrdání slovem božím, odtud lekomyslné přestupování zákonů božích i církevních, co vše za našich časů patrně do očí bije. S láskou k Bohu tratí se a stydne láska k bližnímu, důstojnost lidská se nectí, svazky přátelství, a pokrevenstva se ruší, poslušnost se odpírá, hádky, sváry, různice v domácnosti i v sousedstvu pokoj svatý a blahobyť podrývají. Kdož sečte všecky ty smutné následky náboženské vlažnosti a chladnosti, kterážto tisíce tisíců zachvátila a nakazila? Neb pakli člověk od Boha se

odvrátil, pakli náboženství svaté není mu drahé a milé, pakli zákon Páně kroků jeho neřídí, tuť pustí volně uzdu náruživostem svým, kterýmiž z nepravosti do nepravosti zmitán bývá. Tam to přivedl věk nynější; nevázanost jest ohyzdným znakem jeho. Tuto nábožní předkové naši veleslavnými pomníky svou nábožnost a horlivost osvědčili, skvostné chrámy a ústavy zbožné zakládali; nyní ať káznice a žaláře se množí jsouce povrhelem lidstva přeplnění. Podvod, klam, utiskování, krádež a tisíce jiných nespravedlností jsou každodenní. Břicho jest namnoze bohem světa nynějšího, jemuž padni co padni vyhověti se musí, byť by to i zdraví, čest, spokojenost, pokoj domácí, jméno dobré, štěstí a zaopatření dítek, ano i spasení duše státi mělo. O politování hodní pošetilci, jenž pro pohodlí porušitelné nádoby této, na druhou vzácnější částku bytosti své, na duši, nesmrtelnou zapominají, jakoby s ustydnutím krve v žilách všemu již nastával.

A kde jsi ty spanilá čistota andělská, která jsi druhdy tolik paniců a panen šlechtila, a věncem neuvadlého panictví zdobila. Stud jest setřen, pryč jest bázeň Boží, poslouchání slova božího, ach kterak unavuje, a hle! rozprávky necudné, jak četných, pozorných a vytrvalých posluchačů nalézají a jaký tu pokrok! každý téměř sotva škoře odrostlý ve věcech těchto předčí starce mnohého. Derebné schůzky, tyť jsou zábavou nejmilější, naplnění mrzkých žádostí tělesných touhou jedinou, ať to vede, kam vede, nechat pláče, běduje a rukama lomí usouzená máteř, nechť ať se rmoutí a trápí otec šedivý.

Zdaž mohla býti větší porušenost mravů ve světě, když káráti a napomínati počal Noe, že doplněna jest míra nepravosti lidských, že potupu strojí pravedlnost Boží? — Jedli a pili ženili se a vdávali se, až do toho dne, v kterémž vstoupil Noe do korábu. — praví Syn Boží (u sv. Mat. 24, 38.). A tak se jí a pije, žení se a vdává, až míra schovívavosti Božské bude přeplněna, a metlou rozličných dopuštění šlehati počne Pán v přísné spravedlnosti své lid nehodný.

Než dosti o tom! neb z toho, což jsem řekl, již sami úsudek svůj pronéstí můžete, ku které straně přiznává se většina lidstva nynějšího, kdo vítězí, Duch svatý čili Duch světa? Či snad jste na rozpacích? O, porovnejte jen ovoce Ducha svatého

s ovocem světa nynějšího, a přisvědčíte mi, dim-li, že větší díl lidstva v otroctví ducha světa vězí.

Dovolte mi však nyní otázati se, kterému Duchu jsme my až dosaváde přináleželi, kterému jsme nad sebou dali zvíťaziti, kterému jsme sluchu svého darovali?

Rímský císař Markus, Aurelius, Antonius takto bědoval ku konci života svého: O světě! dva a padesáte let, poslouchal jsem jen tebe, a ani jedenkrát, nedostalo se mi pravdy od tebe. Na tisícere lži dopadl jsem tebe. Nikdy jsem čehož od tebe nežádal, čeho bys mi nebyl přislíbil; nikdy jsem s tebou nejednal, abych nebyl býval podveden, nikdy jsem s tebou v přátelství nevesel, abys nebyl v záhubu upadl. Ničeho jsem na tobě nehledal, co by lásky bylo zasluhovalo; ohyzdné (ošklivé) bylo vše!

A mohli bychom my křesťané od umírajícího pohana se dáti zahanbiti? Nechtěli bychom trpkou zkušeností cizí státi se opatrnými a moudrými? O nevšímejmež sobě ducha světa, nechť ať bouří a se steká, ale prosmež o svatého Ducha, kteréhož Bůh dává všem, kdož o něj prosí; a nuže:

Přijdiž k nám o Duše Svatý,
Přines oheň, v nebi vznatý,
V srdce naše studené,
Všech milostí pramene!

Vodiž nás po cestě radosti,
Tam ku věčné blaženosti,
Kdežto otcí ve všem stejný,
Těž i synu v božství rovný
Králuješ od věčnosti.

Amen.

Sen květinek.

(Od Fr. Krivohlávka, faráře Jetřickovského.)

Chvalte Pána všecky bylinky!

1.

Tam na východě vyšleh blesk...
toť sluneční převzácný lesk;
kdes z dalekých jde právě cest
a vítěznou nám nese zvěst.

2.

Kol vonnou parou dýchá háj
a květiny tam vluzích, v kraj

tak vděčně slzy hromadí
a tváře jim se zlatem rdí.

3.

Pak j mou se čile rokoval,
co jim se zdálo, sněmovať:
že s nebes vyšin přišel Bůh —
Ten rozmilý a vzácný duch.

4.

A ptal se bratří, sestřinek —
všech vonných, krásných bylinek,
zda líbí jim se šat jich, byt,
či mrzuty jsou, jak ten lid?

5.

Tu kyvly všecky bylinky,
že krásny jsou jak hvězdinky
a chválu za to vzdávají
jak hvězdy v nebes pokraji.

6.

I děl jim dobrý, milý Bůh:
„Že spokojen jest každý druh,
ať oděv váš hned démantem,
a slza vděčná brilantem!“

O Jednotě sv. Metoděje ve Vídni.

Jednota sv. Metoděje ve Vídni již roku 1861 za tím účelem zřízená, aby Čechům ve Vídni bydlícím vymohla ve více chrámech služby Boží v jazyku mateřském, konala dne 27. března 1892 v místnostech „Slovanské besedy“ I. Wallnerstrasse č. 2. valnou hromadu svou za rok 1891 u přítomnosti 64 členů Jednoty a jejího I. odboru Fünfhausského.

Po páté hodině odpolední zahájil vdp. předseda Dr. Antonín Horný, papežský prelát a kustos metropol. chrámu Páně sv. Štěpána ve Vídni, schůzi křesťanským pozdravením a památným výrokem sv. Jana Zlatoústého, jenž připomíná, že dějiny o činnosti apoštolů Páně nenazývají se knihou divův a zázrakův, ale knihou skutkův a utrpení apoštolů Páně. Nejinak že děje se i Jednotě sv. Metoděje ve Vídni v této době Čechům vídeňským z míry nepřívznivé. Není jí vykázati se výsledky na venek skvělými, že by se jí poštěstilo v tom aneb onom chrámu farním pro Čechy vídeňské vymoci jednu nebo dvě hodiny pro české služby Boží, aneb aby se do-

mohla toho, že by každého roku dovoleno bylo na vlastní útraty střídavě v rozličných okresích vídeňských zařizovati sv. missie, ač by to ráda učinila; při účelu jejím nanejvýše důležitém, spravedlivém a pro uchování víry a mravnosti v lidu českém nevyhnutelně potřebném, potkává se s obtížemi a překážkami tak velikými, že jí nezbyvá než o to se starati, aby české služby Boží v chrámu Páně sv. Anny (I. Annagasse) a u OO. Lazaristů (VII. Kaiserstrasse) lidu českému zachovala. Při těchto trpkých zkouškách nesmí Jednota ochabovati a na mysli klesati, důvěřujíc v pomoc Boží a v přímluvu ss. věrověstů slovanských, nadejde doba, až Pánu Bohu se zalíbí a Jednotě zajisté bude popřáno, blahodárné dílo své ku spáse a prospěchu lidu českého bez překážky prováděti.

Vzácná a pamětihodná to zajisté slova, kterými vdp. předseda valnou hromadu byl zahájil! Utvrdil členy nejen v trpělivosti, ale povzbudil je ku nové, čilé práci.

Na to podal p. jednatel, když byl přečetl protokol valné hromady z předešlého roku, stručnou zprávu o činnosti Jednoty v roce právě uplynulém. Nejen zpráva tato, ale i předložené p. pokladníkem účty s pochvalou a s všeobecnou spokojeností od členů u vědomost jsou vzaty.

Po zprávě té přikročilo se k volbě; nejprve byli vylosováni pánové, kteří z výboru vystoupiti měli: pp. Bláha Antonín, Gross Václav, Dr. Herm. Jireček a Vinc. Prausek.

Při volbě, která se pak akklamací provedla, zvoleni jsou:

Za předsedu: Dr. Ant. Horný, prelát a kustos metropol. chrámu Páně sv. Štěpána. Za místopředsedu: Prausek Vincenc, c. k. školdozorce zemský v. v. Do výboru: Bláha Antonín, majitel domu a stavitel; P. Bláha Tomáš, český kazatel a zpovědník u sv. Anny a OO. Lazaristů; Gross Ignác, kníž. Schwarzenberga archivní úředník; Gross Václav, c. k. dikastr. inženýr; Dr. Hermenegild Jireček rytíř ze Samokova, c. k. minist rada; Kandrál Frant., c. k. školní rada a professor v. v.; Klíma Václ., hotovitel harmonií; Dr. Preissler Frant., c. k. redaktor říšského zákoníka. Za náhradníky: P. Max. Křesadlo, kněz řádu sv. Františka, český kazatel a zpovědník u sv. Anny a OO. Lazaristů; Malý Václ., živnostník; Polák Tom., živnostník; Polcar Gustav, živnostník; Šik Karel, živnostník. Za revisory účtů: Bouchal Leonhard, pe-

něžník; Hübschmann Jan, c. k. vrchní komisař námořní.

Po vykonané volbě požádal p. Ignác Naisar, jednatel I. odboru Fünfhausského, o slovo, které mu uděleno bylo. Pan Naisar vřelými slovy poděkoval ústřednímu výboru za upřímnou snahu, kterou se stará o duchovní potřeby lidu českého, a prosí, by i nadále jich neopouštěl. Pak prosí o slovo pan František Němec z X. okresu vídeňského, který ve své řeči tklivými slovy líčí duchovní zakrslost a zanedbání lidu českého v X. okresu, kde přes 20.000 Čechů již po mnohá leta bez kázání, bez služeb Božích v mateřském jazyku žije. Slova jeho zajisté každého z přítomných dojala hluboko v srdci, než právě vzhledem X. okresu Jednota sv. Metoděje všemožné kroky učinila, avšak bohužel až posud bez výsledku.

Vdp. předseda ujistil pak přítomné občany z X. okresu, že ústřední výbor nikdy nezapomene na X. okres a že opět domáhati se bude proň českých služeb Božích. Konečně poděkovav za hojné účastenství ukončil valnou hromadu. —

Během minulého roku ústřední výbor vykonal 9 měsíčních porad. Dne 11. dubna 1892 započala Jednota svou novou roční činnost výborovou schůzí, při které rozděleny funkce p. t. výborům následovně: Za jednatele zvolen P. Blaha Tomáš, za pokladníka Dr. František Preissler, za dohlázele služeb Božích u sv. Anny Gross Václav, u OO. Lazaristů Klíma Václav, za ředitele knihovny I. odboru ve Fünfhausích P. Max Křesadlo.

Ve třetí výborové schůzi v měsíci červnu konané vzdal se svého členství ve výboru p. Gross Ignác, jenž opustiv Vídeň odebral se za úřadem svým do Čech. Jednota velice lituje ztráty této, jelikož p. Gross v krátké době své činnosti ve výboru osvědčil upřímnou péči pro dílo Jednoty.

Při smýšlení Čechům ve Vídni nepříznivém, ba dokonce i u věcech nejspravedlivějších nepřátelském, ač právo naše též úředně stvrzená čísla dokazují, neboť načítáno ve Vídni při všech nesprávnostech Čechů do Vídně příslušných a ku jazyku českému se hlásících 63.000, nezbyvá Jednotě jiného než všecko své působení soustřediti v chrámech sv. Anny a OO. Lazaristů. A tu věru netřeba želeť výloh na české služby Boží konaných, neboť návštěva těchto dvou chrámů v letě i v zimě

tak veliká bývá, že zvláště chrám Páně sv. Anny téměř každou neděli není sto pojmuti lid do chrámu chvátající.

Slavnost sv. apoštolů slovanských Cyrilla a Metoděje, jakož i dědice země české sv. Václava oslavila Jednota naší sv. pontifikální, kterou celebroidal vdp. předseda a prelát Dr. Ant. Horný; ale i ostatní svátky výroční důstojně ve chrámu Páně u sv. Anny byly oslaveny, k čemuž zvláště přispíval ctěný dámský odbor „Zpěváckého spolku slovanského“, který za řízením p. t. p. J. Jiřika, c. k. pošt. pokladníka, důstojným zpěvem na kůru slavně tyto výroční dny oslavil. Začež vřelé díky tuto buďte jim vzdány!

V postní době a sice od 5—6 neděle postní konala se přičiněním Jednoty po celý týden duchovní cvičení ve chrámu Páně sv. Tekly ve IV. okresu, a sice jakožto příprava k důstojnému přijetí sv. svátosti v čase velikonočním. Pobožnost ta konána vždy večer o 7 hod., započavši sv. růžencem, načež následovalo kázání a ukončeno sv. požehnáním. — V tom týdnu kázali střídavě dp. pan P. Bajer Tomáš, P. Leo Žižka a P. Blaha Tomáš; ve zpovědnici vypomáhali dp. P. Max Křesadlo a P. Alfons Hamža z řádu svatého Františka.

Potěšitelná zajisté jest též zpráva, že ku přání Jednoty dp. P. Max Křesadlo s nevšední píli a obětavostí sepsal modlitební knihu dojemnými a vzácnými pobožnostmi vyplněnou která zvláštním přičiněním slov. p. Dr. Hermg. Jirečka rytíře ze Samokova, c. k. ministerního rady, nákladem Dědictví sv. Václava v Praze byla tištěna a od nejdůst. kníž. arcib. kosistoře v Praze schválena. Nejdůst. kníž. arcib. ordinariát v Praze daroval Jednotě naší 500 výtisků knihy té, které nezámožným Čechům vídeňským zdarma se rozdají.

Vdp. předseda požádal, aby též správa nadace Sauterovy ve Vídni co možná knih těch zakoupila a lidu českému rozdala; správce oné nadace vdp. prelát Leopold Stöger, s ochotou tak učiniti přislíbil.

První dar této vzácné modlitební knihy, a sice v počtu 45 exemplářů, a to v úhledné vazbě, učinil p. minister. rada Dr. Herm. Jireček, jež k vánočnímu stromku rozdány jsou z částí dítkám na české škole v X. okresu, z částí dítkám členů I. odboru ve Fünfhausích. Jednota sv. Metoděje oněch 500 výtisků dá vázati a první dar 50 exemplářů věnuje dítkám

české školy, které letos půjdou poprvé ke sv. přijímání.

Ne menší péči a starost projevila Jednota o českou školu „Komenský“ v X. okresu, když byl dp. J. Rech, kněz diesése vídeňské po třech měsících místa svého jako katecheta se vzdal. Vdp. předseda všemožně o to se staral, aby touto nepředvídanou okolností vyučování náboženské na škole té netrpělo ujmy; i získal nové pp. katechety, a sice p. Bajera Tomáše, zámeckého kaplana a P. Alfonsa Hamžu z řádu sv. Františka. Školním pak rokem 1892 postaral se o stálého katechetu pro českou školu „Komenský“ v X. okresu, jenž by také vypomáhal dvěma kazatelům u sv. Anny a OO. Lazaristů v přetěžkém jich úkolu. Katechetou české školy stal se horlivý kněz, zároveň vídeňský superior katolické vyučovací společnosti v Římě, rodem Čech, důstojný pán P. Leo Maria Žižka. Za tím účelem Jednota ochotně, ač jen skrovné má příjmy, na katechetu české školy přispívá ročně 300 zlatými. Aby počet svých příznivcův a členů rozmnožila a úkol svůj důležitý v širších kruzích vídeňských a mimo Vídeň ve známost uvedla, rozeslala Jednota během minulého roku 200 pozvání, vyzývající známé osobnosti, aby se staly členy Jednoty sv. Metoděje ve Vídni, a skutečně práce ta nezůstala bez příznivého výsledku, neboť více milo darů Jednotě zasláno jest; mezi těmi zvláště od urozeného pp. Jana hr. Thun Hohensteina a p. Jana Radimského, c. k. rytmistra v. v. a poslance říšského i zemského, jež oba Jednota na základě svých stanov jmenovala členy zakládajícími.

Dne 19. února t. r. odbývala se u sv. Anny slavnost jubilejní 50letého na biskupa vysvěcení sv. Otce, Lva XIII. Za tou příčinou odebrala se deputace ze tří členů Jednoty, nejdůst. p. předsedy Dr. Horného, p. t. p. místopředsedy Vincence Prauska, c. k. školdozorce, a p. t. p. Dr. Hermg. Jirečka, c. k. minister. rady, k nejdůst. p. pronuncioví (nyní kardinalu) Galimberti, aby Mu, jakož zástupci sv. Otce, blahopřání Jednoty vyslovila.

Jako předešlá leta, byla i v tomto roce Jednota ve svém působení podporována I. odborem ve Fünfhausích, jenž ze svých příjmů zvláště jednoho z kazatelů podporuje. Tento odbor kromě svých obvyklých poutí v okolí vídeňském, vykonal v minulém roce za vedení dp. P. Max.

Křesadla a P. Leo M. Žižky též pouť na Velehrad a posvátný Hostýn na Moravě. Knihovny I. odboru, již správcem jest dp. P. Max. Křesadlo a která asi 600 knih čítá, bylo od členů pilně použito po celý rok. Zvláštní péči má Jednota se svým I. odborem o to, aby během času mohla zříditi útulnu pro učně a tovaryše české ve Vídni, což však jen tehdy s prospěchem se potká, bude-li se útulna moci zaříditi ve vlastním domě, a sice pod správou a dohlídkou duchovního otce. Bohužel, že na zakoupení domu aspoň 30.000 zl. zapotřebí jest; což však na milodarech až posud se sešlo, činí 2800 zl.; daleko jest tedy ještě Jednota cíle svého, leč by mimořádná a brzká pomoc dílo to urychlila. Kéž by i útulna mezi dobrodinci Jednoty nalezla své příznivce, aby aspoň část učňů a tovaryšů českých mohla u víře a mravnosti se udržeti a v domě tom útulku a poučení nalézti.

Touha duše.

(Od Fr. Křivohlávka, faráře Jetřichovského.)

Nepokojno jest srdce lidské,
dokud neodpočine v Tobě.
ó Bože. (Sv. Aug.)

1.

Jak úzko jest mi v duši,
že umřít přál bych sobě;
a nikdo to netuší,
co nitro ždá v té době.

2.

Kde člověk v širém světě,
jenž bol můj schladit může?
Kde bylinka ta kvete,
jež rány zcelit vzmůže?

3.

Ach! v celém dálném kraji
ni jedna duše není,
jež klid mi zas' uhájí
a stišší pekla hřmění!

4.

Jen k Tobě volám v hoři,
Ty Bože, všemohoucí,
jenž vládneš nebi, moři
a zvedáš tvor hynoucí!

5.

Ó, zhas' ten hrozný plamen,
jenž obraz Tvůj tak kalí
a vyvrz těžký kámen,
jenž duši těsně halí!

Pomníky bídy.

Obraz z nedaleké minulosti.

Napsal Alois Dostál.

Podnes vidáme v mnohých osadách na kraji nebo poněkud dále veliké budovy neforemné, rozměrů objemných, stlučené, nabílené, s těžkou taškovou střechou, malými zamřížovanými okny a plechem po-
bitými dveřmi

Kontribuční obecní sýpky čili špěchary nyní jsou bezúčelné, sklady rozmanitého zboží, a často jako — lípy v poli, mládež zde provozuje své rejdy, zub času hlodá a veliké budovy buď se rozpadávají nebo přeměňují ve stavení souměrnější.

A přece mají sýpky ty svoji minulost na niž by měli hospodáři často vzpomínati.

* * *

V Černém lese nedaleko Kvasin bylo hojně živo od časného jara. Čeho si jindy lidé ani nevšimli, to přišlo vděk a bylo ještě horlivě vyhledáváno. Hlad donucoval. První houby byly pochoutkou vzácnou, hořký salát, lebeda a jiná tráva připravována za pokrm, z otrub pečen chléb a na mnohých místech do něho přimícháno rozemleté kóry z lesních stromů. Takový chléb nyní jenom v museích na památku. Počátek osmnáctého století nebyl pro zemi českou radostný. Neúroda a živelné pohromy způsobily hlad, s nímž ruku v ruce šel mor.

Nejhůře bylo na venkově, kde došly zásoby a to hlavně v krajinách pohorských, kde nikdy nezbyvalo.

Také Hejnová vyšla si do lesa. Pole nevydávala teď ničeho k jídlu, nutno čekati, až nadejde žeň, až vyroste a dozraje obilí. Kéž by tomu bylo už tak! Loni všechno poschlo, předloni byl příliš mokrá rok. Hospodáři sotva sehnali k setí a mnohý házel hodně řídko, aby vyšel s obilím.

Hejnová byla chalupnicí v Kvasinách a když tak mnozí vycházeli do lesa hledat něčeho na zub, šla i ona. Hladu zakusila s rodinou dost, v lese doufala nalézt ji-

hody, houby nebo něco vůbec jedlého. Poslední strych žita rozemleli, aniž by z něho vzali otruby a slupky, přimíchali hodně ova, smetli kde co bylo na sýpce a teď to bylo jedinou potravou celé rodiny.

Hejna dostal před rokem z kanceláře pytel podivných plodin, jichž jméno si ani nepamatoval, nebyla to řípa, která tvořila jádro tehdejšího jídla vedle kysela a „zelňačky“ (zelné polévky), spíše se to podobalo jablkům. Hejna poučoval ženu, co a jak se s plodinou potravou dělá, ale ani jednou na stůl to nepřišlo.

„Když ta jablka jsou z kanceláře a jest přímo nařizeno sázeti je, mnoho na nich nebude,“ dokládala chalupnice. „Tam odtud nikdy nic kalého nepřišlo.“

Manžel dotvrzoval slova ženina. Brambory měl ve sklípku, na jaro je dle návodu rozkrájel a hodný kus pole jimi posázel. „Aspoň bude něco pro dobytek,“ těšil se zaorávaje bramborová očka.

Hejnová mnoho v lese nenalezla a ani po tom netoužila. Co zde viděla, to ji úplně zarazilo. Slyšela, že mnozí docela chudí i koru olupují a do chleba míchají, ale nevěřila tomu. Teď se o tom sama přesvědčila. Bodlo ji u srdce. To ona jest proti těmto nebožákům a chudákům bohačkou. Mají aspoň otruby a kdyby bylo zle, sáhnou k těm novým plodům. Už vy-
rážejí ze země.

Chalupnice zvedla několik hub, nasbírala trochu jahod pro děti a obešla pole. Z druhé strany přicházel souseď Knapek. Byl tak sesláblý, že sotva nohama plétl. Také na něho účinkovala všeobecná bída.

„Chvála Bohu, pěkně nám to obilíčko roste,“ pochvaloval, odpovídv na pozdrav sousedčin. „Jenom aby nám to bylo zachováno! Snad přece se jednou nad námi nebe smluje.“

„Kéž by tomu bylo tak!“

„A na horách Dešenských prý bylo ještě hůře,“ oznamoval Knapek o hůl se podepřev. „Tam teprve mají hlad,“ ukázal k nedalekým horám na pomezí Kladském.

Hejnová sepjala ruce.

„A může býti ještě hůře?“ křižovala se. „Pán Bůh s námi! Vždyť jsme vytrpěli sami dost.“ „No tam prý to bylo horší. U nás nikdo neumřel hladem?“

„A na horách?“

„Mnozí to zaplatili životem. Ve mlýně jest Krajánek, který se sotva do Skuhrova

dovlekl. Ten vypravuje, až na hlavě vlasy vstávají. Prošel kus světa a viděl bídu na vlastní oči. Až člověku srdce trne, když poslouchá, co se jinde děje.“

Hejnová v duchu děkovala Bohu, že to v Kvasínách tak daleko nepřišlo. Bída byla také, ale rolníci přece něco smetli na sýpkách, měli též dobytek a žili z užitku jeho. Hůře bylo v sousedství.

Přišelší domů, Hejnová vypravovala muži, co viděla a slyšela. Manžel Martin byl dobrák od kosti, muž poctivý a mírný, přičinlivý a rád každému pomohl, kde a jak mohl.

Měli chalupu se stodolou pod jedním krytem, ale došků bylo málo na střeše. Ty Hejna pomalo vyndával pro dobytek minulé zimy. Hospodáři si tak nejednou musili vypomoci. Po žních se střecha opravila a doplnila. Zatím tu a tam zastřeno prkno a nad kolnou zůstalo prázdno, že bylo viděti střechou k nebi.

Hejnovic měli pouze jedno dítě malého martinka, kterému by byli dali najísti, i kdyby sami museli trpěti hlad. Martin byl radosti a potěchou rodičů otce i matky stejnou měrou. Dlouho jim Bůh dítě nedal, teď o jedináčka měli péči a starost nevšední.

„Co pak děláš?“ zeptala se Hejnová muže, když do světnice vstoupila.

„Jak vidíš“ —

Hejna seděl u krbu a topil. Na ohništi měl hromadu žhavého uhlí a něco tam zabaloval kulatého.

„Ty něco pečeš?“ hádala chalupnice.

„Ano, brambory,“ odvětil muž, čekaje, co na to manželka odpoví.

„Brambory? Kdo ti to poradil? Vždyť jsi je nechtěl ještě nedávno jísti vařené, že kdo ví, co to jest za plody a proč je derektor rozdává.“

„Brambory jí sám císař pán,“ řekl Hejna slavnostně.

„Co to diš? Kdo ti to pověděl?“ dolehlala Hejnová otázkami.

„Ano, náš císař ukázal nám, že to není plodina jedovatá, že se může jísti a že jest velmi dobrá.“

Teď vypravoval Hejna ženě, zatím co byla v lese, soused byl v chalupě a povídal o podivných věcech. Jaká panuje bída v přemnohých krajinách českých a především na horách, o tom se dověděl také císař pán a sám se přijel přesvědčiti na vlastní oči do Čech. Nedávno byl na Hradecku a patrně viděl, co zde lidé zkusí

hladu, chce pomoci nešťastným a také prý se už dostalo do některých krajín obilí a — brambor.

Ale proti těmto lid reptal i před císařem a tu přišlo na jevo, jaká nechuť proti této nové americké plodině posud na mnohých místech. Poněvadž byly plodiny rozdávány na sazbu a pro okošť z vrchnostenských úřadů a odtud se poddaným robotníkům málo co dobrého dostávalo, vzniklo podezření proti tomuto daru, by snad nebyl spojen s nebezpečím pro ty, kteří zemáků požívati budou.

Císař uslyšev tyto vývody, usmál se nejdříve a pak se zamačkal zlostně, že jsou posud v jeho zemi úřady, jimž tak málo přikládáno víry, které by i toho schopny byly, škoditi poddaným ve výživě jejich. Podezření nebylo jistě bez podstaty a příčiny.

„Nato si dal císař pán,“ doslovně vkládal Hejna, „brambory uvařiti a upéci. Celá ves se schromáždila kolem stavení, kde se to dalo. Než byl pokrm hotov, dal si císař vypravovati od robotníků, jak s nimi nakládáno, kolik dní na panském pracují a jak mnoho vlastně málo času jim zbývá ku práci domácí.“

Sousedé pověděli všechno, co a jak. Dostali kuráž, protože pan derektor dávno odešel, aby mu žhavé uhlí před císařem nepadalo na hlavu.

Císař se velice hněval na vrchnost a sliboval, že bude v robotách uleveno. Sedláci mu líbali ruce za pouhou naději.

„No, a jak brambory?“ vyzvídala žena.

„Brambory se uvařili, císař kázal je ocediti, na stůl vysypati, a teď loupaje, solil a jedl. I jiní přisedli, a chutnalo jim. Zatím vypravovali sedláci, jak si brambory připravovali, a proč jim tyto nechutnaly. Když povídal rovenský rychtář, že mu žena zemáky s vodou vylila na mísu a zasypala moukou, i císař se usmál.

Za chvíli byly brambory upečeny a císař řekl rychtáři z Rovné: „Tyhle můžete jísti i se slupkou čili s mundrem.“ Jedli a pochvalovali si. Hleď, Marie, jak voní!“

Hejna rozhrabal popel a vyndal zemáky. Byly sice černé, ale zaváněly pěkně.

Manželé okusili, a chutnalo jim znamenitě.

„Velmi dobré! To bude nějaké živo-bytí. Dones ještě několik ze sklepa, uvaříme je.“

Pro radost zapomněla muži říci, co od Knapka uslyšela.

Také vařené brambory Hejnovi chutnaly. Rychle běžel k sousedovi, by mu pověděl, co dobrého jedl a také přinesl hned několik bramborů na ochutnání.

Byly uznány za znamenité.

„Dá Pán Bůh, že nám jich hodně naroste, a bude po bidě,“ těšili se sousedé.

Kde kdo měl nějaký brambor, každý s ním spěchal do země aspoň na zahrádě, když nebylo na poli místa. Uvařeno nebo upečeno jenom několik pro chuť.

(Dokončení.)

Spolek sv. Josefa

odbyval dne 3. května valnou hromadu za uplynulé tříletí 1890., 1891. a 1892. u přítomnosti zástupce kn. arcib. konsistoře vsdp. dr. Sedláka, zástupce vládního p. Svobody, c. k. polic. vrch. komisaře a 40 členů spolkových.

Valnou hromadu zahájil a řídil v nepřítomnosti starosty vdp. Jan Havlů, dosavadní pokladník. Přečtený protokol poslední valné hromady ze dne 7. května 1890 schválen, načež podána zpráva o činnosti spolku za uplynulá tři léta; v té době přistoupili ku spolku: 10 členů zakládajících po 100 zl., jeden dobrodinec se 40 zl. a 370 přispívajících členů. Dobrovolným vystoupením ubylo 11 a úmrtím 44 členů.

Oprávněných deficientů měl spolek r. 1890 27, r. 1891 28 a r. 1892 30, jimž úhrnem vyplaceno 19.541 zl. 72 kr. podpory.

Klíč k vyměřování podpory oprávněným deficientům ponechán valnou hromadou na příští tři roky opět v hodnotě AU = 10 zl. a F = 1 zl., to jest za každý rok členství obdrží deficient 10 zl. a za každý na přispěvících složený zlatý opět jeden zlatý roční podpory. Taktéž ponechána dle stanov průběh doba 8 let členství.

V příčině katechetů na obec. a měšť. školách přijat návrh, aby zatím na 1 rok se ku spolku co noví členové nepřijímali. Výbor však má se raditi a valné hromadě za rok k tomu cíli svolané podati návrh, dle kterého by i katechetům možno bylo státi se členy spolku, ale aby nebyly ve

výhodě oproti členům ze správy duchovní jimž v poměrně delším čase než katechetům menší pense z nabož. matice se dostává. Při většině pak volných návrhů přijala valná hromada usnešení svá dřívejší a setrvává při dosavadních stanovách.

Sděleno přání starosty vsdp. Franta Fialy, kanovníka v Král. Hradci, že pro pokročilé stáří nemůže již přijati volby a zvolení do správní rady na tři léta vdp. Ant. Brůha, b. vik. tajemník, farář v Janovicích (diec. Bud.), Josef Ehl, b. k. rada, děkan v Udlici (diec. Litom.), Jan Havlů, kan. vnik, hl. farář u sv. Mikuláše, Václav Honejssek, farář u sv. Haštala, Jan Kačer, duchovní správce na Karlově, Jan Klein, b. k. rada, arcikněz, děkan v Činěvsi (diec. Kr. Hrad.), Dr. Ant. Višek, farář v Podskalí, Ant. Postřihač, kaplan u sv. Mikuláše.

Za starostu pak zvolen vdp. Jan Havlů, za pokladníka vdp. V. Honejssek; avšak do konce tohoto správního roku pokladnu ještě řídití bude vdp. Jan Havlů; za účetního opětně zvolen dp. Jan Kačer.

Poukázky i dopisy týkající se spolku sv. Josefa buďtež v tomto pololetí adresovány ještě na farní úřad u sv. Mikuláše v Praze, Malá Strana.

KRONIKA.

Z Prahy. Pořádek udílení svátosti sv. biřmování ve vikariátu Proseckém I. P. 1893. V pondělí 5. června v Michli v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování pro domácí a obce přiřazené. Odpoledne v Podolí ve 4 hod. kázání, sv. biřmování. V úterý 6. června v Hostivarech v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování domácích a obcí přiřazených; odpoledne ve Vršovcích o 4. hod. kázání, sv. biřmování. Ve středu 7. června v Kunraticích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování. Ve čtvrtek 8. června v Hloubětíně v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování pro domácí a z Chval a Počernic. V pátek 9. června odpočinek. V sobotu 10. června v Proseku v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování pro domácí a z Libně; odpoledne odjezd do Měšic. V neděli 11. června v Klecanech v 8 hod. mše sv., kázání, svatě biřmování; odpoledne o 4. hod. křesťanské cvičení, sv. požehnání. V pondělí 12. června ve Vodolce v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování. V úterý 13. června v Líbeznicích v 8 h. mše sv., kázání, sv. biřmování; odpoledne v Ča-

kovicích o 4. hod. kázání, sv. biřmování pro biřmovance z Třeboratic a Čakovic. Ve středu v Bohnicích v 8 hod. mše sv., kázání, svaté biřmování. Návrat do Prahy.

— Ve středu dne 10. května o 10. hod. dopoledne konána slavná inštalace nejjasnější paní arcivévodkyně Karoliny Marie Immakulaty, co abatyše Hradčanského ústavu šlechticů ve chrámě Všetech Svatých.

— Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze přistoupili za členy zakládající p. t. pp.: J. J. kníže K. Schwarzenberg. J. J. Dr. Bedřich Schwarzenberg. W. W. Tomek, vládní rada a univ. prof. v Praze. Josef Čamra, kaplan v Malotických. Dr. A. R. v Praze. Matěj Štíma, vychovatel v Praze. Ant. Roubal, továrník v Praze.

— Za členy přispívající přistoupili p. t. pp.: Josef Zvěřina, kníž. arcib. rada v Praze 3 zl. Brož Václav, městský rada v Praze 1 zl. Brychta Rudolf, kněz řádu premonstrátů v Praze 1 zl. Janda Frant., čestný kanovník a děkan v Karlovu Týně 5 zl. Frůša Odo, kněz ř. prem. na Strahově 1 zl. Holvek Leopold, kněz ř. prem. na Strahově 1 zl. Provazník Julius, farář na odpoč. na Strahově 1 zl. Konvent OO. kapucínův na Hradčanech 1 zl. MUDr. Dominik Kučera, prakt. lékař v Praze 5 zl. Mocker Josef, architekt v Praze 5 zl. Wolf Josef, hotovitel hudebních nástrojů v Praze 1 zl. Zbíral Frant., majitel domu a živnostník v Praze 2 zl. Entlicher Frant., truhlář v Praze 1 zl. Bílý Jindřich, official při loter. úřadě v Praze 5 zl. P. Ledvinka Fulg, c. k. prof. v Praze 3 zl. Vávra Josef, c. k. prof. v Praze 3 zl. Tonner Eman., ředitel česko-slovanské obchodní akademie v Praze 2 zl. Pertl Jan, zámečník v Praze 1 zl. Kliment Josef, učitel v Praze 1 zl. Dvořák Xav., katecheta vyšší dívčí školy v Praze 2 zl. Paclt Kajetán, rukavičkář v Praze 1 zl. Ed. Harnisch, obchodník v Praze 2 zl. Havlena J., obchodník v Praze 1 zl. Kulhánek Václav, cukrář a maj. domu v Praze 1 zl. Jos. Bauer, voskář v Praze 1 zl. Václav Havlena, obchodník v Praze 1 zl. Frant. Bekert, obchodník v Praze 1 zl. Jan Šeps, obchodník v Praze 1 zl. Jos. Liška, obuvník v Praze 1 zl. Bohumil Černocho, nožíř v Praze 1 zl. Hrazánek Ant., majitel knihtiskárny v Praze 1 zl. Karel Pokorný, obchodník v Praze 1 zl. Ant. Cikánek, c. k. poštovní official na Král. Vinohradech 1 zl.

— Spolek Arimatejský v Praze opatřil v měsíci dubnu t. r. rakev a rubáš k slušnému pohřbu 69 chudých křesťanů, a sice: ze všeobecné nemocnice 31, ze zemského blázince 9, ze zemské porodnice 1, z nemocnice milosrdných sester 14, z nemocnice milosrdných bratrů 3,

z umrlčích kaplí 5 a z vyšetřovacího vězení 6; z těch příslušelo ku Praze 2, na venek 67. — V tomto měsíci vzdává výbor spolkový díky za udělené milodary slav. okres. výborům v Kašperských Horách, Přelouči, Litoměřicích, Zbirově, Broumově, Nasavrkách, Mladé Vožici, Maršově, Táboře, Poděbradech, Boru, Teplicích, Plzni, Nymburce, Dobříši, Mirovicích a slav. záložnám Malostranské v Praze, Libochovicích, Král. Vinohradech a Slaném. — Milodary jakož i příspěvky slav. okr. výborům a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P. Václav Kocián, kaplan u sv. Štěpána v Praze.

Literární oznamovatel.

— „Všeobecný církevní dějepis.“ Díl třetí, Nový věk. Sepsal Dr. Frant. Xaver Kryštůfek, veřejný řádný professor církevních dějin při c. k. české Karlo-Ferdinandské universitě v Praze, čestný konsistorní rada v Hradci Králové, rytíř řádu Božího Hrobu v Jerusalemě. Nákladem Dědictví sv. Prokopa v Praze. Cena 4 zl. — K velikému dílu odhodlal se vysoce důstojný pan spisovatel, veliké dílo započal, tak byl jeden hlas, když vyšel první díl tohoto dějpisu církevního a nyní jistě mile překvapení jsme všickni, že podařilo se p. spisovateli v tak nad očekávání krátké době podati nám celý dějepis církevní. Díl třetí, pro historika vůbec, zvláště však pro historika Čecha a kněze nejtěžší, psán jest s takovou obezřetností, že s chvalou potkává se u všech katolíků a jeho objektivnost, že nemohou popíratí jinoverci. Počíná důkladným líčením proticírkevního hnutí v Německu, způsobené Martinem Lutherem, načež popisuje totéž ve Švýcarsku vyvolané Oldřichem Zvinglim a Kalvinem, a v Anglii Jindřichem VIII. a končí dobou naší. Zvláště mistrně probrány a objasněny jsou dějiny našich zemí. Pan spisovatel s radostí může patřiti na obsáhlé dílo své, neb vykonal práci velikou a záslužnou a může býti ujistěn, že s největším uspokojením jest kniha jeho přijata, čehož nejlepší zárukou zajisté jemu jest vyznamenání, jehož se mu za jeho dílo dostalo, že totiž jmenován jest mimořádným členem královské české společnosti nauk.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Roman Voříšek, far. Václavický, na odpoč. na Krivoklátě, 26. dubna 1893, (nar. 9. srpna 1821, vysv. 22. července 1845).

Ustanovení jsou:

- p. Ferd. *Schmidt*, kapl. Podolský, za kaplana v Stráži;
- p. Josef *Fanfule*, kapl. Damnovský, za kapl v Michli;
- p. Jaroslav *Pazderka*, kapl. Zbraslavský, za admin. v Stodůlkách;
- p. Josef *Saksl*, kapl. Čížkovský, za II. kapl. na Zbraslavi.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Knejp*, kapl. ve Věstarech, 9. května 1893, (nar. 25. října ve Věkoších, vysv. 15. července 1882).

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Rychlík*, far. v Kuklenách, a
- p. Ant. *Schreiber*, far. v Slatinanech, jmenování bisk. okresními vikáři;
- p. Frant. *Pecka*, far. v České Skalici, obdržel Exposit canon.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Chládek*, koop. D. Libchavský, za koop. do Věstar;
- p. Václ. *Kudrna*, za definit. katech. škol měšť. v Novém Bydžově.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- P. Jan *Šafránek*, kněz ř. sv. Františka v Turnově, 4. dubna 1893, (nar. 7. února 1819, vysv. 2. srpna 1846);
- p. Karel *Hampel*, far. v Dolním Grundu, 5. dubna 1893, (nar. 21. ledna 1846, vysv. 23. července 1870);
- p. Fr. *Güttler*, jubil. kněz v Chabařovicích, 10. dubna 1893, (nar. 19. listop. 1813, vysv. 3. srpna 1840).

Ustanovení jsou:

- p. Ant. *Hauptmann*, exposita v Žandově, za far. v Brenně;
- p. Josef *Liška*, exposita v Libišicích, za far. v Levíně;

- p. Karel *Nejedlý*, exposita ve Věstadech, za far. v Gersdorfu;
- p. Jan *Žďárský*, admin. v Šir. Třebčicích, za far. tamže;
- p. Frant. *Zikmund*, kapl. v Býčkovcích, za admin. ve Svačově;
- p. Frant. *Albert*, kapl. v Litoměřicích, za admin. děkanství tamže;
- p. Jan *Kopa*, kapl. v Dolním Bousově, za výpom. kapl. v Býčkovcích.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Obsah: Pobožnosti denní. Pobožnosti nedělní a sváteční. Pobožnosti ku přijetí sv. svátostí. Pobožnosti dle roku církevního: I. Svátky a památné dny Páně. II. Slavnosti Mariánské. III. Slavnosti andělů a Svatých. Pobožnosti v rozličných potřebách života. Písně duchovní.

Cena váz. výtisku 50 kr.

P. T.

Počínaje 1. květnem prodávám na pražském zvěřinářském trhu (číslo 486—I.) zvěřinu, za mírnou cenu. Objednávky z venkova vyřídí se co nejrychleji, v bezpečném obalu.

A. Leisnerová
(dříve Metelková).

OB SA H: Kázání na den sv. Jana Nepomuckého. — Kázání na den seslání Ducha svatého. — Sen květinek. (Báseň.) — O Jednotě sv. Metoděje ve Vídni. — Touha duše. (Báseň.) — Pomníky bída. (Povídka.) — Spolek sv. Josefa. — Kronika. — Literární oznámovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihhtiskárně.

Nedošla čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktori:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předpláci se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3 50
pololetně „ 1 50
poštou „ 1 75

Čtvrtletní před-
placení se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na den nejsvětější Trojice Boží.

„Jdouce, učte všechny národy,
křtíce je ve jménu Otce, i
Syna, i Ducha svatého.“
Mat. 28, 19.

To jest onen slavný rozkaz, kterýž božský Spasitel dal učedníkům svým, vysílaje je do celého světa, hlásati radostné zvěstování, sv. evangelium. To byl ten důležitý úřad, kterýž jim svěřil, s nimi přebýváje a od nich odcházeje. A hle, v těch slovech, kteréž pravil jim: „Křtíte ve jménu Otce, i Syna, i Ducha sv.“ dvě veliká tajemství se obsahují! Připomínajíť nám tajemství Nejsvětější Trojice Boží, a druhé onen svatý čin, jímž dle vůle Boží od hříchu prvotního očistění, dítkami Božími a dědici věčného spasení učinění jsme byli — totiž křest sv. Ono první jest nejvznešenější tajemství, základní učení sv. církve katolické; toto druhé jest první a nejpotřebnější prostředek ku spasení, jež svátosti nazýváme. Tajemství Nejsvětější Trojice jest zástoj prvního vyučování, jehož rodičové katoličtí svým utlým dítkám vštěpují, když čelo, ústa a prsa jejich znamením sv. kříže znamenají a znamenati uči; druhé tajemství, křtu totiž svatého, jest svátost, v níž milosti Boží poprvé přijímáme, s Bohem, jenž nás za dítky své zvláště tu přijímá, slavnou úmluvu činíce.

Tajemství Nejsvětější Trojice Boží prozkoumati, bylo by prací marnou a v nitro Jeho vniknouti za opovážlivé hloubání bych považoval. Slova, kteráž od bludu na víru Kristovu obrácený Augustin, onen

horlivý zkoumatel pravd Božích u břehu slyšel mořského, když právě přemýšlel, kterak tři osoby v Božství jsou jen jeden Bůh slova ta: „Spiše přeleju moře do jamky pískové, nežli ty vyzkoumáš Trojici Boží“ tanou na mysli. A protož s badateli církevními díím: Co se tajemství Nejsvětější Trojice týká, tu musíme s oněmi dvaceti čtyřmi starci v zjevení sv. Jana před trůnem Majestátnosti božské na tvář svou padnouti a s apoštolem národů plni svatého nadšení volati: „Ó hlubokost bohatství, moudrosti a poznání Božího! Jak nezpytatelní jsou soudové jeho a nevystižitelné cesty jeho“ (Řím. 11, 33.).

Rozjímajice ono druhé tajemství, milosti na křtu sv. dosáhlych, musíme se nutně upamatovati slibů, kteréž jsme Bohu ve třech osobách jedinému učinili, když jsme od svých rodičů a kmotří ku křtelnici přinešeni byli. Důležité jsou sliby ty, při druhém zrození, zrození duševním učiněné; neboť vykonali jsme je před tváří církve svaté, ze své dobré vůle, aniž bychom k tomu byli nuceni. Protož nemůžeme bez hříchu ty sliby rušiti, závazky své popírati. — Než zdali pak pamatujeme často na tu úmluvu s Bohem učiněnou na křtu sv.? Nechci žádného souditi, ale dle slov písmá řkoucího: „Dle skutků poznáte je“ (Mat. 7, 16.), směle pravím, že neménší počet jest těch, kteří by často ty otázky sobě kladli: Co jsem slibil na křtu svatém a kterak jsem slib svůj splnil? A přec jest to velmi důležitý zástoj pro každého křesťana, tím více tedy katolíka. Pravda, že mnohý přicházeje do chrámu Páně pohlíží na to místo, kde znovu zrozen a k životu věčnému posvěcen byl.

Ale stává se to chladně, beze všeho citu nábožného. Což pak divu, že zapomíná na slib a závazek svůj. Ó jaká to nevěrnost, jaké to křivopřísežnictví, jaké to hrozné provinění proti Bohu samému! Aj, kř. m., pohlédte, tam jest to místo, kdež přemnoží z vás slib slavný Bohu skládali; to jest to místo, kdež úmluvu věčnou s Bohem svým jste uzavřeli. Vy pak, jenž jinde, nežli v tomto chrámu Páně byli jste pokřtěni, vzpomeňte, pohlédnuvše na toto významné místo, na ono ve vašem bývalém chrámu Páně a v duchu svém volejme všickni: Tu jsem se stal křesťanem. Tu u té studné vody posvěcené odřekl jsem se ďábla, tu slibil jsem následovati Krista. A toto připomnění vzbuzuje dvě otázky, jichž rozřešení bude zástojem řeči kazatelské.

1. Odřekli jsme se satanáš; k čemu jsme zavázáni?

2. Slíbili jsme následovati Krista? co jsme povinni?

Bože ve třech osobách jediný, původe milosti, dárce všeho dobra, dejž, aby toto sv. rozjímání působilo na srdce naše tak, abychom budoucně povinnosti, jež jsme na se vzali, k Tvé cti a k spasení duší vy. onati mohli.

I.

První otázky při uvedení novokřtěnce do chrámu Páně jsou: „Odřikáš-li se satanáš? i všech skutků jeho? i vši pýchy jeho?“ Tyto otázky musí buď sám, pakli dospělý, a při dítkách zvolení kmoři zodpovídati. Stává se to za tou příčinou ne jako by novokřtěnec pohanskými oběťmi, jež modlám se vzdávaly, se byl poskvrnil, ale proto, že ďábel rozličným způsobem i mezi křesťany kořisti hledá a že hříchem prvotním poskvrnění jen synem hněvu Božího a podílným věčného zahynutí jest. Proto táže se církev ve jménu Božím ústy služebníka obřad konajícího: Odřikáš-li se satanáš? Jako by se tázala: Jsi člověče hotov, říše pekelné se vzdalovati, ji odpírati a proti lákáním jejím bojovati? Zavazuješ se, žádost těla potlačovati a posvěcené křtem svatým údy užívati k tomu, aby nepravost byla zamezena? Odřikáš se nepřitele pekelného, jeho skutků, jež jsou všeliké hříchy a všeliké pýchy, jež „jest původ všeho zlého a naplňuje zlořečenstvím?“ (Syr. 10, 5.) To žádá církev sv. od těch, jenž chtějí se státi dítkami je-

jími? A jediné podrobením se ustanoveným výmkám získá člověk milost druhého narození; protož veřejně a hlasitě odpověditi a se vyznati musí: Odřikám. Podobným způsobem vydobyli jsme i my sobě neocenitelné milosti křtu sv., my jsme též výminky přijali, kmoři naši jsou svědkové toho. Nelze přijatým výmkám se uhnouti; neboť opomenutí těch závazků byle by zradou nad Ježíšem. Jako ale lidé úsilně na to tlačí, aby závazky jim učiněné se vyplnily, jako i zákon zemský rušení slibů a křivopřísežnost nejostřejšími tresty pokutují, tak nápodobně i Bůh nejspřavedlivější žádá a velí, sliby učiněné splniti a to oním druhým rozkazem zákona svatého: „Nevezmeš jména Božího nadarmo“ (II. Mojž. 20, 7.). Kdožkoli ruší slib svůj a proti němu s povržením jedná, zlehčuje Boha, posmívá se Jemu. Ne bez příčiny i slova písma sv. výstrahu nám dávají, abychom se spravedlnosti Boží nikdy nežertovali. „Bůh se potupiti nedá,“ praví sv. Pavel ku Galatským (6, 7.) a ústy proroka svého Davida zřejmě velí, aby hom plnili, k čemu jsme se zavázali, takto řka: „Sliby čiňte a plňte Hospodinu Bohu svému“ (Žalm. 75, 12.). My pak co jsme slíbili Bohu všemohoucímu, nejvyššímu? Odřikám se satanáš, i všech jeho skutků, i vši pýchy; slovem: my jsme se odřekli světa, onoho zlého světa, jenž Bohu se protiví, všech žádostí smyslných, všelikých obyčejů hříšných. Světa jsme se odřekli, jeho podvodu, falše a přílišné nádhery. My se odřekli světa, t. j. všech zásad jeho a rozpustilosti. Slovem odřekli jsme se všeho, co sv. Jan apoštol myslel, když ve jménu Páně nám hlásal, řka: „Nemilujte světa ani toho, co ve světě jest. Miluje li kdo svět, není lásky Boží v něm; neb vše, co ve světě jest, jest žádost těla, aneb žádost očí, aneb nádhernost života“ (I. Jan. 2, 15. a 16.). Tu zřejmě apoštol oznamuje, čeho nám třeba se varovati, chceme-li ukázati, že skrze křest svatý opravdově jsme se stali křesťany. Křesťané jsme, jenž křestním slibem satanáš i skutků jeho jsme se odřekli. Tato pohnutka tak důležitá zdála se býti sv. učitelům církevním, že ji co první příčinu uváděli, chtěje mysl věřících odvrátiti od záhubných rozkoší světa. Přemysleme i my ta slova: Jsme křesťané a tudy synové světla, jenž nemáme se spojovati se syny temnosti. Zdali pak ale také na to vše pamatujeme?

Říkají ovšem mnozí: Já to často na mysl přemítám, že milostí Kristovou jsem křesťan, syn světla, jenž temnosti má zapudit; ale při vši dobré vůli mé nelze všemu vyhověti. Jednoho stav jeho, druhého zaměstnání, jiného živnostnictví na vykonání slibu zamezují. Tak pravivá mnohý manžel a manželka: nemohu se odloučiti, jsouc poutaná k choti svému. Já jsem dítě a stojím pod rodiči svými; nemohu odříci se světa. Opět jiný dí: Já jsem služebný, jenž chléb svůj prací v světě musím pohledávati. Slovem: my jsme lidé, kteří musíme v světě žítí a světem obcházeti, abychom sebe a přináležející své zapatřili. Tak lze často slyšeti mnohé křesťany.

Je to jistá pravda, m. nej., že musíme v světě žítí, jak nazýváme celý obor země, jež učinil Bůh. Ale jak jest to něco zcela jiného v světě žítí a se světem žítí. Nebo an první přebývání naše pozemské vyznačuje, poukazuje nás druhé na duševní život na tomto světě. A tu táži se vás: Musí člověk podle světa, jenž se Bohu protiví, žádostem smyslným úzdu povoliti a obyčeje a způsoby následovati hříšní? Musí člověk se světem páchatí podvody, lichvy a lakomství se přidržeti? Musí falešným býti bratrem a křesťanem? Musí opovrhovati chudším a méně od Boha nadaným? Musí v obžerství jako nerozumné zvíře se kochati? Musí v rozpustilosti trávití života svého, cestu hříšníků kráčetí a tak přinášeti oběti ďáblu? Toho, domýšlím se a každý rozšafný křesťan se mnou rovně bude smýšleti; toho třeba není. Žij a žítí musíš v oboru světa, ale živ křesťane dle předpisu sv. náboženství, dle učení sv. evangelia, dle slibu svého a ačkoli žiješ ve světě, se světem přec hříšným žítí nebudeš. Manželi a manželko vykonajte všeobecné křesťanské povinnosti a pak slib, jehož jste sobě před tváří svaté církve učinili a svědky svými; otče a matko, milujice Boha nade všecko, dítky své co drahé, Bohem samým vám svěřené poklady opatrujte, láskou a přisností, slovem i příkladem svým vedte po cestě Boží; dítky ostříhejte svědomitě povinnosti, kteréž vám vaši rodičové a učitelé do srdce štěpují; čeledinové mravopověstnosti a svědomitosti k hospodářům střežte, konajice bez reptání vůli pánů svých; slovem: jeden každý z nás činiž dle zvláštního povolání svého upřímně povinnost svou a nelze po-

chybovati, že, ač ve světě, přec ne s hříšným světem, o závod poběhneme, aniž bychom se cíle pravého minuli.

Než bude snad mnohý, který v duchu sobě pomyslí: Ovšem, mohlo by tak býti, ale to příliš úzké spojení s hříšnými; ta všeobecná zkáza a zatvrzelost, to velké nebezpečí, ta neustálá příležitost, toto vše překáží přesilně a já nemohu dostáti slibu svému. Takli křesťane myslíš, věz a slyš, jakého hříchu se tím dopouštíš. Není-li to Bůh jenž hříšníky na světě trpí? Neshovívá-li On sám zatvrzelosti? Nepřipouští z moudrých příčin pokušení a nebezpečí? Na Boha uvaluješ vinu, že slib svůj rušíš? Ty nemůžeš jej splniti? Věz! Jako žili od počátku, jež Bůh oslavil pro věrnost jejich, tak nedá se upírati, že až posud žijí lidé kající jako David a Magdalena, nevinní, jako Josef Egyptský a šlechetná Susana. Oni žijí též v světě, ale ne se světem a ty pravíš: nemohu? Ano nemůžeš slib vyplniti, proto že nechceš; neboť neschází člověku možnosti, ale chtění; a to proto, že bohužel mnozí jsou, jenž na povinnosti a sliby své ani nevzpomenou. Jak lze splniti slib křesťanů, když člověk v nevědomosti zaviněné žije. Protož pamatujme často na slib svůj, pamatujme ne toliko v tom stánku Božím, ale též, když z něho vystoupíme, abychom opět ve světě žili. Když židé odvedeni byli do zajetí Babylonského, tu napomínal zbožný prorok Jeremiáš těmito slovy: „Synové Israelští, když přijдете do Babylonu, uzříte, kterak obyvatelé země zlaté a stříbrné, dřevěné a kamenné bůžky na bedrách nosí, a lid padá a klaní se jim. Nenechte se zklamatí a příkladem bezbožným podvéstí; nýbrž spatřivše pohoršení, rcete v srdcích svých: Pane, tobě jedinému se máme klaněti“ (Baruch. 6, 5.). Tak i vy, křesťané milí, vědouce nyní povinnosti své, z tohoto stánku Božího vyjdete do Babelu, což jest po česku zmatení. I vy uzříte rozličné bůžky, jimž synové světa slouží; i vám pohoršlivá slova, špatné příklady budou na očích; vy shledáte, že mnozí budou následovati dřevnější cesty své hovice hříchu a ďáblu; tu, pro Bůh, pamatujte se na slova prorocká a jimi se posilňujte, srdcem i ústy sobě přivolávajice neustále: Pane, Tobě jedinému, Tobě jedinému, jen Tobě jedinému mám já sloužiti. Rozpomeňte se při návalu pohoršení, že jste křesťané, že ďábla a skutku jeho jste se

odřekli a spolu slibili, Krista následovati, byste jemu stali se podobní. K čemu ale slib následování Krista nás vybízí, ukáží v díle

II.

Když pokřtěnec slib složil, že se odřeká satanaše i všech jeho skutků a vši pýchy jeho, bývat olejem křtěnců na prsou a mezi lopatkami pomázan, na znamení, že bude bojovníkem pro Krista. A protož hned na to důležité otázky musíme zodpovídati, v nichž Nejsvětější Trojice Boží a některá základní učení sv. víry vyznati musí. A učiniv přiznání, že věří v Boha otce všemohoucího Stvořitele nebe i země, že věří v Jesu Krista syna jeho jediného, narozeného a ukřižovaného, že věří v Ducha sv., v sv. církev obecnou, svatých obcování, odpuštění hříchů, těla vzkříšení a život věčný jest tázán: zdali pokřtěn býti chce? Zodpovídaje tuto důležitou otázku, bývá skrze vodu a slovo Boží obmyt a očistěn a jméno jeho ve knize života zaznamenáno. Tak se dělo se všemi námi, čímž jsme se zavázali, Krista, základu víry a původu sv. svátosti se přidržeti a sice: a) věrou rozumem svým a b) vůlí Krista následovati.

My tedy jsme povinni, Krista se přidržeti rozumem t. j. my jsme povinni zachovati víru stálou, víru opravdovou, jež pokorně přijímá i ta učení, jež náhled lidský převyšují a Bohem dobrotivým nám zjevena jsou; víru jsme slibili, jež nerozumkuje, aniž zpozdíle zkoumá, nýbrž učení všeliké přijímá proto, že od Boha zjevena jsou. My jsme slibili víru všeobecnou, jež všechny články učení svatého v sobě zaujímá; víru, jež dle slov sv. Pavla rozum lidský uchvacuje a k trůnu Boha neklamného věrně uvádí. My jsme slibili víru pevnou, jenž ani vtipkováním bloudících, ani posměchem bezbožných, ani čím jiným podvrátiti se nedá, Zkrátka my povinni jsme Bohu víru prvních křesťanů, jenž uměli skutky osvědčiti, že jsou učedníky Kristovými. O těchto prvních křesťanech píše sv. Pacianus: Křesťané umí pro víru umřítí, byť by i neschopni byli o ní se hádati. O těch zlatých časů křesťanstva! Kam se poděly, kde od nás jste vzdáleny! S mudrci a učenými nevěděli při věsti a hádati se o učení Páně jako druhy Štěpán a mnozí výtečníci z prvních křesťanů a přece dosti síly měli v sobě, krvi svou

zpečetiti pravdivost učení Kristova. Za dnů našich mnoho o víře se mluví, ač ti, co mluví, nepodstatné náhledy své pronáší, avšak pro víru něco učiniti aneb utrpěti, nemožností jim býti se zdá. Za prvních dob hájili křesťané víru svou a vážili si ji, nyní pak hledí, jak by dle svých náhledů ji mohli přetvořiti. Tehdáž nehrozili se smrti, nyní se bojí každé byť i nepatrné oběti, již pro víru svou buď dle těla neb dle duše přinéstí mají. Jak mnohý učený a vzdělaný, jak se světu býti zdá, katolík hledá svou čest a chloubu v tom, sv. církev snižovati a tupiti. Necvičený domýšleje se: ten, kterýž mne důstojností předčí, jest učenější a zlehčuje víru, mohu i já ji opovrhovati. A protož tupí, což nezná, a neostýchá se prastaré vážné obřady církve sv. haněti a rozkazy jejími zamítati. Proč tak opovážlivě jednají a v boj vystupují proti církvi, své vlastní duševní máteři, z nížž rukou první svátost přijali, cd níž co dítka přijaty byly. Oni zapomněli, že slibivše víru ve třech božských osobách prohlásili se věřiti: I v jednu svatou katolickou církev. Nebudme jim podobní, ale považme m. kř. bedlivě, čeho jsme slibovali, hledíce víru osvědčiti a tak rozum svůj podrobiti nejmoudřejšímu rozumu Božímu. Však ale není tím jedině dosti učiněno, povinni jsme též Krista následovati svou vůlí, abychom dle síly své vstoupili v šlépěje jeho.

Křtem sv. stali jsme se učedníky Kristovými, obdrževše právo, nazvati se křesťany. Křesťan, jaké to slavné jméno. Učedník Ježíše Krista! Jaký to ctihodný název! Kdož ale jest toho jména, toho názvu také hoden? Sv. Cyprian odpovídá na tu otázku, říká: Jen ti, kteří se snaží, mravy své dle života Ježíšova zříditi. Protož Apoštol sv. Jan ve své 1. epístole praví: Kdo praví, že v něm (totiž Kristu) zůstává, jest povinen, aby, jako on jednal, i také sám tak jednal. (I. Ivan 2, 6.) A sv. Pavel nás vyučuje, že v skutech Kristových tak se máme cvičiti, abychom se jimi jako rouchem nějakým oděli. Neb dí: Kterízkoli v Kristu pokřtěni jste, Krista oblékli jste (Gal. 3, 26.). A opět: Živi jsouce vydáváni býváme na smrt, aby také život Ježíšův patrný byl na smrtelném těle našem (II. Kor. 4, 11.) Ne bez příčiny miláček Páně, sv. Jan, jakož i Apoštol národů, sv. Pavel, tyto povinnosti nám předkládají; ne bez příčiny i Efez-

ským psal, již v okovech jsa: Prosim vás, abyste hodně pokračovali podle povolání, kterýž povolání jste. (Eph. 4, 1.)

Tím se objeví, co jsme, zdali křesťané čili nic. Přijavše křest sv. povinnosti víry, víry skutečně vzali jsme na se, protože dle výslovného vyzvání Kristova musíme sebe zapírat, kříž Kristův na se vzít a Jej následovati. Pakli toho opomineme, zrádci jsme a zpronevěřili na Kristu, nemohouce dosti oželeťi lehkovážnost svou. Řečte ku příkladu, kdyby jste předvoláni byli před soudce světského a vinu nesli na sobě rušení slibu aneb přísahy, zdali by ortele nemuseli jste se báti? Ejhle, tak sudte nyní! Soudce váš není člověk, ale Bůh, kterýž ledví i srdce vševídnoucím zrakem svým proniká; před něho jest vám též jednou předstoupiti, jak obстоjíte, ani jste rušili slib z dobré vůle učiněný, ani jste povinnosti na se vzali a jich plniti opomenuli, kříží přísahali a kříž zlehčili, a tak zrádně jednali na praporu svém. Vojín, jenž opouští prapor vojenský, také trest, ano i smrt za provinení své nésti musí. Neméně křesťan trestu přísnému, ano i smrti věčné podléhá, pakli za Krista se stydí, Krista potupuje, Krista zapírá. Rozjímajme toto vše! Nebude zajisté rozjímání to marné, alebrž připomene nám důstojné, slavné povolání naše. Tak věrní a ti, jenž lačnili a žíznili po spravedlnosti s bázní a s třesením pamatovali na povinnosti, ve křtu sv. přijaté, ano ti, jenž v pověsti života svatého žili mezi křesťany a přísným životem v služebnost uváděli hříšné tělo své, na loži smrtelném lekali se soudu, domýšlice, že by povinnostem převzatým a slibu křestním snad nebyli dostičinili, že by snad daleko vzdáleni byli od Krista, jemuž žítí sobě předsevzali. Aj křesťané milí, pozastavme i my se v tomto rozjímání! Jak mnozí v tuhém spánku leží pohřížení, a volající hlas církve sv. neproniká k srdci jejich! Jak mnozí jiní bdi; ale slovo Boží odráží se o srdce jejich, nenacházejíc průchodu volného. Oni slyší, ale dle slyšené pravdy nezdá se jim kráčet. O těch politování hodných křesťanů! Bez bázně spasitelné vstříci jdou smrti, aby jí tím více byli polekáni a zničeni, až v skutku jim se okáže. Tažme se, jak s námi to stojí, pomníce slov Apoštola říkajícího: Hrozné jest, padnouti v ruce rozněvaného Boha.

To nám budiž pohnutkou, abychom

často na sliby své se upamatovali, a pohlouznění, jehož sobě vědomi jsme, napravití hleděli. Ještě k tomu čas jest, dokud nám Bůh života dává i milosti své. Pomněme, že od toho závisí časné i věčné štěstí naše. —

Nuže tedy, kř. m., odřekli jsme se sataně i všech skutků jeho i vši pýchy jeho, a příslibili jsme Krista vírou i skutky následovati, rozum i vůli jemu podrobiti.

Na tyto sliby své často pomněme, zvláště v den výroční pokřtění našeho. Dnes učiníme začátek ke cti Boha ve třech osobách jediného; dnes obnovme mysl svou a uhaslá horlivost, dostátí úkolu svému, nechť rozmáhá se znovu v srdcích našich. Ano dnes opětujme slib svůj křestní a upřímně z celého srdce volejme:

Odříkám se ducha pekelného, i skutků jeho i pýchy jeho; srdce své od hříšného světa chci odloučiti, rozum svůj božské pravdě nakloniti, marnost všeho pozemského připomínati a smysly své poutati k věcem nebeským. Chci se vynasnažiti, bych slova apoštolská: nezpravujte se dle tohoto světa vyplnil. Věřím v Boha Otce, všemohoucího stvořitele, jenž mne k obrazu svému stvořil a k životu věčnému povolal. Věřím v Jesu Krista, syna jeho jediného, jenž z lásky k nám s nebe sestoupil a člověkem učiněn jest, aby nás smrtí svou vykoupil. Věřím v Ducha svatého, jenž svátostí druhého narození, křtem sv., od smrti věčné k životu věčnému mne povolal a milostí svou posvěcuje. Věřím v jednu svatou obecnou neb katolickou církev, jež pravdu svatou neomylně zvěstuje, v jejímž lůnu chci žíti i umříti. Věřím v obcování svatých, odpuštění hříchů, těla vzkříšení i život věčný. Ke korouhvi této víry jsem přísahal na sv. křtu, tuto slib svůj opětuje. Ty pak, Bože a Pane můj, milostí svou račiž mne posílniti, abych v té svaté víře žil i umřel a co věrný služebník nalezen podílu vzal v blaženosti nebeské. Amen.

Ranní kázání na neděli druhou po sv. Duchu.

Na den Božího Těla a na mnohých místech také na tuto neděli koná se jedna z nejkrásnějších slavností v celém roce a sice k oslavě nejsv. Svátosti oltářní, ve které neviditelně Kristus Pán, náš Spa-

sitel, jest přítomen. V slavném průvodu u přítomnosti téměř všech věřících z celé osady nese se nejsv. Svátost ven ze chrámu Páně ku čtyřem oltářům, tam pod širým nebem konají se modlitby a zpěvy k úctě této svátosti, též za odvrácení všeho zlého a udělení úrody zemské, pak uděluje se nejsv. Svátostí požehnání věřícím i jejich příbytkům i jejich majetku. Při této slavnosti spojí se vše k oslavení Krista Ježíše v nejsv. Svátosti přítomného. Ruce věřících staví a ozdobují oltáře, na nichž jako na trůnu svém po krátkou dobu dlíti má Spasitel, k ozdobě těch oltářů poskytuje stromovi lesní své ratolesti pole a zahrady dávají své květiny, ruce nevinných dítek sypou Spasiteli na cestu květy, tak jako činili zástupové při slavném vjezdu Páně do Jerusalema.

A v pravdě přísluší Kristu Ježíši taková slavnost. Sluší se, abychom veřejně před světem vyznávali viru svou v něj jako Pána a Spasitele svého, od něhož všeliké požehnání pochází; slušno, abychom veřejně jemu se klaněli, jej vzývali, jej oslavovali, nebo on sám vyzval nás k tomu slovy: Kdo mě vyzná před lidmi, toho i já vyznam před Otcem, kterýž v nebesích jest.

Na tuto neděli v oktávě Božího Těla předčítá se nám ve sv. evangelium podobenství Páně o večeři veliké, kterou člověk jeden učinil a ku které pozval mnohých. Tím člověkem rozumí se Kristus Ježíš sám, večeři velikou rozumí se všechny milosti a dary, jichž nám uděluje, zvláště v nejsv. Svátosti oltářní, ti pozvaní jsou všickni lidé, všickni věřící všech věků a národů.

Kristus Pán odcházeje z tohoto světa pravil k útěše sv. apoštolů a všech věřících: Aj já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa. I po svém nanebevstoupení zůstal Kristus Pán s námi, netoliko neviditelně jako Bůh všude přítomný, ale též viditelně ve způsobě nejvyšší Svátosti oltářní. Skrze tuto svátost stává se každý chrám u vyšším smyslu domem Božím, oltář se svatostánkem je stálým příbytkem a trůnem Krista Ježíše a platí o něm slova písma sv.: Aj stánek Boží s lidmi a Bůh sám přebýváti bude s nimi. Kristus Pán jsa v nejsv. Svátosti oltářní stále přítomen připravuje nám ve chrámu Páně večeři velikou, on totiž podává nám zde mnohých milostí ve svém učení a ve svých svátostech, zvláště

ale činí tak v nejsv. Svátosti oltářní, ve které sám sebe podává za pokrm duší našich. Ta svátost jest v pravdě večeři velikou, dílem pro veliké množství těch, které zve Kristus Pán k stolu svému, dílem pro veliké milosti, kterých skrze tuto svátost věřícím uděluje.

Za svého pozemského života Ježíš Kristus učinil zázrak veliký, když pět chlebů zázračně rozmnožil a jimi pět tisíc mužů na poušti nasýtil. Mnohem větší zázrak činí Kristus Pán v nejsv. Svátosti. Nejen pět tisíc lidí, ale milionové věřících na celém světě vstupují do svých chrámů Božích a jsou účastni stolu Páně, všem podává Kristus Pán tělo své za pokrm duchovní.

Veliký zázrak učinil také Bůh v starém zákoně na poušti, když po čtyřicet let dával mannu lidu israelskému a tak je při životě zachoval. Mnohem více činí Kristus Pán v nejsv. Svátosti oltářní. Nejen po čtyřicet let, ale až do skonání světa bude v Církvi sv. trvati tato svátost a v ní po všechny věky bude Kristus Pán věřícím poskytovat pokrm k zachování života duchovního potřebný.

Ta svátost je večeři velikou pro veliké milosti, kterých v ní nabýváme. Kristus Pán pravil o této svátosti: Chléb, kterýž já dám, není jako manna, kterou jedli otcové vaši na poušti; nebo oni zemřeli. Ale kdo jí chléb tento, živ bude na věky. V té svátosti přichází Kristus Pán do duše naší a jí posvěcuje a kdo hlasu jeho je poslušen, toho milostí svou řídí, aby vůli Boží plnil a života věčného dosáhl.

V podobenství sv. evangelia vypravuje dále Spasitel, že mnozí z těch, kteří byli pozváni, zdráhali se přijíti a rozličným způsobem se omlouvali. Jeden koupil patero spřežení, druhý koupil ves a šel ji shlednouti, třetí šel po své rozkoši. Práce, pozemský majetek a rozkoše byly příčinou, že nepřijali pozvání. Podobně děje se až dosud hostiteli věčnému Kristu Ježíši. Mnohý křesťan zapomíná na svého Spasitele, vzdaluje se chrámu Páně, nepřijímá sv. svátostí, nesúčastňuje se stolu Páně. Pozemským pracím, starostem a rozkoším věnuje veškerý svůj čas. Kterak pak promluví k němu jednou Spasitel? Podobně jako v dnešním sv. evangelium: Pravím vám, že žádný z mužů těch, kteří byli pozváni, neokusí večeře mé.

Jest ještě jedna večere — hostina — kterou připravil Spasitel svým věrným věřícím, království totiž nebeské. Milosti, jichž nám podává Spasitel zde na zemi ve svém učení a ve svatých svátostech, jsou prostředkem k dosažení života věčného. Kdo milosti těch svévolně zanedbává, již tím vylučuje se též z oné blaženosti věčné.

Kristus Pán tím podobenstvím nezakazuje ani práce, ani starosti a radosti pozemské, ovšem ale učí, abychom pro práce, starosti a radosti pozemské nezanedbávali péče o věci vyšší, o dosažení života věčného. Všecko zde na zemi má svůj čas. Jest čas ku práci, ale též čas k modlitbě, čas ku starostem o život pozemský, ale též čas k službám Božím a k přijímání sv. svátostí. Modlitbou, službami Božími a přijímáním sv. svátostí máme posvěcovati život pozemský, aby byl takřka stálou službou Boží a přípravou k životu věčnému. Toho budme vždycky pamětlivi! Oslavujme Krista Ježíše, dárce onoho života věčného, a s vděčností přijímejme milosti a dary, kterých k dosažení jeho nám poskytuje. Zvláště pak oslavujme Krista Ježíše přítomného v nejvyšší Svátosti a to nejen o té slavnosti Božího Těla, ale kdykoli vstupujeme do chrámu Páně. V čas přiměřený účastňujme se též stolu Páně přijetím oné Svátosti, abychom též jednou účastnými se stali slávy jeho v nebesích. Amen. *J. Šlégr.*

Nikdo, nikdo nevzpomenul...

Skučí vítr spousty sněhu
prudce před se žena —
i dub silný v zem' se kloně
úpí, kvílí, sténá . . .

Běda tomu, kdo dnes venku
v širém poli jesti!
Tomu dnešní nečas jistou
a krutou smrt věští. —

Však též asi sotva vyjde
kdo ze chaty svojí —
vždyť k pohledu na tu spoustu
hrůza již se pojí . . .

A hle přece tamo z chaty
osamělé kráčí
stará žena s těží ke vsi —
hlad se na ní zračí . . .

Sotva nohy slabé vleče —
o berly se vzpírá,
dech jí každým skoro krokem
krátí se a zmírá . . .

A jak jinak? Po tři již dny
nemohouc ni vstáti
nemohla si do vsi vyjit'
něco — vyžebati . . .

A kdo jí by si vzpomenu
opuštěné, chudé?
Kdo by vzpomněl, zda jest živá,
zda co jíst mít' bude? —

Nikdo, nikdo nevzpomenul —
a hlad krutý trápí . . .
musí vstáti, ač bolesti
slzy lůžko zkrápí. —

O berlách se s bolem pouští
v nečas hladem hnána —
často chvilka k odpočinku
musí býti dána . . .

Odpočívá vysílena
hladem, chůzí, bolem . . .
vítr stále spousty sněhu
žene prudce kolem. —

Usne posléz chudá žena —
sněh přikryje tělo,
jež jen trpět', strádat' stále
na tom světě mělo . . .

Prok. Zaletěl.

Kniha sv. Aurelia Augustina

O víře ve věci, jichž nevidíme.

Přeložil *J. Hora.*

(Pokrač.)

Hlava druhá.

*Kdyby odňata byla víra ve věci lidské,
jak hrozný zmatek by povstal.*

4. Odejme-li se tato víra věcem lidským, kdo by nepozoroval jak veliké jich spletení a jak děsný zmatek by následoval! Kdo zajisté obapolnou láskou bude milován od někoho, když není patrna sama náklonost, nemám-li věřiti, čeho nevidím? Veškero proto, přátelství zanikne, poněvadž pouze z obapolné lásky se rodí. Jaké

účastenství tohoto někdo bude mít, nebylo-li nic uvěřeno, čím se prokazuje? Dále zanikne-li přátelství nebude ohledu v mysli ni na manželské ni na pokrevní a příbuzné pásky; protože i v těchto vyžaduje se přátelského souhlasu. Nebude tedy manžel moci manželku navzájem milovati, poněvadž nevěří, že jest milován, nemoha lásky samé viděti. A neroztouží se po synech, poněvadž nevěří, že by jim též splatili (dobrodiní). Kteří narodí-li se a porostou-li, tím méně sami rodiče své milovati budou, jichž lásky k sobě v srdcích jejich neuvidí, jelikož jest neviditelná; ač-li tomu tak jest, že neviditelným věcem nechvalihodnou věrou, nýbrž trestuhodnou lehkověrností se věří. Co mám již říci o ostatních svazcích bratrů, sester, zefů a tchánů, a jakoukoliv příbuzností a přízní spojených, je-li láska na pochybách a smýšlení podezřelo at rodiců synům, at synů rodičům, když láska nevzdává se jim povinná, poněvadž se domnívají, že to povinností není, když tě se nevěří, že v jiném bytí by mohlo, co viděti se nemůže. Když tedy není rozumná, nýbrž licha ona opatrnost, pro kterou se domníváme, že nejsme v lásce, poněvadž nevidíme lásky milujících a jí nespíláme, poněvadž nepovažujeme za povinnost ji navzájem projevovati: tak dalece to s věcmi lidskými došlo, že, jestliže, čehož nevidíme, tomu nevěříme, dokonce z kořán jsou vyvracovány, nevěříme-li žádnému smýšlení lidskému, jehož arci viděti nemůžeme. Pomím o tom mluvit, jak mnoho ti, kteří nám vyčítají, že věříme neviditelným věcem, věří dějepisu a pověsti aneb o místech, kde sami nebyli; a neřeknou: Nevěříme, protože jsme neviděli. Poněvadž, řeknou-li toto, jsou nuceni doznati, že v nejistotě jsou o svých rodičích: poněvadž jednak uvěřili tehdy jiným vypravovatelům nemohoucím přece toho ukázati, poněvadž již to minulo, nemajíce smyslu, jímž by postrehli onu dobu, jednak přece jiným potom mluvícím příkládajíce beze vši pochyby víry: což nestalo-li by se nutně, vznikla by proti rodičům bezbožná nelaskavost, když se vyhýbáme lehkověrnosti v těch věcech, jichž viděti nemožno. Jestliže tedy, když nevěříme, čeho viděti nemůžeme, neobstojí sama lidská společnost, poněvadž svornost pomine; čím větší víry jest třeba věcem neviditelným božským příkládati, ač vidiny bytí nemají: kteráž schází-li, netoliko přátelství lečjakých lidí

se rozpadává, nýbrž samo nejvyšší náboženství: takže z toho největší bída vyplývá.

Hlava třetí.

Známky, které potvrzují víru křesťanskou.

5. Přítelovu však lásku odvetíš, ač ji viděti nemohu, z mnohých přece známek vypátrati mohu: vy však to, čemuž chcete, bychom neuviděvše věřili, žádnými známkami ukázati nemůžeme. Zatím však nemálo jest, čehož doznáváš, že některým věcem pro jasné důkazy, i kterých nevidíme, slušno jest. aby věreno bylo: i z toho zajisté patrně, že něčemu, čehož nevidíme, dlužno věriti: odpočívá již stranou u-svědčený výrok, čehož nevidíme, že netřeba tomu věriti. Velmi však jsou na omylu, kdož se domnívají, že my beze všech známek o Kristu věříme v Krista. Neboť které jsou jasnější známky, než ty, jež nyní vidíme předpověděny a vyplněny? Pročež kdož trváte, že není důkazů, proč byste o Kristu měli věriti, čehož jste neviděli, pozorujte to, co vidíte. Sama církev vás rtoma mateřské lásky oslovuje. Já, jejížto plodnosti po veškerém světě a vzrůstu se podivujete, jakouž mě vidíte, druhdy jsem nebyla. Však v semeni tvém požehnání budou všichni národové. Když Bůh Abrahámovi žehnal, muž sliboval: po všech zajisté národech se rozlévám v požehnání Kristově. Svědkem toho, že símě Abrahámo jest Kristus, jest řada posloupných pokolení. Což abych krátce sebral, Abrahám splodil Isáka. Isák pak splodil Jakoba. Jakob splodil dvanáct synů, z nichž zkvetl národ israelský. Mezi těmito dvanácti splodil Judu, odkudž jest jméno judejských, z kterých se narodila Panna Marie, která porodila Krista. A ejhle v Kristu, to jest v semeni Abrahámově vidíte a žasnete, že požehnání jsou všichni národové, a až posud se obáváte v něj uvěřiti, ač byste se měli spíše obávati v něj neuvěřiti. Zda pochybujete či zdrábate se věriti v syna, ač tím více byste věriti měli, že tak slušno bylo, by se narodil Bohočlověk? a toto vždyť slyšíte prorokem předpověděno: „Ej, panna počně v životě svém a porodí syna a ten slouti bude Emanuel, t. j. Bůh s námi“ (Is. 7, 14.). Nebudete tedy v pochybnosti o panně, že porodila, chcete-li věriti, že Bůh se narodil, jenž neopustil vlády nad světem a k lidem jako člověk přišel;

matce že plodnost přinesl neodňav však neporušenosti. Tak slušno bylo, by se jako člověk narodil, aby našim Bohem se stal, ač sám vždy byl Bohem, narodiv se. Proto o něm opět praví prorok: „Trůn tvůj (trvá) Bože na věky věků; berla pravosti jest berla království tvého. Miloval jsi spravedlnost a nenáviděls nepravosti: proto pomazal tě Bože Bůh tvůj olejem radosti nad spoluúčastníky tvé.“ Ono pomazání duchové jest, jímž pomazal Bůh Boha, Otec totiž Syna: odtud nazvaného podle křížma, to jest, od pomazání poznali jsme Krista. Jáť jsem církev, o kteréž v témž žalmu se mluví a jako skutečnost co budoucím bylo, se předpovídá: „Stála královna tobě po pravici v oděvu pozlaceném: ozdobená rozličností,“ to jest v tajemství moudrosti, jazyků rozličností okrášlená. Tam se mně praví: „Poslyš dcero a viz a nakloň ucha svého: a zapomeň na lid svůj, a na dům otce svého. A požádat král krásy tvé: neboť on jest Pán Bůh tvůj, a klaněti se budou jemu. A dcery tyrské (přijdou) s dary: obličeje tvého žádati budou všichni bohatí lidu. Všecka sláva její (té) dcery královské vnitř v lemovaných zlatých, vůkol přiodívá proměnami. Přivezeny budou králi panny za ní: příbuzné její přivezeny budou tobě. Přivezeny budou s radostí a plesáním: přivezeny budou do chrámu krále. Místo otců tvých zrozeni jsou tobě synové: ustanovíš je knížaty po vší zemi. Připomínati budou jméno tvé v každém národu a pronárodu. Protož národové chváliti tebe budou na věky: na věky věkův“ (Žal 44, 7—18.)

6. Nevidíte-li této královny, též juž královským plodem obdařené. Jestliže nevidí naplněno, co slyšela, že jest předpověděna ona, kteréž praveno: „Poslyš dcer, a viz.“ Neopustila-li starých mravů světa již řečeno bylo: „Zapomeň na lid svůj, a na dům otce svého.“ Nevyznává-li všady Pána Krista, kteréž děno: „Požádat král krásy tvé, neboť on jest Pán Bůh tvůj.“ Nevidí-li národů ku Kristu se modlících a obětujících, o němž jí praveno bylo: „Klaněti se budou jemu a dcery tyrské (přijdou) s dary.“ Neodkládají-li boháči též pýchy a nedožadují-li se od Církve pomoci, které praveno: „Obličeje tvého žádati budou všichni bohatí lidu.“ Neuznává-li dcery královny, již poručeno bylo říci: „Otče náš, jenž jsi na nebesích;“ a ve svatých svých uvnitř člověka obnovuje se každodenně, o kteréž řečeno: „Všechna

sláva její (té) dcery královské vnitř:“ ač i zraky cizozemců zářící slávou kazatelů svých v rozličných jazycích jako v lemovaných zlatých a šatu proměnách pronikla. Zdaž nejsou přiváděny, jakmile rozšířila se kdekoliv vůni svou dobrou, též panny, by se zasvětily Kristu o němž a jemuž se praví: „Přivezeny budou králi panny za ní: příbuzné její přivezeny budou tobě.“ A aby se nezdálo, že jako do nějakého žaláře jsou přiváděny, dí, „přivezeny budou s radostí a plesáním: přivezeny budou do chrámu krále.“ Nerodí-li synů, z kterých by měla jako otce, kteréž by sobě ustanovila všady za vůdce, kteréž se praví: „Místo otců tvých zrozeni jsou tobě synové, ustanovíš je knížaty po vší zemi.“ kterýchž modlitbám se odporučuje matka jednak vyvýšená jednak poddaná; odkudž připojeno: „Připomínati budou jméno tvé v každém národu a pronárodu.“ neshromáždí-li se v ni tak veliká množství kázáním týchž otců, v němž jména jejího bez ustání pamatují, nechválí-li bez mezí její milosti vlastními jazyky: které se praví: „Protož národové chváliti tebe budou na věky, i na věky věkův;“ jestliže toto není dokázáno tak patrně, tak že by nemohly se nikam obrátiti zraky nepřátelské, kde by nuceny nebyly touž jasností, zřejmě přiznati: dobře snad pravíte, že známky se vám neukazují, které spatřivše byste uvěřili též těm věcem, jichž nevidíte. Jestliže však toto, co vidíte, jednak dávno předpověděno bylo, jednak tak veliké před očima vašimi se vyplňuje; staví-li se vám před oči jak předešlými tak následujícími účinky sama pravda, o zbytky nevěry! měly byste věřiti, čeho nevidíte, nad tím se zastýděti, co vidíte.

Hlava čtvrtá.

*Abychom uvěřili tomu, čeho nevidíme,
má nás pohnouti to, co nyní naplněno
spatřujeme.*

7. Pozorujte mne, praví vám církev; pozorujte mne, již před očima máte ač viděti nechcete. Věřící zajisté tehdy v Judii žijící vlastníma očima se přesvědčili o zázračném narození z panny, o umučení, o na nebevstoupení a o vzkříšení Kristově, o učení jeho a skutečích. Vy jste toho nespátřili, proto věřiti se zpečujete. Tedy na toto podezřete, toho pozorujte, o tom, co vidíte, rozumujte, o čemž se vám nevy-

pravuje jako o minulém a nepředpovídá do budoucna, nýbrž jako přítomné dokazuje. Či vidí se vám lichým a nepatrným, či ničím aneb malým považujete božský zázrak, že ve šlepečích jediného ukřižovaného kráčí veškero pokolení lidské? Neviděli jste, co předpověděno a naplněno jest o lidském narození Kristově: „Ej, panna počne v životě svém a porodí syna?“ Ale vy sami vidíte, že slib Boží Abrahámovi předpověděný jest naplněn: „V semeni tvém požehnání budou všichni národové.“ Neviděli jste, co o zazracích Kristových předpověděno bylo: „Pojďte, a vizte skutky Hospodinovy, jaké divy učinil na zemi“ (Žalm 45, 9.), vidíte však, což předpověděno: Hospodin řekl ke mně: „Syn můj, jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe: požádej ode mne a dám tobě národy v dědictví tvé a ve vladařství tvé končiny země“ (Žalm 2, 7.). Neviděli jste, co předpověděno a naplněno o usmrcení Kristově: „Zbodli ruce mé a nohy mé: zčtli všechny kosti mé. Oni pak pozorovali a hleděli mne: rozdělili sobě roucha má a o můj oděv metali los;“ vidíte však, co v též žalmu předpověděno bylo, a nyní zřítě naplněno: „Rozpomenou se a obrátí se k Hospodinu všechny končiny země: a klaněti se budou před obličejem jeho všechny čeledi národův, nebo Hospodinovo je království: a on panovati bude nad národy“ (Žalm 21, 17.). Neviděli jste, co o vzkříšení Kristově předpověděno a naplněno bylo, o čemž žalm na místo něho mluví dříve o zrádci a pronásledovatelích jeho: „Vycházel ven a mluvil totéž. Proti mně šeptali si všichni nepřátelé moji: proti mně vymýšleli zlé věci. Slovo nepravé vyřkli proti mně.“ Kdež, aby dokázal, že nic nemohou zabítvej, připojil a řekl, že vstane z mrtvých: „zdaliž, kdo leží, nepřidá, aby zase vstal?“ A málo potom, když o svém vlastním zrádci v proroctví předpověděl, což v evangeliu též psáno jest: „kterýž jidal chléb můj, pozdvihl paty proti mně;“ to jest, potřel mne; dále dodal: „Ale ty Hospodine smiluj se nade mnou a pozdvihni mne a odplatím jím“ (Žalm 40, 7.). Naplněno jest toto, usnul Christus a probudil se, to jest, vstal z mrtvých; který týmž proroctvím v jiném žalmu dí: „Spal jsem a spánek jsem pojal, a vstal jsem, poněvadž Hospodin přijme mne.“ Pravda, tohoto jste neviděli, nýbrž vidíte jeho církev, o níž podobně řečeno a vyplněno jest: „Hospodine sílo má, a

mocnost, a outočiště mé v den soužení: k toběť přijdou národové od končin země a řeknou: Jistě lež drželi otcové naši a marnost, která jim neprospěla.“ Na toto chtějí nechtíce zírát, jako domníváte-li se, že nějaký prospěch jest aneb byl v marnostech; jistě přece bezčetné čeledi národů, zanechavší, odvrhší, rozstřízkavší takové marnosti uslyšeli jste mluvíti: „Jistě lež drželi otcové naši a marnost, která jim neprospěla. Zdali udělá sobě člověk bohy, a oni nejsou bobové“ (Jer. 16, 19.). A nedomnívejte se však, že na nějaké Boží místo národové zmínění přijdou, poněvadž praveno: „K toběť přijdou národové z nejzašších končin země.“ Rozumějtež, můžete li, že k Bohu křesťanskému, jenž nejvyšším a pravým jest Bohem, ne chůzí, nýbrž věrou přicházejí čeledi národů. Neboť totéž od jiného proroka tak předzvěstováno bylo: „Hrozný Hospodin, dí, na ně a zkazí všechny bohy země: a klaněti se budou jemu každý z místa svého, všichni ostrovové národů“ (Sof. 2, 11.). Což praví onen: „K toběť přijdou všichni národové: toto dí tento: „Klaněti se jemu budou každý z místa svého.“ Tedy přijdou k němu neustupující z místa svého, nýbrž věřící v něj najdou jej v srdci svém. Neviděli jste, co předpověděno a splněno o nanebevstoupení Kristově: „Vyvýšíš se nad nebesa, Bože:“ a též vidíte, co dále jest: „a nade všecku zemi sláva tvá“ (Žalm 107, 6.). Z onoho, co o Kristu se vyplnilo a vykonalo, všeho jste neviděli, ale nepopíráte, že vidíte to v církvi jeho přítomno. Oboje vám před oči klademe, že předpověděno bylo: obojí však vyplněno, proto dokázati nemůžeme, abyste uzřeli, poněvadž přivolati před vaše oči minulosti nemůžeme. (Dokončení.)

Filiální kostel v Malém Pálči.

(Napsal Václav Tvrдый.)

(Pokračování.)

C) Stavba nového kostelíka.

Pustnoucího kostelíka konečně zamýšlel se ujmouti farář Zlonický Jan Adam Svoboda (1723—71). Leč ačkoliv chtěl opravu podniknouti nákladem vlastním, našel odpor v tehdejšímu direktoru panství Zlonického Hikyšovi, kterýž opravě dle smyslu farářova nepřál. Proto Svoboda

upustil od záměru svého a co chtěl vykonati zde, vykonal později v rodišti svém vsi Kostelci, na panství Orlickém.

Zatím kostel Pálečský čím dále tím více scházel, zdě povolovaly, z klenutí již i kamení padati počalo! Tu farář Václav Infeld, boje se, aby snad neštěstí nějaké se nepřihodilo, naposledy do kostela toho v den sv. Marka r. 1765 procesí vedl a po ukončené mši svaté sochu Panny Marie, kterouž pamětní kniha Zlonická milostnou — *gratiosa* — nazývá, z oltáře vyzvedl a do kostela Zlonického přenést dal. Zde postavena na oltář sv. Kříže k veřejnému uctění. — Kostel Pálečský pak zavřen a služby Boží v něm více nekonány.

Opravit kostel tak spustlý a ssutím již hrozící nebylo více možno! Měl-li Malý Páleč míti i na dále kostela vlastního — bylo třeba pomýšlet i na stavbu zcela novou! — Těžko však stavěti — kde nestačí peněz ani na opravu! Zádušní pokladna měla tehdy toliko 1600 zl. rýnských, na lidu schudlém těžko bylo čeho požadovati, — a přece farář Infeld od svého úmyslu ustoupiti nechtěl. Počal hledati dobrodince a prositi o příspěvky na stavbu. Dobroditelku nejprvnější a největší nalezl v šlechtě paní Marii Karolíně, rozené hraběnky Martinicové, matce nedospělého Jana Josefa hraběte Kinského. Ta každoročně nějakou částkou na stavbu přispívajíc, celkem darovala 3261 zl. r. 13 kr. Mimo to pak pohnula přimluvou svou i hraběte Jana Josefa, když dospěl a v otcovské dědictví se uvázal, že i on větší obnos — a sice 744 zl. věnoval. — V kostele Zlonickém zavěšena truhlička, do níž sbírány almužny na stavbu. Za 13 let sebráno tak 345 zl. 29 kr. 3 den. Celkem se sešlo na stavbu kostela 4350 zl. 42 kr., 3 den.

Pozvolna připravovány věci k stavbě potřebné.

R. 1766. počato s lámáním kamene a dáno ten rok od 50 sáhů měkkého kamene, „z vlastním nakladem narzadj k tomu lomu potrzebnyho“ po 18 kr. — celkem 15 fl. r.; od 20 sáhů tvrdého kamene po 21 kr. — 7 fl. r.; za 30 kusů „stuck“ po 4 kr. — 2 fl. r.; od odkrývání lomu za 134 dny po 9 kr. — 20 fl. 6 kr.

R. 1767. od lámání tvrdého kamene a sice od 129 sáhů „sahowiho“ po 21 kr. — 45 fl. 9 kr., za 300 stuk tvrdých po 4 kr. a za 200 po 3 kr. — celkem 30 fl.

Od rumování toho lomu po 54 dny a 9 kr. dáno 8 fl. 6 kr

R. 1768. za 615 „Quadrsteinu“ po 4 kr. Podruhům M. Pálečským zapláceno 41 fl. — I těm za 36 sáhů kamene po 21 kr. — 12 fl. 36 kr.

R. 1769. „Od lámání Quadrstucku a dovoz“ dáno 446 fl. 41 kr. 3 den. Břeštanskému kameníkovi na dlažbu a futra dáno 63 fl.

R. 1771. od lámání a přivážení kamene 135 fl. 22 kr. 3 den.

R. 1774. Vystavění nové vápenky (pece) stálo 40 fl. 52 kr. 3 den. Od lámání 60⁰ kamene vápeného po srážce 1 fl. co skalníci kostelu věnovali dáno 44 fl. Za dovoz 167⁰ kamena po 21 kr. vydáno 58 fl. 27 kr.

R. 1776. dne 7. června o půl 6 hod. ranní položil farář Mrázek u přítomnosti kaplana svého Max. Kniepandla a mnohých osadníků v pravém rohu průčelním základní kámen ku stavbě. Kostelík celý stavěn na těchže místech a v témže rozměru co dřívější býval — jen že k délce jeho asi tři čtvrtě lokte přidáno. Rozbourání kostela starého a vykopání základů vykonali osadníci Pálečští. Kámen, z něhož se vápno páliło v peci při stavbě zřízené, nalezen na poli Václava Rubeše, poddaného zlonického při počátku zahrad Malo-Pálečských. Stavební kámen a písek brán z pozemků, hned za vsí ležících a se zahradou rolníka Paura sousedících, dříví pak dováženo z Roudnice.

V následujícím roce dokončena stavba, položena střecha, z venčí zdě nahozeny a uhlazeny, vížka sanktusová postavena a na ní báb s křížem za veliké slavnosti dne 23. září u přítomnosti mladého panstva — hraběnky Františky tehdy 17leté a bratra jejího Bedřicha desítiletého — upevněna. Při té příležitosti bubny, trouby a hmoždíře svou povinnost konati musely! — Do bábky položeny pamětní listiny uzavřené v dřevěnou skříňku.

Do svátku Navštívení P. Marie roku 1778. upraven kostel i uvnitř; postaven nový oltář a kazatelna prací pražského sochaře Karla Hannela, ostatní pak zařízení od dřeva dělal slánský truhlář Leopold Tlustý.

Celý náklad na stavbu nového kostela rozpočten byl r. 1776 na 3043 zl. 5 kr. a 3 den.

A sice za práci zednickou 1459 zl. 1 kr. 3 den.

Za práci tesařskou 1049 zl.
 " " truhlářskou 250 zl.
 " " kovářskou 73 zl. 52 kr.
 " " zámečnickou 138 zl.
 " " sklenářskou 63 zl. 12 kr.

Cihly, prejzy a tašky dal patron hr. Jan Josef Kinský ze svých cihlen zdarma, a sice všeho 14150 kusů.

Uvedený rozpočet však nedostačil ku krytí nákladu. Vyskytly se ještě mnohé nutné stavby; bylo třeba ku kostelu postavit sakristii, předsíňku, novou zvonici, kostnici, urovnati hřbitov, obehnati ho novou zdí opatřenou dvojími vraty a ku hlavnímu vchodu zříditi velké kamenné, zábradlím opatřené schody. Tyto práce vyžadovaly ještě 2332 zl. 36 kr. Tento náklad ukryt darem staré paní hraběnky, kteráž ve čtyřech letech kostelu uložila 535 zl., ostatek pak dosazen ze jmění kostelního, kteráž zmohla se, roku 1778 obnášelo 8151 fl. 43 kr. 4 a čtvrt denárů.

Připočteme-li k uvedenému nákladu ještě výš již uvedené práce přípravné, stála stavba nového kostela Malo Páleckého celkem 6345 zl. 1 kr. 3 den.

Na den navštívení Panny Marie roku 1778 sloužil na hřbitově smečenský děkan Antonín z Blankenfeldu, tehdy spolu arc. vikář, tichou mši svatou a pak požehnal kostel i hřbitov. Po ukončení toho obřadu vyšel s Malo-Páleckými naproti procesi přinášejícímu ze Zlonic „milostnou“ sošku Panny Marie. Ve slavném průvodu, k němuž se připojila procese z Budenic, Kmetňovsi, Vraného, Kvílice, Pozdně a Horešovic nešena soška od deér úředníků zlonických. — Malý Pálec tenkrát slavnostně se ustrojil k uvítání přesvaté Patronky své. U domu rolníka Tlustého postavena byla slávobrána, při níž vikář z Blankenfeldu nadšenými slovy Matku Boží uvítal a pak se vši slávou vzhůru do kostela uvedl a na oltář postavil. Slavnostní kázání konal pak farář zlonický Mrázek, zpívanou mši svatou — první v nově vystavěném kostele — sloužil farář Vranský Josef Kostecký. Lidu přítomného počítáno na 6000! a na všech znáti byla radost a potěšení! — — —

D) *Malo-Pálečtí žádají o vlastního duchovního správce.*

Malo-Pálečtí majíce kostel štědrosti vrchnosti své, ovdovělé hraběnky Marie Karolínky Kinské, rozené Martinicové,

znovu vystavěný, začali odpírati příležitost farářů Zlonického. Hlavním podněcovatelem jejich byl soused Pálecký Jakub Paur, tehdy rychtář dílu poddaného vrchnosti Vranské. Ten namluvil jim, aby neposílali pro kněze příležitost, když v kostele jejich služby Boží koná; že v Malém Pálci dříve než ve Zlonicích fara bývala, pole při Malém Pálci ležící, jichž farář užívá, že náležejí ku kostelu Páleckému a kněží, že v dřívějších časech je rolníkům M. Páleckým k užívání dávali, jen aby jich spíše k dodávání příležitosti pro sebe naklonili. Aby odpor tím vyvolaný uklizen byl, svolána byla na kancelář Vranskou dne 19. dubna 1781. komise, k níž dostavili se farář Zlonický Jan Mrázek, direktor panství zlonického Tomáš Kolovrátek, direktor Vranský Ant. Pop a celá obec Pálecká. Sousedé svědčili proti Jakubovi Paurovi, že po vystavení nového kostela pro faráře zlonického po pořádku s druhými sousedy koně posílali se zdráhal, začez mu byl díl z obecních příjmů dotud zadržován, dokud by zároveň s nimi jak od starodávna, pro duchovního ke službám Božím po pořádku jezdit nechtěl. Ačkoliv tu sousedé proti němu se postavili žalující, nechtěl přece Paur se podvoliti, aniž povinnost takovou uznati. Předkládal, že sousedé ne z povinnosti nějaké, ale jen z lásky, pro kněze koní svých posílají a že za to také farských polí užívají. Komise však výmluvu Paurovu vyvrátila a uznala osadníky povinnými kněze ku kostelu svému filiálnímu přivážeti. Poněvadž pak bratrstvo ustavičného velebení Nejsvětější Svátosti Oltární nově bylo vzdviženo, a Nejsvětější Svátost v kostele Páleckém dne 29. dubna po celý den vystavena a ranní, pak velká mše svatá tam sloužena a na večer požehnání konáno bude, uloženo Paurovi, aby na ten den třikráte, jak ráno, tak dopoledne a na večer pro kněze do Zlonic jel — a nikdy více povinnosti své se nezpěchoval.

Když ale roku 1786. Klobučtí vlastního duchovního obdrželi a tak od Kvílické fary, k níž od dávných let náleželi odtrženi byli, začali i Malo Pálečtí vlastní duchovní správy se domáhati. Vrátili se prosebně k farářům zlonickým Janu Mrázkovi, žádali i vikáře, ano prosili samého pana arcibiskupa Antonína Petra Přichovského. Že však nikde vyslyšení nedocházeli, podali r. 1787. žádost svou královskému guberniu. To vrátilo ji krajskému

úřadu v Rakovníku s nařízením, aby vyšetřil, zda nalézají se při Malém Pálči podmínky, které nejvyšší předpis o zřizování lokalií vyžadoval? Na to konána dne 14. listopadu 1787. komise krajská, kteráž shledala, že Malý Pálec není ani plnou hodinu od fary zlonické vzdálen, že cesta ku kostelu farnímu není obtížná a obec Malý Pálec, Strádonice a Čeradice sotva 344 obyvatelů čítají. Na základě toho nálezu byla žádost Malo Pálečských odmrštěna.

Nedávše se však tímto nezdarem odstrašiti, podali rychtář Josef Dopš, konšel Josef Beneš a soused Jakub Suk jménem celé obce novou žádost německy sepsanou knížeti Oldřichovi z Kinských. Prosili, aby jim dopomohl k obdržení vlastního kněze, dokládajice, že u Malého Pálče nachází se pole asi pod 150 strychů, kteréž, jak předkové jejich vypravovávali, náleželo druhdy faře Pálečské. Nyní prý je užívá farář zlonický a za to, že jen pětkrát do roka v kostele jejich mši svatou slouží. Také pravili, že mnohou nepřijemnost a různici jim působí přivážení a odvážení kněze. Mládež jejich nemající učitele, „jak to J. V. císař nařídil, aby v každé obci byl kantor“ — do školy přes hodinu cesty choditi musí!

(Pokračování.)

Pomníky bíd.

Obraz z nedaleké minulosti.

Napsal Alois Dostál.

(Dokončení.)

Touto nadějí bylo jaro veselejší. Minulá bída vzbudila rozličné náhledy, které byly sice v podstatě dobré, později však se zvrhly a za velmi nepraktické byly uznány jako mnohý dekret josefinský.

Vrchní čili derektor svolal všechny rychtáře a konšely z Kvasin, Solnice, Ještětic, Svinného, Skuhrova a jiných vesnic na zámek do kanceláře, by jim oznámil věci budoucí. Všichni byli zvědaví, proč k takové audienci jsou povoláni, když není ani odvod, ani nejsou žně a tudý větších robot třeba. Pomoci také nečekali, protože byli jiní potřebnější.

Na nádvoří a v průjezdě většinou rozmlouváno o bídě, jak se kde jeví a co lidu za posledních let pomřelo morem,

z hladu pochodivším. Pan vrchní posud nepřicházel. V kanceláři psali jenom pojezdni a důchodni. Někteří hádali, proč sem byli voláni. Posléze se přece dočkali a všechno jim bylo zvěstováno na chodbě, poněvadž se do kanceláře nevešli.

Pan derektor Kulka oznámil poddaným obsah císařského dekretu.

Poněvadž poslední léta jednou deštěm jednak jinými živelnými pohromami obilí se nezdařilo, z toho hlad a mor vzešel a po celé zemi se rozzuřil co nejděsněji, a rolníci ani na satbu z jara obilí nemají, nařizuje se vystavěti obecní, obilní sýpky čili špejchary, jak se už na některých panstvích stalo.

„To budou jako komory obilní pro případ nouze a nedostatku,“ poznamoval derektor.

„Jako v Egyptě v sedmi letech úrodných a neúrodných,“ poznamenal kdosi vzadu.

„Také u nás se stavbou počneme co nejdříve a na vás jest pomáhati. Ve třech letech musí býti zásoba nasypána a to tím způsobem, že každý rolník složí ročně třetinu hlavních druhů obilních, jak mu dle výměry pozemků jeho bude určeno.“

„Ale jak pak když ani v těch letech nebudeme mít nazbyt obilí?“ zeptal se konšel Hejna za všechny.

„Tak zní císařský rozkaz, neprodleně začneme stavěti,“ doložil přísně derektor a za sebou věře přirazil.

„Kdyby s námi mluvil císař sám, takhle by nás neodbýval,“ hučovali rychtáři, na dvůr vycházející. „Člověk nesmí ani promluvit.“

Teprve za zámek si poddaní pohovořili. Předmětem řeči jejich bylo nové nařízení. Bylo to něco tak zvláštního a přišel rozkaz ten tak nenadále. Slyšeli sice, že se na Náchodsku nějaké budovy staví, ale ty byly pro posměch. „Snad tam chtějí zavřiti bídu poddaného lidu,“ vtipkovali o sýpkách; a teď i v Kvasinách takový pomník bídě stavěti mají.

„V celku to jest dobrý nápad,“ uvažoval jeden ze starších, „jenom jak se to vyvine.“

„A jaké bude vždy odvedeno obilí. K tomu bude třeba náležitého dozoru.“

„Pod špejcharem by měl býti ještě sklep na brambory,“ ozval se Hejna a hned vypravoval, jak zkoušel zbytek po satbě a jak si pochutnal. „Výborný to

pokrm a jednou bude hlavní lidskou potravou.“

Někteří posud proti bramborům brojili, jiní poznali a zakusili už to co Hejna a stravu tu chválili.

„Kdyby se brambory rozmnožily a tak dobrou a výdatnou potravou byly, pak bychom ani sýpek nepotřebovali,“ minil rychtář z Ještětic. „Beztoho nám z toho moc dobrého nekouká.“

„Ty jsi vždycky starý rýpal,“ utrl se zlostně konšel ze Skuhrova.

„No víš, a měl jsem skoro pokaždé pravdu. Tam odtud mnoho dobrého nikdy nepřišlo,“ a ukázal na zámek. „Když jsme si sami nepomohli, neměli jsme ničeho.“

„Skuhrovský se hněval na Ještětického proto, že na radu jeho pouze dva záhony sázel bramborů a teď takovou o nich chválu slyšel.“

„Nepřete se a chystejte povezy. O sklepe ať se nezmiňujete. Derektor Kulka zaslechnouti to, hned souhlasí a práce nám přidá. Dost bude na sýpce.“

Rychtář z Litohradu nejdříve se k panským rozkazům nakloňoval. Dorůstal mu syn a derektor byl odvodní celou komisí. Koho chytil, toho držel.

Pomalu rostly zdě nové „panské“ sýpky na kraji Kvasin hned naproti městu Solnici. Za staveniště dáno místo, o něž se nikdo nestaral, je-li panským čili obecním majetkem. Kámen lamán nedaleko, ale přece se sousedé dost narobotovali. Již dost měli práce na panských polích, nyní jim bylo stavěti špejchar, který dostal jméno panský, snad proto, že měl všem poddaným panství solnického sloužiti za skladiště pro čas bídě a nouze.

Derektor sám přihlížel ke stavbě a robotníci jednak ručně, jednak připřežemi pomáhali. Zatím se jim všechno rozleželo v hlavě, o novém zařízení bylo rokováno v krémách i při domácích krbech a vesměs uvažováno, budou-li sýpky s prospěchem poddaným.

Nikomu se nelíbilo, že správa bude v rukou derektorových a kdosi prohodil, to že bude nový desátek z čistého obilí pro kancelář.

K rozkazu císařskému přihlíženo s nedůvěrou a s podobnou ochotou i konána práce na stavbě. V rozumné budově bude několik pater, všechno stavěno z mohutných trámů, okna byla malá a hned do nich zasazovány mříže. Sýpka již převyšovala sousední chalupy a na stráni se

vyjímal jako nějaký hrad. Těžká krytba položena na stavení a dvěře pobity plechem a proraženy mocnými hřeby s velkými palicemi. Vše bylo hotovo záhy; jenom nyní třeba obilí sypati.

Ale se sypáním to šlo těžko. Na kanceláři určili, co kdo má odvésti, jaký druh bude kdy přijímán, ale poddaní nepřicházeli s dawkami a s polí/neb od úst bráti nesnadno.

Vymlouvali se poddaní, derektor marně nařizoval a drábové zbytečně běhali a hrozili. Sýpky dosud byly z polovice prázdné.

I došlo nové, mírnější nařízení, aby robotníci ne na třikráte, ale ve dvaceti dávkách splatili povinnost svoji, to jest, aby každý hospodář ročně dvacátý díl výsevku potřebného uložil a to tak dlouho, až by všechno odvedeno bylo.

Ustanovení to platilo jenom pro léta úrodná.

Těmito ústupky hlavní účel víc a více se vzdaloval od cíle svého. Zásob nebylo a posléze ani v deseti letech všechno se neurovnalo a neuspořádalo.

„A k čemu my potřebujeme sypati obilí do špejcharu“, řekl Hejna k sousedům, když se kolem „panské“ sýpky brali z kostela solnického; „hladu se netřeba tak báti jako léta minulá. Narostlo nám — chvála Bohu — zemáků, že máme co vařiti i péci jako v panské kuchyni. Výborná potrava!“

Jenom že po ní člověk dříve vyhladoví než po kyselu, hrachu nebo kroupách, „nebudou brambory tak vydatné“, minil soused Knapek.

„Musí se to střídati. K zelňačce a řípě přibyl přece jenom výborný pokrm a jak se letos ukázalo, budou se u nás brambory dařiti.“

Co rolníci předvídali o sýpkách, stalo se.

Hlad se již tak nedostavoval, brambory se rozmáhaly a na špejcharech bylo obilí do zásoby. Rolníci se dlužili před setím v míře rovné a po žních odváděli na sýpku vrchovatě.

Myšlenka byla dobrá, provedení však často všechno pokazí. Ze sýpek bylo půjčováno obilí staré, špatné, nečisté a nestejně, které pak nekličilo, nebo jenom plevel rodilo. Mimo to si někteří brali obilí ze sýpek ne k setí ale k prodeji a tak zbytečně se zadlužovali.

Na kanceláři některým půjčili hned,

jiní nadarmo prosili, nejsouce dobře zapísáni u pana direktora. Kdo se někdy jenom trochu málo protivil, nadarmo se doprošoval milosti. Nedostal ničeho.

Tak se stalo i Hejnovi, který s panem direktorem Kulkou nikdy nevářil.

Ale netrvala už dlouhá vláda panských kancelářů a také sýpky brzo zavřeny nadobro. Obilí bylo pomalu prodáváno a tak vznikaly při sýpkách kontribuční fondy. Posléze roku 1863. sýpky jsou zrušeny a z peněz namnoze zřízeny hospodářské záložny.

Neforemné budovy zůstaly a trvají na mnohých místech posud, připomínajíc, jak bývalo kdysi v Čechách zle a čeho se lidé chápali, by zapudili od rodin svých hlad a vypomohli si v nouzi všeobecně. Jsou to opravdu *pomníky bíd*.

KRONIKA.

Z Prahy. (Břimování.) Jeho Emin. nejduš. p. František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský udělil v sobotu od 4 do půl 6. hod. odpol. svátost sv. břimování 196 hochům a 225 dívkám a oddělení 28. pěšího pluku, v neděli od 4 do $\frac{3}{4}$ 6 hod. odpol. 596 a v pondělí od 4 do $\frac{3}{4}$ 6 hod. 640 školním dívkám vesměs ve chrámu Panny Marie před Týnem. Nejdúš. p. světlí biskup msgr. Kalous udělil v neděli svátost sv. břimování v kostele sv. Mikuláše na Malé straně 443 osobám a v pondělí 212 dívkám.

***—* Pořádek udílení svátosti sv. břimování ve vikariátu Kolinském I. P. 1993.** V sobotu 17. června odpoledne odjezd z Prahy do Kouřimi. V neděli 18. června v Kouřimi v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování; odpoledne o 4. hod. křesťanské cvičení; odjezd do Zásnuv. V pondělí 19. června v Zásnuvách v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování; odpoledne o 4. hod. kázání, sv. břimování pro Malotice a Drahoalice. V úterý 20. června ve Švojsicích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování domácích a Lošanských; odjezd do Plaňan. Ve středu 21. června v Plaňanech v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování; odjezd do Dobřichova. Ve čtvrtek 22. června v Dobřichově v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování domácích a z Ratenic. V pátek 23. června odpočinek; odjezd do Kolína. V sobotu 24. června v Kolíně v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování pro osadníky ze Starého Kolína, Nové Vsi, Křečhoře a Veltrub. V neděli 25. června v Ko-

líně v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování dospělých; odpoledne o 4 hod. kázání, sv. břimování pro střední, měšťanské a obecné školy. V pondělí 28. června v Ovčarech v 8 hod. mše sv., kázání, sv. břimování domácích z Ohaře a ze Sán; odpoledne návrat do Prahy.

***—* Katolická Jednota Svatováclavská** konala VI. řádnou valnou hromadu v neděli dne 14. t. m. o 4. hod. odpol. v sále sv.-Václavské záložny za předsednictví vdp. dra Fr. Krásla a za přítomnosti protektora Jednoty J. Osv. p. hr. Vojt. ze Schönbornů. Když byl vdp. předseda schůzi zahájil křesťanským pozdravem, byl přečten a schválen protokol předešlé valné hromady, načež schváleny zprávy jednatelská i účetní, které, jelikož již tištěné se rozdávaly, čteny nebyly. Na to vykonány volby a zvoleni do výboru pp.: Davídek Štěpán, prof. Havránek Josef, Jelínek Vojt., Klimánek Jan, dr. Krásl Frant., P. Křídlo Moric, P. Lábler Aurelius, Ludvík Karel, Malý Ant., Postřihač Ant., Roubík Ant., Salák Václ., Svoboda Jindř., Svoboda Vil. a Zmatlík Václav. Za náhradníky zvoleni pp.: Míšek Frant., Řehák Petr a Suchoradský Fr. a za revisory účtů pp.: Beneš Josef a Kohout Václ. Po té promluvil k přítomným činný člen vdp. převor a farář P. Aurelius Lábler. Zmínil se o původu Jednoty pravil, že důkazem vzkvětaní spolku toho jest skvostný, nedávno pořízený prapor, jenž má býti důkazem svornosti a bratrství mezi členy. Poukázav na to, že prapor má odznaky Vel. Svátosti a sv. Václava, vyložil, jaký užitek má katolík z návštěvy Nejsv. Svátosti a podal důkazy ze života sv. Václava. Ku konci v řeči německé několika slovy povzbudil členy k návštěvě Velebné Svátosti a žádal jich, by se modlili za sv. Otce, císaře a vlast. Pak promluvil ještě vdp. kanovník Krásl a uvedl opět milosti, jakých nabýváme přijímáním Nejsv. Svátosti Oltářní a dokazoval hlavně, že jest to zárukou k životu věčnému. Návrh výboru, aby mše sv. na intenci „Jednoty“ obětována byla ve svátek Nejsv. Trojice u sv. Mikuláše o 7. hod. ranní, byl schválen. Volný návrh p. Pertla v příčině zpěvu členů při pohrbu spolučena byl odkázán výboru. Ke konci schůze blahopřál p. protektor ke vzrůstu „Jednotě“ a k účastňování se pobožností, vyslovil zároveň přání, by členové navzájem svornost a dobrý poměr zachovali. Schůze byla skončena modlitbou. V příčině poutě na Sv. Horu, již „Jednota Sv.-Václavská“ pořádá, podotýkáme, že se vyjede zvláštním vlakem v neděli dne 11. června ve 4 hod. 40 minut ráno ze smíchovského nádraží. Z Příbrami se pojede zpět v pondělí dne 12. června o 1 hod. 30 min. odpol. Ze smíchov-

ského nádraží půjde se průvodem do kostela u sv. Tomáše, kdež se pouť sv. požeňnáním zakončí.

— **Jednota k ustavičnému klanění se Nejsv. Svátosti oltární** a k podporování chudých chrámů Páně v Čechách posvátnými rouchy a nádobami za předsednictví vysoceurozené paní hraběnky Waldsteinové Schwarzenbergové pořádala i letos výstavu paramentů z většího dílu členy spolku zhotovených. Vystaveno bylo: 113 kasulí, 57 pluviálů, 7 párů dalmatik, 18 vel, 11 pláštiků na ciboria, 8 nebes, 5 párů korouhví, mnoho kostelního a oltářního prádla, 7 kalichů, 2 ciboria, 1 monstrance, 1 kaditelnice, 1 oltářní lampa, 4 nádoby na sv. oleje, 2 pateny k nemocným, 4 bursy, 8 antependií, 4 oltářní polštáře, 3 pulty atd. Výstava konala se od 19. do 22. května v kníž. arcib. paláci na Hradčanech.

Literární oznamovatel.

— „*Almanach na oslavu biskupského jubilea sv. Otce Lva XIII.*“ Za redakci odpověděl: Dr. Rudolf Horský a Tomáš Škrdla. Cena 1 zl. 50 kr. V Praze 1893. Nakladem Družstva Vlasť.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Erasmus *Marčan*, kněz ř. praem. na Strahově a far. Ouhonický, 1. května 1893, (nar. 26. února 1828, vysv. 25. června 1854);
p. Jan *Rosner*, arciděkan Falknovský, 11. května 1893, (nar. 24. prosince 1841, vysv. 21. července 1867).

Ustanoveni jsou:

- P. Julius *Provazník*, kněz ř. premon. na Strahově, za admin. v Ouhonictch;
p. Frant. *Matošovský*, far. ve Vraném, za faráře na Zbraslavi;
p. Jos. *Gross*, kapl., za admin. arciděkanství ve Falknově;

- p. Jos. *Tomšů*, kapl. u sv. Haštala v Praze, za admin. in spirit. et tempor. fary na Kladně;
p. Frant. *Vojta*, admin. Zbraslavský, za admin. ve Vraném;
p. Ant. *Hoffmann*, kapl. Chebský, za II. kapl. v Olšanech;
p. Jos. *Řeháček*, kapl. v Luku, za III. kapl. v Chebu.

Uprázdňené místo:

Falknov (Falkenau), arciděkanství patr. pana Ervína hrab. z Nostitz-Rbineků, od 17. května t. r.

V komissi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Rozmluva

o dějinách všeobecných

od J. Bossueta.

Z frančiny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

Cena 1.50. (Str. 334.)

Výtěžek se věnuje na založení chudinské nadace na osadě Družské.

P. T.

Počínaje 1. květnem prodávám na pražském zvěřinářském trhu (číslo 486—I.) zvěřinu, za mírnou cenu. Objednávky z venkova vyřídí se co nejrychleji, v bezpečném obalu.

A. Leisnerová

(dříve Metelková).

OBSAH: Kázání na den nejsvětější Trojice Boží. — Ranní kázání na neděli druhou po sv. Duchu. — Nikdo, nikdo nevzpomenul... (Báseň.) — Kniha sv. Aurelia Augustina O víře ve věci, jichž nevidíme. (Pokrač.) — Filiální kostel v Malém Pálci. (Pokrač.) — Pomníky bídy. Povídka. (Dokonč.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nakladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého měsíce.

Redakce:
ve farním domě n
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihekupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Homilie

na neděli třetí po sv. Duchu.

O milosrdenství Božím k hříšníku.

Vypravuje se v dnešním evangelium (Luk. 15, 1--10.), jak se někteří publikáni a hříšníci přibližovali k Ježíši Kristu vedeni touhou, by ho slyšeli mluvit. Fari-seové a zákonníci, zlostí zaslepeni, místo co by měli chváliti toto lásky a horlivosti plné chování Ježíše Krista, reptali proti němu řkouce: „Tento hříšníky přijímá a jímá s nimi.“ Ježíš by je byl mohl pokárati pro zlovolné jejich reptání, ale neučinil tak; ano obrátiv se k nim laskavě takto se vyjádřil: „Který jest z vás člověk, jenž má sto ovec; a ztratí-li jednu z nich, zdaliž nenechá devadesáti devíti na poušti a jde k té, kteráž zahynula, až ji nalezne? A když ji nalezne, vloží na ramena svá, raduje se. A přijda domů svolá přátely a sousedy, řka jim: Spolu radujte se se mnou, nebo jsem nalezl ovci svou, kteráž byla zahynula. Pravímť pak vám, že tak bude radost v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím větší, nežli nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří nepotřebují pokání. Aneb která žena mající grošů deset, ztratí-li jeden groš, zdaliž nezazve svíci a nemete domu a nehledá pilně dokud nenalezne? A když nalezne svolá přítelkyně a sousedy řkouce: Spolu radujte se se mnou, neb jsem nalezla groš, kterýž jsem byla ztratila. Takť, pravím vám, bude radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem pokání činícím.“ Tak zní dnešní evangelium. Jak jste poznali, vykládají se v něm dvě podobenství, která nastiňují podivné

milosrdenství Boží k hříšníkům. První mluví o pastýři majícím sto ovec, který ztratil jednu z nich, jde za ní až ji nalezne; a naleznuv ji, plesá radostí a nese ji do ovčince. Druhé jedná o ženě mající deset grošů, která ztratí jeden z nich, hledá ho starostlivě; a nalezši ho oddá se radosti. Jsouce žádostivi pomoci dušem svým, zkoumejme v dnešní řeči tato dvě uvedená podobenství; a uvidíme vypo-
dobněny v obou milosrdenství Boží k hříšníku jak před, tak po jeho obrácení. —

I. Pozorujme nejprve podobenství o pastýři a vizme, jak živě vyobrazuje milosrdenství Boží k hříšníku jak před tak po jeho obrácení.

Představme si pastýře, co majetníka sto ovcí, jemuž se jedna ztratila. Sotva že spozoroval nenadálou tuto ztrátu, zarmoutil se nad tím a hned se vydává a hledá stopu ztracené ovečky. Stoupá na vrchy, chodí po planinách, jde do lesů, přeplaví se přes potoky; slovem on nemá pokoje dokud nenalezne drahý předmět svého hledání. Chování tohoto připomenutého pastýře, který ztratil jednu ovečku hned jde a úzkostně ji hledá, vyobrazuje patrně chování Boha k hříšníku před jeho obrácením. Když se křesťan, spáchav těžký hřích, vzdálil od šťastného stádece spravedlivých duší, nebeský pastýř jde hned za zbloudilou touto duší, touže, by ji zase získal. Ó ovečko má, tak k ní mluví svými vnuknutími, ó má ovečko, proč utíkáš přede mnou? Zdaliž nejsem nejlaskavější z pastýřů? Nepamatuješ se, jak často jsem uhasil tvou žízeň jasnou vodou mého nebeského učení a kolikrát jsem ukojil tvůj hlad pokrmem mého božského těla? Utí-

kajíc přede mnou svým nebeským pastýřem, řekni mi ovečko neprozřetelná, kam se ubíráš? Nevidíš hluboké propasti, které tě obklopují, ani lva pekelného, jenž tě touží pohltnouti? Ustaň tedy ovečko má a vrať se v mé laskavé náručí. Toť ty laskavé hlasy, kterými volá Bůh hříšníka dříve než jde do sebe a připomíná si je, strnu a volám: Co to činiš, ó božský pastýři duši? Takové milosrdenství k zbloudilým ovečkám není snad urážkou Tvé cti a velebnosti Tvé svrchované? Ty bytosti neposkvrněná jti za dílem rukou Tvých, které černou nevděčností od Tebe utíkají? Poznávám, ó nebeský pastýři, Ty Bohem milosrdenství. Neskončené milosrdenství, které chováš v srdci, Tě neodolatelně nutí k divům lásky i k tvorům zporným proti patrným důkazům Tvé přízně. Vím to, žes řekl jednou: „Já jsem pastýř dobrý“ (Jan. 10. 2) a žes jindy řekl: „Nepřišel jsem hledati spravedlivých, ale hříšných ku pokání“ (Mat. 9, 13.).

Jako dnešní podobenství o pastýři velmi trefně nastiňuje milosrdenství Boží k hříšníku prve než jde do sebe, tak podobně nastiňuje milosrdenství Boží k hříšníku, když on již do sebe přišel. Co učinil pastýř dle dnešního evangelium, jakmile po tisícířech strastech našel svou drahou ovečku? Pln radosti vložil ji na ramena, nese ji do ovčince, a svolav přátely a sousedy, jal se mluvit: „Spolu radujte se se mnou, neb jsem našel ovečku mou, která se byla ztratila.“ Láskyplné jednání tohoto pastýře, nezdá se vám, že živými barvami napodobňuje milosrdné jednání Boha k hříšníku, když se obrátil. Nejen mu nevyčítá a nejen že ho netrese, Bůh na něm okazuje skutky zvláštní dobroty, obměšlí ho dobrodiním, přijímá ho do svého náručí, vložil ho, aby se tak řeklo, na božská ramena svá, by ho uvedl do ovčince jemu tak drahého. Co se tím vyrozumívá, že Bůh bere na ramena hříšníka, když šel do sebe? To znamená, že Bůh takou kající duši zvláštní milostí posiluje, tak že jeho křesťanské žití nepodobá se unavnému běhu na cestě spravedlnosti ale je životem tím unesen jako letem anděla. Bůh pak v da takou duši ana tak šlechetnými skutky napravuje své předešlé hříchy, obrátiv se k andělům a nebeským svatým takto k nim mluví: Ó vy šťastní obyvatelé věčného království mého radujte se: neb ubohý jeden syn pozemský stál na cestě vedoucí k propasti, ale právě nyní se od ní od-

vrátil. Jaká to neprozřetelná ovečka, svéděna zdánlivým kvítím, jímž pokryta byla stezka hříchu, ubohá padla v hroznou propast, z níž nebylo lidské vysvobození. Ale milosrdná ruka má co nebeského pastýře vychvátila ho z věčné té propasti; ó ona znovu se vrátila do milého ovčince mého, vzpomíná s patrnou vděčností na své vysvobození, hoří láskou ke mně a slibuje, že se více neodvrátí od otcovského srdce mého. Radujte se tedy se mnou vy andělové a svatí věčného království mého, zapějte písně radostné, neb ztracená ovečka vrátila se do bezpečného ovčince, byla mrtvá a zase obživla. Tak mluví Ježíš Kristus; a andělové a svatí v nebi se radují, radují se z pokání toho hříšníka více, než nad spravedlností devadesáti devíti spravedlivých, kteří pokání nepotřebují, jako jsou nemluvnátka právě znovuzrozená v koupeli křestní, tak že se uskutečňují slova Kristova: „Pravím vám, že bude větší radost v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří nepotřebují pokání.“ Proč ta veliká radost v nebi? Protože upřímné pokání hříšníka zavdává větší příčinu k radosti než spravedlnost devadesáti devíti nemluvnátek právě pokřtěných. Nemluvnátka dosahují milost po vyhnání z ráje; takový hříšník dosáhl milost po odsouzení do pekla. Nemluvnátka dosáhla milost, ale nekonají ctnostné skutky; takový hříšník, mimo to že došel pokladu milosti, vyznává, zavrhuje a napravuje předešlé hříchy; mimo to jako leti ustavičně do náručí nebeského pastýře láskou Serafina. —

II. Rozjímavše o podobenství o dobrém pastýři, vypodobňujícím milosrdenství Boží k hříšníku jak před tak po polepšení, zkoumejme podobenství o ženě mající deset grošů; podobenství, které podivně vyobrazuje tutéž pravdu; to jest, že jest svrchované milosrdenství Boží k hříšníku jak před tak po obrácení.

Představme si ženu mající deset grošů, peníz to stříbrný za živobyti Ježíše Krista; a dejme tomu, že ztratila jeden z těchto nepatrných peněz. Co činí ona žena ztrativší jeden z těch jí vzácných grošů? Pán Ježíš nám to povídá; ona zazře hned svíci, mete domu, hledá v každém úkrytu, dokud nenalezne. Chování této ženy, zabrané zcela v hledání ztraceného groše, vypodobňuje velmi dobře milosrdné jednání Boha k hříšníku jak před tak po jeho na-

pravení. Ó kdož je v stavu vysloviti mnohé a laskavé snažení nebeského Otce o ztracenou duši? Bůh ji hledá užívaje k tomu rozličných nejvhodnějších prostředků. Vnuknutí, která ho vlněně vybízejí k lítosti; výčitky a hrůzy, které mu ztrpějí pozemské radosti; sluhové Boží, kteří ji napomínají, aby opustila klamné cesty zkázy; dobří, jenž pochvalnými příklady svými jim ukazují, jak je možné a snadné konání křesťanských ctností; dobrodiní Boží, jež vzbuzují v ní ustrnutí nad dobrotivostí Otce nebeského; nemoce ztráty miláček, obecné nehody, které vzbuzují v ní bázeň spasitelnou před soudy Božími; hle, tolikery vážné prostředky jichž používá Bůh, aby přivedl hříšníka ku pokání. Při pozorování této otcovské péče, cítím se udivením unešena a obrátiv se k Bohu takto k němu dim: Co to činiš, ó nejvyšší milosrdný Bože? Tys tak starostliv o nalezení přebídného tvora; podobného penízi prachem a blátem pošpiněnému? Všecky tvory, jakliž prorok, jsou proti Tobě ničím; co tedy bude proti Tobě tvor jediný; a to nevděčný za Tvá dobrodiní, zpurný k Tvým rozkazům? Zpozdlé rozumování! Nahlížím Bože můj. Každá duše má na sobě vytisknutý Tvůj nejvznešenější obraz. Každá duše je dílem nebeského Otce, byla vykoupěna krví Syna Božího, byla posvěcena křížem Ducha svatého. Hle, proto si tak vážíš duše hříšníka a činiš divy milosrdenství, bys překonal tvrdšínost její. Ó dovol tedy, bych s korunovaným prorokem ustrnutím překonán, zvolal: „Lítostivý a milosrdný jest Hospodin: dlouho shovívající a velmi milosrdný“ (Žalm 102, 8.).

Jako podobenství o ženě mající deset grošů, živě vyobrazuje milosrdenství Boží k hříšníkům dříve než jde do sebe, tak podobně vypodobňuje milosrdenství Boží k hříšníkům, když pokání již učinil. Co učinila žena, dle sv. evangelium, když se mnohými způsoby přičinila a potom ztracený groš nalezla? To nám praví Ježíš Kristus; ona okusila převelikou radost a svolavši přítelkyně a sousedky, řekla jim: Radujte se se mnou, neb jsem nalezla ztracený groš. Radost této ženy vidoucí opět nalezený peníz připomíná nám radost, kterou cítí Otec nebeský, když hříšník pokání činí. On se velmi raduje, a mluví k andělům nebeským, takto jim di: Radujte se, ó duchové nebeští; neb duše opustivši mne dobrovolně, vrací se kající

do mého náručí. Tato duše svými těžkými hříchy poskvřnila, nehodně přetvořila na sobě můj božský obraz, a žila co potupa svých a mých nepřátel. Ač měl jsem s ní milosrdenství, vyhledal jsem ji s úzkostlivou péčí; a vida ji, ana se stkví znova nad zemskou krásou, podobná jasnému zlatému penízi, na němž je krásně vytisknutá má královská tvář. Radujte se tedy andělové nebeští, neb tato duše byla znečištěna a nyní je čistá, byla ztracená a nyní je zase nalezena. Tak mluví Ježíš k andělům svým; a na toto radostné pokynutí oni otvírají srdce nejutěšenější radosti, tak že se vyplňují slova evangelická: „Bude radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem pokání činícím“ Proč taková radost před anděly Božími? Protože duše odsouzena do propasti, nabyla práva k nebi; protože pyšný duch utrpěl novou porážku; protože církev zase objala syna zpamatovalšího se; že milosrdenství Boží dosáhlo skvělého vítězství; protože svrchovaně spravedlivý Bůh vložil do pošvy trestající meč svůj. —

Dovolte, bych uzavřel dnešní řeč, v které jsem mluvil o milosrdenství Božím k hříšníkům, obraceje svou řeč k hříšníkům, jsou-li zde jací. Ó hříšníci, bratři moji, slyšeli jste? Bůh jest pln milosrdenství k hříšníkům zbloudilému jak před, tak po jeho obrácení. Vy slyšíte o přívětivosti lásky, kteréž užívá Bůh, aby překonal zatvrzelost hříšníka křestana, obměkčili jste se řkouce: Ó zajisté poznali jsme přívětivost lásky Boží! Nuže, táži se vás, nechcete zkusiti důkazy úžasného milosrdenství, které chová Bůh k hříšníkům pokání činícím? Jaké příčiny máte k nepoznání těchto důkazů milosrdenství Božího? Odpovídáte mi: My jsme obtíženi nepravostmi. Ale nebyla Majdalena, kající lotr, Maria Egyptská, Augustin, nebyli oni tak hříšní jako vy? Ale vy mi pravíte: Jsme slabí a nedostává se nám odvahy k boji se zastaralými našimi náklonostmi. Ale neslibuje vám Ježíš Kristus, že když se polepšíte, vezme vás na svá božská ramena, by vám usnadnil tuhé vaše oběti? Ale naše víra jest jako uhaslá a protož se nás dotýkají výčitky; tak soudíte vy? Ale co jste to řekli? Je pravda, že je přetěžká vaše duchovní nemoc, ale nemáte příčinu k zoufání. Co pak nepraví Ježíš Kristus neklamnou připovědi: „Začkoli prositi budete Otce ve jměnu mém, dáť vám“ (Jan. 16, 23.). Proste tedy po-

korně a vroucně nebeského Otce ve jménu Ježíše Krista o milost k činění pokání, a nepochybuje o tom, dosáhnete jí. Nuže, nemáte-li hříšníci a bratři moji, nižádné příčiny setrvati v nešťastném stavu svém, proč byste nechtěli dnes, v tomto okamžiku se vrhnouti do náručí Otce nebeského? „Dnes, když uslyšíte hlasu jeho, nezatvrzujte srdci svých“ (Žalm 94, 8.). Tot pozvání, kterým se na vás obrací Duch sv.; a vy byste ucpali uši svých k hlasu, který vám připovídá odpuštění, pokoj, radost, věčnou blaženost? Ó neodkládejte polepšením; co by se z vás jinak stalo? Třesu se. Vzpomeňte, že ten ukřižovaný Ježíš jest beránek Boží, ale že je i lvem Judy. Považte, že tento Ježíš ukřižovaný se narodil, vzdýchal, plakal pro vás v Betlemě; ale že při soukromém soudu bude vašim neuprosným soudcem. Považte posléze, že týž ukřižovaný Ježíš k vám umírajícími ústy mluví: Žízním. Žízním po vašich duších, žízním po slzích upřímného pokání vašeho; ale že v poslední den pronese nad neka jícími hříšníky tato hrozná slova: Jděte zavrženci do ohně věčného. Výpověď hrozná, která, jak doufám, nebude vynešena nad nikým z vás. Amen.

Kázání

na neděli čtvrtou po sv. Duchu.

„Mistře, přes celou noc pracovavše, ničeho jsme nepopadli; ale k slovu tvému rozestru síť.“ (Luk. 5, 4.)

Dnešní sv. evangelium je pro nás křesťany v dvojím ohledu velmi důležité a poučné. Především tu pozorovati sluší četné zástupy lidstva, jež se na Ježíše valily, aby poslouchali učení jeho. Tento krásný příklad těch po slovu Božím práhnoucích zástupů nemá u nás zůstat bez povšimnutí. Příklad ten má nás povzbuzovati, abychom s toutéž horlivostí k poslouchání slova Božího vždy dospívali.

Dále pak zvláštní pozornost obrátiti tu třeba na onu rozprávkou, jižto o lovení ryb měl Ježíš s Petrem, jakož i na onen zázrak, jež tu byl učinil Pán. Toto vypravování jest pro nás zvláště z toho ohledu důležité, že nalezáme v něm poučení, jehož zachovávání může nám býti na každý den užitečné a prospěšné.

Z tohoto příběhu o lovení ryb učíme

se totiž, jak bychom každodenní práci svou zaříditi měli, aby nám konání její přineslo užitek. Každodenní pak práce naše má a může nám dvojím způsobem býti prospěšná a užitečná, dilem tím, aby v ohledu časném, v ohledu vezdejším žádoucí dobrý měla zdar a výsledek, dilem pak tím, aby nám i pro nebe byla záslužná. A který pak křesťan nepřál by si také tohoto dvojího užitku a prospěchu z práce své? Má-li se nám ho však skutečně dostati, tu třeba, abychom práce své po křesťanskou konati se naučili. A právě tomu můžeme se z dnešního sv. evangelium naučiti. Jak pak tedy má křesťan každodenní práci svou konati? Já vám na základě dnešního sv. evangelium na otázku tu přiměřeně odpovím.

Pojednání.

Jak pak má křesťan každodenní práci svou konati?

a) Pracuje-li křesťan, tu musí především při práci své chovati v srdci svém to pevné přesvědčení, že zdar jeho práce nezávisí od něho samého, nýbrž že přichází od Boha, že při každé práci požehnání je to nejprvnější a nejpotřebnější, že bez Božího požehnání práce jeho nemůže býti nikdy v pravdě užitečná a prospěšná. Těší-li se křesťan při práci své z tohoto požehnání Božího, pak blaze mu! Nemá-li ale požehnání Božího, nepůjde to, jak by si přál, byť by i do krve pracoval a dnem i nocí se pachtil. Kdo by o tom pochyboval, ten pomni jen, co dnešní sv. evangelium nám vypravuje. Petr lopotil se při lovení ryb po celou noc a přec ničeho nechytil; jakmile však ve jménu Ježíšově konal práci svou a jakmile Ježíš božskou svou mocí práci jeho požehnal, tu pořídil ve čtvrt hodině více, než jindy po celé dny i týdny. Požehnání Boží je zajisté hlavní věcí při každodenní práci naší. A tomu-li tak, tu

b) také musíme na Boha celou svou důvěru skládati. Nedůvěra a málomyslnost, odkud i často ještě netrpělivost a omrzlost pochází: to všelikou naši práci kazí tak, že nehodnou stává se požehnání Božího a že nedochází ho. „K slovu tvému rozestru síť,“ pravil Petr k Ježíši. A jak bohatě byla odměněna tato jeho důvěra! Křesťané, tuto důvěru pracovitého Petra vezměte si za příklad při všech pracích svých. Nečítejte nikdy nic bez důvěry v Boha, byť by také práce vaše byla sebe nepatrnější.

Cím důležitější ale je práce, čím povážlivější jsou okolnosti, v nichž byste o šťastném vyřízení snadno pochybovati mohli: tím větší, tím nezvratnější budiž důvěra vaše. „Bůh je nejvyšší dobrotivý, Bůh je všemohoucí,“ tato myšlenka nevypadej nám nikdy z mysli při právech našich, ta myšlenka při práci nás těš a povzbuzuje, ano ta myšlenka práci naši posvěcuje, a jistě pak spočívati na ní bude zalíbení a požehnání Boží.

c) Než tato naše důvěra v Boha při práci musí v nás také míti základ pevný. My totiž musíme požehnání Božího býti také hodni. Kdo v hříších pracuje, kdo při své práci má srdce hříchy obtížené a snad ještě novými hříchy se poškvřňuje, buď nevěrností neb hněvem, prokletstvím neb všelikým bezprávím jiným, jak medle může takový požehnání Božího doufati? Tu od takové hříšné práce odvrací Bůh tváře své. Toliko spravedlivý, dobrý křesťan má práva na požehnání Boží. Křesťané, jenž jste poukázáni v potu tváře vydobývati si chleba vezdejšího, máte-li těžké hříchy na duši své, tu nevělejte se dlouho s hnusným břemenem tím, ale co nejdříve očistte srdce svatou svátostí pokání a posvěťte je opět hodným přijímáním; je-li pak srdce vaše také jen malými hříchy poškvíněné, tu aspoň nepřistupujte nikdy k práci, abyste před ní neb při ní upřímnou lítost nad nimi nevzbudili a Boha za odpuštění nevzývali. „Odejdi ode mne Pane, neboť jsem člověk hříšný,“ tak pravil Petr, t. j., Pane, já co hříšník nejsem hoden milosti tvé. Takovýto duch kající neodstupuj od nás při práci naší. Ten nás vždy sprovázej co spasný duch strážný.

d) Spočívá-li pak takto v nás důvěra Boha na základě pevném, můžeme-li si totiž dáti to svědectví že požehnání Božího nehodni nejsme: tu třeba dále, aby naše křesťanská důvěra při práci ožívána byla modlitbou. Lidé po světsku smýšlející, ti se ovšem při práci své nemodlí. Těm se do modlení ani v kostele nechce. Dobří však křesťané, ti mívají svůj modlitební oltářek vždy při sobě, obzvláště při práci, aby Bohu obět své modlitby přinášeli. Vždyť pak je to zcela patrné, že křesťan při práci své se modlicí požehnání Boží spíše doufati může, než onen, který jen vždy marné myšlenky v srdci svém nosí. Ejhle! Petr, jak sv. evangelium praví, padl dokonce k nohám Ježíšovým. Nuže,

modli se také ty, křesťane, pilně při práci své.

e) Modlíš-li pak se při práci své Bohu a prosíš li jej o požehnání jeho, tu oddej se při tom Bohu, Bohu to zanech, ať s tebou i s prací tvou naloží dle svaté vůle své. Slib Bohu již, že sřízením Jeho zcela se spokojíš, byť se i nesplnilo přání tvé. Bůh ti jinou stranou požehná. Nezdáří-li se ti dle přání práce jedna, zdaří se ti s milostí Boží jiná tím lépe, pakli vždy s takovouto myslí křesťanskou pracovati budeš.

f) Konečně pak neobmeškávej pro práci svou služby Boží, obzvláště poslouchání slova Božího, v čemž, bohužel, příliš lehkomyšní jsou křesťané mnozí. Jak žádoucí jest nám požehnání Boží, tak žádoucí musí nám též býti slovo Boží. Kdo jednoho je žádostiv, musí žádostiv býti i druhého. „Zástupové,“ jak di sv. evangelium, „valili se na Ježíše, aby slyšeli slovo Boží.“ Všickni tito zanechali tedy práce své, ať u učinili také něco pro duši svou. A měli bychom my křesťané býti horší, než oni židé? A přec jich dosti a dosti. Dokud v slavném druhdy městě Alexandrii ještě křesťanství kvetlo, žil tam poctivý měšťan, řemesla svého obuvník, jenž při skrovné práci a při četné rodině, přece zcela v dobrém stavu se nalezal; kdežto nejbližší jeho soused, též řemesla obuvnického, při neunavné přičinlivosti, ač žádných dítek neměl, přec nikam s hospodářstvím svým nemohl a vždy více a více zacházel. I odhodlal se tu jedenkrát, aby se poptal u šťastného souseda, jakých by asi prostředků užíval, že vše daří se mu tak výborně? I zdělil mu tento tajemství své. „Já jsem,“ tak mu vyznal, „nalezl velmi skvělých pokladů, a nebrání se mi, každodenně tam jíti, abych slušný podíl si odnesl; a tu není se ovšem co divit, pakli domácnost má povždy se lepší.“ Zpráva tato byla sousedu vítána; sotva že ji zaslechl, projevil ihned vroucí žádost svou, poznati ona místa štěstí; avšak i tu nezdřáhal se soused. „Nalezá se tam,“ takto dokládal, „pro všechny měšťany našeho města bohatství dosti;“ aby mu pak místo to ukázal, ustanovil k tomu příští ráno. Když pak toužebně čekané ráno nastalo, udával tu mnohých překážek a hleděl toužebně čekajícího těšícími slovy ukonejšiti a doložil: „Pro dnešek půjdeme na mši sv. a předsevzetí své odložíme na zejtrék.“ Je-liž pak v následujících dnech to samé

opakoval, došla trpělivost u muže, jenž štěstí hledal. „Na mši,“ zvolal nanejvýš rozhorlen, „mohu jíti, když se mi zachce a cestu do kostela umím sám nalézt; jak pak ještě dlouho budeš mne ještě planými sliby šálit?“ Čekaje právě na výčitku tu, měl druhý již odpověď pohotově. „Nehněvej se,“ pravil, „neb již po vícekrát ukázal jsem ti místo to, kde skryté ono bohatství se nalezá, z něhož já každodenně tolik prospěchu a požehnání vážím, že utěšeně se daří domácnost má; čiň ty totéž a vezmi si k srdci slovo Páně: Hleďte především království Božího a spravedlnosti jeho, a vše ostatní bude vám přidáno.“

Nejmilejší, tak byste si služeb Božích měli vážit i také vy, abyste si vymáhali požehnání Božího při pracích svých. Než, ať pomlčím o dnech všedních, jak mnoho jestiž křesťanů, jak mnoho i ve farnosti naší, jenž pro všelike zaměstnání vezdejší a i z trestuhodné pohodlnosti, lenosti a vlažnosti i o dnech nedělních a svátečních služby Boží a slyšení Božího slova zanedbávají. A tu možná by bylo, nadíti se jakého požehnání Božího? Tak doufej si, kdo chceš! Křesťan rozumný, ten lépe uspořádá důvěru svou. Ten nezapomíná na Boha tu, kde ho nejvíce potřebuje. —

Dejž již Bůh, abychom dnešní svaté evangelium nebyli nadarmo čtli a uvažovali. Nekonejme budoucně své práce nikdy jinak, než jak jsme dnes seznali, a pak brzy se přesvědčíme, že práce taková s požehnáním Božím se nemine. Ano ještě více, taková práce zasluhuje a nalezá také v nebi ještě vlastní odměny své. Amen.

Dva lidé.

I.

(S o b e c.)

Je člověk jeden v světě mnoho ctěn.
Ten udeřen — zas udeří
a chrlí dlouhé pomsty jed, —
však v boji mužném klopí hled;
on mukám jiných nevěří,
a nejvíc rád má vlastní hlas,
svou tvář i rámě, oko, vlas, —
on hájí mluvu máteri
za nízký žold, a lásky cit
zná podlou zrádou umocit . . .

Ach, kdo to, pane, asi jest?!
Tos ty, můj milý, tys to sám,
tys lidí rádných metla, trest,
tys bidák! — Hle, jak tebe znám. —

II.

(P o c t i v e c.)

Je člověk jeden v světě málo ctěn.
Ten ničí mrzké neřesti
a dobrodiním tiší vztek,
a tichý vydá vzdechu jek,
když v moři tone neštěstí;
on vlasti ducha, krve var
vždy ochotně přináší v dar
štván nedá svěst se na scestí,
on lásky své nezruší stan,
ač ví, — že není milován . . .

Ach, kdo to, pane, asi jest?!
Tos ty, můj milý, tys to sám,
tys na bidáky metla, trest,
tys p o c t i v e c! — I tebe znám . . .

J. Šimon.

Kniha sv. Aurelia Augustina O víře ve věci, jichž nevidíme.

Přeložil J. Hora.

(Dokončení.)

Hlava pátá.

Přítomné události rozmnožují víru v minulé a budoucí.

8. Jako však v smýšlení přátelská, jichž nevidíme, věříme pro patrné známky: tak i církev již nyní vidíme, všeho toho, což není viditelné, v těch však písmech svatých, v nichžto i sama předpověděná obsaženo jest, i obsahem minulých událostí jest i předvěstítekyní budoucích. Poněvadž jednak všechny minulé události, které již nemohou od nás býti viděny, jednak přítomné, které jsou viditelné, když předpovídaný byly, žádná z nich tehdy nemohla býti předvídána. Když tedy předpověděné vyplňovati se počalo z toho, co vyplněno jest až k tomu, což se vyplňuje, určitým pořádkem potvrdilo proroctví o Kristu a církvi; ku kterémužto radě směřují proroctví o soudném dni, o vzkříšení z mrtvých, o věčném zatracení bezbožných s ďáblem a o věčné odplatě zbož-

ných s Kristem, což předpověděno jsouc podobně se vyplní. Proč tedy věcem minulým a budoucím, jichž nevidíme, nevěříme, když tě viditelné věci položeny uprostřed obou jsou nám zárukou a když tě buď slyšíme, buď čteme, že v knihách prorockých jednak minulé, jednak přítomné, jednak budoucí bylo předpověděno dříve než se vyplnilo? Jiné příčiny není, leč že se snad domnívají nevěřící, že písmo svaté bylo od křesťanů sepsáno, to, čemuž již věřili, mělo větší vážnost aby se podobalo, jako by to, než se stalo, předpověděno již bylo.

Hlava šestá.

Písemné památky židovské potvrzují naši víru.

9. Tomu, že tak jest, domnívají-li se, ať jsou prozkoumány knihy našich nepřátel — židů. Tam ať čtou to, předpověděno, což jsme napsali o Kristu v nějž věříme, a o církvi, již vidíme od pracného počátku víry až k věčné blaženosti v království. Když však čtou, ať se nediví vlastníků knih, že jim pro nepřátelské tmy nerozumí. Neboť že jim neporozumí týmiž proroky předpověděno bylo: což též jako ostatní slušno bylo, by se naplnilo a povinnou pokutou bylo dle tajného a spravedlivého soudu Božího za nepravosti jejich. Ten však, ježž ukřižovali a kterémuž žluč a ocet podali, ač na kříži pněl, přece k vůli těm, jež z temnot na světlo hodlal vyvésti, řekl Otcí: „Odpusť jim, neboť nevědí, co činí“ (Luk. 23, 34.); přece ostatním, jež z tajnějších příčin zamýšlel opustiti skrze proroka dříve předpověděl: „A dali mi za pokrm můj žluč a v žízni mé napojili mne octem. Budiž stůl jejich před nimi k osidlu a k odplatě a k ourazu. Ať se zatmějí oči jejich, aby neviděli: a bedra jejich vždycky skloňuj“ (Žalm 68, 22.). Pročež potulují se po světě s očima zaslepenými jsouce nám sami důkazem nejmocnějším, takže sami těmto (knihám) jsou svědectvím, v nichž sami zavržení jsou. Pročež se stalo, že docela nebyli vyhlazeni, nýbrž roztroušeni po zemi, by nám vsady s užítkem byli nosíce prorockví udělené nám milostí a usvědčovali zřejměji nepřátele. A totéž co dím, přijměte jak bylo předpověděno: „Nesbírej jich,“ vece, „aby snad nezapomenuli lidé moji. Rozptýlíž je moci svou“ (Žalm 58, 12.). Nejsou tedy

vyhlazeni tím, že nezapomněli těch, kteréž u nich čítány a poslouchány byly. Kdyby zajisté písem svatých, byť jim nerozuměli, docela zapomněli, v samých obřadech židovských by usvědčováni byli: poněvadž ze zákona a proroků židů něčeho neznajíce, prospívati by nemohli. Nejsou tedy vyhlazeni, nýbrž rozptýleni: aby ač ve víře, již by spaseni byli, účastenství neměli; přece to, co by nám bylo podporou, pamatovali, v knihách souhlasíce, v srdcích našimi nepřátely jsouce, v písemních památkách svědky.

Hlava sedmá.

Podivuhodné obrácení národů na víru Kristovu jest důkazem náboženství křesťanského.

10. Dejme tomu, že by o Kristu a církvi žádná svědectví nepředcházela, kým by nepohnul, by uvěřil, že náhle se zatřpytil paprsek pokolení lidskému, když vidíme, jak když zavrhnutí klamní bobové a roztrískány vsady jich modly, chrámy jich zbořeny neb na potřebu jinou obráceny a z lidského, zastaralého zvyku tolik marných obřadů vyloučeno, jediný pravý Bůh ode všech jest uctíván? A toto že uskutečnilo se jediným člověkem od lidí vysmívaným, zajatým, spoutaným, bičovaným, políčkováným, zhanobeným, ukřižovaným, usmrceným: když tě učení jeho, jež neučené, jednak nezkušené, jednak lidi prosté vyvolil, aby učení jeho jimi se rozšiřovalo, zvěstovali jeho vzkříšení, na nebe vstoupení, o němž řekli, že je viděli a naplnění Duchem svatým, toto evangelium všemi jazyky hlásali, jimž se neučili. Kdož je uslyšeli dílem jim uvěřili, dílem neuvěřice kazatelům zuřivě na odpor se postavili. A tak když věřící bojovali až k smrti za pravdu neodplácejíce zlým, nýbrž trpělivě zlo snášejíce, a nevraždice, nýbrž umírajíce vítězili; takovým způsobem obrácen byl svět na tuto víru, tak na toto evangelium upoutána srdce smrtelníků, mužů a žen, malých i velikých, učenných i neučených, moudrých i nemoudrých, mocných i slabých, urozených i neurozených a mezi všemi národy rozšířená církev tak vzrostla že i proti samé katolické víře žádná bludná sekta, žádný druh bludu nepovstal, který by tak se odvážil pravdě křesťanské odporovati, že by neusiloval a nesnažil se jmenem Kristovým se chlubit,

kterémužto (jménu) nebylo by dovoleno rozšiřovati se po zemi, leč by hlásali sami odpůrcové zdravou náuku. Kdy tak velikého něco by byl býval onen ukřižovaný vykonal, kdyby Bůh na sebe človenství nebyl býval přijal, třebas i něco takového skrze proroky nebyl býval předpověděl? Když však tak veliké tajemství lásky mělo své předchozí věštní a hlasatele, jichž božskými zvuky bylo předpověděno, a tak se vyplnilo, jak bylo předpověděno, kdož tak jest pošetilým, by děl, že apoštolé o Kristu lhali, o němž, že takovým způsobem přijde předpověděli, jaký dříve proroci oznámili, kteří i o samých budoucích událostech apoštolů nepomlčeli? O těchto byli řekli: „Nejsou to mluvení, ani řeči, jichžto by hlasové nebyli slyšány. Po vši zemi vyšel zvuk jejich: a až do končin okršku země slova jejich“ (Žalm 18, 4.). Což skutečně vidíme na okršku vyplněno, ač jsme sami podle těla Krista neviděli. Pročež kdož leč pošetilostí podivnou zaslepený neb podivnou tvrdošijností zatvrzelý a železu podobný nechtěl by dáti víry písmům svatým, kteráž veškerého okršku předpověděla obrázení?

11. Vy však nejmilejší, kteří tuto víru máte, aneb kdož jste nyní ji miti počali, ať rozmnožuje se ve vás a roste. Jako zastjsté vyplnily se časné věci, tak dávno dříve předpověděné proroctví se vyplní i věčné přípovědi. A ať vás neoklamou ni nesmyslní pohané, ni falešní židé, ni klaniví bludařové a ni v samé církvi katolické špatní křesťané, tím škodlivější, čímž vnitřnější nepřátelé. Poněvadž: tuto, by se nepopletli slabí, proroctví božské nemlčelo, když mluví v Písni všech písní zasnoubenec ku snoubence, to jest, Kristus Pán k církvi: „Jako lilium mezi trním, tak jest přítelkyně má mezi dcerami“ (2, 2.). Neděl mezi cizozemkyněmi, nýbrž mezi dcerami. Kdo má uši k slyšení slyš: a pokud síť, která puštěna jest do moře a shromáždžuje všechny druhy ryb, jak vypravuje svaté evangelium, vytahuje se na břeh, to jest na konec světa, ať zbaví se ryb špatných srdcem ne tělem, zlepšujíc mravy špatné, netrhajíc svatých sítí, by snad nezakusili, kdož nyní osvědčení jsou, zdají se býti smícháni se zavrženci, místo života pak trestu věčného, ač počali na břehu odlučování býti.

Co květině . . .

Co květině schnoucí jesti
slunce paprsk teplý, zdatný,
to mé duši úsměv skytl
otcův, když mne krok můj chvatný
zase jednou pod krov rodný
zanes' ve kraj český, plodný. —

Co květině schnoucí jesti
tichý deštík, libý váněk,
to matčina slza byla
blahá srdci mému — v stánek
rodné když jsem vstoupil chýže,
k níž mne všecko mocí víže. —

Co květině schnoucí jesti
po úpalu rosa vlahá,
to pro nitro moje byly
ty polibky štěstí, blaha
bratří, sester — ó kéž zase
v brzkém užijme se čase! —

Prok. Zaleťel.

Filiální kostel v Malém Pálči.

(Napsal *Václav Tvrдый*.)

(Pokračování.)

Kníže Oldřich byl ochoten Malo Páleckým alespoň v něčem nápomocen býti. Začal tedy hned jednati s farářem Mrázkem o to, aby v kostele Páleckém služby Boží častěji konány byly a radil se s ním i o zřízení školy. Rozmnožení služeb Božích však tehdy nemohlo býti provedeno; jelikož zemské gubernium právě oznámilo, že ku zlonické farnosti přidán má býti Dřínov, v jehož kostele každou třetí neděli se služby Boží konaly. Co se zřízení školy týče těšil se tomu Mrázek a psal knížeti, že již ode dávna bylo přáním jeho, aby nejen v Malém Pálči ale i na Dolině škola byla zřízena, ale na neštěstí nemohl naléztí fondu, z něhož by učitelové mohli tam vychovávaní býti. Kdyby kníže, jako patron, k tomu svolil, bylo by snad možno učitele tam zřízené z bohatého jmění kostela zlonického vydržovati.

Po tom odkázal kníže obec, aby se obrátila se žádostí svou k panu arcibiskupovi. Učinili tak u příležitosti visitace na Peruci. Žádali o ustanovení vlastního duchovního, anebo aspoň o častější služby Boží. Udávali, že před sto lety svého

faráře mívali, k jehož vychování při obci 140 strychů pole bylo, kterých ale nyní zlonický farář užívá; farní stavení již pobořené, snadno že znovu vystavěti by se dalo. Při tom pak zároveň žalovali na faráře Mrázka, že jich zanedbává, chudých nemocných zaopatřovati nechce a „vinen toho jest, že mládež jejich nemajíc učitele, bez bázně Boží a křesťanskokatolického vyučování, jako na poušti roste.“

Pan arcibiskup Vilém ze Salm-Salmů poslal žádost tu faráři Mrázkovi s nařízením, aby se o pravdivosti důvodů její vyjádřil a z obžalob na něho vznesených vyvedl. Farář odpověděl brzy v ten smysl: Nepravda jest, že před 100 lety v Malém Pálči farář býval. Kniha účtů zádušních z r. 1691, při prvním účtu z toho léta, praví, že není pamětníka kdy poslední počty se kladly a starci 70 80ti leti do svědčili, pole při Malém Pálči že jsou faráře zlonického ne kostela Pálečského, kterýž ničeho nemá kromě čtyř krav železných, z nichž užitek jde po 18 krejcarích. Příjmy kostela záleží ze samých almužen. Také není pravda, že trosky farního stavení v Malém Pálči dosud se nacházejí. Na farském poli jest jakýsi sklep pobořený a lidé si vypravují, že na těch místech někdy fara stávala.

Co se pak žalob týče, poukázal Mrázek jak Pálečští lživě a utrhačně na něho žalovali, když před léty o zřízení lokalie usilovali. O tom sama krajská komise se přesvědčila. Josef Veselý, rychtář, tehdy svým vlastním písmem usvědčen byl, že lživě faráře nařkl, jako by jeden člověk tam, jeho vinou bez svátosti zemřel. Také tehdy nastrojili dceru nebožtíkovu, aby proti faráři svědčila. Když však umírala, pro Boha, skrze kaplana ji zaopatřujícího, faráře prosila, aby jí odpustil, že byla od sedláků navedena.

I jinou ženu navedli, aby svědčila o muži svém, že vinou farářovou bez zaopatření se světa sešel; a ta později na kolenou Mrázka odprošovala, tvrdíc, že byla tehdy navedena. Malo Pálečští mívali a mají v kostele svém ovšem služby Boží jen pětkrát do roka, ale mimo to sloužívá se tam mše sv.; jindy a přechasto páni kaplani z důvěry k milostné soše Blah. Panny Marie pěšky tam putují, mši sv. slouží, po nemocných se poptávají, jich zaopatřují, tak že jen z nedbalosti domácích, anebo náhle některý bez svátosti zemře.

Co se školy týká, tu Mrázek vinu všecku se sebe svalil, Malo Pálečské sousedy však v nepěkné světlo postavil. Vypravuje totiž, že činil všecko možné, když vydán byl král dekret, aby se faráři starali o zřízení škol, kde by jich třeba bylo. Usiloval ale nadarmo. Malo Pálečští povinni školou do Zlonic, dle ujednání z 30. května 1691 odváděti měli jedenkaždý souseď rektorovi školy zlonické za službu kostelní po vrchovatém věrteli žita a to hned po žních na zrně. Tu dávku ale odváděti stále se zpečovali; nyní povolili, ale dávají zrnem nejhorší a děti do Zlonické školy neposílají. Dříve cvičil mládež Pálečskou ve čtení a psaní jeden z rolníků. Byl prý to muž zbožný a počestný, jemuž Mrázek sám ročně mírou žita platil; sousedé ale byli tak nedbalí, že ani dítek k němu neposílali, ani minervale (školné) neplatili — a proto rolník učiti přestal. Za nějaký čas, asi po dvou letech, opatřili si sousedé, proti vůli faráře, člověka jiného, pijana a hráče, kterýž svými žerty a vtipy se jim zalíbil. Ten však, když jemu slíbené nedávali a minervale neplatili, brzy od nich odešel. — Že nyní učitele nemají, jest tedy jenom vinou jejich vlastní; o mládež svou se nestarají, ač přece ve vsi té najde se sotva kdo by čísti neuměl, leda ti, co odjinud tam se přistěhovali. —

Na základě takové odpovědi farářovy, nevyhověla konsistoř Malo Pálečským. — Obrátili se tedy dne 16. dubna 1796 na královské gubernium. Ve čtyřech dnech po podání žádosti, nařízena nová komise, kteráž vyšetřiti měla, zda při kostele Malo Pálečském nalezají se podmínky, kteréž vyžadují se ku zřízení lokalie, a zda by snad farář zlonický nechtěl jednoho z kaplanů svých do Malého Pálče vysaditi a tam vydržovati? Komise podmínky vyžadované nenalezla — a farář Mrázek prohlásil, ačkoliv jeden z kaplanů jest při kostele zlonickém z nadace vydržován a druhého farář pro chorobu a stáří si chováti nucen jest, nicméně že z lásky k osadě Pálečské vypláceti chce 200 zl. expositovi tam ustanovenému, pakli obec pole farská tam ležící převezme a z nich, mimo císařských daní a jiných dávek obvyklých a jak nyní tak v budoucnosti ustanovených a na pole ta vypadajících, faráři ročně 400 zl. platiti se zaváže. —

Pálečští k tomu svolili; ale chtěli, aby ta pole jim byla dána na pacht emphyteutický (věčný)! K tomu ovšem nemohla

zase konsistoř přivoliti; jelikož by takovým pachtem beneficium zlonické valně poškozeno bylo. Povolovala ale pacht na 6 nebo nejvýše na 9 let. Snáhledem konsistorním shodl se i nejvyšší dvůr a dekretem svým ze dne 14. listopadu 1796 oznámil Malo-Páleckým, že dokud se s farářem zlonickým o pacht farních polí nedohodnou, o ustanovení duchovního ke kostelu jejich jednati nelze.

Obec nyní tímto nálezem dvorním nespokojená a nechtějící pole na čas pachtovati, obrátila se znovu ku dvoru se žádostí o vlastního duchovního. V nepravém domnění, že zlonický farář příčinou jest všeho nezdaru, s nímž se v žádostech svých potkávají, připojili mnohé a těžké obžaloby proti Mrázkovi. Stěžovali do něho, že jich, když s ním o pacht polí neb expositu jednati chtějí, ani k sobě připustiti nechce ale hrubě odbývá; že o svátcích vánočních a velikonočních, jak povinnen jest, v kostele jich mši sv. neslouží, že nemocných, kteří příležitosti poslati nemohou, bez zaopatření umřiti nechává a předepsané katechese zanedbává.

Mimo to také shodli se sousedé mezi sebou o to, jak by staříckému faráři svému co nejvíce život strpěli. Tak umluvili se, že na den sv. Štěpána do Zlonic pro kněze nepojedou, že chudým nemocným, když by zaopatření býti chtěli, ani za plat koní nepůjčí. Proto vším právem stěžoval si Mrázek, že jsou zatvrzelí, mstiví a zlomyšlní (indurati, vindicativi et malitiosi) a 24. ledna 1797 „pro lásku Boží v nejhlubší pokoře“ konsistoř prosil, aby dle rozdělení před několika roky navrhovaného tyto osadníky lokalistovi Klobuckému, od něhož jen půl hodiny cesty vzdálení jsou, přidělila.

Konsistoř ovšem této prosbě vyhověti nemohla. Spor táhl se dále. Malo Páleckští faráři vzdorovali a ten zatím s patronem knížetem Josefem Kinským vyjednával, jak by bylo možno jich uspokojiti. —

Abý žaloby Malo-Páleckských ku dvoru podané byly vyšetřeny, nařídilo král. gubernium krajskému úřadu Rakovnickému opětnou smíšenou komisí, k níž obšírnou instrukci vydal. Farář Mrázek měl býti předvolán, aby se ze svého neslušného chování k osadníkům zodpovídal a pověděl, proč nyní nechce s nimi o pachtu jednati, kdy přece při první komisí krajské se vyjádřil, že jednoho ze svých kaplanů do Malého Pálce vysadí a jemu 200 zl. platiti

bude, pakli osadníci pole jeho za 400 zl. najmou. Komise měla se vůbec všemožně vynasnažiti obezřelým jednáním věci tak urovnati, aby k potěšení obce kaplan tam byl exponován — a ten, aby jsa na faráři zlonickém závislý, od něho vydržován byl. Konečně měla komise všecky stížnosti proti Mrázkovi podané náležitě vyšetřiti a jelikož žaloba Páleckých faráře nikterak neodporučuje (von keiner empfehlungswürdigen Seite zeiget), povahu jeho zevrubně vylíčiti.

Již 27. června 1797 sestoupila se komise ta na zámku zlonickém. Účastnili se jí: Alexander Jan Zeizler, arcib. vikář a farář Perucký, Václav Jan Mrázek, farář Zlonický, M. Dornik, král. krajský komisař ze Slaného, Frant. Pavikovský, ředitel panství zlonického, Matěj Jan Horálek, aktuár, — a se strany Pálecké: Matěj Rubeš, rychtář strany zlonické, Josef Tlustý, rychtář strany vranské a soused Josef Veselý.

Nejprve tázání jsou Páleckští po způsobu oné hrubosti, kterouž je farář odbývá.

Matěj Rubeš, rychtář vypravoval: „O vánocích přišel jsem k panu faráři, právě když obědval a oznámil jsem mu, že sedláci tu jsou se mnou a s ním mluvíti chtějí, zda na druhý svátek (sv. Štěpána) budou v Malém Pálci služby Boží? Podotkl jsem však, že obec nechce dáti příležitost. Pan farář na to řekl: „Když obec povoz nepošle, služby Boží v Pálecku nebudou.“ Potom jsem mu oznámil, že některým z obce od král. krajského úřadu nařízeno s panem farářem ohledně pachtu farských polí promluvíti. On mne ale odbyl, s nimi o tom mluvíti nechtěl, aby jen s Pánem Bohem šedli. I vyšel jsem ven a pověděl jim to. Tu pak Matěj Paur vešel do pokoje farářova s prosbou, aby nám pan farář tuto svou odpověď dal písemně. On zase nám řekl, že nic písemného nedá.“

K této odpovědi prohlásil Mrázek, že udání rychtářovo je pravé, že však od jakživa jest zvyk pro kněze příležitost posílati a že neměl příčiny, pro kterou by od toho zvyku upouštěl. Co se pachtu týče, povolila konsistoř pacht na 9 let, ten ale sousedi nechtěli, poněvadž se jim řeklo, že prý farář potom zase pole si vezme a tak, že přestane i vydržování nového lokalisty.

Mimo to pravil, není jisto zda by obec stále těch 400 zl. platiti mohla; kdyby na př. neúroda, nebo nějaké neštěstí ji stihlo,

pak by vydržování a placení připadlo za obří faráři samému, anebo by exposita po celý rok bez platu zůstal. Čhtějí-li však Malo-Pálečští spokojiti se pachtem na čas a dají-li bezpečnou záruku, že oněch 400 zlatých nájmu ročního správně odváděti budou, nechce Mrázek býti proti zřízení exposity ale zůstává při prvním svém návrhu.

Sousedé nabízeli se ručiti společně svými statky a pozemky za správné placení pokud jich Pán Bůh všeho neštěstí zachová.

K otázce, kolik mší sv. farář v Malém Pálči sloužiti jest povinnen? pověděl, že se tam dle starého zvyku do roka pětkráte služby Boží konají. Instrument o tom sice žádný není; ale dokud obec povoz pro kněze posíláti bude, chce i on tam přisluhovati.

Pak ptala se komise, zda to pravda jest, že farář po svém mlatci do Pálečku vzkázal, dokud on farářem bude, že tam mší sv. mítí nebudou? Na to odpověděli rychtáři: Ten, kdo nám stížnost psal špatně rozuměl; my chtěli říci, že p. farář se vyjádřil, dokud koní posíláti nebudeme, že tam služby Boží nebudou. Kdykoliv jsme poslali, vždy jsme mší sv. měli.

Z obžaloby: že těch nemocných, kteří koně poslati nemohou nezaopatřuje a že tři bez svátostí zemřeli, vyvedl se Mrázek tím, že předložil matriky a přesvědčil komisi: ze jmenovaných zemřelých Kateřina Opatová byla zaopatřena od kaplana Císaře, Jakubovi Křížovi dal kaplan Kolo-vrátek poslední pomazání, Annu Koutec-kou pak, která druhý den po svém onemocnění zemřela, sami příbuzní zaopatřiti nedali. Výpovědi farářovy dotvrdil též přítomný kaplan Císař.

K žalobě, že v Malém Pálči katechése zanedbává, odpověděl Mrázek: že dokud dva kaplany měl, konával katechése po vsích střídavě; když ale druhého kaplana obdržeti a sám star do vsí se vydati nemohl, že jen doma kaplan požehnáni mívál. Teď však od tří čtvrtí roku odbývá křesťanská cvičení zase, ne sice po vsích — nýbrž jen v kostele farním, kam osadníci povolávání bývají. Malo Pálečští však, ačkoliv jsou přidržováni, na ně nechodí. Kdyby cvičení doma mítí a pro kněze posíláti příležitost chtěli — Mrázek že by proti tomu nebyl. (Pokrač.)

Dva hroby.

Napsal Dr. Hanuš Voves.

Ani rok ještě nebyl Jiří Polívka poštovním praktikantem, přiděleným špedičnímu úřadu pošty listovní v Praze, když již s velmi dobrým prospěchem odbyl obě, další postup na úřední jeho dráze nutně podmiňující zkoušky. Vytvrálá tato jeho píle slavila záhy úspěch peněžitý; tři měsíce po složení zkoušek jmenován byl assistantem. Povýšení svého ani tak brzo neočekával — byl příjemně jím tudíž překvapen, on i staříci jeho rodiče, jichž jediným byl synem. Těšil se nyní takměř dětinně na klidné, slunné ty dny budoucnosti, jež trávití bude bezstarostně ve kruhu svých drahých, jimž, seč síly jeho stačí, čhtěl se odvděčiti za láskyplnou jejich obětavost, kterou stal se tím, čím právě byl. Téměř od úst utrl si druhdy častokráte sousto ustaraný jeho otec, jenž byl nepatrným mistrem krejčovským bez pomocníků, jen aby syn jeho, kterého pýchou svoji nazýval, studovati mohl na gymnasiu; od prvního zábřesku ranního slunce až do pozdní noci lopotila se v prázdných chvílích jeho matka žehlením prádla, zdobením damských klobouků a šitím dětských šateček, aby pomohla muži svému vydělávati peníze na uhrazení běžných potřeb životních a ku zahospodaření malého kapitálu na stará kolena, kdy oba více pracovati moci nebudou.

A čas ten se dostavil.

Jak Jiří přijat byl za praktikanta u pošty, zanechal starý Polívka řemesla, jež déle provozovati nezhojitelná oční choroba mu zabraňovala a přestěhoval se do jedné z odlehlých, smutných ulic Starého města, kde si v ponurém domě se začernalým, opryskaným průčelím najal byt se dvěma pokojíky a kuchyní. Zde doufal se stříbrolasou ženou svou, ku které ještě dosud mnohé paní, znajíce zvláštní vytríbený vkus její, klobouky své zdobiti se dávaly, a se synem svým spokojeně trávití dny staroby své. Přiměřený peněžní kapitál, který Polívka mozolně se svou ženou si nashromáždil a plat Jiříkův, přidal-li se k úrokům onoho, zabezpečovaly zůplna tříčlené této rodině život prostý sice každého nároku na různé ty požitky zábavy, jež nyní člověk za nutné pokládáti uvykl, ale přece život klidný, tichý, plný smavého štěstí pod krovem rodinným . . .

Tak uplynulo pět roků.

Kterého prosincového dne ulehnu starý Polivka, nachladnuv se na pr. cházce, kterou den jak den vždy s přesnou pravidelností od čtyř do pěti hodin odpoledne konal mezi lipovými a kaštanovými stromy na Letné, na lože. A nepovstal více s něho. Dostal prudký zánět plic, jemuž v několika dnech podlehl. A staříčkou jeho ženu, která již od mladých let trpěla vadou srdce, dojala smrt manželova tou měrou, že po málo nedělích uložili i ji v ledovou, posněženou zemi, po bok otce Jiříkova.

Jiří, dvojnásobnou touto ranou cele zdrčený, stál tu nyní sám a sám. Žal jeho byl bezměrný — kolikráte za den rozvlnil nyní těžký vzdech jeho prsa, šedé jeho oči zamlžily se horkou slzou a obličej, hlubokým smutkem obestřený blednul a prodlužoval se ode dne ke dni . . .

Co teď? Přivykl celou duši krbu rodnému, žil jen pro své rodiče — a nyní uložil obě ty drahé hlavy s usměvavou, jemnými vráskami rozrytou tváří, dobromyslným zrakem a vlasy jak sníh bílými v jediném měsíci ku spánku, k němuž jim tyrdě a na věčnost ustlala smrt . . . Žije v rozkolu s pokrevními příbuznými, nemaje důvěrných přátel, jichž náklonnost byla by mu nyní útěchou a nepoznávaje ještě doposud dívky, k níž srdce jeho by pocítilo žhoucí lásky, cítil se Jiří skutečně zcela opuštěným. V dětinně citlivé jeho duši bývalo mu teď mnohdy tak teskno, že přával si rovněž zemřít . . .

Dny uplývaly mu nyní s truchlivou jednotvárností. Večery trávil doma skloněn nad vědeckou nebo zábavnou knihou, každé odpoledne, kdykoliv měl prázdnou, chodil ke dvojitému hrobu svých rodičů, nad jímž již vypínal se žulový pomník se vrytými, zlacenými jmeny zemřelých. Po obou stranách pomníku ve stejné výši s jeho vrcholkem, ozdobeným křížem opatřeným, čněly smutné cypřiše; pod jednou z nich zaražena byla do půdy, žlutavým pískem posypané malá, zeleně natřená lavička.

Zde trávil nyní Jiří skorem veškerý svůj volný čas; mezi temnými těmi hroby se slabým popraškem sněhovým, kamenými pomníky, železnými kříži a holými stromy, na jichž černých větvích jen tu a tam vrabec zastěbetal, cítil se do jisté míry šťastným, oddával se své snivé zádušnosti, zalétal duchem v ony tajemné

říše nade mraky, které těžké, šedočerné se nad jeho hlavou kupily . . .

Tak plynuly měsíce; březen chýlil se ke konci. Byl nevlidný, sychravý den a ze zachmuřené oblohy chvílemi slabě poprchávalo. Jiří nebyl již po dva dny na hřbitově; předsevzal si tudíž jíti týž den odpoledne ku hrobu svých rodičů.

Jak blížil se potom k němu po známé cestičce, zpozoroval v jeho sousedství zastup lidí a současně zalehl mu k uchu ze středu jejich srdcelomný pláč a smutný hláhol hran se zvonice hřbitovní zavznívající. Zrychlil kroky a v několika okamžicích octl se mezi zástupem, který se právě pomalu rozcházel. Jediným pohledem ukojil svou zvědavost. Čerstvě vykopaný hrob, ležící s levé strany právě vedle hrobu jeho rodičů, hrobníci, kteří ruče do něho o kámen i lidské hnáty zvonícími lopatami házeli mazlavou hlinu, na jeho pokraji dvě smutečně oděné, hlasitě štkající dámy, jichž obličej zakryty byly hustými, černými závoji, lidé dílem slabě dojatí, větší částí beze všeho účastenství tu stojící, mezi stromy mihající se pluvíál a rocheta odcházejícího kněze — to vše bylo dozvukem truchlivého finale dramatu životního.

Jiří rozrušen ustoupil stranou a zamlženým zrakem patřil na obě dámy, jež usedavě plakaly. Jedna z nich měla vlas již stříbrnými nitkami prokvetlý, druhá bujné kadeře kaštanové — více Jiří neviděl, neboť byly k němu zády obráceny. „Ó, drahý muži! . . .“ zalkala prvá z nich, kývaje v pláči hlavou a tisknouce pod závojem šátek na oči.

„Tatičku, milovaný tatičku . . . ach, proč jsi nás opustil! . . .“ nařikala mladší dáma a žalný vzdech vyvinul se jí ze rtů, hlava klesla ku nádrům vzlykotem se dmoucím a ruce, jimiž zalomila, mdle visely pod dlouhým závojem.

Matka a dcera, jímž zemřel živitel.

Hrob byl zatím navršen. Se srdce rozrývajícíím pláčem rozloučila se vdova i její dcera s místem, jemuž svěřiti musely to, co jim bylo nejdrazšího. Opíraje se pak o pravé ramě svého dítěte kráčela stará paní vratkým krokem cestou vedoucí ku vratům, kde pohřební povozy stály, provázena již jen slabým hloučkem účastníků, těch, kterým ještě cit v prsou reuhasl.

Za krátko byl Jiří sám. Učiniv kříž na rovu svých rodičů, na jehož povrchu

juž tráva slabě růstí počala, a vykonav obvyklou modlitbu obětoval rovněž „Otče náš“ za věčné blaho duše toho, který dnes poprvé tu vedle spal v loktech matky země . . .

Kdykoliv nyní přišel Jiří ke hrobu svých rodičů, vždy setkal se s oběma dámami, ve hlubokém smutku oblečenými, stojícími u vedlejšího rovu a tiše plačícími. Proud slzí jejich zdál se nevysychati, bolest nad ztrátou nebožtíkovou jako by neulevovala . . . A přece mizely téhodny . . . Hrob tak žalně postrádaného pokrýl se zatím šťavnatou zelení drnu a pečlivé ruce obou dám vytvořily na povrchu jeho pravý květinový koberec, vydychující rozkošnou vůni.

Jiří z počátku úplně nevšímal si obou dam nechtěje nijakým způsobem rušiti tklivý jich zármutek; později dovolil si pouze smeknouti před nimi klobouk a jim se ukloniti a spokojil se prostě úkradmo je pozorovati. Jakýsi tajemný hlas však v níru jeho se ozývající nutkal jej neustále zapřísti rozhovor s nimi, s tou silnou starou paní žlutavých tváří a vyhaslých očí a s tou úvabnou dívkou jemného oválu bledého obličej, plných, rudých rtíků.

A seznámil se s nimi.

Styky jeho s dámami stávaly se každým dnem přátelštějšími. Obě dámy naklonily se záhy Jiřímu a on splácel důvěrnou jich dobrodušnost tím, že otevřel jim celé srdce své.

Záhy zvěděl prostinké jich osudy

Manžel staré paní, Antonín Dvorný, byl gymnasiálním profesorem ve výslužbě a trpěl již po léta tuberkulosou plic, která též před nedávnem učinila jeho životu konec. Předě dvěma roky zemřely mu dvě dospělé dívky, dvacetiletý syn a osmnáctiletá dcera ve Vídni, kde dlely návštěvou u strýce, černými neštovicemi. Od doby té chřádl vůčihledě. Bol nad ztrátou milovaných dětí hlodal na jeho chatrném zdraví neméně nežli potměšilá choroba. Jeho slova: „Mé dívky nebudou na mne dlouho čekat na prahu onoho světa“ splnila se bohužel záhy . . . Teď obývala osiřelá matka se svou dcerou Annou, která tu a tam pro různé záводы pracovala krásné, umělé květiny, menší byt na Žižkově.

Toť byly nejdůležitější kapitoly jich žití

Jiří nemohl se nyní ani vždy dočkatí okamžiku, kdy s roztomilou Annou si bude

moci pohovořiti. Upoutala jej úplně; miloval ji, aniž by však doposud jediným slůvkem dal na jevo cit, jenž plál mu v prsou. Pouze zrak jeho mimoděk prozrazoval to, co skrývalo se ještě pečlivě na dně jeho srdce.

A s Annou — se dalo tože. I ji nebyl Jiří se srdcem plným šlechtetných ideálů, s duchem sálajícím ohněm nadšených myšlének a povahou poctivou a vytríbenou hostejným . . .

Avšak doposud mlčeli oba; čekali.

A tak přiblížil se svátek Všeoh Svatých.

Téhož dne časné ráno spěchala již Anna na hřbitov s posluhovačkou, která nesla prostinký věnec z barvínku a hnězdníků a hezounkou podušku z umělých květin růžových a bílých, uprostřed níž se rdělo z krvorudých květů sestavené začáteční písmeno P. Přišedši na hřbitov, skorem ještě pustý, ozdobila Anna rov otcův věncem a podušku položila na hrob rodičů Jiříkových mezi zvadlé stvolý zahradních květin . . .

A jak s přispěním posluhovačky, obrácena jsouc zády k cestě podél hrobů vedoucí, kol podušky žlutou, uschlou travu nelaďem svým rov hyzdící vytrhávala, položil kdosi náhle na rámě její jemně ruku a třesoucí se hlas vroucně pravil:

„Děkuji vám, slečno Anničko . . . splat vám to Bůh . . .“

Anna slabě vykřiknuvši obrátila se a stála tváří v tvář Jiřímu, rozechvěním jako křída bledému.

„I já přišel se skrovnou ozdobou na hrob vašeho otce . . .“, pokračoval Jiří a vzal z rukou posluhy, který stál po jeho boku, skvostný palmový věnec, v jehož dolenní elipse voněl trs bílých růží a položil jej na hrob profesora, Dvorného pod barvínkový věnec Annin. Druhý podobný zavěsil na pomník svých rodičů. Než přiblížil se potom poznovu k Anně, zmizel posluha a posluhovačka odcházela cestou dolů prohlédnout si hroby. Jiří s Annou osamotněl.

Pohlížejíce si s vroucí něhou do očí mlčeli oba několik okamžiků.

„Jak mile jste mne překvapil,“ ujala se Anna první slova, „nezapomenu vám toho nikdy. Tak skvostný věnec . . . a bílé, čerstvé růže v něm . . . Jen jednou, pokud vím, pravila jsem vám, že otec můj byl milovníkem růží těch. A vy jste nezapomenul na nepatrná moje slova . . . Jak jste dobrým . . .“

„Zahanbujete mne, slečno . . . Co já bych říci měl? Nenaalezám slov díky za skutek váš — vždyť jest pro mne věru dvojnásobně významným . . . Ó, vidíte, že květy ty jste sama tvořila . . .“

„Ano . . .“

„A matka vaše?“

„Věděla o tom.“

„A . . .“

„...nebránila mi v předsevzetí mém.“

„Slečno, jak splatím vám vaši . . . vaši laskavost“ pravil Jiří uchopiv ruku dívčinu a vtisknul na ni dlouhý polibek. „Ach té pozornosti jsem od vás nečekal. Jste tak šlechetnou . . . tak jemnocitnou . . . tak . . .“

Pohleděl na ni tak vroucně, až sklopila zrak. Oba rozpačiti poznovu se zamlčeli. Jiří doposud držel ruku Anninu ve své nepustiv ji po onom polibku a tato ponechala krásnou ručku svoji, s níž před tím stáhla během rozmluvy černou rukavičku, v jeho pravici. Konečně dodal si Jiří ducha a zvolna tichým, vřelým hlasem pravil:

„Zde poznal jsem vás, slečno . . . zde po boku vašem ztrávil jsem nejpůvabnější okamžiky svého života . . . zde také, na blízku svých drahých rodičů, u hrobu vašeho otce, chci říci vám, co nelze mi déle tajiti . . . Miluji vás . . . buďte mojí ženou, nahradte mi lásku těch, jež ztratil jsem . . . A vy? . . . ó, odpovězte mi . . .“

„Celá uzarděná, s očima jak černé démanty se lesknoucima a slabě se zachvívajícím tělem ku předu nakloněna řekla Anna prostě:

„Chci vaši být . . .“

„Dnes ještě požádám o vaši ruku . . .“

„Ó, Jiří, již dnes? . . . Jak miluji vás . . .“ zašeptala Anna Jiřího. „Jsem opojena tou sladkou chvílí . . . jak slastno ukrýti hlavu svou na prsou muže milovaného . . . Avšak . . . cesty oživují.“ Jemně vyvinula se z jeho objetí. „Odpoledne přijdu sem s matinkou . . . provodíte nás domů. Připravím zatím matinku na vše, vím, že nám ráda požehná . . .“

V tom vracela se již ke hrobu posluhovačka Dvorných. V málo okamžicích pak oba milující se rozešli. Anna odcházela s posluhovačkou napřed, ve velké vzdálenosti za nimi kráčel Jiří do úřadu volným krokem sladké blaho v srdci, samé květy v prsou . . .

A večer, když paní profesorová spojila

ruce Anny a Jiřího žehnajíc jich zasnoubení, pozvedl šťastný ženich po skončení večere sklenku vína ke kratičké zdravici a pravil rozechvělým hlasem:

„Tam, kde nad jinými bezehvězdná noc rozestírá své tmavé perutě, zaplátl pro mne den nového života. Pochovav ve hrobě ty, kteří nejdražšími mně byli, nalezl jsem u pokraje jeho milující bytost, jež nahraditi mi chce lásku oněch. Zdá se mi, že na prahu smrti dožil jsem se svého znovuzrození. Připijím tudíž na zdar celé řady let budoucnosti nás všech, kterou vyzlatiti bude jedinou péčí mou — a přeji si jen, by těch šest měsíců, jež dělí mne od oné doby, kdy na vždy uvedu vás pode krov svůj, kdy zlatá pouta lásky manželské spojí srdce mé a Anničina na časy věčné, prchlo tokem bystriny!“

Tři skleničky zachřeštěly a Jiří učiniv malý doušek sklonil se před svou nevěstou a ret jeho dotekl se ve žhavém políbení její liliového, změtí vlasů částečně zaclo-něného čilka.

KRONIKA.

Z Prahy. (Pořádek udílení svátosti sv. biřmování ve vikariátu Plzeňském l. P. 1893.) V pondělí 3. července odpoledne odjezd z Prahy do Malesic. V úterý 4. července ve Vejprnicích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování. Ve středu 5. července v Ledcích v 8 h. mše sv., kázání, sv. biřmování domácích a z Druzdové. Ve čtvrtek 6. července ve Všerubech v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování; odpoledne v Lešanech ve 4 hod. kázání, sv. biřmování pro Leštany a Pernarce. V pátek 7. července v Borech v treštu v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování. V sobotu 8. července v Touškově v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování domácích a z Kozolup. V neděli 9. července v Malesicích v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování; odpoledne křesťanské cvičení a požehnání. V pondělí 10. července v Plzni v 8 h. mše sv., kázání, sv. biřmování české školní mládeže obého pohlaví. V úterý 11. července v Plzni v 8 h. mše sv., kázání, sv. biřmování německé školní mládeže obého pohlaví. Ve středu 12. července v Plzni v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování českých odrostlých biřmovanců obého pohlaví. Ve čtvrtek 13. července v Plzni v 8 h. mše sv., kázání, sv. biřmování německých odrostlých biřmovanců obého pohlaví a vojska. V pátek 14. července v Plané v 8 h. mše sv.,

kázání, sv. biřmování. V úterý 18. července v Plzenci v 8 hod. mše sv., kázání, sv. biřmování; odpoledne v Liticích o 4. hod. kázání, sv. biřmování pro Litice. Ve středu 19. července v Dobřanech v 8 hod. mše sv., kázání, svaté biřmování; odpoledne v Chotěšově o 4. hod. kázání, sv. biřmování pro Chotěšov. Ve čtvrtek 20. července v Úherci v 8 hod. mše sv., kázání a sv. biřmování.

— **Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“** v Praze přistoupili za členy zakládající p. t. pp.: J. M. Theodor Kohn, kníže-arcibiskup olomoucký, Tomáš Coufal, farář ve Veltrusích, Jan Mikulka, kaplan ve Znovozech, Josef Barvíř, far. v Bystrém u Nového Města nad M., Jan Mikan, kaplan v Přelouči, Ant. Foret, kapl. ve Světlé nad Sázavou, Ferd. Schmidt, koop. ve St. Brně na Moravě, Vavřinec Jakeš, far. ve Slověnicích u Lišova, Dr. Tom. Korec, koop. v Horním Újezdě u Kojetína, Frant. Hladík, far. v Břežině, Pavel Pavelka, far. na odpočinku v Lišni u Brna, Vojtěch Klameš, far. v Chřenovicích, Jan Kraus, far. v Bělci, Jos. Fidler, kaplan ve Větli, Karel Bobrovský, farář v Hermanšlaku na Moravě, Martin Kocmich, katech. c. k. gymnasia na Vinohradech, Tomáš Škrdlé, redaktor „Vlasti“ v Praze, Josef Militký, c. k. profesor v Pardubicích, Alois Vavruška, c. k. dvorní krejčí a majitel domů v Praze, Josef Zbejval, duchovní správce v Praze, Jakub Ludvík, farář v Ouněticích, Nepojmenovaný z Prahy, F. K. z Prahy, Václav Černý, katech. ústavu učitelek v Praze, Václ. Pokorný, far. na odpoč. v Neratovicích. — Za členy přispívající přistoupili p. t. pp.: JUDr. Jindřich Šolc, starosta král. hlav. města Prahy 5 zl. Čeněk Gregor, I. náměstek starostův v Praze 2 zl. JUDr. Vlček, II. náměstek starostův v Praze 3 zl. Adolf Zvonek, ingénieur v Praze 1 zl., Josef Tomšů, kaplan u sv. Haštala v Praze 1 zl. Jaroslav Půst, kaplan u sv. Haštala v Praze 1 zl. Vilém Želízko, obchodvedoucí v Praze 1 zl. Ant. Matyáš, sekretář křesť. akademie v Praze 1 zl. Jos. Šlecht, majitel domů v Praze 1 zl. Ludvík Štrahl, učitel u sv. Havla v Praze 1 zl. Václ. Stejskal, kapl. u sv. Mikuláše v Praze 2 zl. Konvent Milosrdných bratří v Praze 1 zl. Ant. Pipota, farář na odpočinku v Žižkově 2 zl. Ant. Herout, kapl. ve Volšanech 1 zl. Dr. Ant. Víšek, far. u Nejsv. Trojice v Praze 2 zl. G. Kordule, kapl. u sv. Vojtěcha v Praze 1 zl. Dr. Schneedorfer, prof. bohosloví v Praze 1 zl. Jakub Duffek, kapl. u sv. Ducha v Praze 1 zl. Alois Mlčoch, koop. u Nejsv. Trojice v Praze 1 zl. Kolej Jesuitů v Praze 2 zl. Václav Šproc,

koop. v Karlíně 1 zl., Alois Foret, kooperátor v Karlíně 1 zl. Josef Marat, sekretář řádu křižovníckého v Praze 1 zl. Ant. Melichar, farář u sv. Františka v Praze 2 zl. A. Vaněček, kapl. u sv. Františka v Praze 1 zl. Josef Karpfinger, kaplan u sv. Františka v Praze 1 zl. Dr. Gabriel Pecháček, prof. bohosloví v Praze 2 zl. Vincenc Švehla, kaplan na Smíchově 2 zl. Fr. Tauš, kaplan na Smíchově 2 zl. Jan Váchal, duch. správce na Smíchově 2 zl. Jos. Vacarda, katech. na Smíchově 1 zl. Hubert Hueber, úředník v Praze 1 zl. V. Kohout, vrchní účetní v Praze 1 zl. Th. Mensi, úředník v Praze 1 zl. Boh. Frühauf, úředník v Praze 1 zl. Václav Kotrba, majitel knihtiskárny v Praze 1 zl. Fr. Motys, kapl. u sv. Vojtěcha v Praze 1 zl. Fr. Kotalík, kaplan u Nejsv. Trojice v Praze 1 zl. Frant. Suchý, katech. v Praze 1 zl. J. Vlk, katech. v Praze 2 zl. Frant. Kovařík, kaplan ve Zvoleňovsi 2 zl. Ant. Plichta, majitel domu v Praze 3 zl. Jan Švejda, lékárník v Praze 1 zl. Josef Šauer z Augenburku, prof. v Praze 3 zl. P. Hubert Ettl, provinciál řádu kapucinského v Praze 2 zl. Zikmund Starý, generál. opat řádu praemonstrátského na Strahově 6 zl. Ivan Wagner, knihovník na Strahově 2 zl. Dam. Manžel, převor řádu praemonstrátského na Strahově 3 zl. Konstantin Beránek, kněz řádu praemonstrátského na Strahově 2 zl.

Z Říma. Nejbližší konsistoř papežská koná se 12. a 15. června, v níž bude 5 až 6 nových kardinálů jmenováno.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchov.*“ číslo 4., ročník XXXIV., má tento obsah: V čem záleží náboženství? Hypnotismus. Co jest úřad vychovatelský po rozumu katolické paedagogiky? Kulturní boj v Prasku. Výklad nových zákonů o kongruu duchovenstva v katolické správě duchovní. — Kronika: Jak má rodokmen býti kolkován. Snaby po spojení církve východní se západní. Fysiolog o materialismu. Jaké tóny voliti radno pro zvony? Metrická členitost poetických knih starozákonních. O souboji, při němž nebezpečí těžkého zranění jest vyloučeno. Aureola (svatozář) svatých. O náboženství Mexikánů. Náhrada za škody, zvěří na poli učiněné. Valná hromada spolku sv. Josefa. — Literární oznamovatel pojednává o čtyřech spisech.

— Ctitelům blah. P. Marie věle doporučuje se právě vyšlá knížečka: „*Matka ustavičné pomoci*“ (s připojenými modlitbami a

s obrázkem). Sepsal P. Alois Polák, C. Ss. R. S povolením nejdůst. kníž. arcib. konsistoře a řeholn. představených. V Praze 1893. Na skladě v klášteře OO. Redemptoristů u sv. Kajetána č. 192—III. Stran 170. Cena pouze 15 kr.

— „*Sborník historického kroužku.*“ Majitel, nakladatel a vydavatel Družstvo „Vlast.“ Odpovědný redaktor František Zdráhal. Sešit I. Rok 1893. Cena 80 kr.

— „*Blahoslavená Panna Maria v přeladech.*“ 400 Mariánských příkladů. Pro kazatele a katechety sestavil Leopold Kolísek, farář v Olši na Moravě. Díl. I. V Brně 1893. Cena 1 zl. 20 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Alois Müller, kn. arcib. notář a far. v Oberhannsdorfu v Kladsku, 18. května 1893, (nar. 19. dubna 1812, vysv. 24. října 1835);
- p. Ignác Grünwald, k. a. notář a far. Bezdědický, 19. května 1893, (nar. 31. července 1816, vysv. 1. srpna 1841).

Jmenování jsou:

- p. Jos. Schmid, far. v Plánu, jmenován sekretářem k. a. vik. úřadu Plánského;
- p. Jan Vilím, far. Praskoleský, jmenován skut. k. a. vikářem obvodu Hořovického.

Ustanovení jsou:

- p. Josef Brusák, kapl., za admin. v Bezdědicích;
- p. Otto Schmidt, kapl. ve Stráži (Neustadt), za far. v Oudři (Udritsch);
- p. Karel Burka, far. podčáplský, za far. v Třeboraticích;
- P. Václ. Kuřr, kněz ř. křížov., za realn. admin. v Unhošti.

Upřádněná místa:

Vrané, fara patr. p. Karla Bedřicha knížete z Oettingen-Wallersteinů, od 20. května;
 Bezdědice, fara patr. p. děkana Karlotýnského, od 22. května;
 Stodůlky, fara patr. náboženské matice, od 20. května;

Podčáplý, fara patr. náboženské matice, od 30. května 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Josef Leder, b. vikář, majitel zlatého zasl. kříže s korunou, far. v Č. Třebové, 25. května 1893, (nar. 24. května 1835 v Ném. Rybné, vysv. 25. července 1861).

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. Knob, bisk. vikář, far. v Přibyslavi, jmenován čestným konsistor. radou;
- p. Jos. Šimek, děkan v Polné, jmenován vikar. sekretářem;
- p. Frant. Pochop, far. v Josefově, a
- p. Jan Jirásek, far. v Chotěboři, jmenování čestnými děkany;
- p. Ant. Holub, far. v Libici,
- p. Al. Chaloupka, far. v Modletíně,
- p. Štěpán Sova, far. v Uhelné Příbrami,
- p. Josef Bríza, far. v Lučici,
- p. Frant. Kotrbelec, far. v Krucemburku, a
- p. Al. Pinl, far. v Šlapánově, obdrželi Expositorium canonicale;
- p. Ant. Běhal, katech. škol měšť. v Polné, obdržel farní synodalie.

Upřádněné místo:

Česká Třebová, fara patr. knížete Liechtensteina, od 26. května 1893.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Rozmluva

o dějinách všeobecných

od J. Bossueta.

Z frančiny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

Cena 1.50. (Str. 334.)

Výtěžek se věnuje na založení chudinské nadace na osadě Družské.

OBSAH: Homilie na neděli třetí po sv. Duchu. — Kázání na neděli čtvrtou po sv. Duchu. — Dva lidé. (Báseň.) — Kniha sv. Aurelia Augustina O víře ve věci, jichž nevidíme. (Dokonč.) — Co květině . . . (Báseň.) — Filiální kostel v Malém Pálči. (Pokrač.) — Dva hroby. (Povídka.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihhtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Jeho Eminenci

nejdůstojnějšímu pánu, panu knížeti arcibiskupu pražskému

Františkovi de Paula,

s. ř. c. kardinálovi, hraběti ze Schoenbornů a t. d., a t. d.

hymna na uvítanou

před prvním od Něho udílením svátosti sv. břimování v Kolínském vikariatu
v měsíci červnu 1893.

Požehnaný, jenž se béře k nám

ve jménu Páně,

Pastýř dobrý, podat ovečkám

před vlky zbraně!

Muži apoštolský, vítej,

dary Ducha dítkám skýtej,

Otče, vítej nám!

Ďábel v stádě Božím obchází

jako lev řvoucí,

lapá, *hříchem* jež mu nadchází,

ovečku mroucí:

ducha zlého upokoří,

v srdcích našich stan si stvoří

Posvětitel Duch.

Zrak i sluch svůj pravdě odvrací
 svedená duše,
 ke klamným se bajkám obrací,
 v záhubu kluše:
 k poznání pravd rozum dává,
moudrostí blud překonává
Osvětitel Duch.

Třtina větrem sem tam zmitána
 bývá co chvíli,
 v pokušeních vůle viklána
 bez rady, síly:
radě v tísní, v pochybenství,
sílě v mdlobě, v protivenství
Utěšitel Duch.

V rozkoších své nebe hledají
 ve světa zboží,
 Bohu slávy a cti nevzdají
 odpůrci Boží:
 nití v srdcích *Boží bázeň*,
pobožnost a *svatou kázeň*
Obnovitel Duch.

Přijmiž, *Otče*, lásky na význam
 prostinké kvítí!
 Vzácnější kéž vzpučí v srdcích nám,
 jež slávou svítí:
 květy *věry* nehynoucí
 květy *lásky* nehasnoucí
 k Bohu a bližním!

Jos. V. Smělý, f. R.

Kázání

na neděli V. po sv. Duchu r. 1864 o výroční památce zvolení sv. Otce Pia IX.

„Já pravím tobě, že ty jsi Petr (skála), na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou.“

Mat. 16, 18.

Rozmilí v Kristu, dnešního dne shromáždili jsme se k slavnosti zvláštní. Zemře-li sv. Otec, čili papež, osíří-li stolice sv. Petra, stolice náměstka Kristova zde na zemi: tu sejde se sbor kardinálů, jenž vzýváním Ducha sv. k volbě nového náměstka Kristova, nového papeže, přikročí. Zvolení však každého nového papeže jest pro naši svatou církev katolickou velmi důležité. I slušnost tu zajisté, aby událost ta vděčně a radostně památce mení námi katolíky se uchovala. Za tou příčinou ustanovili nejdůstojnější vrchní pastýřové naší vlasti české, aby každoročně den zvolení panujícího sv. Otce co den památný byl zasvěcen. A tuto slavnost konáme právě dne dnešního. Byla by se slavnost ta konati měla dne 16. června t. j. minulý čtvrtek, jelikož na ten den před 18. léty nynější sv. Otec, Pius IX. právě byl zvolen, pro hojnější však účastenství ustanoveno, aby vždy volena byla k tomu neděle, jež památný ten den zvolení následuje. — Než pomysli si tu snad mnohý, k čemu slavnost ta? co mi do papeže? co z toho mám? co pro nás dělá? Bydlí v zdáleném Římě, ani ho neznám. Aj, tak by mohl mluvit jen ten, kdož ve věcech sv. náboženství tím největším je neznalcem, tak by mohl mluvit jen křesťan katolík, jenž spasení své lehkomyšlně v šanc dává, jemuž víra jako víra. Tak však nesmyslí snad nikdo z vás, a já doufám, že dnes neopomenete také modlitbičku za sv. Otce připojit k obyčejným modlitbám svým, zvláště když vám vypovím: Co jest svatá církev katolická a jaké jest zřízení její.

Pojednání.

Božský náš Spasitel, Ježíš Kristus, shromáždovav po tři léta veřejného svého vyučování kolem sebe ty, kdož se ho přidrželi Skrovný pak jen byl počet jejich Dvanáct apoštolů, 72 učedníků a několik jiných osob, mužů a žen, jež věřícím srdcem k Němu, co Synu Božímu a Vy-

kupiteli světa přilnuly: to bylo celé Jeho stádečko. Všickni ale byli vespolek úzce spojeni; neb měli jednu a tu samou víru, jeden a tentýž zákon, jednu a tutéž naději, jednu a tu samou nejvyšší hlavu, totiž Pána Ježíše.

Za živobytí Pána Ježíše a hned po Jeho smrti byla ona společnost vyznavačů Jeho ovšem ještě velmi malá, jak sv. Lukáš vypravuje, čítala toliko asi 120 duší. Byla pak to vůle našeho Božského Spasitele, aby společnost ta se množila, aby po celém světě se rozšířila a všechny lidi do svého lůna přijala. Proto dal apoštolům rozkaz, aby všechny národy učili a všem lidem evangelium hlásali. I konali apoštolové se vši horlivostí, jak prikázal Pán. Hned na den sešláni Ducha sv. kázal Petr židům ze všech končin světa tu shromážděným, i kázal s takovou mocí, že jich hned na 3000 víru křesťanskou přijalo a pokřtiti se dalo. Brzo na to kázal opět, a počet křesťanů vzrostl na 5000. Taktéž si počínali i ostatní apoštolové, také oni kázali v Jerusalemě a na jiných místech po celém Judstvu, a hojně požehnána byla apoštolská práce a horlivost jejich. To však vzbudilo závist a zlost u vysoké rady židovské, u zákonníků, fariseů a saduceů. Vidouce, kterak křesťanstvo každým dnem nemálo prospívá a kterak sami vždy více na své vážnosti trátí: tu vynakládali vše, aby jen další hlásání víry křesťanské zamézili, pronásledovali apoštoly a učedníky, vrhali je do žalářů, mrskali je a hrozili jim smrtí. Sv. apoštol Jakob starší, bratr Janův, byl mečem odpraven a také Petr nebyl by smrti ušel, kdyby ho anděl ze žaláře nebyl vyvedl. Těmito pronásledky viděli se učedníci Páně nuceny, opustiti zemi Judskou: i záměřili tedy do Samaře, kde s radostí byli přijati a mnohých na víru křesťanskou obrátili. Brzo na to hlásali sv. evangelium také pohanům, tak že netoliko v zemi židovské, nýbrž ve všech zemích říše Římské, kteráž tehdy téměř všechny krajiny země zaujímal, veliké množství židů i pohanů na víru křesťanskou obráceno bylo.

Kterak pak ale nyní s těmito křesťany naložili apoštolové? Zanechali je suad. když je vyučili a pokřtili, svému osudu, aniž by se o ně byli starali dále? Nikoliv; ale oni na všech místech, kde bydleli, tvorili z nich jednotlivé obce křesťanské a převzali nad nimi správu duchovní. První taková obec byla zřízena

v Jerusalemě, kterouž, když apoštolové z Jerusalema se odebrali, apoštol sv. Jakub mladší, příbuzný Páně, řídil. Brzo povstala také kvetoucí obec křesťanská v Antiochii, jižto po nějaký čas sv. Petr spravoval. Později odebral se Petr do Říma, a i tam obec křesťanskou založil. Tímž způsobem zakládali apoštolové obce křesťanské na všech místech, kde sv. evangelium se ujalo a obstarávali co představení duchovní, ano i tělesné potřeby jejich.

Než v několika letech zmáhalo se křesťanství vždy více a tolik povstalo obcí křesťanských, že pro duchovní jejich správu nepostačovali více apoštolové. Mimo to byli apoštolové poukázáni, aby po celém světě evangelium hlásali. I nemohli tedy u jednotlivých těch obcí navždy zůstat a je řídit. Čím pak tu vypomohli? I věděli, co jim řekl Pán: „Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás.“ A tu s modlitbou a postem posvětili starších na biskupy a ustanovili je všude za představené nových obcí křesťanských s tím naporučením, aby oni opět jiných světili a ustanovili. Byltě pak již tehdy ten obyčej, že na menších místech ustanoveni bývali starší toliko s důstojností kněžskou, ve větších pak městech vedle kněží také starší s důstojností biskupskou. A tak již v dobách apoštolských byly četné obce křesťanské, nad nimiž biskupové a kněží správu duchovní vedli.

Nyní pak nastává tato otázka: V jakém poměru stály k sobě ty jednotlivé, po celém světě rozptýlené obce křesťanské? Šla každá z nich vlastní svou cestou, byly všechny zcela samostatné? Nikoliv, ale všechny byly vespolek co nejužší spojeny a tvořily společně jedinou toliko velkou obec křesťanskou. Jako totiž jednotliví křesťané na jednom místě v jednu obec se spojili, tak se jednotlivé obce rozličných míst v jedinou velkou obec, kteráž všechny křesťany celého světa v sobě zahrnovala.

A čím pak spojení toto všech křesťanů v jednu obec bylo docíleno? Všichni křesťané spojení byli v jednu obec jednou a tou samou vírou, účastenstvím na jedné a těch samých svátostech a podřízením pod jednu a tu samou společnou nejvyšší hlavu. A tak to bylo, tak to trvalo přes osmnácte století, tak to stojí i nyní. Tři sta milionů pravověrných křesťanů ze všech dílů světa stojí se svými kněžími a se svými biskupy v tom nejužším spojení s jednou nejvyšší hlavou, Římským papežem, s nímž

jednostejné učení vyznávají a jednotejných svátostí užívají. A v tom záleží naše svatá církev katolická a zřízení její.

A tak to chtěl mít Syn Boží, jenž pro spásu celého pokolení lidského na tento svět přišel. Za jednotu mezi všemi věřícími prosil v převelebné oné modlitbě, již na krátce před svým utrpením k Otci nebeskému konal. „Neprosím toliko za ně,“ tak se modlil, „t. j. za učedníky, ale i za ty, jenž skrze slovo jejich uvěří ve mne, aby všickni jedno byli, jako ty, Otče, jsi ve mně a já v tobě.“ K tomu cíli dal jim představené v osobě apoštolů a jejich nástupníků, biskupů, jimž dal moc kázati, křtiti, chleba a víno v tělo a krev proměňovati, hříchy odpouštět, nařízení a zákony dávat. Všecky pak postavil pod jednu nejvyšší společnou hlavu, za kterouž Petra a každého jeho nástupníka povýšil. Petrovi a v něm každému jeho nástupníku, jichžto podnes 225 se čítá, odevzdal Pán Ježíš klíče království nebeského, jemu a v něm každému jeho náměstku svěřil beránky i ovce, celé stádo, všechny věřící, řka: „Pasiž beránky mé, pasíž ovce mé;“ Petra a v něm každého jeho nástupníka položil za základní kámen církve své, řka: „I já pravím tobě, že ty jsi Petr (skála), a na té skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou.“

A tak již víte, co je sv. církev katolická a jaké jest zřízení její. Doufám pak, že z těch několika dnešních slov mých nahlížíte, jak nanejvýš důležitou osobou v církvi Boží je papež — sv. Otec, co náměstek sv. Petra. Odstraniti papeže bylo by tolik, jako odejmouti domu základ, stádu pastýře, hvězdám slunce, vojsku vůdce, zemi panovníka. A to vědí dobře nepřátelé naší svaté církve, ti synové temnosti, a protož činíce útoky na církev svatou, všechny šípy zloby své metají na její hlavu, jak toho v přehojné míře okusil a okouší nynější sv. Otec Pius IX. Věditi oni dobře, že když by se jim podařilo porazit pastýře, že rozprhnou se ovce. Avšak toho se nedočkají nikdy, neb Duch svatý vládne povždy v domě církve Boží a Syn Boží neopustí nikdy dílo své, jak to slavně zaslíbiti ráčil, řka: „Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“

A protož kdyby samo peklo se svými bezbožnými náhončimi proti církvi naší a její nejvyšší hlavě se vyřítilo, kdyby nepřátelé všeho řádu v nenasytné ziskuchtivosti sv. stolici Petrovu o všechny statky

vezdejší připravili a sebe větších svízlů na ni uvalili: nebudmež málomyslní, nebojmež se, nejvyšší hlavu nám nepotrou, neb toť skála nepohnutelná, na níž stojí církev a již brány pekelné nepřemohou. Jen pak sami svaté své církve pevně se držme, u vroucí účtě a lásce a dětinné přítulnosti k svaté Římské stolici, k náměstku Kristovu, k sv. Otcí se víňme. Vždyť pak jsme tu všickni, bohatí, chudí, vznešení, sprostí, vždyť jsme tu všickni jako dítky jednoho domu, o kteréž laskavý otec se stará; neb sv. Otec, papež pečuje o všechny duchovní potřeby naše a co náměstek Kristův otvírá nám poklady všech milostí, jakých k dosažení věčného spasení nám třeba. On je naším nejvyšším pastýřem, jenž vše vynakládá, aby nás na cestě pravdy a ctnosti zachoval a nás k neviditelnému vrchnímu pastýři, Ježíši Kristu přivedl. Modleme se pak za nynějšího sv. Otce Pia IX., modleme se za něj zvláště dnešního dne, ježto výroční památku jeho zvolení za náměstka Kristova slavíme, modleme se za něj, aby nám ho Bůh ještě déle zachoval, aby jej ve všelikých nesnázích těšil a silil, aby mu těžké břímě, jež na bedrách jeho spočívá, nadlehčoval, a aby mu přispíval k zdárnému vyřízení všeho toho, co by k prospěchu naší svaté církve sloužilo. Modleme pak se i za všechny ty, jenž papeže za nejvyššího svého pastýře neuznávají a tedy co ztracené ovce bloudí; modleme se za ně, aby poznati jim dal Bůh, co k spáse jim slouží. Prosme každodenně Pána, aby urychlití ráčil blahou tu dobu, kde všeliká nevěra, všeliký blud a všeliké roztržky zmizí a kde bude toliko jeden ovčinec a jeden pastýř. Amen.

Radulfa přijímá Vroucího homilie:

V den sv. apoštola Petra.

„Téhož času vztáhl Herodes král ruce, aby sužoval některé z církve“ (Skut. ap. 12.) atd.

V tomto čtení, bratři nejdražší, trojí věc a to sice podle litery nám uvážiti sluší. Za prvé, proč všemohoucí a spravedlivý Bůh bezbožníkům tak velikou moc uděluje, aby naproti svatým jeho zuřiti mohli. Dobře tuto díím, že Bůh jim tu moc uděluje, poněvadž, jak praví apoštol: „Není mocnosti, leč od Boha“ (Řím. 13.),

a jak svědčí i sám Spasitel náš, který řekl k Pilátovi: „Neměl bys žádné moci proti mně, kdyby nebylo tobě dáno s hůry“ (Jan 19.). „Proto ani ďábel proti Jobovi ničeho podniknouti nemohl, prve nežli od Boha moc k tomu sobě vyžádal a ji také obdržel“ (Job 1.). Bůh totiž uděluje zlým moc sužovati a básniti z trojí této příčiny: Předně, aby zkusil dobrých a spravedlivých. Nebo co jest pec pro zlato, co pilník pro železo, co voda pro plátno, to vše je utrpení spravedlivému. Škrze dopouštění takovýchto soužení používá tedy Bůh zlých jako dělníků, aby pomocí jejich tvořil z lidí nádoby vývolení a aby je tím čistšími, krásnějšími, pevnějšími a vzácnějšími učinil. Za druhé, aby v potupu a opovržení uvedl zlých a nešlechetných, jakož psáno jest: „Drak ten, kteréhož jsi stvořil k zahrávání sobě s ním“ (Žalm 103.). A v posměch uváděn bývá ďábel a společníci jeho tím, že když snaží se svatým uskoditi, právě naopak jenom jim prospívají a tudíž nejvíce škodí sobě. Za třetí, aby na jevo přišla moudrost a všemohoucnost Boží tím, že zlých skutků nešlechetníků umí a může používati k dobrému. Nebo vše, cokoliv zlého tito proti Bohu a jeho svatým podnikají, jest úmysl Boží, v tom všem pro Boha a za Boha bojují, který škrze ně a v nich vykonává vůli svou a koná vše k větší slávě své. Ostatně uvážiti musíme i to, že Bůh tomu nechce, aby někteří ze svatých déle zde na tomto světě zůstali a byť se i zdálo, že by nejen sobě ale i mnohým jiným velice prospěti mohli, kdyby déle živi byli na tomto světě, tedy přece slavně je odvádí ze soužení tohoto světa, jako ku př. Jakuba Většího, kterého ještě jako mladence před ostatními apoštoly mečem Herodesovým odňal tomuto světu. To však vševědoucí Bůh činí z trojího ohledu, přední toho příčina záleží v tom, poněvadž ví, že zásluh, kterých sobě nashromážditi mohli vůbec, mají již v plné míře, jakož psáno jest: „Dokonav v krátku vyplnil časy mnohé. Nebo stáří ctihodné není ono dlouhověké, ani počtem let měřené: ale šediny jsou smysl člověka a věk starý život neposkvrněný“ (Moud. 4.). Z toho patrno, že svatí, byť i jako mladíci umírali, nicméně předce vyplnili dny své, kdežto naproti tomu o bezbožných řečeno jest: „Muži krví a lstiví nedojdou polovice dnů svých“ (Žalm 54.). Druhá příčina jest, aby na skluzké cestě tohoto světa

někdy snad nepadli a nezahynuli, jakž písmo dí: „Vytržen jest, aby zlost nezměnila rozumu jeho, aneb aby lešť nepodvedla duše jeho“ (Moud. 5). Protož pospíšíl vyvésti jej z prostředku nepravosti. Třetí příčina toho leží v tom, jelikož, jak dí apoštol, „nebyl svět jich hoden“ (Žid. 11, 30.), když tak rychle a předčasně vytržení bývají spravedliví z tohoto světa. A tak za trest hříchů svých oloupen bývá svět o světlo svatých svých. Proto psáno jest: „Spravedlivý hyne a není, kdo by (o tom) přemýšlel v srdci svém: nebo od tváři zlosti shromážděn bývá spravedlivý“ (Isai 57.). Než ať z jakékoliv příčiny, bratři, tak předčasně, tak rychle odvolávání bývají svatí z divadla tohoto bídného světa, nicméně dobře a šťastně s nimi naloženo jest, jelikož jim jest popráno, v tak krátkém čase přeběhnouti přes jeviště bíd a prací tohoto světa a vejíti v slávu věčnou. Za třetí i to uvážiti nutno, že Bůh mnohé ze svatých mocnou rukou vychvátiv ze soužení, dlouhý věk jim zde na zemi doprává, tak jako se stalo Petrovi a Janovi evangelistovi. A to činí proto, aby dílem za větší práce a namáhání své také větší odměny vzali, dílem aby církev svou dále ještě potěšil a poučil, dílem také, aby strany protivné tím více zahanbil a odňal jim ty, které věznili a žalářovali. Toť největší pro ně potupa.

Z těchto příčin tedy zachoval Pán sv. Petra dále církvi své a ze žaláře Herodesova všemocnou rukou svou vytrhl jej. Tímto vysvobozením jeho dokazuje nám zjevně své milosrdenství, spolu však i všemohoucnost svou. A sice milosrdenství své ukazuje nám v tom, že prosbami církve své nad uvězněním učitele svého tak velice zarmoucené, dal se pohnouti a se smiloval. A všemohoucnost svou dokazuje zase v tom, že Petra uvězněného, dvěma řetězy svázaného, dvojnásobnou stráží silně strážného a železnými vraty uzavřeného, vzdor všem těmto překážkám ne skrze chytrost lidskou, nýbrž skrze anděla svého mocnou rukou ze žaláře toho vysvobodil a z milosrdenství svého církvi zase navrátil, ukazuje nám, že na zbožné prosby církve své vždy jest hotov vyslyšeti ji a že vždycky mocen jest ji vysvoboditi. Dále uvěznění a vysvobození, jakéž událo se s Petrem jednou, každodenně stává se s námi. Herodes totiž, to jest ďábel, jenž jest král všech bezbožných, každodenně podle dopuštění božího vztahuje ruce své,

aby sužoval služebníky církve, ku kterým přístup má a kde a kdy to učiniti může. On nespokojuje se pouze tím, že pohany a židy a jiné nevěřící každodenně požírá, pakliže spolu nemůže zabít i křesťanů, kdy a kde má k tomu příležitost. Proto dí o něm Bůh k trpělivému Jobovi řka: „Aj, pozře řeku, a nepodiví se: a má naději, že Jordán vplyne v ústa jeho“ (Job. 40.). Bůh chce tím říci: Není to ďáblu postačitelné, že řeku t. j. pokolení lidské, od počátku světa až do narození Krista, téměř celé pohltí, pakliže také Jordan, t. j. pokřtěné nepozře v břich zloby své. Ani to jemu nepostačuje, že v církvi některé nižší křesťany, že prosté věřící každodenně ubíjí, ale i přední v království Božím, i představené církve snaží se hlavně zničiti. Nebo pokrm jeho výborný, jak dí prorok Habakuk. (Hab. 1.) Proto dí také dnešní čtení: „I zabil Jakoba, bratra Janova mečem,“ jelikož veliké tupitele, protivníky a hubitele nepravosti nejraději zabíjí mečem svého pokušení. Vida pak, že se líbilo Židům, t. j. těm, kterým se líbila zloba jeho, uminil jíti i Petra t. j. řád pevnomyšlných biskupů napadá, aby totiž poraziv hlavu i nepatrnější, podržené údy snadně a vesměs podmanil pod moc svou. A to činí hlavně ve dnech přesnic, jelikož ďábel o slavnostech a v postě, jimiž věřící cvičí se k větší čistotě, svatosti a dokonalosti života, také větší nástrahy a boje proti nim připravuje. Hříšníka pak, jež svými nájezdy zajal a uchvátil, vrhá do hlubokého a tmavého žaláře nepravosti a aby nemohl odtud skrze bránu pokání uniknouti, vydává jej čtyřem čtvrtníkům vojáků k ostříhání. Čtvrtník nazývá se ten, jenž má pod sebou čtyry vojáky, jako setník nazývá se tak proto, že jich má pod mocí sto. První tudíž čtvrtník, jemuž ďábel k ostříhání vydává hříšníka, jest duch podlého studu, který vnuká hříšníkovi, aby se pro zahanbení své nezpovídal z hříchů svých. Proto praví Šalomoun: „Jest zajisté stud, kterýž uvozuje hřích“ (Ecc. 4.). A ten má pod svou mocí opět jiné čtyry totiž: Stud před vyznáním se z hříchu, stud před pokřením se před knězem, stud před vyhledáváním léků a prostředků, stud před vykonáváním uložených skutků kajicnosti. A aby snad i tento tyran, ustanovení k ostříhání hříšníka v nepravosti jeho, nepostačoval, přidělen mu bývá od ďábla druhý čtvrtník, totiž duch záhubné jistoty, a ten podobně

zase má s sebou jiných čtyř duchů zlých, totiž ujišťování, že vina hříšnickova jest jenom lehká a snadno tedy k odpuštění, ujišťování, že ještě dlouho živ bude, ujišťování, že ještě dosti času mu zbude, v kterém by pokání činiti mohl, a ujišťování, že Bůh jest nejvyšší milosrdný. A aby snad tito dva ještě nebyli slabí a nepostačitelní, přidán jim bývá od ďábla ještě třetí čtvrtník, duch totiž zatvrzelosti a tu opět má čtyry jiné tyrany pod mocí svou, totiž zatvrzelost v hříších, zatvrzelost v opovrhování s Bohem, zatvrzelost srdce jak skálu tvrdého a zatvrzelost v nekajcnosti. A aby snad tito tři ještě nedostačovali, dává jim ďábel na pomoc čtvrtého čtvrtníka a tentě jest duch nevěry. Ale i on má jiné čtyry pod mocí svou a k ruce své: totiž nevěru ohledně velikosti a těžkosti hříchu, nevěru ve zmrtvých vstání, nevěru v poslední soud, nevěru ve věčnou odplatu a Boha vůbec.

Těmito tedy silnými duchy jako strážnými vězni a střeží ďábel hříšníka v žaláři hříchu, chtěje po velikonoci, to jest, po skončeném jeho životě vyvésti jej lidu duchů pekelných k trápení. A takovým způsobem ostříhán bývá hříšník v žaláři. Modlitba však musí se díti za něj bez přestání k Bohu od církve. Z toho patrně vysvitá, že ten nemůže býti věrným synem sv. církve, kdož za syny církve této žalostně uvězněné ustavičně k Bohu se nemodlí. A to čelí zjevně proti některým křesťanům, kteří vidouce někdy pastýře svého duchovního aneb někoho z spolu-křesťanů svých spoutaného vazbami hříchů, nejen že se za něho nemodlí, ale spíše z toho ještě radost mají, jim se posmívají a chyby jejich rozkřičují. Avšak takoví jistě stávají se spoluúčastníky kletby, která stihla Cháma, jelikož jako on hanbu duchovních otců svých a spolubratří nezakrývají, nýbrž jim se posmívají. (Gen. 9.). Když však ďábel takto spoutaného hříšníka chystá se již vyvésti k trestům věčným, tu hříšník spí mezi dvěma vojáky v noci hříchů svých, to jest mezi duchem opovážlivého spoléhání se na milosrdenství Boží, který jej zdržuje, aby neunikl, z pravé strany, a mezi duchem zoufalství, který střeží jej, aby neunikl, ze strany levé. Tak svázán jest jako dvěma řetězy, to jest láskou k hříchům a zalíbením nad nimi, které jej od dobrých skutků, od pravé cesty zadržují a překážku v cestu polepšení kladou. A strážní přede dveřmi ostříhají žaláře. Dvěře hříšnickova žaláře

to jest pokání, které střeží nadzmlínění čtvrtníci, aby se jemu snad neotevřely, totiž nesmyslný stud, nebezpečná jistota, zatvrzelost a nevěra. Ačkoliv však hříšník takovýmto způsobem v hlubokém žaláři nepravosti prost všeliké naděje spí, jsa svázán a sklíčen, máje již vyveden býti k věčnému zatracení, tedy přece božská dobrotivost ustavičným prosbám církve své nakloňuje svůj sluch a anděl Boha všemohoucího neb některý kazatel postaví se k němu a ten bdí, stojí při něm a světlo lítosti zasvitne se hříšníkovi, který dosud přebýval v temnostech hříchu; a tento anděl udeřiv Petra v bok, t. j. udeřiv v svědomí hříšnickovo zbudí jej řka: Vstaň rychle ze sna hříchů svých, abys nebyl vlečen k zahynutí věčnému. A tu ihned spadávají řetězové lásky a zalíbení v hříších s rukou jeho, neboť hříchy, jež prve miloval a v nichž svou rozkoš hledal, počínají jemu se nelíbiti a jej trápit. A domlouvá se jemu, aby měkkost smyslných myšlének na úzdu pojal a podpásal pásem zdrženlivosti, a aby podvázal nohy žádostí svých, aby nelpěly více k pozemským rozkošem. A domlouvá se jemu, aby pláštěm lásky a jiných ctností oděl se a napomenutí spasení následoval. Tu vstane hříšník a následuje sice andělského spasitelného napomenutí, avšak vědom jsa sobě vlastní křehkosti a slabosti, nedůvěřuje, pochybuje, myslí, to vše že není pravda a skutečnost, to vše že je sen, že by on sám mohl vyjít a vyváznouti z obvyklosti hříchů svých. Tak totiž pevně drží jej ještě návyk, že se domnívá, že mu nikterak nelze jeho se sprostiti, jeho se odřici, jeho zanechat. Prošed však za pomoci Boží první stráž, to jest ducha opovážlivého spoléhání se a zoufalství, i druhou stráž, to jest nesmyslný stud, nebezpečnou jistotu, tvrdošijnost a nevěru, přichází ku bráně železné, t. j. k překážce zlé a tvrdé navyklosti, která se jemu s pomocí Boží otevře. A vyšed přejde ulici jednu, neboť zanechav zlé navyklosti kráčí cestou dobrého života a hned odchází od něho anděl, an vidí, že hříšník nyní odvrátiv se od bezbožnosti a nad to poučen byv, více jeho vůdcovství nepotřebuje, ano že i jiným vůdcem býti může. A hříšník, však ne již více hříšník ale spravedlivý učiněn jsa, když ohlíží se nazpět na hloubku nepravosti svých, z nížto nyní vysvobozen jest, přichází sám k sobě i praví k sobě pln útěchy, čeho dříve doufati se neosmělil: Nyní vím v pravdě,

že poslal Pán anděla svého a milosrdenství své a vytrhl mne z ruky Herodesovy, t. j. ďáblovy a ze všeho očekávání zlých duchů pekelných. Tak tedy, bratři moji, vyznává a blahorečí Hospodinu ten, jenž poznává, že vysvobozen byl skrze milosrdenství Boží z předešlé navyklosti hříchů svých. Kdo však až doposud v žaláři hříchů svých spíš, ó uposlechniž spasitelného napomenutí svého anděla strážce a rychle povstaň z nich, opásejž bedra svá pásem čistoty, zabraň nohousm žádostí svých, aby nelpely k věcem pozemským, přikrej se pláštěm lásky a ostatních ctností, vykup hříchy své skrze skutky milosrdenství a vyvážnuv z vazeb žaláře a z dvojí strážní ďábelské a brány železné navyklosti, nastup svobodu jsa učiněn napotom cestu spravedlnosti křesťanské a oslavujž a vyznávejž milosrdenství Boží nyní i na věky, čehož dopřejž a uděliž tobě Pán náš Ježíš Kristus, jenž s Otcem a Duchem sv. žije a králuje na věky věkův. Amen.

Aurelia Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

I.

Příležitost a obsah knihy.

1. Poněvadž mnozí svobodnou vůli člověka tak vykládají a hájí, že milost Boží, kterou volání jsme k němu a svých špatných zásluh zbavování, a skrze niž dobrých zásluh získáváme, abychom došli života věčného, upírájí se odvažují a takměř shladiti se vynasnažují: z té příčiny již o mnohém jsme promluvili a mnoho napsali, pokud nám Pán popráti ráčil. Ale poněvadž mnozí tak milost Boží hájí, že upírájí člověku svobodnou vůli: anebo se domnívají, že hájením milosti popírá se svobodná vůle: proto jsem si umínil něco napsati vašim láskám, bratře Valentine a ostatní, kteří spolu Bohu sloužíte. Neboť se mi zvěstovalo o vás, bratři, od některých, již z vaší kongregace k nám zavítali, že o té věci jsou mezi vámi spory. Pročež, nejmilejší, aby vás temná tato otázka nemátla, napominám vás nejprve, abyste z toho, čemu rozumíte, Bohu díky vzdávali; cokoli pak jest, kam dospěti dosud nemůžete napjatým svým přemýšle-

ním, mír vespolek a lásku zachovajíce, Pána, abyste porozuměli, prostě. Až pak vás sám přivede na to, čemu posud nerozumíte, v tom jednostejni buďte, kam až dospěti jste mohli. K tomu povzbuzuje apoštol Pavel, jenž pravě, že není ještě dokonalým, brzo na to dí: „Protož kteřížkoli jsme dokonalí, toť smýšlejme“ (Filipp. 3, 15.), to jest, že tak dokonalí jsme, že jsme ještě k dokonalosti, která nám dostačuje nedospěli: a hned dokládá: „A pakli v čem jinak smýšlíte, i toť vám Bůh zjeví: ale však k čemuž jsme přišli, abychom jednostejně smýšleli, a v jednostejném pravidle zůstávali.“ Jednostejně totiž smýšlejíce v tom, k čemu jsme přišli, i k tomu, k čemu jsme ještě nepřišli, přijíti budeme moci, an Bůh nám zjeví, v něčem-li jinak smýšlíme, jen budeme-li na tom, co již zjevil, trvati.

II.

Svobodnou vůli v člověku dosvědčují božská přikázání. Že přikázání dána jsou, nebudiž vymlouváno se na nevědomost. Hříšníci, kteří se odvažují vymlouvat se na Boha, jsou vinni, poněvadž mají svobodnou vůli.

2. Zjevil pak nám v svatém písmu svém, že jest ve člověku svobodné rozhodování vůle. Kterak však to zjevil, doložím vám, ne lidským výrokem, alebrž božským. Předně, že sama přikázání Boží člověku by neprospěla, kdyby neměl svobodného rozhodování se vůle, aby plněním jich došel zaslíbené odplaty. Proto zajisté dána jsou, aby se člověk nevymlouval na nevědomost, jakož Pán praví o židech v evangeliu: „Kdybych byl nepřišel, a jim nemluvil, hříchu by neměli: ale nyní nemají výmluvy z hříchu svého“ (Jan 15, 22.). O kterém pak to hříchu mluví, ne-li o velikém hříchu jejich, který předvídal, když toto děl, to jest, že jej zabijí? Aniztě byli beze hříchu, prve než k nim přišel Kristus v těle. Rovněž praví apoštol: „Zvěstuje se zajisté hněv Boží s nebe proti každé bezbožnosti a nespravedlnosti těch lidí, kteří pravdu Boží nespravedlností zadržují; nebo co známého jest o Bohu, zjevné jest jim: Bůh zajisté jim to zjevil. Nebo neviditelné vlastnosti jeho, ze stvoření světa, skrze ty věci, které jsou učiněny, rozumem pochopené spatřiny bývají, totiž jeho věčná moc a božství, tak že nemohou míti výmluvy“ (Řím. 1, 18.

a násl.) Kterak dí: nemohou míti výmluvy, leč mině výmluvu, s jakou říkává pýcha lidská: Kdybych to byl věděl, učinil bych to; proto jsem neučinil, poněvadž jsem nevěděl; anebo: kdybych to věděl, činil bych to; proto nečiním toho, poněvadž toho nevím? Tato výmluva se jim odnímá, kdyžto se přikázání dává, anebo vědomost, že se nemá hřešiti, se známa čini.

3. Než jsou lidé, kteří dokonce na samého Boha vymlouvati se snaží, jimžto dí apoštol Jakob: „Žádný, když bývá pokoušen, neříkej, že by od Boha pokoušen býti; nebo Bůh nemůže ke zlému pokoušen býti, sám pak (také) žádného nepokouší. Ale jedenkaždý bývá pokoušen, jsa od své žádosti zachvácen a přilouzen. Potom žádost, když počne, porodí hřích: hřích pak, když jest vykonán, zplozuje smrt“ (Jak. 1, 13. a násl.). Rovněž těm, kteří chtějí na Boha samého vymlouvati se, odpovídá kniha přísloví Šalomounových: „Bláznovství člověka podvrací kroky jeho, a vše proti Bohu myslí svou“ (Přisl. 19, 3.). A kniha Eklesiastikus dí: „Neříkej: Bůh jest příčina, že vzdálena jest (ode mne) moudrost: nebo čehož on nenávidí, nečiní. Neříkej: On mne v blud uvedl; nebo nejsou mu potřební lidé bezbožní. Všelike ohavnosti bludu nenávidí Pán, a nebude milá bojícím se jeho. Bůh na počátku učinil člověka a zanechal ho v ruce rady jeho. Přidal mu poručení a přikázání svá: Budeš-li chtít přikázání jeho zachovávat, a na věky víru libou činiti, zachovájít tebe. Předložil tobě vodu i oheň: k čemu chceš, vztáhni ruku svou. Před člověkem jest život i smrt, dobré i zlé, co se mu bude líbiti, dáno bude jemu (Eklesiast. 15, 11. a násl.). Hle, jak zřejmě vyznačeno zde svobodné rozhodování vůle lidské.

4. Což pak tolika místech velí ostříhati přikázání svých a je plniti? Kterak velí, není-li svobody vůle? Což pak onen blahoslavený, o němž praví žalm, „že v zákoně Hospodinově byla vůle jeho“ (Žalm 1, 2), neoznamuje-li dosti, že člověk vůli svou v zákoně Božím jest postaven? Dále tak mnohá přikázání, která jaksí zvláště samé vůle se týkají, jako jest: „Nedej se přemoci zlému“ (Řím. 12, 21.): a jiná podobná, jako jsou: „Nechtějте býti jako kůň a mezek, kteříž rozumu nemají“ (Žalm 31, 9.). Neopouštěj přikázání matky své“ (Přisl. 1, 8.). Nebývej moudrý sám u sebe“ (Přisl. 3, 7.). „Kázně Hospodinovy nezamítej“ (Přisl. 3, 11.). „Ostříhej zákona“

(Tamtéž 3, 21.). „Nebráň dobře činiti tomu, kdo může“ (Tamt. 3, 27.). Neukládej o příteli svém zlého (3, 29.). Nepozoruj na ošemetnost ženskou“ (Přisl. 5, 2.). „Nechce rozuměti, aby dobře činil“ (Žalm 35, 4.). „Nechtěli přijati kázně Hospodinovy“ (Přisl. 1, 29.): a nesčetná podobná místa v dávnych knihách božských výpovědi, o čem jiném svědčí, ne-li o svobodném rozhodování vůle lidské? I v knihách nových, evangeliích a spisech apoštolských, zdaž jiného co ukazuje se, když se praví: „Neskládejte sobě pokladů na zemi“ (Mat. 6, 19.). Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo“ (Mat. 10, 28.): Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám“ (Mat. 16, 24.). „Na zemi pokoj lidem dobré vůle“ (Luk, 2, 14.). A co praví apoštol Pavel (1. Kor. 7, 36. 37.): Necht učini, co chce; nehřeší, vdává-li pannu. Pakli kdo pevně ustanovil v srdci svém, nemaje potřeby, ale maje v moci vůli svou, a to usoudil v srdci svém, aby zachoval pannu svou, dobře činí.“ Rovněž praví: „Jest-li to dobrovolně činím, mám odplatu“ (1. Kor. 9, 17.). A na jistém místě: „Procittež spravedliví, a nehřeštež“ (1. Kor. 15, 34.). A opět: „Nyní tedy i skutkem vykonejte, aby jakož hotové jest srdce k chtění, tak bylo i k vykonávání“ (2. Kor. 8, 11.). A k Timotheovi praví: „Nebo když v Kristu zbuyněly, chtějí se vdávati“ (1. Tim. 5, 11.). A jinde: „Všickni, kdo chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protiventství trpěti budou“ (2. Tim. 3, 12.). A Timotheovi samému dí: „Nezanedbávej milosti, kteráž jest v tobě“ (2. Tim. 4, 14.). A k Filemonovi: „Aby dobré tvé nebylo jako bezděky, ale dobrovolně“ (v. 14.). I služebníky napomíná, aby pánům svým „ze srdce sloužili s dobrou vůlí“ (Efess. 6, 6. 7.). Rovněž dí sv. Jakob: „Nebluďtež tedy, bratři moji nejmilejší (1, 16), a nemějte v přijímání osob víry v Pána našeho Ježíše Krista slávy (2, 1), a neuthejtež jeden druhému“ (4, 11.). Podobně Jan v listě svém: „Nemilujte světa“ (1. Jan. 2, 15.) a pod. — Kde totiž se praví: Nečin toho a nečin onoho, a kde k vykonávání, aneb k opomíjení něčeho v božských přikázáních úkonu vůle se vyžaduje, dosti se dokazuje svoboda vůle. Nikdo tedy nevymlouvej se na Boha v srdci svém, nýbrž sobě přičítej každý, hřeš-li. Aniž koná-li co podle vůle Boží, neodcizuj toho vlastní své vůli. Kdyžť dobrovolně co koná, pak nadíti se lze odplaty za dobrý

skutek od toho, o němž psáno: „Kterýž odplati jednomu každému podle skutků jeho“ (Mat. 16, 27.). Kdož tedy znají božská přikázání, těm odnímá se výmluva, kterou činivají lidé na nevědomost.
(Pokračování.)

Filiální kostel v Malém Pálči.

(Napsal Václav Tvrď.)

(Pokračování.)

Komise pokračovala v protokolu ještě i druhý den. Hned při započeti pověděno faráři, „pokud jemu nějaká nepřistojnost za vinu klásti se může, podle rozkazu vlády, že se mu důtka dává.“

Poněvadž pak osadníci Pálečští ve své žalobě to, že v náboženství zanedbání jsou tak, že ani kříž dělají neumějí ani počátečných základů náboženství neznají — farářovi a nedostatku školního učitele kladli, předsevzata v týž den v kostele Malo-Pálečském, kamž se celá komise odebrala — zkouška s dětmi u přítomnosti rodičů. A tu se komisi ukázala celá žaloba vymyšlenou pomluvou. Přesvědčení to zvláště dotvrzeno tím, že jeden hoch, který od kaplana k sv. zpovědi připravován a k ní také připuštěn byl, dnes z návodu — ani kříž dělají nechtěl!! — Také sami osadníci, když na ně komise přísně nastoupila, uznali, že obvinění faráře není v té míře jak udali pravdivé; ale přidali: „že by děti jejich zajisté více věděli, kdyby učitele měli!“

Pro případ, že by exposita do Malého Pálče přece dosazen býti měl, tázala se komise direktora Pavikovského, jakým způsobem by možno bylo, obydlí pro expositu zříditi a zda patron nic proti pachtu emphiteutickému namítati nebude? Pavikovský odpověděl, že pacht takový konsistoř nepovolí; položí-li však obec dostatečnou záruku, budou si moci ona pole pachtovati na určitý čas. Ku stavení obydlí pro expositu neodhodlá se vrchnost obtížená vydržováním mnohých far, zároveň však také nedopustí, aby kollaturníci ve službách Božích zkrácení býti měli, když by ve Zlonicích jen dva kněží, farář s kaplanem, byli. — Aby tedy všem těmto obtížem bylo vyhnuto, navrhl direktor panství, aby — když již potřebí jest dvou kaplanů při zlonickém obročí — v každé filiálce, jak v M. Pálči tak i na Dolíně na místě

pětkrát do roka — každou třetí neděli řádné služby Boží skázaním a mši sv. se konaly. Takovým způsobem, myslel Pavikovský, že obojí osadníci budou uspokojeni.

„Malo-Pálečští ničeho proti návrhu direktorovu nenamítali; jen poslušně poznamenali, že Císaře Pána ne o rozmnožení služeb Božích — ale o dosazení vlastního duchovního žádali — a toho, že se jim dostane, doufati nepřestanou.“

Referát komise předložen byl spolu s tímto prostředkujícím návrhem nejvyššímu dvoru, kterýž dekretem svým daným dne 19. října 1797 nařídil, aby v kostelích filiálních každou třetí neděli (tedy v každém dvacet a dvakrát do roka) služby Boží konány byly a farář aby střídavě s obcí vždy příležitost dával, kteráž by kněze přivážeti a odvážeti měla. Žádost Malo-Pálečských o vlastní duchovní správu byla tím zamítnuta.

Nyní snesli se jednomyslně na tom, že pro kněze příležitost posílati nebudou. A neposílali. Když ale rychtář jejich do vězení dán a všem ostatním pohroženo vězením a veřejným potrestáním, tu uposlechli sice, ale zároveň novou žádost k císaři pánu poslali opětně prosíce o vlastní duchovního. Byli však dekretem dvorním ze dne 14. března 1797 odmrštěni a na nejvyšší rozhodnutí z 19. října 1787 poukázáni.

Tak již po třetí oslyšení, vyslali 28. června 1798 do Vídně své zástupce Matěje Paura a Josefa Veselého, aby znovu se o vlastní správu duchovní pokusili. Tu ale zapověděno jim co nejprísněji, úřadů na dále touto žádostí svou obtěžovati. Aby pak na budoucnost nemohli se vymlouvatí, že odmrštění tomu a záповědi nerozuměli, povolání jsou 29. července na kancelář zlonickou, kdež jim vše ještě jednou náležitě a srozumitelně pověděno. Na potvrzení toho ještě i zvláštní recepiss podepsati museli: „Nižepsaní sousedi z obce Malo-Pálečské vyznáváme, že nám od Slavného Cís. král. krajského úřadu dne 25. Juli 1798 na vrchnostenský hospodářský úřad zlonický zasláná krajská missiva, podle kteréž jsme s naší opáčenou žádostí, kterou jsme u nejvyššího Místa ve Vídni skrze obdržení duchovního do M. Pálečku zadali, odmrštění byli, zřetelně nejenom vyjádřena byla, nýbrž jsme i z ní výpis náležitě obdrželi, tímto recepisse odmrstujeme. Matěj Rubeš, rychtář. Josef Veselý, soused. Mates Paur, soused.“

Netrvalo dlouho a Pálečtí opět faráři vzdorovali. Osadníci strany vranské nechtěli koně své pro kněze posílati a strana zlonická znova u dvora klepala, žádajíc, aby pole farská jim pronajata byla a ke kostelu jejich samostatný duchovní byl ustanoven. Žádosti té však opět nevyhověno a dekretem ze dne 14. července 1799 nařizeno jim, aby se nejvyšším rozhodnutím z 19. října 1797 na vždy spokojili.

Teď uposlechli — ale jen na krátký čas. —

Sotva staříčkový farář Mrázek zemřel, začali znova. — Ještě téhož roku (1801) předložili žádost svou krajskému úřadu, poukazující na jakýsi daný slib, že vlastního duchovního obdrží, jakmile starý farář zemře! — U krajského úřadu hledali ve všech spisech záležitosti Pálečské se týkajících, ale marně; slibu takového nikde nalézt nemohli. Proto nařídili obci dne 1. října 1801, aby se spokojila s nařízením císařským a úřadů více obtěžovati se neopovážovala! —

Nový farář František Fährndrich co nejvíce se vynasnažoval, vyvarovati se všelikým sporům s obcí, kteráž předchůdci jeho poslední léta života tolik strpčovala, a proto co jen mohl jim k libosti a pohodlí činil.

Nebyli však s tím přece spokojeni a 23. června 1810 znova pokusili se Josef Tlustý, rychtář a sousedi Matěj Paur a Václav Beneš na místě celé obce žádati o duchovního správce. Tentokráte přiznali se, že v záležitosti té již přes 500 zl. vydali a za to nic jiného nezískali než slib, aby trpělivě čekali až umře starý farář zlonický. Farář umřel před devíti léty a oni prý dosud marně čekají, kdy se jim kýženého vlastního kněze a učitele dostane! Také se tentokráte ukazovali štědřejšími býti ku faráři zlonickému. Slibovali mu, budou-li jim farská pole pod 140 strychů a louka, z níž farář každoročně 5 for sena a votavy sklízí pronajaty, že uvolí se ročně z nich 800 zl. platiti.

Ale jako dříve tak i tentokráte nepochodili! Královské gubernium odkázalo je přísně na dvorní dekret ze dne 19. října 1797.

Po desíti letech zase rychtář strany zlonické Václav Veselý, rychtář strany Vranské a konšel Václav Beneš, jménem obce při nejvyšším místě žádost o vlastního kněze podali — ale opět bez úspěchu.

Ano i roku 1841 v době uprázdněné fary zlonické naposledy o zřízení fary ve své obci se pokusili. A když i tenkrát odmrštění byli a podobné žádosti na vždy již jim přísně zakázány — počali strikovati! — Smluvili se mezi sebou, že pro kněze posílají příležitost nebudou. Tenkrát přidali se k nim i Strádoničtí a Čeradičtí. Za to dostalo se těmto třem obcím z rozkazu c. k. krajského úřadu od vrchního hospodářského úřadu v Zlonicích (9. prosince 1843) přísné domluvy s tou pohružkou, že kdyby budoucně příležitosti pro duchovního do Zlonic neposílali a každého odporu se nechránili, úřad proti nim přísným trestem zakročí.

Na to obec uposlechla a v pořádku pokojně příležitosti pro kněze dodávala. Až v letech 1870 - 73 opět si vzpomněla odpirati. Cis. král. okresní hejtmanství ve Slaném, však výnosem z 10. dubna 1873 čís. 2474 pol. uznalo povinnost, která se zakládá v ustanovení nejv. dvorního dekretu z 19. října 1797 (intimát guberniální z 2. listopadu 1797 čís. 32.566) za pořádku platnou a je samy za povinný, by na dále jedenáct povozů ročně, v dobách jak posud obyčejem bylo, faráři poskytovali.

Od té doby obec Malo-Pálečská se Strádonickou příležitosti k dovážení kněze ke službám Božím a odvážení jeho střídavě s farářem pokojně dodává. —

(Pokračování.)

Bez vstupenky.

Napsal Alois Dostál.

Na podražické nádraží přijel vrchní ředitel. Nedávno teprve nastoupil službu a nyní objížděl trať zvláštním vlakem, jemuž telegrafní drát zjednával napřed volnou cestu, spolu upozorňuje personál železniční, by dáno bylo všechno do vzorného pořádku. Celé nádraží umeteno, skladiště vyčištěno, sudy pro případ požáru naplněny vodou, ruční stříkačky zkušeny, pan šef přecházel na perronu v nové uniformě, s červenou čepicí na hlavě, pro tentokráte bez doutníku, čekárna poklizená jako salon a v kanceláři jak o velkých hodech ve světnici měšťanské rodiny. Písaři se klo-nili nad pulty, vyhotovujíce listy průvodní, telegrafista pozoroval úzký propíchaný proužek papíru a sluha připevňoval na zeď dlouho hledané oznámení posledního vý-

letního vlaku do Vídně. Pak rozléval karbolku po všech odlehklých koutech a do lampy na sloupě dal nový cylindr. Pan official nakazoval do prvního poschodí služce, by pro dnešek nedekorovala okna nočními pokrývkami a řada železničních dělníků ve vypraných zástěrách tlačila několik vozů, poněvadž nestály na pravém místě a jeden měl rozbité okno.

Zatím ze vzdálí se ozval piskot neobyčejný, slavnostní a sluha se stavěl ke zvonku. Šef se podíval na hodinky a veškeren personál se řadil do příslušných posic.

Zazněl zvonek pojednou třikrát, vlak se zastavil a konduktér ruče otevřel dvířka salonního vozu. Pan šef pomáhal staršímu pánu z kupé a kde kdo byl na nádraží, obnažil uctivě hlavu. Ředitel spěchal přímo do kanceláře. Personál ho doprovázel. Nastala obvyklá prohlídka.

Zatím co všichni k řediteli a svým záležitostem byli obráceni, na perron se vedral cizí muž. Každý se vynasnažoval získati si spokojenost vrchního ředitele a nikdo se ani nenadál, že v neobyčejnou tuto dobu noha nezasvěcencova vstoupí na nádraží. Pravidelný vlak odjel před půl hodinou a z perronu se vytratila i babička, která nejděle kynula vnuku za vlakem na rozloučenou. Nikdo si ani vetřelce nevšímal. Byl to vysoký, nemnoho starý muž v prostém černém šatě. Zrak jeho byl kalný a tvář bledá. Těkal nejistě po nádraží, ač byl zde znám jako doma. Čepice jeho svědčila, že také někdy službu na dráze zastával. Muž ten přešel peronem a zadívav se chvíli otevřenými dveřmi do kanceláře, přímo se bral k vlaku. Strojvůdce zevloval u lokomotivy a nikdo si muže u vlaku nevšímal.

V kanceláři bylo zatím živo. Ředitel vše důkladně podrobil prohlídce. Svědomitost až pedantskou zachoval i v novém postavení. Všechno prohlédl a spatřil-li nějakou chybičku, hned ji vytknul. Pan šef také poukazoval na ty a ony nedostatky, jež ředitel sliboval odstraniti. Vůbec byla prohlídka velmi důkladná až do nejmenších podrobností.

Posléze všichni vyšli na perron. Úředníkům se odlehčilo a také písaři se vesele divali skleněnými dveřmi. Pozornost všech byla obrácena k vlaku a člověku, který kol kolem obcházel, nikoho si nevšímaje. Nakloniv se, tukał na železná kola holí,

zkoumal nápravy a nahlížel, nedošel-li v záklopkách tuk.

Také ředitel si všiml člověka toho.

Čelo šefovo se zakabonilo a také ostatní úředníci nebyli tímto zjevem potěšeni. Official hned se jal sluhu plísňiti, že bedlivěji neostříhal vrat, vedoucích na perron.

„Patří ten člověk k personálu?“ tázal se ředitel.

„Patřil, pane řediteli, ale nyní je na pensí. To jest bývalý strojvůdce Švehlík, hodný muž, příčinlivý, ale nyní to není v pořádku v jeho hlavě.“

„Tak? Choromyslný? A ten smí na nádraží bez vstupenky?“ divil se ředitel, vkládaje v otázku spolu nelibost svoji.

„Politování hodný člověk,“ pokračoval šef; „kdybychom ho sem nepustili, rozuzlil by se nebezpečně. Je to sice proti pravidlům, ale každý to trpí, máje soucit s nešťastným mužem tím. Že mu sem dovolíme docházeti bez vstupenky, ulevujeme mu poněkud v bolesti duševní.“

„To je nějak záhadné.“

„Kdyby měl pan ředitel jenom na chvíli času, pověděl bych vše krátce k vysvětlení a částečně k omluvě,“ nabízel se šef.

Ředitel kynutím hlavy svolil.

„Švehlík býval strojvůdcem velmi svědomitým po dlouhá léta na této trati a všichni jsme ho měli rádi. Právě se chtěl oženiti a slavil námluvy na dvě hodiny před odjezdem vlaku. Poněkud rozjařený vstoupil na vlak. Bylo to v neděli s večerem. Jenom několik jelo cestujících. Ráčíte se pamatovati na aferu u Lhotky. Velká část viny neštěstí toho svaluje se na strojvůdce Švehlíka, že nedal pozor a katastrofu zavinil. Vlak vyjel z kolejí, několik vozů se rozbilo a tuším dva životy byly zmařeny.“

„Zavinil skutečně neštěstí strojvůdce?“

„Také se povídalo, že rukou zlomyslnou koleje byly vytrhány. Po katastrofě bylo těžko najíti pravou příčinu. Všechno bylo rozlámano a porušeno. Strojvůdce Švehla utrpěl poranění na hlavě. Byl vzat do vyšetřování, ale dříve než naदेशlo přelíčení, poznáno, že domnělý vinník se pomátl. Pak byl dodán do ústavu choromyslných a po nějakém čase jako tichý blázen propuštěn. Bydlí u rodičův a ředitelství mu uděluje dočasnou pensí — z milosti.“

Švehlík má fixní ideu, že musí aspoň měsíčně zachrániti vlak. Denně sem při-

chází, by prohlédl, zdali všechno v pořádku. Pofuká všechna kola, prohlédne brzdy, nápravy, koleje a kdybychom ho sem nepustili, rozzuřil by se a zle by si počínal. Trpíme ho tedy a bez vstupenky mu dovolujeme vstupovati na perron.

Někdy skutečně poukáže dobře na věc, která opravy potřebuje. Nejráději však by našel prasklé kolo nebo zlomenou nápravu. Vynahraditi chce vinu, rád by zachránil hodně lidí od neštěstí. Chce všechno odčinit. Aby se mu to přece podařilo, naši lidé mu udělají pro radost na kole křidou čaru, kterou považuje Švehlík za trhlínu a s největší ochotou jde hlásit, že opět zachránil vlak před katastrofou. . .

Ředitel se usmál útrpně

Ten, o němž byla řeč, ničeho si nevšímá, pilně okukoval kola vlaku. Ani zdání neměl, že jest o něm řeč. Pan šef několika slovy ještě charakterisoval fixní ideu Švehlíkovu, ubezpečuje, že není zde místa k obavě, jakoby strojvůdce novou nepozorností neštěstí způsobil.

V tom Švehlík vyskočiv, pádl do kanceláře.

„Pane šef, kolo je prasklé. Zachránil jsem vlak.“ Při tom se blaženě usmál.

Všichni soucitně se podívali na choromyslného. Šef se zlobil, že i na vlaku ředitelově dělníci provedli známou manipulaci, udělavše křidou jak obyčejně trhlínu. Ředitel s patrným účastenstvím si prohlížel Švehlíka. Oficiál kývnul mu hlavou na znamení souhlasu a všichni doprovázeli ředitele k vozu.

„S takovým kolem nemůžete jeti,“ ujišťoval bývalý strojvůdce.

„Všechno se dá do pořádku,“ odbýval šef Švehlíka. „Jenom jděte. Dobře jste udělal.“

Strojvůdce byl spokojen, ale přece se ohlížel, jak rady jeho bude použito. Všichni se chystali do příslušných posic, sluha držel řemen u zvonku, dělníci se stavěli do řady a šef pomahal řediteli na stupátko. Již se ozval piskot a vlak sebou hnul. V tom přiskočil Švehlík, všecek vyjevený a zoufalý.

„Kolo je prasklé, stane se neštěstí a já nikoho — nezachráním.“

Šef se mrzutě otázal: „Kde pak jste trhlínu viděl?“

„Zde, zde, páni; jen se podívejte.“

Podívali se a ustrnuli. Tentokrát měl tichý blázen pravdu. Kolo bylo opravdu prasklé.

Ředitel vida poděšené tváře, sestoupil z vlaku.

Vše se hrnulo k vozu. Vlak zastaven a sluha pustil řemen. Dostavil se i zámečník a vůz prohlášen za neschopný k jí dě. Ještě že v Podražicích měli jeden třetí třídy do rezervy. Salonní zůstane na nádraží a pan ředitel musí vzít za vděk tvrdým sedadlem za nejnižší ceny.

První starostí jeho bylo ohlédnouti se po ochránci. Strojvůdce nečekaje díky ani odměny, vyměřené na podobné nálezy, šel s hlavou zpřímenou k domovu. Snad tehdy proniklo temnou myslí jeho, že opravdu učinil záslužný skutek, zachránil vlak.

Ředitel chtěl zavolati Švehlíka, ale zradili mu to. Nyní s ním není řeči. Vzpomíná na osudnou jízdu po námluvách, modlí se za nešťastné oběti, nařiká, až se opět upokojí vědomím, že zachránil několik lidí. Spíše připojovali uctivou prosbu, by Švehlíkovi pense z milosti byla zvýšena a ustálena.

Ředitel slíbil vyplniti žádost ochotně.

Švehlík posud chodí bez stupenky na nádraží, posud prohlíží a zkoumá kola, nápravy, brzdy, také občas najde trhlínu, křidou udělanou, „zachránil vlak“ a je spokojen. Pense jeho obstojně ustálena a kdykoliv přijede ředitel do Podražic na inspekci, vždy se ptá na choromyslného strojvůdce, který mu život zachránil.

Prohlášení dnů vyšších svěcení a čekatelů kněžství.

Jeho Eminenci, náš nejdůst. arcipastýř, ráčil pro udělování vyšších svěcení v letošním roce následující dny ustanoviti, a sice: den 12. července pro podjáhenství, 14. července pro jáhenství a 16. července pro kněžství.

O připuštění k vyšším svěcením žádali:

A) *Alumnové kněž. arcib. semináře.*

Bednář Josef, nar. 21. dubna 1868 ve Zběři.

Černý František, nar. 1. dubna 1869 v Lišově.

Červinka Hugo, nar. 6. května 1870 v Sádově.

Engler Vendelín, nar. 19. října 1869 v Kocenicích.

Flusek Tomáš, nar. 28. listopadu 1867 v Táboře.

Franz Antonín, nar. 24. února 1870 ve Sviňavě.
 Guthwirth František, nar. 30. ledna 1870 v Příbrami.
 Havelka František, nar. 22. března 1870 v Jerusalemě.
 Heran František, nar. 6. července 1868 v Kozarovicích.
 Hermuth Robert, nar. 6. září 1870 v Praze.
 Houdek Jan, nar. 24. prosince 1869 ve Vysokém Mýtě.
 Houra Václav, nar. 26. září 1870 v Zábři.
 Chvála Theodor, nar. 5. července 1869 ve Velkých Petrovích u Nepomuku.
 Knobl Jan, nar. 15. března 1867 v Úněhle.
 Kočanderle Quido, nar. 30. listopadu 1867 v Lobsích.
 Kozák Matěj, nar. 4. února 1868 v Nučicích.
 Kříž Jan, nar. 26. července 1869 ve Vlčicích.
 Kubín František, nar. 24. listopadu 1869 ve Vysokém Mýtě.
 Minařík Jan, nar. 13. prosince 1867 v Jedličkách.
 Nový Václav, nar. 1. prosince 1870 v Domažlicích.
 Papeš Vincenc, nar. 14. září 1867 ve Velvarech.
 Pauly Jan, nar. 24. června 1869 v Pelhřimově.
 Pešek Emanuel, nar. 21. prosince 1867 v Sedlčanech.
 Petřík Jan, nar. 31. října 1869 v Rosovicích.
 Pilný Josef, nar. 30. října 1870 ve Bzí.
 Pouska Josef, nar. 31. srpna 1867 v Mešně.
 Schreiber Bedřich, nar. 25. ledna 1868 v Čisté.
 Škola Stanislav, nar. 1. dubna 1868 v Šárce.
 Švimberský František, nar. 29. dubna 1868 ve Voticích.
 Zitek Jan, nar. 14. června 1868 ve Velešíně.

B) Řeholníci.

Štola Ladislav, klerik řádu ryt. Johannitů, nar. 25. června 1869 v Kadlíně.
 Richter Emanuel, klerik řádu křižovníckého, nar. 24. prosince 1867 v Třebíči na Moravě.
 Paukner Emilián Augustin, klerik řádu křižovníků, nar. 21. září 1869 v Podskalí.
 Ratzek Emanuel, klerik řádu křižovníckého, nar. 17. pros. 1869 v Jindř. Hradci.

Straka Cyrill Antonín, klerik řádu Premonstrátského, nar. 19. listopadu 1868 v Milevsku.

Preiss Ign. Josef, klerik řádu Premonstrátského, nar. 20. března 1870 v Ml. Boleslavi.

Rýdl Vít František, klerik řádu Benediktinského, nar. 3. června 1869 v Červ. Hoře u Náchodu.

Stief Eduard Josef, klerik řádu Benediktinského, nar. 30. března 1867 v Hotendorfu.

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Eminenci, nejdůstojnější pan kardinál ráčil ustanoviti, aby se společná duchovní cvičení, tentokrát v jazyku německém, konala ve zdejších kníž. arcib. semináři ode dne 21. až do 25. srpna 1893

— **Duchovní cvičení pro české učitelky,** jež konati se budou v klášteře Nejsvětějšího Srdce (Sacré Coeur) na Smíchovské o letošních prázdninách, počnou dne 21. srpna o 4. hodině a skončí se dne 25. srpna o 8. hod. ráno. Všecky slečny učitelky, které bydlí mimo Prahu, mohou v klášteře míti celé zaopatření a jsou co nejsrdečněji vítány. Které sl. učitelky by se chtěly cvičení těch účastniti; račtež v čas písemné neb ústně u velebné představené kláštera se ohlásiti.

— **Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“** v Praze přistoupili za členy zakládající p. t. pp.: Th. Dr. František Xav. Blanda, kanovník, universitní kazatel a ředitel ústavu učitelů v Praze; Ph. Dr. Josef Emler, c. k. univ. profesor v Praze; Jan Holeček, katecheta v Žluticích; Nejmenovaný v Praze. — Za členy přispívající přistoupili p. t. pp.: Václav Špaček, řídící učitel v Košátkách 2 zl. JUDr. Zdeněk Strobach, advokát v Praze 3 zl. Jindřich Bauer, rukavičkář v Praze 1 zl. Kocourek Frant., zasílatel v Praze 1 zl. Svobodníček Ant., papírník v Praze 1 zl. Mixa Adolf, obchodník v Praze 1 zl. Frant. Šrajer, řezník v Praze 3 zl. F. A. Pecold, obchodník v Praze 1 zl. Kateřina Marschner, majitelka závodu obuvnického v Praze 3 zl. Václ. Pecold, obchodník v Praze 1 zl. Rohlens Emilie, majitelka domu v Praze 2 zl. Malý Karel, účetní v Praze 2 zl. Josef Svoboda, stavitel v Praze 1 zl. Petr Martinovský, zlatník v Praze 2 zl. Vladimír Pér, majitel domu v Praze 1 zl. Novotný Vojtěch, majitel domu v Praze 1 zl. Karel Kříž, mlynář v Pečkách 5 zl. Karel Suchý, ho-

dínář v Praze 1 zl. Em. Ugge, uzenář v Praze 2 zl. Ant. Syříště, hostinský v Praze 1 zl. Jan Andres, fezník v Praze 5 zl. Hynek Hlasivec, sládek v Praze 1 zl. Ant. Kubeš, mistr tesařský v Praze 1 zl. Ant. Hrabě, majitel domu v Praze 2 zl. Josef Smělý, farář v Mrtníku 5 zl. Josef Hornof, děkan v Měcholupích 5 zl. Emil Stárka, kaplan v Buchově 5 zl. Ludvík Seyvalter, kaplan v Rožďalovicích 2 zl. 53 kr. Rob. Veselý, kaplan v Křižanově 2 zl. 78 kr. Roman Kůrka, gymn. řídící v Benešově 4 zl. 64 kr. Jos. Uzel, farář v Klobukách 2 zl. 78 kr. Fr. Gold, koop. v Obranech 3 zl. 18 kr. Jan Vilím, vikář a farář v Praskolesích 5 zl. Bedřich Beneš, farář na odpoč. v Bechyni 5 zl. Josef Tecl, admin. v Levíně 1 zl. 18 kr.

— **Spolek Arimatejský v Praze** konal dne 30. května t. r. o 5. hod. odpol. XII. valnou schůzi ve velké dvoraně záložny sv.-Václavské za správní léta 1890, 1891, 1892. Po zahájení schůze, přečtení a schválení protokolu poslední valné hromady ze dne 19. května 1890 přednesl sekretář spolkový dp. Václ. Kocián, kaplan u sv. Štěpána, zprávu jednatelskou o činnosti spolkové za poslední tříletí, z nížto vyjímáme následující: R. 1890 pohlřbeno přispěním spolku 1121, r. 1891 1144 a roku 1892 1093 úhrnem tedy za toto tříletí 3358 osob; z těch bylo příslušníků pražských 185, venkovských 3013, z Moravy 26, z Uher 24, z Dol. Rakous 9, z Haliče 5, ze Slezska 6, z Chorvatska 3, ze Saska a Krajiny po 2, z Italie, Bavor a Štýrska po 1; neznámých bylo 80. Z obecné nemocnice 1400, ze zemského blázince 402, ze zemské porodnice 37, z nemocnice Milosrdných bratří 167, z nemocnice Milosrdných sester 952, z nemocnice Alžbětinek 18, z umrlčích kapli 263, z vazby vyšetřovací 83, z městské věznice 36. R. 1891 účastnil se spolek též všeobecné jubilejní české výstavy zemské vkusně provedeným statistickým diagramem dosavadní činnosti spolkové, začez dostalo se spolku od poroty výstavní vyznamenání stříbrnou medaili. Pramen příjmů spolkových jsou jednak příspěvky členské, jednak odkazy a dary, jež za poslední tříletí vynesly 1792 zl. 68 kr., obzvláště však milodary slav. okresních výborů a záložen (v poslední tříletí 2947 zl. 50 kr. a 692 zl.) a konečně náhrady z nemocnic za rubáše a rakve. Výdaje za rakve, rubáše a správní výlohy činily za toto tříletí úhrnem 7868 zl. 5 kr. Po zprávě účetní, již přednesl účetní spolkový p. Jan Hornof, věnoval předseda dp. Jan Havlí vřelou vzpomínku zemřelým členům výboru pp. Trágrovi, Krouskému a Pokornému, při čemž celé shromáždění povstáním projevílo účtu památce jejich. Pak před-

seda vzdal díky spolkovému sekretáři dp. Václavu Kociánovi, účetnímu p. Janu Hornofovi, pokladníku p. Josefu Kratochvílovi za jejich obětavou a horlivou činnost u vedení spolku, p. Al. Šarapatkovi a Jak. Novákovi jako spolkovým dozorcům v nemocnicích, p. Jos. Brádkovi a † Jindřichu Pokornému, jako revisorům účtů a pokladny, dp. Bernardu Dolákovi, duchovnímu správci všeobecné nemocnice, jakož i dpp. duchovním správcům nemocnice Milosrdných bratří a Milosrdných sester za bezplatné vykropování mrtvol v rakvích arimatejských; dále pp. JUDru. Václavu Popelovi a JUDru. Eduardu Gundlingovi. za laskavé a bezplatné vyřizování legátů spolku věnovaných; p. Václ. Čekanovi za propůjčení místnosti pro pokladnu a obydávání výborových schůzí spolkových, slavnému výboru záložny sv.-Václavské za propůjčení místnosti k obydávání valné schůze, pí Trágrové a Vavruškové za střihání širtinku na rubáše a obzvláštní dík projevil sl. redakcím denních listů pražských za ochotné a bezplatné uveřejňování měsíčních a výročních zpráv spolkových. Při doplňovací volbě výboru a 12 náhradníků zvoleni byli jednohlasně: Do výboru pp.: Hornof Jan, Kocián Václav, Kratochvíl Jos., Novák Jak., Vavruška Al. (jmenovani pánové byli již členy výboru), Šarapatka Al., Zenker Jan, Čekan Václ. Dr. Ant. Víšek, Grünwald Václ., dr. Popel Václ. a Šulc Em. Za náhradníky pp.: Achler Ivan, Cikánek Ant., Klenka Vil., Klindert Bedř., Kratochvíl Václ., Novotný Vojt., Postřihač Ant., Stejskal Václ., Thein Ed., Čeněk Mat., Dolák Bernard a Novák Mat. Za přehlížeitele účtů a pokladny pp.: Brádka Jos. a Malfertheimer Em. Po skrutiniu ohlášen výsledek voleb a valná schůze skončena. Po té ustavil se výbor takto: dp. Václav Kocián zvolen opět za sekretáře čili jednatele, p. Jan Hornof za účetního, p. Josef Kratochvíl za pokladníka, pp. Al. Šarapatka, Jak. Novák a Jan Zenker za dozorce nemocniční, pp. Jos. Brádka a Em. Malfertheimer za revisory účtů.

Literární oznamovatel.

— „*Blahoslavená Panna Maria v příkladech.*“ 400 Mariánských příkladů pro kazatele a katechety z různých pramenů sebral, sestavil a upravil Leopold Kolisek, farář v Olší na Moravě. Díl I. Tiskem pap. knihtiskárny benediktní rájhradských v Brně 1893. Cena 2 kor. 40 hal. (1 zl. 20 kr.) — Čím je vhodný příklad v promluvách a řečech posvátných, netřeba dokazovati. Kniha pak jmenovaná je důkazem,

kterak „Máti Boží stále divy tvoří.“ Jen stručně budiž tu poukázáno, jak kniha je uspořádána. Po dojemné předmluvě následuje I. část o bytosti P. Marie: P. M. — bez hříchu prvotného počatá, 2. M. P. — Matka Boží, 3. Maria — Panna, 4. Maria — tvor. II. část Jmeno Marie P.: 1. svatě a sladké, 2. mocné, 3. proto je ctěme a milujeme, 4. a vzýváme. III. část líčí moc Marie P.: 1. Maria Panna — matka naše, 2. uzdravení nemocných, 3. útočiště hříšníků, 4. potěšení zarmoucených, 5. pomocnice křesťanů. Každý oddíl je sestaven tak, že nejprve stručně uvádějí se výroky sv. Otců a církevních spisovatelů, potom události historické a příběhy ze života. Zvláště ovšem zajímají nás příklady vzaté z našich dějin a z dějin poutních chrámů mariánských v Čechách a na Moravě. — Ještě letos vydá autor II. díl svého spisu, v němž bude hojně příkladů „o ctě Marie P.“ Přejeme p. spisovateli, aby hojným rozšířením svého díla došel uznání, jakého svým přičiněním si zasloužil, i aby hojně mohl věnovati čistého výnosu účelu šlechtnému, totiž na votivní okno Moravanů ve chrámu Páně Karlínském v Praze.

Arnošt Kotinský.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Václ. Brož, čestný kn. arc. konsist. rada a osob. děkan ve Svatém Poli, 3. června 1893, (nar. 8. srpna 1814, vysv. 25. července 1837).

Ustanovení jsou:

- p. Martin Kaufner, výpom. kněz na Zbraslavi, za kapl. do Nového Strašecí;
p. Jos. Moldan, admin. v Olešné, za II. kapl. do Zlonic;
p. Jos. Matoušek, kapl. ve Všetatech, za kapl. v Brandýse nad L.;
p. Jos. Ptáček, kapl. v Brandýse, za beneficiata Andlianského tamtéž;
p. Frant. Vaško, benef. Andlianský v Brandýse nad L., invest. na faru v Předměřicích;
p. Václav Hůlka, kapl., za admin. ve Svatém Poli.

Uprázdňené místo:

Svaté Pole, fara patr. p. Josefa kníž. z Colloredo-Mannsfeldů, od 5. června t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Tobiaš Novotný, far. ve Vlkánči, 5. června 1893, (nar. 2. července 1857 v Č. Heřmanicích, vysv. 10. července 1881).

Vyznamenání jsou:

- p. Jan Barták, sekretář bisk. konsistoře, jmenován radou manželského soudu;
p. Frant. Kerner, archivář bisk. konsistoře, jmenován bisk. notářem;
p. Karel Škoda, protokolista bisk. konsistoře, obdržel farní synodalie.

Ustanovení jsou:

- p. Jan Barták, archivář, za sekretáře bisk. konsistoře;
p. Frant. Kerner, protokolista, za archiváře bisk. konsistoře;
p. Karel Škoda, vikarista, za protokolistu bisk. konsistoře;
p. Václ. Křídlo, koop. Novopacký, za admin. do Libštatu;
p. Václ. Kudrna, za definit. katech. škol měšť. v Novém Bydžově.

Uprázdňené místo:

Vlkánek, fara patr. Heřmana Fiedlera, od 6. června t. r.

V komissi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Rozmluva

o dějinách všeobecných

od J. Bossueta.

Z franciny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

Cena 1.50. (Str. 334.)

Výtěžek se věnuje na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

OBSAH: Hymna na uvítanou. (Báseň.) — Kázání na neděli V. po sv. Duchu r. 1864 o výroční památce zvolení sv. Otce Pia IX. — Radulfa příjmím Vroucího homilie: V den sv. apoštola Petra. — Aurelia Augustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. — Filiální kostel v Malém Pálči. (Pokrač.) — Bez vstupenky. (Povídka.) — Prohlášení dnů vyšších svěcení a čekatelů kněžství. — Kronika. — Liteární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupeců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na den Navštívení Panny Marie.

„Povstavši pak Maria v těch
dnech, odešla s chvátáním na
hory do města Judova.“
Luk. 1, 39.

Nábožní křesťané, to, co jste z dnešního sv. evangélium slyšeli, to stalo se krátce potom, když Marii zvěstováno bylo od anděla, že vyvolena jest za matku zaslíbeného Messiáše. Počavši totiž Maria v životě svém božského Vykupitele, a vyrozuměvši z řeči andělovy, že i příbuzná její Alžběta v stáří svém počala syna a že jest již šestý měsíc, co plod svůj od Boha obdržela: i nemeškala Maria, nýbrž povstala a, plná radosti a Ducha sv. odešla s chvátáním na hory do města Judova, kteréžto město, jak se vykládači písma sv. domýšlejí, Hebron se jmenovalo, a v polední krajině judské, skoro patnácte mil od Nazareta vzdáleno leželo. Tuto přebývala přítelkyně její Alžběta, ku kteréž spěchala. A víte, moji milí, proč ta utlá panna na tak dalekou a obtížnou cestu se vydala? Na otázku tuto odpovídá nábožný Ludvík z Granady těmito slovy: „Maria šla k Alžbětě, aby Jan již v životě matčinu božským jejím synem, slovem to již vtěleným, od hříchu dědičného byl očistěn a posvěcen. Také pak za druhé navštívila tetu svou proto, aby jí ve vysokém jejím stáří nápomocná byla.“ A co Maria tenkrát činila, to, moji milí, činí ona ještě povždy. Také nás navštěvuje ona ráda, aby nás posvěcovala a těšila, aby nás nábožnějšími, lepšími a šťastnějšími lidmi

činila. Jen pak nesmíme také my obmeškati, často ji navštěvovati a s myslí nábožnou dětinně ji ctíti; neb „jak často ty Marii navštěvuješ a pozdravuješ,“ píše svatý Bernardin, „tak často opět ona navštěvuje a pozdravuje tebe — samým potěšením a dobrodiním.“

Protož potěšme se také dnes s Marií. Uctěmež láskou dětinnou tu vyvolenou mezi dcerami lidskými, tu milosti plnou, pozdravme s Alžbětou tu požehnanou mezi ženami, tu nejmilostnější, jež od božského svého Syna také nám za matku jest dána. A jako dnes, tak budiž povždy! Uctění toto bude působiti na nás co nejblahodárněji a nejspasitelněji. Neb pakli často navštěvujeme Marii, navštěvuje také ona nás samým potěšením a dobrodiním, neb jinými slovy: Ctíme-li dětinně Marii s myslí nábožnou, stáváme se tím:

- lidmi nábožnějšími,
- lidmi lepšími, a
- lidmi šťastnějšími.

Tento blahodárný účinek, kterýž uctění Marie na nás působí, ten účinek bych vám dnes poněkud blíže představil. Rád bych vás totiž způsobem tím v hojně míře k horlivosti v uctění Marie povzbudil. Neb jak byste medle horlivými ctiteli té nejblahoslavenější matky býti neměli, když se př. svědčíte, že právě tím pobožnějšími, lepšími a šťastnějšími se stanete? Poslyšte již tedy kratičkou řeč mou dnešní, kterou započínám ve jménu Ježíš a Maria.

Pojednání.

a) Ctíme-li Marii, tu neposkvřněnou královnu nebes, stáváme se tím lidmi ná-

božnějšími; neb uctěním Marie býváme povždy k velebení Boha vedeni.

My si nemůžeme Marii mysliti bez Boha. Kolikrátkoli na Marii si zpomínáme, zpomínáme si na ni jakožto na pannu od Boha vysoce povýšenou, a tu zpomínáme tedy spolu na Toho, Jenž ji k té nejvyšší důstojnosti a blaženosti povýšil, na Toho, Jehož nejvěrnější služebnicí byla ona na zemi, tu zpomínáme si na ona sýrchovaná smilování Boží k pokolení lidskému, jichžto nástrojem byla Maria.

My si nemůžeme Marii mysliti bez jejího božského Syna, Ježíše. Kdykoliv si ji připomínáme, připomínáme si ji jakožto vyvolenou matku jednorozeného Syna Božího, jakožto zdroj (pramen) milosti, z nížto spása světu vzešla, jakožto milostivou, anaž božského našeho přítele, učitele a Spasitele krmila, pěstovala, vychovala všude — až k smrti sprovázela, Jej nejsvětější mateřskou láskou milovala a od Něho nejdětinější láskou milována byla, kdykoliv si Marii připomínáme, připomínáme si ji jakožto nejblaženější, anaž od Ježíše po svém odchodu z tohoto světa slávou a blažeností nade všechny anděly a svaté povýšena a korunována byla.

Jakož tedy naše ctění Marie z velebení Boha a božského jeho Syna vychází, tak opět vždy uctění Marie vede nazpět k velebení Boha a božského Jeho Syna. Uctění Marie jest pro nás takřka žebřík, po němžto duch náš a naše srdce k velebení Nejvyššího vzhůru se vznáší.

Protož jest každý nábožný služebník Boží, každý milující úředník Kristův také horlivým ctitelem Marie; a každý pravý ctitel Marie jest také horlivým služebníkem Božím a horlivým úředníkem Kristovým.

A tak vidíte, že čím častěji a čím horlivěji Marii ctíme, pozdravujeme a navštěvujeme, že tím více nábožné smýšlení naše se budi, oživuje a sílí — že se stáváme lidmi nábožnějšími.

b) Než my dále ctěním Marie, neposkvrněné královny nebes, stáváme se lidmi lepšími.

Maria je v pravdě a skutku, jak ji v loretánské litanii nazýváme, zrcadlem spravedlnosti, zrcadlem všech ctností, čistoty, pokory, tichosti, pracovitosti, mravopoctnosti, horlivé nábožnosti a svaté lásky.

Při každém pohledu na ni vrhá zrcadlo toto odlesk do srdce ctitele Marianského. Jako pohled k vyjasněnému blankytu nebes

jakousi utěšenost do srdce vlévá, tak při pohledu k Marii, té nejsvětější a nejctnostínější, vlévá se láska k svatosti a ctnosti do srdce lidského; neb čím horlivěji křesťan tu nejčistší královnu nebes ctí a ji navštěvuje, čím častěji k ní pohlíží, čím více v rozjímání jejich ctností se pohřžuje, tím více a hlouběji vtiskne se obraz spanilých její ctností v srdce jeho. Srdce se tu raduje z čistoty, pokory, tichosti té nejblaženější panny; tím v něm povstává zalíbení na samých ctnostech těch; toto zalíbení pak plodí touhu a žádost, ctnostmi těmi také ozdobenu býti a budi ošklivost před nepravostmi, jež etnostem těm na odpor stojí. A tak tedy vštěpuje uctění nejsvětější panny a matky Boží poznáhlva vždy více lásky k ctnosti a nezavisti k hříchu, činí člověka vzoru často pozorovanému a ctěnému vždy podobnějším, činí jej tedy člověkem lepším.

Jako ti, kdož často na ledacos nečistého a hříšného patří, slyší, čítají, poznenáhlu sami u vnitř více poskvrnění a znečištění bývají, podobně bývají ctitelové Marianští, jenž zhusta k té Nejčistší a Nejsvětější pohlížeji, vždy více očišťování a posvěcování.

Naši milí svatí, jenž již dlouho u Marie v nebesích se radují, mají zajisté z velké částky horlivému uctění, kteréž té neposkvrněné královně nebes za živa prokazovali, tomu uctění mají oni z velké částky co děkovati, že oné dokonál stí dosáhli, kterouž korunu života věčného si vydobyli.

c) Konečně pak ctíme-li Marii, tu neposkvrněnou královnu nebes, stáváme se tím také lidmi šťastnějšími. Již tím samým, že ctěním Marie stáváme se nábožnějšími a lepšími, tím samým stáváme se také šťastnějšími. Neboť čím nábožnější a lepší jest člověk, tím zajisté je také šťastnější.

Ctitel Marie cítí se ale také šťastným v tom pomyšlení, že má matku milou, že mocnou má přímluvkyni u trůnu Božího, kteráž jej mateřsky miluje, kteráž někdy na zemi těžkosti a strasti života lidského vlastní zkušeností znáti se naučila a kteráž tedy s každým slabým, potlačovaným člověkem útrpnost mateřskou má. Jak utěšená to myšlenka pro každého hořem a neštěstím sklíčeného; jak potěšitelná pro každého opovrženého neb opuštěného; jak utěchyplná pro každého břemenem hříchu obtíženého; jak povzbuzující pro toho, jenž se svými náruživostmi těžce zápasiti má. Již v tom důvěrném volání k mateřské té orodovnici jest ulevující olej a hojící

balsám pro všeliké rány srdce lidského. Kterak podivná útěcha leží na př. v těch slovech, jimiž modlíce se k Marii, voláme: „Pod ochranu tvou utíkám se, svatá Boží Rodičko,“ aneb když modlíce se „Zdravas Královno,“ říkáme: „I protož orodovnice naše, obrať k nám své milosrdné oči, a Ježíše, požehnaný plod života tvého, nám po tomto putování ukaž.“

Ano, byl-li by také ctitel Marie Panny zde na zemi chudobou a bídou, strastmi a nebezpečími, bolestmi a všelikým jiným utrpením ze všech stran obklopen: necítí on se přece nikdy zcela nešťastným. Jemu svítí uprostřed bouří života tohoto z výšiny nebes utěšená libá hvězda naděje. „Zde na zemi,“ myslí on si, „vezme to brzy konec; a tam užřím milenou svou matku nebeskou s božským jejím Synem v slávě jejich, a budu u ní přebývati věčně; tam nebude žádná starost více, žádných slz a žádných utrpení.“

Než dětinné ctění Marie Panny poskytuje nejen vnitřní utěchy, nýbrž často také zevnitřní pomoci. O jak mnohých duchovních i tělesných milostí bylo již často přimluvou nejblahoslavenější královny nebes od Boha vyprošeno. Těch nejpodivnějších a nejpatrnějších vyslyšení modliteb dostalo se již často těm, kdož s důvěrou a neustále Marii vzývali.

Šlechetný misionář, Gabriel Malagrida, vrátil se roku 1749 z dalekých krajín po moři nazpět do Lisabonu. Když pak již koráb k přístavu se blížil, strhla se před očima nesmírného davu lidstva, misionáře tu očekávajícího, hrozná, strašná bouře. Stejně korábu se lámaly, plachty se trhaly, trámy praskaly a ze spojení svého vystupovaly; koráb i lidé zdáli se býti ztraceni, a nikdo více nemyslí, že by možná bylo, zachovati se. Jediný misionář Ma'agrida nevzdal se ještě naděje své. I vzal té obraz Nejsvětější Matky Boží, kterýž v pustinách brasiliánských vždy při sobě nosil, zavěsil ho na hlavní stěžen, a napomínal mužstvo loďní k modlitbě a k pokání. A hle, velmi brzo utišila se bouře, loď přistála k zemi bez nebezpečení, načež všickni zachování, od lidu doprovázeni do hlavního chrámu se ubírali, modlíce se a děkujíce Bohu.

A takovéto patrné přispění Rodičky Boží zkoušejí často věrní ctitelové její, vždyť pak ona zůstává povždy milující matkou svých svěřenců. Vyzývej Ji kře-

stane a pros skrže ni Boha. Co ti vskutku prospěje, toho dosáhneš.

Tak tedy vidíme, že dětinným ctěním té nejčistší královny nebes stáváme se nejen lidmi nábožnějšími a lepšími, nýbrž také šťastnějšími.

A tak již tedy vy všickni, kdož upřímně si žádáte, věrnými služebníky Božími a pravými učedníky Kristovými býti, vy všickni, kdož si srdečně přejete, vazeb hříchů sprostěnu býti a od nynějška neustálým lepšením a posvěcováním k blažené věčnosti se připravit, vy všickni, kdož v srdcích svých toužíte po tom, co člověka jedině opravdu šťastným učiniti může, ó zůstaňte neb buďte horlivými ctiteli Marie, Matky Ježíšovy, ježto jest také matkou vaši.

Pakliže naši milí předkové byli nábožnější a lepší, nežli my jsme, byli-li oni také při mnohem horších zevnějších okolnostech přece šťastnější, nežli my jsme, tu jedna z hlavních toho příčin byla zajisté horlivější a vroucenější dětinná úcta, kterou Nejblahoslavenější Rodičce Boží byli oddáni. S ustydnutím úcty k Marii ustydla také nábožnost, mravy se zhoršily, zvláště život necudný se zmohl, a lidé i při lepších zevnějších okolnostech cítí se méně šťastnými.

Ó navraťme se tedy k té dětinné lásce a úctě, jakouž nábožní naši předkové k Marii chovali. Vše dobré — nábožnost a ctnost, štěstí a požehnání — vzkvete pak na novo mezi námi. Amen.

Ranní kázání

na neděli šestou po sv. Duchu.

O požehnání Božím.

„A sebrali, což pozůstalo z drobtů, sedm košů.“

Mar. 8, 8.

K sv. Kolumbánu přišel jednoho času muž, jenž v tak veliké bídě byl postaven, že ni sebe samého, tím méně ženu a děti užítí s to nebyl. I prosil tedy snažně onoho svatého, by mu na ruku dal, jakým by prostředkem sebe a domácích užítí mohl. Maje s ním utrpnost, velí mu muž svatý, by do lesa šel a hůl si zaopatřil. S radostí přijímá muž slova jeho, chvátá k lesu, a již jest zde s holí požádanou. Tu svatý požehnal dřevu a nařídil chudásovi,

by pomoci hole té vždy užíval, ta že mu bude síti ve vodě i v lese, zkrátka, že užívaje jí, ani té nejmenší bídy nepocítí. Kdo byl veselejší nad muže v nedostatku postaveného? I běží rychle k lesu, zarazí hůl do země pln očekávání, zdaž vskutku z rána čeho nalezne. A hle, sotva že se rozbřesko, jelen neobyčejné velikosti jest kořisti jeho. Po dlouhý čas živil se muž tento touto holí požehnání. I rozmrzela se konečně žena na hůl a přiměla muže, by hůl zlomil. Učinil tak, než pohřichu, s holí bylo i štěstí pryč; zlomené a opovržená hůl požehnání proměnila se opět v hůl trapné žebroty. — Dnešní sv. evangelium pozorný nás činí na podobné požehnání, a to jest Ježíš Kristus, jenž božským svým požehnáním sedm chlebů a několik rybiček tak rozmnožil, že okolo čtyř tisíc lidí jedlo a nasyceno bylo. Nejm., zdaž zde není patrné, jak mnoho na požehnání Božím záleží? Než kterak mnoho jest křesťanů, jenž, jako ona žena muže chudého, z hola nic na to nedbají, domnívajíce se v zpodlosti své, že toliko na práci, klamu a podvodu vše záleží, a tedy což divu, pakli vždy hloub a hloub do propasti padají a na mizinu přicházejí?

Pročež nebude zajisté od místa, podotknou-li dnešního dne: Co jest a kdo má požehnání Boží? —

Co jest požehnání Boží? Požehnání Boží jest zvláštní pomoc, zvláštní milost Boží, kteroužto Bůh vše tak řídí a spravuje, že člověku vše, cokoliv započne, jak k tělesnému, tak i duševnímu dobru a prospěchu slouží. Pozorujeme-li tedy, že ten neb onen muž při nepatrné živnosti, mizerném obchodu a řemesle sebe i domácí patričně živí, ano i pro budoucnost nějaký krejcar ukládá, říkáme: V tom domě přebývá požehnání Boží. Kdežto naopak vidouce, kterak tu neb onde čím dal tím hůře to dopadá, ač snad od rána do večera se pracuje a všech dovolených i nedovolených, spravedlivých a nespravedlivých prostředků se užívá, říkáme: že v tomto domě požehnání Božího a štěstí není. Všeho se nedostává, a zdá se, jako by neviditelná ruka všecko z domu vynášela. Než odkud to, že jednomu požehná Bůh, druhému nic, tomu více, onomu méně?

Jak Boha ctíme, tak ctí Bůh nás, t. j. jak k Bohu se chováme, tak on chová se k nám. Nedáváme-li Bohu nic, nedá i on nám nic; a přinášíme-li mu to nejšpat-

nější, jak má on nám dáti to nejlepší? Oběť Kainova nelíbila se Pánu, na oběť však Abelovu patřil se zalíbením. Kain dal nejhorší, Abel přinesl to nejlepší. A tak to činí přemnozí až podnes. Což nejlepšího, nejdražšího jest, to se obětuje tvorům, to nejšpatnější a nejhorší podává se Tvůrci. Tak mladost věnuje se ďáblu prostopášnostem; když však krom nadání přiblíží se stáří, tu se bere útočiště k růženci a tisícovým modlitbičkám. Růže v nejkrásnějším květu přináší se světu a jeho rozkošem, zvadly-li pak listy, opadly-li jeden po druhém, a nezbyvá-li nic, leč pichlavá stopka, tu má tímto dárkem Bůh za vděk přijmouti. Jak by mohl zalibit v ní, když již ani nám se nelíbí? — Dokavád se nám vede dobře, tu pamatujeme na vše, jen ne na Boha; nastanou-li dnové zlí, navštívili nás nemoc, neb jiný křížek, tu bedujeme a voláme; má na nás ten Pán všehomíra čekati s přehojným požehnáním, až se nám zachce, až se nám zlíbí? Pročež chcete-li dojíti požehnání Božího, chovejte se k němu co děti k otci svému, a nezapomínejte naň, v něj se důvěřujte, a byt by někdy pomoci váhal, nezoufejte, neb on přijde v čas svůj a spomůže vám, „hleďte jen nejprve království Božího a jeho spravedlnosti, a to ostatní bude vám přidáno.“

Chcete-li se dále těšiti z požehnání Božího, tedy musíte i sami požehnání vůkol sebe rozmnožovati, t. j. musíte to, čehož se vám dostalo, s chudými rádi, ochotně a štědře sdíleti. Co těm prokážete, to jste samému Kristu prokázali, a ten bez odměny nenechá ničehož. „Dávejte a bude vám dáno,“ praví sám Kristus. „Blahoslavený muž, jenž nad chudým se slituje; v den zlý vysvobodí jej Pán, v bídě a v neštěstí neopustí jej.“ Věřte, že těmito dárky chudšími nebudete. Neb ukažte jen jediného, jenž by udělováním almužny žebrákem se stal, nenajdete žádného. A i chudas se modlí: Chléb náš vezdejší, dej nám dnes.

Konečně věřte, šetrnost že není hřích, hřích však že jest lakomství a mrhání statku. Kterak by se mohlo a mělo čeho dostávat, kterak by mohlo požehnání Boží býti tam, kde se neví, co jest šetrnost a skromnost? kde meze střídmosti se neznají? Zdaž může býti požehnání Boží tam, kde synáček, dceraška tak šatiti se musí, by jiným se vyrovnala, ano je předčila, kde vydání příjmy převyšuje? Nejm.,

ta nejhlubší studně dá se vyvážit; a tak mnohem snadněji a rychleji veškerá zá-
soba domu se rozptýlí a promrhá.

Chcete li. žádáte-li z požehnání Bo-
žího se radovati, tedy pečujte o to sami,
na vás to záleží. Odevzdejte se zcela po
všechny dny života svého Pánu, a on bude
vždy péči míti o vás. Doufejte a důvěřujte
se v něj; neb žádný nebyl ještě zahanben,
kdož v něj naději svou skládal. Buďte
však také laskaví k chudým a šetrní, je-
však lakomí a špinaví. Chraňte se marnosti
a nedejte místa nespravedlnosti a podvodu;
neb jak nabyto, tak pozbyto; ale sprave-
dlivě se žijte, a pak ten, jenž otvírá
štedrou ruku svou a nasycuje všechny ži-
vočichy požehnáním, požehná i vám, a na
tohoto požehnání vše záleží. „Požehnání
Hospodinovo budiž tedy nad vámi: pože-
nání jsme vám ve jménu Hospodinovu“
(Žalm 128, 8.). Amen.

Řeč

na slavnost budoucího vzkříšení.

Na hřbitově činil *Fr. Dusil*.

„Když toto smrtelné obleče
nesmrtelnost, tedy se naplní
řeč, kteráž napsána jest: Po-
hlčena jest smrt ve vítězství.
Kdež jest ó smrti vítězství
tvé, kdež jest ó smrti osten
tvůj?“ (I. Kor. 15, 54. 55.)

Pravi-li mudrc pohanský Aristoteles,
vypočítáváje rozličná zla a bíd, jimiž
člověk svírán na této pouti pozemské:
„Mezi věcmi nejstrašlivějšími jest smrt
věcí nejděsnější,“ se stanoviska svého po-
hanského má pravdu úplnou. Viděť za-
stíse učený pohan ve smrti krutovládneho
tyrana, kterýž již v zárodku ničí všečen
život, vši radost, každý požitek. Pro člo-
věka, jenž obestřen rmutem duchovní sle-
poty pohanské, není a nebylo ve smrti
potěchy nižádné. Pohrobní sláva, již kladli
pohané v zapomenutí pozemského strá-
vání, bíd a útisků, jakož i nejistota spra-
vedlivé odměny a trestu věčného při
proměnlivosti bohů jejich neměly podkladu
žádného; slovem: pohané neměli žirné na-
děje na útěchu pro duši, když slabé vazby
těla se uvolňovaly, aby průchodu zjedna-
ly duši z těla se vybavující.

Jinak však křesťan. Učedník Kristův,
a tím jest jeden každý z nás, zná vítěze

smrti, a tímto jest mu Ježíš Kristus Vy-
kupitel. V něm vidí všemohoucího a do-
brotivého dárce života, nejpriznivějšího
přítele, jenž v smrti naší podává nám pra-
vici, aby nás na nebezpečném průchodu
ze světa tohoto provázal ve věčnou blaže-
nost. Křesťan čerpá tudíž ze smrti a ve
smrti sladkou útěchu u vědomí

1. že Kristus smrt přemohl,
2. že snímá s ní roucho příšerné, je-
hož se děsíme, a
3. že smrtí svou zaručuje nám po smrti
naší věčně šťastný život za hrobem. —

Je-li každý příchod náš na hřbitov
bolestným, upomínaje nás na slova písma:
„Každému člověku uloženo jest zemřítí,“
dnešní den, slavnost budoucího vzkříšení
jest pro nás na místě tomto radostným,
neboť na paměť uvádí nám slova sv. apo-
štola, jež napsal druhdy ke Korintským:
„A když toto smrtelné obleče nesmrtelnost,
tedy se naplní řeč, kteráž napsána jest:
Pohlčena jest smrt ve vítězství. Kdež jest
ó smrti vítězství tvé, kdež jest ó smrti
osten tvůj?“

1. Kristus smrt přemohl? Jak, což
nevane dech její studený, k zemi zhro-
cuje kořist svou den co den? Což neničí
ve prach květy sotva vypučelé a k půdě
chladné nekáci silné kmény, jichž kořeny
pevně se v zemi zachytily k nevyvrácení?
Sotva že jaro přilétlo na lehýnkých křídlech
a prutem čarovným z haluzí holých vy-
kouzlilo vonných květů kytic nesčetných,
sotva že šat zelený pokryl chudé větvice,
již k příchodu svému připravuje se chladná
jeseň, aby za prohavým létem uchvátíla
trůn a žezlem svým ničila život a strásala
šperky vybledlé — větru na pospas. Sotva
že zlatého slunce paprsky pozdravily nový
den, večerem již stíny táhlé mrtvému dni
tvoří průvod pohřební.

Vše spěje ku smrti a rozkladu. Co
země zplodila, země i pohltí. I člověk, ko-
runa tvorstva veškerého, témuž zákonu
jest podroben. Od chvíle té, kdy z úst
Soudce věčného zaznělo slovo osudné:
Zemřeš! od chvíle té smrt stala se člověku
neodvratitelným zákonem. Proto na nás
v plném obsahu hodí se slovo písma sv.:
„Kde jest muž, jenž žije smrti, by nikdy
nebyl zřel?“ A sv. Pavel dokládá: „Usta-
noveno jest člověku zemřítí.“ Sv. Jakub
díl: „Co jest život člověka? Pára jest, kte-
ráž se na krátko ukazuje a pak mizí.“

Ptejte se jen hrobů, koho že pokrý-
vají jejich pahrbky, — a ony v odpověď

vám dají, že smrt přivádí jim od tránu knížete, z paláců velmože, z chudé jizby podkrovní chudáka, z nemocnic opuštěného lazara. Ptejte se jen hrobů, koho že hostí ve svých příbytcích, — a ony odpoví vám, že smrt přivádí do tmavých sídel dítko od prsou matčiných, mládence a pannu, jimž sotva že první růže ve tvářích vykvetly, muže a ženu v plné síle života, starce stříbrovlasého, jenž dlouho již toužil po odpočinku trvalém. Zde leží všichni, prach vedle prachu, popel vedle popelu, a nechť tvrdý pomník s chlubným nápisem zvěstuje, že pod ním odpočívá bohařec, nechť křížek dřevěný znamením jest odpočinku chudáka: smrt všem stejně, žádného nevyjímajíc, dostala se za podíl. Všichni doznali slov ducha Božího: „Člověk, zrozený z ženy, krátký čas živ jsa, naplněn bývá mnohými bédami. Vychází jako květina a usychá.“

Jak — že smrti není na světě? Vždyť den co den zříme příšernou její tvář, den co den vidíme obcházení děsnou její postavu krajem, městem, dědinou

Nezmizela tudíž smrt ze světa, než příchodem Kristovým pozbyla panství svého. Není více panovnicí, ale služkou poddanou. Před Kristem byla smrt přechodem z úvalu slz do říše mrtvých, do země věčné bídý a smrti, Kristem však učiněna smrt je východem z časnosti v blaženou věčnost. Smrtí Kristovou učiněna jest smrt dnem narozenin křesťana. Před Kristem byla smrt všemocným krutovládcem, Kristem učiněna jest služkou Boží, kteráž sice jest vykonavatelkou obecného zákona, jemuž vše pomíjející podléhá, ale zároveň rouchem nesmrtnosti odívá duši křesťana, dle slov sv. apoštola národův: „A když toto smrtelné obleče nesmrtnost, tedy se naplní řeč, kteráž napsána jest: Pohlcena jest smrt ve vítězství, kdež jest ó smrti vítězství tvé, kdež jest ó smrti osten tvůj?“

2. Avšak Kristus nejen smrt přemohl, nýbrž On snímá s ní příšerné roucho, jehož se děsíme. Kdo živou vírou spojen s Kristem, jako ratolesť s révou spjenu, ten zajiště vitati bude studenou ruku smrti, a nebude se děsiti, když jemu pokyne ve znamení na odchod z útrap a víru pokušení a nebezpečí do místa, kde neteče bědných slzí po lících, kde nedopadá žádná rána těžkého osudu na hlavu pokojnou, kde neburácí více rozpoutaná větrice příležitostí zlych, jakýmiž zahluje hlasu po-

zemského poutníka, aby zavedla jej z cesty pravé na cestu záhuby.

A proto všickni, kdož pevným krokem svatého života za Kristem šli po úzké cestě, kteráž vede k životu, nelekali se zbraně smrti vražedné nedůsili se šustotu její příchodu, nýbrž radostně klesali v náruč její ledovou, v prsou svých chovajíce pravdu, již pronesl sv. apoštol: „Žádám, toužím rozdělení býti (se světem, tělem), abych spojen byl s Kristem.“

Nevěrec vidí ve smrti toliko pustošící účinek její, síly však smírné, jež v oběti života časného na spásu života věčného se skrývá, neznamená. Nevěrec vidí toliko hrob, místo tlení a rozkladu — dále zrak jeho nesahá. Avšak křesťan bystrým okem svaté víry postřehuje krajinu za hrobem. Světlo zjevení ozařuje jemu daleký kraj, jenž sídlem jest vyvolených učedníků Kristových.

Proto smrt dodává věrným křesťanům útěchy největší, vždyť

3. smrtí Kristovou dostává se nám po životě ukončeném blaha věčného. O říši nadhvězdne, v níž dostane se místa věrným následovníkům Kristovým, platí slovo věčné Lásky: „Čeho oko nevidělo, čeho ucho neslyšelo a co na mysl lidskou nevstoupilo, připravil Pán těm, kteří milují jej.“ A opět: „Setře Bůh slzu s oka jejich, a smrti více nebude ani bolesti, ani nářku.“

Jest to oživující síla Spasitelova, kteráž stupeň za stupněm všecko pokolení lidské obnovuje, povznáší, proměňuje, vlévaje nesmrtnost a tím i podíl na věčné blaženosti těm, kteří byli údy přesvatého těla jeho, jež jest církev sv., zde na zemi.

Avšak jen tehdaž dostane se nám nesmrtnosti této, když v Kristu a s Kristem zemřeme.

Nám tudíž nehrozí zahynutí žádné. Pravdu tuto zpečetil Kristus svým příchodem, svým životem, učením a smrtí svou. Neboť pro nás se narodil, pro nás žil a pro nás i trpěl. Kdyby život náš byl jen pomíjejícím dechem a stínem prchavým, k čemu byl by opustil odvěkou slávu nebes, k čemu by směřovala zřejmá jeho slova o království nebeském, k čemu a proč vydal tělo své na utrpení nejhroznější, k čemu a proč byl by ustanovil zdroje posvěcování ve svatých svátostech? Slovo jeho jediné dostačí nám na ujištění neklamné. A které jest slovo toto? „Já jsem vzkříšení a život, kdo ve mě věří, byť i zemřel,

živ bude“ A slovo toto pravil Kristus pravý Bůh, nikoliv Bůh mrtvých, ale živých.

Nechť tedy sevře smrt okovy svými smrtelnou částku nás, nechť rozdrtí stánek a příbytek duše naší, ducha — dech Boží v nás — zničití nedovede. Jako Kristus mocí svou vlastní a praporem vítězným opustil temný žalář hrobu, tak i my mocí a láskou Kristovou vstaneme z hrobů těch, do nichž položili nás přátelé naši k odpočinku a spánku sladkému. Pak spojí se duše naše, jež předešla nás na věčnost s tělem, aby obě podílu braly buď na věčné radosti nebo na trestech věčných.

Jako semeno rolníkovo do půdy kypré padá, aby rozložíc se zárodkem svým dalo rostlině živné vzrůst a odplatu pilné ruce stonásobnou: tak i tělo naše v zemi v prach a popel se rozpadnouc, novým rouchem oslavení přioděno vzejde z lůna země v kráse a velebě, jak svědčí evangelium: „Porušitelné sejeme, a neporušené klidíme.“

Kdož by tudíž bál se položit hlavu svou umdlenu k odpočinku, aby jarou silou obdařen povstati mohl ze spánku svého? Kdož by záviděl těm, a nářkem nemírným hněl ty, kteří na tomto svatém poli odpočívají? Oko, jež vyhaslo pro světlo světa, ústa, jež zamčena pro zvuk vezdejší, ucho, jež zavřeno hlasu země — nezemřely, ony spí, odpočívají jen, a až se probudí všickni tito zde odpočívající s okem, ústy, uchem a údý oslavenými, pak plesem nevýslovným doznávají budou pravdy slov Kristových: „Radujme se a veselme se, neboť odplata naše hojná jest v nebesích.“

A men.

Lásky více ...

Lásky více kdyby bylo
k Bohu u nás — Čechů,
jistě pak, že On by skytl
nejednou nám těchu. —

On by ani nevydal nás
nikdy jiným v hanu,¹
pod svou by nás jistě mocnou
vezdy vzal ochranu ...

Lásky více kdyby bylo
k církvi u nás svaté,
musily by rychle prehnout
spory, hádky klaté. —

Mír a pokoj vrátil by se
do tak mnohých duší,
jež dnes trapná nejistota,
ba zoufalost kruší ...

Lásky více kdyby bylo
k drahé u nás vlasti,
nebleděl by každý svého
blaha jen a slasti. —

Dobro země, prospěch lidu
nad vše by mu byly —
a ty zašlé, zlaté časy
zas by se vrátily ...

Prok. Zaletěl.

Aurelia Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

(Pokračování.)

III.

Neznalost zákona neosvobozuje trestu. Hřích vědomého jest těžší, nežli nevědomého. Neznalost jest dvoji: jedna jest věděti nechtíti, druhá jednoduše nevěděti.

5. Však ani ti nebudou bez trestu, kdo zákona Božího neznají: „Kterížkoli zajisté bez zákona zhřešili, bez zákona zahynou: kteřížkoli však pod zákonem zhřešili, zákonem souzeni budou“ (Řím. 2, 12.), což, jak zdá se mi, neřekl apoštol v tom smyslu, jakoby znázornil, že něco horšího utrpí ti, kdo zákona neznají ve hříších svých, nežli ti, kdo jej znají. Horšímť zdá se zahynouti, nežli souzenu býti. Však poněvadž to o pohanec a židech pravil, že oni bez zákona jsou, tito pak zákon přijali: kdož osměli se tvrditi, že židé, kteří pod zákonem hřeší, nezahynou, v Krista neuvěřivše, když o nich se praví: zákonem souzeni budou? Neboť bez víry v Krista nikdo spasen býti nemůže, a tudíž tak souzeni budou, že zahynou. Neboť horší-li je stav neznajících, nežli znajících zákon Páně, kterak pravda bude, co di Pán v evangeliu: „Služebník, který nepoznal vůle Pána svého, a věci trestu hodné činil, bude méně bit: služebník však, který zná vůli Pána svého a činí skutky hodné ran, bude bit mnohými“ (Luk. 12, 48. a 47.). Hle, jak ukázáno zde, že člověk znající

zákon hřeší smrtelněji, nežli neznající zákona, aniž však proto uchýliti se jest k temnotám nevědomosti, aby kde kdo v nich výmluvu nalezl. Jiné zajisté jest nevědět, jiné vědět nechtít. Vždyť vůle jest obviňována u člověka, o němž se praví: Nechce rozumět, aby dobře činil“ (Žalm 35, 4.). Však ani ta nevědomost, kteráž není těch, kdo vědět nechtí, alebrž těch, kteří jednoduše nevědí, neomlouvá nikoho tak, aby ve věčném nehořel ohni, proto-li neuvěřil, že vůbec neslyšel, več by věřiti měl, nýbrž snad, aby v mírnějším ohni hořel: není bez příčiny pověděno: „Vylíj hněv svůj na národy, kteří tě nepoznali“ (Žalm 78, 6.), ani to, co praví apoštol: „Jenž v plameni ohně uvede pomstu na ty, kteříž neznají Boha (2. Thessal. 1, 8.). Však ale, bychom měli i samu vědomost (zákon), neříkejž nikdo: nevěděl jsem, neslyšel jsem, nerozuměl jsem; na vůli zajisté lidskou se naráží, když praví se: „Nechtějtež býti jako kůň a mezek, kteříž rozumu nemají“ (Žalm 31, 9.): ač horším lýti se jeví ten, o němž psáno: „Služebník zatvrzelý nemůže slovy vyučen býti: nebo co diš, rozumí, avšak odpovídati nechce“ (Přisl. 29, 19.). Řekne-li však někdo: Nemohu činiti, co se přikazuje, poněvadž žádost mne přemáhá, jižť na nevědomost nemůže vymlouvat se, aniž Boha míti za příčinu v srdci svém, ale zlo své v sobě poznává a ho želi: jemužto dí apoštol: „Nedej se přemoci zlému, ale přemáhej zlé dobrým“ (Řím. 12, 21.). Řekne-li pak se komu: nedej se přemoci, týče se to zajisté rozhodnutí jeho vůle, neboť chtěti a nechtíti jest úkonem vlastní vůle člověka.

IV.

Varovati se jest, aby při hájení svobodné vůle nečinila se újma potřebě milosti. Milost a svobodná vůle jsou potřebny k dobrému životu. Co jest zákon bez milosti.

Modlitba jest důkazem potřeby milosti.

6. Avšak obávati se lze, aby všem těmto božským výrokům a kterýmkoli jiným, jichž nepochybně jest počet přehojný, při obhajování svobodné vůle nebylo tak rozuměno, aby k životu zbožnému a dobrému, jehož odměnou život věčný, pomoci a milosti Boží místa nebylo odepřeno: i odvažij se člověk bidný, dobře-li žije a dobře-li činí, anebo spíše dobře žíti a do-

bře činiti sobě se zdá, v sobě samém, a ne v Pánu se honositi, a důvěru ve správné žití v sobě samém klásti, aby stihlo jej zlořečení Jeremiáše proroka řkoucího: „Zlořečený člověk, kterýž doufá v člověka, a klade tělo za rámě své, a od Hospodina odstupuje srdce jeho“ (Jerem. 17, 5.). Rozumějte, bratří, tomuto výroku prorockému; nebo že neřekl prorok: „Zlořečený člověk, kterýž doufá v sebe sama,“ mohl by někdo domnívati se, že proto řečeno jest: „Zlořečený člověk, kterýž doufá v člověka,“ aby nikdo neskládal naděje ve druhého, nýbrž v sobě. Aby tudíž ukázal, že tak napomenul člověka, by ani v sobě samém naděje neskládal, proto když byl pověděl: „Zlořečený člověk, kterýž doufá v člověka:“ hned připojil, „a klade tělo na rámě své.“ Rámě položil za moc k úkonům. Výrazem pak „tělo“ rozuměti dlužno lidskou křehkost: a tudíž klade tělo za rámě své, kdo myslí, jemu že moc křehká a chabá, to jest lidská, postačí k dobrému konání, aniž pomoc doufá od Pána. Proto zajisté připojil: „A od Hospodina odstupuje srdce jeho.“ Toť jest blud pelagiánský, ne starý, nýbrž před nedávným časem vzniklý proti kterémuz bludu když bylo déle již mluveno, věc nutně až na sněmy biskupské se dostala, o čem jsem vám ne sice všechno, tož alespoň některé věci čísti dal. My tedy nekladme naděje dobrého konání v člověka, „nekladouce těla za rámě své, ani od Pána neodstupuj srdce naše,“ nýbrž rceme jemu: „S pomocníkem mým buď: neopouštějž mne, aniž zhrziž mnou, Bože spasiteli můj“ (Žalm 26, 9.).

7. Protož, nejmilejší, jako svrchu dotčenými výroky písem svatých jsme dokázali, že k dobrému životu a k správnému jednání jest v člověku svobodné rozhodování vůle: tak též o milosti Boží, bez níž nic dobrého konati nemůžeme, kteráže jsou božská svědectví, vizme. A nejdříve o vašich slibech samých něco povím: jistě neshromáždila by vás ona společnost, ve které neustále žijete, kdybyste nepohrdali rozkoší manželskou. Tu však když Pánu mluvícímu řekli učenníci: Poněvadž jest takový způsob člověka s manželkou, není dobře se ženiti,“ odpověděl jim: „Ne vši kni chápají toho slova, ale kterým dáno jest“ (Mat. 19, 10. 11.). Zda svobodné vůle Timotheovy nevybídnul apoštol řkoucí: „Sebe samého ostříhej“ (1. Tim. 5, 22.)? A v té příčině ukazuje na moc vůle, kde dí: „Nemaje potřeby, ale maje v moci vůli svou,

aby zachoval pannu svou“ (1. Kor. 7, 37.): a přece „ne všickni chápají toho slova, ale kterým dáno jest.“ Nebo kterým dáno není, buďto nechťi, anebo neplní, co chtějí: kterým však jest dáno, tak chtějí, aby plnili, co chtějí. Pročež, aby toto slovo, které ne všickni chápou, přece od některých bylo pochopeno, jest i dar Boží, i svobodné rozhodnutí.

8. O samé také cudnosti manželské totiž praví apoštol: „Nechť učiní, co chce, nehřeší, vdává-li ji (pannu)“ (tamt. 36.): a přece i to jest dar Boží ano praví písmo: „Od Hospodina (dána bývá) manželka opatrná“ (Přisl. 19, 14.). Proto učitel národův i čistotu manželskou, v níž cizoložství se nedějí, i dokonalejší zdrželivost, která souložení nevyhledává, v řeči své doporučuje, i to, i ono, dar Boží že jest, ukázal, píše ke korintským a napomínaje manžely, „aby se vespolek neoklamávali“ (1. Kor. 7, 5.): jež napomenuv přidal: „Nebo chci, abyste vy všickni byli, jako já:“ poněvadž ovšem sám všelikého souložení se zdržoval. A hned doložil: „Ale jedenkaždý má od Boha vlastní dar; jeden tak, a jiný jinak.“ Zdaž tak mnohé, co se nařizuje v zákoně Božím, aby smilstva a cizoložstva se nepáchala, hláše něco jiného, leč svobodnou vůli? Neboť nenařizovalo by se, kdyby člověk neměl vlastní vůle, již by božských příkazů poslušen byl: a přece dar Boží to jest, bez něhož příkazův o čistotě zachovávatí nelze. Proto praví onen v knize modrosti: „A jakž jsem zvěděl, že nemohu jinak býti zdržlivým, leč by (mi to) Bůh dal, i tof byla moudrost, vědět, či to jest dar“ (Moudr. 8, 21.). Aby však tato svatá příkazani o čistotě nebyla zachována, „jedenkaždý bývá pokoušen, jsa od své žádosti zachvácen a přilouzen“ (Jak. 1, 14.). Tu, řekl-li by: chci zachovávatí, ale přemáhá mne žádost má: odpovídá písmo svobodné jeho vůli, což již dříve bylo praveno: „Nedej se přemoci zlému, ale přemáhej zlé dobrým“ (Řím. 12, 21.): k tomu však, aby skutkem stalo se, napomáhá milost, která nepomůže-li, nic nebude zákon, leč moc hříchu. Nebo žádost vzrůstá a vzrůstá a větších sil nabývá, an zákon zakazuje, nepomáhá-li duch milosti. To jest, co praví týž učitel národův: „Osten pak smrti jest hřích, a moc hřícha zákon“ (1. Kor. 15, 56.) Hle, odtud říká člověk: chci zachovávatí příkazani zákona, ale žádost přemáhá mne. A byť na vůli jeho, bylo, praví-li se mu:

Nedej se přemoci zlému, co mu to pomůže bez přispění milosti? Sám apoštol to dále doložil: neboť když byl řekl: „Ale díky Bohu, kterýž dal nám vítězství skrze Pána našeho Ježíše Krista.“ Tedy i vítězství, kterým hřích se přemáhá, nic jiného není, leč dar Boží v boji tom podporující svobodnou vůli.

9. Z té příčiny dí i nebeský učitel: „Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení“ (Mat. 26, 41.). Jedenkaždý tedy se svou žádostí bojuje modlíž se, aby nevešel v pokušení, to jest: aby nebyl od ní zachvácen a přilouzen. Nevchází však v pokušení, přemáhá-li dobrou vůli žádost zlou. Nedostaří však svoboda vůle lidské, není-li od Pána vítězství propůjčeno modlícímu se, by nevešel v pokušení. Co jest však zřejmějšího, nežli že se milost Boží tu jeví, když, za koho prosí, obdrží? Neboť kdyby byl řekl Spasitel náš: „Bdětež, abyste nevešli v pokušení,“ zdálo by se, že napomenul pouze vůli člověka: přidav však „a modlete se,“ ukázal, že Bůh napomáhá, abychom nevešli v pokušení. Řečeno jest svobodné vůli: „Kázně Hospodiny, synu můj, nezemítej“ (Přisl. 3, 1.): a Pán praví: „Já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá“ (Luk. 22, 32.). Člověku tedy milost Boží pomáhá, aby nadarmo vůli jeho příkazani nebyla dávana. (Pokračování.)

Neustupujme!

Vše, co v světě kdy dobrého bylo, zkoušku krutou, pernou zakusilo — jeť vždy člověk víc nakloněn k zlému, nežli k dobru jemu prospěšnému...

Než vždy téměř přec vítězství slavi dobro nad zlem, jehož každý zbaví v krátkém jistě na dobro se čase, když je pozná v celém jeho žase.

I náš boj jest pro dobro jen veden — nepochybuj proto ani jeden, zda se zdaří, jenom pevně stůjme, ani o píď zpět neustupujme!

Svorně, statně jako praví reci vždy si vedme — malicherné věci nechť nedrobí nikdy naše řady, pryč různé všeky, spory, vády!

Jak muž jeden za práporem spějme,
jej před zrakem svým stále mějme!
„Boj za dobro“ na něm psáno jesti,
a ten musí k vítězství nás vésti . . .

Prok. Zaletěl.

Filiální kostel v Malém Pálči.

(Napsal *Václav Tvrdý.*)

(Dokončení.)

Jistě již více než 600 let ozdobeno jest návrší nad Malým Pálčem kostelíkem, kterýž chrání a střeží pod ním se rozkládající vesnici. Kolem něho drímají snem tichým již tisícové někdejších svěrenců jeho. Místo jejich odpočinku jest ozdobeno několika pěknými pomníky, mezi nimiž ne nádhrou ale pěknou práci zajímavé jsou dva staré železné kované kříže.

V jakém slohu starý někdejší kostelík vystaven byl, nemožno ze zanechaných pamětí nikterak určit. Dle inventáře z r. 1761 představití si lze jen poněkud vnitřek jeho. Jako dnes tak i tehdy nalezala se na velkém oltáři táž socha Blah. Panny s Ježíškem v náručí, zavřena pod sklem; ale kromě hlavního byly ještě dva postranní oltáře: na epistolní straně oltář s obrazem sv. Matouše evangelisty a s malou soškou P. Marie Svatohorské; na evangelijní straně pak oltář se sochou sv. Jana Nepomuckého. Socha Panny Marie na hlavním oltáři mívala dosti bohatou zásobu rozličných i dosti cenných šatečků a věnovaných penězů, korálů a perel, o něž však byla r. 1793 okradena. Na kůře kostelním byl pozitiv se 6 mutací. Před oltářem bývala hrobka (sklípek), do níž pochovávali páni Kekulové ze Strádonic. Dnes nezachovala se po ní památka, ale v archivu farním uložen jest lístek s opisem nápisu náhrobního, kterýž ještě roku 1761 v kostele Páleckém se nalezal. Zní v tato slova: Leta Panie 1556 umrzel Vrozenj A Stateczniemy (sic) Rytirž Pan Wol-drich Kekule z Stradonicz a na Stradoniczych v Auterey po Svatim Jakubu A tuto w tomto Chramie gest Pochowan; Pan Buh racz Milostiw Beyti geho Dussy. Amen*).

*) Několik kusů tohoto náhrobního kamene, s nápisem více neb méně zachovalým nalezl jsem v různých hradebních zdech domkářů Malo-Pá-

Nynější kostel byl r. 1877 opraven a dosti slušně vymalován p. Adamcem, malířem z Prahy; oltář i kazatelna byly nově barvou natřeny a v některých ozdobách pozlaceny. Celkový dojem, jaký vnitřek kostela na nás činí, jest velmi milý a příjemný.

Zvláštní chloubou kostela Malo-Páleckého jsou ale jeho zvony, zavěšené na věži v jihovýchodním rohu hřbitova asi 15 kroků od kostela vzdálené.

Velký zvon s pěknými vypouklými obrazy měří v ústí svém 1.03 metru, výšky má bez koruny 1.15 metru. Na straně k jihu nalezá se znak a jméno: HYNEK KEKVLE ZRADONIC A NA RADONICICH (sic) pod tím pak jest obraz narození Páně. K východu ozdoben jest obrazem Ukřižovaného Spasitele, podle něhož stojí Matka Boží a sv. Jan. Vedle Matky Boží jsou slova: KRISTVS VMRZEL ZA HRZYCHY NASSE, vedle sv. Jana: A WSTAL ZMRTWYCH PRO OSPRAWEDLNIENIE NASSE. O něco hlouběji pod křížem jsou pěkné obrazy evangelistů s oznaky: Sv. Jan s orlem, Marek se lvem, Matouš s andělem, Lukáš s volem. K severu jest obraz z mrtvých vstání Páně. Na západ ozdoben jest obrazem sv. Jakuba, pod nímž minuskulí gotickou slova: Bratrzj budte czinitelz slowa a ne poslauchaczj tolyko, sprawugicze samy sebe, neb kdz poslauchu slowa a neplnj ho skutkem, ten przyrównany bude mezy Spatrzugiczimz oblyczeg swug w zrcadle, zhljedn se zagistie w odzjel, aneb zapomenul po tom by byl. Em. Jafub w I. kapitole. Pod nápisem jsou v oválech dva reliefy: podoba a znak slévače a slova (v latinské majuskulí): Slowutny Brykey Zwonarz z Cynperkv na novem miestie Prazske, tento zwon udielal leta 1587. — Dolní obvod zvonu ozdoben jest páskem střídajících se ornamentů.

Druhý zvon o něco menší, měřící v ústí svém 0.93 metru, má výšky do koruny 0.72 metru. Ozdoben jest na severní straně dvěma znaky, nad nimiž jsou nápisy; nad levým (se strany čtoucího): Jindrzich Bronzn | skz z Wrzesowic, nad pravým: Jofanfa Wrzesawcowa | z Wognina. Na západ také v gotické minuskulí: Sw. Jan v 5. kap.: Przigde hodina, kde wssicdni, kterzy w hrobach gsaui uslyssj hlas Syna Bozicho, a pugdou

lečských; rozbitá deska zajisté někam pohozena a později, s jiným kamením ze starého kostela, použili ji lidé za stavivo.

řterzy dobre wieczy czynily na wzkrzyffeni ziwota, ale ty, řterzy zle wieczy czynily na wzkriffeni Saudu. Pod tím: Sw. Pawel v 2. Korint. 5. kap.: Wřichni my zagiřtie muřime se oka-
zati prřed řtoliczy Kryřtowau, aby prřynesł řazdy wlařni wiewczy tiela řweho, gařz czynil, buďto dobre nebo zle wieczy. Na jich jest znak a nápis: Hryneř Refule z Stradonic. Legenda umiřtřená na straně zvonu proti straně východní vypravuje nám historii jeho, v tato slova: Wrožený pan Gindrzyř Wrożanřky z Wreżowic | na Bierotinie a Wrani, s Wro-
żenau pani Sohanfau z Wognina | manżelfau řwou — etc. řpolu s nimi Wrožený pan Hry-
neř Refule | z Stradonic a na Stradoniczych, gařozto Kolatorzy Dřady | řostela řwate Mřzbiety wmalem Pałeczku, tento Zwon řzia= | dořti ořadnich tehoz řostela pro czeřř a chwale gmena Wozřeho | wdzielati řou domořly, řterzyto zwon wdzielal Břhyřy Zwo= | narz z Dymperu w Ro-
wen mieřtie Wrazřkem nařladě wřřech | ořadnich řgmenowanemu řostelu prřynależiegiecyřch, wiř-
lani ob obce | ř gednani tehoz dila, Miřulaz z maleho Pałeczku, Matieq Faul z | Strado-
nicz, zaudawel prřynesły Albrecht Hřzyřtęty a Gan potoczny | řtalo ře řeta panie 1575.

Nejměňř zvon slouřici za pólědnik má erb hrabat Kinských s tímto Chronogrammem: „CVLTVI Beatae VirgInIs VI-
sItantIs eXpensIs ECCLESİae PaLeCensIs CampanVL a VtI. patet refusa NeoPragae a Joanne Dittrich“ (1751).

V severovýchodním rohu hřbitova nalezá se márnice a kostnice s jednoduchým oltářikem a obrazem z mrtvých vřtání Páně na zdi namalovaným

E) Škola.

Jako při velké části farních kostelů, tak také snad i při kostele Pálečském, do-
kud farním byl, nalezala se řkola, kteráž však s farou zařla. Kdyř pak kostel při-
dělen byl co filiální ku Zlonicům, nařř-
zeno osadníkům, aby řitky své do řkoly farní ve Zlonicích posilali. Cesta do farní řkoly však nebyla po chuti ani dětem ani rodičům pro dořti velikou dólku a nepo-
hodu zimní. Proto vychovávali si Pálečtí občas soukromého učitele, kterémuř kdyř hodný byl a řeti dořře cvičil farář něja-
kou mřrkou řita prřispíval. Kdyř ale ko-
stelik byl znovu vystavěný, počali Pálečtí vědle vlastního řuchoynního i učitele se dořžadovati.

Proti této řádosti nikdo na odpor se nestavěl. Budyňský vikář Jan Michal Břixa

vyhlédł jim za učitele jakéhosi Frantiřka Prořka a řádal r. 1799 ředitele panřtví zlonického Frantiřka Pavikovského, aby ho do sluřby řkolní tam prřijal a uvedł. Týř milerád by byl tak učinil — ale od-
kud mělo se vziti na jeho výřivu? — Pá-
lečtí chtěli, aby novému „kantorovi je-
jich“ dáno bylo, co dosud z kollátury jejich dostává rektor řkoly zlonické. To však bylo na odpor nejvyšřimu nařřzení zem-
skému, neboť novým ustanovením učitelů filiálních neměli staři farní učitelové řádné ujmy doznávati. Vřchnost náchylna byla prřispívati řkole a učiteli nějakou mřron dřiví; ale odkud měly se vziti peníze na plat pro učitele a na stavbu řkoly? — To všecko Pálečtí neuvážili a kdyř jim obtřže ty oznámeny byly, domnívali se, ře farář zlonický a vřchnost překážky činí ve řři-
zení řkoly a počali proto jednati o své vůli. Učitele chtěli mítí stůj co, stůj a proto aspoň soukromého si opět zjednali.

Daleko pro něho neřli. Kvřlický učitel Josef Kalina, propuřtěný ze sluřby řkolní pro nepořádný řivot, nabídl jim své sluřby. Měl řenu a čtyři nedospělé řeti a pro ně nebylo přistřěří a chleba. Pálečtí rádi mu chtěli pomoci. Jen kdyř budou mítí učitele — na vzdor pánům! Na to, jaký řest, se netázali. V lednu r. 1803 poslal pro něho do Kvřlic Josef Malýpetr vola, Matěj Paur pak sám řel kantorovi nakłádat nábytku. Ale panský úřad nechtěl Kalinu v Pá-
lečku trpěti, poněvadř se bez vědomí vřch-
nosti přistěřoval, bez opověřění u úřadu a u faráře učiti začal, nařřzení, aby se vysvěřčením vykázal, neuposlechl, sám ve řpatné pověřti byl a jak se ukázalo, sou-
sedy Pálečské „bez toho zlé, protivné a zpurné“ jeřtě proti vřchnosti podněcoval. Kdyby si byli sousedé vzali za učitele řádného a zachovalého muře, břeřba byl i nezkouřený, nepřekáželo by se jim; ale Kalinu tam ponechatí radno neřylo, neboť dle udání páně řirektorova k úřadu kraj-
skému byl to „řlověk pro pytláctví již řastěji řalovaný a trestaný, nyní pak do-
konce pro krádeř s místa sesazený.“

Kdyř přes to Kalina v Pálečku učiti začal, poslali pání tam řychtáře zlonického s nařřzením, aby toho kantora hned propuřtili. Ale sousedi prřijali řychtáře s ne-
vlídnou a Jan Paur osopil se na něho do-
cela nemřavnými slovy: Uhlídáme, kdo jest s to kantora našeho z kvartýru vy-
házeti; kdyř jsme si ho prřijali, také si ho nhájime! — A neuhájili ho! Dne 25.

ledna povolání byli na zámek ve Vraném, kdež jim bylo nařizováno, aby se výpovědi pana direktora neprotivili. A za pět dní potom Matěj Paur, jinak Drakan řečený, i Josef Malýpetr, jinak Kluban, slavně odprošovali pana direktora zlonického, aby jim jejich provinění, jehož se dopustili beze všeho zlého předsevzetí, jediné z nepředložení a mělké povahy, odpuštěno bylo. Kantor za tím z Pálečku byl vystěhován!

Za tu poslušnost počala s nimi vrchnost jednati, co by obec na výživu učitele a na stavbu školy poskytnouti chtěla? Povolání byli dne 8. února 1803 na zámek zlonický sousedé: rychtář František Svoboda, konšel Jan Opat, Josef Dobš, Josef Veselý, Václav Rubeš, Jiří Toman, Josef Kaše, Václav Beneš a Matěj Rubeš. Ti vyjádřili se, že na výživu učitele dáti chtějí tři strychy obecního pole, kteréž po řadě vzdělávati, jakož i z něho všechny dávky a daně platiti se uvolili. Na ten čas, pokud pole to propachtováno jest (do r. 1808), chtěli každý soused, sedlák i chalupník, kantorovi po věrteli žita ročně odváděti a mimo to obyčejný robotales za děti své platiti. Co se stavby školy týče, prohlásili se ochotnými potřebné materialie přivážeti a jinou ruční i potažní práci konati. Ku stavbě navrhli místo u kostelních schodů, kdež by sobě učitel kus zahrádky pod 10 sáhů šířky a 17 délký založiti mohl. Na konec prosili, aby vrchnostenský úřad vymohl jim na vyživení učitele i na stavbu školy nějakou pomoc u vrchnosti a u záduší kostelních. Vrchnostenský úřad přislíbil, že tak učiní a připomenul jim, že již před mnoha léty mohli míti učitele, ale poněvadž nikdy se nevyjádřili, co by na něho dávati chtěli, nýbrž vždy jen vynutiti chtěli, aby jak duchovní, tak učitel pro ně na útraty jiných ustanoven byl — tak sami si přičítati musí, že útrata a usilování jejich skrze tolik času k žádoucímu účinku nepřišlo.

Vzdor této domluvě odešli sousedé z kanceláře potěšení. Vždyť konečně slíbena jim pomoc, aby školu a učitele dostati mohli! — Nenadáli se, že od tohoto slibu ještě mnoho vody uplyne než se uskuteční!

Neznámo, z jakých příčin opět celá záležitost na léta byla odložena.

Teprve r. 1811 přikročeno bylo znovu k jednání. Podnět k tomu dal tentokráte vikář Budyňský, kterýž shledal, že farní škola zlonická jest pro takové množství

dítek nepostačitelná. Byloť tehdy do školy zapsáno 214 dítek a ve škole nalezlo místo stěží 160! Z Malého Pálce měly do Zlonic choditi 42 děti, ze Strádonic 34; nechodily však, zvláště ty menší. Byly prý vyučovány doma od soukromého učitele — snad od některého souseda.

Dne 19. ledna zavoláni opět sousedé na zámek. Přišli oba rychtářové Václav Veselý, se strany zlonické, Josef Tlustý, se strany vranské a sousedi: Václav Beneš, Josef Dobš, Josef Dragoun, Josef Zralý, Jakub Bercha a Josef Šuk. Slyšení byli, jakým způsobem chtějí kryti náklad na vydržování vlastního učitele? I slíbili, že mu dají ročně dva strychy pšenice a pět strychů žita a na hotově 12 zlatých. Mimo to se uvolili, že s povolením úřadu by učitel postoupili zahrádku stromy posázenou „na vršku“ za stodolou šenkýřovou, asi půl strychu měřící a též tak veliký úhor za kostelem, na němž by si mohl zřídit zahrádku zeleninou. Více mu dáti nemohli. Ku stavbě chtěli odevzdati místo již upravené a práci potažní, jakož i nádennickou slíbili konati spolu se Strádonickými.

Ve Strádonicích byli jen čtyři chalupníci a mlynář, ostatní domkáři. Ti všickni uvolili se ročně strych žita odváděti a při stavbě školy práci potažní i nádennickou konati tak, jak na ně vyžadne.

Tím způsobem byly příjmy učitele téměř nad polovici zajistěny. Ku platu ročních 200 zl., tehdy pro učitele vyměřenému, nedostávalo se 72 zl., kteréž měla záduší zlonické a pálečské každé na polovici doplniti. Počítali tenkrát strych žita za 4 zl., pšenice za 5 zl., robotales po 2 kr. z dítěte a užitek z pozemků na 15 zl. Jelikož pak zřízením nové školy v Malém Pálci spadla by potřeba rozšiřovati školu zlonickou, ujistil sousedy úřad hospodářský, že vrchnost patronát nové školy převzeme.

Náklad na stavbu školy rozpočten na 5217 zl. 9 $\frac{1}{12}$ kr. a to: na stavivo 2921 zl. 20 kr., za práci nádennickou 847 zl. 28 $\frac{3}{12}$ kr. a za práci řemeslnickou 1448 zl. 20 $\frac{11}{12}$ kr.

Kněžna Karolina Kinská jako poručnice neplnoletého knížete Rudolfa, hledíc ku pohodlí mládeže a ulehčení cesty do školy, ochotně převzala patronát školy Malo-Pálečské, povolila jako patronka, aby ze zádušních peněz učiteli doplňován byl plat a slíbila, že když učitel pořádný bude,

vrchnost zvláštní dobrovolnou odměnu ještě mu přidá.

Král. gubernium schválilo dne 6. dubna 1820 zřízení školy a přistoupivší ku podmínkám kněžniným, nařídilo, aby vrchnosti zlonická a vranská dle počtu poddaných sobě domů dodaly stavivo, záduš zlonického kostela nesla vydání za práci řemeslnickou a přiškolení obyvatelé, aby konali bezplatně práci nádennickou a obstarávali dovoz potřebných věcí.

Dodání kamena rozděleno tak, že vrchnost zlonická, již poddáno bylo v Pálečku 7 sedláků, jeden šenkýř, rychtář Veselý chalupník a několik domkářů, celkem 37 čísel domovních, odvésti měla na stavbu 38 kubických sáhů, vranská pak, mající poddané jen 2 sedláky, 2 chalupníky, hospodu, mlýn a několik domkářů, celkem 12 čísel, přispěti měla 13 sáhy.

Než sousedé Pálečtí brzy si usmyslili, že práce, kterou slíbili, konati nebudou.

Sotva přikročilo se ku stavbě školy, v říjnu 1820, již žaloval rychtář Veselý, že sousedé Jan Opat z č. 22, Frant. Koucourek z č. 23, Josef Dragoun z č. 25 a Josef Rubes z č. 26 nechtějí kamena voziti a že se vyjádřili, že práci takovou tak dlouho konati nebudou, dokud vyjednáno nebude, aby desátkový věrtel žita na místo rektorovi zlonickému, dáván býti mohl novému kantoru pálečskému. Také strádonic ký Václav Bouzek a vdova Maršova pro touž věc byli udáni. Povolání na úřad všickni se podrobili.

Ale již 12. dubna 1821 bylo témuž rychtáři jiti zas s konšelem Václavem Benešem na úřad se stížností novou. Krajský ingénieur nařídil, aby se již se stavbou počalo a rychtář ustanovil, aby domkáři Václav Benda z č. 4., Vojtěch Koudelka z č. 5., Josef Beneš z č. 44. a Vranský poddaný z č. 6. svou práci na stavbě školy přispěli. Ti však neuposlechli a jediné tři domkáři strádonicí v pondělí do práce se dostavili. Příkladem tím svedeni, ihned ostatní domkáři z obojího panství odepřeli práci, bránice se tím důvodem: „že jsouce na ruce živi, nouzi by trpěti museli, kdyby zadarmo pracovati měli — a to, že prý ani císař pán neporoučí, aby kdo zadarmo dělal.“ Ano, zařekli se docela mezi sebou, že kamenovati budou toho, kdo by zadarmo na škole práci nádennickou dělati chtěl! Za to odsouzení byli Václav Benda ku dvacetičtyřhodinnému tuhému se 6 ranami holí zostřenému vězení, Josef Beneš

pak ku stejnému s veřejnou prací spojenému trestu. Rozsudek ten potvrdil krajský úřad ve Slaném s tím dokladem, že Benda má býti dříve lékařsky prohlédnut, zda trest holí přijmouti může. Vykonání trestu ale bylo odloženo, až kdyby se který z nich i sebe méně vzpíral a neposlušným býti chtěl. Ostatním domkářům pohroženo jen přísným trestáním.

Tím zastrašení, odbojníci dali si říci a pracovali. Stavba školy dokončena byla dne 20. srpna 1822 a budova dne 21. října od Antonína Burgera, vikáře okresu budyšského, vysvěcena a u přítomnosti krajského komisaře Josefa Krtičky rytíře z Jadeny, faráře zlonického Frant. Fährndricha a justiciára zlonického Václava Hložka svému účelu odevzdána.

Prvním učitelem na škole ustanoven od kněžny Karolíny Kinské, jako patronky, Tomáš Heřman, rodilý z Chrzína u Velvar.

Nyní konečně stalo se po dávném přání Malo-Pálečským. Měli svou školu, měli učitele! Ale platiti mu nechtěli! Heřman již r. 1825, tedy třetí rok od svého tam dosazení, žaloval, že za ten čas z oněch 12 zl. ročního platu, doposud ani krejcaru neobdržel! Mimo to, ani povinné obilí mu neodváděli. Zahrádka také, kterou dříve slíbili, že dají učiteli ku užívání o 400 čtverečných sáhách, a též tak veliký úhor na zahrádku zeleninou — neměly nejen té výměry, ale páni sousedé ještě r. 1826 část té zahrádky učiteli odebrali a obecnímu kováři postoupili.

Po dlouhých sporech, které učitelé věsti bylo o dávkou obilní a o plat peněžitý, rozhodla konečně r. 1828 vrchnost a upravila povinnost tu dle výměry jednotlivých pozemků.

Rozvržení to přijali pak všickni sousedé a svými podpisy dotvrdili, že „to pro malopálečského učitele vyměřené obilí, též také ty peněžité částky, rádně sypati a platiti na vždycky se uvolují.“ Dávky ty byly r. 1852 vyvázeny a jistina 58 zl. C. m., povstala z jich vykoupení, přikázána r. 1880 k fondu školnímu.

Ohledně zahrádek pak rozhodla c. k. školní rada v Slaném (9. listop. 1886), že číslo parcellní 4 pod 151⁰ má býti při škole co zahrádka školní drženo a místní školní radou spravováno; zahrady však, č. parcel. 3. pod 203⁰ a č. parcel. 23. pod 123⁰, že mají poskytovat užitek ku školní pokladně okresní, poněvadž byly určeny za příjem služby školní. O výměře, která

do úplných 800 sáhů (kteréž tehdy M. Pálečští škole dáti měli), chybí — totiž o 323 ° nebylo lze více ničeho zjistiti.

V roku 1885 rozšířena byla škola M. Pálečská na dvoutřídní a po důkladné přestavbě, dne 8. září, zlonickým kaplanem tehdejší p. Václ. Hedvíkem, posvěcena.

Slavnost smíření.

Dle skutečnosti napsal Alois Dostál.

V obci, již tuto pravým jménem ze známých příčin neoznačujeme, ale pouze Borovanami nazýváme, malý kostelní hřbitov před dávnými léty zrušen a novým nedaleko vesnice nahrazen. Když určenou dobu v původním stavu zůstal, posléze zrušen, plotu zbaven a jednak za staveniště jednak za prázdnou prostoru, u kostela příslušnou, ustanoven. Po delší opět době rozšířena na bývalý hřbitov budova školní a tu dělníci na množství kostí přicházeli. Jenom starší lidé se pamatovali, že zde stával hřbitov a vykopané kosti že v Pánu zesnulým předkům borovanským patří.

Na den placení dělníci, většinou cizinci lidské kosti prostě odstraňovali, na hromadu je házíce, by později na hřbitov byly převezeny. Zvláštní pozornosti a šetrnosti jim nevěnováno. Také „opatrní“ otcové s hlavou obce zapomněli na svoji povinnost a kosti bělavé a sežloutlé odpočívaly dlouho vedle cihel a kamení, lopat a malty. Nejinak se děje na mnohém hřbitově a v mnohé kostnici. Hnaty se válely vedle lebek a drobných kostí bylo bez počtu.

V tom počaly o tom proskakovati zprávy po okolí. Farář dávno upomínal, aby vše bylo odstraněno a na novém hřbitově uloženo. Starosta, tehdy ještě rychtař, se vymlouval, že čeká, až budou základy úplně vykopány a všechny kosti nahromaděny.

Tak, jak řečeno, na všechno se zapomnělo.

Jeden vypravoval, že se mu o kostích zdálo, druhý usedlík Borovanský si stěžoval, že, jakmile kolem kostela jde, vidí nařikající praotce, jako by se jim ani po smrti nedostalo náležitého pokoje, třetí prý slyšel večer u školy podezřelý šumot a jiný v bujně fantasií něco jiného si vybasnil. Vůbec nespokojenost všeobecná za-

vládla, že nemají předkové pokoje v hrobech svých, že nešetrně dotkli se památky otcův a nyní kosti pohozené zůstávají vedle cihel a stavebního materiálu. Takové a podobné pověsti a zprávy se množily, rostly a se zveličovaly den ode dne. Posléze se všeho uchopil farář a veřejně oznámil, že kosti uctivé budou pohřbeny na novém hřbitově.

To se však nemělo státi skrytě; celá osada si přála v díle tom podíl míti. Vše ustanoveno na nedělní odpoledne a pohřbívání se stalo velikolepě. Místní farář je nazval v knize pamětní „slavností smíření.“

Kostem zemřelých se dostalo dosti účinně za nevěšimavost, s jakou se k nim dlouho obyvatelé chovali, za urážky, jichž se jim snad dostalo a vůbec za to, že tak dlouho zůstaly ležeti na místě nepřislušném, neposvěceném.

Z kostela veden průvod na staveniště, zde každá kůstka opatrně sebrána, mladenci je nesli na nosítkách a družičky v bílých ubrúsech. Pan farář měl smuteční řeč jak o dušičkách. Sousedé s úctou a posvátnou bázni se dívali na kosti, které otcům a přátelům, dávno zesnulým, náležely. Jako kdyby nej přednější a nejoblíbenější soused zemřel, takový vystrojen pohřeb kostem napolo zpráchnivělým. I hlínu sebrali a k ostatním věcem uložili.

Cestou pěn úchvatný žalozpěv: „Smiluj se nadě mnou, Bože —“

Na hřbitově vedle márnice vykopána obsáhlá jáma a zde všechny kosti uloženy. Hrob vykropen, všichni se modlili za pokoj těch, jichž památka tak náhle byla vzpružena, jejichž prachem pohnuto. Z úst všech plynula vřelá modlitba a kněz udělav kříž nad hrobem, přál nebožtíkům a na nebi vyprošoval lehké odpočinutí a světlo věčné.

Tak důstojně skončila „slavnost smíření“ před lety a kde která kost ještě nalezena, každá uctivě odnášena do společného hrobu, nad nimž i kříž vztýčen, ze všeobecné dobročinnosti zakoupený. Nápis na něm dlouho hlásal: „Zde uloženy kosti předků naši h, ze starého hřbitova sem přenesené. Popřej jim Bože konečného klidu a pokoje!“

Pověsti a zprávy umlkly, povinnost svatá byla vyplněna a vše do pořádku uvedeno. Pak se na všechno pomalu zapomínalo a jenom kříž s nápisem ukazoval po letech, že část hřbitova u kostela za

staveniště popuštěna a kosti čestně byly k novému odpočinku uloženy.

Nejméně osmdesát let po této události došlo i druhé části zrušeného hřbitova. Starý kostel i s okolím prodán jednak za staveniště jednak na náněsti. Znovu kopáno a veliké zásoby kostí nalezeny. Rychle se sjeli místní i školní sousedé a s chvatem vykopávali hlinu, jiz na pole a zahrady vyváželi. Při tom jenom tak větší kosti — hnáty a lebky — vybrali a stranou odhodili. Vše ostatní nakládáno na vozy, nehledíc, jsou-li v hlíně malé kosti. Také některá větší se přimíchala. Cestou pak se troušily a na polích rozhazovaly kosti zvěčnělých předků. Člověk milosrdnější a citlivější stranou do příkopa ještě že je odhodil. Ostatní pak všechno vyveženo na hřbitov, v tichosti odbyty modlitby zádušní a jáma beze svědků zasypána. Tohoto převážení si vůbec nikdo nevšiml.

Tak po osmdesáti letech! — —

Po slavnosti smíření ani památky. Na polích dlouho povalovati se budou kosti zesnulých předkův.

KRONIKA.

Z Prahy. (Nošení papežských řádů.) Císařským rozhodnutím bylo dovoleno hraběti Karlu Ervínovi Nosticovi-Rieneckovi a hraběti Josefu Černínovi v Praze, aby přijati a nositi směli komandérský kříž papežského řádu Piova; rovněž tak dovoleno advokátovi dru Zavadilovi, velkopřemyslníku Františku ryt. Rašínovi z Riesenburku, majiteli domu Václavu Čekanovi, vrchnímu úředníku České spořitelny Otakaru Menšiovi a fidenteli obchodního učiliště Adolfo Nocarovi, vesměs v Praze, aby přijati a nositi směli rytířský kříž papežského řádu Řehořova; obchodníku Jirímu Josefu Vačínovi, pens. účetnímu oficiálu Filipu Podzimekovi, dvornímu pokrývači Ferd. Charazimovi a majiteli domu Josefu Špačkovi, vesměs v Praze, dovoleno nositi rytířský kříž řádu sv. Sylvestra.

***—* Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“** v Praze přistoupili za členy zakládající p. t. pp.: Ph. Dr. Jan Kvíčala, c. k. univ. profesor v Praze; Emanuel Brabec, stavitel v Karlíně; P. Bonifác Holub, farář v Břevnově; P. Marian Holubec, fidentel choru v Břevnově; P. Lev Mojžíš, koop. v Břevnově; P. Ant. Krása, kněz ř. sv. Benedikta v Břevnově; Fr. Eška, farář na odpoč.

na Smíchově; Jiří Bayerle, duchovní správce na Pankráci; tři Nejmenovaní z Prahy; Frant. Čihař, farář ve Vranově a Josef Šnep, farář na odpoč. v Praze.

Z Říma. Veřejná a tajná konsistoř papežská.) Sv. Otec konal dne 15. t. m. slavnostní veřejnou konsistoř, ve které obdrželi z jeho rukou noví kardinálové Di Pietro, Sanzy Forez, Meignan, Thomas, Vaszary, Galimberti, Graniello a Sarto kardinálský klobouk. Na to konal papež tajnou konsistoř, ve které předsedl „prae-konisaci“ nově zvolených arcibiskupů a biskupů. Kardinál Sarto jmenován patriarchou v Benátkách. Pak odevzdal papež novým kardinálům prsteny a přikázal jim titulní kostely. Po konsistoři přijati noví kardinálové v soukromém slyšení.

***—* Nové encykliky.** Papež Lev XIII. zamýšlí vydati v pozdní jesení roku letošního za příčinou svého jubilea novou encykliku. Druhá encyklika papežská, pro kterou materiál se sbírá, zabývá se bude studiem biblickým a kritikou biblickou. Sv. Otec ustanoví v ní ohledně cíleho protestantského bádání v Anglicku a Německu na poli kritiky biblické poznovu zásady, které bude dlužno ustavičné chovati na zřeteli jednak pro katolické bádání, jednak pro přijetí nebo zavržení výsledků bádání protestantského. Encyklika tato bude mít největší význam také pro směr, kterým se nese francouzská škola bádání biblického.

Literární oznamovatel.

***—* Co 1. číslo ročníku XIV. (1893) „Zábav večerních“** vyšlo: Na Velebínce. Obraz z naší doby. Napsal Václav Špaček. Když přečetl jsem knížku tu, pravil jsem: „Tot' výborné voleno; budou-li ostatní čísla taková, pak mohou si odběratelé této sbírky gratulovati k letošním ročníku Zábav Večerních . . .“ a za jisté, že každý, kdo již jmenovanou knížku četl anebo čísti bude, mi přisvědčí. Čtu poměrně dosti i ty „hlouposti,“ jak nedávno mi pojmenoval jistý pán básně, povídky a pol., ale takového případného obrazu z naší doby, v němž život různých vrstev tak pravdivě jest líčen, jsem hned tak nečetl. Kéž by knížku tu četli učitelé a vychovatelové vůbec, by od Prokopce učili se vychovávat. Kéž četli by ji kněží, by od Vojtěcha učili se blahodárně působiti. Kéž četli by ji továrníci a zaměstnavatelé vůbec, by viděli, kam to vede, přinutí-li lid svůj dny Boží znesvěcovati — zkrátka snad každý ve spisku tomto nalezl by něco, co by mohlo býti při-

činou, by toho neb onoho se varoval a pravý toho opak konal. Dopřejž Všemohoucí p. spisovateli zdraví a síly, by více ještě podobných obrázků nám podal! — Druhé číslo Zábav Věčných na rok 1893 má nápis: „Mrtvá a živá.“ Francouzsky napsala M. Bourdon. Přeložila J. K. Jest to hezký obrázek z dob francouzské revoluce, v němž zmínka o strašném řádění chudších tříd oproti zámožným, v němž podáno několik vzorných povahopisů, ale číslu I. — dle mého úsudku — se nevyrovná. Jest nám vše mnoho vzdálené, cizí — nepůsobí to tudíž tak na nás. Tu a tam zdá se nám všelicos velmi nepřirozené (již to ožiti Jindřiščino), i což divu, že pak nechceme přijati podávané za obrázek ze života, v němž aspoň něco pravdy by bylo, ale vše za smyšlené pokládáme a při tom chladni zůstáváme? T. k aspoň účinkovala knižka na mne. Četl jsem ji se zálibou, dojímal mne osud ubohé Jindřičky-Kordulý, její slechetnost atd., ale přece daleko nebyl jsem tak uspokojen, jako když jsem přečetl: Na Velebnice. Ovšem přijde také mnoho na to, s jakou náladou a pod jakými dojmy člověk něco čte.

Prok. Zaleťel.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou:

- vdp. Dr. Frant. Xaver *Kryštofek*, prof. dějin církevních, zvolen za rectora magnifica c. k. české university;
vdp. Dr. Lev *Schneedorfer*, prof. nového zákona, zvolen rectorem magnifikem německé university v Praze;
vdp. Dr. Eugen *Kadeřávek*, prof. filosofie, zvolen děkanem české fakulty bohosl.;
vdp. Dr. Ant. *Kurz*, prof. morálky, zvolen děkanem něm. fakulty bohosl. v Praze;
p. Matěj *Kur*, far. v Škramníkách, jmenován čestným kn. arcib. konsist. radou;
p. Josef *Vejchar*, far. v Tuklatech, jmenován skut. kníž. arcib. vikářem obvodu Česko-brodského;
p. Frant. *Holada*, far. Ouvalch, jmenován kn. arcib. notářem;

- p. Josef *Kebrle*, far. v Přistoupimi, jmenován II. sekretářem kn. arcib. vikar. úřadu Česko-brodského a spolu obdržel Exposit. canon.;
p. Václav *Reisner*, far. v Ti m'cích,
p. Karel *Schneider*, far. v Bříství, a
p. Josef *Dyškant*, far. ve Vyšerovicích, obdrželi Expositorium canonice;
p. Josef *Kurka*, kapl. Hradešinský, obdržel Synodalie.

Ustanoven jest:

- p. Frant. *Chvalína*, kněz na odpoč. diec. Litoměřické, za duchovního správce v ústavě slepečů na Smíchově.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Rozmluva

o dějinách všeobecných

od J. Bossueta.

Z frančiny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

Cena 1.50. (Str. 334.)

Výtězek se věnuje na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.
(S obrázkem sv. Josefa.)

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

OBSAH: Kázání na den Navštívení Panny Marie. — Ranní kázání na neděli šestou po sv. Duchu. — Řeč na slavnost budoucího vzkříšení. — Lásky více . . . (Báseň.) — Aurelia Angustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. (Pokrač.) — Neustupujme! (Báseň.) — Filiální kostel v Malém Pálči. (Dokonč.) — Slavnost smíření. (Povídka.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihovně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupeců.

celoročně zl. 3. —
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli sedmou po sv. Duchu.

„Pilně se varujte falešných
proroků, kteříž k vám při-
cházejí v rouchu ovčím, vnitř
pak jsou vlci hltaví.“

Mat. 7, 15.

Těmito slovy poznamenal Pán Ježíš farizey a zakonníky, ony pokrytce, kteří se, tak jako jednou proroci Boží, odívali rouchem ovčím, za tím však rouchem zlé a falešné skrývali srdce. Před takovými falešnými škůdci dává Pán Ježíš svým učedníkům výstrahu a radil jim, aby byli opatrní, když s takovými přetvářenci zacházejí. Krátký čas před tím nazval Pán pokrytce zblíbenými hroby, kteří jsou sice zevnitř krásní, uvnitř ale plní kostí a všeliké nečistoty; dnes pak je zřejmě nazval hltavými vlky, lidi podle obrazu Božího stvořené a nesmrtelnou duší obdařené nazval vlky; a vlci jsou přece ta nejhorší a nejzvrhilejší zvířata. Však co divu? Vždyť až dosavade mezi námi chodí všeliká zvířata v podobě lidské! Tak na př. spatřujeme pysné pávy, kteří pro své domnělé přednosti hrdě na jiné hledí; spatřujeme potměšilé, potutelné krty, kteří štěstí bližního potají podřívají; spatřujeme štebetavé straky, které svěřené jim tajemství jiným za tepla donášejí; spatřujeme i my hltavé vlky, kteří chtějí všechno jmění a zboží sami pohltnout. Ale před žádným nedával Pán Ježíš takovou výstrahu, jako před falešnými přáteli, kteří přicházejí k nám v rouše ovčím, vnitř pak jsou vlci hltaví. A před takovými jest zajisté největší opatrnosti třeba. Vlka, když přijde

ve své přirozené podobě, s jiskřicím se okem a vyceněnými zuby, může se člověk uchránit, může se mu buď vyhnout, neb brannou rukou jej zapudit, ale když přijde v rouše ovčím, s přívětivým okem a lichotivou tváří, tak že ho člověk nepozná, a má se skutečně za tichou a nevinnou ovci: tu se zajisté před takovým přetvářeným vlkem těžko zachrání. Dobrý, upřímný člověk má každého, kdo s ním upřímně mluví, též za dobrého a upřímného přítele, jemu to ani nenapadne, že by ten, kdo sladce s ním mluví, něco zlého proti němu obmýšlel. Ale jak bolestně bývá mnohdy oklamán.

Sladce mluvil v podobě krásného hada skrytý ďábel a sliboval Evě, že bude bohyň, bude-li požívat ovoce stromu zapařené, vzal na sebe roucho ovčí; Eva mu uvěřila, a byla oloupena o svou blaženost. „Pojď, bratře,“ pravil sladce Kain bratru svému Abelovi, „pojď, projdeme se do poli.“ Přišel tedy v rouše ovčím, a když s ním Abel vyšel, byl od něho zavražděn. — „Pověz, svěř mi,“ lichotila Dalila Samsonovi, „v čem spočívá síla tvá.“ Přišla v rouše ovčím, a když jí svěřil, že ve vlasech síla jeho spočívá, prozradila to Filištinským, úhlavním nepřátelům jeho. „Zdráv buď, bratře můj,“ s těmi slovy objal Joab svého spoludruha Amazu, a mezi políbením vrazil mu nůž do srdce. Také Jidáš přišel v rouše ovčím k Pánu Ježíši a políbením vydal Jej v ruce katanů. Ejhle, sami zakuklení vlci, kteří přišli v rouše ovčím, a zabili toho, jehož líbali.

Ale jak pak se mohla tak ohromná farizejská faleš vloudit do církve Boží,

jejížto nejprvnější a nejhlavnější příkázání jest upřímná a srdečná láska k Bohu a bližnímu? Jak se to stalo, to nevíme, ale že skutečně i v církvi Kristově, mezi křesťany až dosaváde panuje, a že mnohé nesnáze, mnohá soužení a mnohou zkázu dobrým a důvěřujícím se lidem působí: to jest známo a jisto. Již sv. apoštol Pavel nařiká sobě ve druhém psaní ku Korintským na zrádu, kterou zkusil od falešných bratrů křesťanů, a nyní po 18. stoletích nařikají sobě právě tak mnozí, že byli od falešných bratrů křesťanů podvedeni, omámeni a oloupeni.

Mnohý řemeslník pracoval a snažil se všemožně, aby si získal nějakou zásobu, a spořil a nuzoval se, aby nějakou, dosti skromnou částku dilem pro své děti, dilem pro svou potřebu na svá stará leta zachoval, a když sobě skutečně v potu tváří malou peněžitou zásobu nashromáždil, přišel vlk v rouše ovčím, přišel falešný soused jeho, prosil, aby mu ty peníze jen na krátký čas půjčil, sliboval mu všecku možnou uznalost a dobrou odplatu. Mnohý řemeslník nechal se přemluvit, půjčil mu jediné a poslední jmění a byl o ně šibal-sky okraden. Ubohý nepoznal vlka v rouše ovčím.

Mnohý tak nazvaný přítel div se nerozplyne samou upřímností, dušuje a zaklíná se desetkrát za hodinu, jak svého přítele miluje a že jest muž spravedlivý a poctivý. Lehkověrný přítel mu konečně uvěří a ustanoví ho svým dětem za poručníka. Ach, ten neprozřetelný. On nepoznal vlka v rouše ovčím! Sotva že zavřel oči, již vylezl vlk z roucha ovčího a pohltit podil a pozůstalost sirotků mu svěřených.

Mnohý úlisný mladík, jenž navštěvuje bohatou dívku, chťe ji pojmouti za manželku, staví se jinak, než jako mírný a povolný beránek, pochlebuje, lichotí, slibuje hory a doły, zapřísahá se věčnou láskou, věrností a upřímností. ano hrozí, že prý si udělá smrt, jestliže ji nedostane za manželku. Dívka, uvěříc medovým slovům, slibům a přísahám jeho, podá mu ruku u oltáře. Ale sotva že jeden rok uplynul, tu shodí vlk ovčí roucho se sebe a ukáže se ve své pravé podobě, týrá a mučí ubohou manželku až na smrt, až konečně, když věno její utratil, z domu ji vyžene. Ubohá žena, že pak jsi dříve nepoznala vlka v rouše ovčím!

Mnohý nezdárný syn, když se stane zletilým, lichotí se všemožně rodičům, líbá jim ruce a prosí je sladkými slovy, aby mu živnost postoupili a slibuje jim dobrý výměnek, a zapřísahá je Bohem, že je až do smrti bude ctít a milovat, a že je bude na rukou nosit. Ubozí rodiče! Oni neznají vlka v rouchu ovčím, dají mu živnost připsat, a po krátkém čase promění se tichý synáček v dravého vlka, zadržuje výměnek, zachází s otcem a matkou hůře, než cizinec, tak že ti ubozí rodiče jsou nuceni, na to nezdárné dítě veřejně u úřadu žalovat.

Tak jednají ti vlci v rouše ovčím. „Po ovoci jejich poznáte je,“ a ovoce jejich jest trpké, hořké, jedovaté, totiž: podvod, úskok, zráda, krádež, zkáza a záhuba nevinného bližního. A ti falešní lidé, ti zakuklení vlci, oni se též nazývají křesťany? Nazývají, ale nejsou jimi, Pán se k nim nezná; neboť jsou to stromy, které nesou ovoce zlé, a protož budou vyfaty a uvrženy do ohně. Protož, m. kř., chraňme se všeho pochlebenství a pokrytství, a řiďme se raději dle slov Pána Ježíše, jenž k závěrce dnešního sv. evangelia praví: „Ne každý, kdo mi říká: Pane, pane, vejde do království nebeského; ale kdo plní vůli Otce mého, kterýž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.“ A vůle Otce nebeského jest, abychom jeden druhého milovali upřímně, beze vší faleše a přetvářenosti, a tuto lásku abychom osvědčovali ne sladkými, lichotnými slovy, nýbrž skutkem, dobročinností, rozšafností a spravedlností ve všem obcování a jednání. Tuto vůli Otce nebeského věrně plňme a budeme dle zaslíbení Páně přijati do království Božího. Amen.

Kázání

na neděli osmou po sv. Duchu.

„Nepokradeš!“ (2. Moj. 20, 5, Mat. 19, 18.)

Hustý oblak přikrývá horu Sínai, blesky se křížují, hrom hlasitě rachotí, černý dým vystupuje z hory, vše pronikající zvuk trouby po veškerém okoli se rozléhá, lid shromážděný se hrozí, na všech údech se chvěje a strachem a hrůzou očekává, které věci dítí se budou; a hle! tu Pán všeho mira otvírá ústa svá, oznamuje vůli

svou a mezi jiným zazní strašný hlas Hospodinův: „Nepokradeš!“ Tuto záповěď opětuje a na srdce nám klade i Spasitel náš, jenž nepřišel, by zrušil zákon, nýbrž naplnil, an u sv. Mat. praví: „Nepokradeš!“¹⁴ V starém i novém zákoně vyjádřil tedy Bůh zřejmě nejsvětější vůli svou, bychom nikomu na statku a jmění jeho neubližovali, nýbrž každému, což jeho jest, nechávali a dávali. Než nastojte! Kterak málo zákona toho se šetří! Ovšem snad mnohý by řekl, vždyť já nočního času nechodím, abych bližnímu vzal, což jeho jest, já nejsem zloděj ani dráč, mé ruce jsou čisté a neposkvrněné cizím statkem; a přec — přec snad nejsou ruce jeho čisté, přec snad tím ohavným hříchem již mnohdykrát poskvrnil svědomí své. I ten dnešní vladař nekradl a neloupil a přece byl zlodějem, ohavným zlodějem, kterýž pánu svému uškodil na statku a jmění jeho. Či snad to nebyla krádež, an statek jeho promrhal? Nebyla to krádež, an maje vyhnán býti ze služby, povolal k sobě dlužníky pána svého maje je k tomu, by rukou podvodnou změnili upsání dlužní? A jak tento nevěrný a nespravedlivý vladař jednal, tak podobně až dosaváde mnozi lidé jednají, ubližující a škodíce rozličným způsobem bližnímu svému na mohovitosti jeho. I nebude tedy od místa, když tento předmět základem mé řeči učiním a když láskám vašim vysvětlím: „Kterak bližnímu na statku a jmění jeho uškozeno bývá.“

Z toho, co přednésti míním, poznáte, že dvojím způsobem bližnímu škoda se učiniti může, a že tím hříchem netoliko zjevný zloděj vinen bývá, nýbrž i mnohý jiný, jenž se ostatně dosti poctivým jmenem honosí. Darujte mi, bratří a sestry v Kr., své pozornosti, ty pak Otče nebeský uděliž jak mluvícímu tak i posluchačům svatého svého požehnání.

I.

Spůsob první, jímž bratru na statku a jmění uškozeno bývá, jest, když se mu odjímá, což dle zákona Božího i lidského mu přináleží. Kdo však opovážlivou rukou jej o to připravuje, jest zloděj, a pakli se to stává násilím, jest dráč a lupič. Však nedejž Bože, bych k těm a takovým dnešního dne mluviti měl; já se silně domnívám, že takového v tomto nábožném zastupu není. A byť bych snad na omylu byl, i tu by mi nebylo třeba slovo šířiti, ana hanebnost podobného nešlechetníka

dosti zřejmá a patrná jest; neb víme v jistotě, co jich očekává, ano vyslovně dí pismo sv.: „že ani zloději, ani dráči královstvím Božím vládnouti nebudou.“ Ó zhroz se, duše křesťanská, pro ně není tedy žádného nebe, avšak ani zde na zemi neujdou trestů Božích. Prorok Zachariáš viděl knihu letící, dvacíti loktů dlouhou a desíti loktů širokou, kteráž v sobě zlořečení a klatby na hříšníky zahrnovala. „Kniha ta,“ tak řekl k němu Hospodin, „přijde do domu zloděje a přebýváti bude uprostřed domu jeho, a stráví jej, a dříví jeho a kamení jeho.“ Takové strašné slovo vyřkl Bůh nad zloději a dráči, a slovo jeho nezklame; i zlořečené budou ruce jejich, a cokoli činiti budou, k jejich škodě, k jejich záhubě se obrátí.

Však není toliko jen ten zloděj, jenž noční dobou pod přístřeší bližního se vluzuje a jemu odjímá, což jeho jest. Ach, jsou mnozi, jenž zjevně nekradou a jimžto nikdo zlodějů nespílá, jichžto však ruce přec cizím statkem jsou poskvrněny. Ty nekradeš, ale kradené věci přijímáš — zloděj jsi. Ty nekradeš, ale zloději radu a návěští dáváš — zloděj jsi. Ty nekradeš, ale zloděje v domě svém přechováváš — zloděj jsi. Ty nekradež, ale službě a práci tobě uložené nejsi věrným a dbalým — zloděj jsi. Ty nekradeš, ale za špatnou práci příliš mnoho žádaš — zloděj jsi. Ano zloděj jsi, jenž takto sobě počínáš, zloděj jsi, a sice tak ohavný, jako bys do přibytku bližního se vluzoval a prokletou rukou statek jeho odnášel; neb zloděj jest každý, kdož bližnímu svému jakýmkoli způsobem odjímá, což jeho jest. A nastojte, jak četné hejno jest takových nešlechetníků, jenžto byť i zjevně nekradli, lstí a podvodem bližního svého okrádají. Svět nynější, který v bludné své osvěcenosti valně pokroky činiti se domnívá, nezůstal i v této stránce pozadu, vymazal je z listiny zlodějů, nadav je úhlednějším poněkud jménem chytráků a spekulantův. Než přistrojíš-li opici v šat sebe stkvostnější, ozdobiš li ji drahými klenoty, zůstane přec čím byla — opicí. A tak, pošetilý světe, ozdob lstivého podvodníka jménem sebe stkvělejším, koř se mu, povyš jej do řady urozenců, nic však méně podvod jeho a klam, byť by sebe chytřejším způsobem byl proveden, před obličejem Nejsvětějšího a v očích každého poctivého člověka zůstává zlodějstvím, a chytrák a spekulant zlodějem. Sem přináležíš ty, jenž loktem,

měrou a váhou podvodu se dopo uštíš. Či snad se domýšlíš, že podvod není hřích? O nemýlíš se a slyš, kterak Bůh ústy služebníka svého Mojžíše volá: „Váha vaše ať jest spravedlivá a rovná ať jsou závaží: spravedlivý korec, spravedlivý žejdlík.“ — Sem patříš i ty lichváři, jenž z půjčených peněz větší úrok brátí se osměluješ, než dovoleno. „Půjčíš-li peněz lidu mému chudému,“ praví Hospodin, „kterýž bydlí s tebou, nebudeš naň nastupovati, jako dráč, ani ho lichvami obtížíš.“ Co říkáš lichváři k slovům těmto? Ty se na ně neohlížíš, u tebe platí, čím víc tím líp, a by třeba z těch úroků, kteréž bereš, krev kypěla a dlužník na mizinu byl přiveden. — A co ty myslíš sám o sobě, jenž ze závistí, že se bližnímu tvému obchod a živnost jeho lépe daří než tobě, připravuješ ho pomluvou o lásku a důvěru, kterouž sobě poctivým jednáním svým získal, a tak mu zlehčuješ odměnu pilnosti a poctivosti jeho, co ty myslíš sám o sobě? Myslíš, že nejsi zloděj? „Neučiniš křivdy bližnímu svému,“ pravil Bůh, „a zlořečený, kdož přenáší mezník bližního svého.“ A není jinače, bratři a sestry v Kr., zlořečený jest každý, kdož jakýmkoli způsobem bližnímu svému odjímá, což jeho jest; zlořečení a kletba padá tedy i na hlavu toho, kdož bližnímu svému na stavení, sadech, polích a lukách škodu čini. Než toť jsou jen maličkosti, řekne snad mnohý, kdož pak by to za hřích pokládal? Ovšem tak po hřichu! mluvime obyčejně, když zlo-pověstná samoláska nás zaslepila a svědomí častým přestupkem stupělo a oněmělo. Než nechť jedenkaždý vloží ruku na srdce, nechť se rozpomene a upamatuje, kterak se ozývalo ještě jemné svědomí jeho v onu dobu, v kterouž nešťastník ponejprv opovážlivou rukou po cizím statku sáhnouti se osmělil. Kéž by ten a takový nahlédnouti chtěl, že všeliká i ta nejmenší křivda, všeliká škoda, kteráž se bližnímu čini, a kterouž se mu odjímá, což jeho jest, zahrnuje se v tom velikém, varovném slově Božím: „Nepokradeš!“ Avšak zlodějem jest netoliko ten, kdo jinému odjímá, což jeho jest, nýbrž zloděj-

jem jest, kdož i jiným ještě způsobem bližnímu na jeho statku a jmění ubližuje, kdož totiž mu nedává, což jeho jest a o tom v dílu

II.

Druhý způsob, kterýmž se bližnímu na statku a jmění jeho škodí, v tom leží, když mu nedáváme aneb zadržujeme, což jeho jest. Mnohý by se styděl a zhrozil by se toho, kdyby se ruka jeho cizího statku dotkla; nestydí se ale a nehrozí se toho, a za hřích si toho nepokládá, an nalezenou věc zadržuje. Nešťasten jest zajiště ten, kdož něco, na čemž mu mnoho záleží ztratí: ale daleko nešťastnější jest ten, kdož to nalezl, pakli z lakomství a z nelásky si toho ponechává. Neb tak mu ta nalezená věc bývá příčinou hřichu, jestli mohl se doptati, komu by ona ztracená věc náležela, a pakli se nedoptal a věci té nenavrátil. Zlodějem jest ten a takový, nebo nedává, zadržuje bližnímu, což jeho jest. Zlodějem, ohavným zlodějem jest i ten, jemuž cizí statek a zboží svěřeny byly a jenž toho všeho k užítku svému obrací a vlastníkovi zadržuje. Takové nešlechetnosti se dopustil dnešní evangelický vladař. Pán mu svěřil statek svůj, on ale velikou částku jeho promrhá. A takového hřichu zdalíž se nedopouštějí všickni vladařové a správce cizího jmění a všickni ti, jižto v jakýchkoli úřadech postaveni jsou a jenž svěřené sobě zboží a jmění ku škodě pravých vlastníků k užítkům svým obražejí? Zdali takového hřichu se nedopouštíte vy čeledínové a služebníci, jižto cizí statek máte opatrovat, zdali, pravím, hřichu se nedopouštíte, když na ty sobě svěřené věci pozoru nemáte, když s nimi dle libosti nakládáte, jich nešetříte a kazíte? Zlodějové a podvodníci jste, již právě toho klamete, kdož na vás důvěru svou skládal, že svědomitě s jméním jeho budete nakládati. Tak podobně zlodějem jest i ten, jenž dluhy dělá, kterýchž nikdy zaplatiti nemůže, a jenž vypůjčenou věc déle za sebou zadržuje, aneb zkaženou a porušenou nazpět dává. Zdali medle ten, kdož ti něco půjčuje, tím na jevo nedává vlivnost a dobrotu srdce svého? I není-li tedy také oprávněn, očekávati a žádati od tebe, abys mu tu věc v umluveném čase opět beze škody vrátil? Ty ale místo co by ses mu měl vděčným prokazovati, čer-ným nevďekem mu splácíš. Nenavracuješ, což jeho jest, ale navracuješ-li špatně a

se škodou, škodíš mu tedy, a ničím se leč toliko jménem od obyčejného zloděje rozeznáváš. Zlodějem jsi i ty, jenž dělníkům zaslouženou mzdu zadržuješ. Dělník nesl pro tebe a za tebe dne i horka břímě, a jeho pole, jeho luka a jeho zahrada jsou pilné ruce jeho. On nemá, leč co mu ty ruce jeho vydělají, a o to ty jej připravuješ. Hřích to do nebe volající; neb písmo praví: „Aj mzda dělníků, kteříž žali krajiny vaše, která jest od vás zadržána, křičí: a křik jejich vešel v uši Pána zástupů.“ Všech zlodějů korunou jest pak poručník, kterýž statek a jmění odkázaných sobě sirotkům zadržuje a jim nedává, což jejich jest. Ó byste mohli vy otcové a matky, jenž jste se domnívali, že jste nebohé, osiřelé ditky své péči a lásce hodných a šlechetných lidí poručili, byste, pravím, z hrobu svých vstáti mohli! Ach, zdaž byste nemuseli nad svými zde pozůstalými miláčky splakati, kdybyste věděli, jak tito nešlechetníci mnohdy s vašimi sirotky nakládají? Ach, jak mnohý nevěrný poručník obrací jmění a statek jejich ku svému užitku, a nebohým hlad a nahotu trpěti nechává! Ach, srdce bolí, jazyk v ústech vážne, když pomní, kterak mnohdy sirotci okradeni bývají! A protož raději pomlčím a nechat za mne mluví bolestné vzdechy a slzy těch utištěných a okradených, jež vstupují vzhůru do nebe před Hospodina, kterýž takové nepravosti bez trestu nenechá.

Nepokradeš, řekl Pán Bůh náš, a běda, třikráte běda přestupníkům svatých zákonů jeho. Nedomnívej se tedy i ty zloději, že spravedlnosti Boží ujdeš. Dávno snad již jest tomu, že jsi bližnímu svému škodu na statku a jmění jeho učinil, a hle, nic zlého se ti nestalo. Proto však se nedomnívej, že jsi na vždy ušel spravedlnosti Boží! Posud jsi živ, posud nedopadla hodina tvá. A byť jsi zde ušel všech jiných trestů, soudci svému vnitřnímu přec neujdeš. Rekní nám, kterak ti jest při pohledu na ty, jichž jsi o jmění a statek připravil? Reč, nehlodá červ na srdci tvém při pohledu na schránku, mozolení a potem krvavým bližního svého naplněnou? Neozývá se v uších tvých nárek a kletba utištěných a oklamanych? Avšak byť by i toho nebylo, byť by v libém spánku spočívalo svědomí tvé, probudí se strašně v hodinu poslední, která tě nemine, a tam za hroblem neujdeš jistě trestu zaslouženému, tam na věčnosti dostihne tě ruka

Boží! A co bude z toho statku, kterýž jsi bližnímu svému odňal aneb zadržel. Svatý Vincenc Ferarský kázal jednou takto: „Získáš-li tisíc zlatých spravedlivě, a nalezá-li se mezi nimi jeden zlatý nespravedlivý, pohltí všechny spravedlivé, právě jako shnilé jablko nakazí a zkazí všechna ostatní.“ Statek nespravedlivý nemá požehnání. Pozůstavíš jej přátelům, příbuzným a dítkám svým, ale nepřinese jim žádného štěstí; neb již staré přísloví praví: Statek zle nabytý, bývá ještě hůř odbytý. Statek ten nebude jim požehnán, nýbrž bude jim ku zkáze a záhubě. Achab vzal Nabothovi vinici, za to ale nejen sám násilnou smrtí umřel, nýbrž i celá jeho rodina až do jednoho byla pobita. A k čemu tak vzdálený příklad? Zdaž nemáme takových příkladů posud dosti, že totiž nespravedlivý statek na třetího dědice nepřichází? Což nevidíme až podnes, že potomkové nespravedlivých boháčů žebrají a že nouzi a bídu třetí musejí? Ano, až podnes platí slovo Boží, kteréž praví: „Jmění nespravedlivých lidí jako řeka vyschne a nic neprospejí pokladové bezbožnosti“ (Přisl. 10, 2).

Odpusťte duše drahé, nepřišla-li snad vhod řeč dnešní, já konal povinnost svou, bych snad jednoukrát co onen evangelický vladař, v úřadě svém od Pána nevěrným shledán nebyl. Domnívám se však, že nebyla zbytečná slova má; neb buď jsme se v této stránce prohršeli, buď až dosaváde rukou neposkvrněných zachovali. Jestli jsme se prohršeli, tu necht ať slouží slova tato ku napravení a polepšení, pakli jsme čisti, necht ať nás i budoucně před pádem chrání. Mějme, rozm. bratří a sestry v Kr., vždy na paměti slova sv. Augustina, kterýž praví: „Jestli ten do ohně věčného uvržen bude, jenžto ze svého spravedlivého jmění neuděloval chudým, kam teprv odsouzen bude ten, jenžto cizí statek sobě přivlastňuje?“ Chraňme se cizího statku tak pilně, jako starý Tobiaš, kterýž zaslechnuv hlas bečícího kozelce, hned svým domácím pravil: „Hleďtež, aby snad nebyl kradený, navratte jej pánům jeho.“ Buďme ve všem jednání svém pamětlivi toho, že by nám nic platno nebylo, bychom všechen svět získali, duše pak své škodu trpěli, a že jak praví Duch Boží v knize Přísloví: „Lepší jest maličko se spravedlností, než mnozí užítkové s nepravostí.“

Amen.

K P. Marii Pomocnici.

Mnohá bolest, častý žal
hrud' nám svírá, srdce kruší.
hněte, trápí, souží dál
tělo chabé, mdlí i duši.

Nový svízel s obtíží
s protivenstvím, útrapami
k nám zas v zášti pohlíží
a již mešká mezi námi.

Přispěj ku pomoci nám,
oroduj tam na nebesku,
nachyl sluchu ku prosbám,
shlédni s nebe na žal stesků!

V bídě, strasti, trudu nám
buď, ó Matko, pomocnicí,
voláme k Tvým výšinám,
vyslyš děti úpějíci!

Pomoz, pomoz v žalosti,
Pomocnice milostivá,
prosíme Tě v úzkosti,
Matko naše dobrotitá!

Zahyneme v trudu zlém
bez pomoci, bez přispění,
v úvale tom pozemském
pohromami obklíčení.

Shlédni k země nížinám,
prosíme Tě rmutem jati:
Pomoz, pomoz, Matko, nám!
Mocná Tvoje pomoc platí.

K P. Marii Prostřednici.

Bůh mocný, silný, velký, světa Pán,
a hvězdné nebe jeho stkvělý stan.
Já slabý, bídný, malý červ jen jsem
v tom Jeho světě velkém, nádherném.

Jak obrátím se k Tobě, Pane, jen,
Tvou jasnou vznešeností oslněn?
Oč sám Tě mohu hříšný požádat,
Tvým jasem, leskem, velebou Tvou jat?

Ó přispěj, Prostřednice horlivá,
Ty Jeho dcero, Panno zářivá,
Ty Matko Boží, Matko lidí všech,
slyš prosebný můj žalný vzdech:

Buď laskavou mi prostřednicí tam,
kam s touhou vzhlížím k Božím výšinám.
Ty srdce mého tužby, žádosti,
vše Bohu přednes, Matko milosti!

Tam za mne, Matko, pros a oroduj!
Své matky prosby vyslyší Syn Tvůj
a neoslyší Otec Hospodin,
jež vyplněné vloží ve Tvůj klín.

Já k Tobě, Prostřednice, utíkám
a v prosbě vřelé k Tobě, Matko, lkám:
Buď stále prostřednicí u Boha,
tak vyslyší se žádost přemnohá.

Stři prosby moje před Jeho tam tvář,
klad' svaté Trojici je na oltář,
kdy k Oteci, Synu, Duchu v nebe lkám
a modlitby své vzhůru posílám.

Vši trýzeň zapuď, zažeň bol a žal,
jenž těžký na srdce mi doléhal,
ať rozbřeskne se po zármutku zas
mi teplý slunce paprsek a jas!

Ať milost Páně, jasná Jeho tvář
a lásky Jeho teplá, blahá zář
zas útechou mé srdce naplní
a snažnou touhu po Ném rozvlní!

Dr. M. Kovář.

Aurelia Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

(Pokračování.)

V.

*Blud Pelagiánův, že milost dává se podlé
zásluh. Kterých zneužívají při tom výroků
písem svatých. Že milost se nedává podlé
zásluh, dokazuje se ze sv. Pavla.*

10. Pravi-li Bůh: „Obratíte se ke mně,
a obrátím (i já) se k vám“ (Zach. 1, 3):
jedno z toho zdá se býti věci naší vůle;
to jest, abychom se obrátili k Bohu; druhé
pak milosti samé, to jest, že i sám (Bůh)
obrátil se k nám: z čehož mohou Pelagiáni
— dle domnění svého — dovozovati učení,
že prý milost boží udílí se podlé zásluh
našich. To však v Orientě, to jest, v zemi
Palaestinské, kde jest Jerusalema, ani sám
Pelagius, jsa od biskupů vyslýchán, tvrditi
se neodvážil. Nebo mezi jiným, co jemu
bylo vytčeno, i to se vytklo, že říká, mi-
lost boží podlé našich zásluh že se dává;
což tak daleké jest učení katolického a tak
odporuje milosti Kristově, že kdyby tuto

jemu vytčenou větu nebyl zavrhl, sám od-
tud (t. j. ze synody diospolitské r. 415.)
s klatbou býval by odešel. Že však s kla-
mem zavrhl toto své učení, dokazují po-
zdější jeho spisy, ve kterých vůbec ničeho
jiného nehájí, než, že milost boží se udílí
podlé zásluh našich. Takové tedy vyhledá-
vají výroky z písem, jako jest ten, který
jsem svrchu uvedl: Obrátte se ke mně. a
obrátním (i já) se k vám, že podlé zásluhy
obrácení našeho k Bohu udílí se milost
jeho, v níž on sám k nám se obrací. A
nepováhá, kdož tak myslí, že, kdyby darem
božím nebylo i samo naše k Bohu obrá-
cení, nevolalo by se k němu: „Bože moc-
ností obrátiž nás“ (Žalm 79, 8.). Bože ty
obráť se obživiš nás. Obrátiž nás Bože
Spasiteli náš (Žalm 84, 7. a 5.): a jiná
místa podobná, která uváděti bylo by ob-
širno. Neboť i přijíti ke Kristu, což jiného
jest, než k němu věrou obrátiti se, a přece
praví: „Žádný nemůže přijíti ke mně, leč
by jemu dáno bylo od Otce mého“ (Jan
6, 66.).

11. Rovněž i to, co psáno jest v druhé
knize Paralipomenon: „Hospodin s vámi,
protože vy jste s ním. Budete-li ho hle-
dati, najdete ho: pakli opustíte jej, opustí
i vás“ (2. Paralip. 15, 2.): dokazuje zřejmě
svobodnou vůli. Avšak ti, kdož praví, že
milost boží se dává podle zásluh našich,
výroky tyto tak vykládají, že zásluha naše
v tom spočívá, že jsme s Bohem; jeho pak
milost že se dává podle této zásluhy, tak
že i sám jest s námi; dále že zásluha naše
v tom záleží, že jej hledám; a podle této
zásluhy že dává se jeho milost, že jej
i nalézáme. A v knize první co pověděno
jest: „Ty pak Šalomoun synu můj, znej
Boha otce svého, a služ jemu srdcem do-
konalým a myslí volnou: nebo Hospodin
zpytuje všechna srdce, a rozumí všem mý-
šlením myslí. Budeš-li ho hledati, nalezneš
jej: pakli ho opustíš, zavrže tě na věky“
(1. Paral. 28, 9.): zřejmě hláše svobodu
vůle. Oni však kladou zásluhu člověka
v tom, co praveno: Budeš-li ho hledati:
a podle této zásluhy že dává se milost,
v tom, co praveno jest: nalezneš jej: a
všemožně se vynasnažují, seč jsou, aby
dokázali, že milost boží se udílí podle zá-
sluh našich: to jest, že milost není milost.
Nebo komu se podle zásluhy dává, „nebývá
odplata počtena z milosti, ale z dluhu“
(Řím. 4, 4.), jak velezřejmě dí apoštol.

12. Zásluha zajisté byla v apoštolu

Pavlovi, ale špatná, jelikož pronásledoval
církve; proto dí: „Nebo já jsem nejmenší
z apoštolů, kterýž nejsem hoden slouiti
apoštolem, protože jsem se protivil církvi
boží“ (1. Kor. 15, 9.). Ač tedy měl tuto
špatnou zásluhu, splaceno jest mu zlé do-
brým; proto hned připojil: Milostí pak
boží jsem to, což jsem. Aby pak i svo-
bodnou vůli ukázal, hned doložil: A mi-
lost jeho nebyla ve mně marná, nýbrž
hojněji, než oni všickni jsem pracoval.
Tuto zajisté svobodnou vůli člověka na-
pomíná též u jiných, jimž praví: „Napomí-
náme vás, abyste nepřijímali milosti boží
nadarmo“ (2. Kor. 6, 1.). Nebo proč by
je napomínal, jestli milost tak přijali, že
vlastní vůli ztratili? A přec, aby nemy-
slilo se že vůle sama bez milosti boží co
dobrého může, hned jakmile byl řekl:
Milost jeho nebyla ve mně marná, nýbrž
hojněji, než oni všickni jsem pracoval, do-
ložil řka: „Avšak ne já, ale milost boží
se mnou“ (1. Kor. 15, 10.), to jest, ne já
samojediný, nýbrž milost boží se mnou:
a tudíž ani milost boží sama, ani on sám,
nýbrž milost boží s ním. Že pak s nebe
byl volán, a že na tak mocné a působivé
volání se obrátil, milost boží to byla samo-
jediná, poněvadž zásluhy jeho byly sice
veliké, ale špatné. Konečně i jinde praví
k Timotheovi: „Pracuj spolu při evangeliu
podlé moci boží, jenžto nás vysvobodil, a
povolal povoláním svým svatým, ne podle
skutků našich, ale podle uložení svého, a
podle milosti, kteráž dána jest nám skrze
Krista Ježíše“ (2. Tim. 1, 8. 9.). Rovněž
zásluh svých, ale špatných, vzpomínaje
dí: „Byliť jsme zajisté i my někdy nes-
myslní, nevěřící, bloudící, sloužící rozlič-
ným žádostem a rozkošem, živi jsouce
v zlo-ti a závisti, hodni nenávisti, vespolek
se nenávidíce“ (Tit. 3, 3.). Co jiného mělo
býti odplatou těchto špatných zásluh, ne-li
trest? An však Bůh zlé dobrým splácí mi-
lostí svou, která ne podle našich zásluh
se udílí, stalo se, co pak dokládá řka:
Ale když se ukázala dobrota a vládnost
spasitele našeho Boha, ne z skutků spra-
vedlnosti, kteréž jsme my učinili, ale podle
svého milosrdenství spaseny nás učinil
skrze obmytí druhého narození, a obnovení
Ducha svatého, kteréhož vyhlí na nás hojně,
skrze Ježíše Krista, Spasitele našeho: aby-
chom ospravedlněni jsouce milostí jeho,
byli dědicové podle naděje života věč-
ného.

VI.

Skutky naše počínají býti dobrými, dána-li milost. Milost boží jest potřebna nejen, aby ospravedlněn byl bezbožný, nýbrž i, aby spravedlivý neklesl. Zásluhy naše jsou dary boží. Bůh korunuje zásluhy naše, korunuje dary své.

13. Těmi a podobnými výroky božskými dokazuje se, že milost boží se udílí ne podlé zásluh našich, kdyžtě vidíme, že nejen beze všech dobrých, nýbrž i při mnoha špatných zásluhách udělena byla a denně se uděluje. Avšak když zcela dána byla, tu počínají i naše zásluhy býti dobrými, ale skrze ni: neboť odňata-li milost, klesá člověk, ne vzpřímen jsa, ale poražen svobodnou vůlí. Pročež, počneli člověk mítí dobré zásluhy, nemá jich sobě přičítati, nýbrž Bohu, jemuž dí se v žalmu: „Spomocníkem mým buď: neopouštějž mne“ (Žalm 26, 9.). Slovy, neopouštějž mne, ukazuje, že kdyby opuštěn byl, nic dobrého nemůže sám o sobě, pročež žalmista dí: „Já pak řekl jsem v hojnosti své: nepohnu se na věky“ (Žalm 29, 7.). Neboť minil to jako o svém dobru, kterým tak oplýval, že se nepohnul: ale aby se mu ukázalo, či že jest ono dobro, jímž jako svým počal se honositi, maličko milosti boží pozbaven a tím napomenut jsa, praví: „Hospodine z vůle své udělilo síly okrase mé. Odvrátilo tvář svou ode mne, a učiněn jsem zkormoucený“ (Žalm 29, 8.). Potřebno jest tudíž člověku, aby milostí boží netoliko ospravedlněn byl bezbožný, to jest, aby z bezbožného stal se spravedlivý, ano splácí se mu zlé dobrým, nýbrž i když již byl z víry ospravedlněn, aby kráčela s ním milost, a spočívala na něm, aby neklesl. Proto psáno jest v písni písni o církvi samé: „Kteráž jest to, jež vstupuje zbělená podepřena jsouc na milého svého?“ (Cant. 8, 5.). Neboť zbělena jest, která sama sebou zběleti nemohla. A kým zbělena jest, ne-li tím, jenž skrze proroka dí: „Budou-li hříchové vaši jako šarlat, jako sníh zbileni budou?“ (Isai. 1, 18.). Když tedy jest zbělena, ničeho dobrého nezasluhovala, již však bílá jsouc učiněna dobře kráčí, podepřena-li jen na toho, kým zbělena jest, ustavičně: pročež i sám Kristus Ježíš, na něž podepírá se zbělena jsouc, řekl učeníkům svým: „Beze mne nemůžete ničeho učiniti“ (Jan 15, 5.).

14. Vraťme se tedy k apoštolu Pavlovi; jej zajisté shledali jsme beze všech zásluh dobrých, ba s mnohými zásluhami špatnými. an dosáhl milosti od Boha, jenž splácí zlé dobrým: vizme, co praví blížek jsa již svého utrpení v listě k Timotheovi: „Nebo já již počínám obětován býti, dí, a čas rozdělení mého nastává: dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonat, víru jsem zachoval“ (2. Tim. 4, 6. 7.). Těchto, ovšem již dobrých zásluh vzpomíná, aby za dobré zásluhy dosáhl koruny, dosáhnuv za špatné milosti. Konečně poslyšte bedlivě, co následuje: Naposledy složena jest mi koruna spravedlnosti, kterou mi dá v onen den Pán, spravedlivý soudce. Zdali pak by mu dal korunu spravedlnosti spravedlivý soudce, kdyby mu nebyl dal i milost milosrdný Otec? A kterak by to byla koruna spravedlnosti, kdyby nepředcházela milost, která ospravedlňuje bezbožného? Kterak by tato povinně byla udělena, kdyby dříve ona libovolně nebyla dána?

15. Ale poněvadž Pelagiáni praví, že tato jest pouze milost ne podlé zásluh našich udělená, kterou se odpouštějí člověku hříchy: ona pak, která se udílí na konci, to jest život věčný, že se dává za naše zásluhy: jest jim odpověděti. Ovšem kdyby zásluhám našim tak rozuměli, že by je i za dary boží uznávali, nebylo by toto jejich mínění zavržitelné: ale poněvadž o zásluhách lidských hláší, že je má člověk ze sebe samého, zcela správně odpovídá jim apoštol: „Nebo kdo tobě dává přednost? A co máš, čeho bys nebyl (od jinud) vzal? Pakli jsi vzal, proč se chlubiš, jakobys byl nevzal?“ (1. Kor. 4, 7.). Kdo zcela takto smýšlí, tomu v pravdě se dí: své dary korunuje Bůh, ne zásluhy tvé; máš-li zásluhy ze sebe samého, a ne z něho, tvé jsou to zásluhy; ty však jsou-li takové, špatné jsou, kterých nekorunuje Bůh; jsou-li pak dobré, dary boží jsou, poněvadž, jak praví apoštol: „Všeliké dání výborné, a každý dar dokonalý s hůry jest, sstupující od Otce světél“ (Jak. 1, 17.). Proto praví i Jan, předchůdce Páně: „Nemůže člověk vzítí ničehož, leč by jemu dáno bylo s nebe“ (Jan 3, 27.): „ovšem s nebe, odkud i přichází Duch svatý, když Ježíš vstoupiv na výsost, játe vedl vězně, dal dary lidem“ (Efess. 4, 8.). Jsou-li tedy dobré zásluhy tvé dary boží, nekorunuje Bůh zásluh tvých, jakožto zásluh tvých, nýbrž jakožto svých darův.

VII.

Na základě zásluh apoštolů Pavla vykládá se, kterak Bůh korunuje dary své korunuje zásluhy člověka. Víra jest libovolný dar boží a bez skutků nepostačí k spasení.

16. Protož uvažujme zásluhy apoštola Pavla, za něž — jak řekl — korunu spravedlnosti dá mu soudce spravedlivý, a vizme, jsou-li to zásluhy jeho, jakožto jeho, to jest, kterých sám ze sebe nabyl, či dary boží. Práví: Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokonat, víru jsem zachoval. Předně, tyto dobré skutky, kdyby jim nebyla předcházela dobrá myšlenka, ničím by nebyly. Slyšte tudíž, co praví o myšlenkách: pravíť v listě ke Korintským: „Ne že bychom dostateční byli mysliti něco sami ze sebe, jakožto sami ze sebe, ale dostatečnost naše jest z Boha“ (2. Kor. 3, 5.). Uvažme dále jednotlivosti: Dobrý, vece, boj jsem bojoval! Táhá se, jakou mocí bojoval, zda tou, kterou měl z sebe samého, či tou, která jemu s hůry dána byla? Však daleko budiž, aby tak veliký učitel neznal zákona božího, jehož hlas praví v deuteronomiu: „Abys neřekl v srdci svém: Síla má a moc ruky mé, toto všecko mi způsobily, ale abys pamatoval na Hospodina Boha svého, že on moc tobě dal“ (Deuteron. 8, 17. 18.). Co však prospěje dobrý boj, následuje-li vítězství? A kdo jiný dává vítězství, leč ten, o němž sám praví: „Díky Bohu, kterýž dal nám vítězství skrze Pána našeho Ježíše Krista“ (1. Kor. 15, 57.) A na jiném místě připomenuv výrok ze žalmu: „Pro tebe usmrcováni jsme každého dne; jmenujeme jako ovce k zabití (vedené“ (Žalm 43, 22.): doložil řka: „Ale v tom ve všem přemáháme skrze toho, kterýž nás zamiloval“ (Řím. 8, 37.): ne tedy skrze nás, nýbrž skrze toho, kterýž nás zamiloval. Dále praví: Běh jsem dokonat, avšak ten to řekl, jenž na jiném místě dí: „Protož není na tom, kdo chce, ani na tom, kdo běží, ale na Bohu, kterýž se smilovává“ (Řím. 9, 16.), kterýžto výrok na žádný způsob nemůže se tak obrátiti, aby se řeklo: ne na Bohu jest, kterýž se smilovává, ale na tom, kdo chce a kdo běží: neboť kdo by koliv odvážil se tak mluvit, zřejmě dokazuje, že odporuje apoštolu.

17. Na konec praví: Víru jsem zachoval, avšak ten to řekl, jenž na jiném místě praví: „Došel jsem božího milosrdenství,

abych věřícím byl“ (1. Tim. 1, 13.). Neřekl: Došel jsem milosrdenství, poněvadž jsem byl věřící, nýbrž, abych věřící byl: ukazuje tím, že ani víru bez Boha milosrdného mítí nelze a že jest dar boží. Čemu velezřejmě učí řka: Nebo milostí spaseni jsme skrze víru, a to ne sami ze sebe, dar zajisté boží jest to“ (Efess. 2, 8.). Mohli by mnozí říci: proto jsme obdrželi milost, poněvadž uvěřili jsme, jakožto sobě víru přičítajíce, milost Bohu: proto apoštol, když byl řekl, skrze víru, dí: a to ne sami ze sebe, dar zajisté boží jest to. Aby pak opět neřeklo se, že svými skutky daru takového si zasloužil, ihned doložil: Ne ze skutků, aby se někdo nechlubil, ne že by popíral, anebo podceňoval dobré skutky, an dí: „Jenžto odplatí jednomu každému podle skutků jeho“ (Řím. 2, 6.): a: že skutky jsou z víry, ne ze skutků víra, a tudíž od toho máme skutky spravedlnosti, od něhož pochází víra sama, o které se praví: „Spravedlivý u víře své živ bude“ (Habak. 2, 4.).

18. Někteří však nerozumějíce tomu, co praví apoštol: „neb máme za to, že člověk ospravedlněn bývá skrze víru bez skutků zákona“ (Řím. 3, 28.): měli za to, že tedy dostačí člověku víra, byť i špatně živ byl a dobrých skutků neměl. Než daleko budiž, aby tak smýšlel apoštol, nádoba vyvolení, který pověděl na jednom místě: „Nebo v Kristu Ježíše ani obrázka nic neplatí, ani neobřízka: ale víra, která skrze lásku působí“ (Gal. 5, 6.), ihned dodal: Ale víra, která skrze lásku působí. Víra to jest, kteráž odděluje věrné boží od zlých duchův: „neb i tito, jak praví apoštol Jakob, věří a třesou se“ (Jak. 2, 19.), ale nečiní dobrých skutkův. Nemají tudíž té víry, z které živ jest spravedlivý, to jest, která skrze lásku působí, aby jim Bůh odplatil životem věčným podle skutků jejich. Však poněvadž i dobré skutky z Boha máme, od něhož i víra a láska jsou, proto týž učitel národův, i život věčný nazval milostí“ Řím. 6, 23.).

VIII.

Kterak život věčný jest odměna a milost. Ospravedlnění jest pouze milost.

19. Než nastává již důležitá otázka, kterou s pomocí boží jest rozřešiti. Neboť dává-li se život věčný v odměnu za skutky dobré, jakož velezřejmě praví písmo: „Poně-

vadž Bůh odplatí jednomu každému podle skutků jeho“ (Mat. 16, 27.), kterak život věčný jest milost, ana milost nedává se za skutky, nýbrž zdarma, jak di apoštol: „Tomu zajisté, kdo dělá, nebývá odplata počtena z milosti, ale z dluhu“ (Řím. 4, 4.). A opět: „Ostatkové, di, podle zvolení milosti spasení jsou“ (Řím. 11, 5. 6.). A hned dokládá: A poněvadž z milosti, již ne z skutků: sic jinak milost již není milost. Kterak tedy život věčný jest milost, an za skutky se bere? Či snad nenazval apoštol života věčného milostí? Zajisté že nazval, že vůbec toho popříti nelze, aniž přeje si k tomu bystrého badatele, nýbrž jen pozorného posluchače. Neboť když byl pověděl: „Odplata za hřích (jest) smrt“ (Řím. 6, 23.), ihned přidal: Ale milost boží, (jest) život věčný, skrze Krista Ježíše Pána našeho.

20. Tuto otázku tedy, tuším, jinak nelze rozřešiti, leč víme-li, že i dobří skutkové naši, jichž odměnou jest život věčný, vztahují se na milost boží z té příčiny, že praví Pán Ježíš: „Beze mne nemůžete ničeho učiniti“ (Jan 15, 5.). A sám apoštol když řekl: „Nebo milostí spasení jste skrze víru a to ne sami ze sebe: dar zajisté boží jest to, ne ze skutků, aby se někdo nechlubil“ (Efes. 2, 8.): věděl ovšem, že někteří mohou mysliti, že to řečeno v tom smyslu, jakoby dobré skutky nebyly potřebny věřícím, ale jakoby jim víra sama postačila: a opět že mohou mnozí dobrými skutky honositi se, jakoby sami ze sebe s ně byli. Pročež ihned doložil: Nebo dílo jeho jsme, stvoření jsouce v Kristu Ježíši k skutkům dobrým, kteréž připravil Bůh, abychom v nich chodili. Proč pak doporučuje milost boží řekl: ne ze skutků, aby se někdo nechlubil (tam. 10.): proč to řekl za důvod uváděje: Nebo dílo jeho jsme, stvoření jsouce v Kristu Ježíši k skutkům dobrým? Kterak tedy ne ze skutků, aby se někdo nechlubil? Však slyš a rozuměj: řečeno jest, ne ze skutků, jakožto ze skutků tvých, z tebe získaných a tobě náležejících, ale jakožto ze skutků, v kterých tě Bůh zřídil, to jest, utvořil a stvořil. Nebo toto praví: Dílo jeho jsme, stvoření jsouce v Kristu Ježíši k skutkům dobrým, ne oním stvořením, jímžto lidé učinění jsme, nýbrž tím, o němž děl ten, jenž ovšem již člověkem byl: „Srdce čisté stvoř ve mně Bože“ (Žalm 50, 12.), a o němž praví apoštol: „Protož jestli kdo v Kristu, nové stvoření jest: staré věci

pominuly; aj všecko učiněno jest nové, to pak všecko z Boha jest“ 2. Kor. 5, 17.). Zřízení jsme tedy, to jest utvoření a stvoření k skutkům dobrým, kterých nepřipravili jsme my. nýbrž Bůh, abychom v nich chodili. Pročež, bratři nejmilejší, není li dobrý život náš nic jiného, než milost boží, nepochybně i život věčný, který jest odplatou za dobrý pozemský, milost boží jest: neboť i on zdarma se dává, poněvadž zdarma dán jest život náš pozemský, jehož onen jest odměnou. Však život pozemský, jehož odměnou jest věčný, jest pouze milost; věčný život však, jenž pozemského jest odměnou jest milost za milost, jakožto odplata za spravedlnost, aby pravdou bylo, že pravda jest, že odplatí jednomu každému Bůh podle skutků jeho (Zjev. 22, 12.). (Pokr.)

K Matce milosrdenství.

Slyš, Maria, slyš prosby hlas!
Svou pomocí nám přispěj v čas
i v strasti, nebezpečnosti,
ó Matko milosrdenství!

Nám pomoz z bídy, žalu nouze,
Tě prosíme, ó Matko, v touze,
Ty mocná, silná, dobrotivá,
Ty laskavá a milostivá!

Kde pomoci již lidské není,
Ty ochotna jsi ku přispění
a neoslyšíš proseb vrělých
svých dítek strastmi rozechvělých.

Nám ukaž, že to není klam,
žes dobrotivou matkou nám
i v strasti, nebezpečnosti
Ty, Matko milosrdenství!

Dr. M Kovář.

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

I.

Prosím tě muži, kdy už zanecháš toho dívání do těch lejster,“ tak obrátila se s prosebným pohledem Hovorková ku svému „starému,“ který sedě na třínožce místo

na boty pohlížel na otevřenou knihu. Ten škulbl sebou nevrle a zabručel:

„No, však není zmeškáno.“

„Ty nemáš pořád zmeškáno, a víš jak už netrpělivě čeká Holan na boty. Kolikrát ti má ještě vzkazovat?“

„To jsou řeči pro mizernou povličku.“

„Můžeš být rád, že máš i to dělat. Jiný by bral všemi pěti a nemá do čeho píchnout!“

„To je vidět solidnost,“ trumfoval Hovorka, který rád zablýskl se tam učeným slovem, aby tak ukázal, že ví jako něco více. Obyčejně po takovém slově Hovorková, nerozumějíc mu, umlkla a tak se stalo i nyní. Zabručevši ještě cosi, odešla ven. Hovorka zavřel knihu a pustil se do práce. Kladívko cvakalo na „štiftle“ jako stroj stejnoměrně a za každou ranou zaleskla se jedna hlavička v podpatku.

Hovorka, jak viděti, byl švec a sice dobrý řemeslník. Ač bylo v Mašově kolik ševců, míval práce dost a dost. Pracovalť pevně, důkladně a práci nepřeceňoval. Jediná chyba byla, že nechával zákazníky dlouho čekat. A to pro to „čertovo čtení,“ jak stěžovala si jeho žena vždycky, když nad mistrovou hlavou snesla se bouře, že dlouho se nedával do díla.

Mistr byl pravý opak toho, jak obyčejně líčívají ševce a jak snad i mnohý z čtenářů si podobné řemeslníky představuje. Postavy byl vysoké, zavalité se silným krkem, na němž seděla hlava s výraznou tváří. Když v neděli navlékl svůj dlouhý kabát a s holí v ruce krácel ku kostelu, tu kdo ho neznal, nebyl by nikdy řekl, že to jest jenom jeden z těch, které tak rád lid si v různých rčeních „nabírá.“ Spíše měl tak vzhled nějakého venkovského učitele. Dlouhý vous splýval mu s obličejem, trochu již prokvetlý stříbrnými nitkami. Čelo lemoval tmavý vlas, sčísnutý „na stranu“ a oči blýskaly pod temným, dlouhým obočím. V prostřed seděl silný nos, na nějž posazoval mistr brejle, když něco chtěl čísti, co mělo drobnější „literu.“ Vyhližel tedy velmi vážně, zvláště, když dlouhým pomalým krokem krácel po silnici, zvolna zvedaje svůj klobouk, aby toho neb onoho pozdravil či na pozdrav poděkoval. Jako celý zjev tak i řeč jeho byla vážná, vždy jen se pohybující v událostech významnějších. Ty „žvásty“ a „klepy,“ jak říkával, kterými na venku tak rádi se lid „trachtuje“ nemiloval a

nikdo o podobných věcech sám mluvit nechtěl.

Za to žena jeho byla pravým takřka opakem! Živá, ustavičně připravena buď začít neb vyslechnouti dlouhé „filipiky“ sousedek, s kterými se dovedla celé odpočívadlo baviti o ničem. Byla jako sršeň na muže, jehož zdoluhavost a vážnost ji byla solí v očích a kde mohla tam ho bodala svojí řečí, aby tu, jak říkala, jeho „shnilou“ krev rozpumpovala. Jinak ale snášeli se oba v lásce a výstupů ošklivých, jaké bývají v tak mnohých rodinách, zvláště mezi tou třídou nižší, u nich nikdy nebývalo. Jen ty jeho knihy nenáviděla a kolikrát již chystala se, že je spálí, ale bála se, aby pro ně nebyla pak nějaká mrzutost. Zvláště od poslední doby přinesl si mistr divné knihy ještě s divnějším obsahem. Podívala se do nich, a až se otrásla, jaké to divné názvy tam viděla. A což teprve ten některý článek! Zrovna kypěl vztekem proti boháčům, kterým nadával zlodějů a což bylo horšího i proti církvi svaté. A tohle polekalo Hovorkovou nejvíce. V svém nitru již tušila, že ten, kdo počně bojovat proti Bohu, že nikdy dobře neskončí, a proto teď bděla nad mužem, a jak zastihla ho ležet v těch „kletých“ knihách, hned na místě ho kárala.

Manželství jejich požehnáno bylo jedním synem. Již byl v řemesle v městě, a jen v neděli přicházel domů. Byl to vysoký hezký hoch, s velkýma modrýma očima a tmavým vlasem. Hovorka byl by ho rád nechal v těch školách, ale hoch, ač měl dobrou hlavu, neměl velké chuti ku študiu, a přál si raději býti řemeslníkem. Starý když viděl, že jinak nedá, myslil si, že lépe bude, když se stane dobrým dělníkem, než špatným mudrcem, a povolil synovi. Učil se strojnictví a pán si ho chválil. Již měl brzy dostati za vyučenou.

„Hovorková měla z nich dvou radost, když seděl tak otec a syn proti sobě a upřímně si vypravovali. Hovor jejich nesl se vždycky více méně v tom, co stalo se podle novin kde pamětihodného a zřídka zašel na nějaké novoty ji dosud neznámé a pro chlapce nebezpečné.“

Když pak starý odešel do hospody večer v neděli mezi ostatní řemeslníky, tu zůstávala s chlapcem doma, a aby odvrátila ho od těch knih otcových, dávala mu tu neb onu knížku modlicí, aby ji z ní říkal. Hoch pak maje ji rád, četl stejným

hlasem modlitby a matka dívající se na něho, radovala se tiše. Někdy, když se již odmlčel, počala mu vypravováním těch růžných příhod života svého, kterými jsou lidé tak bohatí, a on poslouchal s hlavou schýlenou, s očima na jedno místo upřenýma. Byla to pěkná, šťastná chvílka. Hodiny zpívali k tomu svou jednotvárnou písničku a v zimě spojil se s nimi oheň praskaje v černých kamnech, na nichž dřímala stará kočka.

Když pak starý přišel z hospody, ještě sem tam něco se promluvílo a pak zhaslo světlo a po celém domku rozložilo se ticho, přerušované jen chrupáním starého a dlouhými tichými vzdechy mladého Hovorky.

II.

Hovorkův domek byl téměř na samém konci Mašova. Byl to malý jednoduchý baráček. Vcházelo se do něho po schůdku tmavými jednokřídlými dveřmi, které v letě nahražovány byly jednoduchou brankou do polovic veřejí sahající. Síň byla úzká, dlážděná cihlami místy již vyšlapanými a v zadu bylo v ní ohniště zavřené černými dvířkami. Na pravo a na levo byly světnice. Na pravo byla jen jedna. Zde míval Hovorka nájemníka, starého muzikanta, svobodného, který však celé dny se toulal. V neděli obyčejně běhával za tím živobytím; vytloukaje kde jakou „vrzačku“ a ve všední dny, když nebylo zrovna ničeho na práci, sedával celé hodiny nad struhou a chytal rybičky nebo raky. Na levo byla velká světnice, přehražená v prostřed příčkou, tak že tímto způsobem nabylo se dvě místnosti. Jedna z nich a sice ta prvá se dvěma okny, jedním proti dvéřím a druhým na straně, sloužila Hovorkovi za dílnu a ženě za kuchyň. Byl to zkrátka jejich celodenní byt. Druhá pak mající dvěře proti oknu postrannímu, s jedním oknem byla jaksi parádní částí domu. Zde měla Hovorková svoje peřiny, které si uschránila chováním husí a na něž byla nemálo pyšna, zde byla také „almara“ se vším majetkem jejich, s dlouhým kabátem Hovorkovým, v němž tak vážně uměl si vykračovati, s „cinkostnem“, v němž schováno bylo prádlo a šátky a na němž při každém šlápnutí na sešlou, však čistou podlahu řinčely skleničky a koflíčky, nesoucí přerůzné nápisy „Katy“, „Mari“, „ať žije mé srdíčko“ atd. Na okně pak kvetly bazalky

a resedy, které neměla v druhé světnici stavět Hovorková na okno, an prý mistrovi zacláněly. Mezi oknem pak visíc na ramovém háku houpala se červenobílá hoblíčka, jaké vyráběla stará Veverková a pak svým známým rozdávala, čekajíc ale za tuto svou přízeň hojného nadělení ze špižirny.

Tu také měl mistr skryty svoje poklady, své knihy. Byly to celkem dosti pěkné knihy a nebylo ještě mezi nimi ničeho zlého. Pocházely z prvních dob jejich manželství, dokud nemusily každý zbytečný groš vrazit na syna. Teď už se musil mistr spokojit jen s tím, co kde sehnal a sám nemohl na svou nejmilejší zábavu věnovat ani krejcaru. Jen sem tam, když šel do města, koupil si za pár krejcarů noviny, aby měl přehled přece přes to, co se děje ve světě.

„Jinak je člověk jako slepý a hluchý,“ říkával, ale měl dodat „spokojený.“ Neboť opravdu, kdo nyní méně čte listů denních, v nichž jen se to hemží nadávkami, nájezdy všeho druhu, proti lidem i proti Bohu, ten nikdy nemusí se zlobit, a kdo zlobí se, ten nikdy života si neprodlouží, a proto kdo nečte, o mnoho okamžiků prodlouží si život svůj.

Tomuto ale Hovorka „nehověl.“ On byl náruživý čtenář a četl všecko, ať to bylo, co bylo, cítil s tím, zlobil i smál se, jak to právě situace vyžadovala. A tak dostaly se mu do rukou i ony spisy, kterých se tak obávala Hovorková; a to ne bez příčiny. Neboť v čtenáři, který každé slovo tištěné za pravdu bere, vždycky uvázne trochu toho jedu, jimž stříká se na věci každému svatě, a nepříjde li hned protijed, pak člověk takový ztracen, ztracena jeho duše a nezřídka i tělesné blaho.

Na domku visel starý oprsalý nápis na černém prkně. Tím kdysi pan mistr přetrumfl všechny své konkurenty, neboť lidé vždycky běží za tím, co se leskne, co září barvama, co zkrátka jest křiklavější. Na jedné straně namalována byla ženská bota a na druhé mužská „shrnováčka“, což mělo býti ohlášéním, že pan mistr si nevybírá v práci a jest hotov obsloužit i obojí pohlaví.

Hned za domkem byla zahrádka; nebyla sice veliká, ale dostačila, aby měli Hovorkovi vždycky pár těch švestek do knedlíků a na povídla a trochu jablek pro „vůni“, a pro občerstvení. Kousek zahrádky vyhrazeno bylo zelenině, které paní mi-

strova nikdy nekupovala. Říkávalať, že nezřídka bývají ty zelenářky nečisty a kdo ví, jakými nemocemi často trestány, a to pak by měl člověk za drahé peníze kupovat a kazit si tím žaludek? Ro-tl tu celer, petržel, kedlubny a jiné ty nevyhnutelné a tak potřebné součásti kuchyňského umění. Také je tam mohli mít dobře. Nedaleko a sice jen co by tak dítě kamenem dohodilo byla strouha, jež vytékající z rybníka měla vždycky dosti vody a pak hned u sousedů měli studni. Ta ale byla jen pro vaření a pití, na zeleninu byla ta voda její příliš tvrdá a studená.

To bylo tedy hospodářství Hovorkovo, ač můžeme-li to zvatí hospodářstvím, když jsme nepřipoměli ani chlěvku, vstrčeného jednou stranou do zahrádky, v kterém chovali kozu neb dvě, a na zimu „bagounka,“ jichž stáda ještě tehdy honivali od vsi ke vsi, tropíce tím často mnoho škody a přenášejíce mnohé nemoci dobytčů, což nebylo nijak užitečné, nepřipomenem-li ani toho, že utlačil se tím chov domácího zvířectva tohoto druhu; protož bylo moudré, že stížil se tento obchod zákony a zastaveno volné pohánění uherských přichozích. Nad chlivkem, v prvním abych tak řekl poschodí byl kurník, obydlí to krákoravých slepic.

Domek koupil Hovorka, když se se ženou „vzali.“ Přinesla si totiž jeho polovička, jsouc dcerkou familianta, malého to chalupníka, věnem pár grošů a když Hovorka přidal k tomu i jednak svoje úspory a jednak dědictví po tetě, jež měla kdesi statek, mohl si domek hotově koupiti. Ovšem potřeboval hrubě oprav a těmi se poněkud zadlužil. Ale protože mu řemeslo dobře šlo, „vysekal“ se záhy ze dluhů, a tak měl vlastní krov a tím byl krytý na jedné straně. Měl kde spočinout, a aby měl co jíst ještě, o to se postaral Pán Bůh, dávaje mu zdraví a sílu. A zdravé, silné ru e lepší než největší kapitál.

Jak známo manželství bylo požehnáno dědicem, synkem Frantíkem. Starý chtěl mít pořad po sobě Pepíka, ale musil ustoupiti ženě, která po kmotráčkovi dala mu říkati František.

„Frantové bývají málomluvní,“ namítal sice Hovorka, ale ona ho odrazila, že na něm není vidět zrovna, že by Pepíci pobrali také všecku moudrost.

„No jak se ti zdá,“ povolil konečně mistr, „když chceš mít Frantu měj si

Frantu“ a šel ku křtu. Ale aby bylo aspoň trochu po jeho, dal mu ještě jedno jméno a sice Pepík. Pán farář sice mu řekl, že jest to dost, když se bude držet podle jednoho patrona, ale Hovorka, že když to mohou mít velcí páni, proč prý ne chudý mistr. A měl pravdu; takový luxus jest velmi laciný.

Frantík následoval svého sv. patrona Josefa, stal se řemeslníkem; ovšem zda-li takovým, jakým byl sv. Josef, to měla ukázati budoucnost. Dokud ještě byl teď učeníkem a chlapcem nedaio se praničeho říci. Pán si ho chválil, protože měl chuf do práce a všecko lehce chápal; při tom nejsa „skotákem,“ jak tak mnozí učeníci bývají, kteří přicházejí od rodičů zbožných a sami jsouc z domova srdce dobrého, důvěřivého, snadno uvěří těm, kteří mají na jazyku jedovatá slova, učení, kteří nedávají jim žádného dobrého příkladu, a tak kazí systematicky ty mladé nevědomce. A mladé srdce, které rádo připíná se na starší vzory, i v tomto tak často je nápodobí, zapomíná na rodiče, na Boha a i na práci. A tak povstává ten tak zvaný proletariát, který nemá nic jiného za účel než aby štvál, aby připravoval společnost o všecnu kázeň, všecken pořádek.

V takové koleje nezajela mladá duše Frantíkova, protože každotýdně dostávalo se jí lepší stravy ze srdce matčina, ze slova Božího, které musil předcítávati své roditelce. Ač četl často jen proto, že musil, ač mnohdy odřikával jako stroj, přece sem tam uvázlo semínko dobré a nedalo se tak snadno udusiti. Mimo to působil tu i strach před hněvem matčiny, který jest dobrou zbraní proti úkladům zlých kamarádů.

III.

Továrna, ve které se Frantík učil, nebyl sice závod velkolepý, ale přece dosti rozsáhlý. Ležela při městě H. a patřila továrníku Vaničkovi. Byla to továrna na různé stroje, zvláště hospodářské. Jsouc závodem solidním měla pěkný odbyť a proto zaměstnávala ke stu dělníků.

Na prostranství blízko říčky rozkládala se dílna se stroji, čadíc vysokým komínem na všechny strany. Proti dílně rozkládaly se sklady se surovinou a s hoto-vými výrobky a mezi dílnou a mezi skladištěm z předu stál továrníkův byt s kanceláři. Celá pak továrna obehnaná byla vysokým zděným plotem. Před domem

továrníkovým byla úhledná zahrada, „parček“ jak tomu říkali.

Vysokými vraty mezi dílnou a obydlím vjíždělo se do dvora. A v této budově, v tomto místě trávil Frantik svá léta jako učeník. V hluku točících se kol byl jeho nejmilejší život. Tu pobíhal prvé dny podávaje svému mistru, u něhož počal svou „kariéru“, potřeby, jež sloužily mu ku práci, tu později jsa silnější a starší, počínal sám mnohé práce konati.

Soudruzi starší měli rádi toho kluka modrookého, který točil se jako „na obrtlíku“ a který zrovna „hltal“ práci očima. A i pán, když přišel mezi ně, vždycky zastavil se u něho, vida s jakou lehkostí a zručností chápe se všeho, jak radostí září jeho oko, když povedlo se mu to, co měl vykonati. Často postál u něho dlouho a když odcházel poklepal ho na rameno lichotivě nebo pohladil ho po umouněné tváři, dodávaje mu kuráže a chuti: „Jen se drž Frantiku, bude z tebe dobrý řemeslník.“ A často kladl Frantika za vzor ostatním učnům, kteří pak na něho však žárili.

Dělníci Vaníčkovi byli většinou dobří lidé, aspoň ti mezi, kterými Frantik se pohyboval. Byli to již starší muži, otcové rodin, kteří starali se jen o své milé a o práci, a dávali výhost všem těm myšlenkám, jež staví novověci vůdcové vlastně svůdcové dělnictva mezi pána a dělníka. Byli spokojeni se svým stavem. Pracovali tu již od mládí, viděli růsti továrnu pod svýma rukama a byli oddáni pánů svému, který je choval jako své soudruhy. Rád mezi nimi býval, promluvil s nimi, „neseškýroval“ jich zbytečné a slušně jim platil. Mnohdy toho neb onoho staršího zeptal se i na radu, kterou třeba že nepotřeboval, přece jaksi ukázal právo i tomu pracovníku, aby pronesl se o tom, co měl považovati jako za svůj poloviční majetek.

Ovšem již mezi těmito dělníky hodnými, poctivými sem tam objevil se mladší ohnivější, který zaslechl již o tom ruchu neblahém a který pak otevíral před nimi taje svých domyslů. Ale takový brzy umrl a když ne — byl záhy ode všech jakoby odloučen, an nikdo s takovým se nestýkal a tak buď obrátil neb raději odešel. Továrnik také podobných dělníků nenajímal, a dostal-li se přece takový do dílny a prozradil-li se — byl propuštěn.

Frantik dorůstaje tedy v takovéto společnosti ztrácel záhy to, co bylo by se

přichytilo na něho od zlých společníků a učil se pohlížeti na svůj cíl očima nezkalenýma. Ty dny, které strávil pod hostinou střechou dílny, letěly jako vítr a než se nadál měl se i z něho státi vyučenec, dělník samostatný, měl za svoji práci obdržeti plat. (Pokračování).

KRONIKA.

Z Prahy. „Jednota pro dostavění chrámu sv. Víta“ konala v pátek 30. června valnou schůzi, které předsedal J. Exc. p. místodržitel František hrabě z Thunů-Hohensteinů a kterou poctil svou přítomností také Jeho Em. ndp. kardinál kníže-arcibiskup Fr. hr. ze Schönbornů. Pan místodržitel poděkoval nejdříve jménem přítomných J. Em. za to, že také letos přišel do valné hromady, ačkoliv jest přímo přetížen povinnostmi, jež mu ukládá vysoký úřad jeho a podotkl, že přítomní spatřují ve přítomnosti J. Em. důkaz, s jakou péčí a blahovolností hledí ndp. kardinál na snahy jednoty. Z výroční, jednatelem p. ředitelem Tonnerem přednesené zprávy vyjímáme: Jednota čítá zakládajících členů 18, skutečných 563, přispívajících 204; počet členů s příspěvkem 5 zl. vzrostl na 1088. Úmrtím ztratila jednota 28 členů. Jednota měla loňského roku 46 jednatelů v Praze a sice v odboru staroměstském 3, na hořejším Novém městě 4, na dolejším Novém městě 5, na Malé Straně a Hradčanech 27 a mimo tyto 7, již nepatřili k žádnému odboru. Na venku působilo 29 jednatelů. Přijato bylo 128.860 zl. 68 kr. Kromě stálých subvencí a sice 6000 zl. od nejsv. císařského domu, 15.000 zl. od říše a 50.000 zlatých od země, přispěla obec pražská částkou 500 zl., vdp. Dr. František Kryštůfek 200 zl., česká spořitelna 500 zlatých atd. Na odkazech obdržela jednota po světcích biskupu Karlu Schwarzovi 3000 zl., po architektu Jos. Turbovi 500 zl., po děkanu Jos. Hruškovi 200 zl. a j. v. Kanceláři jednoty odvedeno bylo: ze schránky v kostele sv. Víta 259 zl. 28 kr., od jednatelů o pouti svatojanské vybraných 238 zl. 64 kr., z obou schránek na Karlově mostě 235 zl. 19 kr., z diecése budějovické 211 zl. 93 kr., od studujících akad. gymnasia 100 zl., výsledek sbírky jednatelů o sv. Václavě 88 zl. 84 kr. atd. Všem, kdož přičinili se o zlepšení příjmů jednoty, vysloveny díky. Co se týče stavby, soustředila se činnost na dva body: vystavění obou západních věží průčelní a opravu různých částí přístřeší lodí. S pracemi osazovacími na severní věži počato 26. března;

osažování jednotlivých kusů, jichž jest celkem 224, provedeno pomocí roztaveného olova. Práce postupovaly tak rychle ku předu, že 8. října mohla být na severní věži zasazena velká růžice a 10. října provedeno totéž na jižní věži. Dne 15. října oslaven tento moment slavností. Dne 26. října počalo se snášeti lešení v nejhořejším patře na jižní věži a do 5. listopadu odstraněna úplně tři nejhořejší patra. Na severní věži trvalo odklizení lešení od 7. do 26. listopadu. Ku konci vyslovuje jednateľská zpráva díky staviteli velechrámu a všem, kdož k dokonání tohoto veděla jakýmkoliv způsobem přispěli. Zpráva jednateľská schválena. Dle zprávy účetní vykazují příjmy 127.860 zl. 68 kr. na hotovosti a 146.320 zl. v cenných papírech, vydání 97.092 zl. 39 kr. hotové a 500 zl. v cenných papírech, tak že koncem r. 1892 jeví se stav jmění 30.768 zl. 29 kr. na hotovosti a 145.810 zl. v cenných papírech. Po schválení této zprávy přikročeno k volbám a zvolení: za členy říditelstva pp. hr. Zdeněk Thun-Hohenstein, JUDr. Jan Vlček a prof. Jan Drozd, za revisory účtů peněz pp. Jos. Klöckner, inspektor panství a Em. r. t. Patera, úřadník české sporitelny, za revisory účtů staviva pp. zámečník Jindř. Duffé, tesař Ferd. Fleischinger, stavitel Čeněk Gregor, kameník Josef Uzel a kameník Josef Višek. — Brzké dostavení velechrámu sv.-Vítského mělo by státi se heslem všech věrných Čechů, kteří spatřují ve hrobech uložených tam velkých světců záruku lepší budoucnosti naší i klademe jim proto vřele na srdce, aby při každé příležitosti podle možnosti na brzké dokončení monumentální stavby sv.-Vítského domu nějakým dárkem pamatovali.

— Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze přistoupili za členy přispívající p. t. pp.: Fr. Blažko, far. v Noutonicích 3 zl. Karel Procházka, kapl. v Noutonicích 1 zl. Jos. Závodní, c. a k. voj. kurát v Brně 3 zl. Jos. Hajníš, far. v Oujezdě 5 zl. Václ. Dědek, spirit. v Kralíkách 1 zl. Jos. Vejchar, vikář a far. v Tuklatech 4 zl. Jos. Pacák, kapl. v Tuklatech 3 zl. Jan Gürke, děkan v Č. Brodě 6 zl. Karel Schneider, far. v Bříství 1 zl. 450. Kurka Jos., kapl. na Hradešíně 1 zl. 250. Fr. Tittl, far. v Kounicích 1 zl. Karel Hejkal, kapl. v Kounicích 1 zl. Karel Suttner, far. v Lstiboři 1 zl. Vojt. Polanecký, far. v Poříčanech 1 zl. 450. Horák Jos., far. v Přerově 5 zl. Josef Kebřle, far. v Přistoupimí 2 zl. Jan Šlegr, far. v Slušticích 1 zl. Kus Matěj, děkan v Škramníku 2 zl. Grossmann Karel, kapl. v Škramníku 2 zl. Starosta Karel far. v Stolmíři 1 zl. Reissner Václ., far. v Tismicích

1 zl. Matějovský Hynek, far. ve Viticích 1 zl. Jos. Dyškant, far. ve Vyšerovicích 1 zl. Bedř. Kráčmera, katech. v Roudnici 2 zl. Fr. Fremmt, far. v Dnešicích 1 zl. 320. Jan Kunstmüller, far. na odpoč. ve Vedrovicích 1 zl. 670. Josef Manna, far. ve Zbečně 1 zl. 1020. Fr. Novák, far. v Janseně 1 zl. 510. Karel Krčál, far. na Ostrově u Žďáru 1 zl. 1020. Jan Chlupáč, far. v Sanech 1 zl. 268. Vojt. Kouba, far. v Souticích 3 zl. Fr. Blahovec, far. v Čachrově 1 zl. Jos. Synáček, kazatel v Jičíně 5 zl. Fr. Stránský, far. na odpoč. v Šlapánově 5 zl. Dr. Petr Špelina, kapit. děkan v Budějovicích 1 zl. 320. Václ. Vaněk, děkan v Zábři 3 zl. Al. Wirth, kapl. v Hostomicích 4 zl. P. Linh. Lichter, podpř. v Břevnově 1 zl. 520. Hubert Duda, katech. na Smíchově 1 zl. 120. Fr. Šmola, kapl. v Mšeci 1 zl. 160. V. Zykán, katech. na Vinohradech 1 zl. 160. Ant. Zelenka, katech. na Vinohradech 4 zl. Vojt. Fähnrich, katech. na Vinohradech 2 zl. J. Sedláček, far. v Solopiskách 1 zl. Isak Páv ve Slavkově 1 zl. Jan Bača, adm. Herautz 2 zl. Fr. Hlem, děkan v Zbraslavicích 3 zl. Dan. Deutsch, far. v Kokorech 3 zl. Jan Vepřek, kapl. v Kokorech 3 zl. Jan Nepil, duch. správce v Klokotech 5 zl. Fr. Kučera, far. v Malé Moravě 1 zl. Ant. Kačerovský, kanovník v Staré Boleslavi 3 zl. Jan Sedláček, far. ve Špičkách 2 zl. Jan Havran, kapl. ve Špičkách 1 zl. Fr. Künstler, koop. v Tršticích 1 zl. Ant. Dvořák, far. v Nebovicích 1 zl. Fr. Knopp, far. v Těšeticích 5 zl. Jak. Knapp, koop. v Těšeticích 1 zl. Ignác Žitný, deficient v Těšeticích 1 zl. Valentin Hradil, koop. v Předmostí 1 zl. Fr. Geduš, far. v Lipovci 1 zl. Jan Záruba, kapl. v Nebovicích 1 zl. Vinc. Mrštík, far. v Nové Vsi 1 zl. Jiří Vaněk, kapl. v Č. Brodě 1 zl. Ferd. Záruba, katech. v Č. Brodě 1 zl. Štěpán Dvořák, far. v Rychmburku 2 zl. Ludvík Kodar, koop. v Lišni 1 zl. Meth. Hošek, far. v Lišni 1 zl. Fr. Ševčík, koop. v Cholině 2 zl. Jos. Šildberger, far. v Břeclavě 2 zl. Vinc. Pecháček, kapl. ve Vlčnově 2 zl. Jan Valenta, far. v Kladrubech 1 zl. Jan Kadláček, far. v Moravíanech 3 zl. Boh. Balcárek, kaplan v Hradečném 1 zl. Dr. Josef Pospíšil, regens alumnatu v Brně 5 zl. Mat. Sluka, pens. prof. ústavu lesn. v Bělé 3 zl. Ant. Pavlík, ředitel hl. školy v Bělé 3 zl. Herman Kamaryt, katech. na Smíchově 1 zl. Jan Gela, far. v Štěbořicích 3 zl. Jan Šádek, kapl. v Kopidlně 2 zl. Jos. Říha, vikář a far. v Opočně 3 zl. Fr. Dressler, děkan v Sedlčanech 1 zl. Boh. Dvořák, kapl. v Sedlčanech 1 zl. K. Pejša, katech. v Sedlčanech 1 zl. Jan Wolf, katech. v Klatovech 1 zl. Tom. Bláha, kazatel ve Vídni 3 zl.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- vdp. Ant. *Slaviček*, probošt starobylé kolleg. kapitoly v Staré Boleslavi, 3. července 1893, (nar. v Tišicích 10. května 1813, vysv. 4. srpna 1839);
- P. Isidor Karel *Dorsch*, kněz ř. Františk. konventu v Chebu, 8. června 1893, (nar. 14. září 1826, vysv. 6. srpna 1850);
- p. Frant. *Riedel*, k. a. notář a far. v Hroznětíně (Lichtenstadt), 25. června 1893, (nar. 9. června 1833, vysv. 3. srpna 1856).

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Herrmann*, emer. kapl. v Schleglu v Kladsku, obdržel Synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Aug. *Ulrich*, admin. v Třeboraticích, za kapl. v Tuklatech;
- p. Josef *Wiesner*, far. Buchovský, za admin. excurr. v Javoří (Gabhorn);
- p. Josef *Škopen*, admin. v Krsech (Girsch), za admin. v Leskově;
- p. Václ. *Ševčík*, kapl., za admin. v Hroznětíně (Lichtenstadt).

Uprázdňená místa:

- Neudorf* ve vikar. Borském, fara patr. p. Jindřicha hraběte Kolovrat-Krakovského, od 20. června;
- Hroznětín* (Lichtenstadt), fara patr. Jeho císa. Vys. Ferdinanda IV. velkovévody Toskánského, od 27. června;
- Radošovice* (Reschwitz), fara patr. nábož. matice, od 3. července t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jan *Malinský*, bývalý koop. v Kamenickách, na odpoč. v Dřevenicích, 17. června 1893, (nar. 26. května 1853 v Dřevenicích, vysv. 21. července 1878).

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Krichl*, far. v Dolní Dobrouči a vik. sekretář, jmenován správcem vikar. Lanškrounského;
- p. Alois *Kopecký*, far. v Proseči, jmenován vikar. sekretářem;

- p. Heřman *Haaser*, far. v Čestíně, obdržel Exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Jan *Sobotka*, kapl., za admin. v České Třebové;
- p. Jan *Baborovský*, kapl. Časlavský, za admin. do Vlkánce.

V komissi nakladatelství Rohlička a Sieversa v Praze, právě vyšla:

Rozmluva

o dějinách všeobecných

od J. Bossueta.

Z frančiny přeložil

Martin Kabát, farář v Družci.

Cena 1.50. (Str. 334.)

Výtěžek se věnuje na založení chudinské nadace na osadě Družecké.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Obsah: Pobožnosti denní. Pobožnosti nedělní a sváteční. Pobožnosti ku přijetí sv. svátostí. Pobožnosti dle roku církevního: I. Svátky a památné dny Páně. II. Slavnosti Mariánské. III. Slavnosti andělů a Svatých. Pobožnosti v rozličných potřebách života. Písně duchovní.

Cena váz. výtisku 50 kr.

OBSAH: Kázání na neděli sedmou po sv. Duchu. — Kázání na neděli osmou po sv. Duchu. — K P. Marii Pomocnici. — K P. Marii Prostřednici. (Básně.) — Aurelia Angustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. (Pokrač.) — K Matce milosrdenství. (Báseň.) — Na kraji srázu. (Povídka.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihhtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou " 3:50
pololetně " 1:50
poštou " 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Ranní kázání

na neděli devátou po svatém Duchu.

Od P. Methoděje J. M. Halabaly,
kněze rajbradského.

I. „Ó kdybys bylo i ty poznalo, a to aspoň v tento den tvůj, co tobě jest k pokoji.“ (Luk. 19, kap. 42.). Pán Ježíš zaplakal nad nevěrou a zaslepeností obyvatelů města Jerusáléma. Zdaliž nemá příčiny zaplakati též nad námi? — Jak mnozí křesťané našeho věku jsou zaslepeni nevěrou a srdce chovají zatvrzelé k hlasu milosti Boží. Zdaliž nebude nás Bůh spravedlivý trestati jako trestal zatvrzelé židy na poušti. Toť dle listu sv. Pavla má býti výstrahou naší. Taktéž zahynul nevěrný a modloslužebný král Ochoziáš za času proroka Božího Eliáše, an vyslal v nemoci posly k Bělzebubovi, modle to akkaronské, jak čteme v 1. kapitole čtvrté knihy královské. Leč přísný trest Boží jeho neminul. Dobře pravil Eliáš poslům: „Zdaliž není Boha v Israeli, že jdete dotazovat se Bělzebuba, boha akkaronského I spadl po dvakráte oheň s nebe, a zahubil po každé 50 mužů bojovných i s vůdci padesátníky. A posléze oznámil prorok králi: „Toto praví Hospodin, že jsi poslal posly, aby se tázali Bělzebuba, boha akkaronského, jako by nebylo Boha v Israeli, od něhož bys mohl tázati se řeči, protož s ložce, na kterés položil se, nesejdeš, ale smrti umřeš. I umřel vedlé řeči Hospodinovy. Varujme se tedy nevěry a zatvrzelosti srdce, obraťme se celým srdcem k Hospodinu, a činme pokání, aby se na nás nevyplnilo slovo Páně a proroctví

o záhubě města Jerusáléma, an zvolal Pán Ježíš: „Ó Jerusaleme, Jerusaleme! kolikrát jsem chtěl shromáždiť syny tvé, jako slepice shromáždi kuřátka pod křídla svá, ale ty jsi nechtělo. Pročež zanechá se dům váš pustým.“ — Následujme svatě kajcníky a kajcnice v horlivém pokání.

II. Takovým svatým kajcníkem byl král David. Prorok Nathan mu sice potěšné dal ubezpečení, že mu Hospodin hříchy jeho prominul, a přec hříchy ty mu ustavičně na mysli tanuly a on jich ustavičně dnem i nocí oplakával. Takovou kajcnicí horlivou a vytrvalou byla sv. Maří Magdalena, tak nazvaná dle rodiště svého města Magdaly v krajině galilejské, a sestra to Lazara a Marty v Bethánii, poblíže města Jerusáléma. Když v hluboké pokoře a kajcnosti slzami svými umyla nohy Páně, a pomazavši je vonnou drahocennou masťou vlasy svými utřela je i vroucně líbala: uslyšela mezi stolováním u Šimona malomocného, tak nazvaného: „Odpouštějí se tobě hříchové tvoji. Jdiž v pokoji!“ — I odešla sv. Maří Magdalena pak na poušť, dle pověsti věrohodné do Francouzsko, kdež po 30 let o samotě v přísném pokání na modlitbách i v rozjímání živa byla až do svatě a blažené smrti své. Kajcnice Thais, kteréž Bůh milostiv byl, modlila se až do smrti své mimo jiné i tuto modlitbičku sv. Pafnuce: „Pane, jenž jsi mne stvořil, smiluj se nade mnou!“ — Svatý Augustin dal na stěny světnice své kajci žalmy napsati, a v poslední nemoci své modlil se je, hojně slzy prolévaje pro nepravosti mladosti své. Sv. Basilij, arcibiskup mnichův ve východních krajinách, trestal tělo své bděním a postem tak tuze, že se

více mrtev než živ býti zdál. Svatý otec Benedikt, zakladatel řádu na západě, živil se po několik roků v jeskyni v krajině subjačké skoro výhradně bylinami a kořínky.

III. Ejhle, nejmilejší katolíci a katolíčky věrné! toť krásné a povzbuzující vzory života kajicného. Následujte jich dle možnosti své v milosti Ducha svatého. Kajte se upřímně, pokorně a horlivě z hříchů svých, obzvláště pak mladosti své. Sv. Petr z Alkantary, kterýž v podivuhodném přísném kání se dni života svého trávil, zjevil se po smrti své svatě Terezii v kráse takové, že se jí tato Serafická panna dosti nadiviti nemohla. Tu zvolal sv. Petr: „Ó šťastné pokání, které mi takovou slávu zjednálo!“ — I my budeme kdysi, jestliže život svůj pokáním zasvětime, plesati: Ó šťastné pokání, ó šťastné mrtvení se, ó šťastná přísnosti! nyní odpočíváme, — nyní plesáme, — nyní požíváme Boha na věky. Amen.

Kázání

na den svaté matky Anny.

„Žena bojící se Hospodina,
ta chválena bude.“
(Kniha přisl. 31, 21.)

V svatvečer jednoho dne svátečního byla v jisté osadě manželka kostelníkova nemálo zaměstnána, aby kostel a oltáře očistila a slušně ozdobila. Čtyry její malé dítky musely jí dle sil svých pomáhati. Vše se dělo s nábožnou horlivostí a s největší mravopoctností. Když pak konečně vše bylo zařizeno, a když oltáře co nejobdivnější byly ozdobeny, tu pravila matka k dětem: „Nyní jest vše hotovo; než jedno ještě, dítky, zbývá nám vykonati. Přistupte nyní se mnou ke stupním svátečně okrášleného oltáře, poklekněme a prosme Otce nebeského, aby milostivě vzhledl na mne i na vás, dítky milé. Děti! za to jedině prosím milého Boha, aby nás všechny, vás i nás, rodiče vaše, někdy v otcovském svém domě shromážditi ráčil. Ó pohled, nebeský Otče, pohled na nás dolů, jenž zde před Tebou klečíme a nedej žádnému z nás ztracenu býti! Toť má prosba: Dej nám u Tebe věčně býti spojenu!“ Tiše klečeli tu všechny, matka uprostřed dětí; dlouhá, slavná následovala přestávka. —

Tak to vypravuje jedno, jež mezi těmi, čtyřmi klečelo, tehdaž dvanáctileté pachole, a dokládá takto: Ó svatě, nezapomenutelné okamžení, ty mi vždy taneš na mysli; ty převažuješ všeliké dědictví světa! Zbožná matka, to dědictví, na které jsi mi poukázala u Otce nebeského, to jest má radost, můj, jediný cíl!“

Křesťané! to byla, je-li pravda, matka dobrá. Jí šlo jedině o to, aby miláckové její od útlé mladosti Bohu sloužili, a někdy k Němu do nebe přišli. Ó dobrá, dobrá bylatě to matka! Tak měli by si počínati všickni rodičové, všechny matky, ženy; všechny pokládati by to měly za nejvznešenější úlohu života svého, aby své dítky nejen časně zaopatřily, ale také do nebe je přivedly. A pro takové nábožné, bohabojné počínání měly by jako ona matka, pochvalu u Boha i u lidí, neb samo písmo svaté pojišťuje jim chválu tu, říká: „Žena bojící se Hospodina, ta chválena bude.“

Ó vy ženy a matky všechny, ježto jste dnes tuto se shromáždily, kéž byste též vy všechny pro časné i věčné blaho vaše i vašich dětí do počtu těch chvály hodných matek i žen přináležely! A tu scházili vám čeho v ohledu tom, přiučte se tomu. Já vám budu nápomocen. Pojdtež jen na chvílku v duchu se mnou, já vás uvedu k jedné matce, kteráž plněním mateřských svých povinností vši chvály došla. Ta vás věru krásně poučí. Jest pak to matka vám všem dobře známá. Dnešní slavnost, tento obraz slavné její jméno vám hlásá. Jest to bába Kristova, matka matky Boží, sv. Anna. K té tedy matce půjdeme a za předmět k rozjímání svému si ji vezmeme, a já doufám, že bez spásitelného ponaučení a povzbuzení místečko toto neopustíte, když vám sv. Annu představím:

1. co matku nanejvýš pečlivou,
2. co matku vysoce poctěnou a
3. co matku bohatě odměněnou.

Dopřejtež mi nábožné pozornosti a já s důvěrou v přímluvu matky svaté Anny započnu ve jménu Ježíš a Maria.

I.

Svatá Anna byla matkou nanejvýš pečlivou.

Byla to snažná její péče, aby dcerušku svou, tento nebem jí svěřený poklad, v bázni Boží vychovala. S nábožnou láskou mateřskou obětovala ji Pánu, když ještě pod srdcem jejím spočívala, a opět, když

světla světa tohoto byla spatřila. K službě Páně, pro nebe chtěla ona ji odchovati. Pročež co nejdříve možná, budila v ní cit dětinné lásky k otci a matce, obzvláště pak též k Otci nebeskému. Jakmile dítě její mluvíti počalo, učila je modliti, obzvláště tím, že příkladem svým vlastním ukazovala, co to jest modliti se. Cvičení v modlitbě spovázelo, ano již ho předcházelo ono mateřské vyučování, o němžto Anna maličkě Marii vypravovala o Bohu, o Jeho dobrotě a lásce, kterak On vše stvořil, kterak On vše tak krásně zřídil, kterak všecko dobré máme od Něho. S tím ponaučením spojila Anna příjemná, utěšená vypravování biblická. Ona vypravovala dcerušce své, kterak nábožní pracotcové v Boha věřili, v Boha doufali, kterak vroucně Boha milovali, kterak svatě žili a horlivě se modlili. Ona učila dítě své všimati si hlasu svědomí, zalíbení míti na tom, co dobré a pravé, a kráčetli ctně a šlechetně před všudypřítomným Bohem a pod ochranou a dohlídkou svatého Anděla Strážce. Ona učila dítě své, vážit si nade všecko vůle Boží, anto jí vůli tu co vůli nejsvětější a nejblahodárnější představovala, a vůli tu též sama co nebedlivěji plnila. Slovem, ona vyučovala své milé dítě ve všem dobrém; ona mu předcházela v každé ctnosti svým vlastním příkladem; ona zakazovala dcerušce své, co jest zlé, neslušné, hanebné; ona ji odměňovala i trestala dle zásluhy; ona ji cvičila ve všem dobrém, dala jí navedení k tomu, aby dobré, šlechetné jednání stalo se jí zvykem, ona bedlivě dohlížela na ni. Ano, abych zkrátka se vyjádřil: Sv. Anna byla matkou nanejvýš pečlivou.

Ó což to krásné a vznešené — matka nábožná! Jest to, jak jeden z nejctihodnějších biskupů před nedlouhým časem se vyjádřil, jest to jedno z nejkrásnějších divadel pro anděly a lidi, viděti matku, ana ze srdce se modlic, podle sebe modlic se dítě, spolu modliti se učí. — Než mnohé matky činí právě opak toho, co činila matka Anna svatá! Vedou ony své děti k modlitbě, tak aby samy rády s nimi se modlily? Ach, nikoliv, jim samým není po chuti, modliti se, ano, ony ani dobře to neumějí. — Učí ony děti své, Boha na paměti míti? Ach, nikoliv! Ony mluví velmi zřídka o Bohu, ony myslí velmi zřídka na Boha. — Zdali pak záleží jim na tom, vycvičiti je ve všelikém dobrém? Ach, nikoliv! K tomu nemají času! —

Předcházejí-li pak jim ve všeliké ctnosti svým příkladem? Ach velmi zřídka; mnohem častěji příkladem zlým, příkladem v lhaní, v prokletství, v nepřátelství v mstyzádosti, v podvodu, v zatvrzelosti, v nestydatosti! — Chrání-li pak je před všelikým nebezpečenstvím hříchu? Ach, nikoliv! Ony je nechají činiti, co chtějí; ony je nechají jíti, kam chtějí; ony je nechají obcovati, s kým chtějí. Ano, tak velika jest často jejich zaslepenost; místo co by je od propastě hříchu měly odtrhnouti, ony je tam samy často svrhují. — A toť hrozné! Probůh, jaké to bude zodpovídání!

Matky křesťanské! nehoršíte se snad proto, že tu vady vašeho stavu veřejně káráám? Aj, vždyť jsem neřekl, že všechny naše matky jsou takové, nýbrž jen některé. A vy zajisté nechcete se rovnati těm zaslepeným a nerozumným. Ale vidíte, vy budete raději vždy následovati matku Annu svatou. Víte tuto, kterak ona o svou dcerušku pečuje, jak ji cvičí! Ó vtlačtež si hluboce do srdce tento obraz její, buďte tak pečlivé o své milé, o jejich pravé blaho, jakož byla matka Anna svatá. Ó učiňtež tak, matky drahé! vždyť to nebude zdarma, vyplatí se vám to, jak to seznáte, když vám dále Annu sv. představím

II.

co matku vysoce poctěnou.

Než co pravím, Anna matka vysoce poctěná? Nikoliv! Svatá Anna neplatila před světem za vysoce ctěnou. Ona, ta nejvýbornější všech matek věku svého byla před světem zcela neznámá. Ona žila skrytě v pokoutním mistečku krajiny Galilejské, v nízkém stavu z prací rukou svých. Bylatě snad jen několika sousedům známá, jenž si jí vážili a z příkladné její domácnosti se vzdělávali. Ale co pak také záleží na cti před světem? Jen když ji máme u Boha. A toho se dostalo v hojně míře svatě Anně. Ona byla před Bohem vysoce poctěná. Ona byla od Boha k tomu povolena, aby matku Syna Božího porodila a vychovala. Ona byla snad i té milosti účastna, že ji popráno bylo, samého Spasitele světa na rukou svých nositi, Jej v útlé Jeho mladosti spolu ošetřovati, snad i před Jeho očima život svůj vezdejší ukončiti a do života lepšího se odebrati. Jaká to čest — ta zajisté převyšuje všelikou čest

světa! A co nyní? Nyní ctí ji veškeré křesťanstvo. Již jest tomu skoro dva tisíce let, co sv. Anna na této zemi běh svého života skončila, a ještě nyní jest jméno její v nejpožehnanější památce, a ve všech dílech světa, ve všech katolických zemích dnes její svátek s úctou se koná. A co znamená toto dnešní naše zde shromáždění? I vidím zde tváře známé i neznámé, a na všech zdá se jako bych četl: My jsme přišli k matičce svaté Anně, přišli jsme, poctít ji a s ní se potěšit.

Nuže uctětež ji, poutničkové milí, uctětež ji hojně, uctětež ji důstojně! Ji ctí celý svět katolický, ji ctí celé nebe i sám Bůh! A ona toho zasluhuje. Vždyť ona byla ta jediná mezi ženami, jižto za hodnou uznal Bůh, zvoliti ji za matku matky Syna svého, slyšeli pak jste, jak ona důstojnosti té si vážila, jak byla matkou nanejvýš pečlivou — matkou výbornou. A matka dobrá — ta je ctihodná.

Ničemná matka, ta může způsobiti mnoho zlého, ta může býti příčinou záhuby všech svých dětí, a tím položit zárodek k neštěstí nemalého potomstva. — Dobrá ale matka, ta může způsobiti a způsobí mnoho dobrého. Od dobré matky závisí to hlavně, aby vyšli z rodiny lidé dobří, lidé křesťanští. Děti matky právě křesťanské ty tak snadno neupadnou zcela v záhubu mravní. První dobré vedení a výchování, kteréž dítě od matky nábožné obrží — to nevyhyne zcela nikdy, to ještě po letech upomíná na povinnost, varuje před nebezpečenstvím hříchu a zachovává svědomí bdělé; modlitba a slzy nábožné matky za dítě své mnoho platí u Boha. Dostí máme příkladů, že upomínka na dobrou matku, i když jí nebylo více na světě, již mnohého před hříšným krokem zachránila, aneb dokonce z nastoupené již cesty nešlechtnosti na dobrou cestu nazpět uvedla. Tolik může matka bohabojná. Její požehnaná péče působí na děti a potomstvo jejich, ano na celé sousedstvo účinkuje vznešený příklad její. Kdyby v našich dědinách a městech bylo samých takových bohabojných a pečlivých matek, ó jak utěšeně zkvétala by tu všeliká ctnost! Kterak nepovědomá byla by tu nepravost! Kterak nábožné pokolení odrůstalo by tu!

Ó ctihodná jest matka dobrá! A hle! Takovými ctihodnými, takovými před Bohem vysoce poctěnými matkami, jako jí byla svatá Anna, takovými matkami můžete také vy býti, vy milé matky naše!

Budete pak jimi, pakli jen své povinnosti k dítkám svým plniti budete a péči tak věrnou mítí, jako to činila sv. matka Anna. Ó snažte se dojiti pochvaly takové! Vždyť pro vás nemůže býti nic chvalitebnějšího, jako důstojné jméno počestné, poctivé matky. To vás zdobí více, než sebe skvostnější roucho plné hedvábí a zlata, plné těch nejdražších okras. Toť jméno čestné nejen před světem, ale také před Bohem, jež vám potrvá po celou věčnost, a jež výborně se vám vyplatí. I vám se dostane, čeho se dostalo sv. Anně, neb ona byla

III.

Matkou bohatě odměněnou.

Statků vezdejších neměla sv. Anna. Jímí nebyla odměněna. Ale její srdce také po zboží vezdejším netoužilo. Vědělť ona, že bohatství takové člověka šťastným nečiní. Ona byla s tím maličkem, jímžto ji Pán obmyslil, zcela spokojena, daleko spokojenější, než mnohý bohatec při nahromaděných pokladech svých. Nic však méně, byla ona přec matkou bohatě odměněnou. Bohatá její odměna byl dobrý výsledek dobrého vychovávání přemilé dcerušky. Jak mnohých radostí působila jí co krásná, čistá lilie zkvétající Maria; jak mnohých radostí působila jí poslušnost a dětinná láska, kterouž jí milá dceruška vždy prokazovala. Jak šťastná byla sv. Anna za starých dnů svých, když panenskou dceru svou od Boha tak vysoce povýšenou viděla, když se vši úctou, s nejněžnější láskou a všemožnou péčí od ní byla ošetřovaná, a když takto ovoce své mateřské starostlivosti tak pokojně požívatí mohla. Nebyla ona matkou bohatě odměněnou? Než to byla teprv jen odměna časná. Nyní ale požívá již dávno odměny věčné u Boha v nebesích a u Toho, kteréhož někdy co útlé dítko milovala, a u Té, kterouž za důstojnou matku božího Syna odchovala, a odměna tato, tato nevýslovná blaženost bude věčná.

Křesťanská matko, následuješ-li v plnění svých povinností šlépějí sv. matky Anny, pak mohu tě ubezpečiti, že také ty budeš matkou bohatě odměněnou.

Dobře zvedené děti, jež počestně se chovají, jež jsou tiché, mírné, pracovitě, zvláště pak bohabojné, jež tě poslouchají, jež ti, kde a jak mohou, radost činí, jenž si tě i v starých dnech tvých váží a nejděčnější dětinnou láskou v bidě a nemoci

ti přispívají, — takové děti jsou ti tou nejkrásnější časnou odměnou, kteráž šťastnější a bohatší tě činí, nežli všeliké poklady a statky. Nemine pak tě časem svým také odměna věčná. Někdy tam v nebi užíší dítky své, a ony ti budou děkovati, věčně děkovati, že k nebi jsi je vedla. Ach, proč pak nebývají všickni rodiče rodičemi tak bohatě odměněnými? Proč naopak docházejí mnozí odměny špatné? Proč nedočkávají se na dětech svých ničeho jiného, než zármutku a lítosti? Proč neokoušejí z nich nic jiného, než hanby, hrubosti a týrání? Snadno tu udati příčinu hlavní: oni nebyli tak pečliví, jako sv. Anna; a proto také nebývají tak bohatě odměněni, jako sv. Anna; věrná péče — bohatá odměna! Žádná péče — špatná odměna! —

A tak jsem vám, rozm. v Kr., představil sv. Annu co matku na nejvýš pečlivou, vysoce poctěnou a bohatě odměněnou. Ó kéž by ta dnešní má slova byla se spásitelně dotkla srdcí vašich, vy rodičové, vy matky! Vy máte býti samými manželi, samými muži a ženami, jako Joachim a Anna. Blaze pak obcím našim! Ó učňte to předsevzetí, státi se jimi, pakli jste až dosaváde jimi nebyli! Pomněte na věrnou starostlivost matky sv. Anny, na její vysokou poctu a bohatou její odměnu! Tuto dnes před Bohem a před milostným obrazem té sv. matky slibte upřímně, že následovati ji chcete v plnění otcovských a mateřských povinností svých, abyste také došli její pocty, její odměny.

Vy pak, křesťanští mládenci a panny, vy pomněte: že mají-li svým časem býti z vás otcové a matky, jako Joachim a Anna, tu že musíte v nynějších letech býti mládenci a panny, jako Joachim a Anna. Z nešlechetného, bohapustlého mládence nestane se ožením žádný Joachim; z nemravné, necudné ženštiny nestane se provdáním hned nábožná Anna. — Ach k pláči to věru, když viděti jest, kterak neslušné, hanebné řeči vedou a kterak hltavě po hříšných rozkoších a darebnostech se shánějí — a když tu pomníme: hle, tito v několika letech budou otcové a matky, hospodářové a hospodyně. Tu mají dítky své v dobrém cvičiti, tu jim mají ve všem dobrým příkladem předcházeti, tu mají křesťanskou kázeň mezi nimi držeti a nad nevinností jejich bděti. Ó smutné to výhlídky do budoucnosti. Takoví křesťané, co to budou za učitele v křesťanství; ta-

koví bohapuštěnci, co to budou za vůdce k bázni Boží; takoví otroci nepravosti, co to budou za pěstouny v ctnosti; takoví vlci a svůdníci co to budou za strážce a ochrance nevinnosti? Ubohé děti, jež tací rodičové zplodili, co z vás bude. — Než proč pak tak horlím? Vždyť snad mezi vámi, dnešními posluchači, nebude tu žádných takových, ale jsou tu spíše mládenci a panny, jenž, byť i nebyli tak nábožní a ctnostní, jak Joachim a Anna, jenž aspoň toužebně si přejí, tak pobožně a ctnostně býti živu, jak Joachim a Anna. Pročež jen ještě pravím: Proste Boha o Jeho milost; proste matku Annu svatou o její přimluvu, zvláště dnes; v tento její den sváteční, aby všechny, jež rodičemi jsou neb budou, naplnil Duch dobrý, a u vychovávání dítek je řídil, jako Joachim a Annu, aby také všechny dítky čisté a nevinné zůstaly a ve vši ctnosti prosperovaly, jako Maria. Amen.

Promluva

k studující mládeži před sv. biřmováním,
kterou napsal a konal prof. Fr. Syllaba.

Neobyčejným a četným shromážděním dospělých a zvláště mládeže studující vidím přeplněný tento starobylý náš chrám. A když čtu s tisíce obličejů rozradostněných nadšení posvátné a když zřím u oltáře v kruhu velebného duchovenstva vznešenou postavu nástupce sv. Vojtěcha a Arnošta: bezděky připadá mi na mysl shromáždění církevní v Clermontu r. 1095. Ohnivou výmluvností pohnul tu papež Urban II. křesťanské národy ke křížáckým výpravám, aby země sv., kde ve tmavé noci poblouzení lidských vzěšlo slunce pravdy k osvětlení člověčenstva, posvěcená stínem, šlépějemi i krví Spasitelovou, vydobyta byla z rukou nevěřících. Každému bojovníku jako odznak úmyslu jeho připjato znamení kříže na pravé rámě. I vznikl boj dvoustoletý o poklad sv. víry. Země svatá sice trvale se neudržela v rukou křesťanův, ale docíleno výsledků důležitějších: víra křesťanská uchráněna naproti přemoci islamu zvenčí a vědomí náboženské, nadšenost pro věci božské, láska křesťanská, probuzeny a posílněny naproti zmáhajícímu se racionalismu uprostřed samých národů křesťanských. Křesťanství

stalo se kvasem pronikajícím všecky společenské poměry Evropy.

Drazí bířmovanci! I vy, kteří křtem sv. stali jste se učenníky Kristovými, máte se státi sv. bířmováním bojovníky Ježíše Krista. I vás poznamená nejdůstojnější světitel křížem sv. a skládáním rukou, mazáním sv. křížem a modlitbou — jako druhdy činili sv. apoštolové — udělí vám Ducha sv., abyste víru svou stále vyznávali a podle ní živi byli uprostřed všech těch bojů, které vás zvláště v životě pozdějším očekávají.

Abyste Ducha sv. s vroucí touhou a zbožnými úmysly přijali, chci promluvit krátce k duchovnímu vzdělání nás všech o významu slov světitelem při sv. bířmování pronesených: „Znamenám tě znamením sv. kříže a bířmuji tě křížem spasení.“

I.

„Znamenám tě znamením sv. kříže,“ praví světitel.

1. Kříž co nejúžeji souvisí s křesťanstvím.

a) Kříž jest krátký obsah víry naší; věříme v ukřižovaného Syna Božího, druhou božskou osobu v nejsv. Trojici. Kříž jest znamením našeho vykoupení a naší naděje, nebo na dřevě kříže učinil zadost Spasitel za hříchy naše, tímto dřevem otevřel nám nebe. Kříž jest znamením lásky křesťanské, nebo na toto dřevo Bůh přibít jest z lásky k nám a tím probudil i lásku v srdcích našich. Kříž jest znamením vítězství nad židovstvím a pohanstvím.

Všude, kde vztýčen kříž, ušlechtil se mrav a vzkvetly ctnosti, které pohanům nebyly známy ani dle jména: na př. pokora, čistota, láska k nepřátelům. Kde vztýčen kříž, vznikly různé ústavy dobročinné, v nichž pomoci nabývali ti, k nimž starý svět pohanický neměl soucitu. Jest tudíž kříž zároveň znamením pravého pokroku lidstva a vzdělanosti a „jen proto náleží Evropě žezlo vědy, že jest křesťanskou“ (Maistre) a dosud osvěta kráčí ve průvodu misionářů.

b) Shledáváme se proto s křížem sv. všude.

Zdobí sv. znamení toto nejen chrámy, oltáře a přibytky křesťanské, ale bez kříže není obce, není paláců, není chatrče, není pahrbků, není rozcestí v katolických dědinách. Korunu králů zdobí kříž, jako prsa mužů zasloužilých. Miláčku svému, když

byl spánek zavřel očka jeho, zbožná máť v čelo jeho dělá kříž. Člověk bédami utrpený, upoutaný k lůžku bolesti bere do rukou kříž. A když nás zde na zemi už všecko bylo zradilo, když i nejlepší přítel nás byl opustil u hrobu, i tu ještě věrně nade hrobem naším stojí kříž.

Křížem znamenali se věřící už od prvních dob křesťanských, jak dosvědčuje Tertullian: „Když vycházíme aneb do domu vcházíme, za stůl sedáme aneb cokoli konáme, znamenáme čelo znamením sv. kříže.“ A sv. Justin píše, že všude příroda nosí toto sv. znamení, ba že není řemeslníka, který by mezi nástroji svými neměl některý v podobě tohoto znamení. Proto církev sv. všecku bohoslužbu koná, všecky svátosti a svátostniny uděluje se znamením sv. kříže. Proto vás, drazí bířmovanci, nejdůstojnější světitel znamenati bude sv. křížem.

2. Na čele, tomto sídle stydlivosti a otevřenosti budete poznamenáni, čímž máte býti poučeni, že si máte svaté víry vážiti, ji před celým světem vyznávat i za ni se nestyděti. Vybízí vás k tomu sám Božský Spasitel slovy: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyznam před Otcem svým, jenž jest v nebesích.“ (Sv. Matouš X. 32.) A není zajisté příčiny, proč bychom se za svatou víru svou, za víru kříže styděli; jak bohužel za našich dob často se děje. Obsahují-li všecky náboženské soustavy aspoň některé pravdy, jest obsažena v nauce Kristově pravda plná, která zkoušku vědy vždy šťastně obstála i v budoucnosti obstojí. Věda jest jako kyselina, která rozpouští všecky kovy mimo zlato. A podobně nížádné náboženství zcela zkoušky neobstojí mimo náboženství kříže. Proto přčetní mužové slavní byli nejen velikými učenci, ale i zbožnými křesťany. Připomínám jen proslulého Linnéa, který v úvodu své knihy: „soustava přírody“ v duchu křesťanské pokory volá: „Deum sempiternum, immensum, omnipotentem... vidi et obstupui.“ Připomínám velkého myslitele a hvězdáře Keplera, který čistou pravdou v knize přírody a v písmě svatém čistí dovedl a soulad obojího tohoto zjevení poznal a který ještě po smrti k nám mluví z náhrobního nápisu jím samým sepsaného: „Mensuseram coelos, nunc terrae metior umbras; mens coelestis erat, corporis umbra iacet.“ Připomínám velkého astronoma našeho věku Angelo Sechiho, který s city nejvroucenějšími lnul k člán-

kům sv. víry naší a věřil v řád nadpřirozený a jehož životním heslem bylo: „věda pochází od Boha, věda přivádí k Bohu“

Proto svatý Otec Lev XIII. v jednom ze svých pastýřských listů, mluvě o poměru vědy k náboženství, dokazuje, že Bůh pramenem moudrosti, studnicí věd. Proto vybízí zvláště studující k pěstování moudrosti, která vede k Bohu. Proto drazí studující hledejte pro ducha svého prahnoucího po vědě pokrm pravdy a obohacující se vědomostmi různými, obohacujte se zvláště vědomostmi náboženskými, které vědomí vaše náboženské upevní a vás obrní vůči různým námitkám v dobách našich šířeným proti sv. víře naší, byste se nikdy v životě svém za přesvědčení své náboženské nestyděli, ale víru svou vždy zmužile vyznávali, nezapomínajíc, že povinnost tu přijali jste na sebe, když při sv. birmování poznamenáni jste byli znamením sv. kříže.

II.

„Birmuji tě křížem spasení“ . . . praví nejdůstojnější světitel dále. Potřebí jest nejen víru svou doznávat, ale též skutky dokazovat, dle zásad její žítí. Nutno kráčet po cestě, kterou naznačil božský Spasitel slovy: „Kdo chce za mnou přijít, vezmi kříž svůj, pojd' a následuj mne!“ (Sv. Marek VIII., 34) Jak lehce však na této cestě mnohdy nepohodlné pro slabou přirozenost naši lidskou umdléváme či zcela ustáváme od konání dobra, když nám to za těžké přichází a přemáhání a sebe zapírání vyžaduje.

Jak lehce klesáme, když hříšná žádost silně na nás dotírá a pokušení tohoto světa mocně na nás doráží? Duch lidský ve svém smělém letu do výšin nebeských k Pánu a Bohu svému bohužel olovenou přítěží smyslnosti dolů tažen bývá. Tělo rádo svrhne se sebe nadvládu ducha. V pravdě kdož nezakusil toho sám na sobě, jak při všem lepším poznání a vědění mdlí a slabi jsme! Pravdu toho, co napsal v té příčině pohanský Ovid: „video meliora proboque, deteriora sequor“ (Metamorf. I. 7. 19.), sám dosvědčuje veliký apoštol národů řka: „Vidím jiný zákon v těle mém, který odporuje zákonu ducha mého“ (Ep. k Římanům VII., 23). Jsmeť a zůstáváme nejmilejší v mravním ohledu všichni mladí i staří, učení i neučení stále dětmi slabými, málomocnými. Má-li děcko maličké a slaboučké k určitému místu přijít, potřebí,

aby máti jeho vzala je pod pažď a podporovala rukama svýma při této chůzi, jinak by kleslo a nedošlo místa vytknutého. A tak jest to s námi všemi! Máme-li my nedostateční, od přirozenosti lidské více k zlému než k dobrému naklonění, projítí tímto světem tak, abychom neklesli, nýbrž dosáhli cíle svého nadpřirozeného, života věčného, potřebí nám pomoci a posily vyšší, kterou by se přispělo mdlobě a nedostatečnosti vůle naší. Proto praví Pán a Spasitel náš: „Žádný nemůže přijít ke mně, leč Otec, kterýž mne poslal, přitáhne jej“ (Sv. Jan VI., 44.). Potřebu této pomoci a posily Boží cítili i sami pohané, tak na př. píše Seneca: „Sine Deo bonum esse neminem; animam supra res humanas se etollentem agitari a Deo; nec emergere posse ex hac terrena colluvie, nisi Deus manum porrigat“ (ep. XX. de vita beata).

Dobrota Boží, láska nevystihlá, která člověku slabému ve všech potřebách jeho pomocné ruky podává, sílí nás zvláště ve sv. birmování svou milostí v sedmých darech Ducha sv., abychom přemáhajíc všechny překážky stavící se nám v cestu spasení, víru zmužile vyznávali a dle ní živi byli.

Rukojemstvím, že se birmovancům takové posily od Ducha sv. dostává, jest pomazání sv. olejem křížem a balsám, jenž jest součástí jeho, značí, že mají birmování vydávati vůni bohumilých ctností křesťanských.

Drazí birmovanci! nikdy nezapomínejte, že přijavše Ducha sv., stali jste se chrámy jeho. Zdobte duši svou zvláště těmi ctnostmi, které mládež nejvíce krásí: nevinností, zbožností, skromností, pilností a poslušností a tak nejlépe připravíte v ní příbytek Duchu sv., aby neopustil ji se svou milostí.

A budete-li vždy v životě svém, v paměti majíce význam slov: „Znamenám tě znamením sv. kříže a birmuji tě křížem spasení,“ víru svou zmužile vyznávat i dle ní žít, bude vám údělem spása věčná v životě onom a štěstí a blaho v životě tomto, vždyť pravdu velikou napsal Montesquieu: „Věc podivuhodná — praví — křesťanské náboženství zdá se mít na zřeteli pouze blaho života budoucího, než ono působí naše štěstí také zde na zemi.“

A na konec tlumočím jen nedočkavou a zbožnou touhou přítomné mládeže, této

mladistvé ratolesti na stromu církve sv. a prosím Vás, Vaše Eminenci, nejdůstojnější Arcipastýři náš: vysilejtež již z hloubi zbožné duše své modlitby vroucí k slitovníku věčnému za tyto mladistvé bojovníky církve sv. a skládejte na ně ruce své požehnané, aby Duch sv. sestoupil v ně, naplnil ohněm lásky srdce jejich, by jako nyní pomazání a poznamenání budou znamením sv. kříže na čelích svých, jednou skráně jejich byly ozdobeny korunou vítězství a slávy věčné. Amen.

Novosvěcencům.

(Od Fr. Křivohlávka, far. v Jetřichově.)

„Tu es sacerdos in aeternum.“

Svěcenou již biskup ruku na vás vložil, jinochové statní, naděj' Církve Boží, aby pracovníků chrabrých voj rozmnožil, jenž má víru šířit, mýtit hloží.

Nuže, vkročte v chaty, v zámky jasné, v hory vrchol, v kraj malebný, milý, tam, kde Kristus žije, peklo hasne, tam, kde víra mizí, satan sídlí!

Neste mír a kacte pekel brány, lejte téchu v srdce zmírající, pijte s Kristem trpký kalich hany, zavřte ústa lidí zlořádců!

Stav váš krásný, nad andělský vyšší. Kdo vám roveň v širém světa kraji? Nadto Kristus jednou vás vyvýší na dvanácte stolic v nebes háji.

Mužně uchopte tu berlu pravdy, již vám svatý Duch do rukou skládá, zatkněte ji v srdce lidská navždy, jak to Bůh sám, stav váš svatý, žádá!

Aurelia Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

(Pokračování.)

IX.

Život věčný jest milost za milost.

21. Tázete se snad, čteme-li pak v písmě svatém výraz: milost za milost? Nuže

máte evangelium sv. Jana nad světlo jasnější, kde Jan Křtitel o Kristu Pánu dí: „A z plnosti jeho my všickni vzali jsme, a milost nad milost“. Z plnosti jeho tudíž vzali jsme (Jan 1, 16.), dle míry své jakoby částku každý svou, abychom dobře živi byli: Jakž Bůh jednomu každému udělil míru víry (Řím. 12, 3.), poněvadž jeden každý má od Boha vlastní dar, jeden tak druhý jinak (1. Kor. 7, 7.), a to jest sama milost; však nad to obdržíme i milost za milost, až nám život věčný v odplatu dán bude, o němž děl apoštol: „Milost boží život věčný, skrze Krista Ježíše Pána našeho (Řím. 6, 23.): když byl dříve řekl: Odplata za hřích (jest) smrt.“ Právem zajisté odplata, poněvadž za službu ďáblu činěnou věčná smrt jakožto dluh se dává. Tu, kde moha říci správně: Odplata však spravedlnosti (jest) život věčný: raději praví: Ale milost boží život věčný, abychom z toho poznali, že ne podle zásluh našich nás Bůh přivádí k životu věčnému, nýbrž podle svého milosrdenství, o němž praví v žalmu člověk jeho k duši své: „Kterýž tě korunuje milosrdenstvím a slitováním.“ (Žalm 102, 4.). Zdaliž koruna nedává se za skutky dobré? Poněvadž však dobré skutky v dobrých působí ten, o němž řečeno jest: „Bůh zajisté jest, kterýž působí ve vás i chtění, i vykonání podle dobré vůle své“ (Filip. 2. 13.), proto dí žalm: Korunuje tě milosrdenstvím a slitováním, poněvadž jeho milosrdenstvím dobré se koná, za což koruna jest odměnou. Neboť že řekl: Bůh zajisté jest, kterýž působí ve vás i chtění, i vykonání, podle dobré vůle své, není proč domnívati se, že by svobody vůle neuznával. Kdyby tomu tak bylo, neřekl by výše: „S bázní a s třesením spasení své konejte“ (tamt. 12.). Prikazuje-li se totiž, aby spasení své konali, naráží se tím na svobodnou jejich vůli: proto však s bázní a s třesením, aby nepřičítajíce sobě dobrých skutků, jimi jako svými se nechlubili. Jakoby tedy tážán byl apoštol a praveno mu: Proč jsi řekl „s bázní a s třesením?“ uvádí důvod těchto slov řka: Bůh zajisté jest, kterýž působí ve vás. Neboť bojíte-li se a třesete-li se, nechlubíte se skutky dobrými jako svými, poněvadž Bůh jest, kterýž působí ve vás. Protož, bratři, nemáte sice svobodnou vůli konati zlé, nýbrž dobré neboť to nám prikazuje zákon boží v písmech svatých starých i nových.

X.

Ospravedlnění stává se z milosti, ne ze zákona. Kterak nicméně svatý a dobrý jest zákon.

22. Však čtemež a s pomocí boží rozumějmež apoštolu řkoucímu: „Protož ze skutků zákona nebude ospravedlněno před ním žádné tělo; nebo skrze zákon (přichází poznání hřícha.“ (Řím. 3. 20.). Poznání, pravil, nikoli vyplnění. Poznává-li však člověk hřích a nepomáhá-li mu milost, aby poznaného hříchu se vystříhal, nepochybně zákon působí hněv, což dí apoštol na jiném místě; jeho slova zajisté jsou: „Zákon působí hněv.“ (Řím. 4, 15.). To však řekl, poněvadž hněv boží větší jest proti přestupníku, který, ač ze zákona zná hřích, přece jej koná: takovýť zajisté jest přestupníkem zákona; jakož i na jiném místě praví: „Nebo kde není zákona, tu ani přestoupení.“ (Tamt.). Pročež i jinde dí: „Abychom sloužili v novotě ducha, a ne ve vetchosti litery“ (Řím. 7, 6.), chtěje aby vetchostí litery rozuměn byl zákon, novotou pak ducha co jiného, leč milost? Aby pak se nemyslílo, že obvinil zákon, anebo pohaněl, ihned si předložil otázku, řka: Což tedy díme? Zákon-li je hříchem? Nikoli! Dále doložil: Ale hříchu jsem nepoznal, leč skrze zákon. To jest, co byl řekl: Skrze zákon poznání hřícha. Nebo o žádosti, dí, bych nevěděl, kdyby zákon neřikal: Nepožádáš. Ale příčinu vzav hřích skrze přikázání, způsobil ve mně všelikou žádost; nebo bez zákona byl hřích mrtev. Jáť pak jsem byl živ někdy bez zákona: ale když přišlo přikázání, ožil hřích: Já pak jsem umřel a shledáno jest, že to přikázání, kteréž (dáno) bylo k životu, jest mi k smrti. Neboť hřích vzav příčinu skrze to přikázání, podvedl mne, a zabil mne skrze ně. A tak zákon zajisté svatý a přikázání svaté i spravedlivé, a dobré jest. Tedy co dobrého jest, učiněno jest mi smrtí? Nikoli. Ale hřích, aby se ukázal hříchem, učinil mi skrze to dobré smrt: aby nad míru hřešícím byl hříšník, anebo hřích skrze přikázání. A ke Galatům píše: Věduce, že nebývá člověk ospravedlněn ze skutků zákona, nýbrž skrze víru v Ježíše Krista, i my v Krista Ježíše věříme, abychom ospravedlněni byli z víry Kristovy, a ne ze skutků zákona, protože nebude ospravedlněn ze skutků zákona žádný člověk. (Gal. 2, 16.).

XI.

Vytýká se Pelagiánům, jak hrubě odporují apoštolu, řkouce, že milost boží, která nám pomáhá proti hřešení, jest zákon.

23. Proč tedy Peligiáni, lidé to náhlí a převrácení, zákon praví býti milost boží, která nám napomáhá, abychom nehřešili? Kterak bídne jest, co praví, tak velikému apoštolu zřejmě odporující, jenž praví, že hřích nabyl moci proti člověku zákonem, a že ho skrze přikázání, jakkoli svaté a spravedlivé a dobré, přece zabijí a skrze dobro že jemu strojí smrt, z které by nebyl vysvobozen, kdyby neoživil duch toho, ježž litera zabila: jakož na jiném místě praví: „litera zabijí, duch však oživuje.“ (2. Kor. 3, 6.). A tito neučeliví, proti světlu božímu jsouce slepi, a proti hlasu božímu hluší, řkou, že litera zabíjející oživuje, a oživujícímu duchu odpirají. Protož, bratři, abych vás spíše slovy apoštolovými napomenul, dlužníci jsme, ne tělu, abychom podlé těla živi byli. Nebo budete-li podlé těla živi, zemřete: pakli duchem skutky těla mrtviti budete, živi budete. (Řím. 8, 12). Toto pravil jsem, abych slovy apoštolovými odstrašil vaši svobodnou vůli od zlého, a k dobrému povzbudil: a nemáte proto v člověku, to jest v sobě samých, a ne v Pánu chlubití se, kdyžtě ne podle těla živi jste, nýbrž duchem činy těla umrtvujete. Neboť, aby se vynášeli ti, jimž toto děl, domnívajíce se, že duchem živým tyto tak velké skutky dobré konati mohou, ne božím, proto když byl řekl: budete-li duchem skutky těla mrtviti, živi budete, ihned přidal: Nebo kteřížkoli duchem božím vedeni bývají, ti jsou synové boží. Když tedy duchem skutky těla mrtvíte, abyste živi byli, toho oslavujte, toho chvalte, tomu díky vzdávejte, jehož duchem vedeni jste, abyste tak činiti mohli, abyste se syny božími býti ukázali: Nebo kteřížkoli duchem božím vedeni bývají, ti jsou synové boží.

XII.

Kdo jsou ti, jež apoštol nazývá hledící svou spravedlnost stanoviti. Spravedlnost boží jest to, která jest v člověku z Boha.

24. Kteřížkoli tedy za pomoci pouhého zákona, bez pomoci milosti, důvěřující v sílu svou, duchem svým jsou vedeni

nejdou synové boží. Taci jsou, o nichž dí apoštol: „neznajíce boží spravedlnosti, a svou (vlastní) hledíce stanovit, spravedlnosti boží nejsou poddáni.“ (Řím. 10, 3.). O židech to pravil, kteří sebe přeceňující milostí povrhovali, a v Krista proto nevěřili; praví pak, že svou (vlastní) spravedlnost hledí stanovit, kterážto spravedlnost jest ze zákona, ne že zákon od nich jest stanoven: nýbrž v zákoně, který z Boha jest, svou spravedlnost stanovili doufajíce, že jej vlastní silou plniti dovedou, neznajíce spravedlností boží, ne kterou Bůh spravedliv jest, nýbrž kterou má člověk z Boha. Abyste pak věděli, že apoštol tu spravedlnost nazval jejích, která jest ze zákona, tu pak boží kterou člověk má z Boha; slyšte, co na jiném místě praví mluvě o Kristu: „Pro něž jsem všechno, dí, ztratil, abych Krista získal, a v něm nalezen byl, ne mající svou spravedlnost, kteráž jest ze zákona, ale tu, kteráž jest z víry v Krista Ježíše, kteráž jest z Boha spravedlnost u víře.“ (Fil. 3, 8, 9.). Co však znamená, ne mající svou spravedlnost, kteráž jest ze zákona, ježto ani zákon nebyl jeho, nýbrž Boha? leč že mínil svoji spravedlnost, jakkoli ze zákona byla, poněvadž se domnívali, že dovedou zákon plniti svou vůlí, bez pomoci milosti, kteráž jest z víry v Krista. Proto, když byl řekl, ne mající svou spravedlnost, kteráž jest ze zákona, pokračuje doložil: ale tu, kteráž jest z víry v Krista Ježíše, kteráž jest z Boha. Té neznali ti, o nichž praví: Neznajíce boží spravedlnosti, to jest té, kteráž jest z Boha (nebo tuto dává ne litera zabíjející, nýbrž duch oživující) a svou vlastní hledíce stanovit, kterou sám nazval spravedlností ze zákona, když řekl: Ne mající svou spravedlnost, kteráž jest ze zákona, spravedlnosti boží nejsou poddáni, to jest milosti boží nejsou poddáni: neboť pod zákonem byli, ne pod milostí; a proto jim panoval hřích, z něhož nebývá člověk vyproštěn, zákonem, nýbrž milostí. Protož jinde dí: Nebo hřích nebude panovati nad vámi: neb nejste pod zákonem, ale pod milostí. (Řím. 6, 14.), ne že zákon jest zlý, ale že pod ním jsou ti, které činí vinníky příkazem, ne pomoci svou. Milostť zajisté napomáhá, aby každý byl zákona plnitel, bez kteréžto milosti bude ten, kdo pod zákonem jest postaven, toliko zákona slyšitel. Těm tudíž praví: „Kterížkoli hledáte

skrze zákon ospravedlnění byti, vypadli jste z milosti.“ (Gal. 5, 4.).

(Pokračování.)

Jen jásejte ...

Jen jásejte, že daří se
podvrtné dílo skvěle vám —
jen plesejte, že vítězí
na celé čáře váš mam, klam! —

Jen těšte se, že blízko čas,
kdy „vaším“ bude celý svět —
jen kojte vy se nadějí,
že v slávě budete se stkvět ...

Však až lid vámi svedený
pozná váš podvod, šalbu, lest,
jak asi se vám povede,
to též úvahy hodno jest. —

Až pozná místo svobody
otroctví krutou, kletou tíž,
tu asi hrdé počnete
hlavy své klonit níž a níž ...

Až místo blaha bída, hlad
údělem světů stane se —
pak i též nitro vaše se
strachem a hrůzou ořese. —

Až zbaven víry, soucitu
práv svých hledati bude lid —
ó pak přeběda bude vám —
ničím se nedá utišíť ...

Pak v krvi vaší pomstu svou
jenom nalézti bude mnít —
pak boj zuřivý bude jen,
v němž slabší musí ustoupit ...

Pak naše plodné dědiny
v poušť se obrátí — jaký žal!
Pak próklet bude, zlořečen,
kdo podnět k tomu jednou dal. —

Pak měli byste snah svých zřít
ovoce, kletby slyšet hlas —
ó jak by asi bylo vám,
uvažte, dokud ještě čas ...

Prok. Zaleťel.

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

Když dostal za vyučenou a když poprvé dostal peníze vydělané svou prací do ruky, zavolal si ho pán do kanceláře a zde měl k němu otcovskou promluvu. Ukázal mu, jak si toho váží, že z Frantíka stal se řádný dělník, a prál mu, aby tak, jak u něho byl v lásce jako učeň, aby tak byl i jako vyučenec. A ukázal mu, že by ho to těšilo, aby i nadále zůstal v závodě.

Frantík celý zardělý touto počtou, mačkal rozpačité čepici a peníze, první peníze, jež sám si vydělal. Š radostí přihnals se domů a vypravoval všecko. Matka si zaplakala radostí a i starý byl spokojen. Ale když řekl, že pán si přeje, aby zůstal, tu obrátil se k synovi, a odmítaje jeho slova rukou, pravil:

„Z toho, hochu, nebude nic. Já jsem na to už myslil, a tu bude dobře, když poslechněš mne. Víš, kdo jakživ nevytáhl dál paty než za humna, co je do takového člověka. Já byl ve světě a vím, jak jest to dobré, když člověk pozná nový lid, nový svět, a když uvidí i jinou práci. A jsi-li opravdu dobrým dělníkem, neměj strach, že se ztratíš. Dobrá práce vždycky najde odbyt a pilná ruka zaměstnavatele. Půjdeš na vandr!“

Tím ovšem zkalil Frantikovi radost a ještě více matčinu. Která také matka ráda pouští dítě do světa cizího, neznámého, kde nemá ho kdo opatrovat, kde nemá kdo odrážet od něho ty útoky, které se všech stran na mladé srdce se dějí. Proto také Hovorková rázně protestovala, ukazujíc, že teď Frantík jest v dobrých rukou, že jest mladý, že má dost času a končila, „kdo ví, jest-li najde práci, všude je toho lidu, jako kobylek, jeden to rve druhému od úst, a tady si pustí jistotu, darmo bude si kazit zdraví a utrácet peníze.“

Ale její důvody odrazily se od úmyslu mistrova jako hrách od stěny. Bylo také marno vymlouvati mu to, co si mistr umínil. Projednali to konečně tak, aby hoch ještě nějaký měsíc zůstal tady, než se mu připraví něco na cestu. A zatím co si vydělá, ať si ukládá „na vandr.“

Tak Frantík chystal se na vandr. Vypτάval se teď často soudruhů na ty všelijaké obtíže, o nichž slyšával, že potká-

vají dělníky, vypτάval se, kam by měl nejráději zajít. Všichni mu radili Vídeň. Tam něco uvidí, něco zakusí, naučí se něčemu. A tak si Frantík umínil pustit se do Vídně. Otec proti tomu ničeho neměl, a sám na to pomýšlel již, že tak to Frantíkovi předpíše.

Když pánovi přednesl svou žádost, když dal výpověď, pán sice nerad ho pouštěl, ale pak na konec mu jeho úmysl pochválil. Dal mu také doporučení na různé závody, aby měl kam z počátku se vrhnout. A když odcházel, tu řekl mu, že čeká, že zase k němu se vrátí. A bude vždycky vítán.

Tak přiblížil se okamžik, kdy Frantík měl se loučiti s domovem a jíti v daleký svět. Srdce jeho bylo rozechvěno, bušilo mu, když si pomyslí, že zítra již neuvidí svou rodnou obec, že zapadne daleko a daleko. Jak tam asi bude? Toho se bál, jak se mu povede. Do teďka rodiče o něho se starali, on neměl o nic mysl, jen jak nejdříve by pochopil svoje řemeslo, ale teď. Kdo bude se starati? Ale pak si pomyslí, že už není dítětem, že nesmí mítí strach, vysmáli by se mu. A proto rozechvěn uvnitř, ale na oko klidný, chystal se překročiti domácí práh.

Večer před svým odjezdem odešel ještě na kopec nad rodiště, aby odtud podíval se po celém okolí, a rozloučil se se všemi těmi místy, kde strávil první dny svého žití. Tam byla ta cesta po které tolik kroků udělal, když každou neděli ubíral se domů z továrny. Tam bere se ten rybník, v kterém se koupával už jako malý chlapec, tam ten hájek, v kterém tak rád skotačoval a zde pod tím kopcem ta rodná jeho chaloupka, jako babička mezi ostatními staveními. S těžkým srdcem odcházel domů, kde naň již čekalo kolik prosebníků, každý s nějakým vzkazem do Vídně pro své milé. Stará Tomášková vzkazovala své dceři, aby jí poslala něco na zimu teplého. Má prý se tam dobře, tolik peněz vydělá, tedy může zpomenout na mamu; strkala mu do ruky „adresu“ na ni. Vzal to beze všeho myšlení. Ani neměl kdy odpovídat. Jeden přicházel za druhým. Tu starý Převrátíl, aby se podíval na jeho kluka, kterého tam dal před rokem na ševcovinu se učit rok za rok. Při tom mu vstrčil do kapsy zlatník, aby ho klukovi dal, by si mohl přilepšit. Dlouho schraňoval, měl těch krků doma ještě kolik. Pak přišli jiní a jiní. Ten tam

měl syna už staršího, ten zase bratra a každý posýlal vzkázání, ten pozdrav, ten prosbu; onen zas napomentí. Už bylo hezky pozdě, když zarachotila závora za posledním návštěvníkem. Teď přišla promluva rodičů, vyptávání, skládání věcí; ráno na to nebude času. Musí brzy vyjít, aby se dostal do města ku dráze. Zde na zemi ležel kufřík, napakovaný prádlem a šatem. Pravda, vystrojila mu hezky Hovorková všecko. Kolik nových košil, nové boty si schoval a starší si vzal na nohy. Pěkně šaty také schoval, a ve všedních odjížděl. Odrůu se po cestě, a je toho škoda. Do rohu pak vstrčila mu buchtu, aby měl co zakousnout po té železnici. Peníze ať si dá do kapsy pod vestu, kde mu ušila velikou kapsu. A když všecko bylo vyjednáno, ulehli všichni aspoň ještě na chvilku.

Frantík ale nespál. Rozrušen až na nejvyšší stupeň, každou chvilku se vytrhoval ze spaní, sotva se mu začaly klížit oči. Přehazoval se na posteli, a poslouchal, jak venku v dáli štěkají psi, počítal hodiny odtrubované ponocným, a vzpomínal, kde bude spát zítra.

Sotva se rozbřesko již vstával. Oči měl těžké. Seběhl ke struze, aby se tu umyl studenou vodou. To ho opět občerstvilo a jakoby nové síly mu nalilo do žil. Když se vrátil, matka už vařila snídání. Otec také již vstal a strojil se, chtěl ho kousek doprovodit. Snídaně mu málo chutnala. Jako kdyby ho někdo tiskl tak mu bylo v hrdle a žaludek, ač prázdný, nechtěl ničeho přijati. Upil trochu kávy a buchtu vzal si do kapsy. Pak ještě jednou prohlédl, má-li vše, nezapomněl-li nic a teď s Bohem ty rodná chaloupko, s Bohem matko.

Když bral do ruky matčinu tvrdou ruku, když libal ji ty zmozolované dlaně, ukápaly mu na ně dvě slzy jako bílé perly. A jakoby celá bolest dosud zadržovaná propukla, počal těžce vzdychati. A vzdechy jeho mísily se ve vzdechy matčiny, jeho slzy se slzami matky, jeho štkání s jejím škáním.

Chvějící rukou sundala mu klobouk a požehnala mu křížkem čelo, ústa a prsa. „Jen mi buď hochu hodný, pamatuj na Pána Boha a nechod mezi zlé kamarády.“

„Dělejte, dělejte, bude pomalu čas,“ vyrušil je starý, který by byl rád měl té dojemné scény konec, protože cítil, jako by i jemu cos z očí lezlo jako slza a jako by hrdlo mu zatáhnul, nestačil polykati sliny.

„Dala jsem ti tam do kufříku ty knížky modlicí, cos mi v nich čítal. Modli se a až přijdeš tam do té Vídně, piš nám brzy.“

Zakývl hlavou nemoha mluvití pro slzy. Pak zvedl kufřík, přehodil řemen přes rameno a již vykročil z domku...

Ještě dlouho dívala se za ním Hovorková, až zmizel na cestě za stromy, zašla do světnice a ulevovala si tím, čím ulevuje si každá dobrá, upřímná, milující matka.

Zatím kráčel Frantík s otcem k městu. Otec mu dával také napomenutí, více ale praktická, než morální.

„Víš, Frantíku, buď pořádným dělníkem, a nedělej Hovorkům ostudu. Moc neutrácej, ale také neskrbli, máš těžké řemeslo, musíš se posilnit. Dřív si vyhledej práci, a pak až budeš mít kdy, ohlédni se po těch vzkazech. Piš, jak jsi se tam dostal a co je tam nového. No a teď jdi s Pánem Bohem.“

Polibil otcí ruku, vzkázal pozdrav mamince, a již šel sám do nového světa. Za hodinku byl na nádraží. Když vlezl do vozu a pohlédl opět k té straně, kde ležel Malšov, zamlžily se mu oči a bylo mu tak smutno, tak teskno, jako by měl ztratit to, co ho dosud těšilo, všecku svoji spokojenost a svoje štěstí...

IV.

„Wien!“

Vlak zapískl, brzdy vrzly, vozy zakřípěly a Frantík byl ve Vídni. Zprvu nevěděl, co má dělat. Ale pak když viděl, jak všichni vycházejí, vyšel také. Vrátnému odevzdal lístek a proudem unášen octl se na ulici. Hlukem a vlnícím se davem byl téměř opojen. Nevěděl, co má dělati, kam se má vrhnouti. Konečně pustil se za povozy. Šel po ulici, obdivuje ty ohromné budovy, o jejichž velikosti slyšel, ale kterou si tehdy ani tak velikou nepředstavoval, divil se těm výkladům, těm nesčíslným věcem, všecko bylo mu tak novým, tak neobyčejným, že na tom mohl nechat oči. Což bylo tohle město, proti H. Jako malá vesnice. To řinčení vozů nákladních, ten hluk všude kol něho znějící tak cize, ty lesknavé kočáry, v nichž seděly krásné dámy plné zlata, všecko to ho unavovalo svou pestrotou. A šel dále.

Než tu náhle si vzpomněl, kam kráčí? Což bude chodit tak stále po Vídni. Ně-

kam musí. Sáhł si na kapsu, v níž měl odporučení na ony továrníky známé s Vaničkou a když je nahmatal, oddechl si. Podívá se, jak se jmenují a kde bydlí a půjde tam. Zašel do ulice, kde nebylo tolik lidí a na prahu domu, složiv svůj kufřík, vyndal listy a četl. Ale adresy byly tak cizí, že si je nemohl pamatovat. A pak jak je najde, když nezná ani kde leží to místo, ta čtvrt, ta ulice.

Teď mu bylo krušno u srdce. Představoval si to tak lehkým jít do Vídně. Myslí, že není možno, aby nenalezl ty pány, k nimž může přijít, a zatím uviděl, jak jest to těžkým. V tomto městě cizím, kde nerozuměl nikomu, kde každý díval se tak cize a jako by s úsměškem na toho cizího, ubohého hochu, který přišel pracovat, přišel prodat sem svou sílu, svou mladost.

Vzpomněl si na matku, a bylo mu do pláče. Cítil jak mu hořkne slina v ústech a oči se mu zakahly. Byl by hnedle vzlykal. Ale pak se přemohl a umínil si, že půjde dále. Snad náhodou najde ta místa. Díval se na nápisy ulic, ale nerozuměl jim. Jak otec se mýlil, když mu řekl, že na vše se doptá. Koho, kde?

K tomu počal se ozývat u něho hlad. Kdyby tak mohl vytáhnouti své buchty pustit se do nich. Ale jak, zde na ulici?

V tom šel kol uzenářského krámu. Dvěře byly otevřeny a vůně z uzeného masa táhla se do ulice. Frantíkův žaludek hladem svíraný v této vůni zrovna řezal. Umínil si, že tady stavi a koupí si něco. Zastavil se u dveří a díval se na lidi vstupující a vystupující. Vzpomínal si, jak řekne, co chce, když neví německy, jak se to jmenuje.

Ale v tom slyšel volat uvnitř česky po prodavači.

„Tady rozumějí česky,“ pomyslí si, a hned byl již pokojnějším. Ta slova česká byla mu tak libeznými, jako nikdy dříve před tím. Cítil jak nabývá zase zmužilosti. Vstoupil do vnitř.

V krámě u stolů seděli lidé, muži i ženy a pojídali uzeninu. Byli to lidé prostší a jak se zdálo také dělníci. Frantík zastavil se na chvíli a pak šel ke stolu a sedl si také. Sousedé dívali se zvědavě na přichozího.

Dal si kufřík pod židli a sundav čepici, čekal. V tom se přihnal nějaký chlapec a ptal se německy, co si přeje.

Frantík věda, že mluví se zde česky také, poručil si česky dva salámy a kousek chleba.
(Pokračování.)

DOPIS.

Ze Staré Boleslavi, 7. čvece. 1893.

(O pohřbu vys. důst. p. probošta monsieg.
Ant. Slavička.)

Staroboleslavští nebožtíci (včera) nového svého duchovního správce, kterého jistě přivítali rádi, vždyť nepřišel k nim rušit jejich mír a pokoj, ale zachovat a udržet; však zemřelý vys. důst. probošt Antonín Slaviček byl již zde na světě přítelem pokoje a svornosti, shody a lásky, a tuto píseň pěl nejraději jak v životě soukromém tak veřejném. Znalť On všechny potřeby srdce lidského a věděl dobře, co těmž nejvíce lahodí. — Již učitelové Jeho vedli ho k tomu, a postavení která od svého vysvěcení držel — zkušenosti nabyté, vrozená dobrota a mírnost pobádaly ho k tomu tím více. Hned po vysvěcení stal se duchovním správcem v c. k. trestnici a tu poznal bídu a zuboženost lidí kleslých, pak v sirotčinci — kdež rozohnilo se srdce jeho láskou a příznivostí k dětem těm nejnešťastnějším, v semináři lužickém po léta nabádal theology k šlechetným ideálům církve Kristovy — venku staral se o rozkvět osady noutonické, brandýské a Staroboleslavské. Jakožto dlouholetý vikář byl přítelem bratří duchovních, jsa mírný a laskavý i k těm, kteří ho snad právě pro jeho postavení nemilovali. Radost působilo mu v posledních dnech vědomí, že nikomu za těch 30 let vědomě neublížil, a chyby některých spolubratří že dovedl omluviti a urovnati tak, že neměly pro ně zlých následků. — Za to požíval veliké důvěry svých vrchních nejvyšších představených, kteří mu libost svou všemožnými způsoby dali na jevo. V práci byl neunavný, i v nemoci, přepínaje mnohdy síly své; rozvážný v důležitých i nepatrných věcech dbal té nejprísnejší pozornosti a úhlednosti až do posledního vzdechu. — V požadavcích byl skromný ku podivu, k obývání stačil mu ten nejmenší pokojík z celého proboštství, kteréžto obydlí, samé skromňoučké nebožce paní Riegrové zdálo se příliš skromným pro „pana probošta.“ — Vlast miloval vřele, co učitel mnohých

šlechticů vléval jim v srdce nejen lásku k Bohu, církvi ale i k vlasti, a těšilo ho nesmírně, když viděl později, že slova jeho přinesla užitek. Rozbroje vlastenců, porážky strany konservativní a vzrůst strany liberální rozlaďovaly a rozčilovaly ho po mnoho dní a nebyl k upokojení. — Ký div, že za to vše požíval lásky, uznání všech, kdo blíže ho znali, ký div že účast při pohřbu byla veliká, srdečná. Sam nejdušoj. světící biskup pražský monsign. F. Kalous, jakožto kanovník téže kapituly přišel mu vzdát poslední čest a službu, a vřelými slovy uznal záslužný život jeho u hrobu. Dostavili se pak mimo veškeren vůkolní klerus: vys. důst. p. Dr. Jan Marek, co zástup. metropolitní kapituly, probošt dr. A. Lenz a vyšehradští kanovníci Kuchynka, Havlů, Petráš; čest. kan. Starobol, děkan Karlotýnský Fr. Janda, řídít. kan. K. Kmoch, řídít. lužického semináře kan. Wuschanski, převor Dominikánů vys. důst. V. Bubeník, s bratrem Dalmatem, P. J. Votka, děkan Vohnout, Krupička, farář V. Honejšek, Dyškant, Černovický atd. vesměs 48. Učitelstva sešlo se hojně přes 40, a obec Boleslavská přičiněním svého zasloužilého starosty Ant. Limana velmi jemným způsobem dala na jevo, jak si vážila svého dlouholetého příznivce a čestného měšťana. — Průvod byl slavný, účast lidu nesmírná a v očích všech mohls čísti slova: Parailp. (20, 28, 23.): „Umřel v starosti své . . . pln jsa dnů . . . a všechněm se líbil a poslouchal ho všechn Israel.“ — Odpočivej tudíž, kmete milý, v pokoji po boji — a dobrý nástupce Tvůj ať pokračuje v záslužném díle Tvém nedokončeném v drahé Staré Boleslavi! —

X

KRONIKA.

Z Prahy. J. M. nejdůst. p. světící biskup pražský Ferdinand Jan Nep. Kalous uděloval ve středu 12. t. m. v seminářském kostele u sv. Salvatora svěcení na podjáhenství a v pátek dne 14. t. m. v téžé chrámě svěcení na jáhenství. V neděli dne 16. t. m. udělovati bude J. Em. nejdůst. p. František de Paula kardinál Schoenborn v metropol. chrámu Páně u sv. Víta svátost svěcení kněžstva.

— **Porádek udílení sv. břimování ve vikariátě Teplském I. P. 1893.** V neděli 23. července v Leskové v 8 hod. mše sv., kázání

a břimování břimovanců z Leskova a Doma-slavi; odpol. o 4. hod. křest. cvičení a pože-hnání. V pondělí 24. července v Kozolupech v 8 hod. mše sv., kázání a břimování. V úterý 25. července v Bezdružicích v 8 hod. mše sv., kázání a břimování břimovanců z Bezdružic a Čeliva, o půl 12. hod. mše sv. a břimování břimovanců z Okroublého Hradiště. Ve středu 26. července v městě Teplé v 8 hod. mše sv., kázání a břimování břimovanců z města Teplé a Landeku. Ve čtvrtek 27. července v klášteře Teplé v 8 hod. mše sv., kázání a břimování břimovanců ze sv. Vojtěcha a Vidžina. V sobotu 29. července v Úterý v 8 hod. mše sv., kázání a břimování břimovanců z Úterý a Dol. Jamné. V neděli 30. července v Číhaně v 8 h. mše sv., kázání a břimování břimovanců z Číhaně a Krsova, o půl 12. hod. mše sv. a břimování břimovanců ze Šipína; odpol. o 4. hod. křest. cvičení a sv. požeňání.

— **Kapitola řádu OO. Kapucínův.** Kap-itola OO. kapucínův, konaná v úterý 11. čer-vence v kapucínském konventu na Hradčanech za přítomnosti jenerála řádu vsdp. P. Bernarda Andermeta, zvolila provinciálem česko-moravské provincie řádové poznovu P. Huberta Josefa Ettla. Definitory zvoleni dřívější provinciál P. Lev Keller, kvardián v Brně, P. Angelus Krob, kvardián v Třebíči, P. Lukáš Mladý, kvardián v Mostu a P. Sylvanus Kreisel, podpřevor Ma-ria-Sorgu.

— V klášteře Františkánském v Praze koná se ve dnech 17., 18. a 19. t. m. kapi-tulum, v němž zvolen bude provinciál řádu pro-vincie Česko-Moravské, definitori a ustanoveni guardiani a vikári všech klášterů v Čechách a Moravě.

— **Spolek Arimatejský** v Praze opatřil v měsíci červnu t. r. rakev a rubáš k slušnému pohřbu 99 chudých křestanů, a sice: ze vše-obecné nemocnice 44, ze zemského blázince 15, z nemocnice milosrdnýchsester 29, z nemocnice milosrdných bratří 1, z umrlých kaplí 7 a z vy-šetrovacího vězení 3; z těch příslušelo ku Praze 4, na venek 95. — V tomto měsíci vzdává vý-bor spolkový díky za udělené milodary slavným okres. výborům ve Vlašimi, Aši, Chvalšínách, Králíkách, Unhošti a záložnám v Hluboké a Ča-slavi. — Milodary jakož i příspěvky slav. okr. výborův a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P. Václav Kocián, kaplan u sv. Ště-pána v Praze.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Frant. *Seifert*, far. v Ebersdorfu a Neurode v Kladsku, 19. června 1893, (nar. 22. srpna 1824, vysv. 22. června 1850);
- p. Václ. *Singer*, far. ve Lhotě u Mýta, 27. června 1893, (nar. 28. září 1827, vysv. 26. července 1854).

Ustanoveni jsou:

- p. Karel *Konrád*, gymn. katech. v Táboře, za katech. na gymnasii v Praze (Truhlářská ulice);
- p. Václav *Černý*, suppl. katecheta na ústavu učitelek v Praze, za skutečného katecheta tamže;
- p. Jiří *Nittel*, katech. v Holešovicích, za katech. na něm. gymn. na Smíchově;
- p. Jarosl. *Spal*, kapl. Liteňský, za admin. ve Lhotě;
- p. Matyáš *Hromada*, far. Leskovský, za faráře v Krsech (Girsch).

Uprázdňená místa:

- Lhota*, fara patr. náboženské matice, od 27. června;
- Leskov* (Leskau), fara patr. p. Karla knížete Löwensteina, od 1. července t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Václ. *Frühbauer*, suppl. katech. na gymn. v Hradci Králové, za skutečného katech. tamže;
- p. Dr. Adolf *Plešinger*, suppl. katech. na gymn. v Chrudimi, za skuteč. katech. tamže.

V biskupství Budějovickém.

Jmenován jest:

- p. Mat. *Vanous*, kancléř bisk. konsistoře v Budějovicích, kanovníkem tamní kathedr. kapitoly.

Ustanoven jest:

- p. Jan *Kukla*, gymn. katech. v Pelhřimově, za gymn. katech. v Č. Budějovicích.

České veřejnosti!

Nížepsaný obrací se ku všem upřímným a obětavým vlastencům katolíkům, aby dle sil svých přispěli k podniku v době nynější nejvýš potřebnému.

Národ náš potřebuje mužů: mužů zdatných, charakterů pevných, pracovníků neunavných a proto velice jest nám želeť ztráty každého nadějného muže. Zkušenost učí nás, že ztrácíme velmi mnoho nadějných mužů, jež bychom měli hleděti si zachováti.

Z našeho bodrého venkova přicházejí na vysoké školy pražské každoročně mnozí velmi nadaní jinochové, již, nemajíce dostatečných a mnohdy pražádných prostředků hmotných, v namáhavých studiích svých poukázání jsou jenom na sebe samy; tací, chtějí-li v studiích se udržeti, namáhají se ze všech sil svých duševních i tělesných a když všecky obtíže již překonali a téměř u cíle svého jsou, únavou klesají v hrob — namáhavá práce, při bídě a nouzi — při hladu, vrhá je v hrob; jiní však jinochové, mají sice dostatek prostředků hmotných ale zase nejsou v nitru svém dosti pevní, a namnoze neznají dosah následků vábných příležitostí ve velkých městech dosti četných: nedovedou sebe překonati a dají se strhnouti vírem velkoměstským, při čemž zapomínají na povinnosti své, za kterými přišli, více a více, miji se pak úplně s cílem svým — a i při nejlepší nadání zanikají.

Jsou tyto případy pravdivé? Zajisté. Jsou snad jen řídké? Jsou velmi četné; ztrácíme velmi mnoho nadějných mužů, jež můžeme si dosti snadno zachrániti a již mohou pak vlasti i církvi platných služeb prokázati, a proto tu pomoci nejvýše jest třeba.

Aby vlasti i církvi muži zdatní, charakterové přímí a ušlechtilí, vlastenci upřímní a obětaví, vědători na slovo vzatí a pracovníci a zastanci národa neunavní byli odchováni, a aby ti, jež ztrácíme, byli nám zachováni, zřídí se při spolku:

„Družstvo Arnošta z Pardubic,“ soustředujícím katolické posluchače vysokých škol pražských, zvláštní ústav pod jménem „*Kollej Arnošta z Pardubic*,“ jehož účelem dle čl. 2. stanov jest:

1. Vzdělávati a vychovávatí nadané a bezúhonné katolické posluchače vysokých škol pražských (světských fakult university a techniky) dle zásad křesťansko-katolických v řádně muze katolíky-vlastence.

2. Pečovati o jejich potřeby životní i vzdělávací.

3. Napomáhati chudým a nadaným jinochům katolickým, aby bez porušení zdraví studia svá konati mohli.

Aby se účelu toho došlo:

a) Bydlí chovanci ve zvláštní k tomu zřízené a upravené budově „*Kollej Arnošta z Pardubic*“ zvané, v níž jsou společně stravováni buď bezplatně nebo za vyjednaný (mírný) poplatek.

b) Povzbuzují se k životu nábožensko-mravnému a ku konání náboženských povinností.

c) Povzbuzují se k pilnému studiu na základě universitních respective technických přednášek a výborných pomůcek v ohledu náboženském nezávadných.

Účel tento zajisté sám za sebe mluví, a proto jest nejvýš žádoucí, aby každý dle možnosti k uskutečnění jeho přispěl.

K dosažení účelu toho přispívá:

1. *Kdo přistoupí za člena spolku akademiků katolických: „Družstvo Arnošta z Pardubic“ a „Kolleje Arnošta z Pardubic“ v Praze buď za základajícího nebo přispívajícího:*

Zakládajícím členem „*Družstva Arnošta z Pardubic*“ a „*Kolleje Arnošta z Pardubic*“ jest, kdo buď najednou nebo ve čtyřech letech (po 25 zl.), nebo v desíti letech (po 10 zl.) složí 100 zl. r. č.

Přispívajícím členem je, kdo každoročně buď 5, 3, 2 neb 1 zlatým r. č. spolku přispívati se uvolí.

2. *Kdo zřídí nadaci v „Kolleji Arnošta z Pardubic.“*

3. *Kdo přispěje nějakým darem jednou pro vždy.*

„*Kollej Arnošta z Pardubic*“ může uvítati každý věrný a oddaný syn vlasti, církve a národa s největším nadšením a uspokojením. Soustředme se všickni kolem ní, neboť jí může kolik dobrých a šlechtných srdcí českých vlasti, církvi a národu býti zachováno a odchováno.

Zvláště rodiče na venkově bydlící, jichž synové studia universitní v Praze konají, mohou vítati takovýto ústav a mohou k němu splnou důvěrou hleděti, neboť v ústavě tomto budou jinochové za mírný plat co nejpečlivěji ošetřováni, k bedlivému studiu stále povzbuzováni a před zlým vždy otcovsky varováni.

O přihlášky za členy spolku akademiků katolických: „*Družstvo Arnošta z Pardubic*“ a „*Kolleje Arnošta z Pardubic*“ a o příspěvky uctivě prosí, je přijímá a kvituje a na všechny otázky ochotně odpovídá

V PRAZE, dne 15. července 1893.

Th. Dr. **Karel Vondruška,**

kooperátor u sv. Havla a starosta spolku
akademiků katolických: *Družstvo Arnošta*
z Pardubic v Praze.

OBSAH: Ranní kázání na neděli devátou po sv. Duchu. — Kázání na den svaté matky Anny. — Promluva k studující mládeži před sv. biřmováním. — Novosvěcencům. (Báseň.) — Aurelia Augustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. (Pokrač.) — Jen jásejte . . . (Báseň.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Dopis. — Kronika. — Osobní věstník. — Provolání.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlíčka a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihhtiskárně.

Nedostává čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se

v expedici a u
všech řádných
knihkupeců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Homilie

na neděli desátou po sv. Duchu.

*(Podobenství o farizeu a publikánu, aneb
pyšný a pokorný.)*

Božský Spasitel, jak čteme v dnešním evangelium (Luk. 9, 14.), řekl jednou k některým, jenž v sebe důvěřovali co spravedliví a jiným pohrdali, podobenství toto. Dva člověkové vstupovali do chrámu, aby se modlili, jeden farisej a publikán. Farizej stojí pyšně a mluvě v srdci svém, takto se modlil: „Děkuji ti, Bože, že nejsem jako jiní lidé, drači, nespravedliví, cizoložníci jako i tento, publikán. Postím se dvakráte do téhodne, desátky dávám ze všech věcí, kterými vládnu.“ Naproti tomu publikán stojí z daleka, nechtěl ani oči pozdvihnouti, ale bil se v prsa svá, říka: Bože, buď milostiv mě hříšnému. Pověděv slova tato hned připomenul Ježíš Kristus: „Pravím pak vám, sstoupil tento, spravedlivý učiněn jsa do domu svého, více než tento, nebo kdo se povyšuje bude ponížen.“ Tak zní čtení dnešního evangelium. Toto evangelium oplývá přeužitečným naučením: protož je učiníme předmětem vážného našeho rozjímání.

Božský Spasitel nám dává slovy farisea a publikána na srozuměnou hříšnou povahu pyšného a dobrou povahu pokorného, a připomenutími, které připojil k tomuto podobenství, nechá nás spatřiti tresty, přicházející na pyšného a odměny určené pokorným: tot rozvrh dnešní homilie. Dej Bože, bychom dnes pocítili hlubokou hrůzu

před ošklivou nepravostí, jež jest pycha; a abychom naopak roztoužili se po vznešené ctnosti pokoře a stali se takto hodnými učenníky Toho, jenž řekl: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“

1. By se poznala zlá povaha člověka pyšného a dobrá povaha člověka pokorného, uvažme slova uvedená v dnešním evangelium. Ježíš Kristus napodobňuje farisea, jenž pyšně stojí v posvátném chrámu a opovazuje se říci Bohu: „Nejsem jako jiní lidé“, tím nás Vykupitel poučuje, že je pyšný v zevnějšku takový jako uvnitř. Mimo to nám J. Kristus nápodobí publikána, jenž stojí v zadu chrámu, ostýchá se pozdvihnouti oči k nebi, tluče se v prsa a vyznává se upřímně Bohu, že je hříšníkem; čímž nás Božský učitel poučuje, že je pokorný zevně takovým jako uvnitř.

Křesťan pyšný je takový zevně. Zjistě, vizte ho: on drží hlavu vzhůru, jeho pohled je pohrdavý; jeho úsměch je zlovorný; a slova jeho nejsou li tvrda a trpká nejsou tím méně zdvořilá. Staneli se, že vejde do samého chrámu Božího, ani tenkrát neupustí ani dost málo od své hrdosti; nechtěje pokleknouti stojí pyšně, i když se konají nejsvětější tajemství: následuje postavení dnešního farisea. Odkud ta zevnější pycha v pyšném křesťanu? od jeho vnitřní pýchy. Nedbaje mnohých svých vad ano mnohých nepravostí přeceňuje ve své mysli vlastní přednosti, ano stává se přecasto, že myslí míti vlastnosti, jichž ani nemá; neb k přemrštěnému mínění o sobě samém připojuje pohrdání bližním, někdy i pohrdání všemi, následuje šlépeje dnešního farisea, jenž se měl za přebohatého

na ctnosti a ostatní lidi přetíženy hříchem. Ó křesťane pyšný, jak ohyzdným se představuje duch tvůj Bohu spravedlivému a svatému! Ty vidíš duši svou ozdobenou cenou, které se ji nedostává; není to ale zaslepenost a lež? Ty chceš, aby se ti vzdávaly chvály dlužné toliko Bohu: není to ale svatokrádežná opovážlivost? Ty toužíš po stavu, který ti Prozřetelnost odírá; ale není to vzpoura proti Svrchovanému? Ty, dalek jsa vážit si bližního, potupuješ ho a pohrdáš jím; není-li to pohrdání Božím přikázáním bratrské lásky? Kolikerych hříchů je tedy matkou, ó pyšný křesťane tvá hrdost! Ó nyní pochopuji, proč hněvivě od tebe odvracuji tváře své nejen Bůh a andělé jeho, ale i sami bidní smrtelníci.

Jak hříšná je povaha křesťana, jenž jest otrokem pýchy, tak dobrá je povaha křesťana pokorného. Pokorný je též takový zevnitř. Pozorujte ho; čelo jeho je přívětivé, pohled dobrotivý, úsměv laskavý, každé slovo jeho zdvořilé, láskyplné. Je-li právě v chrámě, jak podivuhodny jsou skutky pokory jeho. Jako evangelický publikán hledá místa postranního, kloní uctivě svá kolena, netroufá si pozdvihnouti oči, tluče se kajicně v prsa. Odkud pochází v takovém křesťanu tak významná pokora? Z vnitřní pokory jeho. On je proniknut onou pravdou písma, že i spravedliví jsou vinni mnohými nedokonalostmi dle slov. Přísl. 24., 16. „Spravedlivý sedmkrát za den klesne.“ Mimo to často rozjímal průpověď sv. Pavla I. Kor. 4, 7.: „Co máš, človče, ježto bys nepřijal?“ Proto se považuje za tvora slabého, nedokonalého, hříšného. Více; čím méně na sobě si zakládá, tím příznivější ponětí si činí o jiných; a protož následuje publikána evangelického, odvrátiv vše myšlení od chyb bližního, a přemítaje pouze o bidném stavu svém, vyznává se před obličejem Božím za hříšníka potřebného odpuštění. Ó křesťane pokorný, jak krásný se představuje duch tvůj před očima Boha spravedlnosti a svatosti! Ty se máš za chudého na ctnosti; a v tom pozůstává křesťanská moudrost. Ty netoužíš po chvále a vznešené důstojnosti; a toť křesťanské sebezapření. Ty nechceš býti veleben za to, co dobrého činíš; a toť křesťanská spravedlnost; Ty považuješ své bližní za ctnostnější sebe a svatější; a toť křesťanská láska. Jak mnohých ctností matkou jest, ó křesťane pokorný, tvá pokora! Nyní po-

chopuji, proč si tě lidé co spravedlivého váží, proč tě andělé považují za svého bratra, proč tě Bůh miluje co syna.

2. Viděli jsme, že Ježíš Kristus v slovech farizea a publikána nechává nás poznati hříšnou povahu pyšného a dobrou povahu pokorného; vízme nyní, kterak připomenutími, jež připojuje k těmto slovům, nás nechává rozeznati tresty pyšného a odměny pokorného. Promluviv slova farisea i publikána, takto dí: „Pravím vám, že tento publikán sstoupil spravedlivý učeně jsa do domu svého více, než tento; neb kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ Slova tato jsou příliš zřetelná a okazují, jaké tresty stíhají pyšného a jaké odměny pokorného. Pyšný nepřijme milosti nebeských a bude od Boha ponížen; pokorný naproti tomu přijme milosti nebeských a bude od Boha povýšen.

Která je ze všech nejvážnější příčina, pro kterou je pyšný synem takového hněvu Božího? Protože napadá slávu Nejvyššího. Bůh, jak dí písmo, je žárlivý na čest svou, proto řekl ústy Jezaiáše proroka: „Slávy své jménu jinému nedám“ (42, 8.). Ale pyšný nesnesitelnou opovážlivostí snaží se umenšiti slávu Nejvyššího. Tomu-li tak, jak by se mohlo státi, aby Bůh udílel milosti tomu, který se proti němu bouří? Ať si přednáší hrdý křesťan své prosby Svrchované bytosti: pokud jeho srdce bude pýchou, potud zůstanou prosby jeho nevyslyšeny a místo milosti přijdou na hlavu jeho tresty Boží. Jeden z nich je ponížení; aby se uskutečnilo slovo J. Krista: „Kdo se povyšuje, bude ponížen.“ Ó jak se srovnává s moudrostí Boží tento zákon, že ti, kteří se snaží zlehčiti slávu Svrchovaného, bývají překonáni zahanbením! Tento tak spravedlivý zákon je založen v Prozřetelnosti Boží. Dábel pronáší tato pyšná slova: „Budu podobný Bohu.“ Bůh poníží pyšných; a dábel byl hned vyhnán z nebe a zavržen do propasti. První rodiče okouši ovoce zapovězeného, pohnuti plnou nadějí, že se stanou účastnými božství: Bůh pokořuje pyšných; a prarodiče byli vyhnáni z ráje a padlo na ně břímě nesčíslného zlého. Farao pronesl tato nesmyslná slova: Kdož jest Hospodin, abych slyšel hlasu jeho. Bůh poníží pyšných; a Farao se vším vojskem svým pohlcen jest od vln moře Eritrejského. Goliáš vybízí hrdě všechny syny Israelské k zvláštnímu boji. Bůh pokořuje pyšných; a Goliáš

raněn v prostřed čela kamenem vrženým na mladistvým Davidem, potáci se a padá mrtvý k zemi. Nabuchodonozor se marně blaží z nádhery svého Babylonu. Bůh ponižuje pyšné, a Nabuchodonozor mění lidskou tvář v tvář zvířecí, běží do lesů a tam se pase po dlouhý čas na trávě luční. Herodes Agripa s potěšením naslouchá chvály, které mu Tyrští a Sidonští vzdávají jako Bohu. Bůh pokořuje pyšné; a Agripa je raněn rukou Boží a umírá užírán červy. Ó křesťane pyšný, slyšels to? Hospodin se stává přísným na ty, kteří se protiví jeho oslavení. Ó máš-li smysl, skloň čelo své před Všemohoucím; poznej, vyznej tvou ničemnost; vzdej jen Jemu chválu a čest za všelike dobré, kterým vládneš. Jinak tisíckrát nešťastný, věčné tvé obydlí bude království ďáblov, tam kde opuštěnost, opovrženost, potupa, sváry nebudou mít nikdy konce

Jak přísné jsou tresty, kterými stíhá Bůh pyšné, tak vzácné jsou odměny, které uděluje pokorným. Pyšní nepřijímají milosti nebeské a bývají poníženi od Boha; naopak pokorní přijímají milosti nebeské a bývají od Boha povýšeni. Která je zvláštní příčina, pro kterou se pokorní tak líbí Bohu? Protože jsou dalecí od toho, aby sobě osvojovali slávu, Jemu ustavičně chválu vzdávají. Když tomu tak, jak by neměl Bůh být štědrý na milosti těm, kteří jsou ustavičně pečliví o jeho oslavení? Pokorní obrací své prosby k Pánu, a na vzájem sestupují na hlavu jejich nejvybranější milosti. Jedna z nich je povýšení, dle slov Ježíše Krista: „Kdo se poníží, bude povýšen.“ Ó jak se srovnává se spravedlností Boží tento zákon, že přijímají čest ti, kteří Bohu vzdávají čest a slávu! A tento zákon panuje, jak svědčí dějepis všech časů, v řízení pokolení lidského prozřetelností Boží. Ať pomlčím tisíc jiných příkladů, dcera Joachima a Anny, jakkoliv rodu nejvznešenějšího, jakkoliv ozdobena nejpřednějšími přirozenými vlastnostmi, jakkoliv prosta mezi všemi potomky Adamovými od prvotné skvrny, nechala na sobě znáti již od prvního dětinství divy pokory. Bůh povyšuje pokorné; a tato nepokornější panna jest povýšena k důstojnosti matky Boží; důstojnost, nad kterou se větší nedá mysliti. Dcera Joachima a Anny, stavši se matkou Boží, neustává svítiti mezi lidmi co jasné slunce pokory. Bůh povyšuje pokorných; a Maria těší se po mnohá léta z přátelství

důvěrného v těleného Slova; umírá, uněšena láskou nebeskou, jest vzata na nebe ve společnosti andělů, zasedá v nebi na pravici božského Syna, co paní všehomíra, v tom co andělé majíce upřeny oči na její trůn a lidé k nebi volají s plesáním a důvěrou: Zdrávas Královno. Ó slyšíš to, pokorný křesťane? Štědrý Bůh povyšuje duše, vědomé své nízkosti Jemu samému vzdávají poklonu. Ó jen kráčeť rychle bezpečnou cestu, kterou spěcháš; protože ty přestátný, obydlí, které si připravuješ tam, jest nebe, kde mír, pokoj, sláva nikdy nebudou mít konce. —

Dnešní farizej, jenž se oškliví před očima Božíma a vychází z chrámu s duší obtíženou břemenem viny. Publikán, jenž se líbí Bohu a vychází z chrámu s duší vysvobozenou z tenat spáchaných přestupků; nepovzbuzují-li nás všechny, bychom si ošklivili pýchu a milovali pokoru. Buďme pokorní v srdci, majíce nízké smýšlení o sobě samých a děkujeme za vše dobré jen samému Bohu. Nepřestávejme na tom, buďme pokorní i zevnitř, nepro naše jice nikdy ni slova vypínavého aneb protivného lásce, nedopouštějice se ni jediného skutku, jenž by svědčil o pyše duše. Z jakých příčin máme býti pokornými, hluboce pokornými. Uvedu zde jen jednu; jestiž to naše nejistota o tom, čím budeme budoucně buď ohledně svatosti života, buď vzhledem na spásu duše. Jaký bude náš budoucí život, dobrý nebo zločinný? Umřeme smrtí spravedlivých aneb smrtí hříšníků? Po skončeném životu vezdejším bude naše stálé bydlo v nebi nebo v pekle? Jak hrozná to nejistota! Kdo byl Šalomoun na počátku svého dlouholetého království, byl mocný a nejbohatší král lidu Božího; panovník, který pomocí vštípeného mu umění stal se nejmodřejším mezi lidmi; panovník, jenž vzdělal chrám, nad který země neviděla nákladnějšího a vznešenějšího. Ó slabosti a nestálosti lidská! Šalomoun uzavřel přátelství s ženami cizozemskými; odtud rozmařilost, zženštilost, rozpustilost. Tak daleko to přivedl, že poskvrnil chrám, který sám vzdělal Hospodinu; dopustil se přestupku, že veřejně obětoval oběti zápalné lživým bůžkům; umřel zanechav v pochybnosti nejuctěnější otce církevní, zdali se povznesl k hvězdám aneb byl svržen do propasti. Kdo byl Jindřich V. II., král anglický na počátku svého panování? byl vladařem slavným svou vírou; horlivým bojovníkem

proti Luterovi; králem hodným vznešeného názvu „obhájce víry,“ daného mu od Lva X. O slabosti a nestálosti lidské. Jindřich popuzen pokutou danou mu od papeže, stal se nejkrutším nepřitelem víry z obhájce víry; vyzdvihl nesčíslné kláštery nacházející se na ostrovu svatých; učinil se hlavou nového náboženství; zaplavil svou říši krví katolíků; a umřel propověděv, jak vypravuje jeden dějepisec, tato zoufalá slova: „Prátelé, ztratil jsem všecko; mou říši, pověst, svědomí a nebe!“ Jaké to děsné příběhy, které dokazují patrně naši nejistotu ohledně toho, čím budeme v budoucnosti, buď ohledně svatosti žití, buď vzhledem na spásu duše; příběhy, které nás mají povzbuditi k osvědčování hluboké pokory; příběhy, které nás mají pohnouti k ustavičnému opětování p korných slov dnešního publikána: Ó Bože, buď milostiv mně hříšnému.

A m e n.

Kázání

na neděli jedenáctou po sv. Duchu.

„I přivedli Jemu hluchého a němého, a prosili Ho, aby na něj ruku vložil.“

Mat. 7, 32.

Sluch a řeč jsou dary Boží, jimiž tak mnoho působiti může člověk, dobře jich užívající. Sluch a řeč jsou dary, jimž na tomto světě rovných není; neboť převyšují všeliké bohatství. Protož neštěstí veliké pro člověka, jenž údů těchto a smyslů zdravých zbaven jest. Pozorujme jen hluchého, jak mnohá obveselení musí sobě odepřiti. On sice všecku sílu sluchu i zraku napíná, a přec ani rozmlouvání lidského, ani zpěvu rozkošného, jenž i srdce zkomoucené obveseluje, účasten býti nemůže. Všecka potřebná naučení, přání i žádosti svých bližních jen skrze znamenání a to často nedokonale sdílí; slovem: Hluchý všady jako cizinec jest. Némý nemůže příteli svému o zármutku postesknouti, ani v pochybnosti rady se dotázati, aniž to, co na srdci mu leží, vysloviti. — Toť v krátkosti a jen obecně stav hluchého a němého, který, když bedlivě pomníme, nebudeme se diviti, že obyvatelé Sydonští plni ochoty prosili Pána Ježíše, aby na hluchoněmého ruku vložil. Tím méně se budeme diviti, že přivedli jej ku Pánu

Ježíši, an dvojnásobným neduhem sklíčeného mrzáka vůkol sebe spatřovali a Ježíše co podporu chudých a útočiště nešťastných dobře znali. A aj, důvěru jejich odplatil Pán, a pln laskavosti, již objímal veškeré pokolení lidské, ono tajemné slovo: Epheta, t. j. otevři se, vyřknul. Sotva to vykonal, hned otevřeny jsou uši jeho a otevíraje ústa dlouho zavřená, mluvil právě. Jaká radost to musela býti pro toho nešťastného! Jaká radost pro všechny, kteří přítomni byli a zázrak spatřili. Neboť bez přestání o tom skutku vypravovali, bez přestání velebili Boha: „Dobře všechny věci učinil, i hluchým rozkázal slyšeti a němým mluvit.“ Vidíme tu dobročinnost Ježíšovu, uzdravení an poskytuje; vidíme tu laskavost lidu o blaho nešťastného péči majícího.

Podobných nešťastníků shledáme i uprostřed občanstva. Tu spatříme hluché, němé, kulhavé, neduživé všeho druhu. Než jak zcela jinak chovají se ti, mezi nimiž takový nešťastný bydleti musí. Místo co by útrpností hnutí laskavě s ním nakládali, tu mnozí úsměšek činí sobě z člověka, jenž beze vší viny v stav bídny přišel. Ubohý bývá potupou spoluobčanů, povrhel učiněn lidu nerozumného, ano mnozí zapomenuvše, kráčí dále ještě, k zlému, k ohavnosti, k hříchu a nečistotě jej popuzující, místo co by jich litující, Boha za bláho jejich prositi měli. Ó nešťastných takových křesťanů! Neslušit ani na pohana takové chování! Kéž by každý raději povážil bídny stav nešťastného, který, byť by ani ústa neotvíral, nicméně volá: Pohled na mne a na sebe, a víz, jak šťastný jsi, máje smyslů a údů zdravých! Ale ach, jak málokterý slyší aneb slyšeti chce hlas tento! Neboť mnohý údů svých zdravých jen k zlému užívá a tak potupuje Boha, nejdobrotivějšího dárce, protože dary neužívá tak, jak On to žádá. Ale bude se snad mnohý tázati: Jak pak ale máme užívatí údů a smyslů svých zdravých, abychom jich užívali dle vůle Boží? aneb pro který účel nejmilostivější Bůh smyslů a údů rovných nám udělil? Na otázku tuto odpovídám: Bůh pěti smyslů zdravých a údů rovných proto udělil, abychom jich použili: 1. k oslavě jména Jeho svatého, a 2. k blahu našemu a bližních našich.

A obě tyto části činí zástoj dnešní řeči mé, o němž dále a obsírněji mluvití sobě jsem předsevzal ve jménu Páně.

Pojednání.

V třetím století po Kristu žil nábožný opat, kterýž po smrti své do počtu svatých přijat jest. Byltě to sv. Antonín, poustevník. Tento učedníkům svým říkával: Jedna každá stvořená věc volá na člověka trojím hlasem, totiž: Vezmi! Odplat! Varuj se! První hlas jest: „Vezmi“ a přijmi ode mne dobrodiní ku užitku svému. Přijmi, volají nebesa, od nás světlo; přijmi, volá povětrí, ode mne dechnutí; vezmi, volá oheň, od mne horkost; vezmi, volá voda, ode mne občerstvení; vezmi, volá země, ode mne potravu pro sebe i pro dobytek svůj. Druhý hlas jest: „Odplat.“ Buď vděčný dobrodinci svému a Stvořiteli mému, kterýž mne stvořil k užitku tvému. Pohleď, já jsem Stvořitele mého poslušná, činím to, k čemu stvořena jsem; buď jeho i ty poslušen a užívej mne k jeho cti. Třetí hlas jest: „Varuj se!“ Varuj se trestu, kterýž přijde na nevďečníky. Nebudeš-li Pánu Bohu vděčný a nebudeš-li nás dobře užívat, povstaneme někdy, my stvořené věci proti tobě k odsouzení nevďečnosti tvé. — Tak učival nábožný muž, a ne bez příčiny. Neboť tím chtěl upozorniti učedníky své na Boha, dárce všeho dobrého, spolu ale také poučiti, že nepostačuje jen slovy vděčnost svou na jevo dáti, ale že potřebí dobrým užíváním darů obdržených přizeň dárce sobě pojistiti a tak svého prospěchu vyhledávati. Neboť člověk, který dary obdržené za povinnost pokládá, aneb účel daru nezpytuje, zajisté nevďečником se stává. Jen ten, který srdcem pohnutým dary Boží, co tolikrá nezasloužená dobrodiní považuje, ten se také snaží, dle nejdobrotivější a nejmoudřejší vůle Boží jich použití, a tím objevuje svou vděčnost lépe, než kdyby slova vděčnosti neustále plynula z úst jeho. Avšak tím se stává hodným podpory nové, darů nových. Co tuto všeobecně jsme pravili, to se vztahuje i na tělo lidské, jež Bůh smysly a údy zdravými milostivě opatřil. Musíme ale i tu znáti účele, ku kterému lá-kyplný Bůh zdravé údy a smysly nám poskytuje. Je-liž všechno, což jest na obzoru světa, ke cti a oslavení jména Božího jest, mám za to, že i smyslové naší i údy těla našeho od Boha jsou nám dány, abychom čest a slávu jímí vzdávali Hospodinu.

1. K tomu nás sv. Pavel zajisté slovy epístoly ku Korintským zavazuje, řka: „Buďte že jíte aneb že pijete, aneb což-

koli jiného činíte, všechno ke cti Boží činite“ (I. Kor. 10, 31.). Pakli tedy jednání naše jakékoli směřovati má k oslavě Boží, nevyhnutelně i ony smysly i údy, jichž k vykonání díla potřebí, jimiž Boha velebiti máme. A toto smýšlení slávu Nejvyššího rozmnožiti a ve jménu jeho Nejsvětějším dílo Bohulibé a spasitelné započítati i skončítati; ta nábožná myšlenka dává veškerému činu člověka pravou cenu a pravý život, to nábožné předsevzetí, oslaviti jméno Nejsvětější, shromažďuje člověku poklady nebeské a získá zásluhy k životu věčnému. To jest ta svatá, duši naší posvěcující láska, na níž písmo sv. usiluje, tak potřebnou ji popisující, že bez této lásky největší důkazové zapření sebe samého marní, bez této lásky dle slov sv. Pavla, „i nejvznešenější skutky dobročinnosti a milosrdenství bezcenné jsou“ (cf. I. Kor. 13.). Tím upřímným míněním: pro Boha nyní účinkuji, získá jednání naše, touto myšlenkou denní práce bývá posvěcená a Bohu libá. Můžeme-li ale od prací svých odloučiti údy i smysly? Není to zrak, sluch, čich a cit, jenž na duši působí? Nejsou-li oči, ústa, ruce i nohy, jichž při rozličných činech svých potřebujeme? Než mohl by snad někdo říci: Jak ale poznám dobré užívání údů i smyslů mých ke cti Boha živého? Křestane milý, nebuď příliš bázlivý o znamení! Jsou rozličné známky užívání chvalitebného, dle kterýchž poznati lze, zdali rozmnožuješ slávu Boží. Základem všech jest toto: Pozoruj, zdali údy a smyslů svých jen k ctnosti, nikoli však k hříchu a nepravosti užíváš! Neb, nejm., kdo neumí očí svých držeti v úzdě, a jen po takových věcech se honí, kteréž zlé žádosti a nepravé myšlenky rozněčují; kdo ústy svými jen nadávky a klení pronáší, ten nepoužívá zraku a úst svých ke cti Boží, proto že hřeší. Kdo jen po věcech cizích, po jmění bližního vztahuje rukou a vůbec každého údu těla svého, jenž jest dle slov písma sv. „chrámem Ducha sv.“ jen k nečistotě a smilstvu snižuje, takový člověk posměch sobě činí z Boha, jenž nad ním se slitovav, darů jemu uděluje, jimiž by měl velebiti Tvůrce svého, on nectí Boha, protože hřeší.

Protož, moji nejm., nečiňmež tak: nýbrž často a vroucím srdcem zraku svého k Bohu obraťmež, rádi a utěšenou myslí očí svých pozdvihněme k obrazu Ukřižovaného, hotovi jsouce vždy slovo Boží a učení svaté přijímati, nechtějmež rukou svých po ci-

zím vztahovati jmění, ale vztahujme k věrnému konání uložených dle stavu našeho prací, — sepněmež je častěji k modlitbě a padnouce na kolena svá obětujmež se Bohu, kterýž z lásky k nám se vtělil, k Bohu, jehož v způsobách chleba a vína vidíme obětovaného na oltářích. Kdykoli radost zajímá srdce naše, a potěšení zíráme smysly svými, důkoplnou myslí obraťmež se k Bohu; — kdykoli potřebí vyznati víru, potlačit bludy, nakažlivé zásady napraviti, slovem: kdykoli třeba o rozkvět církve sv. a království Božího pečovati; nelenujmež! Ale otevřme ústa svá a usilujme slovem i skutkem, příležitě i nepříležitě, vhod i nevhod a pak sobě budeme moci dáti to svědectví, že smyslů i údů svých jsme použili ke cti Boží, jehožto vůle nezměnitelná jest, abychom smyslů i oudů zdravých použili k blahu našemu i bližních našich.

2. Zpytující bedlivě, vidíme, že tato vůle Boží jest i touha lidská; neb kdož jest, kdoby nechtěl blaho své uplniti! Mějž tedy křesťane o to péči a hled radostí neklamných se součastniti. Sám dobrotivý Bůh radosti nám uděluje darem smyslů našich; neboť jen skrze smysly působí ony na duši a oblažují ji. Jelikož ale Bůh, dárce každé radosti, jest sám v sobě nejsvětější; protož z toho následuje, že jen radosti nevinných požívati nám dovoleno. Jimi tělo naše získá síly a duše stane se hbitější k dokonání cíle, jenž jest svatost. Protož chraňme se pouze jen vyrazení smyslná vyhledávati, aby údové naši místo posilnění neoslabli. Neboť nepečuje o blaho své, jenž v lenivosti žije, an pohodlím klade základ nemoci a těžkosti. Ale oudů i smyslů takto použijmež, abychom vždy schopni byli nejpotřebnějších a užitečných shromážditi umění, prací svých a povinností stavu splniti a prospívati moudrostí a ctností před Bohem i před všemi lidmi. Neboť jak starý mudrlec praví: „Největší štěstí pozemské jest, když člověk v zdravém těle nalézá též zdravého ducha.“ Protož, kteřížkoli svévolností smyslů svých i oudů v nebezpečnosti přivádí aneb kazí, — jenž sobě nespořádaným životem škodí, — leností, opilstvím aneb jiným hříšným způsobem duši života svého promarní: vinen jest nevděčnost před Bohem, páchaje hřích, o kterém sv. Bernard praví, že není potupnějšího, jakožto hřích nevděčnosti. Člověk takový ale také místo co by blaho

své upevnil, jest svým vlastním mučitelem, sebe samého trápí, a sobě samému jámu nebezpečnosti vykopává.

Jakž může ale takový člověk upevniti blaho a spasení bližního svého? Kdož o své štěstí nepečuje, jakž může a bude on starati se o to, aby bližní získal jednáním jeho? A přece to povinností hlavní každého křesťana! Bůh sám to ukládá; neboť to vysvětluje ze slov sv. Jakuba, apoštola Páně: „Kdožbykoli odvrátil bratra svého od cesty nepravosti jeho; nechť ví, že získal bratra svého a že přikryje množství hříchů.“ (Jac. 5, 20.)

A zajisté, člověk znaje vyplývající užitek požívání dobrého oudů svých a máje upřímně k bližnímu srdce, také o jeho dobro se starati bude. Příležitosti k tomu nalezne přecasto! Jak mnoho poskytně trpícímu spolubratru, jehož bédování vyslyší s útrpným aspoň srdcem, když jemu i spomoci nemůže! Co pomáhá často slovo jediné bližnímu, jehož ctnost a dobré jméno bývá utiskováno. Jak mnohých slz může usušiti člověku utiskovanému a nešťastnému, když na plačícím a truchlícím soudlnosti běře! Mohouce ale smysly svými přispěti bližnímu nešetřme jich! Nešetřme jazyka svého, abychom, nemohouce sami jeho potřebám vyhověti, aspoň přímluvou pomáhali bližnímu. Nešetřme kroku, abychom v příbytek bolesti a zármutku vnesli paprsky útěchy a naděje. A pak nezapomínejme, že Spasitel i tu nejmenší službu, jižto bližnímu prokážeme, chce tak odměniti, jakobychem jemu samému ji byli prokázali. (cf. Math. 25, 40.) Co ale budou oni křesťané odpovídati v den soudný, kteří místo oudů svých k dobrému člověčenství použiti, jen k záhubě jeho jich použili? Co budou ti odpovídati, jenž jazyka svého jen k utrhaní na cti, klepům a pomluvám, rukou svých k bezpráví, a k ošizení používali? Co řeknou oni, jenž nešetřili nohou svých, vyhledávajíce příležitosti, aby nevinnost a ctnost svedena, v zkázu, v zoufalství a věčnou smrt uvedena byla? Jakou odpověď dají konečně všickni ti, na kteréž bude svět snad pamatovati, ale jen s ošklivostí jenž následky zanechali života, prázdného vši lásky, a všeho slitování? „Běda,“ volá božský Spasitel, „běda těm, skrze které pohoršení pochází.“ (Math. 18, 7.) Běda těm, jenž slovem i příkladem sítě kladli nevinnosti, oči svých nechránili, ruce ne-

pravými skutky zkáleli a aby žádostem opovrhlivým mohli dostičiniti, žádné oběti nešetřili, bližního nelitovali. Běda, běda jim!

Než nač prodlužovati řeč mou? Slovy Spasitele pravím: „Kdo má uši k slyšení, slyš! a kdo slyšíš, rozuměj!“ Ty duše nábožná poznáš, co Bůh od Tebe žádá, zdravých oudů i smyslů tobě dávaje. Pro člověka onoho, jenž nic jiného než rozkoše světské hledá a po splnění svých žádostí pádí, jenž hřích neopouští, až tento ho sám opustil, pro toho jsou ponavržení všecka marná, dokudž hřích jej neopustí. Necht' Všemocný a Milosrdný Bůh nad ním se slituje! My ale všickni učinmež to předsevzetí, vždy pamětlivi býti v užívání našich oudů a smyslů, že dle slov sv. Jana svět pomine i žádosti jeho; kdo ale činí vůli Boží, že zůstane na věky. (Joan. 2 17.) Amen.

Kristus poprvé klesá ...

(Z cyklu: Křížová cesta.)

Městem spěje průvod děsný,
průvod hrůzný, srdcervoucí —
prostor každý, průchod těsný ...
každý pílí v touze žhoucí
Krista zřítí — bolně mřítí. —

Jak vlci se draví sápon
na beránka na tichého —
každý tepe, šlehá, chápon
i kamení, nevinného
z města v' vzteku — vlekou, v jeku. —

Však vysílen hle již klesá
pode křížem Kristus milý —
ale lůza tím víc plesá
a žoldněřům, by jen bili,
volá v jam — v bouřném klam.

A ti kopou, tepou, bijou
bez lítostí v svaté tělo —
rány nad rány je kryjou,
jak by ono nésti mělo
všecky strasti — na oblasti. —

Konečně se Kristu zdaří
z prachu země předc povstátí —
aj tu teprv lůzy září
zrak bodlavý, krutí kati
nutí k chůzi — k místu hrůzy!

Kristus potkává Marii ...

Tamo ejhle v chvatu žena
zástupu v ústrety spěje —
již se táže uděšena,
cože as se tuto děje —
a tu slyší — o Ježíši!

Slyší, že jest vydán lidu
na smrt kříže od Piláta —
kdo pochopí bol, strast, bídu,
již prožila Panna svatá
v své útrobě — v této době!

Zástupem se k předu tlačí,
zda to pravda, by viděla —
slza horká, palná smáčí
líci bledou, již uzřela
Syna svého — jediného! —

Ach jak zsinálá tvář, klopí
jak se oko jeho k' zemi —
prvé něhy ani stopy
na něm není, mezi všemi
ač jediný — on bez viny. —

Hle teď k svojí pohled' máti —
a ten pohled mečem vniká
v duši její — ó kdo vrátí
Syna jí zpět, jímžto smýká
lid bez strachu — v země prachu. —

Šimon pomáhá Kristu ...

Umdlévá již Kristus zase,
vážne chůze, šťj se sklání —
že zas klesne již již, zdá se,
nic neplatí katů lání,
ani smělé — roty celé.

By snad neklesla jim dřive
obět zdaná, nežli k cíli
dojdou, ve své vášni divé
hledají teď nové sily
Kristu k ruce — v jeho muce.

By pomohl břímě kříže
někdo nésti, vyzývají —
avšak nikdo této tíže
nechce zkusit — vyhýbají
té se haně. — všichni maně.

Tu konečně rozezlený
žoldáků sbor přiměl moci
Šimona hle ze Cyreny
Kristu s křížem ku pomoci
proti vůli — ve své zvůli. —

A zas lehčím, snazším krokem
k předu Kristus zvolna kráčí —
krev přesvatá plným tokem
obličej mu svatý smáčí
a zrak kalí — ve tmě halí . . .

Prok. Zaletěl.

Aurelia Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

(Pokračování.)

XIII.

Milost, kterou křesťané jsme, nemůže býti ani zákon, ani přirozenost. Že milost, kteráž ani zákon není, ani přirozenost, má jen tu moc, že minulé hříchy se odpouštějí, ne pak, že se budoucích lze varovati, jest lichý výmysl Pelagiánův.

25. Kdo jest tak hluchým k slovům apoštolovým, kdo tak bláhovým, ba nescelným, nevěda, co mluví, aby odvážil se říci, že zákon jest milost, an volá ten, jenž věděl, co mluví: „Kteřížkoli hledáte skrze zákon ospravedlnění býti, vypadli jste z milosti?“ Není-li pak zákon milost, poněvadž, aby zákon byl plněn, nemůže k tomu zákon napomáhati, nýbrž milost, zdali tedy jest přirozenost jest milost? Neboť i to odvážili se Pelagiáni říci, že milost jest přirozenost, v níž tak stvoření jsme, že máme mysl rozumnou, již poznáváti schopni jsme, učinění jsouce k obrazu božím, abychom panovali nad rybami mořskými a nad ptactvem nebeským i nad všelikým plazem, kterýž se hýbe na zemi (Gen. 1, 26.). Ale není to milost, již odvozuje apoštol skrze víru v Krista Ježíše. Nebo jisto jest, že tato přirozenost jest nám s bezbožci a nevěrci společná: milost však skrze víru v Krista Ježíše toliko ti mají, kteří mají i víru: „Nebo ne všech jest víra“ (2. Thess. 3, 2.). Konečně jako těm, kteří hledíce skrze zákon ospravedlnění býti, z milosti vypadli, v pravdě dí: „Jestliže jest spravedlnost skrze zákon, tedy Kristus nadarmo umřel“ (Gal. 2, 21.): tak i těm, kdož mají za to, že milost, kterou dává a způsobuje víra v Krista, jest přirozenost, v pravdě se dí: jestli spravedlnost z přirozenosti, tedy Kristus nadarmo umřel. Jižť však byl zde zákon a

neospravedlňoval; proto Kristus ne nadarmo umřel, aby i zákon skrze něho se naplnil řkoucího: „Nepřišel jsem rušit zákona, ale naplnit“ (Mat. 5, 17.), a aby přirozenost v Adamu ztracená skrze toho byla obnovena, jenž řekl, „že přišel hledat a spasit, co bylo zahynulo“ (Luk. 19, 10.), v jehož přístí i staří otcové věřili, kteří milovali Boha.

26. Praví též, že milost Boží daná skrze víru v Ježíše Krista, nejsou ani zákon, ani přirozenost, to jedině působí, že minulé hříchy se odpouštějí, ne pak, že i budoucích se varovati, nebo je odporem přemáhati lze. Kdyby však to pravda bylo, zajisté v modlitbě Páně řkouce: „Odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme svým vinníkům,“ nepřidávali bychom: „a neuveď nás v pokušení“ (Mat. 6, 12. a násl.). Prvé zajisté pravíme, aby hříchy naše byly odpuštěny; druhé však, abychom se jich varovali, nebo je přemáhali: začej bychom Otce, jenž jest v nebesích, nikterak neprosili, kdybychom to mohli moci vůle lidské vykonati. Napomínám pak lásky vaše, a snažně vybízím, abyste četli bedlivě v knize blahoslaveného Cypriana, kterou napsal o modlitbě Páně, a pokud vám Pán přispěje, ji porozuměli a v paměť sobě vštípili. Tamt poznáte, kterak promlouvá k svobodné vůli těch, které sepsáním řeči své poučuje tak, aby ukázal, že za to, co plní se veli v zákoně, v modlitbě jest prositi, což ovšem bylo by nadarmo, kdyby ke konání toho vůle lidská bez pomoci Boží dostačila.

XIV.

Milost působí, aby zákon byl plněn a přirozenost (lidská) osvobozena, a aby hřích nepanoval. Víra jest dar Boží. Bůh může vůli odporující obrátiti a zatvrzelost srdce odniti. Milosti, která srdce zatvrzelé obrací, ne dobré, nýbrž špatné zásluhy předcházejí. Kterak posvěcuje se jméno Boží ve volených.

27. Když pak jsou usvědčeni neobhajci, nýbrž přenáhli velebitele svobodné vůle, že ani znalost zákona božího, ani přirozenost, ani pouhé odpuštění hříchů není ona milost, která se dává skrze Ježíše Krista Pána našeho, nýbrž že právě milost působí, aby zákon byl plněn, přirozenost osvobozena, a aby hřích nepano-

val; v tom tedy usvědčení jsouce, k tomu přistupují, aby všemožným způsobem vynasnažili se dokázati, že milost Boží se dává podlé našich zásluh. Nebo praví: „a nedává-li se podlé zásluh dobrých skutků, jelikož skrze ni dobré činíme: tož přece se dává podlé zásluh dobré vůle: poněvadž, praví, předchází dobrá vůle posíciho, kterou předcházela vůle věřícího, aby, podlé těchto zásluh, následovala milost Boha vyslyševšího.“

28. O víře, to jest o vůli věřícího, již výše jsem rozmlouval, dokázav, že až potud k milosti se vztahuje, že apoštol nepraví: „Milosrdenství došel jsem,“ poněvadž jsem byl věrný; nýbrž: „Milosrdenství došel jsem, abych byl věrný“ (1. Kor. 7, 25.). Jsou i jiná svědectví, ve kterých obsaženo, co praví: „Myslete k strídmosti, a jakž Bůh jednomukaždému udělil míru víry“ (Řím. 12, 3.). A jak už jsem připomenul: „Milostí spasení jste skrze víru, a to ne sami z sebe: dar zajisté Boží jest to“ (Efes. 2, 8.). I to, co napsal k Efeským: „Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho, a Pána Ježíše Krista“ (Efes. 1, 2); i to, kde praví: „Nebo vám jest dáno pro Krista, abyste netoliko v něho věřili, ale také pro něj trpěli“ (Filip. 1, 29.). Obě tedy k milosti Boží se vztahuje, i víra věřících, i snášenlivost trpících, poněvadž obě — řekl — jest dáno, a zvláště to, když praví: „Majíce pak téhož ducha víry“ (2. Kor. 4, 13.): nepraviti znalost víry, nýbrž ducha víry: což proto pravil, abychom věděli, že víra, o niž ani neprosíme, se uděluje, aby na prosbu její i jiné dary se udělily. „Nebo kterak budou vzývati (toho), v kterého neuvěřili?“ (Řím. 10, 14.) Duch milosti tedy působí, abychom měli víru, abychom modlitbou skrze víru čeho dosáhli, abychom mohli konati, co se nám přikazuje. Proto apoštol ustavičně víře přednost dává před zákonem, poněvadž, co zákon velí, plniti nemůžeme, leč bychom skrze víru prosbou dosáhli, abychom mohli.

29. Neboť, je-li víra jenom v moci svobodné vůle a nedává-li se od Boha: proč pak se za ty, kteří nechtí věřiti, modlíme, aby uvěřili? To bychom zcela nadarmo činili, kdybychom v pravdě nevěřili, že i převrácenou a víře odporující vůli může Bůh všemohoucí obrátiti. Svobodné zajisté vůle člověka se týče, praví-li se: „Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdce svých“ (Žalm 94, 8.). Kdyby však

nemohl Bůh i tvrdost srdce odniti, neřekl by skrze proroka: „Odejmu srdce kamenné z těla jejich, a dám jim srdce masité (Ezech. 11, 19.), což o Novém Zákoně že bylo předpověděno, ukazuje zřejmě apoštol řka: „List náš vy jste, napsaný ne černidlem, ale Duchem Boha živého; ne na deskách kamenných, ale na deskách srdce tělesných“ (2. Kor. 3, 2. 3.). Což nemysleme, že proto praveno, aby tělesně živi byli, kdož mají duchovně živi býti: ale poněvadž kámen bez citu jest, jemuž přirovnáno srdce tvrdé, čemu jinému, leč tělu citlivému mělo přirovnati se srdce jemné? Tak zajisté praveno skrze Ezechiele proroka: „A dám jim,“ dí (Ezech. 11, 19. 21.), „srdce jiné, a ducha nového dám ve vnitřnosti jejich: a odejmu srdce kamenné z těla jejich, a dám jim srdce masité: aby v přikázáních mých chodili, a soudů mých ostříhali, a činili je: a byli mně lidem, a já abych jim byl Bohem, praví Pán Bůh můžeme-li tedy, leda nesmyslně, říci, že dobrá zásluha dobré vůle v člověku předcházela, aby odňato bylo od něho srdce kamenné: kdyžť samo srdce kamenné neznačí, leč nejzatvrzelejší vůli a proti Bohu všecku nepoddajnou? Nebo předcházeli dobrá vůle, již zajisté není srdce kamenné.“

30. Neboť i na jiném místě skrze téhož proroka Bůh velezřejmě ukázal, že ne pro jejich nějaké dobré zásluhy, nýbrž pro jméno své to činí, an praví: „Ne pro vás já to učiním, dome israelský, ale pro jméno své svaté, kteréž jste poskvrnili mezi národy, k nimž jste vešli. A posvětim jména svého velikého, jež bylo poskvrněno mezi národy, kteréž jste poskvrnili uprostřed nich: aby poznali národové, že já jsem Hospodin, praví Pán zástupů, když posvěcen budu v vás před nimi. Vezmu zajisté vás z národů, a shromáždím vás ze všech zemí, a přivedu vás do země vaší. A vylijí na vás vodu čistou. a očištění budete ode všech poskvrn svých a ode všech model vašich očistím vás. A dám vám srdce nové, a ducha nového položím uprostřed vás: a odejmu srdce kamenné z těla vašeho, a dám vám srdce masité. A ducha svého položím uprostřed vás: a učiním, abyste v přikázáních mých chodili a soudů mých ostříhali a je činili.“ (Ezech. 36, 22. a násl.). Kdo jest tak slepý, aby neviděl, kdo tak zatvrzelý aby neznamenal, že tato milost nedává se podle zásluh dobré vůle, an Pán praví

a dosvědčuje: „Ne pro vás já to učiním, dome israelský, ale pro jméno své svaté?“ Proč řekl: „já učiním to, ale pro jméno své svaté,“ než aby nemyslili, že to činí pro dobré zásluhy jejich, jak neostýchají se tvrditi Pelagiáni? Avšak, nejen že nepředcházely dobré jejich zásluhy, nýbrž naopak špatné, dokazuje, an dí: „ale pro jméno své svaté, kteréž jste poskvrnili mezi národy.“ Kdo neví, jak hrozná to mrzkost, jméno svaté Páně poskvrniti? A přece „pro jméno mé“, vece, „kteréž jste poskvrnili, já učiním vás dobrými: ne pro vás: a posvětim,“ praví dále, „jména svého velikého, jež bylo poskvrněno mezi národy, kteréž jste poskvrnili uprostřed nich.“ Že posvěti, dí, jména svého, kteréž dříve svatým byl nazval. To jest tedy, co modlíme se v modlitbě Páně, říká: „Posvěť se jméno tvé,“ aby posvěceno bylo mezi lidmi, kteréž samo sebou beze vši pochyby vždy svaté jest. Konečně dokládá: „Aby poznali národové, že já jsem Hospodin, praví Pán zástupů, když posvěcen budu ve vás před nimi. Ač tedy sám vždy jest svatý, posvěcován bývá přece v těch, jimž udílí milost svou, odnímaje jim srdce kamenné, jimž jméno Páně poskvrnili.

XV.

Svobodná vůle nikoli nepůsobí při obrácení srdce. V kterém smyslu řečeno jest: Budeš-li chtít, přikázání budeš zachovávat.

31. Aby však nebylo jmíno, že pranic zde nepůsobí lidé svobodnou vůlí svou, proto v žalmu se praví: „Nezatvrzujte srdce svých“ (Žalm 94, 8.). A u Ezechiele: „Odvzte od sebe všechna přestoupení svá, jichž jste se dopustili, a učíte sobě srdce nové a ducha nového: i proč byste měli umřít, dome israelský? Nebo nechci smrti umírajícího, praví Pán Bůh, obraťte se, a živi buďte?“ (Ezech. 18, 31.) Pomněme, že Bůh praví: „Obratťte se a živi buďte,“ k němužto voláme: „Bože obrátí nás“ (Žalm 79, 4.). Pomněme, že Bůh praví: „Odvzte od sebe všechna přestoupení svá,“ ač sám ospravedlňuje bezbožného. Pomněme, že praví: „učíte sobě srdce nové a ducha nového položím uprostřed vás“ (Ezech. 36, 26.). Kterak tedy ten, jenž dí: učíte sobě, praví: dám vám? Proč přikazuje, sám-li chce dáti? Proč dává, má-li

člověk sám konati, leč že dává, co přikazuje, pomáhaje, aby tak konal ten, jemuž přikazuje? Vždy však jest v nás vůle svobodná, ale ne vždy jest dobrá. Buďto zajisté jest zbavena spravedlnosti, sloužíc hříchu, a pak jest zlá; anebo hříchu prosta jest, sloužíc spravedlnosti, a pak jest dobrá. Milost však Boží vždy dobrá jest, a skrze ni se stává, že jest člověk dobré vůle, jsa dříve vůle zlé. Skrze ni se též stává, že i dobrá vůle, která již býti počala, mohutní, až tak mohutnou se stává, že může plniti přikázání boží, kterákoli bude chtít, bude-li mocně a dokonale chtít. Tu zajisté platí, co psáno jest: „Budeš-li chtít zachovávat budeš přikázání“ (Sir. 15, 16.), aby člověk, který bude chtít, ale nebude moci, věděl, že ještě zcela nechce a modlí se, aby měl takovou vůli, která stačí k plnění přikázání. Nebo pomáhá-li se mu, aby činil, co se mu přikazuje: pak zajisté s užitkem jest chtít, když můžeme, pak s užitkem jest moci, když chceme; neboť co prospěje, chceme-li, čeho nemůžeme; anebo nechceme-li, co můžeme?

XVI.

Bůh přikazuje některé věci, s kterými nejsme, abychom poznali, čeho od něho žádati máme. V kterém smyslu správně se dí: Boží přikázání, chceme-li, zachovááme.

32. Něco velikého však domnívají se Pelagiáni věděti, říká: „Nepřikazoval by Bůh, o čem by věděl, že člověk vykonati nemůže.“ Kdo by toho nevěděl? Vždy proto přikazuje některé věci, s kterými nejsme abychom poznali, čeho od něho žádati máme. Víra sama zajisté to jest, která modlitbou dosahuje, co zákon poroučí. Konečně ten, kterýž řekl: Budeš-li chtít, zachováš přikázání, v téže knize v Ekleziastiku o něco dále praví: Kdo dá ústům svým stráž, a na rty mé pečť jistou, abych nepadl skrze ně, a jazyk můj aby mne na zkázu nepřivedl? (Sirach 22, 33). Již byl zajisté přikázání obdržel: „Zdržuj jazyk svůj od zlého: a rty tvé ať nemluví lži“ (Žalm. 33, 14.). Pravda-li tedy, co byl řekl: „Budeš-li chtít, zachováš přikázání,“ proč touží, „aby ústům jeho byla dána stráž,“ podoben jsa tomu, jenž dí v žalmu: „Polož Hospodine stráž ústům svým“ (Žalm. 140, 3)? Proč mu nepostačí přikázání Boží a vůle jeho, kdyžtž

bude-li chtít, zachová přikázání! Kolik jest Božích přikázání proti pýše! Již zná je: bude-li chtít, bude je zachovávat. Proč tedy brzo na to dí: „Pane, Otče a Bože života mého, povýšení očí mých nedávej mi (Sir. 23, 4). Již děl mu zákon: „Nepožádáš“ (Exod 20, 17.), nechť tedy chce a činí, co se přikazuje; poněvadž, bude-li chtít, bude zachovávat přikázání. Proč tedy pokračuje řka: „Odejmi ode mne žádosti?“ (Sir. 23, 6.) Proti rozkošnictví Bůh kolik přikázání dal! Nechť činí je, poněvadž, bude-li chtít, bude zachovávat přikázání. Proč tedy volá k Bohu: „Žádosti břicha a smilství ať nejmají mne.“ Kdybychom tak mohli otázati se ho nyní na věc tuto, zcela správně by odpověděl a řekl: Z modlitby mé, v níž Boha o to prosím, poznejte, proč řekl jsem: Budeš-li chtít, budeš zachovávat přikázání. Nebo jisto jest, že chceme-li, přikázání zachováváme; však poněvadž předzřizuje se vůle od Pána, jest prositi od něho, abychom tak chtěli, jak postačuje, abychom chtíce konali. Jisto jest, že chceme, když chceme, však on činí, abychom chtěli dobré, o němž řečeno, co výše jsem uvedl: Předzřizuje se vůle od Pána; o němž praveno: „Od Hospodina krokové člověka zpravování budou: a cestu jeho on (sobě) oblibovati bude“ (Žalm 36, 23.); o němž pověděno: „Bůh zajisté jest, kterýž působí ve vás i chtění“ (Filipp. 2, 13.). Jisto jest, že konáme, když konáme, však on činí, abychom konali, poskytuje sil nejúčinnějších vůlí, řka: „Učiním, abyste v přikázáních mých chodili, a soudů mých ostríhali, a činili je“ (Ezech. 36, 27.). Když praví: učiním, abyste konali, co jiného praví, leč: odejmu od vás srdce kamenné, jímž jste ničeho nekonali: a dám vám srdce masité, jímž byste konali? A co jest to jiného, leč: odejmu srdce zatvrzelé, jímž jste ničeho nekonali, a dám vám srdce poslušné, abyste konali? Ten jest to, jenž činí, abychom konali, k němužto praví člověk: „Polož Hospodine stráž ústům mým“ (Žalm 140, 3.), to jest tolik jako: dej, abych položil stráž ústům svým; kteréhož dobrodiní božího již dosáhl ten, jenž dí: „Položil jsem ústům svým stráž“ (Žalm 38, 2.). (Pokračování.)

Na kraji srázu.

Obrazek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Pokrač.)

Za chvílku měl na stole. Pustil se do toho s chutí venkovana. Pojídal to vážně, ale s pravou chutí, polykaje zvolna sousta, aby z nich co nejvíce užil. V tom osloven byl jedním ze sousedů česky.

„Vy jste Čech?“

„Ano.“

„To jste poprvé ve Vídni?“

„Ano poprvé Jdu na vandr!“

„A jaký jste řemeslník?“

„Strojník.“

„A máte místo jistě?“

„To ještě nemám, ale jako jistě. Mám doporučení!“

„Tak, a ke komu?“

Frantík jmenoval jednoho z pánů, jehož jméno si zapamatoval. Soused se usmál, a řekl pak:

„Tedy tam. Už jste tam byl?“

„Nebyl, teprve před chvílí jsem přijel.“

„A víte, kady tam máte jít?“

„Dosud nevím. No a zítra snad najdu dobré lidi, kteří by mně tam ukázali.“ Frantík se odmlčel a cizinec se netázal. Pojíдали dále svoji večeři. Než najednou soused opět se obrátil.

„Kam půjdete na noc?“ Tím zarazil Frantíka, který překvapení svoje nedovedl zakrýti a bez odpovědi pohlížel na tazatele. Ten se usmál.

„Do hostince, řeknete asi,“ pravil, „ale kdybych se vás ptal do kterého, nedovedete říci. Víte mladíku,“ přisedl si k němu, „jste zde cizí, neznámý, nevíte kudy kam, neznáte řeči, neznáte cesty, zkrátka jste jako slepý. Hleďte, já jsem byl také na vašem místě jednou. Také jsem sem přišel tak neznámý, a abych se dostal pod střechu, dal jsem se sebrat policajtem a vyspal jsem se na direkci. Neohlízejte se tak udiveně na mne, snad vám by se stalo za chvíli podobně. Ale chcete-li, já vám opatřím nocleh.“

Frantík neodpovídal. Tato přímost muže cizího byla mu nápadnou, ba podezřelou a umiňoval si, že ho neposlechne. Snad by mne někam zavedl a tam mne obral. Než souseda, jak se zdálo, toto mlčení nepřekvapilo.

„Vy mně nevěříte, že mladíku,“ a

soused se usmál, „máte pravdu. Jest vidět, že nejste hloupý, jakými obyčejně prohlašují všechny venkovany tito měšťáci, než věřte, že nemám žádného úmyslu špatného. Jen ta vaše ostýchavá tvář, vaše chování mne upozornilo na vás, a vzpomínka na to, jak jsem sám kdysi potřeboval rady, pohnula mne, abych vás oslovil. Než dvakrát nabízetí se nebudu, zde zepete se těchto lidí, tohoto majitele na mne. Nechci, abyste si nesl s sebou vědomí, že napaden jste byl člověkem cizím, a aby jste si snad myslil za záměry nekalými.“ Soused domluvil, a pak obrátiv se na hochu posluhujícího, zavolal ho, že bude platit.

Frantík, když viděl, že soused má se k odchodu, zadržel ho. Přece ho napadlo, že snad tento muž není takový, jak si jej představoval.

„Půjdu s vámi.“ Zaplatil drobnými penězi, velkých nechtěl měnit, aby na sebe neupozornil, a vzav kufřík měl se s cizincem k odchodu. Když vyšli na ulici, cizinec se zastavil, a jda s Frantíkem stejnoměrně, začal znova rozmluvu.

„Tak zítra se chcete vypravit k těm pánům?“

„Ano, zítra.“

„A myslíte, že budete přijat?“

„Ano, to doufám.“

„Odkud pak jste? Jako z které krajiny?“

„Od H.“

„Od H.? To budete znát snad Kohouty z Malšova?“

„Jak, Kohouty z Malšova? Jak bych je neznal, když jsem odtamtud sám!“

„Ták, odtamtud?“

„Ano. Oni jsou také strojníky, jsou starší než já. Ale jak je znáte vy?“

„Jak je znám? Bydlíme v jednom v domě.“

Teď již Frantík byl, jako by z něj spadla tíha nějaká. Bude se svými krajany pod jednou střechou! Ač je znal jen tak už mlhavě, kdež oni byli o kolik let starší a hned se šli učit do Vídně, přece těšil se, že uvidí aspoň jednu známou tvář. Tak člověk, když jest v cizině, plesá radostí, když uvidí člověka, kterého mnohdy doma si ani nevšimnul. To je ta láska, která vstřípena jest každému do srdce, a která poutá k sobě lidi jedné krve, jedné řeči, jednoho kraje. Marně by to člověk trhati chtěl, to nepřetrhá, tu lásku ze srdce nevypudí; vždycky najde ona koutek,

kde se ukryje na dlouho třeba, aby zdvojenou silou pak vyrazila. Také již nepocitoval žádného odporu k tomu muži podle něho kráčejičimu, jenž zatím vysvětloval mu jednotlivé věci a ukazoval ty rozličné novosti, kterých již měl však Frantík až po krk. Už jej to unavovalo.

Z hlučných ulic teď zašli do uliček tichých, jako liduprázdných. Zde zase Frantík sebral trochu všecku svou rozvahu a počal opět zkoumatí svého souseda. Teď si ho také lépe povšiml. Byl to vysoký muž, s černým vousem krátce střiženým v modré haleně, přes níž měl obléknutý kabát šedivý a s jiskrným okem. Vysoké čelo kryto bylo čapkou na stranu trochu pošnutou a zbrázděno bylo již vráskami. Silný nos seděl uprostřed na konci jsa jako sražený. Ruce mužovy byly pokryty tmavými chlupy a bylo viděti, že nejsou zvykly zahálet. Když pak kráčel podle Frantíka, opíraje se pevně o kamenný chodník, ukazoval celým svým vzržením odvahu a sílu.

Za hodnou dobu po té, co vyšli od večere přišli k domu, kdež cizinec řekl: „Jsme na místě.“ Pak vstoupil napřed do domu a pokynul Frantíkovi, aby ho následoval. Šli spolu průchodem přes dvůr a vešli do druhého domu. Černá tma je již obstoupila. Bezděky Frantík se zastavil.

„Nebojte se, ukažte ruku!“ a vzav Frantíka za ruku vedl ho tmavou chodbou, a pak zastaviv se u jedné dveří, vytáhl klíč a otevřel. Vstoupil do světnice jedním oknem osvětlené, kterým viděti bylo na špinavý dvorek. Dvě postele z každé strany okna, hrubé, nenatřené, se dvěma židlemi a s černým kufrem byly celým nábytkem této jizby. K nim družil se ještě rozviklaný stůl. V koutě stála kamna železná, za nimiž složena byla stará obuv a několik troubelů černých, popraskaných. Světlo sporé padalo sem ještě v tento nepořádek a matně osvětlovalo celou místnost.

„Odložte si ten kufřík a sedněte si.“ Frantík učinil tak. Rád by byl utek odsud, ale kam. Báł se toho muže a už již litoval, že s ním šel.

„A teď mi řekněte, jak se jmenujete.“

„Hovorka František.“

„A já se jmenuji Černý. Mám jméno případné, co?“ usmál se, narážaje na svůj černý zevnějšek.

„Tady máte postel, můžete přespat. Můj „šlofkamarád“ mi utekl, a proto ne-

musíte se nic uskovňovat. Tak co, mám zavolat vaše krajany?"

"Jak chcete."

Černý odešel a za chvíli se vrátil. "Nejsou ještě doma, ale stará jim řekne až přijdou, aby nás navštívili. Kouříte?" zeptal se Frantíka, vytahuje jednu dýmku a profukuje troubel.

Frantik neodpovídal. Kouřil sice, veřejně ještě ne, bál se otce, ale tajně, kupuje si "cigarety," protože byly laciné a dávaly hodně kouře.

"No nestyďte se a řekněte."

"Tak trochu."

"Z dýmky?"

"To ne."

"Tedy cikárka?"

"Ano, někdy, ale málo, bojím se."

"Ha ha," usmál se Černý, "čeho? Souchotin. Kamaráde, ty na vás nejsou vidět. Jen si zapalte. Či nemáte, počkejte, já mám snad něco" a sáhnuv do kapsy, vyndal doutník, "no tak nate. Není to žádné "extrafajn," ale kouřiti se může"

Frantik poslechl a zapálil si. Nakloniv se ale příliš brzy k sirce, spolkl síru a zakuckal se, až mu vyhrkly slzy.

"Vy jste kuřák!"

Frantik by byl nejraději s tím doutníkem uhodil, ale ta pýcha, kterou má v sobě každý, mu nedala. Dýmal statečně dále.

Po nějaké půlhodince slyšení bylo přede dveřmi hluk, jako lidských kročejů. Potom ozvalo se zaklepání.

"Dále!" ozval se Černý a přistoupil ku dveřím, aby je otevřel. Než ty byly již do korán a jimi vstoupili dva mladíci asi 25letí. Jeden z nich byl trochu větší.

"Vítám vás."

"Na zdar!" odpověděli jako jedněmi ústy, sundavajíc široké širáky a potřásajíc pravicí Černého.

"Co nám chceš?"

"Máte tady krajana," odvětil, ukazuje na Frantíka; a na vysvětlenou hned dodával, "našel jsem ho u večere a vzal s sebou"

Oba prohlíželi si okamžik Frantíka a menší pak promluvil.

"Jseš mi kamaráde nějak známý, ale na jméno si nemohu vzpomenout."

Frantik, kterého důvěrnost mladého muže překvapila, mlčel. Černý však už ho ohlašoval.

"Je to Hovorka."

"Hovorka? Francek Hovorků; i vítám

tě tady," a už mu podávali ruce. Frantik je bral jen zdrženlivě. Tak mu to vše připadalo podivným. Než neměl o tom kdy rozvažovati. Otázky hrnuly se naň jedna přes druhou. Frantik nestačil ani vypravovati. V té řeči rozplýval se zvolna ten led nedůvěry k těm cizím lidem a už skoro byl s nimi jako odedávna by je je znal. Než oči jeho stále si je prohlížely bedlivě. Vyrostli oba, myslil si, ale jsou to Kohoutové.

Větší z nich vždycky býval tak snědým a menší "bledým." Nic se nezměnili, jen že trochu vyrostli a sesílili, a že jim na rtu vyrazily knírky. Seděli tu proti němu na židlicích, ceníce zuby při otázkách a v ústech cumlajíc doutníky. Oba měli modré bluzy na sobě a na krku uvázanou červenou šálku se špendlíkem lesklým, ozdobeným nějakou hlavou. Či by byla ta hlava, to neznal Frantik a ptáti se na to nechtěl.

Seděli dlouho vypravujíc. Konečně přišli i na účel cesty Frantikovy. Ten jim vše řekl, a když domluvil, obrátil se Černý k staršímu Kohoutovi

"Co abys ho vzal s sebou ráno? Vyjdi dřív a ukaž mu, kam má jít."

"Proč pak ne," ozval se tento, "jen bude-li chtít?"

"Proč pak by nechtěl. Vidíte, že půjdete?" obrátil se k Frantikovi, který zatím rozmlouval s mladším Kohoutem.

"Když mne tam dovede?"

"Proč bych tě tam nedoved. Pingel si nech tady, beztoho tady u Černého zůstaneš, kde bys si hledal byt. Jsme tady pěkně pohromadě z jedné obce. Co říkáš?"

Frantik na to neodpověděl. Protože pak naň dále nenaléhali, hleděl raději to zamluviti, a tak tomu unikl.

Kohoutové pak se rozloučili a šli domů. Černý začal sice ještě řeč, ale Frantik již odpovídal jen kuse.

"Chce se ti už spát, viď? No tak si lehni," a sám začal se svlékat. Frantik svlékl kabát a zouval si boty. Černý mezi tím vyšel ven. Frantik svlékl vestu a strčil ji pod podušku, bál se o ten svůj groš, a takto ho jistě uchrání.

Ulehl a brzy spal, jako by ho do vody hodil. Bylo již šero, když se probudil, ale ještě se mu nechtělo vstávat. Černý ještě spal; ohmatal vestu, obrátil se na druhou stranu a spal dále. Probudilo ho teprve řádné zatřesení. Procítl, otevřel oči a viděl nad sebou tvář smějícího se Černého.

„Vstávejte!“ volal tento.

Frantík se pozdvihl a bylo mu jako by byl přetenčen. Noc na cizím, tvrdém lůžku ho rádně potýrala. Umyl se a zvolna se oblékal.

Teď všiml si ještě více pokojíka. Stěny byly holé, jen nad postelí Černého visel obraz jakýsi v černém rámcí a z něho dívala se tvář jakéhosi žida. Jiného obrazu tu nebylo. Hledal aspoň kříž, ale o tom nebylo ani tuchy. A přece Černý nezda se býti ani židem, či snad je pohanem. Teď si vzpomněl, že ráno ani večer se nemodlil, ani nedělal kříž, ač ho za to kárat nemohl ani ve svém svědomí. Vzpomněl si sám, že toho dne také se nemodlil, ač to matce slíbil, a srdce mu říkalo, že proto, aby se mu nesmál Černý.

„Máš hlad, víš?“

„Počkej, stará ti přinese něco pro zahřátí.“

Za chvíli přišla „stará,“ byla silná ženská, asi padesátiletá, se širokými ústy a šedivýma očima. Byla to „herbergs-muter“ těchto mladých dělníků, kteří měli od ní komůrky najaty. Přinesla dva hrníčky černé kávy.

Černý ji vypil a odplivl si. „To je pěkná bryndanice!“

Frantíkovi se do toho nechtělo, ale boje se, aby nerozhněval Černého, dal se, ač s nechutí, do kávy. Když ji vypil, podal mu soudruh skleničku, aby si zavdal. „Mohlo by ti přijít špatně, lizni si.“

Frantík však kořalky nechtěl. Jak rád by byl vytáhl buchtu a ve vzpomínkách na domov ji snědl.

„Tak co, budeš tu se mnou zůstávat?“ Frantík tohle zarazilo, ale vida, že něco říci musí, odpověděl: „Až jak dostanu práci.“

„To se ví, že jestli zde zůstaneš v práci. Víš, drahé to mít nebudeš. Platit budeš týdně naší staré nebo mně, já jí to dám. No a když jsme sousedy, budeš mi také tykat. Jsme oba lidé, kteří žijem z mizerných, musíme býti za jedno. Podej mi na to ruku.“

Frantík ač váhavě podal mu ruku, ale to tykání se mu nelíbilo. Jak má on takovému člověku, který by mohl býti skoro jeho otcem, tykat.

Zatím přišli Kohoutové a Frantík dal se s nimi na cestu. V kapse nesl odporující listy, a srdce se mu přece při tom chvělo, jak bude přijat . . .

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. (Z řádu Františkánského.) Při kapitole konané 18., 19. a 20. t. m. zvolen byl provinciálem provincie česko-moravské dosavadní ministr-provinciál P. Hippolyt Philipp; strážcem provincie P. Kazimír Adámek; definitory: P. Florian Březina, P. Florenc Cibulka, P. Ludvík Boehm a P. Method Pillmann. Další změny: P. Kazimír Adámek zvolen quardiánem v Praze; P. Laetus Schindler, dosavadní quardian v Praze, quardiánem v Tachově; P. Florian Březina, dosavadní quardian v Zásnukách, quardiánem v Plzni; P. Accurs Košťál, vikář konv. v Plzni, quardiánem v Zásnukách; P. Roger Konhefer, vikářem konv. v Praze; P. Alois Pany, kazatel kláštera v Plzni, vikářem tamtéž.

— **Nově zvolený rektor České kolleje v Římě.** Svatý Otec jmenoval dne 11. t. m. rektorem České kolleje Pavla Levu, rodilého v Římě, ve věku 47 let. Krom toho, že je doktorem theologie a obojího práva, dlužno některá bližší data vyznačiti. Po ordinaci na kněžství zaujal místo knihovníka na papežské universitě u sv. Apollináře v Římě, za nedlouho však, po 6 letech, stal se vicerektorem na ústavě de Propaganda Fide; r. 1887 opustil tento úřad, přejav místo duchovního otce na též ústavě a zároveň místo profesora theologie fundamentální na universitě téhož ústavu. Dvakráte zastával zvláštní posláni sekretáře msgr. Lorenzelliho při odevzdání birettu kardinálského a sice prvně arcibiskupu vídeňskému Ganglbauerovi a po druhé J. Em. nynějšímu kardinálu pražskému Františku hr. ze Schoenbornů. Jmenován byl též rytířem řádu Františka Josefa. Osirelá kollej raduje se, že zase obdržela nového otce, jež až doposavad poznala z jeho působení jako profesora na universitě Propagandy.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

p. Josef *Prachar*, far. v Kejřích, 22. července 1893, (nar. 11. července 1848, vysv. 19. července 1874).

Vyznamenání jsou:

p. Josef *Houžvička*, duchov. správce v Žižkově, jmenován osob. farářem;
p. Bernard *Dolák*, I. duchov. správce ve všeob. nemocnici v Praze, a

- p. Jan *Christ*, kněz ř. křížov. a admin. u sv. Petra v Praze, obdrželi Exposit. canon.;
- p. Jan *Kačer*, duchov. správce chorobince na Karlově v Praze,
- p. Matěj *Bařha*, I. kapl. u sv. Štěpána v Praze,
- p. Fr. *Motys*, I. kapl. u sv. Vojtěcha v Praze, a
- p. Alois *Foret*, I. koop. v Karlíně, obdrželi Synodalie.

Ustanoven jest:

- p. Josef *Dedek*, kapl. ve Vel. Újezdě, za far. v Skřejích.

Uprázdňená místa:

- Javoř* (Gabhorn), fara patr. p. Bedřicha vévody z Beaufort-Spontinu, od 1. července;
- Stará Boleslav*, proboštsví při kolleg. kapitole, patr. Jeho Veličenstva, od 7. července t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Malý*, osob. děkan a far. ve Smidarech,
- p. Josef *Pochyba*, osob. děkan a far. v Nových Hradech, a
- p. Frant. *Schmied*, osob. děkan a far. ve Zdonově, jmenování čestnými kanovníky katedrální kapitoly;

- p. Heřman *Häaser*, farář v Čestíně, obdržel Exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Lambert *Vichla*, admin., za faráře v Petrovicích;
- p. Ant. *Michel*, zám. kapl. v Zehušicích, za far. ve Zbislavi;
- p. Karel *Kučera*, koop. Dobručský, za koop. do Bělé (u Pardubic);
- p. Frant. *Šeda*, za koop. do Dolní Dobruče;
- p. Jan *Rašek*, děkan v Bílém Újezdě, vstoupil na odpočinek.

Uprázdňené místo:

- Bílý Újezd*, fara patr. hraběnky Olgy Kolovrat-Krakovské, od 1. července t. r.

V biskupství Litoměřickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Václav *Fomajzl*, farář ve Vetlí, jmenován osob. děkanem;
- p. Adolf *Maleček*, far. ve Stěti, obdržel Collar canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Dr. Vilém *Hermisdorfer*, prof. morálky v Litoměřicích, za městského děkana tamže;
- p. Jos. *Šebor*, kapl. v Trmících, za far. v Zezicích

České veřejnosti!

Nížepsaný obrací se ku všem upřímným a obětavým vlastencům katolíkům, aby dle sil svých přispěli k podniku v době nynější nejvýš potřebnému.

Národ náš potřebuje mužů: mužů zdatných, charakterů pevných, pracovníků neunavných a proto velice jest nám želeť ztráty každého nadějného muže. Zkušenost učí nás, že ztrácíme velmi mnoho nadějných mužů, jež bychom měli hleděti si zachovati.

Z našeho boдрého venkova přicházejí na vysoké školy pražské každoročně mnozí velmi nadaní jinochové, již, nemajíce dostatečných a mnohdy pražádných prostředků hmotných, v namahavých studiích svých poukázání jsou jenom na sebe samy; tací, chtějí-li v studiích se udržeti, namáhají se ze všech sil svých duševních i tělesných a když všechny obtíže již překonali a téměř u cíle svého jsou, únavou klesají v hrob — namáhavá práce, při bídě a nouzi — při hladu, vrhá je v hrob; jiní však jinochové, mají sice dostatek prostředků hmotných ale zase nejsou v nitru svém dosti pevní, a namnoze neznají dosah následků vábných příležitostí ve velkých městech dosti četných: nedovedou sebe překonati a dají se strhnouti vírem velkoměstským, při čemž zapominají na povinnosti své, za kterými přišli, více a více, miji se pak úplně s cílem svým — a i při nejlepší nadání zanikají.

Jsou tyto případy pravdivé? Zajisté. Jsou snad jen řídké? Jsou velmi četné; ztrácíme velmi mnoho nadějných mužů, jež můžeme si dosti snadno zachrániti a již mohou pak vlasti i církvi platných služeb prokázati, a proto tu pomoci nejvýše jest třeba.

Aby vlasti i církvi muži zdatní, charakterové přímí a ušlechtilí, vlastenci upřímní a obětaví, vědatoři na slovo vzatí a pracovníci a zastanci národa neunavni byli odchovávaní, a aby ti, jež ztrácíme, byli nám zachováni, zřídí se při spolku:

„Družstvo Arnošta z Pardubic,“ soustřeďujícím katolické posluchače vysokých škol pražských, zvláštní ústav pod jménem „Kollej Arnošta z Pardubic,“ jehož účelem dle čl. 2. stanov jest:

1. Vzdělávati a vychovávatí nadané a bezúhonné katolické posluchače vysokých škol pražských (světských fakult university a techniky) dle zásad křesťansko-katolických v řádné muže katolíky-vlastence.

2. Pečovati o jejich potřeby životní i vzdělávací.

3. Napomáhati chudým a nadaným jinochům katolickým, aby bez porušení zdraví studia svá konati mohli.

Aby se účelu toho došlo:

a) Bydlí chovanci ve zvláštní k tomu zřízené a upravené budově „Kollej Arnošta z Pardubic“ zvané, v níž jsou společně stravováni buď bezplatně nebo za vyjednaný (mírný) poplatek.

b) Povzbuzují se k životu nábožensko-mravnému a ku konání náboženských povinností.

c) Povzbuzují se k pilnému studiu na základě universitních respective technických přednášek a výborných pomůcek v ohledu náboženském nezávadných.

Účel tento zajisté sám za sebe mluví, a proto jest nejvýš žádoucí, aby každý dle možnosti k uskutečnění jeho přispěl.

K dosažení účelu toho přispívá:

1. *Kdo přistoupí za člena spolku akademiků katolických: „Družstvo Arnošta z Pardubic“ a „Kolleje Arnošta z Pardubic“ v Praze buď za zakládajícího nebo přispívajícího:*

Zakládajícím členem „Družstva Arnošta z Pardubic“ a „Kolleje Arnošta z Pardubic“ jest, kdo buď najednou nebo ve čtyřech letech (po 25 zl.), nebo v desíti letech (po 10 zl.) složí 100 zl. r. č.

Přispívajícím členem je, kdo každoročně buď 5, 3, 2 neb 1 zlatým r. č. spolku přispívati se uvolí.

2. *Kdo zřídí nadaci v „Kolleji Arnošta z Pardubic.“*

3. *Kdo přispěje nějakým darem jednou pro vždy.*

„Kollej Arnošta z Pardubic“ může uvítati každý věrný a oddaný syn vlasti, církve a národa s největším nadšením a uspokojením. Soustředíme se všickni kolem ní, neboť ji může kolik dobrých a šlechetných srdcí českých vlasti, církvi a národu býti zachováno a odchováno.

Zvláště rodiče na venkově bydlící, jichž synové studia universitní v Praze konají, mohou vítati takovýto ústav a mohou k němu splnou důvěrou hleděti, neboť v ústavě tomto budou jinochové za mírný plat co nejpečlivěji ošetřováni, k bedlivému studiu stále povzbuzováni a před zlým vždy otcovsky varováni.

O přihlášky za členy spolku akademiků katolických: „Družstvo Arnošta z Pardubic“ a „Kolleje Arnošta z Pardubic“ a o příspěvky uctivě prosí, je přijímá a kvituje a na všechny otázky ochotně odpovídá

V PRAZE, dne 15. července 1893.

Th. Dr. Karel Vondruška,

kooperátor u sv. Havla a starosta spolku
akademiků katolických: Družstvo Arnošta
z Pardubic v Praze.

OBSAH: Homilie na neděli desátou po sv. Duchu. — Kázání na neděli jedenáctou po sv. Duchu. — Kristus poprvé klesá . . . Kristus potkává Marii . . . Šimom pomáhá Kristu . . . (Básně.) — Aurelia Augustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. (Pokrač.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník. — Provolání.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlíčka a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expeditce
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou " 3:50
pololetně " 1:50
poštou " 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Homilie

na neděli dvanáctou po sv. Duchu.

*O trojím znamenitém naučení, daném nám
od Ježíše Krista.*

Jednou řekl Pán Ježíš zástupům a svým učedníkům: „Ale vy nechtějte býti nazýváni Rabbi, nebo jeden jest mistr váš, vy pak všickni bratři jste“ (Mat. 23, 8.). Tak jest; ten, jenž přede všemi zasluhuje čestný název mistra, jest náš Pán Ježíš Kristus. Zajisté kdož mimo Ježíše Krista má neskončenou moudrost a touží horlivě sdělití ji jiným, nežádaje pro sebe ni nejmenšího zisku. Dnešní evangelium (Luk 10, 23—37.), které může na tři díly rozvrženo býti, dosvědčuje, jak dobře se hodí pro Vykupitele název mistra lidí; poněvadž On nám v něm uděluje trojí naučení, převeliké vážnosti. První naučení jest, že vira v Ježíše Krista jest veliké dobrodiní, pravda to naznačená slovy, která promluvil Pán Ježíš k svým učedníkům a kterými začíná dnešní evangelium. Druhé naučení je, že zachovávaní příkázání lásky k Bohu a k bližnímu jest jediný prostředek k přijetí do života věčného; pravda tato potvrzena je v první rozmluvě, kterou měl Ježíš s jistým učitelem zákona. Třetí poučení posléze jest, že dobročinný člověk opravdu zasluhuje jméno bližního bratří svých; tuto pravdu osvědčil Vykupitel v druhé rozmluvě s řečeným učitelem zákona. Toť bude rozvrh dnešní homilie. Božský Spasitel otvírá k našemu duchovnímu prospěchu božská ústa svá; protož seberme se v myslí a každý z nás rei

s pokorou a s citem: „Mluv, ó Pane, neb sluha tvůj slyší“ (I. Král 3, 9.).

I. První poučení dané nám od Ježíše Krista slovy, která promluvil k učedníkům a kterým začíná dnešní evangelium: „Vira v Ježíše Krista jest velikým dobrodiním.“ Slyšte evangelická slova Vykupitelova: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte; neboť pravím vám, že mnozí proroci a králové chtěli viděti, co vy vidíte, a neviděli, a slyšeti, co vy slyšíte, a neslyšeli.“ Může se míti za jisto, že učedníci Ježíše Krista věřili v jeho božství, neboť v něm podoby božství poznali v něm Slovo tělem učiněné; slyšíce pak učení jeho, poznali je co výpovědi božské moudrosti. Pro tuto viru v něj jmenuje Ježíš své učedníky blahoslavenými. Proč ale jmenuje božský mistr své učedníky blahoslavenými, kteří v něm nepoznávají nic méně než Boha samého? Protože vira v Krista jest veliké dobrodiní. A je-li možno upíratí zraky na Boha a člověka, t. j. na bytost neskončeně dokonalou a necitití touhu následovati jeho podivuhodné skutky? Mimo to, může-li to býti, že by kdo dal sluchu vznešenému učení, které vychází z úst Boha Nazaretského a nezamiloval by si spolu učení tohoto? Posléze, není-li vira Ježíše Krista nejlepší prostředek k dosažení nebeského pokladu spravedlnosti, dle slov apoštola: „Spravedlnost Boží přichází skrze viru v Ježíše Krista ke všem a na všechny, kteří věří v něho“ (Řím. 3, 22.). Šťastní byli učedníci proto, že měli viru v Ježíše Krista, ale tohoto štěstí, díky Bohu, se dostane také nám, údům církve katolické. Jak veliké jest toto štěstí! Neb co rozum tak mnohých bratří našich

je zmaten smrtelnou temnotou nevědomosti a bludu, jelikož nepoznávají Boha, který je stvořil a vykoupil; naše mysl je osvícena živými paprsky Zjevení, jelikož víme, že Ježíš Kristus jest jednorozený Otce, a že se vtělil v čistém lůně Panny, že umřel na potupném dřevě, že nyní sedí na pravici Otce, co laskavý prostředník. bidných lidí Opětuji, jaké to štěstí. Když tomu tak, ať nikdy neochábně v srdcích našich víra v Boha a člověka. Naše víra v něj budiž vždy neoblomná jako skála. V pokušeních proti víře budiž vítězné naše volání: Věřím v Ježíše Krista, Syna Božího, vítěze nad hříchem a peklem; a v posledním okamžení pozemského života budiž poslední naše vyznání: Věřím v Ježíše Krista, soudce živých i mrtvých, má naděje, má koruna, má odměna

II. Druhé naučení, které nám dává Ježíš Kristus v dnešním evangelium, a které vysvitá z první jeho rozmluvy s jistým učitelem zákona jest následující: „Plnění přikázání lásky k Bohu a k bližnímu jest jediný prostředek dojití života věčného.“ Slyšte slova evangelická: „A aj, jeden v zákoně učený vstal, pokoušeje ho a řka: Mistře, co čině, život věčný obdržím? Ale on řekl jemu: V zákoně co jest psáno, kterak čteš? A on odpověděl, řekl: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vsí síly, ze vsí myslí své a bližního jako sebe samého. I řekl mu Ježíš: Právě jsi odpověděl, to čin a živ budeš.“ Tato první rozprávka Ježíše Krista s učitelem zákona nepotřebuje výkladu a nechává nás poznati, že plnění nejpřednějšího zákona lásky k Bohu a bližnímu jest jediný prostředek k dosažení života věčného. Než jakým způsobem máme konati tuto dvojí lásku? O tom nás zřetelně poučují připomenutá slova dnešního evangelium. Jestliť povinností naší milovati Pána Boha celým srdcem, celou duší, vsí silou a celou myslí, a proto pak ohledně lásky k bližnímu, máme ho milovati jako sebe samy. Nejprve musíme Boha milovati celou myslí, věrice v něj a majíce často mysl svou naň obrácenou. Musíme milovati Boha celým srdcem, nesouce se k němu, co nejvyššímu dobrému, častým a laskavým povzdechem. Máme Boha milovati celou duší, přispívajice k jeho slávě nejen rozumem a vůlí, ale i ostatními schopnostmi duše; jako jsou paměť, obraznost, moc pohnůtek. Máme Boha milovati ze vsí síly, aby totiž

všecky naše zevnější činy sloužily k jeho cti. Za druhé máme milovati bližního jako sebe samy. My žádáme sami pro sebe vše dobré, je tedy povinností naší chovati stejné přání ohledně našeho bližního; my sobě hledíme opatřit jak dobré těla, tak dobré duše, jak dobré časné tak věčné; je tedy povinností jednati stejným způsobem ohledně našeho bližního. Pravdu neklamnou jsem pověděl, že jediný prostředek přijíti k životu věčnému jest plnění přikázání lásky k Bohu a k bližnímu. Táže se tedy, jaký je poměr mezi životem věčným a mezi prostředkem k dosažení ho? Pozorujte to dobře, jest to tentýž poměr, který je mezi mnohem a málem, mezi velkým a malým, mezi sluncem a malým plamínkem, mezi nebem a bodem v prostoru. Připustivše tuto přeutěšenou pravdu, co učiníme? Vzbudíme živou touhu, aby v srdci našem opanoval život věčný. Štědrému Bohu buďtež vzdávány dětinné díky, že nám připravil dar tak velezáslužný. Buďtež vylity nejtrpčí slzy nad zaslepenými hříšníky, kteří, přestoupivše sladké přikázání lásky k Bohu a k bližnímu, zpozdíle pohrdají životem věčným, životem, který pozůstáváti bude v proměnění v tělo neporušitelné, nesmrtelné, slavné; a ohledně duše v požívání života blahoslaveného, v požívání Boha samého.

III. Třetí ponaučení udělené nám Ježíšem Kristem v dnešním evangelium a které se odvozuje z druhé rozmluvy, již měl s řečeným učitelem zákona, jest: „Dobrotivý člověk zasluhuje opravdu jméno bližního svých bratří.“ Slyšte slova evangelická: „Chtěje se zákona učitel sám ospravedlniti, řekl k Ježíšovi: A kdo jest můj bližní? Odpovídaje Ježíš, řekl: Člověk jeden sestupoval z Jerusaléma do Jericha a upadl mezi lotry, kteříž také oloupili ho a zranivše, odešli, odpoluživého nechavše. Přihodilo se pak, že kněz jeden šel tou cestou a uzřev jej, pominul. Též i jáhen, když byl u toho místa a uzřel ho, pominul. Samaritán pak jeden cestou se bera, přišel k němu a uzřev jej, milosrdenstvím hnut jest. A přistoupiv, obvázal rány jeho, naliv oleje a vína a vloživ jej na hovořivo své, vezl do hospody a péči o něj měl. A druhého dne vyňav dva peníze, dal hospodáři a řekl: Měj o něj péči a cožkoli nad to vynaložíš, já když se vrátím zaplatím tobě. Kdo z těch tří zdá se tobě bližním býti tomu, kterýž upadl mezi lotry? Ale on řekl: Ten, kterýž pro-

kázal milosrdenství nad ním. I řekl jemu Ježíš: Jdi i ty, učíš též.“ Takový je konec dnešního evangelium. Co dokazuje tato druhá rozmluva Vykupitele s učitelem zákona? Dokazuje, že dobročinný člověk v pravdě zasluhuje jméno bližního bratří svých. Tak jest, Ježíš když vypravoval příběh o milosrdném samaritanu, ptal se učitele, zdali kněz, aneb levita, aneb Samaritán zasluhoval nazván býti bližním nešťastného pocestného, upadlého do rukou lotrů. A zákona učitel odpověděl, že Samaritán hoden byl krásného jména bližního, kteroužto odpověď potvrdil Ježíš Kristus. Ale která je pravá příčina, pro kterou dobročinnému člověku patří zvláště vzácné pojmenování bližního bratří svých? Protože mimo obyčejné příčiny, pro které všickni lidé se nazývají bližními, při něm je ta zvláštní příčina, totiž ta, že je dobrodincem. Člověk dobročinný je bližním svých bratří nejen, že má s nimi stejný původ, přirozenost a cíl, ale mimo to, že se k nim přibližuje citem lásky a sdílením s nimi vlastních statků; sblížení se nejšlechetnější a příliš vzácné, jelikož oheň lásky a sjednocení srdcí působí záslužné sblížení se a dotýkání těl.

O jak dokonale je vzor lásky k bližnímu, který před naše oči staví Ježíš Kristus v osobě Samaritána. Ten ubíraje se cestou, vidí na cestě nešťastníka oloupeného a zraněného od lotrů; a jakkoliv jiného náboženství, obměkčí se a prokazuje mu lásku. Jaká to podivuhodná láska! On leje oleje a vína v rány jeho, obvazuje je, klade ho na hovoď své, veze ho na nejbližší hospodu, doporučí ho hospodáři, jehož ubezpečuje, že je volný nahraditi mu všechny výlohy, které učiní v prospěch uhostěného. A při pozorování tak krásného vzoru bratrské lásky, necítili bychom vroucí touhu následovati ho? Ó snažme se, co na nás jest, bychom byli věrnými obrazy dobrého Samaritána. Vidíme tu nešťastného, pronásledovaného, souženého od zavistníků; i my dle příkladu Samaritána podejme mu útěchu a pomoc. Setkáme se s bídným, jehož srdce je sevřeno úzkostí; i my dle příkladu Samaritána vlejme v stísněné srdce jeho olej a víno slov potěšujících. Spatíme nešťastníka nemajícího pokrmu a oděvu, i my dle příkladu Samaritána ulevme bídě jeho. Uzáříme-li bídníka ode všech opuštěného, i my dle příkladu Samaritána odporučíme ho zámožným a mocným. Ó staňmež se,

pokud to na nás jest, krásnými obrazy evangelického Samaritána, a pak se stane krásnými obrazy nebeského Samaritána Ježíše Krista —

Konče dnešní řeč, obracím se k vám slovy, jimiž začíná dnešní evangelium: „Blahoslavené oči, které vidí, co vy vidíte.“ Blahoslavení vy, kteří osvětleni světlem víry, vidíte Pána našeho Ježíše Krista, kdežto tak mnozí jiní vaši bratři neznají nebeskou krásu jeho. Blahoslavení vy, kteří žijíce v lůnu církve katolické, slyšíte ustavičně slovo Boží, kdežto tak mnozí z vašich bratří zcela neznají oblažující učení jeho. Ač tato vaše blaženost zde na zemi nedokonalá jest, ale vůle Boží to jest, aby po ní následovala blaženost dokonalá života věčného. Ale čeho se žádá, aby se tak stalo? O tom nás poučuje dnešní evangelium, že se žádá, bychom dokonale plnili přikázání lásky k Bohu a k bližnímu. Je-li to potřebná výminka, by se nám dostalo takového dobra, zajisté, že neustaneme a poslechneme vůli Svrchovaného. Milujme Boha z celého srdce, z celé duše, ze vši síly, ze vši mysli, což učiníme, zachovávajíce všecka Boží i církevní přikázání. Není ale na tom dosti: milujme bližního svého jako sebe samy; což učiníme, přejíce a zaopatřujíce bližním svým vše to dobré, které přejeme a zaopatřujeme sobě samým. Čiňme tak; a k nedokonalé blaženosti, z které se těšíme v pozemském vyhnanství, přijde, já to věřím, dokonalá a věčná blaženost.

O blaženosti nebeská, jak krásná a žádoucí se představuješ duši mé. Jaké to štěstí přidít se tělem ne více podrobeným bolestným nemocem, ale ozdobeným světlem, krásou, nesmrtelností. Jaké to štěstí mít paměť ne více souženou smutnými upomínkami, ale potěšenou ustavičně nejsladšími zpomínkami. Jaké to štěstí mít rozum ne více zatemněný nevědomostí a bludem, ale oplývající moudrostí nebeskou a hlubokou známostí Boha. Jaké to štěstí mít srdce ne více stísněné pozemskými nehodami, ale uspokojené ve všelikém přání a účastné spokojenosti božské. O nebeská blaženosti, ó ať tebe nikdy nejsem zbaven. A jako je k dosažení tebe třeba, bych miloval Boha a bližního, slibuji to před nebem a zemí, posílněn milostí, milovati budu Boha láskou andělů, milovati budu bližního láskou Samaritána. Amen.

Kázání

na slavnost Nanebevzetí nejblah. Rodičky Boží, Marie Panny.

„V plnosti svatých zdržování
mé.“ (Ekleziast. 24. 16.)

„Jako cedr vyvýšena jsem na
Libanu, a jako cypřiš na hoře
Sion.“ (24. 15.)

S podivným pocitem, ovčíčky milé, vstoupil jsem dnešního dne na toto posvátné místo. S bolným srdcem stojím tu před vámi, nevěda ani kterak započítati. Neboť místo co bych s radostným plesem v tento tak slavný den uvítati vás měl, tu sotva slzu útrpnosti zadržeti mi možná, patřím-li na vás. Smutná to věru pouť, kdež vloudil se zármutek pod přístřeší tak mnohých. Po těžkých pracích, při mnohém nedostatku konaných, těšili jsme se z hojného požehnání Božího a s utěšenou nadějí k radostnější budoucnosti vstříc jsme patřili. A hle, v několika minutách zmařena byla krásná tato naděje naše, zrazení stáli jsme nad spoustou, strašným krupobitím způsobenou — s pláčem klidíme. Než, je-li pravda, my jsme křesťané? A co křesťané víme dobře, že ještě žije nad námi ten starý Bůh, jenž vše řídí a spravuje dle nevstihlé moudrosti své, že ještě nad námi žije ten starý Bůh, jenž všecky vlasy na hlavě naší sečtené má, a bez Jehož vůle ani vrabec na zem nepadne; ano, my jsme křesťané, a co takoví víme, že ještě žije ten starý Bůh, jenž časem všelikým utrpením navštěvuje lid svůj, aby hříšníka pokáral, pak zkoušel a v dobrém ho upevnil; ano, my jsme křesťané, a co takoví víme, že ještě žije ten starý Bůh, jenž dopustí, ale neopustí, jenž raní, ale opět hojí, a jehož ruka až podnes není zkrácená, by tisícero násobným způsobem nemohl nahraditi ztrátu utrpenou. A protož nereptejte, ale s těžce zkoušeným Jobem rcetež u sebe: „Nahý jsem vyšel ze života matky své, a nahý zase se tam navrátím; Hospodin dal, Hospodin vzal; jak se Hospodinu líbilo, tak se stalo; buď jméno Hospodinovo požehnáno“ (Job. 1, 21.). Ano tak rcete sami u sebe, a setřete slzu s tváří zarmoucených a vyjasnětež obličej svůj, neboť nesloží zajisté Pán na rámě naše více, nežli snéstí můžeme, a až uhlídá čas, rozpomene se nad námi, přijde ku pomoci, aniž pak zapomene na nás matka naše přemilá, k jejímžto uctění

v tento den slavného Jejího Nanebevzetí jsme se tu shromáždili. Ano, nezapomene na nás matka naše Maria; vidí ona bídu naši a slyší náрек náš, a tu prokáže se býti i nám tou, jakou byla povždy všem nešťastným a skličným, jenž v důvěře přimluvě její se odporoučeli. Jakož tisícům svých věrných ctitelů byla „potěšením zarmoucených,“ tak potěší i nás; jen co dobré ditky se kní mějme a k ní se utíkejme. Než vy se ostýcháte přistoupiti k trůnu, na němžto „jako cedr na Libanu, a cypřiš na hoře Sion, povýšená jest ona královna nebes?“ Inu ovšem, jako nebesa nad zemí, tak mnohem více povýšena jest Maria nad námi, bídnými červíčky. Avšak já vim, že si dodáte chuti, že s dětinnou přítulností se kní přivinete a že tisíckrát pozdravovati ji budete v chválozpěvu radostném, jakmile z další mé řeči seznáte „onu zvláštní příčinu, kteráž duše skličené důvěrou k Marii poutá a poutati musí věčně.“

Poslechněte s pozorností, když pro společnou útěchu mluvíti budu dále ve jménu Páně. Zdravas Královno!

Vrána podle vrány sedá, rovný rovného si hledá, tak dí staré, ale pravdivé přísloví; neboť nahlédneme-li do obyčejného života, tu shledáváme, že lidé stejného stavu, stejné majetnosti a stejného vzdělání nejraději a také nejsrdečněji spolu obcují; kdežto naopak při každém poněkud patrnějším rozdílu stavu, majetku a vzdělanosti obapolná důvěrnost zřídka kdy se spatřuje. A podobně tomu stává se také, že člověk v nesnázích postavený nejdůvěrněji o radu a přispění utíká se k těm, kteříž v stejném aneb aspoň nápodobném neštěstí se nalezali, kteří tíseň buď stejných, neb alespoň nápodobných nesnází sami na sobě zkusili, poněvadž při lidech strastmi života nezkušených, málo útrpnosti se strastmi bližního od jakživa se jeví, jakož dle slov samého Spasitele onen vědovitý, vyhladovělý Lazar marně milosrdenství a nasycení vyhledával u boháče, jenž den co den skvostně hodovával a bolestnou muku hladu nikdy na sobě nezkusil. Jedním slovem: stejný života osud, zvláště pak stejné neštěstí, toť bývá mezi lidmi nejplatnějším základem upřímné důvěrnosti. A totéž také ona příčina zvláštní, kteráž duše skličené důvěrou nejvrouceněji k Marii poutá od věků, a poutati bude věčně.

Křesť. milí, ohlédnemeli se na chvílku do vezdejšího života nejbláh. Rodičky Boží, tu objeví se nám celé moře utrpení rozličných, jimiž protkán byl skrz na skrz běh svatého života jejího. Neboť není zájisté bolu ve světě, jímž by se nebyla zachvěla duše Panny svaté; není hoře pod sluncem, jímž by nebylo krvácelo srdce její. A proto s důvěrností utíkají se k ní všickni nešťastní a truchlíci, domnívajíce se zcela dobře, že oslyšení a bez útěchy zanechání nebudou od té, kteráž podobně, ba mnohem bolestnější rány osudu nepřiznivého na sobě zakusila, pocítila. Hned za prvního, za útlého věku svého cestu utrpení bolestných nastoupila Maria. Ona od rodičů, věkem již sešlých, mnohou modlitbou, posty, almužnami a jinými skutky dobrými na Bohu vyprošená, netěšila se dlouho z lásky mateřské, aniž z upřímné péče otcovské. Brzy ztratila, brzy k hrobu doprovodila rodiče milené, a osiřelá, ode všech opuštěná zůstala v životě jako útlá bylinka na poušti daleké. A tak první bolest, kteráž srdce lidské hned na úsvitě života poraniti může, potkala Marii: ona byla sirotkem, sirotkem ode všech opuštěným, a kromě Boha neměla nikoho. Co tedy divu, že všickni podobnou bolestí uchvácení, s důvěrou k Marii se obracejí? Což divu, že sirotci, že opuštění, z lásky přátel a z přízně světa tohoto vyloučení, k Marii se utíkají, své hoře jí stěžují, své slzy jí poroučejí a útěchu a posilu u ní hledají? I ví to sirotek, ví to opuštěnec, že zná Maria, co je osiřelost a opuštěnost, a tedy pod mateřským svým pláštěm že přitulek mu popřeje, jej potěší. — Než trapná osiřelost a opuštěnost za dnů dětinství, toť byly jen předchůdcové těžších strastí v životě Marie; neboť když později milostivě pohleděl Hospodin na čistotu a pokoru srdce jejího, když za matku svého syna ji zvolil a tak nade všechny dcery lidské povýšil, tu neumenšily se, ale ještě vzrostly a rozmnožily se strasti a soužení Panny svaté. Ach, co jen zkormoutiti a rozervati může upřímné, milující srdce mateřské, to všechno přišlo na Marii. Ona Syna svého v bídě a v opovrženosti porodila, v bídě a v nedostatku vychovala, s ním do dalekého Egypta před zlobou lidskou utíkala, ztraceného pak v roce dvánáctém s pláčem hořkým hledala; a když konečně dospěl božský jedináček její, tak že učiněn jest požehnáním světa, dobroditelem lidstva a chloubou i podporou

matky své: aj, tu na jeho smrt, a to na smrt nejbolestnější a nejohavnější hleděti musela Maria. O co jen žalného a hrozného zkusiti může srdce mateřské, to zkusila Panna svatá. Co tedy divu, že srdce stejnými strastmi zkoušené, stejnou bolestí hlované s důvěrou k Marii se utíká? Co divu, že matky křesťanské ve svém povolání nesnadném, při svých nedostatecích, při mnohých strastech o ditky své důvěrně a prosebně k Marii pohlízejí? Co divu, že při bolestné ztrátě miláčeků svých jen k Marii se utíkají, bolest svou k jejím nohám kladou a v zármutku matky sedmiboletné umírnění svých vlastních bolestí a svého hoře hledají? I vědí oni, že matka Syna Božího mateřských starostí a strastí v míře svrchované okusila a tedy že pomocné ruky jim podá, je potěší. — Avšak s bolestnou ztrátou Syna milého ještě nebylo konce strastem a utrpením Marie. Jí nebylo přáno v jednom okamžení spolu s Pánem Ježíšem skonati; ale ještě déle zůstavena byla na zemi, aby také poslední života lidského žal, aby také smutné vdovství a žalostnou opuštěnost při závěrečném životě okusila. Ani tedy tato rána neminula Marii. Což tedy divu, že duše stejným hořem sklíčené, že vdovy a všickni při sklonku života svého o lidi opuštění oči svých s důvěrou k Marii obracejí, a břemena svého usnadnění a útěchu pro srdce truchlivé u ní vyhledávají? I vědí oni, že i Maria tutéž školu utrpení prošla, a tedy že se jich ujme, je potěší.

Všemi strastmi života zkoušena, všemi kříži navštívena byla Maria; a to jest, co všechny nešťastné a sklíčené duše důvěrou živou k ní poutá od věků a poutati bude věčně. Ona, kteráž zimou zkřehlé údy Syna svého plénkami chatrnými ovijela a na lůžko ze slámy bidně upravené kladla, ona poznala, ona zkusila, co jest bída, co chudoba, co nedostatek. Ona, kteráž s nemluvnětem v náručí před řinčením zbraně žoldnéřů Herodesových přes hory a doly dobou noční utíkala, ona poznala, ona zkusila, co jsou nátisky, co pronásledování? Ona, kteráž útržky a rouhání Synu milému činěné se srdcem krvácejícím poslouchala, ona poznala, ona zkusila, co jest lehčení, co jest utrhaní na cti. Ona, kteráž pod křížem na smrtelný zápas jedináčka svého s duší sedmým mečem zbožnou hleděla, a kromě skonání všechna muka a bolesti zároveň s ním pocítila,

ona poznala a zkusila, co jsou hrůzy, co úzkosti hodiny poslední. Což tedy divu, že všickni nešťastní, všickni chudobou a nedostatkem skličeni, všickni pronásledováni, všickni na cti utrhaní, ano že i všickni k hodině poslední pracující a důvěrou k Marii mysl svou obracejí, pomoci a žádoucího prostřednictví u Boha bezpečně od ní se nadívají. Jedním slovem: že Maria nejtěžší pohromu všelikého neštěstí sama zakusila, tož zvláštní příčina té veliké důvěry, s kterouž nešťastné člověčenstvo k Marii se utíká.

Což pak tuto důvěru všech nešťastných k přemilé matce Marii sílí, jest to, že platnost a vyšší pomoc přímlyvy její nejednou na sobě pocítili ti, jenž celým srdcem k ní své útočiště vzali. A tu mnohých, přemnohých příkladů mohl bych uvést, kterak Maria svých věrných ctitelů se ujímá a ve všelikých potřebách a nebezpečnostech mocnou přímlyvou svou ku pomoci jim pospíchá, než jeden aspoň připomenu. — Štalo se, jak opat Paládus vypravuje, že jistý měšťan z města Alexandrie, jenž se svou manželkou a šestiletou dceruškou bohabojný život vedl, že za příčinou důležitých zaměstnání do Konstantinopole odebrati se musil. I do provázela jej manželka až k břehu mořskému a tu v bolestném loučení tázala se ho, řka: „Ach manželi, komu pak nás odporoučíš? či ochraně nás odevzdáváš?“ Tu odpověděl nábožný manžel: „Odporoučím vás ochraně nejsvětější Rodičky Boží, Marie Panně.“ Těmito slovy potěšená a do ochrany Marie doporučená, vrátila se domů manželka. A hle, co se přihodilo? Jednoho dne po odchodu manžela, když manželka s dceruškou svou za stolem sedíc, práci zaměstnána byla, zdál se jedinému domácímu služebníkovi příhodný čas, matku i dítě zavraždit, všecko, co cenu mělo, odciziti a pak na útěk se dáti. Již stál na práhu pokoje zavřeného, dlouhým nožem ozbrojen, již se chystal, aby ho vrazil do prsou jejich; zatím — ó té podivné ochrany matky Boží — náhle byl slepotou raněn, tak že s místa se hnouti nemohl. V zoufalství volal, aby mu paní otevřela, a když nadarmo volal, sám si nůž do prsou ve vzteku vrazil; přece však dříve neumřel, až světské právo z vlastního vyznání jeho se přesvědčilo a rozhlásilo, že nikdo z domácích, nýbrž on sám sebe zavraždil.

Nejmilejší, tak jste tedy poznali tu

zvláštní příčinu, kteráž duše skličené důvěrou k Marii poutá a poutati musí věčně. Poznali jste, že ona důvěra všech v neštěstí postavených k Matce Boží v tom se zakládá, že Maria za svého vezdejšího života stejného osudu a stejných strastí okoušela. A nyní již nezbyvá mi nic jiného podotknouti, nežli povzbuditi vás, byste i vy ve všelikém utrpení svém, zvláště pak v tomto bolestném navštívení, kterým nedávno ruka Páně se nás dotkla, důvěrně k Marii se utíkali, neboť vězte, že byt by ihned pomoc nenásledovala, že již tím pouhým důvěrným pohledem na Marii dobře si posloužíme a v srdci pokřejeme. Neboť to pomyšlení: Blahoslavená Rodička Boží tím samým hořem úpěla, kteréž nás hněte; matka světa Spasitele to samé, ano mnohem těžší břímě snášela, nežli jaké na nás dolehá, to pomyšlení dodá nám ducha a zmužilosti, a nebudeme teskniti nad stavem svým, vidouce, že ruka Prozřetelnosti od strastí a svízeli podobných neušetřila ani té, kteráž spásu světa, Syna Božího pod srdcem svým nosila. Ostatně povšimněme si dobře pohromy oné, jež nás potkala, odřekněme se všeho, což křivého a nepravého do sebe znamenáme. Netrpme již déle mezi sebou a v sobě všelikou nelaskavost, k náboženství lhostejnost, prostopášnost mládeže, smilstvo, manželské sváry, nemoudré nadřžování rodičů dětem, pomlůvu a na cti utrhaní, ale se srdcem kajícím a vyčištěným k Bohu se obraťme. A jestliže takto tímto dopuštěním ze své hříšné mrakoty se probudíme, jestliže z pozemské své škody takového duševního prospěchu nabudeme, pak mnohem více vyzískáme, nežli jsme ztratili; pak nedotkla se nás ruka Páně trestem, ale milostí, jižto nás uvéstí chce tam, kam nás na dnešní den předešla nejmilejší matka naše, Maria. Amen.

Homilie

na neděli třináctou po sv. Duchu.

Deset málomocných.

Dnešní evangelium sluje evangelium o dositi málomocných. Vypravuje se v něm, že Ježíš přišel jednoho dne do jednoho městečka, potkalo se s ním deset mužů málomocných, kteří volali: Ježíši, přikázati, smiluj se nad námi. Pán Ježíš jim

řekl: Jděte a okažte se kněžím. A v tom co šli, byli hned čistí a zdraví. Jeden z těchto desíti mužů vida se zdravým, vrátil se zpět, velebě hlasitě Pána, padnul k nohám Ježíšovým, a ten byl Samaritán. Ježíš mu řekl: „Zdaliž jich deset nebylo uzdraveno? A kdež jest jich devět? Nenít nalezen, jenž by se navrátil a vzdal chválu Bohu, jedině cizozenec ten.“ I řekl Ježíš Samaritánu: „Vstaň a jdi, nebo víra tvá tě uzdravila“ (Luk. 17, 11—19.). Toť hlavní obsah dnešního evangelium.

Toto evangelium nám dává mezi jinými tři zvláštní naučení; ono učí:

1. jak veliká jest dobrotivost Ježíše Krista;

2. jak veliká je zásluha poslušnosti k božským rozkazům, a

3. jak veliký byl za času Ježíše Krista počet nežidů nevědeckých k milosrdenství Božimu.

Dopřejte mi, jak obyčejně, laskavou pozornost, já počnu.

1. První naučení udělené nám dnešním evangelium jest: Veliká jest dobrotivost Ježíše Krista. Mezi tím, co vcházel Ježíš Kristus do nějakého městečka, bylo viděti, ano se blíží deset málomocných. Při pohledu na ně pohnulo se srdce jeho a umínil si uzdraviti je. Uložil jim, jíti do Jerusalema a představit se kněžím, a když oni poslechli daného rozkazu, uzdravení jsou hned. Obdivujeme zvláštní dobrotu Ježíše Krista. Kdo byli ti, jenž prosili o uzdravení. Bylo to deset mužů pokrytých ošklivým málomocenstvím, lidé, kteří neměli ni žádného práva na zázračné uzdravení. A co učinili, aby dosáhli štěstí žádoucího? Nic jiného, leč příliš lehký skutek poslušnosti. Ale Ježíš Kristus je pouhá dobrotá; a to malounko stačilo, aby bylo všech deset zázračně očistěno od ohyzdné nemoce jejich. Ó jaká to dobrotivost Ježíše Krista k lidem. A co medle byl celý život Vykupitele, leč řetěz dobrodiní udělených rozumným tvorům svým. Ježíš byl v životě dobrotivým k dítkám, a proto je objímal a laskavě tisknul k prsům svým. Ježíš byl v životě dobrotivým k apoštolům, a proto snášel trpělivě slabosti jejich. Ježíš byl v životě dobrotivým k hříšníkům, a proto zacházel s nimi přívětivě a rozhřešoval je od hříchů. Ježíš v životě byl dobrotivý i se samými nepřáteli svými; a co tedy učinil, byv přikován ku kříži na Kalvarii? Modlil se za ně, řka k božskému Otci: „Otče, odpusť jim, oni

nevědí, co činí.“ Svati mívali velmi živé vidění o neskončené dobrotě Ježíše Krista; odtud se v nich ozývala touha a ustavičné přání, aby hodni byli významné dobroty jeho srdce. Sv. Benedikt Laber, jsa ještě mládeneček, slíbil Bohu, že bude živým obrazem Ježíše Krista. Pro lásku k Ježíši Kristu vedl skoro patnácte let život největší dobrovolné chudoby, život neobyčejných dobrovolných utrpení. Jsa v Římě, často chodil do kostela římské kolleje, klekával u zábradlí hlavního oltáře, maje takto před očima veliký obraz představující Ježíše, an okazuje sv. Ignaci kříž, a bylo slyšet volajícího: „Mně, mně tento kříž; on mi patří za mé viny; tobě, Ježíši, nesluší na tvých ramenou; on nepatří svatému, jenž se shýbá, aby ho přijal! Tak bylo slyšeti blahoslaveného Labre; načež tak pohyboval tělem a zdálo se, jako by se převrátil přes zábradlí, jako by se byl zmocnil kříže Ježíše Krista. Jak skvělý to příklad vděčnosti k dobrotivosti Ježíšově, milováním předobrého Ježíše celým srdcem, celou duší, ze vši síly.

2. Druhé naučení, které nám podává dnešní evangelium: Velikou zásluhu má poslušnost k vůli Boží. Sotva že uslyšelo deset málomocných slova Spasitelova: Jděte, okažte se kněžím; neodkládali pranic, uvěřili pevně ve všemohoucnost Vykupitelovu a vydali se k Jerusalemu. Jaká tedy byla odměna, kterou přijali za svou poslušnost k rozkazu Božimu? Dosáhli hned zázračné uzdravení, stavše se čistými od málomocenství, která poskvřňovala a svírala bolestmi všechny údy jejich. Hle, jak velikou zásluhu má poslušnost k rozkazům Božím? Ti, jenž poslouchají rozkazů Božích, těší se pokoji nezrušitelnému; poněvadž se drží bezpečného vůdce. Ti, jenž poslouchají rozkazů Božích, neposkvřňují duši svou hříchem; neb jednají dle pravidla neskončené svatého. Oni, co poslouchají rozkazů Božích, jsou přátelé a domácí Boží, dle slov J. Krista: „Matka má a bratři moji jsou ti, kteří slyší slovo Boží a zachovávají“ (Luk. 8, 21.). Posléze ti, kteří rozkazy Boží zachovávají, zaopatří sobě život věčný, dle oněch potěšitelných slov Ježíše Krista: „Kdo slyší slova má, má život věčný“ (Jan 5, 25.) Jsou-li ale takové prospěchy poslušnosti k rozkazům Božím, kdož nebude chtít své chování zříditi dle rozkazů Božích, následuje takto šlépěje svatých, jejichž všecka péče záležela v tom, aby ve všem vyplnili rozkazy

nebeské? Blahoslavený Jindřich Suso říkával: „Raději bych byl nočním ptákem s vůlí Boží, nežli Serafinem s vůlí mou.“ Pán Ježíš navrhnul jednou sv. Františku Borgiaši voliti sobě buď život nebo smrt manželky své, která byla těžce nemocná. K tomuto nabídnutí obměkčil se Borgiaš a odpověděl: Proč ponecháváš, ó Pane, mému posouzení to, co jedině v Tvé moci jest? To, co mně je k prospěchu, jest, následovati ve všem svatou vůlí Tvou, poněvadž mimo Tebe žádný jiný lépe nezná to, co mně prospívá. Protož, ó Pane, učin to, co se Tobě líbí, nejen ohledem na manželku, nýbrž i mých synů a mne svého. Buď vůle Tvá.

III. Třetí ponaučení podané dnešním evangelium o desíti málomocných: Za času Ježíše Krista byl veliký počet židů nevděčných za milosrdenství Boží. Dle dnešního evangelium bylo deset málomocných od Ježíše Krista zázračně uzdraveno; devět z nich bylo židů, t. j. vyznávačů pravého tehdejší náboženství, jen jediný byl Samaritán, t. j. vyznávač bludného náboženství. Nyní se táží, z oněch desíti málomocných uzdravených od Ježíše Krista, mnoholi jich bylo, kteří se okazali vděčnými k milosrdenství Božímu za uzdravení zázračně dosažené? Jen jeden; a ten byl Samaritán; ostatních devět byli židé, a ti tedy byli vázáni nutnější povinností k vděčnosti k Ježíši Kristu; a ti nechtěli doprovázeti Samaritána, aniž se vydali, by vzdali povinné díky božskému svému dobrodinci. Toto předpokládá, kdož nenahlíží, jak veliký byl počet židů za času Krista Ježíše, nevděčných k Božímu milosrdenství? Tito mnozí židé, kteří za živobytí Spasitele okazali se nevděčnými k dobrodiním Božím, připomínají bohužel ty mnohé katolíky, kteří za dnů našich okazují se zaměnlivými za nebeská dobrodiní. Kdo by to neuznal? Katolíci jsou lidem vyvoleným? oni jsou to, na něž padá mnohem hojněji dešť nebeských milostí. Jaké milosti přirozené i nadpřirozené, kolikeré osvětlení mysli, kolikerá pohnutí srdce; jakých milostí, pravím, uděluje Bůh ustavičně následovníkům své víry. Nicméně je mnoho katolíků, jenž se odsluhují láskou, dobrými skutky, dobrovolnými obětmi božské, nevyčerpatelné dobročinnosti? Márně bylo by zapírání; velmi málo jest jich. O kéž bychom my nepatřili do počtu těch nešťastných duší, které se osvědčují nevděčnými k milosrdenství Božímu; naopak

naše vděčnost k Bohu budiž živá, účinná, stálá; a protož následujme překrásných příkladů vděčnosti, zůstavené nám Marií Pannou, když vešla do domu Alžbětina, slyšela se nazvati od své příbuzné matkou Páně, blahoslavenou, protože uvěřila slovům anděla. Co činí Maria, slyšíc, ana se jí připomínají dobrodiní Boží. Ona cítí, an se zmáhá v srdci plamen vděčnosti; on se rozplývá v slovech citěné vděčnosti; ona počala prozpěvovat Magnificat, píseň nejlíbeznější a nejvděčnější, kterou kdy ústa lidská zapěla Bohu milosrdenství. Následujme vděčnost Marie k nebeskému dobrodinci, buď upřímným vyznáváním nesčíslných závezků, kterých máme k Bohu, buď důkuvzdáním ustavičným Bohu za přijatá dobrodiní, buď odsluhováním se za dobrotivost Boží životem oslaveným, konáním všelikých ctností křesťanských. —

Čteme v dnešním evangelium, že Samaritán jak byl uzdraven od málomocnosti, vrátil se nazpět, velikým hlasem velebě Boha, padna k nohám Ježíšovým, vzdal mu díky. Buďme následovníky tak krásného příkladu; jsouce pamětlivi nesčetných dobrodiní, která jsme dosud z rukou Božích přijali, rcemež plni vděčnosti: Díky vzdáváme Tobě, všemohoucí Bože, za nesčíslná dobrodiní Tvá. Ó Bože trojjediný, pokorně Tobě děkujeme za všechny milosti, kteréš nám dosud prokázal. Tobě děkujeme za milost, žes nás stvořil, a tím žes nás učinil Tvými nevzuešenějšími obrazy. Tobě děkujeme za milost křtu sv., kterou jsme se stali syny Tvými a dědici království Tvého. Tobě děkujeme za dobrodiní přijatého křesťanského vychování, kterým jsme uvedeni byli od nejútlejšího mládí k milování a vykonávání Tvé víry. Ó Bože Trojjediný, andělové a všickni svatí nebešťané nechť za nás vzdají díky za vybraná a mnohá dobrodiní, která jsi nám od počátku života našeho až do dneška prokázal. Ó kéž bychom jednou mohli přebývat v Tvém svatém království, bychom tam mohli zapěti věčnou píseň vděčnosti za Tvé otcovské nesčíslné milosrdenství. Amen.

Veronika podává Kristu roucho...

(Z cyklu: Křížová cesta.)

Vidouc Veronika v davu,
jak krev mocně stále tryská

pod trny, jež židé v hlavu
Kristu vtiskli, hledí blízká
u něj býti — krev tu smýti.

Zástupem se tudíž dere
nic nedbajíc lání, bití,
ze všech stran jež do ní pere,
první že chce všude býti —
jen pospíší — ku Ježíši . . .

Podalil se záměr její,
již u Krista u samého —
děsně, hrozně kati klejí,
avšak marně, již od Něho
neodvrátí — zlí jí kati.

Roucho svoje nyní v spěchu
Kristu dává, a on stírá
krve toky za posměchu
lůzy, jež se bouřně vzpírá
tomu činu — lásky kynu.

A odměněn v skutku dosti
čin ten lásky Veronice —
Pán jí v roucho ze vděčnosti
svoje věrně vtiskl líce —
v té on ceně — splatil ženě!

Kristus po druhé klesá...

Ach již opět, opět mdloba
mocná Krista Pána jímá —
však co dbají slepá zloba —
ta jen bič svůj, meč, kyj třímá
a jen spílá — vášní spílá. —

Rána jedna druhou stíhá
na Kristově čistém těle —
kříže již jej velká tíha
k zemi naklonila cele —
hle již zase — poddává se.

Na kamení tvrdé padá —
jaký pohled! V rány živé
prach se, písek žhavý vkládá,
je rozžírá, a lid plyne
ve svém vzteku — hluku, jeku.

Každý bije, k chůzi nutí —
ale marně, nelze vstáti
Kristu, jenž tu bez pohnutí —
však hle, zas přec život znáti
v těle slabém — mdlém a chabém. —

A tu rota neustane —
šlehá, mrská, až přec zase
obět její s tíží vstane . . .
již pak v hlučném, děsném jase
vleče dále — svého krále!

Kristus mluví k ženám...

V prostřed sběře šťvané, kruté
útrpné přec duše byly —
a ty v nitru mocně hnuté
nade Kristem slzy lily
v útrpnosti — vzácné ctnosti!

Jerusalémské to ženy
nade Kristem horce pláčí —
vidít rány otevřeny,
jichž krev dlouhou cestu značí
každým krokem — celým tokem . . .

Vzhlédne Kristus na ně mile,
a by nad ním neplakaly,
vybízí, však od té chvíle
nad sebou by spíše lkaly
a nad svými — syny zlými!

Vždyť on proto na zem sstoupil
s nebe — sídla věčné slávy,
lidstvo hříšné by vykoupil,
jež byl svedl satan dravý
z cesty ctnosti — k nepravosti. —

Avšak běda těm, jichž vinou
zničen bude Syn člověka —
na věky ti bídně zhynou —
ó jak hrozno! Hle co čeká
syny pýchy — za jich hříchy!

Prok. Zaletěl.

Aurelia Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

(Pokračování.)

XVII.

*Co jest vůle dobrá malá. co vůle dobrá velká?
Obojí dána bývá od Boha, obojí jest láska.
Bůh, abychom chtěli, působí na počátku, a
s chvějícími spolupůsobí ke konci. Břímě
utrpení těžké jest pro slabou přirozenost
lidskou, lehkým však se stává láskou. Kterak
apoštol odporučuje lásku, to jest božským
milováním rozohněnou vůli. O milování
bližního.*

33. Kdo tedy chce plniti Boží příkázání, a nemůže, má ovšem vůli dobrou, ale ještě malou a slabou: bude však moci,

jakmile velkou míti bude a silnou. Mučenicí zajisté veliká přikázání plníce, ovšem velikou vůli, to jest velikou láskou je plnili, o kteréž lásce Pán dí: „Větší té lásky nemá nikdo, nežli aby duši svou položil za přátele své.“ Proto di apoštol: „Nebo kdož miluje bližního, zákon naplnil. Nebo: nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, nepožádáš, a jestli které jiné přikázání, v tomto slově se zavírá: Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého. Milování bližního neučiní zlého; a protož plnost zákona jest milování“ (Řím. 13, 8. a násl.). Té lásky neměl ještě apoštol Petr, když ze strachu Pána třikráte zapřel. Nebo „bázně není v lásce,“ jak praví evangelista Jan v listě svém, „ale dokonalá láska vyhání ven bázeň“ (1. Jan. 4, 18.): a přece, ačkoli malá a nedokonalá, nescházela, když řekl k Pánu: „Život svůj za tebe položím“ (Jan. 13, 37.); domníval se, že může, co cítil, že chce. A kdo uděluje tuto lásku, ačkoli malou, ne-li ten, jenž zřizuje vůli, a spolupůsobením dokonává, co působením počíná? Poněvadž sám, abychom chtěli, působí na počátku, jenž s chtějícími spolupůsobí na konci. Pročež praví apoštol: „Doufání mám o tom, že kterýž začal ve vás dílo dobré, dokoná (je) až do dne Krista Ježíše“ (Filip. 1, 6.). Abychom tedy chtěli, on bez nás působí; když však chceme a tak chceme, abychom konali, s námi spolupůsobí: bez něho však buď působícího, abychom chtěli, anebo spolupůsobícího, když chceme, k dobrým zbožnostem úkonům pranic schopni nejsme. O něm působícím, abychom chtěli, řečeno jest: „Bůh zajisté jest, kterýž působí ve vás i chtění“ (Filip. 2, 13.). O spolupůsobícím pak, když chceme a chtěce konáme dí: „Víme, že milujícím Boha všecky věci napomáhají k dobrému“ (Řím. 8, 28.). Co jsou ty všecky věci, ne-li i sama hrůzná a krutá utrpení? Brímě zajisté ono, které obtížno jest mdlobě, lehkým stává se lásce. Neboť takovým řekl Pán, že brímě jeho jest lehké, jako byl Petr, když trpěl pro Krista, ne jako, když zapřel Krista.

34. Lásku tuto, to jest božským milováním rozohněnou vůli, doporučuje apoštol, an praví: „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? zdali soužení? aneb ouzkość? nebo hlad? zdali nahota? čili nebezpečenství? zdali protivenství? čili meč? (jako psáno jest: Pro tebe mrtvení býváme celý den, jmíni jsme jako ovce k zabiti). Ale

v tom ve všem přemáháme pro toho, kterýž nás si zamiloval. Jist jsem zajisté, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knižetstvo, ani mocnosti, ani věci přítomné, ani budoucí, ani síla, ani vysokost, ani hlubokost, ani jiné stvoření, nebude moci nás odloučiti od lásky Boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Pánu našem“ (Řím. 8, 35. a násl.). A na jiném místě praví: „A ještě vyšší cestu vám ukáži: Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými, a neměl bych lásky, byl bych jako měď zvučící, anebo zvonec znějící. Kdybych měl proctví, a znal všechna tajemství, a kdybych měl všechnu víru, tak že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdál na pokrmu chudých veškeren statek svůj, a vydal tělo své k spálení, lásky pak kdybych neměl, nic mi to neprospívá. Láska trpěliva jest, dobrotiva jest; láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není ctižádostiva, nehledá co jejího jest, nepouží se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě; všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká, láska nikdy nevypadá“ (1. Kor. 13, 1. a násl.). A brzo na to dí: „Nyní pak zůstávají, víra, naděje a láska, tyto tři: ale větší z nich jest láska: Následujtež lásky.“ A ke Galatům praví: Nebo vy v svobodu povolání jste, bratří: toliko ať neužíváte svobody k příčině těla, ale posluhujte sobě vespolek skrze lásku ducha. Nebo všecken zákon v jedné řeči se naplňuje: Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého“ (Galat. 5, 13, 14.). To jest, co k Římanům praví: „Kdo miluje bližního, zákon naplnil“ (Řím. 13, 8.). Rovněž dí ke Kolosenským: „Ale nad to nade všechno mějte lásku, kteráž jest svazek dokonalosti“ (Koloss. 3, 14.). A k Timotheovi dí: „Konec přikázání jestiž láska“ (1. Tim. 1, 5.): a připojuje, jaká láska, z čistého srdce, praví, a dobrého svědomí, a neošemetné víry. Korintským pak, an píše: „Všecky vaše věci ať se dějí v lásce“ (1. Kor. 16, 14.), s dostatek ukazuje, že i samo trestání, které za kruté a trpké pokládají ti, kdo trestání bývají, s láskou dítí se má. Pročež i jinde když byl řekl: „Trestejte nepokojné, potěšujte malomyslných, přijímejte nemocné, trpělivě se mějte ke všem“ (1. Thess. 5, 14.), ihned dodal: „Vizte, aby žádný žádnému zlého za zlé neodplacoval.“ Tedy i když trestají se nepokojní, ne zlé za zlé, nýbrž spíše dobré se od-

placuje. To pak vše co jiného, ne-li láska činí?

35. Apoštol Petr pak praví: „Především společnou mezi sebou lásku ustavičnou mějte; nebo láska přikrývá množství hříchů“ (1. Petr. 4, 8.). Praví též apoštol Jakob: „Jestliže však plníte zákon královský podlé písem: Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého, dobře činite“ (Jak 2, 8.). Rovněž apoštol Jan: „Kdož miluje“ (1. Jan. 2, 10.), dí, „bratra svého, v světle zůstává“ A na jiném místě: „Žádný, kdož není spravedlivý, není z Boha, a kdo nemiluje bratra svého; neboť to jest zvěstování, kteréž jste slyšeli od počátku, abyste milovali jedni druhé“ (1. Jan. 3, 10. a násl.). A podobně jinde dí: „Toť jest přikázání jeho: abychom věřili ve jménu Syna jeho, Ježíše Krista, a milovali jedni druhé, jakož nám dal přikázání“ (v. 23.). A opět: „Toto přikázání máme od Boha: aby kdo miluje Boha, miloval i bratra svého“ (1. Jan. 4, 21.). A brzo potom (1. Jan. 5, 2. 3.) dí: „Po tomť poznáváme, že milujeme syny Boží, když Boha milujeme, a přikázání jeho ošťiháme. Nebo to jest láska Boží, abychom přikázání jeho ošťihali: a přikázání jeho nejsou těžká.“ A v listě druhém psáno jest: „Ne jako nové přikázání tobě píši, ale to, kteréž jsme měli od počátku, abychom milovali jedni druhé“ (v. 5.).

36. Praví i Pán Ježíš, že na dvou přikázáních, milovati Boha a milovati bližního, „všecken zákon záleží i proroci“ (Mat. 22, 40.), o kterýchžto dvou přikázáních v evangeliu sv. Marka psáno jest: „I přistoupil jeden ze zákonníků, kterýž je byl slyšel se hádati, a vida, že jim dobře odpověděl, otázal se ho, které by bylo přikázání první ze všech. Ježíš pak odpověděl jemu: První ze všech přikázání jest: Slys Israeli, Pán Bůh tvůj jeden jest: a milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, a z celé duše své, a ze vši mysli své, i ze vši síly své. To jest první přikázání. Druhé pak jest podobné tomu: Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého. Jiného většího přikázání nad tato není“ (Mat. 12, 28.). Praví též v evangelium sv. Jana: „Přikázání nové dávám vám: abyste se milovali vespolek, jakož jsem miloval vás, abyste i vy se vespolek milovali. Po tomť všickni poznají, že jste moji učenníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým“ (Jan 13, 34. 35.).

XVIII.

Láska, kterou přikázání plníme, není z nás, nýbrž z Boha. Zákon bez milosti jest mrtvá litera. Bůh nás dříve miluje, abychom my jej milovali.

37. Všecka tato přikázání lásky čili milování, jež taková a tak veliká jsou, že cokoliv domníval by se člověk dobře činiti, činil-li by bez lásky, nikterak by dobré nebylo: tato přikázání lásky tedy nadarmo byla by dána lidem, nemajícím svobodného rozhodování vůle; však poněvadž zákonem jsou dána, starým i novým, ač v novém přišla milost, která v starém byla slibována, zákon však bez milosti jest litera mrtvá, v milosti však duch oživující, odkud má člověk lásku k Bohu a bližnímu, ne-li ze samého Boha? Neboť, jestli ne z Boha, nýbrž z lidí, zvítězili Pelagiáni: pakli z Boha, přemohli jsme my Pelagiány. Budiž tedy rozhodčím mezi námi apoštol Jan, a reiž k nám: „Nejmilejší, milujme se vespolek“ (1. Jan. 4, 7.). Těmito slovy Janovými oni vychloubajíce se, říkali: proč se nám tak prikazuje, leda že sami ze sebe máme, abychom se vespolek milovali? Pokračuje dále týž Jan a zahanbuje jich, an praví: „nebo láska jest z Boha.“ Tudiž ne z nás, ale z Boha jest. Proč tedy se praví: „milujme se vespolek, nebo láska jest z Boha:“ leč že přikázáním povzbuzena tu svobodná vůle, aby hledala dar Boží? kteráž zcela beze všeho účinku by byla povzbuzována, kdyby dříve neobdržela něco lásky, aby hleděla získati si toho, čím by plnila, co se jí poroučí. Když se dí: milujme se vespolek, zákon jest to; když pak se dí: nebo láska jest z Boha, milost jest to. „Moudrost zajisté Boží zákon a milosrdenství na jazyku nosí“ (Přisl. 2.). Proto psáno jest v žalmu: „Neboť požehnání dá ustanovitel zákona“ (Žalm 83, 8.).

38. Nikdo tedy neklamej vás, bratři moji, poněvadž nemilujeme Boha, nemiluje-li on nás dříve. Týž Jan velmi zřejmě to ukazuje, an dí: „My tedy milujeme Boha, nebo Bůh prvé miloval nás“ (1. Jan. 4, 19.). Milost nás činí zákona milovníky, zákon však sám bez milosti jen přestupníky nás činí. Rovněž i to, co řekl Pan učenníkům svým: „Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vyvolil vás“ (Jan. 15, 16): nic jiného nepraví nám. Neboť jestli my jsme dříve milovali, aby pro tuto zá-

sluhu nás on miloval, dříve jsme vyvolili jej, abychom od něho vyvolení býti zasloužili. Však on sám, jenž Pravda jest, jinak praví, a této pošetilosti lidské zřejmě odporuje. „Ne vy jste mne vyvolili,“ dí. „Jestli tedy jste nevyvolili, bezpochyby jste ani nemilovali: neboť kterak by mohli vyvoliti toho, jehož nemilovali? „Ale já,“ dí, „vyvolil jsem vás.“ Zdaliž i pak sami ho nevyvolili a jemu přede všemi statky tohoto světa přednost nedali? Však, že vyvolení jsou, vyvolili: ne že vyvolili, vyvolení jsou. Člověk vyvolující zásluhy nemá žádné, nepředěšla-li ho milost Boha, jenž vyvoluje. Protož i apoštol žehnaje Thessaloničkým dí: „Vás pak račiž Pán rozmnožití, a učiniti, aby se rozhojnila láska vaše jedněch k druhým, i ke všechněm“ (1. Thess. 3, 12.). Toto požehnání dal, abychom se vespolek milovali, jenž zákon dal, abychom se vespolek milovali. Konečně na jiném místě k těmže, poněvadž bez pochyby u některých už shledal, čeho si u nich byl přál, praví: „Díky činiti máme Bohu vždycky z vás, bratří, tak jakž hodno jest, protože velmi roste víra vaše, a rozhojňuje se láska jednoho každého z vás k sobě vespolek“ (2. Thess. 1, 3.). To řekl proto, aby snad tak velikým darem, který z Boha měli, nevynášeli se, jako by sami ze sebe majíce. Že tedy roste víra vaše, dí, a rozhojňuje se láska jednoho každého z vás k sobě vespolek, díky činiti máme Bohu z vás, ne tak vás chváliti, jako byste vše měli ze sebe.

39. A k Timotheovi praví: „Nebo nedal nám Bůh ducha bázně, ale moci, a milování, a střízlivosti“ (2. Tim. 1, 7). Dle tohoto výroku apoštolova stříci se mu síle, abychom nedomnívali se, že ducha bázně Boží jsme neobdrželi, jenž nepochybně jest veliký dar Boží, o němž praví Isaiáš prorok: „Odpočine na něm duch Hospodinův; duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch umění a nábožnosti, a naplní jej duch bázně Hospodinovy“ (Isai. 11, 2. 3.): ne bázeň, kterou Petr zapřel Krista, nýbrž ducha té bázně obdrželi jsme, o níž praví i Kristus Pán: „Bojte se toho, kterýžto, když zabije, má moc uvrhnouti do pekelného ohně. Tak pravím vám, toho se bojte“ (Luk. 12, 5.). To pak řekl proto, abychom ho z té bázně nezapřeli, kterou pomyten byl Petr. Tuto bázeň zajisté od nás chtěl odniti, an řekl: „Nestrachujte se těch, kteří tělo zabijí, a potom nemají, co by více učinili.“ O

tomto duchu týž apoštol k Římanům praví: „Chlubíme se také souzením, vědouce, že souzení trpělivost působí: a trpělivost zkušení, zkušení pak naděje, a naděje nezaňahuje: nebo láska Boží rozlita jest v srdcích našich, skrze Ducha svatého, kterýž dán jest nám“ (Řím. 5, 3.). Ne tedy skrze nás, nýbrž skrze Ducha svatého, kterýž dán jest nám, tedy láskou samou, již darem Božím býti dosvědčuje, stává se, že souzení neodnímá, nýbrž spíše způsobuje trpělivost. K Efesským též dí: „Pokoj bratřím a láska s věrou“ (Efes. 6, 23.). Veliká to dobra! odkud však? Od Boha Otce, dí, a Pána Ježíše Krista. Tato velká dobra tedy nejsou leč dary Boží.

(Pokračování.)

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Pokrač.)

V.

Frantík byl přijat v továrnu, pro niž mu doporučení skytl pan Vaněček. Byla to rozsáhlá továrna s velikými dílnami s tisícem dělníků, v které práce šla celé dny. Hlučící kola zřídka se tu zastavovala, jejich šumot, hukot opíjel duši, která sem poprvé vstoupila. Také Frantík mohl nechat na všem oči. Takový život si v duchu nikdy nepředstavoval. Jeho obzor zanikal za továrnou Vaněčkovou. Již ona zdála se mu velikou, tato připadala mu velkolepou. A byl to opravdu závod ohromný. Říkalo se, že její majitel pan Bergmann jest několikánásobným milionářem. Výrobky jeho továrny rozvážely se do všech dílů světa.

Frantík z počátku musil se spokojiti s pracemi druhu podřízenějšího, ač srdce jeho toužilo již státi mezi prvními dělníky závodu. S pilí konal každou svoji práci a záhy počal si dozorce všimati pilného dělníka a již svěřovány mu práce důležité. Frantík krácel zvolna tam, kam si přál.

S Černým uzavřel již jakési přátelství. Spali pod jednou střechou, neboť Frantík zůstal u něho bytem. Viděl, že těžko naléztí jest byt jen trochu slušný člověku neznámému, neznajícímu ani polohu města, ani řeči domácí.

Rodičům již také psal. Popsal jim ten okamžik, kdy slezl z dunícího vlaku a vy-

dal se na obchůzku neznámým městem. Psal, jak mu bylo úzko v těch ulicích bez konce, plných šumu a hluku velkoměstského, jak nalezl kamarády Kohouty pomocí Černého, a těšil se již na to, až bude jim moci něco poslati z té Vídně.

Doma list všecky pobouřil. Matka plakala nad chudákem synem, který tak byl přivítán na konci své cesty a pak zase radosti, že už má dobře. Otec měl ze všeho radost. Mohl se chlubit, jakým chlapíkem jest jeho syn, jak si ho všude váží.

Než to jedině zarazilo matku, že zůstává s Kohouty. Bála se jich, neboť až příliš znala tuto rodinu. Záhy ztratili matku, a macecha nechť se s nimi zlobiti, nechávala jim ve všem vůli. Bývali rozpustilci, a jest-li teď se nenapravili? Mají-li povahu otcovu, který byl znám, co nepřítel všeho pořádku, který nepáchl nohou do kostela a z každého zbožného křesťana si dělal úštěpky. Než příliš spolehala na svého syna, doufajíc, že mu dobrý základ položila, a že se nezkazí.

Frantík pracoval již kolik neděl v továrně a doma ubíhalo vše šťastně. Jedna myšlenka však trápila ho od nějakého času. Když oblékal v neděli kabát sváteční, přišel v kapse na knížku modlicí, kterou mu matka vložila do šatu, aby se z ní modlil jako kdysi doma. Vzpomněl si, že ač sliboval matce všecko plniti, přece ještě ani na kostel nevzpomněl. Ten hluk, ten život vypudil každou takovou vzpomínku. Vždy v sobotu umíňoval si, že půjde do chrámu, ale vždy na to zapomínal. Než jednou půjde, jíti musí, aby to svědomí přestalo vyčítati. Také již modlitbě zvolna odvykal. Špatný příklad kazí dobré mravy, říká se, a jest to čistá pravda. Frantík vida, jak Černý klade se do postele bez kříže, bez modlitby, a vstává zase tak, z počátku sice se toho hrozil, a sám aspoň když lehl udělal kříž a leže odříkal ten Otčenáš a Zdrávas, ale potom i na to zapomněl, a lehl bez nejmenší vzpomínky na Boha. Konečně přece ale rozpomenul se a jednu neděli vstal již s tím úmyslem, že dnes vykoná to, zač ho matka žádala, že půjde do kostela.

Černý ještě podřimoval, když Frantík tiše vstal a umyl se, převlékl a chystal se na cestu. V tom ale Černý se probudil a vida Frantíka ustrojeného, velice se tomu divil. Podivení jeho obrazilo se v otázce, kterou Frantík zastavil:

„Kam se chystáš?“

Frantík neměl chuti odpovědět. Zamumlal cosi a bral za kliku, než Černý neměl úmysl propustiti ho bez odpovědi.

„No tak kam jdeš? Snad nemáš s nějakou kuchařkou dostaveníčko v trhu?“

Frantík nechtěje, aby si ho Černý bral za terč svých vtipů, odvětil mrzutě:

„Do kostela!“

„Ha, ha, ha, kam že jdeš? To mně musíš opakovati?“ Smích Černého Frantíka zarazil. Věděl sice, že Černý o kostel nestojí, ale aby se smál jinému, to od něho neočekával. To neušlo také ležícímu Černému.

„Co na mne tak podivně hledíš, že se směju tvému rannímu cíli. Řekni mi, prosím tě, co tam budeš dělat?“

„Modlit se!“

„Holenku, tady ti nebude Pán Bůh rozumět, tady je německý,“ a zas se rozchechtal rouhavému svému povídání.

Frantík ale již dále nečekal. Bouchl dveřmi a šel do kostela. Připadalo mu to z počátku sice všecko tak cizí. Kazateli nerozuměl, tomu lidu zpívajícímu také ne, až teprve při mši sv., když zahleděl se do těch knížek, v nichž čítával své mamince, tu jako by náhle octl se v té chaloupce před drahými zraky své roditelky tak mu bylo blaženě, tak byl šťastný. Po mši odebral se domů.

Černý seděl již na stoličce a cosi četl z nějaké knihy. Když Frantík přišel, počal si ho sice dobírat, ale vida, že Frantík neodpovídá, přestal. Frantík uložil zase vše v kufrík a sedl si na postel. Zadíval se na šedé okno, a bylo mu nějak teskně. Venku hluk tisícových kol až sem v to zákoutí zalétal, a Frantík v něm zvolna nechal letěti duši do starých časů.

Náhle vytržen byl hlasem Černého, který tloukl pěstí na stůl, a ukazuje na jedno místo v knize, křičel „výborně, výborně!“

Frantík udiven pohlížel na tohoto velikého muže, počínajícího si jako ztřeštěné dítě. Ten obrátil se ale na něho.

„Pojď sem, ty sakristáne. Heleď nemám-li pravdu, když jsem ti řekl, že je nesmysl chodit do kostela. Je-li Bůh, pak je všudypřítomný, musí býti na každém místě a proto můžeme se mu klanět kdekoli,“ četl Černý, „co tomu říkáš?“

„To je pravda, člověk má pamatovat na Boha všude, všude se mu klanět, ale místo modlitby jest kostel. Tak on to sám chce!“

„On ti to řekl, ne?“

„Mně to neřekl, ale stojí to v Písmě!“

„Prosím, snad věříš také v bibli, ne?“

„Proč bych nevěřil?“

„Což nevíš, že jsou to samé báčorky?“

„A kdo ti řekl, že jsou to báčorky?“

„Kdo mi to řekl, četl jsem to?“

„A kdo to řekl těm?“

„To nevím!“

„Tedy vidíš, ty věříš tomu, co čteš, a já nemám věřit? Máš divné měřítko na pravost tištěných věcí.“

Tím byl hovor jejich ukončen. Ač Frantik odrazil útok Černého svojí vírou, která nebyla sice pevná jako skála, ale ještě stále spočívala na základech položených pevně rukou matčinou.

Než přijde-li příval a bijí-li vlny v hráz sebe pevnější, ta přece jedenkrát počne se drtiti. Nejprve vypadne jeden kamínek, ale zapomene-li hned vyplnění trhlínu stavitel novým kamenem, pak trhlína se šíří, vlny bijí dál a dál a náhle padá celá hráz v pěnivý proud. A tak jest to s duší mladou. Ty základy svaté víry matčina ruka postaví hluboko, ale tu přichází proud světa, jeho vlny bijí v duši, v její hráz sv. viru, nejprve člověk nechá vypadnouti malinký kamínek, nepatrný článeček, a než se naděje, ta celá budova již unášena jest vlnami nevěry, zoufalství.

To dobře věděl Černý, a také když sešel se odpůldne s Kohouty, ubírajícími se kamsi po zábavě a tázajícími se, kde nechal Hovorku, odpověděl máchnutím rukou a slovy:

„Eh sedí někde se svíčkovou babou a louská růženec!“

A když Kohoutové, kterým zdálo se to býti dosti neobyčejným, se divili, dodal jim na vysvětlenou:

„Vždyť ráno se táhl někam do kostela, je to nějaký zakuklený jesuita.“

„Hm, hm, a táta jeho je prý našincem!“ odvětil starší.

„To má po mámě, ale počkejte, jak mu to vyženu. Na něj musí člověk pomalu. Bylo by ho škoda, má otevřenou hlavu, ten by naší věci prospěl.“

„No jen, aby se ti to zdařilo. Je to tvrdá palice!“

„Inu tak!“ a s tím se rozešli. Kohoutové pustili se někam po zábavě, kterých poskytuje toto velké město s dostatek, ovšem ne vždy takových, jakých třeba jest mládeži, jež má se zároveň vzdělati. Černý pak pustil se kamsi do schůze,

kterou svolali jeho soudruzi, aby poro-kovali o tom, co hýbe všemi myslmi nyní, o socialismu.

VI.

Jak byl Černý řekl, tak také konal. Zvolna ale soustavně počal svoji krtčí práci, podřívaje přesvědčení náboženské Frantíkovo při každé příležitosti. Nic neušlo jeho ďábelské mysli, která chladně ale s největší kousavostí a pošklebky trhala jeden kořínek po druhém té útlé květinčky, která jest základem všeho štěstí, jejíž vůně opojuje duši pravou nebeskou spokojeností.

A Frantik, aby ušel posměchu jeho již leckdy umklal, nehájil se, a tu za toho okamžiku, když mlčel, vkrádal ten had pochybností v jeho duši, aniž by to pozoroval. Zvolna a zvolna ji otravoval. Bylo to srdce jeho tak jako krásné jablko. Aniž by pozoroval člověk, dostal se do něho červ, hryže stále, ale jablko jest na povrchu krásné, červené, voní stále, usmívá se z větvičky, než náhle padá na zem a jest zničeno. A pochybnost vkrádá se také do srdce, aniž by člověk věděl. Jedno slovíčko kolikráte stačí a již jest tam. Srdce to necítí. Ono jest krásným na povrchu, ale přijde slabý větřík, a padá, padá v nevěru. Když Černý viděl, že již Frantik začíná býti ku všemu, co dříve tak hájil, ku každému projevu náboženskému chladným, ba že již po dvakráte dal se odraditi od kostela, chtěl zkusiti, jak daleko jeho krtčí práce přinesla ovoce.

Bylo to odpoledne v jednu neděli, krásnou letní neděli. Frantik seděl zamýšlen před oknem a pokuřoval si. Černý cosi četl, náhle ale zavřel knihu, a zvolal:

„Tak co, Frantiku, jsi tak zaražený, snad se nechceš dáti k Trapistům!“

„Eh dej pokoj, zas začínáš?“

„Co začínám. Buď rád, že tě chci vyrazit z tvých samotářských myšlenek. Sedíš a díváš se, jako bys dostal. Frantik se na něj podíval, jako by ho píchl. „Ach já zapomněl. No neškarď se.“

Frantik se zvedl, a hodiv dýmku do kouta, chtěl se vzdáliti. Černý však ho nepustil:

„Kam pak se strojíš? Snad nenecháš kamaráda doma?“ A aby ho upokojil, začal chlácholivě: „No víš, Frantiku, nezlob se na mne, a buďme kamarády. Řekni mi, co tě trápí?“

„Ty!“ vyhrkl Frantik.

„Já,“ podivil se Černý, „a jak?“

„Svou nevymáchanou řečí. Abys mi dal pokoj, do kostela nejdu, a přece ještě pořád a pořád máš co proti mně mluvit. Nedáš-li pokoj, vystěhuji se jistě. Snad byt nějaký najdu. Aspoň mně tam nebudou trápit.“

Černý byl jaksi zaražen, pak ale přistoupiv k Frantíkovi pravil:

„Tak bys se odměnil starému kamarádovi, a přece víš, že tě mám rád, jest-li jsem tě svými slovy rozhněval, tos mi mohl dávno říci, ale nemusíš se zlobit.“

„Však jsi to už dávno na mně viděl?“

„No tak mi to odpust,“ a podával mu ruku, „a abys ukázal, že se nehněváš, vezmeš mně s sebou, či ne?“

„Já nikam nepůjdu!“

„Tak já tě vezmu s sebou. Na smířnou půjdeš se mnou, ne?“

„A kam?“

„No někam mezi krajany! Co máme ležet pořád doma, to víš, ten kousek zábavy mezi přátely dovoluje i ten Pán Bůh, no, nemám pravdu! No vidíš, vždyť já taky něco znám!“

Frantík, aby vyhnul se novému sporu, vypravil se s Černým mezi krajany. Tento po cestě již ukazoval mu, jak se pěkně pobaví. Jen ať se ale nestydí a nehouká pořád jako sedm drahých let, a aby vysvětlil Frantíkovi zraky, začal mu povídat všelijaké komedie, sám při každém vtipu chechtaje se na celé kolo, aby rozesmál kamaráda. Také se mu to aspoň poněkud podařilo. Ta bouře, jež před chvilkou mezi nimi se hnala, přelétla, a zas mezi mraky začlo vylézati slunko míru, pokoje.

Konečně došli ustanoveného cíle.

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Em. nejdůst. p. František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský, vrátil se 31. července odpoledne rychlíkem české západní dráhy z vikariátu Tepelského do Prahy a odebral se 2. t. m. na více dní do Dolních Břežan u Prahy.

— Spolek **Arimatejský** v Praze opatřil v měsíci červenci t. r. rakev a rubáš k slušnému pohřbu 106 chudých křesťanů, a sice: ze všeobecné nemocnice 35, ze zemského blázince 10, ze zemské porodnice 1, z nemocnice milosrdných

sester 42, z nemocnice milosrdných bratří 4, z umřelých kaplí 7, z vyšetřovacího vězení 5 a z městské věznice 2; z těch příslušelo ku Praze 7, na venek 99. — V tomto měsíci vzdává výbor spolkový díky za udělené milodary slavným okres. výborům v Neveklově, Stěti, Nov. Městě nad Met., Trutnově, Benešově na Písecku a Přesticích. — Milodary jakož i příspěvky slav. okr. výborův a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P. Václav Kocián, kaplan u sv. Štěpána v Praze.

— **Ke spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“** v Praze přistoupili za členy zakládající p. t. pp.: Theod. Ryska, far. v Slapech, Jan Žabourek, cirk. kněz v Zalužanech, Jan Hlasivec, far. v Lišanech, Ant. Herrmann, far. v Bohnicích (vik. písecký), Prokop Vávra, katech. v Libni, Jan Balaban, kapl. v Libni, Bedř. Štamfest, katech. v Libni, Ant. Suchoradský, katech. v Libni, Václ. Pejšek, katech. ve Vršovicích, Václ. Kratochvíl, děkan ve Vraném, Jos. Zíka, far. v Lidicích, Jan Jetel, kapl. na Kladně, Fr. Kohout, kapl. v Chlebích, Al. Holínský, far. v Mukařově.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Vojtěch *Franke*, farář v Altwaltersdorfu v Kladsku, 11. července 1893, (nar. 29. července 1835, vysv. 4. července 1863);
- P. Cassian *Fischer*, kněz ř. křižov. a probošt na Mariánském Chlumu (Maria-Kulm), 17. července 1893, (nar. 11. října 1827, vysv. 17. srpna 1852);
- p. Ant. *Wentzel*, k. a. čestný konsist. rada a farář v Landeku (Kladsku), 20. července 1893, (nar. 8. ledna 1822, vysv. 18. června 1847).

Vyznamenáni jsou:

- p. Ludvík *Ullmann*, far. v Kněževsi (Herrendorf),
- p. Ferd. *Bořický*, far. na Prosíku, a
- p. Jan *Černohouz*, far. v Hostivě, jmenování osob. děkany;
- P. Aug. *Cassali*, kněz ř. křižov. a emer. komendator Chebský, a
- p. Vavřinec *Petermann*, far. u sv. Kateřiny ve výslužbě, jmenování kn. arcib. notáry;
- P. Arnošt *Schmaus*, kněz ř. křižov. a realný admin. fary Hloubětinské,
- p. Matěj *Šach*, far. v Michli, a

- p. Jan *Páv*, exposita v Libni, obdrželi Expositorium canonicale;
 p. Matěj *Samek*, kaplan na Proseku, obdržel Synodalie.

Ustanovení jsou:

- p. Josef *Kurka*, výpom. kapl. Kolodějský, za admin. tamže;
 p. Adolf *Exner*, katech. v učitel. ústavě v Habelschwerdu, za far. v Schreckendorfu;
 p. Frant. *Stiller*, lokalista v Lichtenwalde, za far. v Ebersdorfu u Neuröde;
 P. Jan *Kotek*, kněz ř. křížov., za zat. admin. fary na Marianském Chlumu (Maria-Kulm).

Uprázdňená místa:

- Koloděje*, fara patr. p. Jana knížete z Liechtensteinů, od 12. července;
Drahno-Újezd, fara patr. p. Josefa knížete z Colloredo-Mansfeldů, od 20. července;
Keje, fara patr. p. Jana knížete z Liechtensteinů, od 24. července 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Rajský*, far. Slatinský na odpočinku v Jičíně, 28. července 1893, (nar. 28. května 1825 v Sadské, vysv. 15. července 1848).

Vyznamenání jsou:

- p. Ant. *Lacina*, děk. Ločenický na odpoč. na Novém Hradci, jmenován konsist. radou a assessorem;
 P. Josef *Rein*, O. P. podpřevor v Želivě, jmenován bisk. notářem;
 p. Frant. *Stránský*, far. na odpoč. v Šlapánově, jmenován čestným děkanem.

Ustanovení jsou:

- p. Václ. *Havla*, far. v Bělém, za faráře do Pěčína;
 p. Josef *Váňa*, kapl., za admin. v Jaroměři;
 p. Al. *Wittich*, neom., za kapl. do St. Buků;
 p. Rudolf *Kühnel*, neom., za III. kaplana do Trutnova;
 p. K. *Mikulecký*, kapl. Ném. Brodský, za II. kapl. do Jaroměře;
 p. Ant. *Petr*, za definit. katech. škol měst. v Jičíně;

- p. Ant. *Stejskal*, koop. Zbislavský, za II. kapl. do N. Brodu.

Na odpočinek vstoupil:

- p. Bedř. *Landrock*, děkan v Jaroměři.

Uprázdňená místa:

- Jaroměř*, děkanství, patr. Její Veličenství císařovny Alžběty, královny české, od 1. srpna;
Bělé, fara patr. náboženské matice, od 1. srpna 1893.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenání jsou:

- p. Frant. *Beránek*, vikář a děkan v Pohoří, a
 p. Frant. *Tyl*, far. ve Vorlíku, jmenování bisk. notáři;
 p. J. *Paták*, far. v Mirovicích, jmenován osob. děkanem;
 p. Frant. *Martínek*, far. v Ůřžově,
 p. Frant. *Seyvalter*, far. v Černísku,
 p. Jan *Šimek*, far. v Chrásticích, a
 p. Frant. *Typl*, far. v Čimelicích, obdrželi exposit. canon.;
 p. Frant. *Paleček*, kapl. v Mirovicích, a
 p. J. *Žahourek*, kapl. v Zalužanech, obdrželi synodalie.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

OBSAH: Homilie na neděli dvanáctou po sv. Duchu. — Kázání na slavnost Nanebevzetí nejblah. Rodičky Boží, Marie Panny. — Homilie na neděli třináctou po sv. Duchu. — Veronika podává Kristu roucho . . . Kristus po druhé klesá . . . Kristus mluví k ženám . . . (Básně.) — Aurelia Augustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. (Pokrač.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expeditice
v knižecí arceb.
knihtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Homilie

na neděli čtrnáctou po sv. Duchu.

*O sloužení mamoně a o přílišné péči o
pokrm a oděv.*

Naše století co století znamenité pře-
vším úžasnými a veleprospěšnými vynálezy,
má povahu, kterou se patrně rozeznává
od století předešlých t. j. obzvláštní čin-
ností. Odkud tato povaha našeho století?
Z několika příčin; mezi jinými z po-
všechnělé vzdělanosti, z které se v náro-
dech zmahá vyšší duševní vývin; mimo
to z prostředků hotové někdy okamžité
komunikace, rozmáhající se nad míru. Ale
tak mimořádná činnost plodí snadno
v mravném ohledu dva zlořády, kteréžto
jsou nezřízená láska k bohatství a pří-
lišná péče o zaopatření sobě potřebného
pokrmu a oděvu. Božský Vykupitel za-
vrhuje v dnešním evangelium (Mat. 6,
24—33.) tyto dva zlořády; nejprve slou-
žení mamoně a pak přílišnou péči o po-
krm a oděv; ukázav pak, jaké by mělo
býti chování následovníků jeho i vzhle-
dem hledání a užívání věcí pozemských.
Poukázal jsem vám na předmět dnešní
homilie — slyšte ji pozorně. Nebeský Mistr
pak učin, za to Ho prosím, by Jeho slova
padla na vaše duše jako símě nebeské,
jež by přineslo užitek života věčného.

I. Božský mistr uznal v dnešním evan-
gelium za dobré zahrnouti sloužení ma-
moně. Slyšme o tom Jeho velemoudrá
slova: „Žádný nemůže dvěma pánům slou-
žiti, neb jednoho nenáviděti a druhého
milovati bude, aneb jednoho strpí a dru-

hým pohrdne. Nemůžete Bohu sloužiti a
mamoně.“ Tak dí Ježíš Kristus. Jaký dů-
vod uvádí Pán Ježíš, by dokázal učední-
kům, že sloužení mamoně jest věc nehodná?
On jej vyslovuje takto: Žádný nemůže
sloužiti dvěma pánům protivných povah
a protivných rozkazů. V skutku před-
stavmež si pána šlechtného, zbožného,
laskavého, který by žádal na svých do-
mácích čisté mravy, zdržlivost v mluvení
a zachovávání příkazání církevních. Mimo
to si představme pána bez náboženství,
z nemravného, ukrutného, který by při
svých domácích chválil nemravnělost,
hanebné řeči, a nesouhlasí s jejich plně-
ním Božích a církevních příkazání. Kdož
nevidí, jak to těžko, aby jeden člověk
v tutéž dobu (zároveň) sloužil dvěma těmto
pánům! Je-li člověk ten lehký, bude prv-
ního pána nenáviděti a druhého milovati;
naopak, je-li člověk ten etnostný, bude
zaujat pro prvního pána a pohrdati bude
druhým. Bermež si z toho naučení. Pravý
Bůh dí k svým vyznavačům ústy žalmisty:
„Zboží jestliže by vám přibývalo, nepří-
kládejte k němu srdce“ (Žalm 61, 11.). On
obrací na ně slova Ecclesiastica: „Nic není
nepravějšího nežli milovati peníz“ (10, 10.).
On hlásá uším jejich tato hrozná slova:
„Kterak snadné jest těm, kteříž doufají
v peníze, do království Božího vjíti“ (Mar.
10, 23.). Posléze dí jim: „Blahoslavení
chudí duchem, neboť jejich jest království
Boží“ (Mat. 5, 3.). Takové jest naučení
pravého Boha. Naopak, modla mamony,
obrativši se k lidem, dí: O lidé, milujte
vřele bohatství; nebuďte účastníky chu-
dáků; zaopatřujte si je s největší péčí a
užívající k tomu jakéhokoli prostředku,

a zakládejte v nich své nejvyšší štěstí. Takové jest naučení modly mamony. Při takovém sobě protivném naučení, kdož nenahlíží nemožnost patrnou sloužiti v tutéž chvíli pravému Bohu a modle mamony? Kdož nevidí, že když se někdo drží jednoho z těch dvou naučení, porážel by tím samým učením protivně a sloužil by buď Bohu samému aneb pouhé mamoně? Tak je. Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti. Žádný nemůže sloužiti mamoně leč pod trestem za to, že obmeškal jednu z nejdůležitějších povinností, to jest onu, sloužiti Bohu; aneb vydati se v ošklivost u Něho a dáti v nebezpečí svou vlastní věčnou spásu. Skloňuji svou hlavu, vniknu zrakem v hluboké propasti věčného žaláře, ó jak divý pohled se přede mnou rozevírá! Vidím tam obejmutého šlehajícím plamenem nešťastného boháče, jenž obrátiv plačící oko k nebi, takto dí: „Otče Abrahame, slituj se nade mnou a pošli Lazara, aby omočil prst svůj ve vodě, aby občerstvil jazyk můj, neb se trápím v tomto ohni.“ Na toto úpěnlivé volání boháčovo odpovídá Abraham takto: „Synu můj, rozpomeň se, žeš přijal dobrého v tvém životě, aby Lazar přijal zlého; on je nyní potěšen a tys trápen. Mimo to jest mezi námi a vámi veliká propast. Tak odpovídá Abraham boháčovi, kterýmiž slovy chce říci: Boháči, hle trpké ovoce toho, žeš nesloužil Bohu a žeš po celý život sloužil modle mamony. Tys chtěl míti za svého pána toho, který nabízel všechny poklady zemské vykupiteli, aby padna na kolena, klaněl se jemu; hle, ty vzdycháš pod járem tohoto krutého tyрана. Nešťastníče! mezi tebou a námi jest nesmírná propast, kterou překročiti nikdy nebude dáno duši zavržené.

II. Božský učitel, když v dnešním evangelium zahrnul sloužení mamoně, protože kdo slouží mamoně, neslouží Bohu, přikročil k odsouzení jiného nepořádku mravného, jenž jest přílišná péče o pokrm a o oděv. Slyšmež slova jeho: „Protož pravím vám: Nepečujtež o to, co byste jedli a čím byste se odívali. Není-li život dražší nežli pokrm a tělo více nežli oděv. Pohleďte na ptactvo nebeské, které nesejí, nežnou a neshromáždují do stodol; a Otec váš nebeský živí je. Zdaž vy nejste dražší nežli oni? A kdo z vás myslí, může k postavě své přidati loket jeden? A o oděv proč se tak staráte. Považte kvítí polního, kterak roste, nepracuje, ani přede-

Pravím pak vám, že ani Šalamoun ve vši slávě své tak oděn nebyl, jako jedno z nich. Poněvadž tedy trávu polní, která dnes jest a zítra do peci bývá vložena, Bůh tak odívá, čím více vás lidé malé víry odívati bude. Nestrachujte se tedy říkajíce: co budeme jísti, aneb pít, aneb čím se budeme odívat. Toť jsou starosti pohanské. Otec váš nebeský ví, že toho všeho potřebujete.“ Tak dí Ježíš Kristus; a tato jeho slova obsahují šest důkazů, kterými svým učedníkům dokazuje, že nemají býti přílišně starostliví u vyhledávání pokrmu aneb oděvu, aneb u vyhledávání obou těchto věcí. Zkoumejme krátce každý z těchto šesti důkazů. První patří do počtu oněch, ježto filosofové jmenují důvody od většího na menší. Učedníci moji, když Bůh, tak tvrdí Ježíš, vám dal život a tělo, t. j. to co více platí; může-li to býti, že by vám nechtěl dopřáti pokrm a šat, věci to, které se méně cení? Druhý důvod opácný prvním jest z těch, které filosofové nazývají od menšího k většímu, a jest následující: Učedníci moji vizte ptactvo v povětrí, ano obveseluje ucho vaše příjemným zpěvem. Jeť vám známo, oni nesejí, nežnou, neshromáždují do stodol, oni nad to jsou tvorové nerozumní a pro vás učinění a Bůh je přec dostatečně živí. A vás tvory rozumné a pány tvorstva? Třetí důkaz je vzat od slabosti lidské. Vy, dí J. Kristus k učedníkům, jste tvorové slabí a málo-mocní. Důkazem toho jest to, že nemůžete postavu svou ani o loket učiniti vyšší. Jaká to tedy zpozditost pachtiti se o pokrm a oděv, věci to, které nezávisí od vás, nýbrž jen od mé svrchované vůle. Upuste tedy od takovéto nerozumné péče. Čtvrtý důkaz dokazuje učedníkům, že nemají býti nemírně pečliví o oděv. Ježíš k nim takto mluví: O jak krásné je kvítí polní. Nejbohatší Šalamoun, v čas své slávy, nebyl oděn tak krásným šatem. A ten, jenž tak krásně odívá kvítí polní, které brzy zvadnou, jest váš Otec nebeský. A vy byste nechtěli věřiti, že bude míti péči o oděv váš, bytosti tisícikráte vznešenější než kvítí, ustanovené k neshmrtelnosti? Pátým důkazem takto přesvědčuje. Pán Ježíš své učedníky. Pohané, jižto nevěří v Prozřetelného Boha, vedou život ustavičných starostí, pečliví ustavičně o zaopatření si pokrmu a oděvu. Ale vaše počínání si nemá býti podobno počínání jejich, jinak byste byli slepými jako pohané. Šestý důkaz odvozen jest

z vlastností Božích. Není vás tajno, učedníci moji, tak tvrdí Božský učitel, že Otec váš nebeský předobře zná vše to, co potřebujete; a že mimo to miluje vás co Otec, chce přispěti všem potřebám vašim. Poručte se tedy jeho moudrým a laskavým soudům, nechcete-li potupiti jeho neskončenou moudrost a dobrotivost. Toť těch šest důkazů, které uvádí Božský učitel, by zavrhnul nemírnou péči o pokrm a o oděv. Právil jsem nemírnou, ač nezavrhne péči mírnou, ale jen přílišnou, t. j. takovou, která je spojena s nepokojem duše, s přílišnou důvěrou ve svou vlastní sílu, s malou důvěrou v Boha a se zanedbáváním vlastních povinností, především náboženských.

III. Odsoudiv v dnešním evangelium dva mravné nepořádky, jenž jsou sloužení mamoně a přílišná péče o pokrm a o oděv, okazuje Božský učitel, jaké musí býti chování jeho následovníků, jak u vyhledávání tak v užívání věcí pozemských. Slyšte slova Kristova a konec dnešního evangelium: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a všechno ostatní bude vám přidáno.“ Rozeznějme tato slova Ježíše Krista, kterými okazuje, jaké má býti chování následovníků jeho, jak při vyhledávání tak při užívání statků vezdejších. Nejprve se nemají následovníci Kristovi spokojiti pouze přáteli si království Boží, ale musí se přičiniti, by ho dosáhli, jelikož se jedná o nejvyšším dobru: Hleďte. A jakým způsobem je mají hledat? Nejprve vážiti si ho nade vše jiné dobro a řídití vše své jednání k tomu cíli, by toho království dosáhl. Nesmí ale následovníci Kristovi, hledající království Boží, žádnou jinou věc vyhledávati? Nikoliv; co mají oni hledat mimo spravedlnost Boží? Hleďte spravedlnost jeho; hledající všechny ctnosti křesťanské, potřebné to prostředky k vejíti do království nebeského. Jakou odměnu přijmou následovníci Kristovi za to, že hledají království Božího a spravedlnosti jeho. Ó jak štědrý je náš Pán. Oni dříve než budou míti království nebeské v budoucím životě, budou míti v tomto životě, jako přídavek, statky pozemské, t. j. pokrm, oděv, obydlí, pole atd., to ostatní vám bude přidáno. Představme si poutníka, který se rychlým krokem ubírá k milené vlasti. On se nezastavuje, aby sbíral něžné květiny, které vidí podle cesty. On se nepozastavuje na cestě, aby pozoroval k svému potěšení utěšené vy-

hlídky, které se na jeho cestě představují tékávému oku jeho. Někdy je pravda, posadí se takový poutník na krátký čas pod stromem; ale to učiní, aby občerstvil unavené údy. Někdy ovšem se zastaví, aby se napil u studeného pramene; ale to činí, aby uhasil horoucí svou žízeň a aby tím rychleji došel žádoucího cíle. Slovem, poutník ten netouží leč po vlasti, a vše jeho činění nesměruje jinam, leč aby tam došel co nejdříve. Představte si v zmíněném poutníku pravého následovníka Kristova. On hledá nade vše jiné království Boží. By ho dosáhl, obrací na Boha všechny své činy, i lhostejné a nepatrné ceny. On s opovržením odvrací se od sebe všechno to, co by mu mohlo býti překážkou v dosažení tohoto království. Slovem, on důkladně pochopuje a činí dokonale zmíněnou výpověď nebeského mistra: „Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho a vše ostatní bude vám přidáno.“ —

Nezdá se mi býti neužitečné skončiti řeč svou obrácením na vás slova právě pronesená a kterými končí dnešní evangelium. Ano hleděte nejprve království Boží a jeho spravedlnost a věci pozemské vám budou dány co přídavek. Království Boží je statek nejvyšší a nevyrovnaný; a protože nemějte na tom dosti toužiti po něm, ale snažte se, byste ho dosáhli. Království nebeské je statek nejvyšší a nevyrovnaný a chce, by mělo přednost před každým jiným statkem; važte si ho tedy nade všechno, a abyste ho dosáhli, posvěcujte pravým úmyslem všechny vaše skutky. Potřebný prostředek, bychom došli jednou království Božího, jest spravedlnost; opatřte si za všechnu cenu, buď vyhýbáním se každému hříchu, buď konáním všeliké křesťanské ctnosti. Jaká bude odměna, kterou vám udělí dobrotivý Bůh, když budete pečliví u vyhledávání Jeho království a Jeho spravedlnosti? On vám udělí statků pozemských: zdraví, česť, pokrm, nápoj, oděv, jmění. Ale Bůh jest bohatý v dobrotivosti a štědrosti; aniž tedy bude míti dosti na tom, že vám udělí tyto pomíjející dary. Slyšte. Na odplatu, že jste zde stále hledali království a spravedlnost, ó neskončená štědroto srdce Božího! On vám jednou udělí království své, nebe, království, z něhož vyobcována jest sebe menší skvrna, království, v němž se nenachází ani stín utrpení, království, proti němuž jsou všechna království země ničím, království posléze, v kterém spravedlivá duše,

oblečena v oslavené tělo, jako tělo z mrtvých vstalého Vykupitele, ozářená světlem slávy, vidouc tváří v tvář Boha, zvolá jako u vytržení: Ó Otče lásky nejhodnější, ó Bože nejslavnější. Amen.

Ranní kázání

na neděli patnáctou po sv. Duchu.

„Kteroužto užřev Pán, jsa k ní milosrdenstvím hmut, řekl jí: Neplač!“ (Luk. 7, 13.)

Každým, kdo jest hoden, že se člověkem jmenuje, pohne pohled na nešťastnou matku, která jediného syna s rozervaným bolestí srdcem a žalostným pláčem k poslednímu doprovází odpočinku. Ale ještě mnohem truchlivější musí to býti divadlo, ještě bolestnější musí nás to dojmouti, když víme, že byl onen syn též jedinou podporou, jedinou nadějí a radostí vdovy, která nyní docela opuštěná stojí na širém světě. Každý pravý lidumil v městě Naimu, kdež se přihodil ten smutný pád, přičinil se všemožně, aby hluboce zarmoucenou matku potěšil. Ale to, co ona ztratila, nemůže jí vynahraditi žádný více; syna, pro něhož tak trpké roní slzy, nemůže jí žádný ze synů lidských živého položit v náruč: to může učiniti jen Ježíš, jen On může ji zcela potěšiti a obradovati, neboť byl k tomu obdařen mocí od Otce nebeského, a užívá mocí té k oblažení člověčenstva. A hle! On dochází s učedníky svými právě k bráně města, když vynásejí mrtvolu jinocha, tak časné odešlého. Když se potkal se smutným tím průvodem, utkví první Jeho pohled na vdově ubohé, která sotva se potácí za rakví, v nížto se k hrobu donáší jediná její útěcha; a hluboká strast její dotýká se útrpného srdce Syna Božího. Nejen že chce umírniti její zármutek, an s přívětivostí nebeskou jí praví: „Neplač!“ nýbrž pojednou chce zastaviti pramen jejích slz, když hlasem mocným mrtvému káže: „Mladence, tobě pravím, vstaň!“ A na toto slovo Pána nad životem i smrtí, pozdvihuje se mrtvý, a milostivý Ježíš klade vzkříšeného, v mladistvé síle, na oblažené, radostně bijící mateřské srdce. Ten, jenž tak pomoci mohl, jenž ku spomožení tak jest ochotný, ten nepřišel jen tak náhodou k průvodu pohřebnímu, ten přišel schválně s tím krásným úmyslem, aby mocí svou

božskou setřel ty slzy, kteréž co Syn Boží u vzdálenosti viděl kanouti. A jako viděl ony slzy, jako hoře matčino předzvídal: tak vidí ještě po dnes každé oko plačící, tak i nyní, ačkoliv co člověk mezi lidmi neobcuje více, zná každý smutek, každou bolest, každou nouzi, a když přijde pomoc, když se zaraduje srdce truchlící, když bolest zmizí, slzy nekanou a nárek umlkne: tedy jest On toho původce; neboť i po dnes stojí neviditelně po boku každému stisněnému; ještě po dnes těší každého, jako vdovu Naimskou: „Neplač, nepodávej se příliš bolesti své, buď dobré mysli, důvěruj ve mne, a nebudeš zahanben“

a) „Neplačte!“ volá Ježíš nejprv ku kajícím hříšníkům, jenž prahnou po Jeho smilování, a slova ta lijou hojící balzám na rány nepokojného svědomí. Žádný člověk nemohl vysvoboditi člověčenstvo, žádný nemohl smířiti Boha s pokolením hříšným. Tu přišel Ježíš, na němž se nenalezlo hříchu a poskvrny žádné, a vešel co jediný pravý nejvyšší kněz do svatyně Hospodina, a nepodával zlato a stříbro za cenu výkupnou, nýbrž obětoval vlastní, drahou krev svého srdce a způsobil tím, že umíraje v nevýslovných bolestech, trním korunovanou hlavu na prsa sklonil, smíření věčné, tak že nyní každý, kdož v něho věří a pokřtěn jest, skrze Syna k Otci přijíti může, když prostředků, od Syna Božího k svému spasení ustanovených, hodně užívá.

b) „Neplač!“ Tak utěšeně a laskavě mluví Ježíš s trůnu své slávy k upřímnému, ale úzkostlivému pěstiteli ctnosti, který, znaje slabost svou, a vida mocné nepřátely spasení svého, hluboko a živě cítí potřebu pomoci vyšší, podpory nebeské. „Neplač,“ praví mu Ježíš, „neboť i v slabém jest mocná síla má, já udílím mdlému občerstvení, a sdílím s vámi vše, co slouží k spáse a životu bohumilému, proto jsem vám ustanovil sv. křest, bířmování a požívání Těla mého, jakožto znamení své lásky, jakožto pramen, z něhož milost má hojně se prýští!“

c) „Neplač!“ Tak volá Ježíš k ubohému trpícímu, který utrpením a protiventstvím si klestí cestu k nebeské vlasti. On jej poučuje, že jest trápení jeho jen krátká slzavá setba, z nížto mu uzraje krásná žeň radosti; že kdo trpí s ním, také jednou bude s ním vládnouti; že všechna utrpení tohoto světa nic nejsou proti slávě, která se jednou zjeví v nás. Pročež nechť jest

sebe hořčí kalich, nechť sebe více tlačí kříž, jež na nás vložil Otec nebeský, nechť jsme sebe chudší, ať sebe více musíme snášeti: nikdy nesmíme přílišně naříkati, neb málomyslně zoufati, neboť nás těší náš Ježíš: „Neplačtež, vždyť vás neopustím v potřebách vašich, nýbrž sešlu vám pomoc, a když ne pomoc, aspoň útěchu, a když ne útěchu, tehdy sílu k snášení, až jako já, budete moci zvolati: Dokonáno jest!“

d) „Neplačž!“ volá posléz Ježíš k smrtelnému poutníku pozemskému, jenž truchlí nad hrobem svých přátel a hrozí se, že i jemu nevyhnutelně smrt nastává. A on, ten slavný vítěz nad smrtí, ukazuje na svůj prázdný hrob, a praví: „Já jsem vzkříšení i život; jako já žiju, i vy žítí budete, věřiteli ve mne!“ „Neplačtež!“ volá k nám všem a ukazuje k nebi. „Tam jsou příbytkové mnozí, tam mne zase uzříte, tam se shledají všickni, kteří truchlili a naříkali na zemi, poněvadž, ovanuti duchem smrtelným, od sebe se rozloučiti museli!“

Hle, křesťané milí, to jest útěcha pravá v každém postavení našeho života. Máme tedy Spasitele, který nejen naši bídu vidí, nejen nad naším utrpením truchlí, nýbrž také sám v zármutku a strastech nám pomáhá, tak že musí ustoupiti, jako ustoupila smrt, když se dotekl dnes rakve, a mládenec k novému se vzbudil životu. K němu tedy pospíchejme, jemu se s tělem i duší oddejme, jen dle jeho vůle zřídíme budoucně život svůj; potom můžeme radostně zvolati v hodině poslední: „Se svým Spasitelem jsem bojoval a trpěl, pročež s ním nyní také budu oslaven!“

A m e n .

Ř e ě

k poutníkům ve svatyni Křtinské.

Přednesl *Mart. Sedlák*.

„Od této chvíle blahoslaviti mne budou všickni národové, nebo veliké věci učinil mi Ten, jenž mocný jest.“

Luk. kap. 1.

Když Pán a Spasitel náš Ježíš Kristus čtyřicátého dne po svém z mrtvých vstání před svými učedníky na hoře Olivetské na nebesa vstupoval, pohlíželi apoštolé okem toužebným a slzami zarosenými za

Pánem do nebe jdoucím. Byli tak smutni, že jich po odchodu Mistra dva andělé zvláště potěšiti musili. Ač apoštolé odchodem Pána a Mistra mnoho, velmi mnoho ztratili, nicméně z plna osířeli nezůstali, neboť měli zde na zemi ještě matičku Krista Pána, s kterou se ještě za drahý čas upřímně těšili a radovali. Však Maria Panna byla nejen chloubou, ozdobou, radostí a ctí apoštolů, nýbrž všech zbožných duší vůbec. Po všechny věky byla ona předmětem obecné úcty a vážnosti. Mnohé pocty dostalo se Josefovi, synu patriarchy Jakoba v Egyptě, ale Josef Egyptský zemřel a sláva jeho s ním. Mnohé pocty dostalo se, když Šalomoun, mocný král s trůnu povstav, šel vstříc matce své Betsabe, ale Šalomoun král i matka jeho zemřeli a sláva jejich s nimi. A tak mnozí jiní králové a vůdcové, před nimiž se národové třásli, již dávno upadli v zapomenutí, ale tu pannu Jůdskou ctili a veleslavili věřící vždycky. Řada mnohých století již uplynula, ale žádný čas nepřesel, žádné pokolení neminulo, aby nekořili se křesťané Marii. Kdož by byl mohl předpovídati, že to chudé dítě v tom povrženém Nazaretě má před sebou cíl, jakéhož nedostalo se ani nejvznešenějším dcerám lidským, že ta dceruška milostná, nad kolébkou jejíž skláněla se prostínká ale poctivá žena sv. Anna, nad jejíž kolébkou zříme muže v rouchu chudobném sv. Joachima, že to dítě povýšeno bude nad ty, kteří na hlavách svých nosí koruny, že to dítě povzneseno bude nad děti, nad kterými, když se narodily, vznášely se závoje, plné perel a plné drahokamů. Nikdo netušil, že Mojžíš, jenž jako dítě položen byl v koši do rákosí na břehu řeky Nilu, stane se kdysi vůdcem lidu Israelského. Tím méně mohl kdo věřiti, že ta ponižená dívka Páně, která před ukrutností Herodesovou do dálného Egypta prchala s Božským děťátkem svým, která pod křížem umírajícího Syna svého, byla odstrkována a tupena, že vynikne nade všechny družky svého pohlaví, že mezi všemi národy nabude tak zvučného jména, že nebude téměř ani místečka, kde by svaté jméno její s poctou se nevyslovovalo. A ta Rodička Boží zasloužile, po právu a po rozumu jest tak všeobecně ctěna, slavena a milována. Pro své veliké ctnosti a zásluhy stala se Maria velikou a vznešenou před Bohem i před lidmi. Sám kacíř Lutr vyznal: Žádná žena není tak svatá, ani nebyla, ani nebude, jako

Maria. Jako rostlina slunečnice zvaná stále k slunci se nachyluje, jako magnetická jehla vždy na sever se obrací, tak i srdce Matky Páně vždy k nebi obráceno bylo. Ona vždy skláněla šíji svou pod vůli Nejvyššího. Jejím heslem bylo vždycky: Ejhle, já jsem dívka Páně, staníš mi se podle slova Tvého. Vůli Boží plnit, toť byl program, toť cíl a obsah jejího života. Za těmito příčinami vyvolil Bůh tuto neznámou, chudíčkou ale na ctnosti přebohatou Pannu za matku Syna Svého, mocným ramenem svým povýšil ji k hodnosti a důstojnosti na zemi i na nebi nejvzácnější. Vzhledem k tomu ji žehnají a blahorečí všechna pokolení země, ctí ji a ctítí budou, dokud svět světem státi bude, jako královnu andělů a svatých, jako svou mocnou Paní a orodovnici. Pro její důstojnost, pro její duchovní krásu ctítí a milovati musí Marii každý. Jako někdy statná Juditha krásou svou okouzila Holoferna, okouzluje i Maria nás, že ctítí a milovati ji musíme. Jestliže Pán Ježíš řekl, že Marie Magdaleny po celém světě vzpomínáno bude proto, že drahou, vonnou mastí noh Jeho pomazala, čím větší vážnosti dostati se musí Té, která Krista zrodila, vychovala, již On byl poddán. Až do nebe vychvalují mnohdy takových osob, které nejméně cti zasluhují, mnohdy divadelní herečky a necudné tanečnice. Ano kolikrát stalo se, když taková herečka neb necudná tanečnice přijela do hlavního města, že staří i mladí nešetřili peněz na oslavení jí, ano že se tak snížili, že odpráhli od kočárů, v němž jela, koně, a sami místo těch zvířátek do něho se zapráhli. Kdož by nám tedy ve zlou stránku vykládal, že my k Marii lneme. V pravdě dokud státi bude ona skála, na níž Syn Boží vystavěl církev Svou, dotud jméno panny Nazaretské nevymizí, nevytratí se z mysli lidem. Až nás zde nebude, až my vesměs v hrobích práchnivěti budeme, potomkové vaši budou se zde modliti a zpívati ke cti a slávě nejsvětější Panny. A tak syn po otcí, vnuk po synu, rod po rodu přítulně vinouti se bude k máteri Boží až do skonání světa. „Od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všickni národové,“ tak zvolala ondy v duchu prorockém ta Panna bez bohatství v jednom zapomenutém koutě země židovské. A že tato její předpověď celá až do písmeny poslední se vyplnila a až posud se vyplňuje, o tom se přesvědčíte v dalším postupu mé sváteční

řeči. Nežli ale o tom předmětu hovořiti započnu, chci ještě vzpomenouti slov sv. Bernarda: „Nic není,“ pravil jednou světec ten, maje o Panně Marii chvalořeč činiti, „čehož bych se více lekal, než když mám o slávě Panny Marie kázání činiti.“ S radostí o ní konával řeč, poněvadž ale se obával, že by nebyl s to tak důstojně o ní mluvit, jak toho ona zasluhuje, protož vždy se strachem ku práci té přistupoval. A co mám já říci, jenž nejsem Bernard? Nemám-li se ostýchati, mluvití maje o Té, jejížto přednosti by měli takoví jazykové zvěstovati, jaký měl právě Bernard medetekoucí, aneb onen Jan Zlatoustý v Konstantinopoli? Než Pán Bůh v slabých mocný jest a na jeho pomoc spoléhaje, hlásati budu dále chválu vyvolenky Jeho.

Ano o chválách tvých a o veliké cti tobě prokazované hodlám slov šířiti, ó Rodičko nejsvětější, neboť tyto dítky tvé, zde přítomné, o chválách tvých rády slyší. Vyznávám ale, že nemám schopnosti, nemám způsobilosti k tomu ani zdaleka. Kdož jsem já, že o tobě mluvití se odvažuji? Zde potřeboval bych hlasu cherubínů a serafínů, já ale jsem slabý tvor, nizounký sluha Páně; ba ani cherubíni, ani serafíni nejsou s to, aby vystíhli nesmírnou důstojnost tvou a jak náleží vlebili tebe. Proto jednu žádost k nohám tvým položití se osměluji. Vypros sluhovi svému, který slabým slovem tebe uctítí chce, u požehnaného plodu života svého onu vroucnost, kteráž by aspoň poněkud podobná byla vroucnosti a horoucnosti, s jakouž nitro tvé, ó Matko milostná, k Bohu planulo, vyžádej mi daru síly a výmluvnosti, bych aspoň částečně dovedl úkol svůj čestně povelebiti tebe k vzdělání a potěšení těchto zde shromážděných posluchačů. Vy pak, křesťané milí, věnujte nerušenou pozornost mně mluvicímu ve jménu Páně na počest blahoslavené Panny.

Chtěje mluvití o chválách Marie P. hned z prvu podotýkám, že Bůh sám ji nanejvýš vyznamenati ráčil. Marii dal Bůh pozdraviti pozdravením, jakým ještě nikdo z pozemšťanů pozdraven nebyl. Církev učí, že nikdo pód sluncem s plnou jistotou nemůže věděti, je-li u Boha v milosti či v nemilosti; ale Marii P. ujišťuje anděl, že jest s ní Pán, že spočívá na ní se zalíbením oko Boží. Kde nalazáme, že by Bůh s andělem se byl spojil, jeho přiro-

zenost na se vzal a také andělem učiněn byl? K Marii ale sestoupil Bůh, vtělil se v ní, bydlel po devět měsíců v ní a z ní se narodil. Její tělo jest tělem Ježíše Krista, z její krve tvořila se krev, která pro naše spasení na Golgotě tekla. Kde je psáno, že Bůh kdy andělovi byl poddán, jeho poslušen byl, jako nejposlušnější dítko své matky poslouchá? Marii byl ale Kristus Pán jako své matce poddán a poslušen. Andělové jsou jen služební duchové, di apoštol, Marii Panně však říká Bůh matko. Těla mocných, věhlasných panovníků již dávno v prach se rozsypala, ale tělo Mariino nevidělo porušení, nýbrž s velikou okázalostí do nebe od Boha vzato. Maria velmi vhodně přirovnává se k hvězdě jitřní čili k jitřence. Když před svítáním vzhledneme vzhůru na vyjasněnou oblohu, uzmíme pokaždé, že jitřenka září svou převyšuje ostatní hvězdy. Krásně trpytí se na obloze nebes hvězdičky noční, velekrásné co jiskřičky, co světýlka, co pochodně nebeské. Ale blednou, mijejí, trátí se paprskové jejich, jakmile okáže se jitřenka. Nejmilejší, k hvězdám přirovnávají se i věrní služebníci Boží. A jak mnoho podobných hvězd, totiž svatých a světic Božích, těchto ctihodných výtečníků, skvělo se již v oboru zemském. Patriarchové byli hvězdy hořící vírou, apoštolové hvězdy hořící láskou, mučedníci hvězdy hořící silou, panicové a panny byli hvězdy hořící růžemi čistoty. Krásné jsou to ovšem hvězdy, jasné, přetěšeně se trpytící, ale zblednou, jakmile vzejde jitřenka Maria, která září svou předstihuje všechny. O šťastné město Nazaret, šťastní rodičové Joachym a Anna, šťastný příbytek Nazaretský, šťastný den, šťastná hodina, šťastná chvíle, v kterou vzešla ta nebeská jitřenka, kterou toužebně očekávali věkové světa. Šťastné křesťanstvo, šťastný ty zde přítomný zástupe, jež ta nebeská jitřenka osvěcuje. Vy zpíváte velmi případně: Maria, Maria, nad hvězdy krásnější! Velmi krásné jest slunce na obloze nebeské, ale ono přece má své poskvrny, dosti malý oblak jasnost jeho zastíní. Maria nezná ani nejmenší poskvrny a krásu její nic zakrytí, nic zastříti nemůže. Krásné a líbezné je světlo měsíce, ale přece ten měsíc mívá své zatmění, trátí začasté světlost svou, Maria však dle výslovného učení církve sv. nikdy ani ten nejmenší hřích nezatemnil. Vždyť sám archanděl Gabriel nazval ji milostí plnou, kterák by tedy do

nádoby plné milosti a plné ctnosti vejíti se mohl hřích bytí sebe menší. Ty hvězdy jako krásné perličky se trpytí, ale přece jsou jen dcery tmavé noci, Maria byla a zůstala napořád jen dcerou světla. Všecko ustoupiti musí čistotě Marianské, její krása a jasnost převyšuje všechny stvořené věci. Ona jest mezi svatými co slunce mezi hvězdami, co nebetyčný cedr na horách Libanon mezi ostatním stromovím, co vonná růže a krásná lilie mezi ostatním kvítím; ona jest tím nejpěknějším kvítkem, jakéž se kdy rozvilo na zemi. Není tedy divu, že jí bylo po všechny věky od věřících holdováno. Všeobecná úcta, kterou chová celý katolický svět k Rodičce Boží vzala svůj původ hned za dnů apoštolských, jest tedy s církví jednoho stáří. Podle ústního podání, již svatý evangelista Jan první chrám ke cti jejího jména zasvětil a sv. Lukáš první umělecký obraz Panny Marie vyhotovil. Apoštol sv. Petr ctíval Marii Pannu andělským pozdravením, těmi slovy, jimiž posel nebeský ji pozdravil, a nejenom sám ji tak ctíval, nýbrž i jiných k tomu snažně vzbuzoval. Když sladce a bezbolestně Panna Maria zesnula, zdaliž nevíme, že apoštolé z odlehlých krajín do Jerusalema se navrátili, aby ji ještě jednou spatřili a ji provázejíce ku hrobu, poslední úctu prokázali. Jdi se podívat do Říma a tam mezi 365 kostely najdeš kostel ke cti Marie Panny, papežem Kalistem I. v r. 224, vystavený; tento chrám jest nejstarší chrám na povrchu země a jest Marii P. zasvěcen. Již tehdaž, když Bůh člověk Ježíš Kristus na zemi meškal, jedna žena v zástupu, který Pána obklopoval, blahoslavila tu Pannu Nazaretskou, že Ježíše pod čistým srdcem nosila, že jej odkojila pannenským mlékem svým; zvolalať ve sv. nadšení: Blahoslavený život, kterýž tebe nosila prsy, kterých jsi požíval. Když sv. Jan Evangelista, miláček Páně, jako biskup v městě Efesu tamnější církev spravoval a Marii, kterou mu umírající Božský Vykupitel doporučil, jakožto nejdražší pozůstalost po svém milém Mistru u sebe choval, již tenkrát, dle svědectví letopisů, celé sbory panen a žen do města Efesu přicházely, aby matku Pána a Spasitele svého očitě poznaly a uctily. Sv. Ignác mučedník, který ještě apoštolů viděl, nemůže ani vypsati náramný shon lidu, jižto se scházeli jen, aby Marii P. užířeli a se jí obdivovati mohli. Dím: aby se jí obdivovati mohli. Nebo ani andělé neviděli

krom Boha vznešenějšího stvoření, nebe nemělo a svět neznal nic krásnějšího nad Marii, a my, jelikož Maria z rodu lidského pošla, smíme se jí chlubit před samým nebem. Sv. Diviš Areopagita, přišed do svaté země, žádal sv. Jana, miláčka Páně, aby jej uvedl k Marii P., do onoho domu, v němžto po smrti Syna svého Ježíše Krista bytovala. Jan učinil zadost jeho přání. A hle, jakmile sv. Diviš jenom dvěře světničky otevřel, spatřil sv. Pannu v takové záři, že velikým podivním zaražen upadl na zem a za dlouhou chvíli k sobě přijíti nemohl. Když se potom Diviš ku svým učedníkům vrátil, takto jim řekl: Kdyby mne víra neučila, že Boha tělesnýmá očima viděti nelze, tu důstojnou Pannu, kterou jsem očité spatřil, za Boha bych držel. Alexander, biskup Jerusalemský, jenž v VII. století žil, dosvědčuje, že za jeho doby v zástupech putovaly ženy a panny do města Peney, kde se milostný obraz Marie P. nacházel, aby jí svou oddanost a lásku projevily. Jen tak mimochodem se zmiňují, že divná to věc, že mnohému člověku hned na první podívání více než jiným přejeme, ač co křesťané dobře víme, že na osobu hleděti nesluší, a že každého bez rozdílu jako sebe milovati, zákonem Páně máme veleno. Divný to srdce lidského rozmar! Jako ale k člověku některému hojnější cítíme náchylnost než k jiným: podobně i místo některé milejší a oblíbenější nám bývá nad jiné; ba i chrámu některému před jinými přednost dáváme, ač všem vědomo, že Bůh a Maria všady stejně se ctí a slova Božího ohlas všady se rozléhá. Pročež již v dobách pradávných, jak již podotčeno, křesťané z blízka i z daleka do chrámu v městě Peney k obrazu Mariinu přicházeli, ač ve svých osadách bez kostelů nebyli. V některých zemích jevíli k matce Spasitelově takovou vážnost, že se žádná osoba ženská nesměla Marii nazývati. Tak to bylo ku př. v království Polském, a víme, jak přísně se to zachovávalo. Král Vladislav chtěl s kněžnou Marií se zasnoubiti, než to však učinil, zavázal nevěstu svou ve svatební smlouvě, by to svaté jméno ve jméno Aloisie proměnila. Podobně král Kazimír I., zasnoubiv se s kněžnou ruskou Marií, též si vymínil, aby to veliké a důstojné jméno složila a jiné sobě obrala. Staré podání vypravuje, že dcera sv. Anny byla též vzorem krásy a sličnosti tělesné. Tudíž za všech dob

zápasili malířové, kterak by co nejmisterněji namalovali královnu nebes, zápasili řezbářové, vypodobňující co nejsličněji blah. Pannu, aby netoliko živé slovo z úst kazatele, nýbrž také trvalá socha mluvila k lidu, kterak Panna Maria jest všecka krásná a že poskvrnky není na ní. Kdož by nyní sčítel všechny svatyně, kdo oltáře, sochy i obrazy jí na počest zbudované? I může se dobře říci, že slávu Matičky Boží ohlašuje světu chrámů na tisíce, oltářů na stotísíce, soch a obrazů na miliony. Úcta Marii vzdávaná nejen že postupem času neutuchla, se neztenčila, nýbrž naopak čím déle trvá, tím jest skvělejší, tím více se šíří, tím jest nadšenější. Důvodem toho jest, že teprv v našem století 8. prosince 1854 od papeže slavné paměti Pia IX., za souhlasu veškerých biskupů, za učení Bohem zjevené prohlášeno bylo, že Maria Panna bez hříchu prvopočátečního počata byla v životě matky své sv. Anny, že převeliký dar, neposkvrněnost hned v samém početí, dostala do vínku. Tím poslední drahokam vražen jest do koruny přednosti Mariánských teprv v době novější. Proto také zvěcnělému sv. Otci, horlivému ctiteli Marie P., dostalo se té milosti obzvláštní, že právě, když v Římě znělo Anděl Páně, ducha svého vypustil. Nyní slavně panující papež Lev XIII. doporučuje nejvyšší úctu Mariánskou; celý měsíc říjen 1883 a 1884 zasvětil růženecké Panně Marii, svatému růženci; a nyní nařizeno jest od něho, aby se každý kněz po každé tiché mši sv. modlil třikrát Zdravas, Zdravas Královno a přiměřenou modlitbu, a k litaniím Loretánským aby se přidalo: Královno sv. růžence — oroduj za nás! To nařídil proto, že skrze Pannu Marii očekává vítězství církve a sv. Stolicе nad nepřátely, svobodu církve, navrácení dědictví sv. Petra, navrácení starých, dobrých časů, obnovení křesťanského řádu a přemožení bran pekelných. Za přítomna chválí Marii rádo i péro v ruce, která od práce lopotné jest těžká; o Marii píše za našich časů tak mnohá ustaraná matka, nejedna hodná dívka po práci denní za svitu kahanůk třeba přes půlnoc, jak o tom nejlepší svědectví by podati mohla redakce Ludmily a Anežky. A co mám říci o pobožnosti májové? Jaká to něžná, hluboká mysl jeví se v této pobožnosti, které neznali věkové dřívější. Touto pobožností věnuje se, zasvěcuje se Matce Boží nejkrásnější měsíc v roku, měsíc květu;

každého dne v podvečer v měsíci tom
najmě ve větších městech koná se tklivá
a pohnutlivá pobožnost k jejímu uctění.

(Dokončení.)

Kristus po třetí klesá...

(Z cyklu: Křížová cesta.)

Nová mdloba, nová slabost
zmochuje se Krista Pána —
židům kalí jich se radost,
vždyť jich oběť z dávná ždaná
opět klesá — ó nebesa!

Aj to nesmí, nesmí být
zde by skonál, ať jen vstane!
Na kříži on musí pnutí —
a to také hned se stane...
ručě kati — nuťte vstáti!

A zas biče, meče, kyje
Krista vedrásají tělo —
každá rána hloub' se ryje...
ó kdy oko které zřelo
podobného — cos hrozného!

Červ se malý noze brání,
která uškodit mu hledí —
a Syn Boží? Ani zdání
o obraně; trpí bledí
mlčky rtové — ráno nové...

Posléze jej přece opět
vzdvihli a dále vlekou —
jaký jásot! Svoji oběť
co neviděť z roucha svlekou
a ji zničí — s křížem vztýčí!

Kristus roucha zbaven...

U cíle již cesty stojí —
hory lebek již dosáhli...
jako dravci v zlosti svojí
na oběť se, po níž práhli
vrhnou směle — tlupy celé. —

Roucho k ranám přitisknuté,
ba i do nich zaražené
trhají z něj — ó jak kruté
bolesti mu způsobené
tímto chvatem — byly šatem!

Obnovena každá rána —
krev se zase ze všech řine...
avšak rota jako štvána
nedbá toho! Ó jak mine
vděčnost lidu — zvlášť u židů!

Hle ten, jenž jim mrtvé křísil,
zdravil choré, sytil lačné —
ten, jenž dobro jen všudy sil
v moci, síle své zázračné,
tak teď klidí — vděky lidí! —

Ni místečka na něm není
beze krve, beze rány —
smích, potupa, hana, klení
v odvětu mu židy dány —
teď i šaty — rvou z něj s chvaty!

Kristus na kříž přibit...

Stojí Kristus roucha zbaven
prostřed katů — ó té hany!
Potupně jest davem zdraven —
král všech králů v pospas daný
jesti sběří — kdo uvěří? —

Kati teď se na něj vrhnou
za jásotu, hřmotu, řevu —
na zem' mocí Krista strhnou
k potupnému kříže dřevu
plní pile — ve svém díle...

Již na kříži jest napjaté
tělo Páně, že až praská
žilá za žilou, však v klaté
neochabne práci cháska
katů divá — krve chtivá. —

Již hřeb tupý kat přikládá
k ruce pravé, krev již tryská
pod ranou, jež mocí padá —
a lid při tom jásá, výská...
ó tvrdosti — vášně zlosti!

Již i levá jesti ruka
prohnána i obě nohy —
jaká bolest, jaká muka!
Viz, ó duše, co ubohý
Kristus snáší — pro zlost naši! —

Prok. Zaletěl.

Aurelia, Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

(Pokračování.)

XIX.

*O nesmyslu Pelagiánův, že ač vyznávají,
že znalost zákona jest z Boha, o lásce přece
praví, že z nás jest.*

40. Než není s podivem, „svítí-li světlo ve tmě, a tma ho neobsáhla“ (Jan. 1, 5.). U sv. Jana praví Světlo: „Pohledte, jakou lásku prokázal nám Otec, abychom synové Boží sluli, i byli“ (1. Jan. 3, 1.). U Pelagiánů však tmy praví: Lásku my ze sebe máme. Kdyby pravou, to jest křesťanskou lásku měli, věděli by též, odkud ji mají, jakož věděl apoštol, kterýž řekl: „My pak jsme nepřijali ducha tohoto světa, ale Ducha, kterýž jest z Boha, abychom věděli, které věci od Boha darovány jsou nám“ (1. Kor. 2, 12.). Sv. Jan praví: „Bůh láska jest.“ A Pelagiáni dí, že i Boha ne z Boha, nýbrž ze sebe mají, a vyznávající, že znalost zákona z Boha máme, lásku ze sebe mítí chtějí, a neslyší apoštola řkoucího: „Vědomost nadýmá, láska pak vzdělává“ (1. Kor. 8, 1.). Co jest neobratnějšího, ba co pošetilejšího, samé svatosti lásky co více vzdáleno, nežli vyznávati, že z Boha jest vědomost, která bez lásky nadýmá, z nás pak že jest láska, která činí, že vědomost nadýmá se nemůže? Rovněž, an praví apoštol: „Lásku Kristovu, převyšující všelikou vědomost“ (Efes. 3, 19.): co jest nesmyslnějšího, nežli domnívati se, že z Boha jest vědomost, kterou podržiti jest lásce, a z lidí láska, která převyšuje vědomost? Víra však pravá a učení zdravé dí, že obě jest z Boha, neboť psáno jest: „Od tváře jeho vědomost a moudrost pochází“ (Přisl. 2, 6.). Psáno též: „Láska z Boha jest“ (1. Jan. 4, 7.), čteme dále: „Ducha umění a nábožnosti“ (Jsai. 11, 2.) a: „Dal nám ducha moci a milování a strážlivosti“ (2. Tim. 1, 7.). Ale větší dar jest láska, nežli vědomost: neboť, má-li člověk vědomost, lásky jest potřeba, aby se nenadýmá: „láska“ (1. Kor. 13, 4.) „nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se.

XX.

*Vůle lidská tak jest v moci Boží, že ji Bůh,
kam chce, nacheluje. Některé hříchy jsou
trest za jiné. Bůh užívá srdci i zlých lidí
ku chvále a pomoci dobrým.*

41. Dosti, tuším, jsem mluvil proti těm, kdož milosti Boží prudce odpirají, jižto vůle lidská se neruší, nýbrž ze zlé v dobrou proměňuje, a dobrou-li se stala, podporuje: a mluvil jsem, tuším, tak, že ne já, nýbrž spíše písmo s vámi rozmlouvalo přejasnými výroky pravdy: kteréžto písmo svaté, bedlivě-li v ně nahlédneme, ukazuje, že nejen dobrá vůle lidská, kterou Bůh ze zlé dobrou činí, a učiniv ji dobrou, řídí ke skutkům dobrým a k životu věčnému, nýbrž i ona, která dbá tvorstva světa, tak jest v moci Boží, že ji — kam chce a kdy chce — nacheluje, aby buď dobrodiní někomu prokázal, anebo trestem někoho stihl, jak rozhodne zcela tajným sice, ale jistě nejvyšším spravedlivým soudem. Neboť shledáváme, že mnohé hříchy jsou i trestem za hříchy jiné, jako jsou nádoby hněvu, které apoštol zove „způsobné k zahynutí“ (Řím. 9, 22.): jako jest zatvrzelost Faraonova, jejíž příčina též se jmenuje, aby se v něm ukázala moc Boží: jako jest útek Israelitů před nepřáteli z města Haj (Josue 7, 4.), neboť v mysli jejich nastal strach, tak že se dali na útek, a to stalo se, aby potrestán byl hřích tím způsobem, kterým bylo jej potrestati; proto praví Pán k Ježíši Nave: „Nebudeť moci ostáti Israel před nepřáteli svými“ (tamt. v. 12.). Co znamená: nebudeť moci ostáti? Proč neobstáli ze svobodné vůle své, nýbrž z vůle strachem zděšené na útek se dali, leč že Bůh vládne i vůlí lidskou, a koho chce, ve strachy vhání v hněvu svém? Zdaliž nebojovali nepřátelé Israelských proti národu Božímu, jež vedl Ježíš Nave, ze své vlastní vůle? A přece dí písmo: „Hospodinovo zajisté usouzení bylo, že se zatvrdila srdce jejich, a že táhli proti Israeli do války, a padli“ (tamt. 11, 20.). Zdali ze své vlastní vůle syn Jemini, člověk to nešlechtný, nezlořečil králi Davidovi? A přece, co dí David, pln jsa pravé, hluboké a zbožné moudrosti? Co dí tomu, jenž zlořečícího probuditi chtěl: „Co mně,“ dí, „a vám jest, synové Sarvie? Nechtež ho, ať zlořečí: nebo Hospodin přikázal mu, aby zlořečil Davidovi: a kdo jest, aby směl říci, proč tak učinil?“ (2. Král. 16, 10.)

Potom opakuje písmo svaté celý výrok králův jakoby s novým počátkem, říká: „I řekl král k Abisaji, i ke všem služebníkům svým: Hle syn můj, kterýž posel z života mého, hledá bezživota mého: čím více nyní syn Jemini? Nechte ho, ať zlořečí vedlé přikázání Hospodinova: zdali by snad popatřil Hospodin na soužení mé, a odplatil by mi Hospodin dobrým, za zlořečení toto dnešní.“ Proč dal Hospodin tomuto člověku zlořečiti Davidovi, kdo moudrý porozumí? Rozkazu zajisté mu nedal, tuť by poslušnost jeho chváliti se musila; ale poněvadž jeho vůli, jež vlastní jeho vinou byla zlá, k tomuto hříchu soudem svým spravedlivým a tajným naklonil, proto řečeno jest: rozkázal jemu Hospodin. Neboť kdyby rozkazu Božího býval uposlechl, chválen spíše, nežli trestán býti by zasloužil, jakož později se dovidáme, že za tento hřích byl potrestán. Aniž jest zamlčena příčina, proč mu Hospodin tím způsobem přikázal zlořečiti Davidovi, to jest, proč srdce jeho zlé vedl aneb uvedl do hříchu toho: „zdali by — praví — snad popatřil Hospodin na soužení mé, a odplatil by mi Hospodin dobrým, za zlořečení toto dnešní.“ Ejhle, kterak tu dokázáno, že Bůh užívá srdcí i zlých lidí ku chvále a přispění dobrým. Tak užil Jidáše zrazujícího Krista: tak užil i židův ukřižujících Krista. A jak velká dobra prokázal tím způsobem národům, kteří v něho uvěřiti měli? On i ďábla užívá nejhoršího, však velemoudře, k výcviku a zkoušení víry a zbožnosti dobrých, ne k vůli sobě, jenž všechno ví, prve než se stane, nýbrž k vůli nám, poněvadž třeba, aby tímto způsobem s námi se jednalo. Zdali svou vlastní vůli nezvolil Absolon rady, která mu na škodu byla? A přece tak učinil, poněvadž vyslyšel Hospodin prosbu otce jeho, aby se tak stalo. Proto dí písmo svaté: „Hospodinovým pak zjednáním zrušena jest rada Achitofelova užitečná, aby uvedl Hospodin na Absolona zlé“ (2. Král. 17, 14.). Rada užitečná, praví, která na čas prospívala věci, poněvadž byla ve prospěch jeho proti otcí, proti němuž učinil odboj, aby ho mohl zahladiti, kdyby Hospodin nebyl zmařil radu, kterou dal Achitofel, způsobiv v srdci Absolonově, že radu takovou zamítl, a jinou, která mu nebyla na prospěch, zvolil.

XXI.

Bůh působí v srdcích lidí, aby nachýlil jejich vůli, kamkoli chce, soudem svým ne vždy zjevným, ale vždy spravedlivým. Zloba v člověku buď původně již jest způsobena, anebo se vzrývá vlastní jeho vůlí.

42. Kdo by se před těmito soudy Božími nezachvěl, jimiž působí Bůh v srdcích i zlých lidí, cokoli chce, však přece vedlé zásluh jejich splácuje jim? Roboam, syn Šalomounův (3. Král. 12, 8. a 14.), zamítl užitečnou radu starců, kterou mu dali, aby s lidem svým tvrdě nenakládal; a raději se přidržel rady druhů svých, odpovědět měl. Odkud učinil tak, ne-li z vlastní své vůle? Však pro tu příčinu od něho odstoupilo deset kmenův Israelských a jiného krále sobě zvolili: Jeroboama, aby se vyplnila vůle Boha rozhněvaného, jenž tak předpověděl. Neboť co praví písmo svaté? Praví: „I nepovolil král lidu, nebo se byl odvrátil od něho Hospodin, aby splnil slovo své, kteréž byl mluvil skrze Achíše Silonského, k Jeroboamovi synu Nábotovu“ (Tamt. v. 15.). Tak totiž stalo se to z vůle lidské, že to bylo přece odvrácení se Hospodinovo od něho. Čtete knihy Paralipomenon, a najdete ve druhé knize psáno: „Vzbudil tedy Hospodin proti Joramovi ducha Filištinských a Arabských, kteříž jsou při končinách mouřenínu. I vtrhli do země jüdské, a pohubili ji, a pobrali všechno jmění, kteréž se našlo v domě královském“ (2. Paral. 21, 16. 17.). Zde ukázáno, kterak Bůh vzbuzuje nepřátele ku plenění těch zemí, které za hodny trestu takového uznává. Zdali pak přitáhli Filištinští a Arabští do země jüdské, aby ji pohubili, bez vlastní své vůle; a tak, že neprávě psáno jest, že Hospodin ke skutku tomu jejich ducha vzbudil? Zajisté obé jest pravda, i že ze své vůle přitáhli, i že přece ducha jejich Hospodin vzbudil. Což i takto říci lze: i jejich ducha Hospodin vzbudil, a oni přece ze své vůle přitáhli. Působit Všemohoucí v srdcích lidských i hnutí vůle, tak že skrze ně činí, co skrze ně sám chce činiti, jenž nespravedlivého co chtíti naprosto nemůže. Což pak to, že řekl muž Boží k Amasiovi králi: „Nechť netáhne s tebou vojsko israelské: nebo Hospodin není s Israelem, a se všemi syny Efraimovými: jestliže pak domníváš se, že na síle vojska bojové záleží, dopustit Bůh, že budeš pře-

možen od nepřátel: neboť na Bohu jest pomoci, a na utíkání obrátiti“ (2. Paral. 25, 7. 8.)? Kterak moc Boží jedněm pomáhá ve válce dodávajíc jim důvěry, druhé pak, naženouc jim strachů, na útěk obrací, leč že ten, jenž „všecko, cožkoli chce, čini na nebi i na zemi“ (Žalm 134, 6.), i v srdcích lidských působí? Čteme, co řekl Joas, král israelský, vysílaje posla ke králi Amasiovi chystajícimu se s ním bojovati. Pravil po nedlouhé řeči: „Nyní seď v domě svém: proč vybízíš mne k svému zlému, abys padl ty i Jůda s tebou“ (4. Král. 14, 10.)? A písmo svaté dokládá: „I nechtěl uposlechnouti Amasias, protože vůle Hospodinova byla, aby byl vydán v ruce nepřátel pro bohy edomské“ (2. Paral. 25, 20.). Hle, Bůh chtěje hřích modloslužby potrestati, způsobil v srdci toho, na něhož ovšem spravedlivě se hněval, že rady užitečné neslyšel, nýbrž pohrdna jí táhl do války, kde s vojskem svým padl. Skrze Ezechiele proroka dí Bůh: „A prorok když by pobloudil, a mluvil by slovo, já Hospodin oklamám proroka toho: a vztáhnu ruku svou na něj: a vyhladím jej z prostřed lidu svého israelského“ (Ezech. 14, 9.). Psáno jest v knize Esther, kterážto žena z národu israelského v zemi zajetí stala se manželkou cizozemského krále Ahasvera: v té knize tedy psáno jest, že puzena jsouc přimlouvati se za lid svůj, ježž král, kdebykoli v království jeho se zdržoval, kázal pohubiti, modlila se k Pánu: nutilať ji důležitá příčina, aby vzdor zákazu královu a obyčejí svému odvážila se k němu vstoupiti. A vizte, co praví písmo: „A když pozdvihl tváři, a zapálenýma očima prehlivost srdce ukázal, královna padla, a zbledši naklonila mdlé hlavy na dřevočku. I obrátil Bůh ducha králova v tichost“ (Esther. 15, 10. a násl.). Psáno jest i v Příslovích Šalomounových: „Jako rozdělení vod, tak jest srdce královo v ruce Hospodinově: kamkoli bude chtíti, nakloní ho“ (Přisl. 21, 1.). A v žalmu stém čtvrtém řečeno o Egyptanech, co jim učinil Bůh: „Obrátiv srdce jejich, aby v nenávisti měli lid jeho“ (v. 25.). Též v listech apóstolských, co psáno, vizte. V listě apoštola Pavla k Římanům: „Pročž vydal je Bůh v žádosti srdce jejich, v nečistotu“ (1, 24.). A brzo na to: „Protož vydal je Bůh v žádosti ohavné.“ A dále: „Jakož nedbali míti Boha v známosti: (tak) vydal je Bůh v převrácený smysl, aby činili co nesluší. K Thessalonickým pak v druhém listě

píše o některých: „Protože nepřijali lásky pravdy, aby spasení byli, proto jim pošle Bůh působení bludu, aby věřili lži, aby odsouzeni byli všickni, kteří neuvěřili pravdě, ale povolili nepravosti“ (2, 10. a násl.). (Dokončení.)

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Pokrač.)

Již venku slyšeti bylo kus té zábavy, do níž zaváděl Černý Frantíka. A sotva otevřely dvěře vyhrnul se proti nim dým jako z komína, že Frantík se až zakuckal. Omámen nezvyklým obrazem, který se nyní jeho zrakům namítal, zastavil se u dveří jako přimrazen. Ale v tom ho již ze zadu Černý popostrčil a on octl se uprostřed divokého reje.

Dlouhá místnost hostinská naplněna hyla stoly a kol nich seděli muži, ženy a dívky v jednom pestrém chumáči, ztápějící se v moři dýmu, který z nesčetných doutníků vznášel se vzhůru a plnil celou místnost.

Sotva se objevil Černý v místnosti, už ze všech stran přivítán byl křikem a smíchem. Obrátiv se k jednomu stolu, táhna znaveného Frantíka za sebou.

„Na zdar!“ pozdravil soudruhy kol stolu, kteří stlačující se, dělali mu místo.

„Na zdar, občane!“ zahlaholilo to jedněmi úsy, a již mu jeden podával připit. Černý si přihnul rádně, až nezůstalo v nádobě ničeho.

„Co to vedeš za zajíce?“ obraceli se na Černého, ukazující na Frantíka.

„Kamaráda,“ představoval Černý soudruha Hovorku, strojníka.

„Je náš?“

„Už skoro!“

„Tak na zdar, občane Hovorko, sedni si.“ Frantík více bez smyslu než s rozumem díval se na vše s vyvalenýma očima, nerozuměje tomu ani za mák. Sedl si dívaje se po celém okolí jako skutečný mladý zajíc na první sni.

Dlouho však tiše neseděl. Otázky litaly na něho se všech stran jako rakety. Většinu musil zodpovídati Černý, který měl radost z údivu Frantikova a spokojeně si mnul ruce.

Také tu viděl Frantík, jak všichni tito mužové ano i ženy a dívky měli červené mašle připíchané špendlíkem s onou hlavou, kterou spatřil už u Černého. Co to as znamená?

V tom počal kdosi v zadu v koutě tlouci do rozvrzaného piana a jako když spustí bouře, ozvala se píseň ze všech hrdel. Každý křičel na celé kolo. A když dozpívali, vstali všichni a tukaíce si připíjeli z plných sklenic. I Frantík byl nucen si přituknouti. Pomalu začal se vybavovati z nesnázi, do nichž ho uvedl pobyt v neznámé společnosti.

Veselosť stávala se čím dále tím bouřlivější. Těžký dým pálil ho do očí a nezvyklý výpar pивní ho omamoval. Černý podstrčil mu doutník.

„Na, zapal si, jinak bychom oslepli!“

Frantík si zapálil a již tak necítil dusivý, čpavý dým kouře. V tom někdo křikl „tancovat!“ A jako na povel sražený stoly. a z piana zahrčela nejnovější odrhovačka. Kolo bylo plné, že by jablko nepropadlo. Vráželo to do sebe, ale všichni byli při tom plni štěstí, že učiněno zadost žádosti jejich.

Frantík díval se na to s podivným pocitem. Než ale mohl domyslit, ocítl se v tomto kole sám také.

Jak se to stalo, nemohl by ani říci. Jen věděl, jak zastavila se před ním nějaká mladá žena, a než se nadál, už letěl v kole.

Teprve po dobré chvíli se vzpamatoval. Nyní všiml si svoji tanečnice. Byla to velká dívka nebo žena, tím zdála se mu spíše, s černýma očima, plnýma ohně. Točila se jako vřeten a Frantík, ač jako každý venkovský junák, uměl tančit, sotva jí stačil. Než ona hnala jej v tom víru opojném, unášejíc jej takřka jako loutku.

Dohráli. Piano kviklo ještě jednou a páry se zastavily. Z Frantíka se lil pot jako po těžké práci, nohy mu téměř klesaly a prsa se bouřlivě dmula, lapajíc po čerstvém vzduchu. Chtěl se uklonit a opustit tanečnici, ale ta se ho chytla pod pažmi a vedla se s ním ku stolu, jako kdyby se znaly odjakživa.

„Na zdar!“ pozdravila také sousedy Frantíkovy, kteří hned s úsměvem jí nabízeli sklenice.

„Na svobodu žen!“ vyzvedla sklenici.

„A na svobodu lásky!“ doložil Černý, tukaje s ostatními o sklenici podivné Frantíkovy známosti. Když připili si, obrátila

se zase s Frantíkem do kola. Černý se za nimi díval usmívaje se.

„Teď už nám neuteče. Jak ho má Toni v parádě, ta ho rozblázní.“

A opravdu Frantík čím dál tím více zapomínal na ten dojem nemilý, jenž na něj učinila tato žena při prvním kroku, a cosi v jeho nitru povstávalo jako oddanost k ní. A když konečně zadívala se naň tím svým černým zrakem a stiskla jeho ruku silněji, tu zdálo se mu, že jest to více než pouhá oddanost, že jest to jakýsi cit, jehož ještě neznal, cit vášnivý, prudký. Teď nebylo mu to nepříjemno jíti s ní, tisknouti ji k sobě při kvapném tanci! A ona to pozorovala. Hrála si s tím jeho citem, jako kočka s myši. Rozdmychovala ho, že Frantíkův zrak planul, tělo se chvělo.

Také Černý to pozoroval. Frantík pil rychleji a častěji, a od Toni se ani neodtrhl. Aby se o tom přesvědčil, vybědnuł ho již domů, ale o tom nebylo ani řeči.

Teprve pozdě, když blížila se druhá hodina ranní a Toni se chystala sama domů, strojíł se i Frantík na cestu k domovu. Žádal však Černého, aby naň počkal, že musí doprovodit tanečnici svoji. Ten to slíbil hned s největší ochotou.

A když pak se ubírali domů, tu již počal vyzvídati, a vyzvědy jeho vedly k cíli. Dozvěděl se vše, čeho si přál. Frantík uvázl zcela v síti této svůdné ženy. Musil pak blouznivému mladíku vyprávět, kdo jest. Frantík sice po řeči jeho byl jaksi zaražen, ale jen na okamžik, vzpomínka na její pohled zahrnala vše.

A měl opravdu býti, čím překvapen, zaražen. Ta, v jejíž síti uvázl, byla jednou z těch žen, které splodilo také to nové učení, k němuž tak horlivě se hlásil Černý a k němuž chtěl strhnouti Frantíka.

Byla to prostá dělnice, která však místo práce chopila se nového učení a stala se jeho roznášekou. Na schůzích dělnických bývala řečnicí horlivou, rozšiřujíc blouznivé myšlenky o svobodě žen, o svobodě lásky, již byla oddanou vyznávačkou a o jiných podobných věcech. Ač byla oddána s mužem, hleděla si od prvých dob pletek s jinými, a když jí v tom bylo bráněno, odešla od manžela a chytala se každého mladého muže. Ti, kteří trávili v její společnosti, ti znali ji všichni až příliš dobře. Věděli také, že Frantík jest jedním z těch hraček, jimiž tato žena krátila si dlouhou chvíli a na jejichž účet žila, opouštějíc je při prvé příležitosti a

vracejí se k nim, když se jí zas namanulo.

A v tomto řetězu, jímž tato hříšná žena vládla dle chuti, měl se jedním článkem státí Frantík. A není divu! Tento nezkoušený mladík, který dosaváde se díval na svět tím zrakem, těmi brýlemi, které mu nasadila ruka matčina, neviděl nikde skrz na skrz té hniloby, již se honosí náš věk. On věřil všemu na prvé setkání. A pak tomu ještě venkovánem, neznajícím rafinovosti velkých měst, dal se snadno nésti tím špinavým proudem, nemaje nikoho, kdo by mu podal ruky pomocné k vysvobození.

Černý se z toho ďábelsky těšil.

VII.

Co takto Frantík octl se v objetí svůdného světa, Hovorkovi byli stále těmi spokojenými rodiči, těšícími se ze svého dobrého synka. Zvláště matka chlubila se jím při každé příležitosti. Nevzpomněla si, že tak často u dítek ta slova matčina bývají zapominána, a že přecasto proud nových dojmů smete je daleko a daleko. Blaze tomu, komu aspoň jedenkrát připlavou zpět.

Podobně i Hovorka byl hrd na svého syna. Dopisy jeho schovával a čítal je horlivě vždy znova a znova. V hospodě pak sousedům se vyptávajícím rád a ochotně vypravoval, přidávaje dle potřeby, jen aby však pověst synova stoupla.

Zvláště rád zaváděl řeč o synovi se sousedem Svobodou. Svoboda byl také obuvník, ale nedělal tak pro domácnost jako pro trhy. Jezdívál vždycky on nebo žena s učedníkem na trhy a tam prodávali, domnívajíce se, že strží se více než na zakázku. Ovšem tam prodati se mohla práce jakákoli, jen když byla lacina. A protože byli šetrní, ušetřili si pár těch grošů a přikupovali pomaloučku políčka.

Svoboda měl dceru jedinou a tu není divu, že Hovorka pomýšlel na to, že by to bylo dobré, kdyby tak Frantík si vzal Svobodovou Marjánku. Byto to děvče pracovitě a tatík ji měl rád. Komu by tedy dal svoje jmění.

Často již to nadhodil Svobodovi a ten buď nic neřikal nebo jen tak ledabylo se vymlouval. Poznal tedy Hovorka z toho snadno, že by pr ti tomu nebyl. Frantíkovi ovšem se o tom ani nezminil dříve,

domnívaje se, že takový klučík z toho nemá rozum, a že stejně neuteče tomu.

Najednou však Frantíkovy listy přestaly chodit tak pravidelně jako chodily dříve. Hovorkovu to hrubě zarmoutilo, ale neříkala nic, až co řekne muž. Ten dlouho neřikal nic, ale když už přes měsíc čekali marně, tu se také ozval.

Bylo to jednoho nedělního odpoledne. Hovorková pletla punčochu a Hovorka díval se do novin. Najednou kol okna se mihla poslice.

„Nese psaní,“ napadlo Hovorku a šel před domek, ale vrátil se s prázdnou. Hovorková ptala se, kam tak čerstva vyběhl.

„Eh šla tady poselačka, už jsem myslil, že jde k nám! A zatím nic! Co dělá ten kluk?“

„Nějak na nás zapomíná! Jen aby nebyl nemocen.“

„Čerta, to by ho dali do nemocnice, a měli bysme to tady od ouřadu.“

„Nebo se psaní ztratilo, a on čeká od nás?“

„Ztratilo!“ posmíval se Hovorka, „nechce se mu psát, ale já mu povím.“ Zahrozil.

„Budeš psát?“

„Budu a hned! Počkej, zapomínat na tátů!“ a obrátil se k ženě, „dej sem ten inkoust a péro, kam's to schovala?“

Hovorková vyndala z truhlika inkoust a péro, a Hovorka dal se do psaní. Udělal nadpis těžkou rukou, a teď přemýšlel. To počínání psaní pozdravem, to se mu nelíbilo, čta kdesi, jak si z toho dělali posměch a jinak do toho nemohl. Než přece začal konečně, a zvolna hromadil slovo na slovo, odpočívaje po každé řádce a namáčeje skřipající péro. Hovorková ho nevytrhovala, věděla, že by se na ni utrh, že mu mate slova. Než přece se nezdržela, aby mu nepodotkla, když se zastavil, aby nezapomněl od ní pozdravení.

„Eh, to se neboj!“ odsekl Hovorka. A aby pak na to nezapomněl, hned to poznamenal, tlačí slovo za slovem na papír: „a maminka tě taky pozdravuje.“

Konečně bylo dopsáno.

Složil list a přečetl ho ženě. Líbil se jí, jen měl být trochu mírnější.

„Chudák se celý uleká!“

„Uleká, takový klacek!“

Šáhl po kabátě a čepici, že půjde koupit obálku a dá napsat u kupce adresu. Tuto nechtěl psát. Zkusil to jen jednou, ale byla taková, že se až hanbil. Proto

od té doby dával ji psáti mládenci u kupce.

Když konečně dopis dán poštou, odechl si. Psáti bylo mu prací velice těžkou. Říkal, že má ruku jako cent, a že ji sotva po tom papíře táhne. Také to v písmu daleko nedovedl, za to ovšem čtení, to mu jen hrálo.

Na odpověď nečekali tak dlouho. Jak viděl psaní otcovo, účinkovalo.

Než tento list nebyl již prodehnut tou láskou dětskou, s jakou mluvil dříve Frantík k svým rodičům. Cosi cizího išelo z něho, cosi tak dosud nezvyklého, že to Hovorková hnedle poznala a také Hovorku na to upozornila. Ale ten jakoby toho nepozoroval. Jemu naopak líbil se ten ton, v jakém syn psal, ukazoval mu, že již přestoupil ty hranice, v nichž pohybuje se ta společnost prostička, která zná jen cit. Jemu zdálo se vše tak mužné, rozumné. A také ji hned odbyl slovy:

„Snad nechceš, aby pořad vzdychal po cumlíčku, vždyť už roste a dospívá. Musi už mít rozumnější nápady.“

Hovorkovou ale tohle pranic neuspokojilo. Ona cítila dobře, že dítěti jest bláze i když v svém věku dospělém zachová si to, co vštípeno v jeho útlé srdéčko, lásku a cit pro domov, pro své milé, a když nedá si to ničím vyrvat. A tu zdálo se jí, že Frantík se jím již odcizuje, že ho ztrácí . . . (Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Ke spolků akademiků katol. „Družstvo Arnošta z Pardubic v Praze“ přistoupili za členy zakládající p. t. pp.: Fr. Matoušský, kn. arcib. vikář a far. na Zbraslavi; Jan Polák, děkan ve Velvarech; duchovenstvo vikariátu nepomuckého; Jan Vavrouš, far. v Lobkovicích; Tóma Šmýd, far. a spisovatel ve Zbořovicích na Moravě; Klement Markráb, děkan a spisovatel na Smečně; Jos. Jireš, far. v Žitně; P. Damian Manžel, převor řádu premonstrátského na Strahově; Václ. Suchánek, far. v Šemanovicích; Václ. Erhart, c. k. prof. v Rakovnicích. Za členy přispívající přistoupili p. t. pp.: Václ. Kolenatý, přednosta stanice v Libni 5 zl. Po 3 zl.: Fr. Vohnout, far. a spisovatel v Žitonicích, Bedřich Klenka, ryt. z Vlastimilů, sládek v Praze, Josef Krejčík, řezbář v Praze, Vilém Brdička, kožešník v Praze, JUDr. Josef Hubený, řed. městské spořitelny v Praze, Vilém

Hauner, majitel hotelu u Štěpána v Praze. Po 2 zl.: Kašpar Dunda, far. v Moravci na Moravě, Jos. Arnošt, katech v Sedlci, sl. Marie Vorlova, učitelka v Praze, Al. Elhenický, starosta na Smíchově, Jos. Roubínek, c. k. dvorní rada v Praze, Jos. Raban, řezník v Praze, Vojt. Pašek, úředník v Praze, Ant. Liegert, pekař v Praze, Karel Römisch, c. k. dvorní krejčí v Praze, Jos. Smolík, hotelier v Praze, Jan Caforek, pekař v Praze. Po 1 zl.: Fr. Talmáček, kapl. v Mostkovicích na Moravě, Ant. Vízek, kupec v Praze, Karel Kandert, majitel domu v Praze, Jos. Brádka, účetní official v Praze, Leop. Fränk, vinárník v Praze, Dr. Reinhold Stránský, c. k. prof. v Praze, Ferdinand Nikl, úředník v Praze, Fr. Lorenc, hostinský v Praze, Al. Jirásek, obchodník v Praze, Karel Horák, magister pharmacie v Praze, Jul. Hruška, hodinář v Praze, Jan Starý, ředitel kůru v Praze, Václ. Prusík, mag. sekretář v Praze, Jindřich Míšek, pokladník v Praze, Fr. Pinkas, pokladník v Praze, Vilém Klenka, účetní official v Praze, Em. Malfertheimer, účetní official v Praze, Fr. Krčil, obchodník v Praze, Ignác Steinocher, katech. v Praze, Karel Souček, lékárník v Holešovicích, Jos. Býček, kněz řádu Maltézského v Praze, Vinc. Branberger, sklenář v Praze, Jan Kimla, krejčí v Praze, Fr. Khol, krupář v Praze, Karel Kolínský, uzenář v Praze, Ed. Fleissig, knihář v Praze, Ondřej Beck, kožešník v Praze, Rudolf Kleimond, klempíř v Praze, Vinc. Mašek, majitel domu v Praze, Filipina Macková, obchodnice v Praze, Ant. Bernard, hostinský v Praze, Jiří Mayer, sklad nábytku v Praze, Jos. Mikulanda, řemenář v Praze, Jan Novotný, hlavní pokladník v Praze, Ondřej Doerfler, úředník měst. spořitelny v Praze, Norbert Slavík, tajemník měst. spořitelny v Praze, Jos. Hähnel, hlavní pokladník měst. spořitelny v Praze, Alfred Králík, hlavní pokladník měst. spořitelny v Praze, Václ. Novák, kontrolor měst. spořitelny v Praze, Jan Růžička, ředitel měst. pojišťovny v Praze, Ferd. Bělohávek, mag. rada v Praze, Jan Prachenský, mag. sekretář v Praze.

* * * **Svěcení nového kostela.** V neděli 13. t. m. byl vysvěcen nový chrám Páně v Mukařově u Říčan, který v nádherném slohu gotickém byl právě dostaven nákladem knížete z Liechtensteinů. Starý kostelíček Nanebevzetí Panny Marie byl už tak chatrný, že před několika lety musil býti stržen a to tím více, poněvadž svou těsností již více žádoucím potřebám vyhověti nemohl. K Mukařovu, jak snad známo, přifařeny jsou obce: Buda, Louňovice, Srbín, Svojetice, Těhovec, Vojkov, Žernovka, Babice Malé a Velké, jakož i Strašín. Obec

tyto, které s Mukařovem čítají přes dva tisíce duší, budou mít chrám v pravdě nádherný, k jehožto stavbě použito bylo žulového kamene. Uvnitř jest bohatě polychromován a také oltáře, zhotovené českými firmami, jsou co nejvkusnější.

Literární oznamovatel.

— „*Kalendář duchovenstva česko-slovanského na rok 1894*“ vyjde 20. srpna t. r.

— „*Obrázky sv. patronů českých*.“ Jak se dovídáme, dal J. Em. nejdůst. p. kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský před nějakým časem zhotoviti devět obrazů našich světců od výborného malíře, podle kterých osvědčená firma Koppeova provésti dala barvotiskové plotny. Práce ta dala se pod dozorem umělců, jakož i pod dozorem msgr. P. Ferd. Lehnera. Barvotiskové obrázky ty vynikají nejen správným provedením, ale jsou vzhledem k ceně 1 zl. 40 kr. za 100 kusů velmi laciné. Potřebu umělých a pěkných obrázků našich českých patronů cítili jsme již dávno a proto Jeho Em. nejdůst. p. kardinálovi sluší za to dík ten nejvřelejší, že o to laskavě se postaral. Devět originálů k obrázkům těm dostala firma Koppeova zdarma s tou podmínkou, aby provedení bylo co nejpeknější a cena levná. Že se tak skutečně stalo a to měrou nejvyšší, uznati musí každý, kdo obrázky ony spatřil. Proto doporučujeme je k tomu největšímu rozšíření co nejsrdečněji.

— „*Nauka sv. Františka Saleského o pravé zbožnosti*.“ Přeložil A. J. K. Ascetické bibliotéky č. 36. V Brně 1893. Tiskem a nákladem knihtiskárny benediktinské. Cena 50 kr.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

P. Pavel *Hackel*, exprovincial ř. sv. Augustina a kníž. arcib. čestný konsist. rada, 2. srpna 1893, (nar. 24. července 1813, vysv. 6. srpna 1837).

Ústanovení jsou:

- p. Fridolín *Kolbe*, lokalista v Niederschwedeldorfu, za far. v Oberhannsdorfu (Kladsko);
p. Frant. *Herrmann*, em. kapl. v Schleglu, za lokalistu v Niederschwedeldorfu (Kladsko).

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Obsah: Pobožnosti denní. Pobožnosti nedělní a sváteční. Pobožnosti ku přijetí sv. svátostí. Pobožnosti dle roku církevního: I. Svátky a památné dny Páně. II. Slavnosti Mariánské. III. Slavnosti andělů a Svátých. Pobožnosti v rozličných potřebách života. Písně duchovní.

Cena váz. výtisku 50 kr.

OBSAH: Homilie na neděli čtrnáctou po sv. Duchu. — Ranní kázání na neděli patnáctou po sv. Duchu. — Kristus po třetí klesá . . . Kristus roucha zbaven . . . Kristus na kříž přibit . . . (Básně.) — Aurelia Augustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. (Pokrač.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předpláci se
v expedici a u
všech řádných
knihkupečů.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na svátek sv. Andělů Strážných.

„Andělé jejich v nebesích
vždycky hledí na tvář Otce
mého, kterýž v nebesích
jest.“ (Mat. 18, 10)

Jak se v Písmě sv. Starého Zákona dočítáme, vydala se nábožná, šlechtná vdova Judith do mnohého a nemalého nebezpečení, aby město Bethulie nepadlo v ruce nepřátelské. Mnohé a nemalé hrozilo jí tu věru nebezpečení, když, chtěje zavraždit krále Holoferna, do tábora surových a zpupných nepřátel se ubírala, když po čtyři dny tam meškala a pak půlnoční dobou s hlavou královou prostředkem nepřátelského tábora do města Bethulie zpět se navracela. — Než, rozm. v Kr., mnohem větším, mnohem četnějším ano nesčíslným nebezpečstvím vysazena jest všeliká duše lidská, jak při vkročení do života tohoto, tak také v době vezdejšího putování, obzvláště pak při vykročení z tohoto světa. A jakou pak zbraní opatřena jest, ježto uprostřed tolikerých nebezpečství od Boha vychází do tábora života vezdejšího? Tou samou, jižto Judithě se dostalo, když se ubírala do tábora nepřátelského. Ona sama vyznává takto: „Živ jest Pán, že ostříhal mne anděl jeho, i když jsem odsud šla, i když jsem tam byla, i když jsem zase sem šla“ (Jud. 13, 20.).

Chceš-li tedy věděti, kdo duši člověka co věrná stráž po boku stojí, když do života vstupuje, jím se ubírá a z něho vystupuje, tu odpovídám: Anděl Strážce.

Ano svatí andělé to jsou, jenž nám při narození, po celý čas života, a zvláště v hodinu smrti ochranně po boku stojí, ze všelikých nebezpečství nás vysvobozují a k Bohu, od něhož jsme vyšli, bez úrazu nazpět doprovázejí. Poslyšte mne pozorně, když vám o tom více vypravovati budu, počínaje ve jménu Páně.

A) Andělé nás chrání při vkročení do života.

Assyrský vůdce Holofernes vtrhl s nesmírnou silou vojska do země židovské, aby ohněm a mečem zpustošil ji. Na tomto svém zkázonosném pochodu oblehl také město Bethulii. Dlouho tu nemohl ničeho p. řídit, až se mu konečně podařilo, přítok vody do města zrušiti, tak že v krátkosti tak daleko to přišlo, že žizni trápení obyvatel se usnesli, v pěti dnech se vzdáti, pakli Bůh nějakého prostředku neučiní. V tomto strašném postavení odhodlala se vznešená, mladá vdova, jménem Judith, vydati se do tábora Holofernova a z jeho rukou město vysvoboditi. Když pak svolení starších města k záměru svému obdržela, svlékla se sebe roucho vdovství, pomazala se mastí výbornou, oblékla se v nejbohatší roucho sváteční, vzala náramky a lilijky, stkvostné náušnice a prsteny, a se soumrakem ubírala se do ležení nepřátelského, jedinou toliko jsouc doprovázena služkou. Brzo však byla od stráží postížena a k žádosti své do stanu Holofernova uvedena. Všecko se divilo její kráse, jejímu stkvostnému šperku, nejvíce pak sám vůdce, Holofernes. Když pak se od ní dověděl, že pomoci u něho hledá

a za odměnu že hotova jest, ukázati mu, jak by zmocniti se mohl města Bethulie, jen pak aby vlastní stánek podle stanu Holofernova, ji byl vykázán s dovolením tím, aby z večera a z rána svobodně a beze vší překážky vycházeti a přicházeti a co židovka, pobožnosti své vykonávati mohla; tu ihned vykázal ji Holofernes ten nejbohatší stán, v němž schované měl všecky své poklady, a nařídil, aby všelikým přáním jejím úplně se vyhovělo. (Jud. 7 - 13. kap.)

Nejm., slabá, mladistvá, krásná žena, ozdobena zlatem a drahými kameny, vchází noční dobou do tábora surových, všelikým neřestem a rozpustilostem oddaných nepřátel, a přichází prostředkem ležení až k samému stanu vůdcovu, aniž by ji byl křdo slovem, tím méně neslušným skutkem urazil. Není-li to podivů hodné? Kdo ji v tak patrných nebezpečnostech ostříhal a chránil? Ona odpovídá sama: Můj anděl ostříhal mne

Jakož pak Judith vstoupila do tábora nepřátelského, podobně vstupuje duše lidská v hodině narození do tábora života lidského, kterýž dle svědectví Jobova není nic jiného, než také bojování. Jakož pak Judith stkvostně ozdobená vešla do tábora, podobně a mnohem více ozdobená jest duše, ta vznešená dcera nebes, při vkročení svém do světa tohoto. Opatřená rozumem, svobodnou vůlí, nesmrtelností, ozdobena na křtu sv. posvěcující milostí Boží, jestiž krásným obrazem Božím, povýšena až andělským duchům nebeským. Ježto pak vchází do těla smrtelného, vystavena tu jest pojednou všem nebezpečnostem, jimižto ji ďábel, ten pekelný Holofernes hrozí. A tu smutně dařilo by se mnohým, kdyby moci pekla na odpor nepostavila se ochrana a stráž duchů nebeských. Mnohých bylo by tu smutných porodů. Mnohé duše musely by opět opustiti to útlé mladistvé tělo, příve nežli by křtu sv. došly. Jak mnohé matky musely by uprostřed krutých bolestí bez svátostného zaopatření odebrati se na věčnost. Jak mnoho nezdařilých, zmrzačených dítek přišlo by na svět. Než hle, anděl ostříhá je při vkročení do světa tohoto; on bdí nad svěřencem svým, aby od něho všeliké nebezpečí bylo odvráceno, a aby milosti svatého křtu došlo.

Avšak i po prvním vkročení do tohoto světa podléhá duše lidská tisícovým nebez-

pečenstvím, dokud k úplnému užívání síl ducha svého nedospěla. Jak mnohé nemoci a slabosti hrozí tu životu útlého dítěte. Jak mnohé tu třeba pozornosti a opatrnosti, aby snad nebezpečně neupadlo, po ostrém nástroji nesáhlo, něco škodného nespoklo, neb jinak k úrazu nepřišlo, aby do vody neb do propasti nespadlo a bídne nezahynulo. A když poněkud větším a starším se stalo, jak mnohá, větší a horší nebezpečnoství hrozí mu nyní. Tělo ovšem stává se bezpečnější, pro duši ale vzrůstají postupem stáří každodenně také nebezpečnoství, nebezpečnoství se strany zlých tovaryšů, spolužáků, domácích, ano nejednou i se strany zlých, nesvědomitých rodičů. Ach, ubohé, bezbranné dítě, jak by se ti vedlo, kdybys nemělo anděla strážce?

Malý Ismael, syn Abrahamův, žízni by byl bídne zahynul, kdyby anděl strážce matce jeho Hagar studánku nebyl ukázal. Nemluvně Mojžíš byl by se v ošitce ze síti buď utopil, neb hladem by byl zemřel, kdyby strážný jeho anděl nebyl to tak řídil, že královská dcera ošitku spatřiti musela a věděti chtěla, co by v ní bylo. Při zemětřesení v Neapoli, při čemž více než 10.000 lidí o život přišlo, počala se bořiti věž; již bylo viděti, kterak stolice, na níž zvony spočívaly, se klátí. Již při novém otřesení vrhá se ten největší zvon k zemi. Než pro Bůh, na místě, kam zvon padnouti musí, tam sedí malé dítě. Již jest ztraceno, 50 centů těžký zvon musí dítě rozmačkat. Než hle, zvon padá tak šťastně, že sedí pod ním dítě jako pod velkým chránicím kloboukem. Padá kámen, padá sama věž, ale dítě je v bezpečnosti, zvon se nad ním klene, jako pevná, chránící střecha. Co dle lidského mínění smrti nevyhnutelnou hrozilo, takto život zachránilo. A táže se, komu to přičísti sluší? Já odpovídám: Andělu Strážci. Ano ty i já, a snad mnozí z nás, byli bychom již co malé děti zemřeli, kdyby Anděl Strážce nebyl nás chránil a vysvobodil.

Pročež děkujte rodiče andělům svých dítek; neb že zdravé, čilé, na těle i na duchu kvetoucí dítky máte, za to máte co děkovati něžné a bedlivé lásce oněch svatých andělů. Děkujte těm svatým Andělům Strážcům obzvláště tím, abyste v srdcích svých dítek již velmi záhy lásku k jejím andělům strážným budili, vypravujíce jim, jak laskavě, bedlivě a horlivě starají se ti duchové andělští.

B) *Anděl chrání nás také v době putování životem vezdejším.*

Navraťme se k Judithě. Zdržuje se od Holoferna co nejlépe přijatá, v táboře, t. j. uprostřed surových, rozpustilých, obžerství a chlíplosti oddaných vojáků. Vyzváne-li pak neporušená, nestane se tu obětí hrubosti, divoké rozpustilosti, hříšného lákání a svodu, jenž ze všech stran doléhá na ni? Nikoliv, Juditha vítězila i ve všech nebezpečnostech těchto. Kdo pak ji ale k tak slavnému vítězství dopomohl? Ona sama to udává, dokládaje: „Můj anděl mne ostříhal, když jsem tam byla.“

Také duše lidská zdržuje se na této zemi jako v nějakém nepřátelském táboře, uprostřed viditelných i neviditelných nepřátel. Jak pak tu ale beze všeho úrazu projde? Právě tak, jako Judith v táboře Assyřském. Neboť i o tobě přikázal andělům svým Bůh, aby ostříhali tě na všech cestách tvých (Žalm 90, 11.), na vodě i na zemi, v pokoji i v boji, doma i v cizině, ve dne i v noci, v zdraví i nemoci, na všech cestách tvých. Ejhle, tam utíká Eliáš před hněvem krále Achaba na poušť, a anděl přichází a krmit jej. Opuštěn sedí Daniel v jámě lvi, anděl však jeho pamatuje naň a pokrm mu posílá. Petr vězí v okovech, do nichž jej Herodes byl uvrhl; anděl jeho přichází a osvobozuje jej. A ne, omohl také tobě již z mnohé tělesné i duševní bídý anděl tvůj strážný? Jak často byl bys si vaz a nohy polámál, jak často mohl tě blesk zachvátit, neb smrtelná nemoc skličít, jak často byl bys ve své rodině, na svém domě, jmění a statku těžkou ztrátu utrpěl, kdyby strážný tvůj anděl nebezpečí nebyl odvrátil, kdyby tě i tvé přináležející nebyl ostříhal. Nemusiš-li tedy také ty vyznati, jako Judith: Můj anděl mne ostříhal, když jsem tam byl.

Pakli tě však sv. Anděl Strážce již tak horlivě chránil před nebezpečnostmi těla, s jakou mnohem větší pilností ostříhati bude duši tvou proti Holofernovu pekelnému, proti ďáblu a osidlům jeho, proti ponoukání a lákání svůdného hříchu? Či jak by jsi medle odolati mohl útokům duchů pekelných, kdyby nad tebou nedržel stráž anděl tvůj? Jak by jsi medle vzdorovati mohl všelikému lákání a svodu k hříchu a nepravosti, kdyby neostříhal tě anděl tvůj? Než stůj pevně; neb on jest u tebe a ostříhá tě, a pod jeho vede-

ním „po hadu a basilišku choditi budeš, a šlapati budeš po lvu a draku“ (Žalm 90, 13.). Abys se ale dobrovolně v nebezpečnosti nevydával, tu neustále našeptává ti do uší anděl strážce, připomínaje ti marnost rozkoší vezdejších, krátkost života, muka pekelná, nebezpečnost zlych společnosti, skrovný počet vyvolených. Ejhle, praví ti, tato nepravost, obžerství, pycha, smilstvo, lakomství, to je tvůj Holofernes, jenž by tě zkažil; pročez nemeškej, bojuj proti němu a přemoz jej. Pakli jsi se ale od onoho pekelného Holofernesa, od hříchu, již skutečně přemoci se nechal, tu se táži: Odkud ten nepokoj svědomí, ten hlodající červ, ta hořkost duše, odkud pobídka ta, abys náležitě se vyzpovídal, odkud ta bázeň před smrtí zlou, před zlým soudem? Ach, odkud jinud přichází to vše, než od sv. Anděla Strážce? A tu snad právě v tomto okamžiku šeptá ti do ucha ona slova, kteráž někdy k Lotovi mluvil, když jej ze Sodomy vyváděl: „Zachovej duši svou, neohlížej se zpět.“ Neohlížej se nezpět k onomu místu, k oné osobě, k oné příležitosti, jež by ti příčinou věčné záhuby býti mohla. Zachovej duši svou, smaž hříchy své řádnou zpovědí, a smiř a spoj se na novo s Bohem svým. Tak s námi hovořivá anděl náš, tak horlí pro naše spasení, tak je bedlivým strážcem duše naší, dokud na zemi této pohostinnu jsme. Dáš-li pak nyní slovům jeho sluchu, pak ti bude také ochráncem a vůdcem, když ze života tohoto vykročíš.

C) *Anděl ostříhají nás také při vykročení ze života tohoto.*

Čtvrtého dne po příchodu Judithy do tábora, uspořádal Holofernes k její počtě slavné hody. Když pak tento vůdce assyrský nemírným požíváním vína opilý na lože své padl a spal, a když všickni ostatní se již byli vzdálili, tu přistoupila Juditha k loži, plačíc modlila se k Pánu, uchopila meč, jenž nad hlavou jeho visel, a Holofernovi hlavu utala. Nato svalila bezhlavé tělo s lože, hlavu pak vložila do šatu služby své, v průvodu jejím opouští pak stánek, ubírá se bez překážky prostředkem tábora, blíží se městu Bethulii, kdež se jí ihned brána otvírá. A kdož tu vypoví tu radost, když tu, kterouž již za ztracenou měli, neporušenou opět spatřili? Kdo popíše to vítězoslavné ja-ání, kteréž po celém městě se rozléhalo, když jim Ju-

ditha hlavu zavražděného Holoferna ukázala? Kterak to možná, tázalo se vše, že ty, slabá žena, tak veliké věci vykonati si mohla? Kterak jsi po takovém skutku bez zatknutí z tábora nepřátelského opět vyšla? Nejmenší podezření, že bys co podobného byla učinila, bylo by tě připravilo o život. Juditha pak odpovídá na všechny tyto otázky a pochybnosti: Můj anděl ostříhal mne, když jsem zase sem šla; můj anděl strážce dodal mi zmužlosti, on mi klestil cestu, odvracel nebezpečení, on jedním slovem byl strážímou, při vkročení do tábora, v době mého pobytu a při odchodu z něho.

Jako Juditha tábor Holofernovův opustila, podobně také my někdy budeme muset opustiti obydlí tohoto světa, abychem navrátili se tam, odkud jsme vyšli — k Bohu. Také my pak budeme muset pekelnému Holofernovi hlavu stíti, s peklem a vši jeho zlobou poslední a nejužší boj podniknouti. Běda pak nám, pakli nezvítězíme v zápasu tom. Kdo ale v oné tak trpké hodině nám slabým lidem přispěje a pomoci vydatně poskytne? Snadno se může státi, že v zápase onom všickni přátelé a známí nás opustí, a že nám pomoci buď ani nebudou moci, neb ani chtíti. Když umíraje král Cyrus, patřiti musel, kterak největší částka zdanlivých přátel jej již opustila, prve nežli ještě skončil, tu s bédováním zvolal: Ach, že nyní teprv své pravé přátele poznávám, kdežto jim věrnost jejich více odměniti nemohu. — Nepovede se někdy mnohemu z nás právě tak, jako umírajícímu ónomu králi? Jak mnozí vydávají se ti nyní za ty nejlepší přátele, nabízejí se ti svou úslužností; budou ti ale věrně po boku státi v hodině odchodu tvého z tohoto světa? Popatř na právě rozkvétající libovonnou růži. Na tisíce včelíček obletá ji; každá se chce krásnému květu blížiti a z její vůně a krásy se těšiti. Než jen na tak dlouho, dokud barva, vůně a krása trvá. Neb jakmile růže vadnouti počne, stává se opuštěnou a opovrženou. Tak se povede také tobě, kdož za dnů štěstí a blahobytu na lidi naději svou skládáš. Budou ti moci a chtíti pomoci, když nebezpečnou tu cestu z časnosti do věčnosti nastoupiti musíš? Nikoliv, oni nebudou moci, než oni také ani nebudou chtíti.

Kdo ti tedy tenkrát v oné nejtrpší hodině, nejtěžšího zápasu bude po boku

státi co věrný přítel, co mocný pomocník a ochránce? Kdo jiný, než tvůj sv. Anděl Strážce. O jak starostlivě, jak pilně, jak pozorně, jak laskavě bude on obléhati kolem smrtelného lůžka tvého. Kterak nepříteli pekelnému bude odporovati, v tvých pokušeních tě siliti, v tvých úzkostech tě těšiti, k trpělivosti tě vzbuzovati, k pravé lítosti a upřímné zpovědi tě nabádati a dodávati ti radostné naděje života věčného, života blaženého. A nebude pak tím spokojen, by jen sám tě chránil, nýbrž on povolá k sobě i jiných ještě andělů svatých, jenž společně budou nás chrániti, vítězství nám dobudou a vítězoslavně nás doprovodí do Bethulie nebeské. Jak mnohý teprv tenkrát sezná, kterak na blízku byl věčnému zahynutí, kdyby jeho anděl strážce hrozné to nebezpečení nebyl odvrátil. Jak mnozí, kdož u vysokém stáří umírají, tenkrát teprv poznají, kterak v nejužším dětinství, snad dokonce bez křtu sv., byli by zemřít museli, kdyby anděl strážce nebyl se jich ujal. Jak mnozí teprv tehdy nahlížeti budou, kterak je anděl strážce ve všelikých nehodách ostříhal, před zlou příležitostí chránil, kterak dobrého vůdce, učitele, kazatele, zpovědníka jim dal, kterak brzo na dobrou knihu je upozornil, brzo zastrášující, brzo povzbuzující příklad na oči jim stavěl. Pak budeme muset také my s Judithou zvolati a vyznati: „Živ jest Pán, že ostříhal mne anděl jeho, i když jsem odsud šla, i když jsem tam byla, i když jsem zase sem šla.“

Když pak ale v oné hodině zřejmně a patrně nahlížeti budeš, kterak veliké věci anděl tvůj z lásky pro tebe od dětinství až do posledního vzdechnutí působil, nepadne pak tvá nevďěčnost, tvá nelaskavost k sv. Andělu Strážci s tou větší tíží na srdce tvé? Pročež buď nyní vděčný a uznalý k tomu nebeskému svému příteli. Pozdrav jej každodenně při modlitbě ranní, pros také jej za odpuštění při své modlitbě večerní. Odporoučej svým domácím, svým dětem a podřízeným něžnou pobožností a láskou k sv. Andělu Strážci, sám pak projevuj lásku svou a vděčnost k Strážci nebeskému tím, abys nikdy nezneuctil svatou přítomnost jeho skutkem hříšným, abys čisté jeho ucho nikdy neurazil řečí zlou, a nevinné jeho oko abys nikdy nezarmoutil činem hanebným. Šetrň ho a poslouchej hlasu jeho, a co ti vnuká, to čin; pak jako Judithě státi ti bude po boku Anděl Stražný co věrný přítel a

mocný pomocník při vstoupení do života, v době vezdejšího putování a konečně též při odchodu ze světa tohoto. Amen.

Řeč

k poutníkům ve svatyni Křtinské.

Přednesl *Mart. Sedlák.*

(Dokončení.)

Dále cti a oslavuji zbožní křesťané Rodičku Boží vám všem známou a jistě milou pobožností, kterou nazýváme sv. růženec, a sice již od časů sv. Dominika, tedy od šestého století. Ten sv. růženec jest dojista překrásný věnec, jež zbožné duše každodenně Marii na hlavu kladou. Růženec jest ten nejvznešenější věnec, jakého kdy uvila duše lidská ku počtě a oslavě blah. Panny. Kolik milionů modliteb, jak ji učil sv. Dominik, vystoupilo z křesťanských srdcí k trůnu matky Páně! Kdož to ví? Oko Boží patřilo a sečtlo ty zbožné k nebesům pozdvižené ruce, ty vroucí, upřímné modlitby růžencové. Nejčastěji ale zvelebujeme Marii Pannu přesličnou modlitbou, kterou hned po Otčenáši čili modlitbě Páně klademe, totiž pozdravením andělským čili Zdrávasem. Zdrávas Maria! tato slova, která ústy archanděla Gabriela v chudé chýžce Nazaretské poprvé vyřknuta byla, bývají každodenně od milionů a milionů zbožných křesťanů vděčně opakována. Zdrávas Maria! jak sladká a překrásná to slova, která nebe skrze archanděla Gabriela na zem poslalo, a která země opět tak zhusta k nebi vysílá. Zdrávas Maria! toť modlitba celého světa. Tak mnohý zapomněl snad „Věřím,“ snad „Desatero,“ snad „Anděle Boží strážce můj,“ ale „Zdrávas“ ještě umí. To „Zdrávas“ jsi, milý křesťane, až do dnešní chvíle na stotisíckrát vyslovoval, a ještě v hodině smrti sinavýma rtoma vysloviti si přeješ. Dítě sotva že žvatlati počíná, již je vidíme na kolenou s rukama složenými modliti se „Zdrávas.“ Toť ta věčně krásná modlitba, kterou tebe sladkým šepotem již tvá matička majíc tebe na klíně učila říkati. Dělník pracovitý, stíraje si pot, smeká a modlí se „Anděl Páně,“ „Zdrávas Maria.“ Kmet stříbrovlasý, pakliže věkem a nemocí tak zničen a zhuben jest, že jiných modliteb konati nemůže, sbírá ještě pozůstatky svých sil, by

k své posile a potěše Zdrávas se pomodlil. Všecky zvony světa katolického od největšího chrámu na světě, od velechrámu sv. Petra v Římě až do nejskrovnější kapličky pralesů amerických, třikrát za den ráno, v poledne a večer se pohybují a slávu Marie Panny svými posvěcenými kovovými jazyky hlaholí. V modlitbě Zdrávasu nejvýznamnější jsou slova: Ty jsi milosti plná a požehnaná mezi všemi ženami; tímto rčením největší počta se vzdává blah. Panně, tato slova jsou plná tajemství, plná slávy pro Marii, plná cti. Tak četných titulů slyšela oslavená dnešního dne z úst andělských. Ó považme jen, co znamenají slova: Ty jsi požehnaná mezi ženami. Kdyby se objevily a povstati mohly všechny panny a ženy, které od Evy až po všechny věky na zemi žiti budou, jaký by to byl zástup nesmírný. A aj v tomto nescíslném množství vyniká ta požehnaná, ona stojí co jediná mezi nimi povýšená nade všechny. My ji tak často pozdravujeme velesličnou modlitbou „Zdrávas Královno.“ V pravdě, Maria jest královna! Jak daleko sahá království P. Marie? O říši císaře Karla V. pravili současníci, že jest tak daleka, že nad ní slunce ani nezapadá. A o království Marie P. pravím, že nad ním slunce ani nevychází, ani nezapadá. Ona jest královna nebes i země. Na pozemsku Marii královnou svou nazývá, ji chválami vynáší, před ní na kolena se vrhá jak bílý Evropan, tak černoch v Africe, jak nažloutlý obyvatel Austrálie, tak i zarudlý Američan. O věru snáze sčítáš, milý křesťane, v lesích lupení a hvězdy na nebi, nežli bys sčítal, kolikrát již Maria pro převznešenou důstojnost svou byla uctěna pozdravem: „Zdrávas Maria“ a Zdrávas Královno.“ Jest mnoho set jazyků po veškerém světě a není člověka pod sluncem, který by je všechny znal. A přece jest jméno Maria ve všech jazycích vyslovované. Jméno její jest tak slavné, že věčně věků zůstane svaté, nesmrtelné a nezapomenutelné v dějinách nebe i země. Jsouť mnohá jména v dějepisu zaznamenaná, jako Dido, Semiramis, Kleopatra atd.; jsouť to jména žen poslých z rodu královského. Ale jdi se, milý křesťane, tázat po horách a dolínách: Znáte jméno Dido? znáte jméno Semiramis? znáte jméno Kleopatra? A málo, velmi málo najdete těch, kteří řeknou: Znáám. A pak se jdi tázat znova: Znáte jméno Maria? A celá Evropa, celý kře-

sfanský svět, ústy tří set milionů křesťanů ti odpoví: Známe — známe to jméno přesvaté, známe tu pannu přechistou, z nížto se narodil Ježíš, Vykupitel náš. Ano svaté jméno jest Maria a již první křesťané v takové měli je šetrnosti, že je zároveň s jmenem Ježíš vyslovovali; ještě dosaváde s nábožností vzýváme jména Ježíš, Maria a Josef. Jmeny těmi voláme k Bohu o pomoc, kdykoli životu neb majetku našemu nebezpečí hrozi; tu běháme útočiště své ku Kristu, Matce a pěstounu Jeho. Má-li křesťan na smrtelném lůžku ležící, již přes práh do věčnosti vkročiti, když mezi životem a soudem jen několik minut se nachází, když tělo stydne a oko hasne, tu okolo stojící krevní přátelé a příbuzní slzíce, umírajícího k tomu povzbuzují, aby šeptal svatá jména: „Ježíš, Maria, Josef.“ Marii vzývá umírající v posledním boji, křesťanský hrdina v krvavých sečích, plavec na zbouraném moři, cestující v nebezpečnosti, chudí v nouzi, slabí v pokušení. Ze až doposud jest Maria Panna ctěná a blahoslavená, dosvědčují ty přeplněné poutní chrámy, jako na př. v Lourdu, kamž každoročně přes půl milionu poutníků ze všech končin, i z tak zvaného Nového světa kroky zaměřuje. O tom vysvědčuje i slovnatá svatyně zdejší, která rok a rok mnohopočetné zástupy poutníkův v prostranných prostorách svých shromáždžuje. Tyto ctihodné zdi nejlépe vědí, kolik tisíc srdcí vroucených zápalem nábožnosti upřímné ve chrámě plápolalo; kolik tisíc zbožných vzdechů posvátným klenutím tímto se zachvělo; kolik tisíc zarmoucených zde nabylo útěchy, kolik tisíc nešťastných zde dosáhlo pomoci, kolik tisíc malomyslných s radostí a s pokojem v srdci odtud odcházelo. Maria také putovala a sice s Josefem a se svým božským Synáčkem, když byl ve 12 letech, do Jerusalema. Ona též s Ježíšem Kristem pod srdcem přišla navštívit letitou tetu svou Alžbětu, vykonala pouť přes dvacet mil dalekou a jakožto odměnou za tuto pokornost, za tuto mysl poníženou, za tuto lásku čistě přátelskou, přicházejí bezčetní tisícové do chrámů křesťanských, k Bohorodičce také na návštěvu. Děti sotva že se jim rozum otvírá, sotva že ručky spinatí počínají, již těší se, že půjdou na pouť k Panence Marii; k když poněkud povyroستly, kráčívají na blízké místo poutnické, by se tam nebeské Matičce doporučily. Otec a matka k Marii chvátá, jí předkládá

radost, žal i bol, jí zaslibuje své děti. Stařec věkem sešlý o hůl se podpírá a k Panně Marii spěchá, neví, zdali ještě kdy v životě svém spatří divuplný obraz Paní své, snad jest to již chůze jeho poslední, síly mu už mizí, brzy půjde cestou otců svých. Proto se s Marií loučí, jí prosí a vzývá, by mu svou všemohoucí přímlovou u Boha hříchů odpuštění vyžádala, by jej sprovodila z luhů zemských do vlasti nadhvězdne. Svě již opouštím, tak šeptá, Matičko Boží, ty je neopouštěj. Tam zase mladík chce se vydati do světa, dříve ale ještě vykoná pouť k Marii Panně a prosí a vzývá ji, by mu byla ochrankyní a průvodkyní po nebezpečných cestách životních. Těž lidé, kteří dosud kráčeli cestou hříchu, berou útočiště své k Panence nejsvětější, a tou důvěrností, kterou k ní na jevo dávají, ji ovšem také vzdávají počest. Za časů daleko od nás vzdálených, bývala místa útočištná (asyly), v nichž zločincové, jenž se tam utekli, od zasloužených trestů zachráněni byli. Na př. utekl-li zločinec do kostela nebo na hřbitov, nesměli pronásledovatelé jeho na takovém svatém místě ruku naň vložit. Však, ač takových útočištných míst čili útočišť nestává více, máme my přece útočiště, utěšitelku světa v Marii. Když tak slyším sv. zpověď, přijde mi někdy ondy člověk s duší naveskřez zarezovatělou, že říkávám: Příteli, vy tak pustý, nekřesťanský život vedete a vydal jste se na pouť? Chcete na druhé straně Panenku Marii ctiti? A tu z pravidla dostávám v odvetu: Já to uznávám, právě proto jsem sem přišel, že chci se polepšiti. V Kristu shromáždění, co činí děcko, když upadne a se narazí, nebo šatečky pošpiní? Zůstane ležeti na zemi? Ó nikoliv! ale zvedne se a seč může, běží; a kam? ke komu? ach, ke komu jinému než k matce své. Ta musí bolest jeho ohledati, ofoukati a šatečky urovňati. Není tedy divu, že i takový hříšník Bohorodičku vzývá, by mu z hlubokého pádu jeho povstati pomohla. Mrtvé stěny poutnických chrámů, kdyby mluviti mohly, vypravovaly by nám, že na tisíce hříšníků obráceno. Nemocní, choří, neduživí, ucházejí se o její pomocnou přímlovu. Dne 17. srpna roku 1881 přibýlo do Lourdu sedm zvláštních vlaků, naplněných nemocnými, kteří vesměs u Matky Boží Lurdské přímlovné pomoci hledat přišli. Tedy i neduživci obstupují trůn její, a jsou-li toho jinak hodni a utíkají-li se s důvěrnou

myslí k nejsvětější Panně, nebývají ve své naději sklamáni. Když lékaři žádné pomoci nevědouce, o uzdravení nemocného pochybovali, když lékové nejvyhledanější nic neúčinkovali, pomohla nezřídka Maria, polehčila, uzdravila a potěšila. Byť také Maria Panna neměla titulu „medicinae doktor,“ jakýmž se honosí lékaři za dnů přítomných, třebas na žádné universitě ani tuzemské, ani cizozemské nebyla prohlášena za doktora lékařství, za to zbožný lid křesťanský během devatenácti set let následkem oněch četných uzdravení, která se na přimluvu její udála, počil ji titulem jiným, daleko krásnějším, nežli jsou všechny tituly a diplomy lékařské, on ji nazval „uzdravení nemocných,“ a tento čestný název ji nikdo neodejme, dokavád křesťanství trvati bude. Maria byvši vypořsána na Bohu modlitbou od svých v letech již pokročilých rodičů, nedlouho se těšila z lásky mateřské, nedlouho z péče otcovské. Brzo doprovodila k hrobu milou roditelku svou, sv. Annu, a již před ní otce Joachyma, a ode všech opuštěný sirotek zůstala jak otlá bylinka na daleké poušti. A kromě Boha neměla nikoho. Ký div tedy, že všickni podobným osudem stížení, s důvěrným srdcem k Marii se obracejí? Ký div, že sirotci, že opuštění k Marii se uchylují, své hoře jí stěžují, své slzy jí poroučejí, a Maria, jež jest potěšení zarmoucených, slzy jim stírá a jim polehčuje. A že i vy, zde shromáždění poutníci, stojíte v řadách ctitelů a ctitelkyň Mariiných, že i vy blahoslavíte panenskou dceru Joachymovu, za to mi růží četná přítomnost vaše, hojná vaše návštěva. Dalekou vážili jste cestu, abyste u stupně trůnu jejího, k nohám jejím složili daň dětinné své lásky. Jsem přesvědčen, snad mohu směle říci, že to není zvyklost ani zvědavost, která vás sem táhla, nýbrž že jest to čistá láska a neskonaleá úcta k Bohorodičce, že jest to přítulnost a přichylnost věrných a vděčných dítek k Matičce své, která vedla a řídila kroky vaše v tento velkolepý, velebný stán Marianský, proslavený mnohými zázračnými událostmi. Důvěra vedla vás sem, jako tři mudrce od východu hvězda přivedla k novorozenému Spasiteli světa. Nemohouce odolati touze srdce svého dle příkladů předků svých, na dalekou jste se vydali cestu, opustili jste svá všední zaměstnání, opustili jste svojínu a nastoupili jste cestu obtížnou. Chvátili jste přes hory a doly, rokle a lesy, přes kamení a

pahrbky. Toužebnost vašeho srdce vyrovnala vám všechny nerovnosti a drsnosti cesty této. Ó jak poskočilo srdce vaše radostí, když ze zdálí spatřili jste věž chrámu Matky Boží, ukazovatele a cíl cesty své. Přichvátili jste se srdcem prahnoucím, jako jelen chvátá k prameni, k studánce vody. Přišli jste z víru života v posvátný útulek chrámu zdejšího, abyste hold svůj přinesli královně máje, abyste spatřili spanilou tvář Marie Panny ve svatyni zdejší. Díme: spanilou tvář, nebo tato zázračná socha Panny Marie jest toho způsobu, že náleží k nejpěknějším sochám. Zavítali jste sem, byste se s ní potěšili, poblažili a na ty strasti slzavého údolí pozapomenuili. A kdož by vám to zazlival, vždyť i to kuřátko pod křídla kvočny se utíká, vždyť i to jehňátko ku své tulí se matce. Spějtež tedy, zbožní zástupové, spějte i na příště na místa posvátná, hlaste se vždy a všude k Marii co dítky a ona bude se k vám hlásiti co matka. Jsouc tak vyvýšena ona se za vás nestydí, ona nás nezapírá, ona se k nám zná, jen když dobrou vůli k ní přicházíme my. Když sluha Abrahamův putoval do Mesopotamie, maje vyhledati Izákovi manželku, stoje před městem u studnice vod, umyslíl sobě, že to za dobré znamení považovati bude, když mu některá z dívek tam přijíti majících ochotně podá vody. A hle, přišla Rebeka, dívka krásná a podala jemu úslužně a laskavě vody k pití a velbloudům jeho. I vy, v Kristu shromáždění, připutovali jste na místo milostné a můžete to považovati za dobré znamení, ba za veliké štěstí, že na vás zde čeká přesličná nebeštanka Maria, aby duše vaše občerstvila a osvěžila. Zajisté každý z vás mimo potraviny přinesl si také uzlíček rozličných potřeb duchovních i tělesných, které zde rozvázati a Matce milosrdenství předkládati se hotoví a chystá. Jeden přišel pověditi Panně Marii, že za ten rok, co zde nebyl, pochoval mileneného přítele, snad otec nebo matka ustlal v chladném hrobě. Mnohá matka přišla sem na toto poutnické místo, by žalovala Marii Panně na nezdárné děti, by ji zároveň poprosila, by děti nezvedené nakročili na ctnostnou cestu života. Jiná matička volá k Marii, by milostivě zachránila dítě, které těžce churaví. Máte-li ještě jiné prosby? Ano ještě mnoho, mnoho jste jich sem přinesli. Ty manželko máš doma velké soužení, trápí tě mužův život, zabředl do zlých společností, nepřátelé po-

mluvou pošpinili jméno tvé, jsi pronásledována; bída, nedostatek a jiná ještě soužení svírají duši tvou, doléhají na tebe tíží centnýřovou. Matko, ženo, mnoho trpíš, velmi mnoho, však doufej; hle, jsi u Matky Marie! Ona sama byla drakdy matkou bolestnou, a proto ráda naklonuje se k trpícím a laskavě stírá slzy bolu pravici svojí. Vrhněte se jí do klínu, přivíňte se k matěřskému srdci jejím. Dítě navštívivši matku posteskne si; požalujte, postýskejte si i vy, svěřte se jí se vším, co vám na duši spočívá, povězte jí tak od srdce, co vás trápí, tíží a bolí. Matka Boží jest příliš přívětiva a lidumilna; není tedy pochyby, že ona bude mít pro každého z vás úsměv laskavý, pro každého slovo útěchy, pro každého slovo naděje, pro každého slovo lásky své, té nejčistší lásky mateřské. Králové i královny dávají audienci toliko v určitou hodinu. Ku královně s nebes může však každý, každou chvíli přijíti a se jí představit. Ona nežádá na nás, abychom jí žádosti své přednesli v uhlazeném slohu a dosti odůvodněné, ona chce, abychom jen uznali svou nehodnost a nedostatečnost, a prosbu svou abychom přednesli slovy: Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Vy stojíte na místě, kde Matka Boží divy tvoří, kde již vaši otcové klekali a tuto svatou půdu líbali. Již téměř po celých šest set roků veliké pouti do Křtin se konají a tudíž honosí se zdejší poutnické místo takovým stářím, jakýmž málo které poutnické místo v naší milé vlasti vykáhati se může. Během tolika věků tak mnohá přání došla zde svého splnění. Nuže, když prosby vaše vycházejí budou z čistých srdcí a nepoškvrněných rtů, pak i vám Maria podá ochotně pomocnou ruku svou. Jako na svatbě v Káně Galilejské řekla k Pánu Ježíši: „Synu, nemají vína,“ podobným způsobem přednese Mu i vaše potřeby a těžkosti. Řekne: Synu můj, tito rodiče nemají s důstatek chleba, tito manželé nemají svornosti, ten mladík, ta děvča nemají zdraví. Nepochybně mnohemu sevřenému srdci se zde uvolní, mnohá stisněná prsa si zde lehčeji odychnou, do nejedné duše vrátí se blahý mír a poklid, a tak mnohá hlava ustarálá, ubědovaná, nalezne zde svého potěšení. Ano útechy zde dojdete nepopřené. Tak tu stojíte, vy tisícové, hlava vedle hlavy, srdce vedle srdce, a všechna ta srdce vaše tlukou zde pro Marii Pannu. Mnohý z vás

zajisté si přeje: kéž bych mohl zde déle pobýti, kéž bych mohl stále na tomto poutnickém místě dlíti. Jest vám zajisté tak milo a volno u té milené matičky; dojista cítíte se zde býti ve svém domově, z něhož bolno vám bude loučiti se. A až ta hodina loučení přece udeří, až ta doba rozchodu přece nadejde, až opouštěti budete tuto její residenci, bude vám přivolávat: Jděte děti mé, ale nezapomínejte matky své; jděte děti moje, ale ať já matka vaše nic špatného na vás neslyším. Když se přátelé věrní dlouhý čas nevidí, když dělí je lesy, hory a vody, když rok za rokem miji, jeden o druhém žádné zprávy nedostává, a potom pojednou naskytne se jednomu z nich chvíle vhodná zajeti si k tomu druhu svému, tuť přináší mu z té daleké ciziny nějaký, byť i sebe nepatrnější dárek na památku. Vy též zavítali jste ku své nejvěrnější přítelkyni, nuže, jaký pak dárek vy jí věnujete? Zanechte ji zde srdce svá čistá, neb aspoň skroušená, a buďte ujištěni, že ta útlocitá bytost spokojí se úplně s darem tím. A co vy donesete si od Matky Boží ku křbu domácímu. Vy si odsud můžete odnésti to slastné vědomí, že, kdybyste v tom širém světě ode všech opustěni stáli, jako Robinson na pustém ostrově, kdyby na vaše hlavy shluknouti se měly časy nejhorší, kdyby skráně vaše zloba lidská ovinula i trnovou korunou, jest přece jedno srdce, které se vám nikdy neodcizí, jest jedna hlava, která na vás nikdy nezapomene, která vás nikdy nezradí, jest jedna bytost, která duši vaši vždycky potěší, a jméno její? Panna Maria blahoslavená. A čím obmyslíte své milé domácí a známé, kteří snad vám přijdou v ústřety? Snad uhodnu, jaká odpověď lpi na rtech vašich. Vy přinesete jim od Matičky Křtinské pozdravení. A víte, co znamená pozdravení od Marie Panny? Jest to i pozdravení. A aby to pozdravení i požehnání Mariánské vám i vašim milým domácím a známým prospělo, aby vás zbavilo všech úhon, všech nemocí a neštěstí, toho vám všem z plna srdce přeji. A nyní obracujeme se k tobě, jak to naši praotcové dělávali, velká Paní světa, vznešená vyvolenka Boží! S vysoka trůnu svého, kamž tě milost povýšila, obrať milosrdných očí svých na strasti, křehkosti a nebezpečnosti naše. Ó Matko, nakloň ucha svého k prosbám našim a nepropouštěj nás odsud bez vyslyšení. Patř na nás pod tímto

posvátným klenutím na blízku tvého trůnu,
shromážděné cititele své, vzhledni milostivě
na tyto své dítky, kteří po mnohých ob-
tížích sem přišly a nyní do náručí matky
své jako věrné dítky radostně pospíchají.
My všickni zde shromáždění velebitelé
tvoji oči svých, srdci svých i sepjatých
rukou pozvedáme k Tobě, o Panno pře-
svatá, pros za nás u svého Božského Syna.
Božský Syn tvůj na kříži nám tebe za
Matku ustanovil a zůstavil, pod tvou stráž
a záštitu nás postavil. Budiž nám tedy
strážkyní v tomto údolí slz a pláče. Zvláště
pak v hodinu smrti, kdy nás všecko opustí,
až křečovitě v rukou držeti budeme kříž
ovinutý růžencem, záruku spásy, stůj při
nás, neopouštěj nás, dejž, bychom s těmi
nejlíbeznějšími jmény na rtech s jmény:
Ježíš a Maria život svůj skončili a s tebou
všickni, jak zde shromáždění jsme, v říši
nadhvězdué se shledali a věčně věkův se
radovali. Amen.

Kristus umírá...

(Z cyklu: Křížová cesta.)

Se křížem již Kristus vztýčen,
mezi nebem pní a zemí —
ach, jak duch jest jeho sklíčen —
opuštěn jest nyní všemi . . .
sám jediný — beze viny. —

Avšak ani nyní žízeň
krvelačná židů není
utišena — Kristu trýzeň
množí ještě, hanobení
slyšet stále — králů krále!

A co Kristus? Jeho retý
prosí Otce nebeského,
by odpustil! V' svatých čty
přijal lotr jest od něho
po pravici — mu visící! —

Ó té lásky! V slední chvíli
Dismas dojde odpuštění!
Hle tak splácí Pán náš milý
útrpnost a lítost! Není
milost jistá — jak u Krista!

Ještě máti svoji Janu
svěřuje a již se loučí
se světem — má dokonánu
práci, ducha odporoučí
v Boží ruce — konec muce . . .

Kristus s kříže sňat...

Kristus mrtev! Nebe, země
hrůzou trne nad tím činem,
lidské jehož hříšné plémě
dopustilo se nad Synem
Božím v zlosti — s nelidskostí. —

Než co platno — již se stalo!
Bezduché již svaté tělo —
kdyby sebe více dalo
zázraků se, vše se chvělo,
neodčiní — víc se činy . . .

Mrtev Kristus, a přec kopí
vojín ještě ve bok svatý
Kristův mocí, silou topí —
pramen lásky přebohatý
na nás zcela — prýští z těla. —

A teď Josef bobabojný
s Nikodémem Krista snímá —
Marii proud slzí hojný
znova kane, nový jímá
bol ji krutý — v každém hnutí. —

Již v svém chová svatém klínu
tělo drahé máti sirá —
líbá rány na svém synu —
a žal hrozný, bolest svírá
její duši — a ji kručí. —

Kristus do hrobu položen...

Zulíbala každou ránu,
každou jizvu syna svého
máti Boží, a teď Pánu
lůžko strojí do tmavého
hrobu v skále — v bolu, žale . . .

Již uložen ve hrob nový
poklad její, její žití —
ó kdo bolest tu vypoví,
kterou srdce její cítí
v této době — při tom hrobě!

Ještě pohled — a již kryje
kámen velký klenot její —
bouřné srdce tluče, bije,
údy všechny jen se chvějí
svaté máti — tíhou ztráty. —

Ano ona musí zřítí
syna svého jediného
hrob pečeti velkou krýti —
i po smrti střezného
chtějí mítí — židé lití. —

Tak až za hrob jejich zloba
sahá krutá, neslýchaná —
však než mine krátká doba
marná pečť i stráž daná ...
Kristus v jase — vstane zase. —

Prok. Zaletěl.

Aurelia Augustina, biskupa Hipponského
kniha

o milosti a svobodné vůli.

(Dokončení.)

43. Z těchto a podobných svědeckvů božských výroků, jež všechny uvéstí příliš by bylo obšírno, dosti, tuším, vysvítá, že Bůh působí v srdcích lidí k naklonění jejich vůle, kamkoli chce, buď k dobrému podle svého milosrdenství, nebo ke zlému podle zásluh jejich, ovšem po úradku svém někdy zjevném, jindy tajném, ale vždy spravedlivém. Nebo pevně a nezvratně má býti v srdcích vašich přesvědčení, že „není nespravedlnosti u Boha“ (Řím. 9, 14.). A tudíž, čtete-li v písmech pravdy, že od Boha bývají lidé sváděni, nebo trestáni, aneb zatvrzována srdce jejich, nepochybujte, že předcházely špatné zásluhy jejich, tak že po právu jsou trestáni: abyste nezakusili na sobě pravdy přísloví Šalomounova: „Bláznovství člověka podvrací kroky jeho: a vře proti Bohu myslí svou“ (Přisl. 19, 3). Milost však neudílí se podle zásluh lidských, „sic jinak milost již není milost“ (Řím. 11, 6.): kteráž proto milostí se zove, poněvadž zdarma se dává. Má-li však Bůh tu moc, že buď skrze anděly dobré, nebo zlé, anebo kterýmkoli jiným způsobem dovede působiti i v srdcích lidí zlých podle zásluh těch, jichž zloby nebyl sám původcem, nýbrž která buď zděděna jest po Adamovi, anebo vzmohla se vlastní vůlí jejich: co divu, působí-li skrze Ducha sv. v srdcích vyvolenceů svých dobré, jenž způsobil, že srdce sama stala se ze zlých dobrá?

XXII.

Že milost docela zdarma se udílí, dokazuje se nevyvratným důvodem, vyvozeným ze příkladu maličkých.

44. Než, ať myslí si někteří kterékoli zásluhy dobré, které, jak za to mají, před-

cházejí jejich ospravedlnění skrze milost Boží, nevědouce, když tak tvrdí, nic jiného, nežli že popírají milost: avšak, jak řekl jsem, co chtějí, ať o dospělých se domnívají; o maličkých, kterak by měli odpovéděti, jistě nevědí, kteří prazádné vůle nejví v přijetí milosti, kteréžto vůle zásluha přece musí předcházeti podle mínění Pelagiánův: naopak vidíme, kterak plačice zdráhají se, když jsou křtěni a božské svátosti přijímají; zajisté by se jim to za veliké provinění bezbožnosti pokládalo, kdyby již svobodné vůle užívali: a přece jest v nich — třeba se zdráhali — milost, ač bez předcházející, jak patrně, dobré zásluhy, jinak milost již by nebyla milost. A někdy i dítkám nevěrců bývá dána tato milost, dostanou-li se tajnou prozřetelností Boží do rukou zbožných způsobem kterýmkoliv; někdy však dítky nevěrců ji nedosáhnou pro nějakou překážku, tak že nemůže se jim z nebezpečení pomoci. Stává se to však tajnou prozřetelností Boží, jejíž nezpytatelní jsou soudové, a nevystižitelné cesty: což aby apoštol říci mohl, vizte, co napřed řekl. Jednaltě o židech a pohanech, píše k Římanům, to jest k pohanům, a pravil: „Nebo jakož i vy někdy jste nevěřili Bohu, ale nyní milosrdenství jste došli pro jejich nevěru: tak i oni nyní neuvěřili pro vaše milosrdenství, aby i oni (někdy zase) milosrdenství došli. Zavřel zajisté Bůh všecko v nevěře, aby se nade všemi smiloval“ (Řím. 11, 31. a násl.). A uváživ, co řekl, obdivuje se jistě sice pravdě, ale veliké hlubokosti myšlenky své, kterak totiž Bůh zavřel všecko v nevěře, aby se nade všemi smiloval, jakoby zlé čině, aby přišlo dobré, a hned volá řka: „Ó hlubokosti bohatství, moudrosti, i vědomosti Boží! jak jsou nezpytatelní soudové jeho, a nevystižitelné cesty jeho!“ Nebo těchto nezpytatelných soudův a nevystižitelných cest lidé převrácení neuvážíce, a náhylni jsouce k výtkám, nezpůsobili však k rozumění, myslili a chlubil se, že apoštol praví: „Činme zlé věci, aby přišly dobré“ (Řím. 3, 8.), což, daleko budiž, aby apoštol řekl; ale někteří tomu nerozumějící, myslili, že v pravdě se to zde dí, slyšíce již, co řekl apoštol: „Zákon pak přistoupil, aby se rozhojnil hřích. A kde se rozhojnil hřích, tu se více rozhojnila milost“ (Řím. 5, 20.). Milost pak ovšem působí, aby konali dobré ti, kdo činili zlé, ne aby setrvali ve zlém, myslíce, že jim odplaceno bude dobrým. Nemají tudíž

říkati: Čiňme zlé věci, aby přišly dobré, nýbrž, činili jsme zlé věci, a přišly dobré; již tedy čiňme dobré, abychom v budoucím věku vzali za dobré opět dobré, jižto bereme v tomto životě za zlé dobré. Proto psáno jest v žalmu: „Ó milosrdenství, a soudu zpívati budu tobě Hospodine“ (Žalm 100, 1.). Již tedy „ne proto přišel Syn člověka na svět, aby soudil svět, nýbrž aby spasen byl svět skrze něho“ (Jan. 3, 17.): to z milosrdenství; podruhé však přijde na soud soudit živých i mrtvých; ač ani v tomto čase neděje se spasení samo beze soudu, ovšem tajného, proto dí: „Na soud jsem já přišel na tento svět, aby ti, kteříž nevidí, viděli: a kteříž vidí, slepí byli“ (Jan 9, 39.).

XXIII.

Tajným úradkům Božím připsati dlužno, že jednomu se pomoc poskytne, ne druhému. V člověku, ježž Bůh nechává zavéstí, uznati se musí jeho špatné zásluhy: v tom však, nad nímž se smilovává, milost Boží, splácejí dobrým za zlé.

45. Tajným tedy úradkům Božím přičtete, vidíte-li, že, ačkoli jsou jistě všickni maličci ve stejném stavu, majíce na sobě dědičné zlo po Adamovi, přece jednomu pomoc se poskytne, že jest pokřtěn, druhému pak se neposkytne a on zemře; aneb, že onen pokřtěný v tomto životě jest ponechán, o němž předvědl Bůh, že stane se bezbožným: tento však pokřtěný že vzat jest z tohoto života. „aby zlost nezměnila rozumu jeho“ (Moudr. 4, 11.); i nechtějte proto z nespravedlnosti aneb z nemoudrosti vinit Boha, u něhož pramen spravedlnosti a moudrosti. Ale jako jsem vás napomenul na počátku řeči této: „K čemu jste přišli, v tom jednoduše smýšlejte, i toť vám Bůh zjeví“ (Filip. 3, 15.), a ne-li v tomto životě, jistě v budoucím: „neboť není nic skrytého, co by nebylo zjeveno“ (Mat. 10, 26.). Slyšíte-li tedy, že Pán praví: „Já Hospodin oklamám proroka toho“ (Ezech. 14, 9.), a že dí apoštol: „Nad kýmž chce, smiluje se, a koho chce, zatvrzuje“ (Řím. 9, 18.): v tom, koho oklamati nechává a se zatvrditi, vězte, že jsou špatné zásluhy; v tom však, nad kým se smilovává, milost Boží, nesplácející zlým za zlé, nýbrž dobrým, věrně a nepochybně uznávejte. Aniž

odnímejte Faraonovi svobodné vůle proto, že na mnoha místech praví Bůh: „Já zatvrdil jsem Faraona, nebo zatvrdil jsem, aneb zatvrdím srdce Faraonovo.“ Aniž proto sám Farao nezatvrdil srdce svého. Neboť i to se o něm čte v písmě svatém, když odňaty byly mouchy od Egyptských: „I obtíženo jest srdce Faraonovo, tak že ani tentokrát nepustil lidu“ (Exod. 8, 32.). A tak i Bůh jej zatvrdil v soudu svém spravedlivém, i Farao sebe sama svobodnou vůlí svou. Jisti tedy buďte, že nebude práce vaše nadarmo, v dobrém-li předsevzetí prospívající setrváte až na konec. Neboť Bůh, jenž nyní těm, kteréž osvobozuje, nesplácí podle skutků jejich, „tehda odplatí jednomu každému podle skutků jeho“ (Mat. 16, 27.). Odplatí po právu i zlým za zlé, poněvadž jest spravedlivý: i dobrým za zlé, poněvadž dobrý jest: i dobrým za dobré, poněvadž dobrý a spravedlivý jest. Toliko zlým za dobré neodplatí, poněvadž není nespravedliv. Odplatí tedy zlým za zlé, trestem za nespravedlnost: odplatí dobrým za zlé, milostí za nespravedlnost: a odplatí dobrým za dobré, milostí za milost.

XXIV.

Závěr, týkající se mnichův adrumetských, aby žádali Boha za osvětlení a moudrost.

46. Opakujte pilně knihu tuto, a rozumíte-li jí, Bohu díky vzdávejte: kde však nerozumíte, prostě, abyste porozuměli: dát vám Pán rozum. Pomněte, že psáno jest: „Jestliže pak kdo z vás potřebuje moudrosti, žádej od Boha, kterýž dává všem hojně, a neomlouvá: a budeť jemu dána“ (Jak. 1, 5.). Sama moudrost jest shůry sstupující, jak apoštol Jakob praví. Onu však moudrost zapuďte od sebe a prostě, aby nebyla ve vás, kterou odmítá říka: „Pakliť máte hořkou závist, a svárové jsou v srdcích vašich, neníť zajisté ta moudrost s hůry sstupující, ale jest zemská, ďábelská. Neboť kde závist a svárliвість, tu nestálost, i všeliký zlý skutek. Ale moudrost, kteráž jest s hůry, nejprve zajisté jest stydlivá, potom pokojná, mírná, povolná, k dobrým věcem přivolující, plná milosrdenství a dobrého ovoce, nesoudící bez pokřtství“ (tam. 3, 14. a násl.). Jaké tedy dobro bude mítí, kdo za tuto moudrost prositi bude a ji dosáhne od Boha? A to vězte, že jest

milost, poněvadž, kdyby z nás byla tato moudrost, s hůry by nebyla, aniž od Boha, který nás stvořil, bylo by jí žádati. Bratří, prostě i za nás, „abychom strážlivě, a spravedlivě, a pobožně živi byli na tomto světě, očekávajice blahoslavené nádeje, a příští slávy velikého Boha, a Spasitele našeho Ježíše Krista“ (Tit. 2, 12. a násl.): jemuž jest čest a sláva a kralování s Otcem a s Duchem sv. na věky věkův. Amen.

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Pokrač.)

Frantíkovy dopisy byly ovšem teď častější. Psával tatíkovi o různých věcech, které matku ani dost málo nezajímaly. Zmiňoval se o nových jakýchsi myšlenkách, které nyní letí dělnickým lidem, a psal, že vstoupil do spolku dělnického.

Hovorka, náruživý čtenář novín a kněh, znal již podobné spolky a sám často si prával býti členem toho spolku, který má, jak čítal, probuditi lid dělnický, nadchnouti ho novou silou a poučiti ho o jeho úkolu.

Proto hned psal Frantíkovi, aby mu vypsál celý ten spolek. A Frantík nedal se pobízet. Slovy nadšenými líčil tu rovnost bratrskou jednotlivých členů, mluvil o řečích, kterými otvírají se oči každému teprve, a chlubil se, s jakou radostí byl přijat mezi ně.

Když to slyšela Hovorková, nepotěšilo ji to ani dost málo. Její mateřská duše cítila, že ty spolky nemohou býti na prospěch Frantíkovi, a také tomu dala výraz, když Hovorka o tom mluvil, řkouc: „Že mladému člověku jsou dvě věci nejnebezpečnější, jak prý již říkával její dědeček, spolky a holky.“

„To ty bys chtěla, aby seděl jen za pecí jako stará baba.“

„To nechci, ale povídám, že mu z toho moc prospěchu nevzejde. Beztoho ty spolky jsou vždycky jen proto založeny, aby šenkýři více tržili, jsou všechny po hospodách. A pak v takovém spolku se asi vedou pěkné řeči, vím, jak to chodí mezi mladou chasou.“

„Mezi takovými chasníky, ale oni jsou přece rozumnější, však jsou v městě!“

„Proto že jsou v městě, jsou ještě

horší, města jsou bez toho zkáza pro mladý lid!“

„Tak si ho zavolej domů, ať se nezkazí, může se dát mezi ty farářovy růženečkáře!“

„To jsi pěkný otec, ještě ho v tom posiluj. Jen se vysmívej svatým věcem, vysmívej. Jen aby tě za to Pán Bůh nestrestal.“

„Začni kázání, to ti to bude krásně slušet, můžeš jít zrovna na kazatelnu!“

„Přestaň, muži, vzpomeň si na trest Boží!“

„Pořád s tím tvým Pánem Bohem, do všeho ho strkáš. Ten by musil nemít nic na práci než pořád trestat.“

Tohohle se Hovorková zděsila zrovna. Takhle její starý ještě nikdy nemluvil. Věděla, jaký jest člověk, že pro víru by se křížovatí nedal, ale že by mohl z úst vypustiti takové řeči, toho se nenadála. Zdálo se jí, že jest takovým, jakých jest tisíce jiných a jiných, kteří nevšímají si náboženství, ale také do něho neštourají. A nyní otevřely se jí oči, a ona spatřila tu hloubku, v níž ocitl se její muž a do které ještě také klesá její syn. Nedovedla si v hlavě srovnati, jak možno jest to, aby ty knihy tak člověka připravit dovedly o to, co již od útlého srdce vštěpuje se mu do srdce, aby z něho dovedly udělali uplného nevěrce. A takovým objevil se jí náhle Hovorka.

Mistr, když žena neodpovídala, vzal čepici a šel ven. Hovorková toho ani nepozorovala, ona byla takřka bez sebe tou vzpomínkou, že teď bude už po všem štěstí domácím. Cítila, že cosi pod střechou jejich se usadilo, co zaháněti bude teď všechen mír a pokoj z domu. Jak vyčítala si, že nebránila muži v čtení ještě více, že nespálila ty knihy, v kterých tušila ten hrozný jed, jenž otrávil klid domu.

Bylo pozdě. Pozdě bylo vyčítati si, pozdě bylo stavěti hráz tomu proudu, její muž byl již ztracen. Zachránit však syna, stalo se jí nyní heslem, zachránit ho a vyrvat z té hlubiny, do níž již počal býti vlečen, zpět přivést ho k těm šťastným dnům prvéjším. Bude mu psáti!

A když muž odešel do hospody, sedla ku stolu a začla nezvyklou práci. Když se rozhodla, tu zdálo se jí vše tak lehoučkým, ale teď viděla teprve, jak jest to těžkým sestaviti ty černé řádky na bílý papír.

Ten nadpis „milý Františku,“ černal

se sice nahoře a nad ním v rohu tři křížky, ale dále to nešlo a nešlo. K tomu ruce se jí chvěly a péro zadržovalo se stále do papíru. Než ta touha býti ochrankyní syna před zhoubou, ta hnala ji, že odhodlala se psáti, ať to již dopadne jakkoliv. Pomalu hromadila slova za slovy, ale ku věci, ku napomenutí, k pohrození a k vyhubování nemohla dojíti stále. A teprva, když ocitla se na poslední stránce, zpozorovala, že vlastně nečiní to, co chtěla. Ta její zlost a strach sevrkly se v kratičkou větu: „a slyším, milý Františku, že seš v nějakým spolku. Prosím tě, dítě, nechod nikam, kde bys se zkazil, abys snad nepromarňoval peníze a nepřišel o zdraví a o čest. Já se za tě modlím, ale tatík je už od toho čtení náký pokažený, tuhle ti, Pán Bůh mi hříchy odpust, mluvil jako rouhač! Buď jen hodný a brzy piš,“ a ostatní ztratilo se zas v spoustě všedních venkovských novinek.

Když dopsala, vzala list, složila vše a druhý den ráno u kupce dala napsat adresu. Jak se jí pak odlehčilo, když list putoval k Vídni.

VIII.

Frantík uvázl zcela v sítích svůdné Toni. Domov, který ho dříve těšil, stal se nudným a často vracíval se teď do své světničky dlouho v noci, on, který dříve tak protivil si život, jaký vede většina mladíků dělnických, život zvolna ubíjený v nočních pitkách a zábavách všeho, často nejsprostšího druhu.

A Černý mu v tom nebránil. Basám často ho doprovázel, a zvolna pracoval ku svému cíli: Vyrvati Frantíkovi poslední špetku lásky k všemu dobrému a pak rozervaného strhnouti mezi své soudruhy, kteří bezuzdným životem svým pracovali ku blahu utlačované třídy. S Kohouty stýkal se teď často. Když nechodili právě po hospodách, sedávali v tmavé své komůrce, a zasvěcovali svého mladého krájanu v sladkost svého učení.

Když Frantíkovi cosi zdálo se býti nepřírozeným, čemu vzpíral se ještě zbytek jeho dětského citu a jiskřička hasnoucí víry, tomu uvěřil pak v objetí Tonině navždy.

Praní neměl proti tomu, když ten Černý počal svoje vtípy, které dříve z počátku tak ho urážely, ba smával se jím, a často o takové se pokoušel, jsa odmě-

ňován hlučnou pochvalou svých známých, do jejichž řad vstoupil, aby bojoval za jejich „čistou“ věc

Modlitební knížky, které mu dala matka, hodil do kamen. Zdály se mu jakousi stálou výčitkou, cítilť vždy, když do nich pohlédl, jako by neviditelný hrot zajel mu do srdce. Svědomí jeho nebylo ještě zcela uspalé.

V takovém stavu ocitl se, když náhle přilétl dopis od matky. Přišel z továrny a chtěl se právě přestřejiti, an měl schůzku s Toni, maje ji doprovázeti do dělnické schůze. Černý byl již doma a hned jak vstoupil do světnice, ukazoval mu list.

Frantík roztrhl ho, a spatřiv matčino písmo, počal čísti. Když pak přišel na konec a přeslabikoval ony věty, v nichž vyzařovala starost a láska matčina, zachvěly se mu ruce. Snad v duchu spatřil starostlivý její obličej, snad vzpomněl si na její zlaté srdce. Ale to trvalo chvíli.

„Eh, hlouposti!“ a složiv list, hodil jej do kufru.

„Kázaničko z domu zas, ne?“ doptával se Černý. „Ti mají o tě strach, že ti sem nepošlou ještě chůvu.“

„To víš, to matka!“

„No však jsem si to hned myslil. Nepřála by ti ani kousek vyrazení, chce, abys seděl za peci jako náký jezovita! Jako bysme tě tady kus ukousli,“ a zasmál se ironický. Pak se otázal: „Tak co, půjdeš do schůze? Dnes uvidíš, jakou to máš nápadkyni, ta to umí, však ona tě to také naučí, nebo budeš doma brečet nad tím matčíným listem.“

„No slibil jsem to, musím jíti.“

„Půjdeš ale kousek se mnou, musím ti něco připomenouti.“

A vyšli spolu do ulic. Chvilí kráčeli mlčky, pak ale Černý začal o svojí záležitosti.

„Viš Frantíku, tohle jest jen důvěrná schůzka, a žádný nezasvěcený tam by neměl. Ale ty jsi náš, proto tě tam berem. Ne abys tam snad začal tak jako tehdy poprvé. Neboj se žádného, a až budou nějaké návrhy, hodně se hlas. Já jsem ti už připravil cosi a uděláš s tím furore, pak ti to povím. U nás neříkej žádnému „pane,“ my jsme „občani,“ a „ty a ty.“ Až bude Toni mluvit, tak křič hodně výborně, zavdčíš se jí. Možná, že tam bude mluvit ještě jiná ženská, no té moc křičet nemusíš, měl bys konec ze známosti. No a teď jdi si svou cestou. Na shledanou!“

V jedné hospůdce v zastrčeném koutě začali se z večera shromažďovati účastníci schůze, do níž doprovázel Frantík svou známou.

On nebyl ještě nikdy v takové schůzi. Čekal tedy netrpělivě, co se bude as dít. Když otevřely se dveře, vešli do místnosti plné čadivého dýmu tabákového. Proti dveřím seděli tři lidé, majíce na hlavě širáky a kol krku červené pentle spíchnuté špendlíkem, na němž byla hlava jejich vůdce a předního bojovníka. To Frantíkovi nebylo nic novým, vidíval to již tak často, ač sám ještě toho nenosil. Před muži těmi byl papír, na nějž přichází se zapisovali.

Frantík nevěděl má-li se také zapsat, ale když jeho známost ho štouchla, namáral tam svoje jméno.

Místnost se po chvíli naplnila. Scházeli se mladí i starí dělníci, muži i ženy, a brzy bylo čoudu a dýmu tolik, že nebylo ani vidět.

Frantík ohlížel se po Černém. Spatřil ho po chvíli, kterak mezi dělníky o čemsi rokuje, snažil se tedy dostat k němu. Po několika herdách, které dal, ale i přijal, se mu podařilo, a stanul za Černým.

Ten se hned obrátil a představoval ho kamarádům. Pak odvedl ho kousek dále a pošeptal mu, aby si cosi pamatoval. Frantík to hnedle nemohl pochopit, proto ptal se Černého ještě jednou. Ten konečně mu rádně vysvětlil, oč se jedná.

Mělt Frantík, až bude se ptát ten prostřední, kterému říkali předseda, má-li někdo nějaký návrh, vstáti a žádati, aby bylo přijato, co měl na papíře napsáno; zatím si to měl rádně přečísti. Černý pak že o tom promluví a toho se ujme.

Najednou předseda vstal a promluvil:

„Občané, žádám o ticho!“ Když se vlny poněkud utišily, oznamoval, že začíná schůze a první slovo že má občanka Toni.

Občanka vylezla za stůl a začala svoji řeč. Mluvila o tom, že ženy nemají býti více otroky mužů, že jednou jest třeba, aby vařečka zaměněna byla za nástroj jiný, jímž postavili by se v tu úroveň, na níž stojí muž. „My chceme práva stejná, nechceme si vázati ruce starým, tmářským výmyslem. Jdem za hvězdou svobody pro všechny,“ tak a podobně hnala se přes její rty spousta frázovitých vět, k nimž ženy křičely každou chvíli výborně.

Když dokončila, počala hádka mezi

ní a jedním občanem, který čemusi odporoval, ale předseda přetrhl to, uděliv slovo občanovi Kohoutovi.

Frantík dosud nevěděl ani, že tu Kohout jest, teď teprve se zahleděl na něj. Černý pozoroval Frantíka, a vida, že ho to překvapilo, pravil:

„To je chlapík, co? počkej, ten to zná.“

Kohout vstoupil na místo prvé řečnice, a začal řeč „o požadavcích naší strany.“ Zprvu hlas jeho se ztrácel v hlučícím zastupu, který ještě hovořil o předešlé řeči, ale brzy se tišil, jako vlny, když do nich naleje oleje.

Kohout jaksi chraptl a každou chvíli pokašlával. Snad ho dusil ten dým, nebo mu tak vysychalo v krku. Konečně smloval se nad ním předseda a dal mu trochu zavlažit ze sklenice. To pomohlo. Teď se rozhřímal, ruku máje jednu vztaženou v před a druhou opřenou o srdce, až se skoro otřásala okna:

„Hlásíme se o práva svá, o zlepšení hmotného i duševního postavení svého, domahajíce se, by nám bylo vráceno, oč jsme byli zkráceni třídami privilegovanými. Byl hlas náš hlasem volajících na poušti? Myslím, že nikoli; nejlepším důkazem jste vy, soudruzi, nejlepším důkazem jest to, že ty pilulky, které nám byly vkládány od protivníků do úst, abychom byli umlčeni, dokazují, že nevoláme marně. Ať jsme pronásledováni, ať jsme střeženi, stíháni při každém kroku všemožně, to nás neodstrašuje; naopak ony nás pobádají k další činnosti, k větší horlivosti, k vytrvalosti nezdolné. Po černé noci přijdou červánky, již vycházejí, a za nimi vyjde i slunce. Ono musí vyjítí třebaš v záři krvavé!“

Když dozněla tato řeč plná nabubřelosti, zazněl ohromný řev po celé místnosti a všichni se tlačili, aby statečnému řečníku stiskli ruku. Na všech stranách třískalo o sebe sklo přilpějících statečných občanů.

Teprve po dlouhé době předseda domohl se aspoň nějakého klidu. Přišlo na volné návrhy. Teď přistoupil Černý k Frantíkovi, a štouchl ho: „hlas se.“

Frantík se statečně hlásil. Mezi tím přečetl si návrh napsaný Černým, a když přestal poněkud lomož, poněkud chvějícím hlasem oznámil, co chce.

„Občané, my chceme přemoc tu nestvůru, která nás dusí, ten mamon, shánějící se po zlatě a vymávající naší krev!“

„Ano, výborně!“

„Ale k tomu potřebujeme zbraň, a proto navrhuji, abychom si založili list.“

„Znamenitý nápad!“

„To nejde!“

„Kdo bude dávat na něj!“ tak a podobně ozývalo se po celé místnosti. V této nové vřavě protlačil se ku stolu Černý a po kratičkém rokování s předsedou, dostal slovo. Chvilu zahleděl se na přítomné, a pak zvolal silným hlasem.

„Občané, ticho!“ Vlny se tišily, až zjednáno jako tak ticho. Kdesi v koutě ještě se přeli o ten návrh.

„Občané! Občan Hovorka navrhl zajiště věc velice důležitou. Její důležitost nebude nikdo upírati dnes, kdy na všech stranách bije se do nás, a my musíme mlčet, nemůžeme se ozvati proti těm nájezdům. Tedy již důvod obrany naší věci čistě potřebuje tisku, a což šíření našich zásad? Dejte list do ruky svým soudruhům, a otevřete jim oči pojednou. To, co nepodaří se ústům, slovům, dokáže list hned, a proto navrhuji, aby se o tomto návrhu jednalo důkladně.“

Ku slovu přihlásil se starý jakýsi dělník.

„Občané, to je moc krásná věc, ale kdo nám na to dá peníze? Přece bez peněz není žádné muziky. Ač nejsem proti tomu, přece myslím, abychom o tom dříve uvažovali a teprve ve příští schůzi ať se to rozhodne.“

Černý mezi tím zas jednal s Frantíkem, který hned pak po tomto dělníku přihlásil se ku slovu.

„Občané, nejsem přítelem rozbíjů. Vidím, že by tohle mohlo nás nějak pohněvat vespolek, a proto nechme to do té příští schůze.“

Věc byla pak takto přijata a schůze rozpuštěna. Občané sice se nerozešli, ale předseda již odešel od svého místa a v koutě se pustil s jinými do hry. Černý s Frantíkem a s několika jinými sedli si ku stolu a popíjeli. Všichni obdivovali Frantíka, jaký má krásný návrh a on opravdu věřil, že jest chlapíkem, ač odpůdne ještě nevěděl o tom ničeho.

Dlouho, pozdě v noci dostal se teprve na lože a nevěděl o ničem, než že silně si připíjeli a že cítí na čele bolest, a když se podíval do zrcadla, viděl, jak má na něm bouli. To byl následek té pitky. Jest-li též postel měla bouli, na to se nepodíval,

ač do ní rázně udeřil, když nesvlečen bral se na lůžko.

Šel do továrny, ale byl jako rozbítý, hlava div se mu nerozskočila, a na jídlo se nemohl ani podívat. (Pokrač.)

KRONIKA.

Z Prahy. Od 22.—25. t. m. konali se v kníž. arcib. semináři duchovní cvičení pro kněze, jichž účastnil se Sám Jeho Emin. nejdůst. p. František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský a ke 100 kněží. Přítomni byli J. B. M. nejdůst. p. Ferdinand Jan Nep. Kalous, světící biskup pražský a dále p. t. pp.: Frant. Bečvář, Josef Binder, Václ. Bradler, Josef Brix, Frant. Brusák, Václ. Čiška, Josef Dědek, Dr. Josef Doubrava, Matáš Dušek, Jos. Farský, Ant. Friedrich, Dr. Václ. Frind, Frant. Fryč, Ant. Grimmer, Ludvík Groh, Jan Hanzlík, Frant. Heřman, Ondřej Hess, Dr. Karel Hilgenreiner, Frant. Hlavsá, Frant. Hora, Václ. Houška, Frant. Jacob, Kamil Janeček, Frant. Jirsák, Karel Kašpar, Josef Kobosil, Bedřich Köhler, Václ. Korynta, Frant. Kořán, Karel Koril, Václ. Kotáb, Václ. Kotrech, Ant. Kozler, Ant. Kříž, Frant. Kříž, Josef Kříž, Jan Kraus, Jiří Kriegsteiner, Frant. Kubín, Jakub Kugel, Václ. Kunz, Josef Kurz, Valentin Lanhaus. Msgr. Ferdinand Lehner, Řehoř Lindner, Karel Liška, Václav Marek, Jarosl. Müller, Bedřich Neumann, Jan Novák, Karel Padrock, Dr. Josef Pachta, Frant. Paták, Frant. Pekař, Jan Picka, Moric Pícha, Karel Pittner, Jos. Prskavec, Dr. Josef Rieber, Josef Roscher, Vojtěch Rücker, Jan Řihánek, Florian Scharwort, František Schierz, Theodor Siegel, Josef Sobotka, Dr. Alois Soldát, Frant. Sper, Frant. Stejskal, Ferd. Stibinger, Josef Svátek, Josef Syrový, Eduard Šittler, Ant. Špále, Karel Štella, Jan Trobl, Dr. Josef Tumpach, Tomáš Veverka, Václ. Vlček, Frant. Vocilka, Frant. Vojáček, Karel Vrátný, Josef Vrba, Dr. Ant. Vřešál, Ondřej Wagner, Gustav Werich, Konstan'in Winter, Ant. Wohlmann, Antonín Wünsch, Bernard Zehnder a Ant. Zelenka.

— **Nadace v Mayerlingu.** Bývalé panství korunního prince Rudolfa v Mayerlingu odevzdal J. V. císař pán ctihodným sestrám z řádu sv. Františka z Assisi a k tomu daroval jim ještě 150.000 zl. na hotovosti s tím ustanovením, že mají o dvanáct vysloužilých lesníků úplně pečovat. Bývalý lovecký zámek v Mayerlingu, který byl přestavěn v klášter, odevzdán byl dne 1. července t. r. v majetek řádu Karmelitánskému. Veškerý náklad, jež Jeho Veli-

členstvo od nešťastné smrti kornatního prince Rudolfa vedl na Mayerling, páčí se na milion zlatých.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou :

- p. Václ. *Nachlinger*, far. Metikalovský (Meckl), za far. v Měděnci (Kupferberg);
- p. Dr. Josef *Rieber*, za skut. učitele nábož. na c. k. něm. ústavu ku vzdělání učitelů v Praze;
- p. Jiří *Nittel*, katech. v Holešovicích, za skut. učitele nábož. na c. k. něm. gymnasium na Smíchově.

Upřádněná místa:

- Metikalov* (Meckl), fara patr. p. Jaromíra hrab. Černína z Chudenic, od 10. srpna;
- Křečov*, fara patr. p. Jana hraběte Lažanského, od 15. srpna;
- Nové Mitrovice*, fara patr. nejdůst. metr. kapitoly v Praze, od 17. srpna t. r., na dobu čtyř neděl.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Jodas*, far. ve Vys. Újezdě, 5. srpna 1893, (nar. 3. ledna 1838 v Javoří, vysv. 25. července 1861).

Vyznamenáni jsou:

- p. Karel *Kuhn*, far. Žitčický, a
- p. Jan *Letošník*, far. v Čibuzi, obdrželi Expositor. canon.;
- p. Ad. *Dvořáček*, kazatel v Kuksu, obdržel farní synodalie.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Pospíšil*, kapl. Chlumecký, za faráře do Lužce;
- p. Ed. *Neumann*, kapl. Vysoko Mýtský, za far. do Rohozné;
- p. Vinc. *Nývlt*, far. Heřmanický, za faráře do Hradiště;

- p. Josef *Gabriel*, admin. Pěčínský, za admin. do Bělého;
- p. Jan *Štěpek*, admin. Lužecký, za admin. do Vys. Újezda;
- p. Hugo *Trautmann*, O. S. B., za admin. do Martinkovic;
- p. Benno *Christoph*, O. S. B., za admin. do Ruprechtic;
- p. Dr. Alf. *Pohl*, O. S. B., za kaplana do Broumova;
- p. Karel *Jelínek*, koop. Hrádecký, za katech. do Heřm. Městce;
- p. Frant. *Prokůpek*, definit. katech. škol měst. v Pardubicích;
- p. Frant. *Janoušek*, koop. Vys. Újezdský, za kapl. do Lužce;
- p. Frant. *Janák*, neom., za vikaristu při kath. chrámu v Hradci Král.;
- p. Karel *Kolářský*, neom., za proz. kapl. do Borohrádku;
- p. Ludvík *Novotný*, neom., za II. kaplana v Chlumci.

Upřádněná místa:

- Vysoký Újezd*, fara patr. nábož. matice, od 6. srpna;
- Heřmanice*, fara patr. fundace Kukusské, od 14. srpna t. r.

V komisi nakladatelství **Rohlička a Sieverse** právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

OBSAH: Kázání na svátek sv. Andělů Strážných. — Řeč k poutníkům ve svatyni Křtinské. (Dokonč.) — Kristus umírá . . . Kristus s kříže sňat . . . Kristus do hrobu položen . . . (Básně.) — Aurelia Augustina, biskupa Hipponského kniha o milosti a svobodné vůli. (Dokonč.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. ka-
ždého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expeditce
v knižecí arcib.
knihtiskárně.

Nedošla čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupeců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na slavnost Narození nejbl. Rodičky Boží,
Marie Panny.

„Jakub pak zplodil Josefa,
muže Marie, z nížto se narodil
Ježíš, jenž slove Kristus.“
Mat 1, 16.

Nábožní, v Kristu shromáždění kře-
stáné! Tvář vaše mi praví, že jste zvláště
dnešního dne v tento váš kostelíček vešli
s pocitem radostným. Ano celý váš ze-
vnějšek to prozrazuje. A dobře tak, vždyť
máte dnes pouť. Než kdyby i toho nebylo,
radovali byste se přec ze dne dnešního,
vždyť jste katoličtí křesťané, a co takoví
víte, jak utěšenou slavností dnes konáme.
Máme dnes slavnost narození oné nejbla-
ženější Panny, z nížto se narodil Ježíš,
jenž slove Kristus; tento pak den byl
církví sv. povždy dnem nejsvětější radosti.

Aby pak radostný tento den dnešní
neuplynul nám bez prospěchu pro duši ne-
smrtelnou, předkládá nám církev sv., jako
na každou neděli a svátek, také dnes částky
pisem svatých k nábožnému rozjímání. Po-
divně však zní to dnešní sv. evangelium.
Není ono téměř nic jiného, než seznam
samých porodů a úmrtíních pádů. Avšak
jako všude, tak jeví se i tu hluboká moud-
rost církve svaté. Chce ona nám dnes,
mimo jiné, na mysl uvést dvě nejdůle-
žitější okamžení života lidského, a sice zro-
zení člověka, co vkročení do života ve-
zdejšího, a smrt, co vykročení z něho;
než jinými slovy: Dnešním svatým evan-
geliem uvádí nám mezi jiným na mysl
církev sv.: kolébku a rakev.

A věru, jsou to důležité věci pro
každého člověka: zrození a smrt — ko-
lébka a rakev! Kolébka přijímá nemluv-
ňátko, když světlo světa spatří, kolébka
to, jižto plačící dítka nazývati může ma-
jetkem svým; rakev pak jest ten poslední
nábyteček, jež člověk sebou bere, když
se světem rozžehnati se musí, a když duše
jeho musí se dostaviti před soudnou sto-
lici Páně, aby účet vydala z pšusobení
svého, jež jí tuto vykazala Prozřetelnost
Božská

Jedno z důležitých oněch okamžení —
zrození své — to máme za sebou již všickni,
co ještě na světě meškáme; ono pak druhé,
neméně důležité, přijde jistě, jen toliko je
u Boha, kdy, kterak a kde? Nejmilejší!
vážně to myslénky. Slušno zajisté, aby-
chom se při nich déle pozdrželi. A tuť
kolébka a rakev budou předmětem našeho
dnešního rozjímání. V dílu prvním vypovím
vám, kterak kolébka a rakev patrně jsou
si podobny; v dílu pak druhém, kterak
patrně od sebe se liší.

Maria, matko přemilá, viz dítka své!
Ony se dnes kolem tvé kolébky v duchu
shromáždily, a pohled na nás milostivě a
přispěj přímluvou svou, abychom s pro-
spěchem pokračovali v rozjímání svém.
Vše k větší cti a slávě Boží a k oslavení
tvému, Maria!

I.

Kolébka a rakev stojí v nejužším spo-
jení pro mnohou patrnou podobnost svou.

a) Kolébka je přípravou k životu ve-
zdejšímu. Pozorujme nemluvňátko — jak
bidné to ubožátko při vkročení svém do
života vezdejšího. Samu sobě zanecháno,

brzo opět muselo by ukončiti život, který sotva započalo. V celé rozsáhlé přírodě Boží není tvora, jenž by tak velice byl poukázán na pomoc jiných, jako nemluvnátko. Vzácné chová sice v sobě dary, než tělesné síly i duševní vlohy odpočívají tu ještě v nejhlubším spánku. Mnohý musí tu uplynouti rok, praeného vedení tu třeba, prve než dospěje tak daleko, aby dostáti mohl úkolu, jaký člověku uložil Pán. Od náležitého pak pěstování duševních i tělesných sil závisí pro celou budoucnost štěstí dítěte. A protož prosím vás, rodiče milí, smilujte se nad dítkami svými; pečujte, ať uvyknou užitečné práci, a tak o duševní jich vzdělání a ušlechtnění srdce dbejte, aby co zbožní křesťané a užiteční údové společnosti lidské pojistili si blahočasné i věčné; neb jen takto stane se kolébka opravdovou přípravou pro život vezdejší.

A nejmilejší, co je rakev? co je hrob? Také rakev, také hrob můžeme nazvati přípravou pro život — a sice pro život budoucí. Kristus Pán, pro naši spásu usmrcený, vstal z mrtvých. Mocí svou vlastní opustil pak hrob svůj nejen proto, aby učení své co božské potvrdil, nýbrž z mrtvých vstání Jeho podává nám také té blahé naděje, že ne na vždy kořistí smrti zůstaneme, nýbrž že v onen veliký den soudu k zvuku trouby andělské vyjdou všickni, kteří v hrobech jsou; a pakli jsme v Pánu, t. j. po právě křesťanském nábožném životě v milosti Boží zemřeli, tu jsme blahoslavení; i opustíme dosavadní příbytek svůj hrobový, abychom v oslaveném těle podílu vzali na věčných radostech nebes. Nebojme se tedy, nelekejme se smrti, vždyť ona jest onen dobrý přítel, jenž nám onu hodinku oznamuje, kde z tohoto slzavého údolí vykročíme a v požívání věčné blaženosti nebeské vějdeme, pakli jsme jen dle učení Kristova pořádaný život vedli. Nelekejme, nebojme se hrobu, vždyť pak hrob jest toliko přebý, nocleh, kde počkáme na ty, jenž ještě po nás žítí budou, až i oni dojdou cíle vezdejšího putování svého, abychom pak společně s nimi povstali a podílu měli v onom království Otce nebeského, kteréž připravil od počátku všem, jenž z lásky k Němu přikázání Jeho plnili a trpících svých bratří a sester v křesťanské milosrdnosti se ujímali.

b) Kolébka je sídlo pokoje. Za trest pádu prvních rodičů rodí se člověk na

svět co dítě božského hněvu, ježž vším právem nenávidí ve své svatosti ten Nejvyšší. Než díky Synu Božímu, jenž v svrchované své lásce k nám koupel duchovního znovuzrození v církvi své zařídil, jenž křest sv. co prostředek ustanovil, jimžto zdědený hřích z dítky se snímá, nenávisť Boží ruší, a onen stav nevinnosti zjednan bývá, v němžto jedině lze cítiti se blaženým a jedině zalíbení míti v dobrém. A když takto smazána jest vina hříchu křtem sv., může-li co býti nevinnějšího nad nově zrozené dítko? Tato pak Bohu i andělům milá nevinnost a pocházející odtud nebeský pokoj — ta nevinnost a ten pokoj zrcadlí se v jasné tváři a v upřímném oku dítětem. Jak líbě a přívětivě usmívá se na matku a na všechny kolem stojící. Ano přistupte jen, m. dr., ku kolébce nevinného dítěte, tu se učte nevinnost ostříhati, aneb pakli jste ji ne-spravedlností a hříchem byli promarnili, povzbuďte se tu, abyste ji, stůj co stůj, opět nabyli, a onoho tak žádoucího poklidu srdce došli, bez něhož pravé radosti není a býti nemůže. Přiveďte ku kolébce dítěte bezbožníka, a byť by sebe byl zatvrzelejší, musí on svědectví dáti nevinnosti a vyznati: Jen nevinnost dává dítěti takového pokoje; kéž bych také já byl ještě tvorem tak nevinným! Než, ach! rozervané srdce mé bouří strašně, i ve snu děsí mne svědomí mé! Ano v kolébce sídlí pokoj, a tak se to má i s rakví. I v rakvi sídlí, trní pokoj. Ustavičný boj, samý zápas jest život křesťana; zemřeli pak jsou v pokoji. My máme co zápasiti s mnohou zřejmou i skrytou strastí, trampotou a bídou — oni jsou v pokoji; na nás dorážejí hněv, závisť a mnoho jiných rozličných pokušení — oni jsou v pokoji; nemalý počet nepřátel veřejných i tajných cíhá na nás, tak že vždy na pozoru míti se třeba, abychom nestali se politování hodnou obětí zloby jejich — oni pak jsou v pokoji; jak mnozí pachtí se životem vezdejším, klesajíce pod břemenem strasti, zármutku a hoře, aniž kdy spatřiti je libého úsměvu v tváři jejich — oni pak jsou v pokoji. A nejmilejší, také my dojdeme pokoje tohoto; dejž pak Bůh, aby to byl onen pokoj sladký, jenž následuje na ukončení boj dobrý. Těm pak, jenž nás předešli, zasílajme u vroucí modlitbě to nábožné přání: by odpočívali v pokoji.

c) Nad kolébku bdí oko Páně. Tisícere jsou nehody, jimžto dítko při sebe

větší bedlivosti rodičů svých vysazeno pývá, patrně pak bývá často viděti, že vyšší, neviditelná ruka mnohé neštěstí tu odvrátila. O věru utěšené to učení naší sv. víry o andělech strážných! Všude, kamkoliv se obrátíme, sprovází nás neviditelný, Bohem nám přidělený duch nebeský s tím krásným rozkazem, aby člověka na všech cestách opatroval, před nebezpečnostvím jej chránil, neštěstí od něho odracel a neporušeného jej zachoval. Těší-li pak se z této božské ochrany smrtelník každý, tu požívá dítko v ohledu tomtokáříka jakési přednosti, ježto v nevinnosti své zvláštním miláčkem Božím je, a při nedospělosti své ještě rozeznati mu nelze, o by k užitku mu bylo neb ku škodě. Pročež, rodiče milí, modlete se, dokud vaše dítky ještě samy toho nedovedou, modlete se za ně velmi často k sv. Andělu strážci a Boží ochraně je doporučujte; neboť vyznati musíte, nechránil-li Bůh dítek našich, že nepostačí všeliká péče vaše. Učte se pak záhy, aby samy nevinných ručiček svých k nebi pozdvihovaly, sv. Anděla strážce srdečně ctily a každodenně na jeho se mu doporučovaly. — Než jakož nad kolébku, tak bdi vševídnoucí oko Páně nad rakví. Také naše milé a drahé, ježžám smrt odňala, také je opatruje oko Boží, také je chrání Jeho rámě, také je lázá Jeho láska. Neb vykročením ze života tohoto do říše mrtvých nepřestali býtí Jeho tvory, a tu i po smrti jsou přednětem Jeho otcovské péče. Za živa sdílel Bůh takříka s námi péči o ně, po smrti pak ujímá se jich zcela, ježto nám nelze jímati se jich po smrti, jako bylo za živa. Nepochybujme, v hrobě ještě okouší člověk ochrany Boží, Jeho nevidoucí oko dí nad ním. — Konečně uvažme ještě jednu podobnost mezi kolébku a rakví.

d) Kolébku zdobí ruka lásky. O tom nám překrásný příklad dávají oni nábožní manželé, Joachim a Anna, když Bůh manželskému jejich sňatku požehnal, darovav nám dnešní dcerušku Marii. Jako bych viděl tu zbožnou staříckou matku Annu, která na všecku bolest zapominá, a rábítí, že přišel člověk na svět, utlé dítětko k mateřskému svému srdci vine; jako bych ji viděl, tu dobrou matku, která plná slasti, že prosby její vyslyšel Pán, která Marii co nejdražší klenot ošetřuje, která co viditelný anděl strážce u kobky její dli a o blaho její pečuje. Jako bych viděl i onoho ctihodného starečka

Joachima, kterak dikuplné oko k Otci nebeskému povznáší, odtud pak na kolébku dcerušky své Marie pohlíží, by v otcovské lásce péči měl o ni. Avšak jako bych také viděl, kterak Maria, když Joachim a Anna k hrobovému odpočinku uložili starých údů svých, kterak tu něžná ta dceruška, stojíc u rakve svých miláčků, poslední službu lásky prokázati se jim snažila. — Rodiče! vezměte si příklad z těchto nábožných manželů. Vy, milé matky, nelitujte těch nocí, ježto bez spánku u svých dítek stráviti musíte. Vy otcové, nelekejte se těch starostí a péčí, které pro své dítky na se vzíti musíte; vždyť jsou to nesmrtelné duše, od Boha vám svěřené. Není to sice nic lehkého, snadného pečovati o dítky a náležitě je pěstovati; než napněte všech svých sil, abyste miláčky Boží z nich odchovali, a pakli jste jim křesťanským vychováním té nejvzácnější ozdoby opatřili, buďte ubezpečeni, že ony někdy na splátku ozdobí rakev vaši vděkem. — Ano dítky, připomínejte si často dobrodiní rodičů svých, nespouštějte je ani tehdy z mysli, když nebude jich více mezi živými, děkujte jim, když kosti jejich dlí a tlti budou v hrobě. Nemyslete, že jste vše učinily, když jste je jen pochovaly, buďtež jich v dětině lásce pamětlivi po celý život svůj a za duše jejich se modlete. Tím poněkud s láceti budete dluh, který oni vším právem od vás k požadování mají. —

Tak patrně jsou si podobny kolébka a rakev. Avšak jakož nápadně jsou si podobny, rovněž tak patrně od sebe se liší, ač i tu v nejužším stojí spojení. Než o tom v dílu

II.

Kolébka a rakev stojí též v nejužším spojení i v ohledu tom, že patrně od sebe se liší.

a) Kolébka jest počátkem života pozemského, rakev jeho skončením. To jest pravda, o které ovšem nikdo pochybovati nebude a nemůže. Nejedná se nám tedy tak mnoho o kolébku a rakev, ale více o tu dobu života, kterouž mezi kolébku a rakví zde trávíme, a pak aby konec žití našeho byl dobrý. V ohledu tomtou poučuje nás starostlivě sv. apoštol Pavel, že život vezdejší je doba rozsívání, tam pak že jest doba žní. Rozsívati tedy máme, abychom kliditi mohli někdy. „Kdo pak,“ praví tentýž apoštol, „rozsívá v těle svém, z těla

i žítí bude poučení; ale kdo rozsívá v duchu, z ducha žítí bude život věčný.“ Každá tedy setba přinese úrodu, strom zlý vydá ovoce zlé, dobrý pak strom ovoce dobré; jaká setba, taková žně. O jakou setbu postaráme se pak my? O setbu k zahynutí neb k věčné spáse? O prosím vás, rozsívejte dobré, abychom dobré klidili. Zařídme, uspořádáme život svůj dle vůle Boží, aby splnila se na nás zaslíbení Jeho, ať kdykoliv se mu zalíbí, ze světa tohoto nás povolá. Nepřijdeť ono právě na to, jak dlouho, nýbrž, jak dobře žijeme, ne dle počtu let, ale podle dobrých neb zlých skutků budeme někdy souzeni. Snažme se tedy, aby nepotkal nás osud onoho ničemného služebníka, jenž uvržen byl do temností zevnitřních, ale abychom k závěrečnému životu svého zaslechli ono útěchy plné slovo: „Že jsi nad málem byl věrný, nad mnohem těbe ustanovím, vejdiž v radost Pána svého.“ Než navraťme se opět ku kolébce a rakvi.

b) Kolébka jest vykročení z domu otcovského, rakev návrat. Narozené nemluvnátko vysílá Bůh do světa, jako by takto mluvil: Průvodní list, s nímžto tě do světa vysílám, zní takto: Za život svůj máš mně co děkovati, to jest dar můj, první a největší všech darů pozemských, ty pocházíš ode mne. Buď tedy vysokého toho původu svého vždy pamětliv a veď život nebe hodný. Já jsem tě vyslal do světa, abys po letech dobrými skutky obohacen navrátil se ke mně, od něhož jsi vyšel. Žij tedy důstojně vznešeného tohoto povolání a užívej sil těla i duše dle nejsvětější vůle mé. Dal jsem ti rozum, abys znáti se naučil dokonale vlastností mé; dal jsem ti vůli, abys konal, co přikázání má velí; dal jsem ti srdce, aby zahořelo láskou ke mně, aby mne nadevšecko, bližního pak pro mne jako sebe samo milovalo; dal jsem ti zrak, aby v oné velké knize mého tvorstva četl, skutky mé moudrosti pozoroval a v nejhlubší pokorě se mi klaněl, jazykem svým mne chválil a velebil; já tě vysílám do světa, abys slovo mé slyšel a dle něho živ byl k mé cti, k tvému a tvých bližních blahu. — Ejhle, tak máme užívatí darů Božích; pak a jen pak můžeme hodince smrti klidně a utěšeně vstříc hleděti, a požehnaný bude pak návrat náš do vlasti věčné, a srdce naše, dle slov sv. Augustina, odpočine pak v Bohu. — Než ještě jiným způsobem liší se kolébka od rakve.

c) Ježto na kolébce sedí anděl života, sedí na rakvi anděl smrti. Toť pravda, jižto opět připomínati si máme. Zvláště pak představujme si často onoho anděla smrti, jak se nám vyobrazuje, co kostlivec s kosou a svící zlomenou. Mějme vždy na paměti, že i svíce žití našeho někdy zhasne, a tu abychom dobře činili, dokud jest den, dokud nenastane noc — ona děsná noc smrti, kde nikdo nebude moci pracovat; mějme na paměti, že i život náš podobně kvítku polnímu pod kosou onoho sekáče klesne, a to právě snad tu, kdy jsme se toho nejméně nadáli. Jen jednou pak dostaví se k nám onen anděl smrti, jen toliko jednou zemřeme, a od tohoto úmrtí závisí pak, do které z oněch dvou věčností vejdemo, zdaž do radostné nebo mukyplné. Pamatujte si následující výroky: Jak věříš, tak žiješ; jak žiješ, tak zemřeš; jak zemřeš, tak budeš souzen; jak budeš odsouzen, tak zůstaneš, v nebi k odplatě v pekle ku pokutě, na věky pak na obou místech. Tato slova uvažujme často, buďme živi dle svaté své víry, a bohatá na radostech bude věčnost naše. — Konečně pak ještě jednu nestejnost podotknu.

d) U kolébky radostí, u rakve žalosti pláče láska. Mám za to, že nebude tu mezi vámi matky tak kruté, jež by od smrti nemilovala nemluvně svého, jež by podobně sv. Anně netěšila se z toho, že rozpomenul se nad ní Pán a obdaril ji plodem; mám za to, že nebude mezi vámi tak skálotvrdých rodičů, jenž by, stojíce u kolébky svého dítěte, radosti nezaplakala; že drahocenný klenot, duši nesmrtelnou svěřil jim Bůh. Kdyby pak přec bylo tak tvrdých mateřských srdcí a otcovských, tu by rodiče takoví nemohli očekávati, že láska plakati bude u rakve jejich, jakož děje tu, kde dobré dítka dobrých svých rodičů s očima uplakanýma k hrobu doprovázejí. To nám dosvědčují Joachim, Anna a Maria. Jakož tito svatí rodiče slzy blažené radosti plakali nad narozením své dcerušky Marie, tak slzy dětinné lásky plakala Maria, když oko milovaných svých rodičů hasnouti viděla. U kolébky radost, u rakve žalosti plakala láska.

A tak, m. dr., od kolébky Marie vejdeme k rakvi, k kolébce obyčejné, k kolébce, která poukázal jsem k rakvi. Ukázal jsem vám; jak kolébka a rakev úzce jsou spojeny, dílem proto, že patrně jsou si podobné, dílem pak proto, že patrně sebe se liší. Připojil pak jsem vždy př-

měřené poučení. Ó pamatujte naň, šetřte ho. Ctnostným, svatým obcováním vyplňte tu dobu, již vám od kolébky k rakvi vyměřil Pán, aby jakož druhdy kolébka, tak aby i někdy vaše rakev předmětem byla zalíbení Božího. Zvláště pak vy, rodiče drazí, všimněte si se vši svědomitostí kolébky, všimněte si svých dětí, aby někdy všimaná též byla a nebyla opuštěna rakev vaše. Buďte Joachimové a Anny, aby někdy oči vám zatlačily, kolem rakve vaší poklekly, k hrobu vás doprovodily a v památce hrob váš zachovaly, vděčné děti, vděčné Marie. Amen.

Kázání

na slavnost Jména nejbl. Panny Marie.

„Já matka krásného milování.“ (Sirach. 24, 24.)

Jmenoviny čili den jména, aneb jak se říká svátek, rozmilé matky, jest dobrým synům a dcerám dnem velmi radostným. Dobré děti nemohou se takřka ani dočkatí Božího jitra tohoto dne, a jakmile se rozední, hned spěchají s jehnutým srdcem ku své milované matce, uctívě jí libají ruku, vyslovují svou hlubokou vděčnost a lásku, a dávají své nejpřímnější přání na jevo; nedospělé děti ukazují matince tyto krásné city obyčejně němým políbením ruky a silným proudem horkých slz, které mnohdykrátě větší ceny do sebe mívají, nežli mnohá slova. Každé pak dítě dobré na den jména své drahé matky chodívá do chrámu Páně, aby se při mši svaté vroucně pomodlilo za matku svou, buď si ona ještě na živě, anebo již na věčnosti. Věru krásný to zvyk! Kdož by jej upřímně nepochválil?

Než, zejm., jakož zdařilé a dobré dítě s radostí očekává svátek drahocenné své matky, v den pak svátku důkazy lásky a vděčnosti rodiťelce své projevíti neopomene, taktéž chvalitebně počíná si věrný křesťan katolický ohledně slavnosti dnešní. S radostí dětinnou chystá se na dnešní den, s něžnými city úcty a vděčnosti chvátá do chrámu Páně, neb dnešní den jest mu dnem jmenovin matky drahé, on světi dnes svátek matky své nejmilejší. A kdož jest ona matka? I jest to ona, kteráž již v starém zákoně skrze ústa moudrého Širacha matkou krásného milování

se nazývá, říká: „Já matka krásného milování.“ Jest to blahoslavená Panna Maria!

V Kristu shromáždění, i vy milujete a ctíte Pannu Marii, co matku Boží a co přelaskavou matku svou; a tedy vším právem domnívati se mohu, že v tom úmyslu jste se zde sešli, byste se sv. církví den jmenin blahoslavené Rodičky Boží důstojně zasvětili, a zde před obrazem té nebeské matky ze srdce upřímného city vděčnosti své a úcty vyjevili. A máte dobře, neb Maria toho v hojné míře zasluluje, což poznáte, když v řeči své dnešní láskám vašim ukázati se vynasnažím, že v skutku Maria jest matka naše.

Ó Maria, naše rozmilá, nebeská matko! Anděl Gabriel nazval Tebe rozkazem Božím „milostí plnou a požehnanou mezi ženami!“ Prokaž se i nám svým dítkám a ctitelům milosti plnou a vypros nám u Boha milost, bychom se z dnešního rozjímání k svému vlastnímu prospěchu naučili Tebe, co svou dobrou nebeskou matku náležitě ctíti a k Tobě se vždy utíkati! Vy pak ale, bratři a sestry v Kr., skládejte v srdci nábožném slova, ježto k oslavení Marie Panny mluvíti budu, když počnu ve jménu Nejvyššího.

Pojednání.

Matka — krátké to slovíčko a jednoduché — než kterak mnohý smysl a veliký význam uzavírá v sobě. Slovíčko toto skrývá v sobě lásku, něžnost, péči, důvěru a všecky srdečnosti, kteréž člověk jen pocítiti může. První hnutí, ježto v nadrech nemluvnátka se jeví, jest láska k matce; první slovo, ježto neoblomeným jazykem z úst svých pronáší, jest jméno matky. K matce vine se člověk s útulností co pachole; k matce utíká se dítě důvěrně v každé své potřebě i v letech dospělejších; do lůna matky klade své přání, žádosti a prosby, jí samotné svěřiti se vším se nestýchá, se nebojí. A co matka? aj tento vtělený obraz lásky nezná nad děti své pokladu dražšího. Starati se o ně s péčí mnohou, jest jí slastí; prosby jejich dle nejlepší možnosti naplňovati, jest jí rozkoší; pro děti své podstoupí matka mnoho, pro ně obětuje všecko; neboť toliko v dětech svých žije matka. Důstojné to jméno matky!

A tímto krásným, důstojným jménem matka nazývají od věků pravověřící kře-

stané Marii Pannu, a to nikoliv bez příčin důležitých; neboť čím jest matka dětem svým, tím jest Maria všem, jenž v synovské důvěře k ní se utíkají. Zdaž tomu tak, ihned se přesvědčíte.

Podle zákona přirozenosti nazývají děti tu matkou svojí, kteréž vedle Pána Boha za život svůj co děkovati mají, kteráž je pod srdcem svým nosila, svou krví živila a v bolestech těžkých porodila. V tom pozůstává především dle zákona přirozeného důstojnost mateřská. Má-li pak tedy Maria matkou naší býti, tu také ona nás pod srdcem svým nositi, svou krví živiti a v bolestech k životu poroditi musila. A hle, toto vše shledáváme na Marii, ona nás nosila pod srdcem svým, ona nás porodila k životu — porodila v bolestech nesmírných.

Od té doby, co praotec náš Adam neposlušností svou v ráji hříchu se dočinil, nebylo života ve světě; s nelibostí odvrátil Hospodin tvář svou od pokolení lidského, brána nebes — brána života před lidmi se zavřela, a smrt — smrt věčná byla žalostivým dědictvím člověčenstva. Tak o tom svědčí sv. apoštol Pavel v listu svém k Římanům, an napsal: „Jako skrze jednoho člověka hřích na tento svět vešel, a skrze hřích smrt, a tak na všechny lidi smrt přišla, v němž všickni zhřešili“ (5, 12.) Zdarma kvíleli patriarchové, zdarma vzdychali proroci svatí k Bohu, aby mráкотu smrti s člověčenstva sejmuli a naději života seslali; pokuta hříchem zaviněná tiskla k zemi a příkrov věčného zahynutí zahaloval lidstvo po dlouhé a smutné čtvero tisíciletí. A hle, oč všickni ctitelové jména Božího prosbou společnou tak dlouho žádali zdarma, to naplnil Hospodin ve své nezpytatelné radě na pokorné a ponížené služebnici svojí, na Marii Panně. Ona učiněna jest tou hvězdou jitřní, kteráž mráкотu smrti zapudila; ona učiněna jest tou září ranní, kteráž den života nového světu oznámila; ona učiněna jest matkou žádoucího Mesiáše, s jehož na svět příchodem také my na novo jsme se zrodili k životu věčnému, k slávě, k dědictví neskonalému na nebesích; neb Kristus pohltil smrt, jak dí sv. Petr (v I. listu 3, 22.), abychom života věčného dědicové učiněni byli. A tedy Maria se Synem svým také nás pod srdcem nosila, se Synem svým také nás krví svojí živila, v Synu svém také nás porodila, nám život dala Maria. Ona jest matka naše! Že Maria

jest matkou naší, o tom nám také sv. Lukáš podává svědectví v slovích následujících, an takto dí: „Porodila Syna svého prvorozeného a plenkami jej obvinula“ (2, 7.). O synu prvorozeném mluví evangelista; měla-li však Maria Syna prvorozeného, musela míti také syny druhorozené, synů více. Avšak víme dobře, že kromě božského jedináčka synů jiných Maria neměla. Kterí jsou tedy synové její druhorození? Na to odpovídá sv. Bonaventura takto: „Druhorození synové Marie jsme my, neboť v jedináčku svém také nás k životu věčnému zplodila, jsouc matkou nás všech nejmilejší.“

Maria jest matkou naší; neb ona nás porodila k životu, ano ona nás porodila k životu a to sice v bolestech nesmírných. Všecko, co trapného a bolestného pro Syna vytrpěla Maria, to spolu také trpěla pro nás. Neboť v Synu jejím byl počátek našeho vykoupení, v životě jeho byl život náš, v něm byli jsme spolu obsaženi my! Když tedy Maria se srdcem lítostí pukajícím Synáčka svého na seno a slámu v chlévě Betlemském kladla, spolu s ním také nás ukládala; když Maria nad chudobou a nahotou syna svého plakala, spolu nás také slzou žalostivou skrápěla; když Maria úzkostí umírajíc se synáčkem svým utíkala, spolu také nás s sebou v náručí mateřském nesla. Co pro Ježíše trpěla, spolu pro nás trpěla — ano pro nás více, mnohem více než pro něho přestála. Ježíš Kristus materi své Marii Panně za všechny obtíže s ním přetrpené alespoň se odměnil; on prospíval věkem a moudrostí před Bohem i před lidmi, zalíbení Boží bylo s ním, chvála a žehnání zástupů jej sprovázelo všady — on matky své nezarmoutil nikdy, radosti ji připravoval tisícere; on byl chloubou, slávou, potěšením matky své. A hle, tohoto syna, svou útěchu, svou radost musila Maria obětovati pro nás Aby nám život zjednala, syna milého musila oželeť; aby nás k blaženosti porodila, na smrt jedináčka musila hleděti. Ó jak těžce jak bolestně matka naše Maria k porodu spasení našeho pracovala! Neboť tenkrát teprv, když Maria s nářkem srdcelonným pod křížem syna svého klečela, když proudem slz bolestných dřevo kříže smačela, když krví syna milého skropena omdlávala, ano tenkrát teprv k životu věčnému nás porodila! Sedmero mečů ostrých srdce její poranilo, dříve než nám život zjednala. O žádná matka pod sluncem pro dítě své

nevystála tolik, co Maria pro nás! Ona nás k životu porodila v bolestech nevýslovných — a protož opět pravím: Maria jest matka naše!

Avšak, nejím., nezáleží důstojnost mateřská pouze v tom, že matka jest rodičkou dítek svých, nýbrž důstojnost ona zahrnuje v sobě též povinnost, časné i věčné blaho zplozenců svých snažně obstarávati. A hle, i v tomto ohledu jest Maria naší matkou nejpečlivější. Ona, jež milovala lidi, dokud na zemi byla, nepřestala i tam v království Syna svého milovati nás; ano ještě mnohem vrouceněji miluje nás nyní, nežádajíc si ničeho tak snažně, než aby nám všem dobře bylo a blaze. — Nebudu zde šířiti slov, kterak Maria po vždy matkou všeho křesťanstva mocnou přímlovou u Syna svého býti se osvědčila, čehož důkaz i dnešní slavnost nám podává. Neb ač již dříve v církvi katolické a sice roku 1513 na den 17. září slavnost pozhnaného jména Marie byla uvedena, teprv roku 1683 ustanoveno bylo, by slavnost tato v dnešní den s radostí a slávou velikou vždy se konala. A proč? Protože na přímlovu a orodování Rodičky Boží, Turek, strašlivý všeho křesťanstva nepřítel, od vojska domu rakouského mimo nadání vítězně byl poražen a celá Evropa od strachu před zlobou jeho okřála. — Pomlčím zde též, kterak tisíce věrných ctitelů Mariánských ve všelikých potřebách a nebezpečnostech pomoci, útěchy a ochrany našli; jednu však a to tu nejdůležitější stránku mateřské její o nás pečlivosti mlčením opomenouti nemohu:

Politování hodný člověk, jenž vždy chleba vezdejšího do sytosti měl, nyní pak nešťastnými příhodami všeho zbaven, od domu k domu potloukati se jest nucen, by nahotu svou ukryl a hlad zahnal. Politování hodný jest onen, jenž mnohým namáháním vysokého stupně důstojnosti dosáhl, nyní pak zlobou lidskou svržen, co povrhel lidstva od neuznalého světa jest tupen a nenáviděn. Politování hodný jest, jenž zdraví, toho drahého pokladu, zbaven, dny života svého, k bolestnému lůžku připoután, trávití má. Politování však mnohem hodnější jest onen, jenž lehkovážně těžkým hříchem milost Boží ztratil a v jeho nemilost padl. Neb oněm nešťastníkům, pakli vlastní svou vinou původci neštěstí svého nebyli, zbývá aspoň to sladké vědomí nevinosti, pohled na ono krásné nebe potěší je a ta blahá upomínka,

že krátký ten strastiplný život vezdejší za život lepší, za život věčný vymění jim Pán života i smrti, působí, že tiše a trpělivě nesou břímě své. Tebe však hříšníče, jenž jsi Boha svého rozhněval, co tebe nyní, byt' bys i bohatstvím oplýval a veškeren svět se ti kořil a klaněl, co tebe může nyní těšiti? Vina co ohromný kámen tíží srdce tvé, vědomí nespravedlnosti a nešlechternosti kalí veškerou radost tvou, hrůza a strach pojímá tě, kdykoliv churavost tělesná, nenadálá smrt bratra, hrůzící nebezpečnost, strašné rachocení hromu možnost okamžité smrti na mysl ti vtírá, a to, ó zhroz se, to možnost smrti nešťastné, kteráž do muk věčných vede, kde hlodající červ neumírá nikdy? Než ty se ohlížíš, ulekaný bratře, zdaž by nějaké pomoci pro tebe bylo? Neznám žádné jiné, než abys v kajenosti přiklekl ku zpovědnici a samému Bohu, jehož místo kněz zastáváti jest oprávněn, vinu svou vyznal a pokání činil. Než ty se lékař tváře rozhněvaného Otce, bojíš se předstoupiti před toho, jehož opovázlivou rukou jsi pošpinil a zhanobil? Ó zmuž se pak jen a jdi, slyš ale rady mé, pozastav se u matky své milené, jenž v nesmírných bolestech porodila tě k životu věčnému, pozastav se u Marie, svěř se jí s tísní svou, pros ji o přímlovu, a ona co dobrá máti ujme se tě, vyjedná ti pramen hojných slz k oplakání přestupků tvých a uraženého Boha ti nakloní; neb ona smiřuje hříšníky s Bohem; ona, dle slov učeného kardinála Hugona, dělá pokoj mezi nepřátely, dává život ztraceným a spásu zoufalým. Ona jest ta věrná holubice, jež z archy Noemovy vyletěla a ratolesť pokoje světu v duchovní potopě pohříženému přináší; ona jest ten nebeský řebřík, jakýmž sv. Bernard ji nazývá, jo němžto, byt' bys sebe hlouběji v bahně hříchu potopen byl, opět vzhůru vystoupiti a s Bohem smířiti se můžeš; ona jest, dle slov sv. Jana Damascenského, městem útočistným, do něhož pakli se utečeš, smilování zajisté dojdeš; neb nedopustí Syn Boží, by zahanbena byla prosba a přímlova matčina. A takto-li v té nejdůležitější stránce, kde se o spasení naše jedná, pomocné své ruky podává nám Maria, zdaž opět nemusíme vyznati, že matkou naší jest Maria!

A nyní se již domnívám, že jste poznali, kterak v skutku Maria jest matka naše, ježto, jak jsme viděli, s jednorozným svým Synem k životu věčnému i nás po-

rodila, v bolestech nesmírných porodila a o naše blaho vždy věrně se stará. Ó kéž bychom jen my byli hodnými jejími syny a dcerami! Však nezavrhuj nás Matko! Milostivým okem svým vzhledni na nás, ježto na slavný den jmenin Tvých k obrazu Tvému se blížíme a dobrými dítkami budoucně býti věrně přislibujeme. A protože naklon již prosbám našim sluchu svého a bez vyslyšení nepropust těch, jenž na perutích lásky a důvěry přichvátali, by tě uctili, své těžkosti a bídy tobě přednesli a všechny své potřeby vypověděli. Hle, jsou tu otcové, jenž při vši práci, při všem klopocení rodiny své věcmi potřebnými opatřiti nemohou, s bídou a nedostatkem neustále bojující; ó matko pohleď na ně, obmysli je! Jsou tu matky, jež za zdar své domácnosti, za blaho a štěstí dítek svých modlitby konají; ó matko popať na ně, vyslyš je! Jsou tu sirotci, jenž hoře a bolest svou tobě k nohám skládají; ó matko vzhledni na ně, potěš je! Jsou tu vdovy, jež nátisky a opuštěnost svou tobě stěžují; ó matko popať na ně, posil je! Matko naše! v celém tomto zástupu tvých synů a dcer není jediného, kdož by prosbu a žádost nějakou k tobě neměl. Není potřebí tobě připomínati toho; tobě Syn tvůj milý do srdcí našich hleděti dává, ty sama přání a potřeby naše znáš nejlépe. Ó nezapomínej nás! potěš všechny, vyslyš každého, svou přímlovu neodpírej nikomu, aby rostla čest a chvála jména tvého, aby množila se důvěra lidu tvého, aby poznával jedenkaždý, ty sama že jsi Matka nejlaskavější.

A nyní, když jsem potřeby a přání těchto zde shromážděných bratří a sester v Kristu uvedl, dovol, Matko svatá, abych i já, nehodný a poslední mezi syny tvými jen jedinou prosbu a žádost srdce svého tobě směl pověditi. O zboží a slávu světa, o nic takového nežádám; prosba má jiného jest druhu. Matko, zlí jsou dnové nynější, ač sem tam duch náboženský již poněkud živěji jevití se počíná, přec jen na tisíce křesťanů v nebezpečné vlačnosti až posud si libují, víra jejich slábne, láska křesťanská v srdcích jejich ustydá, mravopopčetnost klesla a klesá, slovo Boží padá na půdu skalnatou a bez ovoce zůstává. Ó smutno a věru truchlivo jest, v dobách takových pastýřem býti duší nesmrtelných! Matko svatá, ty to naprav, ty svoji přímlovou světa zatvrzelost obměkčí. Zbud v křesťanech, v tvých synech a dcerách

horlivost svatou, v čtnosti je upevňuj, v skutech Bohu milých utvrzuj, aby za zvukem slova Božího na cestě dokonalosti kráčeli neunaveně, až by po ukončené pouti vezdejší v mateřském lůnu tvém odplaty věčného života dosáhli. Amen.

K P. Marii Orodovnici.

V žalu, zármutku a trudu,
ve klamu a lsti a bludu,
v úzkostech a duše tísní
nepovrhej zbožnou písní,
Matko Boží, Svěťice,
naše Orodovnice!

K Tobě vznášíme svůj vzdech:
Ve strastech nás neponech!

Nepohrdni modlitbami!
Oroduj tam přímlovami
v našem svízeli a stesku
u Mocnáře na nebesku,
Matko Boží, Svěťice,
naše Orodovnice!

K Tobě vznášíme svůj vzdech:
Ve strastech nás neponech!

Přimlouvej se za nás tvory
s andělů a svatých sbory,
mluv tam u Božího jasu
za nás i všech lidí spásu,
Matko Boží, Svěťice,
naše Orodovnice!

K Tobě vznášíme svůj vzdech:
Ve strastech nás neponech!

Pros tam za své ctitele
Boha Otce, Stvořitele,
Svého Syna, Spasitele,
Ducha, lidí Těšitele,
Matko Boží, Svěťice,
naše Orodovnice!

K Tobě vznášíme svůj vzdech:
Ve strastech nás neponech!

K P. Marii Slitovnici.

Ó Maria, Ty Matko Slitovnice,
slyš dětinský náš tklivý hlas,
kdy ruce k Tobě spínající
se k Tobě obrácíme v čas.

Ty stesky slyšíš, nářky, hoře, trudy,
Ty bídu vidíš, nouze tlak,
jenž děsem svým nás hubí všudy
a stíhá nás jak černý mrak.

Náš hřích zla toho všecku nese vinu.
Kdo z netečných a nedbalých
se utíká kdy k Hospodinu,
kdo utíká se k Tobě z nich?

Ó nehleď, Matko, nehleď, Slitovnice,
na naši hříšnou netečnost!
Patř na ztrápené naše líce,
co snáší útrap země host!

Tvá pomoc, Matko milosrdí, jistá,
kdo hledá Tvého přispění.
Ó slyš nás s blankytného místa,
kdy žádáme Tě skličení:

Již slituj se, ó Matko lítostivá,
a přimlouvej se u Syna,
ať zhyne doba žalostivá,
a vzejde téchy hodina!

Ať hloží trn se zlomí, jenž nás bode,
a zkvete růží vonný květ,
ať uschne trní žal, jenž hlode,
a zjasní se nám blahem svět!

Dr. M. Kovář.

Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg).

Postoloprty, bývalé vévodské město a okresní sídlo v Žateckém kraji, na Lipské silnici mezi Louny a Chomutovem, na levém břehu Oharky, vyniká mnohými krásnými stavbami, jako nádherným zámekem, nákladným chrámem Nanebevzetí Panny Marie, rovněž polohou svou nejen pěknou nýbrž i úrodnou.

O tomto městu nejprv zmiňuje se Kosmas († 1125), děkan pražského kostela biskupského a spolu nejstarší dějepisec země české, v I. knize své kroniky líče válku, kterou vedl Žatecký vévoda Vlastislav s Neklanem, knížetem pražským, okolo r. 869.

Vlastislav, ačkoliv měl své vévodství proti vpádům sousedních Němců co brániti, přece neustále usiloval o to, by hranice vládařství svého proti pražskému vévodství rozšířil. I podnikal začasté vpády do krajin knížectví pražského a vracel se vždycky obohacen mnohou kořistí. Poněvadž ale vladykové bilinského a litoměřického kraje vévodu Neklana podporovali

a jemu k rukou byli, vystavěl Vlastislav pevný hrad, po něm zvaný, nedaleko místa, kde tyto dva kraje spolu hraničili, a snad ves Vlastislav (Němci ji Vatislav zvou) blíž Dlažkova u Skalky to místo jest, kde onen pevný hrad stával. Neb Žatecké vévodství, jak se podobá, sahalo více k východu, k Ohři, Labi a Bělé, zaujímajíc značnou část nynějšího kraje Litoměřického. Vlastislav domníval se, že, zbudovav tento pevný hrad, bezpečen bude před útoky sousedů, vtrhl se vši svou válečnou mocí do obvodu pražského vévodství Neklanova, který sám jsa nestatečný vypravil proti nepříteli s vojskem jistého Tyra (Štyra), velmi udatného bojovníka. Když svedena bitva, na obou stranách přeudatně bojováno, takže oba vojevůdci padli; nicméně vojsko Vlastislavovo zcela jest potřeno. Nato Pražané do Žatecka*) vtrhnuvše napořád všecko hubili a plenili, hrady i vesnice palíce.

Potom i vévoda Neklan přijel za vítězným svým vojskem, a když mu nedospělého synáčka padlého Vlastislava představili, smilovav se nad ním, ušetřil ho, ba dal proň vystavěti město, v němž tento mladistvý vévoda pod dozorem jistého Duryňka, jenž již za života Vlastislavova k účelu tomu byl vyhládnut, měl býti vychováván a vzděláván (r. 764).

Kosmas podotýká, že vévoda Neklan dal to město proto vystavěti, by obyvatelé vojnou semotam rozptýleni po žateckém kraji mohli se shromážďiti kol svého budoucího pána. To město, že proto na rovině vystavěno a Duryňk ustanoven jeho správcem, aby obyvatelé nemohli se tak snadno proti Pražanům pozdvihnouti. Avšak cizozemec Duryňk nelidsky nakládaje s lidem i svým pánem, dal mladému vévodovi stít hlavu, očekávaje za to ještě odměny od Neklana. Neklan ale nad tím ohavným skutkem tak byl roztrpčen, že Duryňka dal popraviti.

Tuto událost uvádí Kosmas jako staré ústní podání, netvrdě, že by se byla skutečně udála tak, jak se vypravuje, ač v hlavních rysech vždy může býti pravdivá. Polohu onoho Neklana vystavěného města ustanovuje Kosmas poněkud slovy: „Stavěl nové město na rovině na břehu Oharky pod jménem Dragus vedle vesnice Postoloprty, kde nyní klášter ke cti Panně

*) Ježto dříve slovičeš Lucko, to nyní slove Žatecko. Palacký I. 111, Dalemil,

Marie zřítí jest.“ Z těchto slov vysvítá, že město Dragus na témž místě stávalo, kde později měl býti zbudován benediktinský klášter, totiž nedaleko Postolopr. Pozůstalé náspy svědčí, že objem tohoto města jako i jiných starých měst nebyl velký, a nestálo déle nežli 200 let, ježto za času, když Kosmas I. kn. své kroniky psal, t. j. okolo r. 1110, nebylo více po něm stopy. Snad zvolili vladykové žateckého kraje brzo po vypravované události své sídlo v městě Žatci, a Dragus k obraně neschopný spustl. Totě dle zprávy Kosmasovy nejstarší pověst o Postoloprtech.

Co populární Hájek o původu jména toho vypráví, neslušno váženým čtenářům připomínati. Pravděpodobně náleželo město Dragus mocným tehdaž Vršovcům; neb pánové z tohoto rodu mívali opevněné sídlo za Louny, posud stojící Vršovice, a dle zprávy Kosmovy drahně času i město Žatec s celým okolím.

Doba založení kláštera Postoloprtského.

Nemáme listin ani zpráv v nejstarších kronikách českých, abychom mohli určité stanovit čas založení našeho kláštera; neboť jak povědomo, v potomních válkách husitských zničen klášter, obranné sídlo věd a umění, učenosti a křesťanské vzdělanosti, ohnisko apoštolských missií, skladiště hojných listin a památek. Ač klade Neplach, představený benediktinského kláštera v Opatově, který sepsal českou a římskou kroniku až do Karla IV., založení kláštera v Postoloprtech na r. 1221, odporují tomu starší udání; neb Kosmas v I. kn. svého díla zřejmě ukazuje, že za jeho času klášter u Postoloprť stál. K tomu přistupuje, že nejmenovaný mnich kláštera Sázavského při r. 1147 poznamenal, že téhož roku v Postoloprtech skončil Čislav, opat již pátý. Proto čas založení kláštera Postoloprtského směle může se položit k r. 1100; klášter tento jesti tedy nejstarším mezi kláštery kraje žateckého; nebo žatecký chrám děkanský, dle Dobnerových Annalů VI. sv., byl vystavěn teprve r. 1183*). Starší kláštera Postoloprtského jsou v Čechách jen následující benediktinské kláštery: u sv. Jiří v Praze, v Břevnově, Ostrově, Sázavě, u sv. Ivana a v Opatovicích.

Od koho klášter založen.

Ačkoli Vršovcové lehké krve jako Francouzové vladářskému rodu neustále nesnáze a pikle strojili, a proto více mědem máchali než rozkvětu míru, umění a věd přáli, přece nelze si nepovšimnouti i jejich dobré povahy a dobrých stránek některých slavných členů; nemožno zamířeti že hrady, kostely a města zakládali. Že pak klášter Postoloprtský od Vršovců založen byl, osmělujeme se tvrditi; neb oni v X. a XI. století v žateckém kraji oplývali bohatstvím a mocí, jakož málo kde toho viděti. Náhled tento možno odůvodniti také tím, že Sekerkové*) ze Sedčic (Selče), dle Hájky v r. 1320, odjakživa měli své krypty v klášteře Postoloprtském, jsouce nástupci Vršovců. Míra zloby rodu Vršovského proti vládnoucí dynastii dovršena za času knížete Svatopluka, takže vyhlazení. Když brzo po založení kláštera Postoloprtského z rozkazu Svatoplukova r. 1138 buď odpravami buď ze země vypuzeni byli, nikdo pak neměl odvahy jich vzpomínati neb jim jakousi čest a chválu vzdávati. Vršovcové pro své nebezpečné a škodlivé bouře a pikle proti vévodům z rodu Přemyslova tak se zošklivěli a v takovou zášť upadli, že jim ani té etí nepřáno býti zakladateli jakéhos zbožného ústavu.

Odkud přišli benediktini do Postoloprť.

Řád benediktinský založený na pevných, výborných základech, náleží k nejslavnějším ústavům církve katolické. Z něho pošlo mnoho papežů, učenců, hlasatelů víry a zvelebovatelů obecného dobra. I v naší milé vlasti řád tento brzy kořeny zapustil, se ujmul a mnohé ovoce vydal; rozšiřoval se od východu na západ, kde to nejdéle s vírou, osvětou a vzdělaností křesťanskou vázlo. Tedy i do Postoloprť přišli benediktini od východu lovit duší nesmrtelných do sítě sv. evangelia. Jediná zachovaná listina z r. 1233, jižto Dobner mezi diplomy Břevnovského kláštera uvádí, poskytuje nám k rozřešení naší otázky poněkud světla. Z ní vysvítá, že vesnice Mradice, Malnice a Melvitice a od roku 1258 místo Mradice, ves Levanice náležely benediktinskému klášteru Břevnovskému. Z toho pravděpodobně plyne, že Postolo-

*) Památky Archeolog. 1854 I. 3 str. 138.

*) Palacký I. str. 380.

prtský klášter zprvu kolonii kláštera Břevnovského byl, máje jméno: „Monasterium beatae Mariae Virginis in porta Apostolorum“ (klášter blahoslavené Panny Marie v bráně apoštolův). Zdá se, že obrazy sv. apoštolů Petra a Pavla byly na bráně do kláštera neb nad vchodem do chrámu.

O klášteře v Postoloprtech uvnitř.

Patrně do vnitřního ústrojí a zřízení tohoto ústavu zasahuje činně první jeho ředitel Ježíslav, jenž vynikal jak svou postavou tak i učeností a zbožností. Nástupcem Ježíslavovým byl jistý Pero, jak vypravuje Sázavský mnich. Tento Pero byl dříve děkanem v Sázavském klášteře, a r. 1137 zaujal i úřad opata, jenž s Olomouckým biskupem do Jerusalema se odebral. A protože pražský biskup Otto mu byl náchylen, povýšen Pero po čase, roku 1147, na důstojnost opatskou v Postoloprtech. Byltě dle slov kronisty: „přívětivý, prostoduchý a neúhonný ve svém chování a zvláštní přítel dobrovolné chudoby.“ Spravovav klášter 5 let a 1 měsíc, skonal v Pánu r. 1156.

Bedřich, syn vévody Vladislava II., oblíbil si Elišku, dceru krále Geisy Uherského, a chtěl ji pojeti za manželku. Nevěsta měla se vypraviti z Uher do Čech; vévoda český poslal pro ni biskupa Daniela, bratra svého Jindřicha, Bedřicha, opata kláštera Postoloprtského a mnoho jiných českých pánů. Avšak opat Bedřich roznemohl se na zpáteční cestě, musel zůstat v jedné vesnici, kde po 3 dnech 19. ledna 1157 zemřel, byv opatem sotva 8 měsíců.

Potud sahá zpráva Sázavského mnicha o opatech kláštera Postoloprtského; Dobrovský zná ještě Bedřicha, Dětricha a Ondřeje, neuváděje o nich bližších dat a zpráv.

Stav tohoto ústavu byl zajisté výbojný, protože vládcové čeští sami, pražský biskup a možná i šlechta zavodili spolu, rozmnožující důchody dávno stávajících klášterů a nové zakládající. Ve XII. století benediktinský řád v Čechách rozmnožen o kláštery v Kladrově, Vilémově a Teplici*).

Úvahy a rozhledy.

Vesměs volno vyznati, že v tomto věku rozněcovala láska a náchylnost ku

klášterům vladaře, šlechtu a ostatní bohaté obyvatele země české. Dobře vystihl pravdu tuť slavný náš dějepyspec Palacký, píše: „Tato vroucí roznicenost pro zakládání a zvelebení nových duchovních ústavů zůstala ještě čilou v poslední čtvrti XII. století. Nižádný, jemůž duchovní blaho lidstva na srdci leží, neodepře jim, aniž může, čest a chválu. Řády tyto bývaly v středním věku semeníšti nejen náboženství, nýbrž i vědy i umění, vzdělanosti a průmyslnosti; ano i rolnictví a řemesla braly z nich zniku a zdaru. Ony děkují svou bytnost témuž ušlechtilému pudu, jenž v nových časech se jeví v nadáních spolků, jednot a akademií pro vědu a umění v své činnosti; jenže účely oněch původně mnohem vyšší a rozsáhlejší byly, jejich prostředky poměrně účinnější a tudíž ústavy samy daleko záslušnější.“

S jakou štědrostí a ochotností zvelebovali těchto ústavů na př. Vladislav I. a II., jakož i choť posledního Judita. I kníže Svatopluk, jenž nejevíl právě mnoho křesťanského smyslu, poněvadž ale se dotýkal majetku církve a sháněje nesmírnou sumu 10.000 hřiven stříbra pro císaře Jindřicha, založil přece klášter v Kladrubech. Taktéž pražští biskupové tohoto věku: Heřmaň, Manhart, Jan I., Otto, Daniel, Valentin a Jindřich prosluli jako příznivci a dobrodějové duchovních ústavů. Toliko biskupu Bedřichu, Sasu, činí český národ tu výtku, že kostely a kláštery obíraje, posýlal sebrané bohatství ven ze země. V tom věku svedené války o poslušnost na trůně českém, žateckého kraje málo se dotýkaly; také vojna, kterou Lotar, vévoda Saský a nově zvolený císař proti vévodovi Soběslavovi r. 1126 podnikl, dotýkala se s vítěznou bitvou pro Čechy u Chlumce, více kraje litoměřického. Klášter Postoloprtský pohrom válečných v této době zůstal ušetřen. (Pokrač.)

S l z a.

Padá hvězda v bílé noci
s nebe hluboka;
z hloubí ňader slza stkvoucí
tryská do oka:
pohasnula nad propastí
hvězda jako sen,
slza tvoje v temném žití
nepohasne, měkce svítí
dále v noc i den!

*) Palacký I. 41.

Zachytí se jako perla
 chvěje na řase,
 jako hvězda — třeba v duši
 v půlnoc stmívá se,
 třeba nebe nadějí tvých
 celé pod mrakem;
 třeba zmitá bolest nitrem,
 z ní to svítne novým jitem
 jako zázrakem!

Jest to vůně duše tvojí
 puklé v rudý květ
 jako nard, jenž zlatý kane
 na listy a snět;
 jest to moře, jímž uniká
 hoří lidský duch,
 kam se azur nebe níží,
 kudy v těžké chvíli shlíží
 v srdce lidské Bůh!

Xav. Dvořák.

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Pokrač.)

IX.

Hovorková marně čekala na odpověď. Nezmiňovala se o tom před nikým, ale uvnitř ji to bolelo. Viděla již, že Frantík zapomíná, ale přemlouvala se stále, hledíc ho vymluviti. Má asi chudák mnoho práce, a přijde sedřený domů, jak by pak měl chuť ku psaní, raději si odpočine. Ale srdce jí říkalo, že kdyby byl upřímným dítětem, i tehdy by malé chvílky si našel pro svoji matku.

„Zapomíná, zapomene!“

A v koutku, kdy jí žádný neviděl si potichu zaplakala nad svým mazlíčkem. Trvalo to dlouho, než poslice zase zaklepala na dveře Hovorkovic domku.

S radostí běžela otevřít Hovorková, a hned ji zvala dále.

„Tak, co nám nesete?“

„Náky noviny a psaní!“

Při slovech noviny, otočil se Hovorka na třínožce a prohodil zvědavě:

„Co za noviny?“ a už je bral z ruky poslice. Hovorková zatím brala psaní. Hovorka podíval se na adresu:

„Otěný občan Hovorka; pošta Malšov.“

„Hm, hm!“ zavrtěl hlavou a přetrhl

pásku. Z ní vyvalilo se několik čísel listu, který ještě voněl tiskařskou černí.

Hovorka rozbalil jedno číslo a četl nápis:

„Pochodeň, časopis pro šíření osvěty a hájení pravdy.“

„To bude něco pěkného, a kde je to psaní?“

Hovorková podala mu list: „Frantíkův snad?“

„No přeci si zas vzpomněl. Co pak asi píše!“ a roztrhnul obálku, četl nejprve sám a pak spustil na hlas:

„Milý otče!

Podíváte se, až roztrhnete pásku, těch časopisů, co je to? Musíte vědět, že Vám je posílám, abyste viděl, jak se tady tužíme, a pak, že já jsem původcem toho. Udělal jsem návrh a oni vydávají list. Najdete tam moji řeč. Dejte ho číst jiným, ať se jim otevrou oči, jako mně teď. Maminku pozdravuji také, ať si nedělá o mne žádnou starost, však už mám rozum a vím, co mám dělat. Vede se mi dost dobře a takto jsem ještě zdrav. Více až podruhé.“

„No, to si mohl také nechat. Ten o nás dbá!“ vytýkala trpce Hovorková.

„Prosím tě, co chceš, aby psal víc? Jest zdrav, tak o čem má psát!“ zastával se ho mistr. „Že se neztratí a že je chlapík, vidíš z toho, jak ho poslouchají, jen jim poradil, a už ho poslechli. Inu je Hovorka, má otevřenou hlavu!“

„Jen aby pak s těmi svými řečmi si neuškodil!“

„Co pak je malé dítě?“

A vzav jedno z čísel začal čísti. Napřed bylo svolání plné divných věcí, že mu Hovorka těžko rozuměl. Pak byla řeč, kterou způsobil Hovorka tento ruch.

„Jak pak to kluk svedl?“ pomyslil si mistr, a četl. „Kde se to naučil, ten to zná. Inu Videa není hloupá ves. Tam dostačí jen chvílku se oko kouknout a už má člověk jinší myšlenky.“

Frantík jistě si nemyslel, když učil se řeč napsanou Černým, že způsobí takový obdiv u vlastního otce. Kolikrát uhodil papírem, jeho slova, pobídky Černého donutily ho se ji doučit.

„Musíš přece to, co jsi navrhl, sám obhajovat, a proto se uč.“ I Toni ho k tomu pobízela a tak jakž takž se tomu doučil.

Jakou ale pýchou nadmulo se jeho nitro, když viděl tu řeč otištěnou, a nic se nezarážel, že jeho jméno je pod tím, ač

vlastně vše bylo majetkem Černého, který zase, kdo ví, odkud to opsal.

Kdyby byl ale viděl tatíka, jak mu přizvukoval, to by teprve byl povznesen. Hovorka to přečetl a pak se dal dále do čtení. Na konci se zastavil zase. Pod čarou podepsán byl redaktor: Černý a hlavní spolupracovník Kohout.

Dnes už nebylo nic po práci. Hodil botu do kouta a oblekl kabát a vzav časopisy do kapsy, šel mezi lidi. Musil se přece pochlubit, jakého má chlapíka syna, který mluví řeči, jež jdou novinami.

Noviny Hovorkovy způsobily mnoho hluku. Starý učitel zastavil Hovorku, a ptal se ho po nich. Vyzádal si jedno číslo a vzal ho s sebou na faru, aby si s panem farářem to prohlédli.

Hovorka byl tím unesen. „Vida, jak ho obdivuji.“ Ale tam ho neobdivovali, tam ho politovali. A když Hovorková šla v neděli z kostela, zastavil se s ní pan farář, a dlouho s ní hovořil. Vypτάval se jí na všechno a pak jí řekl:

„Hleďte, milá matko, ať ho z toho dostanete, jest na kraji hluboké propasti, jest-li se v ní octne, bude to veliké vás všech neštěstí.“

„Už jsem to mému starému povídala. Ale on si nedá říci!“

„Hleďte tedy sama pomoci!“

„Také už jsem psala, ale on nic!“

„Víte, co by bylo nejlepší, kdyby se dostal domů zpět. Zapomněl by na to, a bylo by dobře.“

„Já to zkusím, ale nevím, půjde-li to.“

„No nezuofejte si, pomodlete se, a ono to půjde.“

Hovorková když přišla domů, všechno vypravovala mužům, a prosila ho, aby synovi dopsal. Ale ten se na ni osopil.

„Závidí mu, to máš to! Mají zlost, že dovede mysliti. Však já to znám, protože jsou černí, chtějí, aby každý byl ve tmě.“

„A jest-li si tím uškodí dítě?“

„Uškodí, jak si uškodí? To by si každý musil teď, kdo něco víc zná, uškodit. Ať si dá farář pokoj a stará se o sebe.“

A Frantíkovi to vše vypsál. Jak měl farář zlost, a jak chytil matku a přemlouval ji, aby se proti tobě obrátila.

Frantík, když to dostal, ještě více zpyšnil a teď si umínil, že půjde dále touto cestou. Mají zlost jistě, závidí mu, a také to Černému řekl, ten jen přikyv,

a hned v příštím čísle, že o tom kněžském rozumu promluví.

Kdo znal dříve Frantíka, ten by teď byl ho ani nepoznal. To nebyl ten hodný, tichý, skromný hoch, který s malým kufríkem přivandřoval do Vidně. Teď to byl mladík divající se vzpurně do světa, hrdý, domýšlivý, vyhledávající hlučné zábavy a ukazující všude svou prázdnou moudrost.

Protože pak svým vystoupením ve schůzi a řeči, pro založení listu, obrátil na sebe pozornost, hned také našel dosti stoupenců, kteří jeho výklady, vybrané z pokladnice Černého a Kohouta, poslouchali s úctyplným obdivem; ač tomu mnohdy ani sám pan řečník nerozuměl.

Súčastňoval se horlivě schůzí a učil se naspaměť dlouhým řečím, které mu Černý půjčoval, když jich nemohl přednésti sám, máje radost, že toho chlapíka tak přebavil, jak říkával „na červenou.“

Co Frantík prováděl, všechno bylo svědomitě vypisováno aspoň z hruba v „Pochodni.“ A není divu, byl on jejím nositelem, jejím dobyvatelem.

Ač starý Hovorka z toho měl radost, přece jednomu se o tom nezmiňoval nikdy. A to byl Svoboda. Věděl, že tento jest dobrý, věřící katolík, a pak že má býti tehánem jeho synu. Vyhybal se sice úzkostlivě každé příležitosti k rozmluvě o tom, ale přece jednou k tomu přijiti musilo, a také přišlo.

Sešel se se Svobodou v hospodě, a ten hned se ho tázal, jak že se má Frantík.

„I dobře, děkuji za optání!“

„No a co o něm píšou noviny?“

„Jaké noviny?“

„Ty, co dostáváte, ještě jste mi je neukázal.“

„Co byste z toho měl?“

„Viděl bych, jakých lidí se drží váš hoch!“

Hovorka z tohohle již začal cítit cosi nelibého a proto hleděl raději zabrousiti jinam, ale Svoboda ho nepustil.

„Víte,“ pravil, „já jsem je také četl, ale něco tak hanebného ještě jsem neviděl. Já se divím, že to dovolí tisknout. To je nějaká čistá společnost. A napíšu si „časopis pro hájení pravdy a šíření osvěty.“ Nežli takovou osvětu, to raději nic; víte, jsem už starý, leccos jsem viděl, ale že by ten váš Frantík takhle mohl mluvit a tak být zkaženým, to jsem neviděl a neslyšel. Já vám řeknu: Když člověk ztratí víru, pak je na nejlepší cestě ke všem

zločinům. A váš Frantík moc se kolísá, jak se chytá takovýchle věcí, jest-li snad už není v té propasti;“ odmlčel se a zapil to. Hovorka mohl zrovna na Svobodovi oči nechat. Takhle ho ještě neslyšel jak živ mluvit. Rád by mu byl sice odpověděl, ale bál se, aby ta hlubina, která se začínala šířit mezi nimi, ještě více se nerozevřela a jeho plány nepadly do ní. Proto ani nemukl, jen se díval do sklenice. Svoboda ale jak byl v proudu, hned se také nezastavil.

„Jako on si dovolí mustrovat Pána Boha. Takový floutek. Že prý je to pěkný pořádek ve světě. Já bych rád věděl, jaký on by zavedl, má na to ještě krátký rozum. Zlodějství je prý, kdo má více než druhý. Slyšte, souse, tak my že máme svoji příčinnivostí více, než ten který opilec, jsme zloději. Není tohle zrovna nesmysl? Ten se tam v té Vidni chytl pěkných věcí. Raději kdyby si hleděl řemesla. Kdo by to byl řekl, když tam odcházel. Inu jablko daleko od stromu se neodkultí. A vy, řeknu vám to tady do očí Hovorko, vy budete mít největší vinu, jest-li se dodělá špatných konců. Já mít kluka a poslat mi něco takového, ten by se podíval, a vy to ještě roznášíte a schvalujete!“

Hovorka teď ale už se také rozehrál. Viděl, jak všichni na něj se dívají, a leckde zdálo se mu, jako by zahlédl úsměšek. Nic nedbaje na svoje plány, pustil se do Svobody:

„Také jste jedním z těch, co myslí, že snědli moudrost; budete chtít každého kantorovat. Kdybyste četl noviny, pak byste tomu rozuměl, otevřely by se vám oči, které vám běztého jenom na faře zalpili a na mne vás poštlali.“

„Co sem pletete faru. Já nepotřebuji, aby mne někdo štlal, mám rozum, a když čtu takovýchle nesmysly, musil bych být zrovna ze dřeva, aby mne to nedohrálo!“

„Protože tomu nerozumíte. Ti mají pravdu. Chtějí aspoň, aby byla nějaká spravedlnost na světě, a neměl jeden všecko a druhý nic.“

„A jak to chtějí dokázat? Tím, že to těm, kteří mají, vezmou. To je mi čistá spravedlnost. Pak lečjaký flamender, kdyby to na krásně dostal, za pár dní to prolumpačí, a bude chtít znova. No není to pravda?“ obrátil se k druhým, kteří s účastí poslouchali ten zápas.

„Ba že!“ přisvědčovali horlivě.

„A jak mluví tam o nábožensví, není místa, kdeby nehleděl do toho štlouchnout. Kněží tam nadává, a rád bych věděl, co mu udělali?“

„Balamutí lidí!“ vrazil do toho Hovorka.

„My jsme tady všichni, kteří chodíme do kostela, na kázání, na mši sv., a tedy podle vás bysmě musili býti celí obalamuceni. Takoví hošičkové, takovým lidem, kteří musili něco více přeskákat nežli oni, budou cpát takové urážky? Naposledy i váš Frantík bude učenější než pan farář. To musí v té Vidni zrovna s deštěm padat ta učenost.“

„Vy vidíte jenom ty černé věci a ty dobré nevidíte. Ostatně tam se říká, že každý má náboženství za soukromou věc, tedy co se tak zlobíte!“

„To je ale zrovna chyba. Protože, kdo pak dá dítky učit sv. náboženství, když to bude soukromou věcí. To je, jako by řekli, náboženství musí přestat. A přestane-li náboženství, pak člověk bude jako ta nemá tvář!“

„A o co je také víc? Však to dokázali učenci, že člověk povstal pomalu vyvinem z opice. A v Africe prý jsou ještě takové opice zrovna jako člověk.“ Chtěl mu podrazit Hovorka nohy.

„Tak to máte tedy pěkné příbuzenstvo. Naposledy se budete s nějakým tím rohatým ještě strejčkovat?“

Po tomhle následoval v celé hospodě nehorázný smích. Hovorka se zarděl a pravil:

„Mezi lidmi, kteří takhle chtějí mluvit a urážet, není moje místo,“ a sebrav čepici odešel pryč.

Po jeho odchodu všichni pochvalovali Svobodu, jak ho sbíral.

„Dobře mu, myslí, že sněd učenost. Ten se navyvával círátů s tím Franckem. Teď jste ho zkontil.“

Svoboda se také z toho těšil. Už se dávno na něj chystal a dnes si schladil žáhu.“

X.

Símě rozsávané Černým v jeho listě „Pochodní“ se ujímalo, kam zapadlo. Bylo mezi těmi českými dělníky mnoho a mnoho takových, kteří dávno zapoměli na to, co vštěpováno jim do útlých srdcí dětských, zapomínali v tom viru hlučného světa, na největší perly — viru a zbožnost.

Ten život je tísnil, tlačil dolů, a ta

hvězda, která by jim mohla osvititi to těžké žití, ta hvězda buď uhasnula, nebo pokryta byla hustými, těžkými mraky. A v tuto třídu lidí zalehl náhle vábivý hlas listů, které hlásaly klid, štěstí. Není divu, že hnali se za tím hlasem tak mnozí, jako žene se často poutník za zárnou bludičkou, která ale ho zavede v bahno a močál. Mnoho jich poslechlo toho vábivého zpěvu po svobodě, po bratrství.

Když cítil Černý, že má za sebou dosti oddaných soudruhů, umluvil se s jinými ještě předáky a společně ustanovili svolati velikou schůzi dělnickou, která měla ukázati, jak mocná hradba stojí k obhájení zásad jimi hláсанých.

Promluvití měl v této schůzi Kohout. Chtěl sice k tomu dostati Frantíka, ale ten bál se před takovým množstvím vystoupiti, a proto ponechal si jen úlohu pořadatele.

V neděli odpůldne ve vídeňském okresu Hernals svolaná byla velkolepá schůze. Již v první hodiny valili se zastupy dělníků do této schůze, tak že veliká místnost sotva je pojala.

Jako moře hlučelo to mezi nimi, očekávajícími, co bude se dít. Mnozí byli již zasvěceni v celé to divadlo, pohybovali se mezi lidem a promlouvali sem tam o všeličems. Bylo je viděti každou chvilku jinde.

Konečně udeřila hodina početí schůze. Na řečniště vstoupil Černý a ohlašoval, že třeba nejprve zvoliti předsedu schůze. Zvolen předseda, který udělil slovo občanu Kohoutovi. Začal přednášku svou: „O požadavcích čtvrtého stavu.“

Z počátku často musil se zastaviti. Hluk p. ystávající každou chvilku na různých stranách přerušoval jej ve výkladu. Ale pomalu vlny se tišily a pak všichni poslouchali.

„Trojí heslo postavili jsme si na prapor náš. Rovnost, svobodu, bratrství. Tato tři hesla chceme dobýti stůj co stůj. Pro ně chceme nasaditi svoji krev, obětovati všecko. Co jest to rovnost. Jsme všichni lidé, ať tlučem kladivem, či cinkáme penězi, a proto máme míti stejná práva. Těch se nám upírá. Jsme otroci mocnějších, kteří to, co mají ukradli nám, kteří nemáme nic. Majetek jest zlodějství. Chceme svobodu ve všem. Žádný ať nás netlačí v prach smýšlenkami náboženskými. Boha není, nepotřebujeme kněží. Chceme ať ženy jsou svobodny jako muži. Žádné zákony.

(Komisař ho napomíná, on však ho nedbá.) Žádnou tyranii. My chceme sami sobě vládnout. (Komisař ho napomíná podruhé, Kohout však v svém nadšení ani neslyší. Jako šílený řve dál.) Ano my chceme vládnout, a také budeme, kdybychom celý svět v krvi utopiti musili.“

(Pokračování.)

KRONIKA.

Z Prahy. Jeho Eminenci nejdůst. pán František de Paula, kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský dlí nyní ve Wörishofenu.

— **Svěcení zvonů.** Dne 10. října t. r. bude vysvěcen nádobný chrám sv. Ludmily na Král. Vinohradech, načež službám Božím bude ihned odevzdán. Za tou příčinou jest v novém tom kostele nejčilejší ruch, aby vše, co potřebno, do té doby bylo hotovo. V posledních dnech byly sem přivezeny tři veliké zvony a sice Ludmila (kterýž jest největší ze všech a jenž na jubilejní výstavě r. 1891 byl vystaven), Václav a Prokop. Všecky tyto tři zvony zhotoveny byly ve zvonařské dílně pražské mistra Diepolta a v nejbližší době budou sem přivezeny ještě jiné dva zvony a to Vojtěch a Maria, kterýžto poslední umístěn bude na věže sanktusové. Svěcení zvonů těch vykoná J. M. nejdůst. p. Ferdinand Kalous, světitel biskup pražský dne 7. září o 4. hod. odpo. Zvony po svém posvěcení budou ihned na věže vytaženy. První dva zvony Václav a Ludmila patří mezi největší v celé Praze.

Literární oznamovatel.

— „*Kalendář duchovenstva česko-slovanského na rok 1894.*“ Ročník X. Redaktor Dr. Karel Vondruška, koop. u sv. Havla v Praze. Cena 1 zl. 20 kr. V Praze 1893. Tiskem a nákladem Jos. R. Vilímka. Letošní ročník tohoto kalendáře zdobí v předu velmi zdařilá podobizna Jeho knížecí Milosti nejdůst. pána Dra Theodora Kohna, knížete-arcibiskupa Olomouckého, k níž přináleží stručný životopis téhož vysokého hodnostáře církevního. Nato následuje Soustavný přehled zákonův a nařízení občanských o působení orgánů církevních ve škole obecné a měšťanské z pera slovatného spisovatele Dra Antonína Skočdopole, čestného kanovníka, profesora pastýřského bohosloví atd. v Č. Budějovicích. Článek tento vydán podruhé k přání z mnoha stran projevenému, avšak

z velké části jest přepracován a nově vydanými zákony a nařízeními, v poslední době dosti četnými, rozšířen a potřebnými pokyny k nim opatřen. Nato následuje přehled duchovenstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, upraven všemožně dle přání, jež bylo v poslední době projevováno. Úprava letošního ročníku jest pečlivá a velmi vkusná, tak že dostane se každému za poměrně nízkou cenu vhodné knížky příruční. Komu nepostačuje seznam žáků, tomu sl. nakladatelství ochotně potřebný počet stran bezplatně zašle.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Alois *Klecan*, katech. na odpoč. v Klatovech, 12. srpna 1893, (nar. 20. ledna 1840, vysv. 15. července 1866).

Ustanoveni jsou:

- P. Josef *Zika*, kněz ř. křížov. a admin. v Živohoušti, za realn. admin. tamže;
p. Jos. *Pomrhonc*, admin. in spirit. v Křečově, za interkal. admin. tamže;
p. August *Heinze*, kapl. v Oberhannsdorfu, za far. v Passendorfu (Kladsko);
p. Jan *Schmíd*, far. v Chotětově, za faráře v Svémyslicích;
p. Jan *Steiner*, katech. v Chebu, za katech. na německé realné škole v Karlíně.

Uprázdňené místo:

Chotětov, fara patr. Jeho cís. Vys. Ludvíka Salvátora, arcivévodý Toskánského, od 29. srpna 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Mucha*, děkan v Ohnišťanech, 19. srpna 1893, (nar. 7. května 1826 v Solnici, vysv. 25. července 1852);
p. Ant. *Bouchal*, děkan v Chlebičích, 23. srpna 1893, (nar. 23. pros. 1828 v Oustí nad Orl., vysv. 25. července 1853);
p. Jan *Slavík*, far. v Sebranicích, 31. srpna 1893, (nar. 28. srpna 1842 ve Sýnčanech, vysv. 25. července 1868).

Ustanoveni jsou:

- p. Václ. *Šafránek*, admin., za far. v Pertolticích;
p. Václ. *Tejchmann*, kapl. Jičfnský, za far. do Libštátu,
p. Vlad. *Žid*, kapl. Šlapánovský, za kapl. do Rokytnice;
p. P. *Polreich*, admin. Hradištský, za admin. do Heřmanic;
p. Vinc. *Rameš*, koop., za admin. v Ohnišťanech;
p. Václ. *Oliva*, neom., za koop. do Krouné.

Uprázdňená místa:

Ohnišťany, fara patr. B. Dresslera, od 20. srpna;
Chleby, fara patr. nábož. matice, od 24. srpna;
Sebranice, fara patr. kníž. Thurn-Taxisse, od 1. září t. r.

V komissí nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

OBSAH: Kázání na slavnost Narození nejbl. Rodičky Boží, Marie Panny. — Kázání na slavnost Jména nejbl. Panny Marie. — K P. Marii Orodovnici. K P. Marii Slitovnici. (Básně.) — Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg). — Slza. (Báseň.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktori:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Ranní kázání

na neděli sedmnáctou po sv. Duchu.

„Milovati budeš bližního svého,
jako sebe samého.“

Mat 22, 37.

Krásný, pohnutlivý příklad všestranné lásky k bližnímu zanechal nám Pán Ježíš; neboť On všecky lidi stejnou, bratrskou láskou miloval. U nás, mezi lidmi se obyčejně stává, že ty osoby, které svazkem příbuzenství s námi spojené jsou, více než jiné lidi milujeme, ano že k vůli a z návodu příbuzných jinému uškoditi hotovi jsme. Tak to však nebylo při našem milém Spasiteli. On miloval sice příbuzenstvo své srdečně, zvláště pak milou matku svou až k poslednímu okamžení synovskými milovati nepřestal; ale tu samou lásku i ke všem ostatním lidem ve srdci svém pěstoval, jak sám o tom dosvědčuje, řka: „Kdožkoli bude činiti vůli Otce mého, jenž v nebesích jest, ten jest bratr můj, i sestra, i matka má“ (Mat. 12, 50.). Také upřímnost a náchylnost, kterou u jiných lidí k sobě spatřujeme, bývá příčinou, že takové, sobě oddané duše nad jiné lidi milujeme, a na-proti tomu těm, kteří nám nepřejí, zase nepřívětivostí splácíme. Ale při našem Pánu Kristu nic takového nespátřujeme. On arci své věrné, své přátely a učedníky miloval, jim žehnal, za ně k Otci nebeskému se modlil; ale tu samou lásku také svým nepřátelům prokazoval, také těm žehnal, také za ně se modlil; ano slova, která na kříži takřka naposled vyšla z úst umírajícího Ježíše, obsahovala modlitbu za nepřátely. Též se na světě běže ohled na

přednost a vznešené postavení, tak že osob vzácnějších a mocnějších více sobě vážíme, než nízkých a sprostých. Tak ale nečinil Pán Ježíš. U něho nebylo ohledu na osobu lidskou, On k vznešeným i sprostým stejnou lásku zachoval, všem stejně ku pomoci spěchal, a s tou samou ochotností, s kterou zemřelou dceru knížecí k životu probudil, vzkřísil také syna opuštěného, chudobného vdovy Naimské.

Láska Kristova k bližnímu neznala rozdílů, ani meze, ani konce. On miloval chudé, byl jejich těшитelem, učitelem, obživitelem, při tom však bohaté nezavrhoval, a když k němu nešli, On sám do příbytku jejich vcházel, abý jim zvěstoval království Boží, jak toho důkaz máme při Zachaeovi a Šimonovi málomocném. On miloval duše ctnostné a srdcem čisté, přislíbil jim, že Boha viděti budou; při tom ale hříšníků se neštilil, k nim choval se co nejlaskavěji, a zaručil jim stejného se spravedlivým v nebi podílu, řka: „Amen, pravím vám, že bude radost v nebi nad jedním hříšníkem, pokání činícím, větší, než nad devadesáti devíti spravedlivými“ (Luk. 15, 7.). On miloval zarmoucené a trpící, je těšil a mocným slovem silil, řka: „Odplata vaše hojná jest v nebesích“ (Mat. 5, 12.); při tom ale plesajících a se radujících z lůna lásky své nevymítal, On se radoval s nimi, On hodoval se svaдебníky v Káni Galilejské při veselé zábavě, přátelské rozmluvě, a nařídil i nám, abychom se radovali s radujícími, a s plačícími plakali. On miloval zdravé, v zástupu shromáždil je kolem sebe a lékem slova Božího chránil je od nemoci duševní a smrti věčné; při tom však na nemocné nezapo-

mněl, a slovem všemohoucí lásky od neduhů tělesných zázračně je uzdravoval. On miloval dospělé, a aby ještě dospělejšími k životu věčnému učiněni byli, o to horlivým vyučováním snaživě se staral; avšak i na dítky pamatoval, k sobě je volal a jim žehnal, řka: „Nechte maličkých přijíti ke mně, a nezbraňujte jim, neboť jejich jest království nebeské“ (Mat. 19, 14.).

Láska Kristova k bližnímu neznala rozdílu, ani meze, ani konce. Miláček Jeho Jan spočíval při poslední večeři na Jeho prsou, a přece v tu samou dobu hleděl božský Mistr okem slzou lásky zakaleným na svého zrádce Jidáše. Lotra kajícího na kříži potěšil slovem laskavého odpuštění, nad lotrem pak zatvrzelým zakvílel vzdechem bratrského politování. Věrného vyznavače svého, prvomučedníka Štěpána, posilnil Kristus v hodině těžké nebem otevřeným a zjevením božské slávy své; ale také krvolačnému protivníku svému Šavlovi na cestě do Damašku nebe otevřel, a zázračně jej obrátil.

Rozm. v Kr., svým vlastním příkladem poučil nás Kristus nejdůtklivěji, kdo náš bližní jest, a komu tedy službou lásky povinni jsme a zavázáni. Netoliko pokrevenci a příbuzní, ne, kteří v jedné obci, v jedné vlasti s námi přebývají, kteří k stejnému pokolení, k stejnému náboženství s námi se přiznávají, ne pouze ti jsou naši bližní, které milovati máme; touto hodností honosí se celé člověčenstvo, po všech světa dílech rozptýlené. I ten divoch, jenž v pustinách Amerických v nevědomosti své němým modlám se klaní, i ten ubohý člověk na ostrovech Austrálských a uvnitř Afriky, který ve své nevázané surovosti člověka, spolutvora svého pronásleduje, zabíjí a hody sobě z něho strojí, i ten jest náš bližní, náš bratr. Také on jest od Boha Otce stvořen, od Krista Ježíše vykoupen, a k dědictví života věčného milostí Ducha sv. povolán. Také jemu jsme povinnováni svazkem lásky, modlitbou lásky, službou lásky. A v tom právě záleží nejvyšší důstojnost a nejlepší důkaz pravdivosti našeho náboženství, že ono celý okrslek země vyhlašuje za jednu vlast, všechny světa národy za jednu rodinu, veškeré člověčenstvo za bratry a sestry vespolek. Než běda! Již bezmála 2000 let vznáší se slunce lásky a slova Kristova nad obzorem země, a člověčenstvo posud neprohlédlo; již 2000 let bez mála rozlehá se po světě onen sbratřující zvuk:

„Miluj bližního jako sebe samého,“ a lidé ještě neporozuměli. Národ zvedá se proti národu, obec proti obci, soused proti sousedu, bratr proti bratru, syn proti otci. Běda, že nechceme porozuměti těm pozeňnaným zvukům lásky, a kdežto bychom již zde na světě mohli mítí nebe, sami sobě připravujeme peklo. Když se ale k vůliездеjšímu blahu a štěstí v lásce bratrské sjednotiti nechceme, učíme to aspoň pro blaho věčné, pro spasení své duše. Neboť těžkou pokutu uvalil Spasitel náš na ty, jenž přikázání lásky lehkomyslně ruší, když praví: „Kdo se hněvá na bratra svého, hoden bude soudu“ (Mat. 5, 22.). A miláček Páně sv. Jan praví: „Kdo nenávidí bratra svého, vražedník jest; a víte, že žádný vražedník nemá života věčného“ (I. Jan 3, 15.). Ó zhrzme se pohružky této, a upřímnou, účinnou láskou vespolek se milovati počneme, aby nás původce a koruna lásky, Ježíš Kristus, za své jedenkráté ůznal a k sobě přijal.

A m e n.

Ř e ě

o pohřbu vdp. Josefa Muchy, čest. děkana a býv. faráře v Ohništanech, kterou konal Boh. Hahl, b. kons. rada, vik. a děk. v Hořicích.

„Spravedlivý, byl-li by smrtí zachvácen, v občerstvení bude.“

Moudr. 4, 7.

Jest tomu, draží přátelé a rozm. v Kr., pět měsíců, co shromáždili jsme se, já a duchovní bratři moji, za podobnou smutnou událostí, jako dnes; a bylo to v Petroviciích, farnosti b. vikariatu našeho. Byltě zesnul v Pánu tam vdp. Vilém Hrubý, čestný děkan a farář tamní, krajan můj a přítel od mladosti mé. A když jsme šli ze hřbitova, vykonavše povinnost bratrské lásky a kdy jsme jej uložili ku poslednímu odpočinku, řekl stařícký jeden spolubratr, jdoucí vedle mne: „A nyní jest řada na mně; jsemť nejstarší mezi vámi.“ A pravdu pověděl; jako by byl tušil váhu slov; a víte, kdo to byl? Aj ten, jehož tělesná schrána zde mezi námi odpočívá, k jehož pohřbu shromáždili jsme se, jemuž touž poslední čest a lásku prokazujeme, váš duchovní otec a dosavadní pastýř, vdp. Jos. Mucha, č. děkan a farář Ohništanský, čestný občan všech přifařených obcí kollatury zdejší.

Tušil, trápen jsa již léta neduhem nezhojitelným, který po sv. Antonínu dostal název „pas sv. Antonína“ (Herpes soster), cítil, že tělem chřadne, sil že ubývá a že života jeho mezi námi bude už na mále. A co tušil, 19. tohoto měsíce a to ráno o půl deváté splnilo se. Tu jsme kolem jeho rakve: my duchovní jeho spolubratři, ctěné učitelstvo, vážená představenstva obcí, muži a ženy, jinoši a děvy, i ty děti, všickni, všickni shromáždili jste se kolem této rakve, rakve to — otce svého.

Narodil se v Solnici, v Kralohradecku, 7. května 1826, na kněžství vysvěcen nejduš. biskupem Karlem Borr. Hanlem 25. července 1852, zesnul v Pánu 19. srpna 1893; byl tedy stár 67 let, 3 měsíce a 12 dní; knězem 41 rok; zde pak něco více než 30 let; s vámi žil, s vámi trpěl a se radoval, s vámi takorůzka srost, v pravdě — otec váš.

A já mám řečniti nad rakví tvou, drahý bratře a milý příteli! raději slzou bych mluvil, než ústy a jazykem! Ode všeho mám okusiti? Strídat se radost a žalost v životě mém a já za svého desítiletého vikařování již všechny starší bratry ku hrobu doprovodil; a říci mohu, jako zesnulý: Nyní jest řada na mně; nyní jsem já nejstarší! Děj se vůle Boží!

Znaje já, zejm., povahu i život v Pánu zesnulého spolubratra, volil jsem text písmo svatého (Moudr. 4, 7.): „Spravedlivý, byl-li by smrtí zachvácen, v občerstvení bude,“ t. j. v blahé naději, v životě věčném; ukážu, že slova ta dobře na něho se hodí. —

„Spravedlivý, byl-li by smrtí zachvácen, v občerstvení bude.“ Slova ta dobře obrácena býti mohou na vašeho v Pánu zesnulého duchovního otce: bylť knězem horlivým, kazatelem neunavným, katechetou výborným. Byl:

a) knězem horlivým. Nesmíte měřiti dle starce, ale za dob mladého muže, plného života a svěžesti. Kterakou lásku měl ke studiím, patrně odtud, že, jsa chudý a nemoha sobě platiti byt a stravu v Rychnově, kde byly školy latinské, denně, po plných 6 let gymnasijských, chodil z domu, ze Solnice do Rychnova a zpět; a neomrzelo jej a vytrval, až gymnasijská studia ukončil. Jsa hlavy bystré a od Boha nadán schopnostmi, studoval velmi dobře.

Filosofii (7. a 8. třídu) konal v Lito-myšli, pod otcí piaristy, s prospěchem rovněž výborným a citě se míti povolání

ku stavu duchovnímu, vstoupil r. 1848 do kněžského semináře v Hradci Králové, kdež i také po 4 letech 1852 na kněze posvěcen jest.

Kaplanoval na některých štacích v Kralohradecku, hlavně v Kunvaldě, čtyřikráte choleru přežil, kde na sta nemocných zaopatřil a na cestu ku věčnosti připravil, sám jsa vždy neohrožený a bez všeliké bázně. Kolikráte se díval smrti do očí? kolikráte byl život jeho v nebezpečí v té nakažlivé nemoci? V důvěře, že Bůh chrání jej, konal povinnost svou, že ne svévolně a lehkovážně vydával se v nebezpečí a Bůh — chránil jej.

Byl i nábožný; hlubokou choval víru v srdci svém a důvěru v Boha neobmezenou a ta sílila jej a činila srdnatým, neohroženým; neboť pravá víra nezná bázně, jak dí apoštol: „Bázněť není v lásce, ale dokonalá láska vyháň ven bázeň“ (1. Jan 4, 18.). A jako ne v lásce, tak ani ve víře. To může jen kněz katolický, kterýž stojí sám ve světě, ježž nic na něj neváže, kterýž ví, že, padne-li, padne sám a hned jiný nastoupí na místo jeho, vyplní mezeru jeho.

Jsa nábožný, modlíval se rád, zvláště své kněžské hodinky; byl horlivý ctitel Rodičky Boží, svého patrona, sv. Josefa, sv. Václava, ochrance tohoto chrámu Páně i všech sv. patronů českých. Miloval okrasu domu Božího, o nějž svědomitě se staral; důkaz nový hlavní oltář i nový obraz na něm, i svatostánek, svatá křížová cesta a jiné. Že nábožný byl, i z toho vysvítá, že za těch pět neděl, co byl k lůžku upoután, dvakráte se dal zaopatřiti, touže po Spasiteli, Ježíši Kristu, jedině posile a útěše nemocných; že modlil se hodinky a růženec do poslední chvíle.

b) Byl i kazatelem neunavným; ještě letos stál zde, na tomto místě, na kazatelně, hlásaje vám slovo Boží a nemoha odolati touze, lámati vám chléb duchovní a nasycovati vás slovem Božím, ač už velice churav byl. Co se vám nakázal za těch 30 let! Pamětliv jsa slov apoštola Páně: „A meč Ducha vezměte, jenž jest slovo Boží“ (Ef. 6, 17.), věděl, že za dnů našich, kde jen se řeční a řečníci, ať praví ať nepraví, se snaží, uchvátiti posluchačstvo a vpraviti mu zásady své; i on vynasnažil se, mluvit, ale v duchu Kristovu, v duchu pravdy, proti zhoubnému duchu času, proti zásadám nepravým a nevěreckým, ať mu již říkali kazatel zpáteč-

nický anebo jakkoli, maje za vzor řečníky nejvýtečnější a jsa přesvědčen, že všeliká moudrost světa se rozplyne jako bublinka a že sv. pravda učení Kristova jako slunko v plné záři vyjde na obzor a zastkvěje se v nové slávě ku blahu lidstva a svítiti mu bude dále na dráze pozemského toho života.

c) A jako byl horlivý kněz a kazatel, rovněž i výborný katecheta a učitel. Mnoho na tom záleží, nejmilejší, jakého a kterého učitele náboženství člověk z mládí má, neboť on první símě klade do té půdy panenské, do útlého, nezkaženého srdce dítětiho. Proč, když zasíváte, nejm., berete zrní to nejlepší? Chcete mítí dobrou úrodu; proč, když štěpujete, berete vruby ty nejkrásnější a se stromů těch nejušlechtlejších? chcete mítí dobré ovoce. A tak i s dítětem. Kterí rodiče by si nepřáli, aby dítě jejich, vzrostši, přinášelo ovoce zbožného života, úcty a lásky k nim? Proto byl v Pánu zesnulý, to věda, horlivým, ba neunavným ve škole; býti s dítkami, bylo mu radostí, potěšením; proto domohl se výsledků stkvělých práce své; a já vám na své dobré svědomí mohu říci, že jsem se těšil na zkoušku z náboženství do Ohništan a rád jsem pobyl mezi mládeží vaší, věda, že uslyším odpovědi pěkné a jadrné; a jako mně, i jemu bývaly hodiny, jež ztrávil mezi mládeží, v životě ty nejmilejší. A proto všechna čest a chvála památce jeho! proto zcela dobře můžeme na něho obrátiti slova: „Spravedlivý, byl-li by i smrtí zachvácen, v občerstvení bude.“ Proto i nejdůst. Ordinariát, uznáváje jeho dlouholeté, opravdové zásluhy, jmenoval jej čestným děkanem a všechny obce přifařené svým čestným občanem, největší to vyznamenání, jehož obec dáti může, čímž obce rovněž pociťly i sebe.

Mimo to byl ve svém úřadě přísný a pořádný; a snad v celém vikariátě nejsou úřední knihy tak čisté a krásně psány, jako zde; rovněž v pořádku i kostel, roucha, prádlo, nářadí i farní dům.

Žeť byl i milý společník, zvláště za mladších let, jest známo; všude byl rád viděn, všude spokojen a vesel; i přispíval ku počestné zábavě svou živou letorou a veselou povahou, tak že vešlo o něm v pořekadlo: „Pater Josef Mucha — veselého ducha.“ A víte, odkud ta veselost a spokojenost? to nebyla žádná rozpustilost, nevázanost; pocházelat z čistého a nábožného srdce, z dobrého svědomí, dobře vykonané

povinnosti; proto vždy a všude hájil a zastával pravdu a spravedlnost a nenáviděl nepravost. Proto právem o něm platí: „Spravedlivý, byl-li by i smrtí zachvácen. v občerstvení bude.

O kéž ústa tvá, nyní zamlklá, pějí i tam čest a chválu Boží! Kéž Beránek Nejsvětější, ježž jsi denně Otci nebeskému obětoval, i tam ukáže ti tvář svou laskavou a milostivou! Kéž přijme tě pod ochranu svou Matka Boží, Panna Nejsvětější! Kéž přimluví se za tebe sv. patron tvůj, sv. Josef, i sv. Václav a všickni sv. patronové čeští!

I doufáme, že tak bude; neboť slibil Spasitel: „Bude-li mně kdo sloužiti, poctíť ho Otec můj, a kde jsem já, tu i služebník můj bude“ (Jan 12, 26.); že uslyší z úst Pastýře Nejvyššího ona potěšná slova: „Služebníče dobrý a věrný, žes nad mállem byl věrný, nad mnohem tebe ustanovím; vejdiž v radost Pána svého.“ Amen.

Obětování P. Marie.

Marii, svou dcerou ctnou
Joachim a Anna
zbožně ve chrám přivedou
záhy časné z rána.

Dívka, teprv tříletá,
světa odríká se,
službou k Bohu zalétá
ve mladistvém čase.

Duše svojí nevinnost
obětuje Pánu,
srdce svého čistý stkvost
k Jeho chystá stanu.

Buď nám, Panno, příkladem:
život Tvůrci záhy
věnovati v mládí svém,
s počátku své dráhy.

Bůh tu obět vidí rád,
s láskou přijímá ji,
nahradí ji nastokrát
v žití tvého máji.

Přijmi, Otče, srdce mé
v obět darované
z lásky k svatě lásce Tvé,
milostivý Pane!

Tys mi život daroval,
přijmi darem zase,
cos mi v lásce věnoval,
přijmi k mojí spáse!

Dr. M. Kovář.

Promluva

k poutníkům Vambeřickým,

kterouž na počátku pobožnosti konal ve Vam-
beřicích v Kladsku dne 7. září 1890 *Josef V.*

Smělý, farář Ratenický.

Rozmilí v Kristu poutníci!

Všichni jsme hosté a poutníci na této zemi a život náš jest obtížná a daleká pouť do nebeského Jerusálema, do věčné vlasti. Proto také poutě na vzdálená místa posvátná jsou zcela přiměřeny naší lidské přirozenosti, kteráž si libuje v proměně a střídání; a proto nalazíme poutě v nejstarší dávnověkosti. Putovali již pohané, kteří sice pravého Boha neznali, přece však nějakou nejvyšší bytost nad sebou a nad světem uznávali a tušili. Putovávali židé z rozkazu Božího třikráte do roka k stánku Božímu, k arše úmluvy, kteráž za dnů Šalomounových trvale byla umístěna v chrámě Jerusalemském. Putovala panenská matka Boží častěji do Jerusálema, putoval tam sám Kristus Pán již ve 12 letech s matkou a pěstounem svým. Putoval Pán Ježíš s apoštoly k slavnostem do Jerusálema. Putovali křesťané hned v prvních stoletích po Kristu do svaté země, na místa posvěcená slépějemi a krví vtěleného Syna Božího. Putovávali od starodávna a putují dosud katol. křesťané na místa zasvěcená Bohu a panenské matce Boží. „I proč tam putovali a putují, proč utrácení peníze a čas?“ řekne mnohý nepřítel poutí; „vždyť mohou všude Boha ctít a Pannu Marii vzývat.“ Kdo takto mluví, mluví stejně nerozumně, jako kdyby řekl: „Proč jezdí lidé do lázní, vždyť je voda všude?“ Jako Bůh jenom některá místa obdaril léčivými prameny, podobně jen některá místa vyvolil, aby se na nich hojněji prýstily prameny Jeho milosti.

Na takové omilostněné místo i my jsme, př. dr., z daleka připutovali pod ochranou blah. Panny a strážných andělů. Připutovali jsme na místo omilostněné mnohými zázraky způsobenými od Boha na přímluvu Panny Marie, na místo, kam již

přes 600 let putovali a putují zbožní křesťané ze Slezska, Čech a Moravy, na místo, kde dojemnými obrazy a skupinami soch znázorněn jest život a zvláště umučení Spasitele našeho, kde znázorněn jest Jerusalema se svatými místy. Ocitli jsme se tedy v znázorněném a napodobeném Jerusalemě. Sv. Jarolím však píše: „Není chvalitebný ten, kdo v Jerusalemě byl, nýbrž ten, kdo tam nábožně žil.“ Jakou tedy povahu a jaký ráz musí mít tato naše pouť, aby nebyla marná, nýbrž aby byla Bohu milá, duším našim spasitelná a záslužná pro věčnost? Pouť naše musí mít ráz pravé oběti obětované Bohu, o čemž k láskám vašim krátce promluví s pomocí Boží. —

Obět obětovaná Bohu jest každý šlechetný čin, každý skutek lásky, skutek odřeknutí se a sebezapření vykonaný pro Boha, ke cti a slávě Boží. Má-li tudíž tato pouť naše býti obětí obětovanou Bohu, musí všechny nesnáze a obtíže této pouti podstoupeny i všechny výdaje této pouti podniknuty býti s úmyslem — pro Boha, z lásky k Bohu. I kdož by nechtěl pro Boha a pro spásu duše své alespoň něco vytrpěti, když Božský Vykupitel pro spasení duší našich nevýslovně mnoho podstoupil a vytrpěl! A jestliže lidé zámožní nelitují ani velikých vydání na výlety a cesty konané pro pouhou zábavu, často i pro hříšné rozkoše hubící tělo i duši, kdož by směl litovati nevelikého vydání na cestu konanou nikoli pro pouhou podívanou, pro tělo ďábla, nýbrž pro Boha a pro duši!

Má-li býti naše pouť obětí obětovanou Bohu, musí mít čtvrtý ráz, jakýž mívaly již starozákonné oběti, a jaký má i nejdražší a Bohu nejmilejší novozákonná oběť mše sv., kteráž jest obět chvály, oběť díků, oběť proseb, oběť smíření.

Pouť naše budiž od počátku až do konce obětí chvály na oslavu Božské velebnosti! Každý krok, každý zbožný povzdech, každá modlitba, každá zbožná píseň na této pouti necht se od nás konat, každá nesnáz necht se trpělivě snášet ke cti a slávě Boží. Bůh sice nepotřebuje toho k blaženosti své, abychom Jej chválili, ctili, Jemu sloužili, Jeho příkázání zachovávali; ale my tvorové rozumní Boha tvůrce poznávající jsme to vše povinni činiti k vlastnímu svému prospěchu, abychom došli časného blaha a požehnání, a co více jest, nehynoucí odplaty v životě

věčnosti, kterouž odplatu zaslíbil Bůh věrným služebníkům svým. Bohužel však, pokolení nynější na mnoze nevzdává Bohu povinnou čest, odvrací se od Boha, nedbá Jeho příkázání, znesvěcuje sváteční dny, a proto se podobá, že i Bůh se odvrací od světa, nezabraňuje živelní pohromy, lijáky a krupobití, ač by je mohl odvrátiti! Jak lidé k Bohu, tak Bůh k lidem. A proto budiž tato pouť naše obětí chvály na oslavu Boží velebnosti, budiž jakousi náhradou za mnohá naše zanedbání povinné úcty a služby Boží!

Pouť naše budiž obětí díků Bohu trojedinému za všecka Jeho dobrodíní! Díky vzdávejme na této pouti Bohu Otci, kterýž nás nesmrtelnou duší oživil a málo menšími andělů učinil. Vidouce zde přehořké umučení Páně názorně představeno, děkujeme Synu Božímu za předrahou krev vylitou a bolesti přetrpěné při Jeho umučení, kterými duše naše vykoupil od věčného zavržení! Děkujeme Duchu sv., jehož mocí stalo se vtělení Syna Božího v životě Marie Panny, jehož milostí dostává se duším našim posvěcení prostředkem sv. svátostí!

Pouť naše budiž obětí prosebnou za potřebné nám dary a milosti Boží! Máme zajisté v nynější smutné době mnoho příčin prositi Otce světél na nebi, aby na přímluvu Rodičky, Syna svého odvrátil tvář svou od hříchů lidstva a odvrátil od nás zasloužené tresty, živelní pohromy, neúrodu, hlad, mor a válku. A proto vyzvějmež všichni Pannu přesvatou slovy písně: „Hlad, mor, vojnu zažehn, nedej by byl zkažen, kdo tě ctí, velebí, Maria!“ Mocné přímluvě Matky Boží poručtež všichni své rodiny, poručtež i všecky své tělesné i duchovní potřeby a záležitosti!

Pouť naše budiž konečně obětí smíření! Všichni zajisté hříšní jsme, a díme-li, že hříchu nemáme, sami se svádíme a není v nás pravdy. Pakli ale vyznáme hříchy své, věrný jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti. Tak dí miláček Páně v I. ep. 1. 8—9. Abychom tudíž odpuštění hříchů svých došli a tím způsobem na přímluvu Matky Boží spíše dosáhli darů a milostí Božích potřebných tělu i duši, smířme se s Bohem! Vykonej každý na tomto posvátném místě skroušenou svatou zpověď! Vždyť pak k litosti a k zpovědi, k pokání a polepšení života mocně nás

pohání Kristovo umučení, jež zde názorně představeno!

Bude-li, př. dr., opravdu naše pouť pravou obětí chvály na oslavu Boha trojediného, bude-li pravou obětí díků a proseb a zároveň obětí smíření na dosažení odpuštění hříchů našich, pak také bude zajisté pouť naše Bohu milá, nám prospěšná a spasitelná, bude záslužná pro věčnost. Stanet se nám vydatnou pomůckou k tomu cíli, abychom po pozemském putování zasloužili dostihnouti a viděti nebeský Jerusaleml, což nám všem popřej Bůh na přímluvu blah. Panny Marie. Amen.

Ř e č

po svěcení nové budovy školní v Zlonicích,
dne 3. září 1893.

(Konal Václav Tvrď, kaplan.)

„Kdo přijme jedno takové
malické ve jménu mém, mneť
přijímá.“ Mat. 18, 5.

Neděle dnešní, první v měsíci září, zasvěcená památce sv. andělů Strážných, významnou a pamětihodnou zůstane v dějinách našeho městečka. Dokonáno jest dílo důležité, nová krásná budova školní církevním svěcením odevzdána již velikému a vznešenému úkolu svému a my vrátili jsme se sem do těchto velebných prostor chrámových, abychom díky vzdali Bohu a vyprosili na Něm zdar a požehnání, by dílo dokonané úkolu svému skutečně vyhovovati mohlo. — Jak významno jest, že slavnost naše koná se zrovna v den památky sv. andělů Strážných, jejichž ochraně zbožní rodičové dítky své poručejí. Jak významný jest i způsob, kterýmž slavnost dnešní uspořádána. Z kostela jsme vyšli do nové školy, z ní opět do kostela jsme se vrátili! . . . Ano, připadá mi jako by matka šla uvítati přicházející dceru svou — opět nyní s ní zpět do domova se vrací! — A to dnešní posvěcení školy jest jako něžné objetí, kterýmž matka církev školu, svoji dceru, vítá k sobě, k srdci vine, jest jako políbení, kteréž matka dceři na čelo tiskne! —

Jest toto přirovnání mé pravdivé? — Neukvapuji se snad a nepřeháním, když Církev k matce a školu k dceři přirovnávám? Nikoliv! Vždyť dějiny jsou svědkem a důkazem, že škola z lůna církve vyšla!

Církev křesťanská pamětlivá byla vždycky slov Páně: „Jdouce po všem světě, učte všechny národy!“ a „Kdo přijme jedno takové maličké ve jménu mém, mneť přijímá!“ A proto od počátků svých volala nejen dospělá ale i děti k sobě a lámajíc jim chléb pravdy věčné, učila je znáti Boha a učení nejprvnějšího a největšího Přítele dítek! Ano i v dobách, kdy služebníci její obkličeni byli krvavým pronásledováním, shromažďovala kolem svých učitelských stolic v katakombách mládež, aby cvičila ji v křesťanském učení a životě. V katakombě sv. Anežky v Římě doposud viděti lze dvě síně s učitelskou stolicí katechety a lavicemi katechumenů. Když pak pronásledování církve přestalo, byly zakládány školy tak jak zřizovány byly farnosti. Při každém chrámě byl kněz nejen učitelem dospělých — ale i vzdělavatelem mládeže. A když náboženství Kristovo kořeny své vždy dále a dále zapouštějíc, po celém světě se rozšířilo a služby Boží vždy slavněji konati se začínaly, tu zřizovala církev při každém kostele farním vedle správce duchovního i zvláštního zpěváka čili kantora, kterýž se žáky svými kostelu sloužil a od kostela také vyživován byl. Tito žáci zpěváci, aby úloze své dostáli a při službách Božích zpívati mohli, vyučováni byli čtení, psaní a znalosti not. A to byl základ, počátek školy obecné. Mnozí rodičové, třeba by i z dítek svých zpěvačky kostelní míti nechtěli, posílávali je přece ku zpěvákovi do učení a tak se počet žáčků vždy více množil. Škola vyšla z církve a církev se také o školu starala. Svědectvím toho jsou mnohá nařízení, kteráž papežové, sněmy církevní a biskupové za dob dávných o škole vydávali. Tak, abych z mnohých jen něco uvedl, připomínám, že když papež Eugen II. do slechl, že na některých místech není učitelů, nařídil hned (r. 826) přísně všem biskupům a jich poddaným osadám, aby učitele ustanovovali. Také III. lateránský sněm r. 1179 za papeže Alexandra III. ustanovil: „Protože církev, jako dobrá matka, jest povinna pečovati o tělesné i duševní potřeby chudých, aby při každém biskupském, klášterním i jiném chrámě byl učitel, kterýž by mládež všemu zdarma vyučoval.“ Církev tedy chtěla, aby vzdělání a učení i chudým přístupno bylo! A jak se to nařízení Církve bedlivě i ve vlasti naší zachovávalo, o tom svědčí dějiny, kteréž dí, že za doby tak zvaného

temného středověku, nebylo v Čechách farní osady, aby se při ní škola nenalezala! Bohužel, že v dobách válek náboženských, které se za XV. století po naší vlasti rozšířily, mnohé školy i s osadami svými zašly a ani paměť o nich na dny naše se nedochovala! Leč, ač ve válkách těch víra naše katolická, to dědictví vzácné po slavném knížeti našem a patronu vlasti svatém Václavu, na čas ustoupiti musela věrám novým, nezhytnulo přece školství národní — škola obecná, neboť i nové církve (nekatolické) vždy školu za svou dceru přijaly a o ni pečovaly! Přece však škola na mnohých místech jen živořila, na mnohých docela zašla! Nebylo dostatek duchovenstva ani katolického ani jinověrného, nebylo ani učitelů! A tak snad zašla na čas i škola při našem farním chrámě, ve Zlonicích! Ale když rytíř Bohuchval Walkaun z Adlarů r. 1608 k víře katolické přestoupiv, ještě před bitvou bělohorskou lid svůj poddaný ku staré víře Svatováclavské po dobrém a neunavném přesvědčování převedl, opuštěný od protestantů kostel zlonický obnovil, katolickou duchovní správu při něm zřídil a kostel i faru bohatě nadal a tak o duchovní potřeby poddaných svých se postaral, — nezapomněl ani na maličké, ale ustanovil, aby do domu školního přijat a dostaven byl kantor, člověk hodný za školního mistra. Škola stávala tehdy při farním domě. Prvním pak učitelem, teprve r. 1666 jmenují staré paměti nějakého Michala Gabriela. —

Že teprve po 50 letech od znovuzřízení fary a školy do Zlonic učitel byl ustanoven, nemůže nám býti podivno, když uvážíme, jaké bouře za ten čas přes vlastní naši přešly! Byla ta krásná země naše zpuštěna! „Jako vdovou učiněna jest paní národů, . . . všechny brány její jsou zkaženy, . . . a všechna, okrasa její odešla od ní! Panny její i mládenci zhynuli od meče a dědictví jejich obráceno jest k cizím!“ Bída, nouze a nedostatek v každém ohledu rozhostily se v ní, vědy, umění a učení všecko odpočívati muselo, když třeskot zbraní a praskot požárů na všech stranách se ozýval! — Proto nedostatek kněžstva, těch učitelů lidu z povolání a poslání Kristova tak veliký, že jeden kněz šest až i více far obstarávat musel! Tak se i stalo, že na bohatě nadanou faru zlonickou teprve r. 1654 kněz dosazen býti mohl. I ten ale jen krátký čas zde pobyl a pak

po uplynutí téměř osmi let (1664) nový farář a s ním i první učitel do Zlonic ustanoven byl. Ti oba ochotně a upřímně ujal se školy, kteráž pak tak slibně kvetla a zdárně prospívala, že již r. 1693 nastala potřeba, aby přístavbou byla rozšířena!

Odtud pak neuplynulo ani století a škola znovu rozšířena na dvě třídy! Dotud ovšem starala se církev sama o školy a jednotliví šlechticové, co majitelé panství úsilovně ji ve snaze její podporovali! Konečně nadešla doba slavného panování císařovny a královny Marie Teresie a tu začala i zemská vláda zřetel svůj ke škole obracet. Škole pak církví i zemskou vládou opatrované a podporované, co den nastávaly časy lepší!

I naši škole vedlo se znamenitě. Počet žactva rok od roku rostl, r. 1832 přestěhována do nové budovy a rozšířena na trojtřídní. Za slavné vlády pak našeho Nejmilostivějšího císaře a krále, jehož zásluhy o školství jsou nevypravitelné, rozšířena byla r. 1875 o čtvrtou a po desíti letech o pátou třídu! Konečně velectěná místní rada školní doznávajíc nedostatečnost dosavadní školy a co rok rostoucí počet žactva, učinila potřebné kroky k vystavění nové budovy, kterouž právě vdp. vikář církevním posvěcením účelu jejímu odevzdal.

Leč již čas, abych Vám v Kristu shrómáždění, kratičce zodpověděl otázku: Jaký jest účel školy?

Rakouský říšský zákon (z 14. května 1869, č. 62. § 1) odpovídá: „Škola obecná má ditky v mravnosti a nábožnosti vychovávat, ducha jejich vyvíjeti, známosti a zběhlosti, jichž mají k dalšímu vzdělání v životě zapotřebí, jim poskytovat a býti základem, by se z nich stali hodní lidé a občané.“

Slavný vychovatel mládeže J. A. Komenský, vypočítávaje, čemu všemu ditky ve škole naučiti se mají, praví: „děti buďtež přiučovány, že nikoliv časný, ale věčný život jest účelem našeho bytí zde, že život časný jest přípravou na život věčný, aby v tom pozemském lopocení nikdy nezapomenuly na to jediné, čeho nám je potřebí. Proto musejí od nejtětlejšího mládí přidržovány býti k tomu, co k Bohu vede, ku čtení sv. písma, ku návštěvě služeb Božích a ku konání dobra.“

Z obou těchto odpovědí k otázce naší vidno tedy, že škola má děti nejen vyučovat všem věcem, kteréž jednou v životě

jim užitečný budou, ale že má je i vychovávat! Nestačí tedy, aby se ditko ve škole jen učilo a rozum jeho se otvíral, ale ono musí býti ve škole i vychováno, to jest jeho vůle a jeho srdce musí býti tak vedeno, aby nejen moudrostí ale i milostí před lidmi prospívalo. Jak tu ale si počínati? Jak tu začíti? Písmo svaté samo dává odpověď: „Počátek moudrosti jest bázeň Boží“ — jinými slovy: má-li se ditko naučiti moudrosti, musí napřed naučeno býti Boha se báti, Jeho ctíti a v životě svém vůli Jeho plniti. A tomu nedovede naučiti žádný jiný předmět — kromě náboženství! Byť by bylo v našich školách ještě více předmětů než nyní vyučováno, žádný nenaučí ditko, jak by se stalo člověkem dobrým, vlastencem obětavým, poddaným věrným a údem lidské společnosti užitečným — jediné náboženství! Žádný jiný předmět nenaučí je, jak a proč má zlé žádosti krotiti, jak a proč otce a matku ctíti, jak se ve štěstí i neštěstí chovati, jak a proč své přátely i nepřátely milovati! A kdyby se člověk sebe více naučil, kdyby sebe více rozum svůj vzdělal, bylo-li na jeho srdce a na jeho vůli zapomenuto — všecka ta vzdělanost jeho jest marná, ano řeknu docela i nebezpečná! Již nebožtík Havlíček Borovský napsal: „Dej člověku bez Boha vzdělanost a učiníš tolik, jako bys dal vrahovi dýku.“ A slovatný spisovatel jeden tato slova rozvádí, an píše: „Dej člověku bez Boha dovednost krasopisnou a péro jeho bude padělati peníze a směnky; vyuč ho počtům a svěř mu nějaký ústav peněžní a on sfalšuje účty a okrade chudinu; vyuč ho lučbě a ne zároveň náboženství a on otráví kohokoliv, třeba otce i matku; vyuč ho mimo lučbu i strojnictví a on, aby se obohatil, vynalezne pekelný stroj, jímž možno bez jeho přítomnosti do povětří vyhoditi loď a tak jednou ranou tisíce lidí ve vlnách mořských pohřbiti!“ (Kopřiva: Kalendář pro živé a mrtvé duše roč. IV.)

A věru pravda, v Kristu rozmilí! — tam dospívá člověk bez Boha — tam dospívá vzdělání, nezakládající se na náboženství. A proto musí býti úlohou školy, aby mládež nábožensky-mravně vychovávala, aby na základě náboženství pracovala ku zmravnění, ku zdokonalení nového pokolení. Staré přísloví praví: „Slova srdcem hýbají — příklady vůli za sebou táhnou! Proto musí i učitel dítkám v plnění zákona Božího a příkázání církevních před-

cházetí příkladem, musí životem a skutky svými okazovati, jak hodný, řádný křesťan, člověk a poddaný jedná. Nedbá-li ale učitel plnění zákona, vyhybá-li se jak může všemu, co víra mu ukládá, pak nestaví ale boří, nevychová ale kazí sám, co třeba výmluvnými ústy svými byl vystavěl.

Na křesťanském nábožensky mravném vychování mládeže závisí blaho budoucích rodin, budoucnost národa, blaho státu a spása každého jednotlivce — a k vychování takovému potřeba jest nejenom výmluvných slov dovedných učitelů, ale i vzorného příkladu horlivých křesťanských vychovatelů.

Ano, rozm. v Kr., veliká, vznešená a pro společnost lidskou na výsost důležitá jest úloha školy. A té úlohy, aby škola dosáhla, zajisté řádní a křesťanští učitelé vždycky se namáhali a namáhají; pečlivě děti sobě svěřené vyučují, bedlivě je strážejí a jim i dobrým příkladem ve všem, zvláště ale v plnění náboženských povinností, na kteréž již slavný Komenský takový důraz klade, předcházejí. A přece se stává často, že při vši snažné péči nemohou se kýženého výsledku dodělati. Proč? Protože často v cestu se staví mnohý zlý příklad, vlažnost anebo docela i nedbalost samých rodičů. Jestli rodičové děti své do školy nepořádně posílají, jim v učení se brání, učitele před dětmi zlehčují, vážnost a úctu k nim podvracují a někdy docela i životem svým dětem zlý příklad dávají, pak ovšem nemožno se diviti, že u takových dětí škola s účelem svým se mije. Jaká běda takovým rodičům! O nich platí slova velikého apoštola národů: „Jest-li že kdo o své a zvláště o své domácí péči nemá, víru zapřel a jest horší nežli nevěřící;“ a slova Kristova v dnešním evangelium: „Kdo pohorší jedno z maličkých těchto, jenž ve mne věří, tomu lépe by bylo, aby zavěšen byl žernov osličí na hrdlo jeho a on pohřížen byl v propast mořskou.“

Než nyní již čas, abych ukončil řeč svou. Pamatujte tedy vy přátelé, v Kristu rozmilí, že škola jest deerou Církve, matky to, kteráž chce, aby mládež křesťanská ku Spasiteli svému vždy blíže byla přiváděna; pamatujte, jak vznešený a důležitý úkol má škola každá a že úkolu toho jenom za spolupůsobení rodičů dosáhnouti může. Hleďtež proto také vždycky sami se vynasnažovati, aby náklad, který na školu

jste vedli, nebyl zmařen. Jste katoličtí křesťané a proto také přihlížejte pilně, aby děti vaše po katolicku byly vzdělávány a vychovávány.

Nezapomínejte však, že „ani kdo sází jest něco, ani kdo zalévá, ale Bůh, který vzrůst dává;“ a proto prostě Boha, aby žehnati nepřestával pečlivým učitelům, ale aby milostí svou osvěcoval rozum jejich, zahřívál ohněm sv. lásky své srdce jejich a posiloval vůli jejich, aby vyučovali a vychovávali v duchu křesťanském vždycky mládež vaši. Proste, aby ty děti vaše měly vždy srdce vnímavé a vůli ochotnou a prospívaly věkem i moudrostí i milostí před Bohem i před lidmi. A s tou prosbou spojte i modlitbu vroucí, aby Všemohoucí Odplatitel ráčil býti štědrým odměnitelem všem, kteří o stavbu nové školy zásluhy si zjednali, zvláště našemu Nejjasnějšímu císaři a králi, jeho úřadům, jakož i dnešnímu vdp. světiteli školy. Amen.

Boží Tělo.

(Od Fr. Krivohlávka, faráře Jetřichovského.)

1.

Ký to ruch se po vsi rozmáhá?
Jinoch, stařec, mláď ta drahá
máje staví podle cesty,
oltář také z ratolestí.

2.

Kraj, ves vonným květem dýchá.
Slunko, hvězdnych světů pýchá,
zlatem stkvoucím zemi šatí.
Lesk ten Synu Boha platí.

3.

Zavzněl zlatých zvonů hlahol.
Stichl světa hluk — a v pádol
kráčí sluha Páně vážně,
jako strážce víry, kázně.

4.

Krista ruka jeho třímá.
Tajemství to víra vnímá:
Že se ráčil Syn ten Boží
ve pozemské snižít hloží.

5.

Ne ve spisech ducha mdlého,
ni v poháru světa zlého
víry v Krista jestiž koutek;
v srdci prostém hříšných choutek.

6.

Bídny červe! Skloň svou šiji!
 Viz, jak věrní sebe bijí
 v břišní prsa! Jsi snad z jiných?
 Kristus tentýž, ve všech zemích.

Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg).

(Pokrač.)

Rozsah činnosti řádu Benediktinského.

Ačkoli v nejstarších benediktinských klášterích jako v Břevnově, Ostrově, u sv. Ivana, na Sázavě nejvíce bratří laiků a jen málo kněží se nacházelo, proto přece tito řeholníci působili jako hlasatelé víry křesťanské, jednak rozmanitými pobožnostmi, jež v krajinách, kde bydlili, zaváděli jednak vyučováním a opisováním knih. Hlásání víry bylo ohromnou zásluhou, ale také i pernou prací; neb předně západní část Čech nejdéle postrádala světla víry naší, a za druhé pohanství, v němž obyvatelé narození, vychováni a žiti zvykli byli, činilo velké překážky apoštolské činnosti. Nařízení Břetislava II., jenž ještě r. 1092 vypovídá ze země ty, jižto stromům božskou úctu vzdávají neb u pramenů a potoků zvířata obětují a jiné pohanské obyčeje zachovávají, svědčí dosti o tom *) Týž kníže rozkázal mstiti svaté háje a zakázal mrtvých v lesích pochovávat aneb na veřejných cestách. Kosmas, Pulkava a j. tvrdí také, že přichylnost k pohanským způsobům nejdéle potrvávala v kraji žateckém. Pověst praví, že r. 975 Boleslav Nábožný i brannou rukou prý obyvatele toho kraje nutil k přijetí víry křesťanské. Ač pověst ta bude asi bez důvodu, ježto nejstarší dějepiscové o tom mlčí. Než ale přec tolik jest jisto, že v IX. a X. věku nebylo ještě v kraji žateckém ni křesť. kostelů ni klášterů, jak toho už v tom čase po všech vlastech země české spatřovati bylo. Z těchto úvah vyplývá, že klášter Postoloprtský platně přispíval k zakotvení víry křesťanské v kraji tomto, zvláště když víme, že onen klášter byl nejstarší ústav církevní v tom kraji.

*) O tom viz Beckovského českou kroniku I. 270.

Řeholníci tito od hlásání slova božího k zotavení svému ustavše používali dražého času k opisování spisů řeckých a římských i křesť. spisovatelů sv. otců a učitelů církve, kteréž by jinak v těchto surových a bouřlivých dobách byly na zmar přišly. A že bibliotéka řehole Benediktinské v Postoloprtech znamenitá i valná býti musela, dovidáme se zvláště z Balbina (Bohemia docta p. 3. 44.) Ó kéž by se byla na naše dny zachovala a nám práce literární, vzácné rukopisy, děje a názory věku i vlasti temnou rouškou zahalené, odkryla a touhu historickou upokojila.

Opatové v století třináctém.

Stopujem-li dále vzácné té doby opaty zpomínaného kláštera, jenž s'avnou i užitečnou svou činností září kultury křesť. vůkol rozesílal, tu nám vstříc přichází opat Teodor ze Selenberku (snad Selovič na blízku, který dle správy Jiřího Crugera († 1671) slavně po 17 let co opat v Postoloprtech působil, dne 7. dub. 1210 odebral se na věčnost. Byl prý vnuk slovutného Dětricha Selenberga, jenž Vladislava I. udatně proti Polákům bojujícího, hájil a ochraňoval. Nadto byli prý pánové ze Selenberku s vладыky Zajčů z Hasenberku tak sobě zpřízněni, že oba tyto rody mívaly tytéž erby či znaky.

Na to se nám objevuje opat Bohuslav v tomž klášteře u r. 1256 v Hajkové kronice, kde zvláštní děj se popisuje, z něhož patrno, kterak onen opat jednoho svého mnicha nařknutého se ujímal, jsa na ten čas při králi na hradě Pražském, a přimluvou svou u krále nevinného osvobodil a na cti utrhače jeho sprostil těžkého králem jemu uloženého trestu. Tak kněží často těžké zákony zmírňovali aneb přimluvou svou vřídlostí místo dávali. Nebyl-li týž opat Bohuslav, jenž r. 1257 ve spolek s děkanem Břetislavským a Olomouckým od papeže Alexandra IV. povolán byl, aby spor mezi řeholním mistrem hospitalitů z Jerusalema a mezi jeptíškami Svačkými blíž Teplice vzniklou, vyšetřoval a srovnal? Listiny o tom podávají Dobnerova monumenta in diplomatico moravico.

Roku Páně 1270 uzavřel král Otakar s Břevnovským klášteřem stran výměny některých statků smlouvu a úpis na ni učinil. Na tom a to skoro na prvním místě viděti jméno: D. Christianus Abbas de

Porta Apostolorum“, jak Dobner ve svém břevnovském diplomatáři dokládá. A víře podobno, že to týž Kristian, jenž potom od r. 1287 až do 1292 byl opatem v Břevnově a týž klášter válkami Rudolfa z Habsburku zpustošený v dobrý opět stav uvedl. Týž opat od svých podrízených jmenován „láskou bratří.“

Stav kláštera v Postoloprtech v této času prostore, anť rozličné rozmišky politické na denním pořádku byly, podléhal téměř neustále změnám. A tato proměnlivost a tékavost osudů jeho nejvíce do očí padne a pozná se zřejmě, když posolupnost králů tohoto století projdeme, jelikož tito jako vůbec na stav země tak zvláště významný vliv a vliv na poměry ústavů klášterních měli a jevíli: neb známo, že tehďáž církev a stát, kostel a klášter podávali sobě ruce přátelské a jako bratr a sestra sobě vespolek pomáhající, v údělu božím: „blaho a spása všech i jednoho každého,“ se účastňovali, zákon světský mírnice zákonem božím a zákon boží utužující zákonem světským. Tehďáž ještě nečněla propast mezi oběma, aneb nevál v životě duch náboženského lhostejnosti jak toho za našich časů viděti a želeti.

Čechy za krále Přemysla Otakara. Přízeň jeho k církvi a klášterům.

Té doby (když povaleny byly poměry mezi papežem Řehořem IX. a císařem ním. Fridrichem II.; a Mongolové zaplavovali strašně celou Evropu) bylo veliké štěstí pro celou Evropu. že nedávno před tím země česká z veliké nouze pomohla sobě, v kteréž prvé skrze to postavena byla, že vévodové její mezi sebou ustavičně v rozepři a Němcům jako poddani byli. Z toho vyvedl Čechy nejprvé Přemysl Otakar, jenž pomáhal Friedrichovi II. a před tím strýci jeho Filipovi na císařství proti Ottovi IV. a za to povýšen jest i s budoucími svými potomky na důstojenství královské. Tento moudrý a šlechtetnomyslný král od začátku 13 věku do r. 1230 panovavší, poměrů časových opatrně a užitečně používši, pro království české výborných práv vydobvši, osvobodil zemi od poplatků, jež ona císařům ročně odváděti musila a nadvlády říše německé. A k uvarování budoucích rozepří a pútek v nastoupení trůnu s dorozumněním stavů zákon prvorozenství zosnovav všemožně o mír, a blahobyt země péči měl, aby

všude a všem dobře bylo. Pod takým panovníkem i klášterům se dobře dařiti musilo a jejich stav jmění a řízení všecko na pořád vúčihledě lepšíti se mohlo.

Král Přemysl Otakar sám založil klášter benediktinský v Polici a nadal jej (1213). K zvýšení příjmů zemských nařídil spravedlivé daně, ani kláštery nevyjímaje. Když však jak, Pulkava píše, každý duchovní 30 denarů mýta platiti musel, kdežto žid toliko jeden, popudil tehdejšího biskupa Ondřeje tak, že klatbou stihl krále a zemi po dvakráte. Jakých toto neopatrné jednání biskupa mělo následků, snadno se domysleti. Kletba nejdřív mohučským arcibiskupem, podruhé zase papežským legatem byla zrušena, ale musela také neslušná daně, již duchovní sevření byli býti zmírněna a zvláště klášterům musely opět vráceny býti jejich výsady. Majestátní list o tom nálezá se v Zirgelbaura historie břevnov. kláštera str. 142. A po každém v Praze držaném sněmu byly ihned kněžské záležitosti upravovány, jak tomu nasvědčuje dějepis král. řádu premonstratského z r. 1863 v. p. Vejrauchem vydaného str. 18. Po Přemyslu Otakaru nastoupil trůn v zemi české syn jeho Václav Otakar, kterýž nehledě na některé jeho pútky, z počátku panování jeho po mnohá léta vládl pokojně. V tom čase zavítali do Čech templáři, Dominikáni, Minoriti či menší bratři. Všecky ty řády usídlily se z části v Praze, z části jinde po Čechách. V tu dobu do Chomotova přišedší němečtí rytíři založili tam komturii; a brzo rozmnožili tu svých statků. Něco později i v Lounech od Přemysla Otakara II. založen klášter Dominikanský. Nepochybně měly tyto dva sousedi na klášter Postoloprtský vliv, ježto nová nadání plynula nejvíce těmto novým řádům. Avšak mnohem bolestněji dotklo se kláštera Postoloprtského, když roku 1249 v žateckém kraji hrůza a plen války strašiti a zuřiti počaly.

Plen v Žatecku.

Dne 25. prosince 1253 korunován byl za krále Českého Přemysl Otakar II., za něhož Čechy nejvyšší moci, slávy a znamenitosti dějepisné dosáhly. Jsa bujně povahy z mládí, proti otcí svému se zbouril, jenž Moravu mu v držení dal, načež i Rakous a Štýrska po vyhynutí Babenberkův nabyly. Co samostatný panovník staral se

především o opevnění moci královské, pokoril šlechtu, a zakládaje četná města, utvořil v zemi stav městský, ježž osadníky z Německa povolanými sesiloval. Nabyv ještě Korutanska s Istrii, učinil království své nejmocnějším toho času v Evropě. Po dvakráte nabízena mu koruna německého císařství, ale on opětně ji zamítnul, načež Rudolf Habsburský dosazen na trůn císařský, ježž však Přemysl uznati nechtěl. Přišlo k válce. Silné vojsko z Vídně přitáhnouši, oblehalo Prahu. Otec utek se k markrabimu do Mišně. Brzo na to přitáhl Otakar do Žatce, již sobě také podmanil, ježto vojsko jeho mnoho vesnic v okolí loupilo, pátilo a pustošilo. Tak píše pokračovatel Kosmy. Ale panování Otakarovo nebylo ještě pevné, ježto mnozí šlechtici přáli králi Václavu. Pročež učinil s otcem svým smlouvu, dle které on králem v Čechách měl zůstatí, otec však měl hrady Cheb, Loket a Most podržeti. Avšak smlouva nebyla splněna. Otakar pokusil se o to, posádky své z těch tří hradů vypuditi, a proto Václav odporu se stavě, sbíral po celé krajině litoměřické četné vojsko. A tu událo se, že Otakar k Mosteckému hradu, ježž Boreš z Oseku pro krále Václava byl obsadil, se svým vojskem táhl, by ho násilím dobyl. I strhla se krvavá bitva, v níž přívrženci krále Václava tak opatrně a udatně bojovali, že Otakar se vším svým vojskem k útěku byl donucen. Město Žatec bylo na to opět od branného lidu krále Václava obleženo a vzato, při čemž vůkolní krajina mnoho popleněna byla. Brzo na to uchýlil se král Václav sám do Prahy, a syn jeho Otakar pokořoval se před ním. Otec prominuv nevděčnému synovi jeho vinu, ustanovil jej přes to přes všecko za markrabě moravské. Že pak při těchto bojových výstupech u Žatce, Mostu a v celé té krajině mnoho škod obyvatelům se nadělalo, jesti pravdě podobno. (Pokrač.)

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Pokrač.)

Komisař náhle vstává a hlasem silným volá: „Protože, dvakráte napomenut, jste neposlechl, nesmíte mluvití dál!“

„Mluvit, mluvit!“ zevšad ozývá se jako bouře, „Chceme slyšet všecko. Mluvit!“ „Nebude-li okamžitě ticho, rozpustím schůzi!“ trvá komisař na svém.

„Nepůjdem, mluvit!“

„Vyzývám vás naposled.“ Nyní chopil se toho předseda, ale bylo to marné. Poštvaný lid se nedal udržet. Jako když víchř zaduje v les, až se tento rozhlučí a rozkývá, že každý jiný zvuk v tom šumu zaniká, tak zanikla i slova předsedova.

„Rozpouštím schůzi, rozejděte se, než dám vyklidit sál.“

„Nepůjdem, nechodme!“

„Vyhoďte ho!“ a náhle zvedají se sem tam pěstě a ze všech hrdel ozývá se děsný hluk. Komisař bledý stojí na řečništi a marně hledí utišiti množství. U vchodu nastává vřava zrovna pekelná.

Policisté vnikají do sálu a rozhánějí lidi. Jako kdyby ohromná ruka zasáhla v to množství a jím zamíchala, tak valí se proudy hned ven, hned tam. Jen málokterý odchází násilím vyveden, ostatní stojí jako zeď.

V tom kdosi hodil sklenici v řady strážníků. Rána tato byla jako jiskra v uschlou slámu. Chvilku zdá se, že zastavila se jejich vášeň, ale náhle propukla, jako bouře. Jiskra účinkovala, celý ten stoh chytl a již hoří plamenem. Ze všech stran zvedají se náhle ruce, každá chápe se něčeho, a již nastává řežba.

„Zabte je!“ a v zápětí padají předměty na hlavy strážníků. Marné jest volání jejich „ve jmenu zákona!“ V tomto množství osedlaném jedinou touhou po bitce, neplatí zákon. Přichází posila a již doráží se na rozvášněný lid zbraní. První kapka krve!

Krev rozzuří prý vzteklého býka, že nezná překážek. A lid ve své vášni jest zvířetem bez rozumu, bez rozvahy.

„Nedejte své soudruhy!“ To slovo účinkovalo jako elektrická jiskra. Ti, kdož dosud zůstávali chladni, rozzuřili se stejně a celý ten vztek, celá ta potopa vášně vrhá se proti zákonu a jeho obhájcům, kteří jsou však slabi a po krvavé lázni ustupují. Ale i na ulici nejsou jisti, jako protržená hráz valí se za nimi účastníci, ulice naplňuje se hrůzou a rykem pouličního boje.

Teprve když uslyšeli dělníci: „Jde vojsko!“ tenčí se řady jejich, rozumnější utíkají, ale všichni utéci nemohou. Zaskočení ze zadu a nastává hromadné zatýkání.

Frantik dal se strhnouti také. Vida, jak ruce se zvedají, ani necítil, že i jeho ruka chápe se kamenů a hází je na strážníky. Viděl jen ty kolem sebe a nevšímal si, že řady soudruhů ubívají víc a více, a že přesila zatýká na všech stranách účastníky krvavého odpůldne. Byl zaujat jen jednou myšlenkou, tou, kterou slyšel ještě před chvílí hlučet kol sebe, myšlenkou „vysvobodit soudruhy.“

„Ve jmenu zákona!“ zazněl náhle za ním hlas a než mohl se vzpamatovat, ruce jeho cítí jak svírají pouta. Marně trhá s sebou, jest zatčen!

Jako kdyby ho polil mrazivou vodou, tak zachvěla jim tato skutečnost. Nemysli na nic, hlava jest prázdná, ta hlava, která tak pálí horečně, nevidí nic než chladná pouta, která tisknou ruku jako hádě.

Teprve v komůrce žalární se vzpamatoval.

Chlad vanoucí z těch spoře osvětlených stěn působil na jeho mysl jako ledová sprcha. Náhle postavil se před jeho zrak celý ten prožitý život a cítil, jak cosi v nitru jím otrásá a aniž by věděl, vyhrkly mu z očí slzy.

Svědomy vstalo v jeho srdci a počalo svou očišťující práci. „Kde jsi,“ tak k němu promluvalo, „kde jsi, kam jsi dospěl, v žaláři. Budeš souzen a odsouzen. Znamení hanby vtiskne se ti na čelo a tvůj mladý život jest zničen. Či myslíš, že lidé budou si vážití tebe, když seděls za mřížemi, jako dříve. A co tvoji rodiče. Co matka?“ A tu stála před jeho očima představa matky plačící, zničená. „Matko, matko!“ zalkal, „že jsem neposlechl tvých dopisů, tvých slov.“ „Pozdě, pozdě si vyčítáš,“ pravilo mu svědomí, „dříve jsi měl přemýšlet.“

„Byl jsi šťastný dříve, proč jsi teď nešťastný? Co dělalo tě šťastným? Že jsi měl na paměti slova matčina. A jaká byla ta slova? Buď hodný, pamatuj na Pána Boha. A pamatoval jsi na tato slova. Zapomínal, zapoměl. Zahodil jsi knížky, které ti dala, do kostela jsi nešel, a přece, jak jsi byl šťasten, když poprvé byl jsi v kostele. Proč jsi nepamatoval na to. Protože příliš jsi věřil kamarádům — Černému, Kohoutům a Toni. Jeden ti urval víru, druhý spokojenost a třetí poklad nejdražší, čistotu srdce.“

„Ó-Bože, Bože!“ vzdychl si Frantik při těchto výčitkách. Ale svědomí pokračovalo dál: „Vzdychej, volej Pána Boha,

kterého jsi zapíral, kterému jsi se rouhal. Volej ho, marně ho voláš, myslíš, že ti pomůže? Takovému nepomůže, neodpustí.“ Ale v tom cítil, že srdce pravilo: „Jen ho vzývej, on ti odpustí, on ti pomůže!“

A Frantik po dlouhé době počíná se modlit.

A jako by zavál v chladný den teplý vítr, tak hřeje ta modlitba chladné jeho nitro. V srdce vstoupá útěcha, v duši — odpuštění. Frantik cítí, že ta kůra ledová, která zničití chtěla jeho život, jeho blaho, puká; cítí, že ty okovy, kterými spjal jej styk se zlými soudruhy, se trhají, a že nový život pučí pod tím ledem.

„Budu jiným! Budu tím, čím mně chtěla mítí matka, hodným, budu novým člověkem.“ A po tomto úmyslu stává se klidným.

Přeličení se všemi původci řežby trvalo dosti dlouho a když bylo skončeno, s napjetím čekáno na výsledek — na tresty. Všichni zatčení účastníci odsouzení, ne však na stejnou dobu. Polehčující okolnosti u mnohých způsobily těmto trest menší.

Také Frantik měl polehčující okolnosti. Choval se před soudem kajicně, ukazuje, že byl více méně sveden, a protože bylo viděti, že se nepřetvařuje, odsouzen byl do žaláře na tři měsíce. Po odbytém trestu však zároveň s jinými vypovězen z Vidně.

Přijal trest s odhodlaností, věda, že si ho zasloužil. „Bude te očista za moje poklesky,“ pomyslí si a mlčky oblékl na sebe vězenský šat.

Jen jedna vzpomínka ho poděsila, vzpomínka na rodiče, co tomu řeknou, až se o tom dočtou v novinách. To mu bylo velice trpkým!

XI.

Hovorka od té doby, co měl výstup se Svobodou, do hospody nepáchl. Zašel si teď, když se chtěl vyhovorit do krámu ke kupci, který také prodával kořalku, a tu při „štamprli“ nějaké lepší vykládal své rozumy scházejícím se bratrům z mokré čtvrti.

Ten den po krvavé schůzi přišel na večer zase ke kupci, a hned se ptal, co nového. Kupec odebral noviny, a Hovorka sem tam něco pochytil.

„Mládenec“ mu hned sděloval, že píšou noviny o veliké pračce mezi dělníky a policajty.

„Tak to bude něco pěkného a kdo vyhrál?“

„To je otázka, kdo pak může vyhrat než strážníci?“

„Půjčte mi to.“ Mládenec mu přinesl to číslo a Hovorka šel domů si to přečíst. Ještě ale nedočel konec, když mu sklesly ruce, a noviny sletěly na zem.

„Co pak se ti stalo?“ ptala se Hovorková celá udivena. Hovorka ale neodpovídal, jen třesoucíma rukama bral noviny a znovu hledal řádky, které ho tak polekaly. To, čemu prvé po přečtení nechtěl věřit, bylo jistým: Schůze kterou ohlašovali v Pochodni, byla tatáž, která způsobila řež. Svolavatelé její byli skoro vesměs zatčeni. Zítra prý budou uveřejněna jména zatčených dělníků.

Když Hovorka neodpovídal, vzala Hovorková ty listy sama do ruky, aby si přečetla, co tak poplašilo muže. Ale ten jí je vytrh z ruky:

„Ani to nečti, hoď to do plotny, všechno je ztraceno!“

„Co je ztraceno?“ ptala se Hovorková v těžkém tušení.

„Frantik, všichni!“

„Co to mluvíš o Frantíkovi?“ Hovorka se náhle zpamatoval. „I nic, nic!“ Věděl, jak by to účinkovalo na jeho ženu. Ale ta se nedala zadržet. Musil jí říci všechno, co tušil teprvé, ale co mělo býtí hroznou pravdou. (Pokračování.)

DOPIS.

Z Ratenic. Dne 31. srpna t. r. konána v klášteře veleb. otců kapucínů v Kolíně pastýřská porada kněží vikariatu kolínského, již předsedal msgr. A. L. Dlask, pap. komoří, kanovník staroboleslavský, k. a. vikář Kolínský a děkan v Kouřimi. Porady té účastnili se bez mála všichni duchovní vikariatu. Do porady zavítal též msgr. Ferd. Lehner, pap. komoří a duchovní správce z Vinohrad. Po modlitbě k Duchu svatému sdělil vys. důst. p. před seda poradníkům některé zajímavé zprávy. Po té přikročeno k zodpovídání dvou otázek, kteréž z rozkazu Jeho Eminence Nej. důst. Arcipastýře našeho letošním pastýřským poradám předloženy byly. — O církevních předpisech v příčině zařízení svato-stánku, pojednal stručně i důkladně důst. p. Jos. Štýblo, farář lošanský přihlédaje

především k dotyčným ustanovením pražského provincialního sněmu z r. 1860 tit. V. cap. V. K otázce druhé, týkající se církevních předpisů, vydaných v příčině zřizování a používání hřbitovů přihlížejíc k rozdílu mezi náboženskými a obecními hřbitovy, podal velmi zevrubnou odpověď důst. p. Jos Vobořil, farář veltrubský. V pojednání svém dosti obsírném uvedl všechny starší i novější dvorní dekrety, vládní nařízení a zákony, týkající se zřizování hřbitovů, vtělování jich do knih pozemkových i způsobu pohřbívání; vytknul rozdíl mezi náboženskými a obecními hřbitovy, zodpověděl otázky; kdy a za jakých poměrů a podmínek zákonných zakoupiti lze hrobová místa na hřbitovech náboženských? kdo má právo ustanoviti hrobaře na hřbitově náboženském, kterýž může býtí pozemkovým vlastnictvím buď kostela resp. záduší anebo katolické osady? Na konec promluvil Msgr. Ferd. Lehner o velikém pro zpěv chrámový prospěchu, plynoucím z cyrilských jednot, jichžto šíření řečník sám sobě byl vytkl za úkol životní a jichž zakládání není nikterak nesnadné, pokud jen varhaník či ředitel kůru má dobrou vůli a upřímnou snahu, zvelebiti chrámový zpěv zavedením zpěvů chorálních. S—ý.

KRONIKA.

Z Prahy. Ke spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze přistouplili za členy přispívající s příspěvkem 1 zl. p. t. pp.: Ant. Hrabě, kloboučník v Karlíně, Václ. Reissig, kupec v Praze, Václ. Sobek, c. k. prof. české realky v Praze, Jindřich Dietz, c. k. dvorní řemenář v Praze, Václ. Neubauer, tovarník pian v Praze, Fr. Hošek, úředník v Praze, Vilém Bittner, zámečník v Praze, Jos. Jirousek, krejčí v Praze, JUDr. Ferdinand Budil, advokát v Praze, Adolf Felzmann, zlatník v Praze, Vojt. Šlapnicka, krejčí v Praze, Vinc. Janoušek, knihář v Praze, Karel Chmel, učitel v Praze, Fr. Kirchner, soustružník v Praze, Václav Tittl, krejčí v Praze, Jos. Nebeský, vinárník v Praze, Lad. Potz, cechmistr v Praze, Jiří Škvor, oficiál zemské pokladny v Praze, Karel Peschke, prymkár v Praze, Jos. Mareš, obchodník v Praze, Frant. Heiner, obchodník v Praze, Josef Potz, truhlář v Praze.

— Spolek **Arimatejský** v Praze opatřil v měsíci srpnu t. r. rakev a rubáš k slušnému

pohřbu 63 chudým křesťanům, a sice: ze všeobecné nemocnice 26, ze zemského blázince 6, ze zemské porodnice 1, z nemocnice milosrdných sester 23, z nemocnice milosrdných bratří 3, z umrlých kapli 2 a z vyšetřovacího vězení 5; z těch příslušelo ku Praze 2, na venek 61. — V tomto městci vzdává výbor spolkový díky za udělené milodary slavnému okresnímu výboru v Hořovicích a slavné záložně občanské v Litomyšli. — Milodary jakož i příspěvky slav. okr. výborův a záložen přijímá a kvituje sekretář spolkový P. Václav Kocián, kaplan u sv. Štěpána v Praze.

Z Říma. Sv. Otec zaslal uherským biskupům encykliku, v níž poučuje duchovenstvo i věřící, jak mají se zachovati za nynějších poměrů.

Literární oznamovatel.

— „Závěsné obrazy“ k názornému vyučování náboženství na obecných a městanských školách. Vydal Dr. Jindřich Svoboda, c. a k. dvorní kaplan a universitní docent. Dvanácte obrazů v lithografickém barvotisku v rozměru 53×66 cm. Cena všech 12 tabelí i s výkladem 5 zl. Cena všech 12 tabelí na lepenkách napjatých, k zavěšení upravených i s výkladem 8 zl. V komisi Karla Janského, nakladatele učeb. pomůcek v Táboře. Obrazů těchto s velikým úspěchem použití lze při výkladu svatých obrádků a proto je všele doporučujeme.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Adolf Schors, prof. nábož. na c. k. něm. vyšší realné škole v Plzni, 19. srpna 1893, (nar. 10. července 1834, vysv. 26. července 1858);
- p. Frant. Holada, far. v Ouvelech, 10. září 1893, (nar. 29. ledna 1820, vysv. 29. července 1849).

Vyznamenáni jsou:

- P. Method Schaffer, ředitel gymn. v Plzni, jmenován kníž. arcib. notářem;
- p. Václ. Vlček, far. v Mukařově, obdržel Expositorium canonicale.

Ustanoveni jsou:

- p. Aug. Krčmář, far. v Nových Hamrech (Neuhammer), za far. v Halsu;

- p. Frant. Jelínek, far. v Kobyle, za far. v Týsově (Tyss);
- P. Frant. Štolovský, far. Dobřichovicích, za far. u sv. Petra v Praze;
- p. Jan Beneš, II. kapl. v Rokycanský, za I. kapl. tamže;
- p. Jos. Bronec, kapl. ve Vršovicích, za osob. kapl. v Dobřichově;
- p. Václ. Čermák, kaplan v Plané, za koop. v Maršovicích;
- p. Jos. Černý, admin. v Měděnci (Kupferberg), za II. koop. na Zbraslavi;
- p. Václ. Dráb, kapl. na Kladně, za II. kapl. v Rokycanech;
- p. Frant. Fryč, kaplan Žlutický, za admin. v Kobyle;
- p. Eduard Hlaváček, kapl. ve Voticích, za kapl. v Neveklově;
- p. Frant. Hodiánek, kapl. v Hor. Lomech (Oberlohma), za kapl. v Středoklukách;
- p. Frant. Holub, katech. v Brandýse, za admin. v Chotětově;
- p. Václ. Hruška, kapl. na předměstí v Chebu, za kapl. v Malesicích;
- p. Jos. Chýle, kapl. v Toužimi (Theusing), za admin. v Tocově (Totzau);
- p. Karel Janda, kapl. Schmiedebergu, za koop. v Českém Brodě;
- p. Jan Jetel, kapl. na Kladně, za kapl. v Kvílicích;
- p. Jan Kabes, admin. v Halsu, za admin. v Nové Vsi (Neudorf) u Přimdy;
- p. Karel Kares, kapl. v Jincích, za admin. in spirit. et temp. v Benčově;
- p. Mart. Kaufner, kapl. v Litni, za admin. v Radošovicích (Reschwitz);
- p. Frant. Komárek, kapl. v Oráčově, za II. kapl. v Nov. Benátkách;
- p. Ant. Kříž, zám. kapl. v Dobřejskovicích, za kapl. v Jincích;
- p. Karel Liska, kapl. v Dejšíně, za koop. ve Voseku;
- p. Josef Pánek, kapl. ve Vepřku, za kaplana v Předměstích;
- p. Václ. Pejšek, katech. ve Vršovicích, za koop. tamže;
- p. Frant. Pinkoševský, kapl. v Malesicích, za zat. katech. na Smíchově;
- p. Václ. Plavec, kapl. v Schönbachu, za I. koop. na Kladně;
- p. Stanisl. Ráž, kapl. v Kraslicích, za kapl. v Chlumu;
- p. Jos. Soukup, kapl. na Chlumu, za kaplana v Dejšíně;

- p. Emil *Stárka*, kapl. v Buchově, za koop. ve Všetatech;
 p. Frant. *Suchý*, učitel v ústavě hluchoněm. v Praze, za zat. katech. v Brandýse;
 p. Josef *Suchý*, katech. na Kladně, za kapl. ve Vlaštni;
 p. Josef *Štěpán*, kapl. v Neveklově, za kapl. v Družci;
 p. Josef *Tichovský*, kapl. v Kvělicích, za kapl. v Novém Strašecí;
 p. Jiří *Vaněk*, kapl. v Českém Brodě, za kapl. v Třeboraticích;
 p. Václ. *Vilímek*, admin. ve Višňové, za kapl. ve Vel. Újezdě;
 p. Gustav *Verich*, katech. v Plané, za zat. katech. ve Vrsovicích;
 p. Ferd. *Záruba*, katech. v Českém Brodě, za kapl. v Čížkově.

Novosvěcenci:

- p. Josef *Bednář*, za učitele v ústavě hluchoněmých v Praze;
 p. Frant. *Černý*, za zat. katech. na Kladně;
 p. Vend. *Engler*, za II. koop. na Kladně;
 p. Ant. *Franz*, za kapl. v Plané;
 p. Antonín *Friedrich*, za kapl. na předměstí v Chebu (Eger);
 p. František *Gutwirth*, za kaplana v Toužimi (Theusing);
 p. František *Havelka*, za kaplana v Buchově (Buchau);
 p. Frant. *Heran*, za fundatistu v Sangerbergu;
 p. Václ. *Houra*, za kapl. v Hor. Lomech (Oberlohma);
 p. Theodor *Chvála*, za zat. katech. v Násilích-Pankráci;
 p. Quido *Kočanderle*, za kapl. Neudeku;
 p. Jan *Minářtík*, za zat. katech. na Kladně;
 p. Václ. *Nový*, za kapl. v Žluticích (Luditz);
 p. Vincenc *Papež*, za kapl. v Schmiedebergu;
 p. Jan *Pauly*, za kapl. ve Stříbře (Mies);
 p. Eman. *Pešek*, za koop. v Nebanicích;
 p. Jan *Petrík*, za kapl. v Nové Vsi (Neudorf) vik. Planského;
 p. Moric *Fícha*, za koop. v Chýši;
 p. Josef *Pilný*, za kapl. v Kraslicích (Graslitz);
 p. Josef *Pouska*, za koop. v Lomnici (Lanz);
 p. Bedřich *Schreiber*, za II. zat. katech. ve Výpřtech (Weipert);
 p. Stanisl. *Škola*, za zat. katech. v Libni;

- p. Frant. *Švímberský*, za zat. katechetu na Kladně;
 p. Jan *Zitek*, za kapl. v Bečově (Petschau).
 Uprázdňená místa:
Kobyła, fara patr. pp. Karla Proksche a Dra Otakara Maschy, od 1. září;
Nové Hamry (Neuhammer), fara patr. nábož. matice, od 1. září t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Pecka*, koop. Klášterecký, za koop. do Chotěborek;
 p. Jan *Kosikan*, koop. Rannský, za koop. do Klášterce;
 p. Jan *Tichý*, koop. Teplický, za koop. do Ždírcce;
 p. Frant. *Frydrych*, koop. Nekořský, za koop. do Černilova;
 p. Frant. *Dohnálek*, koop. Novopacký, za kapl. do Jičína.

Novosvěcenci:

- p. Václ. *Veselík*, za koop. do Ranné;
 p. Václ. *Kořínek*, za koop. do Teplíc (Weckelsdorf);
 p. Jos. *Nosek*, za koop. do Nekoře;
 p. Jos. *Hrnčír*, za koop. do Nového Hrádku;
 p. Jan *Groh*, za koop. po Nové Paky;
 p. Frant. *Martinek*, za kapl. do Proseče.

V komissí nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

OBSAH: Ranní kázání na neděli XVII. po sv. Duchu. — Řeč o pohřbu děkana Jos. Muchy. — Obětování P. Marie. (Báseň.) — Promluva k poutníkům Vambeřickým. — Řeč po svěcení nové budovy školní v Zlonicích. — Boží Tělo. (Báseň.) — Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg). (Pokrač.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Dopis. — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expeditice
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedostlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupečů.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na den sv. Václava, mučedníka Páně a
patrona Českého.

„Každý, kdož se domníváš,
že stojíš, hleď, abys nepadl;
a kdož si klesl, hleď, abys
povstal.“ (I. Kor. 10, 12. s do-
datkem sv. Ambrože bisk. ad
Theod. Imp.)

Důležitou památku uvádí nám na mysl den dnešní, obraz podivný staví nám před oči. Dva bratry, kterak bez mála před devíti sty lety v okamžení osudném proti sobě stáli, připomíná nám dnešek slavný, a to sice Václava a Boleslava. Pln lásky a upřímnosti přichází Václav na hrad Boleslavský, aby bratru svému v kmotrovství posloužil; ale s tváří lstivou a se srdcem úskočným přivítá jej Boleslav. Václav pln zdrženlivosti hoduje při hostině křestní; ale Boleslav víno jen hltá, aby krev ku zločinu obmyslenému rozpálil, a příčinu ke sváru vyhledává neustále. Václav pln mírnosti, sváru se vyhýbá, a aby všeliké rozeříi s bratrem ušel, komnatu opouští a Boha vzývat dobou jitřní ku dverím chrámovým pospíchá; ale Boleslav mírnosti bratrově se posmívá, mráкотou noční za ním se plazí a zbraň záhubnou při sobě skrývá. Před chrámem na kameni studeném klečí Václav; za ním s okem zlosti planoucím stojí Boleslav. Oči a ruce prosebně k nebesům pozdvihuje Václav; meč ostrý za ním tasí Boleslav. Vzdechy vroucné vinou se z prsou Václavových, slzou zaroseno jest oko jeho, modlí se za svůj národ, za lid český, modlí se za bratra

i za novorozeňátko jeho; a v tomtéž okamžení co tygr litý bratr Boleslav na něho se vrhá, a meč ostrý do žeber mu vráží. Václav co mučedník umírá, vrahu svému odpouští a ducha oslaveného k nebesům vysílá; a Boleslav činu krvavého se leká, svědomím šlehan místo strašlivé opouští, a hlodán červem lítosti a předhůzek neustálých, jako bratrovrah Kain, nikde útěchy, nikde pokoje od té doby více nenalezá. A toť památka dnešního dne; toť obraz, jaký nám dnešek na oči staví.

A když, křesťané milí, tento příběh oněch dvou bratrů, našich předků a knížat země České s rozvážením na mysli přemítám, tu nemohu jináče leč slovy velikého apoštola národů s dodatkem svatého Ambrože zvolati a říci: „Kdo stojíš, hleď, abys nepadl; a kdo klesl, hleď, abys povstal.“ Neboť obě toto shledáváme na Václavu a Boleslavu. Václav, tento mezi vyvolence Boží připočtený krajan a patron náš, neklesl po celý život svůj a na věky co všestranný vzor ctností křesťanských skvěti se bude; Boleslav ale, poklesnuv těžce, povstal honem, činil pokání veliké, a tedy co příklad duše opravdu kající povšimnutí našeho jest hoden.

A protož domnívám se, že slavnost dnešní důstojně a spasitelně zasvětime tím, když při každém z těchto dvou bratrů zvláště se zastavíme, a

1. Václava, co všestranný vzor křesťanských ctností,
2. Boleslava pak, co příklad srdečné kajícího

na paměť si uvedeme. Doufaje, že zbytečné by bylo, k takovému milostnému poslechnutí, lásky vaše k bedlivosti po-

svátne vzbuzovati, tedy započnu ihned ve jménu Páně.

I.

V jednu velikou společnost sloučila nás všechny, celé pokolení lidské, otcovská ruka Boží; a jako řetěz dalekosáhlý z mnoha vespolek spojených článků záleží, podobně společnost lidská z mnoha stavů, z mnoha rozličných povolání jest sestavena. A má-li blaho ve společnosti lidské vzrůstati, má-li štěstí jednotlivých i všech pospolu se dobře dařiti, tu třeba, by jedenkaždý stav těch povinností si hleděl, jakéž povoláním svým má uložené. A v tom také záleží vůle Boží, a protož také od takživa svědomité konání povinností stavem uložených považováno bylo za kořen a základ ctností při člověku každém, jak o tom již apoštol národů sv. Pavel napomenutí v I. listu k Tes. v 2, 9. činí, řka: „Pamatujte bratři na práci . . . ve dne i v noci pracující.“ A tedy, mám-li sv. Václava co všestranný vzor ctností křesťanských láskám vašim k následování představití, tu především bude třeba, bych nesmírnou svědomitostí jeho v plnění povinností stavem mu vykázaných připomenul. Přemilý Bůh, jenž od věčnosti prstem moudrosti své osudy všeho světa řídí, jehož dopuštěním knížata vládnou a králové panují, ten Pán nebes i země na trůn knížecí posadil našeho vládce, Václava svatého, a národ Český pod správu jemu odevzdal. A Václav náš, jakmile na trůn otcovský dosedl, vládl a panoval tak, jak jen málo korunovaných hlav před ním i po něm toho dovedlo. Nejsa žádostiv krvavé slávy vojenské, tiše a pokojně lid svůj říditi ustanovil, dobře věda, že toliko na ratolesti míru a pokoji ovoce blaha a štěstí, jak domácího tak obecného dozrává. A když tedy německý císař Jindřich s vojskem svým do Čech vpád nepřátelský učinil, vešel mu Václav sám osobně vstříc a moudrou, smířlivou řečí dosáhl toho, že za malý poplatek zemi pokoj vyjednal a císaře sobě přítelem učinil, tak že od té doby bez rady Václava svatého ničeho v říši své nekonal. Pojistiv takto zemi trvanlivý pokoj, obrátil Václav svatý zřetel svůj na to, aby blahobyť lidu zvýšil a zdokonalil. Pročež rozmáhal orbu, podporoval průmysl, konal spravedlnost, ježto sám každodenně k soudu sedával a za právo bez ohledu na osobu lidskou tomu dával, při němž se pravda nalezala.

Tak stalo se časem nemnohým, že rozkvetlo štěstí po krajinách českých a ze všech věcí hojnost všady se spatřovala.

Jestliže však o blaho tělesné lidu svého upřímně dbal Václav svatý, tím bedlivěji lepší stránku svých poddaných, blaho totiž duševní a spasení věčné, vyhledával. Za těch dnů počalo teprv vycházeti slunce pravdy, učení Kristovo nad naši vlasti a černé mraky hnusného pohanství proháněly se ještě hustě na obloze české. O té svaté neunavené horlivosti, s jakouž tu sv. Václav evangelium spásy mezi lidem svým rozšiřoval! On povolal do země kněžstvo, zakládal chrámy a školy, sám v průvodu svého vychovatele kněze Kaichy putoval od místa k místu, lid vyučoval, napomínal a prosil, aby pravdě Boží neodpírali; a kde dospělých od pohanství odvrátiti nemohl, alespoň děti za těžký peníz od nich kupoval a pod svojí dohlídkou za hodné křesťany vychovávali je dával. Jedním slovem: Václav svatý plnil co kníže povinnosti stavu svého, za tehdejších dob a okolní, tak věrně, že sotva panovníka sobě rovného nalezá.

A co teprv mám říci o jeho ctnostech osobních? Ústa lidská nevystačí, aby vypověděla, aby se vynadiviti mohla života jeho svatosti. Veliká byla jeho nábožnost; neboť postů mnohých kázání snášel, celé noci na modlitbách trval, denně až třikráte mši sv. slyšel. Veliká byla jeho vlídnost, přívětivost a milosrdnost; neboť chudé vyhledával, sám osobně almužny jim podával, a za tuhé zimy i dříví na svých knížecích ramenou dobou noční jim donášel, a nepoznan do obydlí kladl. A veliká byla jeho pokora; neboť nestyděl se v ornátě knížecím při oběti mše svaté posluhovati, hostie péci, víno k oběti drahé vlastní rukou tlačiti i oděvy mešní zhotovovati. A veliká byla jeho zdrženlivost a čistota; neboť aby dle napomenutí apoštola toliko Bohu libiti se hleděl, a pro oslavu jména Páně a pro blaho lidu všecken se obětovati mohl, životem panickým se zaslavil a choti nepojal. Ano i korunou všech křesťanských ctností, také láskou k nepřítelům jest sv. Václav ozdoben. Ty obloho jasná, vy hvězdy nebeské, vy jste toho byly svědkové, jak sv. Václav nepřítelům odpouštěti uměl. Vy jste jej viděly u dveří chrámu Boleslavského klečeti, slyšely jste jeho nábožné modlitby a vzdechy, viděly jste jej pod mečem bratrovým klesajícího, umírajícího, ano viděly jste jej,

kterak oko již hasnoucí bez výčitky k vra-
hovi se obrací a smířlivé slovo odpuštění
šepce. Ó Václave svatý, ozdobo země Če-
ské, chloubu národa našeho, vzore veškeré
ctnosti vznešený! Věru, nejmilejší, skutky
velikého, životem svatého to máme vla-
stence a slavného před Bohem dědice a
pomocníka. Jen také hodným jeho potom-
stvem se býti osvědčujeme a v zrcadle ži-
vota jeho se bedlivě zhlízejme a příkladu
jeho následujeme. Především učme se od
sv. Václava plniti věrně povinnosti stavu
a povolání svého, jak on to činil. Není
nám ovšem tak rozsáhlý okres k účinko-
vání vykázan, jako měl Václav svatý; nic
však méu každé povolání i sebe sprostší
vyšlo z Boha; a otec, jenž v prostotě a
spravedlnosti sobě a svým přínaležícím
chléb vezdejší dobývá a v kázni a bázni
Boží dům svůj spravuje, a nádeník, jenž
poctivě a spravedlivě denní svou práci
koná, a čeledín, jenž věrně v službě stojí,
tolik jest před obličejem Božím, co král,
jenž nad půl světem vládne a miliony
lidstva oblažuje. Neboť ne jak vznešené
povolání kdo obdržel, ale jak věrně své
povolání kdo zastával, dle toho odměnu
přijme z rukou hospodáře nebeského, tak
že, jak Spasitel náš ujišťuje, i ten, kdo
nad málem věrným byl, mnohem vládnouti
bude. Pročež bedlivě činně, se vši svědo-
mitostí konejme dílo povolání svého čas-
ného, i také dílo svého povolání věčného,
a se zalíbením hleděti bude na nás s ne-
bes výše náš svatý vlastenec, bude nám
žehnati, naši upřímnou snahu božské ve-
lebnosti předloží, a přimlouvou svou mocnou
místečko před obličejem Božím nám všem
vyjedná.

A nyní, když jsme v srdečném po-
hnutí nad Václavem svatým, nad tímto
vzorem vši křesťanské ctnosti zaplesali,
popatřme ještě pro výstrahu na kajicného
Boleslava, o čemž však v dílu

II.

Těžce klesl Boleslav; ďábel ctížádosti,
nezřízené toužení po vladařství nade vši
zemí přivedly jej k tomu, že prolil krev
bratrovu; ano těžce klesl Boleslav, než
hbitě a bez odkladu povstal opět, kál se
z provinění svého a život nový a pona-
pravený započal. Poslední pohled Václava
umírajícího, slovo smířeného odpuštění pro-
hnalo co šíp ostrý srdce Boleslavovo, a tu
spadla šupina zatvrdlosti s duše jeho a

svědomí probuzené počalo jej šlehatí bičem
předhůzek traplivých, tak že neustále
z místa na místo těkal a nikde pokoje,
nikde útěchy nenalezal. Jedině víra svatá,
tato léčitelka srdcí raněných, tato koji-
telka svědomí zbouřených, víra svatá, která
učí, že milosrdenství Boží větší jest, nežli
všeho světa nepravosti, ta jediné Boleslava
před zoufalstvím uchránila. Víra nábožen-
ství našeho naučila jej doufati, že také
bratrovrah pro lítost a pokání milosti a
odpuštění od Boha dochází; a požehnaného
paprsku naděje této uchopil se Boleslav
oběma rukama a započal život, jakýmž
hněv Boží se krotí a odpuštění na Hospo-
dinu se vyjednává. A první tedy skutek
Boleslava kajicného byl ten, že vyzdvihl
tělo Václava svatého na Boleslavě tajně
pohřbeného a na hrad Pražský s velikou
slávou a poctivostí je převezl. Prostovlas
a bos, v rubáši zíněném a provazem pře-
pásán, kráčel Boleslav co veřejný kajcník
za rakví bratrovou; v kostele sv. Víta na
hradě Pražském přede všim lidem hřích
svůj s pláčem hořkým vyznával; i objímal
rakev náručím se chvějícím a bratrá za
odpuštění a Boha a milosrdenství slzavě
prosil. I byloť tu pohnutí všeho lidu nad
litosť Boleslavovou takové, že mu s plá-
čem prominuli poddaní a poslušnost a úctu
co knížeti svému slíbili a přísahou zaru-
čili. A nyní započal Boleslav vládu, zcela
a zúplna za příkladem sv. Václava. Rukou
mocnou hájil a šířil křesťanství ve svých
zemích, spravedlnost konal přísně, stavěl
chrámy, ctíl duchovenstvo, ujímal se po-
tlačených a všecko spravoval tak, že opět
nad vlastní vzešli dnové blaha jako za pa-
nování Václavova. Také mocí a slávou
vojenskou zaskvěl se Boleslav. Nejprve
před nátisky císaře německého Otika dílem
zbraní, dílem pokojnými smlouvami lid
svůj chránil; potom na pokoření lidu uher-
ského, jenž tehdáž v pohanské ještě nevě-
domosti celý svět křesťanský sužoval a
hubil, vydatně se přičinil; a posléze mnoho
knížat slezských a polských vítězně sobě
podmanil. I byla vážnost a jméno Bole-
slava takové, že i z cizích vlastní knížata
pře svoje jemu k rozhodnutí předkládali
a rozsudku jeho bez odporu se podrobo-
vali; a moc jeho stála tak pevně, že jej
nikoli knížetem, ale králem Čechů nazý-
vali národové

A, moji drazí, můžeme-li z vychování
dítěte souditi na spořádanost rodičů, pak
věru musil i soukromný, domácí život

Boleslavův býti svatý. Dva syny, dvě dcery odchoval Boleslav a dočkal se na nich potěšení, jakéhož jen pořádku rodiče se dočkávají. Syn starší, Strachokvas, jehož den narození smrti Václava svatého poškrvněn byl, aby spolu za hřích otcův se kál, duchovní stav sobě zvolil a co mnich řehole sv. Benedikta přijal klášterní jméno Kristian, a života zbožností a uměním mnohým stal se znamenitým. Syn druhý Boleslav nastoupil po otcí vládu země, a moudrost a vlidnost jeho byla taková, že jej již co pachole nazývali Boleslavem Dobrotivým. Ale ještě památnější a svatostí života proslulejší byly dcery Boleslavovy. Starší, Milada, učiněna jest první abatyší v panenském klášteře u sv. Jiří na hradě pražském, a ctnosti její byly tak nápadné, že již za života za svatou držána byla. A mladší, Dobrovka, krásou a ctností stejně pověstná, provdala se za polského knížete Mečislava, a apoštolky země Polské takto se stala; neboť svými prosebnými domlouvami dovedla toho, že manžel její, až dotud pohan, bludu starého se odřekl a spolu s lidem svým křest a víru sv. přijal.

A tak tedy jako vladař, jako otec stejně šťastným, stejně velkým byl Boleslav. Čechové jej žehnali, národové cizí mluvili o něm s úctou, a králové toho věku slávy a štěstí jeho mu záviděli. A nastojte, on, jenž všechno kolem sebe oblažil, on sám jediný nešťastným zůstal a politování hodným. Ani vítězství dobytá na nepřátelích, ani žehnání lidu poddaného, ani štěstí otcovské nemohlo vyjasnití ducha jeho; jako Saul, malomyslný s tváří a srdcem trdným trávil Boleslav život svůj; upomínka na bratra všady jej děsila, zpomnutí na soud Boha spravedlivého lekati jej nepřestávalo. I chřádnul na těle i na duchu, neboť červ svědomí krví bratrovou poškrvnění hlodal bez přestání na srdci jeho. Po třiceti letech šťastného sicé panování, spolu ale také neustálého utrpení a bolu přiblížila se hodina vykoupení Boleslavovi kajicímu. Nemoc bolestná uchvátla jej. Avšak tiše a s myslí zbožně odanou přijímal Boleslav z ruky Boží těžkou tu návštěvu; s pobožností příkladnou chystal se ze světa tohoto, a všech přítomných napomínal plačtivě, aby vinou hříchu těžkého svědomí své nepoškrvnili nikdy, uváděje sám sebe za výstrahu, jak hrozné jsou metly poškrvnění takového, až konečně dne 1. května léta Páně 967 skončil

tiše a opustil svět tento, aby nad hvězdami z úst Božích odpuštění a od bratra políbení míru přijal.

Nejmilejší! Zrcadlem ctnosti a příkladem následování nejdůstojnějším zůstane na věky Václav svatý; ale také Boleslav a život jeho jest pováženi hoden. S výstrahou těžkou a s napomenutím velikým mluví k nám Boleslav, abychom nade všechno vážili sobě svědomí čistého a vinou smrtelnou ho nepoškrvnili nikdy. Neboť všechno pokání a všechna hojnost skutků dobrých svědomí hlodající neupokoží docela nikdy, a červ jeho hryzti nepřestane, dokud odpuštěním z úst Božích vyřknutým nebývá zahlazen. Dobře tedy nazývá Duch sv. v knize Přísloví 15, 15. svědomí dobré „ustavičnými hody“, a apoštol sv. Pavel za nejvyšší chloubu a za nejdražší poklad svůj docela spravedlivě považuje svědomí dobré II. Kor. 1, 12. řka: „Sláva naše jest, svědectví svědomí našeho.“ Pročež, nejm., tento nejdražší poklad svůj ostříhejme nade všechno, aby nás příšerami hříchů spáchaných v hodině poslední neděsilo svědomí poškrvněné, abychom bez předhůzek a pokojně svět tento opustili; bez bázně na soud Boží přistoupili a první náš orodovník před trůnem velebnosti aby byl hlas svědomí vlastního.

A tímto ukončen jest úkol, který pro dnešek jsme si předsevzali. Poznali jsme, co jsme si umínili. Viděli jsme Václava, co všestranný vzor křesťanských ctností; viděli jsme Boleslava, co výstražný obraz zbouřeného svědomí a spolu také upřímné kajivosti. A tyto dva obrazy, kterými jsem vám život dvou bratrů představil, podávám co posvátný dárek na památku slavnosti dnešní. Dnes právě rok, co jsem z tohoto místa ponejprv slovo Boží vám hlásal, a během tohoto roku mluvil jsem odtud častokráte. I doufám, že snad nadarmo jsem nemluvil a že mnohé slovo padlo snad v půdu dobrou. Ó kéž bych nadíti se mohl, že i dnešní řeč má nebude marná, tu bych s utěšenou myslí slavil den svátku svého. Ó přijmětež tedy srdcem otevřeným dárek ten, kterýž na památku dnešní slavnosti jsem vám podal. Upomínka na sv. Václava budiž nám neustálou pobídkou k ctnostem, upomínka na Boleslava neustálou výstrahou před pádem hříchu smrtelného; a tak stane se nám dnešní radostná slavnost opravdu užitečnou a k duše spasení nám poslouží; což aby

Bůh neskonale milosrdný nám popřítí ráčil,
vypros oslavený krajane a pokrevní bratře
náš, Václave svatý! Amen.

Kázání na slavnost svatého Růžence.

„Aj, od této chvíle blahosla-
venou mne nazývati budou
všickni národové.“

Sv. Luk. 1, 48.

Když Maria Panna, jak vám známo, z Ducha se počala, vydala se na cestu dosti obtížnou a vzdálenou, by tetu svou, sv. Alžbětu navštívila. Když pak sv. Boží Rodička při vkročení do příbytku Zachariášova od tetu své pozdravena a uvítána byla těmito slovy; „Požehnanás ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého,“ tuť ta požehnaná dcera nebes, osvěcená Duchem svatým pronesla ve svém chvalozpěvu tato veledůležitá slova: „Aj, od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všickni národové.“ A jak tu pravila Maria, tak stalo se. Maria předpovídá tu onu úctu, kteréž se jí co Matce Syna Božího od té doby po všechny časy a mezi všemi národy dostává. A hle, kterak prorocství toto krásně se splnilo: — všecka pokolení blahoslaví Ji, ve všech jazycích hlásá a prozpěvuje se chvála Marie, po všechny časy jest Maria předmětem něžné úcty a nábožného velebení a všech věřících. Spisy sv. Otců obsahují přehojné chvály a žehnání Matky Boží, a v těch nejstarších obřadních knihách vyzývá se Maria o vše mocnou přímluvu svou, povždy pak zřejmá kletba církve svaté padla na ty, kdož se osmělili, buďto cti Marie Panny se dotknouti, neb v pohanění uvéstí uctění její. O dobře, dobře pověděla Maria, že blahoslavenou ji nazývati budou všickni národové. Neboť věru není pod sluncem národa, není krajiny, není obce, není pohlaví pravověrných křesťanů, kdež by nejsvětější Rodička Boží povždy se neozývala a nechtěla. A smím-li pak to říci také o našich obcích, o mých milých farních, smím-li pak to tvrditi o vás všech, jenž tu jste shromáždění? Dejž Bůh, abychom nebyli mezi posledními! Neb znamená to patrné zkázy mravní a nešťastné vlašnosti náboženské, kde Maria nenalezá věrných ctitelů. A protož toužil jsem po tom, bych pro hojnější úctu nebes královny při tomto

farním našem a poutnickém chrámu Páně bratrstvo sv. Růžence založil. I stalo se, bratrstvo je zavedeno a nejdůstojnějším vrchním pastýřem ztvrzeno, tak že již po kolikáté výroční slavnost svou dnešního dne světí. Než stojí podnes co nepatrné, maličké. Ó rozmnožtež, moji milí! rozmnožtež počet údů jeho, vždyť se tu neukládá nic nemožného k ničemu žádný se tu nenutí, prospěch však duševní jest tu hojný. A protož, aby dílem žádoucího vzrůstu nabývalo bratrstvo naše, a aby ste si vůbec sv. růženec zamilovali, a v modlení jeho pilni byli, usnesl jsem se na tom, promluvití několik slov o užítu, jenž vyplývá z pobožnosti růžencové. Já započinám pod ochranou Marie v nejsvětějším Jménu Ježíš!

Pojednání.

Vímte, nejmilejší! v jaké pověsti stojí na mnoze pobožnost růžencová. Růženec mítí a jej se modlití, za to nemálo by se styděl mnohý z křesťanů nynějších. Ano jsoutě tak vlašní a víry prázdní křesťané, že pobožnost tu tupí, a ze ctitelů sv. růžence dobrý den, jako říkáme, rádi si udělají. Mějte se tudy, křesťané milí! na pozor, abyste svedeni nebyli; neboť protivníci sv. růžence, ti jsou obyčejně také nepřátelé samého křesťansko-katolického náboženství a církve svaté, jenž by ničeho tak rádi neviděli, než aby víra v tajemství sv. našeho náboženství v lidu setratila, a aby církev sv. o vážnost svou v lidu věřícím, o své působení na jednotlivé národy oloupena byla. A protože takovito neznabohové a nepřítelové jsou i pobožnosti růžencové, jelikož spasitelný užitek popožnosti té upřít se nedá. Oni ti nepřátelé všeho, což náboženstvím sluje, rádi by to viděli, aby známost sv. náboženství v lidu se vytratila, a proto mezi jiným zanevřeli proti sv. růženci, anto modlení jeho k zachování známosti a vědomosti sv. náboženství nemálo přispívá, a to jest první užitek a prospěch, jenž z pobožnosti růžencové vyplývá.

a) Dva muži vydali se na cestu. Jeden měl hojnost peněz, druhý toliko kus chleba a láhev vína. Oba zabloudili na poušť, kde ani sousta chleba ani doušku vody nebylo lze dostati; pročež tam cestovatel penězi obtížený bídně zahynul hladem, druhý pak, posílen chlebem a vínem, brzy dorazil cíle. A tak se to má s vírou sv.

Byť bys statky celého světa požíval, nemaje víry, zahyneš věčně; nebo bez víry se nelze libiti Bohu, aniž lze spasenu býti. Než jak medle budeme věřit, pakli pravd sv. náboženství neznáme? A hle, tu mnoho napomáhá pobožnost sv. růžence. Mnoho pravím; neboť nespravedlivým bych byl, kdybych tu pouze na sv. růženec poukazo- val, popíraje, že bychom mnohými jinými způsoby ku poznání a zachování pravd sv. náboženství a to důkladně při- jítí nemohli. Vždyť jste se pravdám těm učili ve škole, slyšíte je z kazatelny, a nabyvše známostí v čtení a psaní možná vám pilným čítáním nábožných kněh svaté náboženství vždy lépe a lépe po- znávati. Nicméně však učí nás zkušenost, kterak přece jen mnoho zůstává tu ne- vědomých, a na duchu slabých, a jak mnoho jestiž těch, jenž zbavivše se na- vštěvování školy co nějakého břemena, brzo zapominají na vše, čemu se byli učili. A tu považte, kterak k zachování známosti sv. náboženství pro velkou část lidu užiteč- né jsou jistě modlitby, kteréž první a nejdůležitější pravdy sv. náboženství obsa- huji, ty samé ustavičným opakováním v paměti zachovávají, a co vykonávané modlitby spolu mysl i srdce dojmají. — A výborné tyto služby prokazují zvláště modlitby, jež všichni znáte a umíte. Desate- ro božích přikázání pozorné modlené uvádí vám každodenně na paměť vůli boží; věřím v Boha připomíná nám při každém modlení nejhlavnější články naší sv. víry; Otče náš klade nám na jazyk, zač přede- vším třeba nám prositi Boha; a podobně prospívá též modlení sv. růžence, anto patnáctero krásně v jednotlivé desátky vpletených tajemství sv. náboženství k ná- božnému rozjímání předkládá a v paměti zachovává. O díky pobožnosti sv. růžence, anaž na tisíce křesťanům zapomenouti ne- dává, co by bez pobožnosti té dávno byli zapomněli!

b) Blahé působení pobožnosti růžen- cové jeví se však také v celých zemích. celé země, v nichž sv. růženec pilně se koná, mají pobožnosti té co děkovati mnohé vítězství nad nepřátely. A teď při- pomenouti musím zvláště dvou vítězství, kteréž církev svatá ochraně Marie Panny připsuje, kde celému křesťanstvu nebezpe- čenství hrozilo, jhu ukrutných Turků po- drobeni býti. Ponejprv byla dne 7. října 1571 u Lepanta, a podruhé roku 1717 u Bělehradu přemoc turecká zlomena, povždy

pak volalo křesťanstvo hlasitým modlením sv. růžence ve všech kostelích a na všech cestách k Marii o pomoc, povždy pak modlitba ta pronikla nebesa, tak že na ustavičnou toho památku sv. Otec, Kle- mens XI na první neděli měsíce října pro veškeré křesťanstvo slavnost růženco- vou ustanovil. A chtěli by jsme vítězství ona připisovat pobožnosti jiné, nežli po- božnosti růžencové, anto tentýž sv. Otec císařem Karlem VI. Turkům odňatý pra- porec v žádném jiném chrámu Marianském k nohous pomocnice křesťanů nesložil, nežli v chrámu sv. Růžence? — Však také nyní mají křesťanské země dost nepřátel. Nejsou to ovšem Turci, ale je tu dosti ne- přátel jiného druhu, než i proti těmto po- skytuje pobožnost růžencová ochrany, anto nám Marii naklání a její pomoc pojišťuje. Smutné bylyť to časy, když ve dnech sv. Dominika duch svůdnictví celé země a národy zachvátil, když nepřátelé církve a svatého náboženství pyšné hlavy své povznášeli, a bludnému svému učení prů- chod zjednatí se snažili, a když slabí křesťané z pošetilé lásky k novotářství nešťastně do tenat jejich upadli a ku ko- rouhvi lži, nezbednosti a prostopášnosti přísahali. Smutné byly to časy; než po- božnost růžencová zapudila všeliké zlé toto. A tuť v pilném konání svaté po- božnosti růžencové nalezám za těchto zlých, vlačných, rozpustilých dnů našich silnou, nepřemožitelnou hráz, již bychom s prospěchem postavití mohli proti všeli- kým snahám nynějších nevěrců a poma- tenců, jenž by nás rádi o viru otcův na- šich o pozeňání občanského pokoje, a pořádku, a o to nevyslovné štěstí, že v lůně sv. církve katolické se nalézáme, oloupiti chtěli. A co pak mám říci o užitku a pro- spěchu, kterýž z pobožnosti sv. růžence

c) jednotlivým rodinám vyplývá? Kde v domácnosti krásná pobožnost tato často a nábožně se koná, tam nábožnost a bázeň boží se udržuje a množí. Takovéto rodiny stojí pevně v dobách sebe krutějších na- vštívení. Maria, pod jejížto mocnou ochranu se byly postavily, nedá jim klesnouti v sebe větších pronásledováních, neštěstích a jiných nehodách. A kdo jest konečně, jenž by pochybovati mohl, že by pobož- nost růžencová

d) nepřispívala ku spasení každého jednotlivého křesťana, jenž ji ku cti a chvále Marie Panny koná? Pobožnost tato jest Marii nanejvýš příjemná, a tuť kdo ji

pilně vykonává, ten shledá na Marii povždy matku, kteráž nepřipustí, aby ztratil svou duši; neb ona mu přimluvou svou milost víry zachrání, ona mu obrácení a pokání vyjednává, a v hodině smrti k blaženému skonání mu dopomůže. —

Jeden z nejslavnějších kazatelů posledního století byl noční dobou k jistému mrtvici raněnému mladému šlechtici povolán, by vyslyšel zpověď jeho. I pospíchá rychle, nalezá však jej smyslů zbaveného. Než z rána sloužil za něj mši svatou ku cti nejblaženější Panny. Když pak mši sv. skončil, bylo mu oznámeno, že nemocný opět k sobě přišel. I šel tedy bez meškání k němu a nalezl jej proniknutého nejsrdčejší lítostí nad mnohými spáchanými hříchy, tak že za pokutu velkých svých přestupků milerád, jak se vyjádřil, život svůj položit chtěl. Pak se zpovídal, a s vroucí nábožností svátosti umírajících přijal. Zpovědník, překvapen a pohnut vyznáním mladého muže, nevěděl, komu by připsati měl tak veliký zázrak milosrdenství k člověku, jehož prostopášnosti vůbec známy byly. I ptá se na to nemocného, kterýž vzlykavým hlasem odpovídá: „Ach, Otče můj! já milost tu nemohu ničemu jinému přisuzovati, nežli milosrdenství Božímu a přimluvě Marie Panny: bez pochyby vyslyšela ona modlitbu vaši a modlitbu mé matky. Na blízce smrti povolala mne matka k lůžku svému, a když pohlížeje v duchu na tak mnohá nebezpečení, kterýmž vydán budu, svou starost o mne projevila, tu ještě promluvila ke mně tato slova: Já tě zanechávám pod ochranu nejsvětější Panny. Slib mi, synu můj milý, jen to jediné, zač tě jako za rukojemství tvé lásky ke mně prosím, a co tě málo státi bude, abys totiž každý den růženec se modlil. — Já jsem to přislíbil; já jsem s pozorností se ho modlil, a vynávám, že to po deset téměř let byla ta jediná pobožnost, kterouž jsem vykonával.“ Zpovědník nepochyboval již zcela, že mladý ten muž srdečnou kající křivkou proniknut byl, děkovati co má velemocné ochraně Marie Panny, a měl to potěšení, že jej nábožně umíratí viděl.

A nyní rcetež, duše drahé, není svatý růženec pobožností užitečnou, pobožností prospěšnou? Nuže, oblibte sobě růženec svatý. Modlívejte se ho rádi a pobožně staří i mladí. Obzvláště pak vy otcové a matky, vy hospodáři a hospodyně, shromáždějte kolem sebe často své děti, své

domácí, a společným modlením sv. růžence svou domácnost posvěcujte. Jelikož pak naše bratrstvo živého růžence k tomu všemu větších ještě výhod jednotlivým údům svým poskytuje, tu donfám, že ta naše pobožnost růžencová dalšího a hojnějšího účastenství nabude k větší cti a chvále Boží, a k oslavení nebes Královny, naší milé matky Marie. Amen.

Z hlubin duše.

I.

Před Boha tváří prchnout chceš —
ó vrať se duše zpět,
kam křídlem vůle svojí hneš,
když v lásce Jeho zkvětáš, mřeš,
jak v slunku mladý květ?...

Jak bouře letí Jeho soud, —
ó vrať se duše zpět,
opuť slzí hořkých mocný proud,
nech ruce vzhůru k nebi prout
a s prosbou k Němu vzlet!

Byl hřích tvůj rděl se jako krév, —
ó vrať se duše zpět,
tvá slza zmírní Jeho hněv,
jest láskou celý Jeho zjev
a láskou poutá svět.

Ó chceš-li navždy Jeho být, —
ó vrať se duše zpět,
a otevři Mu nitra skryt,
ať padne v ně zas nebe svit,
jak za dnů mladých let!

Ať rozkoší proud dme se v dál, —
ó vrať se duše zpět,
tam mnohý štěstí pochoval,
jen na trnech nach růží vzplál,
i tobě svitne v sled!

II.

Jak uschlý list se srdce, Bože, chvěje,
dlaň spíná se, dik vroucí se rtů spěje,
když zrak se noří v lásky tvoji zář,
již veden Ty Král světa a Pán věků,
jsi s výše vkročil v svět a ku člověku,
sám v jeho těle svou jsi sklonil tvář.

Slov svojich zlatem ved's ho cestou žití,
kde tvoje říš, jak zářný cíl mu svítí,

kde stoupá vůně hymnů, díků, chval,
kde blaha proud ve sprahlé nitro kane,
a z duše temna zlaté štěstí vstane,
jak jitřenka z tmy lesů, temných skal.

Vlej, Bože, milost jen v to srdce chabé
a silou Svojí nadchni duše slabé,
ať nezhynou v těch bludů peřejích,
jež kol se valí v bouři, jeku, boji . . .
ať prosty vln se s Tebou navždy spojí,
v těch věčně krásných říších nadhvězdných . . .

III.

Z vln života, jež v srdce bijí břehy,
jak sirena pln kouzel svůdné něhy
se ke mně zvedá rozkoše hlas sladký.
Ó duše zpátky!

„Hle kolem poušť,“ dí, „v mém co slasti lůně
se tají bájných, zářné květy, vůně . . .
jen pij, ó pij, ten život jest tak krátký!“
Ó duše zpátky!

„Ty slzy pálí tak, žal zrvává čelo, tváře,
v mém náruči zpěv zvoní, chví se záře,
ó chyt ji v čas, ten osud jest tak vrátký!“
Ó duše zpátky!

„Květ mládí prchá jako víchr — letem,
než pomyslíš, jdeš sám v dál pustým světem,
vše užij, skráň než svitne třpytem jinovatky!“
Ó duše zpátky!

Ó lákej si, já kříž v své tisknu ruce,
bez něho žít jest zmírat v těžké muce,
v něj duši vbit — v klín složití ji matky,
pojd' duše zpátky . . .

Fr. Kohout.

Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg).

(Pokrač.)

Pohromy klášterů.

Král Václav Otakar skonal l. P. 1253 a syn jeho Přemysl Otakar II. nastoupil vládu. Jednak shoda poměrů, jednak hrdinství královo postavily jej na stupeň moci a slávy, jaké doposud žádný Čech panovník nebyl dosáhl; panoval od adriatského moře až k baltskému, poslouchaly

ho Korutany, Krajinsko, Štýrsko, Rakousko, Morava, Čechy a Slezsko, část Polska, ba i Prušany, jež sobě křižáckým tahem byl podmanil. Věhlas jeho tak se rozšířil, že mu podávána císařská koruna, již on se odřekl. Avšak, jsa tak slovutným a mohutným králem, neměl přec všude přízně. Čeští stavové neměli v něm zalíbení, neboť nadržoval Němcům proti Čechům, jimž podával přední hodnosti a důstojnosti v státu a Čechy nechával pozadu, ano odnímal jim vlastnictví a dával Němcům. A to byla rána, jež i klášter Postoloprtský zastihla. Neplacho u roku 1247 vypráví, že Otakar tehdež pánům z Rožemberků Ustí a Jindřichův Hradec, pánům z Chrastinova Kadaň, pánům z Egenberku Louny, pánům z Bořešů z Oseku Veletin, pánům z Michaloviců Přidolany (Mírov, Friedland), pánům z Dubé Grafenstein atd. a mnichům v Postoloprtech vzal Klášterec nad Kadání, takže krajiny Loket, Trutnov a Kladsko Němcům postoupil. Pro takové své násilné přehmaty způsobil si též král Otakar tolik nepřátel mezi českou šlechtou, že toliko škrovnou hrst věrných sluhů po boku měl, když r. 1278 po druhé proti zvolenému císaři Rudolfovi z Habsburku pochod svůj namířil. Za takovýchto poměrů nebylo divu, že on, jakoli udaten a v bojích zkušený byl, poražen jest; vojsko jeho na Moravském poli u Vidně s ožilo zbraně, a on sám zůstal na místě mrtev. Cisterciatský klášter Goldenkron (Trnava), ježž král Otakar krátce před tím byl založil, z kořene vyvrácen jest; taktéž utrpěly kláštery Vilimov, Břevnov, Teplice, Svah a Osek velkých pohrom. Následovně, čehož lze se domyslit, i postoloprtský dům klášterní.

To ale nebylo ještě všechno zlo, co vlast naši potkalo; ještě větší útrapy na ni čekaly. Otakar pozůstavil nepnoletého syna, králeviče Václava. Otto, markrabě Braniborský dán mu za poručníka a spolu ustanoven za budoucího panovníka Čech. A ten, místo co měl zemi tuto v lepší stav uvést, strhl ji do největší bíd. Dal totiž svým úředníkům a vojinům moc v pravém smyslu zemi olupovat, všechno zlato a stříbro z kostelů vynášet, ani hrobů nešetř, kde poklady sldil, a všechny tyto ukradené poklady dal do Braniboru zavést. Žádného řádu v zemi nedržel, a ani největších zločinů netrestal. A takovým během věci došlo to k tomu, že rolníci ani pole nevzdělávajíce, donuceni byli od krádeže

živu býti; nato přišly hlad a mor, a tak nejkrutější obraz bídý byl hotov. V takových okolnostech žili Čechové od r. 1279 až do r. 1281. Posléze rozhodli se, že Otou Branib. násilím k tomu donutí, aby vládu složil. I ustanovení jsou místodržící, jižto zasazených jim ran hojiti se snažili a z části také zhojili. Všickni pak nyní žádali nástupce českého trůnu.

Návrat lepší doby. Umění a vědy.

Václav, kterého však Otto teprv roku 1283 do Prahy doprovodil a spolu za řízení své, poručenství totiž, 20.000 hřiven stříbra požadoval, nastoupil svůj trůn. Jakoli tak velký požadavek nespravedliv byl, přec k tomu svoleno, a k pojištění této sumy dány v zástavu: Most, Oustěk, Děčín, Stonov a Pesink. Císař však krále Václava od závazku toho výrokem svým osvobodil a navrátil mu jmenovaná města a hrady. A tak i pod těmitěž podmínkami nabyly i kláštery svého majetku. Od toho času nastaly pro Čechy opět pokojné a lepší doby, jichž Čechové pod vládou Václava II. od r. 1285 do r. 1305 užili, a mohli opykatí těch náramných škod na statech způsobených; i klášterům vrácena svoboda a majetnost. Za jeho vlády zmáhalo se rolnictví, šířil se obchod, konala se i spravedlnost, kvetlo umění, i vědomosti lidské se zmáhaly, neb školy klášterní měly volný průchod. Týž král založil nadále klášter Cisterciácký r. 1292, Benediktinský atd. Mabillon ve svém spisu o klášteřích I. 7. 11. kap. tvrdí, že Benediktini ne toliko své vlastní vědecké vzdělání a učení mladého kněžstva, nýbrž že i cvičení světské mládeže téměř v každém klášteře na péči majice, gymnasium drželi. Unger ve svém pojednání o stavu škol v Čechách praví na str. 3., že u jejich školy byly rytířské akademie, a proto knížata ty řady bohatě uvykli nadávati

Prve než vysoké školy v Praze zřízeny byly, bylo toliko vyučovacíh ústavů při katedrálních neb kollegiálních kostelích a klášteřích. Školy klášterní vynahrzovaly gymnasia a o vyšší vzdělání pečováno na školách katedrálních. A jelikož známost latinské řeči netoliko chovancům duchovního stavu, nýbrž i těm zapotřebí byla, jižto se k službě státní připravovali, ana veškerá veřejná jednání v téže řeči odbývána byla; toť šlechta nikde jinde potřebného vzdělání nemohla domáhati se

nežli ve školách klášterních. Zdali klášter v Postoloprtech takových škol míval, nedá se s jistotou říci. Poněvadž ale v Břevnově, Opatově a Broumově podobných škol bývalo, tedy ne neprávě souditi lze, že takové i u ostatních, neméně silných benediktinských klášterů jako v Kladrubech, Vilemově a Postoloprtech svého místa měly. A to o Postoloprtském tím více se dá tušiti, ježto on, jak už pověděno, velmi znamenitou biblioteku ve svých zdích choval a v celém žateckém kraji ten nejstarší a jediný klášter byl Benediktinský.

Poněvadž Žatec co bývalé sídlo věvodské hlavním a předním bylo sídlem župním a sudním, byl spolu i sídlem archidiaconátu, jichž už v 12. století 12 v Čechách se napočítalo, a jelikož klášter Bened. tam dosazoval své kněží až do roku 1271 k správě duchovní, maje tam, jak později se ukáže, spolu i probošství nebude se dějepisec myliti, pakli ke škole benediktinské připiše slavné jméno jedno: Beneše Krabice z Weitmile, archidiacona žateckého a kanovníka pražského (Chronicon ab anno 1257 - 1487).

Nové převraty v Žatecku.

Doba vlády krále Václava II., jenž téměř 20 let, totiž od r. 1283 až do roku 1305 panoval, byla sice celému království Českému a tudíž i klášterům příznivá, ale úmrtím královým nastala zase doba nepořádku a těžkých pro zemi pohrom a nátlaků, až do konce první polovice 14. století trvavších.

Krále Václava II. následoval syn jeho Václav III. teprv 17letý králevič, jenž ale rok a to velmi nedbale prý vládnul, nechávaje velké pány dělati co se jim líbilo a netresal zlořádu. Bezbožný sluha jeho zavraždil jej a jím vyhasl rod Přemyslovský. Nato vznikly prudké rozpory u volení nového krále. I utvořily se dvě strany mezi českými stavy, jedni chtěli vévodu Jindřicha z Korutan, druzí Rudolfa z Rakouska, syna císaře Albrechta. Tito zvítězili, an císař Albrecht osobně s mohutným vojskem do Čech přitáhnul a u Loun plem se rozložil, Rudolf ale se svými tlupami do Moravy v zemi vpadnul a zvítězil.

Rudolf nastoupil vládu r. 1307, obtížil zemi velkými daněmi a odkladil všechny poklady, a tím velkou nespokojenost v zemi způsobil, a bylo by jistě přišlo k povstání

neb spiknutí proti němu, kdyby nebyl během jednoho roku zemřel. Císař Albrecht chtěl svého druhého syna Fridricha na český trůn povýšit, i rozložil se se svým velikým vojskem mezi Kolínem a Kutnou Horou; avšak v tom císař zemřel a tak celý záměr jeho byl zničen. I byl Jindřich z Korutan za krále Čech zvolen, ač nevládl lépe, než jeho předchůdce; dle zprávy Franciska hleděl taktéž jenom sebe obohaceti, olupuje kostely a kláštery (*Ecclesiae spoliantur, monasteria calcantur*), obtížil zemi mimořádnými daněmi, dal lid vojskem svým z Korutan všemožně týrati a takovými násilnými skutky zvalil na sebe všeobecnou nenávisť. Stavové čeští nad tímto utiskováním mrzutí, vypravili vyslance k císaři Jindřichovi VII. s tím poselstvím, aby jim ráčil dáti svého syna Jana za krále. Císař svolil a Jan na podzim r. 1310 dostavil se valnou armádou do Čech, rozkládal se podle Oharky až k Budyni, kdežto branný lid pražského biskupa se přidružil a táhli přímo ku Praze, kteréž bez přehádky dobyl, jelikož Jindřich Korutanský se svou chotí v útěku spásu našel.

Jan z počátku své vlády mnoho k obecnému dobru země podnikati se snažil; zavedl mír a pořádek znovu, zkázil loupežných hradův, i toho pilen byl, aby jak mohl, urovnal třenice mezi velkými vzniklé. Avšak tolikero zahraničných válek, v něž nepovoláně se vmísil, a tolikere nákladné cesty do Luxenburku, kdežto raději než v Čechách díle, uvedly zemi v mn hem horší stav než před tím. Náměstkové v nepřítomnosti jeho vládnoucí, svého vlastního prospěchu pamětlivi, nebyli s to tolikere rozepře, mezi šlechtici vzniklé, urovnati. Opět povstaly mnohé strany, jedni druhých přemáhající; a když v tom velikém nepořádku všeobecná nouze a bída se rozmnožila, přišlo konečně k zjevné vzpouře proti králi. Jan sice pokořoval některé odbojné barony, ale přece zlo zcela zameziti s to nebyl.

Roku 1318 když na Moravě se svým sokem zápasil, vyzval Mišňanů proti odbojným Čechům ku pomoci. Oni hlasu jeho uposlehnuvše, vtrhli s velikou mocí do kraje žateckého, nejen aby s nepřitelem královským bojovali, nýbrž aby i hojnou kořist tu sebrali. Vilém Zajíc z Valdeku, který mnoho panství u Ohře držel a tudíž od cizích hostů toho nejhoršího co obávati se měl, svolal ihned malé vojsko do

zbraně a odrazil Mišňanů mocně zpět. V témž roku táhl král Jan do Chebu, kam císař Ludvík přišel, by s ním rozmluvu měl. Na té cestě nedostávalo se králi obroku pro koně, i dal proto v krajině žatecké lup prováděti. Tomuto loupění se opět Vilém Zajíc na odpor postaviv, 144 královských lidí i koní zajał.

Takoví zlořádové rozlízali se tehdež v zemi. Král, ač pak se svými nepřátely opětně se udobřil a smířil, a z obou stran nejkrásnější, nejsvětější sliby v záruku dány, přec nebylo lépe. Král nezjinačil se a vedl neustále nesmírný náklad ve dvoře a na cestách, a země každým dnem chudla. Léta 1323, 1325, 1327 a 1333 uvádí kanovník Franciskus zvláště, v kterých král nesmírné sumy vydíral. Tepr r. 1333, když Karel, syn Jana, náměstkem v Čechách se stal a markhrabětem na Moravě, zavítal pořádek a klid do země zase. — Že kláštery v tom smutném mezidobí na svém jmění a stavu velmi utrpěly, rozumí se samo sebou.

Opat Jan Bussko Jan II.

Král Jan, dle svědectví Františka, odňal r. 1319 mnohým klášterům proti všemu právu jejich mohovitosti a rozdal je mezi služebníky své. Léta 1326 vymohl si u papeže povolení, aby směl ode všech kostelů a klášterů desátý díl ročních důchodů po 3 léta po sobě žádati; než ale nepřestáváje na tom povolení, pokročil v tom utiskování tak daleko, že vše, co teprv ve třech letech měl bráti, najednou vybíral. A tak chrámy a kláštery od samého krále olupovány byly, a velmožové země za oněch časů nepořádku bez rozpakování tohoto králova příkladu následovali. Oni se toho odvážili zvláště za panování Janova, a to tím více, ježto pražský biskup Jan IV. pro mrzkou rozepři diecési opustiv, 11 let u papežské Stolicе setrval. — A vůbec byly poměry toho věku v Čechách nad míru smutné, ale zvláště utrpěl od vojen žatecký kraj v letech 1307, 1310 a 1318, čemuž dosvědčuje Dobner v monum diplom. u léta 1318, kdež se nalézá smlouva mezi Janem, opatem Postoloprtským, a Jarošlavem, opatem z Vilémova. Jednota vázala se na tři kusy: aby každý člen z jednoho těch klášterů nárok měl na podporu fary a důchody obou řádů; pak aby při úmrtí každého člena z těchto dvou klášterů obyčejně mše svatě a modlitby

v obou klášterích skuzeny byly; posléz když jeden z těchto dvou klášterů by schudl aneb zkažen byl, ať jméním druhého, pokud možná, se podporuje aneb znovu vystaví. Poslední podmínka zvláště ukazuje na příčinu, proč tato jednota uzavřena byla. Byly totiž obavy v těchto rozviklaných časech, aby kláštery nevzaly za své. Proto snaženo sjednocením sebe vespolek, pokud lze, pojistiti. Vedle vyňatku z listovny král. města Loun, byl r. 1324 opat z Postoloprte Bussko jistému lounskému měšťanu v Cuchách (Čujma) ležící pozemek 1.0 str. výměry proti ročnímu nájmu dvou kop pražských grošů (asi 40 zl. str.) dědičně ponechal, jakožto dědičný nájem jistému Lvu v Lounech poznovu r. 1358 klášter potvrdil. Ač nájem tento z mnohých důvodů se udati mohl, přec listina, kterouž nyní uvedu, zdá se to potvrzovati; že nic jiného nežli bidné poměry peněžitě kláštera zavdaly opatu Busskovi k tomu podnět; neb dle původní listiny v pražském zemském archivu nalezené, byl r. 1325 jmenovaný opat Bussko s dorozuměním celého konventu německým rytířům v Chomutově za 95 kop pražských gr šů zaprodal vesnice Vešestud (zámeček) a Stebno, proto, že, jak list osvědčuje, tiskla je neodvratná a tížící chudoba. Tot dostačuje na důkaz toho, že klášter ten v skutku v bidném stavu se nacházel, jaký v těžkých časech, v první polovici 14. století v Čechách panovavších, předpokládati se musí. Nemám tedy k té době nic jiného co doložiti, leč že kromě jmenovaného opata Jana Bussky ještě jeden Jan II., zvaný, co opat v Postoloprtech se uvádí. Týž r. 1333 o Svato-dušních svátcích ve středu mino mnohé jiné preláty přítomen byl v Roudnici, když biskup Jan IV. tam kladl základ ku klášteru zřízených sborníků sv. Augustína, a týž spolu hojnými dárky nadal, jakž odpis listiny nadací téhož kláštera v Roudnici dosud dosvědčuje a zní. (Pokr.)

Proměnění Páně.

Aj, jaká to záře, jaký to lesk,
jenž oslnil učňů zdivený zrak!
Té zářivé síly nemá ni blesk,
ježž vysílá z temna černavý mrak.

Tré svědků jen, Petr, Jakob a Jan,
tu spatřili slávu, proměny zář;

je vybral si k ní a vyběhl Pán,
by velebnou Jeho uzřeli tvář.

I žasnou tu muži, odkud ten div?
Co na hoře Tábor děje se dnes,
to nezřel z nich nikdo, neužří živ!
Slast vlní jim nadry, rozkoš a ples.

Hle, jejich to Mistr, Učitel, Pán
tu v nebeském jase proměněn plá:
tvář lesklejší slunce, ze sněhu tkán
šat dýmantů leskem žící se zdá.

Tu zjevil se Mojžíš, Eliáš s ním.
Dí potěšen Petr: „Dobře zde být.
Tři vystavme stánky, Tobě a jim!
Zde přál bych si, Mistře, blažené žít.“

Hlas s výše tu zní: „Tenť milý můj Syn,
v němž zlíbení mám. Jej poslechni! dim.“
I pojal je strach: „To Boží je kyn!“
V prach na tváře padli. — Poklekni k ním!

Sám na líci klesni, vrhni se v prach
a zázraku tomu podiv se sám!
To Boží je Syn, to nebeský nach,
jenž zdobí mu skráně na odív nám.

Chce zjevití zde, ký stkvělosti jas
tam v nebesích září, slonící zrak.
To zázračná chvíle, nebeský kvas,
to božskosti důkaz, božskosti znak! —

Nás proměň též, Pane, očisti z vin
a obestři sněhem bělosti nás,
ať na duši nelpí hříchu ni stín,
ať zříme pak v nebi lesklý Tvůj jas.

Dr. M. Kovář.

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Pokrač.)

„Viš, ve Vídni byla schůze, však jsem
ti o ní povídal. Nu a tu něco řekli asi
nemilého a oni ji rozpustili.“

„A co s tím má dělat Frantík?“

„Počkej, až ti to dopovím. Někteří
nechtěli jít. Policajti se do nich pustili a
trochu se to popralo. Pak ty některé chytli
a zavřeli.“

„Do kriminálu? a Frantíka taky?“

„To tu nestojí!“

„Ty mi to nechceš říci. Ježíš, Maria! to je neštěstí. Ta ostuda, já to nepřekám!“ a Hovorková se chytla za hlavu a dělala jako šilená.

„Co naříkáš, vždyť to tu nikde není!“

„A proč bys býval ty se tak polekal, proč jsi povídal, že je všecko ztraceno! Ach moje dítě, moje dítě! Co jsme se to dočkali?“

„Dej přece pokoj a poslechni mne. Co si tím nářkem pomůžeš? Kdo ví, je-li to pravda. Zítřka to bude teprv oznámeno, kdo byl zavřen!“

„To jsi ty vinen, proč jsi ho nenapomenul. Ještě jsi z toho měl radost, že se toho chytá, a teď nám přijde jako kriminálník. Prstem si budou na nás okazovat. „Vidíte, ty si vychovali synáčka, kriminálního.“ Tam nás přivedlo tvoje neznabožství, že já jsem neposlechl pana faráře!“

„Tak jen to na mně všecko, já jsem byl s klukem?“ odmlouval Hovorka, ale slabě. Cítil plnou pravdu řeči ženiny, padaly její nářky na hlavu jeho jako řehavé uhlí. Viděl také ten výsměch celé osady, a byl by raději utekl kolik mil daleko. Ale jak to napravit? Bylo pozdě, příliš pozdě. Nechtěje se dívat na náрек ženin, sebral noviny a šel do zahrádky. Tam se upokojil, aspoň na chvíli, a začal se již přemlouvati, že Frantik jest svoboden. Avšak každá taková myšlenka zaplašena byla větou: že svolavatelé schůze jsou skoro vesměs zatčeni.

Sotva se dočkal druhého dne rána. Když tuší, že asi pošta již přišla, hned se vydal ke kupci, aby věděl, jak to přece stojí. Ale raději kdyby byl nechodil! Co si jenom teprve připouštěl, z čeho se stále a stále vymlouval, to ukázalo se plnou pravdou. Frantik Hovorkův byl již v žaláři.

Nevěděl ani, jak se dostal domů. Hovorková, která si naříkala již od večera na hlavu, po vzezření mužově poznala, co nese, a skácela se na jeho přivítanou.

Odnesl ji na postel a hleděl ji přemluvit, aby si z toho nic nedělala. Ale sám tomu, co jí povídal, nevěřil. Tak člověk často přemlouvá jiné, ač ví, že to, co povídá, nemá ani za mák váhy. Ale činí to proto, že aspoň tím také sebe upokojuje.

Nastaly to u Hovorků špatné chvíle, teskné, plné smutku.

Hovorková ležela, sklácena tou ranou, která přišla tak nenadále, a naříkala na

všecko. Hovorka nemohla poslouchati ustavičný náрек, utíkával teď častěji z domu a uchýloval se ke kupci na „štamprlátka.“ Remeslo hynulo, protože nikdo nemohl se dočkati u něho práce.

Jednoho večera Hovorkové zvláště se přitížilo. Tato osoba, která snášela každou bolest dříve tak lehce, aniž by se podávala dlouhému ležení, která při nemoci nevydržela nikdy bez práce, i kdyby snad ta práce byla zbytečná, ta osoba cítila, že tělesný její stroj blíží se ku konci.

Tak to bývá. Dlouho jdou ta kolečka, dlouho se točí, ani jediné správký není potřeba, ale najednou něco praskne a celá ta spousta koleček se roztříští — stroj do-pracoval.

Zavolala k sobě muže a prosila ho, aby došel k panu faráři, že by ráda se smířila s Pánem Bohem. Starý hleděl ji zprvu přemluvit od toho, namítaje, že není ještě tak zle, myslí si, aby vyhnul se té povinnosti jíti na faru. Hovorková však jinak nedala. A tu sám poznal, že to, co dosud nechtěl věřiti, bude asi pravdou hroznou. Žena mu chce odejít!

S tlukoucím srdcem otevíral branku farskou a ještě těžším jazykem vyřizoval prosbu ženinu. Ale pan farář byl ochoten jíti ihned, pobízejí ho, aby si usedl. To bylo Hovorkovi až příliš mnoho laskavosti, vždyť byl takovým nepřitelem těchle kráží ještě před kratičkým časem, jak mohou tedy teď k němu tak se chovati. Poděkoval se za tu čest a sám pospíchal napřed připravit, čeho třeba. Zatím i sousedky dozvěděvše se o úmyslu Hovorkové, shromáždily se, aby pomohly vše připravit.

Když pan farář přišel a posvátný úkon odbyl, zastavil se, odcházejí, v síni s Hovorkou.

„Tak co dělá syn,“ ptal se ho, „psal vám snad?“

„I nepsal, radši když se ani k nám nehlásí!“

„Nemluvte tak, jest to dítě, a jestli zbloudil, vždyť se může ještě napravit. Vidíte, marnotratný syn také klesl, hluboko klesl, a přece když litoval a slíbil napravení, přijal ho otec zase tak vřele, jako by se bylo nestalo pranic. Tak si umiňte i vy a věřte, že více tím způsobíte, než svojí zlostí. Měl byste mu psát, ať vzpomene si na matku, kdo ví, jestli ji bude moci již spatřit.“

„Tak opravdu už má býti konec?“ rozechvělým hlasem ptal se Hovorka.

„Já nechci nic tvrdit, ale sám vidíte, jak jest špatná. Řekl bych vám, modlete se, ale vy prý na to nedržíte, slyšel jsem.“

Hovorka po těchto slovech se zarděl a neodpověděl. Cítil ostré bodnutí v srdci, ale potlačil ho.

„Tedy, můžete-li, sdělte synovi vše, co se stalo. A opatruj vás Pán Bůh.“

Když Hovorka vešel do světnice, našel Hovorkovou modlící se růženec. Neříkala nic a on nechtěl ji vytrhovat, sedl k oknu a založiv hlavu do dlaní, přemýšlel. A pak vzav péro a inkoust, počal psát, psát synovi do žaláře, co se doma děje.

Bylo již k večeru, když dopsal list. Kolikrát se zastavil nad jeho řádky! Slunko skočilo již za lesy; jen rudé červánky zářily na nebi jako veliká ohnivá záplava. Zahleděl se do toho červená a zdálo se mu, že je to samá, samá krev — vyplašená z nesčetných očí nad lidskou bídou.

Z přemýšlení vytrhl ho hlas ženy. Slabým hlasem volala ho k sobě. Zvedl se a zvolna přikročil ku loži nemocné.

„Čeho si přeješ!“

„Něco ti chci říci, prositi.“

„A co chceš?“

„Abys psal tomu hochu našemu, že mu to všechno odpouštím.“

„Právě jsem mu o tom psal.“

„Tak, to jsem ráda. Co asi chudák dělá? My už se spolu nevidíme.“

„Ale proč bys myslila, však to nebude tak dlouho trvat, proč bys tedy se tím rmoutila. Podívej se, kolik jich tak již myslilo, a jsou až do dnes živí.“

„Ale já nebudu. Cítím to na sobě, že nebudu. Až budu tam na hřbitově a on snad přijde domů odpust mu také, a řekni, že mu nechávám svoje požehnání, aby byl hodný a nezapomněl nikdy na Pána Boha. Chybyli jsme oba, neměli jsme ho pouštět do takového velkého města, a když nám poprvé psal již tak divně, měli jsme ho zavolat domů. No, stalo se. Pán Bůh to tak chtěl, a snad to bude jen k jeho dobrému.“ A Hovorková se odmlčela. Starý mlčel také a jen hodiny přerušovaly to ticho stejnoměrným tikotem.

„Připíš mu, aby se za mne také po modlil, až dostane to psaní. Napíšeš, vid?“ a ruka její chladná, vihká dotkla se ruky Hovorkovy, až se tento zachvěl. „Tak jdi, já se budu modlit za vás.“ A zavřevši oči, šeptala modlitbu svoji.

Hovorkovi bylo tak smutně náhle

v srdci. Tedy má se již rozloučiti na věky se ženou a ona jest při tom tak klidná, ač včera ještě jí to bylo tak hrozným. Kdo dal jí takovou posilu v to srdce, v tu její duši? Či opravdu dovede ta modlitba, ta prostá, krásná modlitba posilnit člověka i v tomto kroku posledním? Ano, ona to musí býti. A Hovorkovi zdálo se, že musí sám kleknouti a modlit se.

Ten červ, který podrýval kořínky života Hovorkové, hlodal pomalu, ale konečně přece dohlodal se konce. Hovorková zemřela. Zhasla jako dohořívající svíčka se vzpomínkou poslední na Frantíka. Volala ho k sobě v posledním tom okamžiku, odpouštějíc mu naposled všechno — všechno.

Teprve když u hlavy její zaplála hromička, když sousedka otevřela okno, aby duše její mohla odletěti tam k těm vyšším nebeským. Hovorka se rozplakal jako dítě. Ta, s kterou žil tolik a tolik let, která trpělivě snášela všechny jeho vrtochy, ta, která po každém jeho přečinu, měla pro něj slova laskavá, ta dobrá, tichá žena jest mrtvá.

Nevěda ani, vrhl se s pláčem k té posteli, na níž spočívalo její bezduché tělo chladné a studené, a nářkem ulevoval tomu hoři, který zmítal jeho nitrem, jako prudká bouře.

Pohřeb Hovorkové byl pěkný. Všichni doprovázeli ji na ten hřbitov, kde jí měl být ustlán poslední příbytek, a všichni ji litovali. Znali její dobrou povahu, znali i tu příčinu, která ji sklátila do hrobu.

Kdo taky by ji nelitoval, když snad na mnohého čeká tentýž osud. Kdo zná budoucnost, kdož ví, jakými budou jeho děti?

Když Hovorka se vrátil do domku, bylo mu tak smutno; prázdně naň hledělo ze všech koutů, kam se ohlédl.

A když stará Tomášková přišla do světnice, ta Tomášková, která mu teď poklízela a hlídala hospodářstvíčko, našla ho sedícího u stolu, s hlavou podepřenou, s okem hledícím v dálku. Ani se nezvedl, když mu dávala pozdravení.

XII.

Když Frantik po třech měsících vyšel z vězení, nesl si hlubokou ránu v srdci po celý život. Ta myšlenka, že on to byl, který zabil matku, neboť jak otec mu psal, jeho uvěznění zasadilo jí ostrý hrot v ko-

řen života a přetalo ho docela. Než těšil se tím, že byl to oheň, kterým pročistěna měla býti jeho duše na budoucí časy.

Když skládal si svoje věci do kufru, aby opustil Vídeň navždy, jak mu zákon kázal, zaplakal si, bera do ruky ty věci, které skládala mu před časem jeho matka se slzami v očích. Když byl hotov, sedl si na postel a přemýšlel. Znova táhlo mu myslí, jak přišel sem jako vesnický mladík, který všemu uvěřil, snadno dal se strhnouti. Vzpomněl si, jak v tom krámě při večeři pojal nedůvěru k Černému a jak si teď přál, kdyby by tenkrát nedal se s ním ani do řeči a zcela jej odbyl.

Z tohoto dumání vytrhlo jej zaklepání na dveře. Trhl sebou, lekaje se, že snad to jde policie, aby popohnala jeho otálení.

Ale když dveře se otevřely, spatřil v nich ženskou postavu. Poznal ji hned, byla to Toni. Ta dovedla tehdy zmizeti ze schůze, když přicházelo k onomu bouřlivému výstupu, a tak zachránila se na svobodu.

„Tak jsi již doma? Čekala jsem na tebe u vězení, ale nedočkala jsem se, jsem ráda, že tě zde zastihuji.“

„A proč jste ráda?“ tázal se ledově Frantík.

„Jak to mluvíš, proč mi vykáš?“ a přistoupila k němu. „Což mne již neznáš?“

„Znám vás, až příliš dobře, a proto jest mi divno, že ještě teď mi nedáte pokoj.“

„Tak ty mne teď odháníš, mne, která jsem se ti zcela obětovala?“

„Obětovala, mluvíte o oběti svojí, když vlastně vaší obětí byl já. Obětovala jste se mi, čím, kdy?“

„Což nepamatuješ se již na dny naší lásky?“

„Lásky? Neužívejte toho jména, jež strhla jste v kal a bláto. Ano, pamatují se na ty dny, které s vámi utrácel jsem v hýření a v kterých utopil jsem všechno, co dříve mne blažilo, pamatují se na ty dny, ale jen s hrůzou a ošklivostí.“

„A proč jsi tedy dal se strhnouti v moji náruč?“

„Proč, protože jsem byl hlupák, to je ta celá příčina. Byl jsem příliš důvěřivý, byl jsem neznalý toho svůdného světa, dal jsem se svěsti jeho vábivým zvukem, abych toho tím více pykal.“

„Jen se nedělejte takovým mučedníkem,“ obracela ona, kterou počínalo zlo-

biti, že se od ní odvrací Frantík, kterého měla přece radši než ty jiné.

„Nedělám se žádným mučedníkem, protože jsem tohohle všeho zasloužil, neposlechnuv hlasu svoji drahé matky.“

„Proč jsi tedy neposlechl?“

„Protože nejprve jste mi vyrvali váš výsměchem všecken cit, který ona mi v srdce vštípila, abyste pak mne strhli k sobě v svoje bláto a špinu.“

„Já snad?“

„Ty, Černý, Kohoutové, vy všichni jste v tom měli prsty, a já snadno věřil, protože jsem byl zvyklý vždy jednat s lidmi čestnými, ale u vás není o cti ani památky. Když strhnete v svou bídu člověka, pak ho necháte, ať jen nařiká a rve si vlasy. To je potom vaše zábava. A v rukou takových má býti spása, jak hlásáte dělníkům. O nešťastní, kteří vám uvěří. Kam je dovedete, toho jsem živým důkazem. Kam jste mne dovedli? Do žaláře. Zabili jste moji matku, zničili jste můj život, mé celé postavení. Kdo dá mi nyní práci, žalářovanému buřiči? To znamená hanby, které jste mi vtiskli v čelo, mám nyní nésti po celý život. A pak mám vám snad dobrořečit, vás chválit, k vám zase se utíkat. Abyste mne strhli ještě hloub. Proč vy sama nepostavila jste se před soud jako bojovnice těch myšlenek, které hlásáte. Když cítila jste, že sáhla by na vás ruka chladného zákona, pak jste zmizela a z dále se dívala, jak utěšeně kvete vámi zaseté símě, jak ten květ otrávil tolik a tolik svedených blouznivců. To je ta vaše láska, to jsou ty vaše sliby, kterými odkážete dělnictvo. Přemýšlel jsem o tom ve vězení, v těch chladných stěnách, a uviděl jsem tu propast, do které jsem se řítil. Jsem šťasten, že uchytil jsem se toho, co dříve mne tak držovalo, co mne sililo, že uchytil jsem dříve, než dopadl jsem na dno — modlitby. Tam jsem slibil, že to, v čem jsem žil, navždy pochovám, a že daleko založím si nový život — šťastnější. A proto jste jen dále po svých cílech, já si utvořil nový cíl, ku kterému chci dospěti, ale bez vás. S námi je navždy konec!“ A Frantík si oddechl, jakoby velká tíže mu spadla s prsou. To, co ho mučilo, to nyní všechno ze srdce vypověděl a cítil, jak jest mu lehko.

Posluchačku jeho řeči zprvu ohromila. Stála tu jako bezduchá, jen v očích znáti bylo záblesk zlosti, která měla co nejdříve vybuchnouti. A vybuchla brzy.

„Tak vy tak! Pamatujte si, že toto odkopnutí moje bude vám jednou draze splaceno!“

„I nebude, toho se nebojím! Umíte všichni vyhrožovat, ale skutek utek Máte kuráže za zdi dost, když vás nikdo nevidí. A proto ani vaši hrozby se neleám.“

S nadávkou opustila ho tato, dříve tak mu oddaná, jak sama říkala, duše. Frantik byl spokojen, že jí vše tak pověděl. Jen kdyby i těm ostatním tak mohl vše vyjevit!

Pak počal přemýšlet o své cestě. Hleděl jeti co nejdříve. Neměl peněz, aby zde mohl žít, a pak ani zde žít nesměl. Uminil si, že pojede domů, aby navštívil hrob matky, a pak, že vyhledá si práci někde, kde ho neznají.

Ještě ten večer šel na drahu a koupil si lístek domů. Ušnul sice z počátku a spal dlouho. Již počalo svítati, když se probudil. Blížili se již k cíli jeho cesty. Nyní, když z dále již počal poznávat kraj svůj, počalo mu býti nevolno. Vzpomínka na všecko předcházející vyhoupla se mu v duši a páčila ho jako žhavé uhlí.

Když vlak s hvizdotem a sykotem se zastavil a on slezl s vozu, bylo mu jako by šel na poradu. (Dokončení.)

rově, Jos. Böhm, far. v Bechlině a slav. Kato-licko-politická jednota v Přerově na Moravě.

Z Říma. Sv. Otec vydá 1. října t. r. encykliku o socialismu.

Z Vidně. Jako kandidáti pro biskupský stolec ve Sv. Hypolitě označují se probošt dr. Marschall a dvorní farář dr. Vavřinec Mayer, na stolec štyrskohradecký říšský poslanec prelát dr. Karlon.

Ze Švýcarska. Biskupové švýcarští zaslali za příčinou výroční konference papeži list, v němž mu děkují za přijetí, jehož se dostalo poutníkům švýcarským v Římě. Při této příležitosti, jak známo, sv. Otec zvláště se pochvalně zmínil o katolické universitě ve Freiburgu. Biskupové švýcarští vzpomínajíce v listu svém chvály té, slibují, že se přičiní, aby universita freiburská co nejvíce zkvétala a aby všecek katolický lid viděl v ní své kulturní středisko. Papež poděkoval biskupům zvláštním listem, adresovaným biskupu sv.-havelskému (St. Gallen), v němž biskupy v úmyslu jejich ve příčině university freiburské utvrzuje, poněvadž nyní katolické náboženství potíráno jest zvláště pod jménem falešné vědy a tu zjevně nic tak nepřivznese slávu university jako výzbroj duchů pravou vědou.

Literární oznamovatel.

— „*Odkryté poklady.*“ Paměti děje- a místopisné vikariátu obvodu Libockého v okresu Smíchovském. Sepsal P. B. J. Holab, duchovní správce u sv. Markéty v Břevnově. S obrázky. V Praze 1893. Nákladem vlastním. V komisi kníž. arcib. knihtiskárny. Cena 1 zl. 20 kr. Každému vítána jest kniha, jež pojednává o známém jemu místě, dědině, městě, okolí, a dle toho můžeme souditi, že vdp. spisovatel velice zavděčil se tímto svým spisem veldůst. duchovenstvu obvodu Libockého a všem jeho věřícím, že podal mu dějiny míst jemu tak blízkých a tak milých. Spis pracován jest s velikou pílí na základě nejlepších pramenů, tak že dlužno nazvatí jej v každém ohledu důkladným. Úprava spisu jest velmi slušná a cena (1 zl. 20 kr.) tak objemné knihy (224 stran) úplně přiměřená. Bylo by si přáti, aby v každém vikariátu našel se kněz, jenž by krásného příkladu vdp. faráře Holuba následoval a dějiny svého vikariátu napsal. Zavděčili by se tím velmi mnohým a přispěli by značně k rozšíření vědomostí dějepisných.

— „*Zlaté listky.*“ Dárek věnovaný útlou věkým dítkám do Zlaté knihy či Dědictví sváté

KRONIKA.

Z Prahy. Spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze věnoval nejdůst. p. Ant. Hora, děkan metropol. kapitoly u sv. Víta v Praze opět 50 zl., slav. Kato-licko-politická jednota v Přerově na Moravě 16 zl. a sl. záložna v Kroměříži 20 zl. — Za členy zakládající přistoupili p. t. pp.: Dr. Ant. Skočdopole, čestný kanovník a prof. bohoslovi v Budějovicích, Alois Buřinský, sídelní kanovník v Kroměříži, Karel Pejša, katech. v Sedlčanech, Marie Bayerle, kapl. v Minicích, Halík Ferd., katech. v Nuslích, Jos. Prskavec, far. v Oužicích, Kamil Janeček, kapl. v Plaňanech, Jan Královec, katech. na Kladně, Karel Procházka, kaplan v Noutonicích, Bedř. Neumann, farář v Hroznětíně, Frant. Daďourek, far. v Minicích, Frant. Hroneš, far. v Bohuslavicích, Jan Schmied, far. ve Svěmšlovicích, Václ. Váchal, kněz řádu praem. na Strahově, Frant. Turek, f. r. v Příbichovicích na Moravě, Fr. Komárek, kapl. v Nov. Benátkách, Ad. Fux, c. k. prof. v Příboře, Jos. Smělý, far. v Ratenicích, Václ. Flodrmann, c. k. prof. v Trutnově, Frant. Blahovec, far. v Čach-

Ludmily zapsaným. Spořádali Frant. Pech, bisk. vikář a děkan v Písku a Eduard Měrgl. Číslo 30. Se sedmi obrázky. V Písku 1893.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Vyznamenání jsou :

- p. Martin *Pachl*, kn. arcib. vikář Plzeňský a far. ve Vejeprnicích, jmenován kn. arcib. čest. konsist. radou;
- p. Frant. *Jizba*, far. v Druzdové,
- p. Eduard *Pitzker*, far. v Malesicích,
- P. Isfried *Baldermann*, real. admin. v Dobřanech,
- P. Hieron *Siha*, real. admin. v Chotěšově,
- P. Auselm *Köhler*, real. admin. v Liticích,
- p. Ant. *Skokan*, děkan v Zásnukách, jmenování kníž. arcib. notáry;
- p. Frant. *Jirsák*, kapl. v Zásnukách,
- p. Josef *Sládek*, far. ve Svojšířích,
- p. Frant. *Růžička*, děkan v Kolině,
- p. Jos. *Smělý*, far. v Ratenicích,
- p. Jan *Chlupáč*, far. v Sánech,
- p. Jos. *Sýkora*, far. v Ovčárech,
- p. Aug. *Stráček*, kapl. sen. v Plzni,
- p. Karel *Appel*, far. v Plané, a
- p. Ludvík *Kaschka*, far. v Touškově (Tuschkau), obdrželi Expositorium canon.;
- p. Frant. *Herzog*, kapl. v Plzni,
- p. Frant. *Voříšek*, katech. v Plzni,
- p. Jakub *Kugl*, kapl. ve Vejeprnicích, a
- p. Frant. *Handrejch*, kapl. v Kouřimi, obdrželi Synodalie.

Ustanovení jsou :

- p. Jan *Vilim*, far. v Praskolesích, za faráře v Bezdědicích;
- p. Frant. *Vojta*, admin., za far. ve Vraném;
- P. Petr *Špička*, kněz ř. křižov., za zat. admin. v Dobřichovicích;
- p. Frant. *Šir*, kapl. v Bečově, za admin. v Nových Hamrech (Neuhammer);
- P. Ant. *Hahmann*, kněz ř. křižov., za real. admin. na Králově Chlumu (Königsberg);
- p. Karel *Höfert*, far. v Turči, za admin. (ex-currendo) v Metikalově (Meckl);

- p. Ignát *Steinochr*, katech. u nejsv. Trojice, za definit. katech. při měšť. dívčí škole Novoměstské v Praze;
- p. Václ. *Janota*, zat. katech. měšť. školy v Holešovicích, za definit. katech. na obecné chlapecké škole v Bubnech;
- p. Josef *Brusák*, admin. Bezdědicový, za admin. v Praskolesích.

Uprázdňená místa :

Ouvaly, fara patr. nábož. matice, od 12. září;
Praskolesy, fara patr. p. děkana Karlotýnského, od 14. září t. r.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo :

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo :

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře
 (S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejduš. kníž. arcib. konsistoře v Praze
 dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

OBSAH : Kázání na den sv. Václava, mučedníka Páně a patrona Českého. — Kázání na slavnost sv. Růžence. — Z blubin duše. (Básně.) — Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg). (Pokr.) — Proměň Páně. (Báseň.) — Na kraji srázu. Povídka. (Pokrač.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihhtiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli jednadvacátou po sv. Duchu.

„Oblečte se v odění Boží,
abyste mohli státí proti ú-
kladům ďábelským.“
Ephes. 6, 11.

Ú v o d.

Přetrpká jsou pokušení, jež s životem lidským, co listí se stromem, takřka nevyhnutelně spojeny jsou. Tuhý tedy a namahavý jest boj, jež člověk podstoupiti musí. Co však ještě hůře, tento boj není jediný, ale mnohostranný. Brzo vlastní tělo, t. j. žádosti tělesné, vypovídají boj duši, nechtíce státí k šiku jejímu. Tělo, dle slov sv. Pavla, bojuje proti duchu, duch pak, jemůž samým Bohem moudrá nadvláda nad tělo byla dána, bojuje proti tělu vždy a z husta odporujícímu, abychom to, co chceme dobrého často, veledůležitěho a spasitelného, neučinili. (Gal. 5, 17.) Že již toto bojování mnohé zachvátilo, smutná po všecy věky stvrzuje zkušenost. Což teprv jest-li k tomuto vnitřnímu boji připojuje se nepřítel zevnější. A ten jest svět. Ne ony stvořené věci, jež dobré jsou a zůstávají, ale lidé, jenž dobří byvše, ve zkázu upadli duši svých, to jsou ti nepřátelé, již boj vypovídají. Neboť tito zlí a bezbožní lidé, v proudu náruživosti se topice, hledí míti soudruhů rozkoši svých. Tito sami nešťastní chtějí uleviti, ač marně, osudu svému a zdá se jim býti milé, pakli nevinnou duši z cesty pravé svedou a hříchu v náruč uvádějíce v tuhý spánek duševní ukolébají. Utěchu nalézají pekelnou hřišníci, vidouce, že počet kleslých se

množí, a že ti, jež prve v osidla svá polapili, i jiným sítě bezbožnosti kladou. Strašlivé a bolestné spolu to pomnění, že člověk zkázou jest člověka. A přec, dle slov Páně, toto pokušení musí býti (Mat. 18, 7.), a to jak se vyjadřuje písmo sv. a dějepisci církevní, aby pšenice byla vystřibena od plev a všeliké nečistoty. Jelikož tak od samého Boha jest ustanoveno, jelikož onen moudrý Vševládce dopouští též taková pokušení, dá se z toho uzavřítí, že možno nad všemi těmito nepřátely zvítěziti, jelikož Bůh s jedné strany nedopouští na nás více, nežli co sněsti můžeme (I. Kor. 10, 13.), s druhé však napomáhá, abychom zvítězili. Nevyjde však vojín vstříc svému nepříteli bez zbraně, ale vycídív a zostřív ji, s odhodlaností pod vůdcem svým bojuje a vítězí. A tak ani křesťan pravý a Bohu oddaný není netečný, nýbrž opatrně v boj se chystá, v boj vychází, aby zvítězil; neboť v živé mysli tanou bojovníku křesťanskému, jehož vůdce jest Kristus, slova apoštola národů sv. Pavla: „Oblečte se v odění Boží, abyste mohli státí proti úkladům ďábelským;“ proti úkladům, jež peklo svými služebníky strojí. A jaká jsou to odění, jimiž bojující křesťan může zvítěziti? Důležitá to pro každého křesťana otázka, který sobě přeje vítězství v Kristu a oslavu s Kristem. Protož bedlivě zkoumejme. Mám pak za to, že není jedna zbraň toliko, již křesťan bojovati a zvítěziti může, ano dokládám, jsou zbraně rozličné. Mnohé poskytuje nám Bůh bezprostředně, beze vší zásluhy naší, mnohé rozum náš uznává a skrze něj Bůh nám podává a tedy dím: Odění křesťanského bojovníka jsou:

1. nadpřirozená — Bohem daná, a
2. přirozená — rozumem pochopitelná.

Ježto však tato látka příliš obšírná jest, nežli aby se v krátkém čase úplně dala provést; dnešního dne toliko odění bojovníka křesťanského, Bohem daná čili nadpřirozená zkoumejme. Druhou však část pro jinou příležitou dobu sobě ponecháme.

Slyšte tedy pojednání spasitelné ve jménu Kristově.

P o j e d n á n í.

Odění bojovníka křesťanského, dobrotivým Pánem nebes i země nám udělené, beze vší naší zásluhy jsou: 1. štít víry, 2. ostruha lásky, 3. meč ducha a 4. lebka spasení.

1. „Ve všech věcech berouce štít víry, v kterémž byste mohli všechny ohnivé šípy nešlechetníka uhasiti,“ tak vybízí svatý apoštol Efesské, jako by obzvláště je upozorňoval na víru sv. A zajisté není nad ni nic bohatšího, nad pravou víru nic podstatnějšího. Rei, kde bychom vzali všechny vědomosti, týkající se našeho spasení, kdyby nám nebyly zjeveny. Ale jsou nám milostivě daná. Sám Bůh k tvorům svým mluvil, sám Bůh dal sebe samého poznati. A protože to poznání lidskými přídavky bylo zmařeno, přišel jednorozený od Otce, starý kvas vyčistiv, čisté a pravé učení nám podal. Ale ne toliko že nám zjevil tu pravou víru, on nad ní bdí, aby nebyla zmařena více, nýbrž v čistotě a neporušenosti aby byla zachována. A tato víra učí nás znáti Boha ve třech osobách jediného; ona nám živými barvami představuje soud — ne lidský, aniž tohoto světa — ale soud nestranný, nejspravedlivější, kdež netoliko zevnitřní člověk — jeho řeči a skutky — ale i vnitřní povaha, myšlení i žádosti souzeny budou. Víra sv. představuje nám věčnost radostnou i žalostnou, jakž jeden každý zaslouží sobě. A ty věci přede všemi ostatními veliké moci do sebe mají, neboť již Sirach moudrý takto dí: „Synu pamatuj na poslední věci a do smrti nezhřešiš“ (Sir. 7, 40.). Ony nejen přítomnost, ale i budoucnost otvírají. Protož můžeme směle říci: „Víra jest štít proti ohnivým šípům ďábla; neboť snaží se zavést nás tělesnými žádostmi, tu víra otevírá nám propast pekelnou, abychom patřili na muky a trápení, kteréž čekají smilníků a nečistých, jakož i hříšníků těžkých. Chce-li nás omámiti leskem bohatství, radostmi

tohoto světa pomíjejícími, tu otevírá nám víra sídlo nebešťanů, kde největší dobré čeká těch, kteří setrvají až do konce.“ A pamatujme-li na tyto věci, tu není možno člověku, Bohu nevěrným se státi, od Boha svého odpadnouti. Ale, m. nejím., jen taková, vždy na mysli tanoucí, víra vyvodí užitek, z čehož i patrno, že není víra jako křesťaně, nejsou právě věřící; nebo oni v čas pokušení odpadají. Ó kéž by všickni křesťané takovou víru chovali v srdcích svých, jakouž měl Eleazar starého zákona, nepoklesli by zajisté v hříchu. Byltž Eleazar jeden z předních zákonníků, muž již staříčký a šedivý, ale velmi pěkného a kvetoucího obličej. Toho času byli Israelitě podmaněni od Antiocha, krále Syrského, kterýž kázal jim, aby odstoupili od zákonů otců svých a požívali pokrmů, jichž zákonem Mojžíše bylo zakázáno. Nechtícim otevírali mocné ústa, aby přinutili je k požívání pokrmů zakázaných. Tak se dělo i Eleazarovi starci. On ale nežli by tak jednal proti zákonu svému, raději smrt zvolil a dobrovolně na popravu šel. Někteří z okolostojících, jsouce pro starodávné s ním přátelství srdečnou lítostí nad ním pohnuti, pojali jej soukromí a prosili, aby dovolil, že mu přinesou maso, které by jisti směl, však aby se stavěl, jako by od krále nařízené maso jedl, a tak aby smrti ušel. Ale on odpověděl: „Neslušíť na věk obzvláště můj, abych ošemetně jednal a se přetvářel. Zdalíž by se mnozí z mladých lidí nedomnívali, že Eleazar, jsa v devadesáti letech, pohanem se stal? Dlouho-li ještě živ budu? A mé pokrytství, kteréhož bych pro kratičké zachování života se dopustil, pohoršilo by mládež a starý věk můj ohavně by poskvnilo. A co by mi prospělo vysvobozenu býti nyní od muk lidských, ježto bych pomsty Všemohoucího ani živ ani mrtev neušel? I zůstavím příklad mládeži, jak by ona procti hodné a svaté zákony Boží ochotně a statečně jako já smrt podstoupila.“ Co jej přivedlo k této statečnosti? Víra to byla v Boha, víra v soud Jeho nejspravedlivější, víra ve věčnost. Ta Josefa Egyptského chránila, ta Danieli napomáhala, bratry Machabejské silila, ta mládence v peci ohnivé zachovala, ta kající Susanu osvobodila. Slovem, víra jest štít pevný, neproniknutelný. Není ale vynález člověka, ale dar svrchovaného nebe, světlo Bohem vštípené, abychom nekráčeli v temnostech.

2. Než víra má-li býti pravá a živá, objevuje se láskou. Lásky ale k Bohu jest nový podnět, nová zbraň proti hříchu a lákáním jeho. Ona hledí dobré, zapuzuje hřích; a byť by i nepříjemné zdálo se jí býti vykonání dobrého — láska všeho se odváží. Protož dobře dí sv. Řehoř: „Kdo Boha miluje, tomu jest snadno pozemské opustiti“ Patrný důkaz toho máme na zbožném Abrahamu, který vlast a dědinu opustil, protože Bůh tak chtěl. Putoval, nevěda kam, ale Bůh to chce, to bylo to heslo, jež jej vedlo; Bůh to chce, to byl podnět chování jeho. A zdali zbožní arciotcové vesměs činili jinak? Vůle a rozkaz Boží byl jim nadevšecko. To vyslovil a potvrdil starý Eleazar skutkem stálosti. A kterak se zachovali apoštolé Páně? Ne jinak; neboť opustili vše a následovali Krista. A jako oni, tak činili i křesťané první. Důstojenství opustili, jmění, ano i život dali raději, nežli by dopustili se hříchu. Nic nebylo s to, od Boha je odloučiti, neboť volali s apoštolem Páně, sv. Pavlem: „Kdo nás může odloučiti od lásky Kristovy? . . . Jist jsem, že ani souzení ani protivenství . . . aniž jakékoli jiné stvoření bude nás moci odloučiti od lásky Boží, kteráž jest v Ježíši Kristu Pánu našem“ (Řím. 8, 36.). Kdo ale vlévá tuto lásku v srdce naše? „Kdo činí v nás chtění i dokonání podle dobré vůle své?“ (Filip. 2, 13.). Jsme snad my sami původcové té lásky neošemetné? Z nás-li vzniká dobré myšlení a žádosti? Ó nikoli! Cokoli dobrého jest, z Boha jest a Bůh to jest, který dobré myšlenky vzbuzuje; Bůh to jest, jenž žádosti spasitelné v nás rozmáhá; Bůh to jest, že k početi díla dobrého nás ponouká a k ukončení stálosti dodává. Slovem: Bůh jest původ a pramen lásky, jenž skrze Ducha sv. rozlévá plápol lásky živé v srdcích našich, a to z té příčiny, abychom nezbloudili, nýbrž láskou pravou k Bohu nad veškerým svůdnictvím vítězíce, oslaveni byli. Čehož abychom snadněji ještě dosáhli, podává v ruce naše zbraň jinou a ta jest meč ostrý, pronikající — dle slov sv. Pavla — meč Ducha, jenž jest slovo Boží.

3. Slovo Boží buď že se nám hlásá, buď že sami z kněh přiměřených je čerpáme, pakli to neb ono děje se v pravé pozornosti, osvěcuje ducha lidského a srdce zahřívá, aby v dobrém jen obliby nalézalo. Musí se ale hluboko zakořeniti, neboť povrchně vštípeno „podobalo by se zrnu,

jenž padlo na cestu, a kteréž snadno zaslapano bývá a ptáci přilétající sesbírají je, nepřináší tedy užitku“ (Luk. 8, 5.). Jestliť pevného toho základu třeba, aby člověk hned se rozpomenul na jednotlivé povinnosti a výhody, i sliby Boží, aby nezachvátilo jej pokušení; pravím, jest základu pevného třeba; neboť ďábel a jeho společníci často užívají i slova Božího a výroku jeho, aby pod rouškou posvátnou ukryli hříšnost svou. Oni se zahalují v světlo synů Božích, aby syny světa oklamali. Nenechme se však klamati; nenechajme se podvésti. Vzor svůj, Krista Pána, následujme. I k němu pokušitel slovy pisma sv. mluví, chtěje tím nakloniti jej k straně své; ale božský nás Spasitel slovy též pisma sv. ukazuje ošemetnost svůdníkovu. Tak i my při ruce máme zbraň slova Božího a hledme, vždy ostrou zachovati ji, abychom v útoku na nás hnáném, zničili protivníka, t. j. abychom slovy a příklady pisma sv., od lákavého pokušitele k záhubě naší upotřebenými, nedali se ošáliti, ale výroky dokonalými povinností svou zastávali. Budeme-li bedlivými znalci slova Božího, tehdaž objeví se i v nás pravdivost slov sv. Pavla řkoucího: „Živé jest slovo, účinné a pronikavější nad ostrý meč a dosahuje až ke končinám duše, i ducha, i mozku a zpytuje smýšlení i úmysly srdce“ (Hebr. 4, 12.). Ale i toto odění Boží dar jest; neb zjevení z nebes pocházející v něm se chová. Aby, maje prsa uchráněna štítem a drže v rukou meč, nepřišla hlava v zkázu, kryje bojovník hlavu svou přilbou, aby od té strany nemohlo jemu uškozeno býti. A taktéž křesťan, maje štít víry a meč Ducha, dle navedení sv. Pavla i

4. lebkou spasení odíti se má, aby smysly jeho nebyly podmaněny. Co jest ale tato lebka spasení? Jest to naděje odplaty zaslíbené těm, jenž setrvávají až do konce. Jak dobrotivě i tuto k nám se naklání Bůh. Znáje naši, ač dobré vůle, přec při tom i váhavosti, co prozíratelný Otec dítky své k dobrému uvádí. Ví-li dítě a poznává-li, že získá lásku otcovu, dobře činíc; ví-li, že zaslíbená jest mu odměna, pakli ulože své svědomitě a příslušně dostojí, ó jak se snaží vůli otcově vyhověti a vše řádně dokonati. Nuže synu a dcero jediného Boha, ty víš a věděti máš, že miluje Bůh ty, kteří Jemu věrně slouží; ty víš, že zaslíbená jest odplata všem, kteří ostříhají cest Páně; lásku získáš,

odplaty dobudeš; rei, jaká má býti snaha tvá? Jako jest dítěte upřímného. Protož pamatujme se často na ono sídlo blahoslavenství, kam uvedeni budou ti, jenž dobré věci činili. Pamatujme se na tu odplatu nevýslovnou, nezměnitelnou, kterouž přijmou ti, jenž stáli nezměnitelně v spásitelných úmyslech svých. A zajisté byt by nám i za těžko se zdálo v boji setrvati, pomine obtíž při upamatování se na to, že zde jsme toliko poutníci, vlast svou že hledáme. Touto nadějí kojil se starý Tobáš. Ač věrná stálost v dobrém, mnohé trpké jemu připravila chvíle, ač slepota, již byl navštíven, za trest, pro hřích tajný nějaký zasloužený, se jemu pokládal, přec oněm pokušením, kteří od Boha ho chtěli odvrátiti řkoucím: Kde jest naděje, pro kterou jsi skutky milosrdné konal, takto odpověděl: „Nesmíte tak mluvit; neboť synové svatých jsme a života čekáme, kterýž dá Hospodin těm, jenž podle víry neodpadnou od něho“ (Tob. 2, 16—18.). Takováto naděje podporovala ducha apoštolského a proto i smrt veselou myslí podstoupili; neboť je uvedla do života lepšího, k božskému Mistru Kristu Ježíši. Ale i toto odění pochází od Boha přímo, jestli dar jeho a tedy odění nadpřirozené.

Z á v ě r e k.

Znajíce nyní odění bojovníka křesťanského, jež sám Bůh nejdobrotivější jednomu každému beze vší zásluhy jeho podává, hledme jich svědomitě použití. Jen sami sobě budeme muset připočísti vinu, pakli pokušení zachvátí nás. Na prostředcích se brániti nám neschází. Běda tedy těm, kteří mohouce zvítěziti, bývají přemoženi. Bohužel jest počet jejich převeliký. Poohlédněmež se a nalezneme pravdivost toho výroku. Zkoumajíce ale jiných, započneme pozorování sami na sobě a snad budeme i my volati truchlivě: Vždyť jsi sám též špatně bojoval, a to proto, že neoblékl se v odění bojovníka křesťanského. Však nebudiž nám na tom bolestným poznání dosti. Nedostatečnost svou vidouce, uchopme se odění Božího. Víru beřme v srdce své, jako vojin štít v levici svou; rozněcujme se láskou, jako jezdec oře svého ostruhou ke kvapu pohání. Slovo Boží nepoucházej z mysli naší, tak jako bojovník nepouchstí se meče svého; při tom posilňujme se nadějí života věčného, abychom se všech stran chránění,

neupadli v pokušení vlastní vinou. Takto bojujíce, zvítězíme jistě, a po dobytém vítězství bude nám sladce odpočívati v Bohu našem. Amen.

K á z a n í

na neděli dvaadvacátou po sv. Duchu.

„Mistře, víme, že pravdomluvný jsi, a cestě Boží v pravdě učíš a nedbáš na žádného, nebo nepatříš na osobu lidskou.“

Mat. 22, 16.

„Nikoli smrti nezemřete, nýbrž otevrou se oči vaše a budete jako bohové, jest-liže z tohoto ovoce jísti budete,“ tak mluvil někdy ďábel skrze ústa rajskeho hada k první matce naší Evě. Ejhle, jak sladká, přívětivá a úlisná to slova. Než, kdož neví, co v sobě ukrývala slova tato lahodná? Zkázou a záhubu strašnou strojil jimi ďábel veškerému pokolení lidskému. A jako onen ďábel, ten věčný nepřítel lidstva úlisně a pochleblivě s Evou rozmlouval, když k hříchu ji sváděl; podobně počínali sobě učedníci farizejsí, spolčení s Herodiany, když dle vypravování dnešního sv. evangelium k Pánu Ježíši přišli. Také lichotivě a sladce zněla slova jejich, když pravili: „Mistře, víme, že pravdomluvný jsi, a cestě Boží v pravdě učíš a nedbáš na žádného, nebo nepatříš na osobu lidskou,“ avšak také oni nic dobrého nezamýšleli, ale celé jejich snažení cílilo tam, jen aby lahodnými těmito slovy, touto pochvalou milého Ježíše zaslepili a omámili k neprozřetelnému mluvení svedli a pak v záhubu uvedli. Než nepodařilo se to tak těmto bídným ošemetným pochlebníkům, jakož se bylo v ráji zdařilo mistru jejich a otcí ďáblu. Pán Ježíš nedal se řečí jejich mýliti a zaslepiti, a tím zůstavil nám příklad, dle něhož bychom se v podobných případnostech řídití měli; neboť až posud pokolení hanebných pochlebníků nevymřelo. Až dosud trpká zkušenost nás učí, že přebýváme s lidmi, jež lahodnými slovy a úlisnou řečí o přízni a náklonosti, důvěře a vážnosti, úctě a lásce své nás ujišťují, a právě tím jen úklady nám strojí a osidla kladou, a zahubiti nás obmyšlí. A před takovými lidmi, podle příkladu milého Ježíše, vždy na pozoru se mějte, křesťané milí. Nevěřte lidem, jenž vám

pochlebuji a do očí vás chválí, byť by to i pro věci spravedlivé a pro skutečné zásluhy bylo; neboť záhuby plné jest pochlebenství všem, kteří ho poslouchají.

O čemž pro spasitelnou výstrahu hned se přesvědčíme, když dále mluvíti budu ve jménu Páně.

Pojednání.

Všeliká moudrost a dokonalost člověka záleží v tom, aby sám sebe úplně poznal. „Buďte dokonalí, jako Otec nebeský dokonalý jest,“ tak volá k nám Kristus; avšak marné toto volání jeho, jest-li že sebe samých nepoznáme, jest-li že vady a poklesky své nenahlédneme, a k jejich odložení a napravení s pevnou vůlí nepřistoupíme. Neboť zajisté jen tak možná jest člověku na cestě dokonalosti, kterouž milý Bůh náš nám vykázal, dále a šťastně pokračovati. A tedy všim právem za hlavního škůdce a nepřítele spasení svého pokládati musíme každého, kdož nám zbraňuje, abychom sebe samých dokonalé a úplně poznali, ježto jedině tímto poznáním sebe samých v bohumilém, ctnostném životě prospívati můžeme. A tu, moji milí, vězte, že člověku nic tak těžce, tak velice v poznání sebe a chyb svých nepřekáží, jako ústa pochlebná. Pochlebenství, kteréž chválou nezaslouženou se rozpívá, kteréž medem úlisnosti vadám nadřívá, kteréž sebe nepatrnější zásluhu až k nebesům vynáší, a hříchy, třeba ohavné, za ctnosti vyhláší; pochlebenství, tento oslepujatel zraku duše k nahlédnutí pravdy, strašlivý jest člověčenstva nepřítel. Kdokoliv lichotivým hadem tímto se dal ovinouti, zahynul, jak nám toho příběhy minulosti na sta důkazů poskytují.

Byli králové, mužové výteční, mnohou moudrostí od Boha obdařeni, kteří za panování svého tu nejlepší naději do sebe dávali, a pravými otci lidu svého býti slibovali. Jen tu nebo onu dosti nepatrnou vadu měli na sobě — a kdyby jim po boku stál rádce věrný, přítel upřímný, a kdyby za dnů ještě mladistvých vadu tu byl jim odkryl, mohla záhy vyplněna a šťastně odstraněna býti. Ale že obklopeni byli pochlebníky hanebnými, kteří pravdy v ústech neměli, a pro zachování se jen chválou plýtvali: tuť vada z počátku maličká rostla s věkem a učiněna jest posléze ohavností, kteráž všecky dobré vlohy a vlastnosti udusila, a z mužů, kteří mohli býti

dobroditelové člověčenstva, stali se ukrutníci a násilníci, kletbou věčně věkův stížení. Takový král, abych řeč příkladem ztvdil — byl Antioch, král Syrský; panovník takový byl Nero císař římský; oba šlechtí, oba lidumilní, oba ctnostní za svého mládí. Vadu jedinou do sebe měl Antioch, že byl náchylný k pýše — vadu jedinou do sebe měl Nero, že byl náchylný k prchlivosti. A hle! pochlebenstvím hanebných dvořeninů stala se hrdost Antiochova bláznovstvím, tak že v nadutosti šílené bohem se býti domníval, sobě jako Bohu obětovati kázal, a všeckny počtu takovou mu upírající nelitostně vraždil. Prchlivost pak Neronova pochlebenstvím vybuchlá stala se ukrutností a tyranstvím; a ten, kterýž miliony mohl oblažiti, učiněn jest litým zvířetem, kteréž hrůzu světem tropilo, záhubou soptělo a v potocích krve lidské se zalíbením se brodilo. O hrozné jest pochlebenství ve svých následcích; ono až dotud hlavy korunované kazí! ono až dotud národy o štěstí a o blaho okrádá.

A nyní s výsosti trůnu královského pohledme na obyčejný běh života, a i tu shledáme, že v obecném životě zanechává po sobě pochlebenství stopy ohavné, následky smutné.

Mnohém méně svárů, pohoršlivých výstupků, vad a nepravostí bylo by ve světě, kdyby nebylo pochlebníků zlátných a poštívavých. Ale kde se naskytne vada, tam je také pochlebník, aby z hříchu bližního pro svůj užitek kořistil. A jako svůdný had pramáti naši Evu dráždil pochlebně, řka: proč byste nejedli z každého dřeva rajského? „jezte, a jako bohové budete!“ tak řeči pochlebníků znějí až podnes. Pochlebník pro zisk a zachování ke každému hříchu sebe ohavnějšímu něco omluvného, neb docela chválného umí přičknouti. Marnotratnému řekne: co bys si nepřál, vždyť je to z tvého přičinění? — nádhernému řekne: proč bys si nezjednal, vždyť je to za tvé peníze? — prostopášnému řekne: proč bys neužíval, vždyť jsme jen jednou živi? — svárlivému řekne: braň se, snad bys to netrpěl? — skoupému řekne: co bys dával, je to škoda! — utrhačnému řekne: co bys nemluvil, vždyť se i o císaři povídá! — Ó pochlebník pro zisk a zachování svým obojetným jazykem dovede všecko, dovede: dobré pohanět a zlé pochválit, cnost snížit a hřích povýšit, pravdu popřít a lež rozšířit — ano padouch pochlebný všecko učiniti dovede; a kdo

mu věří a sykot jeho poslouchá, k záhubě bezpečné pospíchá a povrhelem se činí před lidmi i před Bohem. Ano nejm. ! tak hnusný a ve svých následcích zkázyplný jest hřích tento, že nemohl se zdržeti Otec nebeský, aby kletbu naň nebyl vznesl; a proto skrze ústa moudrého Siracha 2, 14. volá takto: „Běda dvojitému srdci a rtům nešlechetným!“ O běda těm, jenž pochleбенství v ústech skládají, a zlému dobré, dobrému pak zlé říkají! Proto také náš předrahý Spasitel po celý život svůj proti pochleбенství horlil skutkem i slovem. On nebral ohled na osobu lidskou a jen všady a vezdy pravdě svědectví vzdával, tak že až na smrt stíhali jej knížata a starší lidu, anto bez obalu hříchy jejich odkrýval a nepravosti trestal. A za příkladem božským také všickni lidé moudří od jakživa měli pochleбенství v ošklivosti a nenávisti. Již Bias, mudrc pohanský byv dotazován, které zvíře nejhorší jest a nejzuiřivější? — odpověděl: „Mluviš-li o divokých zvířatech, tedy nejhorší z nich jest tyran; mluvili ale o krotkých: z těch nejškodlivější jest pochleбník.“ Jak apoštolský, mučedník Ignác svatý boje se pochleбníků, sám sebe napomínal takto: „Abych v tom, co Bohu náleží, věrný byl nalezen, musím se těch chrániti, kteří mně všetečně pochlebují; nebo kdo mě chválí, ten mě bičuje.“ A chlouba národa našeho, otec vlasti, císař a král český Karel, když do Paříže přijel, a řečí nad obyčej pochvalnou pochleбně uvítán byl, odpověděl řečníkovi, kanceléři krále Franckého, jak následuje: „Náchylnost krále a lidu franckého mě velice těší; ale chválořeč tvoje mě pamatuje: ne jaký jsem — ale jaký bych měl býti?“

Tak nejmilejší! bylo pochleбенství Bohu i lidem moudrým od věku v opovržení a v nenávisti; neboť pochleбенství podobá se jedu sladkému, který ducha v chorobu a zmalatnělost uvádí, tak že vady a chyby své nepoznává a v nich setrvaje, k zahynutí kráčí. Pročež ani my ke zvukům pochleбným ucha nenachylujeme, a pravda, byť i trpká buď nám vždy milejší než choulostivé a lživé chválořečení jak se o tom již moudrý Peršan Sady výjádřil řka: „Milejší jest mi nepřítel, než pochleбný přítel; od přítele dozvídám se jen o svých cnostech, od nepřítelů však o svých vadách — a to jest mi prospěšnější.“

Svatý Ludvík, král francský, sedával každého téměř dne dle starobylého obyčeje

pod věkovitým dubem u hradu Vicennes řečeného, a tam přicházeli k němu poddaní z celé říše, žaloby a stížnosti své jemu předkládajíce a rozsudku spravedlivého zrovna na místě docházejíce. Po takovéto lidumilné, opravdu královské práci přítomní dvořeninové pána svého jedenkrát tak „přílišně vychvalovati počali, že jej až „bohem na zemi.“ jmenovali. Král poslouchaje tuto pochleбnou chvaloreč, vzhůru k větvím dubu, pod nímž seděl, pohlížel; a znamená, že právě žalud jeden od stromu k spadnutí se odděluje, řekl: „Nuže, když jsem tak mocný a jako bohem na zemi, velím a prikazuji, aby nespádl žalud ten zpřima na mě — ale ať letí stranou ode mne pryč!“ Žalud však spádl zpřima a krále zrovna do hlavy uhořil. A hned obrátil se král k pochleбným, řka: „Vizte a styďte se!“

„A styďte se!“ tak doložiti musíme s Ludvíkem svatým. Styďte se ústa pochleбná! vy, jenž chválíte, kde haněti přísluší — vy, jenž pro zisk a zalíbení lež za pravdu stavíte proti svému vlastnímu přesvědčení! Povrhelem jste před Bohem i před očima všech moudrých! My však, nejmilejší! ústa svá pochleбенstvím neposkrvňujeme nikdy. Řeč naše budiž povždy pravdivá a bez ukřivdění — řeč naše zakládejž se vezdy ve spravedlivosti a v lásce. Aniž pak řeči haneбných pochleбníků poslouchejmež, ale raději své chyby a nedostatky poznati se snažme, abychom odloživše je, dle slov milého Spasitele: „Buďte dokonalí, jako Otec nebeský donalý jest,“ na cestě cnosti a dokonalosti křesťanské vždy více a více prospívali, a takto podobajice se již zde milému Pánu Bohu, jedenkrát s ním věčně spojeni býti zasloužili. Amen.

Promluva při svěcení nového oltáře. Od Al. Majera.

„Na úrok půjčuje Hospodin,
kdož se smilovává nad chudým;
a on za dobrodiní odplatí jemu.“ Přísl. 19, 17.

Všem známý, nieméně vždy dojímavý jest příběh o štedrosti sv. Martina biskupa. Známo, že byl ještě čekatelem křtu sv., katechumenem, když potkal kdys žebráka nahého, an pro milosrdenství Boží jej o

smilování prosí. Martin vojín, nemaje nic jiného, rozdělil mečem svým plášť, jímž byl přioděn, a polovici jeho prosícímu udělil. Těže noci objevil se jemu ve snu Pán Ježíš, jsa přioděn onou částí pláště žebráku darovanou a pravil kustrnulému Martinu: Martin, katechumen, tím šatem mne přioděl. — Jemu ovšem třeba podobného zjevení, nebylť dosud dokonale vyučen o pravdách sv. evangelia. My však dobře víme, že tam je psáno: Co jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších, mně jste učinili. Almužna a dobrodiní chudému a nuznému prokázané má v očích Páně nesmírnou cenu. Z té příčiny již v starém zákoně volal: „Milosrdenství jsem chtěl a ne oběti“ (Oseáš 6, 6.), a jinde: „Kdo činí milosrdenství, obětuje oběť“ (Sir. 35, 4.). Pán Bůh vše, což nuznému prokážeme, tak považuje, jako bychom to jemu půjčili a slibuje, že hojně za to se odmění. „Na úrok půjčuje Hospodin, kdož se smilovává nad chudým, a on za dobrodiní odplácí jemu.“

Proto, m. dr., máme dnes tak mnoho příčin, abychom se všickni ze srdce radovali. Vykonaliť jsme skutek s pomocí milosti Boží, jenž nepředčí-li čin sv. Martina, jistě se mu vyrovná a dodává nám sladké útěchy a naděje, že pro skutek ten bude nám Pán zde i na věčnosti milostiv. Myť jsme s pomocí Boží dnes rouchem stkvělým přioděli Boha svého Ježíše, patrona svého sv. Ondřeje a nesmrtelnou svou duši. O tom ku povzbuzení svému dnes chceme rozjímati. —

1. Hle, v jaké stkvoucí nádheře září před námi tento spanilý oltář, jenž hoden jest, aby zdobil mnohem větší a nádhernější svatyně, nežli je tato. Kdo ještě před několika měsíci snil o této jeho tak nádherné obnově? Opravy jsme se domáhali, že by však výsledek její byl tak krásný, ani já, ani kdož mi v tom pomáhali se zdálí nenadáli, tak že všickni v duchu pokorně vyznati musíme, že milost Boží sama v plné míře působila s námi. A bylo nám milosti Boží potřeby; neboť Pán Bůh může jen z tak skromných prostředků, téměř z ničeho při slabých a nedovedných silách našich tak velké dílo vykonati. A Bůh rád pomáhal, vždyť jednalo se Oň samého, bylo třeba, abychom Jej nahého přioděli. Neboť oltář, moji milí osadníci, není nic jiného, nežli obraz a podoba Krista. Čtemeť tak v hodinkách církevních o slavnosti posvěcení chrámu

Nejsv. Spasitele (IX. Novembris Lect. IV.). Tam dí církev sv.: „Oltář, sv. křížmem pomazaný, jest naznačení obrazu Pána našeho Ježíše Krista, jenž jest náš oltář, oběť naše a náš kněz.“ A v jakém stavu nalézal se na tomto místě oltář, ta podoba Krista, ještě nedávno, viděli jste, m. dr., a chudoba jeho nám nyní tím jasněji do očí bije, čím nádherněji nyní obraz Kristův, oltář nový, vstříc září. Moji milí, dnes, jako zástupce Pána Ježíše, zvolati mohu: Tímhle šatem vy jste mne přioděli! Pán Ježíš s radostí od vás tento stkvostný oděv přijímá a sice přijímá jej jako nepatrný dík za dobrodiní vám prokázaná. Nebo, moji dr., z čeho jste pořídili Pánu Ježíši tento stkvostný šat? Či jsou všechny věci, jimiž vládnete? „Hospodinova jest země i plnost její; okršlek země i všickni, kteří přebývají na něm“ (Žalm 21, 1.). Země plna jest milosrdenství jeho. Ano, my všickni a vše, co nám náleží, jest majetkem Božím. A uvážíme-li, moji dr., jak milého Pána Boha zvláště v té Boží přírodě urážíme, v té přírodě, v níž nám denně tolik milosrdenství a dobrodiní prokazuje, pak diviti se musíme, že Jeho ruka před námi se nezavřela. Máť Pán k tomu tak často dosti příčiny, aby nás zanechal bez darů svých hladové, nahé, strádající! A letos zvláště nám ukázal, že by tak byl mohl učiniti. Ó jak často byli jsme letos v úzkosti o tu polní naši úrodu? Na jaře mokra, později zas sucha obavy nám vnukala, že snad z polí svých ničehož neskldíme. Dostavil se hmyz a jiní škůdcové — a hle, Pán Bůh vše k dobrému obrátil a žně a úrody nám udělil, jako v málo jiných letech. Snad jsme tedy letos méně trestu zasloužili, méně hřešili než jindy? Pochybují. Proč tedy spravedlivé ruky své proti nám nepozdvihl? Moji dr., že Hospodin v zákoně novém tak mnoho a přísně, tak zjevně a v zápleti netrestá, o tom nám zbožní učitelé církve sv. souhlasný podávají výklad, ani dí, že pro ustavičné oběti mše sv. Bůh v zákoně novém nemůže tolik trestati, neboť Pán Ježíš na oltáři drží jeho spravedlivé rameno a prosí, aby netrestalo ale žehnolo, anť láska Boží více nežli trest snad ku kajcnosti a díkučinění nás povzbudí. A proto, moji dr., nemohli jste Pánu Ježíši za jeho dobrotu, že na oltářích těchto tresty Boží zdržoval a požehnání vám svou obětí zjednával, lépe dík vzdáti, leč když jste chudý jeho oltář

v tento nádherný šat oděli. Že on vás živil, šatil a o vás pečoval — vy jste nyní jej za to chudého přioděli. Tot věru ten nejkrásnější dík, který jste mu vzdáli mohli.

2. Vy přioděli jste i patrona svého sv. Ondřeje. Kdykoli jsem u tohoto oltáře sloužival mši sv. a měl jak v obřadu posvátném nařízeno, očí svých vzhůru pozdvihnouti, tuť patře na bývalý starý obraz sv. Ondřeje velmi jsem se zarmoutil vždycky. Ach jak chudooučký, nedůstojný a sešlý byl ten starý obraz a proto dávno tanulo mi na srdci přání, aby novým byl nahrazen. Nebylo však naň, prostředků. Tu řízením Božím přišel ke mně muž a přinesl od vzdáleného syna svého dar pro zdejší kostel. Chtěl obrátiti dar svůj na něco jiného, ale uposlechl mne, když toužil jsem, aby z peněz darovaných nový obraz zřízen byl — obraz jak vidíte důstojný a pěkný. Měl zasazen býti, do starého oltáře, ale rám starého oltáře se k tak pěknému obrazu špatně hodil a tak k vůli obrazu odhodlali jsme se ku stavbě oltáře — a hle, nyní tak nádherně lemován usmívá se na nás sv. Ondřej. Ach jak pěkně jsme jej oděli, jenž dříve tak nuzně a chudě ošacen byl. A sv. Ondřej vskutku toho také zaslouží, aby způsobem velkolepým ošacen byl. Vždyť to byl jeden z prvních apoštolů; bratr knížete všech apoštolů — Petra. On byl ze všech učedníků první k evangeliu povolán. Petr teprve od něho o Kristu se dověděl. Jemu po Vstoupení Páně za úděl apoštolský připadla Achaja, ta nejvzdělanější část světa. Sv. Ondřej a Petr, kteří první Krista následovali v životě, první Ho také následovali při smrti, ani skončili oba mučednictvím na kříži. Ó jak miloval sv. Ondřej sv. kříž. Jako milovníka sv. kříže jste jej dnes také tak nádherně ošatili z pracných mozolů rukou svých. Nebo ptám se, z čeho poskytli jste almužny na zbudování tohoto místa Páně? Zdálíž ne z ovoce, kteréž vyrostlo vám na kříži vašeho stavu? Nebo co jest křížem jednoho z nás nejpřednější? — ne-li ty práce a povinnosti, jakéž mu stav jeho ukládá? A práce a starosti rolníka věru že malé nejsou a kříž jeho věru že ostrých hran málo nemá. Nuž ovoce tohoto vašeho kříže, ovoce vaší práce a námahy, dar z vašeho potu a mozolu vtělily se v tento krásný oltář. Vyť milovníka sv. kříže ovocem kříže svého jste ozdobili a oslavili. Když

měl býti sv. Ondřej umučen a spatřil sv. kříž, tuť s radostí volal: Ó sv. kříži, nechť skrze tebe přijme mne ten, Jenž skrze tebe mne vykoupil. A tak asi můžete zvolati dnes i vy k sv. Ondřeji: Milovníku sv. kříže, skrze lásku tvou k svatému kříži, přijmi od nás to, co skrze kříž svůj jsme získali. A dodejte prosím hodně zbožně k tomu: A nauč nás kříž náš t. j. náš stav a povinnosti jeho tak milovati, abychom trpělivým a věrným plněním těch povinností pod ochranou tvou jednou oděni byli v slávu Boží.

3. Ano, m. dr., i vy potřebujete obleku, potřebuje ho vaše duše. — Nuž dnes jste i ji doufám důstojně oblékli. A duše mnohého z vás jistě potřebovala a snad ještě dosud slušného obleku potřebuje. Nastává, draží, doba zimní a dobrá hospodyně, jak pismo sv. ji chválí, pečue nyní pilně o to, aby všickni domácí její nejedním, ale dvojnásobným rouchem byli přioděni, by proti zimě se uhájili. Ale to je péče jen o tělo. Věztež však, že nastane jednou i pro duši zima, zima hrozná, jež trásti a chvěti bude všemi útroby jejími — a to bude tehdy, až bude smrtelný pot vyvstávati na čelích našich a až dotkne se srdce našeho ledová ruka smrti, až jako hromu hlas zazní ono hrozné Soudcovo slovo: Vydej počet z vladařství svého. Ó jakou hrůzou mrazivou zachvěje a zatřese se tehdy duše naše! Běda duším těm, které tehdy nebudou dobře oblečeny. Večně se budou hrůzou trásti a chvěti. Proto napomíná nás Pán, bychom pracovali, pokud jest den, neboť nastane noc, kdy nebude moci nikdo z nás již pracovati. Toho jste sobě byli i vy vědomi a proto jste v čas pracovali, upředli jste si šat ze svých almužen, z nichž tento chrám jest ozdoben, šat pohodlný a teplý, aby vás ochránil před mrazem hrůzy a strachu až nadejde zima smrti a soudu Božího. Děkujte, děkujte Bohu, že poskytl vám příležitost; abyste tak krásným způsobem nahotu svou přioděli. „Almužna od smrti osvobozuje, onať jest, ježto čistí hříchy a činí, že nalezáme milosrdenství a život věčný“ dí Duch sv. — a tím více, je-li to almužna pro Boha a jeho službu a k účtě jeho svatých. Ona příkrývá rány, jež hřích nám zasadil, ona kryje naši nahotu, totiž chudobu naši na dobré skutky. Kéž byste bývali všickni dokonali chudobu duší svých a rány jejich přikryli. Snad není mnohý z Vás ještě dokonale přioděn, tak aby se

zimy smrti lekati nemusel — snad u mnohého dosud obávati se, že ztrne hrůzou při pohledu Soudce přísného, jenž nyní pln lásky a milosrdenství, ale potom k nám jako led chladný bude. Ó pak zbývá jim ještě příležitost, aby nedostatky v oděvu duše své doplnili Hle co toho tu ještě v chrámu schází

Nuž uchopte se té příležitosti a odějte se k soudu svými almušnami, abyste potom byli bezpečni. Co dáte, dáte Bohu, svému sv. patronu a dáte sami sobě. Bůh za to vám z domu svého bude žehnati a sv. patron bude odtud vás střežiti a chrániti, duše vaše pak s nadějí čekati budou odplaty věčné. Amen.

Judith.

„Kázal zpřetrhání trouby, po kterých tekla voda jim.“
Jud. 7, 6.

Holofernes táhne s Assyryskými
ku hranicím malé Judské říše!
s lesklou zbraní, ve své mocné pýše
již již prochází se městy hrazenými.

Krutě řadí mezi nešťastnými;
ohroženy jsou i skalní skrýše,
Bethulští kde uvažují tíše,
kterak bez vody jsou ztracenými.

Krásná Judith v komůrce se modlí —
přemoženi budou kati podlí.
Se služkou jde mužně do ležení —
Holofernes všecek v udivení
milostně ji přijav, vínem žár svůj hasí —
váček s hlavou jeho Bethuli spásí.

Alois Potěchnik.

Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg).

(Pokrač.)

Karel IV.

Blahá, požehnaná vláda krále Karla I., jenž spolu císařem byl, a co takový Karel IV. nazván jest, uvedl naši vlast vesměs, ale obzvláště chrámy a kláštery v kvetoucí stav. Karel, ač již před rokem

1333, kdy jej otec za markhrabě na Moravě a náměstníka v Čechách ustanovil, o obnovy míru a pořádku v zemi pečlivě býti započal, přec nebyl tehdež v stavu, výborné záměry své jak chtěl, prováděti, neboť byl při všech svých podniknutích velmi obmezen, nemoha ihned dle svých myšlenek působiti. Nad to musel častěji zemi opouštěti a otcí svému při jeho zahraňiených válkách k ruce býti. Aniž s to byl náramným nákladům a požadavkům jeho zabrániti, jimiž král Jan, kdykoli do Čech zavítal, zemi obtěžoval, ba nemohl ani připustiti, aby otec jeho 12 soch s sebou nepojal, ježto 12 apoštolů představovaly, a jež Karel sám pražskému biskupskému chrámu byl věnoval. A tak býval Karel svým otcem v zvelebení mnohého dobrého činu obmezován. Teprv r. 1347, kdy Karel co král český korunován byl, kdežto jeho otec rok před tím v bitvě proti Anglii svedené padl, započala v Čechách skvělejší doba.

Dosti známo, kterak Karel co český král mnoho působil a stav své vlasti v každém ohledu zvelebil. Netřeba tedy toho opakovati. Za jeho vlády dost zlata a stříbra v zemi a nadbytku všeho druhu, hospodářství, obchodnictví a průmyslnictví, hornictví, umění a vědy stály na nejvyšším stupni dokonalosti, na jaký Čechy před tím se nikdy nepovznely.

Ku dvoru Karla IV., co římského císaře, hrnula se knížata německá do Prahy: do vysokých, r. 1348 od něho v Praze založených škol, spěchalo na tisíce učitelů a žáků ze všech zemí, a odtud šířila se věda a vzdělanost i blahobyt po Evropě. Než ale tuto sluší nejprv uvážiti, co milostivý Karel podnikl pro kláštery, chrámy a kněžstvo. Byv zbožně vychován ve Francii, kde až do 17. roku věku svého dlel, stal se značným příznivcem duchovního stavu a církevních ústavů. Sotva lze si připomenouti vládce na světě, jenž by byl tolik klášterů a chrámů založil a nadál, jako náš Karel. On jich množství nejen v Čechách, nýbrž i v jiných zemích říše své dal vystavěti, opatřil je dostatečnými důchody, i obdarovával je pravdě královskou štědrostí. Viz Benesii de Weitmile Chronic. lib. III. pag. 285, lib. IV. 344, 346, 356, 359, 365, 371: Kláštery, kterých už bylo a které prvnějšími časy nátlaky spustly, omilostňoval všemožně, dával jim nové usedlosti a úroky, propůjčil jim vzácná práva, vymanil je od všelikých dávek a

dání, i dovolil jim, že směly i více statků sobě koupiti. (Viz Pelcla děje Karla IV.)

Sem náleží též vymanění církve české ze svazku mohušského arcibiskupa; on dopomohl Praze k metropoli. První výtečný arcibiskup byl Arnošt z Pardubic. Co Karel podnikl, to činil i duchovní vrchní pastýř Čech, který 4 nové kláštery byl založil. V tom ho následovali také přemnozí šlechticové, jako pánové z Rožmberka, z Kolovrat a j. v., a tou měrou byly za vlády Karla IV. nejen rozmnoženy kláštery, ale i namnoze velmi hojně nadány. A tak přikupovávali více usedlostí, snažice se, pokud lze, rozmnožovati, a konečně k tomu došlo, že stěžováno si do tohoto klášterních statků rozmnožování. (Pelcel děj. Karl. str. 575.) — Co se týče bened. kláštera na Novém městě v Praze, r. 1347 stavěti začatého pro slovansko katol. obřad, kam potom s povolením papeže Klementa VI. mnichové z Dalmátska, Chorvatska a Bosnie přivolaní byli, ponecháme Emauským bened. k popisu porovnávacímu.

Opat Theodor.

Když miláček národa a ctitel církve zvláštní Karel IV. běh mnohostranného a blahoplného života svého dne 29. listop. r. 1378 svatě dovršil, dosedl syn jeho Václav na trůn český. Jakkoliv způsob vlády jeho obyčejně valně se nechválí a z velké nedbalosti se viní, přec z počátku vládnutí svého horlivě se snažil, právo a pořádek v zemi udržeti; neboť rušitele míru a zločiny káral a trestal, že přestupovali zákonů, s důkladnou přísností. Ačkoli klášterů jako otec jeho valně nechránil, jich květu a důchodů si opomíjel, přec nedá se o něm tvrditi, že on jich Karlem zabezpečený blahobyt byl rušil. A byť k vůli cestě do Říma, kterouž nikdy nenastoupil, kostely a kláštery daněmi stíhal, přec to nebylo citelné utiskování, jelikož tehdejší zámožnost všech církevních ústavů výše stála, než aby byla mohla tak snadno vyčerpána býti.

Vylíživše takto obecné poměry, v nichž kláštery vesměs za panování Karla i Václava se nacházely, pospějme opět k našemu klášteru v Postoloprtech.

Vyňatek z listárny král. města Loun uvádí u r. 1346 jistého Theodora, opata v Postoloprtech, který za opata Busska uzavřený dědičný nájem byl potvrdil. Toho

času udání ale nesouhlasí s tím, co nyní následuje.

Vedle svědectví Crugera, zemřel roku 1356 dne 26. dubna Zbygneus (Zbynko) Zajíc z Hasenburku jakožto opat kláštera našeho, řídív ho po 15 let. Byl-li Theodor roku 1346 ještě opatem, nemohl Zbynko, zemřev r. 1356, tuto hodnost zastávati, když byl 15 let opatem. Tedy buďto jeden nebo druhý byl nepravým, aneb spolu vládci. Kdo tedy tím pravým opatem byl, nelze z nedostatku starších zřidel určit. O Zbynkovi vypráví Cruger, že práva kláštera toho statně hájil proti nárokům svých příbuzných, jichžto statky s jeho pozemky hraničily a jižto všelicos z klášterních pozemků sobě přisobovali. Opat tento v rozepři té prý říkával, že pánem z Hasenburku dotud byl, dokud nebyl v řádu, jakmile ale v klášterní oděv se oblékl, že s tělem a duší musí býti benediktinem.

Léta Páně 1356 zvolen jest opat Franciscus. Tentýž r. 1360, dle původní listiny, jež v král. zemsk. archivu se nachází, prodal p. Albertovi, staršímu z Kolovrat, seděním na Ročově, lesy, od Selmic k Solopiskům se táhnoucí, i zaručil se, že žádná stavení neb hrad ve vsi Solopiskách, k tomu klášteru náležité, nebude vystavěn.

Roku 1363 nastoupil opat Rudolf, za jehožto vlády žalostný případ se zase udál. Císař Karel vypravil totiž r. 1363 náramné vojsko proti Ottovi, markhraběti z Brandenburku, jenž s králem Uherským proti nepříteli císařovu se byl spojil. Dle dovědění Beneše z Weitmile (str. 414), vojsko císařovo, táhnouc do Saska, nadělalo velkých škod. Tu zbrojnoši hůře sobě ve své vlasti počínali, nežli nepřátelé, olupující chudých i bohatých, lájů i duchovních, a kostelů i klášterů nejméně šetříce. A že náš klášter v tomto případě by byl opomenut býval, pravdě nepodobno jest. A stalo se právě v tom čase, že (jakž ve Fallenberg'ském Kodexu primo Daiznz S. X. 1., X viděti jest) arcibiskup Jan, jehož dobročinnost známa jest, obdaroval klášter ten k utrpených škod nahrazení. Zdá se, že Postoloprty v čas toho Karla z prvnějších pohrom se nebyly zotavily. Prve uvedený prodej lesů krom podotčených nepokojů válečných toto zdání podporuje. Než ale jak král Václav uchopil se žezla královského, nastala pro klášter tento doba nejskvělejší.

*Přízeň ku klášteru. Zámožnost. Busko II.
a Jan III.*

V ten čas krále Václava připadají mnohé smlouvy a koupě, jichž klášter ten vedle Fallenberského Kodexu byl předse-
vzal. Jakkoli čas a předmět koupě jmeno-
ván není, nýbrž jméno prodáváče a klá-
štera, ježto Kodex pouze nadpisy starých
a spálených desk zemských uvádí, jako
na př. Primo Procopii J. XXIII. Utricus
de Miksner vendidit conventu Portae Apo-
stolorum. Avšak protože mnohé z těchto
koupí, jakž z jiných okolností více se po-
dobá, teprv pod vládou Václava se udály,
lze se domyslit, že i ostatní nejvíc v tento
čas spadají. Krom naznačeného Utricha
z Miksnie jmenování jsou ještě jiní co
prodáváci: Primo Wenceslai C. III., Czinko
z Friedlandu a Jindřich z Borky, Secundo
Maurici M. V., Borzita a Dalibor z Mal-
nic, Primo Math. C. X., Bussko z Loun
a Herbenice, Primo Nicolai G. XI., Jan
z Prahy, Pri Vanocích E. II., Remuth
z Lob-cz. Závěreční slova ta a počty
jsou znamení v starých králov. dskách
zemských. Kdo že byl Utrich z Miksnie,
těžko rozprásti. Czinko z Friedlandu roku
1410 ještě jedno nadání klášteru odkázal,
buď že on to měl aneb klášteru prodal,
to nemůže se více nalézt. Balbin ve svých
knihách nadací vřadil pány z Friedlandu
mezi takové rytířské rodiny, jichžto po-
chod, usedlosti a j. se neznají. Tak málo
se ví o Jindřichu z Borky. Borit a Da-
libor z Malnice byli jistě majitelé svobod.
statků a vesnice Malnice kterouž vedle
nadací kněh VIII. L. b. klášter r. 1407
za 300 kop pražských grošů byl zakoupil.
Jan de Praga, pražský měšťan, jenž klá-
šteru našemu snad dům v hlavním městě
prodal. Bussko z Loun a Herbenice má
snad zniti: z Loun a Vrbenice (něm. říkají
Ferbzenz), kteréžto poslední jistý Lounský
jménem Bussko držel a klášteru odprodal.
Remuth de Lob-cz dle rodopisných ta-
bulek Diesbachových značí: Raimund z
Lobkovic, který už r. 1356 a 1357 pro
chrám v Lobkovicích faráře ustanovil.
Čeho však našemu klášteru prodal, nelze
vypátrati.

Nejvíce těchto koupí stalo se pod opaty
Buskem II a Janem III. První z nich r.
1373 zvolen jest, a vyskytá se u r. 1385
v nadacích knihách lib. IX. co svědek na
listině, v níž p. Plichta ze Žerotína pa-
nenskému klášteru v Tejnici šest lánů polí

daroval. Později r. 1389 dovoluje týž co
patron chrámu v Libochni, že farář tamního
kostela některé kostelní pole vyměnití směl
za pole žateckého měšťana Martina Pit-
kausa. (Viz tytéž knihy nad. III. D. 3.)
Léta 1391 týž koupil z dorozuměním veške-
rého konventu od žateckého měšťana ostrov
Mediampult aneb les v Nábřeží. List ten
je v odpisu v Diplomataře král. města
Žatce.

Jan III., poslední známý opat našeho
kláštera, měl dvě dlouho trvalé rozepře
se Žateckými a Lounskými, neboť v právě
zmíněné žatecké listárně jeví se narovnání,
ježto r. 1404 mezi opatem Janem a ža-
teckým magistrátem uzavřeno bylo, dle
něhož již před duchovním i světským sou-
dem vedena rozepře o vodě a běhu po-
toka Žatce a mezi dvěma klášteru náleží-
cími mlýny v dobrotě a smírně urovnána
byla. Potom výtah z Lounského archivu
chová v sobě též zmínku o takové roze-
při, mezi opatem Janem a lounským městem
po mnoho let vedené skrz některá luka a
pastviště, jaká konečně v r. 1414 pomocí
král. komisařů městu Lounům přirknuta
byla. Teď ještě slušno se zmíniti o darech,
jež ten klášter pod opatem Janem III. byl
dostal, a to sice: r. 1405 od p. Viléma ze
Želce a jeho choti 40 kop pr. grošů, z nichž
klášter každoročně úroky zakladatelům,
pokud živi byli, odváděti měl. (Nadací
knika VI. H. 10.)

Pozn. Pánové tito ze Želce měli u
Žatce ležící statek Selč, vynikali vojen-
skou udatností, a za času Balbina naprosto
zanikli. (Pokračování.)

Signum crucis.

Ó dřevo posvátné, ty svaté dřevo kříže,
co proseb, slz mně, vzdechů k tobě víže! —
Tys jitřenkou, jež z hříchu sna mne budí,
ty větérkem, jenž do mé dýše hrudí,
tys lodkou, jež mne vlnou žití nese,
já k tobě přechám, když hřích duše tkne se.
Tys přístavem, tys majákem, jenž kmitá
nám na cestu, když hrozí pouře litá,
tys oasou, v níž pramen odpuštění
se démantem po všechny časy pění,
tys kmenem, na němž kvítko — milost zkvétá,
tys rajským ptákem, s nímž mír v srdce slétá...
Ó nic nad tebe světějšího není,
tys vše — tys život, smrt i vykoupení!

Fr. K. Sionský.

Na kraji srázu.

Obrázek z našich dnů dle skutečnosti.

Fr. K. Sionský.

(Dokončení.)

Zastavil se chvílku a pak dal se cestou k starému domovu. Šel zvolna v ranní té chvíli, v níž tak smálo se vábně slunko, v oblacích zpíval skřivánek a z meze voněly květy. Všecka ta krása jakoby ho ještě více dusila. Bylo mu jako marnotratnému synu, když kráčel po dnech hýřivých a pak nouzeplných k domu otcovskému. Šel zvolna, dávaje se schválně cestami prázdnými, boje se, aby ho někdo nepotkal.

Konečně objevila se před ním rodná dědina. Hle, tam vykukoval kostelíček se svojí červenou vízkou kolem něho jako kuřátka střechy chaloupek. A tam na kopci jejich, na levo, kol do kola obklopen topoly skrývá se hřbitov a na něm — jeho matka. Vzpomínka na matku, kterou zahubil svým nerozumným jednáním, zachvěla jeho srdcem jako divá bouře. Uminil si, že tam půjde hned a na tom hrobě, že jí odprosí za všechno, tam že modlitbou smíří svoje viny.

A zamířil tam hned.

Na hřbitově bylo ticho. Jen hrobník šoural se mezi hroby, zalévaje květiny a protrháváje sem tam rostoucí travu.

Frantík zamířil k němu, tázaje se, kde jest hrob Hovorkové? Hrobník zadíval se naň zdlouha, jako by neslyšel. Ale náhle zableskly se jeho oči a z otevřených úst vylétlo:

„I hele, to je Franc? Kde pak jste se tu vzal?“ a vida, že mu Frantík neodpovídá, ukazoval na hrob: „tamhle leží chudák.“

Frantík zamířil ku hrobu a pokleknuv na měkkou travu, počal se modlit. Hrobník se díval na něho spodivem a kývaje hlavou, odcházel pryč po své práci.

Dlouho klečel tu mladý v přemýšlení. Již se nemodlil ústy, ale srdcem letěla mu slova, která na počátku hned pronášel: „Ó Bože, odpusť mi, maminko, odpusť mi.“

Rachot jedoucího vozu kol hřbitova jej probudil z přemýšlení. Vstal a pomalu ubíral se ku dveřím hřbitovním. Tam zastavil ho zase hrobař, chtěje si ukrátiti hovorem chvílku. Ale Frantík k tomu nejevil ani teď té nejmenší chuti.

Dal se polem k domovu . . .

Starý Hovorka seděl nad rozpáranou botkou, když kolem oken mihla se postava jakási. Než mohl se podívat, kdo to jest, již zaklepáno na dveře a na prahu objevil se Frantík.

Jako by blesk udeřil vedle starého, pustil překvapením botku a zíral ku dveřím, nejsa schopen jediného slova. Ač očekával Frantíka, přece objevení jeho překvapilo ho velice.

Frantíka mlčení otcovo zarazilo také. Chvilku se zastavil, ale pak bledý přistoupil k otci a bera ruku jeho tiskl ji s pozdravem ke rtům.

„Vítám tě hochu!“ a jako by na led padl paprsek slunce, vyhrkly mu z očí slzy. Klesl na stoličku a vzdychal. Frantík došlo to taktéž k slzám, vzlykaje opakoval: „Odpusť tatínku. Vím, jsem bidník, ale odpusť mi. Chybil jsem těžce.“

„Ne ty sám, já také. Měli jsme poslechnout matky.“

„Ach, maminka ubohá.“

„Stalo se, již to teď nářkem nenapravíme, k životu ji nepřivoláme.“ A náhle jako by si vzpomněl že bude mítí Frantík po cestě hlad, počal mu snášeti jídlo.

„Jez, hochu. Jsi po cestě, nenaříkej.“ A potom počal se ho vypyťovati na cestu, sám sem tam všelicos vypravuje. Frantík nezamlčel mu ničeho. Pověděl mu vše a ku konci přednesl mu i svůj plán, odejítí někam pryč a začítí nový život.

Starý na toh'e neodpověděl ničeho. Jest prý na to dost zatím času.

XIII.

Zpráva, že Frantík Hovorkův jest již doma, rozlétna se brzy. Mnozí by byli rádi viděli toho „rebelanta“ a pohovořili si s ním o všem, zvědavost jest nenasytná, ale Frantík zůstával doma, nikam nevycházeje. Hrobařovo vypravování jim ani dost málo nedostačovalo, a že by se byl modlil nad hrobem matčíným, zdálo se jim neuvěřitelným. Mysleliť, že přijde na nejmiň s Kainovým znamením na čele z té Vědny, z toho žaláře.

Udiv jejich zvětšil se ještě více, když v neděli viděli Hovorky oba dva jíti do kostela. Rádi by byli je zastavili, ale nedostávalo se jim k tomu odvahy. Dívali se aspoň, jak se bude ten mladý chovat, a on choval se vzorně. Klečel skoro celou mši svatou a modlil se, jak zdálo se, z celé duše.

Proto také, když vycházeli z kostela Hovorkové, mnohý soused je pozdravil a ruku jim podal. Ba když zacházeli dolů od kostela, přistoupil k nim Svoboda a podáváje Frantikovi ruku, ptal se ho, jak se mu vede. Svoboda po onom výstupu s Hovorkou ještě nemluvil, ale dnes zvědavost a pak vzorné chování Frantikovo v kostele pohnulo ho, že se aspoň s tímto pozdravil.

„Když Pán Bůh dá, dobře,“ odpověděl Frantik.

„Kdy pak jste přijel?“

Frantik mu řekl, chtěje se ho zbýti, bylot mu při tom krušno. Ale Svoboda nedal se tak lehko odbyti.

„A co děláte, že jste se ještě ke známým nepodíval?“ a pak jako by z mlčení Frantikova vyčetl, že tento nešel ze studu, dodal: „Jedna vlašťovka nedělá jaro a jedna nehoda nemusí býti smrtí. Jen přijďte.“

Ale Frantik nešel. Chtěl se vyhnouti zbytečnému vyptávání, a tím i obnovování starých ran. Důležitější starostí jeho bylo, aby si zaopatřil nějakou práci. Nejlepším zdálo se mu býti, dojíti si do H. k továrníkovi Vaníčkovu, u něhož se učil, odprosit ho a žádati za práci. Věděl, že kdyby teď hledal zaměstnání u lidí neznámých, v závodech cizích, že by přec ohlíželi se na jeho trest a práce mu odepřeli.

Vydal se tedy hned druhého dne do továrny. Šel tam s jakousi bázní, boje se prvního přivítání. Pan Vaníček byl v kanceláři, když Frantik se ohlásil. Zavolal ho hned k sobě, maje v úmyslu řádně mu vycinkati, ale když uzel ztrápený obličej Frantikův, v němž zřejmě měl psán celý svůj boj, pojala ho k němu útrpnost.

„Čeho si přeješ?“ ptal se ho po obvyklém pozdravu.

Frantik vyprávěl mu vše, co měl na srdci.

„Viš, že nepřijímám do svého závodu dělníků, jejichž čest byla jakýmkoli způsobem zlehčena, a přece přicházíš prosit o přijetí. Co tě k tomu vede.“

„Chci tedy napravit to, čím jsem tam pochybil. Chci býti poctivým dělníkem, jako jsem býval učedníkem.“

„To se ti to slibuje lehce. Ale kdož ví, zdaliž opět tak lehce na to nezapomenáš. Když jsi šel do Vidně, také jsi sliboval, a hleď, jak hluboko od toho poklesl . . . Ovšem byl jsi mlád a mladí lehko všemu věří, ale já se bojím, že čím

hrníček navřel, tím i dále voní. Bojím se, abys snad nebyl těm druhým příčinou k zbloudění.“

„To slibuji při všem, že nebudu.“

„Chci tedy zkusiti, zdaž opravdu míníš to, co jsi si předsevzal. Nechci, abys nařikal, že na cestě k poznání dobrého navalena ti byla překážka nepřemožitelná, a ač dělníků nepotřebuji, přijď přece. Pamatuj ale, že u mne platí heslo: Modli se a pracuj.“

Frantik s novou chutí počal pracovati. Dílo šlo mu, jako když hraje. Ostatní dělníci sice vyhýbali se mu zprvu, ale zvolna počali s ním opět mluvit a se scházeti, a brzy stal se jim všem milým, jako když se zde učival.

Tu často rozhovořili se v poledne, když ve stínu dílen pojídali svůj oběd o zažitých zkušenostech. Frantik nerad sice obnovoval si vzpomínky trpké na nedávno uprchlý čas, tak těžkých zkoušek, ale vida, že dělníci soudruzi rádi by zvěděli, co bylo příčinou všeho toho, vyprávěl jim o svém pádu. Dodával pak, že přetěžko jest dělníku přicházejícímu z venkova, vystříhati se všeho toho pokušení, které číhá naň ze všech stran. Vždyť neví mnohdy, kam by se obrátil, nesmí věřiti nikomu, ba ani těm, kteří odvolávají se na svoje přátelství z dob prvního mládí. Není nikde v těch městech duše upřímná, která by nezkušenému dovedla poraditi, jej vésti a vystříhati. Ovšem, dodával, má-li člověk jiskru víry, pak přece se udrží, aspoň na povrchu a nezabředne docela. Ale když často teď ta víra jest tak slabá. Vím to z vlastní zkušenosti. Jak prospěšno by bylo, kdyby člověk mladý, když přijde mezi cizí, měl útočiště, kde by to, co má každého udržeti, ducha náboženského, aspoň někdy mohl posilniti.

„Ó takové spolky jsou,“ ozval se tu jeden z dělníků.

„A kde?“

„Všude ne, ale na př. v Praze jest takový spolek, který dělníky mladší — tovaryše, jak se říká, vzdělává. Já jsem v něm byl také.“

„A jak se jmenuje?“

„Jednota katolických tovaryšů. Byla to krásná jednota. Měli jsme tam časopisů dost, knih, občas tam byly přednášky, také zábavy, hry divadelní.“

„A vezmou tam každého?“

„Každého pořádného řemeslníka, a chodili tam páni, také pan arcibiskup.

„To by mělo býti v každém městě, kde jsou dělníci, a mohli by se tam bráti i učedníci, a pak když by šli z jednoho města do druhého, šli by jako domů — mezi své. Škoda, že i tady něco takového není, kolik by se zachránilo mladých lidí před tím osudem, do něhož jsem klesl já,“ podotkl Frantík.

„Co není, může býti,“ namítl jeden. Z dalšího vytrhl je zvon, který svolával ku práci.

Co při této rozmluvě jen tak v letu se podotklo, to Frantíkovi nedalo pokoje. „Proč by to nemohlo býti,“ myslil, „ovšem já se do toho míchat nesmím, oni by mi nevěřili.“ Ale za to počal potajmu pracovat. Sehnal si zprávy o té jednotě pražské, a s tím dělníkem, který byl její členem mival teď častěji rozmluvy. Dodával mu chuti, aby začal pro tu myšlenku působit.

A vskutku našli se mezi nimi mnozí, kteří s ochotou slíbili býti členy. Došli si pak k panu Vaníčkovi, který to jen schválil a sám slíbil jim darovati do začátku to nejpotřebnější. Došel také na faru a zaskvětil do toho pana faráře a velebného pána, neboť, oni dle stanov, jakými se chtěli řídit, měli býti v čele.

V tichosti napsáno svolání a svolána schůze dělníků k založení spolku: „Jednoty katolických tovaryšů.“

Schůze navštívena byla dosti četně, mnozí přišli ovšem ze zvědavosti, neboť čekali něco neobyčejného.

Schromáždění zvolilo si předsedu, a ten pak dal slovo Frantíkovi, který počal, omlouvaje se, že on začíná, ale že vede ho k tomu láska k dělnictvu. Vložil krátce účel pozvání a přešel na důležitost takového spolku:

„V době nynější, kdy na všech stranách běře se nám největší opora — náboženství, tisíce listů a kněh, jest nanejvýš potřebí, abychom si ten poklad chránili. Jedině na základě tom domůže se lid dělnický lepšího postavení, ne revolucí, ne rebelií, znám to z vlastní zkušenosti. Kde má hledati dělník občerstvení po celotýdenním lopocení, kde hledati má vzdělání. V hostincích utrácí čas, zdraví a jmění. Ve spolku ale tomto pečovati se bude o pravé vzdělání, o zábavu, a rodina tím do zkázy přijíti nemůže, protože nebude možno tam, jako v těch mnohých spolcích, peníze marniti. Nepřijde tam také nikdo do zkázy, do které vrhá se tak mnoho

nešťastníků, do zkázy mravní.“ A proto končil: „Přeji vám všem i sobě, abychom se shledali v tomto spolku křesťanském. A hlásím se již veřejně do jeho řad.“

Za ním počali se hlásiti jiní a těmi dali se strhnouti i mnozí z těch, kteří dříve přišli ze zvědavosti. Pak byla volba výboru. Chtěli volit Frantíka, ale on to s díkem odmítl, řka, že jest toho nehoden.

Jednota takto založená zkvétala stále a našla mnoho dobrodinců. Frantík byl šťasten, považoval to za svoji očistu věnovati jí veškerý síly. Sháněl členy, zval chladné, a nic si z toho nedělal, že i jeho kamarádi bývali — Kohoutové, když se vrátili z vězení, mu vyhrožovali pěstmi. Byl šťasten v té myšlence, že učinil něco dobrého za to, co dříve zkazil.

Starý Hovorka sice kroutil nad tím hlavou, ale nechal syna, ať si dělá, jak rozumí. V něm ještě stále vězel ten jed, který plným douškem ssál.

* * *

Kdo zajde do Malšova, najde tam, kde stál Hovorkův domek, pěkný vyšší domeček jako zámeček. Všude čisto, okna se lesknou jako zrcadlo, v chlévě bučí kravka a na dvoře prohání se mezi slepicemi baculatý kluk.

A když vyběhne občas hospodyňka, aby vyhlédla, zda-li její Frantík jde domů, poznáte, že to jest Svobodova Marjánka, zářící štěstím. A když zasednou za stůl, nad nímž v rámečku se stkví: Modli se a pracuj, tu zdá se, jako by nad nimi vznášel se anděl míru a blaha, sypaje jim plnou hrstí spokojenost.

Občas vytáhne pak Frantík vystřížek novin amerických, oznamujících osud Kohoutův, kteří odstěhovali se do Ameriky a v svém bohopustém životě zabředli do hrozných zločinů, zapálivše dům, který dříve petrolejem polili, a v něm mnoho ubožáků zavraždivše a za to odsouzeni k doživotnímu žaláři. A když to dočte, zavzdychne. „Tam bych snad došel i já, kdybych na kraji srázu nebyl náhle samým Bohem zadržen.“

Ano tam dospěje každý, kdo spustí se Boha a dá sluch těm myšlenkám, které šíří v tak zvaných „socialistických“ časopisech, kdo stane se také takovým „socialistou“ s červenou pentlí, se širokým klobokem. Proto varuj se každý těchto lidí,

a hledej svoje přátele tam, kde našel je Frantik, u mužů katolických, v jednotách katolických, jejichž členy kéž by se stal každý, každý řemeslník i dělník.

KRONIKA.

*Jeho Vel. císař jmenoval J. M. svě-
tícího biskupa pražské arcidiecése nejdůst.
p. Mnsgra Ferdinanda Kalousa proboštem
kolegiální kapitoly ve Staré Boleslavi.*

Z Prahy. Spolku katolických akademiků „Družstvo Arnosta z Pardubic“ v Praze daroval Jeho knížecí arcibiskupská Milost nejdůst. p. Dr. Theodor Kohn, kníže-arcibiskup olomoucký 50 zl. pro chudé akademiky z Moravy. Vysoce důst. Dr. Ant. Lenz, probošt na Král. Vyšehradě, věnoval opět 100zlatovou rentu. Za členy zakládající přistoupili p. t. pp. Josef Kuchynka, sídelní kanovník na Vyšehradě, Th. dr. Frant. Hošek, em. prof. bohosloví v Meráně, Frant. Šeferna, far. v Skalici, Ludvík Fiala, katech. v Karlíně, Alois Filip, far. ve Stítné na Moravě. — Za členy přispívající přistoupili p. t. pp.: Václav Rychlý, far. v Kamence 2 zl., Al. Červenka, admin. v Perninku 5 zl., Ant. Hoffmann, kapl. ve Vošanech 3 zl. 9 kr., Josef V. Tangel, kn. arcib. vikář a far. ve Chválenicích 3 zl.; po 1 zl.: Jos. Schüller, far. v Jistebnici, Kašpar Hopfinger, far. v Pohnání, Vojt. Harmach, far. v Neustupově, Jos. Budil, kaplan v Borotíně, Jos. Staněk, kapl. v Mladé Vožici, Fr. Šimůnek, říd. učitel v Dol. Slavně, Frant. Pospíšil, koop. v Morkovicích, Ed. Raus, děkan v Rokycanech, Václ. Lerch, far. a Em. Fiala, kaplan v Hor. Stupně, Jos. Trapp, far. v Dejšíně, Karel Liska, kapl. v Oseku, Jan Císař, farář v Prusinách, Antonín Kožich, obchodník v Praze, P. Bern. Kunstar, převor ve Lnářích, Jan Černý, far. v Budislavicích, Bedřich Šlajs, farář v Bubovicích, Josef Růt, far. v Záborku, Václav Sedlák, katecheta v Březnici, František Zeman, kaplan ve Hvožďanech, Ladislav Opitz, kooperátor v Březnici, Ludvík Strouhal, kaplan v Březnici, Frant. Borovský, kustos průmyslového musea v Praze, Jan Novotný, c. a k. setník 45. pěšího pluku v Sanoku v Polsku, Jos. Švec, katecheta v Turnově, Josef Symon, kapl. v Týně v Rovensku, Václav Tesař, farář v Újezdě pod Troskami, J. Dr. Antonín Hasz, císařský rada v Praze, Frant. Marek a Jan Holejšovský, vikaristé na Vyšehradě.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanovení jsou:

- P. Cyrill *Straka*, kněz ř. praemon. na Strahově, za kapl. v Radonicích;
- P. Jan *Christ*, kněz ř. křížovn., za zat. admin. v Slivenci;
- p. Ferd. *Lenz*, far. v Malkovicích, za faráře v Podčáplích u Berouna;
- p. Ludvík *Groh*, admin., za far. v Nové Vsi (Neudorf) v Plánském vikariátě;
- p. Ant. *Benda*, katech. na Kladně, za zat. katech. v Slaném;
- p. Frant. *Cepník*, kapl. v Nýrsku, za zat. katech. v Plánu;
- p. Jarosl. *Černý*, katech. na Kladně, za zat. katech. v Českém Brodě;
- p. Josef *Dvořák*, kapl. v Kunraticích, za kapl. ve Vinohr.;
- p. Emer. *Ertl*, za zat. katech. na měst. dívčí škole v Chebu (Eger);
- p. Jan *Goltnhalt*, kapl. v Černoštině, za kapl. v Kozlově (Kosslau);
- p. Ferd. *Halík*, za zat. katech. při obecné dívčí škole v Nuslích-Pankráci;
- p. Josef *Hodinář*, admin. v Svěmšvicích, za admin. v Ouhalech;
- p. Jan *Maršálek*, kapl. v Kozlově, za kapl. v Damnově;
- p. Karel *Spěšný*, kapl. ve Stříbře, za zat. katech. na něm. měst. dívčí škole v Karlíně;
- p. Bedřich *Štamfest*, katech. v Libni, za zat. katech. ve Vysočanech;
- p. Frant. *Škarda*, kapl. v Předslavi, za zat. katech. v Košířích;
- p. Jos. *Zika*, kapl. v Stanovicích, za kaplana v Kunraticích;
- p. Karel *Kašpar*, neom., za kapl. ve Svojšíně (Schveissing);
- p. Matěj *Kozák*, neom., za kapl. v Oráčově (Woratschen);
- p. Jan *Kříž*, neom., za kapl. v Černoštině.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jos. *Stüssel*, osob. děkan a far. v Rumburku, 31. srpna 1893, (nar. 31. listopadu 1824, vysv. 25. července 1849);
- p. Ant. *Pfeifer*, neomysta, 31. srpna 1893, (nar. 25. srpna 1869, vysv. 1893).

Vyznamenán jest:

- p. Josef *Güntner*, děkan v Mostě, jmenován konsist. radou a bisk. vikářem.

V biskupství Budějovickém.

Vyznamenáni jsou:

- p. Jakub *Sponar*, far. v Hamru, jmenován spirituálem bisk. semináře;
- p. Dr. Al. *Essl*, koop. v Kunžvartě, jmenován vicerektorem bisk. klerik. semináře;
- p. Dr. Theodor *Kaspr*, zám. kapl. v Čimelicích, jmenován studij. prefektem bisk. dioces. student semináře;
- p. Jan *Mírl*, far. v Stobořicích,
- p. Jak. *Farka*, far. u sv. Anny, a
- p. Ed. *Šebesta*, far. v Kájově, obdrželi Expositorium caonicale.

Ustanoveni jsou:

- p. Fr. *Ondok*, far. ve Stříbrných Horách, za far. v Hradešicích;
- p. Jan *Kotek*, koop. v Kolinci, za interkal. admin. fary Stříbrné Hory;
- p. Fr. *Bürger*, kapl. v Lodhěřově, za far. ve Schwarzbachu;
- p. Ferd. *Kadláček*, kapl. v Záblatí, za far. ve Zbitinách;
- p. Jan *Šimon*, kapl. v Sušici, za kapl. v Týně Horšově;
- p. Jos. *Šteffek*, kapl. v Eisensteinu, za kapl. v Nýrsku;
- p. Vojt. *Bumba*, koop. v Semněvicích, za kapl. v Zahájí;
- p. Tom. *Širůček*, katech. obec. a občan. školy v Kardašově Řečici, za kapl. v Hořepníku;
- p. Matěj *Kačer*, fundatista v Nákří, za kapl. v Pelhřimově;
- p. Jos. *Bidas*, neom., za kapl. v Eisensteinu;
- p. Jiří *Čadek*, neom., za I. kapl. v Sušici;
- p. Jos. *Hovorka*, neom., za II. kapl. v Sušici;
- p. Frant. *Hruška*, neom., za II. kapl. v Kasejovicích;
- p. Fr. *Jána*, neom., za kapl. v Horčicích;
- p. Jan *Mareš*, neom., za kapl. v Mutěšíně;
- p. Jindř. *Lom*, neom., za fundatistu v Nákří;
- p. Karel *Papež*, neom., za kapl. v Jindřichově Hradci;
- p. Fr. *Rada*, neom., za kapl. v Semněvicích.

Uprázdňené místo:

Stříbrná Hora, fara patr. Jeho Excell. p. Ed. hrab. Taaffa, do 22. října t. r.

V komissí nakladatelství Rohlíčka a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariát-ního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdist. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domáciho učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost nížepsaný ručí, možno dostati pro žáky všech škol ve spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě sv.-Václavské záložny. Všecky dotazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,

kooperator u sv. Havla,
starosta.

OBSAH: Kázání na neděli jednadvacátou po sv. Duchu. — Kázání na neděli dvaadvacátou po sv. Duchu. — Promluva při svěcení nového oltáře. — Judith. Báseň. — Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg). (Pokr.) — Signum crucis. (Báseň.) — Na kraji srázu. Povídka. (Dokončení.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlíčka a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předpláci se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli tříadvacátou po sv. Duchu.

Doufej, dcero, víra tvá tebe
uzdravila“ (Mat. 9, 22.)

Úvod.

Těmito laskavými slovy obrátil se božský Spasitel k oné ženě, o níž dnešní čtení svědčí, že se dotkla roucha Ježíšova. Tato nešťastná již 12 let churavěla, a lékařské pomoci pro ni nebylo. I uchýlila se k tomu lékaři, jenž tělo i duši uzdravuje. Netroufajíc sobě, obtěžovati jej slovy a žádosti svou, pravila sama k sobě: Dotknou-li se jen podolka roucha jeho, uzdravena budu. I přistoupila pozadu, dotkla se roucha Ježíšova, a žádost její byla vyplněna. Znalťe dobře milosrdný Ježíš důvěru její, znal pevnou víru ženy, a jelikož přišel pomoci všem, kteříž pomoci jeho potřebují, pomohl jí. Za odměnu té pevné víry v moc jeho, daroval jí zdraví: Doufej dcero, víra tvá tebe uzdravila. (Mat. 9, 22.) Ano, m. n., víra jest dar nebes, jímž časného i věčného blaha dosáhnouti lze. Víra jestiť pevná a bezpečná kotvice, která zachová člověka, když zbouřené vlny hříšného světa záhubou hrozí. Takovou věrou vystoupil malý David toliko ozbrojen helí svou a prakem proti obru Goliášovi, pevným brněním silným štítem a ohromným mečem k boji vystoupivšímu. Israel lekal se muže toho a nechce s ním bojovati; ale pacholík jde, jde důvěrně a vítězí ve jménu Páně. Víra v jistou pomoc Boží dává jemu vítězství. A jako on zvítězil nad obrem Goliášem; takž může každý

nad pekelným Goliášem zvítěziti a útoky jeho zničiti v důvěře v Boha. — Věrou tou vítězí udatná Judita, věrou zachovává Susana nevinnost svou; víra ta v Boha sílí mládence v peci ohnivě, sílí matku Machabejskou se sedmi syny. — Víra v Boha dodává odhodlanosti křesťanům, že se nebojí krvežíznivých protivníků svých, ale vylévající krev svou dobývají palmy vítězství, jež jim víra byla objevila. O nich všech platí: Víra jim pomohla. Mohliliž ale jinak činiti, znajíce učení svaté, kteréž praví: Bez víry nelze se Bohu libiti. (Gal. 5, 6.) Kdo věří a pokřtěn jest, bude spasen; kdož pak nevěří, bude zatracen. (Mark. 16, 16.) Nebudeteli věřiti, zemřete v hříchu svém. (Jan 8, 24.) Tato určitá, ač přísná vyřčení písma sv. i nám na mysl musí přijíti, když o víře ženy v dnešním Evangelium slyšíme. Čím více ale slova ta rozjímáme, tím více o důležitosti víry právě se přesvědčiti musíme. Touto přesvědčeností jsme-li však nadáni, sama sebou vznikne v srdci našem ta otázka: Zdaž pak křesťané věku našeho takou víru mají? (Jak. 2, 17. 18.) Poznají-li se dle slov Kristových (Mat. 7, 16. 21.) a sv. Apoštolů víra podle skutků; tuť nedá se mnoho dobrého o víře křesťanů nyníjších souditi, ale spíše o nich říci: Křesťané nyníjší na Boha zapomínají. Odkud pak to ale pochází, pomysli mnohý z vás. Což pak ta víra sama jest tím vinna? aneb snad nemá do sebe tolik moci, aby upoutala člověka? Ani to, ani ono. Nehledejž příčinu ve víře a moci její! Ta jest tatáž, jakož byla na počátku; ani jota není v ní změněno; církev katolická čistou a neporušenou ji chová a zvěstovati bude až do

skonání světa. Ale ohlédní se po těch, jenž údové církve sv. katolické se nazývají, ač toho jména hodni nejsou. V lidech hledej příčiny zapomínání na Boha. Které pak jsou příčiny zapomínání na Boha?

Pojednání.

Za dnů našich volá všecko po osvětě. A co jest ta osvěta? Dokonalejší poznání věcí a jich úplnější vědomost. Než jak daleko sahá to poznání? To nejlépe seznáme, když se ve světě ohlédneme. Činí se nové vynálezy ve všech věcech, ve všelikém umění; parolodě a parostroje druhdy nevidané ubíhají po zřízených kolejích i hladině mořské; umění se zdokonaluje; nové hvězdy a jich pohybování, jakož i vzdálenost od slunce i země vypočítá; pokrok ve všem se pozoruje, jen v jedné věci to vázne. Ovšem mnoho se mluví, mnoho se rozumuje o věci nejpotřebnější, o níž Kristus Pán pravil: Jednota jest potřebí. (Luk. 10, 42.) Ani tajemství sv. nezůstávají nedotknuta. Avšak bedlivému, svědomitému zkoumateli zní všeliké úsudky jako měď zvučící a zvonec znějící. Jsou to výroky slepého aneb poloslepého rozumu, o nichž srdce nic neví, jež ani vůli lidskou, ani na dobrý mrav nepůsobí. I ten nejsprostší, všeho vzdělání prázdný člověk, jenž ve své mladosti sotva to nejpotřebnější slyšel, tím méně se tomu naučil, on chce býti za dnů našich hlavou otevřenou, chce se chlubití osvíceností. A všem pozůstává ta jeho osvícenost? Jest to osvícenost světa, jižto základ jest chytrost, lstivost a podvodnost. O všem hovoří, bera na se jak říká svět, dobrý ton; všecko zkoumá, co se ve světě děje, domnívaje se, schopným býti k rozsuzování všeho; a při tom všem ve svých činech projevuje zkušenosti, jakouž z porovnání zákona Božího jen prohnáný zlosyn se honositi může. Podvod, ukřivdění a chytrosti světa zdají se mu býti věci přirozenou. Proč? Protože jich sám již v maličkostech provedl. O všem, což se děje ve světě, má vědomosti, shromáždí si způsobem a návodem světa vědy. Ale o Bohu? — Až k tomu není času. Kdožby takovými věcmi se zabýval, kteréž jen pro ten sprostý, hloupý lid se hodí. On jest vzdělaný; on jest osvícený. Což mu do sv. náboženství, do poznání Boha, jeho dokonalosti a sv. vůle!? Což mu do duše spasení? Mnohý, jsa, padesát let a více,

podoběn nemluvněti sotva umí s důvěrou to slovo: Abba t. j. Otče. — Pravdať ovšem! Bůh neskončený přebývá v světle nepřístupném, a nikdo jej neviděl; nikdo jej vyzkoumati nemůže. Než nicméně může býti poznán od stvoření svých. Vždyť jest Stvořitel všech věcí, které se zraku lidskému objevují; a vše, cokoli zříme, jest dílo rukou jeho, zvěstující moc, slávu a velebnost Jeho. Taž se nebe, a země, vody a povětří; a ony odpoví tobě: Nás všechny učinil dobrotivý Bůh. Ano horko i zima, sníh i ledy, dešť i krupobití, blesk a hrom, rybníky a řeky, jezera a moře, slunce i měsíc, den i noc, světlo a temnost, hory i údolí, role, luka i vinice, ptactvo v povětří a ryby ve vodě a všeliké živočišstvo na zemi; slovem vše chválí Hospodina, nebo majíce cíl svůj, dle úmyslu Stvořitele jemu se blíží. Jen člověk, tak mnohými dary obohacený člověk může naň zapomenouti? Jest to možno? — Bohužel mnohý jest, jenž dni a měsíce na Boha nemyslí, tím méně, aby uznáváje lásku jeho, jemu díky činil, jemu se klaněl. Ten, jenž v sobě obraz chová Boha živého, máje duši nesmrtelnou, máje rozum a vůli, ten vida tolikerých věcí může zapomenouti na Boha, Stvořitele a Dobrodince svého? Jaký to nevďek! jaká zaslíbenost! Tolikerá stvoření zvěstují chválu Nejvyššího, jen my na Něj zapomínáme. O všem rádo se mluví, všemu se rádi lidé učí, jen ne o Bohu a těch věcech, které se Boha týkají. A jestliže přece některý křesťan někdy nějaký Otče náš aneb Věřím v Boha se pořádně naučí a je někdy odříká, jest to pouhé odříkání bez smyslu a rozmyslu. O ostatní péče není! Příkázání Boží a církevní znáti a zachovávatí, náležitou zpověď vykonati a řádně připraven čistým svědomím a pobožným srdcem přistoupiti k stolu Páně; o tom se mnohým křesťanům nezdá. Ale příkázání Boží přestupovati, o církvi a její rozkazech nic nevědět; svatokrádežné zpovědi konati, v nichž se hříškové zamlčují, a tak přistoupiti k stolu Páně v hříších a nepravostech, bez úmyslu polepšení i dostičinění; to se zdá křesťanům maličkostí a proč? Protože neznají náboženství Kristovo. Jen nevědomost věcí božských či i je lhostejnými a lhostejnosti konec jest zapomínání na Boha a pohrdání Jím. Což pak divu, že zapuzují ze srdce svého viru na věčnost, kdež budou museti účet klásti z činů svých. Protož pryč

s věčnosti; ona překáží v požívání této časnosti. A právě tato touha a náklonnost po těch věcech, kteréž toho světa jsou, jest druhá příčina zapominání na Boha.

Ovšem Bůh sám nás postavil v tento svět a dal nám těch věcí, jichž k zachování života vezdejšího třeba. Než svět, tato časnost i veškeré věci, kteréž poskytuje, mají býti pozemčanu toliké prostředky, aby v něm a skrze ně dosáhl těch věcí, kteréž vzhůru jsou. Ony mají býti mocné páky k vydobývání nebe, k přiblížení se Bohu. Než jak veliký počet člověčenstva nechápá toto určení své, a honí se po věcech pomijitelných, pohrdaje věčnými! Ale jak se děje s ním? Maje starost ustavičnou o věci časné jest mysl roztržité a srdce lehko přilne k marnostem světa. Hledaje člověk pohodlí života, nakloní se k lakomství; chtěje chťicům svým vyhověti, chytí se smilstva s veškerým svým komonstvem; nechťeje se nikomu podrobiti, napne ducha svého a octne se v osidlech pekelné pýchy; zkrátka: Člověk, jehož srdce přilnulo k světu, zapomene na svého Stvořitele, a zahubí tudy duši svou nesmrtelnou. Vizme a požrjme jen bedlivě rozdílné oddíly věku lidského: mládí, věk dospělý i stáří člověka!

Mládí bývá ztráveno v rozkoši; neb za to jej považují lidé i křesťané domnívajíce se, že jest doba obveselení, lehkovážnosti a bezstarosti, doba, v kteréž se musí lecos prominouti, kde se nemůže vše na přísné vázky bráti, neb dí přísloví: Mladost radost. V radovánkách, v poshovění chybám uplyne mladý a nastane věk dospělý. On přináší starosti a tudy nepokoj. Tu se hledí na zisk a dobývání statků pro budoucí život. A tak uplynou rychle dnové nejkrásnější života a zde stojí stařec člověk, jenž na Boha svého málo hrubě aneb nic nepamatoval. Stáří má nyní nahraditi, co mládí i věk dospělý byly obmeškaly. Tak soudivá svět říkáje: Až sestárnu pak chci na Boha pamatovati, zraku svého k němu pozvednouti; prost starosti chci Jemu sloužiti a své spasení vyhledávati. Než jak mizerné jest toto ujišťování! Jak nejisté to spasení! Nebo kdo ubezpečil tebe křesťane, že cíl dnů tvých až k stáří dosáhne? A dejme tomu, že bys sestárnul; jsi Bohu proto blíž, že blíž jsi k hrobu. Zdaž právě starším nevrací se zpozdilosti mládí? Aneb jsi tak

jist milosti Boží, kterouž nyní pohrdáš, máje síly mužného věku? Aneb snad chceš bez milosti Boží se polepšiti, hříšné návyky odložit, vazeb nešlechetností se sprostiti? Ó slyš! slyš, co sv. Augustin praví, a slyše zachvějž se srdce tvé! On dí: „Obyčejně se stává, že kdož Boha svého vždy zapomínal, i v smrti naň zapomene a že život, ztrávený hříšným spánkem, končí se spánkem smrti věčné.“ Slyš také, br. a s. v Kr., což o této lhostejnosti praví Pán v obraze Jerusalema. Neb takto běduje nad námi: „Duše nevěrné! vždy jsem jen vaše dobro vyhledával, v útlém věku vašem jsem o vás péči měl a nikdy jsem vás neopustil; — od počátku věku pamatoval jsem na vás; dříve matka svého milého dítěte by se zapomenula, nežli já na vás. Za vás bdím, když odpočíváte; vás silím, když pracujete. Pakliže pokrmu požíváte, nasycuji vás, a zahřívám vás, když zimou křehnete. Jestliže oráte, nechám padati rosu svou, aby svlažila zemi, a když naplňujete stodoly své obilím, záživností je naplňuji. Ano, já jsem vám všechno, vy beze mne nic nejste a přece sotva řeknete: Kde jest Bůh Pán náš? Vy vstanete s lože a opět naň se uchylujete; vy zasedáte k jídlu a povstane od stolu, aniž byste vzpoměli na dobrodince svého; dnové a měsíce uplynou a nepamatujete na mne. Nečinite přede mnou skutky své, nemluvíte o mně, a stává-li se to, tedy jen ústa mne jmenují, srdce roztržité na mne si nevzpomene aneb jméno mé vyslovují ústa vaše v náruživosti a hněvu a tím se mi rouháte.

Pomysleme, m. n., zdaž tato výčitka, činěna Israeli, také nás se netýká. Zkoumejme sebe samy, zdaž o nás neplatí slova Hospodinova: „Tento lid mne ústy etí; srdce jeho od mne vzdálené jest.“ (Jes. 29, 13.) Bohužel mnozí křesťané, mnozí snad i z vás budou muset tluoci na prsa svá a říci: Bože, jak často jsem se zapomnul; jak málo v duchu a v pravdě jsem se Tobě kořil; jak málo tvou čest vyhledával! Ó tehdaž když jsem Ti sloužil, byla služba má jen povrchní aniž bych byl rozjímal přítomnost Tvou svatou a obřady sv., jimž jsem přítomen byl. A odkud to? Protože jen visí na světě člověk a věcech světských a shání se po štěstí, tou krásnou ale nestálou bublinou. A jestliže nebývá touha pozemského blaha uspokojena; aj jaké to zastesky, bedování, nárek, jaké

reptání a zoufání. A jestliže i také úhony pozemské zpamatují člověka, že k Bohu se obrátí; tuť volává ovšem s učedníky Páně: Pane zachovej nás, hyneme (Mat. 8, 23.); ale neděje se to z úcty, z lásky, nýbrž samozisk a bída vynucují povzdech tento. Nebo dokud štěstí se usmívá, zdraví, bohatství a radosti kynou, tuť není čas mysliti na Boha, na soudce spravedlivého činů lidských. A proč také si kaziti radost svou, říkáva v pošetilosti své člověk mnohý? Jen jednou jsme živi; snad jen nyní a nikdy více štěstěna nám nepřeje. Užijme, dokavád užívati můžeme; přijde doba, kdež nebudeme moci užívati více. Tak hovoří svět a pohříží se ve všech nepravostech a vášních, dokud by jich neužil do sytosti. Když všeho užil, což mu zbývá napotom? Nic jiného než omrzelost a pozdní kajcnost. Co se tím na jevo dává? Jest zkaženost mravů a bezbožnost lidská, což třetím pramenem zapominání na Boha. Že tomu tak jest, učí nás dosti nemile zkušenost. Porovnejme jen jednání lidská s rozkazy Božími, řekneme bez rozpaků; Ó není světu nic svatého nic milého. Zkáza a zatvrzelost zaujaly místo v srdcích lidských. Zajisté naplnilo se, co prorokoval Pán, že povstane otec proti dítkám, dítky proti rodičům, zeť a nevěsta proti tehánu a tehýni své. Sliby a přísahy se ruší, krádež, podvod, nestydatost se množí; jazyk jen k zlehčování Boha i bližního se upotřebí, slovem: převrácenost a zkaženost ukazuje na sobě křesťanstvo, Odtud to nemilé, když bývá srdce zatvrzelé probuzeno slovy Božími; proto se vyhybají mnozí slovu Božímu, aby uhnuli se i výčítkám svědomí domýšlice se, že možno se ospravedlniti nevědomostí svou. Nemyl se světe křesťanský! Ty se ospravedlniti nemůžeš; neb máš hojnost příležitosti, seznati vůli Boží, ale nechceš, abys nemusel se pamatovati na Boha, abys nemusel tu vyhlášenou osvětu, jež jest pohrdáním Boha, povrhnutí. Běda, běda tobě v ten den nejposlednější, kdež larva tvé osvícenosti ukáže se v nicotě tvé, kdež se objevíš co otrok temnosti, ale ne co syn světla pravého Boha.

Ty ale snad pravíš a myslíš: Není to tak zlé, jak nám to kazateli zvěstuješ: My máme náboženství, my pamatujeme na Boha svého. — Jak, ty na Boha pamatuješ a nestydiš se proti vůli Jeho Jemu samému se rouhati, zlořečiti, den

sváteční zlehčovati? Ty se nestydiš a nebojiš meče, jenž visí nad hlavou tvou? Ó styď se, ty chceš slouti křesťanem a žiješ jako pohané, kteří Boha neznají. Vzehop se, dokud čas jest, po nej Boha svého, vzdal od sebe roztržitost a naprav srdce své, aby schopno bylo ctnosti a skutků spasitelných. Pak dokážeš, že na Boha svého pamatuješ, a toto pamatování bude zase mocnou pohnůtkou cnosti a bohabojnosti a utvrdí v srdci tvém víru, kteráž jedině může spasiti. Amen.

Kázání

na slavnost Všech Svatých.

„Radujte a veselte se; nebo odplata vaše hojná jest v nebesích.“ (Mat. 5, 12.)

Rozmilí v Kristu! Otec všech nás je v nebesích. Nebe tedý je naší vlastí, Tam předešli nás již nesčíslní naši bratři a sestry, jenž také někdy pohostinu byli Tam vešli do domu otcova a pžívají tam všeho, po čem jen srdce jejich touží. K nim vzhůru obracíme dnes zraku svého, plni toužebnosti, abychom po ukončené vezdejší pouti dostali se tam také, abychom také po boji vezdejším vešli do onoho otcovského domu odkud svatý pokoj a samá slast kyne, abychom také někdy blaze odpočinuli v lůně nebeského Otce svého.

Tu však již pouhé jméno slavnosti „všech Svatých“ — již pouhé to jméno hlásá nám, která by byla cesta, anaž k té nebeské vlasti vede. Pro svatost svého smýšlení a obcování vešlit naši oslavení bratři a sestry do oné země blaženosti. Proto jmenují se svatými, ne jakoby teprv v nebi svatými se byli stali, ale že svatým svým životem na zemi blaženosti nebes si vydobyli.

Odtud viděti jest, že svatost je základem věčné blaženosti, život svatý že vede k nebi, a tuť že také my zde na zemi svatě žítí musíme, abychom na blaženosti podílu míti mohli, abychom spaseni byli. Přejeme-li si však, svatě žítí, a následkem svatosti spasenu býti: tuť nejvíce záležitosti nám musí na tom, abychom věděli, jak bychom za dnů života vezdejšího k svatosti dopomáhati si mohli. To nám ale udají také nejlépe Svati sami,

otázeme-li se jich, čím asi oni svatosti došli. Neb co k svatému životu vedlo je, to: k němu povede také nás.

Otázka tedy. Čím Svatí svatými se stali? Ta otázka budiž tedy pro dnešek předmětem našeho rozjímání. — Kdybychom, moji draží, uctěním Svatých k následování jejich svatosti neměli povzbuzení býti, tuť podobalo by se to naše jich uctění stromu, jenž ovoce žádného nenese. Učme se teď od Svatých, svatě žítí zde na zemi, abychom někdy blaženě s nimi mohli žítí na nebi!

Započneme ve Jménu Toho, jenž vzorem jest a králem všech Svatých — v nejsvětějším to jménu Ježíš!

Pojednání.

Ptám-li se, moji draží, čím svatí svatými se stali; tuť nejedná se nám tu o to, čím spasení svého došli. Neb to již víme. Oni došli spasení, proto že zde na zemi svatě žili. Tu jedná se nám o to, dozvěděti se, čím svatosti takové nabyli, aby pro nebe se hodili. A v tomto smyslu chci vám přiměřenou odpověď dáti. A tuť pravím: Oni se stali Svatými, oni svatě žili:

A. že cíl a konec života lidského jasně poznávali a dobře pochopovali.

Dva komorníci, jenž u císařského dvoru žili, a při svém zaměstnání na Boha a spasení své zcela zapomínali, přišli jedenkrát o lov do jeskyně nábožného poustevníka, kdež na stole životopis sv. Antonína spatřili. I vzal jeden knihu tu a z všetečnosti čísti v ní začal; byl však obsahem jejím brzo tak velice dojat, a do tak vážných myšlének pohřížen, že pak, pojednou se vzhopiv, k svému příteli a průvodci jal se mu mluvit takto: „Řekni mi jen přec můj milý, čeho vši svou službou u dvora dosáhnouti hledíme. Nic více očekávati nám nelze, než že by císař do počtu svých přátel nás přijal. Než nepodobá se veškerá přízeň císařská krásné křišťálové nádobě, kteráž ovšem velmi je vzácná, ale také velmi křehká. U prostřed samých nebezpečností povznášíme se vzhůru, — a vždy jen k nebezpečnostem větším. Čím výše postupujeme, tím hlouběji padnouti můžeme. — Jak zcela jinak dopadá se službou Boží. Pakli jen upřímně chceme, možná nám dosíci toho, mezi Jeho milé přátely připočtenu býti. Třeba

tuť jen, milovati Jej, a jeho vůli plniti. A to učiniti, je nyní moje předsevzetí.“ I dal mu přítel za pravdu, a oba, ačkoliv by také u dvora mohli sloužiti Bohu, oba odebrali se na poušť, aby tam jediné nejvyššímu Pánu, králi králů, tím pokojněji sloužiti mohli tělem i duší.

Křesťané milí, tito mužové pochopili konečně důležitý úkol života vezdejšího. I přišli k náhledu, že člověk pocházejí od Boha, Bohu náleží a Bohu žítí má. A již jdou a slouží Bohu, by, místo přátely císařovými, stali se přátely Božími.

Tak stali se svatí svatými. Oni meškajíce na této zemi, nežili jen tak leda-bylo. Přemýšleli, oni často a vážně, k čemu to člověk v tomto životě vezdejším přivede. V tomto uvažování prosili Boha za osvícení. A takto nahlíželi a to vždy jasněji a jasněji, že po těch několik let života žije tu člověk na zemi proto, aby Bohu sloužil, a k životu budoucímu, k životu věčně blaženému se připravoval. Tato myšlenka pronikla pak skrz na skrz duši jejich. Myšlenkou tou obírali se vstáváje lehaje. Tu myšlenku nespustili s očí. Při veškerém počínání, při všech pracích, v štěstí i neštěstí. V přemýšlení tomto poznávali vždy víc a více marnost všelikého pouze světského dychtění a snažení. Přemýšlení toto naplnilo je svatou bázni před všelikým hříchem, a k neunavenému plnění všeho dobrého je vzbuzovalo. Takto pak přivedli to tak daleko, že Pánu Bohu v pravdě a v skutku co nejvěrněji sloužili, že nejen všeliký těžký hřích v ošklivosti měli, nýbrž že co nejbedlivěji střežili se i každého stínu hříchu a všeho, co by jen dosti málo nemohlo libiti se Bohu, že všechny své povinnosti s největší svědomitostí plnili. Tak stali se svatými.

Nejmilejší! Život svatý povedeme jistě také my, také my povedeme život hříchu prostý, cnosti a Bohu zasvěcený, pakli jen také prosíme Boha za osvícení velmi často uvažovati budeme, proč na tomto světě jsme, a když pak takto k jasnému poznání svého pravého povolání přijdeme. Kdo jen bedlivě uváží a vždy na zřeteli má, k jakému cíli a konci Bůh jej stvořil a na tento svět postavil, kdo bedlivě uváží a vždy na zřeteli má, kterak mimo Boha milovati a Jemu sloužiti, vše ostatní je toliko marnost, kdo to uváží bedlivě, a vždy na zřeteli má, jak medle mohl by se opovážiti, něco hříšného buď činiti neb jen mysliti. Aj ten se bude mít na po-

zoru, bude se všeho zlého chránit, péči pak jeho nej přednější bude, aby všeliká svá myšlení, všechna slova a skutky dle nejsvětější vůle Boží zřídil, a život svatý vedl!

Nuže uvažujmež velmi často a opravdově to, což v životě našem jest nejdůležitější, na čem nejvíce záleží, cíl a konec svůj. Nebudme den ode dne tak lehkomyšlně a zpozždile živi, jakoby život tento byl snad toliko pouhou hračkou, neb příjemným snem. Štásné bylo by tě průbuzení ze sna takového, když by anděl smrti na nás zavolal.

Jestli to jednoduchá pravda našeho sv. náboženství, jižto tě již snad matka tvá učila, když jsi ještě malým byl dítkem. Již tenkrát věděl jsi snad odpovědět na otázku: Proč stvořil Bůh lidi. Aspoň vy ditky již to víte, že stvořil nás Bůh, abychom mu sloužili a spasení byli. Ó nezapomeňte na to nikdy, nespouštějte pravdu tu ni z mysli ni z očí! Od ní závisí spása pro celou věčnost.

Než svatí Boží, ti uměli výborně spasení svého obstarávat, aby s cílem svým se neminuli, věděli oni ještě o jiných, jimiž k spasení si dopomáhali. A co jim v ohledu tom vzlašté dobrou službu konalo, bylo to, že svatými se stali, bylo

B. ustavičné pamatování na smrt a na věčnost.

Za dávných časů žil v Německu jistý šlechtic, jenž byl bohatý, a na tomto světě velmi si liboval, a jmenoval se Gerard z Kempen. Chtěje mít vše dle libosti, vystavěl si nový, prostranný dům, a nešetřil výloh, aby vnitř i zevnitř byl okrášlen, a nejkrásnějším nábytkem opatřen. Když pak stavba ukončena byla, pozval k sobě všech šlechticů v sousedstvu, a slavně jich vyčastoval. A když při večeři vesele na zdraví se připijelo, obrátil se k hostům svým, tázaje se jich, řka: „Co myslíte, nejsem-li já jedním z těch nejšťastnějších na světě? Je-li pak něco, čehož by se mi nedostávalo?“ I přisvědčovali mu všickni hosté, toliko jediný tu byl, jenž jinak smýšlel, a své mínění bez obalu pronesl, řka: „Váš dům, pane bratře je ovšem vkusně a pravidelně vystaven; má-li ale býti zcela dokonalý, tuť musíte dříve jedna malá dvířka dát zazdít. — A které? tázal se Gerard. „Ta, jimiž vás v krátkém čase z tohoto obydlí na hřbitov vynesou. Do-

kud dvířka tato jsou otevřena, není krásný dům tento zcela vašim vlastnictvím, nýbrž budete ho muset postoupiti jiným!“ Gerard vzal si slova ta k srdci, a myšlénka ta, že zemřít musí a že na této zemi toliko poutníkem je, tak mocně se ho dotkla, že zcela dobrovolně za živa dům svůj opustil, a že dle tehdejšího obyčeje do řádu řeholnického vstoupil.

Ejhle, upomínka na smrt uvedla Gerarda do zdí klášterních, aby bedlivěji o své spasení se tam postaral.

A tato upomínka na smrt napomáhala svatým, že svatými se stali. Oni si brali upřímně k srdci, o čem tak patrně se byli přesvědčili a sice, že smrt jest jistá, hodina pak smrti nejistá. Viděli-li, kterak brzo starci, brzo mužové v nejkrásnějších letech, brzo mládenci v plném květu života svého do hrobu klesají, tuť mnohé vážné rozjímání o krátkosti lidského života si učinili, tuť asi takto sami k sobě mluvili: „Také ty nevíš, kdy udeří hodina, kde před tváří Boží oučet skládati musíš. Tuť pamatovali se na slovo Kristovo: „Bděte, neb nevíte ani dne ani hodiny.“ — A myšlénka tato dojímalá je mocně a živě, a vždy na novo budila se v nich, kdykoliv ke dnu novému procitli, kdykoliv k nočnímu odpočinku se ukládali, kdykoliv přes svaté pole se ubírali, kdykoliv za nebožtíky se modlivali. Vždy zdálo se jim, jakoby jakýs vnitřní hlas k nim mluvil: „Ejhle, rychle ubíhá život: snad i tobě stojí smrt již na blízku; snad stojíš již na prahu věčnosti.

Právě však tato myšlénka zdržovala je od nésmírné péče o věci vezdejší, neb mysleli si: Proč tak příliš starati se o to, co brzo opustiti musím? — Myšlénka tato bránila jim, sháněti se po radovánkách a rozkoších světských. Jak bych mohl, pravili sami u sebe, jak bych mohl pro tak marné a pomíjející věci na svého Boha zapomenouti a svědomí své obtížiti. Slovem ta upomínka zdržovala je od všelikého hříchu. Nevím, pomyslili si, nevím, kdy umřiti musím; ač, což hrozného bylo by, umřiti v hříchu. Myšlénka tato nabádala pak je také, aby dle sil svých dobře činili, aby zbohatli na etnostech a dobrých skutečích, aby nabyli toho, což jedině při smrti těší, a což na věčnost sebou lze vzíti. Tak stali se Svatými.

Křesťané, pamatujte také vy často na to, co nás zde očekává, čemu neujdeme nikde; pamatujte, kterak každým okamžením víc a víc blížíme se k hrobu. Uva-

žijte často, jak krátký tě "jest život ve-
zdejší, a jak rychle ubíhá. Mějte na paměti,
že člověk na světě okolo smrti se plete —
smrti že nikdo se nevykoupi. Často pak
představujte si život budoucí, život to bez
konce, bez přestání, kde spravedlivý Bůh
odplatí jednomu každému dle zásluhy jeho.

Upomínka pak tato také vás před ži-
votem hříšným uchrání, a bude vám po-
hnutkou, abyste ctně a svatě chodili před
obličejem Páně.

Konečně stali se Svatí svatými, že

*C. pilně užívali těch prostředků, jichž naše
svatá Církev k dosažení spasení podává.*

Svatí byli slabí lidé jako my. Oni se
vší pokorou uznávali slabost svou. Oni
nahlíželi, že člověku třeba je s nebe vyšší
pomoci, vyššího pokrmu, vyššího občerst-
vení a posílení, aby zmužil a statně
bojoval proti všelikému pokušení, aby
s myslí Bohu oddanou snášel všeliké
trampoty vezdejší, a aby věrně plnil úkol
povolání svého. Proto užívali oni také
s největší horlivostí všech prostředků,
jichžto k našemu posvěcení církev svatá
nám podává, a jež jsou: Modlitba, ve-
řejné služby Boží, mše svatá, slyšení slova
Božího, nábožné čtení a rozjímání, přijí-
mání svatých svátostí, svátosti pokání a
nejsvětější svátosti Oltářní. Z těchto pra-
menů nebeské milosti vážili oni zmužilosti
a síly, útěchy a trpělivosti; tím okřivali
na duchu, tím vždy víc a víc v dobrých
předsevzetích se utvrzovali, tím vždy víc
a víc utužoval se bohabojný život jejich,
tak stali se svatými.

Proč pak, křesťane, jsi ty tak slabý?
Rád bys, je-li pravda, vystříhal se hříchu.
a přede jen vždy opět a opět doň padáš.
Činiváš také dobrá předsevzetí ale neu-
vádíš je v skutek. Prál by sobě býti doko-
nalejším a horlivějším v dobrém, nic však
méně zůstáváš vždy jen člověkem starým,
ve své nedokonalosti, ve své vlažnosti.
— Ptáš se jaká to příčina? Nůž věz:
Ty svou přirozenou slabost nepodporuješ
příspěním vyšším, jímž se ti Bůh jako
někdy svým Svatým, dobrotitivě nabízí.
Ty zanedbáváš modlitby, jsi nedbalý v ná-
vštěvě služeb Božích, přijímáš zřídka svaté
svátosti, neposloucháš bedlivě slova božího,
a pro samé časné zaměstnání vždy jen
nedostává se ti času, abys začasto v ná-
božné knize počel. Proto nenalezá duch
tvůj potřebné potavy, proto zůstává srdce

tvé vyschlé a pusté, ctnost tvá podobá se
rozkolísanému stavení, jížto každý vítr
pokušení sfoukne, život tvůj je poskrvněný,
život nesvatý.

Křesťané nepohrdejme přece tak těmi
vzácnými prostředky, jichžto nám k na-
šemu spasení církev svatá tak laskavě a
starostlivě podává! To by nebylo k omlu-
vení. Až někdy Bůh účet od nás požádá,
tuť nebude platiti výmluva: „Pane! já byl
příliš slabý.“ Soudce věčný odbyl by nás
řka: „Tys ale mohl býti silný, kdybys
jen byl prostředků k dosažení mých milostí
používal; tys ale nechtěl.“ Nůž užívejmež
horlivě prostředků těch k svému spasení,
— jimi sileni, budeme také my v stavu,
vésti život svatý.

A tak tedy již víme, čím Svatí sva-
tými se stali. Že cíl a konec lidského ži-
vota jasně poznávali a dobře pochopovali,
že ustavičně na smrt a věčnost pamatovali,
a že pilně užívali prostředků těch, jichžto
svatá naše církev k dosažení spasení nám
podává — že to činili, stali se Svatými.
Činmež to po nich, vstupme do slépějí
jejich, následujmež je; a pak následovati
je také budeme do oné slávy, kteréž po-
žívají tam na nebi, kdežto vespolek co
jedna rodina a čeleď Boží v nevymluvné
blaženosti královati budeme s Kristem
Pánem po věky věkův. Amen.

Vždy Bůh.

Cyklos písní. Uvil V. O. Třebský.

1.

Večer kdy vábivý k zemi se chýlí,
zvěnějí ji v kadeřích okrasou zdobnou,
srdce mé, ó Bože, přes světy plíí,
přes světy daleké v zářivé nebe.

Hvězdy kdy trpytavé na nebi hoří,
libají vršky hor velebným retem,
duše má noří se vzpomínek moří,
pospíchá na křídlech v zářivé nebe.

Měsíc kdy v jasnosti na nebi plane,
zářných hvězd obklopen nesčetnou řadou,
nitro mé velebí křídlatou písní
Tvůrce všech bytostí Tebe, ó Pane!

2.

Růží keř vonivých pyšní se v kráse,
vůni svou celuje hvězdnaté kraje,

jeho rty hlásají v nádherném jase
slávu Tvou, přemocný Tvůrce a Bože!

Květnaté luhy, jež v nádherném šatě
v podvečer dýchají vonnými rety,
slunko, jež pyšní se v západním zlatě,
lásku Tvou slavějí, Tvůrce a Bože!

Květů roj podoben mocnému dešti
zemi kdy ověncí s příjemným jarem,
moc Tvoji, ó Bože, lidem všem věští.
Kéž by ji poznali všickni též vskutku!

3.

Na nebi modravém jasných hvězd čty
z jara jak kvítků roj na lukách chví se...
Pravicí přemocnou na nebe vsety,
Boží moc zvěstují každému tvorů.

Tiše si po nebi stádece jak kráčí,
láska je vespolečná víže a pojí,
hymnem pak velebným s družinou ptačí
velebit závodí, Tebe, ó Bože!

Jejich jas zářivý přeletá hory,
plní zem' dalekou, modravé nebe,
ku chvále pobádá šumivé bory,
ku zpěvům vyzývá na počest Boží.

4.

V síle kdy mladistvé střežchové květy
opojné vůně tok rozlejí krajem,
k nebesům vynesou, v nadhvězdne světy,
láska má sílí se k Tobě, ó Bože!

Střežchy kdy šedavé pyšní se v kráse,
květy jich spanilě dýchají něhou,
jímají duši mou v hodinu žase:
láska má sílí se k Tobě, ó Bože!

Střežchy kdy nádherné květy již spadnou,
vítr je zanáší v nesmírnou dálí,
zaniknou, zahynou, zetlí a zvadnou,
láska má sílí se k Tobě, ó Bože!

5.

V hvězdy-li pohledím, nebeskou tůni,
zazírám v roje hvězd nesmírné řady,
popatřím v podvečer na krásu lunní,
zalétnu duchem též v nebeské stany.

Pod klenbou lesnatých haluzí, v šumu
stepilých borovic, vonných líp v stínu,
slyším-li velebnou zpívati dumu,
zalétnu duchem v nebeské stany.

Spanilý východ-li záplavou rdí se,
slunko pak zářivé vychází v modro,
velebou nezměrnou celý svět chví se,
zalétnu duchem též v nebeské stany.

6.

Růže kdy vykvětá na jaře v pyše,
k sobě blíž přivábí spanilou vůni:
v růži té Boží moc srdce mé vidí,
rety pak šeptají modlitbu tiše.

Kdykoliv pomněnku uhlídám v lese
kterak se k potůčku lahodně vine,
srdcem svým zalétám v lásce a plese
k modravé obloze, v nadhvězdne světy...

Květin kdy roje se na lukách pyšní
zdobou svou přemnouhou jímají nitro —
srdce mé pospíchá přes hory výše...
Klesají mrákoty, nastává jitro...

7.

Vzpomínám... Na nebi červánky rdí se,
v lesíku ticho jak ve tmavém hrobě...
V srdci mi citové planou a víří
spěchají, ó Bože, do výšin k Tobě.

Soumrak již chladivý objímá zemi,
celuje toužebně krásné jí rety...
Duše má pospíchá přes hory šumné,
k nebesům blíž a blíž v zářivé světy.

Hlavou mi tisíce myšlének pádí,
o Bohu sní si jen tiše a blaze...
V srdci mém přání roj chvěje se hravě,
duše pak touží, ach, po rajské vlaze...

8.

Vyjdou až hvězdičky v modravou bání,
poplynou azurem, nebeským mořem,
vánku dech zulíbá znavenou skrání,
pak budu blaženým v Tobě, ó Bože!

Měsíc až spanilý v západ se schýlí,
jasem svým ostříbří naposled lesy,
nitro mé pospěje s nezměrnou pílí,
v blaživé stanky Tvé, ó věčný Bože.

Sě slunkem zlatitým povstanu z lože
chvály pět' nebesům v blaživém ránu,
v srdci se roznítí lásky ples, Bože
blaženým budu pak — blaženým na vždy.

9.

Nad vánky šumivé plesného háje,
nad hudby zvonivé vábivé tony,

nad blaho těšivé hvězdného ráje,
vzpomínka na Boha dražší je srdci.

Nad nebe dálného třpytivé svity,
nad slunce zářného čarovné střely,
nad luny spanilé bělostné kmity,
vzpomínka na Boha dražší je srdci.

Nad květy spanilé jásavé vesny,
nad vůni lákavou zdobného jara,
nad ptačí havěť písničky plesny,
vzpomínka na Boha dražší je srdci.

10.

Uprostřed sténání, uprostřed bíd,
uprostřed sterých béd našeho žití,
vzpomínka na Boha leje v hrud' zápal,
a nitro ku práci poznovu nítí.

Ruka kdy umdlelá námahou chabne
a srdce uštváno nepřátel zlobou
zmírá a zmírá... tu vzpomínka, Bože,
na Tebe, silu dá každíčkou dobou!

Myšlénka divná kdy v lebi se vkrádá,
a mnohdy v srdci žal, jak trní bodá:
vzpomínka na Boha zabání chmury,
nadšení znova zas a síly dodá. —

11.

Potůček šumivý pospíchá mechem
a ptačí družina velebí Tvůrce,
vůkol vše plésá si, jediným dechem
zvěstuje dále: jak mocný je Vládc.

Lepkavé olšiny v koruně šumí
písně si podivné až srdce žasne,
větríček hravý již zpívat je umí:
jak mocný Stvořitel, Tvůrce a Vládc.

S větríkem písničky v dále se řinou,
v daleké končiny až k hvězdné výši,
a všecko prozpěvává chvály a slávu,
mocného Vládce tam v nebeské říši.

12.

Na buku žežulka písně si zpívá,
slaviček toužebně tlukotá v houšti...
Tu srdce zaplesá a život lidský
okřeje v děsivé života poušti.

Bez ptácat, bez květů vonivých v háji,
bez písně, jakou si srdéčko zpívá
v samotě o svém kdy štěstí si snívá,
život náš byl by jen bez vody pouští...

Jediné co ještě srdce mé těší,
dodává naděje v lepší zas časy —
pel lásky Boží jen... Ten v srdce skanuv
rozpráší chmury a přináší jasy.

13.

Květinu vypráhlou krůpějná rosa
oživí, provane silou a vznětem...
A srdci lidskému láska jen Boží
štěstí dá blaživé s nadšením květem.

Člověka smutného čtveračné ptáče
písní svou povzbudí, roznítí k zpěvu...
A srdce lidské pel nebeské lásky
utiší, potěší, roznítí k zpěvu.

To srdce lidské jak vonivé květy...
Dnes září, ba krásou přivábí sbory
andělů, však, jak hřích zbuji v něm jednou
stává se pustým, jak nejvyšší bory...

14.

V zahrádce vábivé, v zeleném listí,
snívám tak často rád o lásce, bolu...
Pohlížím, jak hynou květové čistí,
padají ku zemi s chabého stvolu...

Větrík je roznáší čiperně v dále,
kdež na vždy povadnou, zhynou a zetlí.
Krása jich uprchla, zhynula kvapem,
jak srdce lidského cit, dnové světlí...

S jarem se vracejí květy zas nové,
pyšní se nádherně v lesku a krásě...
A srdce lidské, jsouc zbaveno tužeb,
hyne vždy více... ach, zhyne snad v nej-
bližším čase...

15.

Na keři růžovém trní se skrývá,
pod listky svěžími vůně se plouží...
Srdce s ní pospíchá ku hvězdám zářným,
po Bohu víc a víc každým dnem touží.

Nebesa hvězdnatá, veškera země,
výšiny vzduchové, šumivé bory,
život ves na zemi, andělské sbory,
Boha vždy hlásají a Jeho slávu.

Dej, Bože, tak prosím se země širou,
aby květ lásky Tvé naplnil vůni
veškery světy i končiny hvězdné,
pronikl srdce nám a jeho tůni!

Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg).

(Pokrač.)

Větší nadání. Proboštství v Žatci.

Roku 1410. daroval Čenko z Fridlandu našemu klášteru roční nájem 102 kop pr. grošů pod tou podmínkou, aby po jeho smrti každodenně mši sv. za jeho duši sloužili. (Nad. kn. VIII. M. 5.)

Roku 1411. doznali se pánové z Gubenice k ročnímu nájmu 61 kop pr. grošů, že klášteru v Postoloprtech dlužní jsou. (Nad. kn. XI. I. M. 12.)

Roku 1416. Nevlas z Doupovic pán na Valči postoloprtskému klášteru 7 kop grošů roční činže upsati dal s tím závazkem, aby za jeho přátely každý rok několik mši sv. slouženo bylo. Páni z Doupovic byli prý zvláštní téhož kláštera příznivci a dle Paprockého měl tento kmen i svou kryptu po mnohá století v Postoloprtech.

I bylo také několik pro klášter výhodných záměn pod týmž opatem Janem II. upraveno. Od Jiljiho, faráře v Skupicích vyměnil opat Jan 50 korců polí, proto že na blízkou příhodné byly, a dal za to faráři jiných 50 korců polí, kteráž za řekou Oharkou ležela, na nichž ale byl závazek, aby voda z malnického rybníka (jenž nyní v úrodné pole obrácen jest) těmi polmi svobodně téci mohla. (Nad. kn. VII. K. 8.)

Janu Doupovci, jenž v našem klášteři profesí složil, a v hospitálu v Žatci proboštem byl, prodal klášter roční činži 13 kop pr. grošů z vesnice Polehrad jdoucí, za 143 kop pr. grošů, aby byl s to, dva svobodné statky ve vsi Malnici koupiti. (Nad. kn. VIII. L. 6.)

Všecky tyto záměny, dary a koupě jasným jsou toho důkazem, že klášter v Postoloprtech pod dvěma posledními opaty, as od r. 1386 až do vypuknutí Husitské války nacházel se v kvetoucím stavu. Avšak právě pro rostoucí a množící se časné statky, zmnožení zámožnosti v klášterích v tu dobu dá se tušiti, že mravní zkáza, jak asi v klášterích za blahých časů Karla IV. blahobyť za sebou táhl, zasáhla také klášter náš, neboť povždy nadbytek a bohatství, marnost, přepych, lakotu a j. zlořády a neřesti vyvolávaly

a na mravopověstnost i těch nejhodnějších zle působily. Bylyť kláštery v II. polovici 14. století až příliš přízni obdarovány, statků jejich více než potřebno a prospěšno bylo, namnoženo, a to právě mělo zcela přirozený následek ten, že ze sv. síní pokora, skromnost a zdrženlivost mijely a na místě nich pýcha, ziskuchtivost se rozmáhaly. A tou měrou zavdaly kláštery samy poněkud podnět k tomu, že povstaly smutné časy, v nichžto se zaniknutí jejich připravovalo. Než ale o té době plné hrůzy, kteráž i náš klášter v sutiny pochovala, započnu, podám ještě krátký přehled o řádu toho statečích, velikosti a významnosti jejich.

Klášter Postoloprtský, jeho proboštství a statky.

Ku klášteru v Postoloprtech náležela mnohá proboštství, t. j. menší kláštery, v nichž několik řeholníků pod jedním představeným žilo a nejvíce duchovní správou se zaměstnávalo.

Jedno z nejstarších takových proboštství bylo asi v Klášterci, ježto snad už v 12. století když tamní statky královská komora si přisvojila, zaniklo.

Jedno zase bylo na předměstí v Žatci, jež sem před Oharkou leželo, u tak zvaného kostela sv. Prokopa. Benediktinové měli při tom proboštství špitál, jenž se s jiným, jenž r. 1400 na předměstí před pražskou branou stál, smísiti nesmí. (Nad. kn. VIII. B. 4.) Kostel sv. Prokopa byl jeden z nových chrámů mesta Žatce (Nad. kn. VIII. H. 7.) a byl tuším zároveň s proboštvím tím a špitálem při vzniku husitské války rozbořen.

Jak Balbin misc. lib. 4. §. 96 píše, byl opáčený Jan aneb i Mikuláš Doupovec leta 1407 a 1416 proboštem u toho špitálu. Jak se podobá, byly uvedené dva mlýny, ostrov a j. luhy u Žatce majetkem toho špitálu.

Třetí proboštství nacházelo se v Slavětíně, městyši rakovnického kraje. Jistý Habard jeví se v r. 1405 a 1707 co probošt v Slavětíně. Týž měl až do r. 1405 pouze jednoho nápomocného kněze. Ale tři šlechtičny ze Slavětína spolu s měšťany toho městyse darovali v témž roce kostelu tamtéž 10 kop roční činže, vinici a dvě chmelnice pod tou výminkou, aby postoloprtský opat ještě třetího kněze tam vyslal. (Nad. kn. VII. A. 7.)

V knize té A. 4. s týmž letopočtem ještě jedna listina zní na darování 10 kop grošů pro Slavětinský kostel, ale zdá se že toto obdarování dvakrát zaneseno bylo. Ostatně měl kostel tento v Slavětíně za Benediktinů as ještě mnoho luhů. Starožitná a spolu krásná stavba tak zvané lodě v tom nynějším kostele prozrazuje že tato část stavby z onoho času, když postoloprťští Benediktinové tam vládli, pocházeti může. — Majitelka Slavětina byla tehdaž pozůstalá vdova po Vilému Hasenburku, matka to arcibiskupa Zbinka, jejímžto svolením dotčené obdarování se stalo.

Čtvrté probošství bylo „Cella Januce Vitce“ zvané. V listině, která v nadacích knihách o našem klášteře se nachází, mezi vzácnými osobami konventu několikrát jmenuje se Ulricus praepositus celle Januce vitce. Kde to probošství bylo, nedá se z listiny určit, avšak z některých okolností dá se souditi, že bylo ve vsi Vebřanech, hodina cesty od Postoloprť. Stará pověst, jakož i v pamětní knize Vebřanské podotčeno, roznáší se, že druhdy v té vsi stával klášter. Pověst ta jménem, jehož toto místo někdy mělo, podporována tím, že na něm nyní obydli farářovo vystaveno jest, a na kláštere se říká. U sousedních stavení když kopáno bylo, nalezeno jest sklepů, zdá se j. pozůstatků stavení. K tomu se vezme ještě to, že ty luhy za Vebřany až k milaiské hoře podnes slují čela. K těmto majetkům kláštera náležely tedy i veškeré ty luhy, jakož i ves sama. Okolností tyto v jedno sebrány upodstatňují domněni, že ve Vebřanech stávalo benediktinské probošství, Cella Januce Vitce nazvané. Možná že jakýs benediktinský mnich, jenž co poustevník žil, svou celou v naznačených luzích, neb lesích si vystavěl, k zřízení a pojmenování toho probošství podnět dal.

Co se statků našeho kláštera dotýče, opět už nelze jich určitě všech udati, která totiž místa k nim náležela. Z listin již uvedených tolik patrné, že až do r. 1270. místa: Klášterec, pak několik ostrovů, mlýnů a polností u Žatce, potom vesnice Polehrady, některé svobodné statky v Malnici, ves Solopisky a až do roku 1325 i vesnice Všertněly, Ozirozina, Stebeczko u Chomútova k němu patřily.

Listiny o statcích. Další rozbor.

Jelikož listiny a zapisování majetku vůbec po těch časech (1325) bezpečnější a obsírnější býti počínalo, vstupují také v pozdějších věcích všechny právní záležitosti i jiné do jasnějšího světla. Proto také listiny Postoloprtského kláštera z pozdějších časů o majetcích jeho bližší podávají objasnění.

V Diplomataři Waldsteinském-Wartenberském uvádí Dobner majestátný list krále Vladislava z r. 1481, v kterémž zřejmě se praví, že ves Lenešice druhdy kláštera Postoloprtskému náležela. To však toliko o 14. století platí, neb r. 1226 prodal král Otakar ves Lenešice i s Pětipsy, Lutenrici, Lubetici a 10 sedláky ve Veltrusích klášteru v Doksanech. Proto Lenešice teprv později našemu klášteru připadly. Z jedné majest. listiny Ferdinanda I. z r. 1535, v němž p. Šebastianu z Veitmile některé dary dány byly, vysvítá, že i vesnice Viskov a Břežín (Vebřany) druhdy statky kláštera Postoloprtského byly. V pamětní knize města Louny jmenují se všechny vesnice, kteréž Lounští r. 1450 měli. Ti nejvíce jich ale, když klášter Postoloprtský r. 1420 vyvrácen byl, sobě vydobyli, protože u spojení se Žateckými a Slánskými je přemohli — Mezi vesnicemi tamž naznačenými náležely klášteru tomu bezpochybyby následně: Březno, Malniše, Škujnice, Břván (Vebřany), Lenešice, Bučeradý, Kamená Voda, Viskov, Vrbno, Levanice, Seletice, Steknice, Frdlava (u Loun). Nad to není pochyby, že klášter v Postoloprtech jiných ještě statků měl, kteráž z nedostatku listin nedají se vyšetřiti. Neboť ohromná suma, jakou klášter ten roční daně (subsidium regale) odváděl, dá souditi na valný rozsah statků jeho. Platil totiž 170 kop pr. grošů tedy o 30 míň než město Louny, do pokladny královské, t. j. 3.400 zl. stř., dle jiných 2.550 zl. stř. Vzhledem svých majetků stál proto jen za kláštery v Břevnově, Kladově, Opalové a Vilemově. I hojný počet klášterních bratří svědčí o tom, že tento řád jeden z nejmožnějších býval.

Dle Balbina epit. lit. č. 7. bylo tamž více jich než 100 mnichů, dle Žigelbauera více než 300, kteréžto poslední udání přehnané se z lá býti. V listinách o tom kláštera pišících, obyčejně se jich devět i deset jmenuje v konventě hodnostářů a starších.

Opatové toho kláštera mívali právo k biskupské infulí (berlu, mitru); a to poznati lze z pečeti těchto opatů, ježto v nad. knih. III. D. 3. se popisuje. Jestli totiž na ní vyryt infulovaný opat, který v pravici drží biskupskou berlu a v levici knihu. Pečeť konventu toho ještě se nachází v královském zemském archivu na listině z r. 1327, na němž představena blahosl. Panna Maria s Ježíškem, na pravé straně obraz sv. Benedikta, a v levo sv. Šolastika, zakladatele řeholního sestry.

Odpis týž zní: „Sigillum conventus Domus sanctae Mariae in porta Apostolorum.“

Z nedůstatků pramenů neznámo, kteří údové kláštera toho slavného netoliko v oboru církevním, správně hospodářském ale i na poli vědeckém, v literatuře naši se byli vyznamenali, anto tak ohromnou knihovnu měli a vyšších škol si hleděli, značnými prostředky vládnuce a zemaný, jenž syny své do jich akademie posílali, podporováni jsouce. Nenalezám v historii Jungmanově literatuře jeden rukopis zaznamenaný, jenž by od opata Busky neb Bohdala pocházel. Leč lze se domýšleti, že rukopisy, byly-li tam nějaké od nich samých, nejsouce do času zkázy toho kláštera v tisk dány, aneb jinam uloženy, byly pak v prach a popel obráceny. (Dokončení).

Pro maticku.

Vypravuje *Prok. Zaleťel*.

Smutno, ba velmi smutno jest v domě a rodině, ztratí-li svého hospodáře, ztratí-li svého ošetřovatele. Všude zdá se, a jest skutečně, bez něho prázdno a pusto a vše, nač pohlédneme, zdá se tu postrádati, zdá se po něm volati. Tak tam byli také u Líbezných v Hradenině. V domku, v němž po léta samá radost, samé veselí domovem bylo, tam, kde dříve od rána časného až do pozdní noci jen krásné písně se rozléhaly bylo možno slyšeti, tam od letošního jara jest přeusmutno. A jak by také nebylo, když Líbezný, který celým srdcem, celou duší lnul k dobré své a zbožné manželce Ludmile, jakož i k dcerušce své Anežce, po krátké jen nemoci s těmito miláčky svými se rozloučiti a to navždy rozloučiti musil? Od té doby, co přinucen byl ulehnutí, umlkly krásné zpěvy jeho

hodné choti i dítě, jež byl jindy hlasem svým mužným doprovázel, od té doby zármutek a bol, vzdechy a slzy přibýtek Líbezných opanovaly. A což teprve když posledně miláčky své k srdci přivinuv, posledně na ně pohleděv duši svou vypustil! Líbezná tehdy zě mdloby do mdloby upadala tak, že každý skoro se divil, že tím žalem, tím hořem, jež tak mocně na ni působily, srdce jí nepuklo. V den pohřbu drahého manžela svého již neplakala — nemohla, jen sirotka svého k srdci, jež jen jen usedalo, tiskla, až konečně v okamžiku, kdy rakev do hrobu spouštěli, opět omdlela tak, že ji více mrtvou, než živou domů přivedli. . . . O byl to smutný, byl to trapný den pro ubohou vdovu a její sotva devítiletou Anežku! Tato ovšem nechápala ještě v plné míře velikost nestěští smrti otcovou ji i matku její potkavšího, ona nedovedla si při svém útlém mládí ještě představití všechny následky té veliké ztráty, ale vidouc a slyšíc maticku svou stále bolestí vzdychati a sténati, slzela a plakala stále. Teprve k večeru, když se pod křížem a obrazem Rodičky Boží dlouho byla „za tatínka“ modlila, povstala veselejší a pravila k matince: „A což se nemá tatínek v nebi dobře?“ „Jest-li v nebi,“ odpověděla matka, „pak má se ovšem dobře, ale toho právě nevíme.“ „O matinko,“ zvolala dívka, „naš tatínek jest jistě v nebi; vždyť on byl tak hodný, a nám velebný pán ve škole vždycky říká, kdo jest hodný, ten že přijde do nebe, kde jest samá radost, samá blaženost!“ Matka zulíbala své dobré dítě za tato slova útěchy, vypravovala svému jedináčku mnoho o tatíčkovi, až libý spánek snesl se na modré oči Anežčiny. Dlouho pozorovala matka Ludmila spícího svého sirotka, neboť chvíli co chvíli Anežka ve spánku otce radostně volala, vesele se zasmála a ručkama jakoby tleskati chtěla. Co se jí asi zdálo? Zajisté že viděla, tatíčka v nebi a proto také radostně naň volala, tak blaženě se usmívala a ručkama tleskala. . . . Ne tak šťastnou jako Anežka byla ubohá matka. Ona teprve po půlnoci usnula, ale jaký to byl spánek? Sotva že dřímati počala, již viděla pohřební průvod svého chotě, viděla, jak jej spouštějí do hrobu, a v tom se vždycky procítla. To opakovalo se do rána několikráte, takže když z lůžka povstala místo, aby spánkem posilněnou, spíše těmito hroznými sny zemdlenou a unavenou se cítila. Než vzdor

tomu jakmile s Anežkou ranní modlitbu se pomodlila a to nejnnutnější připravila, pospíchala do chrámu Páně, by mši sv. obcovala a pak na čerstvém rově svého manžela se pomodlila. A netoliko tohoto dne, ale den co den od pohřbu Líbezného viděti bylo jeho choť a dítko do kostela pospíchat i pak dlouho vždy na hřbitově se modliti. Nejednou povídali silidě, slyšíce Líbeznou usedavě ná hrobě plakati, že z toho sama může míti smrt, a měli pravdu . . . Slábla a chřadla vždy víc a více, a sotva že přišel podzim, byla nucena ulehnutí. Když již několik týdnů ležela, pravila jednoho rána Anežce: „Milé dítě, mně bylo dnes tak špatně, že jsem ani oka nezamhouřila. Uminila jsem si, že si ráno zavolám velebného pána; přístroj tady hezky všecko a půjdeš pro něho!“ Malá Anežka připravovala vše, jak jí matka povídala, a běžela pak do fary; bylo jí smutno, a sotva se slz zdržela, ale stálo jí to velikého přemáhání. Vědělať dobře, kdyby ji matinka spatřila plakati, že větší ještě měla by bolest; věděla však také dobře, že mnohý nemocný, jako její nebožtík tatínek, svůj blízký konec jaksi předvidá a proto ihned zaopatřen býti žádá. Tak aspoň několikráte slyšela to od maminky. Není proto divu, že cestou k faře již nedovedla se přemoci a že s pláčem matčinu prosbu velebnému pánu přednášela. Tento ihned do chrámu Páně pro nejsvětější svátost a svaté oleje pospíchal, zatím co Anežka domů běžela, by, jak matinka pravila, svíce rozsvítila a kdyby ještě něčeho potřeby bylo, by to připravila, než duchovní otec přijde.

Sotva byla hotova, vešel velebný pán a za ním několik lidí. Po vykonání své povinnosti, tázal se mladý kněz nemocné, radila-li se již s lékařem nějakým o své nemoci. A když tato pravila, že ne, a kněz z celé řeči poznal, že se ubohá bojí asi velikých výdajů, nabídl jí, že sám pro lékaře do nejbližšího města pošle. Nemocná vzpírala se proti tomu, by duchovní k vůli ní se zkracoval, když však tento prohlásil, že lékař jest jeho dobrým přítelem a že snad ničeho nebude žádati, svolila. Mílosrdný kněz napsal ihned několik řádek a mezi tím co domů se ubíral, pospíchala Anežka s lístkem do blízkého města k lékaři. Netrvalo to ani 2 hodiny a přijel lékař, jenž i Anežku vzal sebou do kočáru. Nemocná, již zatím stará jedna žena obsluhovala, zaradovala se, vidouc

své dítě, i zdálo se, že jí jaksi ulevilo. Proto také, když se jí lékař otázel, jak jí jest, odpověděla, že lépe, ale lékař nechtěl tomu nějak věriti a pochybovačně kýval hlavou. Konečně vyběhl, by někdo s ním jel, že doma něco předeíše, což posel ihned pak v lékárně vyzdvihnouti si může. A kdo měl s ním jeti, než opět Anežka? I jela ráda doufajíc, že za 2 hodiny zase doma bude a že snad pak po užití léku matce se ulehčí. Ale stalo se jinak. Lékaře na cestě v jedné vesnici zastavili prosíce, by tam k těžce nemocnému vešel, čímž se cesta o dobrou půl hodiny prodloužila. Taktéž půl hodiny skoro trvalo to, než dostala se do lékárny, takže již bylo daleko přes poledne. Nejhůře však bylo zde. Plno lidí stálo zde v řadách a jen pomalu odcházel — kdy as dojde na Anežku? Čtvrt hodina ubíhala za čtvrt hodinou, půl hodina za půl hodinou, a již blížilo se ke čtvrté hodině, když lékárník otázel se naší Anežky, čeho že si přeje? Byla sice brzy hotova, ale jak se chudák zalekla, když vstoupila do ulice! Ten jasný den úplně se změnil, mraky byly skoro až na zemi, a začínal padati sníh. Anežka pospíchala co mohla k domovu, vždyť to nebylo tak daleko — asi hodinu cesty — snad tedy šťastně se ještě dostane domů, než více se počne sypati. Avšak sníh jako by s ní závodil; čím více pospíchala, tím hustěji padal, až konečně pro něj ani na pár kroků nebylo viděti! A jak ho přibývalo! Anežka již sotva nohy své z jeho spoust zdvihala, ale pachtila se předce dále a dále; šla již dobrou hodinu, ano snad již i dvě a ještě nebyla doma. — Teprve teď jí napadlo, že snad zbloudila. A skutečně. Při vzpomínce té sebrala všechny své síly, by dál a dále se dostala, volala, křičela, ale vše marno. Konečně úplně zemdlená klesla a usnula . . . Sníh pokrýl již jen tenkou vrstvou — jako rubášem tělo ubohé dívky, pak přestal padati; nebe se úplně vyjasnilo a třeskutým mrazem, který pak nastal, ztuhlo znavené tělo malé Anežky — zmrzla . . .

A co dalo se asi mezi tím s její matičkou? Ta ubohá, když blížila se doba, kdy mohla se již Anežka vrátiti, odeslala stařenu, která ji zatím posluhovala, domů, by si své záležitosti mohla obstarati. Když však hodina za hodinou mýjela, a Anežka stále nešla, volala nemocná co jí síly stály, ze svého lože o pomoc, ale nikdo jí neslyšel. Vždyť ani nikomu ve snu nena-

padlo v tom nečase ven vyjítí, ani ve snu nikomu nenapadlo, že by ubohá Líbezná sama sobě byla ponechána, že její dítě ještě se nevrátilo. O jaká to musila býti noc pro tu nemocnou, své jediné potěchy postrádající matku! Kde to dovede popsati, kdo vyjádřiti? Žádný. A co tebe ubohá trpitelko, čeká teprve příští den! Zdali snešes tu ránu, která srdci tvému bude zasazena? O sotva, asi . . . Mohlo býti již skoro 9 hodin ráno, když nemocnou přišla navštívit sousedka. Tato ulekla se vzeřžení Líbezné, jejíž první slova byla: „Nemám Anežky.“ Trvalo to ještě hodnou chvíli, než mohla nemocná vše sousedce při své slabosti aspoň stručně pověditi, načež tato do vsi pospíchajíc každého koho potkala, vybízela, by šel hledati Anežku Líbeznou. A než uplynulo asi čtvrt hodiny, již vycházeli na všechny strany lidé; nejvíce ovšem hrnulo se jich směrem k městu. Avšak Anežka při bloudění dostala se právě v opačnou stranu za vesnici, kde brzy ji zavatou a zmrzlou našli. Byl to smutný průvod do vesnice! „Ubohá matka“ — tak bylo stále slyšeti — „jestli pak to přečká?“ A nepřečkala! Jakmile totiž svoji Anežku mrtvou spatřila, sáhla si Líbezná k srdci, zašeptala ještě: „Pro mne, pro mne zmrzla“ — a, skonala. Puklo prý ji srdce . . . Třetího dne pochovali matku a dceru v jeden hrob vedle otce, a nedaleko místa, kde Anežka zmrzla, pověsil kdosi na sirom prostý obrázek a připsal do ň dosti velikým písmem: „Pr. matičku.“ V celém okolí ví každý, co to znamená. —

KRONIKA.

Z Prahy. Chrám sv. Ludmily na Král. Vinohradech vysvěcen v neděli dne 8. t. m. od J. Em. nejdp. Františka de Paula, kardinála Schönborna, kn.-arcibiskupa pražského, biskupa dr. Baura z Brna a světícího biskupa pražského msgr. Ferd. Kalouse a za přítomnosti J. Exc. pana místodržitele hrab. Thuna, J. J. nejv. zemského maršálka Jiřího kn. Lobkovice, nesčetných jiných vysokých hodnostářů, úřadů zeměpanských, korporací samosprávných, měšťanských ozbrojených sborů pražských, spolků vinohradských, a tisíců a tisíců lidstva. Nejdojemnějším okamžikem slavnosti byl skvělý průvod, v němž nesený byly na ramenou čtyř kněží ve zlateném relikviáři ostatky zbožnované matere Čechův sv. Ludmily a některých ještě jiných, světců

z radnice vinohradské do noého chrámu. Když jej průvod obešel, sv. ostatky před dvěře ckrámové postaveny byly, nejdp. světitelé pak na schodišti na upravená křesla si sedli, vdp. farář vinohradský msgr. Lehner proslovil slavnostní kázání.

— **Památka** devítistoletého založení benediktinského opatství ve Velkém Břevnově nejstaršího to opatství v království Českém slavena v neděli dne 15. t. m. Založeno bylo r. 993 biskupem Vojtěchem a vévodou Boleslavem II. Dobrým čili Zbožným a zasvěceno sv. Benediktu, Bonifáci a Alexiovi. Jméno sv. Markéty obdrželo opatství ve Vel. Břevnově od ostatků sv. Markéty, kteréž byly z Prahy do kláštera r. 1662 slavnostním způsobem přeneseny. Nynější klášter i s kostelem zbudován byl r. 1715 po požáru, jenž bývalé stavby zničil. Pámné a vzácné jubileum kláštera bude oslaveno přiměřeně a důstojně. V neděli po obvyklém sboru bude o 1/2 7 hod. ranní zpívaná mše sv., o 1/2 10 hod. slavnostní kázání, po něm pontifikální mše sv. a odpoledne ve 3 hod. slavné pašpory s Tě Deum. V pondělí dne 16. t. m. sloužena bude zádušní mše sv. za 5 opatů a 172 mnichů, kteří během tohoto století zemřeli.

Literární oznamovatel.

— *„Průvodce učňův.“* Sepsal Josef Auffenberg. Autorisovaný překlad opatřil Dr. Karel Vondruška, kooperátor u sv. Havla. Rádce služebných. Sestavil Dr. Karel Vondruška, koop. u sv. Havla. Schváleno nejduš. kníž. arcib. konsistorií v Praze. Nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví v Praze. Cena 10 kr. Obě tyto knížky výborně hodí se pro ditky opouštějící školu a neměl by žádný učitel náboženství opomenouti vystupujícímu žáku dáti jemu jednu pro něho hodící se tuto knížku.

— *Katolické kalendáře* po 50 kr. čili po 1 koruně. „*Meč.*“ Obranný kalendář katolický, na r. 1894. Ročník IV. Nakladatelé a vydavatelé František Pohunek a Václav Kotrba. V Praze. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna.

Marianský kalendář pro lid katolický na rok 1894. Vydavatel a redaktor Adolf Rodler, komoří Jeho Sv. papeže Lva XIII., sídelní kanovník v Č. Budějovicích. Ročník XII. Nákladem J. Steinbrennera ve Vimperku.

Vlastenecký poutník. Kalendář na obyčejný rok 1894. Ročník XXVI. Redaktor Václav Špaček. V Praze. Cyrillo-Methodějské knihkupectví.

Kalendář ku počtě nejsvětějších srdci Pána Ježíše a Panny Marie pro lid katolický na obyčejný rok 1894. Vydavatel a redaktor Adolf Rodler, komoří Jeho Sv. papeže Lva XIII., sídelní kanovník v Č. Budějovicích. Nákladem J. Steinbrenera ve Vimperku.

Svatováclavský kalendář na obyčejný rok 1894. Ročník patnáctý. Redaktor Václav Špaček. V Praze Cyrillo-Methodějské knihkupectví.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- p. Karel *Braungarten*, far. v Lauterbachu, 27. září 1893, (nar. 24. října 1835, vysv. 29. července 1860);
- p. Christof *Ernst*, far. v Kozlově (Kosslau), 30. září 1893, (nar. 24. listop. 1827, vysv. 27. července 1851);
- vdp. Dr. Ant. *Reinwarth*, probošt koll. kapitoly u Všech Svatých v Praze, 5. října 1893, (nar. 15. ledna 1822, vysv. 29. července 1855);
- p. Václ. *Čáp*, far. Libocký v Praze, 9. října 1893, (nar. 26. září 1842, vysv. 25. července 1869).

Jmenování jsou:

- p. Ondřej *Brun*, k. a. vikář Stříbský a děkan v Svojšíně (Schweissing), jmenován čestným kanovníkem Staroboleslavským;
- Msr. Ferd. *Lehner*, osob. far. na Vinohradech, jmenován k. a. školdozorcem na školách Vinohradských.

Ustanovení jsou:

- p. Jan *Hánzlík*, far. v Vranově (Frohnau), za admin. excurr. v Lauterbachu;
- P. Markolín *Kubiček*, kněz. ř. sv. Dominika, za koop. u sv. Jiljí v Praze;
- p. Jan *Goldnhalt*, kapl., za admin. v Kozlově (Kosslau);
- p. Tomáš *Flusek*, neom., za kapl. v Stanovicích (Donawitz);
- p. Frant. *Škarda*, kapl. v Předslavi, za katech. v Košířích u Prahy.

Uprázdňená místa:

- Lauterbach*, fara patr. Jeho c. a k. Veličenstva, od 27. září;
- Stodůlky*, fara patr. náboženské matice, od 6. října na 4 neděle;
- Hořelice*, fara patr. Jeho cis. a král. Veličenstva, od 6. října;
- Malkovice*, fara patr. náboženské matice, od 2. října;

Kozlov (Kosslau), fara patr. spořitelny v Šluknově (Schlukenau), od 2. října t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Jos. *Arnošt*, ředitel Borromea, prosyn. examinátor, b. notář v Hradci Králové, 22. září 1893, (nar. 12. listop. v Opočně 1830, vysv. 25. července 1855).

Ustanovení jsou:

- p. Václ. *Dvořáček*, kapl. Něm. Brodský, za far. do Kostelní Lhoty;
- p. Frant. *Kazda*, far. Chvalkovický, za far. do Hoříček;
- p. Fr. *Ringet*, koop. Pilnikovský, za koop. do V. Úpy;
- p. Jan *Dudek*, kapl. ve Skutči, za kapl. do Svatky;
- p. Al. *Novák*, admin. Kost. Lhotský, za kapl. do Zbislavi;
- p. Ant. *Vík*, koop. V. Úpský, za kaplana do Hostinné (Arnau);
- p. Jan *Danša*, kapl., za admin. v Sebranicích;
- p. Fr. *Kohout*, kapl., za admin. v Chlebicích;
- p. Jos. *Bezdiček*, kapl. Cuslavský, za kapl. do Kostece nad Orl.;
- p. Jos. *Portman*, kapl. Kostecký, za kapl. do Cuslavi;
- p. Karel *Čermák*, koop. N. Rybenský, za II. kapl. do Hroch. Týnce;
- p. Fr. *Donát*, kapl. Zbislavský, za II. katech. do Náchoda.

Novosvěcenci:

- p. Jos. *Polák*, za koop. do Pilnikova;
- p. Václ. *Veselík*, za koop. do Klášterce;
- p. Fr. *Rauch*, za II. kapl. do Něm. Brodu;
- p. Fr. *Knap*, za III. kapl. do Králové Dvora.

Uprázdňené místo:

- Chvalkovice*, fara patr. kníž. Schaumburg-Lippe, od 26. září t. r.

V biskupství Litoměřickém.

V Pánu zesnul:

- p. Otto *Pitra*, far. v Maffersdorfu, 22. září 1893, (nar. v Benešově 22. pros. 1858, vysv. 24. srpna 1882).

Jmenování jsou:

- p. Dr. Karel *Renner*, katech. měšť. škol v Jablonci, prof. mravovědy v Litoměřicích;
- p. Ludvík *Schoen*, far. v Bohosudově, osobním děkanem.

Ustanovení jsou:

- p. Fr. *Endler*, praeb. při domě v Litoměřicích, za far. v Grundu;

- p. Arnošt *Rameš*, admin. v Libuni, za admin. v Týně Rovensku;
- p. Josef *Rejzek*, far. v Horním Litvínově, za katech. měst. škol v Podbořanech;
- p. Jan *Kuchař*, kapl. v Trmčicích, za kaplana v Zákupcích;
- p. Fr. *Theuser*, admin. v Rychnově, za kapl. v Želenicích;
- p. Fr. *Effler*, kapl. v Nábzí, za kapl. v Libošovicích;
- p. Ant. *Gerritzen*, kapl. v Arnolticích, za kapl. v Jablonci;
- p. Jos. *Beck*, neom., za kapl. v Markoušovicích;
- p. Jos. *Novotný*, neom., za kapl. v Liblicích;
- p. Ferd. *Beer*, neom., za kapl. v Polubnech;
- p. Aug. *Turek*, neom., za kapl. v Hor. Litvínově;
- p. Jar. *Dlouhý*, neom., za kapl. v Semilech;
- p. Pavel *Hladík*, neom., za kapl. v Loučkách;
- p. Jos. *Hájek*, neom., za kapl. v Libuní.

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnul:

vdp. Josef *Uřibor*, papež. komoří, čestný kanovník katedrální kapitoly Budějovické, gymn. prof. v Písku, 14. září 1893, (nar. v Táboře 30. led. a 1826, vysv. 21. pros. 1848).

Jmenování jsou:

- p. Jos. *Hůlka*, spíral bisk. semináře, ředitelem kanceláře a bisk. konsist. radou v Č. Budějovicích;
- p. Karel *Slavík*, vicerektor bisk. semináře, suppl. prof. bibl. studia s'archív zákona.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Korecký*, katech. měst. škol v Táboře, za gymn. katech. tamže;
- p. Šimon *Bárta*, praef. v chlapeckém semináři v Budějovicích, za gymn. katech. v Pelhřimově;
- p. Šimon *Pokoj*, kapl. v Jindř. Hradci, za katech. na reálce v Č. Budějovicích;
- p. Frant. *Cepník*, kapl. v Nýřsku, za katech. měst. škol v Plané.

V komissí nakladatelství Rohlíčka a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariát-ního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Uprávil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře
(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze
dne 20 března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domáciho učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost nížepsaný ručí, možno dostati pro žáky všech škol ve spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě sv.-Václavské záložny. Všecky dotazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,
kooperátor u sv. Havla,
starosta.

OBSAH: Kázání na neděli tříadvacátou po sv. Duchu. — Kázání na slavnost Všem Svatých. — Vždy Bůh. (Písň.) — Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg). (Pokr.) — Pro matičku. (Povídka.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlíčka a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expeditce
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdříve
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupeců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepřijímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli čtyřřadvacátou po sv. Duchu.

„Když pak vešel do Kafarnaum,
přistoupil k Němu setník, prose
Ho, řka: „Pane, služebník můj
leží doma šlakem poražený, a
zle se trápí.“ (Mat. 8, 5–6.)

V dnešním sv. evangelium představuje se nám voják, jenž udatností a přisnyním plněním svých povinností až na důstojnost setníka to přivedl. I museltě to býti muž výborných vlastností a srdce šlechetného. On byl pohan, židé ale milovali jej, neb on byl jejich dobrodincem, an jim mezi jiným na vlastní útráty své školu vystavěl. V čem však zvláště šlechetná povaha jeho se jeví, jest jeho láska a péče k těžce nemocnému služebníkovi, když u samého Ježíše o jeho uzdravení tak snažně se ucházel. — Avšak i služebník onen musel býti služebníkem dobrým a věrným, když lásky svého pána v tak bohaté míře si byl získal. — Slovem, jak setník tak i služebník zaslужují našeho povšimnutí. Nemáme ovšem o nich bližší nějaké zprávy. Zdá se, že setník ten pocházel z Idumee, a rodinné jeho jméno bylo prý Chusa. Nepochybíme pak, domyslíme-li se, že jak setník, tak i služebník jeho stali se věrnými vyznavači Kristovými. Dále pak víme z evangelium sv. Lukáše, že Joanna, manželka Chusova, Pánu a Spasiteli posluhovala ze statků svých. Než tomu buď jak buď, pro nás je dosti na tom, že dnešního setníka co šlechetného domácího pána, a jeho služebníka, co sloužícího věrného známe. A já

vám je dnes co takové poněkud bližle popíšu, abyste seznali, jaké povinnosti pánové a sloužící vespolek k sobě mají, a kterak vzácní pak jsou, když povinnosti ty v skutku plní. Slyšte pozorně a já počnu ve jménu Páně.

Pojednání.

Především, moji milí, musím podotknouti, jak veliký je rozdíl mezi služebníkem za časů starých, a mezi služebníkem v dobách nynějších. V dobách před Kristem Pánem byl čeledín otrokem a děvčeka otrokyní. Pán nakládal s nimi zcela jako se svým majetkem; mohl je prodati, mohl s nimi obchod vésti tak dobře jako se svým domácím dobytčím. Naproti tomu neměli otroci ničeho, co by svým nazývatí mohli. Vše, co pilností a způsobilostí svou vydobyli, patřilo pánu. Práce, jež jim Pán uložil, museli konati, ať byly jakékoliv a za to obdrželi stravu a oděv, a to jen, jak jim to pán dáti chtěl. Jen když pak dovolil směli se oženiti a vdáti, než nesměli však žádnou jinou osobu vzíti, než otroka opět neb otrokyni. Děti které, zplodili, byly opět otroky, a patřily pánu. Provilnil-li se kdo z nich, mohl je pán tělesně tak přísně potrestat, jak se mu líbilo; ano on je mohl pro jisté přestupky docela usmrtiti. Stav otrocký a jeho služba byla doživotná, a ukončila se jen tehdy, když se pánu zachtělo, otroku svému svobodu darovati, a jej propustiti.

Jak šťastní jste, vy lidé služební, jenž za dob nynějších žijete! Vy jste svobodní bytby rodičové vaše bývali sebe chudší. Vy vstupujete dobrovolně do služby cizí;

vy si určité sami jak dlouho chcete sloužit, a sami stavíte výminky, pod kterými službu přijímáte. Mzda, jižto zasloužíte, ta patří vám. Služebníci u rolníka zasedají s ním obyčejně i k jednomu stolu. — Komu pak máte za tak příznivé své postavení co děkovati? Jedině lásce a moci Toho, jenž dle slov dnešního sv. evangelium služebníka pohanského setníka byl uzdravil. Ježíš se smiloval nejen nad služebníkem tímto, nýbrž i nade vši ostatní čeledí. On si přál, aby všickni služebníci měli osud lepší. Protož kázal z počátku sám, později pak skrze své apoštoly taková učení, jež srdce pánů obměkčiti musela a nakloniti, aby usnadnili osud lidu služebního a kdekoliv učení tato přístupu nalezla, tuť jho otrocké buď zcela za své vzalo, neb aspoň snesitelnějším a mírnějším se stalo.

A tuť, moji draží, bylo-li za oněch surových ukrutných časů služebníků takových, jenž pánům svým k spokojenosti dokonalé sloužili, čím více mělo by za našich dob, za těchto uvedením náboženství Kristova zmírněných časů nalezati se lidu služebného, jehož chováním hospodářové a hospodyně zcela spokojeni by byli!

Takovýmto příkladným služebníkem za věků dávných byl služebník ten, o němž dnešní sv. evangelium zmínku činí. On sloužil u setníka, jenž posádkou ležel v Kafarnaum, městě galilejském. Ó jak uctivě mělť on se asi povždy k pánu svému? Jak věrně a pilně obstarávalť asi již po mnohá léta zaměstnání mu vykázané. Nedělatť o tom ovšem evangelista Páně výslovně žádné zmínky, než dosti zřejmě vysvitá to z popsání té péče, jakéž měl o něho pán tenkrát, když uvržen na lože, zle se trápil, a smrti na blízku se nalezal. Pln útrpnosti seděltě u lože svého starého důvěrníka, poptával se na všecky okolnosti nemoci jeho, trpěl s trpícím, nelitoval žádných výloh, vše vynakládal, jen aby nemocnému ulehčení zjednal, a drahý život jeho zachoval. Když pak konečně marná byla všeliká pomoc lidská, tuť vzal své útočiště k pomoci Boží. Znalť on Ježíše z Nazaretu; nejen proto, že Nazaret na blízku města Kafarnaum leželo, ale též proto, že Ježíš po delší čas v městě tom se zdržoval; jemu byly známe ty nadpřirozené skutky, jakých Ježíš dosaváde byl konal. A tuť myslil sám u sebe takto: Ten tak lidumilný slitovník, ten

tak mocný pán nad nemocí a smrtí — ten smiluje se snad také nade mnou a nad služebníkem mým, a mocí slova svého sešle pomoc i z daleka. Jsem sice pohan; než On se snad přece slituje, porosím li Jej co nejponížeji. Tak myslel u sebe důstojník, a již prosí Ježíše se vši vroucností a nehlubší pokorě, aby vyřknouti ráčil slovo — uzdravení — pro služebníka jeho. A Ježíš vyřkl slovo mocné, a uzdraven jest služebník v tu hodinu.

Nejmilejší, jak milý museltě býti služebník ten onomu pohanskému setníku, jenž se pro něho tak pokoril, a zaň tak vroucně prosil? Kdyby to byl býval vlastní syn jeho, věru nebyl by mohl proň učiniti více. Než důstojník tento byl také muž, jenž tak milování hodného sluhu zasluhoval. Byltě sice pohan, ale jen tak dalece, že nebyl žid; než on s židy nenáviděl modloslužby, a zároveň s nimi neviditelného jediného Boha vzýval. Proto vážili si ho také židé, a Pánu Ježíši překrásné svědectví o něm vydali. Neb když z počátku nechtěl se ani opovážiti sám k Ježíši s prosbou svou přistoupiti, učinili to k žádosti jeho starší židovští, a prosbu jeho podporovali těmito slovy: jest hoden, abys uzdravil služebníka, neboť miluje náš národ, váží si náboženství našeho, a na své útraty školu nám vystavěl. Krásné to svědectví! Z toho souditi lze, že v pravého Boha věřil a jej ctil, jinak by sotva na své útraty byl jím vystavěl dům k počtě Boží určený. Starší židovští pravili také: On miluje náš národ — a to jej šlechtilo. Tu vidíme, kterak zachovával zákon, ježž Bůh sám vryl do srdce lidského — zákon to lásky k bližnímu. Vědělt on, jak pyšně si počínali vznešení a bohatí národovci jeho, vědělt s jakým opovržením hleděli na židy, a jak tvrdě a hrubě s nimi zacházeli; než on se neřídil dle příkladu jejich. On považoval sebe a židy za dítky Boží a miloval je. On byl vlídný, úslužný, laskavý ku všem židům, nevyjímaje žádného, tak že starší židovští Pánu Ježíši vším právem říci mohli: co na tisíce pohanů nečiní, to činí on, on miluje náš národ.

A takto-li se choval vojenský náš důstojník k židům, o jak příkladné muselo býti chování jeho k těm, s nimiž úžeji byl spojen! A tuť nemohu se obejiti, abych ještě jednou pozorna vás neučinil na jeho nemocného služebníka, a jeho lásku k němu.

Věděltě dnešní setník, jak mnozi

ánové jeho stavu se svými otroky nakládají, kterak pracemi je překládají, kterak koupě a bídě je odbyvají, kterak, když nemocněli, ani toho nejpotřebnějšího ošerení a občerstvení jim neposkytovali. Častot on pozoroval, kterak mnozí pánové pro své otroky, byť by sebe pilněji byli pracovali, kterak pro ně neměli laskavého slova a přívětivého oka, ano kterak jim jen zlořečili, a jejich krví zbarvenými pěstmi jim hrozili. Však takovéto jednání bylo v očích našeho setníka ohavností. Jeho srdce tlouklo láskou. Láskou upřímnou, šetrnou, učinlivou miloval on všechny domácí — od prvního až do posledního. On jenž chtěl, aby ho milovali, ne aby se ho báli, on miloval dříve. Slova jeho dýchala láskou. On toliko laskavě a dobrotivě uměl poroučeti, jen mírně kárati. Onemocněl-li kdo, uměl těšiti, a všemožně o jeho uzdravení se starati. Že pak zcela byl tím, zač vám jej vydávám, to dovědčuge úplná spokojenost s jeho jednáním, kterouž tu Spasitel na jevo dal, řka: „Tak veliké víry (jaké ke mně a k moci mé osvědčil, tento setník) takové víry ne- nalezl jsem v Israeli t. j. ani mezi Israelity. Pravím pak vám, že přijdou mnozí od východu i od západu a stoliti budou Abrahamem i s Isákem a s Jakobem v království nebeském.“ Takto vyslovil Ježíš, že setník ónen není sice rodu, ale dle ducha potomkem nábožných patriarchů, že je pravým Israelitou, že je hoden všech těch blahoslavenství, jakých Otec nebeský pravým Israelitům byl zaslíbil. — A tak, jak vidíte, hoden byl pán dnešního služebníka, a služebník dnešního pána.

A nyní již obrácím se slovíčkem k tobě, lide služebný! Služebníci a služebnice křesťanští! nehlásá-li vám příklad dnešního služebníka zřejmě, jaké by mělo býti chování vaše, chcete-li mít hospodářů dobrých a dobrých hospodyn? Povězte o to, abyste si získali tu krásnou pověst, že jste věrní a spravedliví, že uložené práce obezřetně a svědomitě konáte, že si svou mzdu zasluhujete; že jste úslužní a uctiví. Tato dobrá pověst bude vás co nejlépe odporučovati, vy najdete hospodářů a hospodyn, pánů a paní, jenž cenu vaši uznají, jenž vážití si vás budou, a dle toho budou s vámi také vždy nakládati.

Vy pak hospodářové a hospodyně! buďte čeledi své tím, čím dnešní šlechtetný setník byl služebníkovi svému. Láskou upřímnou dávejte na jevo všem obyčejí čeledi

své, ať jest jí zřejmá ve všelikém jednání vašem. Láska jim dílo ukládej, láska vaše je k práci přidržuj, láska vaše jim práci oslazuj, láska vaše jim slušnou mzdu vyplácej, láska vaše je od zlého odvracuj, láska vaše je k dobrému podněcuj. Lásku tuto nechť vidí čeleď vaše, když ji lámete chleba a podáváte nápoje, když oddechujete ji přejete, když ji vyučujete pravdě, když výstrahu jí dáváte před hříchem, když jí vedete k ctnosti, k nebi, k Bohu. Lásku tuto ať vidí a zkusí čeleď vaše při všem, cožkoliv činíte, nechť ji vidí, když ji svoláváte ráno i u večer k společné modlitbě, když s nimi sedáte za stůl, když s nimi jdete do chrámu; nechť ji vidí, když jim strojíte nevinné radovánky a když zdržujete ji od záhubných rozkoší; nechť vidí tuto lásku, buď když ji radost potká, neb nemoc sklíčí. Jako matka bdí nad svým vlastním plodem, tak i vy bděte nad čeledí svou okem bedlivým, strážte ji rukou laskavou. Slovem: lásku upřímnou dávejte na jevo služebníkům svým, a dříve okoušeti budete ovoce bohumilé této lásky své. Požehnání Páně bude spočívati na vašich domech a sprovázeti bude kroky vaše. Jako otce a matky bude čeleď milovati vás, modliti se za vás bude někdy na hrobech vašich; v nebesích pak sezná, že každý, kdo to činil, spasena učinil sám sebe i ty, kteříž poslouchali ho. Amen.

K á z a n í

na den všech věrných dušiček.

„Přijde hodina, kde všickni, jenž ve hrobech jsou, uslyší hlas syna Božího, a vyjdou.“
(Jan 6.)

Co vás přivádí dnešního dne časné dobou ranní do svatyně této? Dva andělé zajisté přivedli vás sem v den dnešní: víra a láska křesťanská. Víra, jenž nás učí, že svatá a spasitelná jest myšlenka, modliti se za zemřelé, aby byli sprostěni od hříchů svých, a láska, kterou jsme s těmi, jenž nás na věčnost předešli, úzce za živa byli spojeni, ta láska, jenž ani za hrobem nevypadá, a jižto rozníceni voláme k Otci smilování: „Odpočinutí věčné dej jim Pane! světlo věčné ať jim svítí, ať odpočívají v svatém pokoji.“ — Ano, víra naše samospasitelná a láska křesťanská nás sem přivedly, abychom se za mrtvé modlili a

slzu lásky a vděčnosti jim věnovali. Ó díky vám, nejvřelejší díky, pakli šlechtný úmysl tento vedl sem kroků vašich! Neb snad mnozí ze zemřelých bratří a sester našich jsou na čas ze stánků nebeských vyloučeni, v očištění vykoupení svého čekají a mnohá utrpení snášejí, jimž modlitbou a jinými dobrými skutky k ulevění a vysvobození přispěti můžeme. Ach! jsou mnozí, velmi mnozí, jenž trpí muky očišťovací, jimiž očistiti se musejí od trestů časných, prvě než jim popráno bude patřiti tváří v tvář na Boha svého. Neb což znamená nárek a kvilení, ani skrze církev svatou volají: Ach slitujte se nad námi, aspoň vy přátelé naši, nebo ruka Páně dotkla se nás. Ó kdož jest, jenž by s nimi útrpnosti neměl, jim pomoci nechtěl!? Srdce toho bylo by nad kámen tvrdší, nad hada nevděčnější, jež by úpěnlivé prosby jejich oslyšeti mohlo? Neb kdož jsou ti, jenž tam trpí? Jsou to snad tvorové jiného druhu, než my zde na zemi pozůstali? Jsou to snad tvorové, s nimiž bychom nížádným svazkem nebyli spojeni? Ó synové Adamovi, vždyť jsou to naši bratří, vždyť jsou to údové toho těla, jehož i my jsme údové, a jehožto hlava jest Kristus. Vždyť jsou to křesťané, předrahou krví Syna Božího tak jako my vykoupení, jenž s námi v jedné a též církvi jsou byli, a jichžto jeden a týž svazek víry, naděje a lásky s námi váže. Ano snad jsou mezi nimi vaši přátelé, jenž vám druhdy mnoho dobrého prokazovali? Snad jest tam i tvůj otec, jenž se tak mnoho o tebe nastaral a nalopotil, aby tě mohl zaopatřiti a jmění ti nashromáždit? A ten tvůj otec snad právě trpí proto, že tě příliš miloval. Snad jest tam i tvá matka, kteráž tě nosila pod srdcem svým, a prsy svými kojila, kteráž ale snad právě proto v tom žalostném žaláři trpí, že tě až příliš milovala, a z přílišné lásky této chyby tvoje a zlé náruživosti přehlížela? Snad jest tam tvůj bratr, tvá sestra, kteříž s tebou z jednéh rodičů posli? Snad jest tam tvůj přítel, tvá přítelkyně, kteříž z veliké náklonnosti k tobě se až k hříchu dali zavést, a kteří právě pro ten hřích nyní trpěti musí? A hle! ty bys jim mohl odepríti pomoci své? Tak tvrdé mělo by býti srdce tvé, že by se v něm žádný ohlas lásky a útrpnosti k ubohým těmto neozýval? Ó nechtě tedy vroucí modlitby za ně vystupují ze srdcí našich k trůnu milosrdenství Božího! Dnešní

zvláště den nechtě ať přimluvou naší je jim prospěšný!

Však nejmilejší! přál bych si, přál bych srdečně, kdyby i nám den dneš sloužil ku prospěchu, ku spáse. I bude pak jen slova má padnou v zemi dobrou, půdu úrodnou. Nemíním vás vésti do společeností hlučných, do škol mudrců, aby tam nabyli moudrosti, nýbrž povedu vás k tichým příbytkům zemřelých. Ano i ono místo povedu vás, kde matka na zemi chladná v lůně svém chová pozůstatky tvorů jenž druhdy byli, co my jsme a kterým naše těla snad dnes, snad zítra podobati se budou; ano na ono posvátné pole vás povedu, v kteréž uložena budou chatrná schránka ducha našeho nesmrtného ku spánku dlouhému, až zazní trouba andělská, až přijde hodina, kde všickni jenž ve hrobech jsou, uslyší hlas Syna Božího a vyjdou. Tam vás povedu, abyste tam se naučili pravé moudrosti, a poznali pravdy, které mnozí neznají a uvážiti nechtí, které však poznání a bedlivé uvážení ve vši míře zasluhují. Nuž vstuptež v duchu se mnou na hřbitov křesťanský, a otevřetež srdci svým pravdám, jichž nám hrobové křesťanů zemřelých hlásá ji. Tré jest pravd, jichž nám na srdce kladou a sice:

1. naši smrtelnost a pomíjeditelnost,
2. budoucí vzkříšení a příští život
3. vzbuzují nás ku křesťanskému etnostnému životu.

Nuže slyšmež již bratři a sestry v Pánu hlasu zvěčnělých bratří a sester, jenž na čekají tam, kam nás předešli, neb oni s námi dobře miní, slova jejich jsou nezláčená, prázdná klamu a podvodu. Ty vša Otče nebeský žehnej slova má dnešní.

I.

Lidé! vy jste smrtelní a pomíjeditelní jako my jsme někdy byli; tot jest pravda, jižto nám hlásají hrobové bratří a sester zvěčnělých. Každoročně, zvláště v tento památný den všech věrných duší, ubíráme se dle chvalitebného způsobu na místa, kde pozůstatky drahých bratří a sester spočívají. A rozmilí bratří a sestry v Kristu! až dnešního dne vstoupíte na ono posvátné pole a ohlédnete se vůkol sebe, zdaž se nebudete diviti, kterak během jednoho roku vzrostl počet zánovných a hrobků? Zdaž se nebudete diviti, kterak množství lidu v jednom roku padlo

kořist smrti neuprositelné? Však nedomnívej se, že tam jen pukří kosti toliko starců a stařen, jenž věkem a mnohou churavostí a nemocí k smrti dozárlí; ach! nemluvnátka, nadějní syni a dcery, silní mužové, mladí milovaní to hodní lidé v běhu ročním spočívají v zemi chladné, jimžto smrt všehubící kosou v nejkrásnějším výkvětu strom života byla podsekla, a kteří snad na nic tak málo nevzpomínali, jako že krom nadání stanou se potravou zeměplavů!

Než což pak nám připomínají jejich spukřelé kosti, a jich chladný prach? a popel? Což jiného než krátkost věku lidského, a vlastní naši smrtelnost? Ještě nedávno podobaly se práchnivějící jejich pozůstatky krásným zeleným libě květoucím, hojného ovoce příslibujícím rostlinám, a hle, v okamžení zvadly, odpadl květ a ovoce jest zmařeno. Ach jako žneč seče kvítka na louce bez rozdílu bez ohledu, tak řádí smrt mezi námi, dopuštěním toho, jenž vše činí nejlépe. Stařečku a jinochu! zdali pak ode dneška za rok sejdeme se opět k této pobožnosti tiché, svaté? Budeš-li jinochu! za rok ještě veseliti se na hody, či snad budem nad rakvi tvou zpívat a se modlit za duši tvou? Ó kéž by truchlivý pohled tam na ty tiché posvátné hroby, na ty příbytky zemřelých bratří a sester mocně dojal srdce naše, abychom uvažujice často na mysl, že snad brzo na to samé místo doprovázeti nás budou přátelé naše, stali se moudřejšími a tak žili, jakoby každý den ukončiti měl pouť naši vezdejší!

Však jako u hrobů zemřelých svou smrtelnost poznáváme, rovněž tak připomínají nám hrobové tyto nestálost a pomíjivost všech věcí pozemských. Zde se nám představují veškerá stvoření, vše zboží světa tohoto v pravé své ceně, že nestojí za to, bychom celým svým srdcem se mu oddali. — Pročez rodičové drazí! když dítky své k hrobu doprovázeti budete, pomněte, že jste zplodili smrtelné ne však nesmrtelné tvory; odchod dítky milého budiž vám k radosti, nikoliv k zármutku. Mnohá utrpení, mnohé strasti čekají na člověka v údolí tomto slzavém, a tuť by snad bylo bývalo dítko, záhy vám odnaté, příliš slabé, davu všelikého utrpení mocně odolati; snad viděl ten vševědoucí, že by v těžkém zápasu s hříšným pokušením padlo a o svou nevinnost přišlo, a protož před časem povolal je k sobě, aby na věky

nezahynulo. O kéž by myšlenka tato blaze působila na srdce rodičů k jejich útěše, když rakev dítky milého s okem plačícím ku hrobu doprovázeti budou! — Tak též nebědujte s hříšnou nevěrou nad ztrátou rodičů, vy opuštění sirotci! Ten všemohoucí, jenž věčně žije, pod jehož otcovskou ochranou veškeren život váš stojí, v jehožto ruce jest život i smrt veškerého tvorstva, ten jest vašim otcem. Neste s radostí na oltář tu oběť, jižto jeho mou-drost od vás požaduje, navratte mu s ochotností dar, jehož se vám v dobrých rodičích dostalo. Nereptejte nad smutným osudem svým, vědouce že hřeší, jehožto srdce více na stvoření, než na Tvůrci lpí. Pakli však jest to hříšné, srdce své příliš poutati na ty, s nimiž nás svaté spojují svazky, tím více se prohřešuje ten, jenž se docela pouhým věcem pozemským tělem i duší oddává, které také přichylnost nižádným způsobem nezasluhují. Či snad zasluhují statky pozemské, abychom v nich jediné blaženost vyhledávali, anýž žádné stálosti nemají, jichžto v okamžení ztratiti lze? Ach! dí sv. Pavel „pomíjí způsobá tohoto světa“ Ano, nejskvělejší štěstí světa tohoto jest pomíjivost a trvá jen okamžení. Toť mocným hlasem hlásají nám hrobové předkův našich. — Bídny, lehkomyšlný hříšníci! brzo shasne svíce života tvého, dnové tvoji jsou počítáni, a ty si tak lekovážně počínáš, jako bys byl předsezval zde věčně žiti! O kéž bys tam na hrobech bratří svých naučil se opravdově ceniti to, což pomíjí. Hle! tam spočívají tak mnozí tvého stáří, které však, ač kvetoucí, před smrtí je uchrániti s to nebylo. — Hlavo šedivá, jež v pokladech a zlatě ještě posud se hrabeš, nedomnívej se, že vším bohatstvím svým na okamžení prodloužíš života svého. Hle! hodina poslední ti bije, smrt již studenou rukou sahá po tobě, dědic nevěčný stojí s umrlčím oděvem za zády, a ty sestarály pošetilce, ty se ještě můžeš v pokladech svých kochati? V okamžení se s nimi musíš rozloučit, popatř tam máš místo připravené, které tě obejmě, kam tě spustí a chladnou zemí zasypou, o uvaž, to a zhroz se nad pošetilství svou! — A ty dcero pyšná! jež si mnoho na své mladosti a sličnosti těla zakládáš, jež toliko pro rozkoš světskou, nikoliv však pro šťastnou věčnost žiti se zdáš, co myslíš, kolik podobných dnů se ti dostane? Ó v krátkém čase budeš i ty práchnivěti, jak mnohé jiné ze sester tvých, staneš se

obětí anděla smrtícího, jenž ni krásy ni slícnosti tvé neušetří! Ó naučme se u těchto příbytků na věčnost nás předešlých bratří a sester poznávati, že jsme smrtelní, a že svět s jeho radostmi pomíjí. Snad sotva polovice století uplyne, a bezpochyby všickni, jenž jsme se zde shromáždili, prošedše temnou branou smrti budeme na věčnosti, ach snad již v roce oplakávati budeme mnohého z miláčků svých, na jehožto ztrátu jsme snad dosaváde si nepomyslili — A nyní přistupmež v duchu k hrobkám oněch, kteří ještě nedávno v hodnostech a důstojnostech se skvěli, bohatstvím a vším, čehož svět poskytuje, oplývali, na rod svůj vznešený a schopnosti příliš mnoho si zakládali, a odvalmež kámen, jenž tíží pozůstatky jejich, a což shledáme, ach mimo hrst popele a několik zprachnivělých kostí, nespátřímež ničehož, čímž nedávno před světem se honosili a sktvěli. Vše pozemské rozpadlo se v nivec nic nevzali sebou na věčnost, vše je opuštěno, jen toliko, jen dobré skutky jich sledují. Bratří a sestry v Kristu! zdaž pak to za to stojí, abychom, věduce, že podobný osud očekává i nás, abychom tak úzkostlivě světu a jeho statkům sloužili? světu a statkům, jichžto pomíjejitelnost hrobové zemřelých tak zřetelně nám hlásají? Ó kterak mnohem prospěšnější a moudřejší jestiž pozornosti své bedlivě obrátiti na budoucí život, na život věčný, na onu druhou pravdu, kterou nám hrobové v Pánu zesnulých bratří a sester zjevují, o kteréž však v dílu

II.

Druhá pravda, kterou nám hrobové zemřelých hlásají, jest: budoucí z mrtvých vstání a odplata na věčnosti. Pravdu tu nám připomínají zvláště hrobové těch, jichžto život hořkostí byl přeplněn, ač toho nezasloužili. — Jestliž zajisté nemalý počet těch, jenž nevinně trpí. Tuť jsou chudí mezi námi, u kterých chudoba od otce na syna přešla, a jest taktořka dědičná. Tuť jsou nešťastní mezi námi, jenž od prvního okamžení života svého, zraku, sluchu, řeči jsou zbaveni; jsou mezi námi neduživci, jimiž ledbanlivostí a neopatrností rodičův a vychovatelův od útlého mládí se stali, jichžto tělo od dětinství chřadne a vadne; jsou mnozí churavci, kteří po celý život svůj nezakusí, co jest zdraví; a všickni tito nešťastníci nesou

zajisté bez vlastní viny břímě to; oni nezasloužili osud ten hrozný, s nímž se setkali. A jak mnoho z těch, jenž již v tichém spočívají hrobě, náleželi do počtu těchto nešťastných, politování hodných! Den zrození jejich byl počátkem života strastného a toliko smrti skončilo se utrpení jejich. A bratří a sestry drahé! měly by nešťastníci tito po přestálém tak mnohonásobném utrpení opět v nivec se rozpadnouti, z něhož povstali? Ó nikoliv! jejich hroby nám hlásají hlasitě tu pravdu, že dosaváde žijí, ač zemřeli, a že někdy opět z mrtvých vstanou ke dnu odplaty. Neb kterak by se to srovnávalo s božskou dobrotou, otcovskou láskou a spravedlností, aby, nenalezše za strasti své ni nejmenší odplaty v životěездеjším, i tam odměny nedošli, nýbrž věčně zahynuli? Ach to se nestane! a protož hrobové jejich volají k nám: Tak jistě, jako že Bůh jest dobrotitivý a spravedlivý, tak jistě budeme jednou žítí a zkusíme, že pravda, jest což nám k zmírnění strastí našich hlášáno bylo, že utrpení dobrých co radost se mění.

Tuto však samou pravdu zvěstují nám i hrobové těch, kterým sice ne tak s tělesnými strastmi, nýbrž tím více s duševním nezaviněným zármutkem zápasiti bylo. — Nežádka se dalo a pohříchu děje se podnes, že mnohá dobrá, poctivá duše, jež by vši uznalostí zasluhovala, nenáviděna, pronásledována bývá; co zatím mnohý, jenž ku potupě, hanbě a záhubě pokolení lidského mezi námi žije, vším štěstím oplývá. Ó kdyby nám dáno bylo nahlédnouti do života mnohého člověka, jenž již v hrobě leží, o tuť bychom věděli, kterak mnohý poctivý a schopný muž, v očích světa opovržen, v bídě a nedostatku dny života svého trávití byl nucen, co zatím mnohý nehodný, podlý a způsobilý, lstí a úklady k největším hodnostem se vyšinul; tuť bychom věděli kterak mnohý pravý přítel a ctitel vlasti byl terčem posměchu a potupy a stal se obětí bezbožných pronásledovníků, co zatím na zříceninách jeho štěstí mnohý nesvědomytý dráč a lupič z jeho potu a krve hříchu svému hověl; tuť bychom věděli, kterak mnohý prostosrdečný a upřímný blátem hanby a potupy byl pokálen, co zatím mnohý podvodník a pokrytec slávou byl ověnčen a k nebi vyvýšen; tuť bychom věděli, kterak mnohý nevinný v žaláři a okovech trpěl, a mnohý černý padouch ze

svobody a cti se radoval; tu bychom věděli, kterak nepravost vítězství slavila, ctnost však žebrotou šla; — tu bychom se dozvěděli, kdybychom znali život mnohého, jemůž shnilotina jest již otcem a matkou, a červy bratřimi. — Ovšem ne schází nám příklady, že začasto ctnost potlačena na světlo přišla, a byla ospravedlněna, a taktéž že mnohá nepravost byla odhalena a trestem stíhaná; nic však méně máme příkladů dosti, že začasto se děje na opak. A nyní rcetež, mohl by ten všudy přítomný Bůh, před jehožto okem takové bezpráví a také nepravosti se dějí, mohl by, měl by tento Bůh náš toho všeho býti svědkem lhostejným? Byla by to spravedlnost, kdyby nepravost odměny ctnosti, ctnost pak trestu nepravosti došla? Ó tu bych se rozumem minul, tu bych byl pošetilcem, abych drsnatou cestou ctnosti krácel a lákadlům nepravosti odpiral, kdyby nenastal den odplaty, v němž by nevinnost neměla býti zjevena a bezbožnost odhalena, a každý dle zásluh nebyl odměněn! — Ó hrobové potlačených bratří poctivých, a taktéž hrobové návidných bezbožníků volají mocně: Jak jistě Bůh náš jest Bůh svatý a spravedlivý, tak jistě žijeme, a jedenkrát povstaneme k životu aneb k soudu podle toho, což jsme dobrého neb zlého konali. — Nejmilější v Kristu! tak i my žítí budeme, i my všickni vstaneme z mrtvých, zdaliž ale všickni k životu, ach to nevím! Na nás to záleží na vůli naší, jestli totiž započneme život takový, k jakému nás vybízejí hrobové zemřelých. Však o tom v dílu

III.

Hrobové zvěčnělých křesťanů napominají nás ku křesťanskému, svatému životu. — Ni v naplněných spisy knihovních, ni ve školách mudrců, nýbrž na hrobkách bratří našich učíme se pravé moudrosti; neb oni nás pamatují na brzké vykročení z tohoto světa, abychom se stali moudřejšími; oni nás učí, abychom příliš netoužili po tom, což pomíjí, nýbrž abychom především zřetel svůj obraceli na to, což jest nepomijitelné; abychom bedlivě čistoty srdce ostříhali a svatosti života vynikali, k čemuž obzvláštně dnešního dne nás vybízejí. Chcete slyšeti kterak? Nůž vstupte s pokorným duchem tam na ono pole posvátné, jděte od hrobu k hrobu a poznáte, kterak nás k ctnostnému a bo-

habojnému životu povzbuzují. — Přistup bliže, drahý bratře a sestro v Kristu! hle tu jest náhrobek, v němž spočívá nešťastník, jenž po celý život svůj svaté náboženství tupil, haněl, jím pohrdal, z posvátných věcí posměch si tropil, a tak žil, jakoby ni Boha, ni věčnosti nebylo, jenž i na loži smrtelném k vině své znáti se nechtěl, a bídně zahynul. Jaké pak myšlenky křižují se v hlavě tvé, a jaké city ozývají se v tvém srdci u brobu jeho? o jistě, že ne jiné, než: jak žil, tak zemřel, tak též i jednou z mrtvých vstane! ó bratře a sestro drahá! zdaž pak si přeješ, aby podobný osud očekával i tebe? Ó slyšmež tedy, kterak z tmavého hrobu k nám volá: Běda! běda vám! pakli jste až dosaváde šlépějí mých následovali. Ó polepšete se, pokud čas máte, napravte v čem jste chybili, neb hrozné jest upadnutí v ruce Boha živého, držte se svatého náboženství, oblibte si ctnost bohumilou, abyste, byvše co praví křesťané živi, též křesťanský a svatě jedenkrát ze života vykročili. — Pokročmež však dále! hle zde spočívají kosti člověka, jenž mnohých svárů a různic byl původcem, jenž dosti malou nemilou událostí nepatrným nezdařeným podnikáním prudce rozkvašen, hněvu se oddával, zdraví podrýval a smrtelnou nemocí zachvácen před časem na věčnost se odebral. Slyšte! kterak tento k nám volá: Lidé buďte moudřejšími! uče se náruživosti své na úzdě držeti, hněv krotiti, buďte tiší a vespolek snášenliví. — Tam v oně shnilotině leží pozůstatky bídného marnotratníka, jenž hrdlu a hříchu hověti mohl, nepotřebné výlohy dělával, a zadlužen od všech opovržen v obžerství bídný svůj běh skončil. Slyštež kterak i tento k nám volá: Lidé buďte opatrnější! buďte střidmi, nakládejte moudře s jméním svým, uspořádejte vydání dle příjmů svých, vystříhejte se přílišných výloh, abyste s podobným nesetkali se osudem, aby kletba a zlořečení oklamáných netížila někdy hrob váš. — Zde do hrobu tohoto uložen byl člověk, jenž jmění svého okrádáním bližního, lstí a podvodem nabyl a nenavrátiv statek cizí, bez polepšení povolán byl na věčnost. Ó slyštež, kterak k vám volá, jenž cizího statku se dotýkáte: Lidé buďte spravedliví, neobtěžujte svědomí svého krádeží, nešpiňte rukou svých jméním cizím, navraťte což není vašeho, byste věčným trestům nepropadli. Amen.

Duše a květy.

(H. k. + 5.)

Jak květy vyprahlé po rose touží,
jich nitro zasténá, v nesčetném jase
kdy slunko zářivé v modro se krouží:
tak duše po Bohu v každickém čase.

Jak květy vyprahlé vzplésají zase,
kdy rosy blaživé krůpěj je smáčí:
tak duše věřící v každickém čase,
kdy Bůh ji navštíví, oblažít ráčí.

Ta duše lidská jak vonivé kvítí,
blíž zvábí každého s Bohem-li žije,
v dál pudí, zahání, ďábel-li vsije
své sémě v nitro jí, k vzrůstu je vznítí.

V. O. Třebský.

Dějiny benediktinského kláštera v Postoloprtech (Porta apostolorum, Postelberg).

(Dokončení.)

O zkáze kláštera v Postoloprtech.

Jak již podotčeno, kláštery za blahých, požehnaných časů Karla IV. nabyly rozšířeného bohatství a proto dán jim osten, že se staly na mnoze sidly rozmařilosti a marnivosti, kteréžto výjevy uvrhly na mnichy závist a nenávisť, a k zjevnému těch vášní vypuknutí třeba bylo jen popudu silnějšího z venkovské strany, aby tyto vášně v jasné plameny se roznitily a vyšlehaly. K tomu podnětu učení a kázání Jana Husa na vysokých školách v Praze učitele, jenž dost neopatrně na kazatelně, tedy veřejně, k zpouře proti duchovním, zvláště pak proti mnichům, jichžto řády jedny proti druhým se ne svářily, poštival, přispívalo a napomahalo, a pak těžký trest, v jaký on vedle téhdejších světských zákonů pro svůj odboj proti shromážděné na sněmu Kostnickém Církvi upadl, byl právě té povahy a způsoben k tomu, že rozhořčené myslí lidí, jemuž vhod kázal, a jehož rozpaloval, tím více podráždil a následkem toho občanskou válku na denní pořádek či nepořádek uvedl, a ten hrůzný stav tím snáze a tím rychleji se vykloubati započal, ježto netečný král Václav nijakých se ihned nechopil

prostředků, aby jej v zniku jeho obmezil. I našel se hned vojevůdce, otužený bojovník a zapřísáhlý nepřítel kněžstva, Žižka z Trocnova totiž, jenž svolával rozbourěný lid do zbraně a s branným lidem z místa na místo bloudil, kaze hlavně loupě a boře kláštery a kostely.

Pokolení lidské jak mimo jiné živočichy sobě volné jest a žádnému jinému stvoření není poddáno, tak žádosti přirozenou jsou podjato nikoli na svém přestati nechce, než vždy víc a víc míti žádá a věci cizí mimo své vlastní si oblíbují, takž nemůže-li žádosti své pokojně vyplniti, moci užívá: kdež z toho války mezi lidem povstávají, a tak i záhuba národů“ (Předmluva Mart. Kuthena v kronice jeho).

A v tu dobu to bylo, když i klášter v Postoloprtech popelem lehl, a nikdy ze sutin svých se nezdvihnul více. Pubička ve své časoměrné historii Čech, opíraje se o svědectví husitského letopisce Březiny či Vavřince z Březové, jenž v té době žil, i v Lounech plebanem či duchovním správcem byl, vypravuje o zkáze toho kláštera takto:

Dne 23. května roku 1420 byli nápo-mocní lidé z měst Žatce, Loun a Slaného i s ženami a dětmi v Praze od Husitů slavně uvítáni a přijati.

Záviš Bradatý a Petr Obrovec byli jich vůdce. Petr Špička, nejvznešenější z kněží ale předcházal s velebnou svátostí. Tito prv než do Prahy táhli, si umínili, že zkazivše benediktinský klášter v Postoloprtech, tím podají předejru k svým skutkům budoucím. První jich naň útok byl sice od ozbrojené posádky tamní důkladně odražen, tak že na straně napadajících mnoho hlav bylo krvácelo. Ale opětovaným útokům odolávati nezdálo se obsádce v moci její ležeti, i smluvili se tedy o svobodný odchod s koňmi a vozy; což jim oblehatelé povolili. Než ale o toužebně očekávanou kořist připravili je někteří z nich, jižto proti vůli vojevůdců požár založili, jenž klášter ten se všemi jeho vzácnostmi jako: drahým kostelním náčiním a zvláště hojným množstvím knih (a rukopisů) byl nelitostivě strávil.

Zach. Theobald v dějepisu svém o válce husitské I. str.158 vypravuje takto: Sešli se Žatečtí, Lounští a Slanští u vsi Smolnice a táhli pak na klášter Postoloprtský, předtím rozloživše se dobývali ho u metali tam ohnivých šípů tak dlouho

až ho zapálili a vše co tam bylo, zvláště krásná roucha a rozličné knihy tu zničeno; dále pak týž letopisec praví, že za několik dní 25. května totiž, pan Vilém Zajíc z Hasenburku zkázou toho kláštera tím na Slanských pomstil, že položiv se před městem Slaném, tak dlouho je obkličoval až katolické přijali učení. Balbin IV. misc. 1. str. 125. dokládá, že i mnichové v Postoloprtech od zběsilé lůzy zavraždění jsou byli.

Tak zní zprávy kronikářů o zkáze vzácného toho kláštera. Nejnapadnější při tom okolnost jest ta, že tento klášter právě nejblíže sousedové, ježto jemu snad a bez snadu k mnohým díkům zavázáni byli, ohavný ten skutek vyvedli, zločinu velkého se dopustivše. Nelze tu věc vyjasnit, než tím, že Žatečtí a Lounští, dlouho proti mnichům v Postoloprtech chovanou zášť a nenávisť mohli vylítit na nich, když časové poměry se jim k tomu hodily.

Dvě města tato nemohla totiž lhostejně se na to dívat, kterak že ten klášter za vlády krále Václava IV. tak znamenitě svých statků rozmnožoval a den ode dne mocnějším se stával. I nalezeno proto záhy podnětů a příležitostí k rozličným rozporům mezi klášteřem a dvěma těmi městy vznikajícím. A tyto rozpory, jak již pověděno, s takovou tvrdomyšlností a po dlouhé řady let dále prováděny byly: Tou tedy měrou myslí obou rozněcovány, a proto není se tomu co diviti, když stoupenci husitského učení v Žatci a v Lounech první svůj útok zaměřili na klášter, jenž jim už drahně času byl trnem v očích a kamenem pohoršení. Spolu pak nezdá se, že lakomství ne poslední bylo pohnutkou k tomu hroznému podniku, jelikož obě města po zničení toho kláštera statky jeho mezi sebe rozdělití směla. Největší jich část ale, jak se tomu podobá, Lounští vítězové sobě přiosobili, čemuž podotčený jich význam z r. 1450. nasvědčuje.

Jiří Poděbradský odňal Lounským vesnice, jež si přivlastnili od kláštera Postoloprtského a nechal jim Malnici a Břežno, ale teprv když 170 kop pr. grošů složili, ostatní vesnice připadly Petrovi z Vaitmilu s tím závazkem, aby je Postoloprťští mniši vždy zase vykoupiti směli.

Některé z vesnic, tomu klášteru náležitých, byly od krále a císaře Sigmunda v zástavu dány, jako na př. Solopisky a Markvarec za 530 kop grošů šlechticovi Herbertovi z Kolovrat, první neděli

po Velikonocích v roku 1420. a tak statky toho kláštera do rukou rozličných majitelů se dostaly, a bratři řeholní odpraveni nebo uprchli za hranice, aniž vrátila se více doba, v níž by se jim bylo přálo a oni opět v stavu byli na zříceninách nový vystavěti klášter.

Slavný tento řeholní ústav, jenž po tři století země byl ozdobou a obzvláštní okrasou žatecké krajiny, zůstal v svých zříceninách ležeti, takže nyní s velikou snahou stopujeme místo, kde druhdy ve své kráse a slávě stával. — V benediktinském klášteře v Broumově nalézá se ještě oltářní kámen z bělu, na němž opatové v Postoloprtech obět mše sv. konávali. Nápis na něm je ten: Altare portatile Abbatum monasterii B. V. M. Portae apostolorum Ord. S. B. Toté jediný zbytek z ústavu, jenž byl tak veliký a slavný a druhdy tak značný vliv na zvelebení všeho dobrého, krásného a pravého mival.

Tak dokonávají díla lidská! To, na čem století budovala což všichni obdivovali a vyvyšovali, v bouřlivých dobách v nivec se řítí a po letech ani památky u lidí nestává. Proto aby památku o tom ústavu nevymizela, sebrány jsou tyto dějepisné zlomky, z nichž lze poznati, jaká to půda byla po níž kráčíme, půda blaha, světy křesťanské a půda pohrom a neštěstí, — tedy dějepisně pamětná, jež posud po skrovnou proti jiným stranám Čech a to zvláště z ohledu církevního popsána byla, protože vlastenecký dějepis málo se pěstuje a sousedé naši si ho nevěnují hesla: pro aris et focis (pro oltář a ohniště) Církev a Vlast.

Hvězda víry.

(H. k. + 5.)

V lesíku ticho tak, v tmavém jak hrobě.
Soumrak se šedavý nad hlavou nese,
přelétá krajinu stkvící se v zdobě,
pospíchá přes hory v šumivém plese....

V tom první na nebi hvězdička sobě
zavýskne plesavě. Živo je v lese....
Písni se vábivou kolem vše třese,
duše má přemýšlí v večerní době...

Nad světem soumrak se příšerný kupí,
jeho spár zbrotit chce lidi všech nitro.
Hrůza vše objímá.... Srdce již úpí....

Než přece nezoufat! Hvězda kde víry
zazáří nad námi, povstává jítro,
blaho vše objímá bez konce, míry!

V. O. Třebský.

Dobrý a zlý strom.

Od P. *Methoděje J. M. Halabaly*, benediktina
rajradského.

I.

„Všeliký strom, kterýž nenese dobrého ovoce, bude vyfat, a na oheň uvržen.“ (Mat. VII. 49.) Abychom byli opatrní v životě tomto, nedajíce se sklāmati slovem ošemetným pochlebníka, nebo skutkem lstivým pokrytce, napomíná nás Ježíš Kristus ihned na počátku sv. evangelia: „Pilně se varujte falešných proroků, kteříž přicházejí k vám v rouše ovčím, uvnitř pak jsou vlci hltaví.“ Falešní proroci za doby pozemského života Pána i Spasitele našeho Ježíše Krista byli především farizeové pokrytci, sekta to židovská, mocná pro učenost, důstojnost i bohatství své. A nic méně varuje a vystříhá Pán před nimi apoštoly a učedníky své, an vece: „Pilně se varujte falešných proroků, kteříž přicházejí k vám v rouše ovčím,“ to jest s přetvářkou mírnosti, učenosti a zbožnosti, „uvnitř pak jsou vlci hltaví,“ to jest: ne spravedliví dříči a násilníci. Druhá sekta židovská, neméně nebezpečná za doby Páně byli Saduceové, upírající nesmrtelnost duše lidské, tudíž i budoucí vzkříšení, jakož i jsoucnost duchův dobrých a zlých a následovně i život věčný. Tato sekta saducejská skládala se větším na díle z bohatých rozmařilcův a rozkošníkův, jimž velmi na tom záleželo, aby po tomto životě vezdejší nebylo žádného života více na věčnosti, žádné odměny v nebi a žádného trestu věčného v pekle. Tím hedlali uchlácholiti a umlčeti svědomí své. Jaká to bezbožnost, zarytost a duševní slepota.

II.

Avšak Pán náš Ježíš Kristus netoliko varoval a vystříhal apoštoly a učenníky své, a tudíž také nás, jelikož jsme my všichni křesťané, kněží totiž a veškeren lid věřící s biskupy v čele pravými nástupci jejich: on též v moudrosti své bož-

ské a nevystihlé udává neklamné znamení, dle něhož poznati může jeden každý z nás ony falešné proroky a vlky hltavé, sektáře totiž a pokrytce naší též doby, an pravi: „Po ovoci jejich poznáte je!“ — To jest: dle skutkův soudí a poznává se člověk, zdali věrný čili nevěrný jest. Nesudte tedy dle slov člověka, dle řeči hladké, příjemné, zábavné a lichotivé: nýbrž dle skutkův dobrých anebo zlých, které v životě svém vykonal neb vykonává. Toť moudré a spravedlivé. Proto krásně dokládá a vysvětluje Pán pravdu tu v podobenství evangelickém, an dále vece: „Zdaliž sbírají z trní hrozny, aneb z bodláčí fíky? — Takť každý strom dobrý ovoce dobré nese: zlý pak strom zlé ovoce nese. Nemůžeť dobrý strom zlého ovoce nésti, ani strom zlý ovoce dobrého vydávati. Všeliký strom, kterýž nenese dobrého ovoce, bude vyfat a na oheň uvržen. Tak tedy po ovoci jejich poznáte je.“

III.

Toť slova důležitá, pravdy a moudrosti plná. Slova ta týkají se jednohokaždého z nás, nejmilejší křesťané a lidé. Buď stromem jsi dobrým anebo stromem zlým. Buď vydáváš a vydáš ovoce dobré anebo zlé. Buď jedno anebo druhé. A od toho závisí, člověče a křesťane! celá tvoje věčnost. Toť slova napomenutí a výstrahy plná. „Všeliký strom, kterýž nenese dobrého ovoce, bude vyfat a na oheň uvržen,“ do věčného totiž ohně pekelného. Takým stromem neužitečným a škodlivým byl falešný prorok Šimon čarodějník a svatokupec za času sv. Petra, plný lstí, podvodu a úskoku. Jako ptáka poznáváme dle zpěvu a peří: tak i člověka dle jeho slov a skutkův. Ale skutky více platí nežli slova. A proto moudře pravil Pán: „Ne každý kdož mi říká: „Pane, Pane,“ vejde do království nebeského: ale kdo činí vůli Otce svého, kterýž jest v nebesích, ten vejde do království nebeského.“ — V pouhé modlitbě, v pouhých slovech nezalíbí se tudíž člověk Bohu, stvořiteli, spasiteli a posvítiteli svému: nýbrž dokonalejší roslušností, čistou věrou, pevnou nadějí a důvěrou, jakož i účinnou láskou k Bohu i bližním, jevíci se v ctnostech i dobrých skutech. Amen.

Staré plebanie v dekanátu Bozenském.

Příspěvek k českému církevnímu
místopisu.

Napsal J. P. Hille.

K arcidekanátu Bechynskému náležel dle dávného rozdělení církevního též dekanát Bozenský. Jméno své odvozoval od potoku někdy zvaného Božes, nynější to Vltavy, která pramení pod Třemšínem, teče okolo Březnice a padá u Zvíkova do Otavy. Hranice jeho šly od Vltavy mezi Radobytcí a Čížovou za Radomyšl, pak okolo Kadova, Chanovic, Kotouně a Budislavic, pak v lesích rožmitálských po předělu potoků až za Příbram, Višnovou a Borotice.

Východní hranicí byla Vltava, ale bezpochyby jen částečně. V dekanátu tom bylo 39 plebanií čili far, z nichž mnohé během staletí postrádaly svých vlastních farářů a přiděleny byly k sousedním farním chrámům jako filiální, plebanie Rakovnická zanikla však úplně.

Popis některých plebanií, které ležely v jihozápadní části Bozenského dekanátu, hodláme tuto na základě osobního seznání, a pramenů nám přístupných, podati, jako skrovný příspěvek k českému církevnímu místopisu.

I.

Budislavice.

Jednou z nejstarších plebanií jsou zastřešeny Budislavice. Jméno své odvozují od osobního Budislav. R. 1310. připomíná se Budislav, syn Protivy z Rožmitála a pána na blízkém Čížkově Jiz před r. 1370 byl zdejší kostel farním, neboť toho roku vzdal se Vilém, plebán zdejšího místa, načež po něm stal se plebanem kněz Čermák z Kladrubec, dosazený sem od Miroslava, panoše z Budislavic.

R. 1401. po smrti Rastislava, plebána zdejšího dosazen od Beneše Chusníka, hejtmána vévodství Vratislavského a Svidnického nejmenovaný plebán. Roku 1418. zemřel zde plebán Otta, načež Mikuláš z Kladrubec dosadil sem za plebána kněze Jana z Kladrubec. R. 1383. platil zdejší plebán 9 gr. půlletního desátku.

Za bouří husitských nebylo na zdejší fari plebána a kostel přidělen co filiální k farnímu kostelu v Čížkově.

Z pozdějších zpráv o osadě Budisla-

vické uvádíme tu událost, o níž zmiňuje se stará kniha Kasejovická.

Bylo to právě na den sv. Jiljí roku 1556, kdy připadá pouť na osadě Budislavické, kdy z neznámé nám příčiny zabíjel Václav, písař Šimona, syna Jakuba z Chloumku v Mladém Smolivci. Narovnání událo se v den sv. panny Školastiky roku 1557. a sice mezi urozeným pánem Jiříkem Chanovským z Dlouhé vsi s jedné a Jakubem Batkem z Chloumku s druhé strany a to takové:

Jiřík Chanovský podrobil se dáti deset mší sv. sloužití zádušních. Nejprve pět mší sv. u sv. Jakuba v městečku Kasejovicích a druhých pět mší sv. v Budislavicích u sv. Jiljí. A při těch mších sv. měl dáti po desíti librách vosku do každého Božího domu a láznu zádušní vytopiti.

Dále měl dáti ten čtvrtek před sv. Duchem postav sukna černého, při tom položití má v Kasejovicích na právě za 6 mší sv. a za škody proto vzaté 10 kop mší. však rozdílně: o středoposti 5 kop mší. a na sv. Havla tolikéž.

A Jaku Bafek s přátely nemají Vaňkovi písaři toho ničímž zlým vzpomínati, ale s ním křestansky se mají smířiti, ze srdce jemu odpustiti, když budou k tomu povolani.

Patrony kostela Budislavického byli tehda rytíři Chanovští z Dlouhé vsi. Za počátku války třicetileté náležely Dožice Bohuslavu Chanovskému z Dlouhé vsi, jehož bratr byl Vojtěch, známý to horlivý missionář z řádu jezuitského v kraji Prácheňském. Týž jezuita rád se zdržoval v Dožicích a odtud jezdil do okolí a pracoval neunavně na obrácení jinověrců. Vedl sám život velmi přísný, chodit na svých apoštolských cestách pěšky, sám sobě jídla připravoval, přechasto obědval u pramene pod širým nebem. Spával málo, jen na slámě, v noci obyčejně se modlival. Veliký byl úspěch jeho neunavné činnosti. V krajině zdejší, dále na panstí Lnářském, Blatěnském, Březnickém náboženství katolické upevnil, kostely spustlé zvelebil, mnohé zatvrzelé vyznavače pod obojí, jichžto obrácení se žádnému posud nepodařilo, ku poznání náboženství katolického přivedl. Ale i po smrti své (1643) ještě dále účinkoval, mnoho spisů českých po sobě zůstavil.

V této době k návali služby Boží v Budislavickém kostele dle duchovní

z. Čížkova, dílem z Vrčeně, po nějaký čas r. 1686. též řeholníci Lnářští.

Za faráře čížkovského Josefa Czeipa oddělena byla osada Budislavická od Čížkova a samostatná tu zřízena lokalie, k níž přiděleny byly vesnice: Smolivec mladý, Přebudov a Kladrubec. — Dne 23. ledna 1787 dosazen za prvního budislavického lokalistu P. Tobiáš Germarž, augustián ze Lnář, po jehož krátkém zde pobytu následoval P. Gotthard Schneidr, dominikán z Lukavice. Týž zemřel v Budislavicích r. 1795. Nástupcové jeho byli: Václav Ninger, který zde též roku 1798 zemřel; Josef Hostovský (1798—1821), Anton Vitoušek od r. 1821., do r. 1835., načež stal se farářem v Sudoměřicích; Jakub Trčka od r. 1835. R. 1850. stal se farářem v Novém Ottinku. Antonín Ackerman, rodák ze Lnář, byl zde lokalistou od r. 1851. do r. 1857, v kterém odešel na faru v Neurazu. Za Antonína Ladda povýšena dne 16. června roku 1857. lokalie Budislavická na faru. Laad jmenován r. 1863. farářem Kotounským. Antonín Jenne byl zde od r. 1863. do 1874., v kterém přestěhoval se do Sudoměřic. Václav Dvořák, farářoval v Budislavicích od r. 1874. do 1883. Nyní jest zde farářem dp. Jan Černý, rodem ze Střely u Strakonice. Nová farní budova o jednom poschodí vystavěna r. 1899. náklakem náboženské matice.

Popis. Dle starého podání stávala v Budislavicích původně jen kaple, k níž během času přistavěno nynější presbyterium s klenbou křížovou a loď. K presbyterium přistavěna ještě stará sakristie a pak jiné dva přístavky, z nichž jednoho používá se co sakristie a staré sakristie za skladiště různých kostelních věcí.

V chrámu jsou tři oltáře. Na hlavním oltáři jest slušný obraz sv. Jiljí, k jehož cti chrám ten jest zasvěcen.

Kostel však postrádá uměleckých památek, než zmínky přec zasluhuje starý obraz z předešlého století představující Pannu Marii Monteserratskou. Náhrobkův též zde není.

Na věži s baňatou střechou visí tři zvonů.

Největší má nápis:

„Tento zvon dali sliti páni vosadníci Budislavští ke cti a chvále Pánu Bohu a sv. Jiljí.

Udělán v Plzni u Mikuláše Konvičky léta Páně 1550.“

Na druhém čteme:

„Mathaeus-Markus-Lukas-Joannes-S. Aegidius-1524“

Nejmenší zvon byl prý nejstarším a opatřen nečitelným nápisem a poněvadž praskl musel býti přelit.

II.

Hvozďany.

V krajině hornaté a na lesy bohaté leží ves Hvozďany, s farním kostelem sv. Prokopu zasvěceným.

Již v XIV. století byla zde plebanie a plebán odváděl 19 gr. púletního desátku. Z plebánů známe tyto:

Do r. 1364. byl zde kněz Ulrich, nato Mikuláš z Radomyšle a po jeho smrti r. 1371. Ondřej klerik z Bělčic. Po plebánu Ondřeji následoval kněz Václav a po téhož smrti r. 1413. kněz Ondřej, potom kněz Jan a po jeho smrti r. 1436. Valentin, předtím farář v Čejticích. Tento plebán byl posledním farářem katolickým ve Hvozďanech. Právo podací při kostele tomto náleželo vládkům Třemšinským, jejichž rodná tvrz stávala na vrchu Třemšíně 825 m. nad hl. mořskou vysokém.

Vladykové ti byli také štědrými dobrodinci kostela Hvozďanského. Beneš z Třemšína s manželkou svou Markétou věnoval dne 20. května 1908 kostelu dva rybníky pod Javorem na ten účel, aby při kostele jeden kaplan vydržován byl a za duši fundátora a jeho manželky, pak za jeho rodiče a předky, za dobrodince a zemřelé obce Hvozďanské byly mše sv. slouženy.

Jošt z Třemšína odkázal roku 1410. 11. dubna kostelu jednu kopu grošů a pole u Roželova za spásu duše otce svého Diviše a matky Ofky.

Těž mnozí okolní vládkové pamatovali v závětech svých na kostel Hvozďanský.

Svatobor ze Smrdákova daroval roku 1388. kostelu Hvozďanskému 1 kopu grošů, kterou byli rodičové jeho kostelu odkázali.

Otk z Kladrubec též daroval dne 15. dubna 1412 tomuto kostelu jednu kopu a 7 grošů.

V XV. století, v kterém zajisté byli při zdejším kostele ustanoveni kněži pod obojí, byl kostel celý uvnitř vymalován. Zbytky maleb těchto objeveny byly roku 1815., když se strop v kostele Hvozďanském na rákos dělal a kostel biliti se měl, tehdy nalezlo se na zdi staré malování;

naď kazatelnu byl obraz jakéhosi biskupa s nápisem: „Zdávas, milosti plná, Hospodin s Tebou.“

Pak na klenutí tento nápis:

„leta po narozenie Syna bozieho tisícetého ctyřského osmdesátého čtvrtého toto díelo počato jest.“

V XVI. století žil v lesích Třemšínských nábožný muž Beneš z Blíživa. Poustevník ten pocházel ze starožitné vladcké rodiny, ale chtěje jedině Bohu sloužiti rozdal všecko své jmění chudým a k účelům dobročinným, uchýlil se sem do této krajiny a v místě řečeném „na Stiadraze“ udělal sobě poustevnu, u ní zahrádku a potom vystavěl sobě i kapli a po 46 let vedl zde tichý ži ot poustevnický, maje pověst může svatého.

Když pak roku 1540. nábožnou duši svou Bohu odevzdal, pochovali osadníci Hvozďanští uctivě jeho tělo v chrámu Páně Hvozďanském, kdež také postaven mu pomník s podobiznou a vypsáním jeho života.

Z kněží podobojí zmiňuje se památní kniha pouze o jednom, dokládaje, že vedle své dcery Kateřiny v kostele pochován byl.

Památkou po někdejších patronech z rodu Vitanovských z Vlčkovic byl zvon, který r. 1596. kostelu rytířem Arnoštem byl darován.

Roku 1637. byl kostel bílen a při tom neprozřetelně zabílen též náhrobek Beneše z Blíživa. Pousta jeho byla již roku 1620. rozbořena na rozkaz jistého úředníka panství Březnického, aby prý se louka panská v tu stranu rošířiti mohla.

Z téže doby pocházejí též dva sříbrné kalichy ozdobené erby a začátečními písmeny S. B. z B. a s letopočtem 1630.

Dle příznávací listiny z r. 1713. čítalo se u Hvozďan 9 korců polí zádušních.

Pro veliký nedostatek dochovných přidělen kostel Hvozďanský nejprve k farnímu kostelu v Rožmitále, potom k Bělčicím a jako filiální téhož zůstal až do r. 1786., v kterém opět ve Hvozďanech samostatná fara zřízena byla.

Osada pozůstávala tehdy z těchto vesnic: Hvozďan, Březi, Leletic, Planin, Pozdyně, Roželova, Starého Smolivce, Tisova, a Vacilova někdy též nazvaného Mířetina v starých listinách. Roku 1855. přidělena sem též ves Metlá, před tím k osadě Kasejovické patřící.

Farní budova vystavěna z nábožen-

ského fondu a patronát převzala vrchnost Lnářská.

Kostel byl tehdy velmi sešlý a neměl bohoslužebných náčiní. Pročež když zrušen byl kostelík na Javoru přenesena byla milostná socha Panny Marie dne 19. prosince 1787 do kostela Hvozďanského, jakož i dva malé oltáře, kazatelna, svícny, lavice pak tři ornáty. Ze zrušené kaple sv. Rocha v Březnici obdržel ornáty.

Služby Boží počaly 1. listopadu 1786.

Prvním farářem stal se Jan Barchan († 10. dubna 1800). Nástupcové jeho byli: P. Angelus Jakub Hruběš minorita z kláštera Horažďovického působil zde do roku 1804. Tadeáš Brichta (1804—1807), Josef Protiva (1807—1808), Josef Machovec (1809—1816), Ant. Havlíček (1816—1826), Mat. Fröhlich (1826—1852), Ondřej Záhořík (1852—1855), Ondřej Mašek (1855—1868), Jan Jelen (1868—1870), Frant. Mrazík (1870—1879), Frant. Šip (1879—1883), Karel Plojhar (1883 zemřel zde r. 1885.), Josef Růt (1885—1890), od r. 1890 dp. Frant. Kniha, rodák pisecký.

Místo kooperatorské zřízeno r. 1786.

Stará fara prodána roku 1808 a místo ní opodál vystavěna o jednom poschodí nová farní budova.

Popis. Kostel původně vystavěn v slohu gotickém, z něhož zachovala se klenba křížová a lomená okna v presbyteriu; loď však má strop rovný, rakosový.

Uvnitř jsou čtyry oltáře. Na hlavním oltáři stojí pod obrazem sv. Prokopa ve skříni milostná socha P. Marie Javorské. Ostatní oltáře jsou sv. Václava altare portatile z r. 1761, sv. Anny a sv. Maří Majdaleny.

Kazatelna jest pěkná práce řezbářská. Kamená křtitelnice zhotovena r. 1788. Na choru jsou varhany z r. 1811.

V kostele pochovávali bývalí držitelové Hvozďan, Starého Smolivce a jiných statků na osadě. Jest tu 14 náhrobníků, jejichž erby a nápisy většinou jsou vyslapány; nejvíce jich umístěno pod chorem u hlavních dveří.

Pouze na jednom s písmem gotickým přečte se dosud:

„abdormiit in domino 1554 Joannes . . .“ se znakem maloveckým (půl koně).

Pouze nápis na náhrobku pod kazatelnu se zachoval a zní:

„Zuzana. Lipovská. — Rozena. Rze-zanska. Z. Kadová. W. 77. L. Umrzela. 8.

— Juny . Mezy . Sedmou . A . Hodinou . —
Pán . Buh . Racz . Dusi . Gegi . Milostiv .
Biti . —“

Byla to manželka Adama Lipovského z Lipovic, který, dostav se s ní v držení statku Staro-Smoliveckého, zemřel r. 1637.

Nedaleko kostela stojí o samotě zděná věž se čtyřmi zvony.

Na velkém zvonu „sv. Prokopu“ jest obraz téhož svatého a nápis:

„DIVE PRoCopI patrone regni nostri
LIbera nos ab hoste, faMe, et peLLo.“

Pod tím je znak hrabat Sweerts-Sporků a nápis:

„Divino auxilio fudil me Vitus Dietrich Neo Pragae.“

Na druhé straně pod obrazem sv. čte se:

„Za ouřadu Václava Vojtěcha Svobody toho času Direktora. Leta Páně 1760.“

Druhý zvon „robotník“ měl německý nápis, svědčící, že ho r. 1596. Jiří Lehner, z Rezna ulil.

Uprostřed zvonu byl znak Vitanovských (pluh) a začáteční písmena A. a W. a pak nápis:

„Leta od narození sina Božího .
M . D . LXXXVI . tento . zvon . znova
przelitey . gest . nakladem . urozeného . pana
Arnossta . Vitanowského . z . Wlčkowic . na .
Nihossowicých . a . Hwozdanechs . B . D .“

Tento zvon byl r. 1886 přelit v Plzni ke cti sv. Cyrilla a Metoděje a má nyní tento český nápis: „Když slavila osada Hwozdanská svého založení 100leté jubileum a když se slavila 1000letá památka úmrtí sv. Methoděje tento zvon byl přelit podruhé l. P. 1887 od Juránka a Pernara v Plzni, když patronem byl urozený pan Karel svob. pán z Lilgenau. Sv. Cyrille a Methoději nedejte zhynouti nám ani budoucím.“

Na třetím zvonu „Poledníku“ byl tento chronogram:

DIVVs prCoPIVVs tartara . monstra .
CLat . teMpestates . noXIas . DepeLat .
VICTor . Portis

Pod obrazem sv. Prokopa Ioannes .
Pricqvey.

Na druhé straně v rámci mezi znaky hraběcí rodiny Küniglů a Černínů čteme:

„Transfusa sub dominatu illustrissimorum patronorum Leopoldi Josepl, S. R. J. Comitis Künigl. L. B. De Etenburg et Mariae Josephae natae comiti Zerninianae in Schliesselburg.“

Na nejstarším zvonu čte se:

„Anno m . dccc . septimo . magister .
bartolomeus . me . fecit.“

Pochází tudíž tento zvon z r. 1547.

(Pokračování.)

Otci!

Ach, už je tomu dlouho, dlouho,
co tatičku můj v zemi spíš,
a jak tu syn Tvůj stále teskní,
ni nevidíš, ni neslyšíš.

A marně slzy moje kanou,
a skropí růvku Tvého zem,
Tvé tělo leží nesnesitelné,
pod rakve dutým příkrovem.

Však duch Tvůj v nebi ještě slyší,
když prosby hlas tam doletí,
jak vroucně na tě vzpomínávám
při nejsvětější oběti.

A jak se při tom vždycky těším
a s tichou slastí vzpomínám,
že po životě trudu plném
Tě v nebi zase uhlídám.“

K. Th. Kotrouš.

KRONIKA.

Z Prahy. Spolek katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze konal v pondělí 23. t. m. řádnou valnou hromadu za účastenství téměř 100 členů (spolek čítá již nyní 200 členů). Jednání zahájeno řečí starosty Th. Dr. Karla Vondrušky, čtením protokolu minulé valné hromady, načež jednatel spolku, pan MUC. Josef Plaňanský přednesl zprávu o činnosti r. 1892—93:

Kolegové!

Předstupuji před Vás dnešního dne jakožto jednatel, bych ukázal Vám obraz spolkového života a naznačil přehledně veškeré zprávy, jak a kterak si vede spolek náš a jak jednotlivé jeví se snahy a výsledky funkcionářů na sklonku roku, jež postavili jste v čelo před rokem.

Spolek katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“, kterému do nedávné doby bylo pracovati s velikými boji a potížemi, dnes rozvíjí se měrou utěšenou, a ty tu a tam pronášené úsměšky o spolku našem již na dobro umlkly, a dnes a jako i léta budoucí ukáží, že spolek náš není a nebyl jeden z těch, které

jenom frásími pouhými vystupují na veřejnost, ale prací tichou, charakterní žije svému životu.

Na valné hromadě dne 24. října r. 1892 zvoleni byli do výboru a to aklamací koll. Dr. Vondruška, za starostu; za místostarostu Jos. Šindler, abs. právník; za pokladníka MUC. Josephy. Po té většinou hlasů kollegové MUC. Dvořák, medik Ulrich, právník Kodýtek, právník Herman, právník Vágner, MUC. Virth, právník Havlíček, medik Plaňanský; za náhradníky MUC. Dostal, právník Mimura; za revisory právník Zenkl, právník Chocholoušek, právník Kovář a jakožto delegat valné hromady do podpůrné komise zvolen MUC. Dostal.

Ve výborové první schůzi ustavil se výbor takto: za jednatele Plaňanský, za I. knihovníka Dvořák, za II. knihovníka Ulrich, za I. novináře Virth, za II. novináře Kodýtek, za zábavního výboru Herman a správce domu Havlíček. Výbor celý setrval ve svých funkcích, až na kollegu Havlíčka, který za příčinou vojenské povinnosti vzdal se své hodnosti.

Mimo tuto výborovou schůzi, bylo vykonáno 16 druhých, kde naléhavým a běžným potřebám bylo vždy vyhověno, dále jedna měsíční schůze, jedna mimořádná valná hromada a konečně druhá valná hromada v měsíci dubnu.

V uplynulém roku měl spolek náš mnoho příležitostí vystoupiti na veřejnost. Především byla to oslava, kterou uspořádal celý svět prvnímu biskupu římskému Lvu XIII., kterému ode všech národů i pohanských dostalo se mnoho upřímných a srdečných blahopřání k Jeho biskupskému jubileu. I spolek náš, připojiv se k ostatním katolickým spolkům, obocoval dne 19. února slavným službám Božím a téměř všichni členové přistoupili ku sv. přijímání. V tenýž den byla konána velkolepá slavnost v Rudolfinum na oslavu římského papeže a my, členové, uctivě byvše dožádání, vstoupili jsme do řady pořadatelů.

Když zavzněla do krajů slovanských libá zvěst, že na stolec našich slovanských bratří sv. Methoda a Cyrilla dosedl také jednou muž z venkovského, prostého lidu, muž, který slibuje až do dnes velikých nadějí, totiž Dr. Theodor Kohn, tu i náš spolek byl první a svým blahopřejným telegramem dal své radosti upřímně volný průchod.

Taktéž i nejdůst. p. biskupu Králové-Hradeckému Eduardu Brynychovi přála deputace sestávající z koll. Vondrušky, Dostala a Plaňanského k jeho povýšení.

Dlužno také zmíniti se o účastenství našem při svěcení praporu katolické jednoty svatováclavské, začez také díky se nám dostalo.

Na počátku roku, jako vždy, tak i v loni

připravil nám náš starosta Dr. Vondruška pěkný večírek zábavný.

Dne 28. ledna slavil starosta své jméniny. Jak samo sebou zrozumitelné, ihned jal se konati přípravné zkoušky pěvecký odbor a navštívil péči koll. Hermana několik krásných sborů, již v předvečer jeho jménin před bytem starostovým uspořádal dojemné dostaveníčko. Večer nato byl připraven slavnostní večírek v sále svatováclavské záložny. Do skvěle dekorovaného sálu, ozdobeného také obrazy kollegy starosty, dostavili se všichni členové do jednoho. Mimo tyto znamenali jsme tam také ndp. kapitolního děkana Ant. Horu, JUDr. Popela, prof. Kyselku, nyní kanovníka, Dra Kováře a jiné vzácné a nám milé hosty. Večírek zahájen byl přednesem básně Vagnerovy, již kollega autor sám recitoval a ve skvostných deskách po té daroval kollegu starostovi. Mimo to předneseno bylo několik sborů jak zábavných tak pěveckých. Dlužno zmíniti se též o dobře promyšlené a procítěné přednášce kollegy Šudlera, jím samým při této příležitosti recitované.

Taktéž členové výboru darovali starostovi pěkný diplom v uznání velikých jeho zásluh o vzrůst a vzkvétání spolku.

Sem náleží také, bych se zmínil o potěšitelném kroku, který učinil ku předu náš spolek. Zřízen byl podpůrný fond rigorosní, ze kteréhož má býti našim kollegům, ne příliš majetným zpomoženo na taxy rigorosní; a právě z té příčiny byla pořádána zábava spojena jsouc s tombolou a úspěch ukázal se býti jak morálně tak materiálně veliký.

Také s radostí přijímáme na vědomí, že kolej Arnošta z Pardubic, kde budou nemajetní zdarma ubytováni a stravováni a také i druzí kollegové proti peněžité náhradě. Interes jest všeobecný, jak svědčí počet zakládajících členů, jichž jest 300.

Knihovna byla stále rozmnožována a zajisté měli jsme po ruce dosti i těch nejnovějších knih. Jen si jest přát, by i knihovny odborné se zvětšily.

Pěvecký odbor si vede statečně; jakmile bylo třeba zpěvu, ihned byly pořádány zkoušky a reprodukce vždy byly zdařilé.

Komise podpůrná s otcovskou péčí starala se o nemajetné kollegy a není snad tady z nás jediného, který žádaje, byl se svou žádostí odmítnut. Dovolíte mi při této příležitosti, kollegové, bych jménem Vaším, zde zvláště našemu starostovi Dr. Vondruškovi projevil neličený svůj i Váš dik.

(Pokrač.)

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Jmenování jsou:

- p. Frant. *Passauer*, far. v Schönwaldu u Ta-
chova, jmenován skut. kn. arcib. vikářem
Borským (Hayd);
p. Šimon *Bejvl*, far. Vinořský, jmenován sekre-
tářem kn. arcib. vikar. úřadu Brandýského.

Ustanovení jsou:

- p. Valentin *Bäuml*, far. v Bezdružicích (Wese-
ritz), za far. v Lešanech (Lichtenstein);
p. Frant. *Leubner*, kapl. Čelivský, za admin.
v Bezdružicích;
P. Jan *Karpfinger*, kněz ř. křižov., za I. kapl.
u sv. Petra v Praze;
P. Aemilian *Paukner*, kněz ř. křižov., neom.,
za II. koop. u sv. Františka v Praze;
P. Václav *Vacek*, kněz ř. premon. v Teplé, za
osob. kapl. v Pistové (Pistau);
p. Vlastimil *Hálek*, za interk. admin. v Liboci;
p. Václ. *Regál*, far. v Lukové, za far. ve Lhotě.

Uprázdňená místa:

Probošství při koll. kapitole u Věch Svatých
v Praze, od 9. října;

Bezdružice (Weseritz), fara patr. pana Karla
z Löwensteinů, od 9. října;

Liboc, fara patr. zemského výboru, od 10.
října t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Šumpík*, kapl. Brandýský, za koop.
do Kaňku;
p. Jos. *Šmejkal*, vikarista, za kapl. do Bran-
dýsa nad Orl.;
p. Em. *Teplý*, kapl. Bělský, za proz. katech.
do Vys. Mýta;
p. Frant. *Vacek*, kapl. v Pecce, za proz. ka-
tech. do N. Bydžova;
p. Frant. *Rybyšar*, koop. Čechtický, za koop.
do Bělé u Něm. Brodu;
p. Stanisl. *Hlina*, admin. Hořícký, za admin.
do Chvalkovice.

Novosvěcenci:

- p. Karel *Dvořák*, za vikaristu v Hradci Králové;
p. Václ. *Hanuš*, za II. kapl. do Pecky;
p. Ant. *Novák*, za koop. do Něm. Rybné;
p. Klim. *Němeček*, za koop. v Čechtích;
p. Jos. *Stryhal*, za kapl. do Kopidlna.

V komisi nakladatelství Rohlíčka a
Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariat-
ního obvodu Libockého (v okrese
Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě
vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro kře-
stanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdist. kníž. arcib. konsistoře v Praze
dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domáciho učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost
nížepsaný ručí, možno dostati pro
žáky všech škol ve spolku katol.
akademiků „Družstvo Arnošta z
Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě
sv. Václavské záložny. Všecky do-
tazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,

kooperator u sv. Havla,
starosta.

OBSAH: Kázání na neděli čtyřriadvacatou po sv. Duchu. — Kázání na den všech věrných
dušiček. — Duše a květy. (Báseň.) — Dějiny benediktinského kláštera v Posto-
loprtech (Porta apostolorum, Postelberg). (Dokonč.) — Hvězda víry. (Báseň.) —
Dobry a zly strom. — Staré plebanie v dekanátu Bozenském. — Otcí! (Báseň.) —
Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlíčka a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihovně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejděle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3' —
poštou " 3'50
pololetně " 1'50
poštou " 1'75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídně činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli dvacátou pátou po sv. Duchu.

Koukol mezi pšenici.

„Nepřítel člověk to učinil.“
Mat. 13, 28.

Nábožní, v Kristu shromáždění kře-
stané!

Již v mnohých řečích, kteréž v tomto
čase láskám vašim jsem držel, činil jsem
vás pozorna na všeliké případnosti v pří-
rodě Boží. Než ač začasto se to stalo,
přece velmi málo jsem ještě pověděl;
neb veliká, převeliká jesti kniha přírody,
v nížto přemnohé věci nepřístupné jsou
krátkozrakému oku lidskému; nicméně i
dnešního dne totéž učiniti zamýšlím. Neb
otevřev dnešní sv. evangelium, četl jsem
krásné to podobenství o koukoli a pšenici,
a tu do myšlenek přerozmanitých jsem se
zabral, a shledal, jak rozsáhlé jest to pole,
na němž koukol mezi pšenicí se nalezá.
Ve všelikých totiž poměrech, v nichž ži-
jeme, jakož i ve věcech, které nás obklo-
pují, jeví se odpor podivný. Nápadná smě-
sice dobrého a zlého, příjemného a nepří-
jemného, krásného a hnusného staví se
nám před oči, aniž jest jaké radosti na
zemi, kteráž by, byť i sebe čistější byla,
neměla nějaké přísady trpkosti, aneb kte-
rouž by nějaké hoře nenásledovalo jistě.
Slovem, není v celém světě žádné pří-
padnosti, v níž by nebylo koukole mezi
pšenicí. Tento stav věci cítíme velmi do-
brě, my to cítíme a nahlížíme, že by to
mohlo a mělo jináče býti, a přání naše
jest, by byla jen samá pšenice, by ve

světě vše bylo dobré, šlechetné, krásné a
příjemné. Než my vidíme, a co svět svě-
tem jest, učí tomu zkušenost, že to zmé-
niti nemůžeme; tak tomu jest a ne jináče,
koukol je zde a nedá se vyplniti. Pán
chce, jak se zdá, ponechatí jej až do žní,
by pak vyhubil jej.

Ač pak nám nikterak nelze koukol
ten odstraniti, ač stav těch věcí nemůžeme
změniti, přece vtírá se nám ta otázka:
Odkud asi to vše původ svůj vzalo? Jak
dlouho stojí asi pšenice, a jak dlouho kou-
kol? Byla tu pšenice dříve, čili koukol?
A což nejhlavnějšího jest: Odkud pak po-
chází ten koukol?

Otázky tyto, moji drazí, dají se na
všeliké případnosti života lidského obrá-
titi a zodpovídati. Ptáti se můžeme: Od-
kud pak medle na př. tak sobě odporné
věci v přírodě? Odkud ten koukol ohledně
ducha lidského? Odkud ten koukol na poli
církve svaté? Odkud vůbec směsice tato
věci si odporujících? Na tyto všecky o-
tázky přiměřenou odpověď dáti, pro krát-
kost času dnešního dne mi nelze, a tedy
na jednu toliko z otázek těchto odpovím,
a to ohledně přírody, a sice způsobem ná-
sledujícím:

V čem pozůstává ten koukol? to ukáží
v dílu prvním, a

Odkud pochází ten koukol? to vypo-
vím v dílu druhém.

Popřejte mi, nábožní křesťané, své
laskavé pozornosti, a já počnu řeč svou ke
cti a slávě Boží a k našemu prospěchu.

I.

Jest to věru věc podivuhodná, že pří-
roda, jakkoliv nám přemnohých vzácností

a příjemností poskytuje, v jistých dobách velmi nepřátelsky s námi si počíná. Dnes ta matka dobrá libě se na nás usmívá, zítra co vzteklice proti nám zuří. Dnes zasypává nás hojným požehnáním, zítra v několika okamžicích ničí, čehož nám tak štědře byla poskytla. Pohleďtež jen na to krásné, velebné slunce! Ono jest to, v jehož krásném východu a západu kochá se oko naše, a v jehož pohledu srdce si libuje; ono jest to, jež tak blaze na všechny tvory působí, v jehožto teple a světle všemu dobře se daří; ono to jest, jež libé jaro nám přivádí, a ztuhlou přírodu z zimního spánku k novému životu budi; ano ono to jest, v jehož přeblahém účinkování pokrm a ovoce nejchutnější nám dozrává, a veškerá příroda v květnatý a rozkošný ráj se mění; než to samé slunce jest to, v jehož parnu množství všelikého jedovatého zeměplazu se zlíhne, to samé slunce jest to též, jež v čase jarním nemoce všeho druhu plodí a za času letního strašný mor palčivým vedrem podporuje, pole, luka a zahrady v pusté suchopáry mění, v zimě pak velmi skoupě se k nám má a vzdálivši se od nás, vše mrazivou zimou zkřehnutí nechává. A takto každoročně cokoliv libého a příjemného způsobila, opět ničí, co v čase jarním a letním mateřsky pěstovala, to co nelaskavá macecha opouští. Nyní se táží: Nejsou-li to věci, sobě na odpor stojící? K čemu medle to střídání se počasí ročních, v němžto, co zbudováno bylo, opět hyne? Nebylo-li by ustavičné jaro milejší a příjemnější? Není-li to naše přání? O věru, než jak vidíme, není tomu tak, není tu samá pšenice, není tu jaro ustavičné, náramná se tu jeví směsice, a ta jest — koukol.

Pozorujmež dále všeliké ty poměry, v nichžto s živly se nacházíme. Což jest člověku potřebnějšího k živobytí nad vzduch? Vzduch to jest, bez něhož ni na okamžik člověku žiti nelze; čistý vzduch občerstvuje jej a sílí a z mdloby křísí. Avšak tento vzduch, jehož člověku k žiti tak třeba, ten samý vzduch v každém okamžení smrt přinéstí mu může, a ach, jak mnoho milionů lidí usmrtil již, jsa výpary jedovatými nakažen. Není-li tu patrný odpor? Jest to samá pšenice? Nikoliv, i zde jest — koukol.

A mimo to, což potřebnějšího jest člověku nad oheň a vodu? Jak nesmírná dobrodiní udělují mu dva živlové tyto? Než kterak strašnou nezřídka škodu přinášeji

mu? Ten samý živel, při němž se zhřívá a pokrm si připravuje, v zuřivém vzteku jmění a statek mu ničí; ten samý živel, jenž žízeň mu hasí, pole a luka zalévá, pojednou co krutý nepřítel se naň vrhne, pole, luka trhá, příbytek mu boří, ano i jej pohlcuje s takou zuřivostí, kteráž zuřivost ohně dalece převyšuje. Není-li to podivný odpor? Jest to snad pšenice? O nikoliv! to jest koukol.

A jak pak se to as má s člověkem, ohlédneme-li se na ty, nám známé říše v přírodě; na živočichy totiž, rostliny a kopaniny? Živočišstvo podává člověku všelikých vzácných a užitečných věcí, by vyhověno bylo potřebám jeho. Než není jediného zvířete v celém tvorstvu, z jehož oka by se jakýsi bol nejevil. Buďto se bojí před člověkem a střeží se ho, buď nepřátelsky se mu protíví. A což pak není na zemi člověk tvor ten nejznamenitější; a nemělo by mu tedy veškeré živočišstvo přirozeně poddáno býti? A přec přechá před ním zvíř a utíká, neb jej pronásleduje. Není-li to věc podivná? A totéž nalezáme v říši rostlin a kopanin. Říše rostlin jest to, jež poskytuje nám potravu, ona jest to, na níž zvláště poukázání jsme, ona jest to, v jížto kráse a rozmanitosti oko naše tak rádo dli a se bavi; než ta samá říše rostlin jest to, jež falešně a potutelně zachází s člověkem, tu ku podivu krásným ovocem laskovinu dráždí a chtivého otravuje, tam mnohou jedovatou bylinu plodí, kteráž na pohled krásná, rostlině užitečné se podobá, člověka zklame a bolné smrti v náruč jej uvrhuje. Odkud, nej., táží se, odkud to nepřátelství? Jest to pšenice? Ach, toť opět koukol. A kterak vzácných, drahých a nanejvš potřebných a užitečných věcí poskytuje člověku říše kopanin, nebo-li nerostů? Ona nám podává zlato a stříbro, drahé kameny a vzácné perly, a jak nesmírným dobrodiním pro nás jsou rozličné její kovy. Než při všech těchto drahocených pokladech, kterých k našemu užitku a prospěchu nám otvírá, jest přec ta samá říše nerostů krutým nepřítelem, jenž nezřídka škodu a záhubu nám připravuje. Ona to jest, jež srdce přemnohých poklady svými zaslepuje, tak že pro poklady její na poklady vyšší zapomínají; ona to jest, jež k ukrutným válkám nástroje smrtící dává, zbujníkům a lotrům zbraně nebezpečné podává; ona jest to, jež v tajných svých dílnách nejprudší jedy chystá, a takto co do jedné ruky ryzí

zlato klade, do druhé číši jedu vtírá. Není-li to nepřátelství? Či jest to pšenice? Ach, probůh, opět koukol.

Ohledněme se pak ještě na samou přirozenost lidskou. Jistě že největším mistrovským dílem ve veškerém tvorstvu jest člověk. On jest takřka svět v malíčnosti. Neb kterak nade všecko pochopení uměle sestaveno jest tělo jeho. A hle, ten člověk, pro kterého celý svět jest stvořen a který dle své přirozenosti jeho panovníkem by býti měl, jak bídný jest to tvor? Není údu v těle lidském, který by všeliké nemoci nebyl podroben. Ten nejbídnější živočich může mu škoditi, jej poraniti a usmrtiti. Ejhle, co jest člověk, pán všeho tvorstva, u přirovnání s tvorem tím nejbídnějším. A což kdybych poukázal na stav, v němž po smrti tělo lidské se nalezá? Avšak nechci zde před zraky vašim otvírati hroby, bych vám ukázal, kterak v hrobě, ve vnitřnosti země s pánem svým a králem nakládá příroda, jehož přece poslušná by býti měla, jelikož dosti a dosti jsme se přesvědčili, že není příroda člověku tím, čím by mu býti měla, matkou dobrou a pečlivou. Neb což jest to za matku, jež mi rozseté símě slunečním teplem zahřívá, rosou a deštěm zvlažuje a osení vzniku dává, za několik pak minut před nádejnou žní strašným krupobitím vše roztlučá a zlatoskvoucí klasy jedním rázem zničí? Co jest to za matku, jež mi sice dopřeje, bych úrodu polní v plné hojnosti do stodol svezl, na to však hromový blesk sešle, jenž veškerou zásobu ztrávi? Což jest to za matku, jež těch nejvzácnějších a nejkrásnějších květin plodí, pod nimiž pak jedovatě hádě nastrčí, jež sáhnuli po nich, smrtelně rani? Což jest to za matku, jež z jedné strany vlídně se na mne usmívá, z druhé pak strany nepřátelsky pronásleduje, dnes prospívá, zítra škodí? Jest to matka dobrá? Neb kterak medle ji nazvatí sluší, dobrou čili zlou? Ani zcela dobrou, ani zcela zlou, ale prostřední cesta bude tu ta pravá, a tedy díím, že příroda jest sice matkou dobrou a člověku příznivou, nic méně však často, ba velmi často matkou též zlou a nelaskavou. Slovem, koukol jest mezi pšenici.

A, zejm., tak to někdy nebývalo; někdy byla pšenice, toliko pšenice, čistá pšenice; někdy stávala příroda ku člověku v přátelském toliko, pokojném a krásném poměru; později pak teprv byl proměněn, v pšenici ukázal se i koukol. A tu na-

stává otázka: Odkud asi pochází ten koukol? Však o tom mluvití hodlám v dílu

II.

Jsou mnozí, jenž tvrdí, že by nynější stav člověka a přírody, jakož i poměr, v kterémž k sobě stojí, byl původní, a že tedy od Boha pochází. Bůh tedy měl dle pošetilého jejich náhledu tento napolo dobrý a napolo zlý stav učiniti, Bůh tedy měl mezi přírodou a člověkem nepřátelství způsobiti a je vespolek rozdvojiti. Než, zejm., není tomu tak, docela jinak mluví pismo sv., kteréž nám v ohledu tomto jedině podati může bezpečné zprávy o tom, jak to as z prvopočátku vyhlíželo s přírodou i s člověkem. Nebo dočítáme se v písmě takto: „A viděl Bůh vše, což byl učinil; a bylo velmi dobré.“ V celé tedy přírodě panoval tehdy pořádek nejkrásnější, nebylo tu rozdvojení žádného, aniž jakého odporu a nepřátelství proti člověku, ale tento měl býti pánem a králem jejím, měla mu býti poddána a mu sloužiti; což nade všecko pochybnost dosvědčují slova, která Hospodin při stvoření člověka vyřkl, neb takto řekl: „Učinme člověka k obrazu a podobenství svému; a ať panuje nad rybami mořskými, nad ptactvem nebeským, i nad zvířaty, i nade vši zemí, i nad všelikým plazem, kterýž se hýbe na zemi“ (I. Mojž. 1, 26.). A tedy vzhledem na tato slova Hospodinova, píše žalmista Páně v žalmu 8.: „Což jest člověk, že jsi naň pamětliv? aneb syn člověka, že navštívuješ jej? Učinils ho málo menším andělů, slávou a ctí korunoval jsi jej; a ustanovil jsi jej nad dílem rukou svých. Všecko jsi položil pod nohy jeho, ovce i voly všechny, nadto i zvěř polní. Ptactvo nebeské, i ryby mořské, jež procházejí stezky mořské.“ A kniha moudrosti dí takto: „Moudrosti svou, ó Pane, ustanovils člověka, aby panoval nad tvorstvem, kteréž od tebe učiněno jest, aby spravoval okrásek země v pravosti a v spravedlnosti.“ Než mnohý mohl by tu říci: Toto panovnictví má člověk až podnes, vždyť pak až podnes panuje skutečně nad rybami mořskými, zvěří polní, ptactvem nebeským, ano nad celou zemí. Vždyť pak člověk to jest, jenž bystrostí svého ducha vše sobě podrobuje. Jemu neujde ni orel v nesmírné výšce, ni ryba v hlubokosti mořské, ba i tu nejlietější zvěř zná zkrotiti. Či to není panovnictví? I dobře tak, jest to panovnictví; není však přirozené, ale vynucené lstí a

moci toliko panuje člověk nad zvíři všelikou. Původní vladařství nebylo takové, ale zcela jiné, ježto tehdy nad všemi zvířaty jediným toliko slovem panoval člověk. Neb takto čteme opět v písmě svatém: „Stvořiv tedy Hospodin Bůh ze země všechny živočichy zemské a všecko ptactvo nebeské, přivedl je k Adamovi, aby viděl, jak by nazval je; nebo jak nazval Adam každou duši živou, tak jest jméno její. I nazval Adam jmény jejich všechna hováda a všecko ptactvo nebeské a všechna zvířata země“ (I. Mojž. 2, 19. 20.). Tu tedy, o zcela jiném vladařství zmínka se činí, nežli o tom, kteráž nyní má člověk. Tehdy nebylo plaché zvíře, tehdy nebylo lstivých koček, jedovatých hadů, dravých lvů a vlků, krvožiznivých tygrů a hyen, tehdy nebylo zvířete, jež Adamovi nepřátelsky se bylo protivilo, ale všechna zvířata byla mu co panu a králi podrobena, na slovo jeho se dostavila, pokynutím jeho se odstranila. Takovéto bylo tehdejší vladařství člověka, a vladařství toto pocházelo od Boha. A rovněž tak i přirozenost lidského těla s celou přírodou co nejkrásněji souhlasila. Veškerá příroda se svými živly stála tu pohotově, by všem práním a žádostem člověka prvního vyhověla, ona byla služebnicí, člověk jejím pánem. A to byl stav ten původní, a stav tento pocházel od Boha.

Po tomto blahém stavu nadarmo se nyní ohlížíme. Není ho! Stav vzbouření a zpoury nastoupil na místo jeho. Než odkud pak přece bychom konečně k cíli se dostali, odkud pak přece pochází ten koukol? Od Boha pocházeti nemůže, vždyť pak všechny věci, které stvořil, byly dobré. Někdo jiný musil tedy koukol ten nasíti. Ale kdo? Již pohané mluvili o jakémsi původním zlatém věku, kdo však neblahého toho převratu byl původcem, toho neznali, my však ho známé, ježto písmo svaté zřejmě a patrně popisuje, kdo onen nepřítel byl, jenž koukole nasil. I byl to ďábel, jenž lstí svou prarodičů našich omámil a zvedl, že více jemu nežli Bohu uvěřili. A v tom samém neblahém okamžení, v němž první lidé svému Pánu a Tvůrci poslušnost vypověděli, v tom samém okamžení zbouřila se i veškerá příroda proti dosavadnímu pánu svému, proti člověku, a jakož Adam v nepřátelství vstoupil s Bohem, tak v nepřátelství vstoupila příroda s Adamem. A odtud tedy ten nepřiznivý stav, v němž příroda s člově-

čenstvem stojí, a který až ku konci světa trvati bude. I zmizelo jaro věčné a střídání počasí ročních, jakých nyní máme, s bolnou upomínkou na smrt a porušení nastalo, o čemž v původním stavu ani tušení nebylo; jelikož však člověčenstvo zcela zavrženo nebylo, ale Vykupitel mu byl zaslíben, tu aspoň náhradu nám dává jaro naše, ježto budoucí vzkříšení nám připomíná a naději lepší budoucnosti nás kojí. S tímto pak věčným jarem pomínulo i někdejší vladařství Adamovo nad zvířaty, i tato zbouřila se proti člověku a všeliká zvíř stala se plachou, dravou a divokou, a místo někdejšího důvěrného obcování s člověkem, přehala před obličejem jeho; neb takto, dí písmo: „A strach váš a hrůza budiž na všechny živočichy země a na všeliké ptactvo nebeské, se vším, což se hybe na zemi.“ A byť by pak vždy a všude nezpouzela se nepřátelsky příroda proti člověku, nicméně od onoho neblahého rozdvojení uzavřela se před ním a stala se mu tajemstvím, následkem čeho po tisíce let v obtížném zkoumání pachtí se člověčenstvo, by k ztracenému nad přírodou vladařství z části opět přišlo a nějaké vědomosti o jejich tajemstvíplných silách nabylo. Zkrátka hříchem prvotním zahodil člověk klíč k nahlídnutí do přírody, neb ani povstání stébla travního rozumu lidskému v nynějším stavu vyzkoumati nelze.

Tak jsme tedy poznali, odkud ten koukol, který jsme v dílu prvním v přírodě a v poměru jejím ku člověku shledali, původ svůj má, poznali jsme, že především ďábel jest původcem jeho, ježto lstivou a podvodnou řečí ďáblou zaslepena Eva po ovoci zapovězeném sáhla a i Adama k hříchu svedla. Mohu se domnívati, že snad mnohý připomínaje si strašné ty následky pádu rajskeho, zvláště však ty, jež duše se tykají, o nich dnešního dne zmínky jsem neučinil, že mnohý tedy horšiti se bude na prarodiče své; ovšem těžce hřešili a s milosti Boží mohli odolati ďáblu, než nevím, zdaž by kdo z nás zkoušku tu šťastně byl přestál. — Jistý chudý nádenník byl v službě u bohatého statkáře, kdežto děláním dríví klopotně, však počtivě se živil. Jednoho dne přišel pán do lesa a pozoroval, kterak nádenník po každém hnutí sekerou těžce oddychuje, pročež se jej po příčině tázal. „Ach, milost pane,“ odvece nádenník, „což to nevíte? tot Adam se ozývá ve mně;

kdyby on byl nehřešil, nemusil bych zajiště tak dělati, aniž tak trpce chleba dobývati. Nejednou jsme s manželkou o tom rozmlouvali, jak jen ti první rodiče tak snadné přikázání přestoupiti mohli; my bysme zajiště tak pošetile byli nejednali, abychom takovou bídu na sebe a na celé potomstvo uvrhli.“ „Myslíš?“ praví statkář, „zkusíme to.“ Po několika dnech zavolav si drvoštěpa, dí jemu: „Ty mně již po 20 let věrně a poctivě sloužíš, začež tě nyní chci odměniti. Ode zítřka budeš se svou manželkou přebývati v mém zámku a se mnou u mého stolu jísti; pokud vůli mou budeš plniti, nemá se ti na ničem nedostávat, i můžete se svou manželkou, jako druhdy Adam a Eva, blaženě živi býti.“ Jaké to plesání, když tu radostnou zprávu své ženě oznámil. Časně ráno v sváteční šat se obleknuvše, spěchali do svého ráje. Pán přijal je milostivě, vykázal jim rozkošný příbytek, v skvostný je oblékl šat, i co hrdlo ráčilo, jim podával. Jaká to blaženost! Než, přišla doba zkoušky; pán připravil hody, výborná jídla se podávala do nasycení; konečně přineseny byly rozličné pamlsky na mnoha talířích a misa pokrytá. „He,“ vece pán, „z toho ze všeho můžete jísti, kromě z té misy, již se pod ztrátou mé milosti nesmíte ani dotknouti, pokavád se nenavráťim.“ Statkář odešel, oni pak zůstali udivení nad takovým rozkazem. Nedbajíce na pamlsky, jen na pěknou mísu hleděli, stále přemítajíce, co v ní as obsaženo. Znenáhla rostla v srdci jejich žádost. „Co jen,“ pravila žena, „má tam býti? co myslíš muži, abych mísu tu poodkryla a se podívala, vždyť pán nás nevidí?“ „Ustaň ženo,“ odvece muž, „abychom nebyli nešťastni. Než druhá Eva nemohla se přemoci, i muže zvědavost přemohla. Žena pozvolna zvedla poklici, načež muž pokojně se díval; tu otvorem prodral se ptáček a fr! oknem uletěl. „Pro Bůh!“ zvolal muž a bázeň se zmocnila obou. V tom vkročil do jízby pán a přísně jim přestupek vytykal. Ti, co jako první rodiče byli neposlušní, jako onino byli vyhnáni z ráje. Nešťastníci musili opustiti zámek i bydlo blažené, a přebývajíce zas v chatrči, v potu tváří chleba si dobývali. — A tedy, nej., vědomi jsouce si slabosti své, neodsuzujeme rodiče první, ale pád jejich budiž nám výstrahou. Neb i my máme co dělati s tím nepřitelem pekelným, jenž ustavičně nás obchází a koukol vždy pohotově má, a jenž číhá,

by s ním v příhodné době v srdci našem simě dobré nakazil. Ó buďmež opatrní a bděmež nad sebou, stůjme pevně, aby onen škůdce, jenž lstí svou vypudil Adama z ráje vezdejšího, nepřipravil nás o ráj nebeský, kterýž tak pracně vymohl opět Spasitel božský. K tomu však milost Pána našeho Ježíše Krista a láska Boží, a učastenství Ducha sv. budiž se všemi námi.

A m e n.

Kázání

na neděli dvacátou šestou po sv. Duchu.

„Podobno jest království
nebeské zrnú horčicnému.“
Mat. 13, 31.

Když takto času nedělního a svátečního k poslouchání slova Božího se scházíváme, a čtouce sv. evangelium, život Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista a jeho skutky na mysli uvažujeme, tu mi nejednou již napadlo, že snad v mnohém z vás povstalo to přání, byste na své vlastní oči byli mohli viděti, co Kristus někdy k podivení shromážděných zástupů konával. Mnohý by snad rád byl seděl mezi hodovníky na svatbě v Kani Galilejské a vína Kristem zázračně z vody učiněného si připíjel; onen by byl rád se zástupy na poušti do trávy se posadil a chleba zázračně rozmnoženého okusil; jiný opět rád by byl viděl, kterak Ježíš po moři chodil, aneb kterak krutou bouří slovem utišil; jiný opět byl by rád býval svědkem, kterak Ježíš slepým zrak, hluchým sluch a němým řeč navracel, aneb kterak Lazara, mládence naimského, aneb onu dcerušku knížece opět k životu vzkřísil. Než odpuste, že vám říci musím, že přání toto vaše jest marné; tyto zázraky, které někdy Ježíš na této zemi konal, zázraky tyto nebude vám nikdy možná viděti. Však co škodí! Jste-li zázraků žádostiví, tu jen postačí, abyste pozorným okem kolkolem se ohlédli, a při pozorném a bedlivém zpytování rozličných událostí, shledáte až podnes zázraků nemalých; z nichžto na jeden na základě dnešního sv. evangelium vás chci upozorniti.

Když jedenkrát mluvil Pán Ježíš k zástupům, připodobnil království nebeské, t. j. svatou církev, své evangelium, svou svatou víru, k zrnú horčicnému, řka: „Podobno jest království nebeské zrnú

horčičnému, které vzav člověk nasil na poli svém; kteréžto zajisté nejmenší jest mezi všemi semeny, když pak zroste, větší jest nežli všechny byliny a bývá strom, tak že ptáci nebeští přilétají a bydlí na ratolestech jeho.“ Těmito slovy předpověděl milý Ježíš, že církev jeho, totiž počet věřících křesťanů, zpočátku bude maličký, skromný a nepatrný, že bude podobný zrna horčičnému, nebo zrno horčičné jest nejmenší mezi všemi semeny; tento však malý počet křesťanů že časem tak se rozmnoží, jako z horčičného semena v teplých krajinách východních vzrůstá strom veliký, tak že ptáci nebeští přilétají a bydlí na ratolestech jeho. A vskutku jak to Spasitel náš předpověděl, stalo se, maličký počet vyznávaců Kristových tak se rozmnožil, že církev svatá vzrostla ve veliký strom, jehož větve daleko široko se rozkládají; tak že nyní počet pravověřících křesťanů 170,150 000 duší obnáší. A toto rozšíření církve sv. jest ten zázrak, který na vlastní oči viděti můžeme a na který pozorný vás učiniti jsem přislíbil; neboť že v rozšíření církve sv. až podnes zázračná ruka Boží se jeví, o tom se přesvědčíte, když na chvílku k vám pohovořím, mluvě ve jmenu Páně.

Pojednání.

Představte sobě, moji drazí, nepřehlédnou planinu, na kteréž by krutý boj měl se svěsti. I stáli by tu tisícové vojinů spolených mocností. Všickni byli by jak náleží ozbrojeni a jen by čekali, až nepřítel se přiblíží. A hle, tu by se blížilo dvanácte mužů, beze všeho brnění a zbraně, a postavili by se v šik, chtěje bojovati s těmi tisíci a je přemoci. Co soudíte, byla-li by to věc možná? Věru směšný byl by to pohled. A podobně as dopadalo to při rozšiřování víry křesťanské. Dvanácte sprostých, neučených rybářů vyslal Pán Ježíš, aby svatou víru všemu světu hlásali. Než jak těžký byl to pro ně úkol. Překážky co vysoké zdí a hory v cestu se jim stavěly. I protivili se židé i protivili se pohané.

Židé velice si na tom zakládali, že jsou vyvolený národ Boží. Však kdyby se jen byli také, jak na vyvolený národ sluší, chovali. Ale oni byli marní, časné a pozemské štěstí mělo u nich jedině cenu a váhu; pobožnost přemnohých byla jenom zevnitřní a uvnitř panovala hříšnost. Oni

očekávali Mesiáše, ale co krále mocného a vítěze slavného, kterýž by z nenáviděného poddanství římského je osvobodil a k veliké slávě povýšil, aby nade všemi národy panovali a všemi statky oplývali. A nyní měli přijati Mesiáše chudého, pokorného, měli přijati učení toho, kteréhož nenáviděli, pronásledovali a na kříži hanebně usmrtili. Aj, to se nemělo státi! Ne, to nechťeli, to jim bylo pohoršení. A co pohané?

Ti vězeli až po krk v bludech a nepravostech. Jejich všelikými bludy zatemněný rozum nemohl se nikterak sprátněti s učením křesťanským, bláznovstvím zdálo se jim býti, kdyby víru přiložiti měli tomu, že na př. Ježíš jest Bůh a spolu člověk, že se narodil z Panny čisté, že zemřel za pokolení lidské na kříži mezi dvěma lotry, že třetího dne vlastní svou mocí vstal z mrtvých. A co teprv když viděli, že by co křesťané museli se odříci těch nepravostí, v kterých si tak velice libovali a které jim pohanské jejich náboženství dovolovalo.

Odporné tedy a protivné bylo jak židům tak pohanům náboženství Kristovo, i nenáviděli svaté učení toto a potlačiti je a vyznávace jeho vyhubiti snažili se všemožně. Zvláště pak pohané a mezi nimi 14 císařů římských vynakládali po 313 roků všechnu svou moc, chytrost a zuřivost na to, aby potlačili a udusili zrno horčičné víry křesťanské. Mečů, křížů, skřípců, kol, háků, hranic, hladových lvů a tygrů, zkrátka všeho, co se jenom nelidské ukrutnosti vymysleti dalo, použilo se proti zmahajícímu se křesťanstvu. Spikli se národové, protivili se knížata i poddaní, zbraně se chápali úřadové, hrozili strašnými mukami, hrozili ukrutnou smrtí, odjímali statky, vyháněli z vlasti, zavírali do tmavých žalářů, pouštěli a štváli litou zvěř, strojili skřípce a plamené hranice, pekli za živa, utínali nohy a ruce, vypichovali oči, vytrhovali jazyky, a to vše pro víru Kristovu.

A k tomu, jakož všude koukol mezi pšenici se najde, byli i mezi křesťany hned za prvních dob lidé, kteří svaté to učení překrucovali. bludně vykládali a lid sváděli. A v těchto smutných okolnostech měli apoštolové a jejich první nástupcové na rozšíření sv. víry pracovati, takovéto překážky měli přemoci; jak medle mělo se tu ono semeno horčičné svaté víry ujmouti a ve veliký strom vzrůst? I smutně

pohlížela tu mnohá nábožná duše a truchlila, jako by po církvi již byla veta.

Když se pronásledování křesťanů rozmáhalo, odebral se sv. Polykarp, biskup Smyrnský, v asiatské krajině Jongi, se svým věrným učedníkem Krescensem do kraje. Jednoho dne, když Polykarp k večeru vyšel před dům mezi stinné stromy, našel Krescensa pod dubem, jenž hlavu rukou si podpíraje, slzel. Velebný stařeček k němu přistoupiv, ptal se: „Synu můj, proč pláčeš?“ Načež Krescens zdvihnuv hlavu vece: „Jak bych neměl truchlit a plakati, připomínaje si království Boží na zemi? Strašlivé bouřky na ně se ženou a hrozí mu záhubou v mladosti jeho. Mnozí vyznávači již odpadli a zpronevěřili se. Proto truchlím a slzím.“ Usmívaje se odpověděl biskup: „Milý synu, království Boží jest podobno stromu, jež rolník vychoval. Soukromí vložil kel do země a odešel. Klička se ujala a mezi koukolem a trním vzešla, nad trní vyrostla a trní jejím stínem zašlo, strom rostl a větrové okolo něho hlučíce, silně s ním potřásali, tím hloub ale kořeny do země zaráželi a větve se až k nebi vypínaly. Takto bouřky strom upevnily. Když pak znamenité výšky dosáhl a stínové jeho daleko se šířili, rostl opět pod ním koukol a trní. Na to však ve své vysosti nedbal a nyní stál tiše a pokojně strom Boží.“ Takto promluviv výborný biskup, umkl; pak podav Krescencovi ruku, přivětivě pravil: „Když se na vrch stromu koukáš, co ti záleží na koukoli, jež se okolo jeho kořenů plíží? Zanech to tomu, jenž strom vštípil.“ Tak těšil šedivý biskup věrného učedníka svého, který pod dubem slzel a truchlil, vida kteraké nesnáze a pronásledování na církev svatou se ženou, by ji potlačily a vyhubily. — „Zanech to tomu, jenž strom vštípil,“ tak doložil staričkový biskup, jako by byl říci chtěl, ten, který církev sv. založil, nedopustí, aby zahynula; a důvěra stařečkova nebyla zklamána. Neb patřte, duše drahé, jaký tu zázrak Boží!

Židé i pohané, jak jsme před chvílkou viděli, co lstní nepřítelé povstávají proti křesťanům, překážky, jaké jen vymysleti se daly, staví vzrůstu svaté církve v cestu, císařové římsí pronásledují a nejkrutějšími mukami stíhají všechny, na kteréž jen dosti malé podezření padlo, že by křesťany byli; a naproti těmto všem nepřítelům stojí tu dvanácte sprostých, neučených rybářů s několika pomocníky. Co se tu medle dalo

očekávati? Což jiného, než-li že ta hrstka vyznávačů Kristových padnouti musí. Avšak nikoliv! Divte se, zahanbení byli nepřítelé a církev sv. zvítězila slavně. Čím více pronásledování se zmáhalo, tím více křesťanů přibývalo, pod mečem katův křesťanstvo rostlo, krev mučedníků byla úrodnou rosou a semenem nových křesťanů. Horčičné zrna království Božího nebylo vyhubeno, ale vzešlo, pučelo a u veliký strom vzrostlo, a to s takovou rychlostí, že již Tertulian, syn pohanského setníka, který r. 185 po Kr. křesťanem se stal, takto bez okolků k pohanům mluvil: „Od věřejška jsme, a všechno, co vašeho jest, naplnili jsme; vaše města, vaše ostrovy, vaše pevnosti, vaše radnice, vaše paláce císařské jsou plny křesťanů; jenom vaše chrámy a divadla zanechali jsme vám.“ Nejm., suďte nyní sami, bylo-li to dílo lidské? Ó rcete, zdaliž zázračná ruka Boží tu nepůsobila?

A hle, tento zázrak Boží, který tehdy se stal, jevil se povždy v církvi svaté a až podnes jej viděti může každý, kdo zúmyslně oči svých neodvrací a nezavírá.

Častokráte hnaly se strašné bouře na církev Kristovu. Tak v 16 století povstal Luter a Kalvin proti církvi sv., haněli a tupili tuto neposkvrněnou choť Kristovu; ubožáci, oni chtěli napravití učení božské, překrucovali články víry, ale tak, aby smyslnosti tělesné vyhověli. I našli sluchu, byvše od mocných knížat podporováni; neb píšala sladce zní, když ptáček ptáčata vabí. Než co porídili? I odtrhli se ovšem celí národové od pravé církve, poschla ratolest na stromu církve, za to ale vypučela a vzrostla s tím větší silou ratolest nová, zelená; vyšli mužové, Duchem sv. naplnění, do krajin vzdálených, mezi divochy a získali nových katolických křesťanů na tisíce. A kde jsou nyní přívrženci Lutrovi a Kalvinovi? I žijí až podnes, ale na sta sborů jsou rozděleni, aniž věří více tomu všemu, co jim předepsali zakladatelové jejich, stydíce se již za jméno jejich.

A když na konci minulého století a na začátku nynějšího v zemi francouzské strašná revoluce zuřila, tu takřka celé peklo proti církvi katolické se shluklo. Mnoho bylo by tu mluviti, co se tenkrát na vyhubení církve katolické v zemi francouzské dělo. „Pryč s církví katolickou! Francouzsko musí přestati býti katolickým, má-li býti šťastné,“ tak plným hrdlem

volali mužové, jenž po zlatě a stříbře kostelním a krvi kněžské žíznil. V krátkém čase byla tam církev svých statků a svatých práv zbavena, hlavě celého křesťanstva poslušnost a povinnovaná úcta odeprána; kněží, klášterníci, jeptišky byli vyhnáni, oltáře zbořeny, obrazy svatých porouchány, kříž Kristův nohama šlapán, chrámy vydrancovány a všecky známky svatého náboženství co nejhanebněji zneuctěny a zrušeny. Vira v jediného Boha byla za největší provinění držána, a kdož by jen sebe menší známku sv. náboženství byl na jevo dal, smrtí byl trestán. A již jásali zaslepení, že vira v Boha, vira v Krista, Spasitele světa, na vždy, na věky bude vyhlazena; než zpozdilci, co pořídili? Mnoho ovšem krve nevinné bylo prolito, než hle, opět otevřeny byly chrámy Páně a služby Boží konati se počali, vyhnání pastýřové duši navrátili se opět k oširelým osadám svým a opět svobodně vyznávatí mohl každý víru katolickou. Nejm., kdož tento převrat učinil? Nejeví-li se tu patrně zázračná ruka Páně.

A konečně uvážíme-li, co všecko za nedávno uplynulých let se dělo, kterak v tom zmatku plném čase nepřátel všeho pořádku a svatého náboženství na vyvrácení církve sv. slovem i spisy se moždili, kterak nástroje si brousili, by ten ze zrna horčičného vzrostlý strom církve sv. podsekl a kterak se radovali, když sv. Otec náš Pius IX. Řím, své sídlo, opustiti byl donucen, domnívajíce se, že církvi katolické již umíráčkem jest odzvoněno; a uvedeme-li si na mysl, kterak opět vše v dobrou stránku se obrátilo a sv. Otec doprovázen vyslanci všech evropských mocností při radostném provolávání národa římského k radosti všech dobrých a věrných katolíků vítězně do sídelního svého města byl doprovázen, to-li vše moudře uvážíme, nemusíme-li tu hlasitě vyznati, že zázračná ruka Boží tu působila, že ten, který strom církve sv. vštípil, jej proti všelikým těm bouřím chránil.

A tak, moji drazí, na stromě církve svaté katolické, který dle podobenství dnešního sv. evangelium z nepatrných počátků ve veliký strom vzrostl, vidíme, kterak Bůh až podnes divy a zázraky činí. Tolik nepřátel, toliké pronásledování proti této církvi povstalo, a hle, navzdor všem snahám nepřátelským, vždy zvítězila, a já vím, že lhářem nebudu na věky, když řeknu, že vítěziti bude vždy, neboť ta

ruka, kteráž zázračně ji chránila až podnes, chrániti ji bude i budoucně. A protož nebudu jako onen učedník Polykarpův, jménem Krescens, truchliti nad církví, vida, kterak všeliké nesnáze a překážky v cestu se jí kladou, to zanechám dle rady, kterouž někdy onen velebný stařeček Polykarp učedníku Krescensovi dal, tomu, který ji vštípil: ale truchliti, vším právem truchliti bych měl, avšak ne já toliko, ale každý křesťan nad těmi dušemi, jež všeliké ty nátlisky ji činí a s ní pohrdají. Než já vím, aspoň pevně se domnívám, že do počtu takových z vás, milí křesťané, nepřináleží nikdo, ale tu silnou důvěru ve vás skládám, že se všickni se mnou z toho štěstí radujete, kteréhož se nám dostalo tím, že i nám milý náš Bůh ve stínu toho světosahlého stromu církve sv. místečko dopřál, že i my jako ptáci nebeští na ratolestech jeho bydlíme. Jen toliko mějme se na pozoru, abychom blahého stínu toho stromu nehodnými se nestali. A protož nebudme jako draví jestřábi a ostríži, zlými řečmi a zlým příkladem bližnímu škodíce; ať nejsou v stínu stromu toho divoké kachny t. j. nestřídmi milovníci jídla a pití; ať na stromě tom nehnízdí loupeživé straky a havrani, kteříž se statků svých bližních hříšně dotýkají a jmění své nespravedlivým způsobem rozmnožují. Ať na stromě tom nejsou divoké husy, jimžto se podobají nezvedení mladíci a mladice, kteří svou radost hledají v tom, když mohou ve velkém hejnu křik a nezbednosti ohavně páchat. Ať tam nejsou volavky a bukáci a jiní vodní ptáci, kteří se nejraději v bažinách a močálech chlipnosti kochají. Takovými ptáky nechť ať nejsme na stromu církve svaté, sice bychom nebyli hodni hověti si v stínu jeho. Ale, křesťané milí, budme jako slavičí na tomto svatém stromu, líbeznými zpěvy chválice Boha a Pána svého, toužebnou láskou jej milující a vroucně mu sloužící. Tak jako slaviček útluu větvičku pevnými nožkami objímá a potom bezpečně stojí, jakkoliv silný vítr stromem otrásá, tak i my v pevné poslušnosti držíme se příkazů Božích a pak bezpečně si budem hověti v samospasitelném stínu církve Kristovy, až nám konečně popráno bude s ratolesti tohoto stromu povznést se do raje věčného.

A men.

Spojme všichni se...

Jen zloba, zášť a nenávisť
dnes všude bují, pučí —
a běda, běda každému,
kdo lásce, smíru učí!

Dnes vlast jest, víra, ba i Bůh
jen trnem mnohým v oku —
kdo k jich se řadám nepřidá,
pln jest nepřátel, soků. —

Ti lži a drzou pomluvou
jej lehčí, tupí, haní —
a marna jeho práce, boj
š čestnou proti nim zbraní...

Však chabé také vítězství
lži a podvodu bývá —
zárodek smrti předčasně
vždy ono v sobě skrývá. —

A pravda musí zvítězit'
a láska k Bohu, vlasti —
jen ničím, druží, nedejme
v snahách se svojich másti!

Jen sdružme, spojme všichni se
pod prápor jeden, bratří,
a chvěť se bude nepřítel,
až voj náš jenom spatří...

A až se v boj s ním pustíme,
pak teprv bude zřítí,
jak těžko lži jest se pravdou,
zášti se s láskou bítí...

Zahanben počne couvati,
v útěku hledat' spásu —
a lid svedený poslouchat'
zas bude pravdy hlasu...

Prok. Zaletěl.

Staré plebanie v dekanátu Bozenském.

Príspevok k českému církevnímu
místopisu.

Napsal J. P. Hille.

(Pokrač.)

III.

Kasejovice.

Při silnici z Blatné do Nepomuka roz-
kládá se město Kasejovice s farním ko-

stelem sv. Jakuba. Kostel ten jest založení
prastarého. Již r. 1308 připomínají se dě-
diny kostelní a sice v listině, kterou Pro-
tiva z Kasejovic vysadil Kasejovice za
městečko a mnohými výsadami je obdařil.
Patrony kostela byli původně vladykové
z Kasejovic, jejichž rodná tvrz stávala
opodál chrámu a po níž jen nepatrné stopy
se zachovaly.

Z farářů zdejších známe kněze Hosti-
slava, kterýž zde před r. 1364 byl plebá-
nem. Tento plebán vzdal se však svého
místa, načež dosazen byl sem kněz Jindřich
ze Lnář. Tento plebán zemřel r. 1386, na-
čež stal se tu farářem rodák zdejší, He-
rold z Kasejovic.

Roku 1415 byl zde farářem kněz Jan,
potom farář ve Stražišti a po něm byl tu
kněz Kliment (ještě r. 1418).

K farnosti zdejší náležel tehdy tak zvaný
kněžský dvůr, o němž v staré knize zá-
pisní častěji děje se zmínka.

Půlletního desátku odváděl zdejší farář
30 grošů. R. 1475 jmenuje se plebánem
zdejším kněz Martin.

V XV. věku častěji vzpomínali Kase-
jovičtí na kostel a v závětech svých od-
kazovali jistě platy na penězích aneb ve
vosku, jakož i mnohé pokuty odváděny
pro dobro kostela zdejšího.

Jakub Ladman dal r. 1455 za hlavu
nebožtíka Václava Špináčka, synu jeho
4 kopy gr. a deset liber vosku ke kostelu.

R. 1464 vyřčeno, aby Pech Houska
ty peníze, kteréž jest nebožtík Jakub Domu
na smrtelné posteli odkázal na kostel bez
dalšího poručení složil na sv. Václav nej-
prv příští. Barton Včelín platil r. 1544
desátku farářů z každého obilí po 9 sno-
pech totiž žita, ječmene a ovsa.

Právo patronátní sdělili po vládcích
Kasejovických asi r. 1465 rytíři Zmrzlíci
ze Švojsína, majitelé sousedního zboží
Lnářského.

R. 1624 stal se v Kasejovicích kato-
lickým duchovním správcem kněz Matěj
Mettaneus, rodem z Horažďovic. V povin-
nosti té zůstával dlouhá léta. Obročí jeho
bylo nehrubě výnosné.

Chrást sv. Jakuba většího opatřen byl
tehda třemi rouchy mešními, třemi kalichy
a pražským missálem. Kostelní důchod
plynul ze tří (?) krav zádušních a spravov-
ván byl desítkou kostelníky, kteří před pa-
tronem a farářem vydávali počet z vla-
dařství svého.

Kněz Matěj měl desátku po 20 měrách žita, ovsa a ječmene a osíval asi 12 měřic farních pozemků. Práva štolového užíval tak, že přijímal při křtu a pohřbu 6 kr., při oddavkách 30 kr.

Když r. 1642 přijel k němu vikář blatenský na visitaci, prokázal se třemi tištěnými výnosy sněmu Tridentského a písemním svolením bývalého arcib. oficiála Kašpara Arsenia z Radbuzy, že smí rozhřešovati od případů zadržených, především pak uváděti jinověrce do církve, ačkoliv tvrdil, že na osadě jeho není, kdo by s katolíky nesrovnával se v náboženství.

Zvláštní podnět k pohoršení zavládl tehdy Jan Klenka, sklenář z Předmíře, na osadě Kasejovické. Když totiž přistoupil k stolu Páně, přijatou hostií z úst vyňal a ke kouzlům chtěl použiti. Farář Kasejovický oznámil ten případ jeho vrchnosti Adamu z Trautmansdorfu a na Lnářích, načež zaopatřeno mu přístřeší v žaláři Lnářském.

Jak málo svědomitě před válkou 30letou svěceny byly svátky v roce, dosvědčuje tento případ z krajiny zdejší:

Jistý sedlák na den sv. Martina tehdy v den zasvěcený své postoly prtoval (boty neb škorně opravoval) v Hradišti, na osadě Kasejovické. Napomenut byv, aby to ve svátek nedělal, odpověděl: „sv. Martin jistě moje boty sám opravovati nebude.“ Sotva slova ta rouhavá vyřekl, hned nenadále jedno oko svým šidlem propíchl (1584).

Osada Kasejovická tehdy velmi rozsáhlá byla: Patřilyť k chrámu Kasejovickému tyto vesnice: Chloumek, Hradiště, Oujezd, Polánka, Předmír, Zamlyní, Metla, asi do r. 1855 Lnáře s filiálním kostelem a s kaplí v zámku, Torovice, Záhorčice, Řiště a Kocelovice též s filiálním kostelem.

Aby farář všem povinností osadníků vyhověti mohl, musel vydržovati dva osobní kaplany. Teprve když ve Lnářích vystavěn byl r. 1684 klášter řádu bosáků sv. Augustina a posléze když téměř roku 1786 svěřena duchovní správa a samostatná nová farní osada Lnářská utvořena, zmenšen byl značně obvod fary Kasejovické.

Faráři v Kasejovicích byli: Tobiaš Fischer (1650—1667), Václav Ang. Philomela, resignoval r. 1679, Bohumír Lud. Kolumbán († 1725), Josef Pubec († 1731), Adam Kohout († 1760), Václav Pivec († 1802), Raimund Wagner († 1808), Vojtěch Nechyba († 1827), Antonín Havlíček

(† 1854), Frant. Švúger († 1870), Ondřej Záhorík († 1873). Nyní jest dp. Jan Jelen, č. děkan v Kasejovicích.

Při faře jest zřízeno místo osobního kaplána.

Popis. Chrám sv. Jakuba zbudován jest v slohu gotickém, z něhž však zachovalo se pouze křížové klenutí presbyteria a pak jižní vchod do kostela. Okna byla během let rozšířena, k presbyteriu pak přistavěny po obou stranách oratoře. Strop loď jest rákosový. Na hlavním oltáři jest obraz sv. apoštola Jakuba, malovaný r. 1873 Šebelem z Písku; na pobočních oltářích jsou pěkné sochy sv. Jana Nepom. a Panny Marie bolestné.

Při kostele tom založeno bylo r. 1750 „bratrstvo srdce Pána Ježíše,“ kteréž za císaře Josefa II. zrušeno bylo.

Kamená křtitelnice pochází z r. 1736. R. 1755 v měsíci červenci dlažbou kamennou kostel podlážděn byl a tu shledáno bylo několik náhrobků s těmito nápisy: Při straně evangelia u velkého oltáře byl náhrobek:

„Leta Panie 1586 w pátek před svatým Mikulassem umrzel jest urozený pan Jan Hubka z Černčic a v Kasehodicích, Geho Milosti Czysarzské Wejberčí posudného v kraji Práchenském. Pán Bůh racz dussi geho milosti w byti.“

Na to po druhé straně, kde se epistola čte:

„Leta Panie 1632 23. Martii umrzel urozený a statečný rytíř pan Jan Lipowsky z Lipowice a na Starém Smolivci w letech 53 jehožto dussi Pán Bůh milosti w bejti a w poczet swych wywolenych přigiti racz.“

Na třetím kamenu, který as uprostřed kostela leží, jest v znaku hlava osličí a na proti sobě tři pole vyryté, dalo se pouze přečísti:

„Tuto leží Petr Zmrzlik z Svopuna, který umrzel ten patek před Božím narozením . . .“

Nápisy na ostatních náhrobech nedaly se už tehdy přečísti.

Zvonice stávala původně opodál chrámu. Nová bání se železným dobře vyzlaceným orlem dána na zvonici dne 10. července 1738. Při svěcení tehdy předsevzatém vloženy do bání sv. ostatky a pamětní listina. Zvonice tato zbořena byla r. 1854 a vystavěna při samém západním průčelí kostela nová štíhlá věž, na níž lonského roku dána nová vyšší střecha pyramidová

a hodiny. Na věži visí čtyry zvony, které sem ze staré zvonice přeneseny byly. Na největším z nich čteme:

„Conatu piorum territorianorum Cisse iovicensum, ad majorem gloriam Dei et beatissimae semper immaculatae Virginis Mariae, omniumque sanctorum et sancti Joannis Baptistae, haec campana transfusa est Pilsnae, anno Domini 1856. per fusorem campanarum. Perner, civem Pilsnensem.“

Na druhém zvonu řeč. sv. Jana:

„En ego Campana FVsa CLatoviae Coronato CaroLo seXto Pragae et Canonizato sanCto Joanne Nepo.“ Joannes Pricquey.

Vynikající písmena dávají letopočet 1723.

Na třetím zvonu:

„Ad majorem Dei gloriam et honorem s. Wenceslai anno 1684 renovata sum sub dominio Ill. Dni. Dni. Thomae Zachaei Sac. Rom. Imp. Comititis Czernin de Chudenic haereditariae Dni. in Schlüsselburg etc. speciali Ejus aliorum multorum benefectorum subsidio, Clatoviae anno Dni. 1684. Stephanus Pricquey, civis Clatovenssis me Fudit.“

Na umíráčku:

„Přelil Karel Bellmann, c. k. dvorní zvonař v Praze r. 1864.“ (Pokrac.)

Útěcha s kříže na hřbitově.

Ó všichni vy, již jdete kolem
a stížení jste krutým bolem,
sem popatřte a vizte muka,
jež snášel Kristův bok a ruka.

Slyš, otče, v žalu tklivém
hlas s nebe těšivý:
nech synka v spánku snivém,
onť o svém ráji sní.

Již-nelkej, máti milá,
a setři slzí proud,
tvá dcera ušlechtilá
si chválí nebes kout.

Tvůj ustaň, ženo mladá,
pláč, nářek, kvíl a žel,
jejžs měla z duše ráda,
muž dobrý vzhůru spěl.

Slz proudy, synu, ruší
klid srdce otcova

a tíží vzletlou duši
jak skála z olova.

Vzlyk, dcero, nářku živý
o matku odešlou
Bůh slyší milostivý
a zmírní láskou svou.

Tvůj bratr, sestro truchlá,
tí s hůry vzkazuje,
že láska neutuchla,
že dál tě miluje.

Ty panno opuštěná,
bez otce, matky, všech,
tam Panna, Matka, Žena
tvůj cení kvíl a vzdech.

Tvůj přítel věrný, mladý
se těší v nebesích,
žes prolil slzy tady,
že vzkličí kvítí z nich.

Vy rodiče tu šíří,
vy dítky siré tam,
boj, jenž vám v brudi víří,
vnes anděl v nebes chrám.

Bůh lásky lásku splatí,
již k mrtvým chováte,
mír anděl míru vrátí
vám v srdce roztaté.

Dr. M. Kovář.

Od čísla k číslu.

Fr. K. Sionský.

I.

Bylo to za rozbředlého jarního dopoledne, kdy po císařské silnici k malé vesničce Bijaně hrčel jednokoňský malý kočárek. Slunce každou chvilku schovávalo se ještě za tmavé deštěm obtěžkané mraky, z nichž chvílemi vítr přinášel studené krůpěje jako rozhrátého sněhu. Kola kočárku hrčela rozjetou silnicí, na níž místy, kde byla poloha nižší, ležel ještě sníh špinavý, plný kalné vody. Práva březn vá stafáž.

Silnice táhla se do kopce, krátkého sice ale prudkého, v němž musil ubohý, hubený koník vzepřítí všecku svoji sílu a pak vybíhala mezi stavení vesničky Bijaně. Po mnohém pobízení a chvílemi i padné ráně otlělého červenonosého kočího

vjela příležitost do vesnice a projevši téměř celou, zastavila u statku dlouhého se žlutě natřenými vraty. Na přední straně nad okny budovy skvěl se nápis červený v bílé půdě: „Představený obce.“

S kozlíka skočil druhý muž a postranními dvířkami vešel do statku. Nebyl tam dlouho a již zavržla vrata a s hlomozem otevřeny obě vrátnice, aby mohl povoz vjetí do dvora. S hlukem vyřítili se dva psi proti vjíždějícím, ale sprážením ranou kočího utichli a zalezli do děr.

Kočárek popojel až k dveřím síně a zastavil. A již otevřená síň a na prahu objevil se pan představený. Byl to silný, mladý ještě muž, ale hlava jeho byla již téměř lysá, jen sporné vlasy rezavé barvy vroubily kolem jako seschlý starý věnec. Tvář jeho byla obrostlá vousem stejně barvy, stríženým do špičky, která s velkou pozorností a každou chvíli byla nakrucována a svědčila, že majitel si na ní velmi mnoho zakládá. Uprostřed seděl velký silný nos, hlídán jsa párem šedozelených očí. Pan představený vyšel s mužem, který ohlašoval před chvilkou povoz až na „zapráž“ a ukazuje na vůz, ptal se svého soudruha hlasem ne příliš potěšitelným:

„Kterého hroma zas to sem vezete? A k tomu v „drožce,“ jako by nemohl jít pěšky. Máme tady dost darmožroutů ještě tohle!“

„Nezlobte se, pane starosto,“ odvětil mu oslovený, vždyť jest to z vašeho přibuzenstva.“

„Cože?“

„Inu jest to vaše vlastní tetička.“

„Tak,“ a pan starosta bral se ku dvířkám kočáru, aby se přesvědčil. Ale jak se zdálo, byl tím pohledem poněkud sklaman a zrak jeho tázavě spočinul na příchozích.

„Inu jest to stará Vínérka, či ji neznáte?“

„I znám, znám a co zde chce?“

„Muž jí umřel, váš strýc, a sama se rozstonala. Byla v nemocnici v ošetřování a včera pustili ji domů. Ale domova nemá. Co zbylo po mužovi mezi její nemocí bylo prodáno na zaplacení nájmu a dloužků, a sama nemá vlastního jmění. Na práci je stará a žebrat, to ji žádný nechce posílat. Vždyť má ještě přátely. Prosila tedy nás, tuhle Paďouka, aby ji k vám dovez a mne, abych jel s ní. Chudák bude asi skřehlá tou cestou, vždyť nemá kalého hadru, moje stará půjčila jí šat, aby nám snad nezmrzla.“

„No, vždyť to není o Vánocích.“

„Abysme ji tedy složili, pane starosto!“

„Složili, co — tady? Já sám nemám místa a pak, kdo ji má kdy opatrovat. Zavezte ji do pastoušky. Ať ji zatím slouha něco dá a přijde sem. To je nadělení, to bych já měl takhle přátel až po krk, roznesli by mi statek a mohl bych jíti že-brotou sám.“ A obrátiv se zády ke všem, ubíral se do síně.

Paďouk obrátil a vezl „tetu“ do pastoušky. Ta na to hleděla s udivením.

„Dobře že je natvrdlá a že to neslyšela, bylo by jí to líto,“ poznamenal druhý, vlezaje k Paďoukovi na kozlík. Ale ze svého klamu hned byl vyveden Vínérkou.

„Kam mne to zas vezete?“

„Inu mají prý pro vás přichystáno jinde,“ a k Paďoukovi dodal: „Hned bych s tím ale švihl. Co se natrmácím a pro nic za nic, jen pro to, že jsem takový dobrý chlap.“

„I nech toho, složme ji radši a bude po komedii.“

A již zastavili a pomáhali Vínerce dolů před pastouškou. Slouha vyběhl jen tak v kalhotách a s dýmkou v ústech, očumuje návštěvníky. Pak ale na oslovení jednoho z mužů, šel pomoci staré dolů také. Než ta jeho pomoci už nepotřebovala.

„Tady vám posílá pan starosta tuto ženu, abyste ji vzal k sobě a dal jí něco jísti a pak k němu přišel.“

„A co je to zač?“

„On vám to poví sám.“ A s tím vyskočili do vozu a zmizeli. Slouha pohlížel za nimi chvilku a pak se obrátil k staré.

„Tak pojďte.“ Ale ta ho neslyšela, stála, v očích slzy a ústa třásla se tajemnou bolestí.

„Pochvilí je trochu nachluchlá, musím na ní nahlas.“ A spustil, nakloniv se k uším staré: „Járku, dál nic?“

„Jdu, jdu,“ a belhala se do pastoušky. Slouha otevřel dveře sednice a vešli do teplé jizby.

„Pochválen Pán Ježíš Kristus,“ poznamenal Vínérka, vstupujíc.

„I dežto . . .“ odvětila slouhová, obračejíc se od plotny k příchozí a tázavě vzhlédla na muže, kdo že to asi.

„Pan starosta nám posílá. Maš ji dátí něco teplého a já tam mám přijíti,“ a aby vysvětlil trochu situaci, podotkl: „Je trochu hluchá, musíš s ní nahlas. Tondo,“ obrátil se ke klukovi, který spolootevřenou hubou

pohlížel na přichozí osobu, „podej mi boty a čepici,“ a sám vytáhl z truhly kabát a začal se oblékat.

Víněra zatím sedla si na lavici u kamen a mlčky pohlížela na všecky. S tváře kapaly jí slzy jako rosa a smáčely tu ustáralou vráskovitou tvář, posetou sem tam šedými chloupky. Ruce sepjaté spočívaly na klíně a prsa chvílemi se zdvihala těžkými vzdechy . . .

II.

Pan starosta vešel do světnice zpět, přivítán byl drahou polovici otázkou, kdo že to je na dvoře.

„I nikdo už,“ mrzutě odvětil. Ale neměl tak lehce vyváznouti.

„A kdo to byl?“

„Také musíš všechno vědět. Abyš dala pokoj, tedy byla to moje teta.“

„Teta? Která?“

„Horská!“

„A co pak ti chtěla?“

„Co chtěla? Abych si ji uvázal na krk, to by chtěla. Jako bych neměl dost svého. To by bylo výminkářů. Dost mám jednoho. Měli peněz oba, nebožtík strýc i ona dost. Ale to bylo všeho. A nás si tehdy nevšimli a teď by přišli na krk. Ať jim dají, co z nich měli dříve dobře. Ale já nedám nic; nic, než co budu muset dát.“

„To máš pravdu, to by moje děti pak musely umřít hladem, kdybys všechny přátely měl živit. Nedávej nic.“

Posílněn tímto výkladem své ženy, počal si teprve pan starosta ulevovat. Než z toho ho vytrhlo zaklepání na dveře.

„Dále.“

Dveře se otevřely a na prahu objevil se slouha. Smekl uctivě čepici, uklonil se panu starostovi se slovy: „Šťastného dobrého poledne vinšuji. Pán Bůh rač pozdraviti všechny vespolek.“

„Dobře, dobře. Víte proč vás volám!“

„To prosím ne, ale dovolil-li by mi vzácný pan starosta poznamenat, tedy snad pro tu babičku.“

„Ano pro tu. Je u vás?“

„Ano, prosím. Stará ji tam dává něco teplého, jak jste račil propovědět, vzácný pane starosto.“

„Víte, kdo je to?“

„Ne, nedovedu se pamatovat.“

„Také na tom nezáleží a nemusíte se po tom shánět. Přišla nám sem na krk — obci jako — rozumíte.“

„Ano, zcela dobře!“

„Proto dojděte k sousedům, aby sem přišli, že jako mám s nimi co jednati. Jaké to bude jednání, nemusíte zrovna říkati.“

„Jak si ráčejí přáteli.“

„Tak jděte, že je čekám.“

Slouha s ukloněním vyhrabal se ze dveří a zamířil po číslech. U prvního se zastavil, u radního Ksichty. Ten nakládal hlinu na kompost na dvoře. Slouha se zastavil u dvířek, a počkav, až se utíší pes, začal z vysoka svou ohlášku.

„Slavný úřad, pan starosta se nechá poroučet a aby se páni sousedi sešli dnes do rady. Je to velmi nějaké důležité, protože je pan starosta jistě čeká.“

„A co to je zas?“

„To prosím já nevím.“

Mezi tím již vyšla paní radní, tlustá, zdravá žena.

„Vy byste nevěděl,“ začala, „aby vám to pan starosta neřekl, vždyť jste jeho pravá ruka.“

„No neřekl!“

„Ale jděte. A pojděte se trochu ohřát,“ pobízela ho; věděla, že tam pak povi všechno.

Ksichta nechal kompostu a šel také do světnice. Slouha byl vzat do ohně a vypověděl všechno, co měl na srdci, ba ještě více. Podarován, odešel dál.

A než se sešli sousedé do rady, věděla již celá ves tolik různých podrobností o nové přichozí, že to byly celé romány, ač nebylo na tom v skutečnosti ani zbla pravdy . . .

Zatím i slouhová hleděla s obvyklou ženskou zvědavostí vypátrati, kdo že je ta babička a co tady chce. A také se jí to podařilo. Zvěděla, že jest to Víněra teta, že byla jeho strýce druhou ženou, že přinesla mu několik set věnem a že se jim vedlo dosti dobře. Ale tu prý jednou muž byl požádán od otce starostova, aby kavíroval na směnku, prý jen tak na oko. Ale zatím pak musil platit sám, když převzal mladý živnost a starý neměl nic než výměnek, který mu nemohli zabavit. A to byla první rána. A od té doby všechno štěstí od nich odešlo. Peníze se jim zrovna propádaly a za několik let neměli ničeho. Ještě že starý teď umřel. A na smrtelné posteli ji řekl, jen aby se nebála, že ji mladý nenechá v bídě. Slibil prý mu to a on nezruší slib, má prý dobré srdce, při tom si zaplakala. A teď ani ten ji nechce.

Že prý raději neumřela v nemocnici, Slouhová ji litovala a tím pobízela, aby vypravovala více. A stará si odlehčovala, až přišel slouha. Ten to všecko pokazil, zakřiknuv ženu, aby toho nechala, ač sám měl tisíc chutí dozvědět se všecko, ale přání pana starosty bylo mu rozkazem.

Už se počalo smrákat, když sousedi scházeli se do rady. Starosta očekával je v sednici, maje před sebou rozložená lejsstra, do nichž přes tu chvíli nakukoval, jako by v nich celá moudrost jeho se skrývala. První přišel Ksichta. Zafukal a vešel s beranicí do sednice. Starostová podstrčila mu židli, ale on zamířil k starostovi a podáváje mu ruku, pozdravoval ho přátelsky.

„Vítám tě, posad se.“

„Tak co to máš zas.“

„Počkej až se sejde obec.“

„Eh co obec. Však tomu houbec rozumějí, to víš, jak to uděláme,“ tím mu nabízel spolenství, „tak to bude. Nebudu s tebe!“

„Vždyť tě znám,“ a starosta mu vše začal vysvětlovat, byliť důvěrní kamarádi. A konec řeči jeho vyzněl: „Viš, měli bychom ji takhle poslat nazpátek, ať už to ten groš náký stojí, ať si ji tam živí přátelé, ne?“

„To máš pravdu. Nač máme my dáti se utahovat pro lečjaké lenochy.“

V tom zaklepáno na dveře a do světnice vrhnuli se ostatní sousedi. Poslední u dveří postavil se slouha.

„Dobrá večer,“ pozdravovali se, podávající si ruce. Byli to rolníci různého stáří. Z baráčníků byl zde jen švec a kovár. Švec, jak bývají plný rozumu, dáváje za každou svou radou hned šňupce, jimiž sám ustavičně krmil svůj nos, kovár na-proti tomu vážný a rázný muž, který rád dával na jevo svoji sílu, kterou také opravdu oplýval.

„Tak jsme tu všichni!“

„Všichni!“

„Tak když jsme se sešli, etění pánové,“ začal z vysoka starosta, „jest mou povinností . . .“

„Prosím nech toho a řekni nám, co nám chceš, ať zas jdeme,“ vskočil mu do toho Fiala, který byl velikým štouralem v celé obecní radě a takto ještě ustavičný odpůrce všeho, co souviselo se starostou, jehož se pokoušel vyhodit kolikrát ze sedla, ale marně.

Ostatní obrátili se na Fialu, aby do

toho neskákal. „I co, zas by tady tahal řeč jako žid pytel.“

„Prosím, pánové, žádné spory,“ vkročil do toho starý Franc, a slovo jeho pomohlo, mělť u sousedů velikou vážnost, jsa nejen dobrým hospodářem, ale člověkem i jinak rozumným a rozšafným.

Fiala si sedl a starosta pokračoval.

„Tedy, páni sousedé, dnes přišla sem žena, která byla provdána za jednoho bývalého našeho příslušníka a dovolává se teď, aby jsme ji živili.“

„Aha zas náké břemeno — už jsme se naplatili — ať jde, odkud přišla,“ tak a podobně ozývalo se.

„A kdo to jest?“ ozval se Fiala.

„Ano, co je to zač?“

„Je to, víte, žena nebožtíka bratra otcova.“

„Víněrka?“

„Ano, Víněrka, a teď chce u nás býti, a my ji máme podporovati.“

„A proč my všichni,“ ozval se Fiala, „ať si ji podporujou přátelé“, a obrátil se na starostu, „co myslíš, můžeš si ji vzíti na starost, patří k tvému rodu.“

„A proč si ji máme my vzíti na starost,“ vskočila do debaty paní starostová, „však nemáme žádný bangál na peníze, a vy Fialo, si hleďte radši svého pantáty, a vemte si ho na starost, aby nemusil se doprošovat dobrých lidí, a nás nechť na pokoji.“

Tinto dokladem byl jaksi Fiala poražen, neboť to nebylo žádným tajemstvím, že Fialův tehán měl hrozně málo na růžích ústláno.

(Dokončení.)

Vzhůru srdce!

Žal když nádro tvoje svírá,
slovo každé na rtu zmirá,
rci důvěrně: Vzhůru srdce!

Odtud v péči, lásce vroucí
sblíží na tě Všemohoucí —
k Němu tedy — vzhůru srdce!

Bol když prudký srdce kruší,
lidé k nárkům tvým jsou hlší,
volej vroucně: Vzhůru srdce!

Tam sídlí, Jenž ruče snímá
vše, co bolné duši jímá —
k Němu zdihej — vzhůru srdce!

Tíseň souží-li tě, trápí,
slza palná líci zkrápí,
k nebi vzhledni — vzhůru srdce!

Nad hvězdami sídlí v lesku
lékař proti tísní, stesku,
tam se utec — vzhůru srdce!

Prok. Zateřel.

KRONIKA.

Z Prahy. V úterý 31. m. m. posvěcen v kostele u sv. Štěpána hlavní oltář Jeho Eminenci nejdůst. p. Františkem de Paula, kardinálem Schoenbornem, knížetem arcibiskupem pražským a jeden postranní nejdůst. p. Ferdinandem Kalousem, světícím biskupem pražským.

— **Valná hromada spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic.“** (Pokrač.) Počet novin zvláště ve II. pololetí byl velice rozmnožen, hojně bylo odebíráno i venkovských listů. Počet dopisů došlých byl 624, odeslaných 1037. Věci, o nichž bylo jednáno, byly běžné dotazy, věcné potřeby.

Z řady našich zakládajících členů vyrván nám byl smrtí neúprosnou jeden z největších příznivců našich Dr. Josef Hais, věhlasný biskup Králové-Hradecký a Václav Král, katecheta ve Vysokém Mýtě. Z přispívajících: Vojt. Ebenstreit, far. ve Svěmyslicích, Fr. Čančára, děkan v Lužci, Ferd. Višek, stavitel v Praze, Fr. Lorenc, hostinský v Praze, Frant. Micka, sídelní kanovník na Vyšehradě, Matěj Blaha, farář v Kejich a Josef Tykal, kaplan na Volšanech, a prosím, abychom povstáním uctili jejich památku.

Také jest mi uvéstí bolnou zprávu, jež každého syna vlasti velice zkormoutila, totiž, že starý osmačtyřicátník, Dr. Pravoslav Trojan vypustil též šlechtinou svou duši; členové spolku ve větším počtu zúčastnili se jeho pohřbu.

I čelnějšími dary byli jsme obmyšleni. Tak dala záložna Svatováclavská 100 zl., záložna Cyrillo-Methodějská 50 zl., Česká spořitelna 30 zl., Jeho Kníž. Milost Dr. Theodor Kohn 50 zl. pro své moravské rodáky a j.

Třeba se též zmíniti, že legitimace členů činných změněny co do formy, ježto zaměněny legitimacemi Ústřední matice školské.

Ke konci dlužno mi vyjmenovati také denní listy, které nám s ochotou uveřejňovaly naše zprávy. Jsou to: Čech, Večerní noviny, Budivoj, Otavan, Hlas Národa, Česká politika, jimž vzdáváme tímto vřelý dík.

Loňského roku čítal spolek členů čestných

21, zakládajících 300, přispívajících 1400 a činných 196.

Vnitřní život spolkový byl velmi spořádaný a utěšený. Ve spolkové místnosti vždy hojně členů, kolegů, kde mimo čtením listů, jednak šachem, jednak hrou na piano, jednak vzájemnými hovory po denním lopocení se bavili.

Toť všeobecný přehled činnosti, jednotliví funkcionáři podají pak o všem, o čem já krátce jsem se zmínil, obsírnější zprávy.

Kollegové!

Rok zase uplynul a počínáme nový, občerstvení jsouce blahými nyní aspoň vzpomínkami na krásně prožité prázdniny. Nastupující práci vázuon, pracujme zase s Bohem, směle, milujme svou vlast, která nám budiž drahým démantem; vzdělávejme se a neleňme, a věřte, potom spokojeně nám zatluče v hrudi srdce naše a rádi budeme vzpomínati těch dob, kdy spojení jsouce v milém Družstvu Arnošta z Pardubic, v kroužek dobré a upřímné kolegiality, pracovali jsme ve prospěch svůj a tím ve prospěch našeho drahého národa. Tím, kolegové, končím, a jest jenom na Vás, byste sami soudili a odsoudili jednohokaždého z nás, zda a do jaké míry svědomitost moje a ostatních funkcionářů byla na prospěch spolku projevena.

(Dokončení.)

Sekavským knížetem-biskupem jmenován nejdůst. p. Dr. Hallerem, knížetem-arcibiskupem Solnohradským nejdůst. p. Dr. Leopold Schuster, kanovník ve Štýrském Hradci.

Literární oznamovatel.

— „*Časopis katol. duchov.*“ číslo 8., ročník XXXIV., má tento obsah: Jaká filosofie předcházela filosofii křesťanské ve starém věku? Nové zprávy o nejstarších dějinách jerusalémských. Výklad nových zákonů o kongruence duchovenstva v katolické správě duchovní. — Kronika: Práva faráře při kostele kapitolském. Dívky pracující ve fabrikách. Pohřby jeptišek. P. Matteo Liberatore S. J. Čechové v Rusku odpadlíky. Instrukce pro kostelníky. — Literární oznamovatel pojednává o jedenácti spisech.

— „*Stručná methodika vyučování katolického náboženství pro učitelské ústavy.*“ Seřadil Adolf Fux, c. k. professor a katecheta při učitelském ústavě v Příboře. Schválena kníž. arcib. Ordinariatem v Olomouci. V Praze 1894. Tiskem Jos. R. Vilímka. Nákladem vlastním. Cena vázaného výtisku 80 kr. — Nutná potřeba vyžadovala stručné ale při tom úplné methodiky vyučování náboženského a té skutečně učinil za-

dost autor tohoto díla. Celá kniha obsahuje jen 96 stran, ale jest v ní vše, co v ní býti má, podané tak, že čtenáře i učitelů se úplně uspokojuje. Pan spisovatel rozdělil svou metodiku na dvě části, z nichž prvá pojednává o náboženském vyučování a o úpravě náboženského učiva, druhá pak o nábožensko mravném vychování. Ku konci podány jsou ukázky, jak učitel žákům učivo předkládati má. Úprava knihy jest velmi pečlivá a cena vázaného výtisku velice nepatrná.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Jmenování jsou:

- P. Ambrož *Winkler*, kněz ř. praem. a děkan v Teplé, jmenován skut. kn. arcib. vikářem okr. Tepelského;
- p. Jan *Erlbeck*, far. v Jarném (Unterjamy),
- P. Gerard *Muhr*, real. admin. v Landeku, a
- p. Pavel *Haberl*, far. v Kozolupech (Gosolup), jmenování kn. arcib. notáři;
- p. Josef *Staab*, farář v Čelivě, jmenován osob. děkanem.

Ustanovení jsou:

- p. Bedř. *Neumann*, far. v Boru (Haid), za far. v Hroznětíně (Lichtenstadt);
- p. Václ. *Ševčík*, admin. v Hroznětíně, za admin. v Boru (Haid);
- p. Jan *Dinter*, za faráře v Altwaltersdorfu v Kladsku;
- p. Ignát *Budina*, far. v Dobříši, za faráře ve Svatém Poti;
- p. Frant. *Pavliček*, kapl. v Dobříši, za admin. tamže;
- p. Karel *Liska*, kapl. ve Voseku, za kaplana v Dobříši.

Uprázdňená místa:

Bory (Haid), fara patr. Jeho císař. Vys. Ferdinanda IV. velkovévody Toskánského, od 19. října;

Lukov, fara patr. nábož. matice, od 21. října;

Dobříš, fara patr. p. Josefa knížete Colloredo-Mannsfelda, od 23. října t. r.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariát-ního obvodu Libockého (v okresu Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře
(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze
dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domácího učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost níže psaný ručí, možno dostati pro žáky všech škol ve spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě sv. Václavské záložny. Všecky dotazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,
kooperator u sv. Havla,
starosta.

OBSAH: Kázání na neděli dvacátou pátou po sv. Duchu. — Kázání na neděli dvacátou šestou po sv. Duchu. — Spojme všichni se . . . (Báseň.) — Staré plebanie v dekanátu Bozenském. (Pokrač.) — Utěcha s kříže na hřbitově. (Báseň.) — Od čísla k číslu. (Povídka.) — Vzhůru srdce! (Báseň.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého
měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí archív.
knihotiskárně.

Nedostlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihekupců.

celoročně zl. 3. —
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Kázání

na neděli poslední po sv. Duchu.

„Kdekoliv bude tělo, tu se
shromáždí i orlové.“
Mat. 24, 28.

Neděli dnešní končí se rok církevní. Má církev sv. svůj zvláštní letopočet. Ona počítá léta svá od narození Pána našeho Ježíše Krista a klade počátek svého roku na první neděli adventní, jakožto přípravní dobu narození Kristova, končí pak rok svůj nedělmi svatodušními, protože sesláním Ducha sv. dílo vykoupění lidského se ukončilo. Také pak tu zvláštnost má rok církevní, že se nepočítá, jako jiná léta, podle dnů, ale podle neděl. Nebývá však neděl po sv. Duchu vždy stejně, podle toho, případnou-li velikonoce buď dříve neb později; nicméně ustanovilo se, aby na poslední neděli četlo a vykládalo se vždy to samé evangelium, jehož obsah právě jste byli slyšeli. A proč se tak ustanovilo? Protože na ukončení roku církevního velmi trefně se hodí, ježto nám rovněž dvoje důležité ukončení na oči staví, totiž: konec říše židovské zkázou města Jerusalema a konec veškerého viditelného světa v den soudný.

Já pak dnešní svou řeč toliko na konec říše židovské obmezím a na spasitelnou výstrahu v tento smysl promluví: Co úpadku říše židovské hlavní bylo příčinou.

Pojednání.

Byly doby, kdy národ israelský převýborně si stál, kde štěstí, blahobytu a

slávy nemalé požíval. Zvláště za dnů slavných králů Davida a Šalomouna byl národ israelský národem mocným a slavným, od východu až na západ sahalo panství jeho. Než v tomto blahém a vznešeném postavení stkvěl se národ tento, dokud byl ctitelem náboženství otcovského, dokud archu úmluvy a chrám Jerusalemský, jakož i desatero Boží u veliké vážnosti a uctivosti měl. Tu měla platnost slova Hospodinova, jež čteme v III. knize Mojžíšově (25, 18. 19.): „Čiňte přikázání má, a soudi ostříhejte, a plňte je, abyste mohli bydleti v zemi bez všelikého strachu, a aby vydala vám země úrody své, kteréž byste jedli až do sytosti, žádného útoku se nebojíte.“

Než nesetřval národ tento na dráze, jižto mu pro všestranné blaho naznačil Hospodin. I počal časem poskvřňovati čistotu zákona Božího přívěsky pohan-skými, potrácel náboženského uvědomění a smyslu, a tím mravního citu, potrácel úctu k zákonu Páně a domu jeho. Národ israelský odumřel Bohu, a tento úpadek sv. náboženství byl hlavním pramenem úpadku jeho. Pohrdnuv sv. náboženstvím, zbavil se národ israelský života duchovního, stal se takřka zdechlým tělem, a tu se splnilo na něm slovo Páně, jež vyřkl v dnešním sv. evangelium: „Kdekoliv bude tělo, tu se shromáždí i orlové.“

Smyslnost a sobectví, rozkošnictví a bažení po statech vezdejších opanovaly srdce národa tohoto a vzrostly tak, že zasytými předsudky na rozumu oslepen, nepoznával těch věcí, kteréž mu k pokoji byly; jezme a pijme, bylo heslem jeho. A tu zeslábl a zmalátněl tak, že konečně

potratil samostatnost svou a císařům římským v poddanství upadl.

I přišel konečně Syn Boží, co zaslibený Messiáš. Národ očekával od něho dobré časy, blahobyť a slávu vezdejší a osvobození z poddanství cizího. Než nevyhověl Pán choutkám jejich a musel na kříž. A tu povstali svůdníci a podvodníci, již ze sobeckých úmyslů za Messiáše se vydávali, lidu osvobození z rukou nepřátelských slibovali a živými svými zázraky jej klamali. Zaslepení židé vypověděli poslušnost římskému císaři, vyhnali náměstka jeho z Jerusalema, brojili co litá zvěř sami proti sobě, loupili, vraždili, aniž by při tom svatého domu Božího a vzácných jeho nádob byli ušetřili. Konečně přišli Římané, dobyli města, zapálili je, a po strašném požáru, jenž dva dni a dvě noci trval, nezbylo z města nic více, než zbořeníště, pod nímž více než 200.000 lidí hrob svůj nalezlo. Více než 100.000 padlo jich za živa do rukou římských, jež daleko široko za otroky prodání byli. A tak úpadek sv. náboženství byl hlavním pramenem úpadku říše židovské. Tak bylo tenkrát a tak bylo povždy.

Na sklonku minulého století žili v zemi francouzské lidi zlopověstní, jižto lid všemožným způsobem Kristu a sv. víře odiziti se snažili. Zvláště jistí Voltér a Ruso provozovali toto ďábelské dílo. I tratila se vůči hledě vážnost k sv. náboženství a tak nazvaných stavů opanovala hrubá nevěra. Lid odumřel Bohu, život náboženský se vytratil, národ stal se bezživotným tělem a shromáždili se orlové.

Nastaly hrůzoděsné doby v zemi, křesťanství bylo zavrženo a každá upomínka naň odstraněna, i ten sedmý den v týdnu, neděle, neměl býti dnem Páně, jiný tu počet zaveden, dnem nikoliv více Bohu zasvěceným, nýbrž toliko dnem odpočinku od práce stal se den desátý; biskupsky chrám Páně pařížský proměněn v chrám rozumu; posvátné věci byly nanejvýš zneuctěny, potupeny, v blátě pošlapeny, do kanálů házeny. I vypukla strašná revoluce, mnoho tisíc lidu, i sám král vzali za své pod guilotinou a hrůzonosná válka otrásla celou Evropou Běda národu, běda zemi, kde kleslo sv. náboženství. A k tomu schyluje se namnoze za dnů našich, jsou lidičky, jimž sv. náboženství a svatá jeho práva jsou trnem v očích.

A jakož se to má u velikosti, tak děje se i v maličkosti. Potratí-li dědina úctu

a vážnost k sv. náboženství, odumře-li Bohu, aj tu shromáždí se orlové, přilétají dravci, jenž působí strašnou zpoustu. I nešetří se tu zákonů Páně a všechny hlavní hříchy mají tu své rejdiště. Tu najdeš hrdopýšků a nelaskavých lakomců, tu najdeš smilníků a cizoložníků, tu najdeš zavistníků a škůdců, tu najdeš opileců a ožralců, tu najdeš hněvivů a zlostníků, tu najdeš lenochů a ničemů. Tu jsou rozbroje, sváry a různice, jakož i zpourey na denním pořádku. A jaké tu živobyť v takové Sodomě hříchů, posuď sám každý, blaze tomu, koho z ní Bůh vyvede jako druhdy Lotu. —

A jak to dopadá v rodině, v níž o Boha a jeho službu se nedbá, z níž zmizel duch náboženský? I není tu té blahé pásky, jež by jednotlivé údy v jeden utěšený spolek spojovati měla. Není tu vzájemné lásky manželské, není tu pravé lásky otcovské a mateřské, není tu lásky, poslušnosti a úcty dětinné, není tu upřímnosti bratrské a sesterské, není tu oddanosti a věrnosti ze strany služebnictva, není tu šetrnosti a vážnosti k osobám starým. Denně tu mnohých urážek, nadávek, hádek a svárů, a Pán Bůh při mnohém lopocení odtahuje tu žehnající ruku svou, tak že se tu splňuje slovo Páně: „Člověk (bezbožný) pracuje, a pospíchá a trápí se, a tím méně bude mít hojnost“ (Sirach. 11, 11.).

Konečně pak co platí o národech, obcích a rodinách, platí též o jednotlivci. Ztratí-li člověk víru, zbaví-li se sv. náboženství, zatmí se před ním, ztratí se ta cesta, jež k nebi vede; on spustí z mysli ten vznešený cíl, k němuž povolal jej Pán, žije toliko pro tento svět, zaplete se do tenat jeho, podlehá všelikému pokušení, trátí Boha a jeho milost, a tak stává se stromem neužitečným, jenž sesychá, nepučí, nekvete, nezelená se, žádného ovoce nepřináší, a vyfat a na oheň uvržen bývá.

A tu již važte si všickni, co nejdražšího klenotu, sv. náboženství, kteréž pro časné i věčné blaho lidské sám Syn Boží s nebe přinesl, pracně lidu hlásal a pro všechny věky v církvi svaté uložil. Přispívej jeden každý dle sil svých k tomu, aby mezi námi vždy utěšeněji zkvétalo, a tak nejlépe posloužíte sobě, svým rodinám, svým obcím a milému národu svému. Amen.

Kázání na neděli první adventní.

„Když pak se to počne dít, pohleďte a pozdvihněte hlav svých; neb se přibližuje vykoupení vaše.“ Luk. 21, 28.

Neděle dnešní shoduje se, křesťané milí, velmi krásně s onou částkou svatého evangelium, kterouž právě nyní jsem vám přečetl. Dnešní totiž neděli započínáme čas adventní nebo-li slavnost příchodu Ježíše Krista. A dnešní sv. evangelium mluví také o příchodu Páně. Co však zde pozorovati sluší, jest to, že tento příchod není jeden a ten samý. Neboť dvojí zajiště jest příchod Páně a sice první ten, když po čtyřech tisících letech Ježíš co zaslíbený a toužebně čekáný Spasitel na svět přišel, a tento příchod Jeho první připomíná nám neděle dnešní, jakožto první neděle adventní. Druhý pak příchod Páně jest ten, když někdy na konci světa opět přijde Ježíš, ale již ne jako Vykupitel, nýbrž co soudce náš, a o tomto druhém příchodu Páně mluví dnešní sv. evangelium. Bude pak druhý ten příchod Páně strašný pro hříšníky, proto také mluví sv. evangelium o velikém soužení národů; radostný pak bude příchod ten pro dobré a spravedlivé. Proto mluví božský Spasitel náš o znameních posledního svého příští takto: „Když pak se to počne dít, pohleďte a pozdvihněte hlav svých; neb se přibližuje vykoupení vaše.“ Nuže, uživejte, duše drahé, dobře a svědomitě prvního příchodu Páně a buďtež tak žítí, aby vás druhý jeho příchod nenaplnil soužením a úzkostí, ale aby vám byl k radosti.

Než dnešní neděle není toliko počátkem adventu, ale ona jest také počátkem nového roku církevního, kterýžto církevní rok liší se od roku občanského. Rok občanský totiž nebo-li rok obecní obsahuje dobu, v kteréž země jednou okolo slunce se otočí a dle otáčení toho čítá čtyry roční časy. Rok pak církevní nebo-li posvátný obsahuje v sobě celý běh velikého díla vykoupení lidského skrze Krista, jenž nám celé to dílo vykoupení našeho v nepřetržené řadě posvátných časů a církevních slavností představuje, a dělí se podle třech hlavních slavností na tři církevní doby, jež jsou doba vánoční, doba velikonoční a doba svatodušní, z nichžto každá má své předhody a pohody, čímž se rozumí

doba, kteráž slavnost předchází a následuje. Jako země kolem slunce se otáčí a tím rok občanský tvoří, podobně otáčejí se všeliké církevní slavnosti a časy kolem Krista. A jelikož dílo vykoupení lidského od příští Kristova na svět závisí, tedy slušně a moudře počíná církev sv. nový svůj rok dobou vánoční, jejímžto předhodem nebo-li dobou přípravní jest čas adventní.

Jakož pak roční časy všeliké lidské práce a zaměstnání sebou přivádějí a je pořádají, podobně řídí a pořádají časy církevní křesťanský život věřících. A jakož způsobilý zahradník se s tím nespokojí, aby jen stromy, rostliny a květiny v zahradě své nasázel, ale v krásném pořádku do řady je stavi, patřičné místo jim vykazuje a květiny tak pořádá, aby ménivost barev krásnější a příjemnější byla a oku lidskému lépe se líbila: podobně také církev sv. své časy a slavnosti krásně a moudře spořádala a jedné každé právě místo vykazala. A to bude předmětem našeho dnešního rozjímání. Ukáží totiž láskám vašim, že církev sv. rok svůj moudře uspořádala, a to sice:

1. přiměřeně k četným časům ročním, a
2. přiměřeně k potřebám lidským.

Darujte mi obyčejné pozornosti a trpělivosti, když počnu dále ve jménu Páně.

I.

Velmi moudře uspořádala naše svatá církev katolická rok svůj podle čtyř časů ročních.

Naše sv. církev, jak jsme již slyšeli, započíná nový svůj rok dobou vánoční, nebo-li narozením světa Spasitele, kdežto, jak dí apoštol Páně „ukázala se zajiště milost Boha, Spasitele našeho, všechněm lidem“ (Tit. 2, 11.). Toto pak narození Páně předchází co příprava čtyry neděle adventní, kteréž nám na pamět uvádějí ty čtyry tisíce let, kdežto človecenstvo zaslíbeného Spasitele očekávalo a doufalo. A hle, jak trefně a přiměřeně zvolila církev svatá pro posvátný Advent právě dobu nynější. V nynější době stojí slunce nejníže, dni jsou nejkratší, noc panuje nade dnem, slunce zakrývá tvář svou, nebe pošmurnými a šedivými mraky se zastírá a a na nočním nebi jen toliko jednotlivé hvězdy bývá viděti, celá příroda jako by uložena v hrob zimní, odpočívá. A toto počasí hodí se zajiště nejlépe na dobu

adventní. Neboť tento tmavý, odkvetlý, smutný počas má nás upamat vati na onen přesmutný stav, jenž před příštím Spasitelovým po čtyry tisíce let na zemi panoval. Tenkrát rozprostřena byla na zemi tmavá noc pohanstva a kníže temnosti panoval nad lidmi. Hřích a nepravost vznášely se jako mlhy mezi nebem a zemí, a tvář Boží byla od země odvrácena. Co jednotlivé hvězdičky svítily tu předpovědi sv. proroků, jenž příští Spasitele blíže a určitěji oznamovali. Jakož pak, křesťané milí, za těchto zimních dnů a dlouhých nocí toužebně očekáváme tu dobu, kde nám světla přibude a den se prodlouží; podobně toužili v těch smutných dobách před Kristových po příští světa Spasitele; co vypodobnutí se nám snaží církev sv. mšemi rorátními, kteréž za tmavé ranní doby se konají, a v nichžto nám vzdechy a touhy tehdejšího světa po Spasiteli na mysl uvádí, slovy Isaiáše proroka řkoucího: „Rosu dejte nebesa a oblakové deštěte spravedlivého; otevři se země a vypuť Spasitele.“ Na ony pak hvězdy, kteréž v předpovědích proroků a patriarchů příchod Páně osvěcovaly; připomínají nás světla ta, kteráž věřící do chrámu Páně sebou přinášejí.

Když pak po těchto smutných dnech opět počne slunce výše vstupovati, když den roste a světla přibývá, tu slaví církev slavnost vánoční nebo-li narození Páně; neboť Kristem vzešlo nám světlo pravdy a naděje spasení a nového duchovního života, a radostnější dni nastali světu. Načež pak k svátkům vánočním velmi přiměřeně přidružuje se svátek obřezání Páně, zjevení Páně a představení jeho v chrámě.

Tu pak přiblíží se poznenáhla čas postní, jenž k tomu jest ustanoven, by nám utrpení a smrt Páně živě na paměť uvedl, srdce naše k pokání nad hříchy spáchanými pohnul, by pukla a rozhrála se ledová kůra srdcí zatvrzelých a slzy lítosti by spláchly skvrnu hříchů našich. A hle, jak přiměřený počas roční zvolila tu opět církev sv. k posvátné době postní? K obměkčení zatvrzelého srdce a k slzám kajícím má nás tu sama příroda povzbudit. Neboť právě v onu dobu roční připadá čas postní, kdežto povětrnost mírnější se stává, kdež zkrhlá půda země se rozhrívá a led a sních na trpkém výsluní se rozhrívá a rozpouští.

Když pak konečně celá příroda k novému životu se probuzuje, když tráva

vzhůru se povznáší a země jako by novým rouchem se přiodívá, tu slaví církev Hod Boží velikonoční čili den z mrtvých vstání svého božského ženicha, a spolu slavnost blahé te naděje, že i my někdy z hrobů svých k novému životu vzkříšení budeme. Jak krásně shoduje se tu církev s přírodou!

Nyní již vychází rolník do polí a klade semeno do půdy vzdělané. Osení počíná růsti. Tu ale hrozí mu všeliké pohromy, jež často přičinění lidská ničí. Proto vodí nás v ten čas církev svatá o dnech prosebních do polí, bychom o zdar a požehnání k Bohu volali. Uprostřed mezi dobou velikonoční a svatodušní stojí pak slavnost na nebe vstoupení Páně. Tu po tak mnohém snížení oslaven slaví Pán úplné vířectví své nad svými nepřátely, vstupuje pak na nebe také proto, aby Ducha sv. seslal, a proto dobře a trefně se hodí slavnost ta do prostředka mezi velikonočním hodem a hodem svatodušním.

Mezi tím vystoupí slunce nejvýše na obloze nebeské a vysílá ohnivé své paprsky na zemi, tak že při blahém působení jasna a tepla slunečního úrodnost a vzrůst se zmahá. Tu pak koná církev hod svatodušní, aneb slavnost seslání Ducha se ve způsobě ohnivých jazyků. A jak i tu opět krásně srovnává se slavnost ta církevní s počasem ročním. Neboť jako slunce obnovuje veškerou tvárnost země, tak obnovuje Duch sv. srdce lidská. V čase tom stojí příroda v plné síle a květu a již počíná tu první ovoce zrát. Podobně působil i Duch sv., jeho působením dozrálo dílo vykoupení našeho, na slavnost letnic přineslo první ovoce — první totiž obec křesťanskou.

V době pak, když země romanité kvítiky ze sebe vydá, když libovonné růže a sněhobílé lilie kvetou, tu koná církev slavnost Božího Těla. A doba ta jest opět zcela přiměřena slavnosti té; neb kdy pak by medle slavnost ta slušněji a důstojněji konati se mohla, nežli tu, kde má církev kvítí, jímž by oltáře Páně mohla okrášlití, věnce víti a cesty posypati, po nichž Spasitel ve způsobě chleba skrytý se ubírá?

Když pak konečně země úkol svůj vykonala, když úrodu přinesla a lidem chleba vydala, když opět již k spánku a odpočinku se chystá, když příroda opět již odumírati počíná a vítr suchým listím stromovým pohrává, když již jen sem tam některá květinka kvete a takto celá pří-

roda jen smutné obrazy vezdejší pomíjivosti na oči nám stavi, tu také církev pamatuje dítky své na jich smrtelnost a to sice slavností Věch Svatých a věrných dušiček. Neboť slavnost Věch Svatých připomíná nám, že toliko cestující jsme a pouťníci na této zemi, krácejíce k vlasti nebeské, kdežto již mnozí naši bratři a sestry ve stavu přebliženém bydlí. Slavnost dušičková pak vodi nás k hrobům zemřelých, abychom přispěvše dušičkám očistcovým ku pomoci, na svou vlastní smrt pamatovali a k ní se připravovali. Ó vizte, kterak krásně a přirozeně uspořádala církev sv. časy své! Kdyby se to stalo jináče, nebylo by to nikdy tak krásné. Kdyby slavnost vánoční konala se v letě, tu by nikdy tak blaze nepůsobila na nás, jakož v době zimní působí. Božské Jesulátko v kruté zimě narozené mluví k srdci lidskému mnohem pohnutlivěji. Slavnost Božího Těla kdyby v zimě se konala, jak mnohé krásy a půvabnosti by tu tratila! A kdyby památka věrných dušiček konala se v čase, když vše vůkol z jarého života se raduje, nikdy by tak mocně nedojala srdce lidské, jako když se koná v tom čase, kde i celá příroda podobu nestálости a pomíjivosti na sobě nese. Tak i velikonoce, slavnost vzkříšení Páně nemůže jistě trefněji v žádné době slavena býti jako z jara, kdež i příroda své povstání k životu novému slaví. Zcela moudře tedy jednala církev sv., že církevní své doby a slavnosti dle časů ročních uspořádala. Než ona rok svůj také potřebám lidským zcela přiměřeně uspořádala, a o tom několik slov v dílu

II.

V roce církevním střídají se dni všední se dny postními, nedělními a svátečními. A toto střídání jak krásně srovnává se s potřebami lidskými. Samé stejné časy by nás takřka unavily, jako unavuje a konečně i omrzívá člověka cestujícího cesta ustavičně stejná a jednotvárná. Kráčí-li ale cestující brzo úrodnými polmi, brzo lesem, brzo přes pahorky, brzo údolím, lépe ubíhá mu cesta a střídání takové těší oko jeho i duši. Podobně blaze účinkuje též střídání časů církevních na mysl věřících a chrání ji před duchovním ochabnutím a netečností. Po šesti dnech vezdejšího lopotění a starání oznamuje večerní slavení z věže kostelní: Zítřa jest neděle,

den odpočinku pro lid i dobytek; den to Páně! Tyto pak neděle jsou věru pro křesťana tím, čím na rozsáhlé písečné poušti bývají pro cestující zelenající se místečka a studánky a pro unaveného pouťníka místa odpočinku. Jestliže cestující na poušti, jakož jsou na př. v Africe, u kolik dní putování svého nic jiného nespátril leč neúrodnou pustinu a suchý písek, ó kterak zaraduje se tu oko jeho i srdce a kterak v unavení svém pookřeje, když se konečně octne na místě zeleném, když dorazí k stromu, v jehož stínu si odpočine a když nalezne studánku, u níž prahnoucí žízn uhasiti může. A hle, takováto občerstvení poskytují křesťanu neděle na pouťi vezdejší. V neděli má křesťan pokdy odpočinouti sobě, na budoucí svou vlast se upamatovati, o spasení duše své se starati, k čemuž mu církev svatá službami Božími je nápomocná. To pak činí i o všelikých svátcích a sice v míře ještě hojnější, ježto větším skvostem snaží se srdce vzhůru povznést a zahrát. Slavněji než kdy jindy zaznívají tu zvony chrámové, skvostněji stojí tu ozdobeny oltáře, slavněji konají se služby Boží, bohatší jest tu oděv kněžský, velebněji rozlívá se zpěv kostelní a hudba.

Větší svátky předcházívali obyčejné dni postní, abychom se upamatovali, že všickni jsme hříšníci a že potřebujeme pokání, a že jen pokáním věčných radostí lze nám dosíci. Načež pak po dnu postním tím krásnější a utěšenější vzejde nám den sváteční, jako po strašné bouři jasno sluneční.

Také pořádek a způsob, v kterémž církev roční své slavnosti koná, zcela přiměřen jest potřebám lidským. Smutná doba jest Advent, ježto nám hřích a truchlivé jeho následky představuje; ale hned na to následuje radostný hod vánoční s utěšeným dětátkem Božským. Svatopostní doba jest opět čas smutku, kdežto si utrpení Páně, zlobu a ukrutnost jeho nepřátel, jeho ukřižování a přehořkou smrt na mysl uvádíme; než ale hned na to následuje slavný hod velikonoční, co vítězství Páně nad smrtí a peklem. Utěšený jest den nanebevstoupení Páně, neboť on Spasitel i nám, jeho vykoupencům, otevírá brány nebes, než spolu i truchlivá jest slavnost ta, ježto Spasitel se světem se loučí. Tu ale přichází hod svatodušní, jenž radostným příštím utěšitelem Duchem svatého opět zármutek náš mírní. Tak na zármutek

a žalost následují vždy časy opět radostné, a to děje se docela přiměřeně povaze lidské.

A kterak konečně dojmavě a krásně slaví církev sv. roční slavnosti své! Jak krásné jsou vánoce s jesličkami robátka Božského a s těmi utěšenými zpěvy, jimiž narozeného Spasitele světa vítáme a pozdravujeme. Jak krásné a dojmavé jsou svátky velikonoční; kterak srdce naše táhne tu k sobě obraz vzkríšeného Spasitele s praporem vítězství v ruce. Kterak líbí ti zní to často opakované „Alleluja.“ A když v době postní patříme na oltáře zahalené a vši ozdoby zbavené, když tu vidíme kněze v rouchu tmavém, když konečně i varhany a zvony umlknou, když na veliký pátek kříž Páně se odhalí a lidu představuje a tělo Kristovo do hrobu se klade, ó rcete, zdaž tyto věci nemluví dojmavěji k srdci našemu, nežli sebe vymluvnější jazyk lidský? A jak utěšené jsou časté slavnosti Mariánské! Jak radostná jest slavnost andělů strážných!

Krásně tedy, jak vidíte, uspořádala církev sv. celý svůj rok. A úmysl, který při tom měla, jest ten, aby nám dítkám svým ta nesčíslná dobrodini a ty neoceňitelné milosti, jakých se nám vykoupením Kristovým dostalo, živě a důtklivě na mysl uvedla a k věrnému a spasitelnému jejich užívání nás přiměla a povzbudila. Nuže zachovejte se, křesťané milí, povždy dle tohoto právě mateřského úmyslu církve svaté a v duchu jejím celoroční ty slavnosti s myslí nábožnou a srdcem upřímným konejte. A pak zajisté bez prospěchu časného i věčného neuplyne vám slavnost žádná, ani rok žádný, až pak někdy dostanete se šťastně tam, kde nastane slavnost všech slavností, jež trvati bude po věky věkův. Amen.

Moc Boží.

Tys děl: Buď nebe!
A nebe již bylo
a Tvůrce Tebe
již pochvalou ctílo.

Tys kázal zemi,
a nebe ji zočí,
jak mezi všemi
se tělesy točí.

Tys děl: Buď světlo!
A světlo tu plálo.
Tys chtěl, by kvetlo,
a kvítí tu stálo.

Tys velel zase:
Chci člověka tváří,
ať v mém tu jase
mně podobna září.

Jak chce Tvá vůle,
vše mžikem se dálo,
a nic tu z půle,
vše hotovo stálo.

A dokonale
se všechno to stkvělo,
vše Tobě k chvále
a Tebou se dělo.

A vše ty světy,
až zavolaš: Zničím!
i vše ty květy
tu budou zas ničím.

Dr. M. Kovář.

Staré plebanie v dekanátu Bozenském.

Příspěvek k českému církevnímu
místopisu.

Napsal J. P. Hille.

(Pokrač.)

IV.

Kotouň.

Západně od Kasejovic rozkládá se též starobylá plebanie Kotouň, v starých listinách též Kotůň, Chotim zvaná. Již roku 1357 byl zde plebán. Roku 1378 vzdal se plebán Jimram místa zdejšího, načež sem dosazen byl kněz Matěj z Hradiště. Roku 1392 byl zde farářem kněz Mikuláš, po jehož resignaci r. 1398 dosazen byl sem Velislav, před tím plebán v Krči. R. 1411 změnil své místo Václav plebán v Chotouni s Moricem, plebánem v Skořicích. R. 1416 vzdal se plebán Prokop fary, načež přišel sem jiný kněz, též jmenem Prokop. R. 1417 zřídil při kostele Kotounském rytíř Stanislav z Otěšice kaplanství a věnoval k tomu účeli roční plat 6 kop gr., potom pole, rybník a les; za to měl kaplan sloužiti 3 mše sv. týhodně. Roku 1427 zemřel zde plebán Jan a po něm

dosazen kněz Matěj z Haravic přijmením Vácha. R. 1434 zemřel zde plebán Václav a po něm stal se tu farářem Václav ze Sepekova.

Patronové fary byli tehdejší vládkové z Kotouně, po nich pak v století následujícím přešlo na držitele statku Oseleckého.

V století XVI. byli zde kněži pod obojí. V letech 1515—1525 byl zde farářem kněz Jan Pistorius, za něhož nový menší zvon pro kostel pořízen. Týž však byl r. 1849 s věže ukraden.

R. 1589 uveden byl do Kotouně protestantský kazatel, ač byla osada celá katolická a proti vůli arcibiskupově.

Kostel na to přidělen jako filiální k blízkým chrámům Páně, až roku 1681 zřízena za rytíře Jiřího Janovského z Janovic opět samostatná duchovní správa. Farní budova vystavěna r. 1688. Prvním farářem stal se Hieronym Detterle.

Nástupcové jeho jsou: Adam Řepa (1710—1735), František Scheps (1735—1767), František Herites (1767—1810), Tomáš Rubinger (1810—1845), Rudolf Pfeiffer do r. 1863, kdy přesídlil se do Budějovic jako kanovník; zemřel r. 1872 a pochován na přání své v Kotouni. Anton Laad (1863—1878), kdy odebral se na odpočinek. Od r. 1879 dp. Hynek Hess, rodák Strašinský.

K osadě přináležejí: Kotouň, Oselec s kaplí sv. Markéty, Řesanice s filiálním kostelem, Nová Ves (od r. 1787), Životice a Podhůří.

Popis. V malebné poloze na vyvýšenině stojí farní chrám Narození Panny Marie. Původně stával zde malý kostel a ten měl nepatrná okna, byl klenut a neměl žádnou sakristii. Nad chorem byla věž pro dva zvony. Uvnitř byly tři oltáře: na hlavním oltáři stará socha P. Marie a poboční oltáře zasvěceny byly sv. Janu Křtiteli a sv. Františkovi.

Rytíř Jan Janovský z Janovic dal starý a sešlý kostel ten zbourati a vládký stavitel Antonio Demaggio zbudoval r. 1703 nynější pěkný kostel, pozůstávající z presbyteria a delší i širší lodě. K presbyteriu přistavěny, teprve později po obou stranách bratoře. V pravé pod oratoří jest sakristie a při ní stará kostnice s hrobkou hrabat Boos-Valdeků.

Nový kostel posvěcen byl 24. září r. 1730. Pamět toho hlásá mramorová deska s tímto nápisem:

„Anno 1730 die 24. mēsis Septembris. Ego Joannes Adamus, episcopus Litomericensis ex sacr. rom. imper. comitibus. Vratislav de Mitrovic, regiae ae exemptae ecclesiae SS. Petri et Pauli in Wyssehrad praepositus, consecravi Kostounii Mariae Nascentis, in eoq̃ reliquias s. Fortunati et Justiniae martyrum inclusi et singulis Christi Fidelibus ipsa die consecrationis hujusmodi ipsam devote risitantibus quadraginta dies de vera indulgentia in Forma Ecclesiae consveta concessi. Festum vero dedicationis aniversariae in posterum celebrandum determinavi dominicam proxime sequentem post festum s. Mathiae ap.; quae eadem Dominica praedicta ecclesia Fuit consecrata ad instantiam Penllust. ac Generosi Domini Francisci Georgii eguitis de Janovitz, Domini in Voselec, Antiquo Smoliwetz et Jindřiwitz.“

R. 1733 shořela střecha chrámová a musela býti roku následujícího nově pokryta.

Hlavní oltář, dva poboční oltáře sv. Jana Nep. a sv. Barbory, pocházejí z r. 1731.

Klenba choru i lodě ozdobena jest obrazy malovanými na vápně a představující úryvky z dějin národa židovského za času Mojžíše.

Tutéž spatřují se znaky rytířů Janovských a hrabat Boos-Waldeků, patronů zdejšího chrámu.

V lodi jsou tři veliké obrazy představující výjevy ze života Panny Marie (Zvěstování, Zasnoubení a Navštívení P. M.), pak obraz Narození Páně a sv. Josefa.

Obrazy ty maloval Václav Berger z Voselece nákladem Františka Jiřího Janovského z Janovic r. 1734. — Bylo zde ještě více obrazů, které však při bílění kostela r. 1784 z kostela odstraněny a prodány byly.

V kostele byl rodinný sklípek rytířů Janovských, ale asi r. 1830 při přestavbě hrobky byly mrtvoly z kostela vyzdvíženy a na hřbitově pochovány. Nápisy na náhrobnících jsou nyní nečitelné. Některé náležely členům rodiny rytířů Lipovských, Říčanských a j.

Na jednom náhrobníku jest tento chronografický nápis:

siste VIator
TriFoLIUM ternasq̃Ve rosas saXo e LIpe
ab Isto — qVoD. stIrpS RzICzana et PortI-
niana gerit. — En flores quos junxit amor

locus iste recondit — cum Ferdinando hic
Rosa sepulta jacet.

Vyčínající písmena dávají letopočet
1741.

Zmínka zasluhuje také, že minorita
P. Leodegar Citronek na počátku 18. sto-
letí kosti v zdejší komoře uložené syste-
maticky složil a uspořádal.

Zvonice. Opodál kostela stojí dosti vy-
soká zvonice, jejíž přízemí sloužilo někdy
za kapli. Vystavěna byla r. 1696. Na věži
visí čtvero zvonů.

Na prostředním čte se nápis:

„Anno Domini 1686. A fulguere et
tempestate libera nos Domine Jesu Christe.
Stephanus Prigney, civis Clatoviensis
me fucit.“

Zvon ten váží 8 centů a ozdoben jest
křížem.

Zvon sv. Jana Nep. pochází z r. 1714
a váží 3 centy.

Nejstarší zvon sv. Jana Křtitele váží
4 centy. Jiný zvon váží 80 liber.

Zvonek na vížce kostelní váží 16 liber
a byl ulit r. 1867 v Praze u Bellmanna.

V.

Řesanice.

Ke kotounskému farnímu chrámu patří
jako filiální kostel Všem Svatých v Ře-
sanicích, v starých listinách zváný jsou
též Žasánice. Kostel stával zde od dle
nepamětných a byl obehnan zdi. Opodál
kostela stávala fara, po níž nezbylo nic
než pouhé pojmenování. Plebán zdejší od-
váděl ročně pülletního desátku. Z plebánů
známe pouze kněze Petra, který r. 1357
zemřel a od vládek Žasánických dosazen
byl sem kněz Severin. R. 1313 vzdal se
Bedřich, plebán, zdejší fary, načež stal se
zde plebánem Martin z Kasejovic. Roku
1418 změnil své místo Petr, plebán Žasa-
nický s Pavlem, oltárníkem v Blovicích.

V nastalých na to bouřích husitských
byl zajisté kostel svého faráře zbaven a
přidělen jako filiální ke kotouenskému.
Každou třetí neděli bývá zde sloužena
mše sv.

Popis. Kostel sám leží na vrchu 594 m
vysokém. Jest to stavba památná a po-
chází z dob ranní gotiky. Pozůstává z užšího
presbyteria, bez opěracích pilířů a poněkud
širší lodi. Presbyterium zakončeno třemi
stranami osmiuhelníka a osvětleno jest
třemi okny, nahoře zašpičatělými, v lodi

pak jsou čtyry podobná okna, z nichž dvě
do polovice jsou zazděná. Při západní
straně byly dva vchody o čtyřech prutech
do špiče sbíhajících, z nichž jeden jest
zastaven a používá se ho co vchodu do
komory věžní. Jiný vchod jest v lodi se
strany pravé, na proti němuž byly jiné
dveře, nyní zazděné.

V chrámu jsou tři oltáře. Na hlavním
oltáři jest obraz Všem Svatých z r. 1754.
Altare portatile chová ostatky sv. Romana
Germiniana a Felicissima a bylo dne 11.
dubna 1688 světicím biskupem pražským
Ignácem Dlouhoveským z Dlouhé Vsi po-
svěceno. Na pobočních oltářích jsou sochy
sv. Jana Evang. a Panny Marie, která
sem před lety z kaple na zvonici Kotoun-
ské přenesena byla.

V kostele bývalo více starších obrazů
sv. patronů českých sem z kostela Ko-
tounského přenesených, které však byly
odstraněny a přišly k ztracení. Některé
nacházejí se v komoře věžní.

Na mohutném pilíři spočívá hudební
kruchta, kdež jest starobylý přenosný ma-
nuál s 3 rejstříky bez pedálu.

Podlaha chrámová pozůstává z kamen-
ných čtvercových ploten a nalezá se tu
třináct velkých a dvě menších náhrobníků.
V presbyteriu leží jich pět vedle sebe,
ostatní jsou v lodi.

Nápisy na nich většinou jsou vyšla-
pány a jen erby jsou dosti znáti, jako dvě
kola (rytířů Řesanských z Kadova), pa-
rohy (Strojetických ze Strojetic), tři kapry
nad sebou a j.

Na jednom náhrobníku přečtli jsme:
„Letha 1577 w sobotu na swateho
Pawla na wiru obráčení umřel urozený
pan Borziwoj Strojetický ze Strojeticz.“

Na jiném náhrobníku:

„Tuto lezi urozena Aniczka Czejkowa
rozena z Prichowitz, pani na Rownu a
Rzesaniczech, nyní má dil rowny wszech
zem tlacizicich.“

Usnula w Pánu leta Panie 1679 dne
29 Martii wzkrisseni oczekawa.“

Jeden náhrobek jest obrácen nápisem
dovnitř země.

Při západním průčelí čtyrhenná, o
třech patrech nalezá se věž. Přízemí jest
sklenuto a osvětleno malým ve zdi za-
puštěným oknem a užívá se ho za skla-
diště různých věcí. Vchod na věž jest
z choru hudebního; po příkrých, dřevě-
ných schodech přijde se na zvonici. Na
dubové stoličce zavěšeny jsou vedle sebe

dva zvony. Na větším zvonu „sv. Jan“ jest latinský nápis a pochází ze XVI. století.

Na druhém, o něco menším zvonu, čteme:

„Dominante equite Francisco Carolo Janowsky de Janowitz Anno 1760.“

Na protější straně:

„Et verbum caro factum est.“

Pod tím jest znak zvonářův a nápis:

„Fudit me Vitus Ditrich Neo Pragae.“

Jiný menší zvon umístěn jest v oknu jižním. Jest bez nápisu; na jedné straně jest obraz sv. Jana, na protější sv. Marii Majdaleny.

Celá věž zakončena jest střechou pyramidovou, taškami krytou.

VI.

Chanovice.

Nejižnějším místem dekanátu Bozenského byla zajisté plebanie v Chanovicích. Byla dosti bohatě nadána; neboť platil zdejší plebán 18 grošů půlletního desátku.

Plebánové jsou nám známi. R. 1357 kněz Jan. Tento plebán zemřel zde roku 1360 a po něm přišel kněz Velislav ze Strakonice.

R. 1368 plebán Velislav dostal se na jinou plebanií, načež sem dosazen kněz Ondřej ze Žlutic; týž však r. 1380 zemřel a zdejším plebánem t. r. stal se Martin, jáhen z Kotouně. R. 1393 Jakub, plebán v Chanovicích a Ondřej, plebán v Dlouhé Vsi změnili si svá místa; ale zdá se, že k této záměně ani nedošlo, neboť téhož roku děje se zmínka, že Prokop, plebán Chanovický změnil si své místo s Tvrdkem, plebánem v Myslivě. R. 1404 změnil si Ondřej, plebán zdejší, místo své s Příbyslavem, plebánem v Krči. R. 1409 Petr, plebán v Kristině změnil svoji plebanií s Petrem, plebánem chanovickým. Plebán Petr zemřel zde r. 1414 načež dosazen byl sem kněz Dětrich ze Zahrádky; týž ale opět zaměnil svoji faru r. 1416 s Václavem, oltářníkem v Piračově.

Patronové fary byli panošové z Chanovic, potom majitelé statku Chanovického.

V pozdějších stoletích spravována byla osada Chanovická okolními faráři, jako Kotounskými, Kvášnovickými, Malo-Borskými, Kadovskými (1681) a Velko-Borskými (1700).

Za Ferdinanda Jachyma svob. pána z Rummerskirchu, pána na Chanovicích,

Oujezdě a Nové Vsi byla dne 5. března 1751 fara v Chanovicích nově zřízena. Osada pozůstávala z Chanovic a Újezda, od r. 1786 přidělena též ves Dobrotice, Nová Ves pak přidělena r. 1787 ke Kotounské osadě; nějaký čas náležel i Nedřev k Chanovické osadě, byl ale r. 1795 navždy přidělen k osadě Kadovské.

Prvním farářem stal se Liborius Dittman, jehož nástupcové jsou: 1755 Ant. Biber; 1762 Pavel svob. pán z Rummerskirchu, 1781 Václav Gregor, 1797 Vojtěch Heindl; 1830 Jan Nedvídek, 1857 Mareš Jakub, 1865 Ferdinand Kobliska, 1881 Tomáš Kouba, 1883 Matěj Kotal. Od r. 1888 dp. Theofil Steffel, rodák Horažďovický.

Popis. V Chanovicích stávala původně malá kaple, která v XVII. století rozšířena byla na větší kostel, kterýž dne 14. září r. 1688 posvětil světící biskup pražský Jan Dlouhoveský z Dlouhé Vsi.

R. 1781 kostel vyhořel. Z té doby pochází zajisté nynější jeho sloh. Pozůstává z malého klenutého presbyteria a poněkud širší lodě o stropu rákosovém. K presbyterii přistavěno jest po pravé straně nízké oratorium, po levé sakristie.

Prostoru chrámovou osvětluje 7 oken, z nichž čtyry okrášleny jsou malbami na skle a sice:

V presbyteriu po pravé straně jest obraz sv. Eduarda, pod ním znak předešlého patrona, velkého dobrodince chrámu p. Ed rytíře z Doubku a majitele panství Chanovického a pod tím nápis český:

„Památce milých rodičů svých paní Eleonory Doubkové róz. Novotné a pana Eduarda rytíře Doubka, vešk. práv doktora. Věnoval vděčný syn Eduard rytíř Doubek. L. P. 1880.“

Naproti v levém okně jest obraz sv. Eleonory.

V lodi na straně levé jsou podobizny sv. Alexandra a sv. Jana na jednom okně s latinským nápisem:

„In memoriam Alexandri Equitis de Chanovsky primi patroni hujus ecclesiae. Ignacii Joannis equitis de Dlouhowsky Episcopis.“ Pod touto řádkou jsou znaky Chanovických (kotouč) a Rummerskirchenů a pak opět nápis v jedné řádce: qui eam consecravit et Ferdinandi Christophi lib. Baronis de Rummerskirch patroni et benefactoris ejus dem. Erectum 188.“

V oknu pravém jsou podobizny Panny Marie a sv. Františka a nápis:

„In memoriam Francisci nobilis de

Becher nec non ejus uxoris Mariae natae ex equitibus" (nato znaky Bechrovský a Böhmovský) a pod nimi další nápis: "de Böhm ecclesiae patronorum; dedicavit Eduardus eques de Daubek hujus temporis patronus ecclesiae."

Všecka tato okna zhotovena jsou dle plánu prof. Lhoty v inšpružské továrně na malby na skle, nákladem pana rytíře Doubka.

Hlavní vchod do kostela jest ze strany západní. Nad vchodem čte se letopočet 1765. Podlaha chrámová pozůstává z kamených ploten, mezi nimiž leží větší a jeden menší náhrobek. Erby a nápisy jsou již vyšlapány. Jen na jednom dá se ještě čísti:

"Pán Buch všemohoucí . . ."

V chrámu jsou dva oltáře. Na hlavním oltáři jest na tabernákulu 35 cm. vysoký kříž z ebenového dřeva zhotovený, na němž jest obraz Spasitele ze slonové kosti. Křížek ten dle Sommera měl vypracovati císař Ferdinand III., dle Schallera císař Leopold I. a darován byl kostelu zdejšímu někdejšímu majitelem panství chanovického, svob. pánem Rummerskirchenu, který prý ho od strýce cis. vrchního kuchmistra darem obdržel. Po stranách tabernáku klečí dva menší andělé. Nad tabernáklem jest veliký kříž s tělem Páně a pod křížem stojí bolestná Panna Maria. Kostel totiž zasvěcen jest Povýšení svatého kříže. Po stranách na zdi stojí na podstavcích pěkné sochy sv. Jana a anděla, zhotovené sochařem Jos. Maxem a kostelu darované paní Eleonorou Doubkovou.

Vlevo ve zdi jest kovová deska s tímto nápisem a erbem rytířů Chanovických:

"A. 1688 die 14 mensis septembris Joannes Dlouhoveský de Longa Villa consecravit ecclesiam et altare hoc in honorem sanctae Crucis et reliquias ss. m. m. Felicissimi et Romani in eo inclusi et singulis Christi fidelibus hodie unum annum et in die anniversario consecrationis hujusmodi ipsam visitantibus quadraginta dies de vera indulgentia in forma ecclesia consueta concessi."

Pod deskou jest staré sanktuarium.

Vpravo stojí neveliký oltář s tabernákulem, na němž stojí socha sv. Jana Nep. Jest to práce Ed. Veselého, řezbáře z Prahy a dar rytíře Doubka.

Na proti jest malá kazatelna, na níž vedou točité schody. Na stříšce jest socha sv. Anny od Maxe.

Křtitelnice jest dřevěná a umístěná za oltářem.

Na zdi visí malé obrazy křížové cesty, malované na plechu dle Führicha. Dále jsou tu ještě obrazy, jež vynikají dílem cenou uměleckou, dílem svými rozměry, jako: obraz Panny Marie dle Murilla nad vchodem do sakristie a na proti obraz P. Marie Zbraslavské na plátně, darovaný sem svob. pánem z Rummerskirchenu; v lodi pak pohřeb P. Ježíše od Führicha, darovaný kostelu pí. Marií šlechticnou Bechrovou. Táž darovala kostelu také krásný obraz Zvěstování P. Marie od Führicha. Vedle toho obrazu visí velká vosková svíce, posvěcena sv. Otcem Piem IX. a kostelu darována dp. Jaenigem, rektorem ústavu del Anima v Římě. Týž také daroval ještě ratolest palmovou, posvěcenou nynějším sv. Otcem Lvem XIII.

Skleněný lustr daroval Frant. šlechtic z Becheru.

V kopce jest pěkná mramorová klopka s nápisem:

"Laudetur Jesus Christus!"

Varhany mají 4 rejstříky a byly roku 1878 opraveny. Průčelí jejich zdobí hudebnické znaky, od řezbáře Veselého pocházející.

Z bohoslužebných náčiní uvádíme starobylost monstrance a ciborium, darované svob. pánem z Rummerskirchenu. Zelený ornát má bohatě vyšívaný obraz sv. Mikuláše. Při okraji jsou písmena S. W. A. S. H. M. F. a letopočet 1893.

K západnímu průčelí kostela přistavěna jest nevysoká věž. Na dubové stolici ve zvonici visí tři zvony.

Na "velkém" zvonu jest nápis latinský s obrazem P. Ježíše na kříži.

Na druhém "poledniku" čte se:

"Brietiis Pragensis Auxilio Divino fecit me 1563."

Okolo koruny jsou obrazy ze života Pána Ježíše.

Třetí zvon "umíraček" známý svým dojemným a smutným hlasem nemá nápisu ani obrazu.

Kromě těchto tří zvonů visí tu ještě menší zvonek, který sem před několika lety na místo starého puklého zvonku byl zavěšen. (Pokračování.)

Vzhůru srdce!

Tam patř, kde slunce jasná záře,
ten nebes jasných jasný stkvost,
jenž odleskem je Boží tváře,
a pomni, že jsi země host.

Tam hled, kde hvězd se stkvějí jasy,
jež v nebe Bůh vsil pro jasnost,
ty obrazem jsou Jeho krásy,
i pomni, žeš jen země host.

Tam zří, kde luny svit mdlý září,
jenž lesku slunka sice prost
přec tobě s usměvavou tváří
dí: Pomni, že jsi země host.

Tam k modru nebes zdvihej zraky
a div se, jaký je to stkvost,
i když je zastrou chmurné mraky,
a pomni, žeš jen světa host.

Tam v Božím ráji na výsosti,
kde trní On, tvůj Bůh a Pán,
kde nezvaného nepohosti,
hled, bys měl stálý, věčný stan.

Dr. M. Kovář.

Od čísla k číslu.

Fr. K. Sionský.

(Dokončení.)

„Já myslím, sousede“ začal Ksichta,
„že to nebudete žádati na starostovi, aby
on sám živil tu ženskou, má také děti a...“

„No a my nemáme děti?“ ozval se
Pospíšil, známý lakota.

„Dovolte, páni sousedé, abych vám
to vyložil,“ chopil se slova starosta, „nejde
tady o to, jest-li už ji musíme živit, jde
o to, jest-li jí tu vůbec musíme trpět. Já
bych myslil, abysme ji poslali do její
obce a tam něco na ní z obecního jmění
přidávali.“

„A jen jestli to tak jde, starosto!“
ozval se tu Franc. „Přec jako úřední osoba
musíš znát zákon a tam je, že patří žena
tam, kam patří muž. A proto nevím, jestli
se ti to podaří.“

„Na to ovšem patrně starosta zapomněl,
he, he, he,“ smál se Fiala, „jsa rád, že se
tu dostalo starostovi důtky.“

„A proč by se nepodařilo, když na ni
něco dostanou!“ mínil starosta.

„Ale mnoho-li dostanou, málo, to ne-
budou chtít a mnoho my dávat nemůžem.“

„Pravda,“ přikývli ostatní. Starosta
drbal se za uchem, pak ale jako by ho
napadla dobrá myšlenka, začal znova:

„Vždyť toho moc dávatí nemusíme.
Jest-li pár krejcarů denně...“

„A já myslím,“ ozval se tu Pospíšil,
který slyšel o krejcarech, „abysme ty pe-
níze nedávali odsud pryč. Jest-li na ni
budou se dostávat peníze, proč to nemá
dostati někdo ze vsi.“

„Takhle vy sám, ne?“

„A proč ne? Nějaký ten žvane pro
ni vždycky zbude a pár krejcarů je do-
brých, vždyť vy také toho moc nemáte,
nemusíte tedy dělat takové pány, jako
byste nestáli o groš a zvláště vy, Fialo!“

„No tak se nebudu špinit o ten ma-
mon, jako vy. Beztoho byste za troník
s kozou v louži tancoval!“

Ale slova Pospíšilova nalezla podpory
a hned se mu hlásili spojenci. Než byla
by se z toho strhla pračka, každý ji teď
chtěl mít.

„Já mám návrh,“ ozval se Franc;
„udělejme to takhle. Ať jde každý den
nebo dva dni jinam. Pak budeme mít
z toho všichni dost a žádný nemůže na-
říkati.“

Návrh jeho, ač proti němu ozval se
sem tam odpor, konečně byl přijat.

„A teď ale moc-li na ni denně,“ ozval
se Pospíšil, „já myslím, že asi 15 kr.“

„Tolik, to nejde,“ ozval se starosta,
„máme toho jmění hrozně málo.“

Po mnohé ještě řeči usneseno, aby
každý dostal za den 10 kr. jako náhradu,
a aby jí ještě podle možnosti a potřeby dal
něco dělati.

„Je to moc peněz pánové, ale jak
sami chcete. Škoda jmění.“

„I nech toho už!“ ozval se Ksichta,
„a teď bysme to mohli jiti trochu zapít.
Tuhle nám, mně se zdá, zbylo ještě od
účtu něco piva. Tak bysme ho mohli
dopít.“

Návrh tento byl přijat jednohlasně a
pivo, které při každé čtvrtletní revisi si
páni sousedé na obecní účet dávali a které
minule zůstalo mělo býti vypito. Protože
ale bylo účastníků moc, navrženo v ho-
spodě, kam se odebrali páni sousedé, aby
se něco přidalo. A když obec to hromadně
schválila, pilo se a žádný si nevzpomněl
na obecní jmění, ani starosta, ač před tím
pro jeho tetu bylo peněz velmi málo.

Teprve k ránu rozcházel se sousedé a cesta jim byla velmi uzoučká, a mnohý z nich nesl si zase prázdnou kapsu a u šenkýře několik čarek z karet. Tak se skončila ta schůze

Výnos a usnesení obecní rady doneslo se Vínerce, a jak se jí po tom spalo, to mohl vypravovati slouha, když odvedl všechny sousedy a přišel domů. nalezl ji na slámě ještě bdící, plnou slz. Tak začala její cesta od čísla k číslu . . .

III.

Ríká se, že v cizině chutná i ta nejvybranější strava jako hořký pelyněk a že doma tvrdý chleba nad ni předčí. A což teprve když odkázán jest člověk na tu cizí lavici, když každou lžící, kterou mu podává cizí ruka, kolikrát obrátí a když každý ten drobeček, třeba už ho nikdo nechťel, vyčítají. Jak chutná takový chléb, jak milý takový život?

A takový, podobný život počal staré Vínerce, nebo jak ji nazvali „obecní babě.“ Šla od čísla k číslu a ač všude brali za to peníze, přece nikdo na to nepomyslel a každý jako by to sou to jí zadarmo dával.

O co se naplakala z počátku co n vzpomínala, kolikrát ten chléb ji dusil, protože to byl chléb podávaný s výčitkou a nadávkou. Než člověk si prý uvykne na všechno a přísloví praví, že by i zvykl na šibenici, kdyby to šlo.

A tak i stará „obecní baba“ zvykla si na ty útržky, na ty výčitky a šlo vše starým proudem. Spávala v obecní pastoušce. Tam v komoře měla starou postel, na ní trochu slámy a trochu hadru k přikrytí a pod hlavu.

Pokud ještě nenastaly jarní dni s ustavičným plahočením v polích, vedlo se babiče dosti dobře, aspoň tak dobře, že staré nohy její nemusily každou chvíli běhat přes ves do polí. Ovšem že zadarmo ji nedali ničeho nikde. Než takové práce, jako draní peří, či opatrování dětí byly jí ještě nejmilejší, zvláště to poslední. Sama neměla dítek nikdy a její ženské srdce, které vždycky láskou k dětem oplývá, nepotlačilo ani tady cit podobný. Tu okřívala mezi tou drobotinou, která leckdy také ale byla horší než ti staří. V tom však vždycky vymlouvala je, že jsou to děti a nějaká povídačka obrátila srdce jejich jako kouzlem.

Když však nastaly dni dubna, kdy v každém statku a v každé chalupě bylo tisíc prací, tu i staré její ruce musily vypomoci. A tehdy když poprvé celá upracovaná, s krvavým mozolem na rukou se ukládala na lůžko, tehdy zase dlouho a dlouho nemohla usnouti. Vzpomínala si na dny prožité s nebožtíkem, který nikdy by ji nebyl nechal takto pracovati. A tehdy počalo se jí zmocnovati něco jako cit plný zoufalství a jen ta vzpomínka, že ještě Bůh jest nad námi, odvrátila ji od rouhání. A dny, jakých prožila tehdy, ty dny opakovaly se teď častěji. Nastalo sázení řípy, v níž od rána do večera všechno bylo zapraženo do úmoru. A když toto přešlo, vybatolila se housátka a nastalo opatrování te největší radosti venkovských hospodyň hus. To jí bylo dosti milé. Zde na trávníku, před sebou hejno žlutých zvířátek, která štěbetala jako houf neposedných dětí, zde trávil se tak mile, tak příjemně. A když se přišourala sem i ta drobná čeládka dětská, tehdy bylo jí, jako by ten celý život náhle se obrátil a ona zapomínala na všechno to, co v týdnech minulých bylo jí prožití, na všechny ty ústrky, úsměšky, kterými ji všude častovaly. Jak nerada slychala tehdy klekání, které jako by odzvánělo její krásným okamžikům.

Ale není radosti bez žalosti a tak stalo se i jí. To, co bylo tak milým, to stalo se jí obtížným, to co bylo jí pohnutkou, aby zapomněla na minulost, to stalo se jí trýzní pro přítomnost a budoucnost. Víte, co jest to pasení hus, které počínají dorůstati, pasení hus, když kolem do kola počíná žloutnouti to Boží nadělení, ten pozná také, jak bylo staré obecní babě.

Teď přestaly ty časy blahé, příjemné; běhání z meze na mez, křičení a honění mlsných hus bylo celodenním jejím zaměstnáním. A k tomu každou chvíli dostávalo se jí nadávek za to, že tu, onde husy zaběhly do obilí a učinily škodu. A v těchto nadávkách, v tomto ustavičném běhu a lopocení počalo její srdce hruběti také. A tehdy již začasté vylétla jí z úst hrubá nadávka, jakou častovaly kdysi ji hospodyně a leckdy chtěla si odlehčiti i zaklením. A když vzpomněla si pak na to, že jest to hříchem, obmyla tuto svou netrpělivost slzami.

Nejhůře ale vedlo se jí tam, kam chodila nejraději, ač bylo to místo, které

ji bylo od muže chystáno za vyměnek, totiž u mladých Vinerů.

Tady u přátel dostávalo se jí nejčastěji největších nadávek a útržků. I ta chasa jako by proti ní byla poštvána, kde mohla, ji zlobila a na ni nasazovala. A hospodář leckdy již na ni se rozkřikl hrubě a snad by i na ni byl sáhl, kdyby ho dosud nedržela aspoň ta vzpomínka na to, co by lidé řekli.

Dny utikaly jako voda a již přiblížily se žně. Babička dělala zase u Vinerů. Už nepásla celé dny husy, teď zase běhala do polí a když nic jiného kladla povřísla a nosila hrstě. Žáda již se jí přihrblá a hlava byla jako mléko. Ruce ztvrdly, obličej celý již zhrubl a zhubeněl. Než teď nezastonala, zdraví její jako by bylo skuto ze železa. To jediné ji Pán Bůh ještě stále dával a to bylo největší dobrodiní. Neboť kdyby tam v komoře na slámě měla zhebati, pak snad musila by umřít hladem. Bylo to tedy dobrodiním, ale bylo to i pro ni zlem. Neboť jest-li by byla trochu si chtěla ulevit, již na ni se sypaly pobídky a výčitky, že taková zdravá a že by jen chtěla zadarmo se najísti a aby ji snad k tomu ještě posluhovali; ale to si nikdo nepomyslel, že to tělo, třebaš zdravé, přece jen jest staré a že již brzy jest unaveno, třeba práce sama zdála se lehkou. Babička ale natáhla poslední síly a hleděla stačiti. Ale přetáhněte řemen, on prackne, a přepněte síly, neprasknou sice a náhle zemdlí, že člověk klesne jako podfatý dub. A tak bylo i Vinerce.

Klesla k večeru, když poslední mandel dovázan, jako podseknutá kosou. Sotva že se dotáhla domů. Ten kousek chleba, který jí dali k večeři, rozdala sluhovým dětem a sama raději klesla na postel. Ušnula, ale ráno nemohla vstáti. Nohy jako přeraženy a ruce jako těžké centy, na prsou jako by jí zavěsil neviditelnou tíží a ta hlava, jako rozhavéné železo. Oči jí každou chvíli se kalily a pro mžitky ani neviděla z postele.

Sluhovi již se chystali zas na pole. Když dlouho nešla, vešel slouha k ní:

„Babičko, babičko, co pak jste zaspala. Slunce už zrovna v prostředku nebe.“

„Já nevím jak vstanu — je mi nák nedobře.“

„I to se vám jen zdá. Trošku se napijte tuhle kořalky a ono vás to přejde.“

„I nepřejde, tuhle mi to sedí na prsou jako skála a ruce jako by mi zlámaly.“

„Jen co se rozejdete.“

„Leda na krchov!“

„Tak, tak, včera jsme se divili, jak jste se otáčela, jako náká sedmnáctiletá mladice.“

„Ba sedmdesátiletá babice, řekněte. Už to holečku se mnou dlouho nebude trvati.“ Než přece se ještě z postele zvedla a že půjde zas k Vinerům, měla tam ještě jeden den. Slouha ji pomohl a tak pomalu se došourala do statku starostova.

Ale tam klesla zrovna únavou na prah.

„Babička nám začíná klempírovat,“ ohlašoval slouha starostovi.

„Jo — klempírovat ze štrychu. Nevoní ji práce, jen ať jde na pole. Však tam zas zapomene na nemoc. Když mohla včera, aby dnes ne.“

„Sedí na prahu a jistě ji něco bude, je celá bledá.“

Starosta se šel podívat.

„Poslouchej ženo,“ začal k starostové, „podívej se na tu babu, co jí je.“

Žena vyšla ven a vrátila se:

„Bude ji trochu nanic, dívá se jako smrt. Nech ji dnes tady. Může hnát husy a dá mi pozor na Ladíka.“

„No, když chceš, tedy ať zůstane,“ a odešel s lidmi na pole.

Obecní bába vzala od starostové snídani, ale nemohla ji snísti. Chleba schovala a mléko postavila na stůl a šla hnát husy. Chlapce ji tam měli teprve přinést.

Bylo krásné jitro. Všecko zrovna dýchalo životem bujným, opojným. Zahňala husy na trávník a sedla si na mez. Z pole ozvala se chvílkami křepelka a nahoře na nebi rozjásal se skřivánek, jako křišťálová flétna. Obilí za zády praskalo a v strništi bzučely včely a hráli na třepetavý bubínek čtvřeci. Husy pásly se na zarosené travičce a stará po očku pohlédla časem na shrbenou pasačku.

Když uplynula asi hodinka, přinesli jí na pastvu Ladíka. Byl to baculatý, krevnatý chlapec s modrými velkýma očima a s malým nosíčkem v plných tvářích, jako by do dvou hrudek másla udělal puntíček. Byl to jedináček a mazlíček rodičů.

„Dejte mi na hochu pozor,“ nakazovala ji starostova a připomenutí toho ani nebylo babce třeba. Jak by také mohla hochu ublížiti.

Hrála si s ním, když jí lezl na klin a žvatlala, zapomínajíc na sebe. Sluníčko hrálo ji do zad; jako by seděla u kamen.

„Baba,“ žvatlal chlapec a tahal jí za sukni. Sklonila se k němu a šeptala mu. Hoch se smál a tleskal rukama, bublaje nesrozumitelná slova. Šťastná idylka!

„Zatr . . . babo! ani na husy už nedáte pozor,“ vyřhl je z té dětské zábavy hrubý hlas mužský.

Babka vyskočila a ohlédla se, stál za ní Viner; couvnuvši, porazila hocha, který upadl na obličej a počal plakati.

„Ještě mi dítě zabíte, vy,“ a teď sypala se ošklivá, urážející slova na hlavu stařeny.

Chtěla pomoci hochovi, ale Viner ji v tom zabránil.

„Ani na něj už nesahejte, čarodějnice,“ a chopiv ji za rameno, srazil ji k zemi. Padla jako sklácený, starý strom, ani však nevzlykla. Viner zatím sebral chlapce, utřel mu obličej umazaný od prachu a chtěl se dáti s ním pryč. S nadávkou obrátil se na Vinerku, poroučuje, aby zahнала husy od ječmena.

Babka snažila se vstáti. Ale sotva klekla, padla zpět s vykřikem:

„Ježíš, Marja, já mám zlámanou nohu!“ Pádem na zem přerazila si nohu. Praskla jí, jako praská stará, suchá větev, sotva o ni zavádíme

„Za to musí tě Pán Bůh potrestat! Vínere, cos mi to udělal! Ach Bože, Bože!“

Jako štyanec prchal odsud Viner, slyše za sebou stále těžké vzdechy stařeny, slyše její kletbu. Tiskl celý ustrašen Ladíka v náručí, který hleděl na to velkýma svýma očima, nemoha pochopiti, co se to děje. Teprve u vsi vzpamatoval se starosta a jeho srdce padlo v síť úvah. Přemlouval se, že beztoho to dělá baba naschvál. Na oko aspoň pokojný došel domu a vzav, čeho bylo třeba na pole, vrátil se k práci. Ta ošklivá událost ale pořád stála mu na očích, které tu chvíli se obracely ku straně, kde ležela baba, plačíc a vzlykajíc bolestí a žalem.

IV.

Starou Vinerku dlouho neviděli vycházeti z pastoušky. Ležela v komoře, nohu majíc nataženou, a již nevolala kletbu na starostu, již mu odpouštěla. Tak jí to aspoň uložil velebný pán, kterého jí povolali, když naříkala a mysli, že to nepředrží, že odejde z tohoto údolí slz do rajských končin. Než Pán Bůh jinak ustanovil. Noha se zhojila a teď seděla Vi-

nerka, držíc v ruce „Nebeklič“ a modlila se za toho, který jí způsobil bolest.

Ano ani soudu ho nechtěla vydati. Řekla, že si to uděla sama, když se chtěla rozběhnout a zahnat husy. Ale starosta si toho málo vážil, přestal jí sice nadávat, ale v srdci stejně hořel proti ní zlostí, protože mu stále připomínala tu jeho zločinnou ruku, protože pořád volala před jeho duši slova o trestu Božím.

Sousedé přece někteří jí litovali a našli se i milosrdné duše, které jí poslaly kousek té stravy, trochu mouky, krupek, brambor i kousek omastku. A sluhová jí povařila a za to se ona zase s nimi dělila.

Teprve po několika nedělích mohla vyjít ven. Ale jaká to byla chůze. Jest-li že prve nohy ještě celé nechtěly to staré shrbené tělo nésti, jak by nesly teď, když jedna z nich byla chromá. Belhala se tak před pastouškou a dobelhala se i do kostela. A tu v lavici sedíc a divajíc se na oltář, na němž obětován byl Syn Boží, teprve duše její okřála a srdce jako by novou silou nadchnuto, opět začlo doufat. Teď litovala skoro těch slov, kterými vzývala trest Boží na svého ubližitele. A bylo jí te posily, te pomoci Boží potřebí, neboť teď teprve zakusiti měla te nepřízně až do plnosti.

Když nemohla nic více dělat, když ani za tou husí čeládkou nemohla belhat, k čemu jí měli sousedi žít. A tu stávalo se leckdy, že šla ležet o hladu, nasycená jen slzami. Byl to bědný, psi život.

K Vinerům nechodila. Zapověděl si to starosta, aby k nim přišla, ale aby měla co jíst, poslali jí trochu brambor. Jinak se ale o ni nestaral. Snad že se bál pohlednout na to, co bylo jeho dílem v jednom okamžiku zlosti a nezkrocené vášně.

Tak běžely týdny a měsíce, převalily se přes zimu a opět nastalo jaro. Počaly zvolna táti sněhy, jako by rozdělal pod celou vsi veliký oheň. Děti vybatolily se zase před statky a na zelenavém drnu prováděly svoje kejkle a hry.

I Ladík Vinerův už míchal se mezi tu chášku mladou. V bundě pobíhal mezi nimi, mezi tím co chůva zaskočila si na kousek klepu ku sluhové.

Babička seděla před pastouškou a dívala se na ten rej. Noha jí pobolívala a proto zůstala doma a vyhřívala se na sluníčku. Bzučely již mušky a objevil se i nad zkvětlou sedmikráskou bělásek. Voda bublala v potůčku ještě žlutavá, vytékajíc

z rybníčka před pastouškou a v ní dlouhaly se kachny a staré husy.

Najednou vytrhl babičku z dumání křik. Vyskočila a viděla děti jak ustrašeně utíkají od rybníčka.

„Co pak, co pak běžíte?“ chytla první. To celé bledé, jektajíc se strachem jí povědělo, že Ladík sletěl do rybníčka.

Jako když zasažena bleskem zalekla se Vínérka, ale hned vzpamatovavši se, seběhla k rybníčku. Spatřila ještě, jak se krouží voda na kraji a jak kluk sebou ještě hýbá v studené lázni.

Nerozmyšlejíc se, vrhla se do vody a vytáhla Ladíka, ale sama zabořila se do bahna, nemohouc se ani pohnouti. Po ramena ve vodě držíc kluka nad sebou, počala volati o pomoc.

Z pastoušky celá polekaná vyběhla chůva a počala nařikati. Konečně se sběhli lidé a vysvobodili oba z chladné vody. Ládu odnesli domů a babičku do chalupy. Ale tu studenou lázeň měla těžce odpykati.

Nachlazená ulehla, aby vícekrát již nevstala. Svůj život položila za život syna starostova, který vyspal se a byl zdrav jako řípa.

A když velebný pán jí posilnil Tělem Páně a ptal se jí, má-li nějaké přání, to jediné si přála, aby přišel Vínér, jehož by pak mohla prosit za odpuštění, že mu u Boha přála potrestání. Ten však nepřišel, ač sám velebný pán se pro něho zastavil; vymluvil se nutnými pracemi a cestou.

Babičku odnesli na hřbitov, hrob její jest prázdný, ale duše její jest plná, plná slávy. Kdo odpouští nepřátelům, odpustí i jemu Bůh.

A Vínér?

Až půjdete někdy vesničkou touto, zastavte se u toho velkého statku. Už tam nevisí tabulka s nápisem „Představený obce,“ už to není ten hezký statek a ten, kdo vás přijde přivítat, zarazí vás svým vzezřením. Obratíte se a řeknete raději s Bohem, aby vám ten spustlý člověk snad neublížil. Pítí zanechává na něm příliš dobře své známky a nebude to trvat dlouho a půjde také „od čísla k číslu.“

Babička mu odpustila a Pán Bůh neodpouští jen tak lehce!

KRONIKA.

Z Prahy. J. Emin, nejdůst. p. František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup

pražský ráčil vrátiti se v sobotu 11. t. m. z Malého Hasbachu v Bavorsku, kde v tamním knížecím Loewensteinském zámku požehnal snatek don Miguela, vévody Braganzského s princeznou Teresii Loewensteinovou.

— Jeho Emin, nejdůst. p. František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský odebere se do Vídně, kdež za jeho předsednictví konají se, počínaje 20. listopadem t. r., porady biskupů rakouských; hlavním předmětem porad bude ukončení otázky jednotného katechismu.

— Sedmdesátileté narozeniny ráčil slaviti v sobotu 11. t. m. ndp. Dr. Eduard Tersch, probošt vždy věrné metropolitní kapitoly u sv. Víta, známý Svou neobyčejně štedrou podporou našich chrámů. Ad plurimos annos!

Z Uher. V uherské poslanecké sněmovně podal předseda ministerstva Dr. Wekerle *předlohu o povinném sňatku občanském*. Projde-li předloha tato a kdyby prošla, bude-li ku prospěchu či spíše ku škodě druhé polovice naší říše jest ovšem jiná otázka.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanovení jsou:

- p. Frant. *Boser*, za admin. v Javoří (Gabhorn);
- P. Matouš *Reichenauer*, kněz řádu křížov., za realn. admin. v Dobřichovicích;
- P. Adolf *Wagner*, kněz ř. praemon. na Strahově, za realn. admin. v Úhonicích;
- p. Martin *Kaufner*, admin., za far. v Radošovicích (Reschwitz);
- P. Jos. *Šimon*, kněz ř. křížov., za II. kapl. u sv. Petra v Praze;
- P. Jos. *Mařík*, kněz ř. křížov., za osob. kapl. v Tursku;
- P. Jan *Sládek*, kněz ř. praemon. v Teplé, za II. kapl. v Úherci (Auherzen);
- p. Frant. *Budka*, kapl. Mirošovský, za admin. v Malkovicích;
- p. Frant. *Jiroušek*, kapl. v Bělé, za kaplana v Mirošově;
- p. Jan *Kříkava*, kapl. v Schönbachu, za osob. kapl. v Stěnovicích.

Ustanovení v hrabství Kladském:

- p. Max *Leschik*, admin. v Passendorfu, za lokalistu v Lichtenwalde;
- p. August *Rother*, kapl. ve Vambericích (Albendorf, za kapl. v Mittelwalde;
- p. Karel *Baensch*, kapl. v Mittelwalde, za kapl. v Kunzendorfu;

- p. Frant. *Pietsch*, neom., za kapl. v Levíně;
 p. Max *Richter*, neom., za kapl. v Neurode;
 p. Eman. *Zimmer*, neom., za kapl. ve Vamběřicích (Albendorf);
 p. Dr. Aug. *Hildebrand*, kurát u sv. Antonína ve Vratislavi, za far. v Landecku.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Čížinský*, far. v Černilově, 10. listopadu 1893, (nar. 12. února 1832 v Slatině, vysv. 25. července 1855).

Vyznamenáni jsou:

- p. Dr. Frant. *Šulc*, prof. bohosloví v Hradci Králové, jmenován skutečným konsist. radou a assessorem;
 p. Jan *Vrabec*, far. v Sobčicích, jmenován čestným děkanem;
 P. Valer. *Guggenberger*, katech. a prof. na gymnasiu v Rychnově, jmenován bisk. notářem;
 p. Frant. *Hlaváč*, I. duchovní správce trestnice v Kartousích, obdržel Exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Jos. *Vacek*, far. v Žihlinku, za faráře do Heřmanic (u Lanškrouna);
 p. Jos. *Šonský*, far. v Ústírově, za far. do Č. Třebové;
 p. B. *Flum*, kapl. Golč-Jeníkovský, za far. do Víkánče;
 p. Jos. *Pavel*, koop. Zbraslavický, za kapl. do Bykáně;
 p. Ant. *Holubář*, koop. Nížkovský, za kapl. do Zbraslavic;
 p. Lad. *Seidl*, kapl. Bykáňský, za zám. kapl. do Malešova;
 p. Otok. *Vosáhlo*, koop. Doberský, za koop. do Heřmanic;
 p. Jarosl. *Petr*, neom., za koop. do Nížkova;
 p. Jos. *Fohl*, neom., za koop. do Dobrého.

Uprázdnená místa:

Žihlinec, fara patr. kníž. Lichtenšteina, od 25. října;
Ústrová (Michelsdorf), fara patr. kníž. Liechtenšteina, od 28. října;
Černilov, fara patr. rodinného Jeho Velič. čís. Františka Josefa I., od 11. listop. t. r.

V komisi nakladatelství Rohlíčka a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariát-ního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře
 (S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejduš. kníž. arcib. konsistoře v Praze
 dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domácího učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost nížeapsaný ručí, možno dostati pro žáky všech škol ve spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě sv. Václavské záložny. Všecky dotazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,

kooperator u sv. Havla,
 starosta.

OBSAH: Kázání na neděli poslední po sv. Duchu. — Kázání na neděli první adventní. — Moc Boží. (Báseň.) — Staré plebanie v dekanátu Bozenském. (Pokrač.) — Vzhůru srdce! (Báseň.) — Od čísla k číslu. Povídka. (Dokonč.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlíčka a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice:
v knížecí arcib.
knihotiskárně.

Nedostlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
trankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předpláci se
v expedici a v
všech řádných
knihkupcích.

celoročně zl. 3,-
poštou " 3.50
pololetně " 1.50
poštou " 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na slavnost Neposkrvněného početi nejbl.
Rodičky Boží, Marie Panny.

„Napomínám tebe, abys opět
vzbudil milost Boží, kteráž
jest v tobě.“

II. k Tim. 1, 6.

Ani té nejmenší pochybnosti není, že ve veliké milosti Maria u Boha stála, neboť Hospodin jí učinil takové věci, jaké miliónům lidí nebyl učinil. Toho důkaz podává nám mezi jiným Neposkrvněné její početí, kteréž nám právě dnešní slavnost církevní na mysl uvádí. Protož také všim právem od anděla Božího „milostí plnou“ a od Alžběty „požehnanou mezi ženami“ byla nazvána. Hlavní však věci zůstává tu povždy, že Maria v této milosti Boží se udržela; neboť kdyby se o tu milost sama opět byla připravila, tu by ona nebeská rosa milosti Boží nejen nadarmo ji byla svažovala, ale i tím větší zodpovídání by jí byla uchystala a tím větší neštěstí na ni uvalila.

Ó kéž bychom, křesťané milí, i my všickni tutéž péči, jako Maria, na to vynakládali, abychom povždy v stavu milosti Boží setrvali! Nebo není pro křesťana neštěstí většího, jako milosti Boží býti zbavenu. A přec tisícové křesťanů promrhají drahocenný ten poklad tak lehkovážně, že je častokráte ztráta rejcaru více hněte a bolí, nežli ztráta milosti Boží, do které svými hříchy ubíhají. Toho však u vás nehledám, a domnívám se, že všickni milosti Boží si vážíte, vždyť pak všelikých těch prostředků, jakých nám Spasitel náš

k dosažení a zachování milosti Boží pozůstavil, častokrátě užíváte. Jelikož, však opatrnosti nikdy nezbyývá, nebude zajisté na škodu, když dnešního dne, jenž nám stav milosti naší nejblah. Matky na paměť uvádí, vespolek se povzbudíme, abychom budoucně toho předraženého pokladu milosti Boží ještě více si vážili a jeho šetřili. A tu doufám, že by nám velmi dobře posloužilo, kdybychom si takto pro výstrahu připomenuli, jaké neštěstí uvalují na sebe ti, jenž o milost Boží se připravili. Nuže staň se! A protož připravte pozornost svou a já vám v krátkosti popíšu neštěstí těch, jenž milost Boží ztratili.

Zdravas Maria!

Rozkošný a nejvyš blažený byl stav našich prvňích rodičů, když je Bůh k životu povolal a ráj za obydlí jim vykázal. I byli co andělé nevinní a čistí, a zalíbení Otce nebeského spočívalo na nich. Z toho však požehnaného stavu vypadli oni rodičové první. Hříchem, kteréhož se dopustili, ztratili milost Boží pro sebe i všechny své potomky, tak že každé nemluvně co dítě hněvu Božího přichází na svět tento, a jediné v svátosti křtu sv. opět milosti Adamem a Evou ztracené dochází. Neboť jakmile utlá hlavička jeho vodcu křestní byla obmyta, pryč jest skvrna hříchu dědičného a tatáž nevinnost a čistota, jakouž před pádem svým skvěl se Adam, zdobí duši pokřtěného dítěte. Jakož však první rodičové vinou hříchu milost Boží ztratili, rovněž tak trátí i každý křesťan pádem hříchu milost tu, kteréž svým nověrozením na křtu sv. byl nabyt. A tu věru nevím, kde najdu slov, bych živě popsal

to neštěstí, do něhožto upadají, kdož milost Boží hříchem promrhali. Již ta ztráta milosti Boží sama v sobě veliké jest neštěstí pro člověka, největší pak neštěstí pro hříšníka začíná teprv tenkrát, když milost Boží skutečně jest ztracena.

Není zajisté hříšníka, jenž by skrz na skrz tak byl pokažen, že by docela nic dobrého činiti nechtěl a také skutečně nečinil. Ano mnozí hříšníci docela takto si počínají, že v tom neb onóm ohledu tím více dobrého vykonávají, čím více zlého z jiné strany se dopouštějí, a co je k tomu vede je ta domněnka, že to dobré bude náhradou za ono zlé, skutky zlé že těmi dobrými budou ukryty a zhlazeny. A bylo by jim jistě k přání, by úmyslu toho došli. Však ale na velkém jsou omylu; neboť cokoliv dobrého činí, vše to jest marné a pro věčnost bez prospěchu, dokaváde co hříšníci v stavu nemilosti Boží se nalézají. Neboť takto dí písmo svaté (k Řím. 6, 23.): „Odplata za hřích jest smrt; ale milost Boží jest život věčný skrze Krista Ježíše Pána našeho.“ Je-li ale, křesťané milí, hřích smrt, milost Boží pak život věčný, tu člověk, který hříchem milost Boží ztratil, jest podle duše mrtvý, on v tom nešťastném stavu nežije více pro nebe, a protož všeliké skutky jeho v době nemilosti konané, byť by na podobu sebe lepší byly, nejsou záslužné pro život věčný. Nebo mrtvý pro nebe, nemůže spolu žíti pro nebe. V ten smysl napsal také sv. Makarius takto: „Jakož tělo bez duše jest mrtvé a nic nemůže, tak i duše bez milosti Boží mrtvá jest pro království nebeské; ona nemůže z toho, co se Boha týče, ničeho činiti.“ Avšak politujme nešťastníka! neboť netoliko nynější jeho dobré skutky, kteréž co hříšník činí, ale dokonce i ty skutky, kteréž již dříve byl vykonal, jsou pro něj ztraceny. Pravdu tuto oznámil nám Bůh již ústy proroka Ezechiele, kterýž (18, 24.) takto napsal: „Pakli by se odvrátil spravedlivý od spravedlnosti své a činil by nepravost... na žádné spravedlnosti jeho, kteréž byl činil, nebude pamatováno.“ A tu máte první to neštěstí, do kteréhož upadá ten, kdož hříchem milost Boží byl ztratil. A hrozí to neštěstí! neboť se ztrátou milosti trati spolu i zásluhu všech svých ostatních skutků dobrých, tak že tu stojí před Bohem jako člověk, který zcela nic dobrého nekoná, aniž byl co dobrého kdy konal.

Na tom ale ještě není dosti, to není to jediné neštěstí, kteréž uvaluje na sebe, kdo milost Boží promrhá; ztráta milosti Boží táhne za sebou pohrom ještě více. Cokoliv člověk dobrého koná a zlého opouští, to jediné může pomoci milosti Boží. V tom smyslu také praví sv. apoštol Pavel sám o sobě: „Milosti Boží jsem, co jsem.“ Ztratil-li ale člověk spáchanými hříchy milost Boží, odvrátil-li Bůh ruku svou od něho, tak že pak sobě samému, své lidské slabosti a porušenosti jest zanechán, odkud pak medle má mu přicházeti síla k dobrému k životu etnostnému? I nemůže se tu jinaké diti, nežli že člověk vždy horším se stává. Pravdu slov těchto dotvrzuje sám Spasitel náš předneseným podobenstvím o kmenu vinném. „Jak dlouho,“ tak as dí Kristus Pán, „ratolest s kmenem je spojena, nalezá potravu a nesé ovoce; je-li však od kmene uříznuta a odňata, tu nepřináší nejen žádného ovoc, ale uschne a uvržena bývá na oheň.“ A právě tak chce tím Pán Ježíš říci, právě tak že dopadá to s člověkem, jenž dobré skutky konati má. Jak dlouho s Bohem jest spojen, t. j. jak dlouho v stavu milosti Boží se nachází, může se státi a stane se milostí Boží spravedlivým. Pak-li ale od Boha odpadl, tu zbaven je vši pomoci a milosti Boží, padá z hříchu do hříchu, až konečně zahyne. Ano — a to je to nejhorší — hříšník, jenž milost Boží ztratil, musí v hříších svých zahynouti, pak-li ještě před časem k milosti Boží si dopomoci nehleděl; neb on s milostí Boží trati spolu i veškeré požehnání Boží pro časnost i věčnost. Bůh požehnává lidem, požehnává jim rád a hojně, ale on žehná jen těm, kteří v jeho milosti stojí, kteří tedy požehnání jeho zasluhují. Od hříšníka ale vzdaluje se požehnání Boží a všeliké štěstí vezdejší, jestli ne pojednou, aspoň pozdě. Ovšem i hříšníkům nejednou žehnává Bůh a dopřává jim štěstí vezdejší, než z jedné strany slouží jim štěstí toto jen k většímu zodpovídání, právě proto, že ho nezasluhují a ku spasení duše své neužívají; z druhé pak strany nemá toto štěstí hříšníka dlouhého trvání a s mnohou zajisté hořkostí je smíšeno, až konečně docela zmizí, nastane-li polepšení. Neboť trestající ruce Páně neujde zajisté hříšník žádný; nepřijde-li trest na tomto světě, neujde mu přec nikdo na světě onom. Neboť hříšník, jenž milost Boží ztratil, nikdy více, jestli v tom stavu nemilosti

z tohoto světa odchází, blaženosti věčné dosáhnouti nemůže. Jak jistě Bůh nad námi jest, tak jistě uchystal Bůh nebe toliko spravedlivým a bohobojným, jenž v Pánu umírají, t. j. v milosti Boží. A tak časné i věčné hyne člověk, pakli bez milosti Boží žije a umírá, a podobá se stromu bez kořene, aneb vytrženému ze země.

V jedné obci postavili si jinoši strom májový. Nejkrásnější břiza v blízkém lese byla k tomu zvolena a u prostřed dědiny postavena. Nade všechny příbytky strměl strom tento a rozličnými barevnými pentlemi, pozlátkem a všelikými zvonky byl okrášlen. A pozlátka a pentle šustěly v povětří a libě zaznívaly zvonky. Veškerá mládež obce shlukla se dohromady, skákala kolem a radovala se ze stromu tak krásně ozdobeného. Když pak strom ten již po osm dní v parnu slunečním stál, zmizela pojednou krása jeho. Zelené listy jeho poschly a opadly a uvadlé větve smutně se klonily dolů. Tu přiběhl jistý synáček celý zkormoucený domů a takto k otci svému pravil: „Ach, odkud pak medle to pochází, že ten, prve tak utěšený a ozdobený strom, nyní pojednou je tak ošklivý a zohyzděný? Škoda věru toho zlata a těch pentlí a zvonků na tom uvadlém a seschlém dřevě.“ „Vidiš, synu milý,“ odvětil na to otec, „poněvadž strom onen od svých kořenů byl odseknut, nemůže nyní více ani šťávu země, ani rosu a dešť v sebe pojímati, a každý pařezek sluneční, kterýž dříve tak dobrotivě naň působil, urychluje nyní zkázu jeho. A tak mé dítě, děje se také každému člověku, jenž Boha svého ze srdce byl ztratil. Neboť Bůh jest ten jedinký kořen, na němž musíme zůstatí my a on na nás, má-li život náš utěšeně plynouti a Bohu a lidem příjemný býti. Neboť bez Boha, bez jeho božské milosti možné nám není ani chtění, ani dokonání dobrého. Pakli se však člověk nectným životem od Boha odtrhl, tu také zralý jest k zahynutí a co bezbožník ztratil krásu a důstojnost člověka, byť by i zlatem a hedbávím byl ozdoben a byť by řeči úst jeho zněly co příjemný zvonkův hlas.“

A tu, rozmilí křesťané, poukázal jsem vám v podoběnství na ono neštěstí, kteréž před tím několika neličenými slovy jsem popsal. Z jednoho jak z druhého poznali jsme, jak přemnoho na tom záleží, abychom v stavu milosti Boží se nacházeli. O vynaložení tedy všecko, abychom

v požehnaném tom stavu vždy se udrželi! Uchvátilo-li nás ale to neštěstí, že jsme hříchy svými milost Boží si promrhali, ó tu nemeškejme učiniti vše, abychom upřímným pokáním a obrácením opět ji nabyli. Střežme se obzvláště těžkých hříchů, z nichžto i jedinký o ten drahocenný poklad milosti Boží připravití nás může; vystříhejme se ale i těch menších hříchů aspoň tak dalece, aby se nám nestaly zvykem a obyčejem; neboť jeden menší hřích zmenšuje sice toliko milost Boží, než častější opakování i menších hříchů zmenšuje milost Boží poznenáhla tak, že ji konečně docela ztratíme; neboť i malé hříchy, stanou-li se obyčejem, mohou nás i velkými a nešťastnými hříšníky učiniti.

A nyní k tobě se obracím, ó Maria, Matko naše přemilá! Ty milosti plná! Ty pevně stála v spravedlnosti a milosti Boží! Ó budiž nám povždy příkladem a zrcadlem všech ctností spanilých! Vyprosíš nám přímluvou svou pomoci s hůry, abychom neposkvrněně životem tímto kráčeli, v milosti Boží povždy setrvali a takto někdy u Boha Tě našli a věčně se s Tebou radovali. Amen.

Kázání

na neděli druhou adventní.

„Chudým evangelium se zvěstuje.“ (Mat. 11, 5.)

Když sv. Jan Křt. veřejně vystoupil, aby připravoval cesty Páně, tu přicházeli k němu chudí i bohatí, farizeové i zákonníci i lid a on ke všem stejně volal: „Čiňte pokání, nebo blízko jest spasení vaše“ (Luk. 4, 6.). Tím mluvil poukazati na Toho, kterýž po něm přijíti měl, před ním učiněn jsa; na Toho, kterého nyní toužebněji očekávali — Messiáše. Úřad svůj vykonával svědomitě, což divu, že padl v nenávisť těch, jimž bohaprázdnost jejich vytýkal, což mu způsobilo žalář, ba i smrt. Stalo se tak návodem úlisné a bohaprázdné Herodiady, manželky Filipa, bratra Herodesa krále. V té době ze žaláře poslal učedníky, jimž dovoleno bylo jej navštěvovati a jeho slovy se potěšovati, k Pánu Ježíši, aby se přesvědčili, že On skutečně ten, který přijíti měl a o němž Jan u řeky Jordánské vyslovně řekl: Ejhle Beránek Boží, který snímá hříchy světa,

že jest zaslíbený Messias, aby v Něho uvěřili. A přišedše k Pánu Ježíši, novému učiteli v Galilei, vidí jej obklopena davem lidu. Byliť tu neduživí na těle i na duši, kteří vyhledali zázračného učitele, o němž pověst daleko se byla rozšířila. Poslaní učedníci přednesli otázku, jak jim Jan uložil a sice: „Ty li jsi ten, který přijíti měl, čili jiného čekati máme?“ (Mat. 11, 3.). Byl by ovšem Pán Ježíš, dle svědectví sv. otců, krátce mohl říci ano, jsem. Ale domýšlel se, že více působí na mysl poslanců, když je poukáže na skutky moci a slebnosti své, a proto odpověděl v ta slova: „Jdouce, zvěstujte Janovi, což jste viděli a slyšeli. Slepí vidí, kulhaví chodí, málomocní se čistí, hluchí slyší, mrtví vstávají z mrtvých a chudým evangelium se zvěstuje“ (Mat. 11, 4–5.). A proč chudým? Protože radostně přijali Krista a následovali Ho. Přicházeli také farizeové i zákonníci, ale bylať to pouze lest, sketrou se blížili, aby Pána Ježíše zkoumali a tupili. Přicházeli i Herodiané, stoupenci císařovi, aby vyzvídali a Ježíše v řeči lapili. Tak tedy dle slova Kristova pouze chudým evangelium se zvěstuje; vždyť ten samý božský učitel učedníkům svým na jiném místě přikázal: „Jdouce po všem světě, učte všechny národy, kažte evangelium všemu stvoření“ (Mar. 16, 15.) Pravda, evangelium jest pro všechny, pro knížete jako žebráka, chýše chudobná tak dobře jak bohatý palác má býti stánkem jeho. Jaké tedy chudé žádá Kristus Pán?

Pojednání.

Evangelium Pána Ježíše sluje evangelium chudých, protože žádá vyznávače chudé duchem t. j. ponížené.

Chudý vesměs nazývá se, jenž potřebných věcí nemá. Co ale potřebuje duch náš více, než-li poznati Boha svého a povinnosti své? Co více než-li sílu, aby se povznesl od smyslnosti k etnosti, od tohoto světa v život nadpřirozený? Co více potřebuje duch náš, než-li aby srdce rozehrálo se plamenem lásky čisté, aby po Bohu milovalo upřímně i bratří svých? Co více třeba ducha našemu, než-li aby mohl požívat drahocenného pokoje, který nezná žádné výčitky svědomí, nemusí se strachovati osudů čekajících, ba povznáší se i nad úzkostí smrti? Tyto věci potřebuje duše naše, a z toho vidno, oč pečovatí musí pozemšťané, aby byli chudí dle

smyslu Kristova. První a nejdůležitější povinnost jest poznati Boha. Vždyť to žádá i Pán sám, říká: „Totot jest život věčný, aby poznali Tebe, pravého Boha a kterého jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 3, 19.). Musíme znáti i povinnosti své a ty obsaženy jsou v sv. zákonu Božím i církevním, dle vyslovného vyřčení Páně: „Kdo zákon Boží nejen zná ale též zachovává, ten jest, který mne miluje.“ A to vše působí pokojné svědomí. Musí ale toto poznání vždy toužiti po zdokonalení a vždy tak, že sobě vždy musíme připomínati, že to zde nikdy nepřivedeme k dokonalosti, byť bychom dosáhli i věku Metusalema, že přece nikdy poznání naše nebude úplné. „Vidíme,“ dí apoštol Páně svatý Pavel, „pouze v zrcadle, tam ale poznáme, jako poznání jsme“ (I. Kor. 13, 12.). A poznání toho nedůstátku jest to druhé, čehož třeba k duchovní chudobě čili poníženosti.

Když Pán Ježíš dlel jednoa v domě Lazarově a tam vyučoval, Maria Magdalena plná horlivosti seděla u nohou Pána Ježíše a nechala starati se Martu o obsloužení vzácného hosta; ale konečně přece dostavila se Marta před Pána Ježíše s touto žádostí: Kaž Magdaleně, aby mi pomohla. Ale podivné! Pán neporoučí dle přání Martina, ale dí ta památná slova: „Jednoho jest potřebí. Maria nejlepší stránku vyvolila, která nebude odňata od ní“ (Luk. 10, 42.). Nezáleží to jediné potřebné ani v jídle, ani v pití, ani v nějaké libůstce tohoto světa, nýbrž docela v něčem jiném, což jest vznešenější nežli světa dílo a všechny věci. Jest to něco nadpodstatného, což se nemění, nesestárne, nepomine, čehož kdož nabyt, nemusí želeť a oplakávati, že po tom toužil. Jest to náboženství sv., které nás učí znáti vznešenost a důstojnost svou, jížto předčíme veškeré tvorstvo. Také toto poznání jest nám též nutné, abychom prozkoumali, že hlavní potřeby naše nejsou z tohoto světa, a protož nelze jich člověku nižádným způsobem, ani rozumováním vyískati. A kdo dospěje tak daleko, ten jest v pravdě chudý duchem čili ponížený a takovým zvěstuje se evangelium Kristovo prospěšně.

Takových učedníků víra Kristova žádá a oni touží vejíti z temnosti k pravému světlu, jež osvěcuje každého člověka a jehož všickni mudrcové tohoto světa poskytnouti nemohou, a to proto, že učením svým často v blud uvádějí ty, kteří jim na slovo věří. Od takových učedníků žádá

víra, aby pospíchali důvěrně k pramenu živé vody, zjevení Božího, pro občerstvení a posílnění duší svých, sic jinak marně by z něho čerpali. Proto kdo s užitkem přicházeti chce a prospěchu míti, ten musí přicházeti s tím cítem: Pane, bez Tebe nic nejsem; jak to vůbec svatí a světice Boží činívali. A proto k povzbuzení našemu uvádím výrok sv. Augustina: „Jen slepí, kteří přicházejí poníženi a důvěrně, stávají se vidoucími, kdežto ti, kteří se domnívají pohlížeti dobře, zůstávají v zaslepenosti své a bloudí.“

Abychom též prohlédli k spasení svému, budme chudí duchem, t. j. poníženi, abychom byli povýšeni; nebo chudým žehná Bůh. Dosvědčují to i slova Pána Ježíše: „Blahoslaveni chudí duchem, nebo jejich jest království nebeské“ (Mat. 5, 3.). Kterak vysvětliti lze toto příslibení? Člověk ponížený právě zjevením Božím ví, že skrze Krista Ježíše odňata jest všecka vina hříšného člověka a že není smrti více to, co bylo, jelikož ty věci pominuly. A proto srdce své hledí zbaviti hříchu, aby nebylo zachvácené ve zlém, a srdnatě vypovídá boj protivníkům svým, tělu, světu a ďáblu, věda, že je přemoci lze skrze Krista, jenž jest celá naděje naše; nebojí se ani smrti, věda, že převéstí má z toho bídného života do radosti neskonalé; nebo jejich jest království nebeské, dí Kristus. A spokojenost jest ozdobou duše jeho. Rcete, byť by i neoplýval statky tohoto světa, aneb snad jen tolik, co třeba k zachování života, rcete, pravím, není-liž bohatý. Ano bohatý, ač nevládné statky vezdejšími. Avšak nejen to, stává se i vznešeným lez důstojnosti. Odvolávám se na slova sv. Pavla, jenž dí: „To jest chlouba naše, svědectví dobrého svědomí, abychom v sprostnosti srdce svého a upřímně kráčeli před Bohem ne v moudrosti tělesné, ale v milosti Boží zde na zemi“ (II. Kor. 1, 12.). Nezáleží tedy na tom, čím jsme na zemi, ale jakými jsme. Nezáleží na vysokém rodu ba ani na koruně pozemské, aby kdo měl ceny u Krista Ježíše ale záleží na skutech ducha křesťanského, ty mají cenu před Bohem a činí nás milými dítkami Božími, vespolek bratřími a sestrami a chrámem Ducha sv. Může-li ještě něco více býti? Může ta hrstka prachu více žádati než státi se synem Božím a dědicem království nebeského? Není nic vznešenějšího.

Avšak ponížený jest i silný bez moci;

nebo se stává dědicem nejvyšší moci. Nejvyšší moc člověka záleží v jeho vůli a ta musí se zakládati na zákonu Božím a vyplnění jeho. Dobře dí sv. Řehoř: „Však v pravém smyslu slova nemůže osvědčiti duševní sílu svou, leč ten, kdož se naučil chtít, co Bůh chce.“ Víme ale, kdož nekoná zákona Božího, že jest otrokem hříchu, ale svobodou, koho Pán osvobozuje svobodou synů Božích. Ti mohou zajisté důvěrně volati slovy sv. Augustina: „Ó sv. sílo dítek Božích! Jaké skutky učíš křesťana vykonávati! Co vše Bohu obětovati! Jaké nesnáze a nebezpečí přemáhati!“ S Bohem chci, volá křesťan, a vše daří se jemu.

Konečně ponížený stává se blahým bez štěstí. Sem přináležejí výrok Páně, jenž pravil: „Pokrm můj jest, abych vykonal vůli Toho, kterýž mne poslal a dílo dokonat“ (Mat. 14, 9.). Těmi slovy určil poslání své. Přišel zajisté na tento svět, aby slovem svým svatým vyučoval především národ Israelský; nebo nejsem poslán leč k ztraceným ovčím domu Israelského, a pak dokonat to dílo našeho vykoupení, ku kterémuž byl od Otce poslán. Také i my máme určení své zvláštní každý v povolání svém a na nás jest, abychom dílo dobré konali nám uložené, abychom si opatřili skutky dobré, jež neztrácejí odplatu svou. Nikdy nezapomínejme, že i ten nejmenší skutek nebývá u Boha v zapomenutí, konán-li v duchu Kristovu, v duchu Božím. Pak se nám dostane, že Boha tváří v tvář viděti a s ním věčně se radovati budeme, a to jest to dědictví neskalené a nezkrácené v nebesích. Tak žehná Bůh těm, kteří v poníženosti konají dílo své. Kéž bychom do počtu jich patřili, až nás Pán volati bude. Amen.

Promluva

nad rakví zdárného mládencečka.

Podává *Fr Seyvalter*.

„I navrátila se duše pacholete zpět do něho a ono ožilo.“

3. Kr. 17, 21.

Jest krásný, svatý čas vánoční — čas radosti a plesání. V čas tento sjíždějí se ditky a všickni členové rodiny do domu otcovského, aby v kruhu rodinném strávili radostné tyto svátky vánoční. Ó jak

mnoho radostí zříme v době té ve světě křesťanském! Vstupme předvečer svátků těchto v rodinu křesťanskou a uvidíme tam zář a jasnost, která vychází od množství světél krásného, bohatě ozdobeného stromku vánočního. Co tu radostí a veselí, když malé dítky ručkami tleskajíce obskakuji a chutě pohlížejí na dárky, které nadělil jim Ježíšek. O jak šťastný otec, jak blažená máti při pohledu na dítky své tak rozradostněné!

V přírodě jest ticho, ticho velebné a v rodině křesťanské radost a plesání — vždyť jest štědrý den, jest štědrý večer, kdy Pán nebes a země v štědrosti Svě veliké za padlé člověčenstvo Syna Svého dává, který co malé dítko v Betlemě se zrozuje; hle, Spasitel zrozuje se nám; proto radujme se, veselme se. — Než není všude radost, není všude veselí. Znáám rodinu křesťanskou, kdy v tento den radostný seděla pečlivá matka u smrtelného lože svého synáčka, kdy s povzdechem pohlížel starostlivý otec na vpadlé oči svého miláčka, kdy bratři a sestry se slzou v oku stáli u dobrého svého bratříčka. Jestě z večera čilá byla mysl jeho, ještě z večera volal k sobě bratry a sestry své a pln touhy, hleděl zvědět, co jim nadělil Ježíšek. O jak tesknou muselo býti rodičům u lože zdárného synáčka, jaký žal musel sevřít srdce jejich, když viděli, že dech nemocného se krátí a síly ubývá. Tu ještě posledně obrátil tento zraký své po dobrém svém otci a volal k sobě milou matku svou a ještě posledně pronesl slova, jimiž po celý život překypovalo srdce jeho, slova pravé lásky dětinné, řka prostě a jednoduše: „Maminko, já vás mám rád.“ A to bylo slovo jeho poslední; již zavřel ty oči, které k nebi obracel, když za rodiče se modlil, zavřel je naposled. A nyní spěchá dobrý otec, aby sluha Páně miláčkovi jeho, který při sv. misi byl již očistil duši svou a posilnil se Nejsv. Tělem Páně, aby jemu poslední udělil pomazání. A již spěchá sluha Boží k loži nemocného a poslední sv. svátostí posilniv jej na cestu k věčnosti, modlí se za duši umírajícího, a sotva skončí kněz, vypustí tento čistou duši svou — skoná v Pánu Ano, již zemřel! Všickni poklekli, aby pomodlili se za duši zemřelého; a bolný byl pohled na toho žalostného otce, na tu žalostnou matku. Ano zemřel! Prve nežli udeří a hodina půlnoční, prve nežli kněz u oltáře zapěl slavné „Gloria in excelsis Deo“ t. j. Sláva na vy-

sostech Bohu, jako pěli na luzích betlemských andělé při narození Páně, skonál dobrý bratr náš, skonál, aby tak jako v týž den pro nás Kristus se narodil, aby do nebe nás uvedl, tak skonál bratr náš, aby skrze smrt svou pro nebe se rodil.

A dnes stojíme zde v tomto chrámu Páně nad rakví jeho, kamž mládenci a panny mrtvou schránku milého druhu svého byli donesli; zde, v tomto chrámu Páně, kde v Pánu zesnulý tak rád dlival. Sotva že s chrámové věže zdejší hlas zvonu zval věřící k službám Božím mezi nejprvnějšími býval mládeneček tento, který spěchal sem k tomuto Ježíši ve Velebné Svátosti Oltářní přítomnému, spěchal sem, aby Boha uctil a Jemu lásku svou projevil, spěchal sem a to obyčejně po loku miléných svých rodičů. A i dnes tito milení rodičové doprovodili synáčka svého sem do tohoto chrámu Páně — posledně. A proto nediv se žádný, že tak krutý bol proniká nyní srdce jejich, vždyť vědí koho ztratili, ztratili nejstaršího syna svého, jehož tak byli milovali, který byl perlou koruny jejich otcovské a mateřské; nedivte se tomu otci, který o něho tak byl pečoval, nedivte se té matce, která s ním a pro něho tolik byla přetrpěla. Než, rodičové milení, nechtějte tolik plakati a naříkati; vím sice, že v posledních letech mnoho museli jste přetrpěti, vím, dobrý otec, že Bůh mnoho na tebe seslal a že rozličným způsobem jako trpělivého Joba zkoušeti chtěl: zde nemocí dítek tvých, zde nemocí tebe samého, zde dlouhou a trapnou nemocí dobré tvé matičky, kterou Pán k Sobě na věčnost byl povolal; ale to vše přestál jsi s trpělivostí právě křesťanskou, přetrp, ty otec, přetrp, ty matko, i tento žal, kdy Pán tebe byl navštívil smrtí tvého miláčka.

Milení rodičové! Což kdyby tak nyní vkročil sem do tohoto chrámu Páně starozákonní prorok Eliáš, a jako kdysi v Sareftě učinil i zde a slovy modlitby volal k Hospodinu: „Hospodine, Bože můj, prosím, necht se vrátí duše pacholete tohoto do vnitřností jeho,“ a kdyby, jako tam, řekl i zde k mace zarmoucené: „Hle, živ jest syn tvůj,“ ó rodičové milení, jak byste se zradovali v tomto okamžiku. Ó jak by zaplesalo srdce vaše a všech příbuzných a přátel mrtvého pacholika, jak zplesali bychom všickni, kdyby Ježíš Kr. přišel nyní do středu našeho a jako kdysi mládenci Najmskému, řekl i nyní mládenci

tomuto: „Mládenče, tobě pravím vstaň,“ a on by ožil. Ó rodičové milení, s jakou radostí padli byste zde před oltářem Nejvyššího a děkovali Jemu za tuto milost Jeho velikou, jak radostně vedli byste si do domu svého synáčka svého nadějného. Než skončil a nepovstane nyní! Ó přejme mu smrti té, v které s Kristem se spojuje, jehož tak byl miloval. Byl mlád, řekne snad mnohý, ještě nemusel zemřít. Ano, př. dr., byl mlád; že však v mladosti povolal jej Pán, tomu nedivme se nikdo; Bůh dobře ví, co činí; Bůh dobře ví, jaká byla by bývala jeho budoucnost, my to však nevíme, to však víme určitě, že ten ďábel, ten odvěký nepřítel člověčenstva nikdy nespí, ale jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by pohltit a že tenata svá klade každému i člověku nejednotnějšímu a hledí uchopiti jej v drápy své, o tom jsme přesvědčeni; to víme, že člověk byt by byl sebe bohatší byt by nahromadil poklady celého světa, přece nebude šťastný a červ starosti hlodati bude srdce jeho; to víme, že byt by člověk sebe déle žil, přece jednou přijde ta smrt a oddělí jej od světa, který tak si byl zamiloval. A myslíte, př. dr., že život dlouhý bývá vždy životem šťastným a blaženým? Proč asi nazývá se tato země, na níž žijeme údolím slzavým? Vy všichni, jmenovitě vy starší dobře víte, že málo jen jest radostí na světě tomto a ty brzy ještě prohají, mnoho však hořkostí, trampot a zármutku. A kdo z vás, v Kr. shr., chtěl by tvrditi, že v Pánu zesnulý bratr náš byl by býval silen a zdrav, kdo by odvažil se tvrditi, že by byl spokojen a šťasten? A konečně kdo by ujistiti chtěl, že uprostřed viru světa tohoto, při všech pokušeních byl by zůstal svatým a nevinným — Bohu milým? Zajisté nikdo! Proto Pán dobrotivý povolal jej k Sobě, neboť zalíbila se Mu duše čistá, proto pospíšil, aby vyvedl jej ze světa hříchu a nepravosti.

Hle, rodičové milení, bratři a sestry, Pán povolal k Sobě miláčka vašeho, povolal jej k Sobě v den tak významný, v den štědrý — povolal jej k Sobě v svaté noci, kdy Kristus nám se narodil! Ó jak spěchali zbožní pastýřové po luzích betlemských k jesličkám božského jesulátka a co každému bylo nejmilejší, to obětovali Jemu, ano mudrci od východu, z daleka přišli a otevřevše poklady své, Jemu dary přinesli. A vy, rodičové milení, tomuto

milému Ježíškovi přineste v oběť to, co vám bylo nejmilejší, poklad svůj nejdražší, zdárného svého synáčka. Proto neplačtež, neboť tento miláček váš spojen jest již s tím Ježíškem, jehož miloval, v slávě věčné; přejtež sobě a přejme sobě všickni, bychom i my k tomu Ježíškovi do slávy nebeské dostati se mohli. Amen.

Otče náš!

Kam sirotek ubohý, bez otce, matky, žal v litostném srdéčku, na retu sten, se se slzou na líci ubírá vrátky? Tam pěšinou pospíchá ku kříži ven. Ty, nebeský Otče, jej vidíš a znáš, jde k Tobě se pomodlit: „Otče náš!“

„Ty ochrano naše, Ty zástíto silná, Ty nezhrdáš modlitbou sirotky své, ni jediná prosba tam k nebesům mylná, kde, Otče Ty sirotků, sídlo je tvé. Ty moudře vše spravuješ, řídíš a znáš, slyš vroucí mé hlasy, Ty, Otče náš!“

A přikleklo děvčátko večerním časem, ach, samo též sirotek, opuštěné, a sepjalo ručičky, šeptalo hlasem své jediné modlitby naučené. Ty, laskavý Otče, ji vidíš a znáš, slyš skroušenou modlitbu: „Otče náš!“

Jde zemdleným ku kříži stařeček krokem, a s nárkem tu poklekne, zavzdychá kmet, svým vyhaslým pohlíží ke Tvůrci okem a k Němu tam upírá prosebný vzhled. Ty, Otče, jej vidíš, Ty, Otče, jej znáš, oč prosí Tě, modle se: „Otče náš!“

Sem se hlavou skloněnou paní též chvátá, jež sirobou stížena, bez dětí zde; je odňala všecky jí moudrost ta svatá, již vystihnout marno tu člověku jde. Ty víš to, ó Bože, Ty víš to a znáš, sem k Tobě se utíká: „Otče náš!“

A všichni tu klečí a modlí se vřele půl šeptem, půl hlasitě k Otci nás všech, by slyšel hlas modlený ze hrudi zchvělé a vyplnil prosebný, litostný vzdech. Oč prosí Tě, Pane, Ty nejlépe znáš, ó vyslyš je prosící: „Otče náš!“

„Hle, matko, tu sirotci za děti tvoje!“
„Hle, sirotci, pečlivá matka tu vám!“

I bere je za své a vede je svoje.
Tak náhradu poskytl Hospodin sám!
Dík šepcí Ti za milost do smrti až
a modlí se denně Ti: „Otče náš!“

A stařeček radostí velebí Pána,
jak Otec náš předobří o všechny dbá,
a doufá a čeká, že příštího rána,
oč prosil a žádal tak vroucně, mu dá.
Bůh slyšel ho, laskavý Hospodin náš.
Kmet vydechl poslední: „Otče náš!“

Posvět se jméno Tvé!

V chrám vstoupí vetchá stařena
a kloníc k zemi kolena
se křížem svatým znamená:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Kmet shrbený se vleče tam
a před kropěnkou, nežli sám
v něj vkročí, zbožně šepce v chrám:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Jde selka v brokát strojená,
s ní různá děva šňořená,
v prach obě chýlí kolena:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Tu rolník statný, zmužilý
jda hrdě zpřímen, ve chvíli
šij, k zemi klekna, nachýlí:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Jun kráčí za ním bujných sil
tak vědomě, jak princ by byl,
však ve chrámě se uklonil:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Ree služka, dělník, čeledín,
jich dcera zdárná, zdárný syn,
jak vstoupí v chrám svatý stín:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Kněz vejda s hlavou skloněnou
dí, kropě vodou svěcenou
si čelo, ret i hrudi svou:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Zde před Bohem svým pokleknou
pan hrabě též i s chotí svou
a v tklivé prosbě vydechnou:
„Buď posvěceno
Tvé svaté jméno!“

Dr. M. Kovář.

Staré plebanie v dekanátu Bozenském.

Příspěvek k českému církevnímu
místopisu.

Napsal J. P. Hille.

(Pokrač.)

VII.

Bezděkov.

Mezi plebanii Chanovickou a Kadovskou bývala též v XIV. století plebanie v Bezděkově, jejímiž patrony byli majitelové tvrze Bezděkovské. R. 1300 vzdal se plebán zdejší jménem Beneš fary, načež stal se zde plebánem kněz Bohuněk z Blatné. R. 1385 změnil si Petr, plebán v Bezděkově místo své s Vavřincem, plebánem v Oboře. R. 1405 vzdal se Vavřinec plebán též fary zdejší, načež dosazen byl sem Martin, kněz ze Svratice. R. 1412 byl zde plebánem Martin a téhož roku přišel sem za plebána Hanko, dosud oltářník u sv. Jana Kř. ve farním kostele v Klatovech.

V následujícím století byla fara obsazena opět duchovním a jak se pravdě podobá, podobají strany. Z té doby pochází pěkný zvon, ulitý v dílně mistra Bartoloměje na Novém městě pražském r. 1514.

Za války třicetileté byla fara opuštěna. O stavu této fary přichází zmínka ve zprávě vikáře blatenského Puletnisa z r. 1641, kde se praví, že jest uprázdněna a dokládá, „že by sotva užívala kněze.“

V XVII. století byli patrony tohoto kostela rytíři Janovští z Janovic, z nichž byl starý, původní kostel rozšířen a uvnitř hlavní oltář a poboční zřízení. Rytíři ti to založili také fundací za svůj rod při tomto kostele.

Služby Boží v kostele tom obstarávali faráři Zabořští a když r. 1757 zřízena byla v Kadově samostatná fara, přidělen sem bezděkovský kostel jako filiální. A až dosud konají zde služby Boží duchovní Kadovští, pravidelně každou třetí neděli a o některých církevních slavnostech.

Popis. Kostel pozůstává ze čtverhraného presbyteria a poněkud podélné lodě. Stavba presbyteria nasvědčuje na prostý sloh romanský, kdežto loď má portál svědčící slohu gotickému. Někdejší starobylá úzká okna jsou zazděna. Kostel rozšířen a kopulovitě sklenut v XVII. století.

Uvnitř chrámu jsou tři oltáře. Hlavní oltář s obrazem sv. Ondřeje, malovaným vdp. B. Kamarytem, děkanem v Deštné, postaven se značným nákladem r. 189⁹. Na pobočném oltáři jest obraz sv. Vavřince, malovaný pi Blehovou v Pisku a na třetím jest obraz sv. Františka.

Opodál chrámo východní dveří pod chórem leží náhrobek se znakem rytířů Resenských (dvě kola nad sebou) a tímto nápisem:

„Leta P. R. 77 (rozuměj 1577) w pátek welký umrzela urozena panna Markyta, dcera urozeného pana Jana Resanského z Kadowa a na Bezdekowie a tuto gest pochována.“

Na choru jest malý pozitiv zjednaný r. 1739 do toho chrámu, jest to dílo varhanáře od Dobré vody u Březnice. „Dobrodínec toho chvalitebného oučinku byl nábožný muž Ondřej Šroub, mlynář Slatinský, kterýž náklad vedl na řečený pozitiv.“ K tomu dokládá památní kniha: „Bůh všemohoucí rač jemu odměniti dle svatého obyčeje stokrát násob, aby, jenž zde na zemi muzikou v domě Božím opatřil, na nebi v domě Otce nebeského muzicírování andělského věčně poslouchal.“

V kostele byla hrobka rytířů Janovských z Janovic.

Před presbyteriem čteme na velkém náhrobníku:

„Václav Smil Janovský z Janovic umřel 12 Aprilis anno 1669.“

„Kateřina Markéta Janovská z Janovic umřela . . .“

„Jan Václav Janovský z Janovic umřel . . . Februaru anno 1660 (?“

„Adam Kašpar Janovský z Janovic umřel 2. Januara anno 16 . . .“

Památku tohoto rodu hlásá dosud malý zvonek ve vížce na střeše chrámové. Má nápis:

„Sit nomen Domini benedictum. Anno Domini 1661.“

Kolem znaku Janovských (šachovnice) pak toto:

„Jiří Vojtěch Janovský z Janovic a na Bezděkově.“

Na protější straně kolem znaku Kotzů z Dobrše:

„Markéta Janovská z Dobrše a na Bezděkově.“

Opodál kostela stojí nevysoká zvonice se špičatou věží. Na zvonici visí vedle sebe dvě zvonů:

Na jednom nalézá se obraz a tento nápis:

„Anno Domini MCCCCCXIV. ista campana Fusa est per magistrum Bartholomeum novae civitatis.“

Druhý zvon:

„Laudetur Sanctissima Trinitas. Pater Filius et Spiritus Sanctus. Anno 1747.“

VIII.

K a d o v.

Od nepamětných dob stával v Kadově farní chrám zasvěcený původně Nejsvětější Trojici, který bezpochyby zbuodovali vládkové z Kadova, kteří v XIV. století uvádějí se jako patronové tohoto chrámu.

Plebánové zdejší byli: Ulislav, který r. 1362 postoupil plebani zdejší Frenclnovi, plebánu Vácovskému. Tento plebán zemřel zde r. 1380, načež stal se zde plebánem Bráchoň, kněz z Mirotic; po smrti tohoto plebána stal se plebánem Kadovským r. 1381 Erhard, kněz z Horažďovic. R. 1395 změnil si plebán Kadovský místo své s Vittem, plebánem v Messnu. Roku 1399 byl zde plebánem kněz Ambrož, který r. 1403 zaměnil si tuto faru s jiným knězem. R. 1407 byl zde plebánem Petr a po něm Martin, dosud plebán ve Vysoké. R. 1415 Mikuláš, plebán v Kossengrünu změnil své místo s Janem, plebánem v Kadově. R. 1428 po smrti zdejšího plebána byl na faru Kadovskou dosazen kněz Blažej ze Strakonice. Ještě r. 1434 uváděl zdejší plebán nového faráře do Kotouně.

Učení Husevo o přijímání podobojí způsobou, jež zavdalo příčinu k mnohým náboženským třenicím v národě Českém a jež přivedlo lid náš na pokraj záhuby, šířilo se neobyčejně rychle mezi lidem, kdežto stará víra katolická vždy více utlačována byla. Hlavními podporovateli nového učení byli na venku menší šlechticové, kteří na své statečky přijímali kněze podobojí, aby lidu poddanému svátost Oltářní pod obojí způsobou podávali. I mnozí šlechticové na osadě Kadovské a v okolí novotou tou byli zachvázeni. Jedním takovým podporovatelem nového učení

na osadě Kadovské byl Alexandr Žabořský z Brloha, pán na Kadově, Zaboří a j., který k zdejšímu chrámu Páně dosadil nepořádného kněze Jeronyma Pražského za faráře. Když se o tom dozvěděl arcibiskup pražský Martin Medek, dopsal panu Zabořskému a vyzval ho, aby nepořádného onoho kněze na faře netrpěl. Avšak Zabořský dosvědčuje (listem daným 27. července 1587), že Jeronym jest řádný kněz podobojí, který řády starobylé církve sv. zachovává a dokládá, že s povolením příslušejících k té osadě pánů některých stavu rytířského a přátel svých téhož kněze Jeronyma do Kadova přijal, aby jim pod obojí přisluhoval.

Taktéž kněz Jeronym dokazoval, že jest řádně ordinovaný na dimissor sobě daný od slavné paměti arcibiskupa Ant. Brusa. Tyž sliboval arcibiskupu, že bude rozkazy jeho bedlivě plniti a řády církevní velebiti a jiné k nim vésti. V listu svém také připoměl, že ho p. Alexandr nepřijímal sám o své vůli, ale jsouce mne žádostiva celá osada jiných pánů poddani podobojí přijímající i pod jednou miti za správce svého s dovolením pánův svých a o tom jsou nejednou před kostelem se snaželi, když jsem před sv. Jirím u nich započal sloužiti v chrámu Božím; nebo jsou bez správce neboží rok byli opuštěni.

Od pohrom války třicetileté nezůstala osada Kadovská ušetřena. I zde bylo znáti hrůzy její. Vesnice vypáleny, obyvatelé na mizinu přivedeni, kostel a fara spustla a osada byla bez duchovního pastýře.

Spustošeného kostela ujal se Ladislav Zabořský z Brloha a na Kadově a dal r. 1631 hlavní oltář jakož i jiné potřeby k službám Božím jak v tomto chrámu tak okolo něho, ke cti a chvále Nejsv. Trojice a Panny Marie i všem svatým okrášlil a ozdobil.

Osadníci Kadovští chodili sem a tam do okolních chrámů tak dlouho, až připojení byli k osadě Zabořské. Tamže připojena byla též sousední osada Bezděkovská.

Jak se pravdě podobá, byla v Kadově opět okolo r. 1660 obnovena duchovní správa, avšak ne nadlouho. Z farářů tehdejších známe pouze Ladislava Ant. Dubského z Vitiněvsi, který se odtud dostal za faráře do Tochovic. O faráři Ignaci Hladíkovi pravíme, že r. 1681, kdy v Čechách a na osadě zdejší zuřil mor, sám se nakaziv, zemřel.

Osada Kadovská i s Bezděkovskou připojena zase k Zabořské. Faráři tamní, aby zadost učinili svým osadníkům všech osad v potřebách duchovních, sloužili jednu neděli mši sv. v Zaboří, druhou neděli v Kadově a třetí neděli v Bezděkově. O svátcích vánočních, velikonočních a svato-dušních byl pořádek služeb Božích takovýto: na hody Boží byly služby Boží v Zaboří, na prostřední svátky v Kadově a o posledním svátku v Bezděkově. Ve všech kostelích slavivaly se výroční památky, poutě a posvěcení chrámu slavnými službami Božími a výstavou Velebné Svátosti.

R. 1730 čítala osada Zabořská, Kadovská a Bezděkovská dohromady 2993 duší.

Patronové kostela Kadovského a Bezděkovského jsou od r. 1682 majitelé panství Lnářského. Na žádost osadníků Kadovských r. 1756 svolil tehdejší majitel panství Lnářského František Karel Rudolf, říš. hradě ze Sweerts-Sporku, aby v Kadově zřízena byla samostatná duchovní správa. Fundační listina vyhotovena dne 25. září 1757. Osadu tvořily tyto vesnice: Kadov, Malkov, Pole, Vrbno, Slatina, Mračov, Slivnice, Bezděkov s filiálním kostelem, Nedřev, Záhoříčky a Hradiště. — Z těchto vesnic přidělen r. 1786 Mračov k osadě Zabořské a Hradiště k osadě Kasejovické. Posléze r. 1880 vyfařeny Slivnice a připojeny k Zabořské osadě.

Prvním farářem stal se Matěj Rybička, rodem z Kasejovic. Tyž však již 12. června r. 1758 zde umřel. Nástupcové jeho jsou: Pivec Václav do r. 1760, kdy stal se farářem v Kasejovicích, Jan Jos. Schollar do r. 1761, načež odešel na faru Bělčickou, Jakub Koš do r. 1772, stal se též farářem v Bělčicích, Josef Ambrož zemřel zde r. 1793, Fiala Josef rodem ze Lnář byl zde jen krátkou dobu a odstěhoval se na faru Kostomlatskou, Nechyba Josef od 1799--1807 stal se farářem v Zaboří, Brichta Tadeáš, rodem v Písku, zemřel zde r. 1813, Jablonda Tomáš zemřel zde r. 1838, Suda Josef stal se r. 1839 farářem v Bělčicích, Švůgr František r. 1854 povýšen za faráře Kasejovického, Ondřej Záhořík byl též r. 1870 jmenován farářem v Kasejovicích, Jan Jelen do r. 1874, kdy stal se farářem v Kasejovicích, Južek Antonín z Písku, zemřel zde r. 1890. Nyní jest farářem Jan Hille, sběratel těchto zpráv.

Místo fundačního kaplana založeno r. 1761 Aug. Pivcem, měšťanem pražským.

Popis. Původní kostel byl velmi malý a pro mnohá leta sešlý, pročež dal ho Jan Frant. Kristian hrabě ze Sweerts-Sporku, pán na Lnářích zbourati a mistrem Kašparem Svankmajerem nynější kostel vystavěti. Když stavba chrámu dokončena byla, posvětil ho ke cti sv. Václava, mučedníka a patrona Českého dne 29. září 1769 kníž. arcib. vikář Ignác z Blankenfeldu, děkan v Blatné. Nový kostel pozůstává z presbyteria a lodě, kopulovitě sklenutých. K západnímu průčelí vystavěna štíhlá věž s banatou střechou.

V chrámu jsou tři oltáře. Na hlavním jest velký obraz sv. Václava, bohatý na ozdoby řezbářské. Altare portatile chová ostatek sv. Václava a pochází z r. 1783.

V lodi jest vpravo na pobočním oltáři obraz Panny Marie na Karlově v Praze, na protějším pak oltáři obraz sv. Jana Nepom. Při tomto oltáři, který byl privilegiovaný, založeno bylo bratrstvo sv. Jana, kde za císaře Josefa II. zrušeno bylo.

Křížovou cestu maloval r. 1878 akad. malíř Šebele z Písku. Krásná socha P. Marie Lurdské a obraz Krista Pána na kříži, jsou pravou ozdobou tohoto chrámu. Stkvostný lustr pozlacený pořízen hlavně nákladem býv. osadníků Kadovských nyní v Chicagu usedlých.

Na choru jsou pěkné varhany z roku 1768.

Na věži visí tři zvony.

Na „sv. Václavu“ čteme pod skupinou Nejsvětější Trojice, po jejíž stranách stojí sv. Václav a sv. Ludmila toto:

sanCtUs WenCesLaUs aC pla eiUs a Vta
protegant nos In pLena perICULIs VIta
ne aberreMUS a VIta et CoeLestI patrIa.

Při samém okraji:

Domo auxilio fudit me Vitus Dietrich
Neopragae.

Koruna zvonová ozdobena jest cherubiny chválicími Boha hudebními nástroji.

Na zvonu řeč. „hraňáku“ jest nápis:

„Tempore tremendi belli borussici Anno
1760 sub optatissimo regimine illustriss.
D. Joannis Christiani s. r. i. comitis de
Swerts Spork, Domini in Schlüssenburg
et Lisa.“

Zvon ozdoben jest obrazem P. Marie, po jejíž straně stojí sv. Jan a sv. Kristian.

Na třetím zvonu „poledníku“ čteme:

„P. František Schwüger Mne dal ulíti
r 1840 in Prag von Carl Bellmann, k. k.
Hoff-Glockengiesznr.“

Nad zvony umístněn jest nyní stroj hodinový s dvěma číselníky.

Při východním průčelí presbyteria stojí sakristie. Jest to památka na presbyterium starého kostela. Jest čtverhranná, osvětlena byla původně malými úzkými okny, nyní zazděnými. Klenba jest křížová a pozůstává ze čtyř jednoduchých pasů, které uprostřed ve svorníku se sbíhají. Zvláštní této prostoty jest výklenek při podlaze ve zdi prohlubní, která prý jindy sloužila za křtitelnicí.

V podlaze sakristie jest více náhrobních kamenů, jejichž nápisy a znaky již valně vyšlapány jsou. Jen na třech dají se nápisy přečísti.

Na jednom a to nejzachovalejším jest nápis:

„Leta 1591 v pondielí na auterii té
noczi to gest po nedielí provodni umrzel
urozeny pán Alexander Zaborsky z Brloha
a na Kadowie. Pán racz geho dussi mi-
lostiw bejti a gi w poczet svých Svatých
wywolonych prigiti.“

Na druhém:

„Leta 1595 w středu den památky sv.
Vita umrzela gest urozena pani Katerzina
z Gilmanicz, gegižto dussi Bůh racziž mi-
lostiw bejti.“

Na třetím:

„Leta Panie 1601 w strzedu po sw.
Walentinu umrzel urozeny a stateczny
rytírz pan Jan Czabuzský nejstarssi z Pro-
stého a na Malkově“

Pod stupněm byly ještě dva náhrob-
níky, z nichž jeden nyní zazděn jest do
zdi hřbitovní a představuje podobizny
dvou dítek, snad Ladislava Zabořského
z Brloha a na Kadově; jiný pak bude do
zdi kostelní zasazen a na něm čteme:

„Anno Domini 1708 die 16 Junii obiit
pie in Domino V. D. Mathias Ribiczka,
curatus Kadowiensis. Requiescat in pace.“

(Pokračování.)

Přijď království Tvé!

J sme na té zemi hosté jen,
rok, deset, dvacet, padesát,
i kmetu, jenž v brob nachýlen,
i děcku jest se odtud brát
tam, kde náš stálý, věčný hrad.
Blah, vzhůru kdo zraky pne:
„Přijď, Pane, království Tvé!“

Byt zemský mnohých slzí dol:
strast, svízel, hoře, sklamaní
a nárek, zármutek a bol
nám v srdce vtiská vyzvání
tam pohlížeti v poznání,
kam dobrý nás Otec zve:
„Přiď, Pane, království Tvé!“

Muž s mužem v divém zápase,
kmen kmeni žití nepřívá,
zle pánu sluha vzpírá se,
vnuk dědovi se vysmívá,
řád v základech se zachvívá;
jen zbožná se mysl hne:
„Přiď, Pane, království Tvé!“

Lid lidem zmítá v závisti,
druh druhu srdce rozrývá,
král krále láskou nejistí,
brat bratru vraha poštívá,
tvor tvorem žití hájívá;
zrak k nebi jen zbožný pne:
„Přiď, Pane, království Tvé!“

Sok soka vrhá v nenávist,
lev hltá člověka i zvěř,
sup mláďata rve z cizích hnízd,
dub hubí vůkol slabý keř,
boj obecný a krutý, věř!
Všs zbožný jen zraky pne:
„Přiď, Pane, království Tvé!“

Dr. M. Kovář.

Za chlebem.

Podává Fr. K. Sionský.

Bylo to o štědrém večeru! Sedali jsme za stůl, pokrytý bílým povlakem, na němž v prostředku stál stromeček, ověšený zlatými ořechy a pestrými řetězy, z jehož větvíček, na koncích nesoucích červené svíčky, visely hrušky a jablka v stříbrném papíře. Právě jsme se pomodlili k novorozenému Jesulátku, které usmívalo se v papírových jesličkách pod stromečkem, vyzdvihující ručičky vzhůru, jako by chtělo obejmouti Panenku Marii sklánějící se v nevýslovné radosti k Němu, když tu na dveře v síni bylo zaklepáno a ozvala se vánoční píseň slovácká, kterou roznáší drobné i velké děti ubohé Slovače po celém širém světě.

Matka vyskočila a šla otevřít. Na prahu stál starý drotar Jurko. Říkali mu všude jen „náš drátař.“ Byl to dědik již

hodně starý. Hlava na vrchu již holá, jen kolem do kola vroubily ji šedé dlouhé vlasy. Tvář ustaralá, na níž trčely šedé vousy, špatně oholené, jako strniště, kde sekal neumělý sekáč, ale z těch vrásek dívala se dobrota a z modrých očí, pod hustými šedými brvami, díval se duch dobrý, upřímný. On náležel takřka již k majetku celého okolí a celé leto třebas schovávaly hospodyně ty „střepy,“ aby jen měl co dělat „náš drátař.“

„Daj, Panbiček dobrý večer,“ pozdravil polo česky, polo slovácky.

„Kde pak jste se tu vzal dědičku.“

„I tak idu, paňmaminko, tím svetem ako kámen potokau. Zatúlal jsem se až sem.“

„Máte dobře, pojdte teda dál.“

„To snad nemůže být? Sem tak ušipáný, esče to zamažu!“

„Však se to zase umyje, a snad byste to neudělal, abyste na štědrý večer utíkal. To nesmí žádný pustit hosta.“

„A jaký já som host nezvaný.“

„Takovi nejlepsi;“ a už otevírala před ním dveře. My jsme se tomu děti divily, ale matka nám to hned vysvětlila, že nikdo nesmí odpudit v tento večer od svých dveří hosta, třebas i cizince, odehnal by si štěstí. A pak prý Pán Ježíš jde ve štědrém večeru světem a vchází s hostmi za stůl. A toho žádný nesmí odpudit, jako to udělali zlí židé v Betlemě.

Jurka posadil se do koutka, ale ku stolu nechtěl. Matka dala mu tam trochu polévky, talíř s ostatním jídlem a drotar jedl hltavě, tak jako jídají lidi, kteří už dávno nezakusili, co jest teplé sousto uprostřed šťastných lidí. Náhle ale přestal jísti a odložil talíř stranou.

„Co pak nejdíte?“

„Eh nemóžu,“ a hlas třásl se mu dojetím, z očí vyhrkly mu slzy jako těžké krůpěje a zvolna kanuly přes tvář. Setřel je halenou a my dívali se na něho jako u vidění.

Vedí, drahá paňmaminko, keď se dívám na ty děfátka, ak jsou sčasny, musím plakat. Vzpomenu si na domov.“

„A vždyť říkáte, že nemáte nikoho, že jste jako ten kůl v plotě?“

„Nemám, ale měl jsem. To však už pryč. A já jsom takový starý troup, vzpomenu si a brečím.“

„No neplačte, Pán Bůh jim jistě taky teď strojí hostinu a slaví s nimi štědrý večer. A jezte!“

Dratař utřel slzy a dal se zase do jídla. Pak se pokřižoval, utřel si halenou ústa a postavil talíř ke kamnům.

„Nech vám Pán Boh stonásobne na-
deli.“

„Dobře, dobře! A teď si sedněte a něco nám povíte ze světa. Co dělají,“ a teď ptali se domácí na různé osoby a vesnice a drotar vypravoval o všech do nejmenších podrobností. Znal celou okolní krajinu, ba i dále takřka jako domov. On byl ovšem také všude jako doma. Pak začal vypravovat, jak že se u nich slaví vánoce a štědrý den. Potom zpíval koledy, jednu krásnější než druhou, s nápěvem dlouhým, jako by slyšel člověk ty betlemské pastýře choditi po těch nivách a troubiti na stáda. Tak uběhla ta večerní chvíle až přišla půlnoc. Všichni šli do kostela a drotar také —

Mně dlouho z hlavy vyjiti nemohlo, proč drotar plakal o štědrém večeru a umíni jsem si, že se ho na to zeptám a sice hned ráno. Ale ráno už byl pryč. Zapoměl jsem na to, až po několika letech setkal jsem se s drotarem v polích. Belhal se od vesnice k sousední. Byl již nad hrobem. Jako v ráz vyskočila mně v srdci vzpomínka na ten štědrý večer a zase jsem viděl drotara, jak sedí v koutě na lavici a jak utírá si halenou těžké slzy a již také vzpomněl jsem si na tu jeho historii, proč tak se rozplakal. Musím se ho zeptat,“ pomyslí jsem si a zastavil jsem se s ním.

„Kam pak, Jurko, kam pak?“

„I tak za tím Božím chlebičkem se protlúkám.“

„Je to těžké živobytí, vidíte!“

„Inu jak Pán Boh dá. Jen kebych měl trochu mladší nohy.“

„Tak vás už ta chůze přemáhá. A jak dlouho chodíte?“

„To můj drahý pánko fažko spočítat!“

„No, jak jste starý?“

„Kebych to vedel. Počkejte, bel som už trikrát desiat let, keď ta mrcha Košut urobil revoluciu.“

„Tak vy pamatujete ji snad z vlastního vidění?“

„Tak trošičku. Už mám slabou paměť.“

„To byste mi mohl něco hezkého povědit, sluníčko ještě vysoko a máte dost času do vsi k večeru, beztoho teď jsou na poli.“

Jurka nedal se dlouho pobízet. Sedli jsme si na mez, za námi praskalo obilíčko, dole v trávě cvrlikal cvrček, na květu

bzučely včelky a v dálce někde volala křepelka. Bylo krásné odpůldne letní.

Jurka shodil dráty vedle sebe a počal vyprávěti.

„Bylo v těch bouřlivých dnech, kdy pod Košutovou vůli zbouřili se všichni Uhrové jako na povel, aby naň snad posadili revolucionáře Košuta. Národ Slovácký zůstal věrný. Odevšad sbírali se tlupy, aby čelili Maďarům. Jako když vdechne do všech srdcí nový plápol, odhazovali synové Slovače pluh, a z národa holubičích stal se náhle orel. Se všech stran hrnuli se synové její ku věrným vlastencům, aby bojovali za čest domu císařského, za svoje vlastní bytí.“

Jurko byl jedním z nich. Dlouho toulal se před tím ve světě, a když ušetřil si nějaký groš po dlouhém a dlouhém strádání, po bidě a strastech, odešel zpět do své vlasti a tu zakoupil si kousek lánu a do nového domova přivedl si novou žínku. Byla to šťastná léta a štěstí jejich bylo požehnáno dvěma synáčky, modroočkami. V tom strhl se ten hrozný ryk revoluce a Jurko s jinými mladými muži dal se také na tu vojnu. Zkoušel dlouho svízele vyprav dobrodružných, až náhle učiněn byl mír. Ti, kdož dávali se najímat proti Uhrům, nyní pláým douškem zakoušeli toho hrozného jejich záští. Pronásledování a žaláře, úplné zničení bylo jejich osudem. Utíkávali tehdy všichni pryč zase do světa. A tak také Jurka, aby utekl před mstou Maďaronů, šel pryč po výdělku — do dobrovolného vyhnanství. Rozloučil se se ženou a pokřižovav dětičky, vzal dráty a šel za chlebem. Zase schraňoval, zase šetřil po leta. A když uschránil si groš nějaký a již doufal, že na něho zapoměli, vrátil se do rodného kraje. Ó jak těšil, jak bušilo mu srdce po celé té cestě, třeba že byla tak nevýslovně daleká, jak čítal každého dne peníze, a již viděl, jakou bude žena mít radost, až ji je přinese. Konečně přišel domů. Ale jaké bylo jeho překvapení, když na prahu jeho domova uvítala ho osoba cizí

Po dlouhém teprve poptávání poznali, že jest to Jurka.

„Kde je žena?“ byla jeho první otázka, „a děti.“

„Pojďte dál, povím vám všecko.“

A teď když usedl u těch kamen, kde dříve prožil tak šťastné dny, houpaje na kolenou své dítky, dověděl se hroznou

pravdu, kterou počínal tušiti. Žena jeho byla pronásledována za něho, trpěla za vinu mužovu, až tou strastí přemožena skácela se v chladný hrob. A potom přišli páni a staršího synka odvedli, kam, to neví. Mladší nějak churaví a vedla ho do komory, kde ležel jeho mazlíček. Jako těžkou palici udeřen do hlavy, klesl Jurko na zem a z očí tekla lza za slzou, v prsou zvedla se hořkost jako pelyněk. Nechali ho vyplakat. Pak se vyptával na nemoc synáčkovu a potom zase vzpomněl na staršího, kudy už ho odváděli. Ale nikdo nevěděl, všichni ho odkazovali na pány. O však jim ho nenechá, jen co se uzdraví ten mladší. Ale ten se neuzdravil. Cizí ruce nejsou matčiny, ty neléčeji tak jako tyto. A ten úsměv s cizí tváře spíše rani než by hojil. Nad matku není lepšího lékaře.

Jurka pochoval synáčka a šel hledat staršího. „A kebych mel jít na konec sveta, šak ho musim, musim najít.“

A našel ho. Ale když uviděl ho v domě notárově, starého to bezdětného nepřítele Slováků, který ujal se chlapce proto, aby vychoval z něho nepřítele vlastní krve, když uviděl tohoto svého synka a vztáhl pro něho ruku, tu utekl tento s křikem, bál se vlastního otce, jako bojí se děti žebráků či cikánů. To, myslił Jurko, že nepřežije.

Volal synáčka nejsladšími jmeny, ale nic naplat. Dítě se nevrátilo, místo něho vyšel sluha, aby ztrestal rozezleného žebráka.

Ale Jurko vrhl se na něj jako dravec.

„Kam jsi dal mé dítě?“ začal mluvit s ním, „mluv, kde je můj synek?“

„Já, tvého synka? Cos to za blázna, pusť mne bláznivý!“

„Nepusťm! Tam je za těmi dveřmi,“ a již chtěl do domu.

„Jdi dál!“

„Nepůjdu, až mi vrátíte mé dítě!“

„Pusť, bláznivý, bude tě to mrzet.“

„Ej nepusťm. Co mně můžete vzít, půl života jste mi vzali. Ještě vemte druhou půlku!“ A znova se dral ku dveřím. Teď se chytli se sluhou. Jurka ale brzy povalil ho k zemi.

„Pomoc, pomoc!“ A než Jurka se mohl vzchopit, již se zadu chytly ho ruce strážnickovy a byl svázán.

„Eh bestia!“ odplivl sluha zvedaje se ze země, „má si. Blázen!“

Jurku odvedli do žaláře. Útok na sluhu, který hájil vchod k notárovi, jako útok na notára a k tomu od „rebelanta“ Jurka pykal v žaláři. Odvezli ho daleko a když odseděl si trest a vracel se hledat synka, nenašel ho více. Notár zmizel i se synkem.

Otráven tím hořkým žalem, šel Jurko znova do světa a od té doby se domů nevrátil. Zdomácněl u nás, jako zdomácněji tak mně květy, přesazené k nám. Na synka ale nezapomíná.

„Tak se jim, velkomožný panko, za něj modlim. Nech ho Pán Bůh nezatvrdí. Oh len žije-li,“ dodal ku konci a hlava se zakryla v tvrdých dlaních. A když pak pozdvihl hlavu, byly ty mozolné ruce jako by zaroseny.

„Tažký život. Šak se s ním sejdu tam nahore, tam mne pozná.“ A já mu přisvědčil. Jednou se s ním sejít musí!

Slunko se již sklánělo k zemi, když jsme se s Jurkou rozloučili. Podal jsem mu ruku a když se ztrácel mezi obilím, v němž to praskalo, myslił jsem si:

„Bože, co takovýchto už vykonáno bylo duševních vražd v té zemi pyšné, kdy naplní se i u nich míra, kdy i na ně vyleje se tvůj trest?“

KRONIKA.

Z Prahy. (Biskupská konference ve Vídni.)

Dne 20. t. m. začala ve Vídni širší biskupská konference, jižúčastnili se Jeho Emin. nejduš. p. kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský, nejduš. pp. arcibiskupové Gruscha (vídeňský) a Haller (solnohradský) a nejduš. pp. biskupové Missia (lublaňský), Hahn (celovečský), Doppelbauer (línecký) a Bauer (brněnský).

* — * Valná hromada spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic.“ (Dokonč.) Na to přednesli zprávy ostatní funkcionáři a vykonány volby, při nichž zvoleni: za starostu Dr. Karel Vondruška, za místopředsedu JUC. Frant. Herrmann; za pokladníka Jos. Kovář, právník; za jednatele Vilém Feyrer, medik; za I. knihovníka Frant. Dvořák, medik; za II. knihovníka Frant. Müller, filosof; za I. novináře Josef Orhonek, právník; za II. novináře Frant. Mrhálek, právník; za zápisníka výboru Josef Krulík, právník; za zapisovatele Josef Souček, právník; za správce domu MUC. Josef Plaňanský; za náhradníky: Karel Skripšský, právník; Frant. Jo efý, filosof. Polpůrná

komise ustavila se takto: JUDr. Václav Popel, advokát, předseda; JUDr. Jan Zavadil, místopředseda; Jindřich Sekera, c. k. professor; Th. Dr. Jan Sýkora, c. k. univ. professor; Matěj Novák a Ant. Plichta, měšťané a majitelé domů v Praze; Th. Dr. Karel Vondruška, starosta spolku; JUC. Frant. Hermann, zástupce valné hromady a Jos. Kovář, zástupce výboru.

***—* Jednota katol. tovaryšů v Praze** pořádá v sobotu 16. a v neděli 17. prosince t. r. slavnost otevření vlastního spolkového domu (č. 209—I.), kterouž slíbil Svou vzácnou přítomností poctiti nejdůst. protektor Jednoty, Jeho Em. pan František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský. Slavnostní pořádek: V sobotu dne 16. prosince t. r. velká pěvecká a deklamatorní zábava o 8. hod. večerní v spolkovém sále na Anenském náměstí č. p. 209—I. — V neděli dne 17. prosince t. r. Dopoledne: 1. O půl 8. hod. ranní svěcení spolkových místností. 2. O půl 9. hod. průvod do hlavního chrámu Páně sv. Mikuláše na Malé straně. 3. O 9. hod. slavná mše svatá. 4. O 10. hod. slavnostní kázání. 5. Průvod zpět Odpoledne o 6. hod.: Slavnostní představení „Svatý Václav.“ Po představení volná zábava! Hudbu provede hudební odbor Jednoty. Přístup mají jen zvaní hosté.

Z Říma. Sv. Otec zaslal do Petrohradu a do Paříže za příležitosti slavnosti sbatrání pozdravný telegram, jenž zněl takto: „Církev Kristova, modlící se za pokoj všeho světa, koří se před božskou Prozřetelností, slévající srdce dyou velkých táborů, katolického a pravoslavného, k jednotě a pokoji. Blahoslavím cara i presidenta a oba jejich veliké národy a vznáším modlitby k Bohu, aby vstípil tak příkladné símě lásky a míru v srdce všech ostatních národů.“ Za pravost tohoto znění ručí petrohradský „Svět.“

— Dne 16. t. m. přijal sv. Otec ve chrámu sv. Petra 4000 lombardsko-benátských poutníků u přítomnosti ruské velkokněžny Kateřiny a její dcery, diplomatického sboru a četného obecnstva. Po mši sv. čtena adresa. V papežské odpovědi protestuje se rozhodně proti důmnce, že Lev XIII. je nepřítelem Italie.

Z Uher. Třetí sjezd uherských katolíků byl, jak známo, od zednáře a ministra vnitra, Karla Hieronymiho zakázán — pro nebezpečí, jímž brozila prý cholera. Nuže zakázaný tento sjezd bude se konati přec a sice dne 26. t. m. v Maria-Tereziopoli. Aby zabráněno bylo přílišnému návalu účastníků, vyšlou na jednotlivé obce jen své delegáty. Leží na bledni, že za příčinou nynějších vnitřních poměrů v Uhrách bude tento sjezd míti význam zvláště důležitý.

Z Německa. Katolický střed na říšském sněmu německém podal návrh, aby se odvolal zákon proti Jesuitům. Zároveň podán ze strany konservativní návrh, jímž spolkové vlády se vyzývají, by podaly předlohu, již zakazuje se cizím židům stěhovati se do Německa.

Z Černé Hory. (Slovanská liturgie.) Podle konkordátu, uzavřeného r. 1880 mezi Vatikánem a knížetem černohorským, měla zavedena býti na Černé Hoře opět slovanská řeč v liturgii. Nebylo však k tomu potřebných mešních knih. Nařízeno proto Propagandě, aby postarala se o nové vydání missálu v řeči staroslovanské. Nyní jest kniha ta vytištěna a sv. Otec dal zaslati více jejích exemplářův arcibiskupu Millinovičovi v Antivari. Nalézaly se mezi nimi také dva velmi skvostně svázané exempláře, ze kterých jeden určen byl pro černohorského knížete Mikuláše, druhý pro cara Alexandra. Tento odevzdal carovi kníže Mikuláš sám. Při téže příležitosti zaslal sv. Otec knížeti Danilovi, synu panujícího knížete na Černé Hoře, velkokříž řádu Piova, kterýž mu s velikou slavností odevzdal arcibiskup Millinovič. Kníže Mikuláš poděkoval za to papeži zvláštním listem.

Literární oznamovatel.

— „*Blahoslavená Panna Maria v příkladech. 400 Mariánských příkladů.*“ Pro kazatele a katechety z různých pramenů sebral, sestavil a upravil Leopold Kolísek, farář v Olši na Moravě. Díl II. V Brně 1893. Cena zl. 1.20.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

Ustanovení jsou:

- P. Eman. *Richter*, kněz ř. křížovn., za výp. kapl. v Karlových Varech;
- p. Dominik *Brázda*, kapl. v Cerhovicích, za far. v Draho Újezdě;
- p. Václ. *Újka*, kapl. v Železně, za far. v Nových Mitrovicích;
- p. Karel *Pošmurný*, admin. v Draho-Újezdě, za kapl. v Mýtě;
- p. Godefrid *Čenský*, kapl. v Mýtě, za kaplana v Cerhovicích;
- p. Jakub *Blažek*, zat. kapl. v Štěnovicích, za zám. kapl. v Dobřejovicích;
- p. Matěj *Kožíšek*, katech. v Slaném, za výpom. kapl. v Svarově;
- p. Julius *Rotta*, admin. v Nových Mitrovicích, za kapl. v Železně;

- p. Frant. *Holub*, admin. v Chotětově, za III. kapl. v Staré Boleslavi;
 p. Karel *Čermák*, kapl. v Nových Benátkách, za admin. (excurrendo) v Chotětově;
 p. Václ. *Korynta*, duchovní správce v klášteře v Kostomlatech, za kapl. v Borku-Sucho-
 mastech;
 p. Josef *Mihulka*, farář v Šipíně, za faráře v Leskově.

Uprázdňené místo:

Šipín, fara patr. náboženské matice, od 18. listopadu 1893.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Jan *Slezák*, vik. sekret. a far. v Poniklé, 11. listop. 1893, (nar. 20. září 1833 v Bělé, vysv. 18. července 1860);
 p. Václ. *Honěk*, děkan N. Rybenský na odpoč. ve Žďáru, 14. listop. 1893, (nar. 15. dubna 1819 na Novém Hradci, vysv. 25. července 1845).

Ustanoveni jsou:

- p. Ign. *Matouš*, far. Kohoutovský, za far. do Heřmanic;
 p. Václ. *Trojan*, admin. Heřmanický, za admin. do Žiblinku;
 p. Frant. *Puchmajer*, kapl. Krásnohorský, za admin. v Ousobí;
 p. Jan *Veverka*, kapl. Novoměstský, za katech. na paedagogiu v Hradci Králové;
 p. Karel *Kolářský*, neom., za kapl. do Bělé u Něm. Brodu;
 p. Al. *Dostál*, neom., za kaplana do Nového Města n/M.;
 p. Václ. *Paukert*, neom., za kapl. do Čermné;
 p. Jos. *Kraus*, neom., za kapl. do Krásné Hory;
 p. Jos. *Hájek*, bisk. vik. a děkan v Ousobí, vstoupil na odpočinek.

Uprázdňená místa:

- Ousobí*, fara patr. rytíře Fučikovského, od 7. listopadu;
Poniklé, fara patr. hraběte Harracha, od 12. listopadu;
Kohoutov, fara patr. fundace Kukusské, od 18. listopadu;
Kartousy, místo II. správce duchovního v zemské trestnici, do 15. prosince t. r.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře
 (S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze
 dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domáciho učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost nížeapsaný ručí, možno dostati pro žáky všech škol ve spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě sv. Václavské záložny. Všecky dotazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,

kooperator u sv. Havla,
 starosta.

OBSAH: Kázání na slavnost Nepo-kvrtného početí Marie Panny. — Kázání na neděli druhou adventní. — Promluva na rakví zdárného mládence. — Otče náš! Posvět se jméno Tvé! (Básně.) — Staré plebanie v dekanátu Bozenském. (Pokrač.) — Přijď království Tvé! (Báseň.) — Za chlebem. (Povídka.) — Kronika. — Osobní věstník

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. každého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expedice
v knižecí arcib.
knihotiskárně.

Nedostlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktori:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se
v expedici a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3:50
pololetně „ 1:50
poštou „ 1:75

Čtvrtletní před-
placení se nepří-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bidné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání na neděli třetí adventní.

„Bratří radujte se, Pán
blízko jest. (Filip. 4, 4.)

Naděje v pomoc Vykupitele od věků vštípena byla v srdcích lidských a Hospodin sám posilňoval a utvrzoval ji v lidu svém. Na důkaz toho uvádím zde slova svatého a bohověrného věstce Balaama, jenž před Bálakem, králem moabitů poukazuje na Spasitele lidu, zřejmě pravil: „Užrím Ho, ale ne nyní; pohledím naň, ale ne zblízka. Vzejde hvězda z Jakoba a povstane prut z Israele“ (IV. Mos. 24, 17.). A právě proto dobrořečil lidu Israel-skému, jak mu přikázal Hospodin. Avšak ona doba, v kteréž jej chtěl užříti, byla zajisté vzdálená; nebo více nežli čtrnácte století uplynulo, nežli se proroctví naplnilo. Jaké touhy vznikaly v srdcích lidských, jaké to očekávání a přání! Konečně naplnil se čas, od Otce milosrdenství předvidaný a skrze proroky předpověděný. Ten, jehož arcioctové a proroci jen v duchu spatřili, ten vzav nyní způsob člověka na sebe, shledán jest v těle lidském a všeliké tělo zřítí mělo spasení Boží. Člověk bidný, nemocný a snižený, k smrti časné i věčné určen, neschopen sobě pomoci! Tu se objeví spasení Boží, by napraveno bylo vše, což bylo zahynulo. Jaké to štěstí po takové bidě! Jaká to radost po takovém smutku! Jako nevěsta krásí se, majíc vstříc vyjítí ženichu svému; jako všeliké cesty se upravují k přivítání vzácného hosta, tak Israel měl připravit srdce. „Otevřítí měly se brány (brány duševní),

aby vejítí mohl král slávy“ (Ps. 23, 10.). Ale „Israel nepoznal času navštívení svého“ (Luk. 19, 44.) a protož se na něm usku-tečnilo, co druhdy mluvil Hospodin k Danielovi, když s lidem Israelským ještě dlel v zajetí babylonském: „Že nebude lid jeho, kterýž jej zapře“ (Dan. 9, 26.).

Což by, m. nej., s námi se stalo, kdybychom i my podobali se lidu Israel-skému. Či-li se snad domýšlíš, kř. m., že k nám a pro nás nepřišel Kristus? Ó slyš, co v dnešním čtení evangelickém připomíná nám církev sv.: „Bratří radujte se, Pán blízko jest“ (Filip. 4, 4.). A protož svými zpěvy v tomto čase adventním vybízí nás k radosti a zaplesání, volajíc:

Přijde, přijde náš Spasitel,
všickni zaplesejme;
přijde, přijde Vykupitel,
chválu Bohu vzdejme!

A zajisté na tu svatou, vždy s největší radostí se vracějící dobu těší se mládí i staří, chudí i bohatí, učené i neučené, spravedliví, ba i hříšníci. Skromné, upřímné mládí ovšem se těší na tuto dobu z příčin počasných, vždyť bude nadělovat Ježíšek. Křesťanští rodičové tuto touhu malíckých podporují, dávajíce dítkám dárky rozmanité. V rodinách zámožnějších staví se strom vánoční, ozdobený svíčkami, obrázky, šatstvem, zvířátky, zvláště ovečkami a beránky, tu opět pochoutky dětské, a podle stromu stojí jesličky, přítulek to Marie, Josefa i Ježíška, nad jehož hlavou se vznáší koruna. Dítky uvedeny jsouce k jesličkám, s udivením a sv. bázní hledí na strom osvětlený a nabyvše daru, radují se a plesají, plesají pro dary obdržené a

hledí na obraz Ježíška; rodiče a jích příbuzní plesají opět pro dítky oblažené a vespolek dárků sobě podávající upřímných, radují se pospolně, přejíce sobě na Kristu Pánu všeho dobra hojnost, a jsou-li ducha křesťanského, chválu vzdávají všickni Bohu, Spasiteli svému, jenž této radosti připravil jim. Chválu vzdávají v domácnosti, by pak na novo ji vzdávali v chrámu Páně při slavné oběti mše sv. A jako v této rodině křesťanské, tak má býti v smyslu ovšem vyšším mezi námi všemi, již se nazýváme křesťany; neboť jsme dítky jedné rodiny a nám všem, nechť jsme jakéhokoli stáří a stavu, nám všem, praviť, hojné nadělení připravil Ježíš Kristus.

Bychom i my památku narození Krista Pána důstojně a radostně slaviti mohli, mám za to, že nebude na škodu, když myslím vašim křesťanským předložím všeliké dary, kteréž nadělil a neustále podává a štědře uděluje nejmilejší náš Spasitel.

Slyšte tedy bedlivě svaté rozjímání dnešní!

„Pane, rty mé otevři, a ústa má zvěstovati budou chválu Tvou.“

Pojednání.

První dar, jež nám božský Spasitel přinesl, jest světlo — světlo světa, kteréž osvěcuje rozum náš a zahřívá srdce naše, bychom to, co rozumem poznáváme, také vykonávali. Proto také hned jak se Pán Ježíš narodil, ukázalo se světlo veliké pastýřům „a naplněni byli bázní velikou“ (Luk. 2, 9.). A slyšme, co ten stařec Simeon v Jerusalemském chrámě di Marii Panně, když 40. den přišla, aby obětovala Synáčka svého podle zákona. On di: „Viděli oči mé spasení tvé, které jsi připravil před obličejem všech lidí a světlo k zjevení národům a k slávě lidu svého Israelského“ (Luk. 2, 31. 32.). Zřejmě v duchu prorockém nazývá se Pán Ježíš světlem světa. Aby i později učedníkům dal na uvážení, že jest světlem světa, proto se stoupil ve způsobu ohnivých jazyků na ně, „aby naplněni byli Duchem sv.“ (Sk. ap. 2, 4.). A tito milostí Ducha sv. osvětlení apoštolové jednohlasně nazývají Pána Ježíše světlem, jak nám to zaznamenal sv. Jan, miláček Páně, jenž sám o sobě svědčil: „Ten Jan přišel na svědectví, aby svědectví vydal o světlo, aby všickni věřili skrze něho. Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na

tento svět“ (Jan 1, 7—9.). Ejhle, to světlo přišlo i nám, i nám svítí, dokud na světě jsme. Kéž bychom jen také tím světlem voditi se dali a neosvědčilo se na nás, jak tentýž apoštol naříkal: „Do vlastního přišel a svoji jej nepřijali“ (Jan 1, 11.).

A proč se tak dělo za doby Pána Ježíše? Zapomínali zajisté mnozí, co proroci o Messiáši byli napsali a co veřejně ve dny sobotní bylo čítáno. Zapomněli, že vše se srovnává na osobě Ježíše Krista, že on je živoucí obraz zaslíbení Otcových. Proto všemožně o to usiloval, a by ve všech věcech byl vzorem a příkladem, tak že i ti nejsurovější nepřátelé nenalezali, z čehož by Jej obvinili. Učinil tak, aby souvěké za sebou táhl k Bohu a k blahu jejich. Chceme-li, aby na nás aneb naši osobnost pamatovali souvěrci naši, poskytneme jim nějaké památky, možno-li i obraz svůj. Tak i Pán Ježíš zanechal nám obraz na sobě, t. j. příklad, jak di svatý Petr, „abychom jej následovali.“ Toť druhý dar Pána Ježíše pro nás. Pozůstavil nám příklad svůj co živý obraz, abychom v něm se shlíželi a jemu podobni býti usilovali. A to nám tím snáze může jíti, an nám světlem svým ukazuje cestu, kudy máme bezpečně jíti. Ó té laskavosti Spasitelovy! Však vězte, př. m. v Kr., když za Kristem kráčíme, že se nám dostane za podíl roucha ozdobného a to jest svatost a synovství Boží. --

Co se již prvního dotýká, víme z náboženství sv., že svatým sluje, kdož dobré miluje a zlé nenávidí. Toť musí každý následovník Kristův, chce-li toho jména býti hoden, uznati. Vždyť poroučí to i sám božský Spasitel: „Dokonalí buďte, jako já jsem dokonalý Bůh Váš“ (Mat. 4, 44.). Ovšem víme, že k takové dokonalosti to nepřivedeme, ale máme přičiniti se, abychom podobali se Bohu a Pánu svému. Že to nemožno není, vysvítá ze života sv. patriarchů, proroků a mužů starozákonních tak dobře, jako ze života sv. apoštolů, mučedníků, vyznavačů, sv. panen a vdov, slovem, ze života Všechn Svätých Božích. Oni zajisté svědectví vydávají, kam může člověk působiti, jen když chce. Proto velebí sv. Jan ty, kteří svatě žijí, „nazývají je syny Božími a že z Boha zrozeni jsou“ (Jan 1, 18.). Co synové Boží jsou dle svědectví sv. Pavla i dědicové Boží a dědicové spasení nebeského, a to vše připravil nám Kristus Pán.

Abychom však nikdy neochabovali v ečnosti a svatosti, pozůstavil nám slavné hody. Vy víte, že jest to Nejsvětější Svátost Oltární, v kteréžto ve způsobech chleba a vína proměňuje se v jeho tělo a v jeho krev při mši sv. a kteréž va způsobech chleba přijímají všickni věřící za tou příčinou, aby co nejúžeji byli spojeni s Pánem Ježíšem a měli spolu závdavek života věčného. Obé zajisté velice užitečné a spasitelné; nebo když Bůh s námi, kdož bude proti nám? Jeho silou, jeho podporou můžeme se státi snadno vítězi v boji s hříchem, který nám neustále hrozí a v nebezpečenství uvádí duši naši. Vždyť to každý sám na sobě zakouší a pokušitel ďábel nikdy nespí, hledaje nás zkaziti. Obzvláště klade léčky své těm, kteří po dokonalosti pracují, aby je radosti jejich zhostil a spolu také o naději života věčného připravil. Proto radí nám náboženství sv., abychom častěji posilnili se tím pokrmem nadhvězdým, kteréhož není popráno leč nám pozerašťanům, abychom se stali hodni Boha svého.

Ale bohužel často se stává nám, že v boji hyneme, duši svou hříchy obtěžujeme a tedy v nebezpečenství smrti věčné upadáme. A tu opět přinesl nám Pán Ježíš spásný prostředek, on se stal beránkem Božím, který snímá hříchy naše; on na kříži za nás vykrvácel, abychom my hříšníci nalezali odpuštění a po svém zmrtvých vstání ustanovil apoštoly a učedníky co rozdávající tajemství Božích, aby ve svatosti pokání odpuštěli hříchy těm, kteří toho také hodni jsou. Na nás jest, abychom k tomu zdroji sv. milosrdenství Božího se kajicně přidružili, a vykonávše zpověď s lítostí pravou, slyšeli z úst zpovědníkových ta potěšná slova: Odpouštím tobě hříchy tvé ve jménu Otce, i Syna, i Ducha sv. Možno-li komu více žádati? V každém ohledu dary své podává nám. Nuže jen hojně užívejme; to zajisté dárci bude milé, tak jak to milé bylo otcí evangelickému, když viděl, že marnotratný syn jeho vrátil se opět domů. Jsme i my ti marnotratní synové a dcery a hříchy ztrácíme též dům otcovský t. j. nebe; ale my se činíme také nehodnými údy církve sv., jehož konec zahynutí jest. To však božský Spasitel si nepřejí. Chce zajisté, aby všickni ku poznání přišli, všickni blaženosti nebeské účastni se stali a protož od počátku žití až do našeho skonání o nás péči má, o nás se stará, abychom s potě-

šením slyšeli ta slova: „Pojďte požehnání Otce mého a přijmětež dědičné, které vám připraveno, království nebeské“ (Mat. 24, 24.). Nežli tato doba nastane, jest nám na tomto světě snášeti všelijaké útrapy a soužení, nésti tu korunu trnovou, jako ji nesl Pán Ježíš. „Ale musel těch věcí trpěti Kristus, a tak vejíti do slávy své“ (Luk. 24, 26.), tak ujišťoval učedníky své. A takový jest i osud náš. Střídají se zajisté dni radostné s dny trapnými; ale blaze nám, jest-li ty útrapy nejsou zaslouženým trestem života Bohu protivného, ale pakli trpíme jako křesťané, pak zajisté odměna veliká na nás. Nebo: „Blahoslavení, kteří protivenství trpí, jejich jest království nebeské“ (Mat. 5, 12.). Toť to vítězství po šťastně ukončeném boji, toť ta koruna slávy přislíbená Pánem Ježíšem těm, kteří z příchodu jeho se radují nyní a radovati budou v den poslední, v den smrti své.

A m e n .

K á z a n í

na neděli čtvrtou adventní.

Příprava k hodu vánočnímu.

„Připravujte cestu Páně,
přímé činite stezky jeho.“
Luk. 3, 4.

V slavném městě Římě nalézají se náramně rozsáhlé podzemní chodby, takakomby nazvané, v nichžto hrobky zemřelých s památnými pomníky z dávné minulosti se chovají. Jednoho času odyáží se jistý německý malíř za svého v Římě pobytu bez průvodčího do těchto příbytků zesnulých vstoupiti, spoléhaje se na rozžatou pochodň, kterouž sebou vzal a na klubičko nítí, kterouž u vchodu upevnil a ubíraje se dále z klubka vytácel. Než když již daleko se zabral do těch příbytků hrůzoděsných, tu však vypadlo mu po jednodu klubičko, kteréž když rychle se sehnul, hledal, shasla mu i pochodň. Šmátraje kol kolem rukama pátrál, by buď nějaký východ k světlu dennímu, buď ztracené klubko opět nalezl, nenalézal však k ustrnutí svému ničehož, než rakve a zpukřelé kostlivce. Tuť padl na kolena svá, prose za vysvobození Boha. Modlitbou takto posílen, počal pátrati na novo, a tu z nenadání zavadil nohou o nějaký předmět, i zdvihne jej a k radosti nevy-

slovně shledá, že to klubko ztracené. Pomocí jeho vrací se rychle nazpět až se mu konečně objeví světlo denní, kdož popíše, kterak se zaradoval, a děkoval Bohu!

Podobně dělo se s pokolením lidským před příštím Spasitelovým. I zbloudilo z cesty pravé, z cesty pravého poznání, a potácelo se ve tmách. V tomto přemutném stavu v této tmě duchovní nechtěl milosrdný Bůh dáti zahynouti lidem, přislíbil Vykupitele, jímžto vzešlo světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět. Aby však neminuli se s oním světlem pravým, vedl je Bůh jakoby po nitce zjevení svého, sesílaje čas po čase proroky, kteří je poučovali, pravou cestu jim ukazovali, prorockým duchem na Mesiáše poukazovali a na příchod jeho lid připravovali, a jakož nám toho svědectví dává dnešní sv. evangelium, vypravující, kterak sv. Jan Křtitel sobě počínal, aby krajany své z temnosti k onomu nebeskému světlu, jež jest Ježíš Kristus, přivedl, a k požehnanému příchodu jeho je připravil. Neb takto volal k zástupům u řeky Jordánu se shromážděným: „Připravujte cestu Páně (přímé činite stezky jeho. Každé údolí bude vyplněno, každá hora a pahrbek bude ponížěn; a budou křivé věci přímé, a ostré cestami rovnými a užíři všeliké tělo spasení Boží).“

D. d. Jíž již chýlí se nám posvátný čas adventní ku konci, a slavný hod vánoční jest přede dveřmi. Brzo již chvátati budeme k Betlému, bychom Spasitele svého ne v bídném chlévě, ale v srdci svém uvítali, an v hod vánoční duchovně zroditi se má v srdcích našich. Abychom však cestu k Betlému si nezmýlili a Spasitele svého našli, připravivše mu v srdcích svých příbytek důstojný, o to starala se církev sv. po celý čas adventní, a ještě dnes, jakoby se vši silou, volá k nám těmi samými slovy, jakýmiž napomínal Jan krajanů svých: „Připravujte cestu Páně,“ (přímé činite stezky jeho). — Mohu se domnívati, že co věrní křesťané uposlechnete hlasu církve svaté, že se vynasnažíte připravit cestu Pánu svému do srdcí svých, by bez užítu pro vás neuplynula doba vánoční, neb kdož ví, zdaž mnohemu z nás nebude poslední. Než snad táže se v duchu mnohý, v čem asi ta příprava cesty Páně pozůstává.“ Popsal nám ji ovšem svatý Jan, když takto do-

ložil: „Přímé činite stezky jeho, každé údolí bude vyplněno, každá hora a pahrbek bude ponížěn; a budou křivé věci přímé, a ostré cesty cestami rovnými.“ Než to pravil sv. Jan o podobenství, a protož nebude od místa, když smysl slov Janových v další své řeči dnešní vám vyložím.

V naději, že mne duchem pozorným vyslechnete, počínám ve Jménu Páně.

Pojednání.

Židé neznali v starozákonních časech uměle zhotovených silnic, po nichž by se bez všelikých obtíží jeti dalo. Slušno tudy bylo, k příchodu nějakého krále cesty připraviti, aby beze všech překážek pohodlně dále cestovati mohl. Čtvero pak jest věcí, kteréž cestujícímu příchod na určené místo obtížný činí aneb prodlužují: hlubokost údolí, příkrost hor a pahrbků, okliky a drsnatost cesty kamenité. Odtud tedy vzal podobenství dnešní sv. Jan a dávno před ním prorok Isaiáš, dávaje na ruku rodákům svým, co by jim vše činiti bylo třeba, aby připravili cestu Páně. Avšak trefné a krásné jest to podobenství, neb hluboký jestli smysl jeho, jakož to poznáme; když odkryjeme si pravdy ty, které při něm slavni onino dva proroci starozákonní na zřeteli měli. —

Jistý znamenitý učenec, muž velmi nábožný, takto veřejně vyznal před svými žáky: „Sedmdesáte let žije mnohých radostí zakusil jsem, než nejčistší a nejtrvalejší byly ty, které hledalo srdce mé, když bylo skroceno u dou. sv. víry. To dím, na mou čest, na mé svědomí! — Sedmdesáte let žiju, v nichž jsem i mnohých utrpěl strastí, však nikde jsem ne našel tolik útěchy a síly, jako u pramene víry. — Sedmdesáte let žiju a nejednou na popraží hrobu jsem stál, a tu seznal jsem, že jen víra s to jest, hrůzy smrti zahnatí, bouři svědomí utišiti a nás bezpečně z této časnosti do věčnosti převésti. Tot před Bohem svědčím.“ Tak hovořil muž v pravém slova smyslu učený. A blaze tomu, kdož takové svědectví si dáti může! Neb kdo víru, pravou víru má, ten našel poklad drahý, anto víra to jest, jež k Bohu nás vede, mysl osvěcuje a srdce k nebeským věcem pozdvihuje, ona jest pramen ctností, zdroj radosti i nejlepší prostředek k časnému štěstí, a jediný k věčné blaženosti. „Tu, kdo má, dí sv. Jan Zlat., šťastný jest, bídný, kdož ji o-

pustil.“ A věru, bídný jest, kdo víry nemá, kdo tak daleko to přivedl, že říci může, víra jako víra! Neb takový člověk, jenžto nemá víry pravé, podobá se třtině, sebe menším vánkem větru sem tam se klátící na tváři jeho snadno čisti můžeš. že modlitba, a obírání se s Bohem není mu lahůdkou, nerad vztáhne ruku, kde se o čest a chválu Boží, jedná, žádá-li od něho láska křesťanská nějaký skutek, jenž nějakou větší oběti jest spojen, tuť hotov jest snadno odříci se víry pravé, státi se odpadlíkem, a pakli dotkne se jej nehoda sebe nepatrnější stává se málomyslným a zoufalým, ano v slepé náruživosti rouhá se všemu, což svatého, laje — samému Bohu. A do srdcí takovýcho lidí nevejde Spasitel náš. Neb k srdci jejich nevejde cesta připravená, přímé nejsou stezky. Hluboké údolí překáží zde příchodu Páně, údolí srdce Boha a ctností prázdného, a to musí vyplněno býti. A protož volám ku všem takovým: „Připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho, každé údolí srdce budiž vyplněno vírou živou, nadějí a láskou, modlitbou, pobožností a skutky dobrými.

Takto by byla jedna překážka odstraněna. Než nevím, zdaž sem tam mnohý pahrbek, a snad dosti vysoká hora v cestě nestojí, a příchod Páně zdržovati nebude? Ba jsou mnozí, jenž příkré hory postavili si, kteréž je od Krista vzdalují. Z hor dobývá se stříbro a zlato, a to nahromadí se v srdcích mnohých opět v horu, v horu lakomství. A jako hory uad krajiny vůkol ležící hrdě se vypínají, tak opět jiné jako hory a pahrbkové nad bližní své se vyvyšují. A tu máte ty hory a pahrbky, kteréž Kristu do srdcí přemnohých vejíti nedají, lakomství totiž a pýcha; neb nad lakomce, dí písmo sv. (Sirach 10, 9) nic není nešlechetnějšího, a nenávisť před Bohem že jest pýcha, tvrdí totéž slovo Páně. (Sirach 10, 7). A v takových srdcích mohl by si libovati Pán, v nichž lakomství a pýcha se usadily? Ó nadarmo pro tebe lakomče blíž se slavný hod Páně, bez všeho užítku a prospěchu uplyne pro tebe člověče pyšný doba vánoční. Váš neobláží přítomnosti svou, Spasitel náš; pokud nepřipravíte cestu Jeho, pokud přímé nebudou stezky vaše, pokud lakomství, pýcha, samolibost, ctižádost a domnělá samodostatečnost co vysoké hory a pahrbky stavěti se bude v cestu moudrosti, moci a milosti Jeho. A protož volám: „Připra-

vujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho, každá hora a pahrbek budiž ponížen,“ kdož byl lakomým buď štědrým neb veselého dárce miluje Bůh; kdožs pyšným byl buď pokorným, neb toliko pokorným uděluje Bůh milost svou.

Jednoho dne byla svatá Štěpána ze Sancio v duchu svém do nebe vtržena, kdežto mnohé zemřelé, kteréž za živobyťi dobře znala, uprostřed oslavených Serafinů spatřila; i bylo jí praveno, že duše tyto tak veliké slávy dosáhly tím, že na zemi se nemodlily, „Buď vůle tvá!“ nýbrž ze skutků pravý to byl pokrm pro duši jejich, vůli Boží plniti. A věru, moji drazí, plniti vůli Boží, to jest ta nejkratší a nejjistější cesta k nebi. Neb takto di sám Kristus (sv. Mat. 7, 21): „Ne každý, kdož mi říká, Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích jest, ten vejde do království nebeského.“ Anto však mnohým málo o to jde, by hledali těch věcí, kteréž s hůry jsou, a jediné po tom dychtí, co tímto světem zapáchá; tuť se stává, že opouštějí cestu tu pravou, kteráž by je bezpečně k cíli vedla, a dávají se na cesty křivé. Tento co lstivý had plazí se po cestách lstí, přetvářenosti, pokrytství; onen po cestách nespravedlnosti, podvodů a klamů se potlouká. Tento opět po cestách nestřídmosti a opilství se povaluje, onen bažinami chlipnosti se brodí. A předce i pro ně přišel Spasitel, by je vykoupil, a nebi získal, i k nim v brzých Slavnostech vánočních žádá si přijíti, v jejich srdci chce se duchovně znovu zroditi, a vzácnými, nebeskými dary je obmysliti, Avšak nepřijde k nim, nepřijde k lstivým přetvářencům a ošemetníkům, neb ošemetníci a zchytřali dí slovo Páně (Job. 6, 13) popuzují hněvu Božího proti sobě. A „zlořečený jest lstivý.“ (Malach 1, 14). Nepřijde k podvodníkům a nespravedlivým, nebo v ohavnosti má Hospodin . . . toho, kterýž takové věci činí, a protiví se všeliké nespravedlnosti.“ (Moj 25, 16.) Nepřijde i k oplzlým a smilným, nebo smilníky a cizoložníky, souditi bude Bůh. (K. Žid. 13, 4). Ano k těmto nepřijde Spasitel, jestliže nepřipraví mu cestu, jestliže se neobráť z cest svých nepravých a křivých, jestliže dle slova Jana Křtitele křivé jejich věci nebudou přímé. A protož opět volám: „Připravujte cestu Páně, přímé činite stezky jeho, a křivé věci buďtež přímé!

Ó učinitež tak všickni, připravte cestu Páně! Avšak až každé údolí vyplníte, až ponížíte hory všecky a pahrbky, a křivé věci učinite rovné, pozastavtež se a pátrejtež, zdaž by tu ještě čehož nebylo, což by příhodu Páně překáželo. Hleďtež, by cesty vaše nebyly též ostré,

„Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého,“ tak zní druhé veliké přikázání lásky, kteráž sám Spasitel takto vysvětlil: „Všecko, cokoli chcete, aby vám lidé činili, i vy jim činite. Než jak slabý a mdlý bývá pláminek lásky k bližnímu v srdci mnohého křesťana! Ten nemá laskavého slova pro bližního, onen hrubostí a nešetností jej uráží, tento se raduje ze škody jiných, onen bratru poslední sousto chleba závidí; tento hněvem nustále zuří a soptí, onen z nepřátelství nevychází. A ti a takoví chtěli by též Spasitele hostem mít. Ach nepříjde do srdcí jejich, neb cesty jejich jsou ostré, oni nemají lásky, Kristus však jest Bůh lásky a on pravil: „Po tom poznám, že jste učedníci moji, budete-li se milovati ve spolek.“ A protož i k těmto nelaskavým křesťanům v duchu řeči Janovy volám: „Připravte cestu Páně, přímé činite stezky jeho, . . . a ostré cesty staňtež se cestami rovnými!“

Poznali jste tedy, rozmilí v Kristu, smysl slov, kterýmiž sv. Jan krajany své ku příští Kristovu připravoval, seznali jste v čem ona příprava cesty Páně pozůstává. Nuže, připravtež i vy dle předpisu Janova cestu Páně. — Aj jakého shonu, jakého čistění bylo by, kdyby vzácná, vysoce postavená osoba svou přítomností nás pocítiti měla? Za jakou čest bychom si pokládali návštěvu Jeho? A pro krále nebes a země, pro krále všech králů nechtěli bychom učiniti ničehož, pro Něho neučinili bychom přípravy žádné! Či mohli bychom připustiti, aby přijda pohrdl námi. — Když císař Bedřich jednoho času byl na honbě, pozval jej jistý šlechtic na hrad svůj. Když ale uvedl jej do sednice pavučin plné, tuť pln hněvu zvolal odcházej: „Sednice tato, hodí se dobře pro psy lovecké, nikoliv ale pro císaře. — A hle, podobně pohrdl by i námi císař onen nebeský, kdybychom přípravu slušnou neučinili mu. A protož k závěrce volám ještě jednou: „Připravte cestu Páně, přímé činite stezky jeho. Každé údolí srdce, Boha a ctností prázdného, vyplněno budiž pevnou vírou, nadějí a láskou, nábožností,

modlitbou a skutky dobrými; každá hora a pahrbek lakomství a pýchy budiž ponížen v bohumilou štedrotu a krásnou pokoru; věci křivé, neupřímné a pokryté staňtež se věcmi přímými. Cesty pak ostré, budtež cestami rovnými, cesty bratrské lásky dlážděnými! —

A pak duchovně zrodí se v nás Spasitel drahý, pokojem a radostí naplní srdce naše, podělí nás nebeskými dary vánočními a zůstávati s námi bude milostí svou. Amen.

Bud' vůle Tvá!

Žár slunce netušený z jara
v snh horský mocně šlehá, bije,
proud bystřin se svahů se lije,
co potok, řekou, mořem řeka stará.
Vln valy rvou plot, klády, stromy
a obrem otrásají domy,
že v základech se chvějí, boří;
již krov se v jeku proudu noří.
Muž děsem němý, slabá žena
lká, kvílí, běduje a sténá,
zrak k nebi pozvedá,
kde pomoc vyhlédá:
„Bud', Pane, vůle Tvá!“

Žhář zlosyn horší nad lupiče,
to netvor, ďábel s lidskou tváří.
„Ach, lidé, hoří! Běda žháří!“
strýc bdělý běží, pádí, letí křiče.
Noc děs a hrůzu šíří, množí,
vír v prudký ohně žár se vloží,
že praskotem se řítí trámy,
a jiskry srší mezi námi.
Vše marno úsili, ó běda!
Syn, otec, matka, dcera bledá,
vše úpí dědina:
„Tam pomoc jediná!
Bud', Pane, vůle Tvá!“

Mrak černý nebe plní děsem,
tma čirá jako v temné noci.
Lid strachem trne bez pomoci.
Vír skučí sadem, zahradou i lesem,
blesk září blesku, hrom hřmí hromu,
třesk rány brozí dubu, domu.
Děs roste. Úzko z temna mraku.
Ký obraz strašlivý to zraku!
„Zlé, zhoubné ničí krupobití,
co Bůh nám dobrý štedří k žití.
Bůh dal, Bůh vzal. On dá
a zase požeňná.
Bud', Pane, vůle Tvá!“

Smrt neúprosná kosí šmahem,
co žitím mladým vychloubá se,
pláč, kvil a nářek rozléhá se,
kde všichni jasným jásali prv blahem.
„Sám smiluj Ty se, mocný Pane,
zdráv jedináček náš ať vstane,
sám slituj Ty se, dobrý Bože,
a zapuď nemoc s jeho lože!
Ó rač nám, Otče, milost dáti!“
se modlí otec, prosí máti.
Kéž naděj ukrytá
jim v srdci zakmitá!
„Buď, Pane, vůle Tvá!“

Chléb náš vezdejší dej nám dnes!

Tu žebrák stojí shrben za rohem,
skrýt polo před lidmi, ne před Bohem,
dech vánku prosbu jeho vzhůru nes:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

Tak vídal jsem jej celý rok i den,
jak o zeď, o hůl stařec podepřen,
vždy stejně žebral, do hrobu než kles:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

Zde v chatě chudé ráno před šerem
i v poledne i temným večerem
se modlí otec, matka, děti smés:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

Tam v sirotčinci, kdy se jitro rdí,
kdy večernice v okno zahledí,
vždy o dar Boží vroucně prosí, věz:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

A prosí rolník, měšťan, kníže, král,
(Bůh kdyby nedal, kde by krmí vzal?)
i papež modlí se i biskup, kněz:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

Zná modlitbu tu dítě, žena, děd,
muž, dívka, jinoch bujný, vetchý kmet,
zná boháč ji i chudý horal kdes:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

I bídný nevděčník a neznaboh,
kdy nouze hrozí, na prosbu se zmoh;
slyš, tajně, ostýchavě, přece hles:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

By němý tvor byl řečí, rozumem
jak člověk nadán v zbožném nitru svém,
i modlí by se oř i skřivan, jilm i vřes:
„Chléb vezdejší, ó Pane, dej nám dnes!“

Dr. M. Kovář.

Staré plebanie v děkanátu Bozenském.

Příspěvek k českému církevnímu
místopisu.

Napsal J. P. Hille.

(Pokrač.)

IX.

Lnáře.

Opodál rybníka „veského“ ve Lnářích stojí kostel sv. Mikuláše. Kostel ten byl v XIV. století farním. Patrony kostela byli vládkové ze Lnář.

Z plebánů zdejších známe: Mikuláše, klerika, který ale nebyl potvrzen (1364). R. 1372 byl zde plebánem Albert a po jeho smrti r. 1377 dosazen byl na zdejší faru Jakeš, kněz z Hořovic. R. 1392 Mikuláš, plebán Lnářský změnil si místo své s Velislavem, plebánem v Načeradci. Tento plebán Velislav zemřel r. 1393, na to přišel sem za plebána Mikuláš, kněz z Kasejovic; týž také zde zemřel a po něm dosáhl faru zdejší r. 1404 Václav, kněz z Rokycan. R. 1425 plebán Václav přesazen odtud do Osenic a r. 1432 plebán téhož jména dostal se ze Lnář do Jistebnice. Roku 1434 přesazen plebán Václav do Mýta.

V bouřích XV. století byla zajistě fara zdejší neobsazena.

Památkou po někdejších majitelích Lnář a patronech tohoto kostela, Zmrzlících ze Svojšína, jest zvon, který umístěn jest na věži u kláštera Lnářského. Dál ho r. 1539 ulítí Václav Zmrzlík ze Svojšína a na Lnářích pro zdejší kostel. Ještě r. 1572 se v tomto kostele služby Boží konávaly a také v něm pochovávalo.

R. 1588 marně ucházel se tehdejší majitel panství Lnářského Volf Novohradský z Kolovrat u pražského arcibiskupa o obnovení duchovní správy ve Lnářích. Marně ho prosil, aby mu aspoň poslal kaplana, jelikož by jinak — tak dokládal — díky poddaných jeho beze křtu ze světa scházeti musely. Ano v listu svém si stěžuje, že sám byl před dvěma nedělemi ve veliké nesnázi, když choť jeho dětátko mdlé porodila a žádného kněze na spěch dostati nemohli, by křtu sv. udělil, jelikož na míli daleko nebylo pořádného kněze tu okolo Lnář.

Na počátku války třicetileté byl kostel bezpochyby spustošen vojskem tudy táhnou-

cím, tak že služby Boží nemohly se v něm konati. Asi r. 1666 byly zvony ze zdejší zvonice s dovolením arcibiskupa pražského Arnošta hraběte Harracha a s dovolením vrchnosti Lnářské sneseny a převezeny do nové zvonice při kostele Nejsvětější Trojice a tam zavěšeny. Jeden z těch zvonů jest dar Václava Zmrzlika ze Svojšína a druhý se jmény čtyř evangelistů sahá původem svým do XIII. století a náleží mezi nejstarší zvony v Čechách.

Opuštěného kostela ujal se Václav hrabě Kunigl, pán na Lnářích a dal roku 1735 vystavěti nynější kostel. Osadníci pak sami starali se v následujících letech o výzdobu kostela. Byl r. 1748 zhotoven oltář sv. Václava a dne 17. března t. r. farářem Kasejovickým, pod jehož správu kostel náležel, posvěcen.

Když r. 1786 svěřena byla klášterníkům Lnářským duchovní správa, tehdy také kostel Lnářský přidělen k nově zřízené osadě.

Od té doby konají služby Boží v zdejším chrámu Páně řeholníci Lnářští.

Nelze mlčením pominouti, že když za času císaře Josefa II. vzbouřili se sedláci na panství Lnářském, tehdy podali také stížnost na klášterníky a žádali generála Valise, jenž za příčinou vyšetření povinné roboty na zámku Lnářském meškal, aby pole a dva větší zvony na věži zase vráceny byly kostelu sv. Mikuláše ve Lnářích, a sice z těch důvodů, že nápis na zvonech hlásá, komu původně věnovány byly. Jelikož ale přenesení zvonů stalo se již dříve než klášter ve Lnářích zbudován byl a sice s dovolením tehdejšího majitele panství Lnářského Aleše hraběte Vratislava z Mitrovic, pročez byly ty zvony klášterníkům zase přiřknuty a pole, když sedláci zapřítí nemohli, že jiná od vrchnosti obdrželi, i ta klášteru jako vlastnictví byla ponechána.

Popis. Kostel pozůstává ze klenutého presbyteria a lodi, o něco širší a o stropu rákosovém.

V chrámu jsou čtyři oltáře. Na hlavním, r. 1892 obnoveném jest starší obraz sv. Mikuláše, na pobočních oltářích v lodi jsou obrazy: sv. Václava, sv. Vojtěcha a sv. Barbory.

Na kruchtě jsou menší varhany.

V podlaze chrámové bylo více náhrobních kamenů, které nyní z podlahy vyzdviženy a do zdi pod kruchtou za-

dělány. Nápis y na nich jsou již valně vyšlapány. Nejstarší z nich má nápis:

„Leta Pánie 1572 w pátek po swatém Martine umrzela urozena panna Eliska Kokorzinska z Kokorzova a tu gest pochowana. Pán Buh racz se smilowati nad dussi gegi.“

Na jiném:

„Hic jacet Domina Anna Maria Pobudiana, aetatis suae 25. Mortua 12, sepulta 13. anno 1295 (?).“

Na třetím:

„Leta Panie 1756 dne 25. dubna pohřben jest Josef urozenyho pana Václava Vojtěcha Svobody, důchodního panského Lnářského.“

Na mnohých dají se jen některé věty přečísti jako:

„Leta Panie 1760 dne 28. Martii usnul w Panu Ignatz Schist . . .“ nebo: „Leta Panie 1694 dne měsíce . . . usnul . . . František . . .“ Na jiných jsou pouze letopočty 1736, 1752 k rozeznání.

Jiný náhrobník leží v předsíni chrámové.

Na nevysoké dřevěné zvonici visí dva nové zvony.

Na větším čteme:

„Z úcty k sv. Mikuláši darovali mne dobrodinci a ulit jsem byl od A. Pernera a syna v Č. Budějovicích. Leta Páně 1892.“

Na druhém menším zvonu opět toto: „Patronce dobré smrti darovali dobrodinci a ulit mne A. Perner a syn v Č. Budějovicích. Leta Páně 1892.“

X.

Kocelovice.

Nejstarší obcí v dekanátu Božeňském jsou zajisté, jak samo jejich jméno, původu ryze slovanského, ukazuje, Kocelovice. Osada ta záhy měla již svůj chrám a to farní. R. 1384 platil zdejší plebán 15 gr. půlletního desátku. R. 1393 odváděl Vilém ze Zelče ze svých pozemků Hájanských kostelu Kocelovickému desátek.

Plebány v Kocelovicích byli: R. 1360 kněz Pavel, r. 1372 kněz Petr, a když tento fary se vzdal, stal se zde plebánem kněz Oldřich. Jakub, plebán zdejší změnil místo své r. 1400 s Janem, plebánem v Dobříši. Když r. 1425 zemřel zde plebán Mikuláš, dosazen byl sem kněz Mikuláš ze Staré Plzně.

Kostel na to zbaven byl svého duchovního a v XVII. století náležel jako filiální

ke kostelu Kasejovickému. Když pak klášteru Lnářskému svěřena duchovní správa, přidělen sem kostel v Kocelovicích jako filiální. Pod správou klášterníků Lnářských trvá dosud.

Popis. Kostel sv. Bartoloměje pozůstává z užšího presbyteria uzavřeného třemi stranami osmihranu a ze čtverhranné lodi pokryté rovným stropem. Loď od presbyteria dělí lomený oblouk, Stavba kostela pochází z dob časně gotiky, na což ukazuje stará žebrová klenba presbyteria, která na nosících spočívá, dále o tom svědčí tři úzká gotická okénka která vně i uvnitř kolno se otvírají. Podpěracích pilířů tu není.

V chrámu na hlavním oltáři jest obraz sv. Bartoloměje, na pobočních oltářích v lodi jsou obrazy: sv. Vavřince, sv. Jana Nep. a Ukřižování Páně.

Náhrobních kamenů v kostele není. Křížová cesta jest nová a malovaná dp. Bedřichem Kamarytem, děkanem v Deštné.

Sakristie nová přistavena roku 1855; ze staré sakristie udělána kostnice.

Při samém kostele stojí dřevěná zvonce. V ní visí dva zvony. Na nejstarším z nich jest nápis:

„anno domini MCCCCXXI. me fecit magister Bartholomeus, nomen habet in civitate cit fla.“

Menší zvonek pochází z r. 1821 a čte se tu:

„Svatá Maria, Matko Boží, proš za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší Amen. Roku 1821“.

XI.

Bělčice.

S plebanií Kocelovickou hraničila na sever plebanie Bělčická. Zde stával farní chrám již r. 1350 a zdejší pleban odváděl 15 gr. půlletního desátku.

Prvním známým plebánem jest kněz Bech, po jehož smrti potvrzen byl sem r. 1360 kněz Oldřich, příbuzný nejspíše patronů chrámu; vlády k z Bělčic. Sknězem tím setkáváme se ještě r. 1386, kdy jednáno o potvrzení nového faráře ve Svatém Poli u Dobříše. Faru Bělčickou zaměnil konečně r. 1389 s Janem, farářem ve Vněšově. R. 1412 daroval rytíř Markvart z Těchařovic a na Bělčicích kostelu zdejšímu 7 kop. gr., začez měl farář mimo altáristu či vikáře který již dříve tu v Bělčicích nadán byl, ještě jiného kněze živiti.

Téhož skoro času daroval Zachariáš z Pačejova, seděním na Třebomyslicích půl kopy grošů na dvě mše sv. a sice za duši svou a sestry své Herčky, manžela jejího Jana a dítek jejich.

Poslední zpráva o zdejším plebánu přichází r. 1418, kdy Odolen. plebán Bělčický změnil místo své s Janem, plebánem v Stražišti.

V XVI. století dal Jindřich Běšin z Běšin, pán na Bělčicích kostel starý zbourati a nynější kostel vystavěti. Kostel posvěcen byl dne 1. září r. 1515 světicím biskupem Olomouckým Martinem ke cti a chvále Boha trojjediného i sv. apoštolů Petra a Pavla a mnohými odpustky nadán.

Po celou tu dobu co. Běš'nové na Bělčicích vládli, nedostává se nám zpráva o duchovních, kteří na zdejší osadě působili až r. 1667, v kterém jmenuje se prvním farářem Bělčickým Tobiaš Fišer, křížovník s červenou hvězdou, z Kasejovic sem dosazený. Osada Bělčická byla tehdy velmi rozsáhlá. Náleželyť sem vlastně tři osady: nynější Bělčická pozůstávající z Bělčic, Hornosína, Koupě, Oujezdce s filiálním kostelem, Podruhlí, Slavětina, Záhroblí a Zavěšina, ještě z celé nynější osady Hvoždanské, odtržené od Bělčic teprve r. 1786. Správu tak rozsáhlé osady zastává farář s kaplanem.

Faráři. Bělčičtí byli: Václav Hlaváč (do r. 1671), Václav Stuchlík do r. 1701, v kterém stal se děkanem v Písku, Václav Hák (zemřel 1736), Jakub Max. Schollar (z. 1765), Josef Schollar (zemřel 1772), Jakub Koš (zemřel 1785), Václav Opolský (zemřel 1816), Josef Protiva (zemřel 1839), Josef Suda, do r. 1851, v kterém odebral se na odpočinek a zemřel ve Hvoždanech, Mat. Fröhlich (zemřel 1867), Ondřej Mašek (zemřel 1878), Frant. Mrazík (zemřel 1889). Od r. 1890 jest farářem dp. Martin Ticháček, rodák z Nové vsi u Domažlic.

Nelze mlčením opominouti příběh, který měl požár v Bělčicích za následek.

V měsíci červnu r. 1692 vypukl v Bělčicích oheň, který ve dvou hodinách více než polovic městečka zachvátil; i dřevěná fara vyhořela a s ní shořely všecky památní listiny, matriky, roucha kostelní. Hejtman lnářský Ferdinand Šmíd zachránil kostelní stříbrné nádoby jako monstranci gotickou zlatou, 2 ciboria a 9 kalichů a jiné památné věci. Faráři tehdejšímu vydáno bylo pouze pět kalichů a ciborium a

ostatní věci uschovány v bedně v kanceláři Lnářském.

Nedlouho po požáru přijel farář bělčický Václav Stuchlík do zámku Lnářského, aby zde složil poklonu patronu svému, hraběti Tomáši Černínovi z Chudenic, který právě přijel z Vídně. Hrabě přivítav faráře, pozval ho k obědu. Při obědě, jehož účastnilo se drahé okolních šlechticů, přišla také řeč o požáru Bělčickém. A tu najednou vyvstal hrabě a pravil: „Pane faráři, Vaše štěstí je, že z Vašeho domu oheň nevyšel, jinak všecku škodu musel byste obyvatelům Bělčickým vynahraditi“. Na to však farář opatrně odvětil: „Když tedy skrze mne nevyšel oheň, nýbrž skrze poddané Vaší Excellenci a skrze ně samé já nejvíce jsem poškozen, oni hy tedy měli mně všecku škodu vynahraditi“. Slovy těmi se však patron urazil a vstav od stolu promluvil: „Pro ta slova, pane faráři, Vám faru nevystavím!“ A také tak se stalo. Fara zůstala po čtyry leta v zříceninách, až konečně r. 1696 zase znovu vystavěna byla.

Fara Bělčická vyhořela také r. 1830 (?).

O kalichách oněch nezanechal vzpomenuť farář žádných zpráv, až r. 1747 přišel náhodou Jiří Queiser, hejtman Lnářský na malou bedničku, v níž uschovány byly 4 kalichy, ciborium a monstrance s listinou svědčící, že již dříve dva kalichy odtud vzaty byly do kostela Bělčického a těchto dvou kalichů že majitelem jest kostel Hvožďanský.

Jakmile seznal hejtman, či kalichy jsou, poslal je faráři Bělčickému. (Dok.)

noc mění v den, den za nocleh,
a ku smíchu mu matčin vzdech;
již nezná večer prajediný:
„Nám odpust, Pane, naše viny!“

A dcera fintí se a zdobí,
nic nedbá slov a rady otcovy
ní na máteř (ó pusté zloby!),
kdy se jí vytýkati hotoví;
dál marní den, a marní rok
a do záhuby vrhá skok,
ač otec do hrobu má krok.
Sám prosí smrti do hodiny:
„Nám odpust, Pane, naše viny!“

Pán pána tupí, haní, kleje,
vše jmění manžel choti promrhá,
druh na bližního hanu leje
a bratr bratra v bídu uvrhá.
Stár páše, rád co tropil mlád;
zřel jinde tříšť, svých nezřel vad,
dnes pomýšlí přec na obrat
a modlí se, jsa blíže hlíny:
„Nám odpust, Pane, naše viny!“

A kdo z nás: „Čist jsem,“ může říci?
Dnem spravedlivý hřeší sedmkrát.
Jun statný, dívka čerstvých líc,
muž, žena, kmet prost může hříchů stát?
Ten viny rtem se dopouští,
ten rukou, v městě, na poušti,
a Bůh přec zase odpouští,
kdo modlí se jen na vteřiny:
„Nám odpust, Pane, naše viny!“

Dr. M. Kovář.

Mír duše.

Podává Fr. K. Sionský.

I.

„Pravím ti, hochu, vícekráte mi s takovou nechoď, nebo bych musil zapomenouti, žeš mým synem, pravím ti zapomenouti!“ a starý zeman Tuchval zastavil se před mladým mužem, který tu stál ve světnici zamračen, se zrakem k zemi sklopeným a s tváří zsinanou vnitřním hněvem.

„Tak vy, otče, opravdu nechcete, aby Estarka se stala mojí.“ A mladý muž se zajíkl, jak se mu hlas trásl a hořkost hrdlo tísnila

„Již jsem řekl a dost!“

„Otče!“

A odpust nám naše viny!

Má, Bože, ctíti, milovati
Tě tvor Tvůj, má i Tobě sloužiti.
Tak v mládí děcko učí máti
a vede je se k Tobě modliti.
Jsou svatá slova jejich rad,
Kdy s jitřenkou jich vstává rad,
kdy mdlý je večer láká spát,
mát modlit volá dcery, syny:
„Nám odpust, Pane, naše viny!“

Svět počne bořiti, co máti
za dlouhou dobu mládí stavěla,
zří syna po scestí se brátí,
(ó kéž to zbožná stárnouc nežrela!)
jenž vzrostlý spustí rad se všech,

„Ani slova více! Co řekli by otcové moji, co řekli by předkové tvoji, kdybych já zeman Tuchval, járků český zeman, dal syna kramáři německému, náhončímu a veřejnému stoupenci brandeburského vetřelce! Nikdy! Spíše bych tě těmahle rukama zardousil, než bych dovolil ti plazit se v prachu před pyšným Ruthartem. Máš-li dost dlouhou paměť a vzpomeneš-li své máteře zesnulé, vzpomeneš-li posledních jejích slov, pak mi s takovou chodití nebudeš. Ano vzpomeneš jen na ta slova její, která ti v posledním okamžiku opakovala těmi třesoucími se rty, já ti jich připomínám: Cti svého otce, chceš-li býti šťastným, chceš-li v duši mítí mír, v srdci pokoj. Vzpomeň jen, vzpomeneš!“ a jako by čisti chtěl až v nitru synově, zahleděl se zeman v tvář synovu ostře, pronikavě.

Mladý chtěl odpovídati, ale starý Tuchval počínal znova: „Nevzpomeneš-li nyní, však na ně vzpomeneš, až odeženou tě ti tam,“ a zeman máchl rukou ke Kutné Hoře, „až odkopnou tě z prahu, až půjdeš se znamením Kainovým od dědiny k dědině!“

Ale mladý muž již těchto slov neslyšel, jako štvanec vyběhl ven a utíkal z domu, ze dvora do polí.

Když zeman Tuchval neviděl více syna, klesl na hrubě tesanou lavici až zapraskala. Rukama zakryl obličej a zavzdychal těžce, namahavě. Toho se věru nenadál, že se mu dítě jeho, jeho jediné dítě, syn, odcizí, že se proti jeho vůli vzepře a pro sličnou tvář zapomene matky, otce, domova, všeho! A jako by tyto chmurné myšlenky zahrnutí chtěl, máchl rukou, vstal a volným krokem ubíral se na dvůr.

* * *

Poličanský zeman Tuchval byl starý, vysoký muž, s dobráckým výrazem tváře, v které ale zračila se s dobrotou i odhodlanost, ráznost. Pravá česká lebka! Tvrdá jako ta skála, když se do ní bušilo, ale měká jako vosk, když teplem lásky se na ni dechlo. To věděli dobře Kutenští páni a proto každý se sporu s ním vyhýbal co nejsvědometěji. Pro právo a pravdu byl by obětoval krev do krůpěje poslední! Neubližoval, ale ubližiti si nikdy a nikým nedal! A bylo toho opravdu potřeba. Do Hor Kuten nastěhovalo se za leta poslední cizích, neznámých lidí, zdaleka až z Němec, z Branibor. Byli to kramáři, kteří hrabali a brali všecko napořád.

Zemanův dvorec byl jim trnem v oku. Krásných rolí, dlouhých, širokých a na nich obilíčka jako zlata. Nejvíce líbil se Ruthardovi, který nabízel mu za něj bílých, lesklých grošíků na hrstě a na Horách Kutných velký kamenný dům. Potřeboval jeho polí, že pod nimi cítil stříbro, které tehdy zrovna u Hor Kuten rostlo.

Ale zeman Tuchval prodati nechtěl, ač i syn jej k tomu vybízel, posměšně se pronášeje o hospodářství a hraje si na rytíře, na šlechtice. Jemu protivilo se skládání zlatého obilíčka, on raději honil se po radovánkách a kratochvilích zbujnického panstva tehdejšího. A na tomto zbudoval si Ruthard svůj plán, aby dostal se v majetek Tuchvalův. Lahodnými slovy zval zemana k sobě, seznámil jej s veselými kumpány a co hlavního se svojí jednou sličnou dcerou Esterou. A když viděl, jak zjev dceřin působí na mladého Tuchvala, mnul si radostí ruce!

II.

Zeman Tuchval zatím prošel dvorem a zastavil se za humny, dívaje se na Boží úrodu, jež vlnila se jako dlouhé moře, plné ryzího zlata. Slunko hrálo tak příjemně staré údy jeho, v trávě zvučel cvrček a z dálí volala křepelka. V tomto jasném klidu rušené jen bubínkem cvrčkovým a tlučeným křepelky bezděky vracel se i klid v srdce zemanovo.

Sedl si na vyčnívající balvan, jenž dlel tu od nepamětna, obrostlý kol do kola barevným věnečkem a podepřel si dlaněma to ustarané čelo.

Myslil stále na syna, myslil i na Rutharda, na jeho dceru, na ty Kutnohorské němčíky, na ty hrabivé přistěhovalce, myslil na celou českou zemi, a když tak vzpomínal na ty cizáky, kteří sem, do této země, do té české otčiny jen proto jdou, aby ji oloupili a v posměch, potupu potom uvrhli, bylo mu tak teskně, tak nevýslovně smutno. A když vzpomněl, že čeští králové, ti králové, v jejichž žilách proudí ryzí, česká krev, volali tyto lupiče do země, zvlhlo mu oko, a hrdlo se mu stáhlo, jako by ho nevyditelnou oprátkou stáhl . . .

„Všecko nám beřou, zemi, statky, čest a nyní i děti“, ano děti a seschlé rty zachvěly se mu křečovitě a ruka stiskla hlavu, až zabořila.

Bůh ví, jak dlouho by byl seděl Tuchval za humny u toho pole, vonícího uzrávající úrodou, kdyby ho z dumání nebyl vytrhl hlas starého šafáře Kutovce, Už po kolikáté se ho ptal, ale Tuchval jakoby neslyšel. Teď přistoupil až k němu a prudce ramenem zatřásl.

„Beřou nám i děti“ takhle myšlenka jakoby do hlavy vbíta, stále se mu vracela, stále jej děsila.

„Pane, syn tvůj, tvůj Jaroš ti vzkazuje, že odjíždí, kam ho srdce volá, a že ho čekati nemusíš.“

„I děti“ ta slova opakoval neustále ani se nehýbaje. Kutovec vida, že ho zeman neposlouchá, vracel se domů, ohlížeje se a krče rameny.

* * *

Psal se r 1280. V Čechách bylo tehdy těžce, přetěžce. Na moravském poli před třemi roky dokrvácel veliký český král Ottakar, bojuje o korunu, o čest, o život, česká sláva roznesena na koňských kopytách do všech končin . . .

Do české země nahrnulo se plno cizáků, kteří mluvili řečí nezvyklou, jazykem tvrdým a brali tomu lidu sousta poslední.

Václav, syn bohatýrského Přemysla se svou matkou uzavřen někde v pevném žaláři a na českém trůně seděl muž, jehož hravost a lakota byla bezmezí. A za panovníkem tímto hrnuly se nové a nové houfy dobrodruhů, tuláků a chátry, kteří jako lupiči násilně loupili a odírali, domy a hrady vybíjeli, dobytek zajímali, a vůbec hubili a plenili zem českou hůře pohanů. Rozlezli se všude jako kobylky a kam padli tam byla poušť a nikdo se proti nim nestavil, vsude měli podpory, v městech královských od Němců přistěhovalců, ale i na hradě od pána-odrodilce.

I kol Hor Kuten toulalo se takových houfů několik a v Horách Kutnách nejlepší podporou jim byli Ruthardové. K Tuchvalovi zabloudili několikráte, ale on je vždy citelně odehnal. V jeho páže jako by mladická vrátila se síla, když se stěny sundal dlouhý, těžký meč. Máchl s ním až zahvízdlo. Běda lebce, do níž udeřil!

Na mladého, na syna Jaroše vzpomínal z počátku s hněvem a kletbami. Ale když starý Bikánský plebán Ondřej ho navštívil, když vše se dozvěděl, s ním o synu se rozhovořil a k odpuštění jej napomenul, roztál se led srdce jeho a on mladého litoval a za něho se modlil. „Padl

v ruce lotrů,“ opakoval si slova plebánova, „a ti zloupili jej o čest, o úctu k otci, o vážnost k máteri zesnulé, o dobré jméno Tuchvalů! Ubožák, k politování, budu Samaritánem, milosrdným Samaritánem! Jen najdu-li jej? Jen shledám-li se s ním?“

Slyšel, že jako Jaroš dal se najmouti do služeb Otty z Brandeburka, když mu Ruthard slibil dáti dceru, jak si přinese odznak důstojnický. A pak již o něm nevěděl ničeho . . .

III.

V Ruthardově domě na Horách Kutnách bylo hlučno a veselo až se zvědavci zastavovali. Slavili tam svatbu panny Ester a Lauera z Longmonů, který se tady na Horách usadil, přišed až odněkud z Porýnska.

Takové svatby neviděly Hory Kutny již dávno. Bohatý Ruthard nešetřil, protože chtěl ukázati celé svoje bohatství, celou svoji slávu ženichu — šlechtici a jeho druhům Zpěv, smích, cinkání zpěných číší rozlehalo se tichými ulicemi hořního města, bouříc krev českých měšťanů, kteří cítili svoji chudobu, své utlačení v tom pustém veselí tím silněji. Konečně svatebčané vyhrnuli se z prostorných síní domu Ruthardského do zahrady, aby těžké hlavy občerstvili a posilnili k novému požitku.

Estera s ženichem zašla v tmavé loubi a posadila se na lávku z plochého, dlouhého kamene. Na nebi dohořívala krvavá pochodeň sluneční a poslední jiskry padaly k zemi jako zlaté, rozhavené šípy. Celé nebe jako by zastřeno zlatočervenou oponou. Z dola šuměl Pách jako dumná hudba . . .

Cosí zachrastělo jako když někdo přeskočil plot, a potom pohnulo se křoví, jako když do něho zavane prudký vítr. Nevěsta přitulila se k ženichovi a ztrnulým zrakem pohlédla na místo, kde ozval se šramot. Líce její zesinaly a z těch rtů, které ještě před chvílí ozyvaly se se sladkým šepotem, ozval se zoufalý výkřik.

Před manželi stál mladý Tuchval.

„Estero!“ a mladý zeman se zapotácel při pohledu na tuto ženu, pro kterou všecko, všecičko zapřel a která teď spočívala v náručí jiného.

„Tedy pravdou, hroznou pravdou jest to, co jsem již na cestě sem slyšel, tys tedy mne zradila, ty nevěrnice, zrádkyně,“

a ruce jeho se vzpaly jako by chtěl ji chytiti a rozdrtili.

„Pryč, pryč!“ a Estera zavěsila se na svého ženicha, jako by se bála, že ji tento zrazený, hněvem se chvějící člověk usmrtí.

Ženich vida ustrašený obličej své nevěsty a zuřícího cizince, jenž chtěl se vrhnouti na ni, tasil zbraň a pokročil v před.

Ale Jaroš již také tasil. Jako zuřící šelma, které berou jistou kořist, vrhl se na Lauera, který ustupoval před ranami jeho, chráně Esteru. Náhle vykřikl pronikavě a pustiv z ruky meč, klesl k zemi. Zbraň Tuchvalova zajela mu v tělo. Uzřev Jaroš klesajícího ženicha, zarazil se a zachvěl se. Než vzpamatovav se, chtěl se vrhnouti na zděšenou Esteru, když v tom stanuli před ním křikem přivábeni svaťbčané.

Jako zvěř smečkou pronásledovaná dal se Tuchval na útěk. Skokem přemetl se přes plot a již uháněl na rychlém koni ku Kolínu. U sedle zahrnul do lesa, aby unikl těm, kdož by ho chtěli pronásledovati. Když ocitl se zde v lesním tichu, když dotkl se ho chladný vonný vzduch lesní, počal přicházeti k rozumu a rozvaze. Pochopil náhle hrůzu spáchaného činu, viděl i děsné následky jeho, nejprve následky pro jeho budoucí život tělesný. Co má nyní činiti. Tam do vojska hrdého, lakotného Brandenburka vrátiti se nemůže, tam by ho našli, a že Ruthart má veliký vliv také potrestali, a k těm, které zapřel, kterých se odřekl? Jak ho přijmou? Zdaž neodkopnou ho od toho prahu, za který se styděl, který zaprodal? A zač? Za mámnivý úsměv té ještěrky, za její lahodné slovo, za stisknutí její ruky, za slib jejího hrdého otce! Cítil náhle celou tíhu svého minulého života, cítil vinu svoji, která rostla jako lavina víc a více, šir a šir, aby rozdrtila celé jeho žití! Ani neviděl, že sklesl do mechu, že kůň jeho zvědavě se dívá na svého pána. Před ním vztyčovala se náhle postava otceva s tím přísným pohledem, a vedle něho usazený, bílý obličej matčin, on cítil jakoby znovu se dotýkala hlavy jeho ta chladnoucí, zhublá ruka její a v duši mu hřmelo její napomenutí: „Oti otce svého, chceš-li býti šťastným, chceš-li v duši mír, v srdci pokoj!“ Tato slova slyšel a on se chvěl, chvěl jako květ ovanut podzimním ostrým větrem. Tiskl hlavu do mechu, bil se v čelo a úpěl z hloubi zmítaného nitra . .

V keři rozklokotal se slavík, jásavý zvuk zpěvu jeho stoupal vonnou parou, jež jako dech země vznášela se lesem, vzhůru k nebesům, odkud padala chladná občerstvující rosa třípytící se na každém květu jako velká slza. Noc šla tichým krokem světem.

Jaroš již nebil se v čelo, netiskl hlavu v chladný mech, díval se v hvězdnaté nebe s rukama na prsou sepjatýma, s očima vlhkýma a rty třásly se mu modlitbou za odpuštění hrozné viny... (Dok.)

KRONIKA.

Z Prahy. (Duchovní přednášky.) Od první neděle adventní až do 10. prosince t. r. konají se vždy o 7. hod. večer u Panny Marie Vítězné (u Karmelitánů) a v chrámu Páně svatě Voršily přednášky. V prvnějším chrámu Páně káže česky vdp. P. Kameníček, C. Ss. R. o předmětu: „Víra, co tobě dá,“ v druhém německy vdp. rektor P. Freund, C. Ss. R. o „některých protináboženských heslech.“

***—* Poutní slavnost u sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze** počla dnes 5. prosince v 5 hod. slavnými nešporami. Ve středu dne 6. prosince na den sv. Mikuláše, biskupa, jest v 6 hod. rorátní mše sv., v 8 hod. sloužití bude Jeho Emin. nejdůst. p. František de Paula kardinál Schoenborn, kníže-arcibiskup pražský mši sv., při níž účastní se mládež chlapecké školy u sv. Mikuláše; v 9 a v 10 hod. jsou tiché mše sv.; odpol. ve 3 hod. pobožnost Mariánská a v 5 hod. požehnání. Pouť koná se v neděli II. adventní dne 10. prosince takto: v 6 hod. ráno rorátní mše sv. s exhortou, v 8 h. školní mše sv., v 9 h. Matura. v 10 h. slavnostní kázání, v 11 h. slavná pontifik. mše sv.; odpol. ve 3 hod. požehnání a v 5 hod. slavné pontifikální nešpory. O slavnosti Neposkvrněného Početí Panny Marie v pátek dne 8. prosince zůstává dopoledne obyčejný pořádek služeb Božích; odpol. ve 3 hod. požehnání a v 5 h. slavné nešpory. Ve všední dny oktávy, totiž ve čtvrtky, v sobotu, v pondělí, úterý a středu jest vždy v 8 h. ráno zpívaná mše sv. a odpol. v 5 hod. požehnání. Ukončení slavnosti chrámové ve středu dne 13. prosince odpol. v 5 h. slavnými nešporami a Te Deum.

***—* Ze spolku katolických akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze.** Stanovy spolku: „Kolej Arnošta z Pardubic,“ odboru spolku „Družstvo Arnošta z Pardubic,“ byly schváleny nejdůst. kníž. arcib. konsistoří

v Praze dne 15. listopadu 1893 a c. k. místodržitelstvím dne 23. listopadu 1893. — Za zakládající členy „Družstva Arnošta z Pardubic“ přistoupili p. t. pp.: Václav Brabec, kaplan v Rapčicích; Fr. Eutlicher, mistr truhlářský v Praze; Jan Pícka, kaplan v Budyni nad Ohří; ThC. Matěj Lhotský, kaplan v Rožmitále; Jos. Šoušký, farář v České Třebové; Theodor Bergmann, katecheta v Mladé Boleslavi; Josef Boch, duchovní správce v Borech; P. Julian Walter, prokurátor řádu Piaristů v Praze; Josef Hůlek, deficient v Praze; Vilém Engel, c. k. pošt. kontrolor na Vinohradech; Frant. Stolovský, farář u sv. Petra; František Haas, soukromník v Praze; A. Bleha, farář v Nov. Orleansu v Severní Americe; Josef Šimon, kaplan u sv. Petra v Praze; Nejmenovaný v Praze; Arnošt Holoubek, právník III. roč. v Praze; Karel Bilčík, farář v Roketnici na Moravě; Tomáš Jiroušek, redaktor „Dělnických Novin“ v Praze. — Za členy přispívající přistoupili p. t. pp.: Josef Sypal, prof. na reálce v Telči 2 zl.; MUC. Ant. Josephy v Praze 1 zl.; JUC. Ferdinand Jakubec v Praze 1 zl.; Josef Gmach, učitel v Praze 1 zl.; Frant. Klíma, učitel v Praze 1 zl.; Michal Hubař, kaplan v Dobručicích 1 zl.; Václav Martinovský, kaplan v Josefsthale 1 zl.; Fr. Strnad, farář ve Zvíkovicích 1 zl.; Emil Krug, obchodník v Praze 2 zl.; Gabriel Řimsa, řídící učitel v Dláždově 1 zl.; Alois Hradička, farář a děkan v Telči 2 zl.; Matěj Nevorar, farář v Třebíči 5 zl.; Petr Duchaň, katecheta v Třebíči 1 zl.; Ferdinand Bořický, farář v Řešohlavech 1 zl.; Severin Kovář, farář v Jarošově 2 zl.; Kuřácký spolek „Bosna“ v Olomouci 5 zlatých.

Z Vídně. Biskupské porady byly ukončeny 29. m. m.

Z Německa. Dne 1. prosince t. r. přijat návrh na zrušení zákona proti jesáitům 173 hlasy proti 163 hlasům.

Literární oznamovatel.

— „*Casopis katol. duchov.*“ číslo 9., ročník XXXIV., má tento obsah: Přednášky z práva církevního na vysokých školách Pražských. Rozloučení manželství císaře Napoleona I. Jaká filosofie předcházela filosofii křesťanské ve starém věku? Výklad nových zákonů o kongruence duchovenstva v katolické správě duchovní. — Kronika: Všeobecný náboženský kongres v Chicagu. Prísaha ateistů. Nová připomínka stran ověřování matričních listů, potřebují-li jich ra-

kouští občané v Německu. — Literární oznamovatel pojednává o čtvero spisů.

— Zdarma každému na ukázkou zašle se první číslo „*Našeho Domova*.“ kdo korespondenčním lístkem o ně požádá a netřeba čísla vraceti. „*Náš Domov*“ jest na Moravě a ve Slezsku nejilacinější časopisem obrázkovým zábavným a poučným pro lid. Vychází za redakce Jos. Vévody (Nová Ulice-Olomouc) v sešitech o 16 stranách s obálkou dvakrát za měsíc dne 1. a 15. Na obálce lze též velmi výhodně inserovat. Podotýkáme, že se přijímají jen inserty solidních křesťanských firem. Všechny objednávky, zásilky neb dotazy lze adresovat krátce: „*Náš Domov*“, Nová Ulice-Olomouc. Předplácí se: pololetně zl. 1.20, celoročně zl. 2.40.

— „*Studie na vysokých školách pražských, na universitě a technice.*“ Výňatek ze zákonů a předpisů o těchto školách učinil K. Fr. V. v Praze 1894. Nákladem J. L. Kober, knihkupectví. Cena 30 kr. Knížka tato hodí se velmi dobře pro studující, kteří universitní studia konají, neboť obsahuje všechny zákony a předpisy platné při postupu studií, při zkouškách, rigorosech a vůbec o všem, co třeba studujícímu těchto škol vědět. Dále hodí se velmi dobře pro nastávající studující universitní, neboť obsahuje pokyny, co se od studujícího, který universitní studia nastupuje, požaduje a hodí se velmi dobře pro rodiče, kteří nalezají v ní poučení, jak dlouho které studie trvají a jaké zkoušky který rok se skládají. Spis tento doporučujeme vřele našemu duchovenstvu, poněvadž mohou dle něho mnohdy prospěšnou radu udělit.

Osobní věstník duchovenský.

V. arcibiskupství Pražském.

Ustanoveni jsou:

- p. Karel Hoffmann, za katech. na učitelském ústavě v Habelschwerdtu (Kladsko);
- p. Gustav Láska, far. v Uhlíř. Janovicích, za far. v Kyjích;
- p. Jan Brož, far. v Budňanech, za far. v Praskelesích;
- p. Jan Houdek, neom., za kapl. v Nové Vsi u Kolína.

Uprázdňená místa:

- Uhlíř. Janovice, fara patr. p. Jana knížete z Liechtensteinů, od 28. listop. 1893.
- Budňany, fara patr. Jeho Veličenstva (praesentátor p. děkan Karlotýnský), od 1. prosince t. r.

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnuli:

- p. Vinc. *Vacek*, far. Heřmanický na odpoč., 26. listopadu 1893, (nar. 25. července 1827 v Čermné, vysv. 25. července 1851);
- p. Jos. *Podstránský*, jubil., b. notář, kněz na odpoč. v Kutné Hoře, (nar. 29. srpna 1815 v Rychnově, vysv. 25. července 1839).

Vyznamenáni jsou:

- p. Václ. *Matiaske*, far. v Teplicích (Weckelsdorf) a
- p. Frant. *Blümel*, far. v Chvalci, obdrželi Exposit. canon.

Ustanoveni jsou:

- p. Jarosl. *Horák*, kapl., za admin. v Černilové;
- p. Václ. *Čečetka*, duchovní správce ve věznici Kartouzské, za kapl. do Rokytnice;
- p. Frant. *Růžička*, kapl. Brannský, za admin. v Poniklě;
- p. Jos. *Soukup*, kapl. Jilemnický, za kapl. do Branné;
- p. Ant. *Zámečník*, kapl. Jablůnecký, za kapl. do Jilemnice.

Katolíci diecése králové-hradecké!

Pro společný život, pro osvětu a vzdělanost národů jest dobré čtení nesmírně důležité; od těch dob, kdy málo jest lidí takových, kteří by čísti neuměli, tedy hlavně od dob našich, když i knihtiskařství ohromně pokročilo, jest písmo a tisk a jeho četba hlavním prostředkem poučení a zábavy. Zkušenost pak svědčí, že jaké písmo, jaký tisk, jaká četba, takové i vědomosti, taková zábava, taková mravnost.

Bohužel špatné písemnictví, špatná četba i u nás velice se šíří, ne snad bez viny naší, a s velikou škodou svaté církve naší. Neupřílišujeme, když pravíme: hlavní příčinou vzrůstající se netečnosti náboženské, lhostejnosti u víře, posmívání se svatým věcem a pak zašlosti mravní jest špatné čtení. Jed knih špatných proniká brzy duši, zatemňuje rozum, kazí srdce a ničí konečně i nejnevinnějšího!

Jak škodlivě je čtení špatné, tak užitečná jest četba dobrá; nebudeme se rozepisovati o požehnání, jakéž spočívá na čtení ušlechtilého písma a tisku. Tolik jenom dokládáme, že právě proto jak sv. Otec, zrovna letos 50tileté jubileum biskupské slavicí, Lev XIII., tak i náš nejdůstojnější vrchní Pastýř o to se snaží, by do

příbytkův pravověrných katolíků zavítávaly spisy a tiskopisy dobré, kteréž by jak při jednotlivcích tak v rodinách náboženstvím ušlechtilé smýšlení, mluvení a jednání utvrzovaly, a kteréž by když třeba, útoky buď zjevně aneb ličeně proti řádu církevnímu a společenskému podnikané, ochotně a statečně v mezích zákonů a slušnosti odražely.

Připomínáme jen prvý pastýřský list našeho nejdůstoj. pana Biskupa, kterýž za program Jeho činnosti považovati můžeme. Všem věřícím svého biskupství — tedy duchovním i světským, praví Biskup tím více ctěný a milovaný, čím více od protivníků napadaný: Mám snad — když se jedná o zachranu náboženství Kristova v mé diecési — mám snad utéci z místa, na které mne postavil Bůh, utéci jako vojn zbabělý? Tak s pomocí Boží nehodlám učiniti nikdy. Jen o to se jedná, abyste vy, kterým na náboženství záleží, mne podporovali, ano se mnou bojovali. Ale jakou máme zbraň — tážete se snad?

Proti slovu máme slovo, proti knize neb listu musíme dáti knihu neb list, proti spolku musíme postaviti spolek, proti činnosti činnost, proti penězům peníze, proti zášti a fanatismu musíme dáti lásku a klidnou odhodlanost! Víme, že odpůrci jsou silnější; víme že mezi námi je mnoho neuvědomělých, ospalých, bázlivých, na dvě strany kulhajících; víme, že strašnou zbraň leckterých odpůrců — jest posměch a tupení a pomluva a lež: — ale jednu zbraň nemají; jest to modlitba!

By památná tato slova vznešeného horlitele pro čest a slávu Boží a pravé blaho lidu, nezůstala hlasem volajícího na poušti, alebrž aby od slova přešlo se k činu, sestavilo se v Hradci Králové ve výroční den přenesení sv. Vojtěcha, Gaudence a pěti bratří, hned po letošních duchovních cvičeních „družstvo svatého Jana Nepomuckého k rozšiřování katolického tisku“. Stanovy nového spolku byly výnosem veleslavného c. k. místodržitelství ze dne 14. října 1893 číslo 123778 schváleny, a na jich základě sestavil se prozatimný výbor, kterýž tímto poprvé k veřejnosti se obrací.

K Vám tedy, duchovní i světští katolíci diecése Králové-hradecké, k Vám zvláště prosebně voláme: Seč jste, fedrujte a podporujte spolek, kterýž jest pod ochranou předního patrona diecése naší; pod-

porujte spolek, jehož protektorem jest biskup Králové-hradecký; podporujte družstvo sv. Jana Nep. četným přístupováním za členy spolku! — Každý rakouský katolický občan, jenž jest alespoň 24 let starý, a nesleduje cílů protikatolických, může se státí členem našeho spolku, a to buď zakládajícím, kdo v pěti letech 100 zl. = 200 K. složí; neb skutečným, kdo v desíti letech 50 zl. = 100 K. složí; neb přispívajícím, kdo ročně 2 zl. 50 kr. = 6 K. složí. Peníze budte zasilány předsednictvu. Nadějeme se, že, kdo může, i jako činný člen literárními pracemi, aneb dary a odkazy k zvelebení družstva přispívati bude. Zvláště pak k velectěnému duchovenstvu diecésnímu se obrácíme. Přicházíme se spolkem, jemuž snad hned při vzniku se odpírá. — To není zlé znamení! Cokoli života schopného, naráží na odpor a protitlakem mohutní.

Tim alespoň jsme jisti, že zvláště vy, kteří při všech vlasteneckých a katolických podnicích přehojně a čestně se účastníte, že zvláště vy pro diecési královéhradeckou a zbožný její katolický lid, obětavost svoji před celou vlastí do jednoho osvědčíte, a mezi dobrým lidem katolickým k dosažení cíle našeho všemožně se přičíníte!

Aby pak slabým našim počátkům žehnal Bůh budeme dle stanov členové kněží modliti se denně známou antifonu marianskou: Pod ochranu Tvou utíkáme se, sv. Boží Rodičko — s modlitbou roku církevnímu přiměřenou; jakož i známou antifonu s modlitbou k svatým patronům zemským.

Zdař nám tedy dilo naše, na přimluvu Rodičky Boží a sv. patronů našich, sám Bůh!

V Hradci Králové v den svatého Karla Borromejského a stříbrného jubilea kněžského milostivého Protektora, dne 4. listopadu 1893.

Za zatímný výbor:

Dr. Jan Nep. Soukup,
předseda.

Fr. Reyl,
jednatel.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieversa právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okresu Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo :

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejvyš. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domácího učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost nížeapsaný ručí, možno dostati pro žáky všech škol ve spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě sv. Václavské záložny. Všecky dotazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,
kooperátor u sv. Havla,
starosta.

OBSAH: Kázání na neděli třetí adventní. — Kázání na neděli čtvrtou adventní. — Buď vůle Tvá! Cbléb náš vezdejší dej nám dnes! (Básně.) — Staré plebanie v dekanátu Bozenském. (Pokrač.) — A odpusť nám naše viny! (Báseň.) — Mír duše. (Povídka.) — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník. — Provolání.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se
5., 15. a 25. kaž-
dého měsíce.

Redakce:
ve farním domě u
sv. Havla č. 539-I.

Expeditce
v knižecí arcib.
knihotiskárně.

Nedošlá čísla
reklamujte v ne-
zalepených ne-
frankovaných
dopisech nejdéle
v měsíci.

BLAHOVĚST

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předpláci se
v expeditci a u
všech řádných
knihkupců.

celoročně zl. 3.—
poštou „ 3.50
pololetně „ 1.50
poštou „ 1.75

Čtvrtletní před-
placení se nepři-
jímá.

Jednotlivá čísla
se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přísl. XIV., 34.)

Kázání na slavný Hod Boží vánoční.

„Narodil se vám dnes Spa-
sitel, jenž jest Kristus Pán,
v městě Davidově.“

Luk. 2, 11.

Jednoho dne za palčivého slunečného vedra ubíral se sv. František z Assisi cestou polní, na kteréž jeden řeholní bratr, jménem Masseus, jej doprovázel. V tomto nesmírném parnu toužili po číši vody občerstvující, tu však dostali se konečně k místu, kde hojný pramen se prýštil a strom vysoký stinné své ratolesti rozkládal. I tu se posadili cestující, vyndali několik kousků tvrdého chleba, kteréž byli obdrželi almužnou, smáčeli je ve vodě, jedli a pili. Tu však hojné slzy polily líce Františka svatého. „Otče,“ dí bratr Masseus, „ty slzíš, rci, proč pláčeš?“ „Ach, bratře,“ odpověděl František, „kterak bychom neměli plakati, ježto prozřetelnost božská tak stkvostné hody nám zde připravila?“ Než Masseus nepokládal hody tyto za tak velmi stkvostné a divil se ještě více. Vida to František svatý, přejal slovo a mluvil dále, řka: „Viz pak bratře, kterak dobrotivý jest Pán! Od věčnosti předzvídal, že my někdy, žízni a vedrem práhnuce, na tomto místě se octneme; od věčnosti tedy uzavřel z lásky nám, by zde pramen vody vyprýštel a strom zrostl, abychom odpočinutí a občerstvení našli. A čím pak jsme my této otcovské jeho péče a lásky zasloužili? Nemělo by tedy zarositi se oko naše slzou vděčnosti a opětné lásky?“

Křesťané nábožní! Sv. František, citem lásky a vděčnosti překonán, slzel nad dobrotivostí Otce nebeského. Než co jsou ty dary, jež k tak vroucí lásce a vděčnosti muže svatého pohnuly, u přirovnání k té milosti, kterouž veleslavný den dnešní nám na paměť uvádí? Číše vody studené a odpočinutí v chladném stínu stromovém pohnuly Františka k slzám. Než co jest kapka vody studené a chládek stromový u přirovnání k těm darům, jichžto ruka Páně někdy na dnešní den nám byla udělila? Neboť dnes jest pro nás den nanejvýš radostný. Dnes konáme přeradostnou památku oné doby požehnané, v kteréž splnil Hospodin Bůh náš slib dávnověký a zroditi se dal Synu svému, jimžto vyprýštil se nám pramen vody jiné, vody mnohem vzácnější, pramen vody živé, kteréž kdo se napije, nebude žízni na věky, a jimžto vzrostl nám strom, v jehožto stínu libého odpočinku a občerstvení nalezá každá duše věrná. Dnes konáme tu blahou památku onoho okamžení, v němžto narodil se nám Spasitel, jenž jest Kristus Pán, v městě Davidově. A čím pak medle jsme si to zasloužili, že Ten, jemuž se klaní Serafini, ponížil se až k nám hříšným? Čím jsme si toho zasloužili, že Ten, kterýž odívá nebesa i zemi ve světlo a krásu, že Ten nechává se zavinouti v plénky chatrné? Čím jsme si toho zasloužili, že Ten, kteréhož nebe i země nemůže obsáhnouti, nechává se v městnati v úzké jesličky; že Ten, jenž udržuje všemohoucností svou základy všech světů, stal se slabounkým dítětem; že Ten, jenž dává všem tvorům dech, život a všechno, nechává pro zimu na sebe dýchat? Čím jsme

si toho zasloužili, že Ten, jenž od věčnosti nejvýš blažený jest ve slávě nebeské, pláče dnes v chudobném chlévě? Ó té nestihlé lásky! O rcetež, nemělo-li by se tu srdce naše roznítiti opětnou láskou k Bohu a k Spasiteli našemu? Sv. František szel vděčností za číši vody studené a chládek stromový; a v oku našem neměla by se zaskvěti slza vděčnosti při pohledu na jesličky Betlémské? Ó já již v duchu vidím, kterak by přemnoží z vás snabožnými pastýři k Betlému pospíchali a těch nejlepších nejdražších darů sebou vzali, jimiž by nemluvňátko božské slušně a důstojně uctili. Avšak, duše dobré, nezávidíte pastouškům betlémským té blažené doby, v kteréž chvátajíce k Betlému Spasitele svého našli a dary své k Jehoňoum kladli; neb co byste pro Jesulátko božské byli učinili tenkrát, to i dnes učiniti vám možno, a co to pravím, možno? ó nejen možno, ale dlužno; vždyť pak těmi samými dary, jakých přinesl pastýřům, podělil i nás, a tedy v srčované míře vděčnosti naši zasluguje. Než vy se tážete, jaké by to byly dary, kteréž přemilý Ježíšek nám přinesl a kterak byste se mu vděčnými prokázati měli? I milerád vyhovím tu přání a žádosti vaši, protože slyšte již rozvrh řeči mé dnešní:

I. Jakých darů vánočních přineslo nám Robátko božské, tím obíratí se budeme v dílu prvním; a

II. kterak za dary tyto zavděčiti bychom se mu měli, to vypovím v dílu druhém.

Pokládaje za zbytečné v přeslavný den dnešní k bedlivé pozornosti vybízeti, započinám v nejsladším a nejsvětějším jménu Toho, Jehož přeradostný den narození konáme.

I.

Mohu se domnívati, že as mnohý z vás zvědavě očekává, dozvědětí se, jakých asi darů vánočních přineslo nám ono nemluvňátko, jež před osmnácte sty, devadesáti třemi lety v minulé dnešní noci se narodilo. Neboť, pomyslí si snad mnohý, čeho medle může poskytnouti chudoba, jaká se jevila v chlévě betlémském? Chudý pěstoun, chudičká matka! V bídných jesličkách, na dřevě drsnatém, netesaném spočívá dětátko, poduškou jeho jest věchet slámy, oblekem jeho nahota a kus pliny chatrné, pokrmem jeho zima a hlad, nápojem slzy matky ubohé nad bídou svého jedináčka hoře-

kující. Jakých tu darů medle lze se nadíti? Než žasni, div se světe! Ten, jenž v chatrném chlévě v největší chudobě v jesličkách pláče, Ten jest Syn Boží a tedy přebohatý; neb On takto někdy svědčil sám o sobě: "Všecky věci," tak pravil, "dany jsou mi od Otce mého" (Mat. 11, 27.). A tedy vzácnými dary mohl nás obdařiti, jakož to také vskutku učinil. Nepřineslo ovšem ono robátko božské lesklé zlato, trpytící se stříbro, poklady světa; než tím nedejte se mýliti. Po takovýcho jediné věcech dychtí a pachtí se toliko ten, kdož duši svou marností a mamoně zaprodal; ale křesťan pravý touží především po jiných věcech. V tomto pak ohledu vyhověl způsobem přezáducím Syn Boží potřebám lidským. A tedy není-li křesťanská mysl vaše porušená, zakládáte-li si co křesťané na své důstojnosti a vznešeném svém povolání, ó tu zaplesá zajisté radostí svatou srdce vaše, když předložím vám dary ty vánoční, jichžto přineslo nám Jesulátko božské. Ó kdo dnešního dne u jesliček Kristových nezraduje se srdečně, nad tím splačtež vy andělové, jenž v dnešní noci v radostném chvalozpěvu nad vůkolím betlémským jste se vznášeli, splačtež nad ním, neboť ten nalezá se na cestách zlých, tomu zašla chuť k věcem nebeským, ten jest vlažný, ne-li docela studený.

Slyšte již jen, jakými to dary obohatil nás Syn Boží narozením svým! V oné půlnoční době, jižto radostnou památku jsme minulé dnešní noci zde společně konali, v oné době viděli pastýřové, jenž noční hlídku nad stády svými drželi, neobyčejné jakési světlo, jež je obklopilo a celé vůkolí betlémské ozářilo. Než nerozuměli oni tehdaž světlu tomu, netušili oni tenkrát ještě, čehož obrazem byla by jasnost tato. My však to víme, co záře ona neobyčejná znamenala, my víme, co jasnost ona předpovídala, že oznamovala brzký východ slunce nebeského, jímžto vzešlo světlo v rozumu lidském. Neboť kde jsou ty směšné modly, před nimiž celý téměř svět v zaslepenosti pohanské shýbal kolena svá? Aj, pominula strašná noc nevěry, bludů a klamů. V čem nejslavnější mudrc byl někdy dítětem, v tom dítko naše jest nyní mudrcem. I rozbřesko se v rozumu lidském a my jsme poznali Boha, o kterémž pohan nevěděl; a my jsme poznali vznešený cíl svůj, kteréhož pohan rozumem svým dosáhnouti nemohl; a my jsme poznali cestu pravou, k onomu

cíli vedoucí, kteréž pohan nalézt nemohl. Nejmn., odkud pak stala se s námi poženaná ta změna? Odkud to, že ze synů temnosti, stali jsme se synové světla, jak dokládá apoštol národů sv. Pavel, řka: „Vy všickni synové světla jste“ (Thes. 5, 5.). Komu pak máme co děkovati za ten dar nebeský? Aj, ten, jenž co slabé dítě v jesličkách leží, Ten jest onen dárce štědrý. Ten, jehož příchod jasnost neobyčejná oznamovala, Ten stal se pro nás světlem pravým, kteréž osvětluje každého člověka přicházejícího na tento svět. On přinesl nám s nebe, čím byl sám, On, jenž byl od věčnosti moudrost Otcova, donesl nám moudrost nebeskou, On, jenž byl od věčnosti světlo ze světla, donesl nám světlo nebeské. A toť jest první ten dar vánoční, jež nám na svět přinesl Spasitel. O přijmiž nejsrdečnější díky za tento dárek Jesulátka božského. Než Ježíšku milý, zdaž pak bylo třeba, bys opustil trůn slávy své věčné, bys tělo lidské na se vzal a v největší chudobě, v bídném chlévě se narodil a takto sám dar ten nám donesl? Což nebylo slovo tvé již tak mocné, bys jako na počátku světa, toliko byl řekl: Buď světlo! a tak tu mráкотu nevěry a bludu zapudil? Což jsi neměl službovných andělů, jenž by ve jménu Tvém daru toho nám byli donesli? Ach, křesťané milí, tu nestačil ani Cherubin, ani Serafin, zvláště pak uvážíme-li, jakých darů ještě více pokolení lidskému bylo zapotřebí.

Jakož obyčejně mívá dítě podobu svého otce, nebo své matky, kteříž je byli zplodili; rovněž tak stvořil Bůh člověka k obrazu Svému, na důkaz, že mu chce býti Otcem a že člověk má býti Jeho dítětem. Než vinou hříchu prvotního utrpěl na člověku obraz Boží pohromu velikou. Původní jasnost a krása zmizely, a čím dále, tím více scházel obraz ten. Žravý prach bludů, špina hříchů, ohavný mol tělesnosti usedaly na něm, hlodaly na mistrovském díle ruky Páně, hlodaly na obraze Božím, na člověku, a to způsobem tak ostrým, že člověk půvabnost a krásu, kterouž na počátku měl, potratil docela, a tedy dítětem Božím býti přestal. Kdo ale měl nyní napraviti obraz ten, jež mistrovská ruka Boží učinila? Kdo měl z hanobeného obrazu sejmuti prach bludů, špinu hříchů a umrtviti ohavného mola tělesnosti? Kdo nám mohl opět dopřít moc k důstojnosti synů Božích? Aj, žádný tvor to nemohl dovésti. Toliko Bůh sám. Ale kte-

rak? Jako Bůh, nikoliv. Neb Bůh co Bůh káti se nemohl za hříchy lidské a trpěti. Protož vtěliti se musel Syn Boží, ponížiti musil sebe, aby povýšil nás, na se vzíti musil křehkou, smrtelnou přirozenost naši, aby zúčastnil nás božské přirozenosti své, chudým státi se musil, aby obohatil nás, raniti se dáti musel, aby smrtelné rány naše zlčil a zhojil; ano Syn Boží státi se musil člověkem, naším příbuzným, naším bratrem, aby člověk stal se opět tím, čím někdy před pádem rajským byl, totiž synem Božím. A tu máte druhý dar vánoční, jež přineslo nám dítětko božské. Vzácný to dar! čím sám byl od věčnosti, to přinesl nám darem Ježíšek milý! Jsa od věčnosti Synem Božím, přinesl nám milost a právo syny Božími slouiti a býti, jak dokládá v dnešním svatém evangelium sv. Jan, řka: „Kolikoz pak koli přijali Jej, dal jim moc syny Božími býti; těm, kteří věří ve jméno Jeho.“

Než zdá se, jako by tu mnohý z vás ještě po nějakém dárku prosícím okem se ohlížel? Nuzný chudáku, ty vztahuješ ruky své, bys pomoci obdržel v nedostatku a bídě své. Neduživý Lazare, ty s chorobným svým tělem vlečeš se k robátku božskému, by pohlédlo milostivě na tě a sprostilo tě neduhů tvých; a vy, jenž utiskováni a všeliké pronásledování snažíte a srdce své mnohým zármutkem sevřené máte, i vy se tlačíte k jesličkám betlémským, byste útěchy a úlevy našli. A máte dobře, Ten, jež co slabé dítětko v jesličkách spočívá, Ten jest přemocný a přelaskavý, On vyslyší důvěrnou prosbu vaši, pakli v nevyzpytatelné moudrosti své neuzná za dobré, že ta cesta utrpění jediné se hodí pro vás, by vám přístupná byla ta brána, kteráž k životu věčnému vede a kterouž přemilý Spasitel nám otevřel, ježto prvním hříchem všechněm byla zavřena. Neb on přišel, abychom v Něm a skrze Něho všickni život věčný měli. On proklestil nám cestu k nebesům, kdežto jednomu každému po šťastně ukončeném bojiездеjším sladké odpočinutí v lůně Božím nastane. Ano On, jenž od věčnosti byl životem u svého nebeského Otce, On přinesl i nám život věčný, jak sv. Jan o tom svědčí, řka: „Kdož věří v Syna Božího, ten má život věčný“ (Jan 3, 36.). Tento pak život věčný, kdež nebude panovati ani temnost, ani hřích, ani pláč, ani loučení, ani smrt; kde bude samé světlo, samý pokoj, samá láska, samá blaženost, kde každý dobrý skutek,

jež z lásky k Bohu jsme konali, každá strast a bída, kterouž s radostí pro Boha jsme snášeli, každá slza Bohu věnována, dojde odplaty své, tento život věčný jest onen třetí dar vánoční, kterýž narozený Spasitel na svět nám přinesl. A dar tento jest takřka korunou darů ostatních, neboť jím nahradil nám Pán vše, čehož v tomto slzavém údolí se nám nedostává; v pohledu k nebi posilní se slabý, pookřeje nemocný, potěší se zarmoucený a slzy hoře svého z tváří uplakaných stírá chudás utištěný.

A tak jsme již tedy seznali dary ty vánoční, jichžto nám přineslo robátko božské. Nebeskou moudrost a světlo nebeské, milost a právo syny Božími slouti a býti, a konečně život věčný, tím vším obohatil nás Ježíšek v chlévě betlémském zrozený. Krásné, vzácné a neocenitelné to dary; bez nich byli bychom zůstali věčně věkův synové temnosti, otroci ďábla a dědici smrti věčné. Ó rcete, zdaž nemáme příčiny radovati se z přeblahého narození Kristova? Než poznavše dary ty vánoční, jimiž Ježíšek nás obdařil, ohlédneme se již, kterak bychom za dary tyto zavděčiti se mu měli, než o tom v krátkosti v dílu

II.

Jistý starý rukopis od roku 1393 vypravuje nám následující událost: Jistý šlechtic prokázal jedné matroně pohanské mnohých dobrodiní, ano láska jeho byla tak veliká, že do boje táhl proti nepřátelům jejím, na hlavu je porazil, statky odcizené majitelce navrátil, následkem poražení pak, k němuž v kruté pátce byl přišel, konečně zemřel. Co učinila nyní ona matrona pohanská? I prolévajíc hojných slz pochovala tělo dobrodince svého; brnění však a oděv jeho v pokoji jednom co drahý klenot uložila. Neminul však ani jeden den, by do onoho pokoje nebyla vstoupila, by lásku věrného přítele si nepřipomněla a slzami jeho oděv nesmácela. — Křesťané milí, hle, my stojíme dnes v duchu u jesliček Spasitele svého, jenž z lásky k nám nebe opustil, by se nás ujal, z ruky nepřátelské nás vytrhl, statky ztracené nám navrátil a život svůj za nás položil, a neměli bychom tu, patřice na svého největšího dobrodince, slzu vděčnosti přinést mu darem? Než co pravím? Slzu vděčnosti — pouhou slzu? Co soudíte, nebude to málo za tak vzácné dary,

jakých nám přinesl? Nezahanbili by nás pastýřové betlémsí? I tuším, že mi přisvědčujete, a zdá se mi, jako bych na tváři vaší četl tu otázku: Pověz nám knězi, jakých darů bychom si zaopatřiti měli, jimiž bychom se robátku božskému zavděčili? Nuže pozorujte! Tři dary přinesl nám Spasitel náš, slušno tedy bude abychom i my trojí dar Mu přinesli, a v čem trojí ten dar pozůstává, hned vám vypovím.

Když jednoho času vstoupil Ježíš do města Kafarnaum, přistoupil k němu setník, prose ho řka: „Pane, služebník můj leží doma šlakem poražený a zle se trápí.“ I di mu Ježíš: „Já přijdu a uzdravím jej.“ I odpovídaje setník, řekl: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rei slovem a uzdraven bude služebník můj . . . Neb i já jsem člověk pod mocí postavený, maje pod sebou žoldnéře, a díím-li tomuto: Jdi, i jde; a jinému: přijď, i přijde; a služebníkovi svému: učiň to, i učiň.“ Uslyšev pak Ježíš řeč tuto, podivil se a jdoucím za sebou řekl: „Amen pravím vám, nenalezl jsem tak veliké víry v Israeli.“ — Ejhle, Ježíš obdivuje víru setníkovu; ó kterak milá musela mu býti víra jeho? Ó nesme i my Mu takovou živou, nepochybnou, nezvratnou, pokornou víru vstříci; a ta bude zajisté první dar, jímžto se mu zavděčíme. S takovou vírou přichvátali někdy pastouškové betlémsí k jesličkám; oni uvěřili slovům, kteráž k nim mluvil Bůh andělem svým, a nedávše se ničím myliti, ani sprostým pěstounem, ani matkou chudičkou, ani dítětem na slámě v jeslech ležícím, klaní se tu Spasiteli svému. Ó podejme tedy milému Ježíšku dárek ten první, srdce věřící, a on úsměvem libým potěší a oblaží nás; neboť on někdy za blahoslavené prohlásil ty, kteříž neviděli a uvěřili, a zaslíbení života věčného učinil všem věřícím, řka: „Kdo věří a pokřtěn jest, bude spasen.“

Než jak málo jest té pravé, nezvratné víry ve světě, a to k naší vlastní škodě, jak pro život věčný, tak pro život ve zdejší. Neboť kdyby pevná, nezvratná víra poutala nás k Bohu a Spasiteli svému, tu poznávali bychom a okoušeli v hojné míře jeho mocnost, jeho lásku a dobrotu, a netížila by nás tak břímě strasti ve zdejších a nekrvácely by tak bolné rány osudem nepřiznivým zasazené, a snesitelnější by byl tak, chudáku, nedostatek tvůj, a nebyla by tak trapná, churavče, nemoc tvá.

a nebyly by tak často zklamany záměry naše; a nebylo by tak trapné loučení vzdější, a nebyla by tak strašná doba poslední; neb znajíce Krista a věříce v Něho, k Němu utíkali bychom se ve všelikých potřebách svých, v Něj bychom skládali veškerou důvěru svou, v Něj bychom doufali pevně, a tu bychom spolu již měli i druhý dar, jímžto bychom se mu zavděčili za dary Jeho, naději totiž křesťanskou, kterouž On také od nás očekává, neb ne nadarmo řekl: „Zač koliv prositi budete Otce nebeského ve jmenu mém, dá vám.“

A který pak konečně jest třetí ten dar, který věnovati máme Spasiteli svému? Aj, tu nebudu mluvití já, tu nech ať mluví slavnost dnešní. „Slovo Tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi!“ Bůh se vtělil, lidské tělo na se přijal, v největší chudobě se zrodil, a proč a zač. Z lásky k tobě, človče, by tě vykoupil a spasil. A láska tato neměla by opět láskou býti splácena? Nasypej ptáčkům zrní, chraň je před luňákem a oni patrně zamilují si tebe; z lásky do ohně skočí za tebou pes, paklis mu potravu podával; kůň, orel i vůl obyčejem svým dají ti na jevo lásku svou, jestliže jim ruka tvá předkládala píci, přinášela nápoj; a ty, co rozumný tvor, ty bys neměl míti lásky k svému dobrodinci největšímu? Ó nech, ať tedy roznítí se srdce naše láskou nejvroucnější k Jesulátku božskému. A to bude ten třetí dar, jež od nás očekává, ano žádá Syn Boží, neb takto dí: „Kdo miluje otce neb matku více, nežli mne, není mne hoden, a kdož miluje syna neb dceru nade mne, není mne hoden.“

A takto dozvěděli jsme se již, jaké dary vánoční narozením svým udělil nám Ježíšek milý, shledavše zároveň, jaké nesmírné ceny dary ty do sebe mají, ježto bez nich po věky věkův seděli bychom ve stínu smrti. Poznali pak jsme též, čím bychom nejlépe za dary tyto zavděčiti se mohli a máme dárci tak štědrému. A což tedy zbývá mi ještě říci? Nic jiného, než abychom za tak velké dary vděčnost svou dary svými vzdáti mu nemeškali. A protož popatřte již na tento oltář; tu máte Betlém, tu ve způsobě chleba skrytý v jesličkách oltářních u prostřed vás spočívá Spasitel váš. Brzo bude k uctění veřejnému vystaven a vy padati budete na kolena svá. Ó kořte se Mu v hluboké pokorě a srdce, víry, naděje a lásky plné navždy darem mu přineste. A On shlédne na vás okem laskavým a provázeti vás

bude milosti svou, byste dokonavše šťastně pouť vezdejší, někdy u jeslíček nebeské jeho slávy klaněli se Mu věčně věkův.

A m e n .

Kázání na den svatého Štěpána.

Strach hříšníka.

„Neříkej: Hřešil jsem, a co mi se (za to) smutného přihodilo? Nebo Nejvyšší jest shovívavíci Odplatitel.“

Sirach 5, 4.

Dojímavý, nejím., zajisté jest obsah toho svatého čtení, kteréž právě nyní jsem vám byl sdělil. Kdož jest, jenž by tu bez pohnutí zůstal, slyše, kterak si tu počíná milý Spasitel, kterak židům jejich nepravosti předstírá, kterak pln žalosti stěžuje si nad zatvrzelostí jejich a kterak trestem Božím jim vyhrožuje? Opravdově, mocně tu mluví Ježíš, strašnými výhrůzkami hřímá jim do duší zaslepených; než nic naplat! Oni nezměnili zlá smkšení svá, oni zůstali zatvrzelými a k tak mnohým vraždám, kterých na vyslancích Božích byli spáchali, přidávali ještě nových, jakož mezi jiným i na sv. Štěpánu se prohřešili, ježto „vyvedše jej z města, kamenovali jej.“ Oni nedbali na tresty, jimiž se jim hrozilo, oni se nebáli soudů Božích, poněvadž pomsta Páně hned v zápětí je nestíhala. Než bohužel, židovští tito zatvrzelci nalezají také mezi křesťany svých ctitelů a následovníků! Přemnozí hřeší, a vidouce, že trest hned za hříchem vždy nepřichází, stávají se tím smělejšími a opovážlivějšími. Kéž by si však vzali k srdci napomenutí Ducha sv.: „Neříkej: Hřešil jsem, a co se mi (za to) smutného přihodilo? Nebo Nejvyšší jest shovívavíci Odplatitel.“ Hřích dojde svého. Jakmile hřích jest spáchán, je se co báti trestu. Ano

1. my se musíme báti, když jsme hřešili, jelikož máme trest k očekávání;
2. my se musíme ještě více báti, když jsme hřešili a trestání nebyli;
3. my se musíme nejvíce báti, když jsme zhřešili a trestání byli — ale nepolpšení zůstali.

I.

Zhřešil-li jsi, tu nebuď beze strachu! Pán to ví; On vidí vše, co v tom dalekém,

širokém světě, ve dne i v noci, veřejně i tajně se děje; On vidí v těch tisících a tisících srdci lidských, tu nejtajnější myšlenku daleko jasněji, nežli ty v té nejčistší vodě ryby a kameny. Pán to tedy ví, když jsi zlé činil, aneb jen také myslil; On to viděl, aniž pak to zapomene. A tu boj se; neb On nenávidí nic víc, nežli hřích; tento pak nenávidí více, nežli člověk ten nejrozhněvanější nenáviděti může svého nepřitele největšího. On se hříchu zapřisáhl pomstou, také pak má moci dost, by provedl hrozby své. „Běda tomu, kterýž odporuje tvůrci svému“ (Isaiáš 45, 9.). V 28. kapitole 5. knihy Mojžíšovy vyřknuta jsou mnohá, přemnohá a tak strašná a hrozná zlořečení, tak že člověku vlasy na hlavě vstávají, pakli je jen čte. Ne jedno, ne deset, ne sto zlořečení pronásí tu Pán na přestupníky svého zákona, ale všemi, co se jich jen mysliti dá, vyhrožuje tu a dokládá takto: „Jestli že nebudeš chtiti poslouchati hlasu Hospodinova Boha svého, abys ostříhal ho a činil všecka přikázání jeho . . . přijdou na tebe všecka zlořečení tato a zachvátí tebe“ (Deuter. 28, 15.). Přes devět set let musel Adam na zemi trest za svůj hřích v mnohé bídě a strasti snášeti. A kdož neví, kterak i později často a rozličným způsobem v spravedlivém hněvu svým trestal pro hřích svět zkažený? Tu tou nejstrašlivější potopou vyhladil všecko živé tvorstvo až na něco málo osob a zvířat; brzo celá města deštěm ohnivým v prach a popel obrátil, brzo strašným zemětřesením příbytky lidské bořil, brzo celé krajiny, celé země morovými ranami lidu zbavil. Nadarmo lichotí sobě hříšníci, že jim Pán jejich přestupky přehlídne a promine; neboť již v knize Sirach (5, 7. a 9.) čteme takto: „Hněv Páně hledí na hříšníky. Náhle přijde hněv jeho, a v čas pomsty rozpálí tě.“

Než ty bys, kř. m., ty bys rád pochyboval, že tomu skutečně tak. Ty vidíš a znáš mnohé hříšníky, ale nevíš o žádném trestu, o žádném neštěstí, jež by je bylo potkalo, a tu myslíš asi sám u sebe: Není Bůh tak žárlivý pro svou čest, nechává On bez pomsty projiti přestupky přikázání svých. Takto-li ale myslíš, mylíš se velice. Má Bůh rozličné tresty pro hříšníky; má tresty, které do očí padají, které jsou viditelné, a má tresty, které jsou zcela tajné a neviditelné. „Já,“ praví Hospodin, „jsem Efraimu jako mol, já jsem Efraimu

jako lvice.“ Mol činí škodu v tichosti, lvice hlasitým řvaním. Tak podobá se Bůh v trestání hříšníků brzo lvici, ježto je viditelnými, hroznými tresty, morem, hladem, válkou, požářem a j. navštěvuje; brzo pak počíná si jako mol, ježto na bezbožníky trápení tajná, předhůzky svědomí a všeliké zármutky dopouští.

Věru my se musíme báti, když jsme hřešili, jelikož trest k očekávání máme; ale mohlo by se vskutku státi, že jsme hřešili a trestání nebyli, tu pak se máme ještě více co báti.

II.

Dobré jestiž to znamení, velká to milost, když Bůh hned po spáchaném hříchu na hříšníka trest sesílá. Tu jest ještě laskavým otcem, jenž vinníku hned příležitosti ku kání poskytnouti chce, aby mu daleko těžší tresty na věčnosti mohl odpustiti; tu trestá Bůh co otec, který ještě polepšiti chce a zachovati. To jest příčina, proč Tertullian šťastným nazývá onoho, na jehož pokárání Bůh dbá a jehož po hříchu v štěstí a blahobytu žiti nenechává. „Blaze služebníku,“ tak volá, „o jehož polepšení pán péči má, jehož ještě hněvu svého za hodna uznává, jehož žádným prominutím v nebezpečný blud neuvádí.“ Toť jest největší trest, toť nejsmutnější osud pro člověka, jenž hřeší, když ho Bůh více nekárá a jej bezstarostně v šťastných okolnostech žiti nechává. Takovýto člověk již právě proto ani více do sebe nejde, nic více z hříchů svých si nedělá a vždy jen zaslepenějším a zatvrzelejším se stává. Ježto jej více žádné hryzení svědomí nehněte, žádné trápení naň nedolehá, zapomíná on při svém dobrém bydle na věčnost, netuší, jak nebezpečný jest stav duše jeho, a tak věčnému svému zahynutí slepě vstříc kráčí. To jest největší hněv Boží, když Bůh svého hněvu více na jevo nedává. Vždyť to tak také dělává hospodář. Má-li služebníka, kteréhož aspoň jen do určeného času podržeti hodlá, tu kárá jej z chyb jeho v té naději, aby ho na lepší cestu přivedl; nechává-li pak ale chyby jeho bez pokárání, bez trestu, tu jest to znamení, že si více žádné naděje na jeho polepšení nedělá a jej brzo z domu svého vypoví. Hříšníka, kterého Bůh již více netrestá, toho snad brzy z knihy života z počtu vyvolených vymaže, neb jej již vymazal. Libejme tedy ruku Boží, když pakli jsme hřešili, všeliká utrpení na nás

sesílá; jestliť to ruka dobrého otce, jenž ještě metly užívá, chtěje nás polepšiti a zachovati.

Pakli jsme ale hřešili a za to žádným trestem stíháni nebyli, tu se máme velice co báti; nejvíce však musíme se báti, když jsme hřešili a trestáni byli, ale nepolepšení zůstali.

III.

Ó kterak přec jen to srdce lidské bývá často tak skálotvrdé, že ani všelikými tresty, kteréž naň Pán sesílá, nedá se obměkčiti. Kterak přec jen za často mysl hříšníka bývá převrácená, že byť i trestající metla Boží jej kárala, ještě k Bohu se neobráti. Mnohdykráte můžeme pozorovati, kterak těžké navštívení Boží člověka hříšného, místo co by jej obměkčiti mělo a ku pokání pohnouti, jen ještě k zlosti, hněvu, vzteku, ano k jakémusi zoufalství přivádí. Ach, toho nešťastníka! Bůh mu to dopuštění podával jako nějaký lék k jeho uzdravení a posvěcení, a on si z něho připravuje jed. Také viděti můžeme, že hříšníci, když se jich dotkne ruka Páně, tu že v neštěstí, v nemocech, v nebezpečnostech a jiných a jiných nepřijemnostech ta nejlepší předsevzetí činí a ty nejkrásnější připovědi dělají; ale posečkejme jen něco málo, brzo se ukáže, že těmi tresty Božími byli sice zastrašeni, nikoliv ale polepšení.

Nechte jen nepřijemné jejich postavení opět se zlepšiti a život jejich navzdor všem předsevzetím a všem připovědím ani o vlas od předešlého se nerozezná. A tot jest stav, v němžto nejvíce báti se co máme, když jsme totiž hřešili a trestáni byli, ale při všem trestu přec jen nepolepšení zůstali. „Srdce tvrdé naposledy zle se míti bude,“ dokládá moudrý Sirach (3, 27.). Příklad toho nalézáme na egyptském Faraonovi. Jak dlouho král tento trest Boží okoušeti musel, tu sliboval, že lid israelský z Egypta propustí; jakmile však trest pominul, litoval toho opět a slova daného nadržel. A jakého došel konce? Se vším svým vojskem ve vlnách červeného moře utonul. Pro mnohé, jenž hřeší, a podobně tresty Božími polepšení nebývají, jest tímto červeným mořem — plammenné jezero pekelné, kdež věčně pro svoji zatvrzelost trpěti musí. — Také pak židé zatvrzeli neušli trestu. Hlavní jejich město se slavným chrámem Šalomounovým bylo zbořeno, mnoho tisíc obyvatelů bylo

od Římanů pobito, tak že ulicemi města krev v potokách tekla, ti pak, kdož život zachránili, bloudili co cizinci po celém světě, a až podnes nemá národ židovský vlastní zemi, vlastní vládu; oni žijí rozptýleni ve všech krajinách země, zlehčováni a opovrhováni. — Hřích předchází, trest poklusává za ním a jistě ho ještě dohoní. Pečujme, aby i nás nepotkal osud podobný! Nehřeš! Hřešil-li jsi ale, tedy trestem se dej polepšiti, aby tě neuchvátil trest věčný. Amen.

A neuvoď nás v pokušení!

Hřích láká svůdně starý, mladý svět,
líce jeho, usměvavá, líbezna,
rub, nitro zhoubný smrti kryje jed,
jímž hyne, kdo smrt jedu nesezná,
kde komu mizí prosby znění:
„A neuvoď nás v pokušení!“

Tu obraz oku, smyslu lahodí,
jenž za sklem tajně číhá na kořist.
Toť umění! To přece neškodí!
Tak mluva zní, tak mnohý káže list.
Zříš, jak se mravy v dobro mění?
„Ó neuvoď nás v pokušení!“

Tam kniha s nápisem slov nevinných!
Tím více viny, jedu v obsahu,
list za listem čpí zhoubou, stroje hřích,
že veta po míru a po blahu,
kde nevinnosti krev se pění:
„Ó neuvoď nás v pokušení!“

I živá „malba“ vábí jonáka,
líce karminem, šij moučkou líčená,
řeč šalbou v záhubu jej zaláká
a ústa nachem klamu strojená.
Zří mnohý živé na umění,
„Ó neuvoď nás v pokušení!“

Kmet chladný škody nemá z lákadla,
muž zralý odvrátí svou vážnou tvář;
jun bujný, mladá dívka posvádla
a duše ctností ztrácí jasnou zář,
když nezepře se k poblouzení.
„Ó neuvoď nás v pokušení!“

Zbav nás zlého!

Mnoho zla tu zeje v světě
se všech stran se hrne
v stáří zimě, v mládí květe,

až jim mysl trne
děvy různé, kmeta ctného:
„Zbav nás, Pane, zlého!“

Podvod, klam i utrhaní
v ctnosti háv se mění,
brdá zpupnost pýchu haní,
potupa zub cení
na chudého, bohatého:
„Zbav nás, Pane, zlého!“

Skutkem, myšlením a řečí,
nemocí a hladem,
krutou děsné války sečí,
úrazem a pádem
roj se šíří žalu všeho:
„Zbav nás, Pane, zlého!“

Tajně, na ukrytém místě,
veřejně a zjevně
zloby šíp nás raní jistě,
v ráně věze pevně
srdce v hloubi raněného:
„Zbav nás, Pane, zlého!“

Britkým jazykem a pérem
hlubší než i mečem
rány soka svého berem,
a snad sami sečem
touže ranou druhá svého:
„Zbav nás, Pane, zlého!“

Odpust jim i nám, ó Pane,
všecka provinění,
prominem, co nám se stane;
odvrat pokušení,
nebezpečí hříchu všeho:
„Zbav nás, Pane, zlého!“

Dr. M. Kovář.

Staré plebanie v dekanátu Bozenském.

Příspěvek k českému církevnímu
místopisu.

Napsal J. P. Hille.

(Dokončení.)

Popis. Kostel sv. Petra a Pavla pozůstává z gotického presbyteria s klenbou křížovou, kdežto v lodi jest klenba tak zvaná sklípková, totiž o jeden sloup se opírající, která přichází v Čechách v XVI. století.

V presbyteriu zachoval se až dosud latinský nápis v gotickém písmě, hlásající

potomkům dobu stavby a posvěcení chrámu. Nápis ten zní:

„Anno Domini MDXV. die primo mensis Septembris Martinus Dei gratia Episcopus Nicopolensis et Suffraganeus Olomucensis consecravít hunc Chorum una cum altare in honorem et gloriam Dei Trini et unisacri tum etiam in memoriam Suom. Apostolorum Petri et Pauli, in festo vere eorum et in dedicatione ecclesiae 40 dies indulgentiarum. Dedicatio autem celebrabitur Dominica post commemorationem omnium Sanctorum. Et factum est eo tempore dominante Generoso Domino Henrico Biessino de Biessin et in Bielcziez residente.“

V chrámu jsou tři oltáře. Na hlavním jest obraz sv. Petra a Pavla, a na pobočných v lodi sv. Martina a sv. Anny.

V podlaze chrámové nacházelo se více náhrobních kamenů, jejichž ale nápisy a znaky na mnoze úplně jsou vyšlapány, na některých dá se pouze několik slov přičísti.

Jeden náhrobek náležel paní Býšické z Čikatic, která zesnula v neděli před narozením Panny Marie r. 1506.

Jiný náhrobek svědčil některému členu pánů na Myslině a jiný Kateřině z Újezda zesnulé 158. před pozdvižením sv. kříže.

Jenom dva náhrobníky jsou zcela neporušené, protože zasazeny byly do zdi při samém hlavním oltáři. Jsou však zabílené — snad k vůli zdi, ač by jsouce nátěru zbaveny, starobylostí svou spíše ku okrase chrámové sloužily. — Na prvním náhrobku čteme:

„Leta M. D. LXX. v sobotu první v postě bylo XI. dne miessyce unora umrzel urozeny pan Vaczlav Biessin z Biesina a na Bielcziczích.“

Na vedlejším pak toto:

„Leta M. D. LXVI. w strzedu po svaty panie Katerzinie ty bylo 26 dne messyce listopadu umrzelá paní Zofie Biesinova z Briezy.“

Tato paní byla manželkou Václava Běšina z Běšin a na Bělčicích.

Křtitelnice jest rázu staršího, dřevěná a okrouhlá.

Při dveřích sakristie visí zvonek s tímto nápisem:

„Honorí divae Catharinae, virginis fusa Anno 1721.“

Před hlavním vchodem do kostela stojí štíhlá, pěkná věž v gotickém slohu,

vystavená v letech 1863—1867 na místě staré, nízké a dřevěné zvonice.

Ve věži visí čtvero zvonů:

Na největším z nich kolem koruny čteme:

„V témž roce, v němž věž byla dohotovena, i mne štědrost osadníků puklého obnovila.“

Na jedné straně pak:

„Clemens Linker z Lutzenwicu byl tehdaž patron náš, farářem byl zde velebný Páter Fröhlich Matyáš. MethoDěj a CyriLL svatý by vas Chranil všeCky dny, prostě kdykoliv Vás zVáti bude hlas můJ v svatyni.“

Dole kolem znaku zvonařského:

„Norbert Perner, Pilsen.“

Zvon ten pochází z roku 1867.

Prostřední zvon má nápis:

„LaVDI DeI, genItRICI VIrGInI et DIVIS Ioanni et PaVLo est transVsa.“

Vynikající písmena dávají letopočet 1738.

Na menším zvonu čteme toto:

„Skrze pana JakVba MaXa ChoLara fararze k przeLIItI a k obnoVenI Dán V Jana Brtknera“ (1731),

na druhé pak straně:

„A fulgure et tempestate tu servabis servos tuos sancte Adalberte Felix beati Adalberti sonus repellat a Vobis famis et pestis onus.“

XII.

Újezdce.

Dekanát Bozenský může se vykázati dosti zachovalou stavbou románskou, pocházející z prvních dob křesťanství v krajině zdejší. Památnou tou stavbou jest kostel sv. Voršily v Újezdci.

Kostel ten stal se záhy farním a plebán zdejší platil 6 grošů půlletního desátku. Již r. 1360 byl zde farářem kněz Jan, který ale dvě léta na to byl na zdejší faře zavražděn. Po jeho smrti dosazen byl na faru v Újezdci kněz Přibyslav z Kasejovic, ale r. 1363 usvědčen byl, že tu plebanií simonií získal a proto byl odtud vypuzen a na jeho místo přišel Ondřej, kněz z Plánice.

Ale tento plebán změnil místo své s Petrem, plebánem v Podvořanech. Plebán Petr zemřel r. 1374, načež dosazen do Újezdce plebán Jakub z Lutova.

Patronové kostela Újezdeckého byli nejprve vládkové z Újezdce a později

majitelové zboží Hvožďanského, s nímž prodejem dostal se k panství Lnářskému.

Kostel spravován byl sousedními faráři, až konečně připojen jako filiální k Bělčickému farnímu kostelu, k němuž dosud náleží.

Popis. Na povýšeném místě stojí památný kostel sv. Voršily, jenž náleží mezi nejstarší v celém okolí.

Má presbyterium čtverhranné přímo k východu obrácené, kteréž oblouk z velikých tesaných kamenů odděluje od širší lodě, dřevěným stropem z novější doby kryté. Před kostelem jest kobka, kterou se vchází do kostela. Okna kostelní bývala někdy po straně jižní větší a gotického tvaru, nyní však zazděná a v nich menší okna čtverhranná proražena.

Se strany severní padá světlo do svatyně pouze dvěma podlouhlými okny, která uvnitř i zevnitř kosmo se otvírají.

V chrámu jsou tři oltáře. Na hlavním jest obraz sv. Voršily a na pobočných v lodích P. Marie a sv. Barbory.

Nejpamátnější částí tohoto chrámu jest zajisté věž při samém chrámu stojící a sloh románský ukazující. Má totiž ve dvou řadách osm dvojitých bez okras tesaných sloupcem žulovým rozdělených oken. Okny těmi padá světlo do vnitř na zvony.

Na věži jest menší zvonek zvaný „Umíraček“, jiný větší nemá ani nápisu ani letopočtu, jenom na větším z nich čteme a sice po jedné straně:

„Anno Domini 1629 gos mich Schwenfeldt in der Altstadt.“

Na druhé straně:

„Sancta V. et M. Ursula cum undecim millibus virginum ora pro nobis.“

Sbor „Bratři českých“ v Týně nad Vltavou.

Podává Josef Sakař.

Bojem za rozšíření kalicha trhaly se znenáhla svazky nejen mezi horlivými přívrženci jeho a starou národní církví katolickou, nýbrž i mezi zastanci nejnovějších ideí, jež na poli uvolněné svobody náboženské záhy vykvetly. Prvým obhájcem jejich, Řehořem, přidána novému směru forma stálejší, a již roku 1467 vystoupilo ve vsi Lhotě u Rychnova veřejně poselstvo as padesáti obcí nového vyznání,

aby, odřeknouce se naprosto víry katolické, o vlastní správu se dohodlo. Na schůzi byli kněží i vrchní biskup „Jednoty“, a přijavše brzy i v svěcení od biskupa Valdenského Štěpána, řídili od té doby věci družstva bratrského za pomoci mužů (starších) zvláště k tomu vybraných.

Jednota bratrská, brzy vystoupivši z původního útulku svého Kunvaldu, šířila se valem po krajích okolních. Roku 1500 měla stoupence své i v Benešově, Táboře i Hluboké. Nemohla tedy zůstatí beze vlivu i v nejbližším svém okolí — Týně Vltavském, zamlouvajíc se obyvatelstvu, po hloubání náboženském toužícímu. A vskutku i tu postaven byl „Sborný dům“ již počátkem století šestnáctého. Stával na rohu ulice Lanovy, vedle císařské solnice. Kolem upraven byl malý hřbitov pro členy „Jednoty“, kteří obecního hřbitova na „Velikém náměstí“ neužívali.

Ku sbornici přikoupeny byly časem některé pozemky, jichž výnos měl sloužiti ku církevním potřebám.

Staré kontrakty jmenují čtyry kusy polí, jež byly roku 1601 a 1611 zakoupeny pro jmění sborové:

1. část pole rozkládala se mezi „Starou solnici“ a „Hliníkem“, jsouc v osmnáctém století přidána ku pozemkům Týnského děkanství;

2. pole bylo na téže straně, jsouc o něco výše položeno. Také to později k děkanství se připojilo. Děkan Máj zaměnil je s Placatkou jakýmsi za jiné pole „u Posekaného“;

3. díl na téže místě, postoupen byl jmenovaným děkanem sousedu Hutterovi za kus zahrady nad „Peklem“ se prostírající;

4. část koupěna byla za 21 kop gr. roku 1611; táhnouc se od „Jarošovické“ cesty až k silnici „Vysoké.“

Záležitosti církevní opatrovati bylo kněžím se staršími.

Z poslední doby věku šestnáctého uvádí se v Týně kněz bratrský Čistecský. Připomínán jest ve smlouvě kupní na dům s pozemky na Malé Straně za 150 kop gr.; za několik let opět statek prodal.

Po něm znám jest druhý správce sboru, Tatýrek, nazýván jsa i děkanem téže Jednoty. Za něho koupěna byla pole svrchu vzpomenuť¹⁾.

¹⁾ Liber memorab. paroch. Týn VI. 11.

Sbor Týnský znamenitě prosperoval²⁾, maje i po okolí dostatečně příznivcův. Na důkaz podávám následující: V čas moru, roku 1582 dlel pán Petr z Rožmberka se svou chotí na zámku svém Bechyni. Paní jeho, jsouc nakloněná zásadám Jednoty, povolala na hrad Bechyňský „staršího“ bratra Matěje Hrona ze sboru Týnského, vyžádajíc si od něho duchovní útěchy. Pan Petr, nejsa přímým nepřítelem vyznání Bratrského, jednání chotí své nepřekážel, nýbrž i dovolil, aby směla se odbývati pro paní jeho kazání Bratrská na Bechyňském zámku i na dále³⁾.

Avšak hrůzy, které na víru Bratrskou v budoucnosti přicházely, zachvátily Týnské bratry nejdříve Roku 1584 dne 31. července vydán byl mandát císařský, jimž i městům i šlechtě zapovídalo se trpění jakékoli herese na základě mandátu Vladislavovského. Žádáno bylo tedy také přesné oddělení lutheránův od bratrů. Nic méně nebylo však dle znění jeho nastupováno, leč jen na statech Pernštýnských a pána Rožmberského. Z měst pak to byly pouze Pardubice a Týn Vltavský⁴⁾, kde pronásledování „Bratrů“ slibovalo konečnou jich záhubu, jsouc prováděno ve smyslu císařského výnosu.

Osud však usoudil sboru tamnímu aspoň na čas ještě zažiti pokoje. Brzy však minuly klidné časy pro nejistotu a nedůslednost jednání císařova a nastoupila pohroma, podvrátivši život „Jednoty Týnské“ docela. Dne 29. srpna roku 1602 podařilo se nunciiovi papežskému spolu s Křištofem Popelem z Lobkovic, nejvyšším hofmistrem, získati císaře tou měrou, že podepsal osudný dekret, který byl „Bratřím“ počátkem útrap přemnohých. Působivost jeho bylo záhy pozorovati. Zvláště v Boleslavi a v Týně nad Vltavou neznalo se milosrdenství. Sbornice byla zde prostě zavřena a ostatní statek bez ohledu zabaven⁵⁾. Odtud přestal trvati Týnský sbor

²⁾ Proslavili se však také nepěkným skutkem, vzavše z katolického kostela v blízkých Albrechticích zvon, jež do Týna odnesli, roku 1582. (L. m. p. T. VI. 11.)

³⁾ Václav Březan: Život Petra z Rožmberka 96.

⁴⁾ Gindely: Geschichte der Böhmischen Brüder II. 287.

⁵⁾ P. Skála, 156, Gindely G. d. B. B. II. 332, Zap. Kronika Č. M. IV. 541. Poslední bratrský kněz Tatýrek zůstal v Týně i později.

bratrský, ztrativ vedle jmění svého i poslední ochrany. Sbornice připadla snad brzy na to obci, jež vykazala zde po dvaceti letech byt svým katolickým duchovním. Teprve když roku 1638 koupila obec od Jana Lenického, písaře u komory královské, dům, „starou farou“ zvaný, vystěhovali se děkanové Týnští ze sbornice do starodávného obydlí svého a dům sborný byl zrušen i s bývalým pohřebištem, jež proměněno bylo v zahradu (Dubských) ⁶⁾.

Tim vyhlazena byla poslední památka na bratrský sbor, jenž ve zdejších městě vhodně naleznuv útočiště, po půl druhého věku pokojně se rozvíjel, vyspěl v mocnou oporu v bytí celé Jednoty.

Mír duše.

Podává Fr. K. Sionský.

(Dokončení.)

IV.

Roku 1281 stavové čeští, v jichž žilách bušila upřímná česká krev, vzbudili se ze spánku a brannou silou se vzbouřivše proti Ottovi, aspoň toho dosáhli, že jakés takés narovnání se stalo mezi nimi, při němž donucen byl pustiti všecky žoldáky své a vrátiti zajatého krále za 15.000 hřiven stříbra. Koupiti si tehdy musili Čechové krále ze své krve, ze svého rodu, krále svého, čistým, bílým stříbrem. Meče české rezivěti musily v pochvách, ony české groše vynášely se ze starých kovaných truhlic, aby jimi zpět dobyt byl miláček — dítě královské.

Do země české vrátil se pokoj, ale pokoj ten vykoupen byl cenou hroznou. Ty čadící rumy, ta spustošená pole, ty ohlodané mrtvoly v zbořených dědinách byly tím vykupným penízem pokoje touženého.

Smutné, těžké časy . . . !

Kdo chtěl zachrániti život svůj před loupícími hordami, utíkali do lesů, a teď, když opustili žoldáci české kraje, vraceli se vyhnanci zpět do svých dědin, do svých statků. Ale smutné podívání bylo na ty vychrtlé postavy, z jejichž očí zírала bída a nouze ta největší.

Ale jako by zrovna rány Egyptské sypaly se na ubohou zemi českou. Strašliví

hosté objevili se v těch druhdy tak šťastných nivách — hlad a mor.

Lidé padali hladem, jedli kůru, trávu ba i mrtvá těla člověčí . . .

A postavy šťvané hladem, lidé, ne více lidé ale šelmy, toulali se ode vsi ku vsi, drali se domu, rvali se o kousek jídla silou nelidskou. Kde ukázaly se postavy takové, tam zavírali lidé stavení svá zdaleka na kolik západů.

Poličanského zemana Tuchvala navštívilo takových houfů už několik. Prosili vřdycky pro Boha, pro všechny svaté o drobet chleba. A zeman dával, dával rád, už všecko jim rozdal, sám nejedl, jen když je mohl nasytiti.

Už chasa ho opustila, protože rozdával z posledního, jen starý Kutovec u něho dosavád. Oba za ty leta sešedivěli docela, těla jejich se nahrbila až k samé zemi, na obličejích vráska na vrásce! Už by si oba přáli odpčinouti pod tou černou hrudou, ale smrt jako by jim se zrovna vyhýbala. A přece v Čechách tolik mrtvol, k nespočtení. Ani hrobové nestačili ku pohřbu, do širokých jam se házeli a pochovávali v kupách najednou . . .

Na vrata dvorce kdosi zabušil. Kutovec vyšel otevřít.

„Kdo to?“

„Pro Boha tě prosím, otevři, mám tu druha už polomrtvého!“

Starý Kutovec otevřel. Do vrat vstoupal mladý ještě muž a nesl, spíše vlekl, člověka bez hnutí, bez citu, postavu hubenou, pouhý stín, oděný sešlými cáry.

„Našel jsem ho v lese. Prosil o trochu vody a kousek chleba. Dal jsem mu půl svého, ať to bylo pro děti a pro ženu, vody jsem mu podal z potoka. Chtěl, abych jej dovedl z lesa ven, sem k vašemu dvorci. Když jsme došli na kraj lesa, zastavil se, zahleděl se na váš dům a pak mne prosil, abych ho opustil. Ale já ho pozoroval, viděl jsem, že padá do mdlob a proto proti vůli jeho dovlekl jsem ho sem. Vy se ho ujmete!“ A muž se zamlčel a pohlédl na Kutovce, pátraje po jeho mínění.

Ale ten již se shýbal k cizinci v mdlobách ležícímu. Nemocný v tom otevřel oči! Zděšen pohledem Kutovcovým chtěl vykřiknouti, vztýčiti se, ale hlas uvázl v chrapotu a ruce sklesly málomocně k zemi.

„Pro Bůh, to jest pan Jaroš!“ a jako novým životem nadchnut, shýbl se stařec

⁶⁾ Liber memorab. paroch. Týn VI. 62.

k němu, aby ho vyzvedl a odnesl. Ale! pojménováním vzrušený cizinec vztáhl proti němu ruce a z hrdla vylétl mu zoufalý výkřik.

„Pust' mne, pust'. Jsem proklatec. Zaprodal jsem čest svoji, tělo své, duši svou. Teď ji musím vykupovat! Těžký, těžký výkup!“ a ruce odstrčily Kutovce až zavrával. A jako by utéci chtěl, znova se vzepřel, ale znova slabé tělo kleslo k zemi, jen z nitra záupěl.

„Slyšíš, zanesu tě nahoru, otec již starý a nemůže se dočkat!“

„Ještě jsem ji nevykoupil, drahý ten její mír,“ a zase záupěl až se srdce zachvělo.

Kutovec již toho neslyšel. Spěchal, letěl do domu.

„Pane, pojd' polehčit ubohým!“

Tuchval se ohlédl. V očích jeho zračilo se překvapení. Zdálo se, jako by se tázati chtěl: Co jim mám dát, čím jim mám polehčit, vždyť nemáme již ničeho?

„Járku, pane, aspoň slovíčko k nim promluv a oni se upokojí.“

Tuchval se zvedl. Volným krokem bral se na dvůr za Kutovcem. Sotva objevil se na dvoře, zvedl se silou nadlidskou nemocný s výkřikem:

„Otče, otče, odpuštění!“

Starý se zachvěl, v očích vyšlehl blesk, ale jako by rukou tajemnou zažehnán změnil se náhle v pohled slitování.

„Otče, zhřešil jsem, těžce jsem zhřešil. Syn marnotratný — jen mi neklň, jen mi odpust'. Prosím tě!“ A mladý muž se rozplakal, až by se kámen pohnul. „Prosím tě, otče, těžce jsem byl trestán, ale zasloužil jsem toho. Dobře mi Bůh učinil, vždyť jsem byl takovým hříšníkem.“ A ruce synovy vztáhly se ku kolenům otcovým a objaly je křečovitě. „U hrobu knížeť apoštolských jsem byl, tam ze všeho se vyznal, jen tebe za odpuštění prosím!“

Starému Tuchvalu jako by hrdlo zadrhl, jen prsa se mu pohybovala v mocném pohnutí. Náhle zachvěla se mu brada a z očí vytrysk proud slz. A jedna z těch slz padla na tvář ubožáka, a jako když na spráhlý květ padne vonná rosa, tak zkvetl bledý obličej syna nešťastného vnitřním štěstím, nadějí, radostí.

Ruce jeho tiskly k sobě šedivou hlavu skloněného otce a suché rty libaly tu ustaranou jeho tvář, rozrytou vráskami, zvěštující plné, plné odpuštění.

„Ó zlatý, šťastný míre duše!“

Když starý Kutovec se vyplakal a přikročil k otci i synu, byli bez vlády. Nalezli oba mír duše!

Strýčkův „Ježíšek.“

Štědrovečerní vzpomínka od F. K. Sionského.

Bylo to v roce 188., ostatně na roce nezáleží, kdy jsem zavítal na vánoční ferie ku strýci B., jenž byl učitelem v jedné z požehnaných dědin polabských. Byl již starý muž, ale srdce jeho bylo dosud jako jarní niva, samý květ, samý úsměv, samá radost. S otevřenou náručí přijal mne, ujišťuje mne o své lásce, s kterou on i jeho manželka na mne čekají. Já jej v tom okamžiku nemohl ani poznati. Po cestě tanula mi na mysli jeho přísná tvář, jeho ostrý pohled, kterým tak často dovede vyčísti ty nejtajnější činy moje, které tak často bych byl rád před jeho hvízdající rákoskou ukryl. Já a moji kamarádi ze škamen školních jsme ho považovali za nejhroznějšího tyрана, který neměl pro naše mladé, často uličnické nápady kouska soucitu. Ale jak jsem byl radostně překvapen nyní po letech, vida v té přísné tváři hráti úsměv a z toho oka zářiti radost.

Bylo to o štědrém dnu!

Sotva jsem vešel do pokoje, již tu byla tetička podávajíc mi obě ruce a nastavujíc tváře k políbení. Byla to stařenka milá stejně jako bývala před lety, kdy za výprask odměňovala nás něčím mlsným, aby strýc nevěděl a aby slzy naše brzy se usmířily a nárek náš se ukonejšil. Počalo vyptávání, které ale přetrhl strýc, napomínaje ji, aby raději pospíšila do kuchyně a dodělala večeři, podotýkaje, že beztoho již mám hlad. A měl jsem také opravdu. Od rána jsem nejedl, postě se jako pravý katolík, a k tomu daleká cesta v rozvrzaném voze po rozjeté a zmrzlé silnici, a proto není divu, že jsem toužil po talíři teplé rybové polévky, kteréž vůně se po celém domě rozlévala, dráždiv všechny nervy.

Než jsem se svlékl a trochu ohřál, již otevřely se dveře vedlejšího pokojíka a tetička se zářícím úsměvem zvala nás k toužené večeři.

Vešli jsme! Na stole prostřeném bílým ubrusem zářil uprostřed stromček, ověšen zlatými a stříbrnými řetězy, čeaivenými

svíčkami, pozlacenými ořechy a jablky. Strýc neměl žádných dětí, ale tento zvyk překrásný, zvyk tak hluboce významný, neopomíjel, stavě, jak říkal, pro svoji „starou“ stromeček, ale také pro sebe. Zdálot se mu, že večere štědrovečerní bez stromečku jest tak smutná, ač ten den tak radostný, tak požehnání plný.

Pomodlili jsme se a zasedli jsme k večeři. Byli jsme tak šťastni ve stínu toho stromečku, v jasů těch malých, tenoučkých svíček, jako děti. Po večeři vytáhl strýc doutníky a podav mi jeden zapálil si. Tak činíval vždycky, zdržuje se v adventě i v postě kouření, ač byl statným kuřákem.

„Člověk si musí učinit nějakou újmu, když Bůh tolika pro nás se odřekl,“ říkával, když někdo se tomuto zvyku jako podivinství usmíval.

„Tak povídej něco, hochu,“ počal, vypouštěje s patrnou chutí kotouč dýmu vonného.

„A co, strýčku, vím toho málo, nemám zkušenosti.“

„No něco štědrovečerního. Snad přece víš, vždyť čteš, jsi mezi lidmi!“

„Nevím, nedovedu si vzpomenout! Povídejte dříve vy.“

„Jste vy mladí lidé teď nezkušení, to my ve vašich letech jsme měli již zkušenosti, příhod na kopy,“ a jako by se rozpomínal na mladá leta, přimouril oči a usmíval se vnitřním blahem.

„Tak počněte nějakou,“ žebronil jsem.

„No tak počkej, hned,“ a s chutí, s jakou staří lidé tak rádi počínají rozkládati poklad svých životních zkušeností, začal vypravovati.

„Bylo to před čtyřiceti lety. Byl jsem tehdy pomocníkem, a jako takový, víš, že jsem neměl příliš veselý život. Rád jsem opouštěl chudé stěny svého malého pokojíka a spěchával zpět k rodičům, do toho teplého, rodinného hnízdečka. Bylo to o svátcích vánočních, kdy jsem si vzal dovolení od svého principála, chtěje si zaskočiti domů a obveseliti, občerstviti se pohledem na rodiče, bratry a sestry. Jel jsem dostávníkem do H. a odtud pěšky chtěl jsem domů. Ale náhoda tehdy zdála se mi býti příznivou. V H. byl na koupi kupec z naší osady s vozem a ten uviděv mne, zval mne, abych se s ním svezl. Byl jsem mu povděčen. Byloť tehdy sněhu nad kolena a já nevěda, zdaž jsou prošlapané cesty, strachoval jsem se chůze v těch závějích. Jeli jsme silnicí, vypravujice si

všelicos veselého i vážného a cesta ubíhala jako když dechne. Přijeli jsme až k lesu, za nímž, jak víš, leží již naše rodiště, když tu prasklo cosi u vozu a celý náklad naklonil se k jedné straně. Vozka skočil s kozlíku dolů a vykřikl s tajenou zlostí. Kolo se rozlámalo. Mžikem jsme byli dole i my a prohlíželi nešťastné kolo. Co teď? Nezbývalo než doběhnouti do vesnice, zjednati nové kolo a pomocí mužů přivolaných nasaditi je na místo rozdrčeného.

Kupec odhodlal se k tomuto úkolu a aby si nadešel dal se stezkou lesní do vesnice. Znal dobře cestu a nebál se toho napadaného sněhu. Já čekal s vozkou u vozu. Zprvu jsme hovořili o této příhodě nešťastné, pak o jiných věcech, až nám niť hovoru se dovinula a my přešlapovali z nohy na nohu, hledíce toužebně k lesu. Mne počínalo silně zábsti a ač jsem dosti silně přešlapoval, byla mi čím dále tím větší zima. „Půjdu naproti,“ pravím vozkovi a již jsem šlapal po stopách kupcových k lesu. Šlo to dobře, dokud jsem nezašel do lesa. Ale tam již pilně jsem musil hleděti, abych se nemnul stop. K tomu počalo se již šeriti a les temnul jako hrob. Náhle se mi stopa ztratila, a ač jsem se ohlížel všemožně, nemohl jsem jí nalézt. Zprvu jsem měl úmysl se vrátiti, ale pak mně připadlo: vždyť znáš les dobře, tam v tu stranu leží vesnice, zblouditi nemůžeš. Šel jsem tedy směrem namířeným dál a dále. Již jsem doufal býti na konci, ale konec se neukazoval. Nohy mne již bolely od ustavičného smekání po zmrzlé půdě, boty mne studily, rozmáčeny sněhem a celé tělo jako by polil potem. K tomu se setmělo, že jsem sotva na cestu viděl a každou chvíli vrazil jsem do stromu, nebo šlechla mne větev přes zmrzlou tvář. Počínalo mně býti tesknó, ale myšlenka, že již musím býti na kraji lesa hnala mne dál a dál. Ač jsem žíral až oči bolely v tmavou houšť, září oblohy jsem neviděl. „Zbloudil jsi,“ napadlo mne, „kdo ví kam můžeš zajíti; vrať se!“ Ale bylo již pozdě vraceti se, stopy ni jediné nebylo viděti a bylo by to bloudění stejné, bez konce, bez východu. Odvaha dojiti kraje lesa zvolna se kácela a do srdce vkrádala se bázeň. Počal jsem se na sebe zlobiti, proč jsem nešel silnicí, proč jsem se dal svéstí stopami kupcovými, ale zlost ničeho nepomohla, ještě více jsem se rozčílil a následky podráždění duševního se objevily

hned. Za každým stromem viděl jsem něco, každý šustot mne lekal, každý pařez byl mi strašitelnou bytostí. Všecky hloupé povídačky dětských let, povídačky, kterým jsem nevěřil, kterým jsem se smál, vstoupily my na mysl a já, ač v duši jim nevěřil, jich se bál. Byla to hrozná cesta. Pocit zoufalství se mne zmocňoval v té tmě, v tom kyprém sněhu, jenž ležel tak vysoko na zmrzlé půdě, po níž jela noha jako po mydle. Křičel, volal jsem, ale jen prázdná ozvěna letěla mně zpět. Okamžiky zdály se mi věčností v tom tichu, v němž slyšet bylo jen šustot mnou rozkývaných větví a pád vloček sněhových se sešlých snětí. Najednou jsem sklouzl a padl do závěje až po ramena. Zoufalou silou chytl jsem se větví a vydrápal se nahoru. Sníh zapadl mi za krk, do rukávu a máčel mne. Myšlenky děsné vstoupily mi do hlavy. Snad zapadnu po novém kroku do nové závěje, snad hluboké a zůstanu v ní. Budu usínat v únavě a než přijde pomoc, stanu se chladnou, křehkou mrtvolou. Pomalu tápaje nohama po pevné půdě, rukama chytaje se větví, dral jsem se dále. Náhle ukázalo se bílé světlo tmavými větmi, krok a byl jsem na jakési cestě, na širokém průseku. Oddechl jsem si, vida nad sebou hvězdnaté nebe, sem tam pokryté temnými mráčky. Ale moje radost zkalila se v okamžiku, kdy jsem chtěl vykročit. Kam, na kterou stranu, kde jsem. Nedo-vedl jsem si odpovědět. Z Bůhdarma dal jsem se na levo. Sníh hrnul se pod mýma nohama, jež sotva již se vlékly. Náhle stanul jsem u kříže, jenž tu postaven byl na křížovatce cest. Nemohl jsem si vzpomenouti živou mocí, kde to jsem. Ten kříž zdál se mi tak neznámým, ty cesty tak cizími, že jsem padal do staré hrůzy, do starého zoufalství. A v těchto chvílích utkvěl náhle zrak můj na rozpjatém Kristu a do hlavy vstoupila mi modlitba. Opuštěn v tom tichu lesním klesl jsem před křížem a modlil se za pomoc. A hle, moje až dosud tak rozbouřené nitro, má děsivými sny naplněná mysl se zvolna těšila, naděje vstupovala mi do srdce. Vstal jsem, novou silou nadchnut. Kterou cestou v před. Pohlédl jsem na tvář Spasitelovu a zdálo se mi, jako by hleděl v pravo. Vykročil jsem a sotva, že jsem učinil několik kroků, zaslechl jsem psi štěkot. S radostným srdcem ubíhal jsem ku předu a již užel jsem před sebou jasná okna příbytku lidského. Přikročil jsem blíže a poznal my-

slivnu. S nitrem rozechvělým přistoupil jsem ku dveřím a zaklepal. Ozvaly se kroky a já stanul v osvětlené světnici, přede mnou rozprostíral se bílý stůl se stromečkem plným malíckých dárků.

„Í Bože, to je p B.“ ozval se tu známý hlas a ke mně přistoupil známý můj myslivec Douba. „Kde se tu berete a jak vyhlížíte, jako zoufalec. To jsou hosté, ženo, honem něco teplého.“ A vida mně celého sněhem zmáčeného, rozkazoval: „Hned se převléknete, sic budete zhebat!“ a už mne vedl do sousední jízb, podáváje mi své šaty a prádlo. Neobyčejným tímto uvítáním překvapen, poslouchal jsem jako děčko. Když jsem byl převléknut a znova vešel do světnice, čekala na mne již paní Doubová a vedle ní mladá modrooká děvčiska. Byl jsem tím zaražen, věda, že Douba byl bez dítek.

„Anička, dcera od sestry,“ představoval mi ji a již strkal mne za stůl a kladl na talíř kouřící se polévku. Hladový, pustil jsem se do jídla, zapomínaje na všecko. Když jsem se nasytil, musil jsem vypravovati svou bludnou pouť. Douba se smál mému strachu, ale Doubova mne litovala a Anička tak soucitně na mne pohlížela, že mi bylo až teskně. Dojat vším tím teprve nyní vzpomněl jsem si na domov, k němuž jsem pospíchal. Ale Doubovi mne nepustili, namítajíce, že bych zase mohl zbloudit a tak jsem zůstal až do rána. Ráno pak s Doubovou a Aničkou šel jsem na jitřní.

O koledě stávil jsem se v myslivně a dostal hodně, hodně koledy od modrooké schovanky Doubovy.

A víte, co znamená koleda od děvčete dána hochovi, že nevíte? Pojď, pověz mu to moje „stará.“ A chvějícím se pohnutím rukou přitáhl k sobě tetičku, modrookou Aničku — schovanku Doubovou.

A z kostela ozvaly se zvony půlnoční. Veselme se! Radujme se!

KRONIKA.

Z Prahy. Čtvrtý sjezd katolíků rakouských koná se v srpna r. 1894.

— **Jednota katol. tovaryšů v Praze** pořádá v sobotu 16. a v neděli 17. prosince t. r. slavnost otevření vlastního spolkového domu (čís. 209—I.), kterouž slíbil Svon vzácnou přítomností poctiti nejdůstojnější protektor Jednoty,

Jeho Emin. pan kardinál kníže-arcibiskup František de Paula hrabě ze Schönbornů. Slavnostní pořádek: V sobotu dne 16. prosince t. r. Velká pěvecká a deklamatorní zábava o 8. hod. večerní v spolkovém sále na Annenském náměstí čís. pop. 209—I. V neděli dne 17. prosince t. r. Dopoledne: 1. O půl 8. hod. ranní svěcení spolkových místností. 2. O půl 9. hodiny průvod do hlavního chrámu Páně sv. Mikuláše na Malé straně. 3. O 9. hod. slavná mše sv. 4. O 10. hodině slavnostní kázání. 5. Průvod zpět. Odpoledne o 6. hod. slavnostní představení „Svatý Václav.“ Po představení volná zábava. — Divadelní představení nově upravených Budečských jeslí, pořádá Jednota ve spolkovém sále na náměstí Annenském čís. pop. 209—I. ve dnech 26. a 31. prosince t. r., 1., 6., 7., 14., 21., 28. ledna a 2. února 1894. Budečské jesle. Vánoční hra se zpěvy o předešlé a dvou jednáních. Nový text napsal a scénicky nově upravil Fr. Meinich. Program: Předešlá. Adam po vypuzení z ráje, Kain a Abel. (Živý obraz.) Prorok. Jednání první: Zjevení sv. Josefu. Zjevení pastýřům. Jednání druhé: Pastýřové a sv. králové u jeslí. Začátek představení vždy o 6. hod. večerní, vyjímajíc představení dne 31. prosince 1893, jež za příčinou zábavy sylvestrovské počne o 3. hod. odpoledne. Ceny míst: I. místo 50 kr., II. místo 40 kr., III. místo 30 kr., ostatní místa po 20 kr. Lístky koupiti lze u pokladny, jež otevřena jest již o 5. hod., jakož i v předprodeji u kustoda Jednoty p. Jos. Hájka v domě Jednoty čís. pop. 209—I. na náměstí Annenském. Dítka mají přístup jen v průvodu dospělých.

Literární oznamovatel.

— „Zlatá Praha“ započatým právě jednácím ročníkem řadí se opravdu jak zevnější, vkusnou a skvostnou úpravou, tak i vnitřní svou uměleckou a literární hodnotou k nejnádhernejším ilustrovaným žurnálům světovým. Právě vyšlé číslo 3. přináší opět celou řadu cenných literárních příspěvků a umělecky provedených ilustrací. Z bohaté části textové vyjímáme: Nové básně „V jeseni“ a „Ten život“ od Jar. Vrchlického, pokračování povídky „Dědictví po tetě Něže“ od Gabriely Preissové, dokončení studentského obrázku „V koleji Rečkové“ od dra. Zikm. Wintera, dokončení prstonárodní statě „Jaký užitek přinášejí našim hospodynám — bakterie,“ podává dr. Jar. Květ atd. Číslo první nového ročníku zasílají se každému ná ukázkou zdarma a franko.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnul:

- p. Jindřich *Sekera*, katech. c. k. real. gymnasia v Praze (Spálená ulice), 13. prosince 1893, (nar. v Chotěboři 15. června 1839, vysv. 2. srpna 1863).

Vyznamenán jest:

- p. Frant. *Pekař*, kaplan u Matky Boží v Týně v Praze, povýšen na doktora богословіі.

Ustanoveni jsou:

- p. Josef *Kuška* (starší), kaplan, za admin. v Uhlíř. Janovicích;
p. Josef *Brusák*, admin. v Praskolesích, za admin. v Budňanech;
p. Vavřinec *Reinl*, kněz ř. křižovn., za real. admin. proboštsství na Mariánském Chlumu (Maria Culm);
p. Alois *Gründel*, kapl. v Mittelsteine, za admin. v Landeku;
p. Fr. *Winter*, kapl. v Kunzendorfu, za kapl. v Mittelsteine;
p. Norbert *Nikodem*, kapl. v Sedlci, za far. v Nových Hamrech (Neuhammer).

V biskupství Králové-Hradeckém.

V Pánu zesnul:

- p. Ant. *Friese*, far. v Žehuni, 4. pros. 1893, (nar. 15. září 1825 v Presnici, vysv. 25. července 1849).

Vyznamenáni jsou:

- p. Frant. *Vohnout*, far. ve Žlunicích, jmenován bisk. notářem;
p. Karel *Jedlička*, admin. ve Vrsčích, obdržel farní synodalie.

Ustanoven jest:

- p. Petr *Polreich*, admin. Heřmanický, za admin. v Kohoutově.

Upřázdňené místo:

- Žehuň, fara patr. hrab. Oktaviana Kinského, do 15. ledna 1894.

Z a s l á n o.

Jako roku loňského pořádá i letos podpůrná komise spolku „Katol. akademiků Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze štědrovečerní večeři a oběd na Hod Boží vánoční pro chudé členy spolku, již nemohou trávit svátky vánoční v kruhu svých milých.

Za tou příčinou obrací se členové podpůrné komise spolku katol. akademiků: „Družstvo Arnošta z Pardubic“ ku všem příznivcům mládeže akademické a prosí, by ráčili přispěti k účelu tak humanímu buď penězi, buď potravinami.

Veškeré dary přijímá starosta spolku Dr. Karel Vondruška, kooperátor u sv. Havla v Praze.

Za podpůrnou komisi:

Dr. Václav Popel,
t. č. předseda.

Nákladem knihkupectví B. Stýbla
v Praze právě vyšel:

Úřední sloh církevní.

Příručná kniha praktického úřadování pro
katolické duchovenstvo.

Napsal Dr. Klement Borový,
přelát scholastik metropolitní kapitoly u sv. Víta
atd. atd. atd.

Třetí rozmnožené vydání.

Velká 8° str. 793. Cena brož. 4.50, váz. 5.30.

Dále vyšlo týmž nákladem:

Památky sv. Aurelia Augustina,
biskupa Hipponského.

Životopis a opisy vybrané.

Perioda I. Od r. 354 až do návratu do vlasti,
r. 388. První díl.

Úvahy a zprávy životopisné i spisy napsané
v Hassiciaku.

Sepsal Fr. František Doubrava,
kněz rytířského řádu maltéžského, kandidát
doktorátu bohosloví.

Velká 8° str. 402. Cena 1 zl. 80 kr.

Každá zákazka vyřídí se bezodkladně.

Knihkupectví B. Stýbla
v Praze.

V komisi nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. Jan Sedlák, tajemník k. a. konsistoře

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze
dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Domáciho učitele,

za jehož způsobilost a spořádanost nížeapsaný ručí, možno dostati pro žáky všech škol ve spolku katol. akademiků „Družstvo Arnošta z Pardubic“ v Praze č. 223-I. v domě sv.-Václavské záložny. Všecky dotazy přijímá.

Th. Dr. Karel Vondruška,
kooperátor u sv. Havla,
starosta.

OBSAH: Kázání na Hod Boží vánoční. — Kázání na den sv. Štěpána. — A neuvoď nás v pokušení! Zbav nás zlého! (Básně.) — Staré plebanie v dekanátu Bozenském. (Dokonč.) — Sbor „Bratří českých“ v Týně na Vltavou. — Mír duše. Povídka. (Dokonč.) — Strýčkův „Ježíšek.“ (Povídka.) — Kronika. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

Vydává se

5., 15. a 25. každého měsíce.

Redakce:

ve farním domě u sv. Havla č. 539-I.

Expedice

v knížecí arcib. knihtiskárně.

Nedošlá čísla reklamujte v nezalepených ne-frankovaných dopisech nejdéle v měsíci.

BLAHOVĚST.

Hlasy katolické.

Vydavatelé a redaktoři:

Dr. FRANT. KRÁSL a Dr. KAREL VONDRUŠKA.

Předplácí se

v expedici a u všech řádných knihkupců.

celoročně zl. 3.—

poštou „ 3:50

pololetně „ 1:50

poštou „ 1:75

Čtvrtletní předplacení se nepřijímá.

Jednotlivá čísla se neprodávají.

„Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích bídné činí národy.“ (Přisl. XIV., 34.)

Kázání

na konci roku občanského.

„Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínej na dobrodiní jeho.“ (Žalm 102, 2.)

(Putování arcioťce Jakoba do Mesopotamie a návrat jeho do země zaslíbené — obraz života lidského)

V I. knize Mojžišově, v kapitole 28. vypravuje se následující událost: Když matka arcioťce Jakoba, jménem Rebeka, poznala, že syn její, Esau, nenávidí bratra svého, radila miláčku svému Jakobovi, aby odešel na čas z domu otcovského a odebral se ku strýci svému Lábanovi do Mesopotamie. I rozloučil se Jakob se staříčkým, slepým otcem svým Isákem i s milovanou matkou svou Rebekou, aby nastoupil cestu dalekou a neznámou.

Vyšel tedy z otcovského města Bersabé a ubíral se z počátku známou krajinou k Hebronu, Betlému a Jerusálemu. Než, čím dále, tím neznámější byla mu cesta i krajina. Tu přihodilo se jednoho dne, že ocitl se na místě širém, kde nebylo žádného města ani dědiny, aby tu přenocovati mohl. Slunce jasné, jež za dne ho obveselovalo, zapadlo již dávno za krásné hory jüdské — a černá, tmavá noc rozhostila se nad krajinou!

I vzal Jakob z kamenů, které tu ležely, a podloživ pod hlavu svou, uleh a usnul na téže místě. Tu viděl ve snách řebřík stojící na zemi a vrch jeho dotýkající se nebe; na řebříku tom sestupovali, vystupovali andělé Boží. Hospodin pak

spoléhaje na řebřík, pravil k Jakobovi: „Já jsem Hospodin, Bůh Abrahama, otce tvého, a Bůh Isákův; zemi, na které spíš, dám tobě a semeni tvému na věky. A bude símě tvé jako prach země, rozšířen budeš na západ i na východ, i na půlnoc i na poledne; a požehnání budou v tobě a semeni tvém všickni národové země. A já budu strážce tvůj, kamkoli půjdeš, a přivedu tě zase do země této.“ Když procitl Jakob ze sna, zvolal: „V pravdě Hospodin jest na tomto místě, a já jsem nevěděl.“ A vstav ráno, vzal kámen, kterýž byl podložil pod hlavu svou, vyzdvihl jej na znamení památné události této a poliv jej olejem svrchu, nazval místo ono Bethel, t. j. dům Boží. Na to zavázal se slibem říka: „Bude-li Bůh se mnou a bude-li mne ostříhati na cestě této, a navrátím-li se šťastně do domu otce svého: tedy bude mi Hospodin za Boha, a kámen tento bude slouti dům Boží, a ze všech věcí, které mi dáš, desátky obětovati budu tobě.“

I odešel Jakob z místa onoho a přišel šťastně k Lábanovi do Haran. Zde pobyl 20 let, načež obohacen jsa bohatstvím velikým, vracel se do země zaslíbené. Když přišel k řece Jaboku, už nedaleko své vlasti, tu postavil se mu v cestu jakýsi muž a potýkal se s ním až do rána. I řekl muž onen k Jakobovi: „Pusť mne, neboť už vychází dennice!“ Jakob však odpovéděl: „Nepustím tebe, leč mi dříve požehnání dáš!“ I požehnal mu požehnáním hojným, a Jakob navrátil se šťastně do země zaslíbené. Když pak přišel do Bethelu, kde se mu před 20 lety Hospodin ve snách zjevil, zbudoval tu oltář, nazval místo ono dle příslibení svého „dům Boží“ a na po-

děkování Bohu za šťastné navrácení obětoval na oltáři onom obět chvály a díkyčinění. —

Ó, s jakou vroucností, s jakými pocity vděčné lásky stál tu Jakob před oltářem obětným! Vždyť mu tanula na mysli neskonalá láska a dobrota Boží, a zbožné, pokorné srdce jeho uvažovalo nevýslovné milosrdenství Hospodina, Boha živého. Zajiště zvolal tehdy Jakob, maje ruce i srdce své k nebesům pozdvížené: „Dobrořeč duše má Hospodinu, a nezapomínej na dobrodiní jeho“ (Ž. 102, 2.); „neboť učinil se mnou milosrdenství své, poněvadž dobrý jest a na věky trvá milosrdenství jeho“ (Ž. 117, 1.). —

Rozmilí v Kristu! Jako kdysi arciolec Jakob prokázal se vděčným Hospodinu za dobrodiní dosažená a přinesl v Betheli na oltáři obět chvály a díkyčinění: podobně učiniti máme i my dnes, kde tu shromáždění jsme naposled v tomto roce občanském, zvláště když uvažíme, jak mnoho dobrodiní obdrželi jsme, nejen v tomto uplynulém roce, nýbrž po celý život, od narození až do této chvíle poslední. Každý z nás tu přítomných má zvolati pokorným, zbožným a vděčným srdcem: „Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínej na dobrodiní jeho; neboť učinil se mnou milosrdenství své, poněvadž dobrý jest a na věky trvá milosrdenství jeho!“

Než, abychom jasně poznali, jak mnoho velikých dobrodiní prokázal nám dobrotivý a milosrdný Bůh netoliko v roce uplynulém, nýbrž od kolébky naší až dosavad, — a abychom též uznali potřebu za obdržena dobrodiní chválu a díkyčinění vzdávali Bohu živému: chceme v krátkosti rozjímati onu událost o arcioleci Jakobovi, jak jsem již z počátku řeči své vypravoval.

Trojjediný Bůh, k jehož oslavě jsme se dnes u večer roku tu před oltářem jeho shromáždili, žehnej hojným požehnáním s výsostí nebes dnešní rozjímaní naše! —

I. Vyšel Jakob z Bersabé-y a putoval do krajiny cizí, do Mesopotamie.

Rozmilí v Kristu! I náš život na tomto světě podobá se pouti; i my vycházíme z Bersabé, z domu otcovského, t. j. byvše stvoření vycházíme z rukou Božích a přicházíme na tento svět, jako do krajiny cizí, jako do Mesopotamie. Vždyť tento svět není vlastním domovem, vlastní otčinou naší. Bůh ve své dobrotě a lásce ne-

skonalé určil nás pro jiný život, pro život věčně blažený v zemi zaslíbené království nebeského. Proto volá apoštol národů sv. Pavel: „Bratří nejmilejší! Nepřipodobňujte se tomuto světu“ (Řím. 12, 2.). „Ale naše obcování v nebesích jest, odkudž i Spasitele očekáváme, Pána našeho Ježíše Krista“ (Filip. 3, 20.). Protož „těch věcí, kteréž svrchu jsou, hledejte, kde Kristus jest, sedě na pravici Boží, a nepečujte o věci, které jsou na zemi“ (Kolos. 3, 1–4.). Když tedy uvažíme, rozmilí v Kristu, tuto přetřetitelnou pravdu našeho sv. náboženství, že nás Pán Bůh stvořil proto, abychom jedenkráte s ním požívali blaženosti věčné, a že každým rokem, každým dnem, ba každou hodinou přibližujeme se k tomuto okamžiku radosti věčné: ó pak zajisté každý z nás volati má dnes u večer roku docházejícího se žalmistou Páně: „Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínej na dobrodiní jeho; neboť učinil se mnou milosrdenství své, poněvadž dobrý jest a na věky trvá milosrdenství jeho!“

II. Když Jakob putoval do Mesopotamie, přišel na místo, kde po západu slunce chtěl odpočinouti. I ohlíží se vůkol sebe, a když nespatriť nikde příbytku lidského, vzal jeden z kamenů, které tu ležely, a podloživ si je pod hlavu usnul v širém poli. Než Hospodin, jenž bdí nad věrnými miláčky svými, potěšil nebeským zjevením umdleného, opuštěného Jakoba, přislíbil mu svou ochranu na další pouti jeho a své požehnání.

Rozmilí v Kristu! Jako se vedlo Jakobovi při putování jeho do Mesopotamie, tak často vede se i nám na pouti vezdejšího života. I nám zapadá často krásné slunce utěšeného, blaženého života a tmavá, černá noc opuštěnosti rozprostírá se vůkol nás. Tam v jedné rodině zapadlo slunce blaženého života tím, že Bůh ve své nevyzpytatelné prozřetelnosti na věčnost povolal dobrého otce a zanechal tu vdovu ubohou s četnými sirotky. Tam zase v jiné rodině zapadlo slunce blaženosti, že zarmouceným rodičům zemřel jediný syn, jediná dcera, kteří měli býti podporou jejich ve stáří. Tam opět v jiné rodině zapadlo slunce blaženého života tím, že Pán Bůh dopustil oheň, anebo že jiným způsobem pozbyla všecken majetek. A tak pozorujem v životě lidském při putování v tomto slzavém údolí, že i nám, jako kdys Jakobovi zapadá krásné slunce blaženého života, a černá noc opuštěnosti

rozprostírá se kolem nás! Než dobrotivý a milosrdný Bůh neopouští svých věrných, jako neopustil Jakoba na pouti jeho. On dopustí, ale neopustí! Máme příkladů dosti, jak z pisma svatého, tak i z obecného života

Chci jen poukázati na jednoho muže ve Starém Zákoně, který byl spravedlivým před Bohem a tudíž miláčkem Božím, a přece dopustil na něho Bůh soužení veliké. Jest to spravedlivý Job. Tento byl nejbohatším knížetem arabským. Ale jednoho dne zapadlo mu slunce blaženého života za temné, černé lesy: pozbyl dítky, pozbyl veškeren statek a sám postižen jest nemocí hroznou, tak že na smetišti ležel opuštěn jsa od přátel, i od vlastní manželky posmíván. Ale Bůh, jenž dopouští, avšak neopouští, neopustil ani Joba; navrátil mu zdraví, navrátil mu dítky a dvojnásobně navrátil mu ztracené bohatství a slávu! Tentýž Job, který za temné noci opuštěnosti a soužení velikého volal: „Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, budiž jméno Páně pochváleno!“ tentýž Job zajisté velebil Hospodina, když ho vytrhl ze soužení velikého a srdcem vděčným zvolal: „Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomíněj na dobrodini jeho; neboť učinil se mnou milosrdenství své, poněvadž dobrý jest a na věky trvá milosrdenství jeho!“

Rozmilí v Kristu! Za příkladem spravedlivého Joba máme jednati i my, když z dopuštění Božího i nám zapadne někdy slunce blaženého života, když na nás dopustí Bůh soužení a trápení; když krupobití nebo povodeň zničí úrodu polní, když oheň stráví majetek, když mor pohubí dobytek aaleb drůbež, když nemoc bolestná zachvátí nás anebo jiné soužení, tu máme zvolati s Jobem: „Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, budiž jméno Páně pochváleno!“ A tentýž milosrdný a dobrotivý Bůh, který sice dopouští, ale neopouští, neopustí ani nás, když trpělivě a s odevzdáním do Jeho nejsvětější vůle snášíme všechny útrapy; On čítá všechny slzy, které z lásky k němu proléváme, On zapisuje všechny skutky naše dobré do knihy života a v době příhodné naplňuje nás potěšením a požehnáním, jako potěšil a požehnal Joba, jako potěšil a požehnal Jakoba, když tento zemdlen a opuštěn jsa za temné noci odpočíval pod širým nebem! Proto těší nás Duch sv. slovy žalmisty Páně: „Mnohá jsou soužení spravedlivých, ale ze všech vysvobodí je Hospodin“ (Ž. 33, 19.)

III. Potěšen a požehnan byv od Hospodina, ubíral se Jakob do Mesopotamie a přišel šťastně k Lábanovi do Haranu. Zde pobyl 20 let, načež obohacen jsa bohatstvím velikým vracel se do otciny své do země zaslíbené.

Rozmilí v Kristu! Pobyt arcioťce Jakoba v domě Lábanově jest obrazem našeho pobytu zde na zemi. Jakob bydlel u Lábana 20 let, načež obohacen jsa bohatstvím velikým, navracel se do země zaslíbené. Přátelé drazí! Bohatství Jakobovo s nímž vrací se do otciny své, jest obrazem bohatství duchovního, dobrých skutků našich, jimiž obohatiti máme duši svou, než se navrátíme do otciny nebeské, do země zaslíbené království nebeského.

Jistý šlechtic polský vypravuje sám o sobě následující událost: Jedenkrát mě jsem podivný sen. Zdálo se mi, že se nacházím v překrásné krajině, kde jsem spatřil veliké množství osob vzácných, které vesměs velmi horlivě zaměstnány byly zapisováním do zlatých knih. I přiblížil jsem se k jednomu z těchto zapisovatelů a ptám se ho, co tak bedlivě pořád zapisují. Ten mi odpověděl: „My jsme andělé Boží a zapisujeme do knih těchto dobré skutky lidí na zemi.“ Odpověď ta učinila mne zvědavým, a já prosil, aby mi ukázal moji knihu života, jak as mnohá dobrých skutků tam zaznamenána jest. Tak jsem se zapisovatel nebeský vyhledával knihu mou, až ji našel a mně ji ukázal. Ó jaké zděšení zmocnilo se mne, když jsem spatřil prázdné listy v knize své! Jen na první stránce bylo několik řádek. V tom jsem se probudil. Ale sen ten učinil na mne tak hluboký dojem, že jsem učinil pevné předsevzetí nahraditi všechno, co jsem byl zameškal. Nyní poznal jsem v jasném světle pravdivost slov Páně: „(Co) prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na své duši zkázu utrpěl? Jakouž člověk výměnu za duši svou?“ (Mat. 16, 26.). Až doposud sloužil jsem světu, a ode dneška chci sloužiti Bohu a pečovat o spásu duše své. Chci všechny zbývající dny života svého vynaložiti na konání dobrých skutků, aby nebeský zapisovatel můj hodně mnoho listů popsatí mohl v knihu života mého. — A jak si umínal, tak učinil. Od té chvíle vedl život bohumilý a šťastný a skončil v Pánu.

Nuže, rozmilí v Kristu! Kdybychom i my v tomto okamžiku zeptali se nebeského zapisovatele svého, jak mnoho

břých skutků zapsáno jest v naší knize života? Jakou bychom asi dostali odpověď? Jest tam již mnoho listů popsaných, či snad jsou prázdné? Ó následujme příkladu tohoto polského šlechtice a učiníme dnes pevně předsevzetí napravit všechno, co jsme dosud zanedbali. Arcioteč Jakob navrátil se po 20 letech do otčiny své s bohatstvím velikým. Přátelé draží! Mnohý z nás tu přítomných již více než 20 let žije na tomto světě; nuže, ať zpytuje sám, kdyby dnes, v tomto okamžiku povolal ho Pán do otčiny své, zdali by se navrátil tam s bohatstvím velikým dobrých skutků? Než, ještě není všechno ztraceno, ještě nás nevolá Pán, nýbrž dopřává nám času ku pokání a polepšení života. Použijme jen svědomitě tohoto času, neboť nevíme, v kterou hodinu Pán náš přijde a kdy odvolá nás do otčiny své. Proto napominá nás sv. Pavel: „Bratři nejmilejší! Věztež, kterak byste opatrně chodili (t. j. putovali na tomto světě), ne jako nemoudří, nýbrž jako moudří, vykupující čas, neboť dnové jsou zlí“ (Efes. 5, 15.). Protož, přátelé draží, když uvážíme nevystihlou lásku a dobrotu Boží, když uvážíme neskonale milosrdenství Boží, že nás nepovolal na věčnost po spáchání hříchu smrtelném, aby nás zavrhl, nýbrž že zachoval nás až po dnešní den, abychom duši svou obohacovali dobrými skutky, než se navrátíme do otčiny nadzemské, zdali tu nemá každý z nás vděčným a láskou zaníceným srdcem zvolati se žalmistou Páně: „Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínaj na dobrodiní jeho; neboť učinil se mnou milosrdenství své, poněvadž dobrý jest a na věky trvá milosrdenství jeho.“

IV. Když se vracel Jakob do otčiny své, tu potkal se s ním muž neznámý a potýkal se s ním až do rána. Když pak dennice vycházela, zvolal muž neznámý: „Pusť mne, neboť dennice už vychází!“ Ale Jakob odpověděl: „Nepustím tebe, leč mi dříve požehnání dáš!“ I požehnal Jakobovi, a tento navrátil se šťastně do země zaslíbené.

Dle výkladu sv. Otců byl tento muž neznámý, jenž požehnal Jakobovi, sám vtělený Syn Boží. Hle, draží v Kristu! Tentýž vtělený Syn Boží jest tu mezi námi také dnes přítomný ve svatostánku v Nejsvětější Svatosti oltářní. Ó zvolme i my, jako druhdy arciočeč Jakob: „Nepustíme se Tebe, ó Ježíši milý, leč nám dříve požehnání dáš!“ Vždyť bez Tvého

požehnání klesli bychom na obtížné pouti života vezdejšího; bez požehnání Tvého neobohatili bychom duši svou bohatstvím dobrých skutků; bez Tvého požehnání ne navrátili bychom se šťastně do otčiny své, k dobrotivému Otci nebeskému a k dobré, přelaskavé Matce své, Marii Panně, a k miláčkům svým, kteří nás předešli na věčnost. Ó vylej na nás, přemilý Ježíši, hojné požehnání své! Vylej požehnání své na dítky nevinné, o kterýchž jsi pravil sám, „že takových jest království nebeské“ (Mat. 19, 14.); vylej požehnání své na mládence a panny, aby čistou, panickou duší svou již zde na zemi kráčeli za Tebou a takto napodobovali ony sbory svatých paniců a panen v nebesích, kteří kráčejí za Beránkem a prozpěvují písně velebné, jichž nikdo jiný zpívati neumí (Zjev. 14, 2—4.); vylej požehnání své na manžely a manželky, aby vzorným životem svým jevíli obraz velikého tajemství v Kristu a církvi (Efes. 5, 32.); vylej požehnání své na vlast i národ náš: pak zaplesá každý z nás a zvolá v nadšení srdcem vděčným: „Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínaj na dobrodiní jeho; neboť učinil se mnou milosrdenství, poněvadž dobrý jest a na věky trvá milosrdenství jeho.“

V. Arcioteč Jakob, když dospěl do otčiny své, na poděkování Bohu za šťastný návrat zbudoval oltář Hospodinu a přinesl obět chvály a díkůčinění.

Podobně učinme i my, rozm. v Kr., dnes u večer roku docházejícího. Hle! Tu před námi jest oltář již zbudovaný. Za chvíli vystaví se Velebná Svátost oltářní, a u oltáře toho zavzní velebný chvalo zpěv: „Te Deum laudamus,“ t. j. Bože, chválíme Tebe! Ó chvalme a oslavujme tu Boha Trojjediného srdcem vděčným, láskyplným za všechna dobrodiní prokázaná v roce minulém a všecek dosavadní život náš! Vyžvejme tu všecky kůry andělské, Cherubíny a Serafíny, všecky Svaté a Svěťce Boží, aby s námi dnes prozpěvovali: Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zástupův. Plna jsou nebesa i země jeho slávy a velebnosti! Když pak zpívati budeme ona slova:

Buď milostiv sluhám svým,
požehnej dědictví svému!

ó pak prosme skroušeným srdcem o smilování a odpuštění hříchů svých, jichž jsme se dopustili v roce minulém a vůbec v životě svém pozemském; prosme spolu o milost setrvání v dobrém až do konce,

abychom šťastně dokončili pouť v tomto slzavém údolí a pojati byli do slávy věčné. Zpívejme tu prosebně a s důvěrou:

Buď milostiv sluhám svým,
požehnej dědictví svému!

Riď nás světlem nebeským
a povýš až k trůnu svému,
ať Tě plní vděčnosti
chválíme na věčnosti!

A men.

Dr. Fr. Kolísek.

Slavnost zjevení Páně.

„Mudrci od východu přijeli
do Jerusáléma“ (Mat. 2, 1.)

Kristus Pán přišel na svět, aby spasil veškeré pokolení lidské. Od jesliček Betlémských mělo vyjít požehnání a spasení nejen lidu židovskému, ale i těm národům, již ve tmách a v stínu smrti seděli. A tak se též skutečně stalo. Když jedni andělé nad chlévem Betlémským slávu narozenému Synu prozpěvovali a jiní spěchali k pastýřům, aby jim narození Kristovo zvěstovali, tu objevuje se na východě neobyčejná hvězda, ježto oznamuje pohanům radostnou tuto zprávu zářícími paprsky se širé kazatelný blankytné oblohy. A dnes již vidíme, kterak skutečně tři pohanští mudrcové tak nazvaní tři králové světa Spasiteli se klaní. Aj, zdá se mi, jako bych tu viděl, kterak svatí ti mužové s nehlubší uctivostí hledí na děťátko božské, jako bych tu viděl, kterak panenská máti běře své drahé rozeňátko z úzkých jesliček, kterak jim ukazuje Jedináčka svého a kterak mudrci tito, uzřevše milostnou tvář děťátka, posvátnou bázní se chvějí, kterak padše klaní se Jemu, a kterak otevřevše poklady své obětují Jemu dary, zlato, kadidlo a myrhu, vzdávajíce Mu tím úctu co králi svému, Bohu a Spasiteli. O kdož vypoví tu jejich radost a blaženost, když v patření na božské dítě své tužby a přání viděli splněné. Nemalé byly to obtíže, kteréž přetrpěli, prve než nalezli, čehož hledali; dalekou cestu museli vykonati; přes sto mil od své otčiny museli putovati, prve než cíle svého došli; avšak v sladkém pocitu zapomněli tu na všecky nesnáze a obtíže daleké cesty své; vždyť to byla cesta ta nejkrásnější, kterou kdy byli vykonali, bylať to cesta k Bohu.

A nejmilejší! toutéž cestou musím také my kráčet, toutéž cestou k Bohu musíme také my všickni se ubírat, chceme-li velkou úlohu života svého vyplnit. A proto jest to zajisté nanejvýš důležité, abychom s touto cestou k Bohu poněkud blíže se seznámili. Budiž tedy předmět tomu dnešní naše rozjímání věnováno. Jdu budu mluvit o cestě k Bohu, a zodpovídat vidám dvě otázky, a sice:

1. Co to znamená, cestou k Bohu kráčet?

2. Kterak máme cestou k Bohu kráčet?

I.

V jednom krásném zámku, z něhož ovšem již dávno kámen na kámeně nezůstal, žil bohatý rytíř. Muž tento vynaládal mnoho peněz na to, aby zámek svůj stkvostně ozdobil; chudým však má dobrého prokazoval. Jednou přišel chudý poutník do zámku a prosil o nocleh. Rytíř odbyl jej mrzutě, říká: „Zámek ten není žádný hostinec.“ Poutník ale pravil: „Dovolte mi jen tři otázky a chci odejít.“ Načež odvětil rytíř: „Pod touto podmínkou můžete se vždy ptáti, já vám rád odpovím.“ A tu tázal se poutník: „Kdo pak asi před vámi přebýval v tomto zámku?“ „Můj otec,“ odpověděl rytíř. „Kdo pak tu bydlel před vaším otcem?“ „Můj děd,“ odpovídá rytíř. „Kdo pak a bude zde po vás bydlet?“ táže se po třetí poutník. „Můj syn, dá-li Bůh,“ dokládá rytíř. „Nuže,“ dí poutník, „když každý jen jistý čas v zámku tomto bydlíte, vždy jeden druhému místo postupujete, tedy jste zde jiného, nežli hosté? Zámek tento je tedy vskutku hostinec. Proto rovnakládějte tak mnoho na ozdobu tohoto domu, kterýž vás jen na krátký čas přichovává. Čiňte raději dobře chudým.“ Slova tato vzal si rytíř k srdci, podržel poutníka přes noc, a od toho času stal se dobrotivějším k chudým.

Křesťané milí! příběh tento týká zajisté nás všech. Také my všickni jsme zde jen hosté, a přibytkové naši jsou jen pouhé hostince. Jen tak na chvíli jsme zde na světě — maličko si tu pobudíme. Co však tu nemáme nikdy z mysli spouštěti, jest to: že od Boha jsme vyjeli a že k Bohu že se máme zase navrátiti. proto aby nám to pohostinství vězde špatně konečně nedopadlo a my místo nebeské vlasti někam jinam se nedostali.

kdež by se nám věčně nehrubě vedlo: toť musí nám záležeti na tom, abychom s cestou k Bohu se neminuli, a pročez nastává tu ta předležitá otázka: Co to znamená k Bohu kráčet? Na tuto otázku dám vám odpověď. Nuže slyštež: co znamená, cestou k Bohu kráčet? To znamená

1. že, kdo k Bohu chce přijíti, musí hřích v ošklivosti mít. — Cesta hříchu nevede k Bohu; neb Bůh jest neskonale svatý, protož na nejvš nenávidí každý hřích. „Ohavností jest Hospodinu cesta bezbožného,“ dí kniha přísloví, (15, 9.) a kniha moudrosti dokládá takto: „V jedinstojné nenávisti jsou u Bohu, bezbožník i jeho bezbožnost“ (14, 9.). Kdo tedy miluje hřích, toho cesta nesměruje k Bohu, ale odvádí ho od Boha pryč, a vede jej k ďáblu; takový nenajde Boha nikdy. Nemylte se tedy Nej. tím, že jste již na cestě k Bohu, máte-li sice viru, ale máte-li srdce hříchu oddané. Milujete-li a činíte-li zlé, nic neprospívá vám víra vaše, nejste na cestě k Bohu. Pryč tedy s každým nepřátelstvím, pryč s každým nespravedlivým statkem, pryč s každou hanebnou návykostí, pryč se všemi hříšnými myšlenkami, pryč se všemi hříšnými slovy, pryč se všemi hříšnými skutky; pak jste teprv na cestě k Bohu. — Než kdo cestou k Bohu chce kráčet, musí ještě jiných věcí šetřit. Neb cestou k Bohu kráčet, znamená dále

2. že, kdo chce k Bohu přijíti, musí při svých činech čistý úmysl zachovati. Tento čistý úmysl ale máme tenkrát, když práce a počínání svá v pohledu na Boha a z lásky k Němu konáme. Kdo jen jediné proto pracuje, aby si ten kus chleba vydobyl, aby si jmění nashromáždil, aby rodinu svou obohatil — ten kráčí po cestě sobectví, nikoliv ale po cestě k Bohu. Ne nadarmo volá apoštol národů, řka: „Buďte že jíte, nebo pijete, neb cožkoli jiného činíte, všechno k slávě Boží čňte“ (1. Kor. 10, 31.). On nám tím připomíná, že všechny skutky života svého, i ty nejnepatrnější, dobrým úmyslem posvěcovati máme, a kdo to činí, ten se nachází na cestě k Bohu; neb k Němu pozdvihuje zrak i srdce, Jemu obětuje každý svůj krok, každou svou práci, každou svou obtíž. — Pročež zachovej, milý křesťane! povždy tento čistý úmysl při všech činech svých! Když zazní ranní zvonek do komůrky tvé, a k modlitbě a k práci

tě volá, tuť povstaň, poklekni a rei: „Bože můj! celý tento den má přináležeti Tobě, ve Jménu Tvém chci všechny práce vykonávati.“ — Během pak dne, obzvláště když brímě dne i horka neseš, a pot čelo ti smáčí, tehda častěji srdce i zrak k nebi pozdvihni a rei: „Můj Bože! všechno z lásky k Tobě!“ — Když pak večer se nachýlil, a tys denní práci svou ukončil, tuť poklekni ještě jednou, prvé než na odpočinek se odebereš, a rei: „Bože můj! já Ti obětuji všechna slova, jež jsem dnes mluvil, všechny kroky, které jsem činil, všechny práce, které jsem vykonal, všechny obtíže, které jsem přetrpěl.“ A když takto den co den budeš si počínati, pak jsi na cestě k Bohu; musíš pak ale při tom bedlivě šetřit přikázání jeho, neb cestou k Bohu kráčet, znamená konečně

3. Přikázání Boží zachovávat. Jak to jednohlasné učení všech svatých otců, že ostříhání božské vůle jest cestou k Bohu. Kdo svatý zákon Páně zachovává, dokazuje tím svou lásku k Bohu. „To jest láska Boží, abychom přikázání jeho ostříhali,“ učí sv. Jan (v I. list. 5, 3.). Kdo Boha miluje, ten se nalézá patrně na cestě k Bohu, a čím čistší, světlejší a mocnější jest láska jeho, tím více blíží se Pánu, až konečně k úplnému s Ním přichází spojení. „Kdo zůstává v lásce, v Bohu zůstává,“ dí sv. Jan. (I. list. 4, 16.). Pročež dí výslovně pismo sv., že ostříhání vůle Boží vede k přátelství s Bohem. „Vy jste moji přátelé,“ dí Ježíš u sv. Jana (15, 14.). „učinite-li, co já prikazuji vám.“ U sv. Marka (3, 35.) praví pak takto: „Kdokoli by činil vůli Boží, ten jest bratr můj, i sestra má, i matka.“ Ano Nej.! duši takové, která přikázání Boží zachovává, přichází sám Bůh na její cestě vstříc, a vchází do srdce jejího. Na to máme apoštolské rukojemství: „Miluje-li kdo mne,“ dí sám Ježíš u sv. Jana (14, 23.), „řeč mou zachovávati bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme, a přibyték u něho učiníme.“ — Chceme-li Nej.! cestou k Bohu kráčet, musíme se se sv. Pavlem tázati: „Pane, co chceš, abych činil?“ (Skut. ap. 9, 6.) a co nám pak Pán hlasem svědomí, ústy kněze a písmem svatým za svou vůli předkládá, to musíme plnit. — A nyní již víte, co to znamená, cestou k Bohu kráčet, zbývá nám tedy jen ještě, promluvit něco o tom, kterak cestou tou máme kráčet a o tom v dílu

II.

Kterak máme cestou k Bohu kráčet, to poznáme nejlépe v příkladu. Nemusíme pak proň daleko. Dnešní mudrci od východu poskytují nám tu zajisté příklad překrásný. Také oni konali cestu k Bohu, — k Ježíši do Betlema. A jak pak cestu tu konali? Nejmilejší! co na mužích těchto pozorovati jest, jest jejich

1. Ochotnost. Oni dlouho nerokují o cestě, píše o nich sv. Tomáš, „ale jakmile spatřují hvězdu, odkládají vše, povstávají, a s největším spěchem cestu konají.“ Ejhle jejich ochotnost! Sotva že se ukáže hvězda na nebi, sotva že hlas milosti Boží k nim dojde, již tu stojí připraveni na cestu. —

S takovouto ochotností máme také my cestou k Bohu kráčet, t. j. máme světlu a hlasu milosti Boží radostně srdci svých otevřítí a bez prodlení vůli Boží zadost učiniti. Kdo ale všelicos namítá, kdo na lidi se ohlíží, co snad řeknou, kdo dříve o své tělo, o svůj dům, o svou rodinu se stará, ten nekráčí ochotně cestou k Bohu. Následujmež příkladů svatých tří králů, a cestou k Bohu krácejme se vši ochotností. Když nám Pán slunce své milosti vycházeti nechává, když svědomí nás napomíná, když zpovědník výstrahu nám dává, a kazatel poučuje, tu nemeškejme, a neptejme se, co lidé o tom souditi budou, ale vykonáme radostně, co jakožto vůli Páně uznáváme. Neříkejme nikdy: Dříve musím to neb ono zaříditi; o nikoliv, kráčet cestou k Bohu jest naše první zaměstnání a nejpotřebnější. — Čemu pak dále na cestě k Bohu od sv. tří králů se učíme, jest jejich

2. Obětavost. Mudrci od východu opouštějí svou vlast, své domácí, své poklady, všecka pohodlí života. Není-li to obětavost? Oni se odhodlali nastoupiti cestu, s mnohým nebezpečenstvím, s mnohou obtíží spojenou, jejížto výsledku předvidati nemohli. Není-li to podivuhodná obětavost?

Podobně máme také my kráčet cestou k Bohu s obětavostí, t. j. my se máme odříci všeho, co nám na této cestě překáží, a byťby nám to bylo sebe milejší a příjemnější. Křestane můj! ty žiješ s tou neb onou osobou v hříšném spolku; nemožné jest ti takto k Bohu přijíti; vzchop se! a roztrhni vazby tyto, ať ti to přichází sebe obtížnější! — Křestane můj! ty máš nespravedlivé jmění, nemožno jest

ti takto k Bohu přijíti; vzchop se! a navrať vlastníku, co tvého není, ať ti to přichází sebe obtížnější! — Křestane můj! ty žiješ v místě, chodiš do společnosti, kdež jsi častěji již k hříchu byl sveden; nemožno jest ti takto přijíti k Bohu; vzchop se! opušť místo to, stráž se zlé společnosti, ať ti to přichází sebe obtížnější! — Křestane můj! ty máš tu neb onu vášeň, ten neb onen prokletý obyčej; nemožno ti takto přijíti k Bohu; vzchop se! a umiň si svato-svatě, přemáhati své zlé náklonnosti, ať ti to přichází sebe obtížnější! — Mimo to pak žádá obětavost, s jakouž cestou k Bohu máme kráčet b) abychom všeliká utrpení, která nás na té cestě potkávají, v tiché trpělivosti a bez bédování přijímali. Cesta k Bohu jest cesta trnitá, cesta kříže, a tu duši, kráčící po cestě té, nebude scházeti na trpkosti. Tu se žádá na nás ta oběť, abychom se řízení Božímu podrobili a utrpení ta na se vzali, a čím ochotněji křížek svůj objímáme, čím méně na své boře lidem si stěžujeme, čím radostněji po trní kráčíme, tím bližší a spíše cesta naše k Bohu nás přivede. — Konečně pak, čeho na cestě k Bohu šetřiti sluší, jest

3. Vytrvalost, jakáž překrásně na sv. třech králích se jeví. — Vyšedše z vlasti své, ubírali se mudrci, jak sv. otcové dokládají, po neschůdných cestách. Palčivé paprsky sesýlalo za často slunce na hlavy jejich, pustinami museli kráčet, kde nebylo praménku vody občerstvující. Konečně blíží se k hranicím židovským a přicházejí až k Jerusalemu. Tu ztratí se hvězda, a nevědouce si rady stojí před branami hlavního města židovského. Nyní vstupují do paláce královského a ptají se: „Kde jest ten, kterýž se narodil král židovský.“ Herodes poukazuje je do Betléma, a bez váhání ubírají se tam, a nalezejí v městě Davidově dítě a matku. Nejm. to znamená kráčet vytrvale cestou k Bohu. —

S takovouto vytrvalostí máme také my cestou k Bohu kráčet, jak v mladosti tak v stáří, jak v domácnosti tak v cizině, jak v nemoci, tak v zdraví, jak v štěstí tak v neštěstí, jak v zármutku tak v radosti, ano i tenkrát, když lidé se nám vysmívají, námi pohrdají, nás pronásledují.

A nyní, když jste vyslechli řeč mou o cestě k Bohu, jaké pak spasitelné předsevzeti tu učiníme? Aj, neznám lepšího a spasitelnějšího nad předsevzetí to, když

si umíníme, pevně cestou k Bohu kráčet,
 neb což to samé jest, když si umíníme,
 hřích v ošklivosti mítí, své činy a skutky
 v čistém úmyslu vykonávati, a svatý zákon
 Páně zachovávatí. Uvedeme-li toto před-
 sevzetí ve skutek, a sice s ochotností,
 s obětavostí a vytrvalostí, pak jsme ve-
 zdejší úkol svůj vyplnili, a někdy v slávě
 věčné budeme patřiti na toho, jehož svatí
 tři králové co chudé děťátko na klíně
 svaté matky našli v Betlémě. Amen.

Z vánoční hry Dra M. Kováře Narození Páně.

Chvalozpěv andělů (u jeslí z 2. jedn.)

1. Zpěvy slávy, zpěvy chvály
 se Ti rozléhaly
 v nebes dáli,
 Synu Boží!
 Kořili jsme se Ti v ráji,
 kde Ti v luzném máji
 plesy zrají,
 zpěv se množí.
2. S výšin blahých jsme se snesli,
 bychom ve prach klesli
 u Tvých jeslí,
 Synu Boží!
 Klaníme se nyní Tobě
 po zrození době,
 Božské robě,
 v chudém loži!
3. Lidstvo čekalo Tě s touhou,
 s vroucí láskou pouhou
 dobu dlouhou,
 Synu Boží!
 Ze se spása jemu nese,
 jásá v zvučném plese,
 raduje se,
 úctu složí.
4. Trudná doba lidem byne:
 vykoupení kyne
 z říše jiné
 zemi celé.
 Láskou předstihujem sebe,
 bychom ctili Tebe,
 Syna nebe,
 Spasitele.
5. Veškerého lidstva plémě,
 širé kraje země,

hory témě
 chví se slastí,
 vítá Boha v lidském těle,
 světa Spasitele,
 vroucně, věle
 v lůně vlasti.

6. Buď Ti chvála neskonálá!
 Vše Ti sláva malá,
 jež se vzdala,
 Synu Boží!
 Kdo kde dosti zchválí Tebe?
 Obětuješ sebe,
 spěcháš s nebe
 v země hloží.

7. Zpěvy chvály, zpěvy slávy
 pějí lidstva davy,
 přelaskavý
 Otče, Tobě.
 Syna svého jediného
 k spáse lidu všeho
 zrozeného
 dals v té době.

Sbor sv. tří králů (z dohry).

1. Ó Betléme, ó Betléme,
 ty nejslavnější ze všech měst,
 sem k Tobě v touze spějeme,
 by vzdali jsme zde tomu čest,
 jenž král se tady narodil,
 by všemu lidstvu vévodil.
 Ó Betléme, ó Betléme,
 ty nejslavnější ze všech měst!
2. Ó Betléme, ó Betléme,
 ty město nejšťastnější všech,
 zde v pokoře my klekneme
 a k tomu pějeme prosby vdech,
 jenž králů král, všech lidí pán,
 nám Bohem Otcem na svět dán.
 Ó Betléme, ó Betléme,
 ty město nejšťastnější všech!
3. Ó Ježíši, ó Ježíši,
 sem v pokoře my chvátáme,
 ty králi králů nejvyšší,
 sem s touhou z dále spěcháme:
 dar přijmi, který v zbožnosti
 Ti věnujeme k libosti.
 Ó Ježíši, ó Ježíši,
 sem v pokoře my chvátáme.
4. Je zlato moci králů znak,
 masť myrrhy k těla silení,

a kadidla je třeba tak,
jak vzácné vůně koření.
Dar přijmi daný s pokorou,
jenž potěš, oblaž mysl Tvou!
Ó Ježíši, ó Ježíši,
dar přijmi daný s pokorou!

Sbor pastýřů (z dohry).

1. Plesej, lide věřící,
vyšla hvězda zářící:
narodil se Kristus Pán,
jímžto lidstvu život dán.
2. Tělo lidské na se vzal,
Bůh sám věčný, nebes král,
podobným by nám se stal,
aby duším život dal.
3. S nebe slétli vesele
oslavit Tě andělé,
vzdát Ti slávu, chválu, čest,
že jsi Bůh, tu snesli zvěst.
4. Od východu poslové,
nábožní tři králové,
Božskou vzdali Tobě čest:
že jsi Bůh, to pravda jest.

Stanovy spolku:

„Kollej Arnošta z Pardubic“

odboru spolku:

**„Družstvo Arnošta z Pardubic“
v Praze.**

Schváleny nejdůst. kníž. arcib. Konsistoří dne 15.
listopadu 1893 č. 5227 a veleslavným e. k. místo-
držitelstvím v Praze dne 23. listop. 1893 č. 150.921.

1.

Jméno, sídlo a řeč odboru.

Odbor jmenuje se: „Kollej Arnošta
z Pardubic“ (latinský; „Collegium Ernesti
de Pardubic“), sídlí v Praze, jednacím řeč
má českou.

2.

Účelem odboru „Kollej Arnošta z Pardub-
bic“ jest:

1. Pečovati o vzdělání a vychování
nadaných a bezúhonných katolických po-
sluchačů vysokých škol pražských dle zá-

sad křesťansko-katolických v řádné muže,
katolíky — vlastence.

2. Starati se o jich potřeby životní
i vzdělávací.

3. Napomáhati chudým, nadaným ji-
nochům katolickým, aby bez újmy zdraví
studie své konati mohli.

3.

Aby se účelu toho došlo:

1. Bydlí chovanci „Kolleje Arnošta
z Pardubic“ ve zvláštní budově, zvané
„Kollej Arnošta z Pardubic“, v níž jsou
společně stravováni, buď úplně bezplatně,
neb za ujednaný mírný poplatek, při němž
jest každý zisk úplně vyloučen.

2. Povzbuzují se k životu nábožensko-
mravnému a ke konání náboženských po-
vinností.

3. Přidrží se k pilnému studiu na
základě přednášek škol, jež navštěvují, a
pomůcek v ohledu náboženském nezá-
vadných.

Chovancem „Kolleje Arnošta z Par-
dubic“ může býti katolický posluchač vy-
sokých škol Pražských až do ukončení
svých studií, po případě i v době praxe
neb zkušebního roku. Chovance přijímá
správní rada odboru kolleje za souhlasu
protektorova. Bezplatně neb za snížený
plat přijatí, zavážou se zvláštním reversem,
že, až domohou se samostatného posta-
vení, aspoň částečně nahradí a splatí kolleji,
co na ně vynaložila. Chovanci jsou povinni
svých představených ve všem poslouchati,
náboženské a akademické povinnosti řádně
a svědomitě plniti a domácí řád přesně
zachovávat. Chovanci musí býti členy
spolku „Družstvo Arnošta z Pardubic“
v Praze. Prostředky k vyplnění těchto
účelů „Kolleje Arnošta z Pardubic“ po-
třebné, zaopatřují se a) z příspěvků členů;
b) z dobrovolných darů; c) z odkazů, na-
dání a sbírek úředně povolených; d) z platů
chovanců; e) z výnosu brožur, knih, ná-
kladem nebo ve prospěch kolleje vyda-
ných, přednášek, zábav, koncertů, aka-
demií, výletů, loterie a jiných podniků, ve
prospěch odboru kolleje pořádaných.

4.

O členech.

Členem odboru „Kollej Arnošta z Par-
dubic“ může býti každý katolík bez roz-
dílu stavu, stáří a pohlaví.

Členové odboru kolleje jsou: I. Protektor odboru kolleje, čestný předseda „Družstva Arnošta z Pardubic“, ředitel „Kolleg Arnošta z Pardubic“ v Praze, zakladatelé a spoluzakladatelé. II. Členové čestní, zakládající, skuteční, činní a přispívající. III. Příznivci odboru kolleje.

Ad I. 1. Protektorem odboru kolleje jest Jeho knížecí Milost, nejdůstojnější Pán, Kníže Arcibiskup Pražský nebo jeho zástupce, kterému přísluší právo: a) schvalovati změnu stanov; b) jmenovati šest členů správní rady na tři leta; c) potvrzovati členy správní rady valnou hromadou zvolené; d) jmenovati představené kolleje (chovanců); e) schvalovati usnesení valné hromady a správní rady, zvláště ohledně přijetí chovanců; f) vylučovati členy.

2. Čestný předseda „Družstva Arnošta z Pardubic“ a ředitel „Kolleg Arnošta z Pardubic“ jsou vždy členy odboru kolleje a mají všechna práva členů v článku 5. vyjmenovaná.

3. Zakladatelem odboru kolleje jest, kdo zřídí nadační místo pro jednoho chovance v kolleji pro věčné časy.

3. Spoluzakladatelem odboru kolleje jest, kdo věnuje tisíc zlatých rak. čísla, buď najednou neb ve lhůtách se správní radou smluvených.

Ad II. 1. Čestným členem odboru kolleje může býti, kdo buď o „Družstvo Arnošta z Pardubic“, neb o „Kolleg Arnošta z Pardubic“ zvláštních zásluh si získal. Čestné členy jmenuje správní rada odboru kolleje za souhlasu protektora.

2. Zakládajícím členem odboru kolleje jest, kdo jest zakládajícím členem „Družstva Arnošta z Pardubic“ a mimo to složí 100 zlatých buď najednou, nebo ve 4 letech po 25 zlatých, nebo v 10 letech po 10 zlatých ve prospěch odboru kolleje.

3. Skutečným členem odboru kolleje jest, kdo složí 100 zl. buď najednou neb ve 4 letech po 25 zl., nebo v 10 letech po 10 zlatých.

4. Činným členem odboru kolleje jest, kdo jest již buď zakládajícím neb přispívajícím členem „Družstva Arnošta z Pardubic“ s příspěvkem pěti zlatých r. č. a odboru kolleje pěti zlatými ročně přispívati se uvolí.

5. Přispívajícím členem odboru kolleje jest, kdo třemi zlatými ročně odboru kolleje přispívati se uvolí.

Ad. III. Příznivcem odboru kolleje jest, kdo 1—2 zl. ročně odboru kolleje

přispívati se uvolí. Kdo však věnuje odboru buď peněžitou částku nebo cenný předmět (knihy a j.) bez dalšího závazku přispívati, jest zapsán mezi dobrodince odboru kolleje ve správním roce.

5.

Práva členů.

Každý člen „odboru „Kolleg Arnošta z Pardubic“ má právo:

1. Účastniti se valné hromady, činiti v ní návrhy, rokovati a hlasovati, kterážto poslední tři práva přísluší však toliko členům plnoletým (mužům).

2. Zřizovati se svolením správní rady a protektora odbory kolleje buď v kolleji samé nebo i mimo kolleji, třeba i na venkově.

3. Navrhovati správní radě změnu stanov, která, uznali návrh za prospěšný, může jej předložit valné hromadě k dalšímu jednání.

4. Zakladatelé, spoluzakladatelé, členové zakládající, skuteční a činní mají právo do správní rady voliti i volenu býti.

6.

Povinnosti členů.

Členové jsou povinni: I Příspěvky členské řádně platiti.

II. Zájmy odboru kolleje dle sil svých podporovati.

III. Výroku smířícího soudu se podrobiti.

7.

Kdy kdo přestává býti členem.

Členem odboru „Kolleg Arnošta z Pardubic“ přestává býti: 1. kdo dobrovolně vystoupil; 2. kdo povinné příspěvky po dva roky nezaplatil; 3. kdo byl vyloučen.

8.

O schůzích odboru kolleje.

Záležitosti odboru kolleje vyřizují se ve valné hromadě a ve schůzích správní rady.

9.

O valné hromadě.

Správní rok začíná prvním říjnem a končí posledním zářím; proto valná hromada řádná koná se v měsíci říjnu, mimořádná, přeje-li si jí správní rada, nebo zá-

dáti o ni 20 členů, a sice u přítomnosti aspoň 20ti členů k hlasování oprávněných. Nesešel-li se tento počet, nebo stala-li se valná hromada nekompetentní tím, že dostatečný počet členů nesetřval až do konce, svolá se po půl hodině po druhé a usnáší se pak platně za každého počtu členů přítomných. Valná hromada usnáší se platně nadpoloviční většinou hlasů členů přítomných, vyjma případy v článku 10. odst. 3. a čl. 13. odst. 11. Hlasuje se buď listky neb zdvihnutím ruky.

10.

Valná hromada má právo:

1. Voliti 6 členů správní rady, 2 jich náhradníky, 2 revisory účtů a 1 jich náhradníka.

2. Posuzovati a po případě schvalovati jednání správní rady a zprávy její funkcionářů.

3. Měnití stanovy, avšak jen tehdy, souhlasí-li se změnou, již toliko správní rada valné hromadě navrhuje, $\frac{3}{4}$ členů, na valné hromadě přítomných; usnesení to nabývá platnosti teprve schválením protektorovým.

4. Rokovati o návrzích, správní radě 8 dní před valnou hromadou ku prozkoumání podaných, uzná-li je správní rada za hodny rokování. O návrzích, ve valné hromadě podaných, rozhoduje předseda schůze, má-li se o nich rokovati hned, nebo mají-li dány býti správní radě ku prozkoumání; správní rada může je pak buď zavrhnouti, nebo upravití a budoucí valné hromadě předložiti.

11.

O správní radě.

Správní rada čítá 14 členů a sice 6 protektorem jmenovaných, 6 valnou hromadou zvolených a protektorem potvrzených, k nimž přistupuje čestný předseda „Družstva Arnošta z Pardubic“ a ředitel „Kolleje Arnošta z Pardubic.“ Všichni tyto zvolí ze sebe starostu, náměstka starostova, pokladníka, jednatele, archiváře, účetního, knihovníka, zapisovatele a správce domu. Volba koná se listky. Při stejném počtu hlasů rozhoduje los. Odstupující členové správní rady mohou opět voleni býti. Jmenování i volba děje se na tři léta; každý rok jmenuje a volí se třetina správní rady. Jmenuje-li protektor více

členů (než dva) správní rady najednou, stanoví, kdo jest jmenován na tři léta, kdo na dvě léta a kdo na jeden rok. Volili valná hromada najednou více členů (než dva) správní rady, rozhoduje počet hlasů: dva, mající nejvíce hlasů, jsou zvoleni na tři léta; kdo má méně hlasů na dvě léta, kdo ještě méně, na jeden rok je zvolen. Mají-li zvolení počet hlasů stejný, rozhoduje los, kdo jest zvolen na tři léta, kdo na dvě léta, kdo na jeden rok.

12.

Správní rada koná schůze své pravidelně jednou za měsíc; mimo to může starosta o své újmě, nebo přeje-li si toho 6 členů správní rady, schůzi správní rady svolati. Správní rada uzavírá platně, je-li přítomno nejméně 8 členů správní rady a rozhoduje o všech návrzích a záležitostech nadpoloviční většinou hlasů členů přítomných. Předseda schůze nehlasuje, leč při volbách a při stejném počtu hlasů.

13.

Správní rada: 1. Určuje čas, místo a program valné hromady. 2. Přijímá členy odboru kolleje. 3. Jmenuje čestné členy odboru kolleje; ku jmenování jest třeba zjednatí si dříve souhlasu protektora. 4. Obstarává veškeré záležitosti odboru kolleje, pokud valné hromadě nejsou přiručeny. 5. Schvaluje zprávy funkcionářů k valné hromadě. 6. Přijímá chovance kolleje buď úplně bezplatně nebo za plat, jež sama určí; usnesení o přijetí chovance vyžaduje výslovného schválení protektora. 7. Vylučuje členy odboru kolleje; vyloučení nemají práva, odvolati se k valné hromadě. 8. Navrhuje valné hromadě změnu stanov, již, i když valná hromada ji přijala, c. k. místodržitelství teprve tehdy může předložiti, souhlasí-li s ní protektorova. 9. Svoluje k zřízení odborů v kolleji nebo mimo kolleji; třeba i na venkově. 10. Jmenuje v jednotlivých vikariátech nebo v dekanátech své důvěrníky, již jednak příspěvky sbírají, jednak o chovancích neb žadatelích své dobrozdání ji podávají. 11. Povoluje všecka potřebná vydání; účty pokladní předkládají se k schválení valné hromadě a kníž. arcib. konsistoři. Jména základní ukládá se v kníž. arcib. konsistoři a zůstává nedotknuto; v případě, že by nutně bylo třeba sáhnouti k němu,

může se to státi jen se svolením valné hromady a sice když $\frac{3}{4}$ členů (k hlasování oprávněných), na valné hromadě přítomných, takovýto návrh správní rady přijmou a protektor usnesení to schválí. Správní rada chová jmění základní, jež obsahuje odkazy a příspěvky zakladatelů, spoluzakladatelů, členů zakládajících a skutečných ve své evidenci a zakupuje a prodává reality, cenné papíry, vyměňuje vylosované cenné papíry a obstarává svými orgány vinkulaci cenných papírů a inkasso kuponů. 12. Vylučuje chovance kolleje. Chovanci bezplatně nebo za snížený plat v kolleji vydržování, v případě svého vyloučení nebo dobrovolného vystoupení, nahradí kolleji za každý rok, který v ní ztrávili, obnos, jež jim správní rada při jejich přijetí pro ten případ určila. Obnos ten nesmí převyšovati $\frac{3}{4}$ skutečného nákladu.

14.

Starosta.

1. Jest v čele odboru kolleje a zastupuje jej oproti úřadům a na venek vůbec. 2. Bdí nad členy správní rady, aby konalí své povinnosti, svolává schůze správní rady a stanoví k nim podrobný program. 3. Svolává valnou hromadu odboru kolleje a řídí její jednání. 4. Podpisuje s pokladníkem a jednatelem listiny, kterými běře odbor kolleje na sebe nějaký závazek. Poštovní zásylky přijímá a příjem jich stvrzuje buď starosta, nebo náměstek starostův, nebo pokladník nebo jednatel; tedy jeden z těchto, čtyř jehož správní rada k tomu zvolí. Podpisuje s jednatelem všechna oznámení odboru kolleje, jakož i všechny protokoly schůzí.

15.

Náměstek starostův.

1. Zastupuje starostu ve všech záležitostech, není-li starosta, nebo není-li přítomen.

2. Urovnává spory členů.

16.

Pokladník

přijímá příspěvky a přechovává vydané jmění odboru kolleje, vede o něm podrobné účty a vyplácí na poukaz starostův povolené vydání.

17.

Ostatní funcionáři.

1. Jednatel zastává náměstka starostova není-li náměstka, nebo není-li přítomen obstarává všechny kancelářské práce, podává zprávy o činnosti odboru kolleje valné hromadě, v časopisech a podpisuje se starostou listiny z odboru kolleje vycházející, a protokoly o jednání ve schůzích.

2. Archivář uschovává a přechovává listiny odboru kolleje.

3. Účetní upravuje a sestavuje s pokladníkem účty k valné hromadě a knih. arcib. konsistoři.

4. Knihovník dohlíží na knihovnu kolleje; půjčování knih obstarávají všichni představení chovanců.

5. Zapisovatel píše protokoly o všech schůzích, vede seznam členů a vydává legitimační lístky.

6. Správce domu dohlíží na pořádek v místnostech kolleje a pečuje o to, aby se dbalo domácího řádu.

18.

Revisoři

přehlížejí účty a pokladnu každý čtvrtletí roku a podávají o tom písemnou zprávu a sice za první tři čtvrtletí správního roku správní radě a kníž. arcib. konsistoři a za poslední čtvrtletí a spolu za celý správní rok valné hromadě a kníž. arcib. konsistoři; zpráva u kníž. arcib. konsistoři podává hlavně o stavu jmění základního. Jednou v roce a sice před řádnou valnou hromadou přehlížejí revisoři též knihovnu kolleje a podávají o ní zprávu valné hromadě. Za pravost své zprávy ručí rukou nerozdílnou.

19.

Představení kolleje:

pečují o chovance dle řádu správní rady stanoveného a protektorem schváleného a ručí za pořádek v místnostech kolleje.

20.

Urovnání sporů.

Ve všech sporech, vzešlých z poměru spolkového, rozhoduje rozhodčí soud, skládající se z náměstka starostova, jako předsedy, a pěti členů a sice tří vylosovaných.

členů správní rady a dvou vylozovaných
e všech v Praze bydlících členů, kteří
ak spor vyslechnou o vhodnou.

21.

Kdy odbor kolleje přestává.

Odbor „Kollej Arnošta z Pardubic“
řestává: 1. Usnesou-li se na tom všichni
lenové odboru kolleje a souhlasí-li s usne-
ením tím protektor. 2. Kdyby článek
—3. byl zrušen. 3. Kdyby počet členů
lesl na dva. Rozejde-li se, nebo zruší-li
e odbor „Kollej Arnošta z Pardubic“
řipadá veškeré jmění kníž. arcib. konsi-
toři pražské, která, kdyby se odbor kolleje
obnovil, odevzdá mu jeho jmění zpět.
Kdyby se však odbor kolleje během 3 let
neobnovil, připadá jmění to „Družstvu
Arnošta z Pardubic“ v Praze, jako jmění
základní a kdyby ani „Družstva Arnošta
z Pardubic“ nebylo, zřídí kníž. arcib. kon-
sistor z jmění toho nadace pro české ka-
olické akademiky, jež bude pak sama za-
lávati.

22.

Kdy odbor kolleje se zřizuje

Odbor kolleje se zřizuje přijmeli se
článek 1—3.

Prosba za národ.

Slyš, Bože mocný na nebesku,
slyš syna svého tklivý hlas,
hlas plný žalu, plný stesku:
Lid, Otče dobrý, lid svůj spas!

Viz, Pane, nás, své dcery, syny,
viz bédou zkormoucený lid:
smír sporů, svárů, různic viny
a vlij nám v nitro lásky cit!

Ať bratr bratra v srdci chová,
a sestra sestru usmíří,
ať přízně, lásky těšná slova
zas v srdci druhu zavíří.

Vštěp lásku nám a ve všem shodu,
vši zapud' zášť a nenávisť,
ať každé rodině i rodu
lze přízeň v oku, tváří číst.

Jsme všichni krajané my, Pane,
Tvých světců blahoslavených,

dej, ať v nás oheň lásky plane,
jak u nich planul v žití jich.

Ať jako mlžné ranní páry,
když slunce vyjde v jasnosti,
vše prchnou hádky, seče, sváry
a vzejde hvězda s ornosti!

Slyš prosbu, Bože milostivý,
Ty, Otče lásky, dobroty:
stíš prudký spor, smír zmatek divý,
vzněť cit nám lásky, ochoty!

Dr. M. Kovář.

Spolek sv. Josefa

k podporování světského duchovenstva ve
výslužbě pro církevní provincii Českou.

Za uplynulý správní rok 1893 (od
1. listop 1892 až do 31. října 1893) vy-
dána XXI. zpráva účetní, z níž vyjímáme;
Zakládajících členů čítá spolek sv. Jo-
sefa 32 s vkladem 9700 zl. Činných či
přispívajících členů přistouplilo v tomto
roce 105, totiž od čísla spol. 1215 až do
1319, z nichž jest farářů 29, kaplanů 72
a katecheti z obec. a měšť. škol 4. Od
valné hromady dne 3. května 1893 kate-
cheti se totiž zatím nepřijímají. Počet ze-
měřelých členů činných jest v tomto roce
12 a jeden spolkový deficient; na odpo-
činek odebralo se během roku 6 členů,
majících právo na podporu spolkovou.

Úhrn příjmů spolkových koncem spr.
roku 1893 obnáší 30.284 zl. 92 kr. na ho-
tovosti a 243.218 zl. 49 kr. v cenných
papírech. Vydání pak úhrnem činí 30.262 zl.
14 kr. na hotovosti, takže čistého jmění
koncem r 1893 zbývá 22 zl. 78 kr. na
hotovosti a 243.218 zl. 49 kr. v cenných
papírech.

Letošního roku byla udělena podpora
34 oprávněným deficientům spolkovým
v obnosu 9.379 zl. 81 kr.; posud vyplaceno
bylo podpory 52.271 zl. 97 kr.

Klíč k vyměřování podpory spolkové
ponechán opět valnou hromadou na tři
léta tento: Za každý na přispěvcích slo-
žený zlatý F (= florenus) vyplatí se opět
zlatý, a za každý plný rok členství AU
(= annus unionis, deset zlatých. Má-li však
člen spolkový dosíci práva na podporu od
spolku sv. Josefa, musí vytrvati plných
osm roků ode dne přístupu činným členem

spolkovým a zároveň působiti ve správě duchovní.

Od počátku správního roku 1894 (od 1. listop. 1893) *pokladníkem* spolkovým jest dp. *Václav Honejšek*, farář u sv. Haštala v Praze, jenž přijíma příspěvky, zapisuje nové členy a vyplácí podporu oprávněným deficientům. Budtež tedy adre-sy řízeny přímo na dp. pokladníka aneb na farní úřad u sv. Haštala v Praze.

Jan Havlí

hl. farář u sv. Mikuláše,
starosta spolku.

KRONIKA.

Z Prahy. (*Pastorální porada pražského duchovenstva.*) Ve čtvrtek 14. t. m. ve 4 hod. odpo. konala se porada za předsednictví nejdůst. p. gener. vikáře Dra Frant. Hrádka. Když ndp. gener. vikář účastníky vřele přivítal, přednášel dp. M. Batha, kaplan u sv. Štěpána, o zařizení svatostánku, a po něm vdp. Frant. Janků, hlavní farář u sv. Jindřicha o thematu: „Které církevní předpisy byly vydány v příčině zřízení a používání hřbitovů, při čemž budiž vzat zřetel na rozdíl mezi náboženskými a obecními hřbitovy dle státních, v Rakousku platných zákonů.“ Po přednáškách následoval rozhovor o některých nepřístojnostech v duchovní správě pražské se vyskytujících, při čemž projeveno se strany několika pp. farářů velmi mnoho stesků.

— **Jednota katol. tovaryšů v Praze** konala v sobotu a v neděli 16. a 17. t. m. slavnost otevření svých vlastních místností. V sobotu pořádána byla pěvecká a deklamatorní zábava, kterou nejdůst. p. biskup Ed. Brynych, jenž schválně ku slavnosti do Prahy přijel, svou přítomností poctil. V neděli ráno vysvětiv ndp. biskup místnosti spolkové, promluvil ke shromážděným členům Jednoty krátkou, ale velmi případnou řeč. V 9 hod. ráno sloužil J. Em. nejdůst. p. František de Paula, kardinál Schönborn pro členy Jednoty v chrámě sv. Mikuláše na Malé straně slavnou pontifikální mši sv., po kteréž měl vdp. kanovník dr. Burian překrásné kázání, ve kterém úchvatně vylíčil povinnosti katolického jinoha vůbec a člena Jednoty zvláště. Večer téhož dne bylo pořádáno divadelní představení, kteréž i J. Em. nejdůst. p. kardinál i nejdůst. p. biskup Brynych přítomností svou ráčili poctiti.

Literární oznamovatel.

— *„Časopis katol. duchov.“* číslo 10 ročník XXXIV., má tento obsah: Jednota katolických učitelů ve Vídni. Výklad nových zákonů o kongruu duchovenstva v katolické správě duchovní. Jak dlouho má celebrant před půlnoční Mši svatou lačnět? — Kronika: Sociální nauky křesťanské o růženci. Zvony z ocelové litiny. Nemohou nebo nechťejí porozumět. Provolání výboru „Družstva sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové. Konvikt pro katol. studující ve Valašském Meziříčí. Sv. synod řecký a změny náboženství řecké korunní princezny. Oznámení o orgánech Akademie křesťanské. — Literární oznamovatel pojednává o desatero spisů.

— *„Úřední sloh církevní.“* Příručnice kniha praktického úřadování pro katolické duchovenstvo. Napsal Dr. Klement Borový, pražský scholastik metropolitní kapitoly u sv. Vítě, člen české akademie císaře Františka Josefa a královské společnosti nauk, býv. c. k. řádný profesor církevního práva na universitě pražské. Třetí, rozmnoužené vydání. V Praze. Nakladem knihkupectví B. Stýbla. Cena zl. 4:50. Málo která kniha česká, a tím méně málo která kniha theologická dočká se třetího vydání, jak právě úřední sloh církevní ndp. praelata Dr. Klementa Borového. Tato řídká událost svědčí jednak o potřebě této knihy, jednak, a to mnohem více, o její výtečnosti. Nové vydání před daleko vydání předešlá dílem nově upravený dílem rozmnouženým obsahem, a proto odporúčujeme je všem, ano i těm, již mají jedno nebo druhé vydání z předešlých.

— *„Narozoni Páně.“* Vánoční zpěvohra o 2 jednáních s předehrou a dohrou. Verso napsal Dr. M. Kovář. Hudbu složil Jan Ev. Zelenka, ředitel kůru. Úplný text s nápěvy 70 klavírní výtah, zastupující úplnou partituru 8 k. V Praze 1894. Nakladem Fr. A. Urbán. Vánoční zpěvohra tato poprvé provozovala v Táboře a dle „Českého Jihu“ i „Tábora“ bývá úspěch její i co do části hudební i dramatické i výpravné úplný, ba velkolepý. Text jest v skutku ušlechtilý. Oba listy tuto vánoční hru co nejvšeleji doporučují ku provozování i ostatním městům českým. Z plna srdce připojujeme ke tomuto doporučení i my, přesvědčivše se o krásách této hry i slovných i hudebních. Pro také na ukázkou v předu přináší list náš z nejpěknějších písní sborových: Chvalozpěv andělů u jesli (z 2. jedn.), sbor sv. tří králů a závěrečný sbor pastýřů (z dohry). Mimo tyto sbory neméně se nám zamlouvají hudebně i slovně: píseň pastýřů při pastvě a po pastvě.

jejich modlitba v předešlé; v 1 jednání: arie Abiadova „To krásná noc,“ sbor dětí a sbor žen jakož i koleda (andělů střídavě s pastýři); ve 2. jednání: ukolébavka andělů a sbor: „Narodil se Kristus Pán.“ Nápěvy k písním světským přiléhají ku známým písním národním, Gloria andělů a pastýřů vyznívá akkordy zpěvu Gregoriánských.

— „*Dědictví Maličkých*“ pod ochranou sv. Karla Boromejského v Hradci Králové vydalo 37. podílnou knížku na rok 1893, která obsahuje: I. Hluchoněmý. Povídka ze života pro život, kterouž sepsal František Jiří Košťál, farář ve Skuhrově. II. Z dráteníčka lékař. Povídka z potulného života starého drátaře se sirotkem podtatarským, od Václava Zemana, výměnkáře na Chlumu. III. Biskupské jubileum papeže Lva XIII., jež zobrazil Dr. Josef Slabý, kaplan v Ústí nad Orli.

Osobní věstník duchovenský.

V arcibiskupství Pražském.

V Pánu zesnuli:

- P. Achac Václ. *Dornkreil*, rektor kolleje Piaristické a kn. arcib. notář, kněz jubil. v Praze, 27. listop. 1893, (nar. 28. září 1811, vysv. 9. února 1834);
- P. Aug. *Miškovský*, kněz řádu praemonstr. na Strahově a far. na odpoč., 3. pros. 1893, nar. 19. listopadu 1817, vysv. 29. července 1845);
- p. Karel *Ratzka*, kníž. arcib. notář a farář v Erpušicích (Welperschitz), 6. pros. 1893, (nar. 2. března 1830, vysv. 26. července 1854).

Ustanoveni jsou:

- p. Stanisl. *Ráž*, kapl. na Chlumu, za kaplana v Schönbachu;
- p. Frant. *Hodianek*, kapl. v Středoklukách, za admin. in spirit. et tempor. v Lišnici;
- p. Frant. *Šír*, admin. v Nových Hamrech, za kapl. na Chlumu;
- p. Josef *Brix*, I. kapl. ve Stříbře (Mies), za admin. v Erpušicích;
- p. Josef *Gross*, admin., za arciděkana ve Falknově;
- p. Josef *Chýle*, admin., za faráře v Tocově (Totzau);
- p. Václav *Hanka*, far. v Stradišti, za faráře v Křečově;
- p. Josef *Pomrhonc*, admin. v Křečově, za admin. v Stradišti.

Uprázdňená místa:

Erpušice (Welperschitz), fara patr. p. Augusta hrab. z Wydenbrucku, od 9. prosince;
Stradišče, fara patr. p. Jana hrab. Lažanského, od 9. pros. 1893).

V biskupství Budějovickém.

V Pánu zesnuli:

- p. Josef *Šimek*, děkan v Břeskovicích, 12. listopadu 1893, (nar. 30. července 1825, vysv. 25. července 1852);
- p. Ferd. *Cisař*, pension. farář, rytíř papež. řádu B. Hrobu, 30. listop. 1893, (nar. 12. dubna 1844, vysv. 22. července 1866).

Vyznamenáni jsou:

- P. Alois *Brunner*, kněz řádu cisterc. kláštera Vyšebrodského, farní admin. v Kapellu, jmenován bisk. notářem;
- p. Jan *Feigl*, far. v Boleticích, obdržel Expositorium canon.;
- p. Jos. *Lejčar*, síd. zámecký kapl. ve Varvažově, obdržel Synodalia.

Ustanoven jest:

- p. Petr *Havel*, far. v Lhenicích, za faráře v Blsku;
- p. Karel *Lapka*, kapl. ve Vítějicích, za admin. interk. v Lhenicích;
- P. Adrian *Lichtenauer*, kněz ř. praemon. kanonie Schlaegl, za farního admin. ve Světlíku (Kirchschlag);
- p. Václ. *Novák*, far. na Horách Matky Boží, za far. ve Svojšíicích;
- p. Cyrill *Švec*, kapl. ve Velharticích, za admin. interkal. na Horách Matky Boží;
- p. Jan *Novotný*, kapl. v Břeskovicích, za admin. interkal. tamtéž;
- p. Vojt. *Pfeřle*, kapl. v Lhenicích, za faráře v Křešovicích;
- p. Pius Fr. *Karpíšek*, býv. katech. české realné školy, za vikaristu katedrál. kostela v Budějovicích;
- p. Josef *Vlk*, neom., za koop. v Hammern.

Uprázdňená místa:

Hory Matky Boží, fara patr. c. k. horní aerar. Praesentant Velesl. c. k. místodržitelství, do 7. ledna;
Břeskovice, fara patr. Jeho císa. a král. Apoštol. Veličenstvo, do 16. ledna;
Lhenice, fara patr. A. J. kníž. ze Schwarzenbergů, do 17. ledna 1894.

V komissí nakladatelství Rohlička a Sieverse právě vyšlo:

Odkryté poklady.

Paměti děje- a místopisné vikariatního obvodu Libockého (v okrese Smíchovském).

Sepsal

P. B. Holub,

duchov. správce u sv. Markéty v Břevnově,

(S obrázky.)

Cena 1 zl. 20 kr.

Nákladem kn. arcib. knihtiskárny právě vyšlo:

Modli se a pracuj!

Poučná a modlitební knížka pro křesťanské řemeslníky a dělníky.

Upravil Dr. **Jan Sedlák**, tajemník k. a. konsistoře.

(S obrázkem sv. Josefa).

Schválena od nejdůst. kníž. arcib. konsistoře v Praze dne 20. března 1891 čís. 2557.

Cena váz. výtisku 50 kr.

Pozvání ku předplacení na ročník XLIV.

„Blahověst“ na nové čtyřicáté čtvrté pouti své po vlastech českoslovanských 1. P. 1894 bude přinášeti:

1. *Kázání, homilie a výklady* na všechny neděle a svátky roku církevního, jakož i četné řeči příležitostné.
2. *Pojednání o časových otázkách náboženských, kterými bude čtenářstvu život celé církve zobrazen.*
3. *Prostonárodní pojednání z oboru učení o víře a životě křesťansko-katolickém.*
4. *Výklady o posvátných obřadech, časech a zřízeních církve katolické.*
5. *Vzdělávatelné příběhy ze života světcův a světic Božích, životopisy katolických výtečníků, poučné obrazy z dějin církve katolické obzvláště mezi národy slovanskými.*
6. *Zprávy o životě, působení a osadách misionářův katolických.*
7. *Vypsání památných chrámův, obrazův a míst drahých srdci katolickému.*
8. *Povídky a obrazy ze života, legendy, básně a písně.*
9. *Zásady a rady, výstrahy a opravy vychovatelské.*
10. *Dopisy a zprávy o životě náboženském ve všech končinách katolických.*
11. *Zprávy o všech spolcích, jednotách a ústavech katolických.*
12. *Drobnosti z praktického života, námítky a útoky protivníků.*
13. *Zprávy o Dědictví sv. Jana Nep., sv. Prokopa a j.*
14. *Osobní věstník duchovenský ze všech biskupství českých a moravských.*

„Blahověst“ bude vycházeti v témž formátě a v tytéž dny jako léta předešlá. Předplatné na ročník XLIV., jehož první číslo vyjde 5. ledna 1894, přijímá knihkupectví a nakladatelství **B. Stýbla** v Praze. Předplácí se celoročně 3 zl. 50 kr., bez poštovní zásky 3 zl. Nejlevněji předplatiti lze poštovní poukázkou; budiž však zřetelně na ní napsána adresa i poslední pošta předplatitelova. — Kdo nám dluhuji za ročník 1893, ty zdvořile a slušně žádáme, by nedoplatky zaslali administraci.

OBSAH: Kázání na konci roku občanského. — Slavnost zjevení Páně. — Narození Páně. (Báseň.) — Stanovy spolku „Kolej Arnošta z Pardubic.“ — Prosba za národ. (Báseň.) — Zpráva spolku sv. Josefa. — Kronika. — Literární oznamovatel. — Osobní věstník.

Tiskem a nákladem kníž. arcib. knihtiskárny za Rohlička a Sieversa v Praze.

GTU Library

3 2400 00340 0300

